JOURNAL OF THE MYANMAR ACADEMY OF ARTS AND SCIENCE

Myanmar(Language)

Vol. XVIII, No.6D, August, 2020

Myanmar Academy of Arts and Science

Journal of the Myanmar Academy of Arts and Science

Vol. XVIII, No.6D

Contents

Myanmar (Language)

Sr.No.	Title	Page
၁	**တင်တင်ထွေး၊** *ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုနှင့် မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များ အမြင်	၁
၂	**အမ်ဆိုင်းဘူ၊** ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားရှိ စကားထာများ	၁၇
၃	**အေးအေးမြင့်၊** မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံများ	၃၅
၄	**ဖြူဖြူငြိမ်းသွယ်၊** မြန်မာစာအရေးအသား ထုံးမီစံမျဖြစ်စေရေးအတွက် ခေတ်အဆက်ဆက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ	၅၁
၅	**မောင်မောင်ဦး၊** တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်	၆၃
၆	**မွန်မွန်အောင်၊** မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင် တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျ အထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာချက်	၈၃
၇	**ဝင်းဝင်းခိုင်၊** ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများ	၁၀၁
၈	**နန်းဝေစံ၊** ဘာသာစကားထိတွေ့မှုပုံစံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း	၁၂၃
၉	**မြသီတာဝင်း၊** မြန်မာစကား အသုံးအနှုန်းအယူအဆကွဲပြားမှု လေ့လာချက်	၁၄၁
၁၀	**ယဉ်လွင်လွင်ထူး၊** မျက်မှောက်ခေတ်လူငယ်တို့၏ ခေတ်ပြိုင်ဘာသာစကား သုံးစွဲမှု	၁၅၅
၁၁	**နီနီအေး၊** လူငယ်သုံးဗန်းစကားများလေ့လာချက်	၁၇၁
၁၂	**ယဉ်ယဉ်စိုး၊** ရှမ်းဆောင်းပါး(၃)ပုဒ်မှ စကားလုံးများကို ဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း	၁၈၇
၁၃	**အေးနန္ဒာ၊** KG ကလေးများအတွက် သင်ရိုးသစ်သင်ကြားရေး ကဗျာများမှ စကားသံဖွဲ့ပုံလေ့လာချက်	၂၀၃
၁၄	**သီရိဇော်၊** မြန်မာဘာသာစကားရှိ အထူးပြုများလေ့လာခြင်း	၂၂၁
၁၅	**ခင်ချောစု၊** ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းဒေသရှိ တိုင်းလွယ်လူမျိုးတို့၏ နေ့စဉ်သုံးစကားလေ့လာချက်	၂၄၁
၁၆	**ခင်စန္ဒာတိုး၊** နတ်ရှင်နောင်ရတုကဗျာများမှ ခွဲထားများနှင့် အတဗေဒအမြင်	၂၅၃

Sr.No.	Title	Page
၁၇	**မြင့်မြင့်ခိုင်၊** ပေါရာဏနှင့် မြန်မာဒေသိယစကား	၂၆၉
၁၈	**တင်မျိုးဟန်၊** ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ မြန်မာဘာသာစကားအမြင်	၂၈၃
၁၉	**အိအိထွေး၊**တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းသုံးဝေါဟာရများ လေ့လာချက်	၂၉၉
၂၀	**ထက်ထက်စိန်ဝင်း၊** နောက်လိုက်ပစ္စည်းနှင့်အဆက်အစပ်	၃၁၇
၂၁	**ခင်ခင်လတ်၊** ကုန်းဘောင်ခေတ် မြန်မာကျောက်စာများမှ ကြိယာပုဒ်များ ဖွဲ့စည်းပုံလေ့လာချက်	၃၂၇
၂၂	**ညိမ်းညိမ်း၊** ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာကို အနက်ဖွင့်ခြင်း	၃၄၃
၂၃	**ခင်နီမော်အောင်၊** ရုံးသုံးဘာသာစကားနှင့် စံဘာသာစကား	၃၅၇
၂၄	**လွင်နီနီခိုင်၊** မြန်မာလူနာမည်နှင့် စကားပေါင်းဖွဲ့ခြင်း	၃၆၉
၂၅	**ရွှေရည်မြတ်မွန်၊** နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ ဝါကျဖွဲ့ဟန်	၃၈၃
၂၆	**သူရိန်ဝင့်ဝင့်ဟန်၊** ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းလာ ပဋိပက္ခဝေါဟာရများ လေ့လာချက်	၄၀၃
၂၇	**နန်းသူဇာသိန်းထူး၊** ကရင်ရိုးရာ လက်ဖက်ထုပ်ကမ်းခြင်းဓလေ့နှင့် အနက်ဆက်သွယ်မှုသဘော	၄၁၃
၂၈	**တိုးတိုးဝင်း၊** မြေလတ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသုံးမြန်မာစကား	၄၂၉
၂၉	**သင်းသင်းဝေ၊** သံဖြူဇရုပ်မြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာအမည်များကို ဘာသာဗေဒ အမြင်ဖြင့် လေ့လာချက်	၄၄၅
၃၀	**ဇင်မာထွေး၊** ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စစ်ထွက်မိန့်ခွန်း(၂)ရပ်အားဟန်ဗေဒ (ဘာသာ) ရှုထောင့်မှလေ့လာချက	၄၅၉
၃၁	**သန်းသန်းအေး၊** မြန်မာဘာသာစကား၏ အနက်ဆက်စပ်ခြင်း	၄၈၇
၃၂	**ထွန်းအောင်ကျော်၊** မြန်မာဘာသာစကားကို စကားစဉ်ပုံစံဘာသာစကားအဖြစ် ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်း	၅၀၁
၃၃	**အိအိချော၊** ပင်းယခေတ်ကျောက်စာများမှ နာမ်ပစ္စည်းအသုံးများလေ့လာချက်	၅၁၃
၃၄	**ခင်ချိုလတ်၊** ထိုင်းနိုင်ငံခရီးသွားဒေသများအကြောင်းကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၅၃၁
၃၅	**စိုးစိုးနိုင်၊** လော်ဝေါတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဓလေ့သုံးစကားများ	၅၅၃
၃၆	**နုနုသိန်း၊** ရှမ်းစကားထာများကိုသိမြင်မှုဆိုင်ရာ အတ္ထဗေဒရှုထောင့်မှလေ့လာချက်	၅၇၁

Sr.No.	Title	Page
၃၇	**လူတောင်၊** မတ်ဝမ်ဘာသာစကားတွင် တွေ့ရသော မွေးစားစကားလုံးများ	၅၉၁
၃၈	**တင်တင်မွန်း၊** အနောက်စကောကရင် စာအရေးအသားစနစ်	၆၀၁
၃၉	**အိအိမွန်၊** ရခိုင်ဘာသာစကား၌ ကြိယာဝိသေသနပြဿနာ	၆၁၅
၄၀	**မြမြဝင်း၊** တီးတိန်ဓိမီးဘာသာစကား၏ ဝဏ္ဏတည်ဆောက်ပုံလေ့လာချက်	၆၃၅
၄၁	**မိန္ဓယ်သန်း၊** မြန်မာနှင့်မွန် မျိုးပြစကားလုံးများနှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်	၆၄၇
၄၂	**ခင်သန္တာကျော်၊** ကြော်ငြာဘာသာစကားကို ရေးဟန်ပညာဖြင့်လေ့လာခြင်း	၆၆၁
၄၃	**ညွန့်ညွန့်ဝေ၊** နဝဒေး၏ရတုကဗျာများမှ အနက်ပြစကားလုံးများ	၆၇၅
၄၄	**ခင်ပပထွန်း၊** မြန်မာ့ရွှေချည်ထိုး လုပ်ငန်းသုံးဝေါဟာရများ လေ့လာချက် (လူမှုဘာသာဗေဒ)	၆၈၇
၄၅	**စန်းစန်းအေး၊** သီတာသောင်ခြေဦးဝတ္ထုမှ စကားလုပ်ဆောင်ချက်များကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာချက်	၇၁၇
၄၆	**ဦင်မော်ဝင်း၊** မမြင်ရသောအနက်များ	၇၃၁
၄၇	**အေးအေးမွန်၊** မြန်မာ့လက်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ	၇၄၉
၄၈	**ခင်မာဆွေ၊** မြန်မာဘာသာစကားမှပစ္စည်း စကားလုံးများ၏အရေးပါမှု	၇၆၇
၄၉	**စဃယ်၊** ဖလမ်းချင်းဘာသာစကား၏ စကားသံဖွဲ့ပုံလေ့လာချက်	၇၈၁
၅၀	**ဝါဝါလွင်၊** မြန်မာဘာသာစကားရှိ ကြိယာရှေ့ထောက်ပစ္စည်းများ	၇၉၃
၅၁	**ဥမ္မာခင်၊** ရှေးမွန်လုံးချင်း သရသင်္ကေတများ	၈၀၇
၅၂	**လေးငုံ၊** မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဟောပြောမှုဆိုင်ရာအတတ်ပညာ (သို့မဟုတ်) ဘာသာ စကားစွမ်းရည် (လူမှုဘာသာဗေဒလေ့လာချက်)	၈၂၃
၅၃	**နန်းမြမြဝင်း၊** မြေပြန့်ချင်းဘာသာစကား၏ စကားသံကို ဆန်းစစ်ခြင်း	၈၃၉
၅၄	**နေလင်း၊** မြန်မာဘာသာစကားရှိ လိင်ညွှန်းစကားများကို စကားလုံးဖွဲ့ပုံ ရှုထောင့်မှ လေ့လာခြင်း	၈၆၇
၅၅	**တင်ဝင်း၊** စကားပြောစိစစ်မှုဆိုင်ရာ သဘောလက္ခဏာရပ်များ လေ့လာချက်	၈၇၉

Edition
2020, August, 1000 Copies

Copyright

Ministry of Education

Published by

Dr Aung Min (00322) Chairman, Journal Publication Committee,
Myanmar Academy of Arts and Science

ISSN 2520-0186
LCCN 2003-323143

Printed by

U Win Aung (00171), Manager,
Universities Press, Yangon, Myanmar

ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုနှင့် မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များအမြင်*

တင်တင်ထွေး[၁]

ဓာတ်မ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ဘာသာဗေဒလေ့လာမှုနယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်သော ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှု (Etymology) နှင့် မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များ၏ လေ့လာမှုအမြင်ကိုဆက်စပ် ဖော်ထုတ်တင်ပြ လိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလေ့လာခံအဖြစ် ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာဆောင်ပါး အချို့ကို သတ်မှတ်လေ့လာထားပါသည်။ ဤသို့လေ့လာခြင်းအားဖြင့် မြန်မာပညာရှင်ကြီးများ၏ ဝေါဟာရကြံဆချက်များသည် အနောက်တိုင်းဘာသာဗေဒ ပညာရှင်များ၏ ဘာသာဗေဒလေ့လာမှု များနည်းတူ စနစ်ကျနစွေ့စပ်သေချာသော ကြံဆချကများဖြစ်ကြောင်းသိရှိစေပြီး ဝေါဟာရအဖွင့် ကျမ်းများ၏ ဂုဏ်ရည်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းသည်မြန်မာ ဝေါဟာရတို့၏ အနက်အရင်းအမြစ်ကို လေ့လာသိရှိစေနိုင်သည့်နည်းတူ မြန်မာရင်းမြစ်အဘိဓာန်များ ပေါ်ထွန်းစေရေး အတွက်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ– ရင်းမြစ်ဗေဒ၊ ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ စာလုံးပေါင်း သတ်ပုံ၊ ဘာသာဗေဒ၊ သမိုင်းဘာသာဗေဒ၊ မွေးစား စကားလုံး၊ ဝေါဟာရရင်းမြစ်၊ သမိုင်းကြောင်းလေ့လာမှု။

နိဒါန်း

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်းရှိ စကားလုံးဝေါဟာရတိုင်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာစကား တတ်ကျမ်းသူတိုင်း မသိနိုင်ပါ။ သိမယောင်ယောင်နှင့်မသိသော ဝေါဟာရပေါင်းများစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် မြန်မာစာအဖွဲ့က ပြုစုထုတ်ဝေသော "မြန်မာအဘိဓာန်"ထဲတွင် အလွယ်တကူရှာဖွေသိရှိနိုင်သော်လည်း ရှေးအခါကမူသိလိုသော ဝေါဟာရ၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှာဖွေဖို့ရန် အားထားစရာ အဘိဓာန်ကျမ်းများ မပေါ်ပေါက်ခဲ့သေးပေ။ ထိုအခြေအနေတွင် ရှေးပညာရှင်တို့သည် မြန်မာဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများတွင် အားထုတ်ကြံဆ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပေသည်။

"ဝေါဟာရ" ဆိုရာ၌ရည်ညွှန်းအနက်[၂] (ဝါ) အဘိဓာန်အနက်ရှိသော စကားလုံးမျိုးကို ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် စကားလုံးတို့၏ ဖြစ်နိုင်ရာနေရာနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုစူးစမ်း၍ ဖော်ထုတ်ပေးရသည်။ အချို့စကားလုံး ဝေါဟာရများသည် အခြားသော ဘာသာတို့မှ မွေးစားယူထားသော ဝေါဟာရများဖြစ်ကြသည်။ အချို့စကားလုံး ဝေါဟာရတို့သည် မူလ အနက်သာမက အသုံးပြုသူတို့၏ လူမှုအခြေအနေ၊ ပြောသူနှင့်နာသူအကြားရှိခံစားမှု၊ စကား အတွဲအစပ် ဖြင့် အနက်ပြောင်းခြင်းစသော ဂယက်အနက်[၃]များလည်း ရှိနိုင်ပေရာ ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောတရား များကိုခြုံငုံမိအောင် ပညာရှင်များက ကြံဆဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပေသည်။ မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များက ဝေါဟာရ၏ အနက်အဓိပ္ပာယကို ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများတွင် ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။ အနောက်တိုင်းတွင် ဘာသာဗေဒနှင့်နီးနွယ်ကာ အတ္ထဗေဒပညာရပ်ဖြင့် လေ့လာမှုများပြုခဲ့ကြသည်။ ဝေါဟာရ၏အနက် အဓိပ္ပာယ်ကြံဆရာတွင် အတ္ထဗေဒပညာရပ်သည် အရေးပါသကဲ့သို့ ရင်းမြစ်ဗေဒသည်လည်း အရေးပါ

---

[၁] ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ လားရှိုးတက္ကသိုလ်

[၂] referential meaning

[၃] connotative meaning

* Best Paper Award Winning Paper in Myanmar(Language)(2019)

သောပညာရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းမြစ်ဗေဒ၏သဘောနှင့် မြန်မာပညာရှင်တို့၏ ကြံဆချက်များကို လေ့လာတင်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။

သုတေသနနောက်ခံ

ဘာသာဗေဒလေ့လာမှုနယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်သော ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှု (Etymology) ကိုလေ့လာခြင်း၊ Jean, Aitchison ၏ *General Linguistics* စာအုပ်ကိုလေ့လာဖတ်ရှုခြင်း၊ မြန်မာဘာသာ စကားပညာရှင်များ၏ ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများ၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာစာအုပ်များ၊ ဆောင်းပါးများဖတ်ရှုခြင်း၊ ဘာသာဗေဒရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုနှင့် မြန်မာဘာသာ ရင်းမြစ်ကြံဆမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း၊ Internet အကိုးအကားတို့ရှာဖွေခြင်း တို့ပြုလုပ်ပါသည်။

စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုပညာနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာဘာသာစကားဆိုင်ရာ စာအုပ်များမပေါ်ထွက်သေးပါ။ ဘာသာဗေဒ၊ သဒ္ဒဗေဒ၊ အတ္ထဗေဒဆိုင်ရာစာအုပ်များ ပေါ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း ရင်းမြစ်ဗေဒဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းမရှိသေးပါ။ ဒေါက်တာကိုလေး၏ "ဘာသာစကားလေ့လာမှု" စာအုပ်တွင် အနည်းငယ်မျှသာ ခေါင်းစဉ်ငယ်တစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသုတေသနစာတမ်းသည် လေ့လာမှုနယ်ပယ်အသစ် ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနမေးခွန်း

- မြန်မာဘာသာစကားလေ့လာမှုတွင် ရင်းမြစ်ဗေဒ (**Etymology**) လေ့လာမှုမျိုးရှိသလား။
- ထိုလေ့လာမှုမျိုး ဘယ်အချိန်ကစခဲ့သလဲ။
- ရင်းမြစ်ဗေဒ အဘိဓာန်များပေါ်ထွက်ရန် လိုအပ်နေကြောင်း
- ရင်းမြစ် အဘိဓာန်များ ပေါ်ထွက်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်

၁။ ရင်းမြစ်ဗေဒ[၀]၏အဓိပ္ပာယ်

ရင်းမြစ်ဗေဒဟူသော ဝေါဟာရသည် ဂရိဘာသာစကား etymon မှ ဆင်းသက်လာပြီး root, true meaning ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ရင်းမြစ်ဗေဒကို

> 'စကားလုံးတို့၏ မူလအရင်းအမြစ်ကို လေ့လာသောပညာရပ်ဖြစ်သည်။ စကားလုံးတို့၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြောင်းလဲလာမှု တို့ကိုလေ့လာသည့် ပညာရပ်ဖြစ်သည်။"[၂]

ဟု ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။

၂။ ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှု

ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုကို ၁၇ ရာစုခန့်ကပင် "ဆာသောမတ်ဘရောင်း"[၁] ဆိုသူကစတင်လေ့လာမှုပြုခဲ့သည်။ ဆာသောမတ်ဘရောင်းသည် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော စကားလုံးများနှင့် အနက်ရင်းမြစ်

[၀] Etymology

[၂] Dictionary of Language and Linguistics, 1972, 79.

မသိသေးသော စကားလုံးများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အပြည့်အဝတို့ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ ရှေးနှင့်ခေတ်စကားလုံးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြောင်းလဲမှုတို့ကိုလည်းကောင်း အရင်းအမြစ်သိရှိနိုင်ရန် လေ့လာမှုပြုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သူ၏လေ့လာမှုများတွင် ယုတ္တိမတန်သောအချက်များ၊ အားနည်းချက်များ ရှိနေခဲ့သည်။

၁၉ ရာစုတွင်ဒဿနပညာရှင် ဖရန်ရစ်နက်ဇေချီ[2] အကျင့်စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာကို အခြေခံသော သဘောလက္ခဏာများကိုဖော်ထုတ်လျက် စိတ်ပညာနှင့်နီးနယ်ကာ ရင်းမြစ်ကြဆချက်များပြုခဲ့သည်။ သို့သော် ဖရန်ရစ်နက်ဇေချီနှင့် နောက်ပါ ရင်းမြစ်ပညာရှင်တို့၏ လေ့လာမှုများသည်လည်း မှားယွင်းမှုများ ရှိခဲ့သည်။

၂၀ ရာစုတွင် အတွေးအခေါ်ပညာရှင် ဂျက်ကွက်ဒရီဒါ[3]က စကားလုံးများ၏ ရင်းမြစ်အနက် အဓိပ္ပာယ်သဘောကို ထောက်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဂျကကွက်ဒရီဒါသည် ဝေါဟာရအဆင့်ဆင့် ဆင်းသက် လာပုံကိုဖေယားဆွဲကာ လေ့လာတင်ပြခဲ့သည်။ ဂျက်ကွက်ဒရီဒါ၏ လေ့လာမှုသည်သင့်တင့် လျောက်ပတ်ပြီး စနစ်ကျသဖြင့် ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုသည် ပိုမိုထင်ရှားလာသည်။

(၂၀၀၀)ခုနှစ်တွင် 'ဝေါတာစကိတ်'[4] က "The Concise Dictionary of English Etymology" စာအုပ်၊ (၂၀၀၅) ခုနှစ်တွင် 'အနာတိုလီ လီဘာမင်'[5] က "Word Origins . , and How We know Them; Etymology for Every one" စာအုပ်တို့ကိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ရင်းမြစ် အဘိဓာန် များပင် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသော အတ္ထဗေဒပညာရှင်တို့သည် စကားလံးတို့၏အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြောင်းလဲမှုကို လေ့လာရာတွင်လည်းကောင်း၊ စကားလုံးတို့၏ မူလရင်းမြစ်ကိုဖော်ထုတ်ရာ၌ လည်းကောင်း ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုကို လက်ကိုင်ပြုခဲ့ကြသည်။ ရင်းမြစ်ကိုလေ့လာရာတွင် –

၁။ စကားလုံးတို့၏ သမိုင်းကြောင်းကိုလေ့လာခြင်း

၂။ အခြားဘာသာစကားတို့မှ မွေးစားသောစကားလုံးများကို လေ့လာခြင်း

၃။ ဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလေ့လာပြီး ထိုဝေါဟာရတို့၏ အခြေအနေဆက်စပ်မှုများကို လေ့လာခြင်း

၄။ မျိုးနွယ်တူဘာသာစကား ဆင်းသက်လာမှုကို အခြေခံ၍ စကားလုံးရင်းမြစ်ကိုလေ့လာခြင်း

၅။ မယဉ်ကျေးသောစကားလုံးများကို ယဉ်ကျေးအောင် သုံးနှုန်းပြောဆိုခြင်းဖြင့် မူလစကားလုံး၏ အနက်ရင်းမှန် ကို ရှာဖွေခြင်း

၆။ ဗန်းစကားများမှ နေ့စဉ်သုံးစကားများအဖြစ် ရောက်ရှိသွားသော စကားလုံးတို့၏ အနက်အရင်း အမြစ်ကို လေ့လာခြင်း[6]

စသည့်အချက်များကိုအခြေခံ၍ လေ့လာမှုပြုကြသည်။

ဘာသာစကားတစ်ခုအတွင်း၌ပင် အချိန်ကာလပြောင်းလဲသည်နှင့်အမျှ မူလစကားလုံး၏အနက်

---

[1] Browne, Thomas, Sir
[2] Nietzsche, Friendrich
[3] Derrida, Jacque
[4] Skeat, Walter .W
[5] Liberman , Anatoly
[6] http; // en. Wikipedia. org /wiki/ Etymology

အဓိပ္ပာယ်များလည်း ပြောင်းလဲတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းမြစ်ဗေဒပညာရှင်တို့က စကားလုံးတို့၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြောင်းလဲမှုတို့ကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။ သာဓကအားဖြင့် – အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားတွင်

old English	Modern English
mete (food in general)	meat (animals flesh used as food)

ဟူ၍စကားလုံးတစ်ခု၏ မူရင်းအနက်သည် ခေတ်ကာလပြောင်းလဲလာသည်နှင့် မူရင်းအနက်မှရွေ့လျော သွားသည့် သဘောကိုတွေ့နိုင်သည်။ စကားလုံးတစ်လုံးကို အခြားစကားလုံး တစ်လုံးနှင့်ပေါင်းစပ် လိုက်လျှင်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြောင်းလဲတတ်သည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွင် မူလက

groom မြင်းထိန်း၊ အစေခံလုပ်သား ဟု

အနက်ရှိသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်

bride groom သတို့သား[၁]

ဟူသည့်သာဓကကိုကြည့်လျှင် မူရင်းစကားလုံး၏ အနက်အရင်းအမြစ်ကိုသိမြင်ရန် ခက်ခဲသဖြင့် ရင်းမြစ် ဗေဒ ပညာရှင်များက စူးစမ်းလေ့လာဖော်ထုတ် ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ မြန်မာဘာသာစကားပညာရှင်များ၏ ဝေဟာရရင်းမြစ်ဆိုင်ရာလေ့လာမှု

မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသော ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကျမ်းများ၊စာအုပ်များစွာ ရှိပါ သည်။ ထိုကျမ်းများစွာတွင် etymology ကို မြန်မာပြန်ဆိုထားချက်ကို မတွေ့ရှိရပါ။

ဦးဖိုးလတ်က "ရင်းမြစ်"[၂] ဟုလည်းကောင်း၊ ဦးဖေမောင်တင်က "စကားလုံး၏အရင်းအမြစ်"[၃] ဟုလည်းကောင်း၊ မြကေတုက "စကား၏အရင်းအမြစ်"[၄] ဟုလည်းကောင်း၊ ဒေါ်သန်းဆွေက "ဝေါဟာရ အရင်းအမြစ်"[၅]ဟုလည်းကောင်း၊ မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)က"ဝေါဟာရတို့၏ အရင်းအမြစ်"[၆]ဟု လည်းကောင်း၊ မောင်သာနိုးက "စကားလုံးရင်းမြစ်"[၇] ဟုလည်းကောင်းသုံးခဲ့ကြသည်။ အထက်ပါ အထောက်အထားများအရ **"စကားလုံးအရင်းအမြစ်"၊ "ဝေါဟာရအရင်းအမြစ်"** ဟူ၍သာ မြန်မာပညာရှင် အများက သုံးနှုန်းရေးသားခဲ့ကြကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ Biology ကိုဇီဝဗေဒ၊ philosophyကို ဒဿနိက ဗေဒ၊ semantics ကို အတ္ထဗေဒ၊phonetics ကို သဒ္ဒဗေဒစသည့် အသုံးမျိုးဖြင့် etymology ကိုလည်း **ရင်းမြစ်ဗေဒ** ဟု ခေါ်ဝေါ်သင့်သည် ထင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် phonology ကိုဝဏ္ဏဗေဒ (စကားသံဖွဲ့မှုပညာ)ဟု ပြန်ဆိုသုံးစွဲကြသကဲ့သို့ etymology ကိုလည်း **ရင်းမြစ်ဗေဒ (ရင်းမြစ်ပညာ)** ဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်နိုင်မည် ထင်ပါသည်။

---

[၁] Aitchison, 1972, 145.
[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး၊ ၁၉၆၂၊ ၈။
[၃] ဖေမောင်တင် ၊ဦး၊ ၁၉၅၈၊ ၄၁ ။
[၄] မြကေတု၊ ၁၉၆၈၊ ၄၄၁ ။
[၅] သန်းဆွေ၊ဒေါ် ၊ ၁၉၈၀၊ ၂၄၅။
[၆] ခင်မင်၊ မောင်၊ ၁၉၉၂၊ ၂၃။
[၇] သာနိုး၊မောင် ၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၃။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုကို ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အချိန်ကတည်းက စတင်ခဲ့သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၃၁ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ **ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း**သည် မြန်မာအက္ခရာ အရေးအသားဆိုင်ရာ၊ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံဆိုင်ရာ၊ သဒ္ဒါဆိုင်ရာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များအပြင် ဝေါဟာရတို့၏ အနက်ရင်းမြစ်တို့ကိုပါ ကြံဆပြထားသည့်ကျမ်းဖြစ်သည်။ 'ဂေါ်သဇင်'၊ 'လှေသင်းဘော'၊ 'ဆည်းဆာ'စသည့် ဝေါဟာရတို့၏ အနက်ရင်းကို ဖော်ထုတ် ကြံဆပုံမျိုး ဖြစ်သည်။

ဝေါဟာရဝိပွလ္လာသလက္ခဏဒီပကကျမ်းတွင်လည်း ဝေါဟာရပေါင်း ၁၄၈၄ လုံးတို့၏အနက်ကို ကြံဆဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ ကျမ်းပြုသူသည် ပါဠိ–သက္ကတမှလာသော ဝေါဟာရတို့၏အနက် အရင်းအမြစ်ကိုပြသကဲ့သို့ အသံပြောင်းလဲပုံ၊ အက္ခရာပြောင်းလဲပုံတို့ကိုပါ ဆက်စပ်ပြခဲ့သည်။

လှေသင်းအတွင်းဝန်ဦးချိန်၏ **ဝေါဟာရလိနတ္ထိပနီကျမ်း**တွင် ပါဠိ–သက္ကတမှလာသော ဝေါဟာရတို့၏ရင်းမြစ်ကို ဖော်ထုတ်ဖွင့်ဆိုပြထားသည်။ ထိုကျမ်းသည်ဝေါဟာရ ရင်းမြစ်ကြံဆရာတွင် သက္ကတ၊ မာဂဓဘက် ဆွဲလွန်းသည်ဟု နှောင်းခေတ်ပညာရှင်တက မှတ်ချက်ချခဲ့ကြသည်။ နှောင်းခေတ်ပညာရှင်များ မှတ်ချက်ချသည့် အတိုင်းပင် သက္ကတ၊ မာဂဓဘက်ဆွဲလွန်းသည့် ဝေါဟာရများပါဝင်သည်။

သာဓကအားဖြင့် – ဝါရိ (မာဂဓ) > ရေ ၊ ဂဂန (မာဂဓ) > ကောင်းကင်
မေဓနီ (မာဂဓ) > မြေ ဖြစ်လာသည်ဟု ကြံဆ ပုံမျိုးဖြစ်သည်။

မြန်မာဝေါဟာရတို့၏ အရင်းအမြစ်ကိုဖော်ထုတ်ဖွင့်ဆိုပြီး မြန်မာနှင်မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားများနှင့်ဆက်စပ်ကာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖော်ထုတ်ခဲ့သောပညာရှင်မှာ ဦးဖိုးလတ်ဖြစ်သည်။ ဦးဖိုးလတ်သည် **မြန်မာလအမည်များ၊ မြန်မာနေ့အမည်များနှင့် နှစ်အမည်များ၊ မြန်မာစကား အဖွင့်ကျမ်း (၃)တွဲ**တို့ တွင် မြန်မာဝေါဟာရများကို နှစ်ပေါင်းများစွာ သုတေသနပြုပြီး အရင်းအမြစ်ကျကျ ဖော်ထုတ်ဖွင့်ဆိုခဲ့ သည်။

ဦးကောသလ္လ၏ **ဖြဟ္မနီရူတ္တိနယသင်္ဂဟ**နှင့် **မြန်မာစကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်း**တွင်လည်း ဝေါဟာရတို့၏ အနက်နှင့်ရင်းမြစ်တို့ကို လေ့လာဖော်ထုတ်ထားသည်။ မြန်မာ**စကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်း** ပထမတွဲကိုပုံနှိပ်မူအဖြစ် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်စာပေပေါင်းကူး ပုံနှိပ်တိုက်တွင်ရိုက်နှိပ်ခဲ့ပြီး 'က' မှ'လွှမ်း'အထိ ဝေါဟာရများ၏ အနက်ကိုဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထိုဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများသာမက

ဦးလူဖေဝင်း၏ **မြို့ရွာရပ်ကွက်ဆိုင်ရာမွန်အမည်များ (၁၉၁၇)**
ဗိုလ်မှူးဘသောင်း (မောင်သုတ)၏ **မြန်မာစာမြှင့်ချင်လွန်းလို့ (၁၉၆၀)**
ဒေါ်သန်းဆွေ၏ **ပုဂံခေတ်ဘွဲ့အမည်များ (၁၉၆၂)**
ဦးတင်လှ၏ **ဘာသာနှင့်စာပေ (၁၉၆၆)**
မြကေတု၏ **စာပေတန်ဆောင် (၁၉၆၇)**
ဒေါ်သန်းဆွေ၏ **အတွင်းသက်သေ (၁၉၈၀)**
မင်းသုဝဏ်၏ **ပန်းနှင့်ပင်စည် (၁၉၈၅)**
မောင်သာနိုး၏ **မြန်မာ့စကားနဲ့စာပေ (၂၀၀၁)** စသည့် ဝေါဟာရကြံဆမှုဆိုင်ရာ စာအုပ်၊ စာတမ်း၊ ဆောင်းပါးများတွင်လည်း ရင်းမြစ်ကြံဆလေ့လာမှုများကို များစွာတွေ့ရသည်။

ဦးလူဖေဝင်း၏ **"မြို့ရွာရပ်ကွက်ဆိုင်ရာ မွန်အမည်များ"**တွင် ကမာရွတ်၊ အင်းစိန်၊ မင်္ဂလာဒုံ၊ သင်္ကန်းကျွန်းစသည့် မွန်အမည်များက အနက်အရင်းအမြစ်နှင့်တကွ လေ့လာဖော်ထုတ်ပြခဲ့သည်။

ဒေါ်သန်းဆွေ၏ **"ပုဂံခေတ်ဘွဲ့အမည်များ"**စာတမ်း၌ ပုဂံခေတ်က ဘွဲ့အမည်များ၏ ရင်းမြစ်ဖြစ်သော ပါဠိဝေါဟာရများ၏အနက်ကို ကြံဆဖော်ထုတ်ပြခဲ့သည်။**"မြန်မာဘာသာစကား၊ မန်မာကျောက်စာစာတမ်း ဆောင်းပါးများ"** မှ **"အတွင်းသင်္ဘော"** ဆောင်းပါးတွင် ဒေါ်သန်းဆွေက ပုဂံခေတ် 'ကလသာအိုး'၊ 'ကပ္ပိယကုဋ္ဌိ ' ဝေါဟာရတို့၏ရင်းမြစ်ကို ဖော်ထုတ်ပြခဲ့ပါသည်။

မြကေတု၏ **"စာပေတန်ဆောင်"**စာအုပ်တွင် **'နှပ်'** ဝေါဟာရ၏ရင်းမြစ်ကို ကြံဆပြုပုံကိုလည်း တွေ့ရသည်။ **"မွန်စကားမှ ကောက်ယူမွေးစားထားသော မြန်မာဝေါဟာရစကားလုံးများ"** ဆောင်းပါးတွင် **'ကန္ဒား'**၊ **'ကတော'**၊ **'တလား'**၊ **'ကတုတ်'**၊ **'ဒိုက်သရော** စသည့် မွန်ဝေါဟာရများ၏ အနက်အရင်းအမြစ်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည်။ ဝေါဟာရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ အယူအဆနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မောင်သာနိုးက **"မြန်မာ့စကားနဲ့စာပေ"** စာအုပ်တွင်**"စကားလုံးရင်းမြစ်ဆိုတာ"**[၁] ဟူသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် ရှေးပညာရှင်အချို့သည် စကားလံးအသစ်အဆန်းတစ်ခုတွေ့လျှင် သူတို့ကျွမ်းဝင်သော ပါဠိဘာသာနှင့် ချိန်ထိုးကြည့်တတ်ကြောင်း၊ ကိုလိုနီခေတ်တွင်ပေါ်လာသော အင်္ဂလိပ်စကား magazine ကိုပါဠိဘက်ဆွဲကာ **'မဂ္ဂဇ'** မှ လာသည်ဟုဖွင့်ဆိုကြကြောင်း၊ **'မဂ္ဂင်း'**မှာ ပြင်သစ်စကား magasin မှ လာကြောင်း၊ ထိုပြင်သစ်စကား magasin မှာလည်း အာရဗီစကား makhzin မှလာ၍ **"သိုလှောင်ရုံ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍မိမိသန်ရာကို ဆွဲတွေး၍မကြံဆသင့်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ သည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားလေ့လာမှုတွင် စကားလုံးအရင်းအမြစ်လေ့လာမှုကို မြန်မာ ပညာရှင်များ အာရုံစူးစိုက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

၃၊ ၁ ။ စကားလုံးတို့၏ သမိုင်းကြောင်းကိုလေ့လာခြင်း

"မြန်မာဘာသာစကား၊ မြန်မာကျောက်စာစာတမ်း၊ ဆောင်းပါးများ" စာအုပ်တွင် ဒေါ်သန်းဆွေက

> "ဝေါဟာရဟူသည် ခေတ်၏လိုအပ်ချက်အလျောက် ထိုခေတ်အကြံဉာဏ်ရှင်များက ဖြည့်ဆည်းဖန်တီးပေးခဲ့သော စကားစုများပင် ဖြစ်သည်။
>
> ထိုဝေါဟာရတို့သည် နှောင်းခေတ်အဆက်ဆက် ခေတ်သူခေတ်သားများ၏ အလိုဆန္ဒကိုလိုက်၍ အသုံးနယ်ပိုမိုကျယ်ပြန့် လာသည်လည်းရှိ၏။ အသုံးနယ်ကျဉ်းမြောင်း သွားသည်လည်းရှိ၏။ တိမ်မြုပ်ရာမှတစ်ဖန် ပေါ်ထွန်းလာပြန်သည်လည်း ရှိ၏။" "ဝေါဟာရသမိုင်းကိုလေ့လာရာတွင် ထိုဝေါဟာရ၏ ခေတ်အဆက်ဆက် စာလုံးပေါင်းသမိုင်း၊ ထိုဝေါဟာရ၏အရင်းအမြစ်တို့ကို စနစ်တကျကြံဆနိုင်ရန် အခြေခံပညာကျယ်ပြန့်မှု၊ ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်ဉာဏ် ရင့်သန်မှု၊ စိတ်ပါဝင်စား ဇွဲလုံလရှိမှုတို့ လိုအပ်ပေသည်။"[၂]

ဟု လမ်းညွှန်ပြထားသည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်သည် ဝေါဟာရသမိုင်းလေ့လာမှုတွင် အရေးပါသော လမ်းညွှန်ချက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

စကားလုံးတို့၏စတင်ဖြစ်ပေါ်ရာသည် နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမြင့်ပါက ထိုစကားလုံးတို့၏မူလ

---

[၁] သာနိုး၊မောင် ၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၄ ။

[၂] သန်းဆွေ၊ ဒေါ်။ ၁၉၈၀၊ ၃၀၀။

အနက်ရင်း အမှန်ကိုသိမြင်ရန် ခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် စကားလုံးစတင်ဖြစ်ပေါ်ရာ မူလရင်းမြစ်ကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။

ဦးဖိုးလတ်၏ **"မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း"**တွင် ထိုသဘောကြံဆချက်များကို တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာဘာသာရှိ **'တောင်'၊ 'မြောက်'** ဝေါဟာရ၏အနက်ကိုဖွင့်ဆိုရာ၌ ပုဂံခေတ်က မြောက်ကို **'မွန်ဩက်'**[၁] ဟုရေးသားကြောင်း၊ မြန်မာတို့၏မူရင်းနေထိုင်ရာဒေသသည် အာရှတိုက်အလယ် ဟိုအင်ဟိုမြစ် အဖျားပိုင်းနှင့် ဗယန်ခရဉလခေါ် အရှေ့အနောက် သွယ်တန်း၍နေသော တောင်၏စပ်ကြား၌ ရှိခဲ့ကြောင်း၊ ဟိုအင်ဟိုမြစ်သည် တောင်မှမြောက်သို့ စီးဆင်းသောမြစ်ဖြစ်ရာ မြစ်၏အောက်ဘက်ရှိအရပ်ကို **'မြစ်အောက်'**ဟုခေါ်ရာမှ **'မြောက်'** ဖြစ်လာကြောင်း ကျောက်စာမှတ်တမ်းများဖြင့် သမိုင်းကြောင်းအရ ကြံဆပြထားပုံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

ထို့အတူပင် **'ခွက်ခွင်း၊လင်းကွင်း'**[၂] ဟူသော ဝေါဟာရ၏အနက်ကိုဖွင့်ဆိုရာတွင် **'ခွက်ခွင်း၊ လင်းကွင်း'** သည် တီးခတ်စရာ၊တူရိယာဟု လူတိုင်းသိပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုစကား၏ရင်းမြစ်နှင့် အနက်ကိုဆင်ခြင်ရန် ရှိပေသေးသည်ဟု အစချီကာ **'ခွက်ခွင်း၊ လင်းကွင်း'**၏ စကားလုံးသမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာပြထားပါသည်။

"ခွက်ခွင်း" ကိုပုဂံခေတ် ၊တောင်ဂူနီကျောက်စာတွင် " ပသာသညကာ ငါသူရိန်၊ခွက်ခွင်သည်ကာ ငဖျူ" ဟူသောအရေးကို စတင်တွေ့ရကြောင်း၊ ခွက်ခွင်းဟုခေါ်လာသည်မှ အင်းဝခေတ်လောက် ရောက်သောအခါ နေမိဘုံခန်းပျို့(ပိုဒ်ရေ–၅၅)၌ "သံဖြားညည်းညည်း၊ နရည်းလိုလို၊သံချိုရူပ်ရူပ်၊ စည်းစုပ်လင်းကွင်း၊ ခရသင်းနှင့်" ဟူ၍ "လင်းကွင်း"ဟုခေါ်လာကြောင်း၊ **ခွက** မှ **လင်း** ဖြစ်လာပုံကို မွန်ဘာသာရှိ **"လောင်ဆောင်"** ဟူသောသဒ္ဒါအရ "လောင်" သည် "တီးခတ်သည်" ဟောကြောင်း၊ လောင် ကို လင်း ဟုပြောင်းလဲယူကာ "ခွက်ခွင်း" တွင်ပါသော နောက်ပုဒ် "ခွင်း" နှင့်တွဲဖက်၍ "လင်းခွင်း" ဖြစ်လာ ကြောင်း၊ "လင်းခွင်း" မှ "လင်းကွင်း" ဖြစ်လာကြောင်း၊ထို့အပြင် "ခွင်း" ကို "ကွင်း" ဟုအစားထိုးလာကြောင်း၊ "ကွင်း"၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ "အခြည်အကွင်း၊မျက်ကွင်း၊ကွင်းပြင်"ဆိုရာ၌ "ဝန်း၊ ဝိုက်၊ ဝိုင်း" ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လင်းကွင်း၏အနက်မှာ "တီးစရာအဝိုင်း" ဖြစ်ကြောင်း၊ "ခွက်ခွင်း"သည် မူလမြန်မာအခေါ်ဖြစ်၍ "လင်းကွင်း" သည် အနက်အသံပြောင်း၊ပဝတ္တိအခေါ်၊ မွန်–မြန်မာကပြား အခေါ်ဖြစ်ကြောင်း စကားလုံး၏သမိုင်းကြောင်း၊ အသံပြောင်းလဲပုံ တို့ကို ကြံဆပြထားပါသည်။

ဦးဖိုးလတ်၏ကြံဆချက်သည် တွေးဆဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း စကားလုံး၏ဖြစ်ပေါ်မှု သမိုင်းကြောင်းကို ခြေရာကောက် လေ့လာမှုပြုခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

၃၊ ၂။ မွေးစားစကားလုံးများ၏အရင်းအမြစ်ကိုဖော်ထုတ်ခြင်း

မွေးစားစကားလုံးများ၏ ရင်းမြစ်ကိုလေ့လာရာတွင် ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများ၌ ပါဠို၊ ဥက္ကတဘာသာမှ မွေးစားစကားလုံးများ၏ အရင်းအမြစ်ကိုဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အခြားဘာသာတို့မှ မွေးစားစကားလုံးများ၏ အရင်းအမြစ်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဟူ၍ တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်းသို့ အများဆးဝင်ရောက်ခဲ့သော မေးစားစကားလုံးများမှာ ပါဠို၊ သက္ကတစကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။ **ဒါန၊ သီလ၊ မေတ္တာ၊ ပညာ**စသည့် စကားလုံးတို့မှာ တိုက်ရိုက်

---

[၁] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၂၊ ၂၇၃။
[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၄၊ ၈၅။

မွေးစားထားသော စကားလုံးများဖြစ်၍ **ကုသိုလ်၊ ကာရန်၊ နိဗ္ဗာန်**စသည့် စကားလုံးတို့သည် အသွင်ပြောင်း မွေးစားယူထားသော စကားလုံးများဖြစ်သည်။

ဘာသာခြားများမှ မွေးစားစကားလုံးများ၏ အရင်းအမြစ်ကြံဆပုံကို **ဝေါဟာရတ္ထုပကာသနီကျမ်း၊ မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း**နှင့် **မြန်မာစကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်း၊ ဝေါဟာရဝိပ္ပလ္လာသလက္ခဏဒီပကကျမ်း**နှင့် **ဝေါဟာရလီနတ္ထဒီပနီကျမ်း** တို့တွင် ပညာရှင်တို့၏ကြံဆချက်များကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ထိုအဖွင့်ကျမ်းတို့တွင်ပါဠိ၊ သက္ကတမှ ဆင်းသက်လာသော မွေးစားစကားလုံးများနှင့် အခြားဘာသာများမှမွေးစားယူသော မွေးစားစကားလုံးများ၏ရင်းမြစ်ကို ကြံဆဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်။ ဝေါဟာရတ္ထုပကာသနီ ကျမ်းတွင် ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်သည် **'ဂေါ်သဇင်'**၏အနက်ကိုဖွင့်ဆိုရာတွင် –

> "ထိုပန်း၏အမည် သဇင်ဟူသည်သာ မူလ၊ ထိုတွင်မန်တို့အလို ပန်းကိုကောက်ဟူ၍ ခေါ်သည်ကို မွန်လို ပီပြင်ခက်၍ မြန်မာမှုအဆိုအမန့်သာရာ ကောက်သဇင် ဆိုသောအရာ ရွေ့လျောပြန်၍ ကော်သဇင် ဆိုမိန့်လေသည်။"[၁]

ဟူ၍ **'ဂေါ်သဇင်'**တွင် ပါဝင်သော **'ဂေါ် '**၏ မူလရင်းမြစ်သည် မွန်မှဆင်းသက်ကြောင်း ကြံဆပုံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

ထို့အတူပင် ဦးဖိုးလတ်၏ မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်းတွင် **'ကျက်သရေ'** [၂] ဟူသော ဝေါဟာရ၏အနက်ကိုဖွင့်ဆိုရာတွင် **'ကျက်သရေ'** သည် မွန်ဘာသာ **'ကျာက်ဂြိ'** မှလာကြောင်း၊ **'ကျာက်'** သည် ကျိုက်ထီးရိုး၊ ကျိုက်ဒေးရုံတို့တွင်သုံးနေသော **'ဘုရား'** ဟု အဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း၊ **'ဂြိ'** သည် သက္ကတမှလာပြီး **"တင့်တယ်ခြင်း၊ မင်္ဂလာရှိခြင်း"** ဟု အဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း၊ မွန်တို့က **'ကျာက်ဂြိ'** ဟု ရေးသားခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို မြန်မာတို့က **'ကျက်သရေ'** ဟူ၍ သုံးနှုန်းလာကြကြောင်း ကြံဆဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို **'ကျက်သရေ'** စကားလုံးသည် ယနေ့ခေတ်တွင် အနက်ရင်းအမှန် တိမ်ငုပ်လျက် မြန်မာစကားကဲ့သို့ပင် မှတ်ထင်လျက်ရှိရာ ဦးဖးလတ်၏ကြံဆချက်ကြောင့် စကားလုံး၏ အရင်းအမြစ်အမှန်ကို သိမြင်ခွင့်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မွေးစားစကားလုံးများ၏ အရင်းအမြစ်ကိုပညာရှင်များစွာက ဖော်ထုတ်လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။

၃၊၃။ မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားဆင်းသက်လာမှုကိုအခြေခံ၍ စကားလုံးရင်းမြစ်ကို လေ့လာခြင်း

မြန်မာဘာသာစကားသည် တိဗက်–တရုတ် ဘာသာစကားမျိုးရိုးကြီးမှ ဆင်းသက်လာသော တိဗက်– မြန်မာ မျိုးခွဲတွင်ပါဝင်သည့် ဘာသာစကားတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် မျိုးနွယ်တူသော ဘာသာစကားများမှာ တိဗက်၊ တရုတ်၊ ကချင်၊ လရှီ၊ အင်းသား၊ ထားဝယ်၊ တောင်ရိုး စသည်တို့ဖြစ်သည်။သို့ဖြစ်၍ ဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဖွင့်ဆိုရာ၌ မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားတို့နှင့်ဆက်စပ်၍ လေ့လာကြပါသည်။

ဘာသာစကားမျိုးနွယ်တူစကားလုံးအရင်းအမြစ်တို့ကို သုတေသနပြု ဖော်ထုတ်ခဲ့သူမှာ ဦးဖိုးလတ်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဖိုးလတ်သည် မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်းသုံးတွဲတွင် ဝေါဟာရပေါင်း ၂၈၅ လုံး၏အနက်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ သတေသနပြုကာ ရင်းမြစ်တို့ကို ကြံဆဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

သာဓကအားဖြင့် မြန်မာတို့အသုံးတွင်ကျယ်စွာသုံးနှုန်းလျက်ရှိသော **ငါးပိ၊ ငံပြာရည်**[၂] ဝေါဟာရကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် **'ငါးပိ'** ဟူသော ဝေါဟာရ၏အနက်ကို

---

[၁] ကျော်အောင်စံထား၊ ၁၉၆၆၊ ၂၈၁။

[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၄၊ ၉၀ ။

ပိ = ထောင်း၊ ထု၊ ချေ ထားသောငါး၊ ငါးထောင်း၊ ငါးကြေ ဟူသောအနက်ရှိကြောင်းကို မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားများဖြစ်သော

တရုတ် – **"ပိ၊ ဖိ"**၊

ထိုင်း – **"ပိုး၊ ဗီး"**

ရှမ်း – **"ပိက်၊ ပိတ်"** အစရှိသည့် ဘာသာစကားများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လေ့လာပြခဲ့သည်။

'ငံပြာရည်' ဟူသော ဝေါဟာရကိုဖွင့်ဆိုရာတွင်လည်း **'ငံပြာရည်'**သည် ထိုင်းစကား **'နာ့ံပ္လာ'** / n a pl ā /မှလာကြောင်း၊ **'နာံ'**/ n a /မှာ**'ရေ'**၊ **'အရည်**ဟုအနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိ၍ **'ပ္လာ'** / pl a / မှာ **'ငါး'** ဟအဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် **'နာ့ံပ္လာ'**/ n a pl ā /**(ငံပြာ)** ၏အနက် အဓိပ္ပာယ်မှာ **ငါးမှထွက်သော အရည်**ဟုအဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း၊ ထိုဝေါဟာရ၏ အနက်အရင်းအမြစ်ကို မြန်မာတို့မသိ၍ **ငံသော အရသာ ရှိသည်အရည်ဖြစ်၍ 'ငံပြာ'၏နောက်တွင် 'ရည်'ကိုထည့်ကာ ငံပြာရည်ဟုခေါ်ကြကြောင်း** ကြံဆပြထား ပုံမှာ မှတ်သားဖွယ်ရာပင်ဖြစ်သည်။

'ကတွတ်၊ ပင်း' *ဟူသော ဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးဖိုးလတ်၏ကြံဆချက်ကိုဖော်ပြလိုပါသည်။*

"ရွှေမန်းဆို တောင်တော်ဦးက ၊ကြူးလှာတဲ့ မိုးသံငယ်၊ အုန်းညံခြိမ့်ကြွေးလေ့ ။
တာတော်ခွင်၊ ရေဝင်အောင်ရွှေကတွတ်ကို ၊ ပင်းလွှတ်ခဲ့လေး ။ "

ဟူသောလယ်ဝန်မင်းဦးစီရေးစပ်ခဲ့သည့် ရေဘိုဗုံကြီးသံသီချင်းတွင် "ကတွတ်၊ပင်း"ဆိုသည်မှာ ရှေးတောင်သူ လယ်သမားကြီးများသုံး စကားဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုခေတ်တွင် 'ကတွတ်'ကို သုံးလျက်ရှိသော်လည်း 'ပင်း' ကို အသုံးနည်းသွားကြောင်း၊ အင်းဝခေတ်ပျို့ ကဗျာများကို အထောက်အထားပြု၍ "ကတွတ်" တွင်ပါဝင်သော က ပုဒ် မှာ "ကဆန်၊ကုတို့၊ ကစွန်း၊ ကညို့ " ဆိုသကဲ့သို့ "ရေ" ကိုဟောကြောင်း၊ "တွတ်" ပုဒ်မှာ "တတွတ်တွတ် ပြော၊ရွတ်၊ ဆို၊ မြည်" ဆိုသကဲ့သို့ "တတွတ်တွတ် ထွက်ဝင်စီးဆင်း" အနက်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် "ရေထွက်စီးဝင်၊ စီးဆင်းသောအပေါက်ကို "ကတွတ်ပေါက်၊ ကတွတ်" ဟုခေါ်ကြောင်း ကြံဆပြထားပါသည်။

"ပင်း" ၏အနက်နှင့်ပတ်သက်၍ အနွယ်တူ ဘာသာစကားများဖြစ်သော တရုတ်၊ ရှမ်း၊ကချင် စကားများ နှင့်ဆက်စပ်ကြံဆပြထားသည်။

တရုတ်	ဖိင်၊ပိင်	အကာအရံ ၊အဆီးအတား၊ အဖုံးအပိတ်
ရှမ်း	ပန်	ဆီးတား၊ ပိတ်ဆို့
ကချင်	ဖင်	နားပင်း

ဟူသော အနက်များရှိကြောင်း၊တရုတ်– ထိုင်း ဘာသာတို့တွင် "ပင်း" သည် "တားဆီး၊ ပိတ်ဆို့" ဟော မိတ်တူပုဒ်များ ရှိကြောင်း၊ တိဗက်– မြန်မာ ဘာသာတို့၌လည်း"နားပင်း" ဟူသော မိတ်တူပုဒ်များ တွေ့ရကြောင်း၊ ကျောက်ဆည်နယ် စစ်တမ်းများအရ "ဆည်ကျွန်ပငသား" ဟူသောအခေါ်လည်းရှိကြောင်း အကိုးအထောက်များကိုပြကာ "ပင်း" သည် ကတွတ်နှင့် ဆက်သွယ် အသုံးပြုသောစကားဖြစ်ကြောင်း၊

[] ဖိုးလတ် ၊ဦး၊ ၁၉၆၄ ၊ ၃၁ ။

"တားဆီး၊ပိတ်ဆို့"သော အနက်ရကြောင်း မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားများ ဆင်းသက်လာပုံတို့ကို အခြေခံ၍ စကားလုံးများ၏အရင်းအမြစ်များက ကြဆပြထားပုံတို့ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ထိုကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားပညာရှင်များသည် တိဗက်–တရုတ် မျိုးရိုးအနွယ်တူမှ ဆင်းသက်လာသော စကားလုံးများ၏အရင်းအမြစ်များကို အာရုံစူးစိုက်ကြဆမှုတို့ ပြုခဲ့ကြောင်းကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

၃၊၄။ ဝေါဟာရတို့၏ အခြေအနေဆက်စပ်မှုများကို လေ့လာပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာခြင်း

ဝေါဟာရတို့၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာကြဆရာတွင် မွန်၊ ပါဠိ၊ သကတ၊ တိဗက်၊ တရုတ်တို့မှဆင်းသက်လာသော မွေးစားစကားလုံးများ၏ အနက်ရင်းမြစ်ကိုသာမက တစ်ခါတစ်ရံ ဝေါဟာရတို့၏အခြေအနေဆက်စပ်မှုတို့ကိုလေ့လာ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကြဆရသည်လည်း ရှိပါသည်။

ဤနေရာတွင် ဝေါဟာရအနက်ကြဆရာ၌ ရင်းမြစ်မပေါ်လွင်၊အနက်ငုပ်နေသော ဝေါဟာရတို့ကိုလည်း နီးစပ်ရာပါဠိ၊ သက္ကတတို့မှ ဆွဲယူခြင်းမပြုဘဲ မြန်မာစကားလုံး၊ မြန်မာအနက်ကိုသာ ကြံစည်၍ အနက်ဖွင့်ဆို ရခြင်းမျိုးလည်းရှိပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် **"ဆည်းဆာ"** ဟူသောဝေါဟာရကို မြန်မာအဘိဓာန်တွင်**"သက္ကတ– သံဈာ"** ဟု ရင်းမြစ်ဖော်ပြထားသော်လည်း ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းတွင် ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က

> "အမြိတ်အဆာ၊ အပြစ်အဆာ၊ နေရောင်ဆည်းဆာ၊ တန်ဆာ၊ မွတ်ဆာ၊ခြေဆာသည် ဟူသော စကားခွန်းတို့၌ ဆလိမ်သက်သက် ဆိုမိန့်သောအရာ ဖြစ်၏။"
>
> "ဆည်း– ဟူသည်ကား နေရောင်သည် တက်နေသို့လည်းအားမကြး၊ မွန်းယိမ်းသည်မှ စ၍ ချုပ်ဝင်သည်တိုင်အောင် တရွေ့ရွေ့လျော့နည်း သွားသည်ကိုရည်၍ ဆုံ့ဆည်း သိမ်းဆည်း သောအနက်၊ အရောင်အမြိတ်အဆာ ဟူသောအနက်ဖြင့် ဆည်းဆာယူသင့်၏။" [၁]

ဟူ၍**"အလင်းရောင်များ သိမ်းဆည်းသော နေဝင်ချိန်ကို "ဆည်းဆာ"** ဟုဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဆည်းဆာ၏ရင်းမြစ်ကို သက္ကတမှမပြဘဲ မြန်မာဆန်ဆန်အနက်ကြဆပုံကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် တွေ့ရှိရပါသည်။

ဦးဖိုးလတ်၏ "မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း"၌**'ခင်ပွန်း'**[၂] ဟူသောဝေါဟာရ ဖွင့်ဆိုရာတွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

> "အဆွေခင်ပွန်းဆိုသည်၌ ခင်ပွန်းကို "မိတ်ဆွေ၊ ခင်မင်ရင်းနှီးသူ"အနေဖြင့်သုံးလျက်ရ၍ လင်ခင်ပွန်း၊ ခင်ပွန်းလင် ဆိုသည်၌ ခင်ပွန်းကို "လင်ယောကျ်ား၊ အရှင်လင်"အနေဖြင့် သုံးလျက် ရှိချေသည်။"[၃]

ဟူ၍ အနက်နှစ်မျိုးရပုံကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

သာဓကအနေဖြင့် – "အမိ အဖ ဆြာ ခင်ပွန်း " (၅၅၈ ခု၊ ရှင်ပင်ဗောဓိကျောက်စာ)

"ခင်ပွန် အတည်မဟိမယ် ခရကာ " (၅၈၉ ခု၊အနန္တသူကျောက်စာ)

---

[၁] ကျော်အောင်စံထား ၊ ၁၉၆၆ ၊ ၃၁၉ ။
[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၂ ၊ ၁၂၈။
[၃] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၂၊ ၁၂၉ ။

ကျောက်စာအကိုးထောက်များဖြင့်ပြကာ အဆက်အစပ်အရ ရှင်ပင်ဗောဓိ ကျောက်စာတွင် "ချစ်ခင်ရင်းနှီးသောသူ၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ၊ မိတ်ဆွေ"အနက်သဘောရ၍၊ အနန္တသူကျောက်စာတွင် "အရှင်၊ သခင်၊ လင်ယောကျ်ား"ဟု အနက်သဘောရကြောင်း အခြေအနေဆက်စပ်မှုတို့ကိုမူတည်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကွဲပြားပုံကို ကြံဆပြခဲ့သည်။

ထို့နောက် 'ခင်ပွန်း'တွင် 'ခင်'ပုဒ်နှင့် 'ပွန်း'ပုဒ်တို့ကိုခွဲ၍ အနက်ကြံဆပြခဲ့သည်။

"ခင် ၏ အနက်မှာ ချစ်ခင်၊ ခင်မင်၊ ခင်တွယ်စသည် ချစ်မေတ္တာသက်ဝင်ဟောဖြစ်၍ ...
ပွန်း၏အနက်မှာ ပွန်းတီးဆိုသည်၌ ရင်းနှီး၊ ကောင်းစွာသိကျွမ်း၊ ကျွမ်းဝင်ဖြစ်၍ "[၁]

ဟူ၍အနက်ရှိပုံကို ကြံဆပြထားပါသည်။

မြန်မာစကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်းတွင် ဆရာတော်ဦးကောသလ္လ က "တာ" [၂]ဝေါဟာရ၏အနက်ကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် – "လိုမပါသော်၊ မတာကိုယ်ချင်း၊ ရက်ရောပြင်း၍ " (ရွှေ –၁၄)

"အကြင်သူ၏တာ၌ တောသားပြေးလွတ်လေအံ့၊" (ပါ –၅၃)

"အဝန့်ကျိုးနွံ၊ တန်ခိုးလျှံဖြင့်၊ တာခံခွန်ဆက်" (ဥပရာ– ၃၆)

ဟူသော အကိုးအထောက်များကိုဖော်ပြကာ "တာ" ၏အနက်သည်

– စာနာသည်၊ ချင့်နှိုင်းသည်။
– အတိုင်းအတာ၊ အပိုင်းအခြား။
– အတွက်၊ဝန်၊လုပ်ငန်း၊တာဝန်။

ဟူသောအနက်များရှိကြောင်း အခြေအနေအဆက်အစပ်များအရ ဝေါဟာရစကားလုံးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆို ကြံဆပြခဲ့ပုံကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

၃၊ ၅။ မယဉ်ကျေးသောစကားလုံးများကို ယဉ်ကျေးအောင် သုံးနှုန်းပြောဆိုခြင်းဖြင့် မူလစကားလုံး၏ အနက်ရင်းမှန်ကို ရှာဖွေခြင်း

အချို့သော စကားလုံးများ၏ နောက်ကွယ်တွင် ခံစားမှုအငွေ့အသက်များ ယှဉ်တွဲနေလေ့ရပါသည်။ ထိုစကားလုံးမျိုးကို ကြားလိုက်ရုံနှင့် ကြားသူ၏စိတ်ထဲတွင် ခံစားမှုတစ်မျိုးမျိုးပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ထိုသို့သောစကားလုံးများ၏ နောက်ကွယ်တွင် ယှဉ်တွဲကပ်ပါလျက်ရှိသော ခံစားမှုသဘောကို ဂယက်အနက်[၃] ဟုခေါ်သည်။အိမ်ထောင်သက်မွေးမှုနှင့်ဆိုင်သောစကားလုံးများ၊ အလေးအပေါ့ စွန့်မှုနှင့်ဆိုင်သော စကားလုံးများ၊ အနာရောဂါဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဆိုင်သော စကားလုံးများတွင်ရိုင်းသော၊ ကြမ်းသော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဂယက်အနက်များ ယှဉ်တွဲနေသည့်အတွက် ထိုစကားလုံးများအစား ယဉ်ကျေးသော၊ နားခံသာသော စကားလုံးများကို အစားထိုးသုံးနှုန်းလာကြသည်။ ထိုစကားလုံးများကို "အယဉ်သုံးစကား" ဟုခေါ်သည်။

ဦးဖိုးလတ်၏ မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း၌ 'ကျွန်'[၄] ဟူသော ဝေါဟာရဖွင့်ဆိုရာတွင် တွေ့နိုင်သည်။

"သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်တို့လက်ထက်၌လည်း တိုင်းသူပြည်သားများကို ကျွန်တော်မျိုးများ
ဟု ခေါ်ဆိုလျက်"

---

[၁] ကောသလ္လ၊ ၁၉၈၅ ၊ ၃၇၃ ။
[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး၊ ၁၉၆၂၊ ၁၀၉။

ဟု ပြဆိုကာ ရှေးအခါက ဘုရင်အား မင်း၊ မှူးမတ်၊ ပြည်သူတို့က မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချကာ 'ကျွန်တော်'ဟု သုံးရကြောင်း၊ ကျောက်စာများအရ ပုဂံခေတ်တွင် ကျွန်လူတန်းစားရှိခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

> "ကျွန်ပုဒ်သည် ပြုသူ၊ လုပ်သူ၊ ဆောင်ရွက်သူ၊ လုပ်သားဟူ၍ မူလအနက်ရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ လောကဓမ္မတာ တိုင်းကြီးပြည်ကြီးသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံအရ မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချပြောဆိုသုံးစွဲသောအလေ့ရှသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထောက်သော် မြန်မာဘာသာ၌ 'ကျွန်တော်၊ ကျွန်မ၊ ကျွန်ုပ်'ဟု ပြောဆိုသုံးစွဲသောစကားများကြောင့် မိမိတို့မှာ မည်သို့မှ နစ်နာမှု၊ ဂုဏ်ငယ်မှု၊ အသရေယုတ်မှု မရှိပါ။"[၁]

ဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'ကျွန်တော်၊ ကျွန်မ၊ ကျွန်ုပ်'တို့သည် အစေခံ၊ လုပ်သားတို့ကို နှိမ့်ချခေါ်ဝေါ်သော ဝိသေသအနက်ရှိခဲ့ရာမှ ယနေ့ခေတ်တွင် မိမိကိုယ်ကိုရည်ညွှန်းသော စကားအဖြစ် မည်သူမဆိုသုံးစွဲနေသော ယေဘုယျအနက်သဘောရှိကြောင်းကို ပြဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နှိမ့်ချခေါ်ဝေါ်သော ရိုင်းသောအသုံးမှယဉ်ကျေးသောစကားလုံးအဖြစ်ပြောင်းလဲလာမှု သဘောကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

၃၊ ၆။ ဗန်းစကားများမှ နေ့စဉ်သုံးစကားများအဖြစ် ရောက်ရှိသွားသော စကားလုံးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်အမြင်ကို လေ့လာခြင်း

ဗန်းစကားဆိုသည်မှာ ခေတ်အလိုက် လူငယ်များတီထွင်ပြောဆိုရာမှ အသုံးတွင်ကျယ်လာသော စကားမျိုးဖြစ်သည်။ ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်တွင် —

> "န– အချင်းချင်းနားလည်အောင်ပြောဆိုသုံးနှုန်းရာမှ အသုံးကျယ်ပြန့်လာသည့် ပေါ်ပင် စကား။"[၂]

ဟုဖွင့်ဆိုပါသည်။ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုတွင် ဗန်းစကားများကို လေ့လာခြင်းသည်လည်းနယ်ပယ် တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ယနေ့ခေတ်တွင် ဗန်းစကားများ အမြောက်အမြားပေါ်ထွက်လျက်ရှိရာ ဗန်းစကားများ၏ရင်းမြစ်အမှန်ဖော်ထုတ်မှုသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဦးကောသလ္လ၏မြန်မာစကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်းတွင် **"ကာလသား၊ကာလသမီး"** ဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍

> "လူပျို၊ အပျိုဟောတည်း။ **ဤဝေါဟာရသည် အင်းဝခေတ်နေဝင်ချိန်၌** စတင်ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ယူဆရသည်။ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏သူဇာပျို၌ ကာလမီးမိုး၊ ကာလမိုးမီး ဟူသောအသုံးများကို တွေ့ရသောကြောင့်တည်း။" "ဤဝေါဟာရများကား ကာလသမီးခေါ် အပျိုဟောပုဒ်တို့ပင်တည်း။ တိဗက်စကားရင်းမှလာ၍ ယင်းမျိုးသက် ဘာသာတို့၌ မ–ဆုံးပြောင်းပုဒ်တို့နှင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ မြန်မာဘာသာ၌ မီး–မောင်း–မိန်း ဟူသောအနက်တူ ဆုံးပြောင်းတွဲများရှိရာ မိုးမီးကိုလည်းအမ ဟောဆုံးပြောင်းတွဲ ယူသင့်ရာသည်။"[၃]

ဟုကြံဆပြထားပါသည်။ ဆရာတော်၏ကြံဆချက်ကို လက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည်ဖြစ်စေ ခေတ်ပေါ် ဗန်းစကားတို့၏အနက်ရင်းကို အားထုတ်စဉ်စားကြံဆခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။

---

[၁] ဖိုးလတ်ဦး၊ ၁၉၆၂၊ ၁၁၁။
[၂] ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၁၉၉၉၊ ၂၃၁ ။
[၃] ကောသလ္လ၊ ၁၉၈၅၊ ၁၀ ။

ခေတ်ပေါ်ဗန်းစကားများအနက် **"ဟပ်ကော့"** ဟူသောစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာအောင်သင်းကြဲဆပြထားခဲ့ပုံကို တင်ပြလိုပါသည်။ ဆရာအောင်သင်းက"တိုလီမိုလီစာပေ" ဟူသော စာအုပ်တွင်

> "ဒီစကားက စစ်သည်ရဲဘော်များ သုံးသောစကားဖြစ်ပေမည်။ ရိုင်ဖယ်သေနတ်တွင် မောင်းတုံးနောက်ဖက်၌ ကျည်ရိုက်မောင်းတံရှိသည်။ ထိုမောင်းတံကို အပြည့်တင်ထားမှ ပစ်လို့ရသည်။ တစ်ဝက်သာ ဆွဲတင်ထားလိုက်လျှင် မောင်းတုံးကိုလည်း မ လို့မရ၊ မောင်းခလုတ်ကိုလည်း ဖြုတ်လို့မရ၊ အပြည့်ပြန်တင်ပြီးမှ လှုပ်ရှားလို့ရသည်။ ထိုသို့ မောင်းတစ်ဝက်တင်ထားသည်ကို အင်္ဂလိပ်လို (half cocked)ဟုခေါ်သည်။"[၁]

ဟု ကြဲဆပြထားပါသည်။ယနေ့ခေတ်တွင် တစ်စုံတစ်ရာ မတင်မကျဖြစ်နေလျှင် "ဟပ်ကော့ကြီး" ဟု ဗန်းစကားအဖြစ် ပြောဆိုနေကြပေသည်။ ထိုဗန်းစကား၏ အနက်ရင်းမှန်ကို ဆရာအောင်သင်း၏ ဖော်ထုတ် တင်ပြမှုကြောင့် သိမြင်ခွင့်ရပါသည်။

၃၊ ၇ ။ စကားလုံးရင်းမြစ်လေ့လာမှု ၏ အားနည်းချက်၊အားသာချက်

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာဘာသာစကား ပညာရှင်များ၏စကားလုံးရင်းမြစ် လေ့လာမှုသည် အနောက်တိုင်းရင်းမြစ်ဗေဒ လေ့လာမှုများကဲ့သို့ပင် စနစ်တကျလေ့လာခဲ့ကြကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ မိမိတို့အားသန်ရာရွေထောင့်များမှ လေ့လာပြုကြသည်။ ထိုသို့လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ဝေါဟာရတို့၏သမိုင်းကြောင်း၊ မည်သည့်ဘာသာစကားတို့မှ မွေးစားထားပုံ၊ ဝေါဟာရတို့၏ မူလရှိရင်း အနက်၊ ပြောင်းလဲလာသော အနက်၊ ဗန်းစကားများ၏အနက်ရင်း အနက်မှန်တို့ကို သိရှိစေခြင်းဟူသော အကျိုးရလဒ်များကို ရရှိစေပါသည်။

သို့သော် ပညာရှင်များ၏ကြဲဆချက်များသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကြဲဆပုံ အမြင်တူသည်လည်း ရှိ၏။ မတူသည်လည်း ရှိ၏။မွေးစားစကားလုံးအဖြစ် မွေးစားယသည့် ရင်းမြစ်ဘာသာစကားကိုပင် တွေးကြံရာ၌ အယူအဆကွဲသည်များလည်းရှိပါသည်။အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူပုံ လွဲသည်များလည်း ရှိပါသည်။

သာဓကပြရလျှင် **'ကန်တော့'** ဟူသောဝေါဟာရကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် အယူအဆမတူသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ 'ကန်တော့' ဝေါဟာရအပေါ် ဒုတိယကျော်အောင် စံထားဆရာတော်၊ ဦးဖိုးလတ်နှင့် ဦးကောသလတို့၏ ကြဲဆဖွင့်ဆိုပုံ မတူညီသည်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြပါမည်။

ဒုတိယကျော်အောင် စံထားဆရာတော် က–

> "ကန်တော့သည် ဟူသည်ကား အရေ့ဘက် အရှင်ဥက္ကံသမာလာဆရာတော်အကျော်သည် 'ကန်တော့'ဟူသည်တွင် 'ကန်'ကို န–သတ်ယူတော်မူ၍ လှေကို ထိုးဝါး၊ တက်၊ လက်ဖြင့် ကျောက်ကန်တွန်းလှန်၏သို့၊ အကုသိုလ်ကံကိုကန်၍ ကုသိုလ်ကကို တော့သည်၊ တည်ရပ်စေသည် ဟူသောအရကို ယူတော်မူသည်။ ဤ၌ ကန် – သည်ကား အကုသိုလ်၊ တော့ – သည်ကား ကုသလ်ကံ ဖြစ်၏။"[၂]

---

[၁] အောင်သင်း ၊ ၂၀၀၄ ၊ ၄၄ ။

[၂] ကျော်အောင်စံထား၊ ၁၉၆၆၊ ၃၅၅။

ဟူ၍ န–သတ်နှင့်ကန်တော့အနက်ကိုဖော်ပြပြီး သေးသေးတင် 'ကံတော့'၏ အနက်ကိုလည်း

> "ကံတော့သည် ဟူ၍ 'ကံ'ကို သေးသေးတင်ယူလည်း သင့်ရာ၏။ ကံ၏အရကို ကုသိုလ်ကံယူလျှင် ပူဇော်ကံတော့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ထိုကုသိုလ်ကံကိုမိမိ၌ မြဲစေသည်၊ တော့သည်–ဟူ၍ ယူသင့်၏။ အကုသိုလ်ကံယူလျှင် ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားချေ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံသည် ဖြစ်ပြီးစေတနာသာ ကံမည်၏။ ထိုနောက် ထပ်ပွားခြင်းမရှိ၊ သင့်အံ့သို့ရှိ၏။"[၁]

ဟူ၍ တွေးကြံပြခဲ့ပေသည်။ ဆရာတော်ကြံဆပြသည်မှာ

ကန်တော့	=	ကန်	+	တော့
	=	အကုသိုလ်ကံကိုကန်	+	ကုသိုလ်ကံကို တည်စေ၊ ရပ်စေ
ကံတော့	=	ကံ	+	တော့
	=	ကုသိုလ်ကံကို	+	မြဲစေ၊ တည်စေသည်။
	=	အကုသိုလ်ကံကို	+	ရပ်တန့်စေသည်။ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဦးဖိုးလတ်က မြန်မာဘာသာ 'ကန်တော့'[၂] ဆိုသော စကားကဲ့သို့ ရှေးမွန်ဘာသာတွင် 'ကိန္နောအ်' ဆိုသော စကား၊ တရုတ်ဘာသာတွင် ခေါ်ထော် (k'ou To'u) ဟူသောစကားတို့ ရှိကြောင်း၊ ယင်းတို့အနက် မွန်နှင့်မြန်မာတို့သည် တရုတ်တို့ထံမှယူသည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း သူ၏အယူအဆကို ဖော်ပြခဲ့သည်။တရုတ်စကား 'ခေါ်ထော်'တွင် 'ခေါ်'သည် "ကျောက်ကန်၊ ယက်ကန်" ဆိုသော 'ခေါက်၊ ခိုက်၊ ရိုက်' အနက်ရကြောင်း၊'ထော်' ၏အနက်မှာ"ဦးခေါင်း"ဖြစ်ရာ'ခေါ်ထော်'၏အနက်မှာ "ဦးခိုက်"ဟု တိုက်ရိုက်ပေါ်ထွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ တစဖန် တရုတ်တို့၏ဦးခိုက် အရိုအသေပြုခြင်းအလေ့သည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားခဲ့ကြောင်း မျိုးနွယ်တူဘာသာစကားနှင့် ရင်းမြစ်ကိုလေ့လာကြံဆ ပြခဲ့ပါသည်။

မြန်မာစကားလုံးပြောင်းထုံးကျမ်းတွင် 'ကန်တော့'ဝေါဟာရကို ဆရာတော် ဦးကောသလ္လက

"ကန်တော့ = ကလအ် = (ကလော့) မွန်၊ အရိုအသေပြုသည်။"[၃]

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

မြန်မာဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများလာ ပညာရှင်တို့၏ 'ကန်တော့'ဝေါဟာရအပေါ် ကြံဆဖွင့်ဆိုပုံကို လေ့လာလျှင် ဒုတိယကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်သည် မြန်မာအနက်နှင့် တွေးကြံခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဦးဖိုးလတ်ကမူ တရုတ်မွေးစားစကားလုံး ရင်းမြစ်ကိုကြံဆပြီး 'ကန်တော့' ဝေါဟာရ၏သမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာမှုပြုခဲ့သည်။ ဆရာတော် ဦးကောသလ္လကမူ မွန်စကားရင်းမြစ်မှလာကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကန်တော့'ဝေါဟာရကို ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်တွင်

"ကြို– လက်အုပ်ချီ၍ အရအသေပြုသည်။ ဦးညွတ်သည်။"[၄] ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုပါသည်။

---

[၁] ကျော်အောင်စံထား၊ ၁၉၆၆၊ ၃၅၆

[၂] ဖိုးလတ်၊ဦး ၊ ၁၉၆၂၊ ၅၁။

[၃] ကောသလ္လ၊ ၁၉၈၅၊ ၃၀။

ထိုကြံ့ဆချက်များအနက် မည်သည့်ကြံ့ဆချက်သည်သင့်လျော်သည်ဟု ဤစာတမ်းတွင် ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်းမပြုလိုပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤစာတမ်းသည် ရင်းမြစ်ဗေဒ၏ လေ့လာမှုသဘောကို ပေါ်လွင်အောင် တင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် စကားလုံးရင်းမြစ် လေ့လာမှုသည် ပညာရှင်များ၏ အယူအဆများ ကွဲလွဲနိုင်သောကြောင့် အားနည်းချက်များရှိပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဝေါဟာရတို့၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှုသည် အဓိကကျကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ရင်းမြစ်ဗေဒခေါ်သည့် စကားလုံးရင်းမြစ်ကိုလေ့လာသော ပညာရပ်သည် အနောက်တိုင်းတွင် ၁၇ ရာစုခန့်က စတင်ပေါ်ထွန်းခဲ့ပြီး ၂၀ရာစုတွင် ထင်ရှားခဲ့သည်။ မြန်မာတွင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၃၁ (အေဒီ–၁၇၆၉) ခုနှစ်ခန့်ကပင် ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများတွင် ပညာရှင်များက စကားလုံးရင်းမြစ်ကို စတင်လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့နိုင်ပါသည်။ အခြေခံလေ့လာသည့် အလေ့လာခံအချက်များသည်လည်း တူညီကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားလေ့လာမှုတွင် မြန်မာ ပညာရှင်များ၏ ရင်းမြစ်အနက် ကြီဆလေ့လာမှုသည် အနောက်တိုင်းပညာရှင်များ နည်းတူ စနစ်တကျ လေ့လာမှုများ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။

ဝေါဟာရတို့၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသောအတ္ထဗေဒပညာရပနည်းတူ လေ့လာမှုနယ်ပယ်ကျယ်ပြန့်သည့်အပြင် စကားလုံးတို့၏သမိုင်းကြောင်းကိုလေ့လာသော သမိုင်းဘာသာဗေဒနှင့်လည်း ဆက်နွယ်လျက်ရှိကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။

သို့သော် သမိုင်းဘာသာဗေဒနှင့် ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှု နှစ်မျိုးစလုံးတွင် **"အကိုးအထောက်ခိုင်မာမှုသည်အရေးကြီးသည်"** ဟူသောအချက်မှာမူတူညီပါသည်။ ရေးထုံးဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းစာ၊ အက္ခရာအရေးအသား၊ အသုံးတွင်ခဲ့သည့်ခေတ်၊ စာပေအကိုးအကား၊ မည်သည့်ဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်လာသည်၊ မွေးစားလာသည်၊ မည်သို့ပြောင်းလဲသွားသည်ဟူသော မိမိ၏လေ့လာမှု ခိုင်မာအောင်ပြဆိုရန်မှာ သမိုင်းဘာသာဗေဒလေ့လာမှုနှင့် ရင်းမြစ်ဗေဒလေ့လာမှု၏အဓိက အရေးပါသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို လေ့လာမှုနှစ်ရပ်သည် ဝေါဟာရတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကြံ့ဆရာတွင်မရှိမဖြစ် အရေးပါသော လေ့လာမှု ပညာရပ်များလည်းဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှားတွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာဘာသာစကားကို လေ့လာကြံ့ဆခဲ့ကြသော မြန်မာပညာရှင်များ၏ ဘာသာစကားအမြင်သည် အနောက်တိုင်းဘာသာဗေဒပညာရှင်များနည်းတူ နည်းစနစ်တကျလေ့လာမှုများရှိခဲ့ ကြောင်းတွေ့နိုင်ပါသည်။ မြန်မာပညာရှင်များ၏ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကြံ့ဆချက်အမြင်များကို ဝါဟာရအဖွင့်ကျမ်း များ၊စာတမ်းများ၊ဆောင်းပါးများတွင် လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်သည့်အပြင် ဝေါဟာရတစ်ခုကို အနက်ဖွင့်ဆိုရာတွင် မိမိတို့အားသန်ရာ ရှုထောင့်စုံမှ တွေးဆဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသော ပညာရှင်ကြီးများ၏ ဝေါဟာရအဖွင့် ကျမ်းဂုဏ်ရည်တို့ကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ ဘာသာစကား လေ့လာမှုတွင် အနောကတိုင်းသီအိုရီ၊ နည်းစနစ်များကိုအခြေခံ၍ မြန်မာဘာသာစကားကိုလေ့လာ ဖော်ထုတ်နိုင်

[၁] ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၁၉၉၉၊ ၁၆။

သည့်အပြင် အခြားသောနိုင်ငံများနှင့် ဘာသာစကားများတွင် ရင်းမြစ်ဗေဒအဘိဓာန်များ ပေါ်ထွက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ "Oxford Dictionary of English Etymology", "The Concise Dictionary of English Etymology" စသော အင်္ဂလိပ်ရင်းမြစ်အဘိဓာန်များအပြင် ဂရိ၊ ဂျာမန်၊ ဟန်ဂေရီ၊ ပြင်သစ်၊ စပိန်စသော ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်အဘိဓာန်များ၊ ဗန်းစကားဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်အဘိဓာန်များ၊ သချိုင်္ဘပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရရင်းမြစ်အဘိဓာန်များလည်း ပေါ်ထွက်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဘိဓာန်ပြုစုသော ပညာရှင်တို့သည် ရင်းမြစ်ဗေဒကိုလက်ကိုင်ပြု၍ ပိုမိုတိကျသော ဝေါဟာရတို့၏ အရင်းအမြစ်ကိုဖော်ထုတ်ပြီး အနက်အရင်းအမှန်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖွင့်ဆိုပြုစုမည်ဆိုပါက **မြန်မာရင်းမြစ်ဗေဒအဘိဓာန်များ** ပေါ်ထွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကောသလ္လ၊ ဦး၊ ဆရာတော်။ (၁၉၈၅)။ ***ဗြဟ္မနိုဂုတ္တာနယသင်္ဂဟခေါ် မြန်မာစကားလုံး ပြောင်းထုံးကျမ်း။*** ရန်ကုန်၊ စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက်။

ကျော်အောင်စံထား၊ ဒုတိယ၊ ဆရာတော်။ (၁၉၆၆)။ ***ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း***။ ရန်ကုန်၊ လယ်တီမဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခရုံးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်။ (၁၉၉၉)။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့။

တင်လှ၊ ဦး (မဟာဝိဇ္ဇာ)။ (၁၉၆၆)။ ***ဘာသာနှင့်စာပေ***။ ရန်ကုန်၊ အောင်မြေစာပေတိုက်။

ဖိုးလတ်၊ ဦး။ (၁၉၆၂)။ ***မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း (ပထမတွဲ)***။ ရန်ကုန်၊ ပညာနန္ဒပုံနှိပ်တိုက်။

ဖိုးလတ်၊ ဦး။ (၁၉၆၃)။ ***မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း (ဒုတိယတွဲ)***။ ရန်ကုန်၊ ပညာနန္ဒပုံနှိပ်တိုက်။

ဖိုးလတ်၊ ဦး။ (၁၉၆၄)။ ***မြန်မာစကားအဖွင့်ကျမ်း(ဖြည့်စွက်တွဲ)***။ ရန်ကုန်၊ ပညာနန္ဒပုံနှိပ်တိုက်။

ဘသောင်း၊ ဗိုလ်မှူး၊ (မောင်သုတ)။ (၁၉၇၂)။ ***မြန်မာစာ မြင့်ချင်လွန်းလို့***။ ရန်ကုန်၊ ဇွဲပုံနှိပ်တိုက်။

မဟာဇေယသန်္ဓာ (လှေသင်းအတွင်းဝန် ဦးချိန်)။ (၁၉၆၀)။ ***ဝေါဟာရလီနတ္ထဒီပနီ***။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

မြကေတု။ (၁၉၆၇)။ ***စာပေတန်ဆောင် (ပထမအကြိမ်)***။ ရန်ကုန်၊ နှလုံးလှစာပေတိုက်။

မြန်မာအဘိဓာန်။ (၁၉၉၁)။ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့။

ဝေါဟာရဝိပုလ္လာသလက္ခဏာဒီပကကျမ်း။ (၁၉၆၄)။ ရနကုန်၊ စာပေဘဏ္ဍာဖြန့်ချိရေး။ (လက်ဆေပ်စက်စာမူ)

သာနိုး၊ မောင်။ (၂၀၀၁)။ ***မြန်မာ့စကားနဲ့စာပေ (ပထမအကြိမ်)***။ ရန်ကုန်၊ မြင့်မြတ်သူပုံနှိပ်တိုက်။

သန်းဆွေ၊ ဒေါ်။ (၁၉၈၀)။ ***မြန်မာဘာသာစကား မြန်မာကျောက်စာ စာတမ်းဆောင်းပါးများ***။ ရန်ကုန်၊ဘာသာပြန်နှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန။

အောင်သင်း ။ (၂၀၀၄)။ ***တိုလီမိုလီစာပေ***။ ရန်ကုန်၊ ဇွန်ပွင့်စာအုပ်တိုက်။

Aitchison, Jean. (1972). ***General Linguistics.*** London, The English Universities Press ,Ltd.

Hartman, R.R.K & Stork, F.C. (1972). ***Dictionary of Language and Linguistics.***

London, Applied Science publishers Ltd.

www. wikipedia. org. / Etymology

ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကား၌ စကားထာများ

အမ်ဆိုင်းဘူ*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင်နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားများအနက် ဂျိန်ဖောမျိုးနွယ်စုတို့၏ဘာသာစကား၌ စကားထာများကို သုတေသနပြုထားသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ စကားထာများမှတစ်ဆင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုတို့၏ဓလေ့ရိုးရာကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ဂျိန်ဖောမျိုးနွယ်စုတို့၏ နေ့စဉ်သုံးစကားတွင် သုံးစွဲနေသောစကားများထဲမှ စကားထာများကို စာတစ်စောင်ပေတစ်ချပ်အဖြစ် သုတေသနပြုထားသူ မရှိသေးပါ။ စကားထာ၏သဘောကပင် စကားကိုပရိယာယ်ဖြင့် ပြောဆိုရသည့်အတွက် ဆိုလိုချက်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှပါသည်။ ထိုသို့ ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ယင်းစကားများသည် ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကား၌ စကားထာများကို ဘာသာစကားရှုထောင့်မှ စနစ်တကျသုတေသနပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သုတေသနပြုရာတွင်လည်း ကွင်းဆင်းလေ့လာမှု၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းမှု၊ အသံသွင်းယူမှု၊ ဓာတ်ပုံအထောက်အထားများရယူမှု စသည်ဖြင့် သုတေသနဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ လေ့လာခြင်းဖြင့် ဂျိန်ဖော့တိုင်းရင်းသားတို့၏စာပေဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဘာသာစကားအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုတို့အတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – *ကချင်၊ ဂျိန်ဖော့၊ ဘာသာစကား၊နေ့စဉ်သုံးစကား၊ စကားထာ၊ ဝေါဟာရ၊ တိုင်းရင်းသား၊ မျိုးနွယ်စု*

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင်နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားများအနက် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ဘာသာစကား၌ စကားထာများကို သုတေသနပြုထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ စကားထာဟူသည် ဆလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်ကာမေးမြန်းသည့် ဉာဏ်စမ်းအမေးသဘောဖြစ်သည်။ စကားထာသည် ဘာသာစကားတိုင်း၌ရှိသည်။ ထိုစကားထာများမှ တစ်ဆင့် လူမျိုးတို့၏ရိုးရာဓလေ့များနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ယခုတင်ပြသော စာတမ်းတွင်လည်း ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ စကားထာများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ရိုးရာဓလေ့များကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်အဖြစ် လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့လေ့လာခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ရိုးရာဓလေ့ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ဘာသာစကား အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုတို့ကို ရည်ရွယ်ပါသည်။

၁။ သုတေသနအင်္ဂါရုပ်များ

ဤစာတမ်းကိုပြုစုရာတွင် သုတေသနအင်္ဂါရုပ်များ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်အတွက် အောက်ပါသုတေသနဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့်အညီ ပြုစုထားပါသည်။

(က) စာပေလေ့လာဆန်းစစ်မှု
(ခ) ပြုစုရခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်
(ဂ) လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် အမေးခံပုဂ္ဂိုလ်များ
(ဃ) သုတေသနနည်းလမ်း
(င) သုတေသနအစီအစဉ်

* လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ မြစ်ကြီးနားတက္ကသိုလ်

(က) စာပေလေ့လာဆန်းစစ်မှု

ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားရှိ စကားထာများနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေ့ကလေ့လာခဲ့ကြသူများနှင့် လေ့လာခဲ့ကြသော အချက်အလက်များကို စာတမ်းတစ်စောင်၏ အင်္ဂါရုပ်ဇင်အညီ အကျဉ်းမျှတင်ပြပါမည်။

- ဘီဇက်ဇော်လီ။ ၂၀၁၆။ WUNPAWNG လို့ခေါ်တဲ့ကချင်လူမျိုး။ ရန်ကုန်။ ပန်းလက်ဆောင်စာပေ။
- မရန်ဘောက်လာ။ ၂၀၁၃။ ခေတ်အမြင်နှင့်ကခင်ယဉ်ကျေးမှု။ မဂ္ဂယ်ရှိန်ရာစာပေ၊ ကချင်စုရပ်ကွက်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့။
- မဲဇာ။ ၁၉၆၃။ ကချင်ရိုးရာသုတပဒေသာ။
- မင်းနိုင်၊ ဦး။ ၁၉၆၃။ သွေးချင်းတို့ပျော်သည့်မြေစာအုပ်။ ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ် တိုက်။
- မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ။ ၁၉၇၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား ယဉ်ကျေးမှုရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများ (ကချင်)။ ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။
- W. J. S. CARRAPIETT ။ ၁၉၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံကချင်လူမျိုးများ။ Rangoon. Supdt., Govt. Printing and Stationary, Burma.
- HANSON, OLA. 1913. THE KACHINS. CAMBRIDGE LIBRARY COLLECTION.

ကချင်တိုင်းရင်းသားများအနက် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ သမိုင်းကြောင်း၊ နေထိုင်ရာဒေသ၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာစကားနှင့်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ရိုးရာဓလေ့ စသည်တို့ကို အထက်ပါစာအုပ်များတွင် လေ့လာရေးသားထားသော်လည်း ကချင်တိုင်းရင်းသား ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ကိုထင်ဟပ်နေသော စကားထာများနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လေ့လာထားသည်ကိုမတွေ့ရပါ။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းသည် အသစ်တွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ပြထားသော သုတေသနစာတမ်း တစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖြစ်ရသော ရည်ရွယ်ချက်

တိုင်းရင်းသားတိုင်း၊ မျိုးနွယ်စုတိုင်း မိမိတို့၏ရိုးရာဓလေ့ကို ထင်ဟပ်နေသော စကားထာများကို မှတ်တမ်းတင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့များ မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်သွားသည့်တိုင် ယင်းဓလေ့နှင့်ပတ်သက်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားသော စကားထာများ ကျန်နေသေးသည့်အတွက် ရိုးရာဓလေ့ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကချင် တိုင်းရင်းသားများအနက် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ နေ့စဉ်သုံးစကားများမှ စကားထာများကို သုတေသနပြုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် အဓိကခံပုဂ္ဂိုလ်များ

ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင်နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု (၆)စုရှိသည့် အနက် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ဘာသာစကားမှ ရိုးရာဓလေ့ထင်ဟပ်နေသော စကားထားများကို အလေ့လာခံအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး နယ်ပယ်ကန့်သတ်ထားပါသည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ကချင်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအသင်းမှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကချင်အဘိဓာန်ပြုစုရေးမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဘာသာရေးမှ ဆရာတော်များ၊ တောင်ယာလုပ်သူများနှင့် ဒေသခံများကို စကားထာများနှင့်ပတ်သက်၍ အခါအားလျော်စွာ မေးမြန်းခြင်းများ၊ မှတ်သားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

(ဃ) သုတေသနနည်းလမ်း

အချက်အလက်ရရှိရေးအတွက် ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့ပေါ်ရှိ ရပ်ကွက်များနှင့်၊ကျေးလက်ဒေသများသို့ သွားရောက်ပြီး ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဓာတ်ပုံအထောက်အထားများရယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ပြောစကားများကို အသံသွင်းယူပြီး ပြေပြစ်ဆီလျော်မှုရှိစေရန် အချိတ်အဆက်မိစေရန် စကားပြေဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စု၏ ဘာသာစကားမှ ရိုးရာဓလေ့ထင်ဟပ်နေသော စကားထားများကွယ်ပျောက်ရသည့်အချက်ကို ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် အဓိကထားပြီး ဖြေရှင်းရာတွင် သုတေသနနည်းနာများအနက် အချက်အလက်ကောက်ယူ စုဆောင်းနည်းကိုအသုံးပြုထားပါသည်။

(င) သုတေသနအစီအစဉ်

ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားအတွင်းရှိ ရိုးရာဓလေ့ကို ထင်ဟပ်နေသော စကားထာများကိုလေ့လာတင်ပြရာတွင်

- ဂျိန်ဖော့လူမျိုးနှင့် နေထိုင်ရာဒေသ
- ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားနှင့် ရိုးရာဓလေ့
- စကားထာ
- ဂျိန်ဖော့လူမျိုးတို့၏ နေ့စဉ်သုံးစကားများမှ စကားထာများ
- ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဟူ၍ ခွဲခြားတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဂျိန်ဖော့လူမျိုးနှင့်နေထိုင်ရာဒေသ

ကချင်လူမျိုးတို့သည် ရှေးယခင်ကာလက မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဒေသအနှံ့အပြားနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသအနှံ့အပြား၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ အိန္ဒိယအာသံပြည်နယ်တို့တွင် ပြန့်နှံ့နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ကချင်လူမျိုးတို့သည် တိဗက်မြန်မာအနွယ်ဝင်များဖြစ်ကြပြီး သီးခြားဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာဖြင့် အခြားသောတိုင်းရင်းသားများနှင့်အတူ အေးအတူပူအမျှ နေထိုင်လျက်ရှိသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

သက္ကရာဇ် (၁၄၄၂) ခုနှစ်ခန့်က ရေးထိုးခဲ့သော မြန်မာကျောက်စာများတွင် ကချင် တောင်တန်းဒေသ၌နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားများကို ခရွေးရရစ်ငသတ်ဖြင့် ရေးထိုးထားသည်။ "ကခြင်"ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ ဤနောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာစာပေများ၌ "ကချင်" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သိန်းဖော" ဟူ၍လည်းကောင်း ဆက်လက်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉ ရာစုပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း မြန်မာများသာမက ဥရောပတိုက်သားများကပါ ကချင်တောင်တန်းများအားလုံးကို ကချင်ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ရာ (၁၈၉၁)ခုနှစ်အထိ ဖြစ်လေသည်။ သက္ကရာဇ် (၁၉၀၀)ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ဘာသာစကားဆိုင်ရာပညာရှင်များက ကချင်တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများကို ယင်းတို့ ပြောဆိုသုံးနှုန်းသော စကားအလိုက်ခွဲခြားရာတွင် ဂျိန်ဖော့စကားပြောသူများသာ ကချင်အဖြစ် ကျန်ရစ်၍ အခြားမရူစကား၊ ရဝမ်စကား၊ လီဆူစကား ပြောသူများနှင့် ထိုစကားအုပ်စုများတွင် ပါဝင်သောသူ အားလုံးမှာ လူမျိုးတစ်မျိုးစီ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုသို့ကွဲပြားလာခြင်းကိုပင် အချို့သောပညာရှင်များက လက်ခံခဲ့

သဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော မြန်မာစာပေကျမ်းများ၌ ဂျိန်ဖော့နှင့် သိန်းဖောကိုသာ ကချင်အဖြစ် လက်ခံခဲ့ကြသည်။[၁]

ကချင် ဟူသောဝေါဟာရမှာ မြေပြန့်မြန်မာများက ခေါ်ဝေါ်သောအမည်ဖြစ်သည်။ ကချင် လူမျိုးများကမူ ယင်းတို့ကိုယ်ကို ယင်းတို့ 'ဂျိန်ဖော့' ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြသည်။ တရုတ်များကမူ 'ယေဂျင်' ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြသည်။ အချို့တရုတ်များက 'ရှန်ထို' ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ကြသည။ မြန်မာရာဇဝင်သမိုင်းများတွင် 'သိမ်းဖော' ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အာသံနယ်ဖက်တွင် ကချင်အနွယ်ဝင်တို့ကို 'စင်းဖိုး' ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သည်။ ရှမ်းများက ကချင်အနွယ်ဝင်တို့ကို 'ခန်ဂ' ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြသည်။ လူ အများစုက ဂျိန်ဖော့များကို 'ကချင်' လမျိုးများဟူ၍ သိရှိနားလည်ထားကြသည်။[၂]

ဂျိန်ဖော့အုပ်စု၏ ခံယူချက်အရ ဂျိန်ဖော့ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'လူ'ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏စကားဖြင့် 'မရာ'ဖြစ်သည်။ ဂျိန်ဆိုင်ဖော့ဆိုင် ဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အတည်တကျဖြစ်ပြီး အမြင်ကျယ်လာသည်ဟုဆသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျိန်ဖောဟူသည် အတည်တကျဖြစ်ပြီး အမြင်ကျယ်လာသောလူများဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် ကချင်ဘာသာစကားဖြင့် ကချင်လူမျိုးကို 'ဂျိန်ဖော့' ဟုခေါ်သည်။ 'ဂျိန်' ဟူသည် 'အိုးအိမ် အတည်တကျနေထိုင်၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်း' ဖြစ်၍ 'ဖော့' ဟူသည် 'အသိပညာ ဗဟုသုတပွင့်လင်းခြင်း' ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် 'ဂျိန်ဖော့' ဟူသည့်စကားမှာ 'အိုးအိမ်အတည်တကျ နေထိုင်၍ ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး၊ အသိပညာထွန်းကားသောလူမျိုး' ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။[၃]

ကချင်ပြည်နယ်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်း(၁၀)မျိုးခန ရှိရာ ဂျိန်ဖော့တို့သည်လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်၍ အတိုးတက်ဆုံးလည်းဖြစ်သည်။ မြစဖျားအထက်ဖက် (မြောက်ဘက်)တွင် နေထိုင်သော ဂျိန်ဖော့များကို ခရူးဟုခေါ်ဆိုကြပြီး အောက်ဖက် (တောင်ဘက်)တွင် နေထိုင်ကြသောအနွယ်များကို ဂျိန်ဖော့ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။

ဦးမင်းနိုင်၏ သွေးချင်းတို့ပျော်သည့်မြေစာအုပ်တွင် ခရူးနှင့်ဂျိန်ဖော့လူမျိုးစု နေထိုင်ရာ ဒေသ 'ခတ်ခုကို ဒူးလင်းဟုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။ ဒူးလင်းတို့သည် တြိဂံနယ်အထက်၊ ပူတာအိုအတွင်းပိုင်း ဆွမ်ပရာဗွမ်တောင်တန်း၊ ကားမိုင်းနယ်၊ မလိခမြစ်ဖျား လက်ဝဲဖက်ကမ်းခြေမှသည် ကောင်းလူစခန်းအထိ ကျေးရွာများတွင် ပြန့်ပွားနေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ဂျိန်ဖော့အနွယ်ဝင်တို့မှာ မရစ်၊ မရန်၊ အင်ခွန်၊ လဖိုင်၊ လထော်၊ မဂေါင်၊ ဒူးလင်း၊ ဂျဆင်းဟူ၍ရှစ်မျိုးရှိသည်။ လဖိုင်တို့သည် မိုင်းလင်းအနောက်ဖျားနှင့် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း တိုင်အောင်ပျံ့နှံ့လျက်ရှိပြီး မရစ်တို့သည် တြိဂံနယ်မြေ၊ ဟူးကောင်းဒေသ လိုင်ဆိုင်းနှင့် ကားမိုင်းနယ်များတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ဂျိန်ဖော့အများစုတသည် ဗန်းမော်ခရိုင်တောင်တန်းဒေသ၊ မြစ်ကြီးနားခရိုင်တောင်တန်းဒေသများ၊ ဟူးကောင်းတောင်ကြားဒေသ၊ ခန္တီးနယ်အတွင်းပိုင်း၊ နန်းပမောက်မြစ်အရှေ့ဖက်ကမ်း၊ ကသာခရိုင်အတွင်းပိုင်းနှင့် ကချင်တောင်တန်းဒေသများတွင် အခြေစိုက်နေထိုင်လျက်ရှိကြ၍ မိုးမိတ်၊ ခိုတောင်၊ မြောက်သိန္နီ၊ ကိုးကန့်၊ ကျိုင်းတုံ၊ ကွတ်ခိုင်နယ်များတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိကြောင်း[၄] ဖော်ပြထားပါသည်။

---

[၁] မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဗဟိုကော်မတီ၊ ၁၉၇၁၊ စာ– ၆၁၊ ၆၂။
[၂] မင်းနိုင်၊ဦး၊၁၉၆၃၊ စာ– ၃၈။
[၃] ဖဂါယော်၊ ဦး၊ စာ– ၅။
[၄] မင်းနိုင်၊ ဦး၊ ၁၉၆၃၊ စာ– ၄၄။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာများမှာ ဂျိန်ဖော့သည် ကချင်တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စု (၆)စုမှ တစ်မျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ဂျိန်ဖော့ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်ငင်းတ၏ နေထိုင်ရာဒေသတို့ကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ၁။ ဂျိန်ဖေ့ဘာသာစကားနှင့် ရိုးရာဓလေ့

ကချင်ပြည်နယ်တွင်နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားတို့၏ဘာသာစကားကို သေချာဆန်းစစ်လိုက်ပါက ရှေးဟောင်းတိဗက်လူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာသည် ဟု ဆိုသည်။

ဦးဖေမောင်တင်၏ ဘာသာလောကကျမ်းစာအုပ်တွင် 'တိဗက်မြန်မာ မူလမျိုးရိုးမူကား တောင်တန်းကြီးများမှ ဗြဟ္မပုတြမြစ် ထွက်ပေါ်လာသော နေရာသို့ရောက်သော် သုံးစုပြား၏။ တစ်စုသည် ဗြဟ္မပုတြမြစ်ကို ဆန်တက်ပြီးလျှင် တိဗက်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ဒုတိယအစုကား ယင်းမြစ်ကို စုန်ဆင်း၍ အာသံပြည်သို့ ရောက်၏။ တတိယအစုကား ချင်းတွင်းမြစ်၊ ဧရာဝတီမြစ်တို့ကို စုန်ဆင်း၍ မြန်မာပြည်သို့ ရောက်၏။'[၁] ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ကချင်စကားမှာ မြန်မာစကားနှင့်လည်း အလွန်နီးစပ်နေပြန်သည်။ အခြေခံစကားလုံးများ အနက် လေးပုံတစ်ပုံခန့်မှာ မြန်မာစကားလုံးများနှင့် ကိုက်ညီနေသည့်အပြင် သဒ္ဒါမှာလည်း မြန်မာသဒ္ဒါအတိုင်း ဖြစ်နေပြန်သည်။ ကချင်စကားတွင်မရှိသော ဝေါဟာရများကိုလည်း မြန်မာဝေါဟာရအတိုင်း သုံးစွဲနေပြန်သည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကချင်စကားသည် တိဗက်စကားနှင့် မြန်မာစကားကို ဆက်စပ်ပေးရာပေါင်းကူးတံတားဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကချင်လူမျိုးတို့ ပြောဆိုသုံးနှုန်းသောစကားများမှာ နေရာဒေသ၊ အမျိုးအနွယ်နှင့် စကား အုပ်စုကိုလိုက်၍ ကွဲပြားခြားနားတတ်ရာ တခါတရံတွင် တောင်တစ်တောင်၌ စကားတစ်မျိုးထွန်း သည်ဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် သုံးနှုန်းသောစကားများ ပေါကြွယ်လှသည်။ ဂျိန်ဖော့စကား တစ်မျိုးတည်းကိုပင် အာသံနယ်စပ်နှင့် ဟူးကောင်းချိုင့်ဝှမ်းဒေသများတွင် တစ်မျိုး၊ မေခ၊ မလိခ မြစ်ဝှမ်းတွင်တစ်မျိုး၊ အရှေ့ဘက် တရုတ်ပြည်နယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် တစ်မျိုးပြောဆိုသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သို့သော် အခြေခံအားဖြင့် ကချင်လူမျိုးတို့၏ဘာသာစကားကို လေးမျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ ယင်းတို့မှာ ဂျိန်ဖော့စကား၊ မရူစကား၊ ရဝမ်စကားနှင့် လီဆူစကားတို့ဖြစ်သည်။

ဂျိန်ဖော့စကားမှာ ကချင်ပြည်နယ်တွင် လူသုံးအများဆုံးသော ဘာသာစကားဖြစ်သည်။ (၁၈၉၅) ခုနှစ်လောက်ကစ၍ ဟင်ဆန်ဆိုသူ အမေရိကန်သာသနာပြုဆရာကြီးက ရောမအက္ခရာ များကို အသုံးပြု၍ ဂျိန်ဖော့စာကို တီထွင်ပေးခဲ့သည်။ အခြားစာပေမရှိသေးသော ကချင်လူမျိုးများ ကလည်း ဂျိန်ဖောစာပေကို သင်ကြားလေ့လာခဲ့ကြရာမှ ဂျိန်ဖော့စာတတ်သူများ ပေါများလာကာ ဂျိန်ဖော့စကားမှာ လူသုံးများသော စကားရပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂျိန်ဖော့စကားမှာ နေရာဒေသကိုလိုက်၍ လေယူလေသိမ်း၊ အသံအနေအထား ကွဲပြားကြသည်။ သာမန် ဂျိန်ဖော့၊ ခခူး ဂျိန်ဖော့၊ ဂေါင်ရီ ဂျိန်ဖော့၊ ဟးကောင်းဂျိန်ဖော့၊ ဒူရင် ဂျိန်ဖော့နှင့် ထိန်နိုင်း ဂျိန်ဖော့တို့သည် ဂျိန်ဖော့စကားတစ်မျိုးတည်းကို သုံးစွဲကြသော်လည်း အသံအနေအထားတို့သည် အနည်းအကျဉ်း စီ ကွဲပြားကြသည်။[၂]

---

[၁] ဖေမောင်တင်၊ ဦး၊ ၁၉၅၈၊ စာ– ၁၄။

[၂] မြန်မာဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဗဟိုကော်မတီ၊ ၁၉၇၁၊ စာ– ၃၉။

ကချင်လူမျိုးတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျင်းပသောပွဲလမ်းများမှာ မနောပွဲ၊ ဗကာက်သစ်စားပွဲ၊ အိမ်သစ်တက်ပွဲ၊ အသုဘပွဲ၊ ကလေးကင်ပွန်းတပ်ပွဲ စသည့်ပွဲများကို ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ထိုပွဲများအနက်မနောပွဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံး အခမ်းနားဆုံးဖြစ်သည်။ ရှေးအကျဆုံး ရိုးရာပွဲလမ်းလည်းဖြစ်သည်။ မနောပွဲသည် ထိုနယ်မြေဒေသအတွင်းရှိသော ကျေးရွာသားအားလုံး နှင့်တကွ အနွယ်အားလုံးနှင်လည်းသက်ဆိုင်သောပွဲဖြစ်၍ အနည်းဆုံးလေးရက်မှ ရှစ်ရက်အထိ ကြာမြင့်တတ်သည်။ မနောပွဲမှာ မဒိုင်နတ်ခေါ် ကောင်းကင်နတ်ကို မူတည်၍ကျင်းပသော နတ်ကနားပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း ကောင်းကင်နတ်နှင့်တကွ ပူဇော်ပသရသောအခြားနတ်များမှာ အလွန်များပြားလှပါသည်။ မနောပွဲပြီးလျှင် ကောက်သစ်စားပွဲသည် အခမ်းနားဆုံးဖြစ်သည်။ ကချင်ယဉ်ကျေးမှုတင် အရေးပါသော ရိုးရာပွဲတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ကောက်သစ်စားပွဲကို အိမ်ထောင်စုအလိုက် ကျင်းပသကဲ့သို့ တစ်ရွာလုံးစုပေါင်း၍လည်း ကျင်းပသည်။ သားငါး၊ အရက်ခေါင်ရည်စသော စားသောက်ဖွယ်ရာများကို ဦးစွာစုဆောင်းပြီး ရွာလုံးကျွတ် ကောက်သစ်စားပွဲနေ့တစ်နေ့သတ်မှတ်၍ တစ်ခမ်းတစ်နား ကျင်းပလေ့ရှိသည်။[၁]

ယခုအချိန်အခါတွင် ကောက်သစ်စားပွဲကို ကျေးဇူးတော်ချီးမွမ်းရာနေ့ (THANKS GIVING DAY) အဖြစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျန်ရှိသောရိုးရာပွဲတော်များကိုလည်း အချိန်အခါအလိုက် ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။

၃။ စကားထာ

စကားထာဟူသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ နေထိုင်ရာဒေသပတ်ဝန်းကျင်၊ စားသောက်မှုဓလေ့၊ စရိုက်၊ အတွေးအခေါ်နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု စသည်တို့ကိုအခြေပြု၍ ပေါ်ပေါက်လာသော ဉာဏ်စမ်းမေးခွန်းဖြစ်သည်။ မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်၌ တွေ့မြင်ရသည့်အရာများကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဝှက်ကာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမေးမြန်းကြသည်။ စကားထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်စာအုပ်တွင်

စကားထာ /ဇဂထာ/ န– အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုမြှုပ်ထားသောဉာဏ်စမ်းစကား။ ပဟေဠိ။ (သွားတော့ခွေခွေ၊ နေတော့စင်းစင်း။)

စကားထာဝှက် / ဇဂထာဝှက်/ ကြို– ဖြေဆိုရန်စကားထာတစ်ခုခုကိုဆိုသည်။

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။[၂]

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ(၃) တွင်

'စကား၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကွယ်ဝှက်၍ပုစ္ဆာထုတ်ခြင်းသည် စကားထာဖြစ်သည်။ ဤသို့ပုစ္ဆာထုတ်ခြင်းကို စကားထာဝှက်သည်'ဟု ဆိုထားပါသည်။[၃]

စကားထာဟူသောဝေါဟာရ၏အနက်ကို အချို့ပညာရှိများက'စကား+ အတ္ထ= စကတ္ထ' ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် 'စကားထာ' ဟူ၍ဖြစ်လာကြောင်း ပြောပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ စကားထာ၏ အနက်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အချို့ပညာရှိများကလည်း 'စကား+ ထပန' ဟူသည့် ပုဒ်နှစ်ခုကို မြန်မာအသံဖြင့် ပေါင်း၍

---

[၁] ဘောက်လာ၊ မရန့်(မဟာဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)၊ ၂၀၀၃၊ စာ၊ ၇၉။
[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ စာ– ၉၁။
[၃] မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ (၃)၊ ၁၉၅၆၊ စာ– ၂၉၅။

ဖတ်လျှင် 'စကားထာပနာ' ဟု ရသည်ဖြစ်ရာ အတိုကောက်အားဖြင့် စကားထာဟု တွင်လာကြောင်း ပြောပါသည်။ အခြားပညာရှိကြီးများကလည်း 'စကားထာဟူသည်မှာ စကား၏အထာကိုဆိုလိုကြောင်း၊ မြန်မာစကားတွင် သူ့အထာကိုယ့်အထာဟု ပြောလေ့ပြောထရှိကြရာ အထာဆိုသောပုဒ်၏အနက်မှာ အနေအထားသဘောသရုပ်ကို ဆိုလိုကြောင်း၊ ကျွန်တော်သူ၏အထာကို ကောင်းစွာသိပါသည်' ဟ ပြောသောစကားတွင်အထာမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အနေအထား၊ သဘောသရုပ်ကိုဆိုလိုကြောင်း သို့ဖြစ်၍ စကားထာဟူသည်မှာ အကြင်စကားရပ်တစ်ခု၏ အနေအထား သဘောသရုပ်ကိုကြည့်၍ အဖြေကို ထုတ်ဖော်ရသည့် စကားမျိုးဖြစ်ကြောင်း မိန့်ဆိုကြပါသည်။

ကြည်ဦးက စကားထာဟူသောဝေါဟာရကို မြန်မာ့ရိုးရာစကားထာများ စာအုပ်တွင်–

> 'မြန်မာစကားထာဟူသည်မှာ ရှေ့တွင်ဖော်ပြလတ္တံ့သော မဟော်သဓာဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒဝတ္ထု စသည့် ပါဠိစာပေများမှ အခြေခံ၍လာသည်မှာ မှန်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေမြေ သဘာဝ၊ မြန်မာ့စားဝတ်နေမှုဘဝ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အလေ့အထများနှင့်ဆီလျော်စွာ နှစ်ပေါင်းများစွာကစတင်၍ အသုံးတွင်လာခဲ့သော ရိုးရာမြန်မာမှုစစ်စစ်တစ်ခုဖြစ်သည်'

ဟု ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် စကားထာဆိုသည်မှာ မိမိဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်ကာမေးမြန်းပြီး ဖြေဆိုမည့်သူကလည်း ထိုအဖြေကို သေသေချာချာစဉ်းစားပြီး ဖြေဆိုရသည့် ဉာဏ်စမ်းကစားနည်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ရှေးအခါက စကားထာဝက်သည်ကို မဖြေနိုင်လျှင်ပန်းပေးသည်ဟုဆိုရသည်။ ထိုအခါ စကားထာ ဝှက်သူက အဖြေကိုပြောပြရသည်။ စကားထာဝှက်ခြင်းသည် မြန်မာတို့၏ရှေးဟောင်း ဓလေ့ဖြစ်သည်။ အခြားလူမျိုးတို့သည်လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဉာဏ်စမ်းရန် စကားထာဝှကတတ်၏။ စကားထာကို မိန်းကလေးများကစတင်ဝှက်၍ ယောကျ်ားကလေးများက ဖြေကြရသည်။ မဟောသဓ ဇာတ်တော်တွင် ဘုရားအလောင်း မဟောသဓာသည် အမရာကိုတွေ့ရာဝယ် အမည်ကိုမေးလေ၏။ အမရာကထို အမေး ကိုဖြေရာ၌ 'ကျွန်ုပ်၏အမည်သည် ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာလသုံးပါးတွင် မရှိသော အမည်ပါတည်း' ဟု စကားထာဝှက်၍ဆို၏။ ဤတွင်မဟောသဓက ကာလသုံးပါး၌ မရှိသော အမည်ကား အမရာဖြစ်၏ဟု စကားထာ၏ အဖြေမှန်ကို ဖော်လိုက်၏။ အမရာကား မသေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့အပြင်အမရာက မိမိ၏ဖခင်သည် သန်ျိုင်းကုန်း၌ လယ်လုပ်ကြောင်းကို စကား ဖြောင့်ဖြောင့်မဆိုဘဲ လူတို့တစ်ကြိမ်ရောက်က တစ်ခေါက်ပြန်မလာသောအရပ်၌ လယ်လုပ်ပါသည်ဟု စကားထာဖြင့်ဝှက်၍ ဆို၏။ ဤသည်မှာ မိန်းကလေးများကမေး၍ ယောကျ်ားကလေးများကဖြေသော စကားထာနမူနာဖြစ်ပါ သည်။

မြန်မာမှုတွင်တွေ့ရသော စကားထာအမျိုးအစားများကို မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ(၃) တွင်

၁။ ကာရန်အားဖြင့်ဝှက်သောစကားထာ

၂။ ဥပမာအားဖြင့်ဝှက်သောစကားထာ

၃။ အနက်အားဖြင့်ဝှက်သောစကားထာ

၄။ စကားလိမ်အားဖြင့်ဝှက်သောစကားထာနှင့်

၅။ သချ်ာအားဖြင့်ဝှက်သောစကားထာ

ဟူ၍ ခွဲခြားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ မှားသည်ဟူ၍ကားမဆိုလိုပါ။ သို့ရာတွင် အမျိုးအစားခွဲခြားပုံ မရှင်းလင်းဘဲ ထွေးရောယှက်တင်ဖြစ်၍နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစကားထာများကို အမျိုးအစားအားဖြင့် (၆) မျိုးခွဲခြား ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းတို့မှာ

၁။ စကားထာရိုးရိုး

၂။ စကားလိမ်

၃။ စကားဝှက်

၄။ ပုစ္ဆာစကားထာ

၅။ သရဲ်ာစကားထာ

၆။ ပုံပြင်စကားထာ

တို့ဖြစ်ပါသည်။[၁]

ထို့ကြောင့် စကားထာဟူသည်မှာ ဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်ကာမေးမြန်းသောဉာဏ်စမ်းကစားနည်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၄။ ဂျိုနဗော့လူမျိုးတို့၏ နေ့စဉ်သုံးစကားများမှ စကားထာများ

လူတို့သည် သဘန်အားဖြင့် ဝေါဟာရတို့၏အနက်ကို အလေးမထား အာရုံမစိုက်ဘဲအမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ပြောဆိုတတ်ကြသည်။ ခက်ခဲသောအရာတို့ကို လွယ်ကူအောင်လုပ်တတ်ကြသကဲ့သို့ စကားလုံးများကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ လွယ်ကူအောင် သုံးစွဲတတ်ကြသည်။ ရာစုနှစ်ပေါင်း များစွာကပင်ရှိနေသည့် ဘိုးဘေးဘီဘင်ဘာသာစကားများမှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ဂျိုန်ဖော့ဘာသာစကားတွင်လည်း ဖန်တီးပြောဆိုသုံးစွဲသော စကားလုံးများရှိသကဲ့သို့ အခြားဘာသာစကားများမှ မွေးစားထားသောစကားလုံးများလည်း များစွာရှိပါသည်။ ယင်းစကားလုံးများကို လူတို့ကနေ့စဉ်သုံး စကားအဖြစ် သုံးစွဲနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် နေ့စဉ်သုံးစကားဆိုသည်မှာ လူအများနေ့စဉ်သုံးစကားအဖြစ် ပြောဆိုသုံးစွဲနေသောစကားဟု သဘန်အားဖြင့်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။ နေ့စဉ်သုံးစကားများကို သဘန်အားဖြင့်ခွဲခြားကြည့်လျှင်

၁။ ဥပစာအဖြစ် ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြသော ဥပစာစကားများ

၂။ လူမှုကိစ္စအမျိုးမျိုးကို အခြေပြုပြီး ပေါပေါက်လာသော ဓလေ့သုံးစကားများ

၃။ ခေတ်ကာလအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာသော ဗန်းစကားများ

၄။ သက်ဆိုင်ရာ 'စံ' ဘာသာစကားမှ သွေဖည်သော ဒေသိယစကားများ

၅။ ပုံခိုင်းနှိုင်း၍ပြောဆိုသော စကားပုံများ

၆။ ရှေးယခင်မှစ၍ ပြောဆိုခဲ့သော မှတ်သားဖွယ်ရာ ဆိုရိုးစကားများ နှင့်

၇။ ဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်ကာပြောဆိုသော စကားထာများ

ဖြစ်ကြပါသည်။

[၁] ကြည်ဦး၊ မြန်မာ့ရိုးရာစကားထာများ၊ ၁၉ ၊ စာ– ၁၆။

ယခုဤစာတမ်းတွင် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စု၏ ရိုးရာဓလေ့ကိုထင်ဟပ်စေသော စကားထာများကိုသာ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

1. Kaw Kaw hte Bu Bu hpa rai ta - N Hkyau

ကောက်ကောက်လုံးလုံးဘာတဲ့တုံး– တံစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းဒေသတွင် နေထိုင်ကြသော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့သည် တောင်ပေါ်ဒေသ တွင်နေထိုင်ကြပြီး တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထား လုပကိုင်ကြသည်။ ထိုသို့လုပ်ကိုင်ရာတွင် လည်း တစ်နှစ်နှင့်တစ်နှစ် စိုက်ပျိုးသည့်နေရာမတူညီဘဲ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ဆောင် ကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုသို့ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို ဖြစ်စေသောကြောင့် နောက်ပိုင်းအချို့ဒေသ (ဆဒုံးမြို့နယ်၊ လောခေါင်မြို့နယ်နှင့် ထောဂေါမြို့နယ်) များတွင် လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးမှုကို[◌] အစားထိုးလုပ်ဆောင်လာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။တောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ဖေဖော်ဝါရီ လနှင့်မတ်လအချိန်မှစတင်၍ လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ရှေးဦးစွာတောင်ယာအဖြစ် လုပ်ကိုင်မည့် နေရာမှ တောသစ်ပင်များကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းရသည်။ ထိုသို့ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းရာတွင် တောသစ်ပင် များကို အမြစ်မှခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မြေပေါ်သို့ငုတ်အနည်းငယ်ချန်ကာ ခုတ်လဲရသည်။ ထိုကဲ့သို့ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းထားသော အကိုင်းအခက်အလက်များကို မြေပေါ်တွင် တစ်လခန့်အခြောက်ခံ ထားပြီး ဧပြီလလယ်အချိန်မှစ၍ မီးရှို့လေသည်။ ဤသို့မီးရှို့လိုကသောအခါ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းထား သော အကိုင်းအခက်များသာမက မြေပေါ်တွင်ပေါက်နေသော မြက်ပင်များပါမကျန် အားလုံးလောင်ကျွမ်း သွားပြီး မြေမှာ မြေမွ ဖြစ်လာသည်။ ထိုမြေယာပေါ်တွင် မေလပထမအပတ်နှင့် ဒုတိယအပတ်အတွင်း မိုးကျလာသည်နှင့်တပြိုင်နက် စပါးကို စတင်စိုက်ပျိုးလေသည်။

တောင်ယာစပါးစိုက်ပျိုး (mam ting ai) ရာတွင် လယ်ယာစပါးစိုက် (mam hkai ai) သကဲ့သို့ မျိုးစေ့ကိုပျိုးထောင်ပြီး ပျိုးပင်များကို စနစ်တကျစီတန်း၍ စိုက်ပျိုးခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ (ရှေးယခင်အခါက တုတ်ချွန်) ယခုအခါချွန်ထက်သော သံဆူးကောက်ဖြင့် မြေကိုအနည်းငယ်ဆွကာ စပါးမျိုးစေ့ကို ထည်ကာ စူးထိုးစိုက်ပျိုးနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးသည်။ တောင်ယာစပါး စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်အတူ အသီးအနှံများ ကိုလည်း စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အောက်တိုဘာလနှင့် နိုဝင်ဘာလကို နောက်ဆုံးထား၍ စပါးများကို ရိတ်သိမ်းကြသည်။ ထိုသို့ ရိတ်သိမ်းရာတွင် တံစဉ်ကိုအသုံးပြု၍ ရိတ်သိမ်းကြသည်။ တံစဉ်၏အသွားကို သံဖြင့်ပြုလုပ်ထားပြီး အသွားတွင်လွှသွားကဲ့သို့ အသွားကျဲကျဲမဟုတ်ဘဲ အသွားစိတ်စိတ်ဖော်ထား သောကြောင့် အလွန်ထက်သည်။ ကွေးကောက်ကိုင်းညွတ်သော အသွားတံနှင့်လိုက်ဖက်စွာ လက်ကိုင်ရိုး ကို လုံးလုံးရှည်ရှည် ပြုလုပ်ကြသည်။ လက်ကိုင်ရိုးသဏ္ဌာန်မှာ ဓားရိုးနှင့်ခပ်ဆင်ဆင်တူသည်။ ယင်း လက်ကိုင်ရိုးကို တောထဲတွင်ပေါက်သော ကျစ်ကျစ်သေးသေးသဏ္ဌာန်ရှိသောဝါး (namkawa–ချင်ဝါး)၏ အသားထူ၍အပေါက်မကျယ်သော အရင်းပိုင်းကိုခုတ်ဖြတ်ပြီး သော်လည်းကောင်း၊ ကျွဲချိုကို ဝက်စာ ချက်သည့်အိုးတွင် ထည့်ပြုတ်ပြီး မိမိလိုချင်သည့်ပုံစံကို ပုံသွင်းယူခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ကြ ပါသည်။ ထိုတံစဉ်ကို မြက်ရိတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ စပါးရိတ်ရာတွင် လည်းကောင်း အသုံးပြုကြသည်။ မိမိတို့အစဉ်အသုံးပြုသော တံစဉ်၏သဏ္ဌာန်ကိုယူ၍ “ကောက်ကောက် လုံးလုံးဘာတဲ့တုန်း” ဟူသော စကားထာကို ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့က ဖန်တီးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤစကားထာသည် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုဝှက်ကာ မေးမြန်းသည့် စကားထာရိုးရိုး ဖြစ်ပါသည်။

[◌] မြန်မာ့ဆရာယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဗဟိုကော်မတီ၊ ၁၉၇၁၊ စာ– ၈၈။

2. Yi ya u hpum hpa- Nai

တောင်ယာမှာဝပ်တဲ့ကြက်မ–ပိန်းဥ

ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့သည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရာတွင် တောင်ယာ၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်ရှိ မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ အသီးအနှံများကို စိုက်ပျိုးလေ့ရှိပါသည်။

"တောင်ယာမှာဝပ်တဲ့ကြက်မ" ဟူသောစကားထာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးမှုကိုအခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပိန်းပင်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ စား၍မရသောပိန်းရိုင်းပင်၊ အရိုးကိုချက်စားသောပိန်းရိုးပင်နှင့် ဥကိုချက်စားသော ပိန်းပင်တို့ဖြစ်သည်။ ဂျိန်ဖောမျိုးနွယ်စုတို့၏ အစားအသောက်တွင်ပိန်းဥသည် မပါမဖြစ်ဟုဆိုနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပိန်းဥကိုအချဉ်ဟင်းအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အသီးအနှံ၊ အရွက်များနှင့်ရောနှော၍လည်းကောင်း၊ သရေစာအဖြစ်လည်းကောင်း စားသုံးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပိန်းဥကိုနောက်ပိုင်းတွင် စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးလာကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပိန်းပင်ကို မြေပြန့်၌သာစိုက်ပျိုးကြသည်။ ထိုသို့စိုက်ပျိုးရာတွင် စနစ်တကျတန်းစီပြီးသော် လည်းကောင်း၊ အကွက်ချပြီးသော်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးတွင်းအခါတွင် ပိန်းရွက်ကြီးများမှာစိမ်းစိုပြီး အရွက်ဖားဖားနှင့် ရှိနေသည်။ ပိန်းဥပင်ကို ဆောင်းအကုန်နွေအကူးအချိန်၌ တူးယူလေ့ရှိသည်။ ပိန်းဥ၏ အရောင်မှာ နီညိုရောင်၊ အမည်းရောင်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ပိန်းဥပင်ရင့်လေလေ ပိန်းရိုး၊ ပိန်းရွက်များမှာ ညှိုးနွမ်းခြောက်သွေ့ပြီး ကြွေကျသွားသည်။ ထိုအခါမြေကြီးထဲရှိ ပိန်းဥများ၏ဖြစ်တည်ပုံမှာ မိခင်ကြက်မကြီးက ကြက်ပေါက်ကလေးများကို ဝပ်နေသောသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုအခြင်းအရာကို တွေ့မြင်ပြီးနောက် ဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မြှုပ်ကာမေးမြန်းပြောဆိုသည့် စကားထာအဖြစ် အသုံးပြုလာသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဤစကားထာသည် ဥပမာအားဖြင့်ဂုက်ကာ မေးမြန်းသည့် စကားထာအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။

3. Sa wa maga de kan kaw si, wa ma ga de rai jang hkru ai hpa – Hka n htung.

သွားတော့ဗိုက်ဆာ လာတော့ဗိုက်ဝ– ဝါးကျည်တောက်

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့သည် မြေပြန့်ကုန်းပြင်မြင့်တွင် မနေထိုင်ဘဲ မြင့်မားသော တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ထိုတောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏အသက်အန္တရာယ် ကာကွယ်မှုနှင့်လုံခြုံမှုတို့အတွက် လိုအပ်သောကြောင့် ရေပေါပေါများများရရှိသည့်နေရာများကို လျစ်လျူရှုကာ တောင်ထိပ်ဖျားပေါ်တွင် ကျေးရွာအများစုကို တမင်တကာရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ တည်ကာနေထိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနေရာများသည် သွားရောက်ရန် ခက်ခဲသည်နှင့်အမျှ ရေရရှိရန်လည်း မလွယ်ကူပေ။ ရေရရှိသည့်နေရာမှာ ကျေးရွာနှင့်အတော်ပင် အလှမ်းဝေးသည် တောင်အောက်စမ်းချောင်းတစ်ခုမှ ရရှိလေ့ရှိသည်။ (ပူပြင်းသောကာလများ၌ စမ်ချောင်းတွင်ရေ အနည်းငယ်သာရှိတတ်သည်။ ထိုအချိန်မျိုးတွင် ရေခဲပရန်တာဝန်ယူရသော အမျိုးသမီးအဖို့တစ်စက်ချင်း ကျနေသောရေကို အောက်တွင်ခံထားသော ရေအိုးပြည့်အောင် အလှည့်ကျ စောင့်ဆိုင်းရ သည်။)[၁] ထိုနေရာသို့ သွားကာ ရေခပ်ဆင်းရသည်။ ထိုသို့ရေခပ်ဆင်းရာတွင် အခေါင်းကျယ်ပြီး အဆစ်ကျဲသော ဝါးပိုးဝါး(wa ra)များကို ရေပုံးအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ထိုဝါးပိုးဝါးများကို နိုဝင်ဘာလနှင့် ဒီဇင်ဘာလအချိန်တွင်

[၁] C.M. ENRIQUEZ, MAJOR၊ ၁၉၃၃၊ စာ– ၆၊ ၇။

ခုတ်ယူလေ့ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချိန်သည် ဝါးပိုးဝါ၏ အရည်အသွေးမှာ အရင့်ဆုံး၊ အမာဆုံး၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်၍ အသုံးပြုရန်အသင့်တော်ဆုံးအချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုဝါးပိုးဝါးကို အသုံးပြု၍ ရေပုံးပြုလုပ်ရာတွင် မိမိတို့သယ်ယူရာတွင် အဆင်ပြေမည့် အနေအထား ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြုလုပ်ယူကြသည်။ ဦးစွာရေပုံးပြုလုပ်ရာတွင် ဝါးပိုးဝါး၏အရင်းပိုင်းကို ရေပုံးတစ်ပုံးအတွက် ၂ပေခွဲခန့် ဖြတ်တောက်ရသည်။ ရေခပ်ရန်နှင့် အိမ်တွင်ရေသိုလှောင်ထားရန် ထည့်စရာမှာ ဝါးကျည်တောက်များသာဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်သော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏အိမ်ရှိ ရေခပ်သည့် ဝါးကျည်တောက်နှင့် ရေသိုလှောင်စရာအဖြစ် အသုံးပြုသောဝါးကျည်တောက်များ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် ထိုအိမ်ရှိ အမျိုးသားတို့၏အရည်အချင်းကို မြင်နိုင်သည်ဟု ရှေးလူကြီးများက ဆိုကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရည်အချင်းမရှိသော၊ မညှာတာသော အမျိုးသားအချို့တို့သည် ဝါးကျည်တောက်ကို တစ်လံအရွယ် ဖြတ်တောက်ထားသောကြောင့် ရေခပ်သည့်အမျိုးသမီးများအဖို့ များစွာအဆင်မပြေမှုကို ကြုံတေ့ရသည်။ ထိုတစ်လံအရွယ်ရှိသော ဝါးကျည်တောက်ကို ကြိမ်ခြင်းတောင်း ထဲတွင်ထည့်၍ သယ်ဆောင်မရသည့်အတွက် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပွေ့ချီ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကျောနောက် ဘက်တွင်ချီပး၍သော်လည်းကောင်း သယ်ဆောင်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အိမ်ရှိဝါးကျည်တောက်များ ညီညီညာညာ လှလှပပစီစီရီရီ ဖြစ်နေလျှင် ထိုအိမ်ရှိအမျိုးသားသည် ရေခပ်သည့်အမျိုးသမီးအပေါ် ညှာတာသည့်သဘောထား၊ အလုပ်လုပ်ရာတွင် သေသေသပ်သပ်လုပ်တတ်သည့် သဘောရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကချင် လူမျိုးများစာအုပ်တွင်မူ "အချင်း ၄လက်မ၊ အရှည်၄ပေခန့်ရှိသော ဝါးကျည်တောက် ၃–၄ခုတွင် ရေများဖြည့်ကာ သူမ၏ခြင်းတောင်းတွင်ထည့်ကာ တောင်ပေါ်ရှိသူမ၏ အိမ်သို့ တစ်နေ့လျှင် ၂ကြိမ် မှ၃ကြိမ်အထိ သယ်ယူရသည်"[၀] ဟုဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်သော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတိုင်းပင် ထိုဓလေ့အရရေခပ်ခြင်းကို ပြုလုပ်ကြသည်။ တောင်အောက်သို့ ဆင်း၍ ရေခပ်ရာတွင် ဝါးကျည်တောက်ဘူးများကို နောက်လွယ်ပလိုင်းထဲတွင် ထည့်၍ရေခပ်လေ့ ရှိကြသည်။ ထိုသို့ရေခပ်ဆင်းသည့်အလေ့မှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဝှက်ကာ "သွားတော့ဗိုက်ဆာ၊ လာတော့ဗိုက်ဝ" ဟူသော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ရေခပ်ဆင်းသည့် ရိုးရာဓလေ့ကို ထင်ဟပ်စေသောစကားထာ ဖြစ်လာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဤစကားထာသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝှက်ကာမေးမြန်းသည့် စကားထာအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သည်။

4. Hkum ting a myi tu tim n mu ai wa hpa– Htingga

တစ်ကိုယ်လုံးမှာမျက်စိရှိသော်လည်း မမြင်နိုင်– ကြိမ် / ဝါး ခြင်းတောင်း

ကချင်ပြည်နယ်တွင် နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မရှိမဖြစ် အိမ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းမှာ ဖျာနှင့်တောင်းတို့ဖြစ်သည်။ ကချင်လူမျိုးတို့သည်ဝါး၊ ကြိမ်တို့ဖြင့် ဖျာရက်လုပ်ရာတွင်များစွာကျင်လည်၍ တောင်းရက်လုပ်ရာတွင်အနုစိပ်ပြီး လက်ရာပြောင်မြောက်လှသည်။[၂] ကချင်လူမျိုးတို့သည် တောင်းကိုပုံစံအမျိုးမျိုး ရက်လုပ်ကြသည်။ ကခင်အမျိုးသားများသည် တောင်ယာခုတ်သွားလျှင် ဓားနှင့် အသုံးအဆောင်အချို့ထည့်သည့် ပလိုင်းအငယ်စား (n htu shang pyat)ကို သယ်ဆောင် လေ့ရှိသည်။ ထိုပလိုင်းအငယ်စားကိုဝါး သမဟုတ် ကြိမ်ဖြင့်ရက်လုပ်သည့်အတွက် ဝါးခြင်းဓားလွယ် (သို့မဟုတ်) ကြိမ်ခြင်းဓားလွယ်ဟုခေါ်သည်။ ကချင်အမျိုးသမီးများ သယ်ဆောင်လေ့ရှိသော ရှင်နွဲခေါ်နောက်လွယ်ပလိုင်းမှာ အပိတ်ရက်လုပ်ထားသော တောင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုနောက်လွယ်ပလိုင်းကို ရက်လုပ်ရာ

[၀] C.M. ENRIQUEZ, MAJOR၊ ၁၉၃၃၊ စာ– ၆။

[၂] မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီဗဟိုကော်မတီ၊ ၁၉၂၉၊ စာ– ၁၀၀။

တွင် အလွန်လက်ဝင်၍ အနုစိတ်ပြုလုပ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်လွယပလိုင်းကို အကြမ်းမသုံးပေ။ ကချင်အမျိုးသမီးများသည် ထိုနောက်လွယပလိုင်းကို နဖူးတွင်ချိတ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပခုံးထက်၌ ဘေးတစောင်းထား၍ သော်လည်းကောင်း လွယ်ကြသည်။ ကြိမ်ဖြင့်ရက်လုပ်ထားသော က ခေါ် တောင်းမျိုးမှာ အပိတ်ရက်လုပ်ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ အပေါက်ကလေးများ နှင့်ဖြစ်သည်။ ထိုတောင်းသည် အလွန်ခိုင်ခံ့သောကြောင့်အနု၊ အကြမ်းနှစ်မျိုးလုံးအသုံးပြုနိုင်သည်။ ယင်းကြိမ်ခြင်းတောင်းကို ထင်းခွေသွားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရေခပ်ဆင်းသည့်အခါတွင် ဝါးကျည်တောက်များကို ထည့်၍သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ယင်း က ခေါ် တောင်းမျိုးကို ကချင်လူမျိုးတိုင်း ခရီးသွားရာတွင် ယူသွားလေ့ရှိသည်။ တောင်ယာမှ စပါးနှင့်အခြားသီးနှံများကို သယ်ယူရာတွင်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသမီးများ၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ထည့်ရာတွင်လည်းကောင်း ထိုကြိမ်ခြင်းတောင်းကိုပင် အသုံးပြုသည်။ ထိုသို့အသုံးပြုပုံကို မြန်မာနိုင်ငံကချင်လူမျိုးများစာအုပ်တွင် "Shingnoi ခေါ်ရှင်နွိုင်းခြင်းတောင်း (ပလိုင်း)ကို ဆန်၊ စပါးနှင့်အဝတ်အစားများ သယ်ယူရန်အတွက် အသုံးပြုကြသည်။ Htingga ကြိမ်ခြင်း တောင်းကို ထင်းနှင့်ရေထည့်ထားသော ဝါးကျည်တောက်များအား သယ်ယူရာတွင် အသုံးပြုသည်။"[၁] ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ကချင်လူမျိုးတို့သည် မိမိတို့၏မရှိမဖြစ် အသုံးအဆောင်တစ်ခုဖြစ်သော ထိုကြိမ်ခြင်းတောင်းကို နေ့စဉ်အသုံးပြုရာမှ တောင်း၏ပုံစံကိုကြည့်ကာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဂုက်ကာ 'တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မျက်စိရှိသော်လည်း မမြင်နိုင်' ဟူသော စကားထာကိုဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစကားထာသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဂုက်ကာမေးမြန်းသည့် စကားထာအမျိုးအစားဖြစ်သည်။

5. La wa ngan (4) ka naung hkat ai hpa ta – n ta dap kawp

အားကောင်းမောင်းသန်ယောကျ်ားကြီး (၄)ယောက်ပြိုင်တွန်းနေတာဘာလဲ– ဧည့်ခန်းမရှိမီးဖို

ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့သည် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် အများဆုံးနေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ထိုဒေသတွင်နေထိုင်ရင်း ဆိုးရွားသောရာသီဥတုဒဏ်ကိုလည်း ကြံ့ကြံခိုင်ရင်ဆိုင်နိုင်သူများဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသတွင်နေထိုင်သော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏အိမ်မှာ ခြေတံရှည်ပုံစံအိမ်များဖြစ်ကြသည်။ အိမ်တင်း၌လည်း ဧည့်ခန်းမတွင် မီးဖိုထားလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့မီးဖိုထားခြင်းမှာ အအေးဒဏ်ကိုခုခံကာကွယ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ သက်ကြီးဝါကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ ရေနွေးကြမ်းသောက်ရင်း စကားဝိုင်းဖွဲ့ပြောဆိုရန်အတွက်လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမီးဖို၌ ရေနွေးသာကျိသည်။ ချက်ပြုတ်စားသောက်ခြင်းမပြု။ မီးဖိုချောင်ရှိမီးဖို၌သာ ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြသည်။ မီးဖို၏ပုံသဏ္ဌာန်မှာ လေးထောင်ပုံစံဖြစ်သည်။ သစ်သားတုံး (သို့မဟုတ်)ဝါးလုံးကိုအသုံးပြု၍ လေးထောင့်ပုံဖော်ပြီး ထိုအကွက်ထဲတွင် မြေကြီးများထည့်၍ မီးဖို ဖိုနိုင်ရန်ပုံဖော်ထားသည်။ ယင်းမီးဖို၏ ပတ်ပတ်လည်တွင် လူများလဲလျောင်း၍ သော်လည်းကောင်း၊ ထိုင်၍သော် လည်းကောင်း ဝိုင်းဖွဲ့၍ နေကြသည်။ သို့သော် အိမ်ပေါ်အဝင်ဝတံခါး ဧည့်ခန်း၏ဘယ်ဘက် ခြမ်းတွင် လူတစ်ကိုယ်စာလဲလျောင်းနိုင်သည့် အကယ်အဝန်းရှိသောနေရာသည် အိမ်ရှင်အမျိုးသား၏ နေရာဖြစ်သည်။ ထိုနေရာနှင့်ကပ်လျက်အိပ်ခန်းသည် အိမ်ရှင်ဇနီးမောင်နှံ၏ အိပ်ခန်းဖြစသည်။ အိမ်ကိုအလည်လာသည့် ဧည့်သည်များသည် ကျန်သည့်သုံးနေရာတွင် မိမိနှစ်သက်ရာနေရာတွင် ထိုင်နိုင်သည်။ လဲလျောင်းနိုင်သည်။ သို့သော်အိမ်ရှင်၏နေရာတွင် မထိုင်ရ၊ မလဲလျောင်းရပေ။ ထိုနေရာ၌ မတော်တဆထိုင်မိသော်လည်းကောင်း၊ လဲလျောင်းမိသော် လည်းကောင်း အလျော်တောင်းခံရသည်။ အခနမသင့်လျှင် ဓားနှင့်ပင်အခုတ်ခံရနိုင်သည်။ ဤသည်မှာဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စု

[၁] C.M. ENRIQUEZ, MAJOR, မြန်မာနိုင်ငံကချင်လူမျိုးများ၊ ၁၉၃၃၊ စာ– ၁၈။

တို့၏ရိုးရာဓလေ့ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်ဒေသရှိ ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ အိမ်တိုင်းတွင်မီးဖိုရှိသည်။ ထိုအခြင်းအရာကိုအမှီပြု၍ 'အားကောင်းမောင်းသန် ယောကျ်ားကြီး (၄)ယောက် ပြိုင်တွန်းနေတာ ဘာလဲ' ဟူသောစကားထာကိုဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ယင်းစကားထာကို လေ့လာကြည့်ခြင်းဖြင့် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ရိုးရာဓလေ့ကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် မှတ်သားသိရှိရပါသည်။ ဤစကားထာသည် ဥပမာအားဖြင့် ၇က်သော စကားထာအမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

6. Yi wa jum tum hpa – Yu hku

တောင်ယာတဲမှာ အသုံးပြုသော ဆားဘူး – ကြွက်တွင်း

အစားအစာချက်ပြုတ်စားသောက်ရာ၌ ဆားသည် အဓိကလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဆားအနည်းငယ်ကို တောင်တန်းနယ်ပယ်ရှိ ဆားတွင်းများ (သို့မဟုတ်) ဆား စမ်းချောင်းများမှ ရရှိသော်လည်း အလွန်နည်းပါးပြီး အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသောကြောင့် ဆားဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်စရာမရှိပေ။ တောင်ပေါ်သားများသည် သူတို့စားသုံးရန် ဆားများကိုခရိုင်အတွင်းရှိ မြို့ကြီးများမှအချိန်မှန်မှန် ရရှိကြသည်။ သို့မဟုတ် နယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်သွားရောက်ကာ တရုတ်တို့ထံမှ ရရှိကြသည်။ တြိဂံဒေသဟူးကောင်းနှင့် ပူတာအို ခရိုင်တို့မှ ရာပေါင်းများစွာသော ကချင်တို့အား မြစ်ကြီးနား၊ မိုးကောင်း (သိမဟုတ်)ကားမိုင်းမြို့များသို့ သွားရောက်ကာ တစ်နှစ်အတွက်ဆားများ ဝယ်ယူလျက်ရှိသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ကချင် တောင်တန်းဒေသတွင် ဆားဓာတ်ပါသော စမ်းချောင်းအနည်းငယ်ရှိသည်။ ဖြိတိသျှတို့ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမရမီ ကချင်များသည် စမ်းချောင်းမှရေကိုကျိုချက်၍ ဆားရအောင်ပြုလုပကြသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် တရုတ်ပြည်မှ ဆားကိုဝယယူရရှိကြသည်။ ယခုအခါ မြေပြန့်လွင်ပြင်တွင် ဆားများစျေးနှုန်းသက်သာနေပြီဖြစ်၍ မည်သည့် ကချင်ကမှ ကိုယ်တိုင်ဆားချက်ခြင်း မပြုကြတော့ပေ။ ထုပြင်တရုတ်ပြည်မှလည်း ဆားအနည်းငယ်သာ ဝယ်ယူကြသည်။ ဆားများကို ယနေ့ခေတ်ကဲ့သို့ ဘူးထဲသိထည့်၍ အသုံးပြုခြင်းမျိုး မရှိသေးပေ။ ဝါးပိုးဝါးမှ ဝါးဆစ်တစ်ဆစ်ကို ထည့်စရာဘူးအဖြစ်အသုံးပြုရန် အနေတော် ဖြတ်တောက်သည်။ ခရီးလှည့်လည် သွားလာသည့်အခါမျိုးတွင် ဆားကိုဖက်ဖြင့်ထုပ်ပိုး၍ ယူဆောင်သွားလေ့ရှိသည်။ တောင်ယာတဲတွင် အသုံးပြုသောအခါ ဆားကိုဝါးပိုးဝါးဖြင့် ပြုလုပထားသော ဘူးတွင်ထည့်ကာ အသုံးပြုကြသည်။ ထိုသို့အသုံးပြုပုံကိုအခြေခံ၍ တောင်ယာတဲ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကြွက်တွင်းများကို ထည့်စရာဘူးအဖြစ်သတ်မှတ်ကာ ဤစကားထာကို ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ယင်းစကားထာကို လေ့လာကြည့်ခြင်းဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသတွင်နေထိုင်သော ဂျိန်ဖောမျိုးနွယ်စုတို့သည် ဝါးဆစ်များကို ထည့်စရာဘူးအဖြစ်အသုံးပြုကြောင်းတေ့ရသည်။ ဤစကားထာသည် ဥပမာအားဖြင့်၇က်သော စကားထာ အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

7. Yi ya sum bra hpa - Shagyi

တောင်ယာထကခူယားကောင်— မုယောစပါး (ကောက်စပါးတစ်မျိုး။ ဘာလီ။ မုယောစေ့ တစ်လျား ရှိသောအတိုင်းအတာ။ မွန်၊ မ+ ပါ၊ ယဝ)

တောင်ပေါ်ဒေသတွင်နေထိုင်သော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့သည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးသည့် အချိန်တွင် မိမိတောင်ယာ၏ အစပ်နေရာနား၊ တောင်ယာအလယ် လျှောက်လမ်း၏ လက်ဝဲလက်ယာ၊ တောင်ယာတဲပတ်ပတ်လည်နှင့် တောင်ယာတဲ၏အဝင်လမ်းတစ်လျှောက်တွင် မုယောစပါးနွယ်ဝင် (Shagyi/ Yagyi) ကိုစိုက်ပျိုးလေ့ရှိပါသည်။ တောင်ယာစပါးရိတ်သိမ်းပြီးချိန် ထိုမုယောစပါး နွယ်ဝင်ကိုလည်း ရိတ်သိမ်း

ကြသည်။ ထိုမှယောစပါးနွယ်က စပါးစိုက်သကဲ့သို့ အများအပြားစိုက်ပျိုးလေ့မရှိပေ။ ဘိန်းစေ့ အရွယ်အစားဖြစ်သည်။ ထိုအပင်မှရသောအစေ့ကို ကောက်ညှင်းနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထမင်းနှင့်သော်လည်းကောင်း နှယ်၍သရေစာအဖြစ် သုံးဆောင်ကြပါသည်။ နိဝင်ဘာလ ကျေးဇူးတော်ချီးမွမ်းပွဲတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ အသီးအနှံများနှင့် အလှဆင်ရာတွင် အပင်ကိုအသုံးပြုပါသည်။ ထိုအပင်၏သဏ္ဌာန်မှာ ခူယားကောင်ကဲ့သို့ အမွှေးထူထူ ရှည်ရှည်မျောမျော သဏ္ဌာန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြင်းအရာကို ကြည့်၍ 'တောင်ယာထဲက ခူယားကောင်' ဟူသော စကားထာကို တီထွင်ခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ဤစကားထာသည် ဥပမာအားဖြင့်ဝှက်သော စကားထာအမျိုးအစားဖြစ်သည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင်နေထိုင်ကြသော ကချင်တိုင်းရင်းသားများအနက် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ဘာသာစကားမှ ရိုးရာဓလေ့များ ထင်ဟပ်နေသော စကားထာများကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ "ကောက်ကောက်လုံးလုံးဘာတဲ့တုန်း" ဟူသောစကားထာတွင် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရာတွင် လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ဆောင်မှုဓလေ့အဆင့်ဆင့်ကို လည်းကောင်း၊ "တောင်ယာမှာဝပ်တဲ့ကြက်မ"ဟူသော စကားထာတွင် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်တို့၏ စားသောက်မှုဓလေ့ကိုလည်းကောင်း၊ "သွားတော့ဗိုက်ဆာ၊ လာတော့ဗိုက်ဝ" ဟူသော စကားထာတွင် တောင်ပေါ်ဒေသ၌ထိုင်သော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ ရေခပ်ဆင်း သည့်ဓလေ့ကိုလည်းကောင်း၊ "တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မျက်စိရှသော်လည်းမမြင်နိုင်" ဟူသောစကားထာတွင် ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ မရှိမဖြစ် အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ကြိမ်/ဝါးခြင်းတောင်း ၏ရက်လုပ်ပုံနှင့် အသုံးဝင်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ "အားကောင်းမောင်းသန် ယောကျ်ားကြီး (၄)ယောက် ပြိုင်တွန်းနေတာဘာလဲ" ဟူသော စကားထာတွင် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသော ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စတို့၏အိမ်တိုင်းတွင် ဧည့်ခန်းမ၌မီးဖိုထားရှိသောဓလေ့၊ ထိုမီးဖို အနီးတွင် ထိုင်သောအခါ အိမ်ရှင်အမျိုးသား၏နေရာတွင် မထိုင်ရသောဓလေ့နှင့် ထိုင်မိသည့်အခါ အလျော်တောင်းခံရသော ဓလေ့ကိုလည်းကောင်းစသည်ဖြင့် ကချင်တိုင်းရင်းသား ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ စကားထာများမှ ၎င်းတို့၏ရိုးရာဓလေ့များကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ယခုလေ့လာတင်ပြထားသော ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားရှ စကားထာများမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဝှက်ကာ မေးမြန်းသော စကားထာများနှင့် ဥပမာအားဖြင့် ဝှက်ကာမေးမြန်းသော စကားထာများသာ ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားရှိ စကားထာများကိုလေ့လာရာတွင် ၎င်းတို့၏ရိုးရာဓလေ့များ ထင်ဟပ်နေသော စကားထာအချို့ကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အချို့သောစကားထာများနှင့် ပတ်သက်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုကာ မှတ်တမ်းများစုဆောင်းပြီး ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ လေ့လာတင်ပြခြင်းဖြင့် ကချင်တိုင်းရင်းသား ဂျိန်ဖော့မျိုးနွယ်စုတို့၏ စာပေဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဘာသာစကား အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ရည်ရွယ်၍ ဤစာတမ်းကိုပြုစုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၁။ ဖေမောင်တင်၊ ဦး။ ၁၉၅၈။ ဘာသာလောကကျမ်း။ ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

၂။ ဘီဇက်ဇော်လီ။ ၂၀၁၆။ WUNPAWNG လို့ခေါ်တဲ့ကချင်လူမျိုး။ ရန်ကုန်။ ပန်းလက်ဆောင်စာပေ။

၃။ မနမ်ဖန်၊ ဦး။ ၂၀၀၂။ Kachin– English Dictionary ။ ရန်ကုန်။ တန့ဆိုတေပုံနှိပ်တိုက်။

၄။ မနမ်ဖန်၊ ဦး။ ၂၀၁၄။ Myanmar– Kachin– English Dictionary ။ ရန်ကုန်။ မြင့်ပုံနှိပ်တိုက်။

၅။ မရန်ဘောက်လာ။ ၂၀၁၃။ ခေတ်အမြင်နှင့်ကချင်ယဉ်ကျေးမှု။ မဂ္ဂယ်ရှိန်ရာစာပေ၊ ကချင်စုရပ်ကွက်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့။

၆။ မဲဇော။ ၁၉၆၃။ ကချင်ရိုးရာသုတပဒေသာ။

၇။ မင်းနိုင်၊ ဦး။ ၁၉၆၃။ သွေးချင်းတို့ပျော်သည့်မြေစာအုပ်။ ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

၈။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ။ ၁၉၇၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသား ယဉ်ကျေးမှု ရိုးရာလေ့ထုံးစံများ (ကချင်)။ ရန်ကုန်။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

၉။ W. J. S. CARRAPIETT ။ ၁၉၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံကချင်လူမျိုးများ။ Rangoon. Supdt, Govt. Printing and Stationary, Burma.

၁၀။ MAJOR C. M. ENRIQUEZ / ၁၉၃၃။ RACE OF BUMAR မြန်မာနိုင်ငံလူမျိုးစုများ။ DELHI: MANAGER OF PUBLICATION. Secong Edition.

၁၁။ L. C. Hka Lum, Dr ။ ၂၀၁၈။ မြန်မာ– အင်္ဂလိပ်– ကချင်အိတ်ဆောင်အဘိဓာန်။ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားဦးစီးဌာနနှင့်ကချင်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ချုပ်

၁၄။ Thida Moe & Lillian Kha Nau. 2006. TRILINGUAL ILLUSTRATED DICTIONARY. Yangon. Sutpan Offset.

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

1. HANSON, OLA. 1913. THE KACHINS. CAMBRIDGE LIBRARY COLLECTION.

2. O. HANSON, Rev. 1954. A DICTIONARY OF THE KACHIN LANGUAGE. Rangoon, Baptist Board of Publication.

အင်တာနက်အကိုးအကား

1. https: // www. encyclopedia.com.

2. https: // en.mwikipedia.org, wiki, Riddle.

3. https: // en.oxforddictionaries.com riddle.

နောက်ဆက်တွဲ(က)

ဆက်လက်ဖော်ပြရန် ကျန်ရှိနေသော ဂျိန်ဖော့ဘာသာစကားရှိစကားထာများ

- Ja hpawt daw lagaw (4) shani daw lagaw (2) shana daw lagaw (3) - Masha
- Sum tsan pala hpa rai ta - Myi
- N mai lang sum doi hpa rai ta – Lapu
- Naw kaji yang gaw hpyen hkin hpun kaba yang gaw shang gan kawoi ai hpa – Majap
- Magra yang gaw hprut, kabye yang gaw lut - Hka
- Lai shagu hkrap ai hpa ta - Chyinghka
- Lung pu makau grup kaw shakum kum da ai hpa - N gup hte a wa
- Nang shawng ngai shawng nga n na galoi mung ka shun ai hpa - Lagaw lahkam
- Nga nga ai gaw chye ai, rai tim yu yang gaw n mu ai hpa - N bung
- Lung pu kata mam katsap ai gaw hpa - Shing let
- N dung mai pung hkum gaw hpa- Nga hkyi sum pum
- N dum mai bau sa gaw hpa - Lagat tsip
- Kade khatam sat tim n si ai - Hka hte N bung
- Bum n tsa kaw hka wan taw nga ai lapu hpa - Bung hkaw
- Gayin yu magang hpraung magang hpa - Na
- Masawn shabawn gun hkawm ai gaw hpa – Dum si
- Hka jaw tim n madi ai hpa - Nai lap
- Hta lang n mai ai kabrang gaw hpa rai ta - Lam num braw
- Yi ya magwi hpa - Yi wa
- Shani shana jaw tim n chye hkru ai hpa - Pun htau

နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

ကချင်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

ကချင်အာဘိဓာန်ပြုစုရေးအဖွဲ့

တောင်ယာထဲက ခူယားကောင်

ယောက်ျားကြီးလေးယောက်ပြိုင်တွန်းနေတာဘာလဲ။

တစ်ကိုယလုံးမှာမျက်စိရှိသော်လည်းမမြင်နိုင်

တောင်ယာစပါးစိုက်ရန်ခွဲဝေနေပုံ

တောင်ယာစပါးစိုက်နေပုံ

စပါးစိုက်စဉ်အသုံးပြုသော သံကောက်တုတ်ချွန်

ကောက်ကောက်လုံးလုံးဘာတဲ့တုန်း။

တောင်ယာစိုက်သူများနှင့် တွေ့ဆုံစဉ်

မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံများ

အေးအေးမြင့်*

ဓာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာစကားပုံများရှိ လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ရှုထောင့်မှ သုတေသနပြုထားသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ စကားပုံအသုံးများကို လူမှုဝန်းကျင်အသီးသီး၌ တွင်ကျယ်စွာ ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒအရလေ့လာလျှင် စကားပုံအသုံးများကို လည်းကောင်း၊ စကားပုံကထမ်းဆောင်သော တာဝန်များကိုလည်းကောင်း၊ စကားပုံအသုံးကြောင့် စကားရပ်ကို ပိုမိုသဘောပေါက်စေနိုင်မှုကို လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားတိုင်းတွင်စကားပုံများရှိပြီး လူမျိုးတစ်မျိုးစီ၏ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံများကိုသိရှိစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစကားပုံကိုလူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာရခြင်းသည် ဘာသာစကားလေ့လာသူများအတွက် လေ့လာဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာဖော်ထုတ်ရာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အချကအလက်များစနစ်တကျပြုစုထားသော သုတေသနများမှ အချက်အလက်များပေါ် အခြေခံလျက် "ရှိပြီးသားအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍လေ့လာနည်း"ကို အသုံးပြုထားပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံး– စကားပုံ၊ ဘာသာစကား၊ လူမှုဘာသာဗေဒ။

နိဒါန်း

ဤသုတေသနစာတမ်းသည် ဘာသာစကားနယ်ပယ်မှ မြန်မာစကားပုံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြား ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသည့်ပညာရပ်ဖြစ်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ဘာသာစကားများက မည်သည့်အကြောင်းရင်း၊ မည်သည့်အခြေအနေများတွင် မည်ကဲ့သို့အသုံး ပြုနေပုံကိုလေ့လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစကားပုံများသည် မြန်မာဘာသာစကား၏ အဆင်တန်ဆာတစ်ခုဖြစ်ရာ စကားပုံအသုံးများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြား မည်သို့ဆက်စပ်နေသည်ကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စကားပုံများသည် တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့်လိုရင်းကို ထိရောက်အောင် ပုံဆောင်ပြောဆိုနိုင်သော စကားရပ်များဖြစ်သည်။ စကားပုံအသုံးများကို လူမှုဝန်းကျင်အသီးသီး၌ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုဘာသာဗေဒအရလေ့လာလျှင် စကားပုံအသုံးကြောင့် စကားရပ်ကို ပိုမို သဘောပေါက် စေနိုင်မှုများကိုလည်းကောင်း လေ့လာလိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤစာတမ်းကို ရွေးချယ်၍တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့လေ့လာရာတွင် စကားပုံအသုံးတူသော်လည်း စကားပုံများ၏ စကားဖြစ်ရပ်နယ်ပယ်များကွဲပြားနေပါသည်။ စကားပုံအသုံးများ၏ တန်ဖိုးကြောင့် စကားဖြစ်ရပ်၏ ဆိုလိုချက်ကို ပိုမိုပေါ်လွင်စေခြင်း၊ လူမှုဩဇာသက်ရောက်မှုများကို တွေ့ရှိရခြင်းစသည့်အတွေ့ အကြုံများကိုတွေ့ရပါသည်။

* ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ဤစာတမ်းကိုလေ့လာခြင်းဖြင့် လူမှုဝန်းကျင်၌ လက်တွေ့သုံးနှုန်းပြောဆိုသော စကားပုံ များသည် ဘာသာစကားနယ်ပယ်မှ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ နည်းနာများကို သိရှိနိုင်သော အထောက်အကူများစွာ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(က) သုတေသနမေးခွန်းနှင့် ပြဿနာအချို့

လူမှုဆက်ဆံရေးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော စကားပုံများကို လေ့လာပြုစုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ သုတေသနမေးခွန်းနှင့် ပြဿနာအချို့ကို တွေ့ကြုံနိုင်ပါသည်။

၁။ စကားပုံ၏အဓိပ္ပာယ်နှင့် စကားပုံများမည်ကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်လာသနည်း။

၂။ စကားပုံတွင် လူမဆက်ဆံရေးအရ စကားပုံများဖြင့် မည်သို့ဖွဲ့စည်းထားသနည်း။

၃။ စကားပုံတို့ကို မည်သည့်အခြေအနေအချိန်အခါတွင် ပြောဆိုအသုံးပြုလေ့ရှိကြသနည်း။

၄။ စကားပုံများအရှည်တည်တံ့စေရန် မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းသင့်သနည်း။

အထက်ပါမေးခွန်းများအနက် စကားပုံနှင့်ပတ်သက်သည့် လူမှုဆက်ဆံရေး ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ချက် များနှင့် လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။ စကားပုံကိုလူမှုဆက်ဆံရေးတွင် အခက်အခဲ ပြဿနာမရှိသော်လည်း ကျန်မေးခွန်းများအတွက် အဖြေရှာရာတွင် အောက်ပါပြဿနာများကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၁။ စကားပုံများ မည်သို့ပေါ်ပေါက်လာသည်ဆိုရာတွင် ရှေးပညာရှိတို့၏ အယူအဆအမျိုးမျိုး ရှိနိုင်ခြင်း။

၂။ စကားပုံကို မည်သည့်အခြေအနေအချိန်အခါတွင် ပြောဆိုလေ့ရှိသနည်းဆိုရာ၌ အသုံးပြုသူ တို့၏ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အယူအဆတူညီမှု မရှိနိုင်ခြင်း။

၃။ စကားပုံများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ထိန်းသိမ်းနိုင်မည့် နည်းနာများလိုအပ်ခြင်း။

တို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အဆိုပါမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာကို အဖြေရှာ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် စာအုပ်စာတမ်းများ၊ ပညာရှင် ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများ၏ လမ်းညွှန်အကြံပေးမှုနည်းနာများကိုယူ၍ တင်ပြပြုစုထားပါသည်။

(ခ) စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

"မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံများ"ကို လူမှုဘာသာဗေဒ"အမြင်ဖြင့် လေ့လာ ထားသော စာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ စာပေလေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြပါမည်။ ဤစာတမ်းပြုစုရာ တွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် ပါရဂူဘွဲ့အတွက်တင်သွင်းသောကျမ်း၊ မဟာသုတေသန ဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်းများကို လေ့လာ ဖတ်ရှုမှတ်သားခဲ့သည်။ ထိုသို့လေ့လာသောအခါ ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်းအဖြစ်

(၁) မြန်မာစကားပုံများကို အတ္ထဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း၊ မသန်းသန်းအေး၊ (၂၀၀၇)။

(၂) မွန်စကားပုံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း၊ မစောမြတ်မိုး၊ (၂၀၁၁)။

စသည်တို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မသန်းသန်းအေး၏ "မြန်မာစကားပုံများကို အတ္ထဗေဒအမြင်ဖြင့်လေ့လာခြင်း"ကျမ်းတွင် မြန်မာစကားပုံများ၏ အနက်သဘောကို အစဉ်အလာလေ့လာမှု လမ်းကြောင်းမှခွဲထွက်၍ ဘာသာဗေဒတွင် ပါဝင်သော သရုပ်ဖော်ဘာသာဗေဒ ပညာဖြင့်လေ့လာကာ မြန်မာစကားပုံများ၏ ဘာသာစကား တာဝန်များ၊ အနက်ရိုး၊ ဥပစာအနက်၊ ဂယကအနက်စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မစောမြတ်စိုး၏ "မွန်စကားပုံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း" ကျမ်းတွင် မွန်စကားပုံများ၏ စကားသံများ၊ အဓိပ္ပာယ်များ၊ စကားအသုံးအနှုန်းများကို အခြေခံ၍ လည်းကောင်း၊ မွန်စကားပုံနှင့် သဘောဆင်တူသည့် မြန်မာစကားပုံများကိုလည်းကောင်း၊ လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မဟာသုတေသနကျမ်းများတွင်မူ မြန်မာစကားပုံနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာသုတေသနပြုထားသည်ကို မတွေ့ရပေ။

မဟာဝိဇ္ဇာကျမ်းများအဖြစ်–

(၁) မြန်မာစကားပုံ ၁၀၀၏ သဒ္ဒါဖွဲ့စည်းပုံကို လေ့လာခြင်း၊ မခင်အေးကြူ၊ (၁၉၇၂)။
(၂) မြန်မာစကားပုံအချို့မှရရှိသော ရသနှင့်အလင်္ကာလေ့လာချက်၊ မသိမ့်သိမ့်ငယ်၊(၁၉၉၅)။

စသည်တို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မခင်အေးကြူ၏ "မြန်မာစကားပုံ၁၀၀၏ သဒ္ဒါဖွဲ့စည်းပုံကိုလေ့လာခြင်း" ကျမ်းတွင်မြန်မာစကားပုံတို့၏ စကားလုံးဖွဲ့ပုံ၊ ပုဒ်ဖွဲ့ပုံ၊ ဝါကျဖွဲ့ပုံစသည်ဖြင ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မသိမ့်သိမ့်ငယ်၏ "မြန်မာစကားပုံအချို့မှ ရရှိသောရသနှင့်အလင်္ကာကျမ်း"တွင် မြန်မာ စကားပုံအချို့မှ ရသနှင့်အလင်္ကာမြောက်သောအဖွဲ့များကို အတ္ထဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုသို့ မြန်မာစကားပုံများကို လေ့လာသူတို့သည် မိမိတို့နှစ်သက်ရာရှုထောင့်မှ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် "မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေး နောက်ခံများ"ကိုမူ မည်သူမျှ သီးသန့်လေ့လာ ဖော်ထုတ်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။

(၈) ပြုစုရသောရည်ရွယ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်ကြသည်နှင့်အမျှ တိုင်းရင်းသားတို့တွင် ယင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သောစကားပုံများရှိကြမည်။ ထို့အတူ မြန်မာလူမျိုးတို့တွင်လည်း စကားပုံများရှိကြပါသည်။ မြန်မာတို့တွင် ရှိသောစကားပုံများကို လေ့လာကြရာတွင် လေ့လာသူတို့သည် မိမိတို့နှစ်သက်ရာရှုထောင့်က ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့လာခဲ့ကြသော်လည်း လူမှု ဆက်ဆံရေးများဖြင့် ပြောဆိုထားသော စကားပုံများကိုမူမည်သူမျှ လေ့လာခဲ့ဖူးခြင်းမရှိသေးပါ။ ထို့ကြောင့်ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကား၏ လူမှုဆက်ဆံရေး နောက်ခံလေ့လာမှုအတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်မည်ဟုမော်လင့်မိပါသည်။

(ဃ) လေ့လာမှုနယ်ပယ်

မြန်မာစကားပုံစာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် လူမှုဆက်ဆံရေးရှိသောစကားပုံများကို မည်သို့လေ့လာရမည်ကို စဉ်းစားရွေးချယ်ပါသည်။ လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထား သောစကားပုံများ၏အသုံးကို တစ်စုတစ်စည်းတည်းစုပေါင်း၍ အားလုံးသိရှိစေလိုသောကြောင့် မြန်မာစကားပုံတို့တွင် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံရှိပုံကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်က တင်ပြလို သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤစာတမ်းကိုပြုစုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(င) အချက်အလက်ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်း

သုတေသနဆိုင်ရာ အချက်အလက်များရရှိရေးအတွက် ၁၉၉၆(က) မြန်မာစာအဖွဲ့က ထုတ်ဝေခဲ့သော 'မြန်မာစကားပုံ'စာအုပ်မှအချက်များ၊ ၂၀၀၉ခုနှစ်တွင် မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ) လမင်းနှင့် ပိုးစုန်းကြူး (မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်းစာစု)၊ ဒေါက်တာခင်အေး၊ အတ္ထဗေဒနိဒါန်း၊ လယ်တွင်းသား စောချစ်၏ ဥပဓိရုပ်ဝတ္ထု၊ မြန်မာစာအဖွဲ့မှထုတ်သော မြန်မာအဘိဓာန်၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ မှာတော်ပုံဝတ္ထု၊ ဦးလတ်၏ ရွှေပြည်စိုးဝတ္ထု၊ သိန်းဖေမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်၊ ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦး၏ လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်နှင့် လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရားများကို လေ့လာတင်ပြမည်။ လူမှုရေးနှင့်ဆက်စပ်နေသော စကားပုံများကို ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

(စ) ပြုစုပုံအဆင့်ဆင့်

ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် လူမှုဆက်ဆံရေးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော စကားပုံများကို မြန်မာစကားပုံစာအုပ်တွင် ရေးသားထားသည့်အတိုင်း တိုက်ရိုက်ကိုးကားတင်ပြထားပါသည်။ လူမှုဆက်ဆံရေးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော စကားပုံများကိုတင်ပြရာတွင် လူမှုဘာသာဗေဒ၏ပညာရပ်ကို အသုံးပြုဖော်ပြထားပါသည်။

(ဆ) သုတေသနအစီအစဉ်

လူမှုဆက်ဆံရေးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသောစကားပုံကို လေ့လာရာတွင်

၁။ စကားပုံဝေါဟာရနှင့် ဖွင့်ဆိုချက်

၂။ လူမှုဘာသာဗေဒသဘောသဘာဝ

၃။မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုနောက်ခံများဟူ၍ အပိုင်း(၃)ပိုင်းခွဲကာ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

စကားပုံဝေါဟာရနှင့်ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဘာသာစကားတိုင်း၌ မိမိတို့လူမျိုးအလိုက် အတွေ့အကြုံ၊ ခံစားချက်များပေါ်မူတည်ကာ စကားပုံများရကြပါသည်။ စကားကိုတိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် လိုရင်းရောက်စေရန် စကားပုံများသည် ထိရောက်သော အပြောစကားပင်ဖြစ်၏။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် အရေး(သို့မဟုတ်)အပြော ဘာသာစကားတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါသည်။

ဘာသာစကားအသုံးတစ်ခုဖြစ်သော စကားပုံများကို အရေးနှင့်အပြောနှစ်ရပ်လုံး၌ ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်အဖြစ် အသုံးပြုကြပါသည်။ စကားပုံများနှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရှင်အသီးသီးက အဓိပ္ပာယ်များ

ဖွင့်ဆိုပြခဲ့ကြပါသည်။ လမင်းနှင့်ပိုးစုန်းကြူး (မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်းစာစု)စာအုပ်တွင် မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)က–

> "စကားပုံသည် ပုံခိုင်းသောစကားဖြစ်သည်။ ပုံခိုင်းပြောဆိုသည်ဖြစ်စေ၊ ပုံခိုင်းရေးသား သည်ဖြစ်စေပုံခိုင်းသည့် သဘောပါလျှင် စကားပုံဟုမှတ်ယူနိုင်သည်။"[၁]

ဟု စကားပုံ၏သဘောကို ဖွင့်ဆိုပြပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာအဘိဓာန်၌လည်း–

> "စကားပုံဟူသည် လူအများဆင်ခြင်မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်အောင် စံပြုပုံခိုင်းပြောဆိုလေ့ရှိ သော ထိရောက်ကျစ်လျစ်ပြေပြစ်သည့်စကား"[၂]

ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ မြန်မာ့စကားပုံကျမ်း (၁၉၉၆)၌

> "စကားပုံဟူသည် လူအများဆင်ခြင် မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်အောင် စံပြုပုံခိုင်းအသုံးပြုလေ့ ရှိသော ထိရောက်ကျစ်လျစ်သည့်စကားရပ်"[၃] (စာ– ၁)

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

စကားပုံများသည် ဘာသာစကား၏ အဆင်တန်ဆာများဖြစ်ကြသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း တွင်း၌ စကားပုံများဖြင့် ပြောဆိုသောစကားရပ်များသည် လူမှုအခြေအနေများ ဖြစ်ရပ်များ၊ လူမှုသဘောထား များနှင့်ဆက်စပ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဆက်စပ်နေသော စကားရပ်များသည် စကားပုံအသုံးများ ကြောင့် မည်သို့ပေါ်လွင် ထင်ရှားလာရကြောင်း၊ မည်သည့်အခြေအနေဖြစ်ကြောင်း၊ လူမှုဝန်းကျင်၌ မည်သို့အကျိုးပြုနေကြောင်း စကားပုံတန်ဖိုးများ ပေါ်လွင်လာစေရန်အတွက် လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဘာသာဗေဒသဘောသဘာဝ

လူမှုဘာသာဗေဒဟူသည် ဘာသာဗေဒပင်စည်မှ ဖြာထွက်လာသော အခက်အလက်တစ်ခုဖြစ် သည်။ ဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားများကို သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာသောပညာရပ်ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အဆက်အစပ်များကို လေ့လာသောပညာရပ်မှာ လူမှု ဘာသာ ဗေဒဖြစ်သည်။ လူမှုဘာသာဗေဒနှင့်ပတ်သက်၍ အတ္ထဗေဒနိဒါန်းစာအုပ်တွင် ဒေါက်တာခင်အေးက–

> "ဘာသာဗေဒနှင့် အခြားပညာရပ်များ ဆက်စပ်လေ့လာသော ပေါင်းစပ်ပညာရပ် နယ်ပယ်များလည်းရှိသည်။ လူမှုရေးပညာနှင့် ဘာသာဗေဒပညာပေါင်းစပ်သော လူမှု ဘာသာဗေဒ"[၄]

ဟူ၍ ပေါင်းစပ်ပညာရပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုထားပါသည်။

ဘာသာစကားအသုံးပြုသူများသည် လူမှုအခြေအနေအမျိုးမျိုးနှင့် ဘာသာစကားကို လိုက်လျော ညီထွေစွာ အသုံးပြုနေကြောင်းဖော်ပြရာ၌ လူမှုဘာသာဗေဒ မိတ်ဆက်စာအုပ်တွင်ဒေါက်တာ အောင်မြင့်ဦး က–

---

[၁] ခင်မင်၊ **မောင်** (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၀၉၊ ၉၄။
[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၂၀၀၈၊ ၁။
[၃] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၁။
[၄] ခင်အေး၊ **ဒေါက်တာ**၊ ၂၀၀၄၊ ၇။

> "ကွဲပြားသော လူမှုအစများသည်ဘာသာစကားကို ကွဲပြားသောနည်းလမ်းများဖြင့် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ တစ်ဖန်လူတိုင်းလူတိုင်းသည် ကွဲပြားသောလူမှုအခြေအနေ အမျိုးမျိုးတွင် ဘာသာစကားကို ကွဲပြားစွာအသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။"[၁]

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

> ထို့ကြောင့် လူမှုဘာသာဗေဒပညာရပ်ကို ယင်းစာအုပ်တွင်ပင် ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦးက
>
> "ဘာသာဗေဒ၏ အကိုင်းအခက်တစ်ခုဖြစ်သော လူမှုဘာသာဗေဒသည် ထိုသို့သော ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသော ပညာ"[၂]

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

လူမှုဘာသာဗေဒဖြင့် လေ့လာဆောင်ရွက်နိုင်သော အချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရားစာအုပ်တွင် ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦးက–

> "လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားအသုံးကို လူမှုဆိုင်ရာထူးခြားသောသွင်ပြင်တစ်ရပ်အဖြစ် ဖော်ပြရန်နှင့် ယင်းသွင်ပြင်များသည် မည်သည့်နေရာတွင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်တို့ကို ဖော်ပြခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရ ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်သော ချိတ်ဆက်မှုများကိုခိုင်မာစွာဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသည်"[၃]

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူမှုဘာသာဗေဒသဘောသဘာဝမှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ဆက်သွယ်ပြောဆိုနေသော ဘာသာစကားနှင့် လူမှုအခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကို သိပ္ပံနည်းကျ ဆက်စပ်လေ့လာသည့် လူမှုသိပ္ပံပညာရပ်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာစကားပုံနှင့်လူမှုနောက်ခံများ

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ဘာသာစကားရှိ အရေးအပြောနှစ်မျိုးစလုံးတွင် စကားပုံများနှင့်ပုံခိုင်းရေးသားပြောဆိုတတ်ပါသည်။ မြန်မာစကားပုံများတွင် မြန်မာလူမှုရေး၊ မြန်မာဓလေ့ထုံးစံစသည့် လူမှုနောက်ခံအဆက်အစပ်များ ထင်ဟပ်နေပါသည်။ စကားပုံအသုံးများဖြင့် လူမှု ဆက်ဆံရေးနောက်ခံ၊ လူ့သဘာဝနောက်ခံများတွင် မည်သို့ပြောဆိုသုံးနှုန်းသည်ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြပါမည်။

စကားပုံအသုံးများနှင့် လူမှုနောက်ခံဝန်းကျင်သည် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေပါသည်။ ဆရာနှင့်နီးသူသည် ဆရာနှင့်ပတ်သက်သော စကားပုံဖြင့်ပုံခုင်း၍ တပည့်နှင့်နီးသူသည်တပည့်နှင့် ပတ်သက်သော စကားပုံဖြင့် ပုံခိုင်းလေ့ရှိကြပါသည်။ အများအားဖြင့် စကားပုံအသုံးကွဲပြားသော်လည်း စကားပုံ၏ဆိုလိုရင်းနှင့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆရာနှင့်နီးသူက "ဆရာမပြနည်းမကျ"ဟု ပုံခိုင်းကြသည်။ တပည့်နှင့်နီးသူက "တပည့်မကောင်း ဆရာခေါင်း"ဟု ပုံခိုင်းကြပါသည်။ လူတို့၏နောက်ခံဝန်းကျင် နှင့်လူမှုဝန်းကျင်တွင် တွေ့ရသည့်အတွေ့အကြုံ၊ အတွေး

---

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**၊ ၂၀၀၃၊ ၉။

[၂] –ယင်း–။

[၃] အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**၊ ၂၀၀၅၊ ၃။

အခေါ်ပေါ်မူတည်ကာ ပြောဆိုသုံးနှုန်းလေ့ရှိပါသည်။ စကားပုံများသည် လူမှုဝန်းကျင်နှင့် တိုက်ရိုက် ပတ်သက်နေပါသည်။

လူမှုဘာသာဗေဒသည် "ဘာသာစကား"နှင့် "လူ့အဖွဲ့အစည်း"ကြားရှိ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာသောပညာရပ် ဖြစ်သည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းသည် လူမှုနောက်ခံများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုနောက်ခံများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအရဖြစ်စေ၊ ဝါသနာအရဖြစ်စေ၊ ဌပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ပညာအရည်အချင်း၊ အသက်အရွယ်၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အတူ ဘာသာစကား၏ အဓိပ္ပာယ်သည် နှုတ်မြွက်စကား၏ ဝါကျ၊ ပုဒ်စု၊ ပုဒ်၊ စကားလုံးပုံစံတို့အပေါ်တွင်သာ လုံးလုံးတည်မှီသည်မဟုတ်ဘဲ လူမှုနောက်ခံ၊ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည် ထိုစကား၏လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အပေါ်တွင်လည်း တည်မှီနေသည်။ တစ်နည်း အားဖြင့် လူမှုအခြေအနေ အရပ်ရပ်၏ စကားအဆက်အစပ်ပေါ်တွင်မူတည်သည်။

ထို့ကြောင့် လူမှုဘာသာဗေဒသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ဘာသာစကားများကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုကြောင်း လေ့လာသည့်ပညာရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းရှိ လူမှုနောက်ခံအခြေအနေ အရပ်ရပ်အပေါ်မူတည်ကာ စကားပုံများ၏အသုံးကို လေ့လာ မည်ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာရာတွင် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံ၊ လူ့သဘာဝ နောက်ခံအလိုက် စကားပုံများကို အမျိုးအစားခွဲ၍ လေ့လာတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံ

မြန်မာစကားပုံများသည် လူတို့၏အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံကာပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေး ဆက်နွယ်မှုများရှိလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်တွင် အခြေအနေ၊ အချိန်အခါကိုလိုက်၍ စကားပုံအသုံးများဖြင့် ထည့်သင်း ပြောဆိုတတ်ကြ သည်မှာ ဓလေ့ထးစံတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသည်။ မြန်မာစကားပုံများနှင့်လူမှုဆက်ဆံရေးကို မိဘသားသမီး ဆိုင်ရာ၊ ဆရာတပည့်ဆိုင်ရာ၊ အိမ်ထောင်ရေးဆိုင်ရာများကို အမျိုးအစားခွဲ၍ တင်ပြပါမည်။

မိဘသားသမီးဆိုင်ရာစကားပုံများ

မိဘသားသမီးဆက်ဆံရေးသည် လူမှုဝန်းကျင်တွင် တွေ့ကြုံနေရသော လူ့အရေးကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မိဘကသားသမီးအပေါ်ထားရှိသော မေတ္တာ၊ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် သားသမီးတို့ လိုက်နာ အပ်သော ကျင့်ဝတ်များ အပြန်အလှန်ရှိနေကြပါသည်။ ဤသို့ အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရာမှ တွေ့ကြုံခံစား ရမှုများအပေါ်မူတည်ကာ မိဘသားသမီးဆိုင်ရာ စကားပုံအသုံးများဖြင့် ပုံဆောင်ပြောဆိုမှုများ ရှိလာပါ သည်။

မိဘသားသမီးဆိုင်ရာစကားပုံများမှ "ခလုတ်ထိမှအမိတ"၊ "သားသမီးမကောင်း မိဘ ခေါင်း"၊ "အမိမဲ့သားရေနည်းငါး"စကားပုံများ၏အသုံးနှင့် လူမှုနောက်ခံဆက်စပ်မှုများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြပါမည်။

ခလုတ်ထိမှအမိတ

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပတွင်

> "ဖြောင့်ဖြူးသောလမ်းကို လျှောက်နေစဉ် မိခင်ကို သတိမရ၊ ခလုတ် တိုက်မိသောအခါမှ အမယ်လေးဟုအမိကို တသကဲ့သို့ ဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့ရခါမှ ကိုးကွယ်ရာကို သတိရသည်။"[၁]

ဟု ဆိုလိုသည်။ မိဘများသည် သားသမီးများ၏ အားကိုးရာဖြစ်သည်။ မိဘတို့၏မေတ္တာရိပ်သည် အေးမြသည်။ လုံခြုံနွေးထွေးသည်။ ဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့ရချိန်များတွင် မိဘကိုတမ်းတတတ်သောသဘောဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။

ဦးလတ်၏ "ရွှေပြည်စိုး"ဝတ္ထုဌ္ဌ ဇာတ်ဆောင်သည် မိဘများကို ပူဆွေးဒုက္ခရောက်ချိန်တွင် တမ်းတသောသဘော၊ အကူအညီရယူလိုသောသဘောဖြင့် ဤစကားပုံသုံးကာ ပြောဆိုသည် ကို–

> "ခင်ခင်ထားမူကာ အထိန်းတော်ကြီးကို အကြိမ်ကြိမ်မေးပါသော်လည်း အကြောင်းခြင်းရာကို တစ်စုံတစ်ရာမျှမသိရ၍ မချိတရိဖြစ်ရသည်ကတစ်မျိုး၊ လောကဌ္ဌလည်း အတိဒုက္ခနှင့် တွေ့ဆုံကြရသောအခါ အမိအဖကိုတောင့်တစမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်ရကား "ခလုတ်ထိမှအမိတ" ဟူ၍ လောကဝေါဟာရ စကားအစဉ်အတိုင်း ခင်ခင်ထားသည် စိတ်ဒုက္ခရောက်တိုင်း ရောက်တိုင်းသာလွန်၍ အမိအဖကိုသိလိုသည့်အရေးနှင့် ပူဆွေးဒုက္ခဖြစ်ရသည်။"[၂]

ဟူ၍ ပြောဆိုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤစကားဖြစ်ရပ်ဌ္ဌ ဇာတ်ဆောင်သည် စိတ်ဒုက္ခရောက်ခန်တွင် မိခင်ဖခင်တို့အား တမ်းတသည့် သဘောကို ရည်ညွှန်းထားပါသည်။ ဤစကားပုံအသးကို ဒုက္ခရောက်ချိန်မှာ မိဘကိုတမ်းတသည့် ဇာတ်ဆောင်၏ အားငယ်မှုကို ဖော်ပြရာဌ္ဌသုံးထားပါသည်။

လူတို့သည် ဒုက္ခနှင့်ကြုံတွေ့လာသည့်အခါ အနီးစပ်ဆုံးအားကိုးရာကို ရှာတတ်ကြသည်။ သားသမီးတို့သည် မိမိတို့၏အနီးကပ်ဆုံးအားကိုးရာမှာ မိဘများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်မိဘများကို တမ်းတကြသည်။

သားသမီးမကောင်းမိဘခေါင်း

ဤစကားပုံ၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "သားသမီးမလိမ္မာလျှင် မိဘတွင်တာဝန်မကင်းသကဲ့သို့ ငယ်ရွယ်သူမလိမ္မာလျှင် အုပ်ထိန်းသူများတွင် တာဝန်ရှိသည်။"[၃]

ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးသည် မိဘသားသမီးဆက်ဆံရေးကို အခြေခံကာ သုံးလေ့ရှိပါသည်။ မိဘတို့တွင် မိဘဝတ္တရားများရှသကဲ့သို သားသမီးများတွင်လည်း သားသမီးဝတ္တရားများ အသီးသီးရကြပါသည်။ မိဘ၏ကောင်းမွေ၊ ဆိုးမွေကို သားသမီးများ ဆက်ခံရသကဲ့သို့ သားသမီးတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကိုလည်း မိဘတို့က တာဝန်ယူကြရစမြဲဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် စာပေများတွင် သားသမီးများ၏လုပ်ရပ်သည် မိဘများနှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်း ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ကောင်းသည့် လုပ်ရပ်ပြုသည့် သားသမီးများအတွက် မိဘတို့မှာ ချီးမွမ်းခြင်းခံရသည်။ သားသမီးတို့၏ မကောင်းသောအပြုအမူ အပြောအဆိုအနေအထိုင်များအတွက် မိဘများမှာ မျက်နှာမရဘဲ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ခံရသောသဘောများတွင် ဤစကားပုံသုံးကာ ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။

---

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၃၄။
[၂] လတ်၊ **ဦး**၊ ၁၉၅၂၊ ၁၈၆။
[၃] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၂၃၅။

မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)၏ "လမင်းနှင့်ပိုးစုန်းကြူး" မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်းနှင့် စာစုများ စာအုပ်မှ မိဘနှင့်သားသမီးဆောင်းပါးတွင် စာရေးသူက စာဖတ်သူများကို–

> "မိဘသည်သားသမီးကို ကျောင်းမပို့မီကတည်းက လိမ္မာအောင်သင်ပြဆုံးမရသော လက်ဦးဆရာဖြစ်သည်။ လက်ဦးဆရာမည်ထက်စွာ၊ ပုဗ္ဗာစရိယ၊ မိနှင့်ဖဟု၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက ကိုးခန်းပို့တွင် မိန့်ကြားခဲ့သည်။ သားသမီးမလိမ္မာလျှင် သားသမီးမကောင်း မိဘခေါင်းဆိုသကဲ့သို့ မိဘမှာတာဝန်ရှိသည်။"[၁]

ဟူ၍ အသိပေးထားသဖြင့် လက်ဦးဆရာဖြစ်သော မိဘများသွန်သင်ဆုံးမမှုရှိရန်လိုအပ်ပုံ၊ သားသမီးများ၏ဆိုးပြစ်များကိုလည်း တာဝန်ယူကြရန်လိုအပ်ပုံကို ရည်ညွှန်းထားပါသည်။ ဤစကားပုံ အသုံးသည် မိဘနှင့်သားသမီးကြားရှိ လမူဆက်ဆံရေးဆက်နွယ်မှု အခြေအနေကိုထင်ဟပ်ပြသော သဘောဖြင့် သုံးထားပါသည်။

လူမှုနယ်ပယ်တွင် မိဘသားသမီးဆက်ဆံရေးသည် ထာဝရတည်ရှိနေမည့် လူ့အရေး ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤစကားပုံအသုံးသည် မိဘသားသမီးဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်တွင် အသုံးတွင်ကျယ်လျက်ရှိသည်။ သားသမီးများမကောင်းသည့် အပြုအမူ၊ အပြောအဆိုများအတွက် မိဘ၏တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရာတွင် ပုံဆောင်သုံးထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အမိမဲ့သားရေနည်းငါး

ဤစကားပုံ၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "အမိမသားသည်လည်းကောင်း၊ ရေနည်းရာမှာနေရသောငါးသည် လည်းကောင်း ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရသကဲ့သို့ ခိုကိုးရာမဲ့သူသည် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။"[၂]

ဟု ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်။

မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၏ "လမင်းနှင့်ပိုးစုန်းကြူး" မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်းစာစုများ စာအုပ်တွင် ဤစကားပုံကို–

> "အမိမဲ့သောသား၏ ညှိုးနွမ်းသိမ်ငယ်သော အခြေအနေကိုရေနည်းနေသည့် ရေကန်ရေအိုင်တွင်မှီခိုနေရသည့် ငါးနှင့်ခိုင်းနှိုင်းကာ အမိမဲ့သားရေနည်းငါးဟု စကားပုံဆိုထုံးပြုကြသည်။"[၃]

ဟု ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်။

လူမှုဝန်းကျင်တွင် မိဘတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မြင်းမိုရ်တောင်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ကျယ်ဝန်းလှသော ကောင်းကင်ပြင်စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးခိုင်းနှိုင်းဖွင့်ဆိုမှုများ ပြုခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမိ၏မေတ္တာရိပ်မည်မျှအေးချမ်းကြောင်း မေတ္တာစိတ် မည်မျှနွေးထွေးကြောင်း သားသမီးတိုင်း နားလည်သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။ မိဘနှင့်မခွဲမခွာ ငယ်စဉ်မှစ၍အတူနေကာ ကြီးပြင်းရသူများမှာ မေတ္တာတည်းဟူသော

---

[၁] ခင်မင်၊ **မောင်** (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၀၉၊ ၉။
[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၂၆၅။
[၃] ခင်မင်၊ **မောင်** (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၀၉၊ ၁၂၂။

လုံခြုံမှုရကြမြဲဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်အမိမဲ့သားသည် ငယ်စဉ်မှစ၍ ဒုက္ခရောက်ကြရသည်။ ထို့အတူ အမိကဲ့သို့ အားထားရသောခိုကိုးရာ၊ အကြီးအကဲမရှိလျှင်လည်း လူမှုဝန်းကျင်တွင် ဒုက္ခရောက်ကြရပါသည်။

မိဘသားသမီးဆိုင်ရာ လူမှုဆက်ဆံရေးစကားပုံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် "ခလုတ်ထိမှ အမိတ" စကားပုံအသုံးသည် မိဘသားသမီးအခြေခံကာ ဆရာတပည့်၊ ကြီးသူနှင့် ငယ်သူတို့ ကြား ဖြစ်ရပ်ဖြစ်စဉ် အခြေအနေပေါ်မူတည်ကာ သုံးစွဲနိုင်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ မိဘသားသမီးဆိုင်ရာ အလေ့လာခံစကားပုံများမှ "သားသမီးမကောင်း မိဘခေါင်း" စကားပုံသည် အသုံးတွင်ကျယ်ဆုံး စကားပုံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုဝန်းကျင်တွင် မိဘနှင့်သားသမီးတို့၏ ဆက်နွယ်မှုသည် ထာဝစဉ်တွေ့ကြုံဆက်ဆံနေရသည်။ လူတို့သည်အကောင်းအဆိုး ဒွန်တွဲနေလျက်ရှိရာ အဆိုးကိုပြုလုပ်သည့် သားသမီးများအတွက် ဒုက္ခဖြစ်ရသောမိဘ၊ ဆရာတို့ကိုသာ ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ "အမိမဲ့သား ရေနည်းငါး"စကားပုံသည် အားကိုးမှီခိုထိုက်သူ၏ အရိပ်ကွယ်ပျောက်သွားလျှင် မှီခိုသူအားလုံး အကာအကွယ်မဲ့ကာ ဒုက္ခရောက်ကြရသည်။ ခိုကိုးရာမဲ့အတိ ဒုက္ခရောက်ကြရသည့်သူများအတွက် ရည်ညွှန်းထားခြင်းဖြစ်ရာ လူမှုဝန်းကျင် အသီးသီးတွင် အခြေအနေ၊ အခန်အခါအလျောက် ပြောဆိုသုံးနှုန်းနိုင်ပါသည်။

ဆရာတပည့်ဆိုင်ရာ စကားပုံများ

လူမှုဝန်းကျင်တွင် ဆုံးမလမ်းညွှန်မှုများ၊ ခံယူလိုက်နာမှုများပြုလုပ်ရာတွင် ဆရာတပည့် ဆိုင်ရာ စကားပုံများဖြင့် ပုံဆောင်ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ဆရာများကိုအနန္တော အနန္တဂိုဏ်းဝင် များဟု သတ်မှတ်လေ့ရှိပါသည်။ ရိုသေလေးစားလေ့ရှိပါသည်။ ဆရာတို့တွင် သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာဟူ၍ရှိပါသည်။ ဆရာတပည့်အခြေခံသော ဆက်ဆံရေးတွင် ကျင့်ဝတ်များကို လိုက်နာပါက ဖြောင့်ဖြူးသော ဆက်ဆံရေးဖြစ်လာသော်လည်း ကျင့်ဝတ်အသီးသီးကို လိုက်နာခြင်းမရှိပါက ဆက်ဆံမှုတွင် လိုက်လျောညီထွေမဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ထိုသို့ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အတွေ့အကြုံများပေါ်အခြေခံကာ ပေါ်ထွက်လာသော စကားပုံများဖြင့် ဆရာတပည့်ဆက်ဆံရေးတွင် ပုံဆောင်အသုံးပြုပြောဆိုမှုများ ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ဆရာတပည့်ဆိုင်ရာ စကားပုံများမှ "ဆရာမပြနည်းမကျ"၊ "တပည့်မကောင်း ဆရာ့ခေါင်း"၊ "ဆရာကာပြန် အာခေါင်လှံစူး"စကားပုံများ၏အသုံးနှင့် လူမှုနောက်ခံဆက်စပ်မှုများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြပါမည်။

ဆရာမပြနည်းမကျ

> ဤစကားပုံ၏အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်
>
> "ဆရာက လက်ထပ်သင်ကြားမပေးလျှင် လက်ရေးလက်သားနည်းမကျ သကဲ့သို့ အတွေ့အကြုံရှိသူက၊မ်းကျင်သူက စနစ်တကျ ပြသပေးခြင်းမရှိလျှင် နည်းလမ်းမကျန ဖြစ်သည်။"[၁]

ဟု ဆိုလိုပါသည်။ "ငါးပိဖုတ်တောင် ဆရာမပြနည်းမကျ"၊ "ဆရာမပြ ငါးပိဖုတ်တောင် ည်းမကျ" ဟူ၍လည်း ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။

---

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၆၅။

လူတို့သည် ယဉ်ကျေးစွာပြုမူ၊ ပြောဆိုနေထိုင်စားသောက်တတ်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပြုမူ ပြောဆိုနေထိုင်ခြင်းတွင် လက်ဦးဆရာမိဘများထံ နည်းနာခံယူကြရသည်။ ကျောင်းနေသည့် အရွယ်တွင် စာပေသင်ကြားပို့ချပေးသော ဆရာများထံမှ နည်းနာယူကြရသည်။

မည်သည့်အတတ်ပညာမျိုးပင် ဖြစ်စေကာမူ ဆရာ၏ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်မှု လိုအပ်ကြောင်း သတိပေးသည့်သဘော၊ လမ်းညွှန်သည့်သဘောဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ သာဓက

> "သားရေ ဆရာမတွက်ပြတဲ့ သချိၤပုစ္ဆာကို သေချာလိုက်ကြည့်နော်။ ဆရာမပြနည်းမကျတဲ့။"

ဤစကားအဆက်အစပ်အရ မိမိပြုလုပ်၍မရသည်ကို မိမိထက်တတ်သိ နားလည်သူထံနည်း နာခံယူမှ ရကြောင်း ရည်ညွှန်းထားပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးသည် တတ်သိနားလည်သည့် ဆရာမက နည်းလမ်း ပြမပေးပါက သားဖြစ်သူသည် သချိၤပစ္ဆာဖြေရှင်း၍ မရနိုင်သောအခြေအနေတွင် သုံးထားပါသည်။

"ဆရာမပြ နည်းမကျ"စကားပုံအသုံးသည် လူမှုဝန်းကျင်တွင် အများဆုံးအသုံးပြု ပြောဆိုသည့် စကားပုံဖြစ်သည်။ လူမှုကိစ္စတွင်သာမက စီးပွားရေး၊ ပညာရေးတို့တွင်လည်း အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

တပည့်မကောင်းဆရာ့ခေါင်း

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "တပည့်မလိမ္မာလျှင် ဆရာတွင် တာဝန်မကင်းသကဲ့သို့ ငယ်သူမလိမ္မာလျှင် ကြီးသူများတွင် တာဝန်မကင်းချေ"[၁]

ဟုဆိုလိုပါသည်။ ဤစကားပုံကို ဆရာနှင့်တပည့်ကြား ဆက်နွယ်မှုအပေါ် အခြေခံကာအသုံးပြုသော စကားပုံတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ လောကတွင် တပည့်ကောင်းများကြောင့် ဆရာတွင်ဂုဏ် တက်ရသကဲ့သို့ တပည့်ဆိုးများကြောင့် ဆရာတွင်ဂုဏ် ပျက်ရသည်များလည်းရှိပါသည်။ တစ်ခါတရံတပည့်များ၏ ပြုလုပ်သည့်ကိစ္စများအတွက် ဆရာ့မှာတာဝန်မကင်း ဖြစ်ရသည့်အခြေအနေမျိုးတွင် "တပည့်မကောင်း ဆရာ့ခေါင်း"ဟု ပုံဆောင်ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။

လူမှုဝန်းကျင်ရှိ ငယ်ရွယ်သောတပည့်များ၊ စာသင်သားများသည် ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်း ဟူသော စရိုက်များ ကွဲပြားခြင်း၊ အသိတရားရှိသူ၊ မရှိသူကွဲပြားခြင်းများ ရှိနေကြသည်။ ထိုသူတို့၏ဖြစ်ရပ်များသည် ကောင်းလျှင်ဂုဏ်တက်၍၊ မကောင်းလျှင် ဆရာသမားများမှာသာ ဂုဏ်ပျက်ကြရပါသည်။ တပည့်လိမ္မာများဖြစ်စေရန် ဆရာများ၏ တာဝန်သာဖြစ်ကြောင်း လမ်းညွှန်ဆုံးမသော သဘောမျိုးဖြင်လည်း ဤစကားပုံသုံးကာ ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ သာဓက

> သမီးတို့ ခဏခဏအတန်းချိန်တွေမှာ စာဝင်သင်တာနောက်ကျနေရင် သမီးတို့ တာဝန်ဆိုပေမဲ့ တပည့်မကောင်းဆရာ့ခေါင်းမို စည်းကမ်းတွေမပြောဘူးလား၊ သတိမပေးဘးလားနဲ့ဆရာမကြီးကိုပဲ အားလုံးကအပြစ်ပြောမှာ။ နောက်နေ့ကစသမီးတို့ အတန်းချိန်ကို မှန်မှန်ဝင်ပြီး စာသင်ရမယ်။

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၈၄။

ဤစကားအဆက်အစပ်အရ အထက်လူကြီး ဆရာမကြီးနှင့် လက်အောက်ငယ်သား ဆရာမငယ်တို့ ဆက်ဆံရေးတွင် ဆရာမငယ်များ၏ စည်းကမ်းပျက်သော အပြုအမူအတွက် လူကြီးတွင်တာဝန်ယူရသော သဘောကို ရည်ညွှန်းထားပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးကို ဆရာတပည့်ဆိုင်ရာ အခြေခံ၍သုံးသော်လည်း အထက်လူကြီးနှင့် အောက်လူငယ်တို့တွင်လည်း သုံးနိုင်ပါသည်။

ဆရာကာပြန် အာခေါင်လှံစူး

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "ဗျိုင်းကိုဆရာအဖြစ် အသိအမှတ်မပြုသော လှံကစားသမားသည် အာခေါင်လှံစူး၍ သေရသကဲ့သို့ ဆရာကို ဖက်ပြိုင်အံတုသူသည် နောက်ဆုံးတွင် ပျက်စီးရသည်။"[၁]

ဟုဆိုလိုသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူမျိုးတို့သည် အနန္တောအနန္တငါးပါးကို ပြစ်မှားရန်ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ ဆရာသည် အနန္တောအနန္တငါးပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်သည့်အလျောက် ဆရာများကို ရိုသေလေးစားလေ့ ရှိကြပါသည်။ ဆရာကို ဖက်ပြိုင်အံတုလျှင် အဆုံးတွင်ပျက်စီးရတတ်ပါသည်။

လက်တွေ့လူမှုဝန်းကျင်တွင် မိသားစုတစ်စုအတွင်းမှာလည်း ဤစကားပုံသုံးကာ ဆရာသဘော သက်ဝင်သူများကို ပြန်လှန်မပြောသင့်သော အခြေအနေတွင် သုံးနှုန်းပြောဆိုပါသည်။ သာဓက

> သမီး... မေမေက စာမေးပွဲကျမှာစိုးလို့ စာကျက်ပါလို့ပြောနေတာ။ သမီးက အဲဒီဖုန်းကိုပဲ ဆောနေတယ်။ ဆော့နေတာကိုမသိမ်းဘဲနဲ့ မေမေကိုပြန်ခံပြောနေတယ်။ အဲဒါခံပြော စရာလား။ ဆရာအာခံ အာခေါင်လှံစူးမှာ သမီးမကြောက်ဘူးလား။

ဤစကားအဆက်အစပ်အရ သမီးစာမေးပွဲကျမှာ စိုးရိမ်သဖြင့် မေမေကတားမြစ်သောအခါ တယ်လီဖုန်းကို မသိမ်းဘဲပြန်ခံပြောနေသဖြင့် အသိတရားရစေရန် ပြောဆိုခြင်းကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးသည် သမီးကမေမေအား ပြန်လှန်ပြောဆိုသော အခြေအနေကိုသုံးထားပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် မေမေစကားကိုနားမထောင်ဘဲ အံတုလျှင် သမီးစာမေးပွဲကိုကျကာ ဒုက္ခရောက်မည့်သဘောကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးကို ဆရာ့တပည့် ဆက်နွယ်မှုသာမက ကြီးသူငယ်သူများကြားတွင်လည်း သုံးနိုင်ပါသည်။

အိမ်ထောင်ရေးဆိုင်ရာစကားပုံများ

လူမှုဝန်းကျင်၌ခင်ပွန်းနှင့် ဇနီးအပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးတွင် စောင့်စည်းရသောကျင့်ဝတ်၊ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စ၊ ပြုကျင့်အပ်သော လူမှုဝတရား အသီးသီးရှိကြသည်။ ထိုသို့လူမှုဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုအပ်သည့်ကိစ္စနှင့် ကိုက်ညီစွာအိမ်ထောင်ရေးဆိုင်ရာ စကားပုံများဖြင့်သုံးနှုန်းပြောဆိုတတ်ကြပါသည်။

အိမ်ထောင်ရေးဆိုင်ရာ စကားပုံများမှ "စီးတဲ့ရေဆည်တဲ့ကန်သင်း"၊ "အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ်"၊ "တစ်ပင်လဲမူတစ်ပင်ထူ" စကားပုံများ၏အသုံးနှင့် လူမှုနောက်ခံဆက်စပ်မှုများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြပါမည်။

---

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၆၄။

စီးတဲ့ရေဆည်တဲ့ကန်သင်း

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "စီးဝင်လာသော ရေကိုလယ်ကွင်းထဲ၌ တည်နေအောင် ကန်သင်းဆည်၍ ပိတ်ထားရသကဲ့သို့ အိမ်ထောင်တစ်ခုတွင် လင်ယောကျ်ားး ရှာဖွေ၍ရသော စီးပွားဥစ္စာကို မလေမလွင့်ရအောင် အိမ်ရှင်မဖြစ်သူက ထိန်းသိမ်းရသည်။"[၁]

ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အိမ်ထောင်တစ်ခုတွင် စီးပွားဖြစ်ရန်၊ အလေအလွင့်မရှိအောင် ထိန်းသိမ်းရသကဲ့သို့ စည်းကမ်းတကျ သုံးစွဲတတ်ရမည်။ စီးပွားစုဆောင်းနိုင်မှ ချမ်းသာမည်ဖြစ်သည်။

လယ်တွင်းသားစောချစ်၏ "ဥပဓိရုပ်"ဝတ္ထုတွင်

> "စီးတဲ့ရေ ဆည်တဲ့ကန်သင်းဆိုသော စကားနှင့်အညီ မိမိပစ္စည်းကို သင့်တင့်လျော်ညီစွာ စိစိစစ်စစ်ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ နမြောမရှိလျှင် ပစ္စည်းရှင်မဖြစ်နိုင်ပါ။"[၂]

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

ချွေတာသင့်သည့်နေရာ၌ ချွေတာ၊ စုဆောင်းသင့်သည့်နေရာ၌ စုဆောင်းမှ စီးပွားရေးပြေလည်သူဖြစ်မည်။ ထိုသို့မဟုတ်လျှင် မပြည့်စုံနိုင်ကြောင်း သတိပြုမိစေရန် ညွှန်ပြထားပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးများသည် မိရိုးဖလာအစဉ်အလာဓလေထုံးစံများကို လက်ဆင့်ကမ်း အမွေအဖြစ် လိုက်နာထိန်းသိမ်းတတ်သူများဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်တစ်ခုတွင် ခင်ပွန်းသည်သည် စီးပွားရှာရသူ ဖြစ်သည်။ အိမ်ရှင်မသည် အိမ်ထောင့်တာဝန်ကို ထိန်းသိမ်းကြရသည်မှာ အစဉ်အလာတစ်ရပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ခေတ်ကာလ အလျောက် လူမှုအနေအထားပြောင်းလဲသော်လည်း အများစုလက်ခံကျင့်ကြံနေထိုင်ကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးသာမက ကျန်းမာရေးထိန်းသိမ်းရေးသည်လည်း အိမ်ရှင်မ၏အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လိုက်နာ လက်ခံဆဲဖြစ်ကြောင်း လူမှုသဘောထားများကို တွေ့ရပါသည်။

အသွင်မတူအိမ်သူမဖြစ်

ဤစကားပုံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားပုံတွင်

> "စရိုက်သွင်ပြင်မတူလျှင် ဇနီးမယားမဖြစ်နိုင်။ ထို့အတူ အမူအကျင့်မတူလျှင် အချင်းချင်း အတူတကွ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရန် မဖြစ်နိုင်။"[၃]

ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အိမ်ထောင်တစ်ခု၌ စရိုက်သွင်ပြင်မတူလျှင် အဆင်မပြေဖြစ်နိုင်သည်။ စရိုက်ဟူသည် အနီးကပ်အတူတကွ ဆက်ဆံလာရသည့်အခါ အနည်းနှင့်အများ ကူးစက်မှု ရှိတတ်သည်။ တစ်ခါတရံ အဆိုးချင်း၊ အကောင်းချင်း တူညီမှုများကြံုတွေ့လာရသည့်အခါ ဤစကားပုံဖြင့်သုံးကာ ဝေဖန်ပြောဆိုသည့် သဘောမျိုးကိုတွေ့ရပါသည်။

---

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၅၉။
[၂] စောချစ်၊ **လယ်တွင်းသား**၊ ၂၀၀၄၊ ၇၀။
[၃] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၂၈၁။

ရှေးအစဉ်အလာ အတွေ့အကြုံများအရ အိမ်ထောင်မှုဆိုင်ရာ (သို့) လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး ဆိုင်ရာတို့၌ အသွင်တူမှသာ ရေရှည်ပေါင်းသင်းနိုင်ကြသည်ဟူသော အဆိုကို လက်ခံထားကြသည်။

ဆရာကြီး သိန်းဖေမြင့်၏ "ဦးနှဲ၏ပထမနိဒါန်း"၌

> "အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ်ဟူသောစကားအရ ဆူဆူပူပူလုပ်တတ်သော သဘောရသော လူတစ်ယောက်သည် မိမိကဲ့သို့ဆူဆူပူပူလုပ်တတ်သော သဘောရှိသူနှင့်သာ ပေါင်းဖက် တတ်ကြသည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်လေသည်။"[၁]

ဟူ၍ တွေ့နိုင်သည်။

ဤစကားပုံအသုံးသည် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ အသွင်မတူလျှင် အိမ်သူမဖြစ်နိုင် ကြောင်း၊ အသွင်တူ၍ အိမ်သူဖြစ်နေကြောင်း အပြန်အလှန်ပြုမူ ပြောဆိုသုံးနှုန်းလေ့ရှိကြပါသည်။ အိမ်ထောင်ရေး၌ သာမက မိတ်ဆွေချင်း ရေရှည်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှာလည်း အလားတူသဘောထားမျိုးရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မိဘတို့ရွေးချယ်ပေးသူအား အသွင်မတူနိုင်မည်ကို စိုးရိမ်စိတ်၊ မနှစ်မြို့သည့် စိတ်မျိုး ရှိကြသည် လူမှုသဘောထားတစ်ရပ်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ဤစကားပုံအသုံးကို လူမှုဝန်းကျင်၌ ဇနီး မောင်နှံများကြားရှိ ဆက်နွယ်မှုကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ထင်ဟပ်ပြနိုင်သော အသုံးတစ်ခုအဖြစ် တွေ့နိုင် ပါသည်။

တစ်ပင်လဲမှု တစ်ပင်ထူ

မြန်မာစကားပုံတွင် "တစ်ပင်လဲမှု တစ်ပင်ထူ"စကားပုံသည်

> "တိုင်တစ်တိုင်လဲသည့် နေရာတွင် ယင်းအစား စိုက်ထူရရိုးရှိသကဲ့သို့ အိမ်ထောင်သည် လင်နှင့်မယားတို့တင် အိမ်ထောင်ဖက်တစ်ဦး ကွယ်လွန်လျှင် အိမ်ထောင်သစ် ထူထောင် ရိုးရှိသည်။"[၂]

ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အိမ်ထောင်ဖက်ခင်ပွန်း (သို့မဟုတ်) ဇနီးသည် ဆုံးပါးသွားသည့်အတွက် ကျန်ရစ်သူမှာ အကြောင်းကိစ္စ၊ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် အိမ်ထောင်သစ် ထူထောင်သူများရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ ထူထောင်ခြင်းကို သိရှိရသည့်အပြင် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များကိုလည်း ဤစကားပုံ စကား ဖြစ်ရပ်အရ သိနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ "မှာတော်ပုံ"ဝတ္ထု၌

> "ယခုတော့ကျွန်မမာ ဝင်းတော်မှူးမင်း ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်တဲ့နောက် တစ်ပင်လဲမှု တစ်ပင်ထူဆိုသလို လူတို့ထုံးစံရှိတာလဲတစ်ကြောင်း၊ တို့မိန်းမလည်း စကြာသနင်းမင်း၏ ရင်နှစ်ဖြစ်လင့်ကစား လင်မဲ့ငြားမူစီးပွားတွင်ကျယ် မတင့်တယ်ခဲ့လို့ဆိုတာလဲတစ်ကြောင်း အဲဒီလိုအကြောင်းကြောင်း၊ အဝဝတွေကြောင့် ပေါင်းရသင်းရပေမယ့် တစ်ယောက်သဘော နှင့်တစယောက်သဘော မတိုက်တော့ စိတ်အိုက်ရတာပဲ။"[၃]

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

---

[၁] သိန်းဖေမြင့်၊ ၁၉၉၈၊ ၁၀။
[၂] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၆၊ ၉၆။
[၃] မှိုင်း၊ သခင်ကိုယ်တော်၊ ၁၉၆၈၊ ၄၃။

ဤစကားဖြစ်ရပ်၌ အိမ်ထောင်သစ် ထူထောင်သူ (ခင်အုံ)က ဝန်စာရေးမောင်မောင်ရွှကို သူမ၏ လက်ရှိအခြေအနေကို ရင်ဖွင့်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်သစ် ထူထောင်လိုက်ပြီးမှ အဆင်မပြေ ဖြစ်ရသောအိမ်ထောင်ရေးနောက်ခံ အခြေအနေကိုပါဖွင့်ဟပြထားသည်။ လူမှုဝန်းကျင်၌ဤသို့ အိမ်ထောင် သစ်ထူထောင်သူများ၏ ကြုံတွေ့ရတတ်သော နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များကိုပါ ဤစကားပုံ အသုံးနှင့် ဆက်စပ်တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤသုတေသနစာတမ်းသည် မြန်မာစကားပုံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ လေ့လာသည့်အခါ လူမှုဝန်းကျင်၌ ပြောဆိုရေးသားလျက်ရှိ မြန်မာစကားပုံ များ၏ လူမှုဩဇာသက်ရောက်မှု၊ အသုံးတန်ဖိုးမြင့်မားမှုတို့ကို တွေ့ရှိရပြီး ဆောင်ရန်အချက်များ၊ ရှောင်ကြဉ်ရမည့်အချက်များကိုလည်း ဗဟုသုတပေးစွမ်းနင်ပါသည်။

မြန်မာစကားပုံအသုံးများကို လေ့လာသည့်အခါ မြန်မာစာအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော မြန်မာစကားပုံ များကိုအခြေခံ၍ လူမှုဝန်းကျင်၌ အသုံးပြုလျက်ရှိသော စကားပုံအသုံးများအားလူမှု ဘာသာဗေဒ အဆို အမိန့်များဖြင့် ချိန်ထိုးလေ့လာတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာစကားပုံများဖြင့် ရေးသားပြောဆိုသည့် စကားဖြစ်ရပ်များသည် တစ်ဦးမှအများသို့ ပြော သည့်ပုံစံကို အများဆုံးတွေ့ရပါသည်။ စာရေးသူ၏ပြောကြားချက်ကို စာဖတ်ပရိသတ်များအား သိစေလို သောစေတနာဖြင့် ရေးသားထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုဝန်းကျင်၌ စကားပုံအသုံးပါ စကားဖြစ်ရပ် ဖြင့် ပြောကြားခြင်းများတွင် တစ်ဦးမှတစ်ဦးသို့ ပြောသည့်ပုံစံကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုအဆက်အစပ်ကို လေ့လာကြည့်သည့်အခါ ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့ အစည်းကြားရှိ အဆက်အစပ်တို့သည် လူမှုရေးအခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ဆက်စပ် အသုံးပြုနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

စကားပုံသုံးစွဲသည် လူမှုနယ်ပယ်ကိုလေ့လာကြည့်လျှင် စကားပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြောဆိုသူ များတွင် လူကြီး၊ လူလတ်ပိုင်းပြောဆိုမှုများ၍ ငယ်သူများပြောဆိုမှုနည်းပါသည်။ လူကြီးပိုင်းအချင်းချင်း၊ လူလတ်ပိုင်းအချင်းချင်း၊ လူကြီးကလူငယ်ကို ပြောဆိုမှုများပါသည်။ ပြောဆိုရာတွင် ကျောင်းဆရာများ၊ ကျေးလက်နေသများ၊ ပညာတတ်များ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ဈေးသည်များစသည်ဖြင့် လူတန်းစားအလွှာ အသီးသီးတွင် စကားပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြောဆိုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသမီးသူငယ်ချင်းအချင်းချင်း၊ အမျိုးသားမိတ်ဆွေအချင်းချင်း၊ ခင်ပွန်းနှင့်ဇနီး၊ မိဘနှင့်သားသမီး၊ ဆရာနှင့်တပည့်စသည်တို့ကြားတွင ဆက်စပ်ပြောဆိုမှုများအရ ကျားမမခွဲး ပြောဆိုကြပါသည်။

စကားပုံများကို ကြားဖူးနားဝရှိသူများ၊ ပုံဆောင်ပြောလေ့ ရှိသူများကြားတွင်သာ ဆက်စပ် ပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ခေတ်ကာလကွာဟလာသည်နှင့်အမျှ စကားပုံဖြင့်ဆက်စပ်ပြောဆိုမှုသည် ရှေးကထက်နည်းပါးသော်လည်း ယခုအခါဇာတ်လမ်း၊ သီချင်း၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးစသည်တို့တွင် အခြေအနေနှင့်လိုက်လျောညီထွေစွာ ဆက်စပ်ပြောဆိုရေးသားထားသဖြင့် လူမှုဝန်းကျင်တွင် စကားပုံများ ၏အခန်းကဏ္ဍသည် နေရာယူလျက်ရှိနေကြောင်းသိနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာစကားပုံများနှင့် မြန်မာလူမှုသွင်ပြင်ကို ထင်ဟပ်ပြနိုင်သည့်အပြင် လူ့သဘာဝ များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပြနိုင်ပါသည်။ လူမှုဝန်းကျင်တွင် လူမှုဩဇာသက်ရောက်မှုရှိ သည့်အပြင် စကားပုံအသုံးများသည် ဘာသာစကားကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အကျိုးသက်ရောက်မှုပေးနေကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

နိဒါန်း

မြန်မာစကားပုံများနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးနောက်ခံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်းဟူသော သုတေသနစာတမ်းခေါင်းစဉ်ဖြင့် သုတေသနပြုသူသည် ဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားထဲ၌ပါဝင်နေသော မြန်မာစကားပုံများသည် နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ ထို့အတူ မြန်မာစကားပုံဖြင့် ထည့်သွင်းပြောဆိုသော စကားရပ်တိုင်းသည် ဆိုလိုသည့်အနက်ကို တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် ထိထိမိမိရှိစေသည့်အတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်စေပါသည်။ လူမှုဝန်းကျင်၌ ခေတ်အလျောက်ပေါ်ထွက်နေဆဲ အသုံးပြုဆဲဖြစ်သော စကားပုံများကိုလည်း တေ့မြင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသုတေသနစာတမ်းသည် မြန်မာစကားပုံများကို စိတ်ဝင်စားသူများ၊ လေ့လာလိုသူများအတွက် တစ်စတ်တစ်ဒေသ အထောက်အကူပြုနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ **မောင်** (ဓနုဖြူ)။ (၂၀၀၉)။ ***လမင်းနှင့် ပိုးစုန်းကြူး (မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်းစာစု)***။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာပေ။

ခင်အေး၊ **ဒေါက်တာ**။ (၂၀၀၄)။ ***အတ္ထဗေဒနိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်အေးကြူ၊ **မ**။ (၁၉၇၂)။ ***မြန်မာစကားပုံ၁၀၀၏ သဒ္ဒါဖွဲ့စည်းပုံကိုလေ့လာခြင်း***။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မဟာဝိဇ္ဇာကျမ်း။

စောချစ်၊ လယ်တွင်းသား။ (၂၀၀၄)။ ***ဥပဓိရုပ်***။ ရန်ကုန်၊ ကောင်းသန့်ပုံနှိပ်တိုက်။

စောမြတ်နိုး၊ **မ**။ ***မွန်စကားပုံများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှလေ့လာခြင်း***။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၊ ပါရဂူဘွဲ့ယူကျမ်း။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၆)။ ***မြန်မာစကားပုံ***။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်၊ (၃– ကြိမ်)***။ ရန်ကုန်၊ နေလင်းပုံနှိပ်တိုက်။

မှိုင်း၊ **သခင်ကိုယ်တော**။ (၁၉၆၈)။ ***မှာတော်ပုံ***။ ရန်ကုန်၊ နံ့သာပုံနှိပ်လုပ်ငန်း။

လတ်၊ **ဦး**။ (၁၉၇၇)။ ***ရွှေပြည်စိုး***။ ရန်ကုန်၊ သွေးသောက်စာပေတိုက်။

သန်းသန်းအေး၊ **မ**။ (၂၀၀၇)။ ***မြန်မာစကားပုံများကို အတ္ထဗေဒအမြင်ဖြင့်လေ့လာခြင်း***။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ပါရဂူဘွဲ့ယူကျမ်း။

သိန်းဖေမြင့်။ (၁၉၉၈)။ ***ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်သစ်***။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်။

သိမ့်သိမ့်ငယ်၊ **မ**။ (၁၉၉၅)။ ***မြန်မာစကားပုံအချို့မှ ရရှိသောရသနှင့် အလင်္ကာလေ့လာချက်***။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မဟာဝိဇ္ဇာကျမ်း။

အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**။ (၂၀၀၃)။ ***လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်***။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**။ (၂၀၀၅)။ ***လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရား***။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအရေးအသား ထုံးမိစံမျှဖြစ်စေရေးအတွက် ခေတ်အဆက်ဆက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဖြူဖြူငြိမ်းသွယ်*

စာတမ်းအကျဉ်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာစာသည် ရှေးမြန်မာဘုရင်များလက်ထက်ကပင် ထီးသုံးနန်းသုံးစာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကိုလိုနီလက်အောက်သို့ ကျရောက်ပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးပြန်လည်ရရှိချိန်မှစ၍ ယနေ့အထိ ရုံးသုံးစာအဖြစ် အခြေခံဥပဒေများအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထီးသုံးနန်းသုံး ရုံးသုံးဖြစ်သော မြန်မာစာကို ထုံးမိစံမျှရေးသားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အရေးအသား ချွတ်ချောလာပါက မြန်မာစာပျက်ယွင်းလာမည် ဖြစ်သည်။ ဤစာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာစာအရေးအသား မပျက်ယွင်းအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပုံများကို လေ့လာဆန်းစစ်ပြီး မျက်မှောက်ကာလတွင် မြန်မာစာအရေးအသား ချွတ်ချော်လာပုံ၊ မြန်မာစာမပျက်ယွင်းရလေအောင် မည်သို့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သင့်ပုံတို့ကို အဖြေရှာရန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာအရေးအသား ပျက်ယွင်းလာသည့် အကြောင်းအရင်းများကို ဤစာတမ်း၏ သုတေသနပြဿနာအဖြစ် ရှာဖွေဖော်ထုတ်ကာ ထုံးမိစံမျှဖြစ်အောင် မည်သို့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရမည်ကို ရလဒ်အဖြစ် အဖြေရှာထားသည်။ လေ့လာရာတွင် စာပေလေ့လာနည်း (literature survey method)၊ အမှားစိစစ်လေ့လာနည်း (error analysis)၊ သရုပ်ဖော် နည်း (descriptive method)တို့ကို အသုံးပြုပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – မြန်မာစာအရေးအသား၊ ထီးသုံးနန်းသုံး၊ ရုံးသုံး၊ စာပေ လေ့လာနည်း၊ အမှားစိစစ်လေ့လာနည်း၊ သရုပ်ဖော်နည်း။

နိဒါန်း

ဘာသာစကား၊ စာအရေးအသားနှင့် စာပေအဆင်အတန်းသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ စာပေအဆင့်အတန်းကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ လူ့ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မား တိုးတက်လာခြင်းသည် ဘာသာစကားနှင့်စာအရေးအသားတို့ကြောင့်ဖြစသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် လူမျိုးအလိုက်အတွေးအခေါ်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းနှင့် အနုပညာစွမ်းအားတို့မှတစ်ဆင့် ရှင်သန်ပေါက်ဖွားလာ သော စာပေတို့သည်လည်း လူမျိုးဂုဏ်ကို မြှင့်တင်ပေးသည်။ အမျိုးကောင်းသားသမီးတိုင်းသည် မိမိဘာသာစကား၊ စာအရေးအသား နှင့် စာပေတို့ကို တမြတ်တနိုးလေးစားတန်ဖိုးထားကြသည်။ ဘာသာစကား၊ အရေးအသားနှင့်စာပေ နိမ့်ပါးကျဆင်းမသွားရလေအောင်၊ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ် မသွားရလေအောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အမြော်အမြင်ကြီးမားသော လူမျိုးတို့မှာမူ မိမိတို့ဘာသာစာပေ အရေးအသားတို့ကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်မြင့်မားအောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း မြန်မာစာသည် မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးအတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ သမိုင်းဖြစ်ရပ် အခြေအနေအမျိုးမျိုးကြားတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့သလို နိမ့်ပါးကျဆင်းမှုများလည်းရှိခဲ့သည်။ နိမ့်ပါးကျဆင်းလာသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် မြန်မာစာပေမတိမ်ကော မပျောက်ပျက်ရလေအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြရသည်။ ဤစာတမ်းသည် ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာစာအရေးအသား မပျက်ယွင်းအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပုံများကို လေ့လာဆန်းစစ်ပြီး မျက်မှောက်ကာလတွင် မြန်မာစာအရေးအသား ချွတ်ချော်လာပုံ၊ မြန်မာစာမပျက်ယွင်းရလေအောင် မည်သို့ထိန်းသိမ်း

*ဒေါက်တာ၊ လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ မြိတ်တက္ကသိုလ်

စောင့်ရှောက်သင့်ပုံတို့ကို အဖြေရှာရန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာအရေးအသား ပျက်ယွင်းလာသည့် အကြောင်းအရင်းများကို ဤစာတမ်း၏ သုတေသနပြဿနာအဖြစ် ရှာဖွေဖော်ထုတ်ကာ ထုံးမိစံမျှဖြစ်အောင် မည်သို့ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရမည်ကို ရလဒ်အဖြစ် အဖြေရှာထားသည်။ လေ့လာရာတွင် စာပေ လေ့လာနည်း (literature survey)၊ အမှားစိစစ်လေ့လာနည်း(error analysis)၊ သရုပ်ဖော်နည်း (descriptive method) တို့ကို အသုံးပြုပါသည်။

၁။ မြန်မာစာပေပေါ်ပေါက်လာပုံ

ပုဂံခေတ်တွင် မြန်မာစာအရေးအသား စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မြန်မာစာအရေးအသားကို စတင်တီထွင်ရာတွင် ရှေးမြန်မာကြီးများသည် မြန်မာထက်စောသော မွန်စာအရေးအသားကို နည်းယူခဲ့ကြရသည်။ ဗျည်းအက္ခရာ၊ သရအက္ခရာတို့အတွက် မွန်စာအရေးအသားရှိ အက္ခရာများကိုယူငင်ကာ မြန်မာစကားသံနှင့်ကိုက်ညီအောင် မွမ်းမံပြင်ဆင်ကာ စာအရေးအသားကို တီထွင်ခဲ့ကြသည်။ ဗျည်းအက္ခရာကို လုံးချင်းဗျည်း၊ ဗျည်းတွဲ၊ အသတ်ဗျည်းများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သရအက္ခရာများကို လုံးချင်းသရ၊ ဗျည်းယှဉ်သရများ အဖြစ်လည်းကောင်းဖန်တီးကာ အက္ခရာများကို တွဲစပ်ရေးသားခြင်းဖြင့် မြန်မာစာအရေးအသား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဗျည်းများနှင့် သရများတွဲစပ်သည့်စနစ်ကို စနစ်တကျဖြစ်အောင် ဖန်တီးတီထွင်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာစာအရေးအသား စတင်ပေါ်ပေါက်စအချိန်တွင် ရေးထုံးတည်ငြိမ်အသားကျမှု မရှိသေးပါ။ ယပင့်၊ ရရစ်၊ လဆွဲ စသည့်ဗျည်းတွဲများ၊ အသတ်များ၊ သရအက္ခရာအသုံးများသည် တည်ငြိမ်မှု မရှိသေးပါ။ မည်သည့်စကားသံအတွက် မည်သည့် ဗျည်းအက္ခရာ၊ သရအက္ခရာကို အသုံးပြု၍ ရေးသားရမည်ကို ဒွိဟဖြစ်မှုများကို တွေ့ရပါသည်။ သာဓက– မွစသာ၊ မွေစ်သာ၊ ယုံကြည်၊ ယုံကြာည်စသည်ဖြင့် ပုဂံကျောက်စာများတွင် တွေ့ရပါသည်။

သို့ရာတွင် မြန်မာကျောက်စာများကို အချိန်ကာလအလိုက် လေ့လာခြင်းဖြင့် ရေးထုံး တည်ငြိမ်အောင် တစ်သမတ်တည်းဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြိုးပမ်းခဲ့မှုများကို အထင်အရှား တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ပုဂံခေတ်နှောင်းပိုင်းသို့ အရောက်တွင် မြန်မာစာအရေးအသားသည် အတော်အတန် တည်ငြိမ်အသားကျလာခဲ့ပါသည်။

၂။ မြန်မာဘုရင်များလက်ထက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ပုဂံခေတ်တွင် စတင်ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သော မြန်မာစာသည် ရှေးမင်းများအဆက်ဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးမြန်မာမင်းများ လကထက်ကပင် နိုင်ငံအတွင်း မြန်မာစာအရေးအသား မှန်ကန်စေရေးအတွက် အမိန့်တော်များပြဋ္ဌာန်းကာ အလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့သော အစဉ်အလာများရှိခဲ့သည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ် အလောင်းမင်းတရား လက်ထက် ၁၁၁၇ ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ ရက်တွင် မြန်မာစာအရေးအသားနှင့်ဆိုင်သော အမိန့်တော်ပြန်တမ်း တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ကြောင်း သိရသည်။ ထိုအမိန့်တော်မှတ်တမ်းအရ ဘုရင့်အမိန့်စာချွန်တော်ကို စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံမှန်ကန်အောင် စနစ်တကျစိစစ်ပြီးမှသိရသည်။ ထိုသို့အရေးအသား စိစစ်နိုင်ရန်အတွက် ဘုရင်ကမှူးမတ်တစ်ဦးကို တာဝန်ပေးထားသည်။

ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း) သည် ၁၁၄၃ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက်တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၁၄၅ခု ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက်တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၁၆၈ခု ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်တွင်

လည်းကောင်း၊ ၁၁၄၃ ခုတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အမိန့်တော်ကို ၁၁၈၁ ခုတွင် ထပ်မံ၍လည်းကောင်း မြန်မာစာအရေးအသားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အမိန့်တော်ပြန်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထို အမိန့်တော်များတွင် မြန်မာစာအရေးအသား၊ မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ နှင့်ပတ်သက်၍ အစဉ်အဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပုံကိုတွေ့ရသည်။ ပဒုံမင်း၏ အမိန့်တော်တွင် –

> "အဆက်ဆက် ပညတ်မှတ်ထားပိုင်းခြား ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ရေးထုံးအစဉ် ပျက်ယွင်းလျှင် အခေါ်သညာ အမှတ်အသား ပျက်ယွင်းရာသည်။ အခေါ်အမှတ်အသား ပျက်ယွင်းလျှင် လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ ဝတ္ထု၊ တရားကိုယ် ကွဲလွဲဖောက်ပြန်ရာ သည်။ အနက် အဓိပ္ပာယ်၊ ဝတ္ထု၊ တရားကိုယ် ကွဲလွဲဖောက်ပြန်လျှင်လည်း တရားကျမ်းဂန် လမ်းမှန်မကျ တိမ်းယိမ်းသွေကွယ်ရာသည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ တရားကျမ်းဂန်လမ်းမှန်မကျ တိမ်းယိမ်း သွေကွယ် ပြန်လျှင်လည်း သာသနာတော် သုံးပါးအရင်းပင်မ မူလဘူတဖြစ်သော ပရိယတ္တိမမ္မ ကွယ်ပဆုတ်ယုတ်ရာသည်။ ပရိယတ္တိမမ္မ ကွယ်ပ ဆုတ်ယုတ်လျှင်လည်း သာသနာတော်ကို မှီကုန်သောရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအပေါင်းတို့ အယူအကျင့်ပျက်ယွင်း၍ ဆင်းရဲခြင်းကြီးစွာ ရောက်ကြရာသည် ဖြစ်သည်။" (ခင်မင်၊၂၀၁၉၊စာ ၁၆၉)

ဟု မိန့်ဆိုထားသည်ကို မှတ်သားဖွယ် တွေ့ရသည်။

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင်လည်း ယခင်ဘေးတော် ဗဒုံမင်းလက်ထက်တွင် ထုတ်ပြန်သော မြန်မာစာရေးထုံးသတ်ပုံဆိုင်ရာ အမိန့်တော်ကိုရည်ညွှန်းပြီး ယခုအခါ ဆက်လက်လိုက်နာကြရန် အောက်ပါအတိုင်းအမိန့်တော် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

> "ဘေးတော်၊ ဘိုးတော်၊ ဘကြီးတော်၊ ခမည်းတော်၊ နောင်တော်မင်းတရားတို့ လက်ထက် အဆက်ဆက် လိုက်နာတော်မကြသော အမရပုရ ပထမမြို့တည်နန်းတည် ဘေးတော် မင်းတရားကြီး လက်ထက် ၁၁၄၃ခု– ၁၁၈၁ ခု နန်းစံ ၃၈ နှစ်ထုတ် အမိန့်တော်စာကို မမေ့မလျော့ အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် လိုက်နာစီရင်ကြစေ။"
>
> (ခင်မင်၊၂၀၁၉၊ စာ ၁၇၁)

ကုန်းဘောင်ခေတ်၏ နောက်ဆုံးမင်းဆက် ဖြစ်သော သီပေါမင်းလက်ထက်တွင်လည်း ရှေးမြန်မာမင်းများအစဉ်အလာအတိုင်း မြန်မာစာအရေးအသား မှန်ကန်ထုံးမံစေရန် ပညာရှိ များနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ပြီး ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း လိုက်နာရန် အမိန့်တော်ပြန်တမ်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆ ရက်တွင် တောင်ငယျာဥတော်၌ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ရေးထုံးသတ်ပုံသတ်ညွှန်းတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး စီရင်ချက်များချမှတ်သည်။ သီပေါမင်းလက်ထက် တောင်ငယျာဥ်တော် အစည်းအဝေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဟံသာဝတီတိုက်ထုတ် မြန်မာမင်းလွှတ်တော်သုံးသတ်ပုံ စာစဉ်(၂)နိဒါန်းတွင် –

> "ရှေးမြန်မာမင်းအဆက်ဆက်တို့သည် သင့်လျော်ကောင်းမြတ်သော သတ်ပုံကျမ်း များကို လွှတ်တော်ရုံးတော်များမှအစ အများပြည်သူတို့ လိုက်နာသုံးစွဲစေရန် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးလေ့ရှိရာ နောက်ဆုံးသီပေါမင်းတရားလက်ထက် ၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆ ရက်နေ့ တောင်ငယျာဥ်တော် အစည်းအဝေး တွင် မှူးမတ်စုံညီတို့ ညှိနှိုင်းပြဋ္ဌာန်းသော သတ်ပုံကျမ်းစာရင်းတွင် ယင်းကဝိလက္ခဏာ သံပေါက်လက်ာနှင့် ကဝိလက္ခဏာသတ်

အင်း အတိုကောက်တို့ကို ထည့်သွင်း၍ အသတ်ကာရန်ရေးနည်းများအတွက် လိုက်နာရန် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပေသည်။" (၁၉၆၇၊ စာ ဆ)

ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရှေးကစာဆိုတို့သည် ပျို့၊ မော်ကွန်းစသည့်ကဗျာများတွင် အသတ်ကာရန်တူယူ၍ လည်းကောင်း၊ အပင့်အရစ်ခွဲထားပြု၍လည်းကောင်း ရေးဖွဲ့ပြီး ရေးထုံးကို စံပြုထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။

မြန်မာမင်းအဆက်ဆက်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော ကျမ်းများကိုကြည့်လျှင် ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းများကို တွေ့ရသော်လည်း မြန်မာသဒ္ဒါနှင့် ပတ်သက်သောကျမ်းများ မတွေ့ရပေ။ မြန်မာသဒ္ဒါသဘော သက်ဝင်သောကျမ်းများကို ညောင်ရမ်းခေတ်၊ ကုန်ဘောင်ခေတ်တွင်မှ အထင်အရှားတွေ့ ရသည်။ ၁၇၄၈ ခုနှစ်တွင် ပထမကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ ကဝိလက္ခဏာခေါ် သဒ္ဒါပရမတ် အဆုံးအဖြတ်ကျမ်း၊ တောင်တွင်းဆရာတော်၏ မြန်မာဝစ္စဝါစကကျမ်းနှင့် သဒ္ဒဗျူဟာကျမ်းတို့တွင် မြန်မာဘာသာကို ပါဠိသဒ္ဒါနည်းအရ ဝေဖန်စိစစ်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ၁၇၆၉ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းတွင် မြန်မာဘာသာစကား၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စူးစမ်းဖော်ထုတ်ထားကြောင်း သိရပါသည်။ (ခင်မင်၊ ၂၀၀၅၊ စာ ၁၀၁)

ထို့ကြောင့် မြန်မာမင်းအဆက်ဆက်တင် ပါဠိသဒ္ဒါကို အခြေခံသော သဒ္ဒါကျမ်းများ ပေါ်ထွက်ခဲ့သောကြောင့် မြန်မာသဒ္ဒါအသုံးအနှုန်းနှင့် ပတသက်သော မှားယွင်းမှုများ နည်းပါးသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

၃။ ကိုလိုနီခေတ်မြန်မာစာ အခြေအနေနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှတို့၏ကိုလိုနီဘဝသို့ ကျရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ရုံးသုံးဘာသာစကားသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြစ်သည်။ ဥပဒေများကို အင်္ဂလိပ်လိုရေးသားလာကြသည်။ ခက်ခဲသော ရာဇဝတ်မှုများကိုပင် အင်္ဂလိပ်လို လျှောက်လဲဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဆေးရုံများ၊ ကျောင်းများတွင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားနှင့်ပြောဆိုကြသည်။ မြန်မာဘာသာစကား၏ နယ်ပယ်သည် အဘက်ဘက်တွင် နိမ့်ကျကျဉ်းမြောင်းသွားပြီး အိမ်သုံးစကား ဆင်းရဲသားပြည်များသုံးသော ဘဝသို့ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးက "မြန်မာပြည်သည် တို့ပြည်၊ မြန်မာစာသည်တို့စာ၊ မြန်မာစကားသည် တို့စကား၊ တို့ပြည်ကိုချစ်ပါ၊ တို့စာကိုခ၊မြှင့်ပါ၊ တို့စကားကိုလေးစားပါ" ဟူ၍ တပ်လှန့်နှိုးဆော် ကြွေးကြော်ခဲ့ကြပါသည်။

ကိုလိုနီခေတ်ပညာရေးအခြေအနေကိုကြည့်လျှင် နယ်ချဲ့လက်အောက်ခံ ပညာရေးစနစ် ဖြစ်သောကြောင့် အထက်တန်းကျောင်းများတွင် မြန်မာစာနိမ်ကျခဲ့ရသည်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲ၌ မြန်မာဘာသာကို အပိုဘာသာအဖြစ်တစ်ခအဖြစ်သာ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ ကြောင်းသိရပါသည်။ မြန်မာစာပေမယူဘဲ အခြားဘာသာတစ်ခုခုနှင့်အောင်လျှင် ကောလိပ်သို့ဝင်ခွင့်ပြုသည်။ နယ်ချဲ့ပညာရေးစနစ်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ကျောင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်–မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင်ကျောင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးသတ်မှတ်ပြီး ဆယ်တန်းအထိထားရှိခဲ့သည်။ အောင်လျှင် ကောလိပ်တက်ခွင့်ပြုသည်။ မြန်မာလိုသင်သော ကျောင်းများတွင် ကိုးတန်းအထိသာထားရှိပြီး အောင်လျှင်လည်း ကောလိပ်ဝင်ခွင့်မရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြန်မာစာသည် အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် အထက်တန်းကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင်လည်း မြန်မာစာအုပ်များ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိကြောင်း သိရပါသည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် မြန်မာဘာသာနှင့် ပါဠိဘာသာပါမောက္ခ ဖြစ်လာသောအချိန်၌ မြန်မာစာသင်ကြားမှုစနစ် ချဲ့ထွင်ပေးရန် တက္ကသိုလ်ဆီးနိတ်အဖွဲ့သို့ တင်ပြ အရေးဆိုခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ဆရာကြီး၏ အဆိုပြုချက်ကြောင့် ကျောင်းသားတိုင်း မြန်မာစာတန်း နိမ့်ကို မသင်မနေရဘာသာရပ်အဖြစ် ဥပဒေထုတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ပြဋ္ဌာန်းရန် မြန်မာ စာအုပ်များ ဝယ်၍မရအောင် ရှားပါးနေသောအချိန်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရွေးဟောင်းစာပေ များ ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းရသည်။ ထိုသို့ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် သုတေသနအသင်း ကလည်း အထောက်အကူများစွာ ပေးခဲ့သည်။ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ ကြိုးပမ်းမှု၊ သတေသန အသင်း၏ ကူညီဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ် အများအပြား ပေါ်ထွက်လာသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာစာပေတိုးတက် မြင်မားရေးကို လိုလားသော ပြည်သူလူထုကလည်း ကူညီပေးခဲ့သည်။

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ မြန်မာစာ ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူးတန်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြားနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ပုဂံဝန်ထောက် ဦးတင်ကိုခေါ်ယူ၍ စာသင်ကြားပို့ချစေခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၇–၂၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာမဟာဝိဇ္ဇာတန်း ဖွင့်လှစ်သင်ကြားနိုင်ခဲ့ သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဥပစာတန်းတွင် စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ ဘာသာရပ်ကို စတင်သင်ကြားနိုင်သည်အထိ မြန်မာစာပေ သင်ကြားမှု တိုးတက်အောင်မြင်လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဆယ်တန်း၌ မြန်မာစာကို မယူမနေရဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အထက်တန်း ကျောင်းများ၌လည်း ရွေးဟောင်းမြန်မာစာပေ၊ မြန်မာမှုဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ပို၍အသုံးပြုလာနိုင်သည်။ (မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း၊ ၁၉၇၀ ခုနှစ်၊ စာ ၁၈)

ကိုလိုနီခေတ်မှ မျက်မှောက်ခေတ်အထိ သတ်ပုံကျမ်းများ၊ ဝေါဟာရအဖွင့်ကျမ်းများ၊ သဒ္ဒါ ကျမ်းများ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ဆရာမောင်သုတ (ဗိုလ်မှူးဘသောင်း)ကလည်း မြဝတီမဂ္ဂဇင်း တွင် 'မြနမာစာမြှင့်ချင်လွန်းလို့' ဟူသောခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးများရေးကာ ရေးထုံးသတ်ပုံကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကိုလိုနီခေတ်တွင် အနောက်နိုင်ငံသားများက အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ သာသနာရေး အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန်အတွက် မြန်မာဘာသာစကားကိုလေ့လာပြီး မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်းများပြုစုခဲ့ကြသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးစနစ်မှ အထက်တန်းပညာရေးစနစ်သို့ ပြောင်းလဲလာသော အခါ မြန်မာသဒ္ဒါ ကျမ်းများပြုစု၍ ကျောင်းများတွင် သင်ကြားလာကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာသဒ္ဒါစာအုပ်များ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ထိုစာအုပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးဖိုးစိန်က ဆိုဖးသည်။

> "မြန်မာစကားကို ပါဠိတတ်သူက ပါဠိသဒ္ဒါနှင့်ရေးသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ တတ်သူက အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါနှင့်ရေးသည်။ သင့်သည်လည်းရှိ၏။ မသင့်သည်က များသောကြောင့် ယခုအခါ မြန်မာဘာသာစကားမှာ အမှား အများပင်တွေ့ရသည်။"
>
> (ခင်မင်၊ ၂၀၀၅ စာ ၁၀၂)

ထိုအချိန်တွင် ဝဇီရဗုဒ္ဓဦးဖိုးစိန်၏ မြန်မာစာစီစာကုံးကျမ်း၊ မြန်မာသဒ္ဒါနည်းအနက်နည်းကျမ်း ပေါ်ထွက် လာသည်။ ထိုကျမ်းများသည် မြန်မာဘာသာစကားကို မြန်မာ့နည်းမြန်မာ့ဟန်ဖြင့် ပြုစုထားသော ကျမ်းများဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ထိုပြင် မြန်မာဘာသာစကားကို ဘာသာဗေဒနည်းဖြင့် စနစ်တကျ လေ့လာသောပညာရှင်များလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၊ မစ္စတာ ဂျေအေစတူးဝပ်

စသော ပညာရှင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံသုတေသန အသင်းဂျာနယ်တွင် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး များ ရေးသားခြင်း စာအုပ်များပြုစုခြင်းတို့ ပြုလုပ်လာကြသည်။

၄။ လွတ်လပ်ပြီးခေတ် မြန်မာစာ အခြေအနေနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ

လွတ်လပ်ရေးရပြီးစအချိန်တွင် မြန်မာစာအရေးအသား အခြေအနေသည်များစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာခြင်းမရှိသေးပါ။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် မြန်မာစာပညာရှင်ကြီးများသည် မြန်မာစာအရေးအသား ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရသည်။ ထိုခေတ်တွင် မြန်မာဘာသာစကား၏ ပင်ကို သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ဖော်ထုတ်ထားသော ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်းများ ပေါ်ထွက်လာသည်။ အလယ်တန်း မြန်မာသဒ္ဒါ၊ အထက်တန်း မြန်မာသဒ္ဒါ၊ မြန်မာဝါကျဖွဲ့ထုံးကျမ်း၊ မြန်မာသဒ္ဒါနှင့်အသုံးအနှုန်းစသည့် စာအုပ်များထင်ရှားလာသည်။

၅။ မြန်မာစာအဖွဲ့ ပေါ်ပေါက်လာပုံအဆင့်ဆင့်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ

တော်လှန်ရေးကောင်စီခေတ်တွင် မြန်မာစာပေ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာတို့ ထာဝစဉ် ရှင်သန်တည်တံ့စေရန်အတွက် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ မြန်မာစာပေ ပြုစုရေးနှင့် ဘာသာပြန်ကော်မရှင် ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက် နေ့တွင် အဘိဓာန်နှင့်ရေးထုံးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာပေ ပြုစုရေးနှင့် ဘာသာပြန်ကော်မရှင်ကို မြန်မာစာကော်မရှင် အမည်ဖြင့် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း ခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာကော်မရှင်၊ မြန်မာစာရေးထုံးကျမ်း ပြန်လည်စိစစ်ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် မြန်မာစာကော်မရှင်ကို မြန်မာစာအဖွဲ့အမည်ဖြင့် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် မြန်မာဗဟုသုတသရုပ်ကြွရာ၊ မြန်မာဝေါဟာရတို့၏စာလုံးပေါင်း သတ်ပုံ၊ အသံထွက်၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ သဒ္ဒါနှင့်ဝါကျဖွဲ့ထုံးတို့ ထုံးမီစံမျှ မှန်ကန်တိကျစေရန်နှင့် အခွန့်ရှည်စွာတည်တံ့စေရန်၊ မြန်မာစာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်များထားရှိကြောင်း မြန်မာစာအဖွဲ့ ဥပဒေတွင်ပါရှိသည်။ (မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၈၆၊ စာ က)

၁၉၆၄ ခုနှစတွင် မြန်မာစာပေပြုစုရေးနှင့် ဘာသာပြန်ကော်မရင်၊ အဘိဓာန်နှင့် ရေးထုံးကော်မတီ ကိုဖွဲ့စည်း၍ (၂၀–၇–၁၉၆၄) မှ (၇–၄–၁၉၆၇)အထိ မြန်မာစာရေးထုံးကျမ်းကို စတင်ပြုစုခဲ့သည်။ ရေးထုံးကော်မတီသည် မြန်မာ့ရေးထုံးသမိုင်းကို လေ့လာခြင်း၊ ရေးထုံးကျမ်းအမျိုးမျိုးနှင့် ရေးထုံးများကို လေ့လာခြင်း၊ ညှိနှိုင်းပြုစုရမည့်မူများက ချမှတ်ခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ စာရေးသားရာတွင် မှားလေ့ မှားထရှိသော စကားလုံးများ၊ စကားလုံးလွဲမှားပါက အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှုပ်ထွေးစေနိုင်သော စကားလုံး များ၏ ရေးထုံးများကို ထည့်သွင်းပြုစုခဲ့ကြသည်။

မြန်မာစာကော်မရှင်၊ မြနမာစာရေးထုံးကျမ်းပြန်လည် စိစစ်ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့က 'မြန်မာစာ ရေးထုံး ကျမ်း'ကို ပြန်လည်စစိစစ်ပြီးလျှင် ပညာရှင်များနှစ်သက်လက်ခံနိုင်အောင်၊ ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူတို့ ကျေကျေနပ်နပ်လက်ခသုံးစွဲနိုင်အောင် ခေတ်နှင့်အညီလိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်နုတ်ပယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ထနောက် 'မြန်မာစာရေးထုံးကျမ်း'ကို 'မြန်မာစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံကျမ်း' ဟုပြောင်းလဲပြီး စကား လုံးများကို မြန်မာစာအဖွဲ့က အတည်ပြုထားသော အဘိဓာန်အကွရာစဉ် နည်းအတိုင်း စီစဉ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည်။

'မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း' (မူကြမ်း)ကို မြန်မာစာအဖွဲ့ဝင်များထံသို့ ပေးပို့၍ အကြံဉာဏ် ကောင်းများကို တောင်းခံလဲ့သည်။ အဖွဲ့ဝင်ပညာရှင်များ၏ အကြံပေးချက်များ၊ ပြုပြင်စရာများကို အလေးအနက်ထားကာ ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် 'မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း' ကို အတည်ပြုခဲ့ကြကြောင်း သိရှိရပါသည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် 'မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း' ကိုလမ်းညွှန်ကျမ်းအဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာစာအရေးအသား စည်းကမ်းတကျဖြစ်စေရန်အတွက် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကို စိစစ် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရာတွင် ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူများ၏အကြံပေးချက်များကို အလေးထား၍ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ဤကျမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြင်ဆင်၊ ဖြည့်စွက်၊ နုတ်ပယ်၊ မွမ်းမံလိုသည်များကို ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူများကို မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သောကြောင့် ပြည်သူများက ဝေါဟာရများပေးပို့ကာ ဝေဖန်အကြံပေးခဲ့ကြ သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် သတင်းစာများမှ ကြေညာ၍ ထပ်မံမေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။

ဝေဖန်အကြံပြုချက်များအနက် သင့်လျော်သော အချက်များကိုလက်ခံ၍ ပြင်ဆင်မွမ်းမံရာတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ မြန်မာစာအဖွဲ့သည် မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်းကို စိစစ်မွမ်းမံရာတွင်

(၁) အစဉ်အလာအရ ထိန်းသိမ်းခြင်း
(၂) ကျမ်းအကိုးအထောက် ခိုင်လုံခြင်း
(၃) ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားခြင်း
(၄) အသုံးတွင်ကျယ်ခြင်း ဟူသည့်အချက်ကြီး (၄) ရပ်ကို မှီငြမ်းပြုခဲ့ပါသည်။
(မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၈၆၊ စာ ခ)

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်တွင် မြန်မာစာအရေးအသားထုံးမီစံမျှ ဖြစ်စေရေးတွင် မြန်မာစာအဖွဲ့သာမက ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ စာပေစိစစ်ရေးအဖွဲ့ကလည်းများစွာ အကျိုး သက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ စာပေစိစစ်ရေးအဖွဲ့၏ မူလတာဝန်သည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမည့် စာပေအရေး အသားများကို ထိုခေတ်ထိုကာလ အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိကို အဓိကစိစစ်ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစာအရေးအသား ထုံးမီစံမျှဖြစ်စေရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စာအုပ်များတွင် မြန်မာစာ စာလုံးပေါင်းသတ် ပုံမှားယွင်းပါက ဒဏ်ကြေးပေးဆောင်စေသဖြင့် စာပေပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာတွင် စာလုံး ပေါင်းသတ်ပုံမှန်ကန်မှုကများစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေခဲ့ပါသည်။

၆။ မျက်မှောက်ကာလ မြန်မာစာအခြေအနေနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များ

မျက်မှောက်ခေတ်တွင် မြန်မာစာအရေးအသားများ ပျက်ယွင်းလာသည်သည်ကို တွေ့ရသည်။ လက်ရအခြေအနေတွင် ရုံးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေသူ၊ ရုံးစာရေးသားနေကြသူများသည် မြန်မာစာလုံး ပေါင်း သတ်ပုံကျမ်းကိုအသုံးပြုမှု လွန်စွာအားနည်းလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာစာလေ့လာမှု အားနည်းသကဲ့သို့ မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်းကိုလည်း အသုံးမပြုသည့်အတွက် ရုံးစာရေးသား ရာတွင် မမှားသင့်သောအမှားများကို မကြာခဏ တွေ့မြင်နေရပါသည်။ မကြာခဏတွေ့ရလေ ရှိသောအမှားများမှာ "နေ့လယ်"ကို "နေ့လည်" ဟုရေးသားခြင်း၊ "ဥက္ကဋ္ဌ"ကို "ဥက္ကဋ္ဌ" ဟု ရေးသားခြင်း၊ "ဌာန" ကို "ဋ္ဌာန" ဟုရေးသားခြင်း၊ "လပတ်အစည်းအဝေး" ကို "လပက်အစည်းအဝေး" ဟု ရေးသား ခြင်း၊"အခမ်းအနား" ကို"အခန်းအနား" ဟုရေးသားခြင်းစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးတွေ့မြင်ရပါသည်။ စာလုံး ပေါင်းသတ်ပုံကျမ်းကိုသာ လက်စွဲပြုပါက ရုံးစာရေးသားရာတွင် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံမှားယွင်မည် မဟုတ် တော့ပေ။

ရုံးစာများရေးသားရာတွင် အမှားများသော စာလုံးပေါင်းတစ်မျိုးမှာ “တ နှင့် တစ်” ဖြစ်သည်။ “တ”သည် ကြိယာဝိသေသနပြု ပစ္စည်းစကားဖြစ်သည့်အတွက် ကြိယာဝိသေသနပြု စကားဖြစ်လျှင် “တ” ဖြင့် စာလုံးပေါင်းရပါသည်။ “တထစ်ချ၊ တမြန်နေ့၊ တမင်တကာ” စသည်တို့တွင် “တ” ဖြင့်ပေါင်း ပါသည်။ “တစ်” သည် အရေအတွက်ပြစကား ဖြစ်သည့်အတွက် ကိန်းအရေအတွက်ပြ စကားဆိုလျှင် “တစ်စုံတစ်ရာ၊ တစ်စိတ်တစ်ဝမ်း၊ တစ်တပ်တစ်အား” စသည်ဖြင့် “တစ်” ပေါင်းပါသည်။

ရုံးစာရေးသားရာတွင် အသုံးအနှုန်းမှန်ကန်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ ရုံးစာရေးသားသူများသည် ရုံးသုံးဘာသာစကားဖြစ်သော မြန်မာစာအသုံးအနှုန်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည် သဘော ပေါက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ – မြန်မာစာအသုံးအနှုန်းတွင် အချိန်နှင့်ပတ်သက်၍ သူ့အချိန်နှင့်သူ ခေါ်ဝေါ်အသုံးပြုသော ဝေါဟာရများရှိပါသည်။ အရုဏ်ကျင်း၊ အရုဏ်တက်၊ နံနက်၊ နေ့လယ် (နေ့၏ အလယ်ဗဟိုအချိန်)၊ မွန်းတည့် (နေမွန်း တည့်ချိန်)၊ မွန်းလွဲ၊ ညနေစသည့်ဖြင့် ပိုင်းခြားခေါ်ဝေါ်သော အခေါ်အဝေါ်များရှိပါသည။ နံနက် မိုးသောက်အချိန်ကို အရုဏ်ကျင်း၊ အရုဏ်တက်၊ ထို့နောက် နေ့လယ် ၁၂ နာရီမတိုင်မီအထိကို နံနက်၊ မွန်းတည့်ချိန်ကိုနေ့လယ် ၁၂ နာရီ၊ မွန်းတည့်နှင့်ညနေ အကြားအချိန်ကို မွန်းလွဲ၊ မွန်းလွဲ ၃နာရီခန့်မှ နေဝင်ချိန် ခန့်အတွင်းကာလကို ညနေဟူ၍ သတ်မှတ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ရုံးစာများတွင် အချိန်ကိုဖော်ပြရာ၌ နံနက် ၁၀ နာရီ၊ နံနက် ၁၁ နာရီ၊ နေ့လယ် ၁၂း၀၀ နာရီ၊ မွန်းလွဲ ၁း၀၀ နာရီ၊ မွန်းလွဲ ၂း၀၀ နာရီ၊ ညနေ ၃း၀၀ နာရီ စသည်ဖြင့် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်’ ဟူသော အသုံးသည်လည်း မှားတတ်သော အသုံးအနှုန်းဖြစ်ပါသည်။ ‘ကိုယ့်ကိုကိုယ်’၊ ‘ကိုယ့်ကိုယ်ကို’ မည်သည့်အသုံးအနှုန်းက မှန်သည်ကို ဇဝေဇဝါဖြစ်တတ် ပါသည်။ အသုံးအနှုန်း မှန်ကန်စေရန်အတွက် ယှဉ်ကြည့်နိုင်သည့် အသုံးများရှိပါသည်။ ‘ငါ့ကိုယ်ငါ’၊ ‘မိမိကိုယ်မိမိ’ ‘သင့်ကိုယ်သင်’ စသည့် အသုံးများဖြင့် ယှဉ်ကြည့်ပါက အသုံးအနှုန်းအမှန်ကို ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ‘မှ’ နှင့် ‘က’ သည်လည်း အများဆုံးမားတတ်ကြပါသည်။ ‘မှ’ သည် ထွက်ခွာရာပြ စာသုံးဖြစ်ပါသည်။ ‘အိမ်မှလာသည်’ ‘ကျောင်းမှလာသည်’ စသည်ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ လူတိုင်း အတွက် အသုံးချမြန်မာစာ စာအုပ်တွင် – မြန်မာဘာသာစကား၏ သဒ္ဒါစည်းကမ်းအရ ‘က’ မှာ ကတ္တား (ပြုလုပ်သူ) ကိုပြသောပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ထွက်ခာရာကိုပြသော ပစ္စည်းလည်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

‘ပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီးက ဆုချီးမြှင့်သည်’

‘မန္တလေးက ပြန်လာသည်’

ဟူ၍ ‘က’ ကို ပြုလုပ်သူသာမက ထွက်ခွာရာပြအဖြစ်ပါ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ‘မှ’ ကို မသုံးဘဲ ထား၍လည်း ရပါသည်ဟု (ခင်မင်၊ ၂၀၁၀၊ စာ၂၅) ဆိုထားပါသည်။

လက်အောက်ငယ်သားက အထက်လူကြီးကို တင်ပြသည့်စာတွင် ‘လေးစားမှုဖြင့်’၊ ‘လေးစားလျက်’ ဟုအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ရုံးသုံးမြန်မာစာရေးသားနည်းစာအုပ်တွင် ‘လေးစားစွာဖြင့်’ ဟူသောအသုံးသည် များယွင်းကြောင်း ပညာရှင်အစဉ်အဆက် ထောက်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ကြိယာ အထူးပြုနောက်တွင် ‘ဖြင့်’ ထည့်ရန်မလိုအပ်ပေ။ ‘လေးစားမှုဖြင့်’၊ ‘လေးစားလျက်’ ဟုနှစ်သက်သလို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ‘လေးစားစွာဖြင့်’ ကိုသတိထား ရှောင်ကြဉ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ခုနှစ်သက္ကရာဇ်ကိုဖော်ပြရာ၌ ‘၁၃၈၁ ခုနှစ်’၊ ‘၂၀၁၉ ခုနှစ်’ စသည်ဖြင့် အသုံးပြုရပါသည်။ ကိန်းပြည့်များဖြင့်ဆုံးလျှင် ‘၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်’ ‘၁၃၈၀ ပြည့်နှစ်’ ‘၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်’ စသည်ဖြင့်ခွဲခြား၍

အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဝေါဟာရ အသးအနှုန်းများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုသိရှိနားလည်ပြီး မှန်ကန်စွာအသုံးပြုနိုင်မှသာ မြန်မာစာအရေးအသား ပြေပြစ်ချောမွေ့မည် ဖြစ်ပါသည်။ မှန်ကန်စွာအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် မြန်မာစာအဖွဲ့ကထုတ်ဝေသော မြန်မာအဘိဓာန်စာအုပ်က အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရုံးစာရေးသားရာတွင် သဒ္ဒါမှန်မှန်ကန်ကန် ရေးသားရန်လိုအပ်ပါသည်။ သဒ္ဒါပုဒ် အထားအသို မမှန်ကန်ပါက အဓိပ္ပာယ်လွဲမှားပြီး ဝေဝါးရှုပ်ထွေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ – "ရုး၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ သေဆုံးသွားသူ၏ လစာငွေကို အဘယ်ကြောင့်ထုတ်ပေးလိုက်သည်ကို ဖြေရှင်းရန်" ဟူသောဝါကျတွင် "ရုံး၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ" ဟူသောပုဒ်သည် သဒ္ဒါသဘောအရ ကြိယာဝိသေသန သဘောဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုပုဒ်ကို သက်ဆိုင်ရာကြိယာဖြစ်သော ထုတ်ပေးလိုက်သည်နှင့်တွဲမှသာ တိကျသောအဓိပ္ပာယ်ကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ယခုဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းဆိုပါက "ရုံး၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ သေဆုံးသွားသည်" ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ "တစ်ဦးပြီးမှတစ်ဦး ရုံးအတွင်းသို့ ထောက်ခံစာယူမည့်သူများ ဝင်ရောက်ကြရန်" ဟူသော ဝါကျမျိုးမှာလည်း အဓိပ္ပာယ်ဝေဝါးရှုပ်ထွေးနေသည်။ ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်မှာ "ထောက်ခံစာ ယူမည့်သူများ ရုံးအတွင်းသို့ တစ်ဦးပြီးမှတစ်ဦး ဝင်ရောက်ကြရန်" ဟုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

နေ့စဉ်ထုတ် သတင်းစာများတွင်လည်း အဓိပ္ပာယ်ရှုပ်ထွေးစေနိုင်သော အရေးအသားများကို တွေ့ရှိရပါသည်။

> "အမှတ်စဉ် (၁၈) မော်တော်ယာဉ် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း သင်တန်းဖွင့်" (မြန်မာ့အလင်း၊ ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာ ၁၁၊ စာ ၅)

အထက်ပါဝါကျတွင် အမှတ်စဉ် ၁၈ မော်တော်ယာဉ်ကိုသာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းသည့် သင်တန်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်နေပါသည်။ 'အမှတ်စဉ် (၁၈)' နှင့် သက်ဆိုင်သော 'သင်တန်း'နှင့်တွဲမှသာ လိုရင်းအနက်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် "မော်တော်ယာဉ်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၈)ဖွင့်လှစ်" ဟုရေးမှသာ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည့်အနက်အဓိပ္ပာယ် ရောက်စေရန် သက်ဆိုင်ရာပုဒ်အချင်းချင်း ကပ်ထားလျှင် အဓိပ္ပာယ်မမှားနိုင်၊ မရှုပ်ထွေးနိုင်ပါ။

> "အီစတာပွဲတော် တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွားပြီးနောက် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့အကြီးအကဲ တို့ကို နှုတ်ထွက်ရေး သမ္မတောင်းဆို"
>
> (မြန်မာ့အလင်း၊ ၂၀၁၉ ဧပြီ ၂၆၊ စာ ၁၄)

ဟူသော ဝါကျကိုကြည့်လျှင် အဓိပ္ပာယ်ရှုပ်ထွေးစေနိုင်ပါသည်။ 'နှုတ်ထွက်ပေးရန် သမ္မတကတောင်းဆို' ဟူ၍ သုံးမှသာ ဆိုလိုသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုကွန်ရက် အင်တာနက်တွင်လည်း အမှားများကိုလည်း များစွာတွေ့နေရပါသည်။ လူငယ်များဟန်လုပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အများနှင့်မတူ တစ်မူထူးခြားချင်သော်လည်းကောင်း မြန်မာစာအရေးအသားများကို ဖျက်၍အသုံးပြုကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လူမှုကွန်ရက် အင်တာနက်တွင် မမှားသင့်သော စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ အမှားများကို များစွာတွေ့ရှိရပါသည်။ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံ အမှားများသာမက ဗျည်းပြောင်းလဲ အသုံးပြုပုံများ၊ အသတ်ပြောင်းလဲ အသုံးပြုပုံများကို တွေ့ရပါသည်။ 'သတိရတယ်' ကို 'သတိယတရ်'၊ 'အစ်ကို၊ အစမ' ကို 'အယ်ကို၊ အယ်မ'၊ 'တစ်ယောက်' ကို 'တျောက်' 'သူငယ်ချင်း'ကို 'သယ်ရင်း'စသည်ဖြင့် မြန်မာစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံများကိုဖျက်၍ ရေးသားလာကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာအသံထွက်များကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာများဖြင့်ဖလှယ်၍ အသုံးပြု

ခြင်း၊ မြန်မာစကားလုံးများ ကြားတွင အင်္ဂလိပ်စကားလုံးများ ရောသုံးခြင်းများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ မြန်မာလူငယ်များသည် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံအမှန်ကို မသိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ စကားကိုဖျက်ပြီးရေးမှ ခေတ်မီသည်ဟု ယူဆခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း မြန်မာစာအရေး အသားများပျက်စီးတိမ်းချော်လာပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာကလေးငယ်များသည် အင်္ဂလိပ်ကျောင်း များတွင် ပညာသင်ယူနေကြပြီး မြန်မာဘာသာစကားနှင့် မြန်မာစာပေကို အလေးအနက် မထားတော့ချေ။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာနကို မြန်မာတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကား ဦးစီးဌာနအဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မြန်မာစာပညာရှင်များပါရှိသော မြန်မာစာအဖွဲ့ကို ဆက်လက်ထားရှိကာ မြန်မာစာအရေးအသား ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့က မြန်မာစာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း၊ မြန်မာအင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်၊ မြန်မာ အဘိဓာန်၊ မြန်မာဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်သော စာအုပ်များကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိပါသည်။

အခြေခံပညာ မြန်မာစာသင်ကြားရေးနှင့် တက္ကသိုလ်မြန်မာစာ သင်ကြားရေးတို့က မြန်မာစာ အရေးအသား ထုံးမိစံမျှဖြစ်စေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာန များကလည်း ရုံးသုံးမြန်မာစာသင်ကြားခြင်း၊ အသုံးချမြန်မာစာသင်ကြားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါ သည်။

မျက်မှောက်ကာလတွင် မြန်မာစာရေးထုံး ထုံးမိစံမျှဖြစ်စေရေးအတွက် စာတမ်းများ၊ စာအုပ်များ ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ရေးသားပြုစုကြသော မြန်မာစာပညာရှင်များတွင် ဆရာကြီး မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ) သည်အထင်ရှားဆုံးနှင့် အများဆုံးရေးသားပြုစုခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးပြုစုခဲ့သော "မြန်မာ စကား မြန်မာစာရုပ်ပုံလွှာ"စာအုပ်သည် မြန်မာစာရေးထုံး အခြေခံမှန်ကန်စေရန်နှင့် အပြောအဆိုမှန်ကန် စေရန် လက်စွဲပြုရသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးပြုစုခဲ့သော "ပြည်သူ့အတွက်မြန်မာစကားပြေ"စာအုပ်တွင်လည်း အများပြည်သူတို့ မြန်မာစကားပြေအရေးအသားကို မှန်မှန်ကန်ကန်ထုံးမိစံမျှ ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ပေးသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အမှာစာတွင် ဆရာကြီးက စကားပြေသည် ပြည်သူတို့အတွက် နေ့စဉ် မသုံးမဖြစ်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း၊ စကားပြေရေးသားရာတွင် အခြေခံလိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ပြီး ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပြီး စကားပြေ ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များဖြစ်သော မှန်မှန်ကန်ကန် ရေးတတ်ရန်၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရေးတတ်ရန်၊ တိတိကျကျရေးတတ်ရန၊ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်ရေးတတ်ရန်၊ ပြေပြေပြစ်ပြစ်ရေးတတ်ရန်၊ လိုက်ဖက်ညီညီ ရေးတတ်ရန် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားသည်။ ဆရာကြီးသည် မြန်မာစာအရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ "ငယ်ပေါင်းကြီးဖော် မြန်မာစာနှင့်အရေးအသားပြဿနာများ"၊ "သတ်ပုံ၏နေရာ"၊"မေးလိုရာရာမြန်မာစာ" စသည့် စာအုပ်များကိုလည်း ပြုစုခဲ့သည်။

ဆရာဦးသောင်းလွင်၏ "နည်းသစ်မြန်မာသဒ္ဒါ" စာအုပ်သည်လည်း မြန်မာသဒ္ဒါကို မှန်ကန်စွာ ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် အထောက်အကူပေးသော စာအုပ်များဖြစ်သည်။

ထိုသို့ မြန်မာစာအရေးအသား ပျက်ယွင်းတိမ်းချော်မှုကို ပြန်လည်တည့်မတ်အောင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်မှုများကို များစွာပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ သတင်းစာများတွင် မြန်မာစာအရေးအသားနှင့် ပတ်သက်သောဆောင်းပါးများ အပတ်စဉ် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဘာသာစကား၊ စာအရေးအသားနှင့် စာပေအဆင့်အတန်းသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အဆင့်အတန်းကို ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့် မြင့်မားလာခြင်းသည် ဘာသာ စကားနှင့် စာပေအရေးအသားတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားနှင့်စာပေ အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျမသွားအောင် မြန်မာဘုရင်များ အဆက်ဆက် အမိန့တော်များပြဋ္ဌာန်းကာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကိုလိုနီလက်အောက် ရောက်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာစာမြန်မာစကား ပျောက်ပျက်မသွားအောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရချိန်မှစ၍ မြန်မာစာမြန်မာစကား ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာစာအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းကာ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရေး အတွက်ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင်လည်း မြန်မာစာအရေးအသား ထုံးမံစံမျှဖြစ်စေရေးအတွက် မြန်မာစာအဖွဲ့သာမက တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းကလည်း အဘက်ဘက်မှ ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာစာအရေးအသား ထုံးမံစံမျှဖြစ်စေရေးအတွက် အားလုံးဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းမသာ မြန်မာဘာသာစကား၊ မြန်မာစာပေအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာစာအရေးအသားကို ခေတ်အဆက်ဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ မျက်မှောက်ခေတ်တွင်လည်း မြန်မာဘာသာစကားနှင့် အရေးအသား မပျက်စီးရလေအောင်၊ ပျောက်ပျက်မသွားရလေအောင် မြန်မာဘာသာစကားဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုလေ့လာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားကို ထိန်းသိမ်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၀၅)။ သက်တံရောင်စုံဘာသာစကား။ ရန်ကုန်၊ ကြယ်နီစာပေတိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၁၈)။ ဘာသာစာပေ သုတေသနစာတမ်းများ။ ရန်ကုန်၊ သီရိဂုဏ်ဝေ ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊မောင်(ခနုဖြူ)။(၂၀၁၉)။အသက်ဆက်ရှင်သန်မှုအတွက် ဘာသာစကားနှင့် မြန်မာစာထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး။ ရန်ကုန်၊ ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေ။

မင်းသုဝဏ်နှင့်အများ။ (၂၀၀၉)။ လွတ်လပ်ရေးခေတ်ကြိုကဗျာများနှင့် စာရေးသူစိတ်ကြိုက်။ ရန်ကုန်၊ နေရီရီ စာအုပ်တိုက်။

မောင်မောင်ကြီး(တက္ကသိုလ်–)။ (၁၉၇၀)။ အသုံးချမြန်မာစာ စာပေဆောင်းပါးများ။ ရန်ကုန်၊ လုပ်အား ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။(၁၉၈၆)။ မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာမင်းလွတ်တော်သုံးသတ်ပုံ စာစဉ်(၂)။ (၁၉၆၇)။ တတိယအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာမင်းလွတ်တော်သုံးသတ်ပုံ စာစဉ်(၉)။ (၁၉၆၃)။ တတိယအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်။

သတေသနစာစဉ်သမိုင်း သုတေသနစာစဉ်စာရင်း သုတေသနစာစဉ် စာတည်းများ။ (၁၉၇၀)။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း။

တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစနစ်ချက်

မောင်မောင်ဦး*

ဓာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာစကားပုံ စာအုပ်တွင်ပါဝင်သော တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများသည် မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို သိနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ အလေ့လာခံအဖြစ် မြန်မာစာအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေခဲ့သော 'မြန်မာစကားပုံ' စာအုပ်ကိုအသုံးပြုပါသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒပညာရပ်ရှုထောင့်မှတင်ပြပါမည်။ တင်ပြရာတွင် တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများတွင် ဝါကျရိုးနှင့် ဝါကျရောဘယ်နှခုပါဝင်ပုံ၊ ယင်းဝါကျများကို မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို အသေးစိတ်ခြင်း၊ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၃)ခုပါဝင်ပါမည်။ ဤစာတမ်း၏တင်ပြချက်များကြောင့် 'မြန်မာစကားပုံ'စာအုပ်တွင်ပါဝင်သော တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများသည် ဘာသာဗေဒရှုထောင့်အရ မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို အသေးစိတ်သိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ။ စကားပုံ၊ ဘာသာဗေဒ၊ ဝါကျ၊ ဝါကျရိုး၊ ဝါကျရော၊ နာမ်၊ နာမ်အထူးပြု၊ ကြိယာ၊ ကြိယာအထူးပြု၊ ပစ္စည်း

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်ကြသည်။ ထိုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံတွင် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သောစကားပုံများရှိကြသည်။ ယင်းတို့မှ ဗမာတစ်နည်း မြန်မာတို့တွင်လည်း စကားပုံများရှိသည်။ မြန်မာစကားပုံများတွင် တိရစ္ဆာန်ကိုတရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများလည်းပါဝင်သည်။ ထိုစကားပုံများတွင် ဝါကျရိုး၊ဝါကျ ရောဘယ်နှခုရှိသနည်း။ ထိုဝါကျများကို မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို သိသင့်ပါသည်။

၁။ ပြုစုရသောရည်ရွယ်ချက်

ဗမာတစ်နည်း မြန်မာတို့တွင်ရှိသော စကားပုံများကို လေ့လာသူတို့သည် အားသန်ရာ ရှုထောင့်မှ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သူမျှ မလေ့လာဘူးသေးသော 'တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံ'ကို ယခင်နှစ်က လေ့လာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဝါကျများသည် ဘာသာဗေဒ ပညာရပ်ရှုထောင့်မှ မည်သို့မည်ပုံ ရေးထားသည်ကို စိစစ်တင်ပြမှ ပြီးပြည့်စုံမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိသောကြောင့် 'တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံ စိစစ်ချက်' ဤစာတမ်းကို တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာဤစာတမ်းကို ပြုစုရခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အချက်အလက်ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်း

(၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာအဖွဲ့က တတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့သော မြန်မာစကားပုံစာအုပ်မှ အချက်အလက်ကောက်ယူ စုဆောင်းပါသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် လူမှုအခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ခိုင်းနှိုင်းရေးသားတင်ပြထားသော စကားပုံ(၈၇၀) ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့တွင် တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်း

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ထားဝယ်တက္ကသိုလ်

စကားပုံ (၆၁)ပါဝင်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤသို့တွေ့ရှိရသော တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံကို အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် စိစစ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။

၃။ လေ့လာသောနယ်ပယ်

သုတေသနပြုသူ အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် လေ့လာခဲ့သောကြောင့် မြန်မာစကားပုံစာအုပ်ရှိ တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျဘယ်နှခု ပါဝင်သည်ကို သိလာရသည်။ ထို စကားပုံများသည် မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို ဘာသာဗေဒပညာရပ်ရှုထောင့်မှ စိစစ်တင်ပြ ရလျှင် ပို၍ဆီလျော်မည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ ထို့ကြောင်တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံ များ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်ကို တင်ပြရာတွင် ဘာသာဗေဒပညာရပ်ကို အခြေပြုပါသည်။

၄။ ပြဿနာပုံ

'တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်ကို တင်ပြသော ဤ သုတေသနတွင် ဝါကျဟုဆိုလျှင် **ဝါကျရိုး၊ဝါကျရော၊ ဝါကျပေါင်း** ဟူ၍(၃)မျိုး ရှိသည်။ အမှန်စင်စစ် ဝါကျရောနှင့် ဝါကျပေါင်းသည် ဆက်စပ်နေသည့်သဘောရှိသောကြောင့် ဤသုတသနတွင် ဝါကျရော ဟုသာ ခေါ်ဝေါ် အသုံးပြုပါသည်။ထို့ပြင် ဘာသာဗေဒအရ 'နာမ်၊ နာမ်အထူးပြု၊ ကြိယာ၊ ကြိယာ အထူးပြု၊ ပစ္စည်း' ဟူသည့် ဝါစင်္(၅)မျိုးရှိသည်ဟူသော အယူအဆကို အခြေပြုတင်ပြ ထားပါသည်။

၅။ သုတေသနအစီအစဉ်

'တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်ကို လေ့လာသော ဤ သုတေသနတွင် –

(၁) စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံ

(၂) စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်မှု

(၃) ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဟူ၍ (၃)ပိုင်း ခွဲခြားကာတင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံ

မြန်မာတို့က **စကားပုံ**ဟုခေါ်သည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့က' **'proverb' =ဆိုရိုး။ စကားပုံ။**'(လိပ်မြန်ဘိ။ ၂၀၁၆၊ ၇၅၃။)ဟု ခေါ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ **'proverb'** သည် ထွေပြားသည့်သဘောသက် ရောက်နေသည်။ ယင်းကို မြန်မာအဘိဓာန်တွင် ဖွင့်ဆိုချက်များဖြင့် ဆန်းစစ်ကြည့်မည်ဆိုပါက

စကားပုံ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ **'လူအများ ဆင်ခြင်မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်အောင် စံပြုနိုင်းနှိုင်းလေ့ ရှိသော ထိရောက်ကျစ်လျစ် ပြေပြစ်သည့်စကား'** (မြန်ဘိ။ ၂၀၀၈၊ ၉၀။) ဖြစ်ပါသည်။ **ဆိုရိုးစကား**၏ အဓိပ္ပာယ် မှာ **'အစဉ်အလာပြောဆိုခဲ့ကြသော မှတ်သားဖွယ်ရာစကား'** (မြန်ဘိ။ ၂၀၀၈၊ ၁၂၁။) ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်များအရ မှတ်သားဖွယ်ရာစကားတစ်ခုတွင် **တင်စားခိုင်းနှိုင်းမှုပါလျှင် စကားပုံ**ဟု သတ်မှတ်နိုင် ပြီး **တင်စားခိုင်းနှိုင်းမှု မပါလျှင်ဆိုရိုး**ဟု သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဝါကျသည် အဆစ်အပိုင်း၊ အစိတ်အပိုင်းမဟုတ် အဓိပ္ပာယအရ၊ သဒ္ဒါအရသီးခြားလွတ်လပ်စွာ ရည်တည်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားပုံစာအုပ်တွင် ဇာတ်နိပါတ်၊ သမိုင်း၊ ပုံပြင်ကို အခြေပြုသော၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကို အခြေခံသော၊ လူ့သဘာဝအဆိုးအကောင်းကို ဖော်ပြသော၊ ဇွဲလုံ့လအားမာန်ကိုဖော်ကျူးသော၊ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲတတ်သော၊ လောကဓံကိုပုံဆောင်သောစသဖြင့် စကားပုံပေါင်း(၈၇၀)ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့တွင် တိရစ္ဆာန်ကို တိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံ အခု (၆၁)ပါဝင်သည်။ ထိုစကားပုံများကို ဝါကျရိုးပုံစံဖြင့် ရေးထားသကဲ့သို့ ဝါကျရောပုံစံဖြင့်လည်း ရေးထားပါသည်။ ဤကဏ္ဍတွင် –

(၁) စကားပုံများမ**ဝါကျရိုး(si**mple sentence)

(၂) စကားပုံများမှ**ဝါကျရော(c**omplex sentence)

ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၂)ခု ပါဝင်ပါမည်။

၁၊ ၁။ စကားပုံများမှဝါကျရိုး

ဝါကျရိုးသည် ဖွဲ့စည်းပုံအရရိုးသောဝါကျဖြစ်သည်။ **ကြိယာ**(verb) တစ်ခုတည်းဖြင့် ဝါကျရိုးဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အခြားသော ပုဒ်တစ်ခု၊ တစ်ခုမကသောပုဒ်တို့လည်း ဝါကျရိုးတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။ ဝါကျရိုးသည် အဆိုဝါကျ၊ အဖြေဝါကျ၊ အမေးဝါကျစသည် တစ်ခုခု ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် ဝါကျရိုးတွင် ကြိယာတစ်ခုသာ ပါဝင်ရခြင်း၊ **ဝါကျနောက်ဆုံးပစ္စည်း**(sentence paticle) ပါသည်လည်း ရှိနိုင်သည်၊ မပါသည်လည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ဝါကျရိုးဖွဲ့စည်းပုံကို ပုံသေနည်း၊ သင်္ကေတတို့ဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်–

ပုံသေနည်း	ဝါကျရိုး→	သီးခြားဝါကျ	+ဝါကျပစ္စည်း
သင်္ကေတ	Ss'simple sentence'	ICL	+'ဝါကျပစ္စည်းရှိခြင်း/–'ဝါကျပစ္စည်းမရှိခြင်း

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများတွင် ဝါကျရိုး(၁၈)ခု ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့မှာ–

ဝါကျရိုး	→ သီးခြားဝါကျ		ဝါကျပစ္စည်းမရှိ
Ss	ICL'independent clause'		-
	ကျီးတစ်ကောင်အတွက် ကျီးများ	ပျက်	-
	ကြောင်တစ်သက် ကြက်တမြို့	–	-
	ကြွက်နားရွက် ဝက်	တတ်	-
	ခြင်္သေ့မင်းရှေ့ ယုန်သငယ်	မသန်းဝံ့	-
	ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန် နဂါးပြည်နဂါး	–	-
	ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်း	ကြော်	-
	ဆင်ခေါင်း ခွေး	မချီနိုင်	-
	ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲ	မကြည့်ဝံ့	-
	ဆင်သေကို ဆိတ်ရေနှင့်	ဖုံး	-
	ဆင်လည်း ဆင့်အထွာနှင့်		

ပုရွက်ဆိတ်လည်း		
ပုရွက်ဆိတ်အထွာနှင့်	–	-
ဆင့်နားရွက် ကြက်	တတ်	-
ဧးကွက်လောက်တော့ ငှက်တိုင်း	လှ	-
နဂါးပြည်နဂါး ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန်	–	-
နွားကလေးနို့ နွားကြီး	စို့	-
နွားထီးငါးကျပ် နွားမငါးကျပ်	–	-
မျောက်မြီးနှင့် မျောက်	ချည်	-
လင်းတလောက် ငှက်တိုင်း	လှ	-
ဝက်နားရွက် ကြွက်	တတ်	-

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၊ ၂။ စကားပုံများမှဝါကျရော

ဝါကျရောသည် ဝါကျရိုးထက် အဆစ်အပိုင်း၊ အစိတ်အပိုင်း ပိုများသည်။ ဝါကျရောတွင် **သီးခြားဝါကျခွဲ**တစ်ခုပါကိုပါရမည်။ သီးခြားဝါကျခွဲ၏ နောက်ဆုံးနေရာတွင် **ဝါကျနောက်ဆုံးပစ္စည်း** တစ်ခု/တစ်ခုမက မပါမဖြစ် ပါရမည်။**အမှီဝါကျခွဲ**(dependent clause 'DCL') သည်အနည်းဆုံး တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုမကသော အမှီဝါကျ ခွဲများ ပါနိုင်သည်။ ယင်းကား ဝါကျရော၏ဖွဲ့စည်းပုံ ဖြစ်သည်။ ဝါကျရောဖွဲ့စည်းပုံကို ပုံသေနည်း၊ သင်္ကေတိုဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်–

ပုံသေနည်း

ဝါကျရော → အမှီဝါကျခွဲ +သီးခြားဝါကျခွဲ ဝါကျပစ္စည်း တစ်ခု/အတွဲ

သင်္ကေတ

cpl.s →DCL ICL sp/ P

ဝါကျရောပုံစံဖြင့် ရေးထားသောစကားပုံ(၄၃)ခု ရှိပါသည်။ ယင်းတို့ကို –

(၁) အမှီဝါကျခွဲတစ်ခုပါသော စကားပုံများ

(၂) အမှီဝါကျခွဲနှစ်ခုပါသော စကားပုံများ

(၃) အမှီဝါကျခွဲသုံးခုပါသော စကားပုံများ

ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၃)ခု ခွဲခြားကာ တင်ပြသွားပါမည်။

၁၊ ၂၊ ၁။ အမှီဝါကျခွဲတစ်ခုပါသော စကားပုံများ

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများတွင် အမှီဝါကျခွဲတစ်ခုပါသော ဝါကျရော အရေ (၃၄) ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ယခုတင်ပြမှုသည် စကားပုံများအရ သိရသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံကို

တင်ပြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝါကျများတွင် ဝါကျနောက်ဆုံးပစ္စည်းပါသည်၊ မပါသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ–

ဝါကျရော →အမှီဝါကျခွဲ	+သီးခြားဝါကျခွဲ		ဝါကျပစ္စည်း
cpl.s →DCL	+ICL		+/–
ကျားလည်းကြောက်ရ	ကျားချေးလည်း	ကြောက်ရ	-
ကျားသနားမှ	နွား	ချမ်းသာ	-
ကျီးဘုတ်ရိုသေ	ဘုတ်ကျီး	ရိုသေ	-
ကျောင်းခံတွင်းပျက်နှင့်	ဆက်ရက်တောင်ပံ	ကျိုး	သည်
ကြောင်မရှိ	ကြွက်	ထ	-
ကြောင်မရှိ	ကြွက်	မြူး	-
ကြောင်ရုပ်ဖြစ်စေ			
ကြွက်သေတာ		လိုရင်း	-
ကြောင်အို	ကြွက်	မလေး	-
ခွေးကျိုးနဲ့	ယုန်	လိုက်	-
ငါးကြော်မကြိုက်	ကြောင်	မိုက်	-
ငါးစိမ်းမြင်	ငါးကင်	ပြစ်	-
ငါးပွက်ရာ	ငါးစာ	ချ	-
ငှက်မသိတော့	ဆရက်	ချိုးထင်	-
စာဥ ဒေါင်းအုပ်	ဒေါင်းဥ	စာအုပ်	-
ဆင်ကျီစားရာ	ဆိတ်မခံသာ	–	-
ဆင်ပိန်	ကျွဲလောက်	–	-
ဆင်မတတ်နိုင်	ကြွက်	တတ်နိုင်	၏
တောကြောင့် ကျားလုံ	ကျားကြောင့်	တောလုံ	-
နွားကွဲ	ကျား	ကိုက်	-
နွားပျိုသန်လှ	နွားအို	ပေါင်ကျိုး	-
ပျားလည်းစွဲသာ	ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ	-	-
ဖားကိုလို	ဖားပေါင်ဖြင့်	မျှား	-
ဖားတုလို့	ခရု	ခုန်	-
မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	ကြည့်	-
မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	မကြည့်	နှင့်
မြွေပူရာ	ကင်း	မှောက်	-
ယုန်ကျူးချည်	ခွေးကျူးချည်	-	-

ယုန်တောင်ပြေး	ခွေးမြောက်	လိုက်	-
ယုန်ထောင်	ကြောင်	မိ	-
ရှေ့ဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ကောက်ကောက်သွားက	ကောက်ကောက်	လိုက်	၏
ရှေ့ဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	ဖြောင့်ဖြောင့်	လိုက်	၏
ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ	ပျားလည်းစွဲသာ	-	-
လင်းတလောက်တော့	ငှက်တိုင်း	လှ	-
လုံဖျား ပုစဉ်းနား	ကျီးကန်း	ချေး	ပါ

၁၊ ၂၊ ၂။ **အမှီဝါကျခွဲနှစ်ခုပါဝါကျရော**

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများတွင် **အမှီဝါကျခွဲနှစ်ခ**ပါသော ဝါကျရော (၆)ခု ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ယခုတင်ပြမည့် အမှီဝါကျခွဲနှစ်ခုပါ စကားပုံအများစုတွင် ဝါကျ နောက်ဆုံးပစ္စည်း မပါဝင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ–

ဝါကျရော →**'အမှီဝါကျခွဲ. . .'**၂	+သီးခြားဝါကျခွဲ	ဝါကျပစ္စည်း
cpls →DCL. . .	+ICL	+/–
ကျားချင်း**ကိုက**ရာ		
သမင်**ကူ**	မှား	သည်
ကျားချင်း**ကိုက်**ရာ		
သမင်**လမ်းကူး**	မှား	-
ငါးရံ့**ရ**အတူတူ		
ငါး**ခူရ**	ခွဲခြမ်းခွဲခြမ်း	-
ငါး**တု ခရပွက်**	အိုင်ပျက်	-
ဆင်ကောင်**ကြီးတွေ့**မှ		
ဆင်ခြေရာ**ရှာ**ရန်	မလို	-
သမင်**မွေး**ရင်း		
ကျား**စား**ရင်း	-	-

၂၊ ၂၊ ၃။ **အမှီဝါကျခွဲသုံးခုပါသော ဝါကျရော**

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများတွင် အမှီဝါကျခွဲလေးခုပါသော ဝါကျရော (၃)ခု ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ယခုတင်ပြမည့် အမှီဝါကျခွဲသုံးခုပါ စကားပုံများတွင် ဝါကျ နောက်ဆုံး ပစ္စည်းမပါဝင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ၵင်းတို့မှာ–

ဝါကျရော	→**'အမှိဝါကျခွဲ. . .'**ၵ့	+သီးခြားဝါကျခွဲ	ဝါကျပစ္စည်း
cpls	→DCL[3]. . .	+ICL	+/–
	ဆင်ချည်သေၵကြိုး		
	ကြက်**ချည်**သေ်**မမြ**		
	ကြက်ချည်သေၵကြိုး		
	ဆင်**ချည်**သေ်	+မခိုင်	-
	ဖား**နိုင်** ဖား**စား** ငါး**နိုင**	+ငါးစား	-
	'လင်းနို့ခွန်**တောင်း** ကြွက်		
	ကြက်ခွန်**တောင်း**	+ လင်းနို့	-

၂။ စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံခြစ်မှု

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျရိုး(၁၈)ခု၊ ဝါကျရော(၄၃)ခု ပါဝင်သည်ကို ရှေ့တွင်တင်ပြချက်အရ သိခဲ့ရပါသည်။ ဤကဏ္ဍတွင် ထိုဝါကျများကို မည်သို့မည်ပုံ ဝါကျဖွဲ့ကာ ရေးထားသည် စိစစ်တင်ပြပါမည်။ ထို့သို့တင်ပြရာတွင် –

(၁) ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံစိစစ်မှု

(၂) ဝါကျရောဖွဲ့ပုံစိစစ်မှု

ဟူ၍ခွဲခြားကာ စိစစ်တင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၁။ ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံခြစ်မှု

စကားပုံအများစုသည် အပြောစကားကို အခြေပြု၍ရေးထားကြောင့် **၁၊ ၁။**တွင် တင်ပြချက်များအရ ဝါကျရိုးပံစံဖြင့်ရေးထားသော စကားပုံ(၁၈)ခုတွင် အချို့ဝါကျ၌ **ပုဒ်(phrase)**နှစ်ခုဖြင့်၊ အချို့ဝါကျတွင်ပုဒ်သုံးခုဖြင့် ဝါကျရိုးဖွဲ့ထားသည်။ ဝါကျအဆုံးသတ်မပါဝင်ဘဲ ရေးထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့ကို

(၁) ဝါကျတွင်ပါသော နာမ်ပုဒ်များ

(၂) ဝါကျအဆုံးသတ်ကြိယာ

ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၂)ခုခွဲခြားကာ စိစစ်တင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၁၊ ၁။ ဝါကျတွင်ပါသောနာမ်ပုဒ်များ

စကားလုံးတစ်လုံး သို့မဟုတ် တစ်လုံးထက်ပိုသော စကားလုံးအစုအဝေး တစ်နည်းအားဖြင့် **ဝက်နားရွက်** သို့မဟုတ် **ကျီးတစ်ကောင်အတွက်**တို့သည် ဝါကျထဲတွင် ပါဝင်နေပါက ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက် အရ ဝါကျထဲတွင် စကားလုံးနှင့် ပုဒ်သည် အဆင့်ထပ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

နာမ်ပုဒ်ဟူသည် **နာမ်စကားလုံးတစ်ခု/ တစ်ခုထက်ပိုသည့်စကားလုံးများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသော စကာလုံးအစုအဝေး (ကိုလေး၊ ၂၀၀၃၊ ၉၄။)**ဖြစ်သည်။

ဝါကျရိုးပုံစံဖြင့် ရေးထားသော စကားပုံများတွင် ပုဒ်နှစ်ခုတစ်နည်း **နာမ်ပုဒ်(noun phrase)**၊ **ကြိယာပုဒ်(verb phrase)**တို့ဖြင့် ရေးထားသည့် ဝါကျ(၆)ခု ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ–

(၁) ဆင်ခေါင်း ခွေးမချီနိုင်

(၂) နွားကလေးနို့ နွားကြီးစို့

(၃) ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲမကြည့်ဝံ့

(၄) ဇီးကွက်လောက်တော့ ငှက်တိုင်းလှ

(၅) နွားထီးငါးကျပ် နွားမငါးကျပ်

(၆) လင်းတလောက်တော့ ငှက်တိုင်းလှ တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့တွင် ပါဝင်သော နာမ်ပုဒ်တို့ကို စိစစ်လေ့လာကြည့်သောအခါ–

– စကားပုံ'(၁)နှင့်(၂)'တွင်ပါသော နာမ်ပုဒ်တို့မှာ ပြုလုပ်ခြင်းကိုခံရသူ

– စကားပုံ'(၃)မှ(၆)'ထိတွင်ပါသော နာမ်ပုဒ်တို့မှာ ပြုလုပ်သူ

အဖြစ်လည်းကောင်း ဝါကျဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ဝါကျရိုးပုံစံဖြင့် ရေးထားသောစကားပုံများရှိ ပုဒ်သုံးခုတစ်နည်း **နာမ်ပုဒ်နှစ်ခု၊ ကြိယာပုဒ်**တို့ဖြင့် ရေးထားသည့် ဝါကျ(၁၂)ခုမှာ–

(၁) ကြွက်နားရွက် ဝက် တတ်

(၂) ဆင့်နားရွက် ကြွက် တတ်

(၃) ဝက်နားရွက် ကြွက် တတ်

(၄) ကျီးတစ်ကောင်အတွက် ကျီးများ ပျက်

(၅) ကြောင်တစ်သက် ကြက်တမြို့

(၆) နဂါးပြည်နဂါး ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန်

(၇) မျောက်မြီးနှင့် မျောက် ချည်

(၈) ဆင်သေကို ဆိတ်ရေနှင့် ဖုံး

(၉) ဆင်လည်း ဆင့်အထွာနှင့် ပုရွက်ဆိတ်လည်း ပုရွက်ဆိတ်အထွာနှင့်

(၁၀) ခြင်္သေ့မင်းရှေ့ ယုန်သူငယ် မသန်းဝံ့

(၁၁) ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်း ကြော်

(၁၂) နဂါးပြည်နဂါး ဂဠုန်ပြည် ဂဠုန် တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့တွင် ပါဝင်သော နာမ်ပုဒ်(၂)ခုကို စိစစ်လေ့လာကြည့်သောအခါ–

- စကားပုံ‘(၁)မှ(၃)’တွင် ပြုလုပ်ခြင်းကိုခံရသူနှင့် နေရာပြပုဒ်
- စကားပုံ(၄)တွင် ရည်စူးချက်ပြနှင့် ပြုလုပ်သူ
- စကားပုံ(၅)တွင် အကြောင်းပြနှင့် ပြုလုပ်သူ
- စကားပုံ(၆)တွင် နေရာပြ(၂)ခုအဖြစ်
- စကားပုံ(၇)တွင် အသုံးခံပြနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းခံရသူ
- စကားပုံ(၈)တွင် ပြုလုပ်ခြင်းခံရသူနှင့် အသုံးခံပြ
- စကားပုံ(၉)တွင် အသုံးခံပြ(၂)ခုအဖြစ်
- စကားပုံ(၁၀)တင် နေရာပြနှင့် ပြုလုပ်သူ
- စကားပုံ(၁၁)တွင် ယှဉ်တွဲပြနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းခံရသူ
- စကားပုံ(၁၂)တွင် နေရာပြ(၂)ခု အဖြစ်လည်းကောင်း

ဝါကျဖွဲ့ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ထူးခြားချက်မှာ ယခုတင်ပြခဲ့သည့်စကားပုံ(၁၂)ခုမှ စကားပုံ(၄၊ ၇၊ ၈)တွင် ရှေ့တွင်ရသော နာမ်ပုဒ်တို့တွင်သာ နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း အဆုံးသတ်ပစ္စည်းပါဝင်ပြီး ကျန်စကားပုံများရှိ နာမ်ပုဒ်များတွင် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း အဆုံးသတ်ပစ္စည်းမပါဝင်ဘဲ ရေးထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၂၊ ၁၊ ၂။ ဝါကျအဆုံးသတ်ကြိယာ

ကြိယာသည် ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြမည့် သဒ္ဒါအမျိုးအစားများအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာသဒ္ဒါက ကြိယာကို အနက်အဓိပ္ပာယ်အရ(**ပြုခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ရှိခြင်းကိုဖြစ်စေ ပြသော ပုဒ်မြန်မာသဒ္ဒါ၊ ၂၀၀၅၊ ၁၃။**’) သတ်မှတ်၍ ဘာသာဗေဒက ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအရ သတ်မှတ်သည့် သဘောရှိသည်။

ဘာသာဗေဒသဘောအရ **အမေးဝါကျ**(question sentence) ‘. . . သလား’ကွက်လပ်တွင် အစားထိုးနိုင်ပါက ကြိယာဟုသတ်မှတ်ပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် ‘စား၊ သနား’တို့ကို ရှေ့ဝါကျကွက်လပ်တွင် အစားထိုးလိုက်လျှင် မြန်မာစကားပြောသူတက လက်ခံနိုင်သောကြောင့် ကြိယာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မြန်မာစကားရှိကြိယာတို့ကို **ကြိယာရိုး**(simple verb)၊ **ကြိယာရော** (com plex verb)၊ **ကြိယာပေါင်း** (compound verb) ဟူ၍ (၃)မျိုး ခွဲခြားနိုင်သည်။

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများရှိ ဝါကျရိုး(၁၈)ခုကို စိစစ်ကြည့် သောအခါ ကြိယာမပါဘဲ ရေးထားသည့် ဝါကျရိုး၊ လုံးချင်းကြိယာဖြင့် ရေးထားသည့် ဝါကျရိုး၊ လုံးတွဲကြိယာဖြင့် ရေးထားသည့် ဝါကျရိုးဟူ၍ (၃)မျိုး ပါဝင်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကြိယာမပါဘဲ ရေးထားသည့် ဝါကျရိုး(၅)ခု ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့ကို တင်ပြရလျှင် –

ဝါကျရိုး	→ သီးခြားဝါကျ		ဝါကျပစ္စည်းမရှိ
Ss	ICL		-
	ကြောင်တစ်သက် ကြက်တမြို့	–	-
	ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန် နဂါးပြည်နဂါး	–	-

ဆင်လည်း ဆင့်အထွာနှင့် ပုရွက်ဆိတ်လည်း
ပုရွက်ဆိတ်အထွာနှင့် – -
နဂါးပြည်နဂါး ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန် – -
နွားထီးငါးကျပ် နွားမငါးကျပ် – -

ကြိယာရိုးဖြင့် ရေးထားသည့်ဝါကျရိုး(၁၀)ခု ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့ကို တင်ပြရလျှင်–

ဝါကျရိုး	→	သီးခြားဝါကျ		ဝါကျပစ္စည်းမရှိ
Ss		ICL		-
		ကျီးတစ်ကောင်အတွက် ကျီးများ	ပျက်	-
		ကြွက်နားရွက် ဝက်	တတ်	-
		ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်း	ကြော်	-
		ဆင်သေကို ဆိတ်ရေနှင့်	ဖုံး	-
		ဆင့်နားရွက် ကြွက်	တတ်	-
		ဓိးကွက်လောက်တော့ ငှက်တိုင်း	လှ	-
		နွားကလေးနို နွားကြီး	စို့	-
		မျောက်မြီးနှင့် မျောက်	ချည်	-
		လင်းတလောက် ငှက်တိုင်း	လှ	-
		ဝက်နားရွက် ကြွက်	တတ်	-

အငြင်းပစ္စည်း+ကြိယာ+အကူကြိယာ‘auxiliary’**ဖြင့် ရေးထားသည့်ဝါကျရိုး(၃)ခု** ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့ကို တင်ပြရလျှင်–

ဝါကျရိုး	→	သီးခြားဝါကျ		ဝါကျပစ္စည်းမရှိ
Ss		ICL		-
		ခြသေ့မင်းရှေ့ ယုန်သငယ်	**မ**သန်းဝံ့	-
		ဆင်ခေါင်း ခွေး	**မ**ချီနိုင်	-
		ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲ	**မ**ကြည့်ဝံ့	-

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂၊ ၂။ ဝါကျရောပွဲ့ပုံစီစဉ်မှု

စကားပုံများ၏ဝါကျရောဖွဲ့ပုံကို အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော၊ အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော၊ အမှီဝါကျနှစ်ခု မကပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံ ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၃)ခုခွဲခြားကာ စိစစ်တင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၂၊ ၁။ အမှီဝါကျတစ်ခုပါသောဝါကျရောဖွဲ့ပုံ

၁၊ ၂၊ ၁။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီ ဝါကျ တစ်ခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံ(၃၄)ခု ပါဝင်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့ကို

(၁)ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်

(၂)ဝါကျရောအတွင်ရှိ ကြိယာပုဒ်

ဟူ၍ (၂)ပိုင်းခွဲခြားကာ အသေးစိတ်စိစစ်လေ့လာ တင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၂၊ ၁၊ ၁။ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်

အမှီဝါကျခွဲအများစုသည် ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းသာပါဝင်ပြီး ယခုတင်ပြမည့် စကားပုံ (၇)ခုတွင်သာ နာမ်ပုဒ်နှင့်ကြိယာပုဒ် တစ်နည်း ပုဒ်(၂)ခုဖြင့် ရေးထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိ ရသည်။ ယင်းတို့မှာ–

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**		**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁) ကျီးဘုတ်ရိုသေ	ဘုတ်ကျီး	ရိုသေ	-
(၂) ကြောင်ရုပ်ဖြစ်စေ			
ကြွက်သေတာ		လိုရင်း	-
(၃) စာဥ ဒေါင်းအုပ်	ဒေါင်းဥ	စာဥ	-
(၄) တောကြောင့် ကျားလုံ	ကျားကြောင့်	တောလုံ	-
(၅) ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ကောက်ကောက်သွားက	ကောက်ကောက်	လိုက်	၏
(၆) ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	ဖြောင့်ဖြောင့်	လိုက်	၏
(၇) လုံဖျား ပုစဉ်းနား	ကျီးကန်း	ချေး	ပါ

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအတူ သီးခြားဝါကျခွဲအများစုသည်လည်း ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းသာပါဝင်ပြီး ယခုတင်ပြ မည့် စကားပုံ(၁၃)ခုတွင်သာ နာမ်ပုဒ်နှင့်ကြိယာပုဒ် တစ်နည်းပုဒ်(၂)ခု၊နာမ်ပုဒ်(၂)ခု၊ကြိယာ ပုဒ်တစ်ခု တစ်နည်းပုဒ်(၃)ခုဖြင့် ရေးထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

နာမ်ပုဒ်နှင့်ကြိယာပုဒ် တစ်နည်းပုဒ်(၂)ခုဖြင့် ရေးထားသော သီးခြားဝါကျခွဲများမှာ

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**		**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁) ကျားလည်းကြောက်ရ	ကျားချေးလည်း	ကြောက်ရ	-
(၂) ဆင်ပိန်	ကျွဲလောက်	–	-
(၃) တောကြောင့် ကျားလုံ	ကျားကြောင့်	တောလုံ	-
(၄) ပျားလည်းစွဲသာ	ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ	-	-

(၅) ဖားကိုလို	ဖားပေါင်ဖြင့်	မျှား	-
(၆) မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	ကြည့်	-
(၇) မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	မကြည့်	နှင့်
(၈) ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ	ပျားလည်းစွဲသာ	-	-
(၉) လင်းတလောက်တော့	ငှက်တိုင်း	လှ	-

တို့ ဖြစ်သည်။

နာမ်ပုဒ်(၂)ခုနှင့် ကြိယာပုဒ် တစ်နည်းပုဒ်(၃)ခုဖြင့် ရေးထားသော သီးခြားဝါကျခွဲများမှာ–

(၁)ကျီးဘုတ်ရိုသေ	ဘုတ်ကျီး	ရိုသေ	-
(၂)ယုန်တောင်ပြေး	ခွေးမြောက်	လိုက်	-
(၃)ရှေ့ဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ကောက်ကောက်သွားက	ကောက်ကောက်	လိုက်	၏
(၄)ရှေ့ဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်		
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	ဖြောင့်ဖြောင့်	လိုက်	၏

တို့ ဖြစ်သည်။

၂၊ ၂၊ ၁၊ ၂။ဝါကျရောအတွင်းရှိကြိယာပုဒ်

အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၃၄)ခုတွင် အမှီဝါကျခွဲပြု ပစ္စည်းမပါဘဲ ရေးထားသော ဝါကျရော(၂၂)ခု ပါဝင်နေသည်ကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ–

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**		**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁) ကျားလည်းကြောက်ရ	ကျားချေးလည်း	ကြောက်ရ	-
(၂) ကျီးဘုတ်ရိုသေ	ဘုတ်ကျီး	ရိုသေ	-
(၃) ကြောင်မရှိ	ကြွက်	ထ	-
(၄) ကြောင်မရှိ	ကြွက်	မြူး	-
(၅) ကြောင်အို	ကြွက်	မလေး	-
(၆) ငါးကြော်မကြိုက်	ကြောက်	မိုက်	-
(၇) ငါးစိမ်းမြင်	ငါးကင်	ပြစ်	-
(၈) ငါးပွက်ရာ	ငါးစာ	ချ	-
(၉) စာဥ ဒေါင်းအုပ်	ဒေါင်းဥ	စာအုပ်	-
(၁၀) ဆင်ပိန်	ကျွဲလောက်	–	-
(၁၁) ဆင်မတတ်နိုင်	ကြွက်	တတ်နိုင်	၏
(၁၂) တောကြောင့် ကျားလုံ	ကျားကြောင့်	တောလုံ	-

(၁၃) နွားကွဲ		ကျား	ကိုက် -
(၁၄) နွားပျိုသန်လှ	နွားအိုး	ပေါင်ကျိုး	-
(၁၅) ပျားလည်းစွဲသာ	ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ	-	-
(၁၆) ဖားကိုလို	ဖားပေါင်ဖြင့်	မျှား	-
(၁၇) မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	ကြည့်	-
(၁၈) မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	မကြည့်	နှင့်
(၁၉) ယုန်ကျူးချည်	ခွေးကျူးချည်	-	-
(၂၀) ယန်တောင်ပြေး	ခွေးမြောက်	လိုက်	-
(၂၁) ယုန်ထောင်	ကြောင်	မိ	-
(၂၂) လုံဖျား ပုစဉ်းနား	ကျီးကန်း	ချေး	ပါ

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖန် သီးခြားဝါကျခွဲ အများစုသည်းလည်း ဝါကျအဆုံးသတ်ပစ္စည်းမပါဘဲ ဝါကျရော (၆)တွင်သာ ဝါကျအဆုံးသတ်ပစ္စည်းထည့်ကာ ရေးထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ယင်း တို့မှာ–

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**	**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁) ကျောင်းခံတွင်းပျက်နှင့်	ဆက်ရက်တောင်ပံကျိုး	သည်
(၂) ဆင်မတတ်နိုင်	ကြွက်တတ်နိုင်	၏
(၃) မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာမကြည့်	နှင့်
(၄) ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်	
ကောက်ကောက်သွားက	ကောက်ကောက်လိုက်	၏
(၅) ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်	
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်	၏
(၆) လုံဖျား ပုစဉ်းနား	ကျီးကန်းချေး	ပါ

တို့ ဖြစ်သည်။

အမှီဝါကျခွဲတွင် ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဝါကျခွဲတွင်ဖြစ်စေ တူညီသည့် **ကြိယာအထူးပြု**(adverbial) ပါဝင်သော စကားပုံ(၂)ခုကိုလည်းလေ့လာစိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ–

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**	**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁)ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်	
ကောက်ကောက်သွားက	**ကောက်ကောက်**လိုက်	၏
(၂)ရွှေဆောင်နွားလား	နောက်နွားတစ်သိုက်	
ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက	**ဖြောင့်ဖြောင့်**လိုက်	၏

တို့ ဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် သီးခြားဝါကျခွဲတွင် အငြင်းပြပစ္စည်းပါသောဝါကျရော(၁)ခု၊ အကူကြိယာပါသော ဝါကျရော(၂)ခု၊ အပြောပုံစံဖြင် အဆုံးသတ်ကာ ရေးထားသောဝါကျ(၁)ခုကိုလည်း လေ့လာစိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ –

အမှီဝါကျခွဲ	**+သီးခြားဝါကျခွဲ**	**ဝါကျပစ္စည်း**
(၁)ကြောင်အို	ကြွက်	**မလေး** -
(၂)ကျားလည်းကြောက်ရ	ကျားချေးလည်း	ကြောက်**ရ** -
(၃)ဆင်မတတ်နိုင်	ကြွက်	တတ်**နိုင်** **၏**
(၄)မျောက်သားစားချင်	မျောက်မျက်နှာ	မကြည့် **နှင့်**

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂၊ ၂၊ ၂။ **အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသောဝါကျရောပွဲ့ပုံ**

၁၊ ၂၊ ၂။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံ(၆)ခု ပါဝင်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့ကို

(၁)ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်

(၂)ဝါကျရောအတွင်ရှိ ကြိယာ

ဟူ၍ (၂)ပိုင်းခွဲခြားကာ အသေးစိတ်စိစစ် လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၂၊ ၂၊ ၁။ **ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်**

၁၊ ၂၊ ၂။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီ ဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ဝါကျရော(၆)ခုရှိ အမှီဝါကျတိုင်းသည် နာမ်ပုဒ်နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ဝါကျရောရှိ သီးခြားဝါကျခွဲများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ သီးခြားဝါကျခွဲအများစု ပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားပြီး ဝါကျရောတစ်ခုတွင်မူ သီးခြားဝါကျခွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ရမည့် ပုဒ်တစ်ခုမှ မပါဝင်ပါ။ သို့သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်အဆက်အစပ်အရ သီးခြားဝါကျခွဲကို မြှုပ်၍ရေးထားသည့်သဘော စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၂၊ ၂၊ ၂၊ ၂။ **ဝါကျရောအတွင်းရှိကြိယာ**

၁၊ ၂၊ ၂။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ဝါကျရော(၅)ခုရှိ အမှီဝါကျ တိုင်းသည် လုံးချင်းကြိယာဖြင့်ရေးထားပြီး ဝါကျရောတစခုရှိ အမှီဝါကျတစ်ခုတွင်သာ **'လမ်းကူး'** ကြိယာပေါင်းဖြင့် ရေးထားသည်။

ထို့ပြင် ဝါကျရော(၅)ခုရှိ အမှီဝါကျတိုင်းတွင် ဝါကျအဆုံးသတ်ပစ္စည်းပါဝင်ပြီး **'ငါးတု ခရုပွက် အိုင်ပျက်'**ဝါကျရောရှိ အမှီဝါကျများတွင်သာ ဝါကျအဆုံးပစ္စည်း မပါဝင်သည်ကို စိစစ် တွေ့ရှိရပါသည်။

ဝါကျရော(၅)ခုရှိ သီးခြားဝါကျခွဲများသည် ဝါကျအဆုံးပစ္စည်းမပါဝင်ဘဲ 'ကျားချင်းကိုက်ရာ သမင်ကူ **မှားသည်**'ဝါကျရောရှိ သီးခြားဝါကျခွဲတွင်သာ ဝါကျအဆုံးပစ္စည်းပါဝင်ပါသည်။

ထို့ပြင် သီးခြားဝါကျခွဲများတွင် ကြိယာတစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရော(၂)ခု၊ ကြိယာပုဒ် တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရော(၁)ခု၊ ကြိယာအထူးပြု+ ကြိယာမပါဘဲရေးထားသော ဝါကျရော (၁)ခု၊ ကြိယာမပါဘဲရေးထားသောဝါကျရော(၁)ခု၊ အငြင်းပြပစ္စည်း+ကြိယာ ဖြင့်ရေးထားသော ဝါကျရော(၁)ခုတို့ ဖြစ်သည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၂၊ ၂၊ ၃။ အမှီဝါကျသုံးခုပါသောဝါကျရောဖွဲ့ပုံ

၁၊ ၂၊ ၃။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီ ဝါကျ သုံးခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံ(၃)ခု ပါဝင်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့ကို

(၁) ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်

(၂) ဝါကျရောအတွင်ရှိ ကြိယာ

ဟူ၍ (၂)ပိုင်းခွဲခြားကာ အသေးစိတ်စိစစ် လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

၂၊ ၂၊ ၃၊ ၁။ ဝါကျရောအတွင်းရှိပုဒ်

၁၊ ၂၊ ၃။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီဝါကျ သုံးခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများတွင် ပါဝင်သောပုဒ်ဖွဲ့ပုံကို လေ့လာကြည့်သောအခါ –

အမှီဝါကျခွဲတွင် **နာမ်အထူးပြု**(adjectival) + နာမ် + ကြိယာပေါင်းဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျ ရော(၁)ခု၊ ကြိယာပေါင်းဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရော(၁)ခု၊ ကျန်ဝါကျရောသည် ကံပုဒ်+ ကြိယာပေါင်း ဖြင့် ရေးထားသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

သီခြားဝါကျခွဲတွင် ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရော(၂)ခု၊ ကြိယာပုဒ်မြှုပ်၍ ရေးထားသော ဝါကျရော(၁)ခုဟူ၍ စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၂၊ ၂၊ ၃၊ ၂။ ဝါကျရောအတွင်းရှိကြိယာ

၁၊ ၂၊ ၃။တွင် တင်ပြချက်များအရ တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် အမှီဝါကျ သုံးခုပါသော ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများတွင် ပါဝင်သောကြိယာဖွဲ့ပုံကို လေ့လာကြည့်သောအခါ –

အမှီဝါကျခွဲရှိ ကြိယာများမှာ နာမ်ပေါင်းကြိယာ(ကြက်ချည်၊ ဖားနိုင်)ဖြင့်ရေးထားပြီးကြိယာ မြှုပ်၍ရေးထားသည်ကိုလည်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

သီးခြားဝါကျခွဲရှိ ကြိယာများမှာ အငြင်းပြ+ကြိယာ(မခိုင်)၊ နာမ်ပေါင်းကြိယာ(ငါစား)နှင့် ကြိယာ မြှုပ်၍ရေးထားသည်လည်း ပါဝင်နေသည်ကို စိစစ်တွေ့ရရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

မြန်မာစာအဖွဲ့ကထုတ်ဝေခဲ့သော မြန်မာစကားပုံစာအုပ်တွင် ပါဝင်သော တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်ကို စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံနှင် စကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်မှု ဟူ၍တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဤသို့တင်ပြခဲ့သည်များကို အခြေပြုကာ ကဏ္ဍ(၂)ခု ခွဲခြားကာ အသေးစိတ်သုံးသပ် တင်ပြသွားမည်။

၃၊ ၁။ စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ ပုံသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံကို ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံသုံးသပ်ချက်နှင့် ဝါကျရောဖွဲ့ပုံ သုံးသပ်ချက်ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၂)ခုခွဲကာ သုံးသပ်တင်ပြသွားပါမည်။

၃၊ ၁၊ ၁။ ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျရိုး(၁၈)ခုပါဝင်သည်။ ယင်းတို့ကို လေ့လာကြည့်သောအခါ–

(၁) 'ကျီးတစ်ကောင်းအတွက် ကျီးများပျက်၊ မျောက်မြီးနှင့် မျောက်ချည်'စသည့် စကားပုံတစ်ခု အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရိုး(၁၃)ခု၊

(၂) 'ကြွက်နားရွက် ဝက်တတ်၊ ဆင့်နားရွက် ကြွက်တတ်၊ ဝက်နားရွက် ကြွက်တတ်၊ ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန်နဂါးပြည်နဂါး၊ နဂါးပြည်နဂါး ဂဠုန်ပြည်ဂဠုန်'ဟူသည့် ပြောင်းပြန်သဘောဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရိုး(၅)ခု ပါဝင်နေသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃၊ ၁၊ ၂။ ဝါကျရောဖွဲ့ပုံသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျရော(၄၃)ခုပါဝင်သည်။ ယင်းတို့တွင် အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၃၄)ခု၊ အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရော (၆)ခု၊ အမှီဝါကျသုံးခုပါသော ဝါကျရော(၃)ခု ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၃၄)ခုကို လေ့လာကြည့်သောအခါ –

(၁) 'ကျားသနားမှ နွားချမ်းသာ၊ ဆင်ပိန် ကျွဲလောက်'၊ စကားပုံတစ်ခု အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုဖြင့်ရေးထားသော ဝါကျရော(၂၆)ခု

(၂) ပျားလည်းစွဲသာ ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ၊ ရှဉ့်လည်းလောက်သာ ပျားလည်းစွဲသာ၊ မျောက်သားစားချင် မျောက်မျက်နှာကြည့်၊ မျောက်သားစားချင် မျောက်မက်နှာမကြည့်နှင့်၊ ရှေ့ဆောင်နွားလားကောက်ကောက်သွားက နောက်နွားတစ်သိုက် ကောက်ကောက်လိုက်၏၊ ရှေ့ဆောင်နွားလားဖြောင့်ဖြောင့်သွားက နောက်နွားတစ်သိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏'ပြောင်းပြန်သဘောဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရော(၆)ခု

(၃) ကြောင်မရှိ ကြွက်**ထ**၊ ကြောင်မရှိ ကြွက်**မြူး**'အဓိပ္ပာယ်တူသော်လည်း ကြိယာအသုံး ပြောင်းထားသည့် ဝါကျရော(၂)ခု ပါဝင်နေသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၆)ခုကို လေ့လာကြည့်သောအခါ သမင်မွေးရင်း ကျား စားရင်း၊ ကျားချင်းကိုက်ရာ သမင်ကူမှားသည်'စသဖြင့် စကားပံတစ်ခုအဓိပ္ပာယ်တစ်ခုဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရောများသာ ဖြစ်သည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျသုံးခုပါသော ဝါကျရော(၃)ခကို လေ့လာကြည့်သောအခါ 'ဖားနိုင်ဖားစားငါးနိုင်ငါးစား'စသဖြင့် စကားပုံတစ်ခုအဓိပ္ပာယ်တစ်ခုဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရောများသာ ဖြစ်သည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃၊ ၂။ စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်မှု သုံးသပ်ချက်

စကားပုံသည် တစ်ဦးကတစ်ဦးကို တစ်ဦးကတစ်ဖွဲ့ကို သိလွယ်မြင်လွယ်အောင် ရှေးကပြောဆိုခဲ့သည်များကို ပမာပြု၍ ခိုင်းနှိုင်းသည့်အပြောစကား ဖြစ်နေ၍ စကားပုံအများစုတွင် 'နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကြိယာပုဒ်ဖြစ်ကြောင်း'ပစ္စည်းမပါဝင်ပါ။ တစ်နည်းစကားပုံအများစုသည် အပြောပုံ သဏ္ဌာန်ဖြင့် ရေးထားသည်ကများပြီး အရေးပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ရေးထားသည်က နည်းပါသည်။ အချို့စကားပုံများဆိုလျှင် ကြိယာပင်မြှုပ်၍ရေးထားသည်။ ထိုအချက်ကြောင့် ဝါကျဖွဲ့ပုံများကို စိစစ်တင်ပြရာတွင် စကားပုံများ၏အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊ စကားပုံတစ်ခုချင်းအနေအထားနှင့် ယင်းတွင်ပါသော ပုဒ်တို့၏သဘောသဘာဝကိုလည်းကောင်း အခြေပြု၍စိစစ်မှု ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်မှုကို ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံစိစစ်မှုသုံးသပ်ချက်နှင့် ဝါကျရောဖွဲ့ပုံစိစစ်မှုသုံးသပ်ချက်ဟူ၍ ကဏ္ဍ(၂)ခုခွဲကာ သုံးသပ်တင်ပြသွားပါမည်။

၃၊ ၂၊ ၁။ ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံစိစစ်မှုသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျရိုးပုံစံဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျ(၁၈) ခု ရှိသည်။ ယင်းတို့ကို အသေးစိတ်စိစစ်ကြည့်သောအခါ –

(၁) 'နွားကလေးနို့ နွားကြီးစို့'စသည့် နာမ်ပုဒ်တစ်ခု+ကြိယာဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရိုး(၆)ခု

(၂) 'ကြွက်နားရွက် ဝက်တတ်'စသည့် နာမ်ပုဒ်နှစ်ခု+ကြိယာဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရိုး(၁၂)ခု

(၃) 'ကြောင်တစ်သက် ကြက်တမြို့'စသည့် ကြိယာပုဒ် မပါဘဲ ရေးထားသော ဝါကျရိုး(၅)ခု

(၄) 'မျောက်မြီးနှင့် မျောချည်'စသည့် ကြိယာရိုးဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျရိုး(၁၀)ခု

(၅) 'ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲ မကြည့်ဝံ့'စသည့် အငြင်းပစ္စည်း+ကြိယာ+အကူကြိယာဖြင့် ရေးထားသည့် ဝါကျရိုး(၃)ခုတို့ ဖြစ်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၃၊ ၂၊ ၂။ ဝါကျရောဖွဲ့ပုံစိစစ်မှုသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများတွင် ဝါကျရောပုံစံဖြင့် ရေးထားသော ဝါကျ(၄၃)ခု ရှိသည်။ ယင်းတို့တွင် အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၃၄)ခု၊ အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရော (၆)ခု၊ အမှီဝါကျသုံးခုပါသော ဝါကျရော(၃)ခု ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျတစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၃၄)ခုကို အသေးစိတ် စိစစ်ကြည့်သောအခါ –

(၁) ဝါကျရောရှိ 'ကြောင်အိုကြွက်မလေး'စသည့် အမှီဝါကျခွဲ(၂၇)ခုသည် ပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားခြင်း၊

ကျီးဘုတ်ရိုသေ ဘုတ်ကျီးရိုသေ'စသည့် အမှီဝါကျခွဲ(၇)ခုသာ နာမ်ပုဒ်+ကြိယာပုဒ် တစ်နည်းပုဒ်(၂)ခုဖြင့် ရေးထားခြင်း

(၂) ဝါကျရောရှိ 'ယုန်ထောင်ကြောင်မိ'စသည်သီးခြားဝါကျခွ (၂၁)ခုသည် ပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားခြင်း

'ဆင်ပိန်ကျွဲလောက်'စသည့် သီးခြားဝါကျဝါကျခွဲ(၉)ခုသည် နာမ်ပုဒ်+ကြိယာပုဒ် တစ်နည်းပုဒ်(၂)ခုဖြင့် ရေးထားခြင်း

'ကျီးဘုတ်ရိုသေ ဘုတ်ကျီးရိုသေ'စသည့် သီးခြားဝါကျဝါကျခွဲ(၄)ခုသည် နာမ်ပုဒ်နှစ်ခု+ကြိယာပုဒ် တစ်နည်း ပုဒ်(၃)ခုဖြင့် ရေးထားခြင်း

(၃) ဝါကျရောရှိ 'ဖားတုလို့ခရုခုန်'စသည့် အမှီဝါကျခွဲ(၁၂)ခုတွင်သာ အမှီဝါကျခွဲပြပစ္စည်း ပါဝင်ခြင်း

'ယုန်ထောင်ကြောင်မိ'စသည့် အမှီဝါကျခွဲ(၂၂)ခုတွင်သာ အမှီဝါကျခပြပစ္စည်း မပါဝင်ခြင်း

(၄) ဝါကျရောရှိ 'ဆင်ပိန်ကျွဲလောက်'စသည့် သီးခြားဝါကျခွဲ(၂၈)ခုတွင် ဝါကျအဆုံးသတ်ပစ္စည်း မပါဝင်ခြင်း

ဝါကျရောရှိ 'ဆင်မတတ်နိုင် ကြွက်တတ်နိုင်၏'စသည့် သီးခြားဝါကျခွဲ(၆)ခုတွင်သာဝါကျအဆုံးသတ်ပစ္စည်း ပါဝင်ခြင်းရှိသည်ကို လေ့လာစိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျနှစ်ခုပါသော ဝါကျရော(၆)ခုကို အသေးစိတ် စိစစ်ကြည့်သောအခါ –

(၁) ဝါကျရောရှိ 'ကျားချင်းကိုက်ရာ သမင်ကူမှားသည်' စသည့် အမှီဝါကျခွဲအားလုံးသည် နာမ်ပုဒ်+ကြိယာပုဒ်တို့ဖြင့် ရေးထားခြင်း

(၂) ဝါကျရောရှိ 'ကျားချင်းကိုက်ရာ သမင်လမ်းကူ မှားသည်'စသည့် သီးခြားဝါကျခွဲ အားလုံးသည် ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားခြင်း

(၃) 'သမင်မွေးရင်း ကျားစားရင်း' ဝါကျရောတစ်ခုတွင်သာ သီးခြားဝါကျခွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ရမည့် ပုဒ်တစ်ခုမှ မပါဝင်ဘဲ ရေးထားခြင်းတို့ကို လေ့လာစိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အမှီဝါကျသုံးခုပါသော ဝါကျရော(၃)ခုကို အသေးစိတ် စိစစ်ကြည့်သောအခါ –

(၁) 'ဆင်ချည်သောကြိုး ကြက်**ချည်**သော်**မမြဲ** ကြက်ချည်သောကြိုး ဆင်**ချည်**သော် မခိုင် အမှီဝါကျခွဲတွင် နာမ်အထူးပြု+နာမ်+ နာမ်ပေါင်းကြိယာဖြင့် ရေးထားခြင်း

'ဖား**နိုင်** ဖား**စား** ငါး**နိုင** ငါးစား'အမှီဝါကျခွဲများကို နာမ်ပေါင်းကြိယာဖြင့် ရေးထားခြင်း

'လင်းနို့ခွန်**တောင်း** ကြွက် ကြွက်ခွန်**တောင်း** လင်းနို့' အမှီဝါကျခွဲများကိုကံပုဒ်+ကြိယာပေါင်းဖြင့် ရေးထားခြင်း

(၂) 'ဖားနိုင် ဖားစား ငါးနိုင် **ငါးစား**'စသည့် သီခြားဝါကျခွဲတင် ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားသောဝါကျရော(၂)ခုကို ကြိယာပုဒ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ရေးထားခြင်း

လင်းနို့ခွန်**တောင်း** ကြွက် ကြွက်ခွန်**တောင်း** လင်းနို့'ဟူသည့် သီးခြားဝါကျခွဲတွင်ကြိယာပုဒ် မပါဝင်ဘဲ ရေးထားခြင်း

(၃) 'ဖား**နိုင်**ဖား**စား** ငါး**နိုင**ငါး**စား**'စသဖြင့် အမှီဝါကျခွဲများအားလုံးကို ကြိယာပစ္စည်းမြှုပ်၍ရေးထားခြင်း

(၄) ဖား**နိုင်** ဖား**စား** ငါး**နိုင်** ငါး**စား**'စသဖြင့် သီးခြားဝါကခွဲ(၂)တွင် ကြိယာပစ္စည်းမြှုပ်၍ရေးထားခြင်း၊ သီးခြားဝါကျခွဲတစ်ခုတွင်မူ ကြိယာပုဒ် မြှုပ်၍ ရေးထားခြင်းတို့ကို လေ့လာစိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

နိဂုံး

'တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့်ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျဖွဲ့ပုံ စိစစ်ချက်'ဟူသော ဤစာတမ်းတွင် (၃)ပိုင်းခွဲကာ တင်ပြခဲ့ပါသည်။ **အပိုင်းတစ်**တွင် တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာနဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသော စကားပုံများ၏ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံ၊ ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများကို တင်ပြခဲ့သည်။ **အပိုင်းနှစ်**တွင် ဝါကျရိုးဖွဲ့ပုံ၊ ဝါကျရောဖွဲ့ပုံများကို မိမဖတ်မှတ်ထားသည့် စာပေများ၊ ပညာရှင်ဆရာကြီးများ၏သင်ပြမှုအရ သိလာရသော အတွေးအမြင်နှင့် သိမှတမှုများအရ အသေးစိတ်စိစစ်တင်ပြခဲ့သည်။ **အပိုင်းသုံး**တွင် 'ကဏ္ဍတစ်နှင့် ကဏ္ဍနှစ်'တို့တွင် တင်ပြခဲ့သည်များကို မိမိညွှန်ပညာအရ ခွခြမ်းစိတ်ဖြာ စိစစ်သုံးသပ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း **'တိရစ္ဆာန်ကိုတိရစ္ဆာန်ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသောစကားပုံများ၏ ဝါကျဖွဲ့ပုံစိစစ်ချက်'** ဟူသော ဤ စာတမ်းသည် ဘာသာစကားကို အထူးပြုလေ့လာနေသူများအတွက် အထောက်အပံ့ကောင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု စာတမ်းပြုစုက ယုံကြည်မိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ကိုလေး၊ **မောင်**။ (၂၀၀၃)။ ***မြန်မာသဒ္ဒါ (ဘာသာဗေဒလေ့လာချက်)*** ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောကျမ်း။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၆)။ ***မြန်မာစကားပုံ***၊ တတိယအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်***၊ ဒုတိယအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ နေလင်းပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာနှင့် ဘာသာစကား ပညာဦးစီးဌာန။ (၂၀၁၆)။ ***ခရီးဆောင်အင်္ဂလိပ်–မြန်မာအဘိဓာန်***၊ ဒုတယအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ ပုံနှိပ်တိုက်မပါ။

မြန်မာသဒ္ဒါ၊ ပထမအကြိမ်။(၂၀၀၅)။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Crystal, D.(2004). ***A Dictionary of Linguistics and Phonetics***.(5th.edn.) Malden, Blackwell Publishing Ltd.

လေ့လာဖတ်မှတ်သောစာအုပ်

ထွန်းမြင့်၊ **ဦး**။ (၁၉၉၅)။ ***ဘာသာဗေဒ***။ ရန်ကုန်တကသိုလ်၊ ဂျီအီးစီ (ပညာရေး)သမဝါယမလီမိတက်။

မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျ အထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှလေ့လာချက်

မွန်မွန်အောင်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတွင် မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရ အထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤ စာတမ်းကိုပြုစုရသည့် ရည်ရယ်ချက်မှာ ဝါကျဖွဲ့ပုံအမှားများကြောင့် ဆိုလိုချက်လွဲမှားရပုံနှင့် မျက်မှောက်ခေတ် သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံအမှားများကို အမှန်ဖြစ်လာစေရန်၊ တည့်မတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဝါကျဖွဲ့ပုံမှားလျှင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာတွင်လည်း မှားယွင်းနိုင်ပါသည်။ ဝါကျဖွဲ့ပုံအမှားဟူသည် ဝါကျတစ်ကြောင်းအတွင်းရှိ ပုဒ်အထားအသို မှားယွင်းမှုပင်ဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်ဟုဆိုရာ၌ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ် များကိုဆိုလိုပါသည်။ မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များအတွင်းရှိ မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသို အမှားများကင်းစင်စေရန် ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် သရုပ်ဖော်နည်း descriptive method ကို အသုံးပြုလျက် လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းသည် မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင် ဝါကျအထားအသို မှန်ကန်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ– မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံ၊ မြန်မာဂျာနယ်၊ လူမှုဝန်းကျင်၊ သရုပ်ဖော်နည်း၊ လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မျက်မှောက်ခေတ်သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ (၁) လူမှုဘာသာဗေဒနှင့် ဝါကျ၏အခန်းကဏ္ဍ (၂) မျက်မှောက်ခေတ်သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိအထားအသို အမှားများ လေ့လာချက်ဟု အပိုင်းနှစ်ပိုင်းခွဲ၍ လေ့လာတင်ပြပါမည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ဤစာတမ်းကို ပြုစုရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ မျက်မှောက်ခေတ် သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များတွင် တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို အမှန်ဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

သုတေသနပြဿနာနှင့် အသုံးပြုသောနည်းလမ်း

ဤစာတမ်း၏ သုတေသနမေးခွန်းများမှာ (၁) မြန်မာသတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များအတွင်းရှိ မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားမှား ကင်းစင်စေရန် မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်နည်း။ (၂) မြန်မာ သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများသည် မြန်မာ့လူမှုဝန်းကျင်တွင် မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေနိုင်သနည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် သရုပ်ဖော်နည်း descriptive methodကို အသုံးပြုလျက် လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

*ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ထားဝယ်တက္ကသိုလ်။

မျှော်မှန်းရလဒ်

လူမှုဝန်းကျင်ရှိ သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များတွင် ဝါကျဖွဲ့ရာ၌ ပုဒ်အထားအသိုတို့ကို မှန်ကန်စွာ ရေးသားခြင်းဖြင့် ဝါကျဖွဲ့ပုံမှန်ကန်ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသည့် ဝါကျများကြောင့်လူတိုင်း နားလည်စွာ ဖတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၁။ လူမှုဘာသာဗေဒနှင့် ဝါကျ၏အခန်းကဏ္ဍ

လူမှုဘာသာဗေဒဟူသည် ဘာသာဗေဒ၏ ပညာရပ်ခွဲတစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ ဆက်နွယ်မှုသွင်ပြင်လက္ခဏာအားလုံးကို လေ့လာသောပညာဖြစ်သည်။[၁] လူမှုအချက်အလက်များဖြစ်သော လူမှုအဆင့်အတန်း၊ ပညာရေးအမျိုးအစား၊ အသက်၊ လိင်၊ လူမျိုးစုနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်စသည်တို့နှင့် ဘာသာစကား၏ ဆက်စပ်မှုကိုလေ့လာပါသည်။[၂]

လူမှုဘာသာဗေဒဟူသော ဝေါဟာရကိုပထမဦးဆုံး သုံးခဲ့သူမှာ သောမတ်[၃] ဖြစ်ပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ မန်းပုံနှိပ်တိုက်မှထုတ်သော 'အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူမှုဘာသာဗေဒ'[၄] စာအုပ်တွင် တွေ့ရပါသည်။[၅]

လူမှုဘာသာဗေဒဟူသော ဝေါဟာရကို ပညာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရအဖြစ် စတင်အသုံးပြုခဲ့သူမှာ ကဗျာဆရာနှင့ ဒဿနိကဗေဒပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်သူဟားဗား[၆]ဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။[၇] ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်အစောပိုင်းကာလတွင် ပထမဆုံးလူမှုဘာသာဗေဒဆိုင်ရာ နိုးနှောဖလှယ်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဘာသာစကားအပြုအမူဆိုင်ရာ သုတေသနစာအုပ်စာတမ်းများ ရာပေါင်းများစွာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။[၈]

လူမှုဘာသာဗေဒတွင် ပြီးပြည့်စုံသော ဘာသာစကားတစ်ခုအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ရန်ဘာသာ စကား၏ အလုပ်တာဝန်များရှိပါသည်။ ဘာသာစကားတာဝန် ခုနစ်ရပ်ကိုစီခရစ်ပါ[၉]နှင့် အိပ်ချ်ဂျီဝစ်ဒိုဆန်[၁၀]တို့က ခွဲခြားပြခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ

(၁) ရည်ညွှန်းတာဝန်[၁၁]

(၂) ခံစားမှုပြတာဝန်[၁၂]

(၃) ညွှန်ကြားတာဝန်[၁၃]

---

[၁] Crystal, 2003, 422.

[၂] Richard, 1992, 339.

[၃] Thomas Callan Hadson

[၄] Sociolinguistics in India

[၅] www.wiki. Sociolinguistics.com

[၆] Harver C. Curie

[၇] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၉။

[၈] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၅၊ ၂။

[၉] C- Criper

[၁၀] H. G. Widdowson

[၁၁] referential function

[၁၂] emotive function

[၁၃] directive function

(၄) ဆက်သွယ်မှုပြတာဝန်[၁]

(၅) လူမှုအခြေပြတာဝန်[၂]

(၆) ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်[၃]

(၇) ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်[၄] တို့ဖြစ်ပါသည်။[၅]

လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ ဘာသာစကားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြားရှိ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသို အမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၁ ၊ ၁။ ဝါကျ၏အခန်းကဏ္ဍ

ဝါကျကို မြန်မာသဒ္ဒါအတွဲ(၃) တွင်

ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ရောက်အောင် စနစ်တကျစီစဉ်ထားသော ပုဒ်အစုအပေါင်းကို ဝါကျဟုခေါ်သည်။[၆] ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

အလယ်တန်းမြန်မာသဒ္ဒါတွင်

ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို ပြောဆိုရေးသားရာ၌ လိုရင်းအဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံအောင် လိုအပ်သောစကားလုံးများကို စီစဉ်ကာပြောဆို ရေးသားကြ၏။ ဤကဲ့သို့ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံအောင် စီစဉ်ထားသောစကားလုံးစုကို ဝါကျဟုခေါ်၏။[၇] ဟုဖွင့်ဆို ထားပါသည်။

အောက်စဖို့ဒ်အဘိဓာန်တွင်

ထုံးစံအားဖြင့် ကတ္တားတစ်ခု၊ ကြိယာတစ်ခုပါဝင်ပြီး၊ အဓိန့်ပေးမှုသို့မဟုတ် မေးခွန်း၊ ထင်မြင်ယူဆချက်တို့ကို စကားလုံးများဖြင့် စုစည်းဖော်ပြချက်[၈] ဟုဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝါကျဟူသည် ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ရောက်အောင် စကားလုံးများဖြင့် စနစ်တကျ စုစည်းဖော်ပြချက်ဟု ဆိုရပါမည်။

မြန်မာစကားတွင် ဝါကျများကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအရ အမျိုးအစားခွဲလျှင် ဝါကျရိုးနှင့်ဝါကျရော ဟု နှစ်မျိုးခွဲနိုင်ပါသည်။

ဝါကျရိုးတွင် ကတ္တားပုဒ်နှင့်ကြိယာပုဒ်ဟူ၍ အခြေခံပုဒ်နှစ်ပုဒ်ပါဝင်သည်။[၉]

---

[၁] phatic function

[၂] contextual function

[၃] metalinguistic function

[၄] poetic function

[၅] Crisper & Widdowson, 1975, 195-197.

[၆] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၈၈၊ ၆၂။

[၇] ဖေမောင်တင်ဦး၊ ၁၉၆၃၊ ၉။

[၈] Wehmeier, 2000, 1165.

[၉] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၈၈၊ ၆၂

ဝါကျရောတွင် ဝါကျရိုးနှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက်ပိုသောဝါကျရိုးများကို ဝါကျတစ်ခုတည်း ဖြစ်စေရန်ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်း၊ သမ္ဗန္ဓတစ်ခုခုဖြင့်ဆက်ရေးသော ဝါကျကိုဝါကျရောဟုခေါ်သည်။

ဝါကျရောတွင် ကတ္တားနှင့်ကြိယာပါရှိပြီး၊ သီးခြားရပ်တည်နိုင်သော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသောပုဒ် အစုအပေါင်းကို အမှီခံဝါကျကဏ္ဍဟု ခေါ်သည်။[၁]

ထ့ကြောင့် ဝါကျတွင်ဝါကျရိုးနှင့် ဝါကျရောဟုနှစ်မျိုးတွေ့ရပြီး၊ ဝါကျရောတွင် အမှီဝါကျကဏ္ဍ နှင့် အမှီခံဝါကျကဏ္ဍဟု နှစ်မျိုးတွေ့ရပါသည်။

ဝါကျများဖြစ်တည်လာစေရန် စကားလုံးများကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည့်စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို လေ့လာသောပညာရပ်ကို **ဝါကျဖွဲ့ပ**[၂]ဟုခေါ်သည်။[၃]

မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံ တိမ်းချော်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ) "မြန်မာဘာသာစကား အပြော အဆိုအရေးအသား တိမ်းချော်လာမှုများကို ပြန်လည်တည့်မတ်ထိန်းသိမ်းရေး" သုတေသန စာတမ်းတွင်

> ဝါကျတိမ်းချော်မှုများတွင် မြန်မာဝါကျ၏ပုဒ်အထားအသိုကို ပြောင်းပြန်လှန်သုံးသော ပုဒ်ထားပြောင်းပြန်ဝါကျများသည်လည်း တွင်ကျယ်ခေတ်စားနေသော တိမ်းချော်မှု တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။[၄] ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့်ဝါကျဖွဲ့ရာတွင် ပုဒ်အသီးသီးကို နေထားတကျစီစဉ်ဖွဲ့စည်းရသည်။ ဝါကျတွင် ရှိသော ပုဒ်တို့သည် နေထားတကျမရှိပါက ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်သို့ မရောက်ရုံမျှမက လွဲမှားသွားတတ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝါကျဖွဲ့ရာ၌ပုဒ်တို့ကို နေထားတကျထားသိုရန်လိုသည်။ ဝါကျဖွဲ့ရာ၌အောက်ပါ အချက် အလက်များကို သတိပြုရမည်။

(က) ကတ္တားအထားအသို

(ခ) နာမဝိသေသနအထားအသို

(ဂ) ကြိယာဝိသေသနအထားအသို[၅] တို့ဖြစ်သည်။

(က) ကတ္တားအထားအသို

ကတ္တားကို ဝါကျ၏အစ၌ဖြစ်စေ၊ ကြိယာ၏ရှေ့၌ကပ်လျက်ဖြစ်စေ ထားလေ့ရှိသည်။[၆]

(ခ) နာမဝိသေသနအထားအသို

သောပစ္စည်းပါသည့် နာမဝိသေသနကို အထူးပြုခံရမည့် နာမ်၏ရှေ့တွင် ကပ်ထားရသည်။[၇]

(ဂ) ကြိယာဝိသေသနအထားအသို

ကြိယာဝိသေသနကို ကြိယာ၏ရှေ့တွင် ကပ်ထားရသည်။[၈]

---

[၁] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၈၈၊ ၇၄။
[၂] Syntax
[၃] Finich, 2000, 77.
[၄] ခင်မင်၊မောင်(ဓနုဖြူ)၊၂၀၁၈၊ ၉၉။
[၅] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၂၊ ၉၀။
[၆] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၂၊ ၉၀။
[၇] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၂၊ ၉၃။
[၈] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၂၊ ၉၅။

အထက်ပါ ပုဒ်အထားအသိုတို့ကိုဝါကျဖွဲ့ရာ၌ နေထားတကျအသုံးပြုနိုင်လျှင် အနက် မှန်ကန်သည့် ဝါကျတစ်ကြောင်းကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များအတွင်းရှိ ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို လေ့လာရာ၌ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ထုတ်ဝေသောသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များကို လူမှု ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ ဘာသာစကားတာဝန် ခုနစ်ရပ်နှင့် သရုပ်ဖော် လေ့လာသွားပါမည်။

၁ ၊ ၂။ မြန်မာဝါကျနှင့်ဆိုင်သောသုတေသနစာတမ်းများ

မြန်မာဝါကျနှင့်ဆိုင်သော သုတေသနများမှာ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့အတွက်တင်သွင်းသော မောင်ကိုလေး၏ "မြန်မာသဒ္ဒါ"ကျမ်းတွင် မြန်မာသဒ္ဒါကိုစကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျခွဲ၊ ဝါကျအဆင့်အတန်းဟု လေးစုခွဲကာ ဘာသာဗေဒနည်းဖြင့် လေ့လာထားသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသော မချုံမမ၏ "မြန်မာဘာသာစကားရှိ ဝါကျများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် အဆက်အစပ်သဘော" ကျမ်းတွင် မြန်မာဘာသာစကားရဝါကျများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် အဆက်အစပ်သဘောကို လက်တွေ့အတ္ထဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာထားပါသည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့အတွက် တင်သွင်းသောမိုးမိုး၏ "မြန်မာဝါကျများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်လေ့လာခြင်း" ကျမ်းတွင် မြန်မာဝါကျ၏သဘောသဘာဝနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သဒ္ဒါဖွဲ့ပုံရှုထောင့်၊ အတ္ထဗေဒရှုထောင့်နှင့် လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်တို့မှ လေ့လာထားပါသည်။

အထက်ပါသုတေသနစာတမ်းများတွင် မြန်မာဝါကျများကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်၊ အတ္ထဗေဒရှုထောင့်၊ လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်တို့မှ အဓိကလေ့လာထားပြီး မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံ အမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာသည့် သုတေသနစာတမ်းမရှိသေးပါ။ ထို့ကြောင့်ဤစာတမ်းသည် အဆိုပါလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွက်ပေးနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

၂။ မျက်မှောက်ခေတ်မြန်မာသတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသောဝါကျဖွဲ့ထုံး အမှားများလေ့လာချက်

မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာဂျာနယ်များတွင် တွေ့ရတတ်သော ဝါကျဖပုံရှိ အထားအသို အမှားများကိုလေ့လာရာတွင် (၁) မြန်မာသတင်းစာများတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများ လေ့လာချက်နှင့် (၂) မြန်မာဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိအထားအသိုအမှားများ လေ့လာချက်ဟု အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ခွဲခြားတင်ပြပါမည်။

၂ ၊ ၁။ မြန်မာသတင်းစာများတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိအထားအသို အမှားများ လေ့လာချက်

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ထုတ်ဝေသော မြန်မာသတင်းစာများတွင် တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိအထားအသို အမှားများကို ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်။

(၁) ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလ(၁) ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာသားတွင်

ရဘတ်ဘလီကန်သမ္မတလောင်း ဒေါ်နယ်ထရန့်၏အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချလျှင် အပြစ်ပေးမည်ဟူသော ပြောကြားချက်ကြောင့် ဝေဖန်မှုအမြောက်အမြား ရင်ဆိုင်နေရကြောင်း သိရသည်။[၁]

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –ဒေါ်နယ်ထရန့်၏အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချလျှင်

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – အမှီဝါကျကဏ္ဍ

ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – မိန့်ခွန်းတွင်

ဖြည့်သင့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား–နာမ်ပုဒ်

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်**–

ရီဘတ်ဘလီကန်သမ္မတလောင်း ဒေါ်နယ်ထရန့်၏**မိန့်ခွန်းတွင်** အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချလျှင်အပြစ်ပေးမည်ဟူသော ပြောကြားခ|က်ကြောင့် ဝေဖန်မှု အမြောက်အမြားရင်ဆိုင်နေရကြောင်း သိရသည်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ရီဘတ်ဘလီကန်သမ္မတလောင်း ဒေါ်နယ်ထရန့်၏အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ဖျက် ချလျှင် အပြစ်ပေးမည်' ဟသော ဝါကျအရ'ဒေါ်နယ်ထရန့်၏' ဟူသောပိုင်ဆိုင်မှုပြနာမ်၏ နောက်တွင် အပိုင်ခံနာမ် 'အမျိုးသမီးများ' ကပ်လိုက်သဖြင့် ဒေါ်နယ်ထရန့် ပိုင်ဆိုင်သော အမျိုးသမီးများဟု စာဖတ်သူများက အနက်ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ရီဘတ်ဘလီကန်သမ္မတလောင်း ဒေါ်နယ်ထရန့်၏**မိန့်ခွန်းတွင်** အမျိုးသမီးများကိုယ်ဝန်ဖျက်ချလျှင် အပြစ်ပေးမည်ဟူသော ပြောကြားခ|က်ကြောင့် ဝေဖန်မှုအမြောက်အမြား ရင်ဆင်နေရကြောင်းသိရသည်။' ဟု ရေးမှအနက်မှန်ကို ရနိုင်ပါသည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'ရီဘတ်ဘလီကန်သမ္မတလောင်း ဒေါ်နယ်ထရန့်၊ အမျိုးသမီးများ' **ဟူသော စကားအရ** လူမှုအခြေပြတာဝန၊ 'ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချသည့်အမျိုးသမီးများ'ကို ရည်ညွှန်းသဖြင့်**ရည်ညွှန်း တာဝန**နှင့်၊ အမျိုးသမီးများကိုယ်ဝန် ဖျက်ချလျှင်အပြစ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း **ညွှန်ကြားတာဝန**နှင့် ခံစားမှုပြ တာဝန်တို့ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂) ၂၀၁၆ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂)ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၏သတင်းခေါင်းစဉ်တွင်

'အမြန်လမ်းတွင် ဝါယာရှော့ဖြစ်၍ ယာဉ်တစ်စီးမီးလောင်'[၂]

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား – အမြန်လမ်းတွင် ဝါယာရှော့ဖြစ်၍

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – အမှီဝါကျကဏ္ဍ

ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – ယာဉ်တစ်စီး

ပြင်သင့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်

[၁] မြန်မာ့အလင်း၊ ၁၈၄၂၀၁၆၊ ၄။
[၂] မြန်မာ့အလင်း၊ ၂၁၂၂၀၁၆၊ ၁၄။

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်** – အမြန်လမ်းတွင်ယာဉ်တစ်စီးဝါယာရှော့ဖြစ်၍ မီးလောင်

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင်'အမြန်လမ်းတွင် ဝါယာရှော့ဖြစ်၍ ယာဉ်တစ်စီးမီးလောင်'ဟု ရေးထားသဖြင့် အမြန်လမ်းတွင် ဝါယာရှော့ဖြစ်သည်ဟုစာဖတ်သူများက ထင်မြင်ယူဆနိုင်ပါသည်။ သတင်းစာသားတွင် 'ရန်ကုန်ဘက်မှ နေပြည်တော်ဘက်သို့ ယာဉ်မောင်းသာခေါင်း မောင်းနှင်လာသော ကင်တာယာဉ်မှာ ယနေ့နံနက်ကိုးနာရီခွဲက ဝိုင်ယာရှော့ဖြစ်ပြီး မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည်'ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် **သတင်းခေါင်းစဉ်အမှန်မှာ** 'အမြန်လမ်းတွင် ယာဉ်တစ်စီး ဝါယာရှော့ဖြစ်၍ မီးလောင်'ဟု ဖြစ်ရပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် ယာဉ်တစ်စီး မီးလောင်သည်က ညွှန်းသည့်အတွက် ရည်ညွှန်းတာဝန်နှင့် ခံစားမှုပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၃) ၂၀၁၆ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂)ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာသားတွင်
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းပေါ်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်မှ မော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ကို ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက် နံနက် ၈ နာရီမှ စတင်မောင်းနှင်ခွင့် ပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်။[၁]

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်**မ** မော်တော်ယာဉ်များ

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ပြင်သင့်သည့်စကားလုံး – ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်တွင်

ပြင်သင့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်** – ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းပေါ်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ကုက္ကိုင်းခုံးကျော် တံတားပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းသွား လာခွင့်ကို ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက် နံနက် ၈ နာရီမှ စတင်မောင်းနှင်ခွင့် ပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ **ညွှန်ကြားတာဝန**

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းပေါ်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်မှ မော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ကို' ဟုဖော်ပြထားသဖြင့် 'ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်မှ မော်တော်ယာဉ်များ' ဟု ထွက်ခွာရာပြဝိဘတ် 'မှ' ကိုသုံးထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ နေရာပြဝိဘတ်မှာ '၌၊ မှာ၊ တွင်၊ ဝယ်၊ က' တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝါကျအမှန်မှာ 'ကမ္ဘာအေးဘုရား လမ်းပေါ်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ကုက္ကိုင်းခုံးကျော်တံတားပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ကို ဇန်နဝါရီ ၃၁ ရက် နံနက် ၈ နာရီမှ စတင် မောင်းနှင်ခွင့် ပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်' ဟု ဖြစ်ရပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းပေါ်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ကုက္ကိုင်းခုံးကျော် တံတားပေါ်တွင် မော်တော်ယာဉ်များ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ကို' ရည်ညွှန်းသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ 'ဇန်နဝါရီ ၃၁

[၁] မြန်မာ့အလင်း၊ ၁.၂.၂၀၁၆၊ ၅။

ရက် နံနက် ၈ နာရီမှ စတင်မောင်းနှင်ခွင့် ပြုလိုက်ပြီဖြစ်သည်' ဟု ညွှန်ကြားထားသဖြင့် ညွှန်ကြား တာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၄) ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၁)ရက်နေ့ထုတ် 7 Day နေ့စဉ်သတင်းစာသားတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင်နှစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်ကို ယမန်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။[၁]

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –လက်မှတ်ရေးထိုးသူများ (ကတ္တားပုဒ်) မပါခြင်း။

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကတ္တားပုဒ်

ပြင်သင့်သည့်နေရာအထားအသို – အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ထင် နှင့် နီပေါနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးတို့က

ပြင်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကတ္တားပုဒ်

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်**–

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင် <u>အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဝန်ကြီး ဦးကော်ထင်နှင့် နီပေါနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးတို့က</u> နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်ကို ယမန်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြုတာဝန်၊ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင်နှစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ်ကို ယမန်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။'ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးသူများ (ကတ္တားပုဒ်)မပါကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါ ဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင် မည်သူကလက်မှတ်ထိုးသည်ကို မသိရပေ။ သို့သော် နောက်တစ်ပိုဒ်တွင်မူ 'အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဝန်ကြီးဦးကျော်ထင်နှင့် နီပေါနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးတို့က နှစ်နိုင်ငံကိုယ်စား အသီးသီးလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း ဖြစ်သည်'ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဝန်ကြီးဦးကျော်ထင်နှင့် နီပေါနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးတို့က နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူစာချုပ်ကို ယမန်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။' ဟုရေးမှသာ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသည့် ဝါကျကိုရရှိင်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင်'ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ ရှေ့မှောက်တွင်'ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နီပေါဝန်ကြီးချုပ်အိုလီတို့ကို ရည်ညွှန်းသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ နီပေါဝန်ကြီးချုပ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဝန်ကြီး၊နီပေါနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဟုပါရှိသဖြင့် လူမှု

[၁] 7 Day Daily၊ ၁. ၁၂. ၂၀၁၈၊ ၁။

အခြေပြတာဝန်၊ **'နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူစာချုပ**ကို ယမန်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်' ဟုစာချုပ်ကို ဖော်ပြရှင်လင်းထားသဖြင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၅) ၂၀၁၈ခုနှစ် ဧန်နဝါရီလ(၃)ရက်နေ့ထုတ် 7 Day နေ့စဉ်သတင်းစာသားတွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆီတင် သင်္ဘော တစ်စီးသည် <u>ရန်ကုန်မြစ်ဝသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ်</u> ဧန်နဝါရီ ၂ ရက် နံနက်ကအလုံမြို့နယ်ရှိ ဆိပ်ခံတံတားတစ်ခုကို တိုက်မိခဲ့သည်။[၁]

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –အင်ဒိုနီးရားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆီတင် သင်္ဘောတစ်စီးသည် <u>ရန်ကုန်မြစ်ဝသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ်</u>

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – အမှီဝါကျကဏ္ဍ

ပြင်သင့်သည့်နေရာအထားအသို – အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆီတင် သင်္ဘောတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ်

ပြင်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – အမှီဝါကျကဏ္ဍ

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်** – အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆီတင် သင်္ဘောတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ် ဧန်နဝါရီ ၂ ရက် နံနက်က အလုံမြို့နယ်ရှိ ဆိပ်ခံတံတားတစ်ခုကို တိုက်မိခဲ့သည်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင်'အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆီတင် သင်္ဘောတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ်'ဟု ဆိုက်ရောက်ရာပြဝိဘတ် (ရန်ကုန်မြစ်ဝသို့)ကိုသုံးပြီး ရေးထားသည်။ ဝါကျအမှန်မှာ 'အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူး စားအုန်းဆီတင်သင်္ဘောတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ်'ဟု ထွက်ခွာရာပြဝိဘတ် (ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ)ကိုအသုံးပြုပြီးရေးမှ ဝါကျအမှန်ရနိုင်ပါမည်။

'အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူးစားအုန်းဆတင် သင်္ဘောတစ်စီး'ဟု သင်္ဘောကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ 'အင်ဒိုနီးရှားမှ လာရောက်သည့် ပင်လယ်ကူးစားအန်းဆီတင် သင်္ဘောတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာစဉ် ဧန်နဝါရီ ၂ ရက် နံနက်က အလုံမြို့နယ်ရှိ ဆိပ်ခံတံတားတစ်ခုကို တိုက်မိခဲ့သည်'ဟု ရှင်းလင်းတင်ပြထားသဖြင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၆) ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၈)ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာသတင်းခေါင်းစဉ်တွင် <u>သမ္မတထရမ့်၏ အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာမ</u> အဆုံးသတ်ရန် အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်၌ မဲခွဲ[၂]

---

[၁] 7 Day Daily၊ ခု. ၁. ၂၀၁၈၊ ၃။

[၂] မြန်မာ့အလင်း၊ ၂၈.၂.၂၀၁၉၊ ၁၄။

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား – သမ္မတထရမ့်၏အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာမှု

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ပြင်သင့်သည့်နေရာအထားအသို – သမ္မတထရမ့်၏နိုင်ငံတော်အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာမှု

ပြင်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ဖြစ်သင့်သည့်**ဝါကျအမှန်** – သမ္မတထရမ့်၏ နိုင်ငံတော်အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာမှု အဆုံး သတ်ရန် အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်၌ မဲခွဲ

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'သမ္မတထရမ့်၏အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာမှု' ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့် သမ္မတထရမ့်၏ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အရေးပေါ်အခြေအနေကို ကြေညာမှုအဆုံးသတ်ရန် အမေရိကန်အောက်လွှတ်တော်၌ မဲခွဲသည်ဟု စာဖတပရိသတ်က ထင်မြင်နိုင်ပါသည်။ သတင်းစာသားတွင်မူ သမ္မတထရမ့်၏နိုင်ငံတော် အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာမှု ဟုဖော်ပြထားသောကြောင့် 'သမ္မတထရမ့်၏ နိုင်ငံတော်အရေးပေါ် အခြေအနေကြေညာမှု အဆုံးသတ်ရန် အမေရိကန် အောကလွှတ်တော်၌ မဲခွဲ' ဟု ရေးမှ ဝါကျအမှန်ရနိုင်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'သမ္မတထရမ့်၏ နိုင်ငံတော်အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာမှု'ကို ရည်ညွှန်းသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်နှင့် ယင်းကြေညာမှုကို အဆုံးသတ်ရန် အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်၌ မဲခွဲဟု ရှင်းပြထားသဖြင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

၂၊၂။ မြန်မာဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသို အမှားများလေ့လာချက်

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ထုတ်ဝေသော မြန်မာဂျာနယ်များတွင် တွေ့ရသောဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်။

(၁) မြန်မာတိုင်းဂျာနယ်[၁] သတင်းခေါင်းစဉ်တွင်

သမီးရည်းစား နေမကောင်းသတင်းမေးရာမှ ဓားဖြင့်ထိုးသည့်ညီမ ထောင်ဒဏ်အနှစ် ၂၀ ချမှတ်ခံရ။

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –သမီးရည်းစားနေမကောင်း သတင်းမေးရာမှ ဓားဖြင့်ထိုးသည့်ညီမ

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – **ရည်းစားဖြစ်သူ၏ညီမ**

ပြင်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်

ဝါကျအမှန်– ရည်းစားနေမကောင်း သတင်းမေးသော**အမျိုးသမီးကို** ဓားဖြင့်ထိုးသည့်ရည်းစားဖြစ်သူ၏ညီမထောင်ဒဏ် ၂၀ ချမှတ်ခံရ။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြုတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်

[၁]Times News Journal၊ ၁၃. ၆. ၂၀၁၈၊ ၄။

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် ရည်းစားနေမကောင်းသည်ကို သတင်းမေးသည့် 'အမျိုးသမီးကို' ကံပုဒ်ကိုမြုပ်ထားသဖြင့် သမီးရည်းစား နေမကောင်းသတင်းမေးသည်ကို ဓားဖြင့်ထိုးသည့်ညီမ ဟူသည့်အတွက် အဓိပ္ပာယ် ရှုပထွေးနိုင်ပါသည်။ သတင်းစာသားတွင် 'ခစ်သူနေမကောင်းသဖြင့် နေအိမ်သို့သွားရောက် သတင်းမေး သည့် (၂၄)နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးအသတ်ခံရမှုမှ အပြစ်ကျူးလွန်သူ (၂၁)နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးကို အရှေ့ပိုင်းခရိုင်တရားရုံးက အမြင့်ဆုံးအပြစ်ဒဏ်ထောင်ဒဏ် နှစ် ၂၀ကို ဇွန် ၁၂ ရက်နေ့က ချမှတ်ခဲ့ သည်။' ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် **'ရည်းစား နေမကောင်း သတင်းမေးသော အမျိုးသမီးကို ဓားဖြင့်ထိုးသည့်ရည်းစား ဖြစ်သူ၏ညီမထောင်ဒဏ် ၂၀ ချမှတ်ခံရ။' ဟုရေးမှမှန်ပါမည်။**

အဆိုပါဝါကျတွင် 'သမီးရည်းစား၊ ညီမ' ဟူသောစကားအရ လူမှုအခြေပြတာဝန်၊ **'ဓားဖြင့် ထိုးသည့်ညီမ'** ထောင်ဒဏ်ကျခံရကြောင်းဖော်ပြထားသဖြင့် **ရည်ညွှန်းတာဝန**နှင့် ခံစားမှုပြတာဝန်၊ ထောင်ဒဏ်နှစ် ၂၀ ချမှတ်ကြောင်း **ညွှန်ကြားတာဝန**တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၂) ၇ ရက်သတင်းဂျာနယ်[၁] သတင်းစာသားတွင်

> ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံဒေသကိုယူနက်စကို၏ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်စာရင်းဝင်နိုင်၊ မဝင်နိုင် အစီရင်ခံစာရေးရန် လာရောက်စစ်ဆေးသော ပညာရှင်က စာမေးပွဲအောင်ဟုပြော ကြောင်းသာသနာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသူရဦးအောင်ကို က စက်တင်ဘာ ၂၇ ရက်တွင် ပြောကြားသည်။

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား–အစီရင်ခံစာရေးရန် လာရောက်စစ်ဆေးသော ပညာရှင်က စာမေးပွဲအောင

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကတ္တားပုဒ်နှင့် ကြိယာပုဒ်

ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံဒေသကို

ဖြည့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကံပုဒ်

ဝါကျအမှန်– ယူနက်စကို၏ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်စာရင်းဝင်နိုင်၊ မဝင်နိုင်အစီရင်ခံစာရေးရန် လာရောက် စစ်ဆေးသောပညာရှင်က ရှေးဟောင်းမြို့တော်ပုဂံဒေသကို စာမေးပွဲအောင်သည်ဟု ပြောကြောင်း သာသနာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သူရဦးအောင်ကိုက စက်တင်ဘာ ၂၇ ရက် တွင် ပြောကြားသည်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လမှုအခြေပြတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်၊ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'လာရောက်စစ်ဆေးသော ပညာရှင်ကးပွဲအောင်'ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့်အဆိုပါ ပညာ ရှင်စာမေးပွဲအောင်သည်ဟု စာဖတ်သူများက အဓိပ္ပာယ်ယူနိုင်ပါသည်။ 'ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံဒေသကို' ဟူသောကံပုဒ်ကို 'အောင်မြင်သည်' ဟူသော ကြိယာပုဒ်နှင့်မတွဲဘဲ 'လာရောက်စစ်ဆေးသော ပညာရှင်က' ဟုတွဲထားသဖြင့် နားလည်မှုလွဲမှားနိုင်ပါသည်။

[၁] 7 Day News၊ ၃.၁၀. ၂၀၁၈၊ ၁၁။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'အစီရင်ခံစာရေးရန် လာရောက်စစ်ဆေးသော ပညာရှင်"သာသနာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး'ဟု ဖော်ပြချက်အရ လူမှုအခြေပြတာဝန်၊ ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံဒေသကို ယူနက်စကို၏ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်စာရင်းဝင်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်နှင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်၊ ရှေးဟောင်းမြို့တော် ပုဂံဒေသအတွက် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည့် ခံစားမှုပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၃) ၇ ရက်သတင်းဂျာနယ်[၁]

ခေါင်းစဉ်တွင် ရဲမှူးချုပ်ငါးဦး နေရာအပြောင်းအရွှေ့ပြုလုပ်

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား –ရဲမှူးချုပ်ငါးဦး
သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကတ္တားပုဒ်
ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – ကို
ဖြည့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကံဝိဘတ်
ဝါကျအမှန် – ရဲမှူးချုပ်ငါးဦးကို နေရာအပြောင်းအရွှေ့ပြုလုပ်
ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လမူအခြေပြတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ရဲမှူးချုပ်ငါးဦး နေရာအပြောင်းအရွှေ့ပြုလုပ်'ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့် ရဲမှူးချုပ်ငါးဦးက နေရာအပြောင်းအရွှေ့ ပြုလုပ်သည်ဟု စာဖတ်သူများက အဓိပ္ပာယ်ယူနိုင်ပါသည်။ 'ရဲမှူးချုပ်ငါးဦး' သည် ကတ္တားပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် 'ရဲမူးချုပ်ငါးဦးကို' ဟူသော ကံပုဒ်ဖြစ်မှသာ မှန်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'ရဲမှူးချုပ်' ဟူသော စကားအရ**လူမှုအခြေပြတာဝန်**နှင့်**ရည်ညွှန်းတာဝန်**၊ နေရာအပြောင်းအရွှေ့ ပြုလုပ်ကြောင်း **ညွှန်ကြားတာဝန်နှင့် ခံစားမှုပြတာဝန်**တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၄) Newsweek ဂျာနယ်[၂]သတင်းခေါင်းစဉ်တွင်

ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှ အများသုံးသန့်စင်ခန်းထားရှိမှုအပေါ် ပန်းပဲတန်းပြည်သများကန့်ကွက်

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား – ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှ
သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နာမ်ပုဒ်
ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – မှာ
ဖြည့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – နေရာပြဝိဘတ်
ဝါကျအမှန် –ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှာ အများသုံးသန့်စင်ခန်းထားရှိမှုအပေါ်
ပန်းပဲတန်းပြည်သူများ ကန့်ကွက်
ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လမူအခြေပြတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်

[၁] 7 Day News၊ ၆.၁၀. ၂၀၁၇၊ ၁။
[၂] Newsweek Journal၊ ၂၀.၁၀.၂၀၁၆၊ အချပ်ပို။

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှ'ဟု ဖော်ပြထားပြီး 'မှ' သည် ထွက်ခွာရာဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။ နေရာပြဝိဘတ်မှာ '၌၊ မှာ၊ တွင်၊ ဝယ်၊ က' တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှာ အများသုံးသန့်စင်ခန်းထားရှိမှုအပေါ် ပန်းပဲတန်းပြည်သူများကန့်ကွက်' ဟုရေးမှ မှန်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် ဆူးလေရှုန်ဂရီလာ အဆောက်အအုံသစ်မှာ အများသုံးသန့်စင်ခန်း ထားရှိမှုကို ရည်ညွှန်းသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ 'ပန်းပဲတန်းပြည်သူများ' ဟူသောစကားအရ လူမှုအခြေပြတာဝန်နှင့် အများသုံးသန့်စင်ခန်း ထားရှမှုကိုကန့်ကွက်ကြောင်း ညွှန်ကြားတာဝနနှင့် ခံစားမှုပြတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၅) Newsweek ဂျာနယ်[၁] သတင်းခေါင်းစဉ်တွင်

ပေါင်းတည်တွင် **<u>ကျောင်းအုပ်ဆရာအား</u>** သားမယားပြုကျင့်မှုဖြင့်အမှုဖွင့်။

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား – ကျောင်းအုပ်ဆရာအား

သဒ္ဒါအမျိုးအစား – လက်ခံပြပုဒ်

ဖြည့်သင့်သည့်စကားလုံး – ကို

ဖြည့်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကံဝိဘတ်

ဝါကျအမှန်– ပေါင်းတည်တွင်<u>ကျောင်းသူကို</u> သားမယားပြုကျင့်မှုဖြင့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကိုအမှုဖွင့်။

ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်၊ ညွှန်ကြားတာဝန်၊

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'ကျောင်းအုပ်ဆရာအား' သည် လက်ခံပြပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းအုပ်ဆရာက သားမယားအပြုခံဖြစ်နေပါသည်။ သတင်းစာသားတွင် 'ပဲခူးတိုင်းပေါင်းတည်မြို့၌ ၁၅ နှစ်အရွယ် ကျောင်းသူတစ်ဦးကို သားမယားပြုကျင့်ခဲ့သည့် မူလတန်းကျောင်းဆရာတစ်ဦးအား အမှုဖွင့်အရေးယူ ထားကြောင်းသိရသည်။' ဟုဖော်ပြချက်အရ 'ကျောင်းအုပ်ဆရာကို' ဟူသော ကံပုဒ်သဖြစ်ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါဝါကျတွင်မြုပ်ထားသော 'ကျောင်းသူကို' ထည့်မှသာ 'ကျောင်းသူကို သားမယားပြုကျင့်မှု' ဟူသော သဒ္ဒါမှန်သည့် ဝါကျကိုရနိုင်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'ကျောင်းသူ' 'ကျောင်းအုပ်ဆရာ'ဟူသော လူမှုအခြေပြတာဝန်၊ 'ကျောင်းအုပ်ဆရာ'ကို အမှုဖွင့်ကြောင်းဖော်ပြသည့်အတွက် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ ခံစားမှုပြတာဝန်နှင့် ညွှန်ကြားတာဝန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။

(၆) News watch ဂျာနယ်[၂] သတင်းခေါင်းစဉ်တွင်

[၁] Newsweek Journal၊ ၂၁.၉.၂၀၁၇၊ ၁။

[၂] News watch Journal၊ ၂.၆.၂၀၁၈၊ အချပ်ပို။

တိုင်ကြားခံထားရသော ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးက စစ်ဆေးသည့်အခါ အမှန်တရားပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်ဟုပြော

ဝါကျတွင်တွေ့ရသောအမှား – ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးက
သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကတ္တားပုဒ်
ပြင်သင့်သည့်စကားလုံး – ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးကို
ပြင်သည့်သဒ္ဒါအမျိုးအစား – ကံပုဒ်
ဝါကျအမှန် – တိုင်ကြားခံထားရသော ဘုတလင်မြို့နယ် ဆေးရုံအုပ်ကြီးကို စစ်ဆေးသည့် အခါ အမှန်တရား ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်ဟုပြော။
ဘာသာစကားတာဝန် – ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြုတာဝန်၊ ခံစားမှုပြုတာဝန်

သုံးသပ်ချက်

ဤတွင် 'တိုင်ကြားခံထားရသော ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးက စစ်ဆေးသည့်အခါ အမှန်တရား ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်ဟုပြော' ဟုကတ္တားပုဒ်ဖြင့် ဖော်ပြထားသဖြင့် စာဖတ်သူများက ဆေးရုံအုပ်ကြီးက စစ်ဆေးမည်ဟုထင်မြင်နိုင်ပါသည်။ 'တိုင်ကြားခံထားရသော ဘုတလင်မြို့နယ် ဆေးရုံအုပ်ကြီးကို စစ်ဆေးသည့် အခါ' ဟုကံပုဒ်ကိုသုံးမှမှန်ပါမည်။

အဆိုပါဝါကျတွင် 'တိုင်ကြားခံထားရသော ဘုတလင်မြို့နယ် ဆေးရုံအုပ်ကြီး'ကို ရည်ညွှန်းသဖြင့် ရည်ညွှန်းတာဝန်၊ လူမှုအခြေပြုတာဝန်နှင့် ခံစားမှုပြုတာဝန် တို့ကိုတွေ့ရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် မျက်မှောက်ခေတ်သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိအထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ (၁) လူမှုဘာသာဗေဒနှင့် ဝါကျ၏အခန်းကဏ္ဍ (၂) မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာသတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများ လေ့လာချက်ဟု အပိုင်းနှစ်ပိုင်းခွဲ၍ လေ့လာတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့တင်ပြရာတွင် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ 7 Day Daily သတင်းစာ မြန်မာတိုင်းဂျာနယ်၊ ၇ ရက်သတင်းဂျာနယ်၊ Newsweek ဂျာနယ်၊News watch ဂျာနယ်တို့တွင်တွေ့ရသော အထားအသိုအမှားများကို လေ့လာတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဝါကျတွင်းရှိအမှားများကို ကြည့်လျှင်

(၁) နာမ်ပုဒ်ဖြုတ်ထားခြင်း (မိန့်ခွန်းတွင်)
(၂) နာမ်ပုဒ်နေရာများသုံးခြင်း (အမြန်လမ်းတွင် ဝါယာရှော့ဖြစ်)
(၃) ကံပုဒ်ကိုမြှုပ်ထားခြင်း (အမျိုးသမီးကို၊ ပုဂံဒေသကို၊ ကျောင်းသူကို)
(၄) ကံဝိဘတ် 'ကို' ကိုမြှုပ်ထားခြင်း (ရဲချုပ်ငါးဦး(ကို))
(၅) ကတ္တားပုဒ်ကို မြှုပ်ထားခြင်း (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ထင်နှင့် နီပေါနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးတို့က)
(၆) ဆိုက်ရောက်ရာပြဝိဘတ်(သို့)နှင့် ထွက်ခွာရာပြဝိဘတ်(မှ)မှားသုံးခြင်း
(၇) ထွက်ခွာရာပြဝိဘတ်(မှ)နှင့် နေရာပြဝိဘတ်(တွင်/မှာ) မှားသုံးခြင်း
(၈) ကတ္တားပုဒ်(ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးက)နှင့်

ကံပုဒ်(ဘုတလင်မြို့နယ်ဆေးရုံအုပ်ကြီးကို)မှားသုံးခြင်း တို့ကိုတွေ့ရပါသည်။

အဆိုပါဝါကျတို့သည် လူမှုဘာသာဗေဒရှိ ဘာသာစကားတာဝန်တို့ကိုလည်း ထမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာသတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များမှ ဝါကျ(၁၂)ကြောင်းတွင်တွေ့ရသော ဘာသာစကားတာဝန် ရာခိုင်နှုန်းပြဇယား

စဉ်	ဝါကျ	ဘာသာစကားတာဝန်	ကြိမ်နှုန်း	ရာခိုင်နှုန်း
၁။	ဝါကျ(၁၂)ကြောင်းတွင်	ရည်ညွှန်းတာဝန်	၁၂	၁၀၀%
	တွေ့ရသော	ခံစားမှုပြတာဝန်	၈	၆၆.၆၇%
	ဘာသာစကားတာဝန်များ	ညွှန်ကြားတာဝန်	၆	၅၀%
		ဆက်သွယ်မှုပြတာဝန်	–	–
		လူမှုအခြေပြတာဝန်	၈	၆၆.၆၇%
		ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန်	၄	၃၃.၃၃%
		ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်	–	–

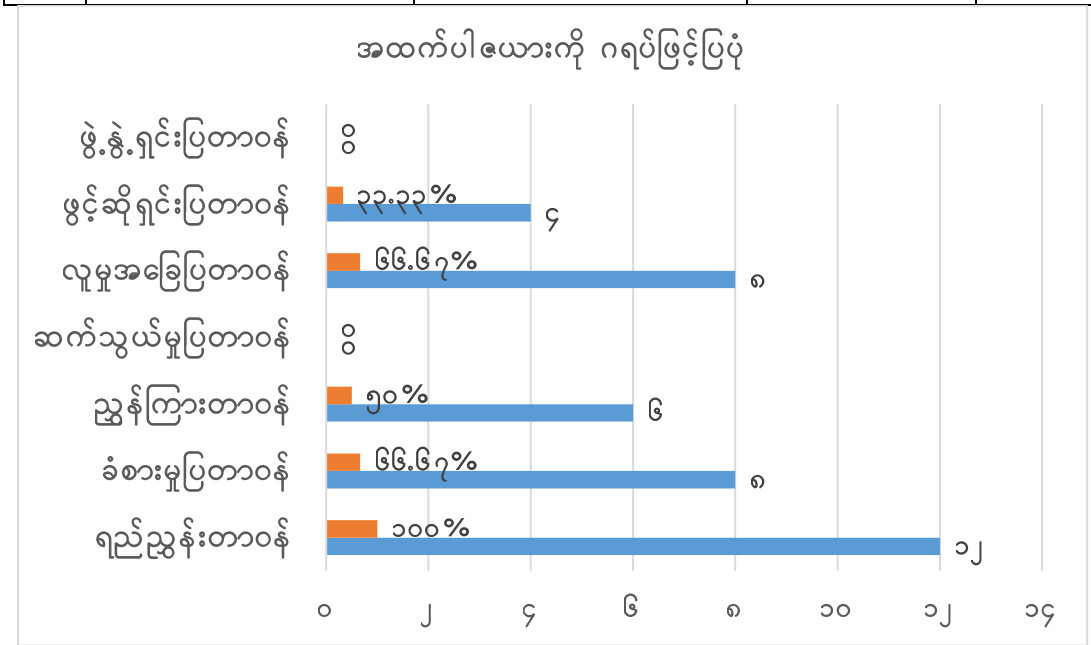

အထက်ပါဇယားအရ ဝါကျ(၁၂)ကြောင်းတွင် တွေ့ရသော လူမှုဘာသာဗေဒရှိ ဘာသာစကားတာဝန်များမှာရည်ညွှန်းတာဝန်၁၀၀%၊ ခံစားမှုပြတာဝန်နှင့် လူမှုအခြေပြတာဝန် ၆၆.၆၇%ညွှန်ကြားတာဝန် ၅၀% နှင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတာဝန် ၃၃.၃၃% တို့ကို တွေ့ရပါသည်။ အပြောစကားမဟုတ်သဖြင့် ဆက်သွယ်မှုပြတာဝန်နှင့် ဖွဲ့နွဲ့ရှင်းပြတာဝန်တို့ကို မတွေ့ရချေ။

အထက်ပါသတင်းစာများထဲမှ ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကိုကြည့်လျှင် သတင်းစာသားဝါကျအထားအသိုမှားယွင်းမှု (၄) ခုနှင့် သတင်းခေါင်းစဉ်ဝါကျအထားအသို မှားယွင်းမှု (၂)ခုတွေ့ရပါ

သည်။ အထက်ပါဂျာနယ်များထဲမှ ဝါကျအထားအသိုအမှားများကို ကြည့်လျှင် သတင်းစာသားဝါကျ အထားအသိုမှားယွင်းမှု (၁)ခုနှင့် သတင်းခေါင်းစဉ် ဝါကျအထားအသို မှားယွင်းမှု (၅)ခုတွေ့ရပါသည်။ သတင်းခေါင်းစဉ် ဝါကျအထားအသိုအမှားကို သုံးသပ်ကြည့်လျှင် အများအားဖြင့် အတိုချုပ်ရေးခြင်း ကြောင့် မှားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဝါကျအထားအသိုအမှားများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ကြည့်လျှင် ဝိဘတ် နှင့်ပုဒ်အထားအသိုတို့မှားယွင်းမှု၊ မြုပ်ထားမှုနှင့် ဖြုတ်ထားမှုတို့ကြောင့် မှားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များထဲမှ ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို စာဖတ် ပရိသတ်များ ဖတ်ပြီး၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှု လွဲမှားနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် လူမှုကွန်ယက် စာမျက်နှာတွင် ဝါကျ အမှားပါသော သတင်းစာ/ဂျာနယ်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်တင်ပြီး ရယ်စရာဖြစ်စေ နိုင်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်နေသောမြန်မာဖြစ်ပြီး မြန်မာစာကို မြန်မာနားလည်အောင်မရေးနိုင်ဟု အထင်အမြင်သေးနိုင်ပါ သည်။

ထို့ကြောင့် သတင်းစာ/ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော ဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို သိမြင်ပြီး သတိထား ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် ဝါကျအမှန်များကို အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံ၍ဆိုရလျှင် လူမှုဝန်းကျင်ရှိ သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်များတွင် ဝါကျဖွဲ့ရာ၌ ပုဒ်အထားအသို တို့ကို နေထားတကျအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဝါကျဖွဲ့ပုံမှန်ကန်ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံသည့် ဝါကျများကို လူတိုင်း နားလည်စွာ ဖတ်နိုင်ပါမည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းတွင် မျက်မှောက်ခေတ်သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များတွင်တွေ့ရသော မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံရှိ အထားအသိုအမှားများကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဝါကျအမှားကိုမြင်ပြီး အမှန်ပြင်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုစာပေ မပျောက်ပျက်စေရန် ထိန်းသိမ်းကြိုးပမ်းကြရပါမည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကိုလေး။(၂၀၀၃)။***မြန်မာသဒ္ဒါ(ဘာသာဗေဒလေ့လာချက်)***။ပါရဂူဘွဲ့အတွက်တင်သွင်းသောကျမ်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ခင်မင်၊မောင်(ခနဲဖြူ)။(၂၀၁၈)။ ***ဘာသာစာပေသုတေသနစာတမ်းများ***။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။

ချုံမမ။(၂၀၀၆)။***မြန်မာဘာသာစကားရှိ ဝါကျများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် အဆက်အစပ်သဘော***။
ပါရဂူဘွဲ့အတွက်တင်သွင်းသောကျမ်း၊ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ဖေမောင်တင်၊ဦး။(၁၉၆၃)။ ***အလယ်တန်း မြန်မာသဒ္ဒါ***။ ရန်ကုန်၊စာပေဗိမာန်။

မိုးမိုး။(၂၀၀၇)။ ***မြန်မာဝါကျများ၏အနက်အဓိပ္ပာယ်လေ့လာခြင်း***။ပါရဂူဘွဲ့အတွက်တင်သွင်း
သောကျမ်း၊ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။(၁၉၈၈)။ ***မြန်မာသဒ္ဒါအတွဲ(၃)***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။(၁၉၉၂)။ ***မြန်မာသဒ္ဒါအတွဲ(၂)***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ဒေါက်တာ။(၂၀၀၃)။***လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်***။ ရန်ကုန်၊ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ဒေါက်တာ။(၂၀၀၅)။***လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရား***။ရန်ကုန်၊ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။

Criper, C. & Widdowson H.G.(1975).***Sociolinguistics and Language Teaching***. Edinburgh

Course in Applied Linguistics. Vol.II.

Crystal, David.(2003). ***A Dictionary of Linguistics and Phonetics***.(5th edn.).Oxford:Black Well Publishing.

Finch, Geoffery.(2000). ***Linguistic Terms and Concepts.***Newyork: PALGRAVE.

Richards,Jack C.(1992).***Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics***.(2nd edn). England: Longman Group UK Ltd.

Wehmeier, Sally.(2000).***Oxford Advanced Learner's Dictionary***. Oxford: Oxford University Press.

Internet Reference

http://en.m.wikipedia.org>wiki>Sociolinguistics.htm

ကိုးကားသော မြန်မာသတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်စာရင်း

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊၁.၄.၂၀၁၆။

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊၁.၂.၂၀၁၆။၇

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊၂.၁၂.၂၀၁၆။

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၈.၂.၂၀၁၉။

7 Day Daily သတင်းစာ၊ ၁.၁၂.၂၀၁၈။

7 Day Daily သတင်းစာ၊၃.၁.၂၀၁၈။

မြန်မာတိုင်းဂျာနယ်၊ ၁၃.၆.၂၀၁၈။

ရက်သတင်းဂျာနယ်၊ ၆.၁၀.၂၀၁၇။

၇ ရက်သတင်းဂျာနယ်၊ ၃. ၁၀. ၂၀၁၈။

Newsweek ဂျာနယ်၊ ၂၀. ၁၀. ၂၀၁၆။

Newsweek ဂျာနယ်၊ ၂၁. ၉. ၂၀၁၇။

News watch ဂျာနယ်၊ ၂. ၆. ၂၀၁၈။

ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမ့တ်ဖွယ်ဝေါဟာရများ

ဝင်းဝင်းခိုင်*

ဓာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမ့တ်ဖွယ်ဝေါဟာရများကို လူမှုဒေသိယရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေးယခင်က ရှင်ပြုပုံမှာ ဆရာတော်ထံတွင် သင်္ကန်းတောင်းရွတ်ဆိုပြီး သင်္ကန်းတောင်း၊ ဆံချသင်္ကန်းဝတ်ပေးပါသည်။ ထိုရိုးရှင်းသောရှင်ပြုပုံမှစ၍ ယခုခေတ်တွင် အဆောင်အယောင်၊ အခမ်းအနား၊ အတီးအမှုတ်များ၊ အကျွေးအမွေးစည်ခံမှုများ ချဲ့ထွင်အလှူပြုလာကြပါသည်။ ဤသို့သောရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမ့တ်ဖွယ်ဝေါဟာရများကို တင်ပြရာတွင်အလှူပွဲများကို အလေ့လာခံအဖြစ်အသုံးပြုရပါသည်။ အလှူပွဲများတွင် ကိုယတိုင်တွေ့ကြုံပါဝင်ခြင်း၊ အခြားသူများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အချက်အလက်များကို စုဆောင်းပါသည်။ စုဆောင်းရရှိသော ဝေါဟာရများကို အလှူစည်ခံသည့်နေရာတွင်သုံးသော ဝေါဟာရများ၊ အကျေးအမွေး စည်ခံခြင်း ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ၊ ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ၊ ဘိသိက်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ၊ ရှင်မည်ခံပွဲဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများနှင့် အထွေထွေဝေါဟာရများ ဟူ၍ခွဲခြား တင်ပြထား ပါသည်။ အခေါ်ဝေါဟာရများ တိုးပွားလာကြောင်းကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်သိရှိစေပြီး အလှူပြုရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – *အလှူ၊ ရှင်ပြု၊ နားသ၊ မောင်ရှင်လောင်း၊ ရေစက်ချ*။

နိဒါန်း

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် သာသနာ့အမွေကိုခံယူရန် သား၊ မြေး၊ မြစ်တို့ကိုရှင်ပြုပြီး သမီး၊ မြေး၊ မြစ်တို့ကို နားထွင်းမင်္ဂလာ ပြုလုပ်ပေးကြပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက် ကပင် သားတော်ရာဟုလာကို သာသနာ့အမွေသာမဏေ ဝတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်အာသောကမင်းလက်ထက်တွင် ရေတွင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ရေကန်ပေါင်းရှစ်သောင်း လေးထောင်နှင့် လမ်းဖောက်၊ တံတားဆောက်စသည့် အမှုကစ္စတို့ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့သောလုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် "သာသနာ့အမွေကို ခံထိုက်သူ"[၁] ဟု မှတ်တမ်းတင်ပြီး ရှင်မဟာမောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿမထေရ်အား မေးမြန်းရာ မိမိရင်နှစ်သည်းချာ သားသမီးတို့ကို ရဟန်းပြုသူများသာ သာသနာ့အမွေခံထိုက်သည်ဟု လမ်းညွှန်ပါသည်။ သို့ကြောင့် "သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် အိမ်ရှေ့မင်းလောင်းလျာ သားတော်မဟိန္ဒအား သူ့ဆန္ဒအလျောက် ရဟန်းပြုခွင့်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမီးတော်သင်္ဃမိတ္တာအား သာမဏေရီပြုပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သာသနာ့အမွေကိုခံယူတော်မူခဲ့"[၂] ပါသည်။ ရှင်ပြုနားသအလှူတော် မင်္ဂလာများသည် ရှေးအစဉ်အဆက်မှ ယနေ့တိုင်တည်မြဲနေခဲ့ပါသည်။ ရှင်ပြုနားသအလှူတော်မင်္ဂလာ ကျင်းပပုံမှာ တစ်နယ်နှင့် တစ်နယ်မတူညီကြပါ။ ယနေ့ခေတ်တွင် ရှင်ပြုနားသအလှူတော်မင်္ဂလာကို အလှူရှင်တို့တတ်နိုင်လျှင် တတ်နိုင်သလောက် ချဲ့ထွင်လှူလာကြပါသည်။ ယခုတင်ပြသည့် သုတေသန စာတမ်းမှာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောက်ဆည်ခရိုင်၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်နှင့် ၎င်းအနီးဝန်းကျင် ကျေးရွာများ၏

---

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ကျိုင်းတုံတက္ကသိုလ်။
[၁] ဝိသုတာဘိဝံသ၊ အသျှင်၊ ၂၀၁၁၊ ၆။
[၂] အောင်သိန်း၊ ဆင်ဖြူကျွန်း၊ ၂၀၀၉၊ ၁၉၀–၁၉၁။

အလှူပြုပုံကို လေ့လာ၍တင်ပြထားသော ဝေါဟာရများဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြခြင်းဖြင့် ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် သိရှိစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဒေသိယ

ဒေသိယတွင် "ဒေသအလိုက် ကွဲပြားသည့် ဒေသဒေသိယ၊ လူမှုအခြေအနေအလိုက် ကွဲပြားသည့် လူမှုဒေသိယ"[၈] ဟူ၍ အဓိကအမျိုးအစား နှစ်ရပ်ရှိသည်။ ထို့ပြင် အချိန်ကာလအလိုက် ကွဲပြားသည့် ကာလဒေသိယ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပုဂ္ဂလအလေ့အလိုက် ကွဲပြားသည့်ပုဂ္ဂလဒေသိယ၊ လူတစ်ဦးတည်း ကပင် လူမှုအခြေအနေအမျိုးမျိုးအလိုက် ကွဲပြားသည့် ပုဂ္ဂလဟန်တို့သည်လည်း ဘာသာစကားတစ်ခု၏ အသွင်ကွဲများ ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဒေသိယဟူသည် "လူမှုအခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကား အသွင် ကွဲ"[၂]ကို ခေါ်ပါသည်။ "လူမှုအခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်ဆိုင်သည့် အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းခံများကြောင့် လည်း လူမှုဒေသိယများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်"[၃]။ လူမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းခံများမှ ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံနှင့် ဘာသာရေးတို့ကြောင့် လူမှုဒေသိယများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

၁။ အလှူဧည့်ခံသည့်နေရာတွင် သုံးသော ဝေါဟာရများ

တေးဂီတစက်

တေးဂီတစက်ဟူသည် တေး–"သီချင်း"[၄]နှင့် ဂီတ–"သီချင်း(ပါ၊ ဂီတ)"[၅]ဟူသောဝေါဟာရနှစ်ခုကို အင်္ဂလိပ်စကားစက်(Machine) ဖြင့်ပေါင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အသံချဲ့စက်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ Sound Boxes များနှင့်ချိတ်၍ တေးသီချင်းများဖွင့်သောစက် ဖြစ်ပါသည်။ အလှူကြီးမတိုင်ခင် တရားပွဲနေ့ မနက်ခင်းတွင်ရောက်ရှိပြီး အလှူရေစက်ချ၊ ရှင်မည်ခံပွဲ ပြီးသည်အထိဖွင့်၍ ဧည့်ခံပေးပါသည်။

ပန္နက်ရိုက်

ပန္နက်သည် "အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်မည့် မြေနေရာ၌ ဦးစွာစိုက်သော ငုတ်(မွန်၊ တ္နက်)"[၆] ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပန္နက်ရိုက်ဟူသည် မဏ္ဍပ်ဆောက်လုပ်မည့်နေရာ သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလှူရက်နှင့် မဏ္ဍပ်ဆောက်လုပ်မည့်ရက် ရေးပြီးနောက် မဏ္ဍပ်နေရာသတ်မှတ်ကြသည်။ မဏ္ဍပ် ဆောက်ရန်မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေ့သားက မည်သည့်အရပ်တွင် နေရမည်ဟူ၍ရွေးချယ်ပြီး ကြိုးတန်းကာ တစ်ဖက်ချွန် ဝါးတံကလေးများ ရိုက်၍ နေရာမှတ်ပါသည်။

ဘုရားခန်း

"သစ္စာလေးပါးကို အလိုလိုသိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်။ ဘုရားဆင်းတုတော်၊ စေတီ၊ ပုထိုးစသည်"[၇] တို့ကိုဘုရားဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ထိုကြောင့် ဘုရားခန်းဟူသည် အလှူမဏ္ဍပ်အတွင်းတွင ဘုရားအား ပူဇော်ထားရှိသည့်နေရာဖြစ်ပါသည်။ သစ်သားခုံစင် အမြင့်ကလေးပေါ်တွင် ဘုရားပန်းအိုး၊ ပန်းအခြောက်

---

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ၊ ၂၀၀၃၊ ၃၆။
[၂] –ယင်း–၊ ၄၁။
[၃] –ယင်း။
[၄] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၁၄၇။
[၅] –ယင်း–၊ ၇၆။
[၆] –ယင်း–၊ ၂၂၅။
[၇] –ယင်း–၊ ၂၅၇။

အိုးများ၊ ပန်းဖလားများ၊ ရောင်စုံမီးကြိုး လေးများ၊ သစ်သီးမျိုးစုံ၊ ဆွမ်း၊ ရေချမ်းများဖြင့် ကပ်လှူပူဇော်ပါသည်။ မဏ္ဍပ်၏ အရှေ့ဘက်ခြမ်း(သို့မဟုတ်) တောင်ဘက်ခြမ်း ခေါင်းရင်းပိုင်းတွင် ထားလေ့ရှိပါသည်။

မဏ္ဍပ်

မဏ္ဍပ်သည် "(ပါဠိ) မဏ္ဍပ"[၁]မှ ဆင်းသက်လာပြီး "လူအများစုဝေးရာ၌ နေပူကိုကာကွယ်ရန် ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အအုံ"[၂]ဖြစ်သည်။ ရှင်ပြုနားသ အလှူတော် မင်္ဂလာပွဲသို့ ကြွရောက်လာသော ဧည့်ပရသတ်များအား ဧည့်ခံရာနေရာဖြစ်ပါသည်။

ရှင်လောင်းစင်

ရှင်လောင်းသည် "ရှင်ပြုမည့်ဆဲဆဲ သူငယ်"[၃] ဖြစ်သည်။ စင်သည် "တင်ရန်၊ တက်ရန် ခပ်မြင့်မြင့် ပြုလုပ်ထားသော အပြင်အပြန့်"[၄]ဖြစ်သည်။ ရှင်လောင်းစင်မှာ မဏ္ဍပ်အတွင်း မောင်ရှင်လောင်းနှင့် နားဖောက်သည်များထိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသောနေရာဖြစ်ပါသည်။ မဏ္ဍပ်၏အရှေ့ဘက်(သို့မဟုတ်) တောင်ဘက်တွင်သစ်သားဖြင့် နှစ်ထပ်စင်ပြုလုပ်ထားပြီး ဖဲရောင်စုံလိုက်ကာများချထားပါသည်။ နောက်ခံတွင် အလှူဒါယကာ၊ အလှူဒါယိကာမတို့၏အမည် စာလုံးများကို ပုံဖော်ဆေးခြယ်ကာကပ် ထားပါသည်။

လှူရန်ပစ္စည်း

လှူကို "ပေးကမ်းသည်။ ဒါနပြုသည်"[၅] ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ပစ္စည်းသည် "အသုံးအဆောင် အရာဝတ္ထု"[၆] ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လှူရန်ပစ္စည်းမှာ အလှူတွင် ပင့်ဖိတ် ထားသော သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းရန် ပစ္စည်း၊ ဝတ္ထုတို့ဖြစ်ပါသည်။ ပိုက်ဆံကိုယပ်တောင်တွင် ခေါက်ကပ်ထားသော ငွေယပ်တောင်များ၊ ငွေကြာပွင့်ကြာခိုင်များ စသည်တို့ပြုလုပ်၍ အလှူဝတ္ထုငွေများလှူကြပါသည်။ အလှူရှင်တို့၏ ငွေကြေးတတ်နိုင်သည့်အပေါ် မူတည်၍ သင်္ကန်းပရိက္ခရာ(၈)ပါး၊ ဆန်အိတ်၊ ဆီပုံး၊ ဆေး၊ စောင်၊ ဆပ်ပြာ စသည်ဖြင့် လှူကြ ပါသည်။ အလှူပစ္စည်းများကို ဘုရားခန်းအနီး မဏ္ဍပ်အတွင်း ထားပါသည်။ အချို့ကလည်း အလှူပစ္စည်းများကို ပဒေသာပင် သီးကြပါသည်။

သံဃာစင်

အလှူမဏ္ဍပ်အတွင်း သံဃာတော်များထိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသောစင်ဖြစ်ပါသည်။ အလှူတွင် ပင့်ဖိတ်ထားသော သံဃာတော်များထိုင်ရန် သစ်သားပြားခင်း၍ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ မဏ္ဍပ်အတွင်း သံဃာစင်များ မထားတော့ဘဲ ရေစက်ချတရားနာချိန်တွင်မှ တန်းလျားများ၊ ကုလားထိုင်များ တန်းစီချထားပါသည်။

---

[၁] ထွန်းမြင့်၊ ဦး၊ ၂၀၁၆၊ ၂၅၈။
[၂] –ယင်း–။
[၃] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၃၂၂။
[၄] –ယင်း–၊ ၁၀၆။
[၅] –ယင်း–၊ ၃၄၉။
[၆] –ယင်း–၊ ၂၂၃။

အလှူဧည့်ခံဆိုင်း

အလှူကို "ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း။ ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုစသည့် မင်္ဂလာအခမ်းအနား"[၈]ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ဆိုင်းသည် "ကြေး၊ သားရေ၊ လေ၊ လက်ခုပ် တူရိယာများပါဝင်သော အတီးအမှုတ် ဝိုင်း"[၂] ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်အလှူဧည့်ခံဆိုင်းမှာ အလှူပွဲသို့ ကြွရောက်လာသော ဧည့်ပရိသတ်အား ဧည့်ခံသည့် မြန်မာ့ဆိုင်းဝိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ မှန်စီရွှေချထားသော ဆိုင်းဝိုင်းကြီး၊ ကြေးဝိုင်း၊ မောင်းဝိုင်း၊ ပတ်မချောင်၊ လင်းကွင်းအုပ်စုံတီး၊ နှ၊ ဝါးလက်ခုပ်၊ စည်းနှင့်ဗြောက်ဟူသည့် တူရိယာစုံတီးမှုတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဧည့်ခံဆိုင်းသည် အလှူဝင်နေ့ညတွင် ခေတ်လူငယ်အကြိုက် ဆိုင်းတီးဧည့်ခံပြီး နောက်ပိုင်းတွင် လူကြီးများအကြိုက် ဗလာဆိုင်းဖြင့်ဧည့်ခံပါသည်။ အလှူကြီးနေ့ နံနက်ပိုင်းတွင်လည်း ဧည့်ခံပြီးနေ့လယ်ပိုင်းတွင် ဘိသိက်နှင့်တွဲ၍ ဧည့်ခံပါသည်။

၂။ အကျွေးအမွေးဧည့်ခံခြင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ကုလားပဲနှပ်

ကုလားပဲသည် "(ဆင်ခေါင်းသဏ္ဌာန်) အညိုရောင် အစေ့ခွံပါသော သီးတောင့်များသီးသည့် ပဲပင်တစ်မျိုး"[၃] ဖြစ်သည်။ ကုလားပဲနှပ်ကို ပဲကြော်၊ ပဲနှပ်ဟုလည်းခေါ်ပါသည်။ ကုလားပဲကိုနူးအိနေအောင် ပြုတ်၍ ကြက်သွန်နီ၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ဂျင်းနှင့်ဆီသတ်၍ ပြန်နှပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလှူပွဲတိုင်း လိုလိုပင် ကျွေးမွေးပါသည်။

ငရုတ်သီးကြော်

ငရုတ်သည် "ပူစပ်သော အသီးတောင့်သီးသည့် အပင်ငယ်တစ်မျိုး"[၄] ဖြစ်သည်။ ငရုတ်သီးကြော်သည် ထိုငရုတ်ပင်မှရရှိသော ငရုတ်သီးခြောက်အမှုန့်ကို ကြက်သွန်နီ၊ ငါးပိအနည်းငယ်တို့ဖြင့်ကြော်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ငါးခြောက်ချက်

ငါးခြောက်သည် "ခွဲစိတ်၍ ဆားနယ်ကာ အခြောက်လှန်းထားသောငါး"[၅] ဖြစ်သည်။ ငါးခြောက်ချက်မှာ စိန်ငါးရောင် ငါးခြောက်အမျိုးအစားကိုရွေး၍ အတုံးလိုက်ချက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ငါးခြောက်ပြား၏ အလယ်ရိုးကိုဖယ်၍ အသားအတုံးများကို အင်နှုတ်၊ ဆီနှင့်ကြော်ပြီးမှ ကြက်သွန်နီ၊ နှံ့ဆီ၊ နှံ့စိမ်း၊ မြေပဲဆံ၊ ဒိန်ခဲနှင့်ရောရ၍ ချက်ကြသည်လည်းရှိပါသည်။

ငါးပေါင်း

ငါးသည် "ပါးဟက်ရှိ၍ များသောအားဖြင့် အကြေးခဖုံးအုပ်နေပြီးလျှင် ရေယက်ဖြင့်သွားလာသောကျောရိုးပါ ရေနေသွေးအေးသတ္တဝါ"[၆] ဖြစ်သည်။ ထိုငါးကို စားသုံးနိုင်ရန် ပေါင်းထားသောဟင်းမှာ ငါးပေါင်း ဖြစ်ပါသည်။ ငါးကြင်းဖြူ(သို့မဟုတ်) ငါးအုံတုံကို လက်လေးလုံးခန့်၊ လက်လေးလုံးသာသာ အတုံးကြီးကြီးတုံး၍ ဆန္ဒင်း၊ ဆား၊ အချိုမှုန့်၊ သံပုရာရည်၊ ရှာလကာရည်၊ ဂျင်း၊ ကြက်သွန်ဖြူတို့ဖြင့်

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၄၂၃။
[၂] –ယင်း–၊ ၁၂၅။
[၃] –ယင်း–၊ ၉။
[၄] –ယင်း–၊ ၈၁။
[၅] –ယင်း–၊ ၈၂။
[၆] –ယင်း–။

နယ်ထားပြီး ဒန်အိုးအကြီးကြီးတွင်အောက်မှ စပါးလင်များခံကာရေထည့်ပြီး ငါးရိုးနူးသည်အထိပေါင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ညကျွေး

ညကို "နေဝင်မှ နေထွက်ထိအချိန်"[၁] ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ညကျွေးမှာ အလှူကြီး နေ့မတိုင်ခင် ရှင်လောင်းလှည့်သည့် အလှူဝင်နေ့ညနေတွင် ကျွေးမွေးဧည့်ခံသော ထမင်းဟင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပဲဟင်းချို၊ အချဉ်၊ ငရုတ်သီးကြော်တို့ဖြင့် ကျွေးမွေးပါသည်။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သော အလှူရှင်များမှာ ညကျွေးတွင် ပုဇွန်ခြောက်၊ ငါးခြောက်များပါ ချက်ကျွေးကြပါသည်။ အချို့ကကျောက်ဖရုံသီးနှင့် ဝက်သား၊ ဝက်ရိုးများ ရောကျို၍ သားပြွမ်းဟင်းလည်း ကျွေးပါသည်။

ထမင်းစားလက်မှတ

ထမင်းသည် "ဆန်ကို ချက်ထားသည့်စားဖွယ်"[၂] ဖြစ်သည်။ လက်မှတ်သည် "တစ်စုံတစ်ခုသော အခွင့်အရေးရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည့် စက္ကူ၊ ကတ်ပြားစသည်"[၃]တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထမင်းစားလက်မှတ်မှာ အလှူလာသည့် ဧည့်သည်များအား မဏ္ဍပ် ပေါက်တွင် ကမ်းလိုက်သောလက်မှတ် ဖြစ်ပါသည်။ ထမင်းစားလက်မှတ်ကို ပန်းရောင်၊ အပြာ ရောင်၊ အစိမ်းရောင်၊ အဝါရောင် စသည်ဖြင့် အရောင်များ ခွဲခြားထားပါသည်။ မဏ္ဍပ်အတွင်းမှ ဧည့်သည်များအား "ပန်းရောင်လက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသများ၊ ထမင်းစားကြွရန် ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါတယ်ခင်ဗျာ"ဟူ၍ တာဝန်ယူထားသူတစ်ဦးမှ ပန်းရောင်ယပ်တောင်လေးကို ကင်မြှောက်ပြီး ထမင်းစားဖိတ်ပါသည်။ ထိုအခါမှ ပန်းရောင်လက်မှတ်ကိုင်ထားသူများက အသင့်ပြင်ထားသော ထမင်းရုံတွင်ဝင်စားကြပါသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် အပြာရောင်၊ အစိမ်းရောင်၊ အဝါရောင်စသည်ဖြင့် ထမင်းရုံများသို့ဖိတ်၍ ကျွေးမွေးကြပါသည်။ ထမင်းရုံမဆန့်၍ မစားရသည့်သူလည်းမရှိ၊ နောက်မှရောက်ပြီး အရင်စားရတာမျိုးလည်းမဟုတ်၊ အလှည့်ကျကျွေးမွေးဧည့်ခံပါသည်။

ထမင်းရုံ

ရှင်ပြုနှားသအလှူတော် မင်္ဂလာပွဲသို့လာသော ဧည့်သည်များအား ကျွေးမွေးရန်နေရာဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာများမှ ထမင်းရုံများကို စားပွဲ၊ ထိုင်ခုံများချထားပြီး ဘေးဘက်များတွင် ဝါးလုံးများ၊ ရာဇမတ်ကွက်များဖြင့် ကာတန်းထားပါသည်။ မိမိရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာမှထမင်းရုံများအပြင် အခြားရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာများမှ ထမင်းရုံများကို ငှားရမ်းရပါသည်။

ပလောချက်

ပုစွန်ခြောက်ကို ကြက်သွန်နီနှင့် ချက်ထားသောဟင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလှူရှင်တို့ တတ်နိုင်သည့်အပေါ် မူတည်၍ ပုစန်ခြောက်အကောင် အကြီးအသေးအလိုက်ဝယ်၍ အငန်ရည်နူတ်ပြီး ကြက်သွန်နီနှင့် ချက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပုစွန်ခြောက်ကို ပလောချက်ဟုခေါ်၍ ပလောကျွေးဟု ပြောကြပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၁၃၆။
[၂] –ယင်း–၊ ၁၆၅။
[၃] –ယင်း–၊ ၃၃၈။

ပဲဟင်းချို

ပဲသည် "အသီးအစေ့စားရသော အသီးတောင့်သီးသည့် အပင်မျိုး"[၁] ဖြစ်သည်။ ပဲဟင်း ချိုမာ ကုလားပဲကိုပြုတ်ကာ ထောင်းခေ၍ရရှိသော အနှစ်ကိုဟင်းရည်ချက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလှူပဲဟင်းကို သံဒယ်၊ သတ္တုဒယ်ကြီးများနှင့် ချက်ကြပါသည်။

မှန်ရောင်ဟင်းချို

မှန်ကို "ကြည်လင်သော ဖန်သားအချပ်"[၂]ဟု ဖွင့်ဆထားသည်။ ထို့ကြောင့် မှန်ရောင်ဟင်းချမှာ ကြည်လင်နေသည့် ဟင်းချိုရည်ဖြစ်ပါသည်။ ဂျင်း၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီ၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ ဆား၊ အချိုမှုန့်၊ တရုတ်နံနံတို့နှင့်သာ ချက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရုံပြန်

ရုံကို "အဆောက်အအုံ"[၃]ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် ထမင်းစားသုံးရသော အဆောက်အအုံကို ထမင်းရုံဟုခေါ်ပါသည်။ ထိုထမင်းရုံမှ ပြန်ယူလာသော ထမင်းနှင့်ဟင်းများမှာမူ ရုံပြန်ဖြစ်ပါသည်။ ထမင်းရုံတွင် ထမင်းကျွေးပြီး၍ ထမင်းဝိုင်းများမှကျန်သော ထမင်း၊ ဟင်းများကို တူရာစုပြီး အလှူအိမ်သို့ ပြန်ပို့သော ထမင်း၊ ဟင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ပိုလျှံ သည်များကို ရုပ်နီး၊ ရုပ်ဝေး၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေ၊ ကူညီလုပ်ကိုင်သူများကို ဝေငှပေးကြပါသည်။

ဝက်သားဗလာကျွေး

ဝက်ကို "အဆီများ၍ အခေါက်ထူသော ခြေလေးချောင်း နို့တိုက်သတ္တဝါတစ်မျိုး"[၄]ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဝက်သားဗလာကျွေးဟူသည် ဝက်သားကို အရောအနှောမပါ အချိုချက်၍ ကျွေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူအများစာကျွေးရန် ဒယ်အိုးအကြီးကြီးများနှင့် ချက်သည့် အိုးကြီးနှပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

ဟင်းလေးချက်

ဟင်းလေးသည် "ဟင်းအမျိုးမျိုးကို အရသာလေးအောင် ရောကျိုထားသောဟင်း"[၅] ဖြစ်သည်။ ဝက်သားကို သရက်သီးခြောက် စသည်ဖြင့် ရောချက်ထားသောဟင်း"[၅] ဖြစ်သည်။ ဝက်သားကို သရက်သီးခြောက်၊ ဇီးဖြူသီးခြောက်၊ ဖန်ခါးသီးခြောက်များ ထည့်ရောချက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အရောင်မှာ မည်းတူးတူးဖြစ်ပါသည်။

အချိုပွဲ

အချိုပွဲသည်"တည်ခင်းထားသောမုန့်၊ သစ်သီးစသည်စားဖွယ်"[၆]ဖြစ်သည်။ အလှူပွဲသို့လာရောက်သော ဧည့်သည်များအား ဧည့်ခံသောမုန့်များဖြစ်ပါသည်။ ရေနွေးကြမ်း၊ လက်ဖက်သုပ်တို့နှင့်အတူ ဆန္ဒင်းမကင်း၊ ထိုးမုန့်၊ ကျောက်ကော၊ ချစ်တီးလုံး၊ နာနတ်ယို၊ ထမနဲစသည်တို့ကို အလှူရှင်တတ်နိုင်သည့်အပေါ် မူတည်၍ လေးမျိုးငါးမျိုး ဧည့်ခံကျွေးမွေးပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၁၆။
[၂] –ယင်း–၊ ၂၉၅။
[၃] –ယင်း–၊ ၃၁၈။
[၄] –ယင်း–၊ ၃၆၀။
[၅] –ယင်း–၊ ၃၉၄။
[၆] –ယင်း–၊ ၃၉၉။

အချဉ်သုပ်

အချဉ်သုပ်ကို ပဲတီချဉ်(သို့မဟုတ်) သရက်ချဉ်(ဓားပေါက်ချဉ်)ကို ကြက်သွန်နီပါးပါးဖြင့် နယ်၍ သုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သရက်ခဉ်ကို ငှက်ပျောဖူးပါ ထည့်သုပ်ပါသည်။

၃။ ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်းဆိုင်ရာ ဓေါဟာရများ

ကံဆောင်အိုး

လည်ပင်းသိမ်သော နှုတ်ခမ်းအနားလုံး မြေအိုးအသေး(တာအိုး)တွင် ရေထည့်ထားသော အိုး ဖြစ်ပါသည်။ ကံဆောင်အိုးနှုတ်ခမ်းကို ငှက်ပျောဖက်ခေါက်လေးများကို အပ်ချည်နှင့်တွဲသီပြီး ပတ်ထား ပါသည်။ အိုးအဝပေါ်မှ စေတီပုံပြုလုပ်ကြပြီး ထားတော်များတပ်ကြပါသည်။ အချို့မှာအိုးပေါ်တွင် စေတီပုံ မလုပ်တော့ဘဲ အိုးထဲတွင်ပန်းအစိ၊ ပန်းအခြောက်များ ထိုးကြပါသည်။ ကံဆောင်အိုးကို "အလုံးစုံသော ကံတို့၏ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော မဂ်လေးပါးကိုရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ကိုအကြောင်းပြု၍ ကံဆောင် အိုးလေးလုံး"[၆] ပြုလုပ်ကြပါသည်။ အချို့မှာအပျိုများသဖြင့် ကံဆောင်အိုး (၆)လုံး၊ (၈)လုံး ပြုလုပ်ကြပါ သည်။

ကွမ်းတောင်

ကွမ်းတောင်သည် "ကွမ်းထည့်သည့် ကလပ်တစ်မျိုး။ ကွမ်းအစ်တင်ထားသော ကလပ်တစ်မျိုး"[၂] ဖြစ်သည်။ သစ်သားကလပ်(သို့မဟုတ်) ရွှေရည်သုတ် သစ်သားကလပ်ပေါ်တွင် ငှက်ပျောဖက်ခေါက်လေး များကို အပ်ချည်ကြိုး၊ တဲစပ်တို့ဖြင့်တဲ၍ ပြုလုပ်ထားသော ပစ္စည်းများဖြင့် စုပေါင်းချည်နှောင်ထား သောအရာ ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်းတောင်ကို ကလပ်၏အောက်ဆုံးမှ အထက်သို့ဆင့်လျှင် ကြာမှောက်၊ ကွေးထောက်ကုံး၊ ကြာလှန်၊ ကြာလှန်အောက်မှ အပေါ်သို့ထောင်၍ နတ်လမ်း(၃)ခု၊ စိန်တောင်အပြား (၃)ခု၊ ကြာလှနပေါ်တွင် ငှက်ပျောလက်ရိုးထည့်ပတ်ထားသော စေတီ၊ စေတီဘေးတွင် မုခ်ပေါက်၊ စေတီပေါ်မှ ကလပ်၊ ကလပ်ပေါ်မှ ဖောင်းရစ်၊ ဖောင်းရစ်ပေါ်မှ ထီးတော်၊ ထီးတော်ပေါ် စိန်ဖူးတပ်ပါ သည်။ စိနဖူးတော်ကို ခါကြက်ဥနှင့် လုပ်ပါသည်။ ယခင်က ရွှေဖရုံသီးနှင့် လုပ်ပါသည်။ ကွမ်းတောင်ကို ကလပပေါ်တွင်မြဲစေရန် ရောင်စုံချည်ကြိုးများနှင့် ရစ်ပတ်ချည်နှောင်ရပါသည်။ ထို့နောက်မှ ကွမ်းတောင် ပတ်လည်တွင် ထီးရံ(၃) ခု၊ ကွမ်းရွက်ငှက်ရုပ် (၃)ခု၊ စကားဝါဖူး(၃)ခုနှင့် ပန်းပွင့်များကို ထိုးစိုက်ကြပါ သည်။

ကွမ်းတောင်ကိုင်

ကွမ်းတောင်ကိုင်သည် "ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် ကွမ်းတောင်ကိုကိုင်၍ လိုက်ရသည့်အမျိုးသမီး"[၃] ဖြစ်သည်။ ကွမ်းတောင်ကိုင် အပျိုရွေးရာတွင် ရုပရည်ချောမောပြေပြစ်သူ၊ မိစုံဖစုံရှိသူတို့ကိုရွေးကြရပါ သည်။

---

[၁] အောင်ချိန်၊ သခင်၊ သာယာဝတီ၊ ၁၉၇၈၊ ၃၈၆။
[၂] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၄၃။
[၃] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၄၃။

စည်တော်ကြီး

စည်သည် "သစ်သားခေါင်းပေါက်ဝကို သားရေကြက်၍ တီးခတ်ရသောတူရိယာ"[၁] ဖြစ်သည်။ စည်တော်ကြီးသည် အလှူလှည့်ရာတွင် စည်တီး၍သဆိုကပြ ဖျော်ဖြေသောအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

ဆင်နှင့်လှည့်

ဆင်သည် "နှာမောင်းကို လက်ကဲ့သို့အသုံးပြုနိုင်သော အစွယ်ပါသည့် ခြေလေးချောင်း တိရစ္ဆာန်ကြီး"[၂]ဖြစ်သည်။ ဆင်နှင့်လှည့်ဟူသည် မောင်ရှင်လောင်းကို ဆင်ပေါ်တင်လှည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် ငွေကြေးတတ်နိုင်သော အလှူရှင်တို့က ဆင်ငှား၍သားမောင် ရှင်လောင်းအား ဆင်ပေါ်တင်လှည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တေးဂီတ

တေးဂီတသည် တေး–"သီချင်း"[၃]နှင့် ဂီတ–"သီချင်း(ပါ၊ ဂီတ)"[၄] ဟူသော ဝေါဟာရနှစ်ခုကို ပေါင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် တေးသီချင်းများ သီဆိုဖျော်ဖြေရသော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ကားဖြင့်လှည့်၍ ကားကိုပတ်ချာလည် တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

တံခွန်လုံးကိုင်

တံခွန်လုံးသည် "အဝတ်ဖြင့် ဝါးလုံးသဏ္ဌာန် လုပ်ထားသောတံခွန်"[၅] ဖြစ်သည်။ အလှူ လှည့်ရာတွင် တံခွန်လုံးကိုင်ရသော မိန်းမပျိုလေးများ ဖြစ်ပါသည်။ တံခွန်လုံးကို အဝါရောင်ပိတ်စ (သို့မဟုတ်) ပိုးဖဲသားအတွင်းတွင် ဝါးကရွတ်ခွေလေးများခံကာ အလုံးချုပ်ထားပါသည်။ အပြင်ဘက်တွင် ရွှေရောင်၊ အပြာရောင်၊ ပန်းရောင်ကုလားရေစက္ကူနှင့် အပွင့်လေးများ ဖော်ကာကပ်ထားပါသည်။ တံခွန်တိုင်လုံး၏ အစွန်းနှစ်ဖက်တွင် ယခုအခါ ကြိုးကွင်းလေးများသာ တပ်ထားသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် တံခွန်လုံးကိုင် မိန်းမပျိုနှစ်ဦးက တံခွန်လုံးကို အလယ်ထား၍ တစ်ဖက်စီကိုင်ကာ လိုက်ကြပါသည်။

ထီးမိုး

ထီးသည် "နေမိုးဒဏ်ကာကွယ်ရန် အရိုးတပ်ဆောင်းစရာ"[၆] ဖြစ်သည်။ ထီးမိုးဟူသည် အလှူလှည့်ရာတွင် မောင်ရှင်လောင်းအား အရိုးရှည်တပ် ရွှေထီးမိုးပေးသူ ဖြစ်ပါသည်။

နားဖောက်သည်

နားဖောက်သည် "နားပေါက်ဖောက်ခြင်း"[၇]ဖြစ်သည်။ နားထွင်းဟုလည်းခေါ်ပါသည်။ အလှူတွင်ပါသော အလှူရှင်၏ သမီးနှင့်ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတို့၏ သမီးငယ်၊ အပျိုလေးများ ဖြစ်ပါသည်။ နားဖောက်ပြီးသော်လည်း နောက်ထပ်အလှူရှင်များ တောင်းလာပါက နားဖောက်သည် ထပ်လုပ်ကြပါသည်။ နားဖောက်သည်သည် ဘော်ကြယ်၊ သဒ္ဓါစေ့၊ ကျောက်များထိုးထားသော ပြန့်ထမီနှင့် ရင်ခံ (ယခုအခါ ရင်စီး)ပေါ်တွင် အင်္ကျီထပ်ဝတ်ရပါသည်။ ဘော်ကြယ်၊ သဒ္ဓါစေ့၊ ကျောက်ထိုးထားသော

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၁၀၉။
[၂] –ယင်း–၊ ၁၂၂။
[၃] –ယင်း–၊ ၁၄၇။
[၄] –ယင်း–၊ ၇၆။
[၅] –ယင်း–၊ ၁၄၉။
[၆] –ယင်း–၊ ၁၆၆။
[၇] –ယင်း–၊ ၁၉၁။

မယ်ညို(မယ်တောင်ညို)ကို ပခုံးပေါ်မှ ရင်ဘတ်ရှေ့စုံချ၍ အပ်ချိတ်နှင့်တွယ်ရပါသည်။ လက်တွင် လက်စည်းဝတ်၍ ခေါင်းတွင် စည်းပုံဆောင်းရပါသည်။ ရှေးကနားထွင်းများသည် အသက်(၁၂)နှစ်ခန့် အရွယ်မှစ၍ မဟလ္လတာတန်ဆာဝတ်ရပါသည်။ မလ္လိကာတန်ဆာဟု ခေါ်ကြပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် နားဖောက်သည်(နားထွင်း)များသည် လှည်းယဉ်ကို စီးကြပါသည်။ ယခုအခါ ရွှေလှည်းယဉ်များကိုလည်း ငှားစီးကြပါသည်။

ပိဋကတ်သုံးပုံကိုင်

ပိဋကတ်သည် "သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံ(ပါ၊ ပိဋကတ်)"[၁] ဖြစ်သည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုင်သည် အလှူလှည့်ရာတွင် ထိုပိဋကတ်သုံးပုံကို ကိုင်ရသောသူ ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသော တရားဒေသနာတော်များကို ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်များဖြစ်ပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် ကလပ်ပေါ်တင်၍ လိုက်ပါသည်။

ပုဂံဝင်း

ဝင်းခင်းကို "မင်းဧကရာဇ်၏ ထွက်တော်မူသောအခါ စစ်သည်တပ်ဖွဲ့များ ရှေ့နောက်ဝဲယာခင်းကျင်းလိုက်ပါသည်"[၂] ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ပုဂံဝင်းသည်လည်း အလှူလှည့်ရာတွင် ပုဂံခေတ် အဝတ်အစားများ ဝတ်ဆင်၍လှည့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံစစ်သူကြီး၊ အနော်ရထာနှင့် မိဖုရား၊ ကျန်စစ်သားနှင့်မဏိစန္ဒာ၊ အပျိုတော်များ(ပုဂံသူ)၊ လူပျိုတော်များ(ပုဂံသား)၊ ပုဂံဝန်၊ ပုဂံပုဏ္ဏားတို့ ပါဝင်ပါသည်။

ပေါက်ပေါက်ပက်

ပေါက်ပေါက်သည် "လှော်ထား၍ ပွင့်အာနေသော ကောက်ညှင်းစပါးစေ့ စသည်"[၃] တို့ ဖြစ်သည်။ ပက်သည် "ရေစသည်ကို ပစ်လွှင့်သည်"[၄]ကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဆန် ပေါက်ပေါက် ပက်ကြဲခြင်းကို ပေါက်ပေါက်ပက်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် ဘုရားကားဘေးတစ်ဖက်စီ(သို့မဟုတ်) ဘုရားကားနောက်မှ မိန်းမပျိုနှစ်ဦးက ငွေဖလားနှင့်ထည့်ထားသော ဆန်ပေါက်ပေါက်ကို ပက်ကြဲပါသည်။ ယခုအခါ ပေါက်ပေါက်နှင့်အတူ ပိုက်ဆံ ခေါက်၊ ချိုချဉ်တိကိုပါ ကြဲလေ့ရှိပါသည်။

ပန်းတောင်

"အပင်စသည်မှ မျိုးပွားရန် ပွင့်သောအပွင့်"[၅]ကို ပန်းဟုခေါ်ဆိုသည်။ ပန်းတောင်သည် သစ်သားကလပ် (သို့မဟုတ်) ရွှေရည်သုတ် သစ်သားကလပ်ပေါ်တွင် ငှက်ပျောဖက်ခေါက်လေးများကို အပ်ချည်ကြိုးနှင့်သီ၊ တဲစပ်နှင့်တဲ၍ ပြုလုပ်ထားသော ပစ္စည်းများဖြင့်စုပေါင်း ချည်နှောင်ထားသောအရာ ဖြစ်ပါသည်။ ပန်းတောင်ကို ကလပ်၏အောက်ဆုံးမှ အထက်သို့ဆင်လျှင် ကြာမှောက်၊ ကွေးထောက်ကုံး၊ ကြာလှန်၊ ကြာလှန်အောက်မှ အပေါ်သို့ထောင်၍ စိန်တောင်အပြား(၃)ခု၊ စိန်တောင်အလုံး(၃)ခု၊ ကြာလှန်ထဲတွင် ဖက်ခွက်နှင့်ထည့်ထားသော လက်ဖက်၊ ကွမ်းသီး၊ ပေါက်ပေါက်တို့ ထည့်ပါသည်။ ပန်းတောင်ကို ကလပ်ပေါ်တွင်မြဲစေရန် ရောင်စုံချည်ကြိုးများနှင့် ရစ်ပတ်ချည်နှောင်ရပါသည်။ ထို့နောက်မှ ပန်းတောင်ပတ်လည်တွင် ထီးတော်၊ ကွမ်းရွက်ငှက်ရုပ်၊ စကားဝါဖူး(ခါကြက်ဥနှင့်လုပ်)၊ ပန်းပွင့်များကို ထိုးစိုက်ကြပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၁၃။
[၂] –ယင်း–၊ ၃၆၁။
[၃] –ယင်း–၊ ၂၁၉။
[၄] –ယင်း–၊ ၂၁၉။
[၅] –ယင်း–၊ ၂၂၅။

ပန်းတောင်ကိုင်

အလှူလည့်ရာတွင် ပန်းတောင်ကိုကိုင်ရသူဖြစ်ပါသည်။ ပန်းတောင်ကိုင် အပျိုရွေးရာတွင် ရုပ်ရည်ချောမောပြေပြစ်သူ၊ မိစုံဖစုံရှိသူကို ရွေးကြပါသည်။

ပန်းဖလားကိုင်

ဖလားသည် "ဒန်၊ ကြေး စသည်ဖြင့်လုပ်သော ခွက်ဝိုင်းတစ်မျိုး"[၁] ဖြစ်သည်။ ပန်းဖလားကိုင်သည်အလှူလည့်ရာတွင် ပန်းအစိုနှင့် ပန်းအခြောက်များရောရှေ့ ထည့်ထားသော ငွေဖလားကို ကိုင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အချို့ရွာများတွင် ဆွေမျိုးတော်သူ ညီ၊ မောင်များနှင့် ရင်းနှီးသူလူပျိုလူရွယ်များက တိုက်ပုံ၊ ပုဆိုးများဝတ်၍ ပန်းဖလားများပိုက်ကာ အလှူလှည့်လိုက်ကြပါသည်။

ဗြောတီး

ဗြောသည် "နှစ်ဖက်ပိတ် စည်တစ်မျိုး"[၂] ဖြစ်သည်။ အလှူဝင်နေ့ညနေတွင် အလှူဧည့်ခံဆိုင်းရောက်သည့်အခါ ပစ္စည်းများ ချထားပြီးလျှင် ဦးစွာဗြောတီးပါသည်။ ရှင်ပြုပွဲနှင့် ဗြောသံမှာ ဆက်စပ်နေပါသည်။

ဘုရားကား

ကားသည် "မော်တော်ကား(လိပ်၊ Car)"[၃] ဖြစ်သည်။ ဘုရားကားသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ပုံတော်ရုပ်ထုကို ကားခေါင်းပေါ်တွင် တင်ထားသောကား ဖြစ်ပါသည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် ရှေ့ဆုံးမှလိုက်ပါပြီး ကား၏ဘေးပတ်လည်တွင် ပန်းချီကားချပ်များ ရေးဆွဲ၍ တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။ ကားနောက်ပိုင်းတွင် ထိုင်ခုံများ တင်ထားပြီး အလှူ့ဒါယကာ၊ အလှူ့ ဒါယိကာမတို့၏ မိခင်၊ ဖခင်၊ အဖိုး၊ အဖွားနှင့် ဆွေမျိုးအရင်းအချာများ လိုက်ပါကြပါသည်။

ဘုရားလူကြီး

လူကြီးသည် "အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သူ။ ရုပ်ရေးရွာရေး စသည်တွင် ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက်ပြုသူ"[၄] ဖြစ်သည်။ ဘုရားလူကြီးသည်မြို့၊ ကျေးရွာများတွင် ဘုရား၏သာယာရေးနှင့် ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသော အမျိုးသားများဖြစ်ပါသည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် ဘုရားလူကြီးတို့က ဘုရားပင့်၊ ဘုရားပန်းအိုး၊ စက္ကူရောင်စုံနှင့် လုပ်ထားသော တခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွားများကိုကိုင်၍ လိုက်ကြပါသည်။

မောင်ရှင်လောင်း

မောင်ရှင်သည် "သာမဏေ။ ကိုရင်"[၅] ဖြစ်သည်။ မောင်ရင်လောင်းသည် အလှူတော် မင်္ဂလာတွင် အဓိကပါဝင်သော ရှင်ပြုမည့်သာမဏေ အလောင်းအလျာဖြစ်ပါသည်။ မောင်ရှင်လောင်းသည် သင်္ကန်းမဝတ်ခင် ဘော်ကြယ်များ၊ ကျောက်များ ထိုးထားသော ရင်ခံပါ ဖဲဖြူအင်္ကျီ၊ ကနုကမာစဖြင့် ချုပ်ထားပြီး

---

[၁] –ယင်း–၊ ၂၄၀။
[၂] –ယင်း–၊ ၂၅၄။
[၃] –ယင်း–၊ ၈။
[၄] –ယင်း–၊ ၂၅၇။
[၅] –ယင်း–၊ ၂၇၇။

ဘော်ကြယ်ထိုး၊ ကျောကထိုးထားသော ခါးရှည်သိုရင်း အင်္ကျီထပ်ဝတ်ရပါသည်။ ခေါင်းတွင် ဆံထုံးထုံး၍ ဘော်ကြယ်ထိုးထားသော ဖောလုံးကိုဆောင်းရသည်။ ယခင်က ဥသျှောင်ကိုဆောင်းသည်။ အင်္ကျီလက်များတွင် လက်စည်းများဝတ်ပြီး ကိယ်တွင်စလွယ် လွယ်ရသည်။ စလွယ်ကိုယခင်က ပတ်သားပေါ်တွင် ဘော်ကြယ်ထိုး၍ ယခုအခါဖဲပေါ်တွင် ကျောက်၊ ပုလဲ၊ သဒ္ဒါစေ့များထိုးကြပါသည်။ ယခင်က မောင်ရှင်လောင်းဝတ်စုံမှာ အင်္ကျီအဖြူရောင်၊ ပုဆိုးအဖြူရောင်၊ ပုဆိုးပန်းရောင်နှင့် ရွှေဝါရောင်တို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ အနီရောင်၊ အစိမ်းရောင်၊ စိမ်းပြာရောင်၊ လိမ္မော်ရောင်၊ သခွားရောင်၊ မရမ်းစေ့ရောင်စသည်ဖြင့် အင်္ကျီနှင့်ပုဆိုး အရောင်တူဝတ်လာကြပါသည်။ အခြားရှင်လောင်းများနှင့် အရောင်ကွဲအောင် အလှူ့တကာ၊ အလှူ့အမတို့ဝတ်သည့် အရောင်ကိုလိုက်၍ သားသမီးအရင်းအချာများကို ဆင်ပါသည်။ ခြေထောက်တွင် ဘော်ကြယ်ထိုး၊ ကျောက်ထိုးခြေနင်းစီးပါသည်။ မောင်ရှင်လောင်းသည် အလှူဝင်နေ့ နေ့ခင်းအလှူလှည်သည့်အခါ အလှူရှင်တို့တတ်နိုင်သည့်အပေါ်မူတည်၍ ဆင်ရတနာကို ငှားစီးပါသည်။ များသောအားဖြင့် မြင်းစီးကြပါသည်။ အချို့မှာ မြင်းနှစ်ကောင်ဆွဲ၊ မြင်းသုံးကောင်ဆွဲ ရွှေမြင်းလှည်းကို ငှားစီးကြပါသည်။

မြင်းကိုင်

မြင်းသည် "စီးရန်၊ ရထားဆွဲရန် အသုံးပြုသော၊ လည်ဆံမွေးနှင့် အမြီးဖွားရှိသော၊ ဟီတတ်သော၊ အပြေးမြန်သော ခွာရှိ ခြေလေးချောင်းတိရစ္ဆာန်"[၁] ဖြစ်သည်။ ကိုင်သည် "လက်ဖြင့်ဆုပ်သည်။ လက်၌ထားသည်"[၂] ဟုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်မြင်းကိုင်သည် အလှူလှည့်ရာတွင် မောင်ရှင်လောင်းစီးသည့် မြင်း၏ဇက်ကြိုးကို ထိန်းကိုင်ပေးသူ ဖြစ်ပါသည်။

ရာဇဝင်း

ရတနာပုံဝင်းဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် ဝင်းခင်း၍လှည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရာဇဝင်းတွင် ရွှေတော်ပြေးဗန္ဓုလစစ်သူကြီး၊ ရှင်ဘုရင၊ မိဖုရား၊ သမီးတော်၊ အပျိုတော်များ၊ လူပျိုတော်များ၊ ဝန်နီ၊ ဝန်စိမ်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ လိုက်ပါရပါသည်။ ရွှေဝင်းဟုဆိုပါသည်။ ထို့နောက် တပ်မှူး၊ အိမ်ရှေ့မင်းသား၊ အိမ်ရှေ့မင်းသမီး၊ အပျိုတော်များ၊ လူပျိုတော်များ၊ ဝန်နီ၊ ဝန်စိမ်း၊ ပုဏ္ဏားတို့နှင့် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၊ မယ်မဒ္ဒီ၊ သားတော်၊ သမီးတော်၊ ပုဏ္ဏားတို့လိုက်ပါကြပါသည်။ နောက်ဝင်းဟု ဆိုပါသည်။

ရွှေမြင်းလှည်း

ရွှေမြင်းလှည်းသည် အလှူလှည့်ရာတွင် မောင်ရှင်လောင်းရော နားဖောက်သည်ပါစီးသည် "ရွှေကဲ့သို့ အဝါရောင်ရှိသော"[၃]ယာဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေမြင်းလှည်းကို မြင်းတစ်ကောင်၊ မြင်းနှစ်ကောင်၊ မြင်းသုံးကောင် ဟူ၍ တိုးချဲ့မွမ်းမံ ပြုလုပ်လာကြပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၉၀။
[၂] –ယင်း–၊ ၁၆။
[၃] –ယင်း–၊ ၃၂၃။

ရွှေလှည်း

ရွှေလှည်းသည် အလှူလှည့်ရာတွင် နားဖောက်သည်စီးသည့် "ရွှေကဲ့သို့ အဝါရောင် ရှိသော"[၈] လှည်း ဖြစ်ပါသည်။ လှည်းယဉ်ကို ရွှေရောင်ဆေးသုတ်၍ လှည်းအိမ်ကို မှန်စီရွှေချပြီး ကနုတ်ပန်းများ၊ ရုပ်ပုံများ၊ လှေကားငယ်များဖြင့် ပြုပြင်စီရင်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လှည်းအိမ်ပေါ်တွင် ပြာသာဒ်ဘုံ အဆင့်ဆင့်တို့ဖြင့် ကနုတ်ပန်း၊ ပန်းပုရုပ်များဖြင့် မှန်စီရွှေချထားသော လှည်းကို ဘုံခုနစ်ဆင့်ရွှေလှည်းဟု ခေါ်ပါသည်။ ရွှေရောင်လည်းများအပြင် စိန်လှည်း၊ မြလှည်း၊ ပတ္တမြားလှည်း ဟူ၍ ချဲ့ထွင်မွမ်းမံ လာကြပါသည်။

ရွှေသင်္ကန်းကိုင်

သင်္ကန်းသည် "ရဟန်းများ ဝတ်ရုံသော ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်"[၂]ဖြစ်သည်။ ရွှေသင်္ကန်းကိုင်သည် အလှူလှည့်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်အား ရည်စူး၍လှူသော သင်္ကန်းကိုကိုင်ရသည့်သူ ဖြစ်ပါသည်။ အဝါရောင်ပိတ်စ(သို့မဟုတ်) ဖဲသားပေါ်တွင် ရွှေရောင်စီးကရက် စက္ကူလေးများဖြင့် အပွင့်များ ဖော်ကာကပ်ထားပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် ရွှေသင်္ကန်းကို အခေါက်လိုက် ကလပ်ပေါ်တင်၍ ချည်ကြိုးလေးများ ချည်နှောင်ကာကိုင်ကြပါသည်။ အပျိုများသည့်ရွာတွင် ရွှေသင်္ကန်းကိုဖြန့်၍ တစ်ဖက်စီကြိုးချည်၍ (၂)ယောက် ကိုင်ကြပါသည်။

ရွဲ

ရွဲသည် သျှိုးလိုက်ရတု ဖြစ်သည်။ သျှိုးလိုကရတုသည် "ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင်တစ်ပိုဒ် ပြီးတိုင်း သျှိုးဟုလိုက်ဆိုသော ရတုတစ်မျိုး"[၃] ဖြစ်သည်။ ရှေးယခင်က အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ အပြန်အလှန် ရတု ရွတ်ဆို၍ ရွဲလိုက်ကြပါသည်။ ယခုအခါအချို့ရွာများ၌သာ အမျိုးသားများက ရတုရွတ်ဆို၍ ရွဲလိုက်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ရတုမဆိုရွဲမလိုက်တော့ပါ။

လှူရန်ကိုင်

ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင် သံဃာတော်တို့အားလှူရန် ပစ္စည်းများကို ကိုင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ငွေဖလားတွင်သင်္ကန်း၊ ယပ်(သို့မဟုတ်) ငွေယပ်တောင်၊ ငွေပန်းခိုင်များကိုထည့်ပြီး အပျိုများက အလှူလှည့်လိုက်ကြပါသည်။

၄။ ဘိသိက်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဓလေ့ဟာရများ

ချည်မန်းကွင်း

ချည်သည် "ဝါ၊ ပိုးမျှင် စသည်ကို ကျစ်ထားသည့် အလွန်သေးငယ်သော ကြိုး။ အလွန် သေးငယ်သော အမျှင်"[၄] ဖြစ်သည်။ "ဘေးအန္တရာယ်ပျောက်ပြယ်စေရန် မန္တန်ကို ရွတ်ဆိုသည်"[၅] ကို မန်းသည်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ချည်မန်းကွင်းသည် ပရိတ်ရွတ်ထားသောချည်ကို ကွင်းပြုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မောင်ရှင်လောင်း၊ နားဖောက်သည်တို့အား အန္တရာယ်ကင်းစေရန် ဘိသိက်ဆရာက လည်တွင် စွပ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၃၂၃။
[၂] –ယင်း–၊ ၃၈၁။
[၃] –ယင်း–၊ ၃၂၄။
[၄] –ယင်း–၊ ၆၄။
[၅] –ယင်း–၊ ၃၂၄။

ငွေခရု

ငွေသည် "တွင်းထွက်သတ္တုဖြူ ရတနာတစ်မျိုး"[၈] ဖြစ်သည်။ ခရုသည် "အသားစိုင်ကို အခွံမာဖုံးလျက်ရှိသော ကျောရိုးမဲ့ ရေသတ္တဝါ"[၂] ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငွေခရုသည် ဘိသိက် မြှောက်ရာတွင် အဓိကပါဝင်သော လက်ယာရစ်ငွေခရု ဖြစ်ပါသည်။ ဇမ္ဗူဒီပါလက်ျာတောင်ကျွန်းဖြစ်၍ လက်ယာရစ် ငွေခရုကိုသုံးရပါသည်။ ကြည်လင်သန့်ရှင်းသောရေ၊ သပြေ၊ မြေဖာများ ထည့်ပါသည်။ မောင်ရှင်လောင်း၊ နားဖောက်သည်တို့အား ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းစေကြောင်း ဘိသိက်ဆရာက ဦးထိပ်ထက်ငွေခရုနှင့် ရေစင်သွန်းလောင်းပါသည်။ အောင်ရေဖြန်းပါသည်။

ထမင်းခွံ

ထမင်းသည် "ဆန်ကိုချက်ထားသည့်စားဖွယ်"[၃] ဖြစ်သည။ ခွံ့သည် "စားစရာစသည်ကို သူတစ်ပါး ၏ ပါးစပ်ထဲသို့ထည့်ပေး"[၄] ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘိသိက်မြှောက်ရာတွင် ဘိသိက်ဆရာက မောင်ရှင်လောင်း၊ နားဖောက်သည်တို့အား ထမင်းခွံ့ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နတ်ပို့

နတ်သည် "ချမ်းသာရှိသော၊ တောက်ပသော၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်"[၅] ဖြစ်သည်။ ဘိသိက မြှောက်ခန်းပြီးမြှောက်၍ မိမိတို့ စံမြန်းရာနေရာသို့ ပြန်ကြွရန် နတများအား ပြန်လည်ပို့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နတ်ပင့်

နတ်သည် "ချမ်းသာရှိသော၊ တောက်ပသော၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်"[၆]ဖြစ်သည်။ ဘိသိက် မြှောက်ခါနီးတွင် ဘိသိက်ဆရာက နတ်ကောင်းနတ်မြတ်အပေါင်းကို ပင့်ဖိတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဘိသိက်

ဘိသိက်ဟူသော စကားလုံးသည် "အဘိသေက"ဟူသော ပါဠိသက်စကားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ "ရေစင်သွန်း၍ မင်္ဂလာပြုခြင်း(ပါ၊ အဘိသေက)"[၇] ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

ဘိသိက်ကန်တော့ပွဲ

ဘိသိက်ကန်တော့ပွဲ "ဘုရားပွဲ–၁၊ ရှင်ပြုမင်္ဂလာခံယူသူ သတို့သားငယ်၏ မိဘပွဲ–၁၊ နားထွင်းမင်္ဂလာခံယူသူ သတို့သမီးငယ်၏ မိဘပွဲ–၁၊ အထက်နတ်ပွဲ–၁၊ အောက်နတ်ပွဲ–၁ဟူ၍ ၅–ပွဲ ဖြစ်သည်"။[၉]

ဘိသိက်ခန်းဖွင့်

ဘိသိက်မြှောက်ရန် ဘိသိက်ဆရာက ဘိသိက်ခန်းစဖွင့်ကြောင်း ဟောပြောဆိုပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈။ ၈၈။
[၂] –ယင်း–၊ ၄၇။
[၃] –ယင်း–၊ ၁၆၅။
[၄] –ယင်း–၊ ၇၃။
[၅] –ယင်း–၊ ၁၉၈။
[၆] –ယင်း–။
[၇] –ယင်း–၊ ၂၅၆။
[၈] ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၁၃၊ ၂၃၆။

ဘိသိက်ဆရာ

ဘိသိက်မြှောက်ပေးသောသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဘိသက်ဆရာသည် ခေါင်းပေါင်း၊ သိုရင်းအင်္ကျီ၊ တောင်ရှည်ပုဆိုး ဝတ်ဆင်ပါသည်။ အချို့မှာ ပဝါသိုင်းကြပါသည်။ ဘိသိက်ဆရာသည် အလှူတကာ၊ အလှူအမတို့ လှူတတ်တန်းတတ်အောင် အကျိုးရှိသောစကားကို ပြောဆိုရသူ ဖြစ်ပါသည်။ မောင်ရှင်လောင်း၊ သာမဏေလောင်းတို့ သာမဏေဘဝ လိုက်နာကျင့်ကြံဖွယ်များ၊ ကြွရောက်လာသော ပရိသတ်တို့ အကျိုးရှိအောင် လူမှုရေးအရ၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ၊ ဘာသာရေးအရ သွန်သင်တတ်သောသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဘိသိက်ဆရာက ခွန်းထောက်မဖြစ်မနေ ဆိုတတ်ရပါသည်။

ဘိသိက်မြှောက်

"ရေစင်သွန်း၍ ကျက်သရေမင်္ဂလာပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်သည်"[၈]ကို ဘိသိက်မြှောက် သည်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဘိသိက်ဆရာသည် သာမဏေပြုတော့မည့် မောင်ရင်လောင်းအား ဘေးရန်အန္တရာယ် အပေါင်းမှ ကင်းဝေးစေရန် ရေစင်သွန်းဖြန်းပေးခြင်း၊ ပရိတ်ချည်စွပ်ပေးခြင်း၊ ထမင်းခွံခြင်းစသည်တို့ ပြုလုပ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကရည်ရယ်ချက်မှာ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရုပါသည်။ အတုယူစရာများ ပြောတတ်ရပါသည်။

၅။ ရှင်မည်ခံပွဲဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ရှင်မည်ခံ

ရှင်သည် "ရဟန်းသာမဏေ"[၂]ကို ဆိုလိုသည်။ မောင်ရှင်လောင်းဘဝမှ ဆံချ၊ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး သာမဏေဖြစ်သောအခါ ဘွဲ့အမည်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရှင်အမည်ခံခြင်းကို ရှင်မယ်ခံဟု ပြောပါသည်။ ရှင်မည်ခံပွဲကို အလှူကြီးပြီး နောက်တစ်နေ့မနက်တွင် ရွာဦးဘုန်းကြီးက ကိုရင်လေးများအား မွေးနေ့နံအလိုက် ရှင်အမည်ပေးပါသည်။ ရှင်မည်ခံပွဲသို့ အရင်းအချာဆွေမျိုး မိတ်ဆွေများ၊ နီးစပ်ရာဆွေမျိုးများ၊ မိတ်ဆွေများသာ ကြွရောက်တရားနာ သီလယူကြပါသည်။

၆။ အထွေထွေဝေါဟာရများ

ဆံချ

"သူငယ်၊ ရှင်လောင်း၏ ဆံပင်ကို ရိတ်သည်"[၃]ကို ဆံချသည်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ သင်္ကန်းဝတ်မည့် မောင်ရှင်လောင်း၏ ဆံပင်ကို သံဃာတော်များက ရိတ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလှူရှင်မိဘနှစ်ပါးက မောင်ရှင်လောင်း၏ ဆံပင်ကို ပိတ်စအဖြူနှင့် ခံယူကြပါသည်။

နတ်ပြ

နတ်ပြသည် "ရှင်လောင်းစသည်ကို နတ်စင်၊ နတ်ကွန်းရှိရာသို့ခေါ်သွားပြီး စောင့်ရှောက်ပါရန် ပြသ"[၄] ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၅၆။
[၂] –ယင်း–၊ ၃၂၂။
[၃] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၁၂၀။
[၄] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၁၉၉။

ဗာဟီရအဖွဲ့.

ဗာဟီရကိစ္စသည် (ပါ–ဗာဟိရ+ကိစ္စ)မှလာပြီး "အမည်မတပ်သာသော ကိစ္စအထွေထွေ"[၁] ဖြစ်သည်။ ဗာဟီရအဖွဲ့သည် ကျေးရွာများတွင် သာရေး၊ နာရေးတို့၌ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးရသော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ အလှူမတိုင်ခင်ကတည်းက အလှူအိမ်အတွက် လိုအပ်သည်များကို ကူညီလုပ်ကိုင်ပေး ကြရပါသည်။

ဗျိုးဟစ

ဗျိုးဟစ်သည် "ဗျိုးဟူ၍ ဟစ်အော်ပြီး ရပ်ရွာကိစ္စကို လူအများကြားသိအောင် ကြေညာ"[၂]ခြင်းဖြစ်သည်။ ရက်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ မြို့ထဲတွင် လှည့်လည်အော်ဟစ် ဖိတ်ကြားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရှင်ပြု အလှူတော်အတွက် မိမိနေထိုင်သော ကျေးရွာ၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေရင်းချာများရှိသော ရွာများကို ဖိတစာ၊ ဆေးလိပ်တို့နှင့် ရွေးမဖိတ်ဘဲ အားလုံးကို အော်ဟစ်ဖိတ်ကြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရေစက်ချတရား

ရေစက်ချသည် "ကုသိုလ်ကောင်းမှု အထမြောက်ပြီးစီးသောအခါ မြေစောင့်နတ်ကို တိုင်တည်သည့်အမှတ်ဖြင့်မြေသို့ ရေစင်သွန်းလောင်း"[၃] ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားသည် "မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ"[၄] ဖြစ်သည်။ အလှူကြီးပြီးမြောက်သည့်အခါ အလှူ့ဒါယကာ၊ အလှူ့ဒါယိကာမ မိသားစုတို့နှင့ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေများက ရေစက်ချတရားနာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလှူကြီးနေ့ညနေတွင် မောင်ရှင်လောင်းများဆံချ၊ သင်္ကန်းဝတ်ပြီးချိန် အလှူပင့်ဖိတ်ထားသော သံဃာတော်များအား လှူဖွယ်ဝတ္ထုအစုစုတို့ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီး တရားနာ၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အားလုံးအတွက် ရေစက်ချပါသည်။ မိမိအလှူ ကောင်းမှုကို အားလုံးရကြစေရန် အမျှပေးဝေ သာဓုခေါ်ဆိုစေပါသည်။

လူပျိုခေါင်း

လူပျိုသည် "အရွယ်ရောက်ပြီး လက်မထပ်ရသေးသော ယောကျ်ား"[၅] ဖြစ်သည်။ ခေါင်းသည် "ဦးဆောင်သူ"[၆] ဟုအနက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် လူပျိုခေါင်းသည် ကျေးရွာများတွင် လူပျိုတို့၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်ပါသည်။ လူပျိုခေါင်း၏စီမံမှုဖြင့် အလှူတွင် လက်ဖက်ရည်ပွဲ ချခြင်း၊ ဘုန်းကြီးများ ဆွမ်းကပ်ရန် သယ်ယူစီစဉ်ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးရပါသည်။

အပျိုခေါင်း

အပျိုသည် "လက်မထပ်ရသေးသော အရွယ်ရောက်သူ မိန်းကလေး"[၇] ဖြစ်သည်။ အပျိုခေါင်းသည် ကျေးရွာများတွင် အပျိုတို့၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်ပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် အပျိုခေါင်းက ဦးဆောင်၍ ကွမ်းတောင်ကိုင်၊ ပန်းတောင်ကိုင်၊ ကံဆောင်အိုးကိုင် စသည်ဖြင့် အလှည့်ကျ သင့်တင့်အောင် စီမံပေးပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈၊ ၂၅၀။
[၂] –ယင်း–၊ ၂၅၃။
[၃] –ယင်း–၊ ၃၀၆။
[၄] –ယင်း–၊ ၁၄၃။
[၅] –ယင်း–၊ ၃၂၈။
[၆] –ယင်း–၊ ၅၆။
[၇] –ယင်း–၊ ၄၁၂။

အမျှဝေ

အမျှဝေသည် “ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အကျိုးကိုသူတစ်ပါးအား ထပ်တူထပ်မျှရစေရန် ပေးဝေ”[၁] ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အလှူကူငွေ

အလှူသည် “ပေးကမ်းစွန့်လွှတ်ခြင်း။ ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုစသည့် မင်္ဂလာအခမ်းအနား”[၂] ဖြစ်သည်။ ကူသည် “ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ မစသည်”[၃] ဟု အနက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အလှူကူငွေသည် အလှူတော် မင်္ဂလာသို့ ဖိတ်ကြားခံရသောသူများက မိမိတို့တတ်နိုင်သလောက်အလှူတွင် ပါဝင်ကူညီသောငွေ ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့်ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာသိမှတ်ဖွယ် ဝေါဟာရများကို လေ့လာတင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေးကို အခြေခံ၍ပေါ်ပေါက်လာသော ဝေါဟာရတို့သည် အလှူရှင်တို့၏ ချဲ့ထွင် လှူဒါန်းလာမှုအပေါ်တွင် တိုးပွားလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ အလှူကြီးနှင့်ပတ်သက်သော ဝေါဟာရများကို မှတ်သားဖွယ် တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤစာတမ်းရှိ ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများသည် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံနှင့် ဘာသာရေးကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာသော လူမှုဒေသိယများ ဖြစ်ပါသည်။ ဝေါဟာရများကို နှစ်လုံးသုံးလုံးတွဲ၍ သုံးစွဲကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အလှူဧည့်ခံသည့်နေရာ မဏ္ဍပ်ကိုပင် ငွေကြေး တတ်နိုင်သည့်အပေါ် မူတည်၍ ပြင်ဆင်ကြပါသည်။ မဏ္ဍပ်ဘေးနှစ်ဖက်တွင် လှေကားတပ်၍ နှစ်ထပ်မဏ္ဍပ်များလည်း ပြုလုပ်လာကြပါသည်။ ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည့်အခါတွင်လည်း ငါး ခြောက်၊ ပလော၊ ဝက်သား၊ အချဉ်သုပ်၊ ငရုတ်သီးကြော်၊ ပဲနပ်၊ မှန်ရောင်ဟင်းချိုတို့မှာ အလှူအတွက် အဓိကကျွေးမွေးသည့်ဟင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုခေတ်ရောက်မသာ ငါးပေါင်း၊ ကြက်ကန်းဘောင်၊ ကြက်ချဉ်စပ်စသည်ဖြင့် ပိုမိုကျွေးမွေးလာပါသည်။ တရုတ်အစားအစာ၊ ယိုးဒယားအစားအစာစသည်ဖြင့် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံလာကြသည့်အခါ ယဉ်ကျေးမှုချင်း ထိတွေ့ရင်းနှီးလာကြောင်းလည်း တွေ့ရပါသည်။ ရှင်လောင်းလှည့်ရာတွင်လည်း တတ်နိုင်သည့် အလှူရှင်တို့မှာ မိမိတို့သား မောင်ရှင်လောင်းအား ဆင်စီး၊ မြင်းရံဝင်းခင်းပြီး မင်းခမ်းမင်းနား စုံလင်အောင် ချဲ့ထွင်ပြီး စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ လှူကြပါသည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် ယခုခေတ် နားထွင်းများမှာ မလွိကာတန်ဆာကို မဝတ်တော့ဘဲပြန့်ထမီနှင့် အင်္ကျီတို့ကိုသာ ဝတ်သောကြောင့် နားထွင်းလှည်းစီးများနှင့် ရောနေတော့သည်။ အလှူလှည့်ရာတွင် သျှိုးလိုက်ရတုဆိုခြင်းဓလေ့မှာ တဖြည်းဖြည်း တိမ်ကောလာပေသည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေ အမွေအနှစ်များကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသင့်ပါသည်။

---

[၁] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၂၀၀၈။ ၄၁၇။
[၂] –ယင်း–၊ ၄၂၃။
[၃] –ယင်း–၊ ၁၀။

ရှင်သာမဏေပြုတော့မည့် မောင်ရှင်လောင်းအား ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းရှင်းစေရန်၊ မိဘ ဘိုးဘွားတို့၏ ကျေးဇူးကိုသိတတ်စေရန်၊ သာမဏေဘဝတွင် နေထိုင်ကျင့်ကြံလိုက်နာတတ် စေရန်တို့ကို ဘိသိက်ဆရာက ပြောရဟောရ ပြုလုပ်ပေးရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘိသိက်၏ အခန်း ကဏ္ဍမှာလည်း အရေးကြီးပါသည်။ လက်ျာရစ်ဝဲခရ၊ သန့်စင်သောရေ၊ သပြေ၊ မြေဇာ၊ ချည်မန်းကွင်း၊ ထမင်းခွံ ဟင်းခွံတမှာ ဘိသိက်တွင် မပါမဖြစ် အသုံးပြုကြရပါသည်။ ရှင်မည်ခံ သည်လည်း ဆံချပြီး သင်္ကန်းဝတ် သော မောင်ရှင်လောင်းအား ဘွဲ့မည်ရည်ပေးပြီး ဆွမ်းကပ်၊ တရားနာ၊ ရေစက်ချပွဲဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများသည် အလှူရှင်တို့ အလှူပြုပုံ ဆန်းသစ်သည်နှင့်အမျှ ဝေါဟာရများတိုးပွားလာပြီး စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလာကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများသည် စဉ့်ကိုင်မြို့နှင့် အနီးအနား ကျေးရွာများမှ အလှူတော်မင်္ဂလာတွင် ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြသော ဝေါဟာရများဖြစ်ပါသည်။ အခြား မြို့နယ်ကျေးရွာများ၏ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းမှုများနှင့် ကွဲပြားမှုများလည်း ရှိနေပါလိမ့်မည်။ သို့သော်မိမိတို့ အိမ်မှအလှူပွဲ အတွေ့အကြုံများ၊ အခြားဆွေမျိုးများနှင့် အသိမိတ်ဆွေတို့၏ အလှူပွဲအတွေ့ အကြုံများကို စာအုပ်စာပေများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဝေါဟာရများကို တတ်နိုင်သလောက် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့်ရှင်ပြုနားသ အလှူတော်မင်္ဂလာဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ဝေါဟာရများကို ဗဟုသုတ ဖြစ်ဖွယ်သိရှိပြီး မြန်မာ့ရိုးရာအစဉ်အလာအတွက် အကျိုး ကျေးဇူးရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ထွန်းမြင့်၊ **ဦး**။ (၂၀၁၆)။ ***ပါဠိသက်ဝေါဟာရအဘိဓာန်***။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်(ဒုတိယအကြိမ်)***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၁၃)။ ***ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

ဝိသုတာဘိဝံသ၊ **အသျှင်**။ (၂၀၁၁)။ ***မြန်မာ့ဓလေ့ရှင်ပြုမင်္ဂလာ***။ ရန်ကုန်၊ စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်ချိန်၊ **သခင်**(သာယာဝတီ)။ (၁၉၇၈)။ ***ဆရာဖြစ်သင်ဘိသိက်မင်္ဂလာကျမ်း***။ ရန်ကုန်၊ သီဟ ရတနာပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**။ (၂၀၀၃)။ ***လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်***။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင် ပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်သိန်း၊ ဆင်ဖြူကျွန်း။ (၂၀၀၉)။ ***မြန်မာ့ရိုးရာကျေးလက်မြန်မာမှုဓလေ့များ***။ ရန်ကုန်၊ အောင်တံခွန်ပုံနှိပ်တိုက်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူများ

စဉ်	အမည်	အသက်	အလုပ်အကိုင်	နေရပ်
၁	ဦးသန်းထွန်း	၉၅	တောင်သူ (ရဟန်းဝတ်ဖူးသူ)	စဉ့်ကိုင်မြို့
၂	ဦးမွတ္တားနှင့် အဖွဲ့	၄၅ နှင့် ၇၀ကြား	ထမင်း၊ ဟင်းချက်	အရေးမဆိုကျေးရာ
၃	မန္တလေးမြဒေါင်း	၆၀	ဆိုင်းဆရာ	မန္တလေး
၄	တက္ကသိုလ်မင်းသွေး	၂၈	ဆိုင်းဆရာ	မန္တလေး
၅	မြမိုးအောင်	၆၃	ဘိသိက်ဆရာ	စဉ့်ကိုင်မြို့
၆	ညီနေမင်း	၃၈	ဘိသိက်ဆရာ	မန္တလေး
၇	ကိုအောင်ဇော်+မချို	၅၁ နှင့် ၅၀	မဏိရွှေစင်ရွှေချည်ထိုးလုပ်ငန်းနှင့် ရှင်ပြု၊ နားသ၊ ဝင်းခင်းတန်ဆာများ ငှားရမ်းခြင်း	တောင်နောက်ရွာ ကျောက်ဆည် မြို့နယ်
၈	ဦးကြည်တင် + ဒေါ်ညိုတင်	၇၅	အဆင့်မြင့်ရွှေလှည်းအငှားနှင့် ရွှေလှည်းယဉ်အမျိုးမျိုး ထုတ်လုပ် ရောင်းချရေး	အင်းနား၊ ပုလိပ်မြို့
၉	ဒေါ်ခင်ထွေးနှင့် အဖွဲ့	၄၀ နှင့် ၅၃ကြား	ကွမ်းတောင်ပန်းတောင် ထိုးပေးသူ အမျိုးသမီးများ	ချောင်းပတ်ရွာ၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်

မဏ္ဍပ်

မဏ္ဍပ်

ဘုရားခန်း

ဘုရားကား

ကွမ်းတောင်

ပန်းတောင်

ကံဆောင်အိုး

ပေါက်ပေါက်ပက်

အလှူရှင်နှင့် ရှင်လောင်း နားထွင်းများ

ရှင်လောင်းမိဘစုံတွဲများ

ကွမ်းတောင် ပန်းတောင်ကိုင်များ

ဝင်းခင်း

ဆင်နှင့်လှည့်

မြင်းနှင့်လှည့်

ရွှေလှည်းယဉ်များ

ဘုံခုနစ်ဆင့် ရွှေလှည်း

အကျေးအမွေးဖြင့် ဧည့်ခံ

ဆိုင်း

ချည်မန်းကွင်းစွပ်

ငွေခရုနှင့် အောင်ရေဖြန်း

နားထွင်း

ဆံချ

လှူရန်ကပ်

ရေစက်ချ

ဘာသာစကားထိတွေ့မှုပုံစံများကို လူမှုဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့်လေ့လာခြင်း

နန်းဝေစံ *

ဓာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတွင် ဘာသာဗေဒပညာရပ်၏ပညာရပ်ခွဲတစ်ခုဖြစ်သော လူမှုဘာသာဗေဒ ပညာရပ်ရှိ ဘာသာ စကားထိတွေ့မှု သဘောတရားနှင့် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အကြောင်းရင်းများ ဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းရင်းတို့ကို သုတေသနပြုလေ့လာတင်ပြ ထားပါသည်။ ထို့နောက် ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများ အပေါ်မူတည်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကားထိတွေ့မှု ပုံစံများဖြစ်သည့် ဘာသာစကားများကို တက်ရိုက်ချေးငှားအသုံးပြုခြင်း၊အသံဖလှယ်ချေးငှားအသုံးပြုခြင်း၊ ဘာသာပြန် မွေးစားအသုံးပြုခြင်း၊ ပေါင်းစပ်မွေးစား အသုံးပြုခြင်း၊ အတိုကောက်စကားလုံး အသုံးပြုခြင်း၊ စကားသင်္ကေတ ရောနှောအသုံးပြုခြင်း စသည့် ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုပုံစံများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤသို့တင်ပြရာတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကား အဖွဲ့အစည်းမတူသော မြန်မာဘာသာ စကားတွင် လက်ရှိအသုံးပြုလျက်ရှိသော ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ အင်္ဂလိပ် စသည့် ဘာသာစကား များမှ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ရောက်ရှိ နေသော စကားလုံးများကို အဓိကထား လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရ။ ။*ဘာသာစကား၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ စကားလုံး၊ ချေးငှား၊ မွေးစား၊ ထိတွေ့မှု၊ ဝေါဟာရ* ။

နိဒါန်း

လူမှုဘာသာဗေဒပညာရပ်တွင် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုသည်လည်း မဖြစ်မနေကြုံတွေ့ရမည့် ဖြစ်ရပ် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားများထိတွေ့ရာ၌ ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အကြောင်းရင်း များရှိပါသည်။ ထိုအကြောင်းရင်းများမှာ နိုင်ငရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အခြေခံ အကြောင်းတရားများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းရင်းပေါ်မူတည်၍ ဘာသာစကားတို့သည် ထိတွေ့မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ထိတွေ့ကာ မြန်မာဘာသာစကားများအတွင်း ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။ ဘာသာစကားများ ထိတွေ့ရာတွင် ဘာသာစကား များအတွင်း ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု၊ စကားလုံးဝေါဟာရအသစ်များ တိုးပွားမှု၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အသစ်များ တိုးပွားလာမှု၊ မွေးစားစကားလုံးများပေါ်ပေါက်လာမှု စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ စကားများ ထိတွေ့ရာမှ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း စကားလုံး ဝေါဟာရအသစ်များ တိုးပွားလာမှုကို လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။

၁။ လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရား

သမိုင်းဦးခေတ် နောက်ပိုင်းကာလ လူသားတို့၏အသိဉာဏ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး နောက်ပိုင်း တွင် လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့ဆုံကြရာတွင် ဆက်သွယ်မှုကြားခံအဖြစ် ဘာသာ စကားကို အသုံးပြု၍ ဆက်သွယ်ခဲ့ကြသည်။ သမိုင်းဦးခေတ်ကာလနောက်ပိုင်းတွင် လူတို့၏ ဆကသွယ်မှုကြားခံအဖြစ် ဘာသာ စကားသည်မရှိမဖြစ်သော ဆက်သွယ်ရေး သကေတအဖြစ် အရေးပါလာခဲ့သည်။ ထိုသို့လူသားတို့၏ ဆက်သွယ်ရေးတွင်မရှိမဖြစ် အရေးပါလာသော ဘာသာ စကားနှင့်ပတ်သက်၍ ၁၉ရာစုခေတ်လောက်ကပင် ဘာသာစကားကို သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာသော ဘာသာစကားပညာရှင်များ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀ ရာစုဝန်းကျင်တွင် ဘာသာစကားကို

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက၊ ဌာနမှူး၊ မြန်မာစာဌာန၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်(သထုံ)

သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာသော ပညာရပ်သည် အထူးထွန်းကားလာခဲ့ သည်။ ထိုသို့ဘာသာစကားကို သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာသော ပညာရှင်များကို ဘာသာဗေဒပညာရှင်များ[1]အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ဘာသာဗေဒပညာရှင်များက ဘာသာစကားကို လူသားတို့၏စိတ်ခံစားမှုများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ဆက်သွယ်မှုပြုရန် အသုံးပြုကြသည်။ ဘာသာစကားဟူသည် စကားသံများ[2]ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော သင်္ကေတ စနစ်[3] တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းစနစ်သည် အများသဘောတူသတ်မှတ်ထားသည့် စနစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာစကားတွင် စကားသံများ၊ စကားလုံးများ[4]၊ ဝါကျများ[5]၊ အဓိပ္ပာယ်များ[6] ပါဝင်ပါသည်။ ဘာသာစကား ကို သိပ္ပံနည်းကျလေ့လာရာ၌ ဘာသာစကားအဆောက်အအုံစနစ်များ[7]နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ[8]ပေါ်တွင် အခြေခံ၍လေ့လာပါသည်။ ဘာသာဗေဒပညာရပ်ထဲတွင် ဘာသာရပ် ခွဲပေါင်းများစွာရှိသည့်အနက် လူမှု ဘာသာဗေဒ[9] ပညာရပ်သည်လည်း ၂၀ရာစုနှောင်းပိုင်း ကာလများတွင် အထူးထွန်းကားလာခဲ့သည်။

လူမှုဘာသာဗေဒသည် ဘာသာစကားနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကြားရှိ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာ သည့်ပညာရပ်ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားတစ်ခုကို လေ့လာရာ၌ ထိုဘာသာစကားကို အမှန်တကယ် ပြောဆိုနေ သော လူမှုဝန်းကျင်ရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆက်စပ်လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။

လူမှုဘာသာဗေဒဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရင်အသီးသီးက အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး။

၂၁–ရာစုအဘိဓာန်တွင် ချိန်ဘာ[10]က

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် ယင်း၏ဘာသာစကား ဆက်နွယ်နေပုံကို လေ့လာသည့်ဘာသာရပ်ဖြစ် သည်[11] ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ဝဲလင်တန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာပေနှင့်ဘာသာစကားဌာနမှ ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျေဘီပရိုက်[12]က လည်း လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကို အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေနှင့် အထူးပြုလေ့လာသော ဘာသာရပ်[13]ဖြစ်သည်။ ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ဟတ်ဆန်[14] က ဘာသာစကားကို လူမှုရေးနယ်ပယ်နှင့် ဆက်စပ်လေ့လာခြင်း[15] ဟု ဖွင့ဆိုခဲ့ သည်။

လူမှုဘာသာဗေဒပညာရှင်များထဲတွင် အထူးထင်ရှားသူမှာ ကဗျာဆရာနှင့် ဒဿနိကပညာ ရှင်တစ်ဦး ဖြစ်သူဟာဗာဒ်ကာရိုင်း[16] ဆိုသူဖြစ်သည်။ ကာရိုင်းကလူမှုဘာသာဗေဒ၏ မူရင်းအခေါ် ဖြစ်သော SOCIOLINGUISTICS ဟူသည့်ဝေါဟာရကို ၁၉၅၂–ခုနှစ်တွင် စတင်တီထွင်အသုံးပြု ခဲ့သည်။

---

[1] linguists
[2] speech sounds
[3] sign system
[4] words
[5] sentences
[6] meaning
[7] systems
[8] principles
[9] Sociolinguistics
[10] Chamber
[11] Chamber, 1996, 1330
[12] Pride
[13] Pride, 1970, 287
[14] Hudson
[15] Hudson, 1980, 1
[16] Harver C Currie

ကာရိုင်းက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ပြောဆိုသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား၏ လူမှုရေး ဆိုင်ရာ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို စူးစမ်းလေ့လာခဲ့သည်။ ကာရိုင်းကဘာသာဗေဒဆိုင်ရာ သုတေသနတွင် ကွက်လပ ဖြစ်နေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည့် အချက်များကို ထောက်ပြခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် လူမှုဘာသာဗေဒဟူသည် ဘာသာစကားကိုလေ့လာရာတွင် သဒ္ဒါဖွဲ့စည်းမှုထက် မည်သူက မည်သူ့ကို မည်သည့်နေရာ မည့်သည့်အချိန်တွင် မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဘာသာစကားကို မည်သို့ မည်ပုံ ပြောဆိုသည်ဟူသော အချက်များကို အဓိကထားပြီး လေ့လာသည့်ပညာရပ်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဘာသာစကားထိတွေ့မှု

ဘာသာစကားတူသော လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ဘာသာစကားမတူသော လူမှု အဖွဲ့အစည်းတွင် ဖြစ်စေ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသော်လည်းကောင်း၊ မိသားစုတစ်စုနှင့်တစ်စုသော လည်းကောင်း၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုနှင့် တစ်ခုသော်လည်းကောင်း ဘာသာစကားချင်းထိတွေ့ပြောဆို ဆက်ဆံကြရသည်။ ထိုမှဘာသာ စကားထိတွေ့မှု[1] ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိသည့်အနက် ဧင်ငံရေး[2]၊ စီပွားရေး[3]၊ လူမှုရေး[4] အရ ထိတွေ့မှု တို့သည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည်။

၂၊ ၁။ နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့မှု

နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့မှုဆိုရာ၌ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲလှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဘာသာ စကား အဖွဲ့အစည်း မတူသောလူမျိုးများ ထိတွေ့ဆက်ဆံကြရာမှ နိုင်ငံရေးအရဘာသာစကား ထိတွေ့မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့နိုင်ငံရေးအရ ဘာသာစကားထိတွေ့ရခြင်း၏ အကျိုးဆက်မှာ အုပ်စိုးသူ၊ အုပ်ချုပ်သူတို့၏ ဘာသာစကားသည် အုပ်ချုပ်ခံ၊ လက်အောက်ခံနိုင်ငံ၏ ဘာသာစကား များအတွင်း ဝင်ရောက်စိုးမိုး နေရာယူလာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိုနယ်ချဲ့စနစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကားထိတွေ့မှုဟု လည်းဆိုကြသည်။

၂၊ ၁။ နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့မှု

နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့မှုဆိုရာ၌ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲလှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဘာသာ စကား အဖွဲ့အစည်း မတူသောလူမျိုးများ ထိတွေ့ဆက်ဆံကြရာမှ နိုင်ငံရေးအရဘာသာစကား ထိတွေ့မှု များ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့နိုင်ငံရေးအရ ဘာသာစကားထိတွေ့ရခြင်း၏အကျိုးဆက်မှာ အုပ်စိုးသူ၊ အုပ်ချုပ်သူတို့၏ ဘာသာစကားသည် အုပ်ချုပ်ခံ၊ လက်အောက်ခံနိုင်ငံ၏ ဘာသာစကားများအတွင်း ဝင်ရောက်စိုးမိုး နေရာယူလာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိုနယ်ချဲ့စနစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာ စကားထိတွေ့မှုဟုလည်း ဆိုကြသည်။

နယ်ချဲ့စနစ်အရ အုပ်စိုးခံ (သို့မဟုတ်) အမှီခိုခံနိုင်ငံတစ်ခုက မွေးစား၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုံးသုံးစကား အဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ ကိစ္စအဝဝတို့အတွက် အသုံး ပြုရာတွင် ယင်းနိုင်ငံ၏ မိခင်ဘာသာစကား[5]နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ဖြစ်စေ၊ အစားထိုး၍ဖြစ်စေ အသုံးပြုသော စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ အားသာသောနိုင်ငံ၏ စကားကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

---

[1] Language Contact
[2] poltical
[3] economical
[4] social
[5] morther tongue

ဤတွင်နိုင်ငံရေးအရ အားသာသူတို့၏ဘာသာစကားကို အားနည်းသ အုပ်ချုပ်ခံတို့က အတုယူ မွေးစား ပြောဆိုကြ၍ အုပ်ချုပ်ခံတို့၏ ဘာသာစကားကိုမူ အားသာသူတို့က အတုယအသုံးပြုခြင်းမရှိပေ။ ထိုဘာသာ စကားသည် အုပ်စိုးခံသူတို့အသုံးပြုသော ဘာသာစကား[၁] ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးကြောင့် ဘာသာစကားအချင်းချင်း ထိတွေ့မှုဖြစ်ရာတွင် ဘာသာစကားတိုးပွားခြင်း[၂]၊ မွေးစား စကားလုံးများ[၃] ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ နှစ်ဘာသာသုံးစနစ်[၄] ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းစသည့်ဖြစ်ရပ်များ ကြုံတွေ့ရ လေ့ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကားမှာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကား၊ ဂျပန်ဘာသာစကားနှင့် မွန်ဘာသာစကားတို့မှာထင်ရှားသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှာ မူကမ္ဘာသုံးဘာသာစကား ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ယနေ့ထက်တိုင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ထိတွေ့မှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပြီး တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုလျက် ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဂျပန်ဘာသာစကားမှ ရယူ အသုံးပြုထားသည့် စကားလုံးများမှာ ရှေးကအသုံးပြုခဲ့ကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အသုံးပြုမှု နည်းပါသွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားသည်လည်း နိုင်ငံရေးအရထိတွေ့ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း တွင် လူမှုရေး အရ ဆက်လက်ထိတွေ့မှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

၂၊၂။ စီးပွားရေးအရထိတွေ့မှု

ဒေသတစ်ခုနှင့် တစ်ခု၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ၊ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရန် ခရီးသွားလာကြရင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် လူတို့တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ လူမျိုးစု တစ်စုနှင့် တစ်စု စကားပြောဆို အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ကြရာမှ ဘာသာစကားများထိတွေ့ကြသည်။ ယင်းကို စီးပွားရေး အရထိတွေ့မှုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

စီးပွားရေးအရထိတွေ့မှုသည် နယ်စပ်ဒေသများ၊ ဆိပ်ကမ်းဒေသများသည် ထင်ရှားသည်။ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငကုန်စည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြုကြခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများတည်ထောင်ခြင်း၊ စက်ရုံ များအသစ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း စသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအရ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ အပြန်အလှန် သွားလာ၍လုပ်ငန်းများ ကူးလူးဆက်သွယ်ကြရသည်။ ထိုအခါလူမျိုးမတူ၊ ဘာသာစကားမတူသောသူတို့ အချင်းချင်း ထိတွေ့ပြောဆို ဆက်ဆံရာမှအစပြု၍ ဘာသာစကားတို့သည်လည်း ထိတွေ့လာရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးအရ ထိတွေ့မှုဖြစ်ပေါ်သော ဘာသာစကားများအနက် မြန်မာဘာသာ စကားနှင့် ထိတွေ့မှုအများဆုံးမှာ ပါဠိဘာသာစကား၊ သက္ကတဘာသာစကားနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားပင်ဖြစ်သည်။ ပါဠိဘာသာစကားနှင့် သက္ကတဘာသာစကားက အသုံးပြုသော အိန္ဒိယနိုင်ငံသား တို့သည်ပထမဦးစွာ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရင်း၊ နယ်မြေသစ်ရှာဖွေရင်း ဝင်ရောက်လာရာ ထိုအိန္ဒိယသားတို့နှင့်အတူ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု များလည်းရောက်ရှိခဲ့သည်။ စီးပွားရေးအရ ထိတွေ့မှုကြောင့် မြန်မာဘာသာ စကား အတွင်း ယနေ့ ထက်တိုင် အသုံးအများဆုံး အထင်ရှားဆုံး ဘာသာစကားမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားဖြစ် သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ပထမဦးစွာ စီးပွားရေးအရ မြန်မာနိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံရေး အရထိတွေ့ခဲ့ကြ သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်မူ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးတို့ အရ ထိတွေ့မှုများ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ သည်။

---

[၁] language of the ruler
[၂] language derivation
[၃] loan words
[၄] bilingualism

၂၃။ လူမှုရေးအရထိတွေ့မှု

ဘာသာစကားမတူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုရှိ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး ထိတွေ့ရင်းနှီးပေါင်းသင်း ဆက်ဆံကြရာမှ မတူသောဘာသာစကားနှစ်ခု ထိတွေ့ကြခြင်းသည် လူမှုရေးအရထိတွေ့မှု ပင်ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုရေးအရထိတွေ့မှုတွင် ဘာသာစကားမတူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ယဉ်ကျေးမှုအရ ဘာသာစကား ကူးလူးဆက်ဆံခြင်း၊ ဘာသာရေးအရ ဘာသာစကား ကူးလူးဆက်ဆံခြင်း၊ ပညာရေးအရ ဘာသာစကား ကူးလူးဆက်ဆံခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုတစ်ခု (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း ဘာသာစကားမတူသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းနှီးချစ်ခင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြရာမှ ဘာသာစကားထိတွေ့မှု ဖြစ်ပေါ် နိုင်ပါသည်။

လူမျိုးစုတစ်စုနှင့်တစ်စု၊ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ၊ ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ယုံကြည်ကိုးကွယ်သော အယူဝါဒ များကိုအကြောင်းပြု၍ ဘာသာစကားမတူသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများကြား ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

ယနေ့တိုးတက်ထွန်းကားလာသော သိပ္ပံခေတ်ကြီးတွင် ခေတ်မီသိပ္ပံနည်းပညာရပ်များကို သင်ယူ ရာမှလည်းကောင်း၊ မသင်မနေရအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားဘာသာရပ်များကို သင်ယူရာမှ လည်းကောင်း၊ ပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများအရ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ပညာရပ်များနှီးနှော ဖလှယ် ကြရာမှ လည်းကောင်း ပညာရေးအရ ဘာသာစကားထိတွေ့မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားများအချင်းချင်း ယဉ်ကျေးမှုအရ လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးအရလည်းကောင်း၊ ပညာရေးအရလည်းကောင်း ထိတွေ့မများ ဖြစ်ပေါ်ကြ သည်။ ထိုထိတွေ့မှုများသည် လူမှုရေးအရ ဘာသာစကားထိတွေ့မှုများတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုရေးအရ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ထိတွေ့မှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ဘာသာ စကားများ များစွာရှိသည့်အနက် ပါဠိဘာသာစကား၊ သက္ကတဘာသာစကား၊ မွန်ဘာသာစကား၊ ရှမ်း ဘာသာစကား၊ အင်္ဂလပ်ဘာသာစကားတို့မှ စကားလုံးများမှာ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ယနေ့ ထက်တိုင် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုလျက် ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

အိန္ဒိယမှဝင်ရောက်လာသော အိန္ဒိယသားတို့နှင့်အတူ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒလည်း ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအိန္ဒိယ သားတို့နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရာမှ လည်းကောင်း၊ ပါဠိပိဋကတ်တော်များကိုလေ့လာရာမှ လည်းကောင်း ပါဠိဘာသာစကားနှင့် သက္ကတဘာသာစကားမှ စကားလုံးတို့သည် မြန်မာဘာသာ စကားအတွင်း ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြု၍ လူမှုရေးအရ ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

မွန်ဘာသာစကားပြောသော မွန်လူမျိုးနှင့် ရှမ်းဘာသာစကားပြောသော ရှမ်းလူမျိုးတို့မှာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံ အတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာ ဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားများဖြစ်ကြသည်။ ဤတွင် တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်းလူမှုရေးအရ ထိတွေ့ရာမှ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း မွန်ဘာသာစကားနှင့် ရှမ်းဘာသာစကားမှ စကားလုံးများ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

ဘာသာစကားမတူသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုတို့သည် အထက်ပါနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘာသာရေး၊ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုစသည့် လူမှုရေးအကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် ဆုံစည်းမိကြသော အခါ ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားနှစ်ခုထိတွေ့ရာမှ အောက်ပါဖြစ်ရပ်များ ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်ပါသည်။

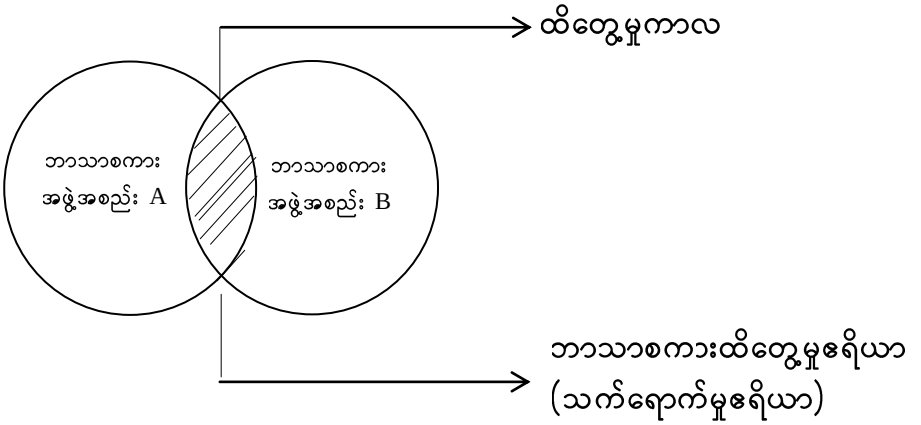

ပုံတွင် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း A နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း B တို့သည် ဘာသာစကား အဖွဲ့အစည်း မတူကြပေ။ ထိုမတူသော အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည့် အကြောင်းရင်းများအနက် အကြောင်းရင်းတစ်ခုခုကြောင့် ဆုံစည်းမိကြသောအခါ ဘာသာစကား ထိတွေ့မှု ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ပုံတွင် မျဉ်းစောင်းပြထားသောနေရာသည် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း A နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း B တို့ ထိတွေ့ရာနေရာဖြစ်ပြီး ထိတွေ့မှုကာလပေါ်မူတည်၍ အပြန် အလှန် သက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုဇရိယာ (သို့မဟုတ်) သက်ရောက်မှု ဇရိယာ[၁] ဖြစ်သည်။

ထိုသက်ရောက်မှုဇရိယာအတွင်း ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုဖြစ်နိုင်သည်။ ဘာသာစကား အဖွဲ့အစည်း A နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း B တို့ ထိတွေ့ရာနေရာ၌ ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း Aတွင် လည်းကောင်း၊ ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း B တွင်လည်းကောင်း ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း A နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း B နှစ်ခုစလုံးတွင် ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ပြောင်းလဲရာ၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောင်းလဲနိုင်သကဲ့သို့ အနည်းအကျဉ်း ပြောင်းလဲခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိတွေ့မှုအတိုင်းအတာ အချိန်ကာလများလေ ပြောင်းလဲခြင်းများ လေ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကြောင့် ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကား ထိတွေ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘာသာစကားပြောင်းလဲမှုကို ပြင်ပပြောင်းလဲမှု[၂]ဟု ခေါ်ပါသည်။ ပြင်ပပြောင်းလဲမှု၏ ထင်ရှားသော ဝိသေသလက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ စကားလုံးချေးငှားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဘာသာစကားထိတွေ့မှုပုံစံများ

ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားများထိတွေ့ကြရာ၌ ဘာသာစကားတို့သည် အောက်ဖော်ပြပါ ထိတွေ့မှုပုံစံများဖြင့် ထိတွေ့ခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းတို့မှာ –

(၁) တိုက်ရိုက်ချေးငှားခြင်း[၃]

(၂) အသံဖလှယ်ချေးငှားခြင်း[၄]

(၃) ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်း[၅]

---

[၁] area of interation

[၂] external change

[3] borrowing

[4] borrowing transliteration

(၄) ပေါင်းစပ်မွေးစားခြင်း[4]

(၅) အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း[5]

(၆) စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း[6] တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားတို့ အချင်းချင်းထိတွေ့ရာတွင် အထက်ပါ ထိတွေ့မှုပုံစံများဖြင့် အများဆုံးထိတွေ့ကာ စကားလုံးများ ရယူအသုံးပြုထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၃၊၁။ တိုက်ရိုက်ချေးငှားခြင်း

ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းများကြောင့် ဘာသာစကားမတူသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခုထိတွေ့ကာ ဘာသာစကားချင်း ထိတွေ့မှုဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ထိုအခါ ဘာသာစကားတစ်ခုမှ စကားလုံးများကို အခြားဘာသာစကားတစ်ခုက ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ တိုက်ရိုက်ချေးငှားယူလေ့ရှိသည်။ ယင်းကို ဆရာကြီးဦးတင်လှက တိုက်ရက်ချေးငှားခြင်းသည် ဘာသာခြားစကားလုံးအတိုင်း မပြုမပြင်မပြောင်းမလဲ အသွင်မပျက်မွေးစားခြင်း[7] ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ပါဠိ၊ သင်္ကတဘာသာစကားမှ စကားလုံးများကို တိုက်ရိုက်ချေးငှားအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများ များစွာရှိပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ပါဠိသင်္ကတဘာသာစကားတို့ ထိတွေ့ချိန်ကိုမူ အတိအကျမပြောနိုင်ပေ။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းထောင်ချီခန့်ကပင စတင်ထိတွေ့ ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ပါဠိဘာသာစကားမှ တိုက်ရိုက်ချေးငှား အသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
တဏှာ၊ ရာဂ၊ ထာဝရ
စေတနာ၊ ဝါသနာ၊ ဥပမာ
ဒုက္ခ၊ သုခ၊ ရာဂ၊ မာန

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် သင်္ကတဘာသာစကားမှ တိုက်ရိုက်ချေးငှားအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

ဂြိုဟ်၊ တြိ
ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မဏ
မာလီ၊ ဘရဏီ

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

---

[1] loan translation
[2] loan combination
[3] abbreviation
[4] code - mixing
[5] တင်လှ၊ ၁၉၆၆၊ ၂၆၇

မွန်ဘာသာစကားမှ တိုက်ရိုက်ချေးငှား အသုံးပြုထားသောစကားလုံးများမှာ –

လမု၊ ခမောက်၊ တံငါ၊ ဝဲ၊ တမော့

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

ရှမ်းဘာသာစကားမှ တိုက်ရိုက်ချေးငှား အသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

ဟော်၊ ထမုန်၊ ပင်လယ်

စသည့် စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ တိုက်ရိုက်ချေးငှားအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

Projector	Format	Power Point
Certificate	Lunch	Dinner
Linguistics	Semantics	Sociolinguistics
Microsoft Word	PageMaker	Shortcut

စသည့် စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာတို့သည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း မတူသော ပါဠိ၊ သင်္ကတ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ အင်္ဂလိပ်စသည့် ဘာသာစကားများမှနေ၍ စကားလုံးများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ မူလအသွင်အပြင်အတိုင်း တိုက်ရိုက်ချေးငှား ရယူအသုံးပြုခဲ့ကြခြင်းဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားလုံးအသစ်များ တိုးပွားဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

၃၊၂။ အသံဖလှယ်ချေးငှားခြင်း

ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းများကြောင့် မြန်မာတို့သည် မိမိတို့နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားများမှနေ၍ စကားလုံးများကို အသံဖလှယ်ချေးငှား ရယူခဲ့ကြပါသည်။

အသံဖလှယ်ချေးငှားခြင်းဟူသည် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားနှစ်ခုထိတွေ့ရာတွင် အခြားသော ဘာသာစကားမှ စကားလုံးများကို အနီးစပ်ဆုံးအသံဖလှယ်၍လည်းကောင်း၊ မူလစကားလုံး၏ အသွင်ကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲကာ ရွတ်ဆိုရလွယ်ကူအောင်ပြုလုပ်၍ အသံဖလှယ်ချေးငှားရယူအသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာခြားစကားလုံး၏ အခြေခံပုဒ်တွင်ပါသော အက္ခရာအချို့ကို ပယ်၍ဖြစ်စေ၊ အခြေခံပုဒ် တွင် အက္ခရာအချို့ကို ဖြည့်စွက်၍ဖြစ်စေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း[၀] ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ပါဠိဘာသာစကားမ အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးများစွာရှိပါသည်။ ဤတွင် ပါဠိဘာသာစကားမှ စကားလုံးကိုဦးစွာဖော်ပြပြီး မြန်မာဘာသာစကားက အသံဖလှယ် ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးကို နောက်မှနေ၍ ဖော်ပြပါမည်။

အင်္ဂ – အင်္ဂါ	ထူပ – ထူပါ	ရူပ – ရူပါ	သာသန – သာသနာ
သိရီ – သီရိ	ပိယ – ပယ	ဟိရိ – ဟီရိ	ဝိရိယ – ဝီရိယ
နိဗ္ဗာန – နိဗ္ဗာန်	ဂုဏ – ဂုဏ်	ဉာဏ– ဉာဏ်	ကထိန – ကထိန်
မဂ္ဂ – မဂ်	စိတ္တ – စိတ်	စက္က – စက်	မဂ္ဂင် – မဂ္ဂင်

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

---

[၀] တင်လှ၊ ၁၉၆၆၊ ၂၆၈

မြန်မာဘာသာစကားတွင် သက္ကတဘာသာစကားမှ အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးများရှိပါသည်။ ဤတွင် သကတဘာသာစကားမှ စကားလုံးကိုဦးစွာဖော်ပြပြီး မြန်မာဘာသာစကားက အသံဖလှယ် ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးကို နောက်ကဖော်ပြပါမည်။

ဇြီ	– သျှီ	ကုကုံမ	– ကုံကမံ	ပရိပဒ်	– ပရိသတ်
စကြ	– စကြာ	မန္တြ	– မန္တရား	ယန္တြ	–ယန္တရား
စကြဝါလ	– စကြာဝဠာ	ပြေတ	– ပြိတ္တာ	ဟောရာ	– ဟူးရား
ပုရာဏ	– ပုရာဏ်	ပါဒ	– ပါဒ်	မိန	– မိန်
ခဏ္ဍ	– ခန်း	လဂ္ဂ	– ဂ်	ကန္ဟာ	– ကန်

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် မွန်ဘာသာစကားမှ အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးများရှိပါသည်။ ဤတွင်မွန်ဘာသာစကားမှ စကားလုံးကိုဦးစွာဖော်ပြပြီး မြန်မာဘာသာစကားက အသံ ဖလယ် ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးကို နောက်ကဖော်ပြပါမည်။

ကျာက်	– ကျိုက်	ဝဝ်	– ဝေါ	ကဒါတ်	– ကဒတ်
တ္မိုင်	– တမန်	ဂ္ဂိုင်	– ဂနိုင်	ကျာက်ထဝ်	– ကျိုက်ထို
ဖြပ်	– ဖရပ်	စြုံ	– စရွေး	အိုတ်သို	– ဥသုံ
ကန္ဒဝ်	– ကတော်	ကချရင်	– ကကူရံ	မုချုင်	– မုဒုံ

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရှမ်းဘာသာစကားမှ အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးများရှိပါသည်။ ဤတွင် ရှမ်းဘာသာစကားမှ စကားလုံးကိုဦးစွာဖော်ပြပြီး မြန်မာဘာသာစကားက အသံ ဖလှယ် ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးကို နောက်ကဖော်ပြပါမည်။

ခေါက်လမ် – ခဲလံ ခေါက်ပွတ် – ခေါပုတ် ခေါက်ဆွိုင်း – ခေါက်ဆွဲ

မက်မန့် – မက်မန်း မက်လမ် – မက်လင် စဝ်ဖ – စော်ဘွား

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးများ များစွာရှိပါသည်။ ဤတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ စကားလုံးကိုဦးစွာဖော်ပြပြီး မြန်မာဘာသာ စကားက အသံဖလှယ်ချေးငှားယူထားသော စကားလုံးကို နောက်ကဖော်ပြပါမည်။

Phone	-	ဖုန်း	Camera	-	ကင်မရာ
Key pad	-	ကီးပတ်	Key board	-	ကီးဘုတ်
Journal	-	ဂျာနယ်	Sofa	-	ဆိုဖာ
Shirt	-	ရှပ်	Plastic	-	ပလက်စတစ်
Sette	-	ဆက်တီ	Blouse	-	ဘလောက်စ်
Wine	-	ဝိုင်	Whisky	-	ဝီစကီ
Plug	-	ပလတ်	Engine	-	အင်ဂျင်
Gay	-	ဂေး	Gipsy	-	ဂျစ်ပစီ

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ပါ စကားလုံးများသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်း မတူသော ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ အင်္ဂလိပ်စသည့် ဘာသာစကားများမှနေ၍ စကားလုံးများကို အသံဖလှယ် ချေးငှားရယူ၍ အသုံးပြုခဲ့ကြခြင်းဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားလုံးအသစ်များ များစွာတိုးပွား ဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

၃၊၃။ ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်း

ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းများကြောင့် မြန်မာတို့သည် မိမိတို့နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကား များမှနေ၍ စကားလုံးများကို ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်းနည်းဖြင့် စကားလုံးများ တိုးပွားအောင် ကြံဆခဲ့ကြ ပါသည်။

ဘာသာခြားဝေါဟာရတစ်ရပ်ကို မူရင်းပိဒ်မှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ ဆီလျော်အောင်ဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်း[၁] ဖြစ်သည်ဟုဆိုထားသည့်အတိုင်း ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်းဟူသည် ဘာသာ စကား အဖွဲ့အစည်း မတူသောဘာသာစကားနှစ်ခုတို့ ထိတွေ့ရာတွင် အခြားသောဘာသာစကားမှ စကားလုံးများကို မိမိဘာသာစကားသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆို၍ မိမိ၏စကားအသုံးအနှုန်းဖြစ်အောင် မွေးစားရယူခြင်းပင် ဖြစပါသည်။

ဘာသာပြန်မွေးစားရာ၌ တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်မွေးစားခြင်းနှင့် မြန်မာမူပြု၍ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန် မွေးစားခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ပါဠိဘာသာစကားမှ ဘာသာပြန် မွေးစားထားသော စကားလုံးများမှာ –

ဒုက္ခ = ဆင်းရဲခြင်း သုခ = ချမ်းသာခြင်း ဘဝ = ဖြစ်ခြင်း
လောဘ = တပ်မက်ခြင်း ဒေါသ = စိတ်ဆိုးခြင်း မောဟ = တွေဝေခြင်း
ဂါရဝ = ရိုသေခြင်း ဓမ္မ = တရား ထာဝရ = အမြဲတည်ခြင်း
ဓမ္မရာဇ = တရားမင်း ရာဇပုတ္တ = မင်းသား ဓမ္မသာလာ = တရားအိမ်
ကာလရာဇ = ကောင်းမြတ်သောအခါ ကာလသမ္ပတ္တိ = ခေတ်ကောင်း၊အခါကောင်း
ဒုဿီကံ = ငတ်မွတ်ခေါင်းပါခြင်း

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း သက္ကတဘာသာစကားမှ ဘာသာပြန်မွေးစားထားသော စကား လုံးများမှာ —

ယဝ = စပါး စရဏ် = အိုးကြီး မစရီ = ငရုတ်၊ ငရုတ်ကောင်း
မာလီ = ဥယျာဉ်မှူး ဒွန်းစဏ္ဍား = သူတောင်းစား အမြုတေ = အနှစ်

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း မွန်ဘာသာစကားမှ ဘာသာပြန်မွေးစားထားသော စကားလုံးများမှာ —

ကတုတ် = ကျင်း ကနား = ပရိသတ်စုဝေးရာတဲ
စလောင်း = အထွတ်ပါသောအဖုံး မောင်းမ= ဘုရင်မဖုရားတို့၏ရံရွှေတော်

[၁] တင်လှ၊ ၁၉၆၆၊ ၂၇၀

တမော့ = ကျောက်ဆစ်အတတ် ဥသုံ = အလုံးစုံ၊ အားလုံး

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ရှမ်းဘာသာစကားမှ ဘာသာပြန်မွေးစားထားသော စကားလုံးများမှာ –

ထမုန် = ရွာသူကြီး ခန္တီး = ရွှေမြေ ဟော် = ရှမ်းစော်ဘွားတို့နေထိုင်ရာစံအိမ်

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ ဘာသာပြန်မွေးစားထားသော စကားလုံးများမှာ —

Rice cooker = ထမင်းပေါင်းအိုး	Hand book = လက်စွဲစာအုပ်
Explo control = ပေါက်ကွဲမှုထိန်းပစ္စည်း	Hand phone = လက်ကိုင်ဖုန်း
Trade mark = ကုန်သွယ်မှုအမှတ်အသား	New generation = မျိုးဆက်သစ်
A`ir-pollution = လေထုညစ်ညမ်းမှု	Water-pollution = ရေထုညစ်ညမ်းမှု
Generator = လျှပ်စစ်မာတ်အားပေးစက်	Transformer = လျှပ်တာပြောင်း

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

၃၊၄။ ပေါင်းစပ်မွေးစားခြင်း

ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းများကြောင့် မြန်မာတို့သည် မိမိတို့နှင့်ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတသော ဘာသာစကားများမှနေ၍ စကားလုံးများကို ပေါင်းစပ်မွေးစားခြင်းနည်းဖြင့် စကားလုံးများ တိုးပွားအောင် ကြံဆခဲ့ကြပါသည်။

ပေါင်းစပ်မွေးစားခြင်းသည် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားမှ စကားလုံးများ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အသားကျဝင်ရောက်လာပြီးနောက် ထိုစကားလုံးများကို အခြားစကားလုံးများနှင့် ထပ်မံပေါင်းစပ်ကာ စကားလုံးအသစ်များအဖြစ် မွေးစားရယူကာ အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အတွေးအခေါ်သစ်၊ လူမှုကိစ္စသစ်တို့အတွက် လိုအပ်သောစကားလုံးအသစ် ဖန်တီးရာတွင် လွယ်ကူသောနည်းမှာ စကားလုံးများ ပေါင်းစပ်ခြင်းနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ စကားလုံးတစ်လုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုစီကို ပေါင်းစပ်ကာ လိုအပ်သောအနက်ရအောင် သုံးစွဲသောနည်းသည် စကားလုံးများ ပေါင်းစပ်ခြင်းနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပေါင်းစပ်ရာတွင် စကားလုံးများကိုနှစ်လုံး၊ သုံးလုံး၊ လေးလုံး စသည့်ဖြင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပနိုင်ပါသည်[၁]။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ပါဠိဘာသာစကားနှင့်ပေါင်းစပ်ပြီး မြန်မာစကားအဖြစ်ရယူ အသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

ကညာ	(ပါဠိ)	+	ပျို	(မြန်မာ) = ကညာပျို
သီလ	(ပါဠိ)	+	ရှင်	(မြန်မာ) = သီလရှင်
ဒုက္ခ	(ပါဠိ)	+	သည်	(မြန်မာ) = ဒုက္ခသည်

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ၁၉၉၇၊ ၂၀၆

ဇာတိ (ပါဠိ) + သွေး (မြန်မာ) = ဇာတိသွေး
မေတ္တာ (ပါဠိ) + စာ (မြန်မာ) = မေတ္တာစာ
ကရုဏာ(ပါဠိ) + ရှင် (မြန်မာ) = ကရုဏာရှင်
ပညာ (ပါဠိ) + ရှင် (မြန်မာ) = ပညာရှင်

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း သက္ကတဘာသာစကားနှင် ပေါင်းစပ်ပြီး မြန်မာစကားအဖြစ်ရယူအသုံးပြု ထားသော စကားလုံးများမှာ –

စကြာ (သက္ကတ) + မင်း (မြန်မာ) = စကြာမင်း
ဖာလာ (သက္ကတ) + စေ့ (မြန်မာ) = ဖာလာစေ့
ပရိသတ်(သက္ကတ) + များ (မြန်မာ) = ပရိသတ်များ
ကရား (သက္ကတ) + အိုး (မြန်မာ) = ကရားအိုး
ဒင်္ဂါး (သက္ကတ) + ပြား (မြန်မာ) = ဒင်္ဂါးပြား
ပန်တျာ(သက္ကတ) + ကျောင်း(မြန်မာ) = ပန်တျာကျောင်း

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း မွန်ဘာသာစကားနှင့်ပေါင်းစပ်ပြီး မြန်မာစကားအဖြစ်ရယူအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ —

ကဒတ်	(မွန်)	+	ဥ	(မြန်မာ) = ကဒတ်ဥ
လမု	(မွန်)	+	ပင်	(မြန်မာ) = လမုပင်
ဖြဲ	(မွန်)	+	တိုက်	(မြန်မာ) = ဖြဲတိုက်
ခဝဲ	(မွန်)	+	သီး	(မြန်မာ) = ခဝဲသီး
တံငါ	(မွန်)	+	သည်	(မြန်မာ) = တံငါသည်
ဇရပ်	(မွန်)	+	တန်ဆောင်း	(မြန်မာ) = ဇရပ်တန်ဆောင်း
စလောင်း	(မွန်)	+	ဖုံး	(မြန်မာ) = စလောင်းဖုံး
ကတွတ်	(မွန်)	+	ပင်	(မြန်မာ) = ကတွတ်ပင်
ဒီ	(မွန်)	+	ရေ	(မြန်မာ) = ဒီရေ
ခရာ	(မွန်)	+	ပင်	(မြန်မာ) = ခရာပင်
ကနား	(မွန်)	+	ဖျင်း	(မြန်မာ) = ကနားဖျင်း

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ရှမ်းဘာသာစကားနှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး မြန်မာစကားအဖြစ် ရယူအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများမှာ –

ခေါပုတ	(ရှမ်း)	+	ပြား	(မြန်မာ) = ခေါပုတ်ပြား
ခေါက်ဆွဲ	(ရှမ်း)	+	ခြောက်	(မြန်မာ) = ခေါက်ဆွဲခြောက်
မက်မန်း	(ရှမ်း)	+	ပင်	(မြန်မာ) = မက်မန်းပင်
မက်မွန်	(ရှမ်း)	+	သီး	(မြန်မာ) = မက်မွန်သီး
မက်လင်	(ရှမ်း)	+	ချဉ်	(မြန်မာ) = မက်လင်ချဉ်
ဟော်	(ရှမ်း)	+	နန်း	(မြန်မာ) = ဟော်နန်း

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနှင့်ပေါင်းစပ်ပြီး မြန်မာစကားအဖြစ် ရယူအသုံးပြု ထားသော စကားလုံးများမှာ –

ကောဘယ်လ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ကြိုး	(မြန်မာ) = ကောဘယ်လ်ကြိုး
ဗိုင်းရပ်စ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ပိုး	(မြန်မာ) = ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး
ဘက်ထရီ	(အင်္ဂလိပ်)	+	အိုး	(မြန်မာ) = ဘက်ထရီအိုး
ပလတ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ပေါက်	(မြန်မာ) = ပလတ်ပေါက်
မိုက်ကရိုဝေ့ဖ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	မီးဖို	(မြန်မာ) = မိုက်ကရိုဝေ့ဖ်မီးဖို
ပလက်တီနမ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ကြိုး	(မြန်မာ) = ပလက်တီနမ်ကြိုး
ဘုတ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	အဖွဲ့	(မြန်မာ) = ဘုတ်အဖွဲ့
ကိတ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	မုန့်	(မြန်မာ) = ကိတ်မုန့်
မက်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ခွက်	(မြန်မာ) = မက်ခွက်
စတီယာ	(အင်္ဂလိပ်)	+	တိုင်	(မြန်မာ) = စတီယာတိုင်
မိတ်ကပ်	(အင်္ဂလိပ်)	+	ဗူး	(မြန်မာ) = မိတ်ကပ်ဗူး
ရာဘာ	(အင်္ဂလိပ်)	+	ပြား	(မြန်မာ) = ရာဘာပြား

စသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

၃၊၅။ အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်း

ဘာသာစကားထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းများကြောင့် မြန်မာတို့သည် မိမိတို့နှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကား များမှနေ၍ စကားလုံးများကို အတိုကောက်အသုံးပြုခြင်းနည်းဖြင့် မိမိတို့ဘာသာစကားတွင် စကားလုံး များ တိုးပွားအောင်ကြံဆခဲ့ကြပါသည်။

ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားနှစ်ခုထိတွေ့ရာတွင် အခြားဘာသာစကားမှ စကားလုံးများကို အတကောက်ရယူရာတွင် အနောက်စကားလုံးကိုဖြုတ်၍ အစ စကားလုံးကိုယူကာ အတိုကောက် အသုံးပြုခြင်း၊ အစစကားလုံးကိုဖြုတ်၍ အနောက်စကားလုံးကိုယူကာ အတိုကောက် အသုံး ပြုခြင်း၊ စကားလုံး၏ အစအက္ခရာတစ်လုံးချင်းကို ရယူအသုံးပြု၍ ထိုစကားလုံးများကိုပေါင်း၍ အသံပြန်ထ က်ကာ အတိုကောက် စကားလံးအဖြစ် ရယူအသုံးပြုခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

အတိုကောက်စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်မဖွင့်သော်လည်း လူမှုပတ်ဝန်းကျင် တွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်နားလည်စွာ အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ မြန်မာဘာသာစကားမှ အတိုကောက်ရယူအသုံးပြုထားသော ဘာသာစကားမှာ ပါဠိဘာသာစကားနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား တို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ပါဠိဘာသာစကားမှ အတိုကောကစကားလုံးများအဖြစ် ရယူ အသုံးပြုလျက်ရှိသော စကားလုံးများမှာ –

ပါမောက္ခချုပ်	ကို	ပါချုပ်
ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်	ကို	ဒု–ချုပ်
ကေသာ	ကို	ကေ
ဥပမာ	ကို	ပမာ
စတုတ္ထ	ကို	စတု

ပဥ္စမ ကို ပဥ္စ
အဋ္ဌကထာ ကို ကထာ

စသည်ဖြင့် အတိုကောက်စကားလုံးများ အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ အတိုကောက် ရယူအသုံးပြုလျက်ရှိ သော စကားလုံးများမှာ –

Automatic Teller Machine	= ATM	= အေတီအမ်
Non Government Organization	= NGO	= အန်ဂျီအို
Acquired Immunodeficiency Syndrone	= AIDS	= အေအိုင်ဒီအက်စ် = အိတ်စ်
Yet Another Hierarchical Officious Oracle	= Yahoo	= ရာဟူး
Global Organization of Oriented Group Language of Earth	= Google	= ဂူဂဲလ်

စသည့် အတိုကောက်စကားလုံးများ ဖြစ်ပါသည်။

အတိုကောက်စကားလုံးများ အသုံးပြုခြင်းသည် ခေါ်ဆိုရ၊ ရွတ်ဆိုရ လွယ်ကူစေခြင်း၊ ရေးသား ရာတွင် လျင်မြန်လွယ်ကူစေခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေသဖြင့် အသုံးပြုမှုများပြားပါသည်။

၃။ စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ဘာသာစကားများနှင့် ထိတွေ့ရာမှ ထိုဘာသာစကားကို မိမိဘာသာစကားအသုံးပြုနေစဉ်အတွင်း တစ်ပါတည်းရောနှော အသုံးပြုလေ့ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းဟူသည် ဘာသာစကားတစ်မျိုးကို အခြေခံ၍ အခြေခံအားဖြင့် သုံးစွဲ နေစဉ်အတွင်း အခြားဘာသာစကားတစ်မျိုး၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ရောနှောအသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ပါ သည်[၁]။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း စကားသင်္ကေတရောနှောအသုံးပြုခြင်းကို ပါဠိဘာသာစကားနှင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားမှစကားလုံးများကို အများဆုံး ရယူအသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်းသည် မြန်မာဘာသာစကား ပြောဆိုအသုံးပြုနေစဉ်အတွင်း ဘာသာ ခြားစကားရှိ အစိတ်အပိုင်းများကို တိုက်ရိုက်ထည့်သွင်း အသုံးပြုပြောဆိုခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အသုံးပြုခြင်းကို အပြောဘာသာစကား[၂] တွင်လည်းကောင်း၊ အရေးဘာသာစကား[၃]တွင်လည်းကောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အစိတ်အပိုင်း ဟုဆိုရာတွင် စကားလုံး[၄] များ အများဆုံးဖြစ်နိုင်သော်လည်း ပုဒ်စု[၅] နှင့် ထို့ထက် ပိုကြီးသော ယူနစ်[၆] များလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပါဠိဘာသာစကားမှ စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာစကားပြောဆိုနေစဉ်အတွင်း တိုက်ရိုက် ရောနှော အသုံးပြုပုံမှာ –

---

[၁] အောင်မြင့်ဦး၊ ၂၀၀၅၊ ၅၂
[၂] spoken language
[3] written language
[4] word
[5] phrase
[6] unit

- “ဒါန” နဲ့ “သီလ” မပါရင် သေခါမှ သိမတဲ့။
- သူတော့ ဒီအတိုင်းဆက်သွားနေရင် “ဒုက္ခ” များတော့မှာပဲ။
- ကောင်းတာလုပ်ပေမဲ့ တစ်ခါတစ်လေ “လောက”ကြီးက မတရားဘူး။
- လူတိုင်း “ဇာတိ ဧရာ မရဏာ” ဆိုတဲ့တရားနဲ့ မလွတ်ကင်းနိုင်ဘူး။
- သူငယ်ချင်းရေ မင်း “ကိစ္စ” အဆင်ပြေသွားပလား။

စသည်ဖြင့် စကားသင်္ကေတရောနှော အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား ရောနှောအသုံးပြုမှုကို

- သူငယ်ချင်းရေ နီနို့ကို Contact လုပ်လိုက်ဦးနော်။
- ဒီတစ်ပတ် Sunday , Shopping ထွက်ရအောင်လေ။
- ငါ့အသားအရေက Sensative Skin ဖြစ်နေတယ်ဟယ်။
- ငါက Pop သီချင်းလေးတွေပဲ ကြိုက်တာ။
- Public ဧရိယာထဲမှာ မဟုတ်တာ မလုပ်သင့်ပါ။
- လေဆိပ်၏ ပြည်ပထွက်ခွါ Depature အခန်းဘေးတွင်။

စသည်ဖြင့် အပြောနှင့်အရေး နှစ်မျိုးစလုံးတွင် စကားသင်္ကေတ ရောနှောအသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် ဘာသာစကားထိတွေ့မှုနှင့် ထိတွေ့မှုပုံစံများကို တင်ပြရာတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ပါဠိ၊ သင်္ကတ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ အဂလိပ်စသည့် ဘာသာစကားများထိတွေ့မှုတို့ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူသော ထိုဘာသာစကားတို့သည် ဘာသာစကားများထိတွေ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများဖြစ်သော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အကြောင်းတရားများထဲမှ အကြောင်းတရားတစ်ခု (သို့မဟုတ်) တစ်ခုထက်ပိုသော အကြောင်းတို့နှင့် ထိတွေ့ခဲ့ကြပြီးနောက် မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ထိုဘာသာစကားမှ စကားလုံးများ ဝင်ရောက်လာမှုကို စကားလုံးများနှင့် သာဓကပြလေ့လာတင်ပြရာတွင် နာမ်စကားလုံးများကို အဓိကထား လေ့လာတင်ပြခဲ့ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ပါဠိဘာသာစကား၊ သင်္ကတဘာသာစကားတို့သည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အကြောင်းတရားတို့အရ ထိတွေ့ခဲ့ကြပါသည်။ လူမှုရေးအရဆိုရာ၌ လူမှုရေးအရထိတွေ့မှုတွင် အကျုံးဝင်သော ဘာသာရေးအကြောင်းတရားကြောင့် ထိတွေ့ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာတို့သည် ပုဂံခေတ် မတိုင်မီကပင် ပျူလူမျိုးနှင့်မွန်လူမျိုးတို့ထံမှ အယူဝါဒများကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ထိုအယူဝါဒများမှ တစ်ဆင့်ပါဠိဘာသာစကားနှင့် သင်္ကတဘာသာစကားတို့သည် မြန်မာဘာသာစကားအတွင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မွန်လူမျိုးနှင့် ရှမ်းလူမျိုးတို့မှာမူ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အတူတကွမှီတင်း နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသား လူမျုးများဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်ဘာသာစကားမှာမူ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားအဖွဲ့အစည်းမတူပေ။ ထို့ကြောင့်မြန်မာဘာသာစကားနှင့် မွန်ဘာသာစကား၊ ရှမ်းဘာသာစကားတို့မှာမူ လူမှုရေးအရ ဘာသာစကား၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုများ ဖလှယ်ရာမှလည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ အိမ်ထောင်ပြုပေါင်းသင်း ကြရာမှလည်းကောင်း ဘာသာစကားထိတွေ့မှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှာမူ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ပထမဦးစွာ စီးပွားရေးအရ ထိတွေ့ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင်မူ နိုင်ငံရေးအရ ထိတွေ့ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်မူ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးများအရ လည်းကောင်း ထိတွေ့လျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာသုံးဘာသာစကားဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသည် လူမှုရေးတွင်ပါဝင်သော ပညာရေးအရလည်း ထိတွေ့မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည့် အကြောင်းရင်း သုံးရပ်လုံးနှင့် ထတွေ့ခဲ့ပါသည်။ လူနေမှုအသုံးအဆောင်ပစ္စည်း လိုအပ်ချက်များကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပညာရေး လိုအပ်ချက်များကြောင့်လည်းကောင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသည် မြန်မာ ဘာသာစကားနှင့် ဆက်လက် ထိုင်တွေ့လျက် ရှိနေဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာစကားထိတွေ့မှုကို လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှကြည့်ရမည်ဆိုလျှင် မိမိတ မြန်မာဘာသာ စကားအတွက် ဤသို့စကားလုံးများတိုးပွားအောင် ကြံဆောင်ကြိုးပမ်းခြင်းသည် လူထုလူတန်းစား အလွှာ အသီးသီး၏ လူမှုဆက်ဆံရေးကိုကိုယ်စားပြုလျက်ရှိပြီး လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတို့ကို ပိုမိုပြေပြစ် စေသည်။ ဘာသာစကား အသုံးပြုရာတွင် စကားလုံးဝေါဟာရများ ပိုမိုကြွယ်ဝလာပြီးအသုံးပြုရ ပိုမို လွယ်ကူ အဆင်ပြေစေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာဘာသာစကားသည် ပါဠိဘာသာစကား၊ သက္ကတဘာသာစကား၊ မွန်ဘာသာစကား၊ ရှမ်း ဘာသာစကား၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားစသည့် ဘာသာစကားများနှင့် နိုင်ငံရေး၊ စီပွားရေး၊ လူမှုရေး အကြောင်းတရားများအရ ထိတွေ့ခဲ့ပြီးနောက် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ထိတွေ့မှုပုံစံများဖြင့်ထိတေကာ ထိုဘာသာစကားများမှ စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း ရယူအသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မိမိတို့မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားလုံးဝေါဟာရအသစ်များ ပိုမိုတိုးပွားအောင် ကြံဆောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဤသို့လူမှုဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ မိမိတို့မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားလုံးများ တိုးပွားအောင် ကြံဆောင်ကြိုးပမ်းခြင်းသည် လူထုလူတန်းစား အလွှာအသီးသီး၏ လူမှုဆက်ဆံရေးကို ကိုယ်စားပြုလျက်ရှိပြီး လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး တို့ကို ပိုမိုပြေပြစ်စေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။ ထိုသို့မိမိတို့မြန်မာဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ကြိုးပမ်းစွမ်းဆောင်ခဲ့ကြသော ရှေးအဆကဆက် မြန်မာကြီးတို့၏ ကျေးဇူးကိုအထူးသိတတ်မှုဖြင့် မိမိတို့မြန်မာဘာသာစကား၊ မြန်မာစာပေဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် အောင် ဆက်လက်ကြိုးစားဆောင်ရက်သင့်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းလျက်စာတမ်းကို နိဂုံးချုပ်တင်ပြအပပါ သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ကို၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ မြန်မာပြည်ပါဠိစာပေခေတ်ဦး။ *ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ လူမှုရေးသိပ္ပံဂျာနယ်*။ ရန်ကုန်။ ၂၀–၃၇။

ကြန်၊ ဒေါ်။ (၁၉၇၈)။ ဗြိတိသျှခေတ်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အခေါ်အဝေါ်များ။ *နိုင်ငံသမိုင်းသုတေသန စာစောင် ၂*။ နိုင်ငံသမိုင်းသုတေသနဦးစီးဌာန။ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန။ ၁၂၃–၁၂၉။

ခင်မင်၊ မောင်၊(ဓနုဖြူ)။ (၁၉၉၂)။ *မြန်မာဘာသာစကားပညာရှင်များနှင့်ဘာသာစကားအမြင်*။ ရန်ကုန်။ ဆုစာပေ။

ခင်မင်၊ မောင်၊(ဓနုဖြူ)။ (၂၀၀၁)။ *တစ်သံနှစ်သံ သုံးလေးသံ* ။ ရန်ကုန်။ ရူဝံစာပေ။

ခင်ဝင်းကြည်၊ ဒေါ်။ (၁၉၇၂)။ *ပါဠိဘာသာနိဒါန်း* ။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များစာအုပ်ထုတ်ဝေရေးကော်မတီ။

ချမ်းမြေ၊ ဦး။ (၁၉၇၈)။ မွန်စကားမှ ကောက်ယူမွေးစားထားသော မြန်မာဝေါဟာရစကားလုံးများ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံဂျာနယ။ အတွဲ(၁)၊ အပိုင်း(၁)၊ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။ ၂၆၃–၂၇၀။

တင်လှ၊ ဦး။ (၁၉၆၆)။ *ဘာသာနှင့်စာပေ*။ ရန်ကုန်၊ အောင်မြင်စာပေ။

တင်လှ၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ ဘာသာစကားသည်ပြောင်းလဲတတ်သော သဘောရှိသည်။ *တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာ စာစောင်*။ အတွဲ(၃)၊ အပိုင်း(၄)။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။ ၂၁၃–၂၂၄။

တင်လှ၊ ဦး။ (၁၉၆၉)။ ပါဠိမှတိုက်ရိုက်ပြန်ယူသည့် မြန်မာအသုံးအနှုန်းများ။ *တက္ကသိုလ်ပညာ ပဒေသာစာစောင်* ။ အတွဲ(၄)၊ အပိုင်း(၃)။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။ ၁၅၁–၁၈၃။

တင်လှ၊ ဦး။ (၁၉၇၀)။ မြန်မာစကားလုံးသစ်ဖြစ်ပေါ်ဖန်တီးမှုများ။ *တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်*။

အတွဲ (၅)၊ အပိုင်း (၃)။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပန့်ပ်တိုက်။ ၅၃–၈၃။

တင်လွင်၊ ဦး။ (၁၉၇၀)။ ရှေးဟောင်းအိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု။ *တက္ကသိုလ်ပညာ ပဒေသာစာစောင်*။

အတွဲ (၅)၊ အပိုင်း (၄)။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။ ၅၉–၈၈။

ထင်၊ မောင်။ (၁၉၇၃)။ ဘာသာပြန်သူ၌ ရှိအပ်သောအရည်အချင်း။ *စာအုပ်စာပေ*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိက်။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (၁၉၉၅)။ *ဘာသာဗေဒ*။ ရန်ကုန်၊ ဂျီအီးစီပညာရေးသမဝါယမလီမိတက်။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (၁၉၉၆)။ *သဒ္ဒဗေဒ*။ ရန်ကုန်တက်လမ်းစာပေ။

ထွန်းရွှေ၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ *ခေတ်သုံးခေတ် မွန်ကျောက်စာအဘိဓာန်*။ ရန်ကုန်ဓမ္မပညာပုံနှိပ်တိုက်။

နိုင်ပန်းလှ။ (၁၉၉၈)။ *သုတေသနစာပေများ*။ ရန်ကုန်မွေးစာပေ။

မြင့်ဆွေ၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ *သက္ကတနှင့်မြန်မာစာပေဆက်သွယ်ပုံ*။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံဂျာနယ်၊ အတွဲ(၁)၊ အပိုင်း(၂)။ ၂၇၁–၂၈၃။

မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။ (၁၉၉၁)။ *မြန်မာအဘိဓာန်*။ ရန်ကုန်၊ ပုံနှိပ်ရေးနှင့်စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း။

မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။ (၁၉၉၉)။ ခရီးဆောင်*မြန်မာအဘိဓာန်*။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

ရွှေသွင်၊ ဦး။ (၁၉၆၉)။ *အသုံးချသဒ္ဒဗေဒ*။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်၊ အတွဲ(၄)၊ အပိုင်း(၄)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၅–၃၆

ရွှေသွင်၊ ဦး။ (၁၉၆၉)။ *အသုံးချသဒ္ဒဗေဒ*။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်၊ အတွဲ(၄)၊ အပိုင်း(၄)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၅–၃၆

သာမြတ်၊ ဦး(သီရိပုံချီ)။ (၁၉၅၆)။ *မွန်မြန်မာအက္ခရာသဓိဋ်း*၊ ရန်ကုန်စာပေဗိမာန်။

သိန်းနိုင်၊ ဦး။ (၂၀၀၂)။ *ဘာသာစကားကိုအသုံးပြုပုံအမျိုးမျိုး*၊ *မြန်မာစာသုတေသနဂျာနယ်*၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာ ဌာန။၂၁–၂၈။

အင်္ဂလိပ်–မြန်မာအဘိဓာန်၊ (၂၀၀၁)။ ရန်ကုန်မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဦး။ (၁၉၉၇)။ နေ့စဉ်သုံးမြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားလုံးသစ် ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲမှုများ၊ *မြန်မာစာသုတေသနဂျာနယ်*၊ *အတွဲ(၂)*၊ *အမှတ်(၁)* ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။ ၁၉၆–၂၂၀။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၃)။ *လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်*၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၄–၂၀၀၅)။ *မြန်မာဘာသာစကားတွင် စကားသင်္ကေတရောသုံးခြင်း*၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပညာရေးစုံညီပွဲတော်စာတမ်းဖတ်ပွဲ။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၅)။ *လူမှုဘာသာဗေဒမိတ်ဆက်*၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Chamber **21 st Century Distionary.** (1996). Published by Chamber.

Criper , C and Widdowson, H.G (1975). ***Socioliguistics*** and Language teaching, Allen,J.P. B and Corder. S, P (eds) Paper in Applied Linguistics, London. Volume 2, Oxford University Press.

Hudson, R.A. (1996). ***Socioliguistics***, 2nd edt. Cambridge, Cambridge University Press.

Pride, J.B and Holnes, Janet. (1974). ***Socioliguistics***, Panguin Books Ltd.

Pride, J.B (1970). ***The Social meaning of Language.*** Oxford University Press.

jrerm pum; to;tEe;t , tqujym;ravvmcsu

jrowm0i;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermbmompum;& pum;yrsm;? q&;rsm;? "avo;pum;rsm;? aeUp0o; pum;rsm;Eiywowí jrermbmompum; avvmowp0;Eiwp0; tjrirwnyu qe;ppwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ wpausmi;wp*gxm? wp&mwpy'qe;? wp0;aumi;wpynmqouoU bmompum; a0g[m&wpc\ a0g[m&teuu luqlu &mwi ujym;r&wwalumi;u þpmwr;jzi azmxwwijyxm;ygon/ þoU wijy&m wi umva&Uvsm;lum&nralumi t,tqujym;om;jci;? a&;ynm&iwU\ rvteuu cucpmazmxw&ojzi ujym;om;jci;? ynm&itcsi;csi; tjrirwnojzi ujym;om; jci;wUu azmxwwijyxm;ygon/ þolavvmwijyjci;jzi jrermbmompum; a0g[m&? &i;jrp? luqavvmrtwu taxmutujyrnjzpygon/

aomcsupum;v;rsm; / /pum;y?q½;? "avo;pum;? aep0o;pum;rsm;? t,tqujym;r

e'ge;

jrermbmompum;wi pum;y? q&;? qx; pon tac:ta0:rsm;&on/ t*vy bmompum;wivn; proverb, saying, maxim **pon tac:ta0:rsm;&ygon/ ,i;oU tac:ta0: ujym;aomvn; wpcEiwpc oabmom;rm wnrrsm;pm &alumi; awU&on/ xpum;tm;v;on wwEiv&i;ua&mujy; bmompum;\ tqiweqmrsm;tjzp taxmutujyay;aom Epouz,aumi;on pum;a[mi;? pum;x;rsm;om jzpon/ þoUjzi jrermbmompum;wi pum;yrsm;? q&;rsm;? "avo;pum;rsm;Ei x;jcm;aom aep0o;pum;rsm;on us,us,jyeUjyeU to;0ivsu&on/ pippjrerm tajymbmomEi ta&;bmom 2 &ypv;wi b0totjri? taw;tac:rsm; azmjyxm;aompum;y? q&; rsm;jzi weqmqivsu&on/ bmompum;\ tqiweqmjzpaom xpum;yrsm;? q&;rsm; witcsUpum;y? q&;rsm;? "avo;pum;rsm;Eix;jcm;aom aep0o;pum;rsm;wi t,tq uvrrsm;&onu pw0ipm;z,awUjri&ygon/ wpausmi;wp*gxm wp&m wpy'qe;? wp0;acgi; wpynmqaompum;t& vwp0;Eiwp0; taumut,tlutqrsm; rwn Eiyg/ bmompum;wivn; o;prEpaygi;lumanmi; vmontay:t,tq tlutq uvwwygon/ xtutvrsm;u rnourno U,qon? rnourno U luqjyon ponjzi &i;jrprvtpqxwrrsm;vn; bmompum;avvmrü pw0ipm;p&m aumi;yg on/ ,i;ynm&yubmomaA'wi bmompum;&i;jrpavvmr tuwarmavm*s -** etymology **[xi&m;&aeygon/**

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &euetaemuyi;wuov**

1/ pum;v;&i;jrpEi pum;to;tEe;ori;

bmompum;wpc\ a0g[m&pum;to;tEe;rsm;u avvmaom a0g[m&&i;jrpaA' etymology **wi pum;v;&i;jrpavvmrEi a0g[m&pum;to;tEe;ori;[í ynm&yc (2) c&ygon/ a0g[m&&i;jrpavvmrynmon twaA'ynm&y\ ynm&ycwpcvn; jzpyg on/**

bmomaA'ynm&iwon pum;v;wpv;u rv&i;jrpazmxw&mü xpum;v;\ &i;jrp Source **u eueu½i;½i; x;0iazmxwav&luygon/ xoavvmu&mü pum;v;\ &i;jrpuvn;aumi;? pum;v;\ ori;alumi;uvn;aumi; &mazazmxw avvmcluygon/ þoazmxwavvmu&mwi wpO;EiwpO; tjrit,tq taumu t,uvr&alumi; awUEiygon/ þpmwr;on jrermpum;a0g[m&rsm; \rv jzpay: vm&m teut"ym,wu ynm&iwpO;EiwpO; taumut,rwnrtalumi;u p;pr; azmxwavvmxm;ygon/ þoavvm&mwi jrermbmompum;& pum;yrsm;? q½;rsm;? "avo;pum;rsm;? aepOo;pum;rsm;u tajccí a0g[m&&i;jrp azmxwrü taumut, rwnrrsm;u azmxwwijyxm;ygon/ þpmwr;rwpqi jrermbmompum;& a0g[m& ori;rsm;Ei &i;jrpwu quvuazmxwavvmEirn[,lunygon/**

1? 1/ pum;v;&i;jrpoabmobm0

bmompum;wpctwi;& a0g[m&wUu avvmaombmomaA'e,y,wi ynm&yc Epc&ygon/ ¤i;wUrm]]pum;v;wU\&i;jrpavvmjci;Ei pum;v;wU\teu t"ym, uavvmjci;}} wjzpygon/ pum;v;wU\ &i;jrpuavvmaom ynm&yrm]]&i;jrpaA'}} (e&waA')jzpjy;? pum;wU\ teut"ym,uavvmaomynm&yrm]]teut"ym, ynm}} (twaA')jzpon/ &i;jrpavvmru (17) &mpceuyi]]qmaomrwba&mi;}} Sir Thomas Browne **qou pwiavvmrjycygon/ qmaomrwba&mi;on &i;E; ulr;0ily;aom pum;v;Ei teu&i;jrproao;aom pum;v;rsm;\ teut"ym,tjynt0wu o&vm &etwuvn;aumi;? a&;Eiacwpum;v;w\ teut"ym,ajymi;vrwu vn;aumi; t&i;tjrpo&&e avvmrjycon/**

(wiwiax;? a'guwm? 2019? pm-3)

aemitcgwi bmompum;uavvmaom ynm&irsm;on pum;v;\ rv&i;jrpu vuwwluon/ pum;v;&i;jrpon rvrpí aemitcgajymi;v wwluon/ om"u tm;jzi ,ciutojymu aialu;[ac:q&jci;rm aiom;tpp? alu;om;tppjzijy(vy aomalumi aialu;[ac:ygon/ ,ctcgwitojymu pulˬtjzpajymi;vto;jy(aom vn; aialu;yiac:on/ wpcgwp& aipulˬ[ac:wwon/ xUtjyiue;abmiacwu a&;om;caom ra[mo"mZmwü vi,v&,u owUom;[o;aomvn; ,ctcg vuxy rn a,musm;uac:a0:alumi; pum;v;&i;jrp\ ajymi;vroabmu A[owtjzp avvmawU&&ygon/

xjyioevsu [aom a0g [m&on a&;uri;ajrmuweqm ig;yg;wiyg0iaom ri; to;taqmiypn; wpyg;jzpon/ olaom ,ctcgwi taqmut0rsm;aqmuvy&mü ye;&onrsm;o;aomypn;on oevsuEiwaomypn;jzpí oevsu [ac:vmygon/ ¤i;on wnrtay:wi ajymi;o;aom pum;o;jzpygon/ &xm;[aom a0g[m&on a&;tcgu jri;wyíp;&aom ,m0u &xm;[o;aomvn; ,ctcga&aE;aiU? 'Z,rsm;jzi armi;aom &nvsm;on ,m0u ac:qjci;jzpygon/ þwiacwumvay:rwní pum;v; to;tEe;wonvn; toptopaomt&mway: rwní ajymi;vo;pjci; jywwluay&m ,i;pum;v;\ &i;jrpt"ym ,rmvn; ar;reaysmuu ,av&ygon/

1? 2/ pum;v;ori;

bmompum;on wpacwrwpacwol ajymi;vy? rnonen;jzi ajymi;vvmy? rnontalumi;alumi ajymi;v&mr rnotusK;&yu azmxwjci;jzpon/ ori; bmomaA't& avvm&mwivn; bmompum;rsm; rnontcseu pwi jzpxe;vmy wu wusaocsmpm qe;pp&jci;jzpygon/ þojzi pum;to;tEe; rsm;onvn; wpacwrwpacwol ajymi;vvmyu awUjriEiygon/

om"utm;jzi y*acwwi]]jrv}}on ,cacwwi]]vpr;}}? y*acwwi]]om;on tar}} on ue;abmiacwwi]]uav;tar}}? ti;0acw]]atmuawmusKu}} on ue;abmiacwwi]]cg;awmi;usKu}}? uveacw]]&mZ0wty}} on ,cacw]]&t&m&}}? uveacw]]0wv}} vwvya&;acwwi]]a&Uae}} ,cacwwi]]tusK;aqmi}}? a&;tcgu]]'uw}} u,ctcg]]roepr;o}}? a&;u]]rsurjri}} u,ctcg]]tjritm½ csUwo}} [í ac:ygon/ þojzi bmompum;rsm;on acwumvtavsmu ajymi;vwwyuo&&yg on/

þojzi pum;v;&i;jrpEi pum;v;ori;rsm;u avvmaomynm&yon urmwi ysUEUvmygon/ bmompum;avvmrjzpaom bmompum;&i;jrpEi bmompum;ori;u azmxwjci;on xbmompum;ajymaomvrsK;\ ,0aus;r tartEpu azmxwluon [vn; qEiygon/ bmompum;wpc\ &i;jrpuazmxw&mwi ynm&iwp0;Eiwp0; taumut,? t,qwnonvn; &ouo rwnonvn; &ygon/

2/ jrermpum;to;tEe; t,tqujym;ravvmcsu

;to;tEe;wi vorsm;xi&m;aom pum;tcsUu avvmlunaomtcg rvtreu o&&ouoU? t,tqujym;aeojzi rvqvcsut"ym,ujym;rrsm;u awUjriae&yg on/ vwlon cucaomt&mrsm;u v,uatmivywwluoulU pum;v;rsm;u vn; tcgtm;avsmpm v,uatmi o;pwwluon/ pum;v;rsm;u tv,wurw, o;pluojzi umvlumaomtcg t,tqujym;rrsm; jzpay:vmon/ bmompum;on ajymi;vwwaomoabm&ay&m rvtwi; tlr&ywnaernr[way/ ,i;wlon en; trsK;rsK;jzi ajymi;v&ywnvsu aeluygon/ xolajymi;vo;jci;jzi jrermpum; to;tEe; t,tqujym;r &vmygon/

om"utaejzi]]vrmtrS; luurmt&;}} [aompum;yon vrmtrS;tE,on t"ujzpí luurmt&;tacsmi;on t"u[,qorsm;&ygon/ trerm luurm t&; [on rS;&;uyiqvon/ vEi luuon rS;&;utajcca umi; &nne;aom pum;y jzpygon/

xUtjyi]';avmuwir&iavmuuS}} [aom rq;pum;u t,tqví]]&i avmuwir ';avmuuS}} [rm;,i;o;prvn;&ygon/ rq;w\ om;aumi vuaom oabmobm0&i;jrpu avvm unygu om;aumi\';acgi;ucse&,í jrm;jziyprom jrm;on 0;armom;ly; om;aumi\&i0o jrm;urernjzpay&m ';avmuwir &iavmu uS[aom t,tqonrm oiavsma umi; avvmawU&&ygon/

þoUjzijrermbmompum;\ pum;to;tEe;tcsU\ &i;jrpteut,tq rm;,i;r&a umi; owjyEiygon/

2? 1/ pum;yqi&mt,tqujym;r

vtrsm;onpum;u qijcirwom; vuemusiluz,jzpatmi pjyíxa&mu uspvspajyjypaompum;pjzi ycí;ajymqav&on/ xoajymqa&;om; to;jyav&aom pum;o;rsm;on umva&Uavsmvmaomtcg t,tqajymi;vvmrrsm;u avvmo&&ygon/

om"utm;jzi q&munEi\ jrermpum;y yjyirsm;pmtywi]]pm;&ulawm rwqwjymp}}on umva&Uavsmvmaomtcg]]pm;&ulawm rwqwysm;p}} [í ajymi;vvmyu azmjyygrn/]]pm;&ulawm rwqwjymp}} ona&;tcgut*&wx;aom tb;t? tbm;t vir,m;Epa,muon t*&wratmijrib qi;&om;on/ aemuq; wi tav;i,wpv;om useawmon/ tb;t tbm;tEpa,muon xi;cwjci;jzi touar;&m aZm*swp0;uoem;í]]jym}} wpqyuay;&mr,ojzi tb;t\ rwqwu xjymjzi owvr;ay;om;on/ trjyea&muaomtcg tb;twon rwqwu"m;Ei &wjy; tav;i,Eia&mpyí t*&wjyex;&m a&vr;aivr; aygucavon/

> **]]pm;&ulawm rwqwjymp}}**
>
> **pum;yay:aygucaumi; avvmawU&&ygon/**
>
> **(lunEi? 2013? pm-120? 121)**

jrermpmtzUr xwa0aom jrermpum;ypmtywi]]pm;&u\ulawm? rwqwysm;p}} [azmjyxm;ygon/

> **]]ysm;&n? ysm;ovurepm;&&e tcita&;u\ojzi rr\cwi;t0te; rwqwü ysm;vmípbouo uaumi;u\ojzi rrvuwi;o tci tvr;aumi;u;wpc wuwuqiqi a&muvmon/}} [azmjyxm;on u avvmawU&&ygon/**
>
> **(jrermpmtzU? 2016? pm-58)**

xl;jyi]]tzxuom;wpvlu;}} [aom aelpOo;pum;rm t,tqvrm;rrsm; &onu awl&&ygon/

þpum;yEi ywowí t,tqvrm;yu q&mlunEi\ jrermpum;y yjyirsm; pmtyEi jrermpmtzl xwa0aom jrermpum;ypmtywwi-

> **]]y*acwwi taem&xmri;lu;on &it&[a[mlum;aomw&m;u Epou aomalumi rE[mri;x y#uwwppu awmi;cygon/ rE[mri;u racsriwjyevluaomtcg EpEiippjzplujy; rE[mri;pp&;avon/ xtcgtaem&xmon oxjynu or;yu,ii&vmaom 0epnpv,rsm;jym;aomalumi ew&yxEpcteuom;jzpo]]a&pum;}} &yxu 0;pm ,aqmivmjy;? a&pn;cb&m;\ taemuyp&üxm;ygon/ tzjzpo]]a&nloi;}} ew&yu wpvlumr,aqmivmjy; om;jzpo]]a&pum;}} ew½yxxueraom ae&mwixm;avon/ xtcg taem&xmri;u ew&yom;tzEpculunjy;]]tzxuom;wpvlu;}}**

(lunEi? 2013? pm-36? 37)

[ajym&mr þpum;y ay:aygulvmon[qxm;ygon/

q&m ynmausm\ jrermpum;yEi q;½;pum;pmtywi-aul;ar;oeoi q;rcaom trtz? q&morm;rsm;tay:wi ausmveí q&mvy nelum;aeonu

]]tzxuom;wpvlu;}} (ynmausm? 2009? pm-305)

[t,tquvpmajymqvmluygon/]]tzxuom;wpvlu;}} [aompum;y\ &i;jrpu avvmlunaomtcg aemutcgtzxuom;oae? wwaeaomtcgwi cs;usL;aom taejzi ajymjci;r[w? oa&maomtcg taigttw;ajymaomtcgrsm;wi tzxuom;wpvlu;alumi; t"ym,onvn; a&lvsm;ajymi;vom;ygon/

xjyi q&m jrauw\ wuovpmayweaqmipmtywi-

> **]]rausmi;ri; a&ci;jy}} [aompum;on]]rausmi;ri;a&ui;jy}}om jzpEi alumi; q&mlu;ociu,awmri; ,qcsuuazmjyvygon/ twwynm wpccuwwojy;? em;vnjy;jzpaomotm; wppwpa,muaomou oijy aeygv\i]]rausmi;ri; a&ui;jy}} aeovjzpalumi; pum;yaqmií ajymq wwluygon/ olaom]]a&ui;jy}}\ t"ym,u em;rvnaomowlu a&ci;? a&u;on ta&;tci;? a&u;ontwwu oilum;jyoon[t,tq&alumi; pipprm þolr[wygalumi; &i;jyxm;onrm rwom;z,jzpygon/ q&mlu;\rausmi;ri; a&ui;jyEiywowí &i;vi;xm;yrm or'&myiv,'a&0i&mt&yü rausmi;wlusupm;lu\ a&vi;ui;&mt&yola&muv\i 4i;wlon rusupm;onjzp\/ 4i;'a&tElE&&mjrpacsmi;ti;tiwlü rausmi;wlon 0;acgi;o;awmi&v\ijzpap? vtrsm;**

u &upupm zr;q;owjzw pm;aomuonjzpap ewrausmi;wUu vuvzr;q;luonomv\ijzp\/ ewrausmi;rsm; &eualumuí 'a&ui; &mt&yoU xuajy;wr;a&miaelu ueonjzp\/ owUonrnon t&ywi yiv,'a&ui;ontjzpu o&jy;jzpon/ xUalumi wpp wpa,muaom ouq&mvyí 'a&ui;&mt&yujyonqv\i rausmi;ri; u oUxuyoonjzpí a&ui;&mt&yujyo&erv tu,í q&mvyí jyornqyguvn;]]rausmi;ri;u a&ui;&mt&yujyoaeov}} jzpae rnjzpí q&;&ly;]]rausmi;ri;a& ui;jyov}

(jrauw? 1994? pm-352? 353)

[aompum;yon jzpay:vm&alumi; q&mlu;ociu,awmri;\ ,qcsuu A[ow &z,avvmawU&&ygon/

xltjyijrermpmtzUr pum;ypmtywi]]rausmi;ri;a&ci;jy}} [azmjyxm;ygon/

]]a&üusivnusupm;aom rausmi;tm; a&talumi;uoijyon qouo Epyukr;usiy;otm; vovwwvyí q&mvyon}}

(jrermpmtzU? 2016? pm-167)

[azmjyxm;onu avvmawU&&ygon/

q&mlu; a'guwmp;Eiu 2019 &euetaemuyi;wuov Epvnr*Zi; wi-jrermpum;ywpcjzpaom]]jri;omp;on? xre; rre;}} ro qaompum;u

]]jri;omp;on? tx;re; trre;ro}} [ujym;pm o;Ee;xm;alumi; azmjy xm;ygon/ q&mlu;wU *Px;we;wup0 jrermpmq&mlu; 0;boi;u pmoilum;&i;u jri;wpaumi0,&i jri;\luetivuPm o&r,uU? 'jri;[m bmaAygw,?b,vlumcurs;&ov 'gulunjy; u,0,wjri; [m u,uxcur,jri;vm; rpr,jri;vm; qwmoEiw,/ tcsUu jri;omp;w, 'jri;[m]]xre;rre; rob;}} ajymlu&mu aemiumvlum awm jri;omp;w, tx;re; trre;rolub;jzpom;wmyg}}

(p;Ei? a'guwm? 2019? pm-12)

[t,tquyu &i;jyalumi; q&mlu;a'guwmp;Eiu jyevnr\a0xm;ygon/ þojzi jrermpum;yrsm; t,tqujym;yu avvmo&&ygon/

2? 2/ q½;qi&m t,tqujym;r

jrermpmtzUr xwa0aom jrermq½;pum;pmtywi q½;Eiywouí t"ym,zi\qxm;yrm-

]]tcsUpum;&yrsm;on zUpn;yuspvspajyjypjci;? qijcirwom;z, jzpjci; alumi tveto;wius,vsu &aomvn;yci;onoabm? wipm;on oabmrygb qv&i;u xxrrazmjy½om jzpí ,i;wu pum;y[r,b q½; tjzpom owrwalumi; azmjyxm;ygon/}}

(jrermpmtzU? 2011? pm-4)

om"utm;jzi trsm;o;paeaom]]r,m;aep? alumiaor}} pum;Eiywowí q&m a'guwmp;Ei a&;om;azmjyxm;aom 2019? &euetaemuyi;wuov Epvnr*Zi; wi-

]]r,m;aep? alumiaor}} [aom q½;u]]jrermpmtzU tcsejyntzU0i q&mlu;0;jrilun\ ,qcsurm ,i;q½;on]]r,m;aep? acsmiaor}} jzpEialumi; tr&iraumi; jzpvm&etwu r;zacsmiu 0;pm0ia&muí Eiei;pm avvmxe;csy &rnjzpojzi r,m;aep? acsmiaor[qcygon/ aemuyi;wi r,m;aop? alumiaor [ajymvmlualumi; xpum;u re;rrsm;u rcr&yEiojzi]]viaep? qiaor}} [ajymvmlualumi; &i;jy xm;ygon/ r,m;aep? alumiaor pum;yon traxmiuscgp vir,m; wi ar;xm;aom alumiuav;u vijzpox tpmawmi;&m vijzpou ri;wpBur &lyaem[ajymon/ aemuwpcgwivn; atmjrn awmi;&m ri;EpBur&jyaem[oway;ygon/ o;cgajrmuwir vijzpou alumiu "m;Ei cwowvuygon/ wpaeUwi r,m;jzpou ciye;jzpo\ vy&yu jrnweajymqvu&m ri;wplur&jyaem[ajymvuojzi r,m; jzporm rsm;pmwevyom;jy; aemiu &erjzp&awmalumi; Zmwvr;qi a&;xm;rtay:]]r,m;aep? alumiaor}} jzpvmon[vn; qluygon/ q&mlu;0;jrilun ajymjyaom r,m;aepacsmiaor q½;on jrermqevjy; jrerm trS;or;rsm; vuemusio;z,&m a&;vlu;orrsm;\ q&;wpc jzpojzi]]r,m;aep? acsmiaor}} q&;

(p;Ei? a'guwm? 2019? pm-10)

u q&mlu;a'guwmp;Eiu yEpoualumi; wijyxm;onu awU&&ygon/

jrermpmtzUr xwa0aom jrermq½;pmtywi]]r,m;aep? alumiaor}} [on

]]Ze;onu alumu&U½aoatmi alumitp&aom trar;w&pme wpaumi aumitay:ü &upujy&on}}

(jrermpmtzU? 2011? pm-155)

[azmjyxm;ygon/

]]rausmi;az;az; r;at;at;}} [aom q½;Eiywouí t,tqujym;rrsm;&cyg on/ rausmi;ye;rsm;on r;&mowi az;aeatmiz;yiluonu umva&Uvsm; vmaom

tcgtcsUua&wi rausmi;aumirsm; az;az;vyrsm;jym; aeon[ajymMy;? t,tq vrm;calumi; '*ew&mu &i;jycygon/

xltjyi]]rzsuawm jynysu}} q½;wi vtrsm;u re;rrsm;alumi wi;jynysup; on[qluygon/ trewi]]r}} on]]raumi;r}} u qvly;? raumi;rrsm;aevQi wi;jynon ysup;on[ygarmucsyq&mawm a'guwmeErmvm\ w&m;u A[ow tjzp lum;emz;ygon/ þonu lunjci;tm;jzi q½;rsm;on tcseumv a&Uvsm;vm onEitrQ t,tqajymi;vvmonu avvmawU&&yg on/

2? 3/ aepOo;pum;qi&m t,tqujym;r

vwlon wpO;EiwpO; quo,&mwi rsm;aomtm;jzi tajympum;rsm;jzi quo,wwluon/ vwlaepOajymqquo,aeaom pum;rsm;on tcsea&Uvsm; vmaom tcg t,tqujym;r&vmonu awU&ygon/

a&;O;pm vtrsm;taumut,vrm;aertcsUu q&ma'guwmp;Eia&;om; azmjy xm;aom 2019? &euetaemuyi;wuov Epvnr*Zi;? jrermpum;taumut, tButqrsm;aqmi;yg;wi-vtrsm; aepOajymqo;p aeaom-

> **]]aelw"0}} [aompum;jzpygon/ &i;jrppum;rm ygVbmomjzpí]]ep"0}} jzpygon/ tjrtwvyaqmijci;[t"ym,&gon/ ,i;uaelpOvyjci; [,qjy;]]aelw"0}} [rm;,i;o;prrs;yi jzpEiygon/ ep"0[omjzpEi alumi; ,qjyxm;ygon/ (p;Ei? a'guwm? 2019? pm-11)**

xltjyi pum;pjrn[aom q&;pum;u q&mlunEi\ jrermpum;y yjyirsm; pmtywi-

> **]]pum;pnjrn}} [on a&;tcgub&iwpyg;Ei use,wpO;wU\ tjzp tysuu azmjyxm;ygon/ wpaelaom b&iwi;ce; vnvnawmr&m oqi;&rsm; avmpm;aom zEelutm;&yg;&&jy; yawmwnvaomcsijci; jzpay:vmygon/ xtcgb&ilu;on rruse,tm; oqi;&rsm;xr zavm uawmi;apjy; yvwyavmi; yawmwnygon/ b&iuuse,tm; þ tjzpu]]rnorQroapvi? aygulum;uao'P}}[trelrwavon/ use,vn; wpcsuvwtrelu luwrwrsoyae&ygouol b&ilu;rm vn; trelawmrwxm;aomvn; pwrvjzpaeron/ ule,vn; rsoy& tm;lu;í ccua&m*gpuyjy; aemuq;wi þowi;ajym&&i aoaysmjy[rwum awmwi;wpae&mom;avon/ xlaemu opyiwpyi\ tacgi; wi O;acgi;vQium]]b&ilu;zavmpm;on? b&i;lu;zavmpm;on}} [zicsjy; touaysmuom;on/ xlaemu wpaelwi b&ilu; trelawmjzi pnBu;jyQvy&e apmapmuopyilu;u cwvrum pnlu;jyQvyygon/ xpnlu;uw;aomtcg]]b&ilu;zavmpm;on? b&ilu;zavmpm;on}} [**

jrn[n;vmygon/ þyjyiutaumi;jyí]]pum;pnjrn}}[q&mwi aemiwi]]pum;pjrn}} (unEi? 2011? pm-320)

[vajymrsm;vmygon/

jrermpmtzU xwa0aom c&;aqmijrermtb"mewi-

]]pum;pjrn}} u]]&i;E;pmajymaompum;}}

(c&;aqmijrermtb"me? 2013? pm-205)

[azmjyxm;ygon/ þonu unjci;tm;jzi q&;rsm;on tcseumva&Uvsm; vmon Eitr\t,tqajymi;vonomru teuygajymi;vom;onu avvm awU&& ygon/

bro? bropum;yEiywowí t,tqujym;ru avvmo&Eiygon/ q&m unEi\jrermpum;y yjyipmtywi-

]]ajrtveaumuaom oaX;om;on ajruuc&íao&mr Ze;onon oaX;om;tavmi;u azmiay:wijy; a&wiar\mvuon/ oaX;om;u rao b ajrqyreaeonuoaom ajrtvrm, qμ\or; 3 a,muon oaX;om;u u,wicygon/ oaX;om;u ntpr 3 a,muv; Epouí vu&m tprtu;q;u roiawm[pO;pm;ravon/ xUaemu oaX;om;tm; ajcre;ui;pyay;vu&m uuwa&;toijzpum ysxuom; on/ b&iO,smOoU a&mujy; to;rsm;u x;qwpm;rí b&izr;q;jci;u c&jyeon/ b&iuvn; tvevaom uuwa&;uav;u or;awmtwu ay;vu&m avmicsiwixnjci;c&on/ xUaemu b&ior;awmon uuwa&;av;\ajcre;ui;ujzwr&m uuwa&;av;on vjyejzpom; jy; or;awmEi cspu(urjy; xtcg b&i&ypm;rí &rursm;tm; zr;ci;&m b&ior;awmu ajcre;ui;jyepyay;vuaomtcg uuwa&;tjzp jyejzp jy; ee;awmEia0;&moU ysíxuajy;cavon/ xUaemuajcre;ui;on jcpn;&;owiwpcEinrjy; vtjzpatmujywusum ajy;rajy;&m ajy;c&mr jc0e;us,wpcxo a&muom;avon/ xtcsewi jc0e;us,\ oaX;u; vir,m;Ei]]b}} [aomor;w xri;pm;aeuon/ vvionx xri;0i;x0ixií pm;vuon/ xtcgu oaX;u;u or;tm;]]or; b oUuovm;}} or;u]]or; rob; bovm;}} [jyear;avon/ xUaemu oaX;om;u oUtouuu,&e awmi;yeíuncjy; vvitm;or;Ei vuxyay;pm;cygon/ xyjyirwqi]]bro bro}}

(unEi? 2013? pm-205)

[aom a0g[m&ay:ayguvmygon[,qjyxm;ygon/

]]bro bro}} [aompum;yEiywowí qμarmiciri"EjzL\jrerm"av o;pum;rsm;pmtywi-

]]bro bro- lux;? uujym;jym; rob/ (tjzL trn; roonoabm jzpon rebmomwi tjzLu]]A}} ? trn;u]]A}} [ac:on/ tjzLtrn; rovli]]A A}} ro [o;onoabmpon)

(ciat;? a'guwm? 2016? pm-246)

[q&mlu;on taxmutxm;rsm;jzi azmjyxm;onu avvmawU&&ygon/ aepOo; pum;qi&m t , tqujym;yu avvmjci;jzi jrermbmompum;\ oabmobm0ujym;r rsm;u avvmawU&&ygon/

2? 4/ "avo;qi&m t , tqujym;r

q&mBu; armiciri ("EjzL) \ jrerm"avo;pum;rsm;pmtywi-

]]"avo;pum;[ono;aeus t"ym , rsl;twi;r[wb x;jcm;aom t"ym , jzpaevli oUr[w wo;aeus pum;v;p wpp\ t"ym , on xpum;v;pwiyg0iaom pum;v;rsm;u wpv;po;jcm;o;ontcg && on t"ym , rsm;twi; tvuoi aumu , ír&aom x;jcm;aom t"ym , jzpaevli xpum;v;oUr[w pum;pon "avo;pum; jzpygon/}}

(ciri? armi? "EjzL? 2016? pm-280)

[í azmjyxm;on/

xjyiq&m armiciri("EjzL)\ pum;ajyoabmw&m; pum;ajytwwynm pmty wi-

]]abmvabmyw}}?]]wuraxmi}}?]]wunvun}}]]ve;x;w , }}]]Bul;q on}}]]lur;y;}}]]iyoy icsOoy}}]]qi;rqi brqi}}]]pe;yion}}

(ciri? armi? "EjzL? 1979? pm-159? 160)

ponwonvn; jrerm"avo;pum;rsm;jzpygon/

"avo;pum;jzpaom vua&wpjyiwn; [aompum;u q&mjrauw\ wuov pmayweaqmipmtywi-

]]tcsUynm&irsm;u pwa&wpjyiwn; [ívn; , qjyluon/ a&;tcgu jrermrsm;on E;a'gi;ve;lu;csci;í xri;rsm;[i;rsm;yum rom;p xri; 0i;tjzp paygi;xipm;lu&m oUvuut&n? u , vuu t&nwUon a'gi;ve;lu;xjyeusojzi vua&(&n) wpjyiwn;[aom cslunr erwypum;jzpvmalumi;qluygon/]]nnw&i;eU ciciriri vua& wpjyiwn; a&;uxuycsluon}} [aom pmom;uvn; xtcsuuyi ne;qaeygon/ olaom q&mlu;jrauwu r[m&mZ0ilu;? re;ee&mZ0i? ue;abmiZmw&mZ0iwUr ri;Eir;rwwUvya&;lua&; wiyi&mwi pww

oabmwjzpum pwoabmxm;wUon a&jyiuoU nnwjci;&alumi; ta&;tom; to;tEe;Eiwu pwygvuyg? pwcsvucs? pwvucsr;om? pwavQm vuavQmwUwipwEi vut"ym,wwo;aom pum; jzpojzi pwa&wpjyiwn;on vua&wpjyiwn;yi jzpalumi;}}

(jrauw? 1994? pm-352? 353)

q&m jrauwu &mZ0itaxmutxm;rsm;Ei &i;jyxm;ygon/ vua&wjyiwn; [aom pum;on jrerm½;&rom;p xri;0i;r vmaom "avo;pum;jzpygon/

,cvu&o;paeaom]]ca&apwi;us}} [aom q&;pum;Eiywowí t,tq trsK;rsK;ujym;yu awUEion/ q&mlu;a'guwmp;Ei\ jrermpum; taumut, tJutqrsm;aqmi;yg;wi-

]]ca&apwi;us}} ajymonxu]]c&mapwi;us}} rmrreEialumi;&i;jyxm; ygon/ a&;jrermri;rsm; ee;awmaqmuvy&mwi wipu&müwiv; rsm;u aA'iue;ce;t&wucsujy; c&mrwonEi wi;xoUwnwnrwrw 0i atmipucs&ygon/ tcsUujrermem&rsupwprw? vQywpjyw? AZem? c&mwUrc&mapcseuuí cs&alumi;vn;qygon/ tao;pwwucsu cseuuívyaqmi&jy; vacsmom;ygu ,i;use;wiu y,vualumi;}}

(p;Ei? a'guwm? 2019? pm-12)

azmjyxm;ygon/

]]ca&apwi;us}} [aomq&;u q&mlunEi\ jrermpum;y yjyirsm; pmtywi-

]]c&map wi;us}} [,qalumi;qxm;ygon/ q&mu]]c&m}}utcseem& tjzp azmjyxm;onu avvmo&&ygon/ ow;ri;zsm; yi;,jrUwnae&m u oabmrusaomalumi a&jrUawmtopwn&e lupnavon/ ynm& r;rwwUEi a&jrUawmopwn&e r*vmtcg&uaocsmpm wucsuluav on/ ou&mZ 726? waygi;vqe; (6) &u? t*gaeU nOA[& tve 3 jye? 5 c&mww tcgawm&avon/ ow;ri;zsm;u Aoumvuorm; tausmwUtm; ee;a&UO;wi ee;r@kiu tcgawmjrwtwi; (5) c&mapu rarap&wi;cs&rn/ c&maponxu rsupwprw vQywpjywrQ r,w rveap& [reUcygon/ wusaocsm&e &nne;aom q&;pum;yijzp ygon/ umva&Uavsmaomtcgwi]]c&map wi;us}} r }}ca&apwi;us}}[ajymi;vom;onu (lunEi? 2013? pm-334)

avvmawU&&ygon/ þojzi]]c&mapwi;us}} [aom q½;on ee;"avr vmon[,q&ygon/

"avo;pum;wpcjzpaom vyywvn[on pum;yEiywowí t,tq ujym; rrsm;pm&yuvn; avvmawU&Eion/ 2019 &euetaemuyi; wuovEpvnr*Zi; wi a'guwmp;Eiu-

]]vyywvnEiywowí umwe;q&mlu; ucse\t,tqu azmxwjy xm;ygon/ q&mucseu vy\ajcvuacgi;tjr;wUon tx0iaeww ojzi b,ae&m acgi;? b,ae&m tjr;jzpalumi;ovv\i vywpaumi\ ywywvnu wpywvnatmiHunjy;r cjcm;Eiojzi vyywvnatmi Hunon[aom pum;jzpvmon}} (p;Ei? a'guwm? 2019? pm-12)

[,qxm;ygon/

q&mlunEi\ jrerm pum;y yjyirsm;pmtywi-

be;lu;ausmi;wpausmi;\ awmiyUte;wi ausmi;om; uav;rsm; upm;pO ausmwi]p} tu&mygaom vywpaumi xuvm&m]p} u lunluon/ xvyausmay:&]p} tu&mu trsKrsK; ,qluon/ vyu ywywvn av;buav;we lun&UaomtcgrSm]p - " - A - 0} qw prtu&m av;v;jzpEionf[,qluon/ xtcgbe;lu;u uav; oi,rsm;tm;]]t&mtm;v; uavvmo;oyv\i wpzuwn; wpzuow rlun& ro;oy&/ tzuzuuvyywvnatmi lun&Uo;oy&r,}}

(lunEi? 2013? pm-78? 79)

[ajymqalumi; q&mlunEiu azmxwjyxm;ygon/

vyywvn[aom pum;yEiywowí q&mlu; O;ciat;\ jrerm"avo; pum; rsm; pmtywi-

]]vyywvnwiygaom vyon&uue;vyie;wivujzi &u&aom vu&uue;we;piü ,ujy;txnom;u vyoi;,&aom &n&n v;v;u vy[ac:on/ &uue;,uí txnom; wpawmiceU&aomtcg xtxnom;on vyuwpywywron/ txnom;vyu wpyw ywr onu &uue;a0g[m&tm;jzi vyywvnon[ac:on/ vyyw vnvmaomtcg txnom;on csntpwtlunvmí acsmon tqi tuuay:vmon/ tvm;w talumi;wp&yon vnvnywyw &aom oabm xi&m;ay:vi vmaomtcg &uue;pum;jzpaom vyywvn}}

(ciat;? a'guwm? 2016? pm-40)

[ajymqo;palumi; azmjyxm;onrm]]vyywvn}} [on pum;yon &uue;"avr vmon[,q&ygon/

þoUjzi]]vyywvn}} [aompum;Eiywowí t,tqwprsK;ru ujym; alumi; om"uEiwu &i;vi;azmjyxm;onrm pw0ipm;z,aumi;vygon/

tvm;w]]Ai;aumi;ausmuz}} qaompum;u q&mbu;a'guwmp;Ei\ 2019? &euetaemuyi;wuov Epvnr*Zi;wi-

]]re;uav;rsm; yyjym;jym;£ajEoumEi aejci;uqvalumi; tm;v;oyg on/ Ai;awmion &uue;o;a0g[m& jzpaomvn; Ai;aumi;&&e ausmuEizxm;&on vyie;pO &uue;vyie;ü ryg0iyg/ Ai;aumi;&&e ausmuw;Ei zp&mvn;rvyg/ re;uav; wpO; yyjym;jym; aexiom;vm jci;u 0g*r;csnawmi Ai;u ausmuw;Ei zxm;ouo[Oyrmay;jci;om jzpon/}} (p;Ei? a'guwm? 2019? pm-12)

[azmjyxm;ygon/

xltjyi]]Ai;aumi;ausmuz}} [aom pum;to;tEe;Ei ywowí qμ O;ciat;\ jrerm"avo;pum;rsm; pmtywi-

]]Ai;aumi;ausmuz-e? ?yyjym;jym; £ajE&otrs;or;i,/ csnq&e &pvyxm;aom 0g*r;uAi;oUr[w Ai;awmi[ac:on/ Ai;awmirsm;u zrxm;v|iyvmum csnqír&b &wwojzi tav;wpccEi zxm;& on/ ausmujyiponwUEi Ai;awmiuzxm;on oabmupí *Pw&m wi o;on}} (ciat;? a'guwm? 2016? pm-308)

[azmjyxm;onu avvmo&&ygon/ þoUjzi Ai;aumi;ausmuzon &uue;"av rvmon[,q&y;? Ai;aumi;ausmuzEi ywowí t,tqujym;yrmvn; pw0i pm;z,aumi;vygon/

txuyg"avo;pum;rsm;u avvmjci;jzi q&;pum;yrsm;on ynm&iwpO;Ei wpO; tawUtbuk tzwtrw? tavvmwUay:rwnjy; jrerm pum;to;tEe; ujym;r &alumi; avvmawU&&ygon/

jcioiocsu

jrerm pum;to;tEe; t,tqujym;rrsm;uavvm&mwi pum;y? q&;? "avo; pum;? aepOo;pum;rsm;uom tajccí avvmcygon/ xoUavvm&mwi q&;pum;y wpcwn;rmyi t,tq 2 rsk;? 2 rsk;ru ujym;aeonu avvmo&&ygon/ q&;pum; yrsm;uavvm&mwi jrerm&;&m"avEie;pyaomyjyirsm;u a&;xwavvmcygon/ avvm&mwi jrerm wUon yjyiaumi;valumi; yrsm;ucsUm;í re;rajymwwUalumi; ysi;&z,aumi;aom talumi;t&mrsm;uyi pw0ipm;z,Epouz, tm;usz,aumi; atmi ajymi;va&;wwaom jrerm wU\ pwu;pwoe; qe;u,rrsm;u avvmawU&&yg on/ xUalumijrermvrsk;rsm;on rrwUaeUpOo;aom trbmompum;u wez;xm; wwjy; owEio;poialumi; ajymi;vom;aomtr bmompum;rsm;uvn; avvm azmxwoialumi; owjyrvmygon/ jrerm bmompum; t,tqujym;rrsm; avvm&m

wivtyc:ursm; rsm;pm&ao;aumi; quvuoawoe jy&evtyao;aumi; o;oyrygon/

e*;

þpmwr;on jrermpum; to;tEe; t,tqujym;rrsm;uavvm&mwi pum;v; rsm;\&i;jrpEi ori;aumi;utajccí avvmwijyxm;ygon/ jrermpum; to;tEe; q&mwi q&;tcsU? pum;ytcsU? "avo;pum;tcsU? aepOo;pum;tcsUrsm;rm t,tq ujym;rrsm;om avvmxm;jci;jzpygon/ oUaom bmompum;avvmrtwu wppw wpa'o taxmutujyvrrn[,lunrygon/

usr;u;pm&i;

lunEi/(2013)/*jrerm pum;y/ yjyirsm;*/ yxrtur/ &eue? "0yEywu/

lunEi/(2018)/ *ta&;aumi;'e;a'gi;zu*/ yxrtur/ &eue? pwu;csUcsUyEywu/

ciri? armi? "EjzL/(1979)/*pum;ajyoabmw&m; pum;ajytwwynm*/ yxrtur? &eue? owi;*sme,yEywu/

ciat;? a'guwm/(2016) /*jrerm"av/o;pum;rsm;*/ yxrtur/ &eue? &mjynpmtywu/

p;p;Ei/(2011)/*aeOpOo;a0g[m&tcsUu&i;jrpaA'pppcsu?* yg&*btwu wioi;aomusr;? &eue? &euewuov/

p;Ei? a'guwm/(2019)/ *2018-2019? &euetaemuyi;wu/o/v/ Epvnr*Zi;*/ jrermpum; taumut,tutqrsm; &eue? aioZi (pmtywu)/

ynmausm/(2009)/*jrerm pum;yEi/q&;pum;*/ yxrtur/ &eue? y&y&iyEywu/

jrauw/(1994)/*wu/o/v/pmayweaqmi*/ yxrtur/ &eue? r;ri;pmaywu/

jrerm pmtzU/(2011)/ *jrerm q&;pum;*/ ww,tur/ &eue? jrerm pmtzU0;p;Xme/

jrerm pmtzU/(2013)/ *c&;aqmijrerm tb/"me*/ ww,tur/ &eue? jrerm pmtzU0;p;Xme/

jrerm pmtzU/(2016)/ *jrerm pum;y/* tXrtur? &eue? jrerm pmtzU 0;p;Xme/

wiwiax;/(2019)/ *&i;jrpav/vmrEi/ jrerm bmompum;ynm&irsm;tjri/* 19 urajrmuoawoe pmwr;zwytwu wioi;onpmwr;/

atmioe;?0;/(2013)/ *jrerm pmaypmwr;rsm;*/ yxrtur/ &eue? ye;a&jynpmtywu/

atmior;jrw? 0;/(2012)/*jrerm&;&mpum;y/ yjyirsm;*/ yxrtur/ &eue? ocyEywu/

rsuarmuacwvi,w\ acwlyibmompum;o;pr

,0vivix;*

pmwr;tus0;

þpmwr;on rsuarmuacwvi,rsm;twi;ü aep0ajymqaeuaom acwlyibmompum;u a0g[m&aA'tjrijzi avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ rsuarmuacwvi,w\ aexiu;jyi;&m acwumvtwi; wn&jzpay:vmon vaerb0? p;ym;a&;? ynma&;? Eiia&;paom aemucrsm;tay: tajccíbmompum;u topwxi ajymqo;pav&uonu awU&&on/ xoajymqo;pru avvm&m wi tou 15 Epr 25 Eptwi;& vi,rsm; acwEitn qe;opwxi ajymqae aom jrermbmompum;& a0g[m&rsm;u avvmwijy om;rnjzpygon/ þowijy &mwi vi,tcsi;csi;ajymq aeaomvi,obm0o; pum;rsm;? twaumuo;pum;rsm;? pum;vrrsm;? Ae;pum;rsm;? ar;pm;pum; o;prrsm;? ro;oion pum;o;rsm; ponjzi cjcm;avvmwijyxm;ygon/ þoacwlyibmompum; o;pru avvm jci;jzi jrermbmompum;\ a0g[m&avvmru wppwwpyi; taxmutu jylEirnjzpygon/

aomcsupum;v;rsm; / acwlyibmompum;? vi,obm0o;pum;rsm;? pum;vrrsm;? Ae;pum;rsm;? twaumuo;pum;rsm;? ar;pm;pum;o;prrsm;? ro;oion pum;o;rsm;/

1/ e'ge;

þpmwr;on jrermbmompum;& acwlyibmompum;o;pru vrbmomaA'½axmir avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ vwp0;Eiwp0; quo,&mwi bmompum;u to;jyquo,jci;on tv,uq;quo,en;jzpygon/ xv,ur u yrv,uly; acwEitn vuavsmnaxpmajymqEi&e bmompum;u topwxi ajymqo;pluygon/ xoo;pron tiwmeuvrue&u pmrsuEmay:wi vn;aumi;? ½y&iZmwum;tcsUwivn;aumi;? pmty? pmay tcsUwivn;aumi;? vr 0e;usi& ausmi;om;vi,rsm;twi;ü vn;aumi;? vi,rsm;taejzivn; twius,q; ajymqo;paeluonu awU&&ygon/ vrtajctae trsKrsK;uvuívn; rrpwwi jzpay:vmaom talumi;t&mEi rsujriawU&r? oilum;roi,rwlu wzuum qupy ajymqo;paeluygon/ xoajymqjci;jzi bmompum;\ t"ym,a0g[m&? pum;to; tEe;rsm; ujym;jcm;em;vmonu awU&&ygon/ xujym;ron a&;a0g[m& to;rsm;Ei rwnawmb t"ym,ajymi;vom;onu awU&&ygawmon/ xoajymi;v om;aom bmompum;rsm;u tou 15 Epr 25 Eptwi;& vi,rsm;tx;ojzi trsm;q; ajymqo;paeluygon/ xoo;paom acwlyibmompum;rsm;on vre,y,wio;p aeluaom bmompum;jzpí ,i;bmompum;wu t"uxm;avvm wijyom;rnjzpygon/

---

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &euetaemuyi;wuov**

2/ pum;

pum;[aom a0g[m&on vrbmomaA'wi tveeueorarUon/ xeueon pum;taumi;u aumi;pmo&&e vtyon/ vrbmomaA'wi pum;on bmom pum;Eiouqiaom yo@metm;v;u qvygon/ pum;onpum;owpo? pum;v; wpv;? y'wpc? 0guswpaumi;? tajym (o) ta&;pon[orU pum;[ac:qEi ygon/ bmomaA'e,y,wi tus;r0ion pum;v;ro;aom yo@mersm;uvn; pum;tjzp to;jyaeuygon/ em;vnygu vrbmomaA'wi pum;tjzpxnoi; owrwluonu awU&ygon/

pum;u jrermpmtzU xwa0aom c&;aqmitb"mewi-

pum;^Z*g;^e - 1? teut"ym,&aom EwYruo/

2? q½;pum;/

3? bmompum;/

(jrermpmtzU? 1999? 77)

[ívn;aumi; cjcm;ziqxm;onu awU&&ygon/ xtjyi eEmoe;Zupum;[on t"ym,ziqcsuuAsmwi-

pum;qwm

ysm;voi;w pum;&ov?

jrm;vci;r,pum;vn;&?

"m;vpi;r,pum;vn;&w,/

jrm;eowv aoEiov?

"m;eowv aoEiov?

pum;eowvvn; aoEiw,/

'gaumi

opum; u,pum; ly;awmlum;pum;

pum;tm;v;u owxm;/

(eEmoe;Z? 1948-2011? trww&pmprsm;)

[ívn;aumi; t"ym,ziqxm;onu awU&&ygon/

2? 1/ bmompum;ajymi;vr

bmompum;ajymi;vru vrbmomaA'rwquwi-

vtzUtpn;wpctwi; aepOto;jyvsu&on bmompum;wi;on &ioe on bmompum;rsm;jzpluon/]]&ioeonbmompum;}} reor{on ajymi;vr&on/]]bmompum;ajymi;vr}}on tcsuemvum[ralumi vn;aumi;?]]bmompum; xawUr}} alumivn;aumi; pum;ajymq&mwi yiye;li;aiUvmru ajyaysmuap&e jyKyiajymq ralumivn;aumi;? taw;tac:top? vruptop wtwuvn;aumi;? bmompum; vtycsualumivn;aumi;? vr*Poum vtycsualumivn;aumi;? vrtptzUwpc twi; tcsi;csi;vkU0uífvn;aumi;? aemuajymijci;jzivn;aumi;? qe;opwxi ajymqjci;jzivn;aumi;pon talumi;rsm;alumi jzpay:vmonu awU&&ygon/ xajymi;vrrsm;on acwEitn acwEitlyi ajymi;vajymqaeluonuvn; awU&& ygon/

(atmijriO;? a'guwm? 2003? pm-117)

3/ acwlyi

acwlyi[aom a0g[m&u jrermpmtzU\ c&;aqmijrermtb"mewi-

acwlyi^cpysi^e0 - wpacwwn;witway:ayguaom/

(jrermpmtzU? 1999? 49)

[ívn;aumi;?

jrermpmtzUuxwa0on c&;aqmit*vy-jrermtb"mewivn;-

Contemporary/kan'tunprari; us-pareri/adj

1/ (sb/sth) **Ei acwlyi/ (Ei) wpacwwn;/**

Dickens was contemporary with Thackeray.

2/ rsuarmuacw/ acway:

Furniture in a Contemporary style.

wpacwwn; (tu;jyi;aexico)/ acwlyi (y*kv)

She and I were Contemporaries at college.

(jrermpmtzU? 2016? 198)

[ívn;aumi;?

q&m'*ewm&m\ tvaA'-3wi-

]]acwlyi[on pum;&yon rrEiwpacwwn; tlyiay:xe;aeaom acwumv[t"ym,&on/ rracwEi qonrmvn; us,0e;on/ a,b,suson/ olaom avmavmq,pmaya0zea&; a&;aeaomtcse umvu acwlyi[owrwwwuon/}}

('*ewm&m? 2018? 316)

[í a&;om;azmjyxm;onu avvmawU&&on/ xjyi acwlyirayg i;rsm;pm aygi;aom tcg acway:[aom acwwpacwjzpay:vm&on[qvi &ayon[a&;om;azmjy xm;onuvn; awU&&ygon/

3? 1/ acway:Ei acwlyibmompum;

acway:bmompum;Ei acwlyibmompum;rsm;rm ta&;Bu;on umjcm;csu Epcsu&ygon/ yxrtcsujzpon acway:bmompum;on y*vucpm;r tjritay: tajccav&on bmompum;jzpon/ acwlyibmompum;rm rvot&tajcjyum ,Oaus;r? vra&;? taw;tac:rsm;tay: rctm;jywwaom bmompum;jzpon/ xjyi 'w,tcsujzpon acwlyibmompum;on yly;ta&;Bu;onuawU&on/ xjyi q&m '*ewm&m\ tvaA'-3 wi-

> **]]acway:pum;on t"ym,azmz&e oyrcucaom]]omrebmompum;}} u o;pon/ acwlyibmompum;ur t"ym,azmz&e cucon/]]wxi xm;? vyBuxm;on bmompum;}} uo;pjci;yijzpaumi; awU&&yg on/ acway:bmompum;[qvuaomtcg twwumvvn; tus;0i Eion/ acwlyibmompum;[qvuaomtcg twwumv tus;r0i awmay/ rrvuii; &iqiBuawUae& aom acwumvtjzp turr;tm;jzi owrwon/ wpen;tm;jzi rsuarmuacw[ajymvivn;&rn xion[a&;zUxm;on/}} ('*ewm&m? 2018? 316)**

[í a&;om;azmjyxm;onu awU&&ygon/

3? 2/ acwlyibmompum;o;pr

acwlyibmompum;rsm; (Contemporary Language**) o;prypu'*ewm&m\ tv aA'-3 wi-**

> **]]acwlyitaumi;t&mjzpaom 0omEtrs;om;vy&m;r a&;&mrsm;u zUqaomtcg *E0ipum;v;rsm;u ro;Ee;awm/ o\acwwio;aeaom acwlyipum;v;rsm; o;on uawU&on/ q&mBu;\uAsmwpy'ü-**
>
> **wprs; 0#urmqe;u,w ie[mu yq;0wuwum vr;rrmvvucsi ayg}} ponjzi zUxm;onu awU&on/}}**
>
> **('*ewm&m? 2018? 145)**

[í q&mBu;on xacwtcguAe;pum; (0g) acwlyipum;jzpaom]]ie}} [aom pum; v;u o;onu awU&&ygon/

4/ vi,obm0o;pum;o;rsm;

rsuarmuacwvi,won acwu&iabmiwe;um acwEitnvwvypm ajymqaexiluon/ ay:ayguvmaom tajctaewp&yuvuly; bmompum;rsm;u wxiajymqo;pluon/ xiomjriomaom tiwmeuvrue&u pmrsuEmay:wi a&;om;ajymqo;pvmluon/ xolajymqo;pvmaom pum;o;rsm;alumivn; a0g[m& pum;v;oprsm;? t"ym,oprsm; ay:ayguvsu&ygon/ xpum;o;rsm;rm-

csz = csp&aoma,muz

csr = csp&aoma,mur

]]'gu ig&U cszEi csrav}}

]]a[;csrb,v}}

[on vi,tcsi;csi; &,wjci;yijzpvilupm; cspci&i;E;pm ac:qo;pon pum;o; jzpygon/ trnurac:b]]emrpm;}} taejzi ac:a0:o;paom pum;o;jzpygon/ wpO; Ei wpO;ac:qjci;u x;jcm;r&vonu awU&ygon/ xjyi-

om;Bu; = a,musm;av;rsm;&i;E;pmac:a0:aomtmvypum;

]]a[aumi om;Bu;aeaumi;vm;}}

]]om;r,av om;Bu;vmygum}}

[on vi,rsm;jzpaom a,musm;av;rsm;tcsi;csi; cspci&i;E;pm ac:a0:aom pum;o; jzpon/ trn (emrn) tpm;]]om;Bu;}} tjzp ac:a0:o;pajymqaelu onu awU&&ygon/

xol vi,tcsi;csi; &i;E;rt& ac:a0:o;pjci;uvn; x;jcm;r&onu awU&&ygon/ vi,obm0o; pum;rsm;wi vi,w\ acwlyifbmom pum;o;pru trsK; tpm;tm;jzi 5 rsK;cjcm;um avvmwijyom;rnjzpygon/ ,i;wlrm-

1/ pum;vrto;rsm;

2/ Ae;pum;to;rsm;

3/ twaumupum;to;rsm;

4/ ar;pm;pum;to;rsm;

5/ ro;oionpum;to;rsm;

ponwf jzpygon/ ,i;wlu xyrcjcm;azmjywijyom;rnjzpygon/

4? 1/ pum;vrto;rsm;

pum;vr[aom a0g[m&u armiciri ("EjzL) u-

]]a&UtoEi aemutoajymi;ly; ajymi;jyeajymaom pum;rsm;jzpygon/}}

(ciri? armi? "EjzL? 2010? 26)

[qxm;on/ pum;v;rsm;\ rvteut"ym,twi; rajymi;vbpum;u um&etm; jzi a&Uaemuvrvnívn;aumi;? tvsm;vuvrywí ajymqaompum;rsm;yijzpon/ vi,obm0o; pum;v;rsm;teu pum;vrtjzp o;aompum;o;rsm;u awU&&ygon/ ,i;wrm om"utm;jzi-

b;us = bBu; (a,musm;Bu;)

auuR = aUuu (aAv0ajympum;)

&yUui = &iUuy

]]'b;usaUumi *,Bu; &yUuiy; auuR&w,}}

]]'apmavmuawm auuRraee}}

]]a&Uraemur b;usrsm;Ei a&mwBu;rsm;}}

[ívi,rsm; acwEitYi pum;v;rsm;\ pum;ou a&Uaemuvrum pum;vr toi ajymi;um ypajymi;xm;oo;paeUuon/]]bBu;}}[onwpcseu trS;om;Bu; (a,musm;Bu;) rsm;u Ae;pum;taejzi o;pac:a0:cUuon/]]bBu;}} [aom pum;v;u pum;vr]]b;us}} tjzpajymi;vum acwEitYi o;pvmUujci;jzpon/ tEynm&i rsm;\ ajymq o;paompum;o;rsm;u tw,um ajymqo;paeonuvn; awU&&ygon/ pum;vr to;rsm; o;pajymqren;aUumi; awU&&ygon/

4? 2/ Ae;pum;to;rsm;

Ae;pum;[aom a0g[m&u jrermtb"mewi-

]]tcsi;csi;em;vnatmiajymqo;Ee;&mr to;us,jyevmonay:yipum;}}

(jrermpmtzU? 1991? 250)

[qxm;on/ pum;v;rsm; rvteut"ym,twi; o;Ee;ajymqjci;rjyYb t"ym,toprsm;tjzp acwEitYi wxio;Ee;ajymqaeUuaom pum;v;rsm;jzpygon/ pum;v;rsm;\ rvteursm;u o&xm;ygu topwxiajymq o;Ee;aom pum;o;rsm;\ t"ym,rsm;u yro&em;vnEirnjzpygon/ Ae;pum;rsm;wi a'o,o; pum;v;rsm; yg0iaeUy;? a'o,to;tjzp vi,rsm;o&em;rvnb Ae;pum;tjzp xirwajymi;v o;paeaUumi; awU&&ygon/ xo;prrsm;on acwumvtvu acw tququtvu Ae;pum;rsm;tjzp ay:ayguvmUuonu awU&&ygon/ om"utm;jzi-

tqiav; = acsmarmvyo/

]][,ou tqiav;[,}}

[onvi,rsm; u&;,m;ri;om; tqawmrsm;uol acsmarmvyoav;rsm;u re;uav;rsm;u &nñe;ío;aom pum;o;jzpon/ ,ciueye;avmu (tajcmuavmu) om;rsm; ajymqUuaomvn; ,ctcgwi i,&,aoma,musm;av;? re;rav;rsm; acsmarmvyygu

xolajymqo;ponu awU&&ygon/ vi,tcsi;csi;omajymon Ae;pum;rsm;vn; jzpygon/

tve;av; = vyaomre;uav;/

]]ri;apmu tve;av;b}}

[on a,musm;av;rsm;u re;uav;rsm; vyruwipm;um ajymqaompum;jzpon/ i,&,aom re;uav;rsm;uom &nñe;í ajymqjci;jzpygon/ bmompum;\ pn;ur; t&a,musm;av;rsm;uom re;uav;rsm;u ajymqjci; jzpon/

wiyw = rly;q;Eijci;/ w0vnvnjzpjci;/

&mvn = vr;aysmujci;/ vr;rm;jci;/

]]igrU xom;wm &mygvnw,/

ri;ajymaewm wiywaew,/}}

[í ajymqvmon pum;t"ym,rly;q;b v&i;ra&mujci;wu ajymq&mwio;p vmuonu awU&&ygon/

awmu = pum;ajymqraumi;jci;/

]]oav; ri;awmurm ajrmom;wmawUvm;/}}

[í]]pum;ajymjci;u awmu}} [aom pum;o;Ei ajymi;vo;pajymqaeonu awU& on/a,musm;av;trsm;p ajymqo;ponu awU&&ygon/

aq;x; = acsmucsjci;/

]]ri;waw typvu aq;x;wm jyi;w,um/}}

ajAmi;qe
ajAmi;ow } = qnpmjyrjci;? aqmupm;jci;/

]]q&m r&&i tce;xrm ajAmi;ow (ajAmi;qe) aewmy/}}

[í vi,rsm;? ausmi;om;? ausmi;orsm;tcsi;csi; ajymqo;paeaom bmom pum;rsm; tjzpawU&&ygon/ ,ciu {&m0wwi;? yora'o,wi ajymlum;aom pum;o; jzpon/ xaemu a'oto;o;ol ysUEa&mu&om;jci;jzpon/ olaom vi,rsm;ur a'o, pum;o;tjzpro&b acwEitlyi wyajymqon[xirwum wius,pm ajymqo;paeonu awU&&ygon/

acg = ueom;jci;? vuuser&awmjci;/

]]ri;aq;vyu acgaelyxiw,anmaely/

]]igrm o;p&m r&awmb;? ygwmtm;v; acg (acsm) om;ly/}}

[ajymqo;pon/ ,ciur]]acsm}} om;ly[o;ponu awU&&ygon/

***wppyw = taytawav;/**

***sv;yv; = aywaypw?b;cyv;caumuaomo?o;pm;r&o/**

]]'aumiav;awu *sv;yv; *wppywav;aw ygum/}}

[on b;cyv;cvuaumu a&mi;csaomowu ac:qjci;jzpygon/ A;? cutqi&o? Zvavmucuavmuom&aomou Ercsaomtaejzi o;aompum;o;jzpon/ xr wpqi pum;ajym&mwi tqirajyouvn; Ercsí]]*sv;yv;}} [o;pac:a0:alumi; awU&on/ vi,rsm; acwEitn wxiajymqaeaom pum;o;jzpygon/

4? 3/ twaumu to;jyaom pum;o;rsm;

jrermbmompum;wivn; twaumujyvyto;jyaom bmompum;rsm;? a0g[m& pum;v;to;rsm; rsm;pm&ygon/ xtwaumupum;v;rsm;u tb"mewiziqjyxm; jci;r&aomvn; tiwmeuvrpmrsuEmay:wi rsuarmuacwvi,rsm; wpO;EiwpO; acwEitlyi tjyetveem;vnpm vucto;jyaeluonu awU&&ygon/ ,i; pum;o;rsm;rm-

u; = ubu;

nav; = nrav;

ac; = cav;

an; = nav;

r; = rbu;

]]u;a& ac;uav tvbu; vuaEmu,uaew,/

]]ac; ralumue? u;&i;ay;r,/}}

]]'rman; ri;vy&yaw 'rmwi&yawm/}}

]]an;v ac:ygeu? r;ygv? pr;[wz;v/}}

[on tpubu;u a&;uubu;[ac:a0:o;pajymqluon/ xaemu acwEitlyi pum;v;rsm;u twcs;umo;pclu&mr]]ubu; r u;}} jzpvmonu awU&on/ vrue&upmrsuEmwi twcs;a&;om;ajymqron yí wius,vmonu awU&&on/ xjyi]]r;}} [aom a0g[m&u re;rvsm (tajcmur)rsm; ajymqo;paom pum;v;jzpon/]]ac;}} on toui,i, cyve;ve;aumirav;u tluiempw,zwly; ac:aomtcg o;on emrpm;tjzp o;aompum;o;jzpygon/

***,bu; = wu,bu;**

]][,oav;ajymwm *,bu;vm;}}

[on re;uav;tcsi;csi; ajymq&mwio;aom acwlyipum;o;jzpon/ xo ajymq &mwi pw&ive;rEitwcEUoygalumi;u awU&&ygon/

b = b,o

]]bu ajymwmvn;}}

]]bu vcwmvn;}}

[on re;uav;i,rsm;u rrxu&u;aomorsm;u ajymq&mwi twaumuo;ly; cRE[ejzi ajymqaeluaom pum;o;jzpon/

c(c;) = &,armon/[m;wu&,armjci;/avmiajymijci;/

]]oajymwpum; wpcsev; cae&w,}}

]]ri;bmawzwly; caewmv}}

[wpO;\ &,armjci;u wpO;u bmawzwly; &,armaewmv[rar;jre; rajymqb bmawc(c;) aewmvn;[xiumajymqo;pluon/ tou]]u,m}}taejzi ajymi;um o;pajymqlujci;jzpygon/

acs = jyevnajymqjci;r&? rojcia,miaqmijci;? cywnwnaejci;/

]][meiuvn; acsvuwm}}

[aom pum;o;on rsuarmuacwvi,rsm; pwcpm;ruvuí vre,y,wi o;p ajymqaeaom pum;o;jzpon/]]tajcsu;}} [aom emrpm;pum;v;u &u,m tjzp twjyl um o;pajymqaeluon/

' = &i;jy&e cucjci;? &i;jyaomvn; em;rvnjci;/

Etjci;/ rvn0,jci;/

]]'aumiu 've;tm;&u;w,}}

]]i' - ½y&ium;}}

[onto;u tEynm&irsm;jzpon]]rijrwEi a&r&w}}w o½yaqmium ½uu; wijyxm;on Zmwum;jzpon/ ,ciu]]v'}} [ajymqo;pcaomvn; ,aewi]]i'}} [í vi,won acwEitlyivuum ajymqo;paeonu awU&&on/

uw = &u;on? zUxm;on/

]][,uwvuwm? tuw&u;awm/}}

[aom pum;o;u re;rvsmrsm; (eye;avmuom;rsm;) trsm;q;o;Ee;ly;? re;uav; rsm;vn; ten;i,o;pajymqluon/ ,ciu a,musm;av;rsm; ajymqo;pluaomvn; ,ctcgwi ajymqren;yg;om;ly;? re;uav;rsm;om trsm;q;ajymqo;p aeluonu awU&&ygon/

0e; = 0i;0e;ajymqjci;? vtrsm;a&Uwi ajymqc&jci;/

]][,...lunpr;lunpr;? igu vm0e;om;w,}}

]]igtue jye0e;jypvuw,}}

[on vi,rsm; tiwmeuvrue&upmrsuEmay:wi typvu0i;0e;ajymq om;jci;? &eawUc&jci;u wen;tm;jzi]]0e;'i;us}} on[rajymb two;um]]0e;}} on[ajymqo;p&mr vre,y,wivn; vuvajymqo;paeluonu awU&ygon/

a*: = cyruruypEi lunaumi;jci;/

trsm;Eirw wprx;jcm;o/

]]a[; oav;u oya*:wmb/}}

rsuarmuacwwi vi,rsm;o;aom]]a*:}} [aom a0g[m&on]]vyr}} wiro;ay/ a,musm;av;? re;uav;rsm; tjcm;orsm;Ei rwwprujym;pm 0wpm;qi,ionu ajymqaomtcg o;pon pum;o;jzpon/ wpcseu re;uav;rsm;u y;ye;onu]]a*:}} on[qly; y;ye;rratmijriorsm;u]]a*:rp}} [qcluon/ ,aeacwwi to; ajymi;vom;ly; t"ym,ujym;pm o;pajymqaeonu awU&&ygon/

***i = tcitvr;? taetxm;/**

]]ri;rm *i&vm;/}}

]]*iwp*iavmu zeay;ygvm;/}}

[on p;ym;a&;e,y,twi; 0ia&muvmaom pum;o;jzpon/ vi,vyie;&irsm; vyie;aqmi&u&mwi ajymqo;pluonuawU&&on/ acwlyibmom pum;r[w aomvn; ,aewi vi,rsm;lum; ajymqo;paeluonu awU&&ygon/

4? 4/ ar;pm;pum;o;rsm;

rsuarmuacwvi,rsm;on acwEitn ajymqaexijci;u acwron[xirwluon/ xjyibmomjcm;pum;rsm;u oi,luon/ xbmomjcm;pum;rsm; oi, jci;jzi rrw\rcibmompum;wi owoi;um lum;nyajymqvmjci;on aumi; on[xirwvmluon/ wius,pmvn; ajymqo;pvmluon/ xolajymq&mwi tcsaom pum;v;rsm;u twaumuajymqjci;? r&i;ouazsmuí rcibmompum; (jrermpum;)Ei tov,um ajymqluaom ar;pm;pum;o;rsm;u trsm;tjym;o;pvm luygon/ xar;pm;pum;o;rsm;rm-

b' = tu

]]b'a& tjyiom;&atmi/}}

]]bro aeaumi;vm;/}}

[on t*vypum;v;]]Brother-b&yom; (&)}} u vi,rsm;acwEitn jrejreajymq &mr]]Bro}} uavxyrjrermrjylum ac:qo;paeonu awU&on/ tiwmeu vr pmrsuEmay:wi t*vypum;o;tw]]Bro}} u jrermrjylum]]b'}} [aom ta&;tom;jzi ajymqo;pluonu awU&&on/

c&y (&) = wzuowtcsp

]]ouwu p Crush **(c&y&) aew , /}}**

[í t*vypum;v;]]Crush**-c&y (&)}} u r&i;a0g [m&pum;o;on]]zon/ aluon}} [qxm;aomvn; rsuarmuacwvi , rsm;u wp0;wpa , muucspí {uwa<uae onu]]c&y&}} on [ajymqo;paeonu aw\&&ygon/**

½w , = pwu; , 0qeaomtjy\tr

]]owaw Ro **aeluw , /}}**

[on i , & , aom vi , rsm;tcsi;csi; cspp&mtrt&mrsm;u yptrs\;rs\;jzi o½yaqmi um tiwmeuvrpmrsuEmay: wixm;onu lun½owu]]Ro**-½aew , }} [ajymq luon/ wp0;Eiwp0; cspciluiempm aejyjci;u wen;tm;jzi ajymjci;jzpon/ t*vya0g [m&pum;v;]]**Romantic**-½r(e)wp(c)}}u twaumu , um o;pajymqaelu onu aw\&&ygon/**

puu = typ? tptz\/

]]igw puu vuom;r , /}}

[on acwly\ivi , rsm;]]game**-*r;}} upm;&mr pwio;pvmaom pum;o;jzpon/ *r;u typz\upm;&mr vmaompum;o;jzpon/ t*vypum;o;jzpon]]**squad**-paum(')-wyp}} u jrermrjy\um]]puu}} [o;pajymqlujci;jzpygon/ xjyi**

FA**- tuzat = tazmrer&? wp0;wn;aexio/**

]]a [aumi FA **aumi{u;/}}**

]]ou FA **rrayg/}}**

[on t*vypum;o;rvmaom pum;o;jzpon/]]Forever Alone**-z(&) tAm;(&) tv(e) r tp pum;v;** F **Ei** A **u twaumu , um cspor&? tx;useotjzp acwEitly\ivi , rsm; ajymqo;paeluon pum;o;jzpon/**

RS**- tmtu(p) = cspo&n;pm;&o/**

]]'aumi RS **{u;ygum}}**

[on Relayship **(&av;&p (y)) [aom t*vypum;o;u twaumu , ar;pm;um]]cspo&n;pm;&aomo? tx;ruseo}} tjzp&nñe;um ajymqo;paeaom acwly\i pum;o;jzpon/**

abbav; = cspoav;/

]]ulealwm&\ abbav;-baby **av;u cspp&mav;yg/}}**

[on rr\ cspoaumirav; i,i,av;rsm;u trsK;om;Bu;^i,orsm;u re;uav;i, u ton;,m;ly; cspve;í wipm;xm;aom emrpm;pum;v;jzpon/ ,aeacwvi,rsm; ajymqo;ponu awU&ygon/ txuyg ar;pm;pum;o;rsm;u vrue&upmrsuEm ay:wi acwEi tlyi trsm;q; o;pajymqaeluonu awU&ygon/

4? 5/ ro;oion pum;o;rsm;

jrermbmompum;wi pum;v;oprsm; w;ym;vsu&on/ xpum;v;oprsm;u rsuarmuacwvi,rsm; wius,pmto;jyKaeaomvn; a&;ayg&mPpum;to;Ei qeusiaeonu awU&on/ xpum;o;rsm;on ½i;pi;íro;oiaomvn; acw tajctaeuvuí ½yjriolum;? tiwmeuvrpmrsuEm? tcsi;csi;ajympum;rsm;wi us,us,jyejye o;pajymqaeluonu awU&&ygon/ xbmompum; pum;o;rsm;rm-

ru½i; = raumi;rjyKo? raumi;rjyKjci;? ½i;pi;aomo/

]]q&m ru½i;wmy? raeu ausmi;rvmb;}}

[on]]ru½i;}} [aom pum;v;to;u ,aeacwvi,rsm; wius,pmto;jyKaeon/ rrxuBu;aoo q&morm;rsm;u ro;oiaom pum;o;rsm;jzpon/]]t}} *g&0w&m;jzpaom pum;o;jzpaomvn; teut"ym,u wuspmro&b ajymqo;p aeonu awU&&ygon/

ausm-c = pum;u 0;atmiajymqjci;? vu0;r&,jci;? lum;jzwajymqjci;/

]]0;av;u uleawm ausmwmcwm r[wb;aem}}

[on vBu;rsm; pum;ajymqaep0 vi,rsm;u lum;jzwum pum;ajymqjci;u]]ausm-c}} on[o;pajymqvmluon/ ½i;pi;aom? ro;oiaompum;o;jzpygon/

y;p;yupu = tve

]]y;p;yupu vw,}}

[on vi,rsm;tcsi;csi; ajymqlujci;jzpon/]]oyvwmy? tvevon}} [rajymb]]y;p;yupu}} [aomto;u xnoi;um ajymqo;paeluonu awU&& ygon/

*** = cspore;uav;u a,musm;av;oi,csi;rsm;r ac:&mwi o;aomemrpm;? BuK;yr;wm**

]][m [aumiaw igwe uewi;vmrxiy *om;v;aejyely}}

rsuarmuacw ausmi;om;rsm;xium o;paeaompum;o;jzpon/ ven;pom ajymqon/ a&;tcgu Zmwobiavmuwi ri;or;rsm;ac:&mwi o;on/ ro;oiaom pum;o;jzpon/]]uBu;}} tu&mr]]*i,}} tu&mo ajymi;vo;paom pum;o;jzpon/

re;uav;rsm;u]]*}} [ac:um vi,rsm;tcsi;csi; ajymqo;pluon pum;o;jzpyg on/

\z = Ewvejyeajymjci;? &eawUjci;/

[aom pum;o;u

uavmipa&;om;on pn;e ur;e jrermpmwi-

]]t'aumiAsm? uleawmor;u vmcsw,?

t'awm bm&rv uleawmor;u jyelzay;vuwmayg/}}

(uavmip? 2012? 207)

[í]]\z}} [aom a0g[m&u o;pajymqaeluon/ a&;jrermpum;wi-

]]tajymrwwv\i qov? txirwwv\i \zov}}

(uavmip? 2012? 207)

[aompum;u trsm;u o&Uly;jzpygon/ xto;on lur;wr;aomto;? ½i;pi;on to;jzpojzi ro;pba&mi&m;ajymqluon/ ,aersuarmuacw vi,rsm;on xro; oion pum;rsm;u vre,y,wi acwtvu wius,pmajymqo;paeluonu vn;awU&&ygon/

lcli o;oycsu

þpmwr;on rsuarmuacw vi,w\ acwly\ibmompum;o;pru avvm wijyxm;aom pmwr;jzpygon/ acwly\ibmompum;rsm;u vi,rsm;o;pajymqaelu on/ vre,y,twi;& tiwmeuvrpmrsuEmwivn;aumi;? ½y&iZmwum;? Zmwvr;wrsm;rvn;aumi; pum;o;rsm; pr0iysUEum ajymqo;paeluonu awU&& ygon/ xo ajymqo;p&mwi vi,obm0ajymqo;paom pum;o;tjzp-

tiav; = tawUtsu\r&o/

puav; = tve;av;/

[í re;uav;rsm;\ obm0ua,musm;av;rsm;tcsi;csi;oatmi v\U0uajymq o;p&mr ay:ayguvmjci;jzponu awU&&on/ xo;pajymqron acwtajctaeuvuum to;ajymi;vonu awU&on/ xjyi twaumupum;o;rsm;u o;pluon/ 0yrm-

&p = rly;q;Eijci;/

vp = r;aejci;? owr&jci;? xucmom;jci;/

[ítcsUaom pum;o;rsm;on 0gusay:rwnt"ym,trs\rs\; ajymi;umo;paelu onu awU&on/ xjyi ar;pm;pum;o;tjzp-

parmav; = ti,av; (Small)

]]'bwm;su; parmqaew,/}}

[í t*vybmompum;u jrermrjy(um ajymqo;pae(uonu aw(&on/ rsuarmuacwwi t*vybmompum;? ar;pm;pum;v;to;u wius,pmajymq o;pae onu aw(&&on/

tcs(ar;pm;pum;o;rsm;on Epv&n(umwnwaeaomvn; tcs(pum;o; ur vten;i,twi; ro;pojzi to;rwiawmonu aw(&&on/ xjyi ½i;pi;aom pum;o;rsm;uvn; o;pajymqae(uon/ vi,rsm;t(um;wi ½i;pi; onrxib wius,pm o;pajymqae(uon/ om"u-

[m(u; = trs(;om;? a,musm;

]]tar[m(u;u tarEiatmixe;}}

[í ro;poiaom pum;o;rsm;u o;pon/ ½i;pi;on[rxibem;wi (um;&onrm q;0g;von/ olaomxpum;o;rsm;u xri;pm;a&aomuyrm v,upmajymqo;pae(u onuaw(&&on/ acwtajctaevuum ajymqo;p(uaomvn; tp0t(r wnwae aom pum;o;rsm;r[way/ tb"mex& a0g[m&teut"ym,Ei qeusipmwn&aely;? acwcPomwn(rly; aysmuysuom;Eiaom to;rsm;jzp(uygon/ vi,rsm;\(uq wxi ajymqo;pron wpzuwpvr;ulunygu tm;&auseyz,jzpaomvn;? wpzuulunaom rrw\rcibmompum; to;rsm;u ajymi;vo;pron xwve p;&rp&m aumi;va(umi;u aw(&&on/ tp0t(rwnwom;jci;r&ojzi pwten;i, at;&on/ xolacwly(i bmompum;o;porsm;on bmompum;pn;ur;u razmuzsu oib cjcm;o;pajymqrom jrermbmompum; a&&nwnw ci(raernjzpygon/ xownwatmi vi,rsm;vn; acwEitly(i yg0iaqmi&uoiygon/ olaom acw tajctae? acwumvay:rwnívn; acwly(ipum;o;rsm; xyr ay:ayguaernuvn; aw(&ae&ygawmon/ xolay:ayguvmrn acwly(ipum;v;rsm;u quvuoawoe jy(&e vtyao;alumi; o;oyrygon/

e*;

þpmwr;on rsuarmuacw vi,w\ acwly(ibmompum;o;pru avvm wijyxm;aom pmwr;jzpygon/ jrermbmompum;twi;& pum;o;rsm;u acwEitn vuavsmnax ajymi;vo;pjci;jzi pum;o;<u,0aeonu aw(& &on/ xpum;o; rsm;on acwumvtavsmu acwtququ ay:ayguaern jzpygon/ vi,rsm; uvn; tp0wxium o;pajymqae(urnjzpygon/ xol ajymqo;paeaom acwly(i pum;o;rsm;u vitrs(;tpm; cjcm;o;pr[í vn;aumi;? o'gtrs(;tpm; cjcm;jci;jzi vn;aumi;? twaA'e,y,trs(;rs(; cjcm;jyjci;jzivn;aumi;? bmompum; qi&m ½axmitrs(;rs(;r xyrcjcm;avvm azmxwEirn[,(unrygawmon/

u&r;u;pm&i;

uavmip l(2012)lpn;elur;ejrermpml &eue? a&jynwepmayl

uavmipl(2019)louwjrpuAsmrm;l &eue? armq&mrpmayl

ppkir;l(2017)lc&paomtrrv+14l &eue? aZ,smp;pmtywul

'*ewm&ml(2018)ltvaA' (3)l &eue? pwu;c&c&yEywul

ynma&;0e&u;Xmel(2016)lc&;aqmitvy-jrermtb"mel aejynawm? jrermpmEibmompum;? ynma&;0;p;Xmel

jrermpmtz&l(1999)lc&;aqmijrermtb"mel &eue? jrermpmtz& 0;p;Xmel

tkuiemrel(2018)l lu,awaluaomnl &eue? igwpmayyEywul

atmijrio;? a'guwml(2003)l vrbmomaA'rwqul &eue? ynmweaqmi yEywul

eEoe;Zl(2009)ltrwwpmprm;? &eue?

https://m,facebook.com/ story.php?story-fbid=565613270263634&id

½yjriolum;tptpOl

i'-½y&iZmwum;u;l

vi,o;ωe;pum;rsm;avvmcsu

eeat;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermbmompum;\ oijyivuPm wp&yjzpaom vi,o;Ae;pum;rsm;u twaA'e,y,r teueito;uavvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ vi,o;Ae;pum;rsm;u avvmazmxwrwwr;wi&e &n&,ygon/ avvmwijy&mwi vi,o;Ae;pum;rsm;u awUqar;jre;aq;aE;jci;? tcsutvupaqmi;jci;en;rsm;u to;jyKcygon/ aepOajymqo;paeaom vi,o;tajympum;rsm;u tavvm ctjzp owrwygon/ vi,o;Ae;pum;rsm;u avvmjci;jzi vrS;\,Oaus;r aemucEi p&uoijyiwUu vn;aumi;? Ae;pum;rsm;\ oabmobmOEito;jyKyu vn;aumi;o&Eily;? jrermbmompum;zUz[;w;wwrEi jrermbmompum;\ oijyi vuPmrsm;u avvmorsm;tm;taxmutujyKEirnjzpygon/

aomcsuaOg[m&rsm;-Ae;pum;? teu?to;jyKy/

e'ge;

urmay:wi bmompum;trS;aygi;ig;axmiausm&&m bmompum;wi;wi tajym bmompum;a&m? ta&;bmompum;yg&Duon bmompum;rsm;&ouol tajymbmompum;om&Dy;ta&;bmom;pum;r&on bmompum;rS;vn;&Duon/ jrermbmompum;on tajymbmompum;Ei ta&;bmompum;EprS;v;&on bmompum;vn;jzpon/ xjyi jrermbmom pum;onwAu-w&wrS;&;Du;r qi;ouvmaom wAu-jrermrS;Oi bmompum;wpcjzpDy;wuusobmom pum;jzpjci;? {u0Pbmompum;jzpjci;? y;w bmompum;jzpjci;? tE,a&;a[mi;tu&mjA[tu&mr qi;ouvmjci;? ar;pm;pum;v;rsm;&jci;? ayg&mPpum;rsm;&jci;? Ae;pum;rsm;&jci;? Oypmpum;rsm;&jci;? pum;yrsm;q&;pum;rsm;&jci;[aom oijyivuPm rsm;pm&aom bmompum;jzpon/ ar;pm;pum;v;rsm;Ae;pum;rsm;&jci;aumivn;aOg[m&tve‹u,Oon/ aOg[m&tve‹u,Ovaom jrermbmompum;rsm;xr Ae;pum;rsm;u avvmwijyygrn/ xol avvmwijy&mwi twaA'e,y,r pum;v;rsm;\ teuEito;u avvmcygon/ Ae;pum;rsm;wi obionrsm;? ausmi;om;rsm;? ta&mi;tO,orm;rsm;? q&mOersm;? wyrawmom;rsm;? &;Oexr;rsm;ponjzi vUtzUtpn;tout0e;rsm;wi rrwtcsi;csi;ajymq o;Ee;aom Ae;pum;rsm;&Duon/ Ae;pum;rsm;u o;p&mwi vBu;? vvw? vi,t&,rsm;xr vi,rsm;uwxi to;jyKuonursm;ygon/ þpmwr;wi ausmi;om;vi,rsm;trsm;pajymqaom vi,o;Ae;pum;rsm;u avvmwijyxm;ygon/ Ae;pum;won aysmuu,on oabmvn;&wwouol to;wius,om;Dy;pmayrsm;xwi wnwaeon Ae;pum;rsm;vn;&wwDuay&m ,cacwvi,o;Ae;pum;rsm;u

---

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &wemywuov/**

rwwr;wivaom &n&,cujzi paqmi;aq;aE;wijy&jci;jzpygon/ Ae;pum;\ oabmobm0? Ae;pum;rsm;\ teueito;uo&Eily; jrermbmompum; avvmorsm; twu taxmutujzprn[,lunygon/

1/ ed;pum;

Ae;pum;qonrm acwumvtavsmu topwxio;paom pum;rsm;jzpon/ Ae;pum;u jrermtb"mewi

tcsi;csi;em;vnatmiajymqo;Ee;&mr to;us,jyevmonay:yipum;[1]

[ívn;aumi;?

q&mbu; armiciri("EjzL)u

Ae;pum;qonrm acwumvtavsmu0uíjzpap? wipm;íjzpap? talumi; píjzpap? topjznoi;wxiajymqo;Ee;aom pum;v;jzpygon/[2]

[ívn;aumi;?

umvtvu toptqe;wxi ajymqa&;om;aompum;rs;u Ae;pum;[ac:on/[3]

[ívn;aumi;? O;wivu

umvtvu toptqe;wxio;Ee;aom pum;rs;u Ae;pum;[ac:yg on/ bmompum;wi;wi Ae;pum;rsm;&ygon/ jrermbmompum;on rsm;aomtm;jzi obiynmonw ajymqo;paom pum;rs;jzpalumi; Ae; pum;on pmayo;r[waom t&ypum;rayguzm;lu;xm;vm&on[? q&rnjzpalumi; Ae;pum;wpv;on to;wius,vmly; pmayo; a0g[m&jzpom;v\i Ae;pum;[rac:awmalumi; qz;ygon/[4]

[ívn;aumi;? ygarmuvreu

vltzltpn;wpctwi;&typi,wpc\ bmompum;to;tEe;jzpon/[5]

[ívn;aumi; ziqclu on/

xalumi Ae;pum;qonrm acwumvtavsmu vi,rsm;wxio;paom pum; rsm;jzpluygon/ xjyi Ae;pum;Eiywouí

Ae;pum;trsm;p[m ajymv&i;? qv&i;u xxrryazm ay;Eiwmalumi vr0e;usirm wius,aejci; jzpygw,/ acwwi;acwwi; Ae;pum;aw wprs;ly;wprs;ay:vmwwygw,/ ly;awmAe;pum;rm tou&ygw,/

---

1 jrerm tb"me/ 2018/ 251/
2 ciri? armi/ 2014/ 135? 136/
3 ,i;/ 2011/ 86/
4 wiv? 0;/ 1963/ 377/
5 Lemon, 1971, 70.

tjrwr; &ioeraeygb;/ ly;cwacwrmo;pcw Ae;pum;u'uae rsuarmuacwEi tr0iba[mi;Er;om;wmaw? t'Ae;pum;u to;rjy awmwmaw&ygw,/ wpcsUAe;pum;awusawm tcacwumvtx quvu o,aqmio;paeluwmu awU&ygw,/[1]

[í Ae;pum;\ oabmobm0u aqmi;jzLuqcygon/ xalumi Ae;pum;wwi aysmuu,om;aom to;rwius,awmaomAe;pum;rsm;? a[mi;Er;om;aom Ae;pum; rsm;? &ioeaeaomAe;pum;rsm;? to;rsm;ly; pmayo;tjzpa&muom;aom Ae;pum;rsm; vn;&alumi; awU&ygon/

Ae;pum;rsm;u vbu;? vvw? vi,o;rS;wi vi,rsm; trsm;q;o;ygon/ Ae;pum;rsm;on pbmompum;tjzp twntco;aompum;rS; r[waomalumi aygyg; vwvypm tvwoabm a&;om;o;Ee;av&luon/ vyie;w&mtpta0; tout0e; tvu wxio;pav&luon/ obiynmonrsm;? ausmi;om;rsm;? trxr;rsm;? um;orm;rsm;? ta&mi;t0,orm;rsm;? q&m0ersm;? wyrawmom;rsm; ponjzi vtzU tpn; tout0e;rsm;wi rrwtcsi;csi; ajymqo;Ee;aom Ae;pum;rsm;&lu on/ Ae;pum;rsm;on jrermpum;&y0e;wi acwtququay:aygucluon/ quvu ívn; ay:ayguaeluay0;rn/ tpta0;wpcwi tcsi;csi;em;vnatmi ajymqo;Ee; luaom Ae;pum;rsm; &lulryijzpygon/

wpzuveitwaqmi&uvrjzi ajymaompum;rS;u vpva0;jzi to; jy&mwi wp0;Eiwp0; emrnajymirsm;ac:í ajymqjci;rsm;&on/ xolajymqjci; wi tcsi;csi; em;vnaom Ae;pum;rsm;xnoi; ajymqjci;jzi&i;E;ubr;0iaom taiUtou&atmi zew;av&luon/ ,aeacwwi ajymqo;paeaom vi,o; Ae;pum;rsm;uwijyygrn/

2/ vi,o;Ae;pum;rsm;av vmcsu

,aeacwjrermvr0e;usiwi vi,rsm;to;jyav&aom Ae;pum;rsm;rm atmuyg twi;jzpygon/

1/ aum

(&eawUon)

]]eiigu vmraume}} [qvli eiigu &eraxmie [í ajymjci;jzpon/

2/ aum&;

(ubu;)

ubu;u aemuajymion oabmjzi aum&;[o;jci;jzpon/

[1] aqmi;jzL/ 2019/ trmpm/

3/ aumiZ;av;

(cyq;q;a,musm;av;)

]]aumi;q;av;vrvrrmrmae}}[ajymav&on

4/ ui

(wppwp&mtpm;taomuupm;aomuon/ wppwpa,muu &uon/)

]]uivuupa[}}qv\i tpm;taomursm; pm;aomuvuup[ajymjci;jzp on/]]ig'aumiu uivur,}}[qv\i &ejzpontcg wpccvyvur,[ajymjci;jzp on/ ajymonavo? ajymontajctae tqutpyt&t"ym,aumu,Eion/

5/ Buwvuawm

(pm;vuawm) (&uvuawm)

]]Buwvuupa[}} qv\i tpm;taomursm;u Ire&n,u&npm;aomu Bup[ajymjci;jzpygon/]]'aumiu 0i;Buwvuwm}} qv\i 0i;&uvuwm[ajymjci; jzpon/

6/ Iuy

(tcutcjzpawmijy\vyc&jci;)

]]ig'aumiu Buyxm;w,}} [qv\i wppwpa,muu ztm;ay;í tcutc jzpatmivyjci;uqvon/]]igazazu igpmar;yusv Iuyxm;wm}}[qv\i zcijzpo u pmar;yatmi&e pn;ur;wusu\;pm;&e ztm;ay;í wuwe;onoabmjzi ajymjci; jzpon/

7/ uaeIy

(t&ur;veí rxEijzpjci;)

]]'aumiuaeIy}} qv\i t&uaomuwm tr;veaejci;u ajymjci; jzpygon/

8/ u\i

(jyómwujci;)

]][mum bmawvmu\iaevroygb;}} [qv\i bmjyómvm&mwmv rob;[ajymjci;jzpon/

9/ au\;

(wppwpa,muu wppwpa,muu wucujci;)

]]igou au\;xnvuwm}} [qv\i wpa,mua,muu wucuvuon [ajymjci;jzpon/

10/ a<ul\yav

(Epoujci;)

re;uav;wpa,muor[w a,mus;av;wpa,muu Epoujci;taejzi o;jci;jzpon/][ma&a&vnvn a<uw,um}}[qv\i rroabmus;aeaom re;uav;u tveEpouon[ajymjci;jzpon/

11/ cgc:wm

(re;uav;wpa,muwi Epouorsm;í cgc:&jci;)

]]pEmwrsm; aygraygcgc:ae&w,}} [qv\i pEm[aom reuav;wi Epouo rsm;aeí y,c:ae&on[ajymjci;jzpon/

12/ acguxm;wm

(z,xm;on/)

]]iguacguxm;w,}} [qv\i iguy,xm;wm[ajymjci;jzpon/]]tvy&yae& wtx rqiwmaw acguxm;vu}} [qv\i rqiwmawz,xm;yg[ajymjci;jzpon/

13/ cuw,

(Epouoabmusjci;? Bu\ujci;)

]]ut'ri;or;u oycuw,um}} [qv\i ut'ri;or;u Epouoabm uson[ajymjci;jzpygon/

14/ cyyg;yg;av;

(ten;i,jy\vyjci;)

][mrajymavmuygb;/ oen;en;owwom;atmi cyyg;yg;av; ywvuwmyg}} [qv\i owpyg;u en;en;owwatmi ten;i,r\xcuatmi jy\vyon[ajymjci;jzpon/

15/ ac:w,

(rme\u;on)

]]'aumiu twe;xrm cyac:ac:y}} [ajymv\i twe;xwi owpyg;u tzu rvybaeon/ rme\u;on[ajymjci;jzpygon/

16/ cs;aygu

(ypypajymqjci;)

pum;ajymq&mwi ypypajymqjci;u ajymjci;jzpon/][mcs;ayguwmum}} [qv\i][mypypajymwmum}} [ajymjci;jzpon/

17/ c0w,

(rwnjci;? tjriuwjci;? rvvm;jci;)

]]ig'aumiu c0w,um}} [qvivwpa,muu rwnjci;? rvvm;jci;? tjriuwjci;[ajymjci;jzpon/

18/ *gw,

(ueawmon/(or[w)&yq;on/)

]]owi;uwa&mulya[vbu;awu *g&r,}}[qvi]]ueawmon}}[qjci;jzpon/

]]ig&yu*gaely 'ae"mwyr&uawmb;}} [qvi tvyyiye;aomalumi &yq;aeí]]"mwyr&uawmb;}} [ajymjci;jzpygon/

19/ a*:w,

(0wpm;qi,iaexiy tvecenm;wiw,on/)

]]'aeooya*:wmy}} [qvi otvevaeon[qjci;jzpon/

20/ a*:bu;

(tvecenm;aoma,musm;bu;)

]]a*:bu;u oyym;wmy}} [qvi tvecenm;aom a,musm;bu;u tve pum;rsm;on[ajymjci;jzpygon/

21/ a*gu/

(&;alumialumijzpjci;)

]][,o a*gursm;om;ovm;rob;}} [qvi o&;alumialumijzpom; ovm; rob;[ajymjci;jzpygon/]]ypuu a*guawmuawmue rajym vucsib;}} [vn;o;wwon/

22/ *ew,/

(aoon/)

]]ac;av;um;wuv *eom;ly}} [ajymvi ac;av;aoly[ajymjci;jzpon/]]*eom;r,bmrwv}} [qvi oi,csi;tcsi;csi; paemuí aoom;r,bmrw v[ajymjci;jzpygon/

23/ *;qi;on/

(owpyg;tpm;tpmrsm;u tm;ygw±on/ uyípm;on/)

]]'aeawm *;qi;ya[}} [qvi owpyg;aukaomtvl or[w r*vmy rsm;wi tm;yg;w& pm;aomuon[ajymjci;jzpygon/ wppwpa,muu aukonjzpap? raukonjzpap uyípm;jci;uvn; ac:on/

24/ a*smi;w,/

(om;on/ aoon/)

]]'aumiawm a*smi;om;ly}} [qvli aoom;ly[ajymjci;jzpon/]]vma[a*smi;jup}} [qvli]]vma[om;lup}}[ajymjci;jzpygon/

25/ *usw,/

(tqirajy jzpon/)

]]b,vvy&rv *uswmum/ pmuncsiygw,qr r;urvmb;}} [q&mwi tqirajyjzpaeon tajctaeuajymonae&mwi o;jci;jzpon/

26/ *r;w,/

(t&uuon/)

]]ow abmv;toi;uEir,xiwm/ cv&;awm owtoi;*r;wmayg}} [ajymav&on/

27/ i'

(vt)

]]'aumii'ygum}} [qvli 'aumivty[ajymjci;jzpygon/

28/ ia>rx;

(&yaywwo? paemuwwo)

]]'aumiia>rx;ygum}}[qvli &yaywwo? paemuwwo[ajymjci;jzpygon/

29/ ir;

(zealumion/ lunon/)

]]pmoicse aumirav; ir;aewmelly;wmy}}[ajymav&on/

30/ puav;

(re;uav;)

i,i,&,&,re;uav;u ac:jci;jzpon/]]'puav;u t&r;ve;wmy}} [o;av&on/

31/ pau;jur;

(Epouoabmusí ajymaompum;)

]]t&r;ruon}}[rajymb pau;lur;on[o;pjci;jzpon/ wpp wpa,mu\ vyaqmicsutay: tveoabmusEpouontcgwi o;av&on/]]pau;lur;csu uawm vexuaewmy Ei;avmu&w,Asm}}[o;on/

32/ pEuausmon/

(jzwcwon/)

owpyg;pwr a,musm;av;u &u&uon/ qaqmionu pEuausm on[ajym&uon/ pEuausmr[qv\i owpyg;pwr trS;om;u jzwcwo[ajymjci;jzp on/

33/ prmuvm

(tveacwqeaomreuav;)

]]braA'u reuav;awu prmuvmav;aw trsm;om;}} [o;av&on/

34/ parmav;

(yeyeao;ao;re;uav;)

35/ parmq

(r,m;i,xm;on/)

36/ apm

(a,musm;av;\ &n;pm;re;uav;)

37/ py

(oabmusEpouon/ wpcgwp&&Wajym&mwi o;on/)

pjy[rajymb]]ri;uawmausmi;rmpmawmwmpyu}}]]ri;uawm ausmi;vp wmpy um/}}[ajymav&on/

38/ pe;ruw,

(tveoabmuson/)

]]armir,opvi&uqyrm ri;uom;wm pe;ruw,um}}

39/ qawmi;av/

(rjzpEiwmwpcc? jzpvaomqEwpcu vcsion[ajymaomtcg &ygvrr,qawmi;[&,p&mpaemuí ajymqaompum;)

]]xaygucsivuwm}}]]qawmi;av}}

40/ aq;x;/

(paemujci;? vrvnjci;)

]]'aumiigu usLw&&,&w,q&y;aq;x;om;w,}}

41/ qr,/

(pm;r,)

tpm;taomursm;pm;onu qr,[ajymjci;jzpon/

42/ Z;

(vru)

43/ aZm0i;x#

(to0iaeo? tojymaeo)

to0iaeí tojymaeou aZm0i;x#ocsi;qon tcg tojymaeyEi wipm; o;xm;jci;jzpon/

]]b , vjzpwmv to0iwmvm;/ aZm0i;x# jzpaely}}

44/ apS;Ae;ci;

(&npm;r&alumi;jyon/)

45/ wi;w , /

(pwq;on/ a'gojzpon/)

]]igwi;aew , aem? iguvmrpe}}

46/ wiyw

(v&mra&mub w0vnvnjzpaeon/)

]]jyóemu &i;r&b; wiywaewmely;wmy/}}

47/ wpμwp&mwpq ,

(tvyrvyb tm;aeo? rbyuqjzle;í tcseueo)

48/ wpv;csi

(tqiwe;r&o)

]]owtzUu wpv;csi awrsm;w , }}

49/ xw , /

(xcuom;on/ pwxwi rwrpxion)

]][m'aeawm xw , Asm}}

50/ axmiw , /

(owpyg;oi , csi;rsm;lum;wi twaxmivyay;jci;/ &ewujci;? ajrmuay;jci;/)

51/ ';r , /

(om;r ,)

]]pmlunwuu ';r , a[}}

52/ ee;qe

(jrermqeqevon/)

]][, igoyu ee;qeaeovm;}}

53/ Ey

(tyon/ Zrcon/)

]]ig yiye;ve;v cPavmuEyt;r , /}}

54/ yvpwm/

(ypxm;on/ tzuvyrc? csevyxm;on/)

]]om;su; ri;igu yvpom;w , }}/]]tjyiom;r , q&i ou yvpcawm/}}

55/ yvyuhw

(toOmPui;rjci;)

]][m yvyuhwwmyum/ bmruroawmb;}}[ajymuon/ yvyuhwu wpce;vwom;on[vn; ajymav&on/

56/ yvc

(i , jci;/)

]]q&mrqxm;v rere yvcaew , }}

57/ yvi;u&wm

(a , musm;av;tcsi;csi; cspuku aeou re;uav;uuku jci;)

58/ yrsm;

([ersm;jci;? &;rsm;jci;)

59/ aygup

(cEmu , ao;í i , aomo)

60/ ayguwm

(oabmayguon/ pwtcsOayguon/)

]]aygu&vm;}}]]ayguw , }}

]]pwayguaygue vyxnvu&}}

61/ ayguayguazmu

(pum;rsm;on/)

62/ ye;w , /

(ton/)

]]ri;tawmye;waumiy}}

63/ ym;w , /

(pum;rsm;on/)

]]'bsu;u wtm;ym;wmy/}}

64/ ylur;
(pwa'gojzpí &eaxmijci;)
]]bmrwaevn; igybur;vu&}}

65/ zve;zve;x
(trwu‹uon/)
]]rewrsm; zve;zve;u xv}}

66/ zm;&uwm
(*r;upm;&mwi tr&;ero)

67/ zwm
(t&u&atmijyvyon/ epematmijyvyon/)
68/ zwm
(owpyg;twi;avmuajymjci;)
]]'aumizxm;wm tueuov}}

69/ zealumi
(ir;on/ ai;on/)

70/ Asi;
(&uon/)
]]igolu Asi;vuwm}}

71/ b;us
(bbu;)

72/ bbu;
(t&,cybu;bu; trs;om;)
73/ be;vur,/
(xwvur,)
t*vybmompum; Ban u,í o;xm;jci;jzpon/ *r;upm;&mwi xwvu onu be;[ac:jci;jzpon/

74/ rmvu;,m;wm
(aowm)

75/ rsm;aely/

(ueowxm;wmxuausmvejci;? tuyjci;/)

]]a[aumi ri;'gawmrsm;aelyaem/ pum;ajymwm lunajym}}

76/ ajrmom;wm/

(taw;wi epajrmon/)

77/ reaely/

(a&cseuuon)

]]'aumireaelyum? xyrwuelawm}}

78/ a&ce;/

(yuquece;om;on/)

79/ a&wi;ysu u;/

(re;rysu)

80/ a&ayg

(aialu;aygrsm;vmon/)

81/ a&vnve;w,/

(tveacwrvyon/)

82/ a&v{

(aialu;Opm "ersm;jym;on/ yv{on[o;on/)

83/ &w,/

or;&npm;twrsm; cspciluiemjci;u &on [ac:vujci;jzpon/ t*vypum; (Romantic) **&rewp[aom pum;u,í wxio;par;pm;jci;/**

84/ &upm;

(tjrwtpe; tus;jrw tjrwrsm;rsm;&&e tm;xwjy{vyon/)

85/ &pw,/

(talumi;wpccu rvtyb xyqiajymqjci;)

86/ &mvn

(v&i;ra&mub a0on/)

]]ig'ypmawm &mvnwiywaevl rly;ao;b;}}

87/ a&m

(aoon/)

88/ &yub

(t&upaeomtrsKd;om;)

89/ vmrpm;e/

(O;aEmuvmrpm;e)

90/ avw,/

(pw&yon)

]]avygw,um}}

91/ av;v;

(rsurewyqixm;o)

92/ vi;ygt;/

(jyygt;)

93/ vpw,/

(roatmiom;on)

94/ vrr,/

(om;r,)

95/ 0vuawm/

(viypvuawm)

96/ 0g;&m

(&ey&m)

0g;rm -war [aom ppu ar;pm;í 0g;&m[o;jci;jzpon/

97/ 0e;w,/

(rr\ twi;ajymc&jci;)

]]ow igu0e;vuw,}}[qvi rr\reaomtwi; rreaomtwi;wu ajymqc&on[ajymjci;jzpygon/

98/ om;Bu;

(oi,csi;)

99/ o,&i;

(oi,csi;)

100/ [r,/

(qr,)

]]'wpcg ig[&r,f tvnf[}} qvif 'wpcg igocsi;q&r,f tvn[f ajymjci; jzpon/

101/ tuwav;

(u,cEmao;í tcs;tpm;vaomre;uav;)

102/ tcle

(owpyg;'ua&muatmi qay;on/)

]]'aumi tcleef raewm}}

]]'aumicejyely}}

103/ tpiav;

(i,&,aom trs;om;)

]]tpiav;vivmw,}}

104/ tve;av;

(tvevon/ acwqeon)

]]'puav;u tve;av;y/}}

105/ tvi

(opviawmuyjci;? vyjci;)

]]ri;&Jum;u tvi;u;}}/ [ajymav&on t&m0wfrsm;wi o;av&on/

106/ tpuv

(r&;rom;vyjci;? ayjci;? &yjci;)

]]t'aumirav; tpuvygum}}

107/ O;aEmuvmrpm;e/

(acgi;&yatmi vmrvye)

]]tvy&y&wtx O;aEmuvmrpm;e}}

108/ at;csr;ar

(ypn;rsm; wpppusjzejci;)

]]t,igypn;awawm at;csr;arjzpuely}}[o;av&on/ wpppus;y aeon [on ocsi;uqon at;csr;aru píac:jci;jzpon/

109/ tv,

(aysm&ioabmusontcg [mooabm ajymaompum;)

]]ausmi;yw&waw trsm;u;y}}

]]aumiravmuvnr,}}

]]tv,}}/

110/ atmuw,/

(atmuwe;uson/)

]]aumiravujzi cyacsacs&,/ri;ucc,,om;vyaeaeao;/ oyatmu wmy/}}

111/ tiBu;

(twBu;)

]]t'ypn;u tiBu;ygum}}

112/ ty

(trsm;ei0i;í &ejzpjci;? &ujci;)

]]t'aumiawu 0i;tyvuwm ajy;a&m}}

vi,o;Ae;pum;rsm;\ teueitou avvmcjci;jzpygon/ ,aeacw vi,o;Ae;pum;rsm;u avvmunaomtcg Ae;pum;rsm;on vi,waygaygyg;yg; ajymq o;Ee;aompum;jzpí &ijrL;ouvuaom taiUtoursm;xi[yaeygon/ xjyi vi,tcsi;csi;&i;e;ur;0iapaom taiUtouuvn; azmjyaeon/ jrerm,Oaus;r aemucEi p&uoijyiuvn;aumi;? pum;ajymtww ur;usiruvn;aumi;? jrerm a0g[m&rsm; yrsu,0zUzk;w;wuvmru vn;aumi;azmjyaeygon/ xvi,o; Ae; pum;rsm;u vtrsm;vuc o;pvmygu Ae;pum;rsm;on jrermbmompum;e,y,wi atmiatmijrijri &ywnaeluyg vrrn/

cli o;oycsu

þpmwr;on rsuarmuacwvi,o;Ae;pum;rsm;u paqmi;avvmwijyxm; aompmwr;jzpygon/ xolavvmwijy&mwi tcsutvursm;&&&e ausmi;om;? ausmi;orsm;u aq;aE;ar;jre;paqmi;cygon/ Ae;pum;rsm;\teuEi to;uom azmjyxm;ygon/ &i;jrpazm&e rv,yg/ tcsUvn;&i;jrp azmxw&mwi v,onvn; &í wpcsUAe;pum;rsm;on rnontcse? rnon umvu? rnuopwi o;pconu azmxw&ec,O;ygvrrn/ jrermbmom pum;e,y,wi Ae;pum;rsm;on wpcsewn; omay:í aysmuu,om;onvn;&on/ wcsUAe;pum;won vo;rsm;vmly; pmayo; tjzpa&mu& om;onvn; &wwygon/ vtrsm;quvuo;pygu Ae;pum;rsm;on pum;v; wpv;taejzi atmiatmijrijri&ywn Eirnjzpygon/

,aeacwo; Ae;pum;rsm;on ar;pm;pum;v;rsm;Ei Ei;,Olunygu ar;pm;pum; v;rsm;on ypn;topay:wi; pum;v;topzew;,&ontwu emrpum;v;rsm;om rsm;ygon/ Ae;pum;wUur &&i;pto;tay:wi vi,rsm; wxio;pluonjzpí lu,mpum;v;uyrsm;ygon/ xjyi Ae;pum;rsm;on teujy pum;v;rsm;vn;jzpluí pum;v;tlunrsm;vn; jzpluon/ v;csi;lu,mrsm;yrsm; onuvn; awU&ygon/

vi,o;Ae;pum;rsm;on jrermbmompum;\ oijyivuPmuyí ay:viap jci;? jrerm,Oaus;raemucEi vi,w\ p&utoijyiu azmjyaejci;? aygaygyg;yg; o;paom pum;rsm;jzpí &ijrL;ouvujci;? vi,tcsi;csi; &i;E;ur;0iru azmjyae jci;? vi,w\ pum;ajymtwwynm ur;usiru o&&jci; wuawU&ygon/ Ae;pum; **a0g[m&rsm;u vi,rsm;wxi to;jyjci;jzi jrerma0g[m& pum;v;toprsm; yrsu,0 zUlz(;w;wuvmonu avvmawU&&ygon/**

e*;

þpmwr;on ,aeacw vi,rsm;wxito;jyaom Ae;pum;rsm;\ teuEi to;u paqmi;aq;aE;pppí avvmwijycygon/ a0g[m&rsm;use&ygao;on/ **þ avvmrEiywouí wpausmi;wp*gxm wpbmomwpy' qe;qouo uvrrsm; &Eiygon/ xalumi oawoeynm&iq&mbu; q&mrbu;rsm;u 0i;0e;aq;aE; tlu ay;luyg&e av;pm;pmyelum;ygon/** jrermbmompum;\ oijyivuPmrsm;xr Ae;pum; **rsm;uavvmjci;jzi jrermbmom pum;avvmrtwu tusL;jyvrrn[,lunryg on/ vi,o;Ae;pum;rsm;\&i;jrpu quvuavvmom;rn[qEjywijytyyg on/**

usr;u;pm&i;

ciri? armi("EjzL)/ (2004)/ *jrermpum; jrermpm&yyvm/* **&eue?"0yEywu/**

ciri? armi("EjzL)/ (2011)/ *a&;[eynme'ge;/* **&eue? pwu;csLcspmay/**

aqmi;jzL/ (2019)/ *qe;jym;w Ae;pum;/* **&eue? at;urmyEywu/**

wiv? 0;/ (1963)/ *jrermp,pusr;/* **&eue? pmayArme/**

jrermpmtz/ (2008)/ *jrermtb"me/* **&eue? aevi;yEywu/**

Lemon, L.T,C(1971), *A Glossary for the Study of English*, Oxford, Oxford University Press.

zw&avvmaompm&i;

ciri? armi("EjzL)/ (2009)/ *pum;ajyoabmw&m; pum;ajytwwynm/* **&eue? ye;a&jynpmtywu/**

ciri? armi("EjzL)/ (2009)/ *bmomtjripmaytjri/* **&eue? y*pmtywu/**

ciri? armi("EjzL)/ 2017/ *Epwpaxmic&;u/ jzwoe;caom ulEyw/ljrerm/* **&eue? Zeyi pmtywu/**

p;Ei? a'guwm/ (2010)/ *&eueljrljy& bwpum; avmupum;to;tEe;rsm;/* **&euewuov/**

p;a&pi? (2015)/ *0w/w/ oabmw&m;? 0w/w/towynm/* **&eue? &yajymipmay/**

ri;ri;vw? (1972)/ *vr;ay:rm a0g[m&rsm;/* **&eue? pmu;puvnpmr/**

vore/ (1971)/ *jrermbe;pum;t"ym,o;en;/* **&eue? o[yEywu/**

atmijriO;? a'guwm/ (2000)/ *bmompum;oawoe/* **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

&r;aqmi;yg;(3)y'r pum;v;rsm;u bmomaA'tjrijzi avvmjci;

,0,0p;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on &r;pmay& aqmi;yg;(3)y'r pum;v;rsm;u bmomaA'tjrijzi avvm xm;jci;jzpygon/ &r;bmomta&;tom;u tajccí &r;bmompum;\ o'gzUpn;yu azmxwwijyvaom &n&,csujzpygon/ þpmwr;wi &r;pmay&pum;ajyu@r aqmi;yg;(3)y'u tavvmctjzp owrwxm;ly; bmomaA'qi&m o'got&rsm;r ygarmutratau[mva';\ 0gp0ot&t& pum;v;zUytqi\ tpwtyi;jzpaom pum;v;rsm;u avvmwijyxm;ygon/ xoUwijyjci;jzi &r;o'gpum;v;zUy pepus eru azmxwEi&e ar(mre;ygon/

aomcsua0g[m& - &r;? pum;v;? pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;? pmay? o'g/

e'ge;

&r;wi;&i;om;rsm;on ori;alumi;t& ,0aus;rt& &r;rS;E,prsm;wi u,yi bmompum;? u,yipmayEi ,0aus;r&ly; ori;tp0tvmu;rm;cluygon/ &r;tu&m\ rvtprm at' (483)ceUu tE,awmiyi;ta&;tom; jA[tu&mym;u tajccí wxicly; yyiaygutu&m[1][ac:on/ &r;ori;ynm&irsm;u &r;pmayuwaumi;acw (bp-843)wi tb&mZmri;u aumvjynr &,con[qygon/ 'w,urmpply;aemu &r;vrS;rsm;on vrS;ursm;pm&onEitn pmayonvn; vrS;tvuujym;r vn; &ygon/ 1977 cEp? {lyvwi &r;pmayaumr&ion acwumvtajctae? jynowU\qEEiuunon &r;pma&;x;u twnjylay;con/ xpmrm wi;[2] ac: &r;rS;E,ptm;vto;jy(í a&;ae? zwaeluon &r;u;pmayu trsm;o; pmaytjzp owrway;cygon/ &r;pmaywi Asn;tu&m(21)v;? o&½;½;(10)v;? o&w(13)v;? towAsn;(6)v;? wuuso (6)o&alumi; awU&&ygon/ þpmwr;wi &r;pmaytu&mjzia&;xm;aom 0;y0i;aX;\ ]]rsuv;wpzuwn;&w tar}}? q&mawmtmopbygv (armur,)\ ]]avmbaemuvu 'u&}}? q&mawm0o'\ ]]tmZmenarsmuri;}} [on &r;aqmi;yg;(3)y'r pum;v;zUyu avvmwijy xm;ygon/ xoUwijy&mwi pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;[ízUpn; wnaqmuyt& pum;v;trS;tpm;cjci;jzi avvmwijyxm;ygon/

oawoeaemuc

þpmwr;on &r;pmta&;tom;r pum;v;rsm;u bmomaA'tjrijzi avvmwijy xm;ygon/ &r;aqmi;yg;(3)y'u tajccí avvmre,tjzp owrwxm;ygon/ tav vmcy*(vrsm;rm &r;pmta&;Ei tajymu?r;usiorsm;jzpon a':ee;cr;,0 (w&m;

---

* **vuaxmuuxu? jrermpmXme? vm;½;wuov**

[1] Lik hto ngouk

[2] Tai

vwawma&Uae)? a':ee;pEe; (rc)? a':ee;r;atmi (o½yjy? owaA'Xme? vm;½; wuov) wUu awUqar;jre;í avvmxm;jci;jzpygon/

pmayavvmqe;ppcsu

&r;pmta&;tom;Eiywouí &r;yjyirsm;? &r;0wkrsm;pon E;E,&mpmayrsm;u vn; avvmxm;ygon/ &r;Eiywouí avvmxm;onrsm;rm a'guwmxe;at;\ ]]cE;bmompum;avvmcsu}} yg&*usr;Ei a'guwmciyyxe;\ ]]wi;aebmompum; avvmcsu}} yg&*usr;wUon &r;rsK;E,pwpp\ tajymbmompum;u avvmxm;jci; jzpygon/ a'guwmee;eEmou\ ]]&r;pmta&;tom;pep}} yg&*usr;Ei a'guwm pi;ausmxe;]&r;pmta&;tom;pep}pmwr;wUon &r;pmta&;tom;pep\en;emrsm;u avvmxm;jci;jzpygon/ bmomaA'Eiywouí q&mBu;0;a&oi\ ]]&r;bmomu o'aA'en;jziavvmjci;}}Ei q&mBu;0;xe;jri\ ]]bmomaA'}} wUuavvmxm;ygon/ þpmwr;on &r;pmta&;tom;r zUpn;wnaqmuyt& pum;v;rsm;uavvmxm;jci; jzpygon/

oawoear;ce;

(1) &r;o'g\ tpwtyi;jzpaom pum;v;aygi;zUpn;y x;jcm;r&^r&
(2) &r;pum;v;zUpn;ywi pum;a&mzUy x;jcm;r &^r&

1/ pum;v;zUy

bmompum;wpcu avvm&mwi pum;ozUyEi o'gzUy[í yi;jcm; avvmEiyg on/ o'gzUyu avvm&mwi ouqi&mo'g,eprsm;u i,&mrBu;&moU vn;aumi;? Bu;&mr i,&moUvn;aumi; tptpOwus avvmEiygon/ ygarmu tratau [mva';\ OgpOot&t&Bu;pOi,vu OgpOunv(i

Ogustqitwe; tajccco'g,eprsm;[1]

Ogus[2]
Ogusc[3]
y'[4]
pum;v;[5]
½y&i;[6]

[1] basic units
[2] sentence
[3] clause
[4] phrase
[5] word
[6] morpheme

[íjzpygon/ tajcco'g,eprsm;wi pum;v;Ei½y&i;wUon pum;v;zUyEi qií 0gus? 0gusEiy'wUon 0guszUyEiqion/ &r;o'g\ pum;v;zUyu i,pO8u;vu avvmygrn/

pum;v;zUrEiywouí Ave;z;u

]]pum;v;zUrwi pum;v;rsm;\ tpwtyi;rsm;Ei pum;v;rsm;? zUpn; wnaqmurrsm;yg0iy; 0guszUyü y'zUpn;ryg0ion}}[1]

[ívn;aumi;? q&m8u;0;xe;jriu

]]½y&i;wU wn&&maomae&m taetxm;ponjzi avvmazmxwjci;u pum;v;zUr [ac:ygon}}[2]

[ívn;aumi; qxm;ygon/ pum;v;rsm;u trS;tpm;cíavvmunv\i

(1) zUpn;yt& pum;v;trS;tpm;cjci;

(2) o'gt& pum;v;trS;tpm;cjci; [í (2)rS;cEiygon/

2/ pum;v;owrwcsu

pum;v;Eiywouí c&pw,u

]]pum;v;wUon yoPmeoUr[w zUpn;ywUu avvmaomo'gqi&m trS;tpm;cwpcjzpy; pum;v;wi tajcc tusq;aom½y&i; wnaqmur wUu avvmygon}}[3]

[vn;aumi; ziqygon/ q&m8u; 0;xe;jriu

]]pum;v;on ½y&i;wpc oUr[w wpcxuyaom ½y&i;wUjzi aygi;py zUpn;,&aom ,eprS;jzpon}}[4]

[vn;aumi; owrwygon/ xUalumi pum;v;on ½y&i;wUjzi zUpn;xm;y; pum;v;zUywi tajcctusq;,epjzpon/

twi;wnirr

xowrwcsursm;u tajccíazmxw&mwi tavvmc&r;aqmi;yg;wUu pcse uuEi&e twi;wnirr pxm;csuuto;jyygrn/ twi;wnirrqonrm

(1) pum;v;wpctwi;& ½y&i;\ tlum;wi tjcm;rnon,ep^ tpwtyi;r\ rxnoi;Eijci;?

---

[1] Bloomfied, 1969, 207.

[2] **xe;jri? 0;? 2002? 230/**

[3] Crystal, D, 2003, 301.

[4] **xe;jri?0;?2002? 362 /**

(2) pum;v;wpctwi;& ½y&i;w\ tptpOu tajymi;tv? ta&tajymi; rvy Eijci;

wjzpygon/ om"ujy&v|i –

မြို့သင်	၊	ပူ,ငန,	၊	ခွပ်;ထွေ်			
r*vmyg	**?**	**&mv\u;**	**?**	**aus;Z;wion**			
မြို့သင်	/ māɯ súŋ /			ထွင်	မြို့,	/ māɯ/	နှင့် သင် / súŋ /
ပူ,ငန,	/ pū kɛ̄ /			ထွင်	ပူ,	/ pū /	**Ei** ငန, / kɛ̄ /
ခွပ်;ထွေ်	/ khɔ˩p tsáɯ/			ထွင်	ခွပ်;	/ khɔ˩p/	**Ei** ထွေ် /tsáɯ/

w\tlum; rnon½y&i;r 0ia&muae&mr,Eia\umi; aw\&ygon/

x\jyi ၊ငါ်,မူင်း **u** မူင်း၊ငါ်, ? ဧ၊;ဧဧမှ့် **u** ဧဧမှ့်ဧ၊; **ponjzi ½y&i;w\ tptpOu a&\ajymi;ír&ay/ ae&ma&\ajymi;vuygu &r;bmompum;t& vucEiaom pum;v;rsm; jzpawmrnr[wyg/ x\alumi&r;bmompum;ü pum;v;rsm;wi twi;wnlirr& alumi;aw\&ygon/ þpmwr;wi &r;bmompum;& pum;v;rsm;u owrw&mütwi; wnlirrpxm;csujzi owrwv|iqavsmon[,qygon/**

3/ z\pn;wnaqmuyt&pum;v;trsK;tpm;cjci;

&r;bmompum;& pum;v;w\u z\pn;wnaqmuyt& cjcm;avvmxm;ygon/ ,i;w\rm

(1) pum;½;[1]
(2) pum;a&m[2]
(3) pum;aygi;[3] **wjzpluygon/**

3/1/ pum;½;

pum;½;qonrm ½yo;½y&i;wpcwn;jzi wnaqmuxm;aom pum;v;rsK;u ac:ygon/ pum;½;on ½y&i;wpcwn;&aomvn; 0P ta&twut&r {u0P (to wpc)Ei A[0P (wpcruto)vn;jzpEiygon/

{u0P[4]**pum;½;qonrm - towpcsu? teuwpc&aom pum;v;rsK;u ac:ygon/**

A[0P[5]**pum;½;qonrm - towpcsuxuyí teuwpc&aom pum;v;rsK;u**

[1] simple word
[2] complex word
[3] compound word
[4] monosyllabic
[5] polysyllabic

ac:ygon/

pum;½;on ½yo;wpcomjzpon/ xdalumi pum;½;Ei ½yo;wdon wpcEi wpc tqicsi;xyalumi; awd&ygon/ pum;½;on emraomvn;aumi;? Bu,m aomvn;aumi; jzpEiygon/ &r;bmompum;& pum;½;zdpn;yu yaoen;jzi jy&vli

pum;½; ⟶ **½yo;[1]wpc**

pum;½; ⟶ **emr^Bu,m**

({u0P^A[0P) ({u0P^A[0P)

[í jy&ygrn/ ,i;u yaoen;jzi oauwjydv&vli -

sw ⟶ fm

⟶ n / v

(mono/poly) (mono/poly)

[í jy&ygrn/ om"ujy&vli ဧမ; **(tar)**? သို၀် **(usm;)**? ကေး; **(puL)**? သီးခ့ **(remv)**? ဂန်းတေး; **(ueawm) ponwdjzpygon/**

tavvmc &r;aqmi;yg;rsm;wi awd&aom pum;½;wdu {u0Ppum;½;Ei A[0Ppum;½; [í avvmwijyygrn/

(u) emrpum;½;

sw ⟶ fm

⟶ n(mono)

&r;pum;v;		**jrermbmom**
ဧမ; ၂	/ mɛ˪ /	**tar**
လိန်; ၃	/ lei˪k /	**pm**
ဂၢန် ၄	/ kăn /	**tvy**

txuygom"ursm;on tavvmc &r;aqmi;yg;rsm;wi {u0Pemr pum;½;rsm;u trsm; tjym;o;xm;ygon/

tavvmc &r;aqmi;yg;rsm;& A[0Pemrpum;½;rsm;u avvmwijyygrn/

sw ⟶ fm

⟶ n(poly)

---

[1] free morphone

[2] **0;y0i;aX;? 2010? 52/**

[3] **,i;/**

[4] **,i;/**

&r;pum;v; **jrermbmom**

ဧမ့်သွန်း	/ mð sʊ̆n /	**q&mr**
မ၊က်,မူင်း	/ māk mo˩ŋ /	**o&uo;**
ဂူခန်းဆ၊း	/ kʰun sʰai /	**a,musm;**

emrpum;½;rsm;u avvm&mwi tavvmc&r;aqmi;yg;rsm;ü A[0Pemrpum;½;xu {u0Pemrpum;½;rsm;u ytoj;jyxm;aumi; awU&ygon/

(c) Bu,mpum;½;

sw ⟶ fm

⟶ v(mono)

&r;pum;v;		**jrermbmom**
မီး	/ mì i /	**&**
ခွက်	/ hàk /	**csp**
မိုးကြိုး	/ mò o /	**jye**

txuygom"ursm;on &r;aqmi;yg;rsm;wiawU&aom {u0PBu,m½;rsm; to;rsm;onu awU&ygon/

&r;aqmi;yg;rsm;& A[0PBu,mpum;½;rsm;u avvmwijyygrn/

sw ⟶ fm

⟶ v(poly)

&r;pum;v;		**jrermbmom**
ဝတ်ထွမ့်	/ wɛ́t lúm /	**0i;**
မတ်ဆပ်း	/ mát tsʰap /	**csn**
ခတ်းဇင်	/ kʰàt tsaʊ̆ /	**Bukpm;**

Bu,mpum;½;wUwi A[0PBu,mpum;½;xu {u0PBu,mpum;½;u yíto;rsm;ygon/

tavvmc &r;aqmi;yg;rsm;wi awU&ompum;½;wUu avvm&mwi A[0Ppum;½;xu {u0Ppum;½;rsm;u yíto;jyxm;aumi; awU&&ygon/

---

1 tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/
2 0o'? q&mawm? 2005? 193/
3 0;y0i;aX;? 2010? 52/
4 ,i;/
5 tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/
6 ,i;/
7 0o'? q&mawm? 2005? 193/
8 ,i;/
9 0;y0i;aX;? 2010? 52/

3?2/ pum;a&m

pum;a&mEiywouí ynm&ito;o;u t"ym,trsK;rsK; ziqcHuygon/ pum;a&mEiywouí t"ym,ziq&mü ynm&i c&pw,u

]]pum;a&mwi ½yo;wpcEi ten;q;½yr;wpc yg0ion}}[1]

[í ziqxm;ygon/ 0;xe;jriur

]]pum;a&mqonrm wpc^wpcruaom ½yo;½y&i;rsm; Eiwpc^wpcruaom ½yr;½y&i;rsm; aygi;pywnaqmu xm;aom pum;v;rsK;uac:yg on}}[2]

[í qxm;ygon/ pum;a&mzUpn;yu yaoen;jziy&v\i –

pum;a&m ⟶ **½yr; + ½yo; . . .**

[í jy&ygrn/ ,i;u yaoen;jzi oauwjyK&v\i

cpl.w ⟶ bm + fm . . .

[í jyK&ygrn/

&r;pmay& pum;a&mwU avvmwijyygrn/

ခရူတာ ⟶ bm + fm . . .

&r;pum;v; **jrermbmom**

တီးယူ,[3] ⟶ တီး; ယူ,

/ ti、 jū / / ti、 jū /

aep&m **p&m + ae**

တၢင်းမံ့; [4] ⟶ တၢင်း; မံ့;

/ t̂ ãŋ mai、/ / t̂ ãŋ mai、/

xijricsu **csu + xijri**

တၢင်းမုင်;မွင်း[5] ⟶ တၢင်းမုင်; မွင်း

/ t̂ ãŋ mu、ŋ mẁ iŋ / / t̂ ãŋ mu、ŋ mẁ iŋ /

ar\mvicsu **csu + ar\mvi**

pum;a&mzUpn;&mwi ½y&i;rsm; (½yo;½y&i;? ½yr;½y&i;) pepwus aygi;pyxm;jci;jzpon/ Bu,mu a&Uqu(½yr;)xní emrtjzp to;jyaHumi; awU&ygon/ ½yr;½y&i; tquypn;rsm;o;&mwi Bu,m\a&UwiHom xm;onu x;jcm;pmawU&yg

---

[1] Crystal, D, 2004, 301.
[2] xe;jri? 0;? 2002? 377 /
[3] tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/
[4] ,i;/
[5] ,i;/

on/ ½yr;]ɔɪɛ:} on a&Uqu]t}? aemuqu]cu?r?jci;} wUtjzp o;ygon/]ɔɪɛ:} u ßu ,mEiwí tquypn;tjzpo;aomvn;]ɔɪɛ:} u wpv;wn;o;xm;v\i emr pum;v;]vr;}[t"ym ,&ygon/ ɔɛ; uvn;]ü? rm? wi} [on ae&mjy pum;v; tjzpvn;aumi;?]p&m}[onypn;tjzpvn;aumi; to;jy\ouoU]ae&m}[on emr pum;v;tjzpvn; to;jy\xm;aUumi; avvmawU&&ygon/ &r;aqmi;yg;rsm;& pum;v; rsm;wi pum;a&mrsm;u tawU&en;ygon/

3? 3/ pum;aygi;

pum;aygi;Eiywouí c&pw ,u

> **]]pum;aygi;on ½yo;Epc oUr[w Epcruaom ½yo; wUjzi zUpn; xm;on pum;v;jzpon/ om"u- emr pum;aygi;rsm;tjzp]tyce;? a&wce? t0wav\mpu} pon pum;v;rsm;yi jzpon}}[1]**

[vn;aumi;? 0;xe;jriu

> **]]pum;aygi;qonrm wpcruyaom ½yo;½y&i;wUjzi aygi;py**
>
> **zUpn;xm;on pum;v;rs\;u qvygon}}[2]**

[vn;aumi; ziqxm;ygon/ xUaUumi pum;aygi;on wpcxuyaom ½yo;rsm;jzi aygi;pyzUpn;xm;aom pum;v;rs\;jzpygon/ &r;pmta&;tom;& pum;aygi;rsm;\ wnaqmuru yaoen;jzi jy&v\i

pum;aygi; ⟶ **wpcru ½yo;**
⟶ **emr + emr**
⟶ **emr + emr + emr**
⟶ **emr + ßu ,m**
⟶ **ßu ,m + ßu ,m**
⟶ **ßu ,m + emr**
⟶ **ßu ,m + ßu ,m + ßu ,m**

[í jy&ygrn/ ,i;u oauwjy\&v\i

Cpd.w ⟶ fm . . .
⟶ n + n
⟶ n + n + n
⟶ n + v

---

[1] Crystal, D, 2004, 92.
[2] **xe;jri? 0;? 2002? 379/**

⟶ v + n

⟶ v + v

⟶ v + n

⟶ v + v + v

[í jy&ygrn/

(u) emrpum;aygi;

emrEpcaygi;xm;aom pum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **emr + emr**

Cpd.w ⟶ n + n

ကူးခန်း;မၢက်,မူင်း ⟶ ကူးခန်း; မၢက်,မူင်း

/ tu˪n māk m̀uŋ / tu˪n māk m̀uŋ /

o&uo;tyi(o&uyi) **tyi + o&uo;**

ရွှေ်ဧမ;ဧမ့် ⟶ ရွှေ် ဧမ;ဧမ့်

/ hŏ mɛ˪ nám / / hŏ mɛ˪ nám /

jrpnm **0;acgi;(tnm) + jrp**

emro;caygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **emr + emr + emr**

Cpd.w ⟶ n + n + n

ဂူးခန်းရိမ်းရှိုခန်း ⟶ ဂူးခန်း ရိမ်း ရှိုခန်း

/ k̀un h̀eim h̀un / / k̀un h̀eim h̀un /

tre;csi; **v + te;tem; + tr**

ဧပျးဧမ;လုက်; ⟶ ဧပျး ဧမ; လုက်;

/ p̀ɔ me˪ lu˪k / / p̀ɔ me˪ lu˪k /

rom;p **taz + tar + &iao;**

emrEi Bu , maygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **emr + Bu , m**

Cpd.w ⟶ n + v

ရွှင့်ကွခန်း, ⟶ ရွှင့် ကွခန်း,

---

[1] **0o'? q&mawm? 2005? 193/**

[2] **, i;/**

[3] **0;y0i;aX;? 2010? 53/**

[4] **0;y0i;aX;? 2010? 53/**

[5] **tmopbygv? q&mawm(armur ,)? 2010? 95/**

/ hṹŋ -ũn / / hṹŋ -ũn /

pei , pe + i ,

ခဲ့၊းထဝ်;꙰ ⟶ ခဲ့၊း ထဝ်;

/ ǹai thau˪ / / ǹai thau˪ /

tzm;t tzm; + t

Bu , mEi emraygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **Bu , m + emr**

Cpd.w ⟶ v + n

ယ၊ပ်,ထွဲ ⟶ ယ၊ပ်, ထွဲ

/ jāp tsaŭ̌ / / jāp tsaŭ̌ /

pw'u cuc('u) + pw

ခမ့်ဖိတ့်ခိင်꙰ ⟶ ခမ့်ဖိတ့် ခိင်

/ nám pheiˊt khĭŋ / / nám pheiˊt khĭŋ /

csi;axmi;(*si;axmi;) axmi; + csi;(*si;)

emrpum;aygi;rsm;u avvm&mwi emrEpcaygi;xm;aomemrpum;aygi;rsm;? emr o;caygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;? emrEi Bu , m aygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;u awU&ygon/ x;jcm;onrm Bu , mEiemraygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;u avvm awU&ygon/

(c) Bu , mpum;aygi;

Bu , mEpc aygi;xm;aom pum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **Bu , m + Bu , m**

Cpd.w ⟶ v + v

ဝ်၊,တူ့လဉ်း꙰ ⟶ ဝ်၊, တူ့လဉ်း

/ waiʔ twè / / waiʔ twè /

vnlun vn + lun

ဧွခန်း:လပ်း꙰ ⟶ ဧွခန်း လပ်း

/ nun l`ap / / nun l`ap /

tyaysm ty + aysm

---

[1] 0;y0i;aX;? 2010? 53/

[2] tmopbygv? q&mawm(armur ,)? 2010? 95/

[3] 0;y0i;aX;? 2010? 53/

[4] tmopbygv? q&mawm(armur ,)? 2010? 95/

[5] , i;/

Bu,mEi emraygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;rm –

pum;aygi; ⟶ **Bu,m + emr**

Cpd.w ⟶ v + n

ကိန်ခဝ်; ⟶ ကိန် ခဝ်;

/ kǐn khau˴ / / kǐn khau˴ /

xri;pm; **pm; + xri;**

လွှဲသတိ ⟶ လွှဲ သတိ

/ tsaŭ̆ sətǐ / / tsaŭ̆ sətǐ /

owxm; **xn + ow**

Bu,mo;caygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;rm

pum;aygi; ⟶ **Bu,m + Bu,m + Bu,m**

Cpd.w ⟶ v + v + v

ယွန်းဥ၊ကော်ဒ် ⟶ ယွန်း ဥ၊ ကော်ဒ်

/ j˴un kwā ɛŭ / / j˴un kwā ɛŭ /

om;vn(ci)awmi; **(ci)awmi; + om; + vn**

ပံမိုဝ်းခွနး် ⟶ ပံ မိုဝ်း ခွနး်

/ paǐ m˴o n˴ɯn / / paǐ m˴o n˴ɯn /

ty&m0i **av\mu(0i) + jye + ty**

Bu,mpum;aygi;rsm;u avvm&mwi Bu,mEpcaygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;? Bu,mo;caygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;? Bu,mEiemraygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;u awU&ygon/ x;jcm;csurm &r;pmta&;tom;wi Bu,mua&Urm xm;ky; emruaemurmxm;íaygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;u awU&ygon/ jrerm bmom pum; zUpn;yEirwaom Bu,mpum;aygi;rsm; jzpygon/

3?4/ pum;v;ym;r

pum;v;ym;rEiywouí &pcswu

pum;v;ym;jci;qonrm ½y&i;oUr[w tjcm;pum;v;rsm;u

tquypn;rsm; aygi;pyly; pum;v;toprsm; zUpn;jci;u ac:on[5]

[vn;aumi;? q&mBu; 0;xe;jriu

---

[1] 0;y0i;aX;? 2010? 53/

[2] tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/

[3] ,i;/

[4] tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/

[5] Richard, 1999, 103.

pum;v;ym;rqonrm &i;jrp½y&i;wpccu tquxnífvn;aumi;?

Epxyjyífvn;aumi; pum;v;topwpc&atmi ym;,jci;u ac:ygon[1]

[vn;aumi; qxm;ygon/

&r;pm\pum;v;zUyu avvmlunvQi pum;v;ym;&mwi pep(2)rS;jzi ym;, alumi; awU&ygon/ ,i;pep(2)rS;rm

(1) tquuypep
(2) Epxyjypep [íjzpygon/

3?5/ t q u u y p e p

tquuypepu a';Apc&pw,u

tquypn;on ½yr;½y&i;trS;tpm;jzpon/ tquypn;rsm;on bmom pum;twi;wi ta&twu tueUtow&Ly;? a,b,stm;jzi trS;tpm; (3)rS;&on/ &i;jrppum;v;\a&Ur aygi;aomae&mu a&Uqu? aemurvuaom ae&mu aemuqu? &i;jrppum;v;\tv,wi jzpym;aomtquu lum;qu[ac:on[2]

[vn;aumi;? 0;xe;jriu

&i;jrp½y&i;wi tquwpcujzpap? wpcxuyaom tqursm;ujzpap xn,jci;u ac:ygon[3]

[vn;aumi; ziqxm;ygon/ ,i;u yaoen;jzijy&vQi

tqu + Bu,m ⟶ emr

[jy&ygrn/ ,i;u oauwjy&vQi

pref + v ⟶ n

[jyEiygon/

pum;v;			**t"ym,**
တီ;	**ခွေခန်;**[9]	**=**	**typ&m?**
/ ti˴	n˴ɯn /		
p&m?rm	**ty**		
တေးဂီ;	**သို့ဝ်;သျ့**[9]	**=**	**om,mjci;**
/ t̪ ãŋ	s˴ɯ sā: /		
jci;	**om,m**		

&r;pmwi tquuypepjzi pum;v;ym;onu ten;i,omawU&ygon/ &r; bmompum; ypn;to;wi]]တေး;}}u]]t? jci;}} ypn;tjzpo;onu awU&&ygon/

---

[1] **xe;jri? 0;? 2004? 235/**
[2] Crystal, 2003, 15.
[3] **xe;jri? 0;? 2004? 235/**
[4] **tmopbygv? q&mawm(armur,)? 2010? 95/**
[5] **,i;/**

xUjyi &r;bmompum;&]]ဆီ;}}on ßu ,m aemuuvuv\i]]p&m}} [o;ly;? emraemuu vuv\i]]ü? rm? wi? 0 ,?u}} ae&mjytjzpo;alumi; avvmawU&&ygon/

3?6/ Epxyjy\pep

Epxyjy\pepjzi pum;v;ym;jci;u ½biu

&i;jrp½y&i; oUr[w pum;v;wpcu EpßurxyÍ tojy

vujci;u ac:on[1]

[ívn;aumi;? q&mßu; 0;xe;jriu

&i;jrp½y&i;^pum;v;wpv;\ wppwwpa'oujzpap Epcgxyí to xujci;jzi pum;v;top ym; ,jci;uac:ygon[2]

[ívn;aumi; ziqygon/

&r;pmta&;tom;wi Epxyjy\pepjzi pum;v;ym; ,Eia lumi;u awU&yg on/

,i;u yaoen;jzijy&v\i

ßu ,m _ ßu ,m = Epxyjy ßu ,m

[jyí oauwjy\&v\i

v _ v = v^2

[íjy&ygrn/ om"ujy&v\i

ბ:ბ: = **jrejre**

ဧံဧံ = **rsm;rsm;**

ဧပျ:ဧပျ: = **aygayg**

ponwUon ßu ,mu Epxyjy\xm;jci; jzpygon/

xUjyi &r;pmta&;tom;wi ßu ,mu Epxyjy\í ßu ,mtx;jy\tjzp o;xm;alumi; vn; awU&ygon/ ,i;wUrm

emr + Epxyjy ßu ,m = emrtx;jy

n + v^2 = adj

ypjy&v\i pum;v; t"ym ,

ဧဧျ:ယုမ့်ယုမ့် = **rsuEmly\;ly\;**

ဧဧျ:တျင့်သွင့် = **rsuEm&i&i**

ဦဧခ်ိ:ဧဧမ်ဧဧမ် = **yuqrsm;rsm;^ airsm;rsm;**

---

[1] Robin, 1964, 203.

[2] **xe;jri? 0;? 2004? 248/**

txuygom"ursm;t& Epxyjy\pepo;xm;aom Epxyjy\Bu,mon Bu,mEiuyí Bu,mtx;jy\tjzpvn;aumi;? emraemurquí emrtx;jy\tjzp vn;aumi; to;jy\xm;a&umi;vn; avvmaw&ygon/

lc\io;oyc\u

&r;bmompum;& pum;½;w&u avvm&mwi emrpum;½;Ei Bu,mpum;½;[í aw&ygon/ pum;½;rsm;wi towpopum;v;wpv;wn;&y; t"ym,wpc&aom {u0Ppum;½;rsm;u rsm;pmaw&ygon/ x&jyi totwutu\tvu t"ym, ajymi;vr&ontwu &r;bmompum;u wuu\obmompum;[qEiygon/ tavvmcaqmi;yg;(3)y'wi pum;½;(216)v;aw&ygon/

pum;a&m to;jy\rwi ½yr;(a&qu)u Bu,m½yo;Eia&mío;aom pum;a&mrsm; u aw&ygon/ ½yr;Ei emr½yo;a&mí o;aompum;a&mrsm;&aomvn; tavvmc aqmi;yg;rsm;wi raw&ao;ay/ x;jcm;c\urm &r;ta&;tom;wi ½yr; tjzpo;aom တၤဒ်: Ei တီ; w&wi တၤဒ်: (t?r?jci;? c\u)u ypn;tjzp vn;aumi;? တၤဒ်: (vr;)emr pum;v;tjzpvn;aumi; o;xm;ygon/ တီ; ur (ü? rm? wi) ae&mjypum;v; tjzpvn;aumi;? (p&m) [on ypn;tjzp vn;aumi;? (ae&m)[on emrpum;v; tjzpvn;aumi; to;jy\xm;a&umi;aw&ygon/ tavvmcaqmi;yg; rsm;wi pum;a&mü aemuqu to;jy\ru raw&aomvn; a&quuomtrsm;q; to;jy\a&umi; aw&&ygon/ tavvmc&r;aqmi;yg; (3)y'wi pum;a&m(10)v; to;jy\xm;ygon/

pum;aygi;wi wpcruaom½yo;rsm; aygi;pyyg0iygon/ &r;pmwi emr½yo; Epcaygi;xm;aom pum;aygi;rsm;u trsm;q;aw&ygon/ emrEiBu,m aygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;on jrerm pum;v;z&pn;ytwi;yi jzpygon/ emro;caygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;on t"ym,e;pyontwi;aygi;í to;jy\xm;jci;jzpygon/ x;jcm; onrm Bu,mEi emraygi;xm;aom emrpum;aygi;rsm;on jrerm pum;v;z&pn;yEirw? emrpum;v;rsm; a&rmBu,m pum;v;rsm;uxm;y; aygi;xm;a&umi; aw&ygon/ Bu,m pum;aygi;rsm;wi Bu,mEpcaygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;rsm;wi jrerm pum;v;z&pn; yEirwb t"ym,a&aemuxm;í to;jy\a&umi; aw&ygon/ (om"u- aq;u)/ x&jyi Bu,mu a&wixm;y; emruaemurmxm;í aygi;xm;aom Bu,m pum;aygi;rsm;uvn; aw&ygon/ tavvmc&r;aqmi;yg; (3)y'wi pum;a&m(62)v; o;xm;ygon/

pum;v;ym;rwi tquuypepEi Epxyjy\pep[í Eprs\;&ygon/ tquuy pepjzi pum;v;ym;&mwi tquypn;wi]]တၤဒ်:??]]တီ;}}on Bu,maemuuvuv\i]]p&m}} [o;y;? emraemuuvuv\i]]ü? rm? wi? 0,?u}} ae&mjytjzpo;a&umi; avvm aw&&ygon/ &r;bmompum;\pmay& pum;v;w&u avvm&mwi tqu uypepjzi pum;v;ym;onu ten;i,om aw&ygon/ Epxyjy\pepjzi pum;v;ym;rwi Bu,m

aemur Epxyjy pum;v; to;jy rrsm;awU&&aomvn; tavvmc aqmi;yg;rsm;wi Epxyjy pum;v;rsm; o;xm;onurawU&yg/

xUalumi &r;pmta&;tom;u avvm&mwi tquuypep? Epxyjy pepwUjzi pum;v;ym;rrsm;&ygon/ pum;v;zUpn;rwi emrtcsi;csi;? Bu,mtcsi;csi;? emrEi Bu,mwUu aygi;xm;aom pum;aygi;rsm;&ontwu &r;bmompum;ony;w bmompum; oabmvuPm&alumi; avvmawU&& ygon/

e*;

þpmwr;on &r;ta&;o'g& pum;v;rsm;\zUpn;yu avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ &r;bmompum;ajyjzi a&;om;xm;aom &r;aqmi;yg;(3)y'u avvmjci;jzi &r;bmompum;on {u0Pbmompum;? wuusobmompum;? y;wbmompum; jzpalumi; o&&ygon/ pum;v;rsm;\txm;torsm;? o'gto;tEe;rsm;u o&&ygon/ þpmwr;on &r;pmta&;tom;& o'gavvmrtwu taxmutujyEivrrn[,lunygon/

usr;u;pm&i;

xe;jri?O;/ (2002?'Zibmv?'-Bur)/ *bmomaA'/* *st;p(ynma&;)or0g,rvrwu? &euewuov/

xe;jri?O;/ (2004?y-Bur)/ *o'aA' bmomaA'tajcd* jrermpmXme? &euewuov/

O;yOi;aX;/(2010)/ *rsuv;wpzuwn;&w'tarl* pecr;vi;r*Zi;? trw- 17? 52-53/

tmopbygv? q&mawm(armur,)/(2010)/ *avmbaemuv'u'u&l* pecr;vi;r*Zi;?trw-17? 95/

0o'? q&mawm/ (2005)/ *tmZmenarsmuri;l* &r;o'gEibmomjyeen; (&r;-Arm-t*vy)? 193/

Bloomfield, Leonard. (1969). ***Language***. London George Allean & Union Ltd.

Crystal, David. (2004, fifth Edition). ***A Dictionary of Linguistics & Phonetics*** . United Kingdom: Blackwell Publishin Ltd.

Hartmann, R.R.K & Stork, F.C. (1972). ***Dictionary of Language and Linguistics***. Applied Science Publisher Ltd: London.

Richards, Jack, John Platt and Heidi Platt. (1991). ***Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics***. Harlow: Longman Group UK Ltd.

Robins, R.H. 1964. ***General Linguistics***. An Introductory Survey London: Longmans.

KG uav;rsm;twu oi&;opoilum;a&; uAsmrsm;r pum;ozly

av vmcsu

at;eEm*

pmwr;tusO;

þpmwr;on KG **uav;rsm;twu oi&;opoilum;a&;uAsmrsm;r u,iaumi uAsm? y&uqwuav;uAsmrsm;Ei wm0eu,puAsmwl\ pum;ozlyuavvmxm; aom pmwr;jzpygon/ uav;uAsmrsm;wi yg0iaom Asn;o?o&o? 0PEiwuuso to;jylrrsm;u oapvaom &n&,csujzpygon/ uav;uAsmrsm;on to om,mr rsm;rwpqi uav;rsm;Epouvmr? toynmw;ym;vmrrsm; jzpay:vm apalumi; awl&ygon/ þpmwr;rwpqi uav;uAsmrsm;vm pum;oto;jylyrsm;u avvm o&Eirn[,qygon/**

aomcsupum;v;- uav;uAsm?pum;ozly?Asn;o?o&o?0P?wuuso/

e'ge;

þpmwr;on KG **uav;rsm;twu oi&;opoilum;a&;uAsmrsm;r aumuEwxm; jci;jzpygon/ xuAsmrsm;on uav;rsm;twu taw;?tjri A[ow&&ap&e a&;zl xm;jci;jzpygon/ xola&;zl&mwi toomru 0;pm;ay;a&;zlxm;&m xrwpqiuav; rsm; pw0ipm;pm &wqvmluygon/ uav;rsm;&wq&mr ta&;? tzw?twursm;u o&vmrn jzpygon/ þpmwr;on** KG **oi&;op uav;uAsmrsm;r u,iaumi uAsm? y&uqwuav;uAsmrsm;Ei wm0eu,puAsmwl\ pum;ozlyu avvmwijy xm;yg on/ pum;ozlyu avvm&mwi uAsmyg Asn;? o&? 0PEi wuusowlu Z,m;rsm; jyumavvmwijyxm;ygon/**

1/ uav;uAsm ori;tusO;

uav;rsm;on tem*wl\om;aumi;&wemrsm;yi jzpygon/ uav;rsm; toOmP zlzl;ap&e? vrmap&e? tajcctjrilu;rm;vmap&e? rryw0e;usiu p;pr;wwap&e? uav;pmayrsm; tx;vtyygon/ uav;pmaywi yg0iaom uav;uAsm? uav;pmay? uav;umwe;&yp[aom tyi;(3)yi;r wpctygt0i jzpygon/

uveacwwi uav;uAsmrsm;u pmwpapmi? aywpzltjzp ausmi;o;zwpm rsm;wiawljrivm&on/ jrermuav;uAsmori;wi om;acsmaw;rsm;? q;rpmrsm; wius,con/ 1930 0e;usiwi q&mlu;ri;o0Pon uav;rsm;pwaysm&ia&;? rsl;cspppw xuoea&;? vytm;wez; cspjrwE;a&;? vrm,0aus;r&apa&; paom &n&,csuaumi; rsm;ygonuAsmrsm; a&;zlcon/ uav;rsm;on uAsmrsm; &wzwoqjci;u Epoullu on/ wpO;csi;jzpap? trsm;Eiojylioq&vlijzpap Epouaysm&iluon/ uav;wl

---

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? rau;wuov**

on toom,mru Epouluon/ q&mlu;ri;o0Pon 1931 cEp Zev(1)&u aeUwi oajyo;aumuuAsmu pwia&;zUon/ ,i;uAsmwi uav;rsm;alumupwu y,í ow&apcsiaom q&m\apwemuawU&on/ xUaemu a'guwmarmijzL;on t*vyuAsmrsm;u jrermuAsmtjzpjyequm jrermuav;rsm; toOmPzlzl;w;wuap&e a&;zvmon/ xUjyiri;,a0? aiwm& pmqarmiEwUon uav;uAsmrsm;a&;zU vmcon/ uav;uAsmrsm;on ausmi;pmtyrsm; wiomru uav;*sme,rsm;wivn; uav;uAsm trsm;tjym; yg0ivmonu awU&on/

rsuarmuacwwi aeUuav;xe;ausmi;rsm;? rlulausmi;rsm;? rvwe;ausmi;rsm; wi uav;uAsmrsm; oillum;jci;? uAsm&wlyliy usi;yjci;rsm; jylvyvsu&ygon/ oUjzp í uav;uAsmrsm;on ,aeUtx ta&;ygvsu &ygon/

2/ KG uav;rsm;twuoi&;opoillum;a&;uAsmrsm;r pum;ozyavvmcsu

om;or;wU\ tem*wvr; ajzmijzL;om,ma&;twu vr;neay;&rnrm rb? q&mrsm;yijzpygon/ uav;rsm;bmomw&m;u &aoui;&i;wwap&e? Zow? vUv& ap&e? yw0e;usiu p;pr;wwap&e uav;uAsmrsm;pm vtyygon/ xuAsmrsm;u &wzwoqjci;jzi toynm? A[owrsm; w;ym;vmrnjzpygon/

tavvmcuav;uAsm(3)y'rm – KG oi&;opwiygaom u,iaumiuAsm? y&uqwuav;uAsmEi wm0eu,puAsmwU jzpygon/ u,iaumi uAsmwi ,iaumi \&p&maumi;y? ,iem;tpmrpm;&ea&milu0oiy? ,irem;ap&e tyaqmi; tyoiyrsm; u a&;zUxm;ygon/ ,itE&m,uoapaom uAsmaumi;wpy'jzpygon/ y&uqw uav;uAsmwi y&uqwuav;on ao;i,aomvn; tcserjzle;yg/ ysi;&ly; tyraeyg/ ovy&rnwm0eu lu;lu;pm;pm; tvyvyalumi; azmjyxm;ygon/ ,i;u erem,í uav;rsm; tcserjzle;b tvyulu;pm;oialumi; a&;zUxm;aom uAsmaumi; wpy'jzpygon/ wm0eu,puAsmwi vwi;on rrwm0euausyepm xr;aqmioi alumi; azmne;xm;aom uAsmaumi;wpy'yi jzpygon/

2⁄1/ pum;ozyavvmcsu

bmompum;wpcu bmomaA'en;jzi avvm&mwi pum;ozy? pum;v;zy[í tyi;(2)yi;cum avvm&ygon/ pum;owi 0PEio&i;[aom tajcco'g,ep (2)c &ygon/ þpmwr;\ pum;ozyu avvm&mwi Asn;?o&?0PEi wuuso wU avvmwijyxm;ygon/ uAsmrsm;u&wq&m &wqotay:rwní torsm;ten;i, ujym;Eiygon/ xUalumi þpmwr;wi pmwr;&iu,wioqru tajccxm;ygon/

2?1?1/ ๑sn;

bmompum;wi;wi pum;otrS;tpm; (2)rS;&on/ ,i;wUrm Asn;Eio& jzpon/ Asn;Ei ywouí o'aA'ynm&i 'ie&,*S;pu yreotm;v;on Asn;orsm; jzpon[qygon/ Asn;owrwcsutaejzi tcsu (4)csu yg0ion/

1/ ojyi;r[waomtotm;v;yg0ion/ (om"u p.s.)

2/ cwi;r avvr;alumi;jzwoe;&e cucaomtorsm;vn; yg0ion/ (om"u b.l, rolled r**- v\mvyAsn;)**

3/ cwi;r jzwoe;jci;r&aomtorsm;vn; yg0ion/ (om"u m**)**

4/ lum;Eiavmuaom ywwur&on torsm;vn;yg0ion/ (om"u f,v,s,z,h**)** **(**Jones,1967,23**)**

[í jzpon/ pum;ozUy&axmir Asn;ou owrw&mwi a';Apc&pw,u

pum;ozy&axmirlunv\i Asn;on 0P\ab;Epbuwi &Eion/ ,i;Asn;on wpv;wn;vn; jzpcsijzprn/ (oUr[w) Asn;wvn; jzpEion/ (Crystal, 2004, 98**)**

[qygon/ xjyi 0;xe;jriu

Asn;qonrm tqwuwuvmaom avvr;alumi;on tjyioUxu&m vr;wpav\mu& cwi;oUta&mu tjyirxur pum;ojy\t*g tpwtyi; wpcc\ wm;q;ywyi aEmu,uralumi jzpvmaom pum;ou ac:on/ (xe;jri? 0;? 1996?45)

[ziqxm;ygon/

ojzpíAsn;oqonrm tqwrwuvmaom avonvnrSrwpqi cwi;oU a&mu&&m cwi;& pum;ojzp t*gtpwtyi;wpcc\ wm;q;ywqUjci;uc&y; tjyioU xucujzpay:vmaom touAsn;o[qEiygon/

KG **we;uav;uAsm(2)y'& Asn;oto;jy\ru jrermpumopeptwi;& Asn;Z,m; u to;jy\í avvmEiygon/**

Manner of articulation	Place of articulation						
	labial	dental	alveolar	alveolar-palatal	palatal	velar	glottal
plosive	p,ph,b		t, th, d			k,kh, g	
glottal stop							ʔ
affricate				ʦ ʦh,ʤ			
nasal	hm,m		hn,n		hɲ, ɲ		
laterial			hl,l				
fricative		θ,ð	s,sh,z	ɕ			
vowel glide	hw,w				j		

y(1) KG **oi&;uav;uAsm(3)y'vm Asn;Z,m;**

uAsm Asn;	u , iaumi	y&uqwuav;	wm0eu , p	ppaygi;
p	-	5	-	5
ph	-	2	2	4
b	4	10	2	16
t	-	4	2	6
th	4	1	1	6
d	2	2	3	7
k	5	1	1	7
kh	-	-	1	1
g	2	2	3	7
tɕ	-	5	-	5
tɕh	1	2	1	4
dʒ	-	-	-	-
m	5	4	6	15
hm	1	1	-	2
n	2	2	-	4
hn	-	-	-	-
ɲ	-	4	3	7
hɲ	-	-	-	-
ɳ	-	-	-	-
hɳ	-	-	-	-
l	4	6	2	12
hl	-	-	1	1
θ	5	-	1	6
ð	1	-	-	1
s	2	2	-	4
sh	1	1	1	3
z	-	4	1	5
ɕ	-	-	-	-
h	3	-	-	3
w	3	-	-	3
hw	-	-	-	-
J	4	3	2	9
ppaygi;	49	61	33	143

Z , m;(1) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'\ Asn;o;prtlura&jyZ , m;**

KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'& Asn;wpv;csi; to;jyrtlura& trsm;q;rm b^b^ Asn;jzply; (16)lur awU&ygon/ r ^m^Asn;o;prrm (15)lurjzply; o;pr tlura& 'w , trsm;q; jzpon/ *s ^ dʒ ^? ñ^ hɲ ^? i^ ɳ ^? i^ hɳ ^? & ^ ɕ ^? 0 ^ hw ^ Asn; to;jyrurawU&ay/ xazmjycsut& uav;rsm;twu &wq&ev , uaom Ewcr; Asn;rsm;u trsm;q;to;jyxm;alumi; awU&ygon/**

2?1?2/ o&

pum;ojzprwi o&on r&rjzpta&;ygon/ talumi;rm Asn;owow toxuí r&Eiaomalumi jzpygon/ o&ygrom toxuí&ygon/ xUalumi k we; uav; uAsm(3)y' \ pum;ozlypepu avvm&mwi o&pep azmxw&e vygon/

o&owrwcsuu 0;xe;jriu

pum;ozUy &axmiowrwcsut& o&on0Pwpcwi rygrjzpaom tjrlawoabmjzpon/ oUjzpío&rygaom 0P[ír&paumi;[ívn;aumi;? o&rygv\i rnon0Pur\ toxuír&[ívn;aumi; qjci;jzpygon/

(xe;jri? 0;? 1996?45)

[azmjyxm;ygon/

a';Apc&pw, u

o&rsm;u o'aA't&Ei pum;ozyt& ziqEion/ o'aA't& avvr; alumi;wpav\mu ywqUr? usO;ajrmi;r r&blum;Eiavmuaom ywwu o xwvyaomtojzpon/ avonv\m\tv, ujzwí vwajrmuom; aom tojzpon/ (Crystal, 2004, 496)

[qygon/

bomaA'ynm&i t*&m'u

o&rsm;on ojyi;orsm;jzpUy; Asn;orsm;? o&a&UAsn;rsm; &wqjci;xu cwi;& tovr;alumi;u yryixuatmi&wq&aom pum;orsm;jzp on/ jcm;em;aom o&orsm;on v\mtaetxm;? Ewcr;\taetxm; ujym;rt& xwvyralumijzpon/ (O,Gradyl,2001,35)

[ziqxm;on/

oUjzpí o&owrwcsursm;u avvmpppaom o'aA'u tajccí ziqrEi pum;ozUpn;rutajccí ziqxm;rwUu awU&ygon/ oUjzp&m o&o[on pum; ojzp t*gtpwtyi; wpcc\ wm;q;ywqUjci;rc&b xuay:vmaom to[í o'aA'&axmir owrw,qEiouoU 0Pwpctwu r&rjzp ta&;ygaom pum;o [í pum;ozUy&axmir avvmowrwEiygon/

2?1?2?1/ o&oeUoeUrsm;

KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'wi o&oeUoeU(7)v;awU&ygon/ ,i;wUrm ^i^?^ e^?^ε^?^a^?^ɔ^?^o^?^u^wUjzpygon/ ,i;o&wUu wuusowprsk;rsk;jzivn;aumi;? EmoEiwuusowprsk;rsk;jzivn;aumi;? &yojzivn;aumi; &wqEiygon/**

(1) ^i^ ta&Uwtywtjye Uo&

toxu	t"ym,	uAsmtrn
^ji ´^	&	(y&uqw)
^pj`i^	ly;	(y&uqw)
^sī^	p	(y&uqw)
^jn̄^	n	(wm0eu, p)
^dī^	'	(u, iaumi)

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^ī^o&u Asn;trsK;rsK;Ei aygi;py í zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/

(2) ^e^ ta&Uwp0uywtjye Uo&

toxu	t"ym,	uAsmtrn
/shè/	aq;	(u, iaumi)
/tɕhē/	ajc	(u, iaumi)
/lè/	av;	(y&uqw)
/nē/	ae	(y&uqw)
^jē^	a&	(y&uqw)
/dwē/	aw	(wm0eu, p)
/mē/	ar	(wm0eu, p)
/phē/	az	(wm0eu, p)

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^e^o&u Asn;trsK;rsK;Ei aygi;py í zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/

(3) ^ɛ^ ta&Uwp0uyi tjye Uo&

toxu	t"ym,	uAsmtrn
/l`ɛ/	v	(u, iaumi)
/nɛ́/	eU	(u, iaumi)
/ bɛ̄/	b,	(y&uqw)
/ hl`ɛ/	vn;	(wm0eu, p)
/ khw`ɛ/	c	(wm0eu, p)
/ shw`ɛ/	q	(wm0eu, p)

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^ɛ^o&u Asn;trsK;rsK;Ei aygi;py í zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/

(4) / a/ **ta&Uty i tjye Uo&**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ θwà/	**om;**	**(u, iaumi)**
/ b ā/	**yg(bm)**	**(u, iaumi)**
/ g ā/	**um(*g)**	**(y&uqw)**
/ t ā/	**wm**	**(y&uqw)**
/ sà/	**pm;**	**(wm0eu, p)**
/ ɲā /	**nm**	**(wm0eu, p)**
/ hmā /	**rm**	**(wm0eu, p)**

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^a^o&u Asn;trsK;rsK;Ei aygi;pyí zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/

(5) ^ɔ^ taemuwp0uyi tjye Uo&

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ bō /	**ay:(abm)**	**(u, iaumi)**
/ d ó /	**awm (a'g)**	**(y&uqw)**

txuygom"ursm;t& wm0eu, puAsmwi /ɔ/သရ **to;jyKjci;u rawU&ay/ u, iaumi uav;uAsmEi y&uqwuav;uAsmwi** /ɔ/သရကို **y^b^Asn;Ei w^'^ Asn;wUEi aygi;pyí zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/**

(6) ^ o ^ taemuwp0uywt0i;o&

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ hō /	**[**	**(u, iaumi)**
/ ðó /	**oU**	**(u, iaumi)**
/ tɛ ò /	**luK;**	**(y&uqw)**
/ tó /	**wU**	**(y&uqw)**
/ kō/	**u**	**(wm0eu, p)**
/ gō/	**u(*)**	**(wm0eu, p)**

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^o^o&u Asn;trsK;rsK;Ei aygi;py í zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/

(7) / u / **taemu tywt0i;o&**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ kù /	**u;**	**(u, iaumi)**
/ θ ū /	**o**	**(u, iaumi)**

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^u/သရကို / k/ **Asn;**/ θ/ **Asn;? wUEi aygi;pyí zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon/**

(၈) / ə / **tv,o&**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ mə -sĩ /	**rpi**	**(u,iaumi)**
/ ə wè /	**ta0;**	**(u,iaumi)**
/ ə - tɕheĩ /	**tcse**	**(y&uqwuav;)**
/ kə lè /	**uav;**	**(y&uqwuav;)**
/ ɲə má /	**nr**	**(wm0eu,p)**
/ thə mˋĩ /	**xri;**	**(wm0eu,p)**

txuygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi ^ə^tv,o&u Asn;trsK; rsK;Ei aygi;pyí zUpn;wnaqmuxm;onu awU&ygon„

txuazmjyygom"ursm;on KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'wi yg0iaom jrerm o&rsm;u azmjyxm;jci; jzpygon/ ,i;uAsmrsm;wi jrermo& (7)rsK;Ei tv,o& ^ə^u to;jyxm;alumi; awU&ygon/**

o&oeUoeU / uAsmtrn	i	e	ɛ	a	ɔ	o	u	ə	ppaygi;
u,iaumi	1	6	3	9	2	6	2	4	33
y&uqwuav;	6	3	6	18	2	5	-	10	50
wm0eu,p	2	9	3	3	-	2	-	4	23
ppaygi;	9	18	12	30	4	13	2	18	106

Z,m;(2) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'\ o&oeUoeUo;prtlura&jyZ,m;**

txuazmjyygZ,m;t& /a/ **o&to;jyr lura& (30)jzply; yxrtrsm;q;awU&ygon/** /e/ **o&Ei** / ə / **tv,o& to;jyr lura& (18)lurp jzply; 'w,trsm;q;awU&ygon/** /u/ **o&to;jyrtlur(2)luromawU&ygon/**

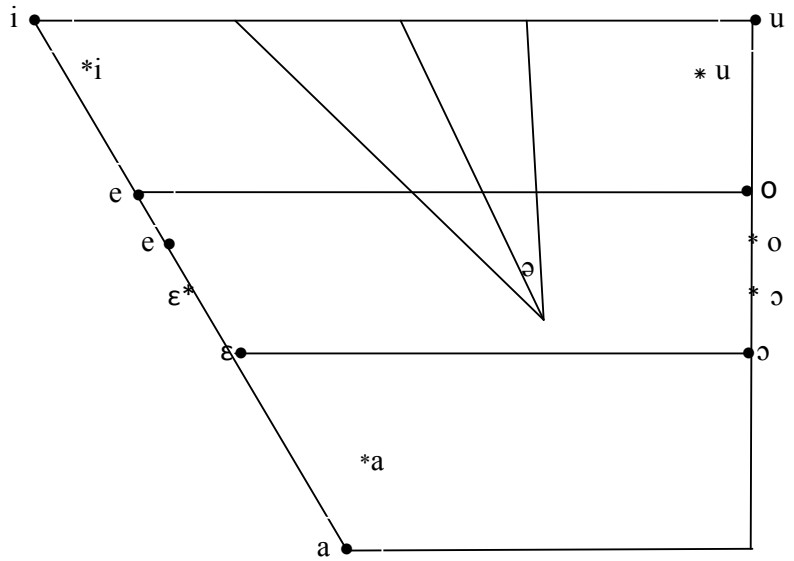

y(2) tajccoEi KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'vm o&rsm; Ei; , Ojyxm;ony *oauwEiuyvsu&aomo&rsm;rm** KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'vm o&rsm;jzpygon/** 2?1?2?2/ o&wrsm;

o&wEi ywouí 0;xe;jriu

o&wqonrm wpcxuyaom o&tpta0; (oUr[w) twuac:on/
o&wwpcwi omretm;jzi o&Epcomygonu awU&ygon/
(xe;jri? 0;? 1996? 36)

[ziqxm;ygon/

KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'wi o&w (2)c &ygon/ , i;wUrm** / ei/ ı / ai/ ı / au/ ı / ou/ **wUjzpon/**

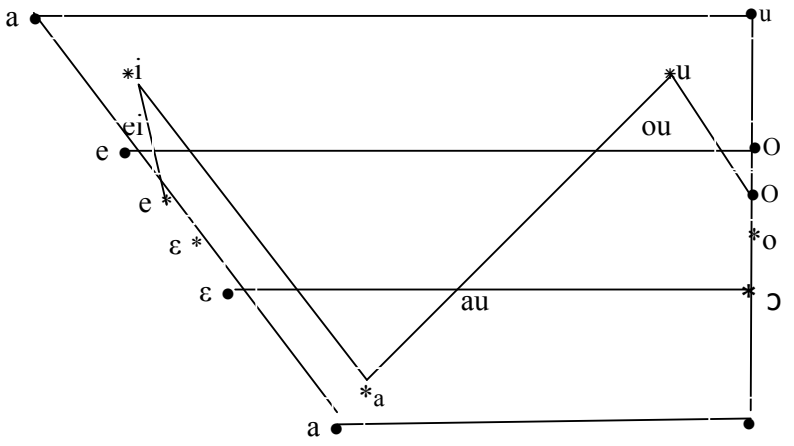

y(3) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'vm o&w jzpy**

KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'& o&wrsm;u toxu&mwi o&w\aemuwi &yojzpap? EmoEi wuusowpccygrom toxuEiygon/**

/ei/ **o&w**

/ei/ **o&w jzp&mwi v\mtaetxm;on** /e/ **o&jzp&mr** /i/ **ɔɔ&jzp&mo\ &ww&u u;ajymi;í** /ei/ **o&w jzpvmon/**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ei?/	**ty**	**(y&uqwuav;)**
/– tcheĩ /	**cse**	**(y&uqwuav;)**
/ei?/	**ty**	**(y&uqwuav;)**

txuygom"ursm;t& y&uqwuav;uAsmwiom /ei/ **o&wrsm;u to;jy\ xm;\y; useuAsm(2)y'wi to;jy\jci; r&aalumi; aw\&ygon/**

/ai/ **o&w**

/ai/ **o&wjzp&mwi v\mtaetxm;on** /a/ **o&jzp&mr** /i/ **o&jzp&mo\&ww&u u;ajymi;í** ^ei^ **o&w jzpvmon/ tavvmcuAsm(3)y'r y&uqwuav;uAsmEi wm0e u,p uAsmw\wi** ^ai^ **o&wto;jy\xm;jci; raw\&ay/**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ wa`ĩ /	**0i;**	**(u,iaumi)**

txuazmjyygom"ut& u,iaumiuAsmwiom ^ai^ **o&wu (2)\ur to;jy\xm;a\umi; aw\&ygon/**

^au^ **o&w**

^au^o&wjzp&mwi v\mtaetxm;on ^a^**o&jzp&mr** ^u^**o&jzp&mo\ &ww&uu;ajymi;í** ^au^**o&w jzpvmon/ tavvmcuAsm(3)y'r y&uqwuav; uAsmEi wm0eu,p uAsmw\wi** ^au^ **o&wto;jy\xm;jci; raw\&ay/**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ ka`ũ /	**aumi;**	**(u,iaumi)**
/ gaũ /	**aumi^a*gi^**	**(u,iaumi)**

txuazmjyygom"ut& u,iaumiuAsmwiom ^au^**o&wu (2)\ur to; jy\ xm;a\umi; aw\&ygon/**

^ou^ **o&w**

^ou^o&wjzp&mwi v\mtaetxm;on ^o^**o&jzp&mr** ^u^**o&jzp&mo\ &ww&uu;ajymi;í** ^ou^**o&w jzpvmon/ tavvmcuAsm(3)y'r wm0eu,p uAsm wi** ^ou^ **o&wto;jy\jci; raw\&yg/**

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/ -joũ /	**&**	**(u,iaumi)**
/ ouʔ /	**ty**	**(u,iaumi)**
/ phjo`ũ /	**jzke;**	**(y&uqwuav;)**
/ louʔ /	**vy**	**(y&uqwuav;)**
/ tẽwnouʔ /	**ukEy**	**(y&uqwuav;)**
/ jo`ũ /	**&;**	**(y&uqwuav;)**

txuazmjyygom"ut& u,iaumiuAsmwiom / oũ/ **o&wEi** / ouʔ/ **u o&wu to;jyk xm;aumi; awU&ygon/**

o&w / uAsmtrn	/ ei/		/ ai/		/ au/		/ ou/	
	/eĩ/	/ eiʔ/	/aĩ/	/ aiʔ/	/aũ/	/ auʔ/	/oũ/	/ ouʔ/
u,iaumi	**-**	**1**	**2**	**-**	**7**	**-**	**1**	**1**
y&uqwuav;	**1**	**2**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3**	**5**
wm0eu,p	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	1	**3**	**2**	**-**	**7**	**-**	**4**	**6**
		4		**4**		**7**		**10**

Z,m;(3) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'\ o&wo;prtkura&jyZ,m;**

2ʔ 1ʔ 3/ 0P

pum;ozUypepwi o&i;Ei 0P[í (2)yi;&on/ Asn;o&i;Ei o&o&i;wU wijyky; jzpygon/ þ tce;wi 0Ppepu wijyrnjzpygon/

0PowrwcsuEiywouí yty(cs)ruo;u

0Pqonrm o&wpc(oUr[w)o;jcm;,epwUjzi zUpn;xm;aompum; ozUy ,epjzpygon/

o;jcm;(oUr[w)to a&murwm aumi;aomto,epwUjzi aygi;py zUpn;xm;aom ,epjzpon/ (P.H Matthew,2005,336)

[ziqxm;on/

oUjzpí 0Pon o&wpv;wn; (oUr[w) Asn;o&u wxm;on totpw tyi;u ac:ygon/

tajcc0PzUpn;y (4)rsk;&ygon/ 4i;wUrm

(1) 0V0

(2) CV0

(3) 0VC

(4) CVC **[íjzpygon/**

tavvmc uav;uAsmrsm;wi 0PzUyrm tajcc0PzUpn;y (4)rS;EiAsn;w ygaom zUpn;y(3)rS; ppaygi; zUpn;y(7)rS;u awU&ygon/ 4i;wUrm

(1) 0V0

(2) CV0

(3) 0VC

(4) CVC

(5) CCV0

(6) CCVC

(7) CCCVC **wUjzpygon/**

zUpn;y (1) 0V0 **0Pyp**

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ ə /	**t**	0V0	**(u,iaumi)**
/aũ/	**atmi**	0V0	**(u,iaumi)**
/ ə louʔ /	**tvy**	0VC	**(y&uqwuav;)**

txuazmjyygom"ursm;t& wm0eu,puAsmwi 0V0 0Pyp rawU&yg/

zUpn;y (2) CV0 0Pyp

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ hmā /	**rm**	CV0	**(u,iaumi)**
/kwá/	**u**	CV0	**(u,iaumi)**
/ b ā/	**yg(bm)**	CV0	**(y&uqwuav;)**
/ lè /	**av;**	CV0	**(y&uqwuav;)**
/ – tɕheĩ /	**cse**	CV0	**(y&uqwuav;)**
/ bɛ̄/	**b,**	CV0	**(y&uqwuav;)**
/ d ɔ́ /	**awm (a'g)**	CV0	**(y&uqwuav;)**
/ tɕ ò /	ကြိုး	CV0	**(wm0eu,p)**
/ kō/	ကို	CV0	**(wm0eu,p)**
/ sà/	စား	CV0	**(wm0eu,p)**
/ ɲā /	ညာ	CV0	**(wm0eu,p)**
/ ɲī/	ညီ	CV0	**(wm0eu,p)**
/ th̀ĩ /	ထင်း	CV0	**(wm0eu,p)**

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi CV0 **0PypEizUpn;xm; alumi; awU&ygon/**

zUpn;y (3) 0VC **0Pyp**

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ ouʔ /	**ty**	0VC	**(u, iaumi)**
/ eiʔ/	**ty**	0VC	**(y&uqwuav;)**

txuazmjyygom"ursm;t& wm0eu,puAsmwi 0VC **0Pyp rawU&yg/**

zUpn;y (4) CVC **0Pyp**

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ θeiʔ/	**oy**	CVC	(ကိုယင်ကောင်)
/ lɛʔ/	**vu**	CVC	(ကိုယင်ကောင်)
/ sheiʔ/	**qw**	CVC	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ ɪouʔ /	လုပ်	CVC	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ ʧhɛʔ/	ချက်	CVC	(တာဝန်ကိုယ်စီ)
/ tɛʔ/	တက်	CVC	(တာဝန်ကိုယ်စီ)

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi CVC **0PypEi zUpn;xm; alumi; awU&ygon/**

zUpn;y (5) CCV0 **0Pyp**

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ phjo`ũ /	ဖြုန်း	CCV0	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ pj`ĩ /	ပျင်း	CCV0	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ pj ` i/	ပြီး	CCV0	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ hmā /	မှာ	CCV0	(ကိုယင်ကောင်)
/ dwē/	တွေ	CCV0	(တာဝန်ကိုယ်စီ)
/ hl`ɛ/	လှည်း	CCV0	(တာဝန်ကိုယ်စီ)
/ khw`ɛ/	ခွဲ	CCV0	(တာဝန်ကိုယ်စီ)
/ shw`ɛ/	ဆွဲ	CCV0	(တာဝန်ကိုယ်စီ)

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi CCV0 **0PypEizUpn;xm; alumi; awU&ygon/**

zUpn;y (6) CCVC **0Pyp**

toxu	**t"ym,**	**0P**	**uAsmtrn**
/ thwɛʔ/	ထွက်	CCVC	(ကိုယင်ကောင်)
/ jwɛʔ/	ရွက်	CCVC	(ပုရွက်ဆိတ်ကလေး)
/ mjɛʔ/	မြက်	CCVC	(တာဝန်ကိုယ်စီ)

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi CCVC **0PypEizUpn;xm; aluMi; awU&ygon/**

zUpn;y (7) CCCVC 0Pyp

toxu t"ym, 0P uAsmtrn

/ tcwnou? / **uREy** CCCVC **(y&uqwuav;)**

txuazmjyygom"ut& tavvmc y&uqwuav;uAsmwi CCCVC **0PypEi zUpn;xm;aluMi; awU&ygon/ useuAsm(2)y'wi rawU&yg/**

0P / uAsmtrn	0V0	CV0	0VC	CVC	CCV0	CC VC	CCCVC	ppaygi;
u, iaumi	3	44	1	2	6	1	-	57
y&uqwuav;	4	32	2	5	7	1	1	52
wm0eu, p	-	26	-	2	4	1	-	33
ppaygi;	7	103	3	9	17	3	1	142

ဇယား(၄) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y' \ 0P o;prtUra&jyZ,m;**

txuazmjyygZ,m;t& tavvmcuav;uAsmrsm;wi CV0 **0PzUy(103)Urjzply; trsm;q; to;jyxm;onu awU&on/ o&\a&Uwi Asn;yg0irrm (3)v;tx &ygon/ o&\aemuwutywAsn; (&yo) yg0iren;aomaLumi &wq&mwi cucrr&b to omr jzpapygon/**

ကျေးဇူးတင်ကြသည်

jrermbmompum;on wuusO bmompum;jzpon/ wuusoonvn; tajcc pum;o,ep jzpontwu pum;ozUywi xnoi;avvmxm;ygon/

wuusoEiywouí upwa0;(p)u

o'aA'qi&m wuusoqonrm wuusobmompum;rsm; twi;pum; v;teut"ym, xi&m;ap&etwu ta&;u;Uy; 0Pwpc\ to ter tjriuac:ygon/ (Walesl, 2001, 394)

[ziqxm;ygon/

oUjzpí wuusoon bmompum;rsm;twu tx;ta&;ygaom to ajymi;vr wprS;u ac:ygon/

jrermbmompum;wi wuuso(3)rS; &aLumi; awU&ygon/ ,i;wUrm

(1) tpo
(2) oajy

(3) u\o ^ oav; wjzpfuygon/

, i;wdu oauwjzi jy&v\i

(1) tpo /-´ ^
(2) oajy ^ -¯ ^
(3) u\o^oav; ^`- ^ [í jy&ygrn/

KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'wi tpo?oajy?u\o^oav;wdu awd&ygon/**

(1) tpo ^-´ ^

toxu	**t"ym,**	**uAsm trn**
/ né/	**ed**	**(u, iaumi)**
/ ji´ /	**&**	**(y&uqwuav;)**
/ d ó /	**awm (a'g)**	**(y&uqwuav;)**
/ tó /	**wd**	**(y&uqwuav;)**
^ma´ /	**r**	**(wm0eu, p)**
/ ga´ /	ɔ	**(wm0eu, p)**

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi tpo^-^rsm;to;jyfa&;zd xm;afumi; awd&ygon/

(2) oajy ^ -¯ ^

toxu	**t"ym,**	**uAsm trn**
^ gaũ ^	**aumi^a*gi^**	**(u, iaumi)**
/ – tɕheĩ /	**cse**	**(y&uqwuav;)**
/ nē/	**ae**	**(y&uqw)**
/ bɛ̄/	**b,**	**(y&uqw)**
/ ɲā /	**nm**	**(wm0eu, p)**
/ sī/	**p**	**(y&uqw)**
^ hmā ^	**rm**	**(wm0eu, p)**
^ɲī^	**n**	**(wm0eu, p)**
/ dwē/	**aw**	**(wm0eu, p)**
/ khw`ɛ/	**c**	**(wm0eu, p)**
/ shw`ɛ/	**q**	**(wm0eu, p)**
/ kō/	**u**	**(wm0eu, p)**

txuazmjyygom"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wioajy ^-¯^rsm;to;jyfa&;zdxm; afumi; awd&ygon/

(3) usoˆoav;ˆ `- ˆ

toxu	**t"ym,**	**uAsmtrn**
/sà/	**pm;**	**(u,iaumi)**
/θwà/	**om;**	**(u,iaumi)**
/lè/	**av;**	**(y&uqwuav;)**
/ phjo`ũ /	**jzle;**	**(y&uqwuav;)**
/ pj`ĩ /	**ysi;**	**(y&uqwuav;)**
/l`ɛ/	**v**	**(y&uqwuav;)**
/hl`ɛ/	**vn;**	**(wm0eu,p)**
/ th`ĩ /	**xi;**	**(wm0eu,p)**
/ jo`ũ /	**&;**	**(y&uqwuav;)**

txuazmjyyg om"ursm;t& tavvmcuAsmrsm;wi usoˆoav;ˆ `- ˆrsm; to;jyla&;zUxm;alumi; awU&ygon/

wuuso / uAsmtrn	tpo\ ˆ_´ˆ	oajy ˆ-_ˆ	usoˆoav;ˆ `- ˆ	ppaygi;
u,iaumi	9	20	19	48
y&uqwuav;	5	25	18	48
wm0eu,p	4	15	8	27
ppaygi;	18	60	45	123

Z,m;(5) KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'\ wuuso o;prtlura&jyZ,m;**

txuygZ,m;t& tavvmcuAsmrsm;wi wuusoo;pr tlura&uavvm &mwioajyˆ-ˆto;jylr(60)lur awU&&ygon/ oajyutrsm;q;to;jylum uav;uAsm rsm; a&;zUxm;aomalumi toomí csomajyjypr&alumi; awU&ygon/

lcliolo;oycsu

þpmwr;on KG **uav;rsm;twu oi&;op oilum;a&;uAsm(3)y'\ pum;o zUyu avvmxm;ygon/ Asn;pepu azmxw&mwi Asn;wpv;csi; to;jylrtlura& trsm;q;rm bˆbˆAsn;jzply; (16)lur yg0iygon/ 'w,trsm;q;rm rˆmˆAsn;jzply; (15)lurylg0iygon/ xazmjycsut& uav;rsm;&wq&ev,uaom Ewcr;Asn;trsm; q;to;jylxm;onu awU&ygon/ o&to;jylruavvmlunaom ˆaˆo&to;jylr tlurrm (30)lurjzply; trsm;q;jzpon/ o&wto;jylru avvmlunaom ˆouˆ o& to;jylrtlurrm (10)lurjzply; trsm;q;jzpon/ 0Pto;jylr (7)rs; awU&ygon/** CV0 **0Pto;jylrtlura&rm (103) lurjzpon/ 0Pto;jylr trsm;q;zUpn;rypjzpygon/**

xjyi tavvmcuAsm(3)y'& wuusoto;jyru avvmunaomoajy^-¯^ to;jyr (60)urjzpy; trsm;q;to;jyxm;aumi; awU&ygon/

tcsyt m;jziqaom KG **oi&;opuav;uAsm(3)y'\ pum;ozyavvm unaom toomrjzpjci;? &;&i;aompum;v;rsm;o;jci;? &wq&v,ujci;? toynm? A[ow w;ym;apjci;wUaumi uav;Eivu;rsm; Epoupvr;c&aom uav;uAsmrsm;jzpyg on/ xUaumi** KG **uav;rsm;twu oi&;opoium;a&; uAsmrsm;onuav;rsm; twu wez;rjzwEiaom uAsmrsm;yi jzpygon/**

e*;

þpmwr;on KG **uav;rsm;twu oi&;op oium;a&;uAsmrsm;r uAsm(3)y'\ pum;ozyu avvmwijyxm;ygon/ pmwr;&ion ,i;uAsmrsm;\ pum;ozyu bmomaA'&axmir avvmxm;ygon/ use&aom uAsmrsm;uvn; bmomaA'en;jzi avvmEiaumi; tlujycsiygon/ þpmwr;on uav;uAsmrsm;u bmomaA'en;jzi avvmvorsm;twu wpaxmiwpae&mr taxmutyay;Eivrrn[,lunrygon/**

usr;u;pm&i;

xe;jri? 0;? (1996)/ *o'aA'l* &euelrU? &euewuov? *st;pynma&; or0g,rtoi;vrwu

xe;jri? 0; (2004)/ *o'aA'bmomaA'tajccl* &euelrU? ynmweaqmiyEywu/

jrermpmtzU0;p;Xme/ (1991)/ *jrermtb"me?* &eue? zwvpoyEywu/

t*vybmompm&i;

Bloomfield, Lenoard.(1963).London, tHe Compton Printing Works Ltd.

Crystal,,D.(2004). ***A DICTIONARY OF LINGUISTICS AND PHONETICS***, 5 th Edition.united Kingdom, Blackwell Publishing Ltd,

Jones,D.(1967) An Outlines of English Phonetics.W.Heffwer sons Ltd, Combridge, 9 th Edition,

Mattew,P.H.(2005).The Concise oxford Dictionary of Lingistices. Oxford University press.

O'Grady, William. Dobrovolsky, katamba (1997). Contemporary Linguistics: an introduction. Longman Ltd.

Wales,katies , (2001), ***A DICTIONARY OF STYLISTICS*** ,Second edition , Person education Ltd.

jrermbmompum;½ tx;jy\rsm;avvmjci;

o&aZm*

pmwr;tus0;

þpmwr;on jrermbmompum;½ tx;jy\rsm;u avvmwijyxm;aompmwr; jzpygon/ jrermbmompum;½ tx;jy\rsm;uwijy&mü tx;jy\rsm;on 0guswi;ü emr? Bu,mwEi wuyí o'gwm0euxr;aqmiEia&umi;? t"ym,uyrav;eu ay:viapEia&umi;u 0guswi;to;rsm;u tavvmcxm;í avvmxm;ygon/ tx;jy\rsm;uwijy&mwi emr tx;jy\? Bu,mtx;jy\ ziqowrwcsursm;? trS;tpm;cjcm;rrsm;? tx;jy\pum;v;rsm; jzpay:vmy? tx;jy\rsm;\ 0guswi;jzpEi&mae&mEi 0guswi;to;rsm;[í avvmwijy xm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm;-tx;jy\? emr? Bu,m? emr0aooe? Bu,m0aooe? 0gus? o'g? to;/

e'ge;

þpmwr;on jrermbmompum;½ tx;jy\rsm;u avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ bmompum;wpcwi 0gp*[aom pum;tpwtyi;rsm;yg0ion/ pum;tpwtyi;rsm;wi tx;jy\[aom tpwtyi;rsm;yg0ionu awU&on/ jrermbmompum;½ tx;jy\rsm;u avvmwijy&mwi emr0aooe (emrtx;jy\)? Bu,m0aooe(Bu,m tx;jy\) ziqowrwcsursm;? trS;tpm;cjcm;rrsm;? tx;jy\pum; v;rsm;jzpay:vmy? tx;jy\rsm;\ 0guswi;jzpEi&mae&mEi 0guswi;to;rsm;[í avvmwijyxm;ygon/ tx;jy\pum; v;rsm; jzpay:vmyuwijy&mwi Bu,muypn;qujci;jzi tx;jy\rsm; jzpay:vmy? Bu,muEpBurxyjci;jzi tx;jy\rsm;jzpay:vmy? Bu,muum&evu? Asn;wvujci;jzi tx;jy\rsm;jzpay:vmyw\u wijyxm;ygon/ tx;jy\rsm;\ 0guswi;jzpEi&mae&mw\u wijy&mwi emrutx;jy\&mwi tx;jy\rsm;\jzpEi&mae&mEi Bu,mutx;jy\&mwi tx;jy\rsm;\ jzpEi&mae&mw\u avvmwijyxm;ygon/ 0guswi;to;rsm;u wijy&m wi tx;jy\pum;v;rsm;on emr? Bu,mwEiwquí tx;jy\yu avvmwijyxm;yg on/ jrermbmompum;½tx;jy\rsm;u avvmjci;on jrermbmompum;\ o'g avvmru taxmutujy\ap&e&n½,í avvmjci;jzpygon/

1/ ziqowrwcsu

jrermbmompum;\ o'gwi 0gp*rsm;tjzp owrwxm;aom emr0aooeEi Bu,m0aooew\u ynm½iw\u trS;rS;ziqxm;luon/

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &eueEiijcm;bmomwuov**

1? 1/ emr0aooe (emr t x;jy\)

emr0aooe ziqcsursm;u avvmlun&mwi 0;omx \ ]jrermo'gop}wi

]]emrux;atmijzpap? us0;atmijzpapjy\aomy'u emr0aooe[ac:on/}}

(1897? 77/)

[ziqxm;ygon/ avmi;pa'; \ ]jrermo'gEio'gpppr}wi

]]emrutx;jy\&e to;jy\aompum;v;wpv;u emr0aooe}}

[qxm;ygon/ (1899? 70/)

0;azarmiwi \ ]ausmi;o;jrermo'g}wi

]]emru x;jcm;apaomy'u emr0aooe[ac:on/}}

[qxm;ygon/ (1955? 45/)

0;aomi;vi \ ]en;opjrermo'g}wi

]]emry'u x;jcm;xi½m;apaom y'uemr0aooey' [ac:on/}}

(1978? 132/)

[qxm;ygon/ jrermpmtzU \ ]jrermo'g}wi

]]emru tx;jy\aomy'u emr0aooe[ac:on/}}

[vn;aumi; ziqxm;ygon/ (2005? 129/)

ynm½iw\ziqcsursm;u avvmlunv\i x;wr;tp0tvmt& t"ym,u tajccí ziqxm;onu aw\&on/ ziqcsursm;t&o;oy&v\i

]]emrutx;jy\onpum;v;jzpaomalumiemr0aooernon/}}

[qEiygon/

1? 2/ ßu,m0aooe (ßu,mtx;jy\)

ßu,m0aooe ziqcsursm;u avvmlun&mwi 0;omx \ ]jrermo'gop}wi

]]ßu,m? emr0aooe? wpyg;aom ßu,m0aooew\ t"ym,u tx;jy\&eo;aomy'u ßu,m0aooe[ac:on/}}

[ziqxm;on/ (1897? 99/)

0;azarmiwi \ ]ausmi;o;jrermo'g}wi

]]ßu,mu x;jcm;apaomy'u ßu,m0aooe[ac:on/}}

[ziqxm;ygon/ (1955? 69/)

0;aomi;vi \ ]en;opjrermo'g}wi

]]ßu,mu x;jcm;apaomy'u ßu,m0aooe [ac:on/}}

(1978? 213/)

[vn;aumi;? jrermpmtz\ ]jrermo'g}wi

]]Bu,mu tx;jy\aomy'u Bu,m0aooe[ac:on/}}

(2005? 66/)

[vn;aumi; ziqxm;ygon/ ynm½iw\ ziqcsursm;u avvm\unv\i x;wr; tpOtvmt& t"ym,utajccí ziqxm;onuaw&on/ ziqcsursm;t& o;oy& v\i

]]Bu,mu tx;jy\on pum;v;jzpaoma\umi Bu,m0aooernon/}}

[qEiygon/

2/ trsK;tpm;rsm;

jrermbmompum;½ o'gwi 0gp*tjzpowrwxm;aom emr0aooe (emr tx;jy\) ?Bu,m0aooe (Bu,mtx;jy\) wuynm½iwu tpOtvmavvmr? bmomaA' avvmrwjzi avvmrrsm;jy\uon/

2? 1/ emr0aooe

jrermbmompum;½ o'gwi 0gp*tjzpowrwxm;aom emr0aooe trsK; tpm;cjcm;rrsm;u avvm\un&mwi 0;omxu]jrermo'gop}wi

(1) *Pemr0aooe (emry'*Puazmjy)

(2) yrmPemr0aooe (ta&twu ten;trsm;uazmjy)

(3) e'óeemr0aooe (emry'uñejy)

[ío;rsK;cjcm;xm;ygon/ t"ym,utajccí cjcm;xm;onu aw&on/ avmi;pa';u]jrermo'gEio'gpppr}wi

(1) *Pemr0aooe (aumi;aomv? vaomye;? Bu;aomjci;)

(2) yrmPemr0aooe (yxr? o;? tcsKU? tm;v;? rsm;rsm;)

(3) oAemr0aooe (þ? on? x? [?,i;)

[ío;rsK;cjcm;xm;ygon/ t"ym,utajccí cjcm;xm;on/ 0;azarmiwi\ ]ausmi;o; jrermo'g}wi emr0aooeu

(1) Bu,memr0aooe

(2) emremr0aooe

[íEprsK;cjcm;xm;on/ zUpn;wnaqmuyu tajccícjcm;xm;on/ xjyi emr0aoo ersm;u trsK;tpm; o;rsK;xyrcjcm;xm;on/

(1) ta&twuemr0aooe (vwpa,mu)

(2) tñe;emr0aooe (þ? x?,i;)

(3) yrmPemr0aooe (rsm;pm? tcsKU? tv;p? cyor;)

[í trsKd;tpm;o;rsKd; xyrcjcm;xm;on/ þwit"ym,u tajccíjcm;xm;on/ q&m,'oe\ ]jrermo'g} wi emr0aooeu

(1) emrpm;emr0aooe (þ? x? b,? tjcm;)

(2) Bu,memr0aooe (vjrw? top? cyq;q;)

(3) ue;*Pe;emr0aooe (Ep? aumi? a,mu? c? p;)

[í o;rsKd;cjcm;xm;ygon/ t"ym,Eiz⁄pn;wnaqmuyurwní cjcm;xm;on/ 0;aomi;vi\ ]en;opjrermo'g} wi

(1) *P&nemr0aooe (pmtyop? 0aomv)

]]emry'*Pt&ntcsi;uazmjytx;jyKaomy'u*P&njy emr0aooe[ac:\/}} (1978? 133/)

(2) tñe;emr0aooe (þtr? 'azmiwe)

]]te;ta0;or[wjyqcly;aom emry'u ñejyaom emr0ao oey'u tñe;emr0aooe[ac:\/}} (1978? 133/)

(3) ocsmemr0aooe (vo;a,mu? b&m;cEpq)

]]ta&twuujyaom ocsmy'rsm;u ocsmemr0aooe[ac: \/}} (1978? 136/)

(4) yrmPemr0aooe (tcsKU? tm;v;)

]]ta&twu twtusurjy? tcsKUt0uten;trsm;ujyaom emr0aooeu yrmPemr0aooe[ac:\/}} (1978? 146/)

(5) emremr0aooe (jrermEii? a&t;)

]]rr\a½U?aemuü½aom emry'u x;jcm;apaom emrwpcu emremr0aooe[ac:\/}} (1978? 147/)

(6) Bu,memr0aooe (tyaeaomusm;? zwpm)

]]a½Uor[waemuü½aom emry'u tx;jyKueowayKaom Bu,mu Bu,memr0aooe[ac:\/}} (1978? 149/)

(7) ypmemr0aooe (rnolaompmty? b,vv)

]]emry'wpc*P?&nñe;csu? ocsm? yrmPpaom emr0ao oe (6)rsKd;u ar;aomy'u ypmemr0aooe[ac:\/}} (1978? 150/)

[ícEprsK; cjcm;xm;ygon/ t"ym,Eiz,pn;wnaqmuyurwní cjcm;xm; on/ jrermpmtz,\ ]jrermo'gwi emr0aooeu

(u) *P&njyemr0aooe

(c) tñe;emr0aooe

(*) ocsmemr0aooe

(C) tar;emr0aooe

[í teut"ym,t&av;rsK; cjcm;xm;ygon/

(u) *P&njyemr0aooe

]]emr\ *Pt&ntcsi;ujyí,i;emru tx;jyKony'u *P&njy emr0aooe[ac:on/}}

om"u/ /vrm?aumi;?ru?cg; (2013? 58/)

(c) tñe;emr0aooe

]]emruñejyjci;jzi tx;jyKony'u tñe;emr0aooe[ac:on/}}

om"u/ /þ?on?x?wpyg; (2013? 59/)

(*) ocsmemr0aooe

]]ta&twuuvn;aumi;?tpOuvn;aumi;?ten;trsm; yrmPuvn;aumi;azmjyí emru tx;jyKony'u ocsm emr0aooe[ac:on/}}

om"u/ /wp?Ep?o;?tcs,?tv;p (2013? 59/)

(C) tar;emr0aooe

]]tar;oabmjziemru tx;jyKaomy'u tar;emr0aooe[ac:on/}}

om"u/ /rnr?rnon?b,?b,avmu (2013? 60/)

emr0aooeu z,pn;wnaqmuyt& Eprsk; cjcm;xm;ygon/

(u) yiuemr0aooe

(c) aygi;pyemr0aooe

(u) yiuemr0aooe

]]jrermo'gen;jzi cpwívn;r&?aygi;pyz,pn;xm;jci;vn; r[w?e*rvtwi;½aomemr0aooeu yiuemr0aooe[ac:on/}}

om"u/ /aumi;?jri?at;?cs (2013? 125/)

(c) aygi;pyemr0aooe

]]emr0aooewpc ten;q;yg0ivsu emrwpcEijzpap? emr 0aooewpcEijzpap aygi;pyzUpn;xm;aom emr0aooeu aygi;pyemr0aooe[ac:on/}}

om"u/ / ½yajzmi? rsupr? nzsi;? us, jye (2013? 126/)

emr0aooersm;u trsK;tpm;rsm;cjcm;&mwi wpO;EiwpO; trsm;pwnonu awU&on/ O;omx? avmi;pa';? ,'oeEi O;azarmiwiw trsK;tpm;cjcm;y trsm;p wnly; O;aomi;viEi jrermpmtzUw trsK;tpm;cjcm;y trsm;p wnonuawU&on/ emr0aooetrsK;tpm;cjcm; trnowrw&mwi t"ym,EizUpn;yurwní trncjcm; xm;onuawU&on/ emrpm;Eiue;*Pe;wu emr0aooersm;tjzp owrwxm; onuawU&on/ ue;*Pe;emr0aooewi rsK;jyrsm;u xnoi;xm;onu awU&on/ emrpm;Eiue;*Pe;won emr\tpm;o;Eiaomaumi emrtrsK;tpm;wi yg0ily;jzp on/ emrrsK;crsm;jzpon/ xjyipr;oyabmit& avvmun&mwi *P&njy emr 0aooersm;on]vovm;? aumi;ovm;? awmovm;} ponjzi]]-----ovm;}} [aom pr;oyabmi twi;0ia&mu jzpEiaomaumi Bu,mrsK;crsm;yijzpon/

2? 2/ Bu,m0aooe

jrermbmompum;½ o'gwi 0gp*tjzpowrwxm;aom Bu,m0aooe trsK;tpm;cjcm;rrsm;u avvmun&mwi O;omx\]jrermo'gop}wi

(1) umvujyaomBu,m0aooe½; (,ae? eujze)

(2) Xmeujyaom Bu,m0aooe½; (þo? xwi)

(3) en;? *P? bm0ujyaom Bu,m0aooe½; (twwu? raumi;waumi;? y&r;ywm)

(4) yrmPujyaomBu,m0aooe½; (tve? en;en;)

(5) 0ecpum;? jii;y,pum;? {uepum;? taeuepum;ujyaom Bu,m0aooe½; (tre)

[í Bu,m0aooe½; ig;rsK;cjcm;xm;ygon/ t"ym,utajccí cjcm;xm;onu awU&on/ avmi;pa'; \]jrermo'gEio'gpppr}wi Bu,m0aooeu

(1) Bu,m0aooe½; (,ae? þo? tvsitjre? tirwe? pipp? to;o;? xalumi)

(2) orEBu,m0aooe (v|i)

[í Eprsk;cjcm;xm;on/ zUpn;wnaqmuyu rwnícjcm;xm;on/ ,'oe\]jrerm o'g}wi Bu,m0aooeu

(1) Bu,m0aooeppppprsm;

]]{ue? tvum;? vm;vm;}}

(2) tñe;emr0aooeu aemuvuBu,mu jynpatmi rr;rxm;aom Bu,m 0aooersm;

]]tb,olaeoen;? xolaeon? b,avmuBu;oen;}

(3) Bu,m½; (ol) Bu,maygi;u tajccí zUpn;xm;aom Bu,m0aooersm;

]]tveBu;on? wapmi;Iunon? aumi;pmvyon}}

(4) r&i;Bu,mupypn;quxyaIumjci;jzizUpn;xm;aomBu,m0aooersm;

]]ravmuwavmu? rrwr}}

(5) emruEpBurxyjci;jzi zUpn;xm;aom Bu,m0aooersm;

]]tcgcg? tBurBur? tjynjyn}}

(6) 0Pwpcjzi tpjy/zUpn;xm;aom Bu,m0aooersm;

]] tn? wnwn;}}

(7) tr0gusc

]]tu,í? tx;ojzi? tu,jzpí}}

(8) Bu,m0aooeypn;

]]uol? csn;? p? wn;? v{i}}

(9) Bu,mypn;

]]vuoltyon? tvolvuon? IrUola&muon}}

[í (9)rS; cjcm;xm;on/ zUpn;wnaqmuyu rwní cjcm;xm;on/ Bu,m0aooe trS;tpm;cjcm;rü Bu,m0aooeypn;]uol}u Bu,m0aooe tjzpro;Eiyg/ xaIumi]uol} wi ten;i, tm;en;csu½onu awU&on/ O;azarmiwi\ ]jrermo'g}wi Bu,m0aooe jzpay:vmytrS;tpm;rsm;u azmjy xm;on/

]]vuav;on ivsuvm\/}}[q&mü]ivsuon}vm\} Bu,my' aqmi½uyu jyaomBu,m0aooey'jzp\/ þol]ivsu}on]i}Bu,mü]vsu} aemuquwjci; jzpon/}}

(1955? 69/)

Bu,mEpBurxyBu,m0aooe - jrejre

um&ewEpv;pyBu,m0aooe - rwww

]w} ygaomEpoxuBu,m0aooe – wqw

BurEpcgxya½U]t} xnaomBu,m0aooe - tBurBur

]pr}Epcgxya½U]w} xnaomBu,m0aooe - wprpr

]ce} waomBu,m0aooe - jAe;ce

ßum;ü]w} xnaomßu , m0aooe - ½ww&u

Epv;xyum&ewo;v;pyßu , m0aooe - \y\;w;w;

]t?w} av;v;pyßu , m0aooe - twwu

Epßurxyav;v;pyßu , m0aooe - vsivsijrejre

O;azarmiwiu

]]ßu , m0aooeon omreßu , muomru emr0aooetjzpo;aomßu , m? ßu , memr\ tpwtyi;jzpaom ßu , m? ßu , m0aooe\ ßu , mwuvn; x;jcm;apEion/}}

[qxm;on/ (1955? 71/)

O;aomi;vi\ ]en;opjrermo'g} wi ßu , m0aooeu

(1) en;emßu , m0aooe (us , avmipm? tvsitjre)

(2) yrmPßu , m0aooe (tve)

(3) ca0ßu , m0aooe (wpq , us? 50usyom;p)

(4) ypmßu , m0aooe (rnuo? rnr\)

[í (4) rs\;cjcm;xm;on/ t"ym , u tajccí cjcm;xm;on/

(1) en;emßu , m0aooe

]]tvy (ßu , m) wpcu rnuo? b , y? b , vvyonu azmjy aomy'u en;emßu , m0aooe[ac:\/}}

(1978? 214/)

(2) yrmPßu , m0aooe

]]tvy (ßu , m)wpcu b , Epßur? b , Epcg? b , Epxy? b , avmu jy\vyonu azmjyaomy'u yrmPßu , m0aooe [ac: \/}} (1978? 215/)

(3) ca0ßu , m0aooe

]]tvy (ßu , m) wpcu tntr\ca0 vyaqmirjyaom y'u ca0ßu , m0aooe[ac:\/ tjcitw , ? tcsetw , ? twi;twm y'rsm;aemuwi us? p? usp ypn;rsm;quxm;aomy'rsm; onca0 ßu , m0aooey'rsm;jzp\/}}

(1978? 217/)

(4) ypmßu , m0aooe

]]rno? rnuo? b , v? b , E , ? b , avmu? rnr\avmu b , Epßur? b , Epcg? b , avmupvyoen;[ar;aomy'u ypmßu , m0aooe[ac:\/}}

(1978? 217/)

jrermpmtz\ ]jrermo'gjwiu,m0aooeu

(1) tcsejyu,m0aooe

(2) trt&mjyu,m0aooe

(3) tajctaejyu,m0aooe

(4) yrmPu,m0aooe

(5) tar;u,m0aooe [í teut"ym,t& (5) rS;cjcm;xm;on/

(1) tcsejyu,m0aooe

]]tcseumvujyjci;jzi u,mutx;jyaomy'u tcsejy u,m 0aooe [ac:on/}}

om"u/ /apmapm? lumjripm? rlumcP? csucsi; (2013? 66/)

(2) trt&mjyu,m0aooe

]]aqmi½uytrt&mu jyjci;jziu,mu tx;jyaomy'u trt&mjy u,m0aooe[ac:on/}}

om"u/ /½aopm? vsijrepm? uyu½? ly(;w;w; (2013? 67/)

(3) tajctaejyu,m0aooe

]]tajctaeujyjci;jzi u,mutx;jyaomy'u tajctaejy u,m0aooe[ac:on/}}

om"u/ / taotcsm? {ue? tre? pipp? rcs (2013? 67/)

(4) yrmPu,m0aooe

]]rna½? rnr(yrmPu jyjci;jzi u,mu tx;jyaomy'u yrmPjy u,m0aooe[ac:on/}}

om"u/ /tve? en;en;? rsm;pm? tqrwe (2013? 67/)

(5) tar;u,m0aooe

]]ar;jre;jci;jzi u,mutx;jyaomy'u tar;u,m0aooe [ac:on/}}

om"u/ /rnr(? b,v? b,avmu? (2013? 67/)

zUpn;wnaqmuyt&u,m0aooeu

(1) Epurxyu,m0aooe

(2) ypn;quu,m0aooe

(3) um&evuu,m0aooe

[í o;rS;cjcm;xm;on/

(1) Epurxyu,m0aooe

]]Bu , mujzpap? emr0aooeujzpap Epburxyjci;jzijzpvm
on Bu , m0aooeu Epburxybu , m0aooe[ac:on/}}
om"u/ / jrejre? w;w;? aumi;aumi;? av;av;pm;pm;?
(2013? 224/)

(2) ypn;quBu , m0aooe

]]Bu , mujzpap? emr0aooeujzpap ypn;qujci;jzi jzpvm
on Bu , m0aooeu ypn;quBu , m0aooe[ac:on/}}
om"u/ / cskompm? tue? w'e;'e;? w&py? cyky;yk;
(2013? 225/)

(3) um&evuBu , m0aooe

]]Bu , m or[w emr0aooe\ a½Uüjzpap? aemuüjzpap?y'&i;
Eium&ewvujci;jzijzpvmon Bu , m0aooeuum&evu
Bu , m0aooe[ac:on/}}
om"u/ / qmwmwm? eww? y;v;yuvu (2013? 229/)

Bu , m0aooersm;u trsk;tpm;cjcm;&mwi O;omxEi avmi;pa';wcjcm; ywn on/ O;aomi;viEi jrermpmtzU\ teut"ym , t& cjcm;xm;aom Bu , m0aooe trsk;tpm;rsm; wnonuawU&on/ O;azarmiwiu zUpn;wnaqmuyt& trsk;tpm; rsm; cjcm;xm;onuawU&on/ Bu , m0aooe trsk;tpm; cjcm;trn owrw&mwi t"ym , Ei zUpn;wnaqmuyurwní trncjcm;owrwxm;on/ Bu , m0aooe ½;tjyi Bu , muypn;quí zew;xm;aom Bu , m0aooersm;pm ½on/ Epburxyí vn;aumi;? um&evuívn;aumi; zew;xm;aom Bu , m0aooe rsm;pm½onu awU&on/

O;ri;vwu]jrermo'gavvmcsutp&icpmrsm;wi emr0aooe? Bu , m 0aooe [í cjcm;jci;r½ay/ tx;jyk[aomto;jziom azmjyxm;on/ tx;jykon emrEi Bu , mEpcv;u tx;jykEiaumi; azmjyxm;on/ tx;jyku

(1) Epxyjykaompum;v;rsm;yg0ionetx;jykrsm;
]v;v;? rsm;rsm;? en;en;? i , i , ? pppp?ww?usus ?x;x;? awmawm?
qe;qe;? aoaocsmcsm? pO;pO;pm;pm;? vyvy½m;½m;? e;e;em;em;?
&m&mpp}

(2) Epxyjykaompum;v;rsm;u xyí tx;jykaom pum;v;rsm;
]oy? w , ? awmawm}

(3) tx;jykcemr? Bu , mw\ a½wiaeí tx;jykaom pum;v;rsm;
]tc? tue? tvv? tvum;? trsm;? trsk;rsk;? A&Asp? tww? t&i?

tirwe? csmvyw? tc? wu , ? wjzn;jzn;? awmawm? w , ? pipp? oy? we;ve;? wvlwv? aemi? ½ww&u? Za0Z0g? ZaumZu? aemi? wvnvn}

[í o;rsl;cjcm; azmjyxm;on/

a'guwmuwovi;azmuvn;]jrermOgp*rsm;Ei tx;jy(rsm;} pmwr;wi tx;jy([o;on/ tx;jy(rsm;u

(1) Bu , m tx;jy(rsm;

(2) emra½U tx;jy(rsm;

(3) emraemu tx;jy(rsm;

(4) tx;jy(\ tx;jy(rsm;

[í trsl;tpm;av;rsl; cjcm;xm;on/

(1) Bu , m tx;jy(rsm;

(u) tquypn;ygaomv;csi;Bu , mrsm;

]tve? tem;? tw? wapmi;? w0? rw&m;? aumi;pm? rsm;pm? jyi;pm? vepm? taumi;q;? tx;yi? rsuce}

(c) EpBurxyBu , mrsm;Eiypn;quEpBurxyBu , mrsm;

]aumi;aumi;? ouou? vmvm? om;om;? wjzn;jzn;? t0i;0i;? cyapmapm? e;e;av;? en;en;avmu? vvBu;? awmawmuav;? v , v , e? en;en;r? rjynwjyn? ravmuwavmu? rtywty/

(*) ujym;aomBu , mEpc

]ajymi;jye? pipp? w;w;? a0vnvn? ly(;csKcsK? wwusus? tjyntp? &u&upupu? aysmaysm½i½i? tBu;tus , ? tvsi tjre? tawm toi? re;ra0;? tjrwwE;? tv , wu? tywjyi;? wtwlo? roro m? r½rao? rausrey? wwwqw? vsijrepm? aumi;repm? lir;csr;pm? av;pm;pm? tauseyq;? toijrwq;? wjzpawmuawmu? wp;w&r? tar;wBu(iBu(i? qqnn? ly(;ly(;½i½i}

(C) emrEiBu , maygi;aomBu , m tx;jy(rsm;

]tcr? tcser? tvnus? tpr;ue? 0wausOwue? pw½nvu½n? pwat; vuat;? en;revr;re? qusea&use? tqurjyw? pepwus *½wpu? tvm;wyi}

(i) emrwpcxuyaom Bu , m tx;jy(rsm;

]wtm;? wpcg? Epcg? wp&ujcm;? wpa , muwn;? wpcse? aepO? lpu wpu? wpaeaom? wpouv;? wpcsev;? wptrv;? aewi;? wpaev;? EppOvwi;? rsuEmcsi;qi? txyxy? tcgcg? cPcP? tyi;yi;? yxrq; yxraom? ra½;raEmi;? a½;acw? }

(p) ½y&i;wpcygíxyrcr&aomßu , m t x;jy(rsm;

]cP? v u v? , c? xyr? wri? yxr? 'w , ? t(rwr;}

(q) um&ew? As n;wv u ßu , m t x;jy(rsm;

]awmuav{mu? ue ve? yu v u? rwww? ysm , ;ysm , m? z½z&? t m;&yg;&? , iw , iwi? aygwaygawm? zmozmom? [wwyww? pE;paemi? [eßu; yeßu;? uysmu , m? uysuu&u? uajymi;ujye? A&r;Awm? em;yem;qm}

(Z)]w} a½Uwaomjrnop t x;jy(rsm;

]wusnusn? w0w0w? w00? w'i;'i;}

(2) emra½U t x;jy(rsm;

(u) t quypn;waomßu , mrsm;

]t v wuav;? t x;av , mO? tjre&xm;? rEi0e? taumi;q;? te;q;? t q;q;? r v q;? (y(;w;w;}

(c) Epßurxyßu , mrsm;

]apmapm? ½;½;? cy½i½i}

(*) rwnaomßu , mEpcygaomemr t x;jy(

]yiyiye;ye;? t ci;tap? t v , t vw? jymaemuaemu? tjyi;xeq;? t x;jcm;q;? upm;w(uav;? om;r v}

(C) emrEißu , mEpcwaom emr t x;jy(rsm;

]pjy? u , yi? v u½? tajcc? tpr;ue? u , tm;u , u;}

(i) emrrsm;omygaomemr t x;jy(rsm;

]jrerm? Eiia&;? ynma&;? oyynmausmi;? tay:q;xy? tpeq;tce;? wpaeaomnae? wcsUaomvrsm;? armiarmiuolaomvw}

(p) xyrcr&aomemr t x;jy(rsm;

]t(rwr;? , c? v u v? A[? tjcm;? yrmP? tcsU? wpcsU}

(3) emraemu t x;jy(rsm;

(u) t quypn;waomßu , m t x;jy(rsm;

]tcsU? top? ta[mi;? te;? tßu;? vr;rßu;? rsm;pm?

(c) Epßurxyßu , mrsm;

]t rßu;ßu;? v00? wnwn? ww? ausmausm? to;o;? aps;aygaygu av;? cya[mi;a[mi;}

(*) rwaomßu , mEpcygaomemraemu t x;jy(rsm;

]tjyn tp? t w t us? tajrmu tjrm;? tjzLpwpw}

(C) emrEiBu , mEpcv;ygaomemraemu tx;jy(rsm;
]trS(;p? revl;a&ay:}
(i) emrrsm;omygaomemraemu tx;jy(rsm;
]ye;trS(;rS(;? jyne , t&y&y}
(p) cjcm;r&aom½y&i;wpcygonemraemu tx;jy(rsm;
]wum? tm;v;}
(4) tx;jy(\ tx;jy(rsm;
]awmawm? us , us , ? ouou}
xjyi tx;jy(rsm; zUpn;wnaqmuyu
(1) v;csi;pum;v;rsm;
(2) tquypn;waompum;v;rsm;
(3) aygi;pypum;v;rsm;
(4) um&exyygaompum;v;rsm;
[íav;rS(cjcm;xm;ygon/ *sLv , 0wvu]o'gy(ur;}wi Bu , m0aooeu
(1) Bu , m0aooe½;
]w , ? tirwe? tjrwr;? rcs}
(2) aygi;pyBu , m0aooersm;
]wpcgwav? cPwjz(w? tao;pw? v;}
(3)]ce} tquypn;ygaomBu , m0aooe
]be;ce}
[í o;rS(;cjcm;xm;on/

bmomaA'tjrit& avvmrwi O;ri;vwEi a'guwmazmu tx;jy(rsm; [o;í tx;jy(rsm;u zUpn;wnaqmuyt& trS(;tpm;rsm; cjcm;xm;on/ *sLv , 0wvu Bu , m0aooeuomazmjyí zUpn;wnaqmuyt& Bu , m0aooe trS(;tpm;rsm;cjcm; xm;on/ tx;jy(rsm;zUpn;wnaqmuyu avvmun&mwi emr? Bu , mwuypn; quí zew;xm;aom emr tx;jy(? Bu , m tx;jy(rsm;pm½ onuawU&on/ emr0ao oersm;on Bu , mrS(;crsm;jzponu awU&on/ Bu , m0aooersm;on Bu , muypn; qu? Epxyjy(? um&evuí zew;xm;aom Bu , mrS(;crsm;jzponuvn; awU&on/ emrEiemr? Bu , mEiemr aygi;pyxm;aom tx;jy(rsm;uvn; awU&on/

3/ tx;jy(pum;v;rsm;jzpay:vmy

tx;jy(pum;v;rsm; jzpay:vmyEiywouí avvmun&mwi tx;jy(pum;v; trsm;pon Bu , muypn;qu? EpBurxy? um&evujci;jzi tx;jy(pum;v;rsm; jzpvm onu awU&on/

3? 1/ tu ,muypn;qujci;jzi tx;jy\pum;v;rsm; jzpay:vmy

w0? wapmi;? wjcr;? wpw? wv? tjre? taE;? tvv? tvsitjre? tue? tutze? tavtvi? tvtacsm? tawmtoi? tu;tus,? tywjyi;? tjrwwE;? wtwlo? wwwqw? av;pm;pm? vsijrepm? cslompm? om,mpm? w&i;wE;? w,w,? w½wao? uajymi;ujye? uvruusp? om,maom? ,Oaus;aom? taetxi? wjzn;jzn;? wvnvn? tauseyq;? toijrwq;? *½wpu? taumi;q;? te;q;? tq;q;? rausrey? re;ra0;? ravmuwavmu? rjynwjyn? pepwus? tqurjyw? cr;em;aom? at;aom? wpp? txyxy? tcgcg? ravmuwavmu? tcs? top? ta[mi;?/

3? 2/ tu ,muEpxyjy\jci;jzi tx;jy\pum;v;rsm; jzpay:vmy

jrejre? aE;aE;? ouou? wnwn? us,us,? owow? aumi;aumi;? ajzmiajzmi? apmapm? nunu? yg;yg;? jyi;jyi;? eueu? rsm;rsm;? en;en;? xx? w;w;? tu;tu;? ao;ao;? 00? awmawm? vsivsijrejre? ououvuvu? aysmaysmyg;yg;? av;av;pm;pm;? e;e;em;em;? vyvy½m;½m;? aoaocsmcsm? pO;pO; pm;pm;? &u&upupu? wwusus? aysmaysm½i½i? yiyiye;ye;? x;x;jcm;jcm;? jrejreqeqe? at;at;aq;aq;? ajyajyjypjyp? ñmñmwmwm? nnnmnm? \r\i\r\iqiqi? nnñwñw? vwvw qwqw? cs\cs\omom? ve;ve;qe;qe;/

3? 3/ tu ,muum&evu? Asn;wvujci;jzi tx;jy\pum;v;rsm; jzpay:vmy

\y\;w;w; ? rwww? eww? Ogwmwm? y;v;yuvu? awmuav\mu? uelve? ayawaw? rmwmwm? ysm,;ysm,m? tm;&yg;&? ,iwiwi? aygwaygysu? em;yem;qm? [eu;yeu;? we;ve;? Za0Z0g? pww? qmwmwm? yuvu? uysmu,m? uajymi;ujye? em;yem;qm? n\ww? azsmawmawm? jzLww? E\ww? n\nunu? cs\ww? cs\Owiwi? cg;wm;wm;? r;w;rwww? ysuwuwu/

4/ tx;jy\rsm;\Oguswi;jzpEi&mae&m

Oguswpcwi tx;jy\pum;v;rsm;on Ogus\t"ym,u yrjynpatmi azmjyay; Eionuaw\&on/ Oguswi;ü tx;jy\rsm;on emr? tu,mwEiwquí tx;jy\ wm0eu xr;aqmiEia\umi; aw\&on/

4? 1/ emru tx;jy\&mwi tx;jy\rsm;\jzpEi&mae&m

Oguswi;ae&mt& tx;jy\pum;v;rsm;u avvm\unv\i

]]jcxwi pr;ve;aom jruci;rsm; ½on/}}

]]atmiatmi pmtyopwpty 0,vmw,/}}

]]vwqwaom to;tErsm;u pm;yg/}}

]]re;uav;on vyaom tusu 0wqixm;on/}}
]]taron awmuyaom pevnqu 0,on/}}
]]ukeron cg;aomaumzu Buku on/}}
]]0;av;on um;topwpp; 0,on/}}
]]ta':on cHaomtpm;tpm;u rBuuyg/}}
]]vvon ,0aus;aomre;uav; jzpon/}}
]]tzm;on av;vaomjci;awmi;u o,vmon/}}
]]jrjron rbu ½aoaom re;uav; jzpon/}}
]]use;rma&;twu vwqwaom to;tErsm;u pm;oion/}}
]]vwi; csHomaom pum;u ajymoion/}}
]]atmiatmion x;cHeaom ausmi;om; jzpon/}}
]]rcijron re;rv wp0; jzpon/}}

pon 0guswwi emrtx;jyrsm;on emr\a½aemu Epae&mv;wi 0ia&mu jzpEi alumi; awU&on/

4? 2/ Bu,mu tx;jyU&mwi tx;jyrsm;\ jzpEi&mae&m

0guswi;ae&mt& tx;jyUpum;v;rsm;u avvmlunvti

]]uav;on us,avmipm iaeon/}}
]]oon um;u vsijrepm armi;on/}}
]]ausmi;oausmi;om;rsm;u q&mu ½aopm Ewquon/}}
]]rcion pum;u csHompm ajymon/}}
]]vvon ocsi;u om,mpm oqon/}}
]]uav;on aysm½ipm upm;aeon/}}
]]piay:wi pmtyrsm;u oyoy&y&ypxm;on/}}
]]tz;ton aE;au;pm vr;avmuvmon/}}
]]rron tvyu *½wpuvyon/}}
]]oon vBu;u rav;rpm; ajymon/}}

pon0guswwi tx;jyrsm;onBu,mu tx;jyU&mwi Bu,m\a½wpe&mwn;wiom 0ia&mujzpEialumi; awU&on/ cti;csutaejzi tajym0gusrsm;wi]pm;ouou? vmouou} [Bu,m\aemuü tx;jyuxm;í o;wwonuvn; awU&on/

5/ 0guswi;to;rsm;

0guswi; to;rsm;t& tx;jy\rsm;u avvmunv\i

]tve}[aompum;v;u

]]tve jreon}} [q&mwi]tve} on Bu,mu tx;jy\on/

]]tvevaom re;uav;}} [q&mwi]tve} on]vaom} [aom emrtx;jy\u xyí tx;jy\onu aw\&on/

]]tveaocsmpm vyon}} [q&mwi]tve} on]aocsmpm} [aom Bu,m tx;jy\u xyí tx;jy\onu aw\Eion/

]vy}[aompum;v;u

]]taron vyaom ye;u 0,vmon/}} [q&mwi]vy} on]aom}[aom tquypn;t&]ye;} emru tx;jy\onu aw\&on/

]]ye;u vypm yeon}} [q&mwi]pm} [aomtquypn;t&]vy} on]yeon} [aomBu,mu tx;jy\onu aw\&on/

]om,m} [aompum;v;u

]]om,maom ocsi;o}} [q&mwi]om,m} on]aom} [aom tquypn;t&]ocsi;o} [aom emru tx;jy\onu aw\&on/

]]ocsi;u om,mpm oqon}} [q&mwi]om,m} on]pm} [aom tqu ypn;t&]oqon} [aomBu,mu tx;jy\onu aw\&on/

]vsijre} [aompum;v;u

]]vsijreaomjri;}} [q&mwi]vsijre} on]aom} [aom tquypn;t&]jri;} [aom emru tx;jy\onu aw\&on/

]]vsijrepm ajy;on}} [q&mwi]vsijre} on]pm} [aom tquypn;t&]ajy;on} [aomBu,mu tx;jy\onu aw\&on/

]½ao} [aompum;v;u

]]½aoaom trt&mjzi ay;on/ }}[q&mwi]½ao} on]aom} [aom tqu ypn;t&]trt&m} [aom emru tx;jy\onu aw\&on/

]]½aopm ueawmon}} [q&mwi]½ao} on]pm} [aom tquypn;t&]ueawmon} [aomBu,mu tx;jy\onu aw\&on/

]on;xe} [aompum;v;u

]]on;xeaom r;}} [q&mwi]on;xe} on]aom} [aom tquypn;t&]r;} [aom emru tx;jy\onu aw\&on/

]]r;on;xepm½mon}} [q&mwi]on;xe } on]pm} [aom tquypn; t&]½mon} [aomBu,mu tx;jy\onu aw\&on/

]]t½;om;q; aew,}} [q&mwi]t½;om;q;} on]aew,} [aom Bu,mu tx;jyKy;

]]t½;om;q; re;uav;wpO;}} [q&mwi]t½;om;q;}on]re;uav;} [aom emru tx;jyonu awU&on/

]]tvum;ajymw,}}[q&mwi]tvum;}on]ajymw,} [aomBu,mu tx;jyKy;

]]tvum;v}} [q&mwi]tvum;} on]v} [aomemru tx;jyonu awU&on/

]]taumi;q;vyw,}} [q&mwi]taumi;q;} on]vyw,}Bu,mutx;jyKy;

]]taumi;q; upm;orm;}} [q&mwi]taumi;q;}on]upm;orm;} emru tx;jyonu awU&on/

]]yiyiye;ye; vyw,}} [q&mwi]yiyiye;ye;} on]vyw,}Bu,mu tx;jyKy;

]]yiyiye;ye; tvy}} [q&mwi]yiyiye;ye;}on]tvy} emru tx;jyonu awU&on/

]]wapmi; tyon}} [q&mwi]wapmi;} on]tyon} [aom Bu,mutx;jyKy;

]]wapmi; taetxm;}} [q&mwi]wapmi;} on]taetxm;} [aom emru tx;jyonu awU&on/

]]tm;v; vmon}} [q&mwi]tm;v;} on]vmon} [aom Bu,mu tx;jyKy;

]]v tm;v;}} [q&mwi]tm;v;} on]v} [aom emru tx;jyonu awU&on/

]]tcsKU vmon}} [q&mwi]tcsKU} on]vmon} [aom Bu,mutx;jyKy;

]]tcsKUv}} [q&mwi }tcsKU}on]v} [aom emru tx;jyonu awU&on/

]]Ky;w;w; unaew,}} [q&mwi]Ky;w;w;}on]unaew,} Bu,mu tx;jyKy;

]]Ky;w;w; rsuEm}} [q&mwi]Ky;w;w;} on]rsuEm} emrutx;jyonu awU&on/

]]',r;',i avmuon}} [q&mwi]',r;',i}on]avmuon} [aom Bu,mu tx;jyKy;

]]',r;',i ajcvr;rsm;jzi avmuvmon}} [q&mwi]',r;',i} on]ajcvr;rsm;} [aom emru tx;jyonu awU&on/

]]awmawm vw,} [q&mwi]awmawm} on]vw,} Bu,mu tx;jyKy;

]]awmawm us,aom trBu;}} [q&mwi]awmawm} [aom tx;jyon]us,aom} [aom emrtx;jyu xyr tx;jyEionu awU&on/

]]pum;u us,us,ajymyg/}} [q&mwi]us,us,} [aom tx;jy(on ajymyg [aomBu,mu tx;jy(on/

]]tce;us,us, wpce;avmuvcsiw,}} [q&mwi]us,us,} [aom tx;jy(on]tce;} [aomemru tx;jy(onu aw&on/

]]apmapm om;r,}} [q&mwi]apmapm} onBu,mu tx;jy(y;

]]eeuapmapm &xm;p;r,}} [q&mwi]apmapm} on emru tx;jy(onuaw&on/

]]tirwejreon/}} [q&mwi]tirwe} onjreon [aomBu,mu tx;jy(on/

]]tirwe jreaomjri;}} [q&mwi]tirwe} on]jreaom} [aom emrtx;jy(u xyr tx;jy(Eionu aw&on/

]]tirwevsijrepmajy;on}} [q&mwi]tirwe} [aomtx;jy(on]vsijrepm} [aomBu,mtx;jy(u xyr tx;jy(Eionu aw&on/

Oguswi;to;rsm;t& avvm(un&mwi t"ym,wnaom tx;jy(pum;v; wpv;on emruvn;tx;jy(Eií Bu,muvn; tx;jy(Eionuaw&on/ xjyi emr0aooe (emrtx;jy()uvn; xyrítx;jy(Eionuaw&on/ Bu,m0aooe (Bu,m tx;jy()uvn; xyrí tx;jy(Eionu aw&on/

(cl(io;oycsu

Oguswpctwu Ogp*[aom pum;tpwtyi;rsm; vtyon/ emr0aooe? (emr tx;jy()? Bu,m0aooe (Bu,mtx;jy() Eiywouí Ogp*cjcm;&mwi x;wr;p0vm avvmrjziavvmon ynm½itcsWu emr0aooe? Bu,m0aooe [í cjcm;(uly;? bmomaA'avvmrjzi avvmonynm½itcsWu tx;jy([í cjcm;(uon/ O;omx? avmi;a';p? ,'oe? O;aomi;vi? O;azarmiwiEi jrermpmtzWwu x;wr;p0vm avvmrjzi trsK;tpm;rsm; cjcm;xm;onuaw&on/ O;ri;vw? a'guwmuuovi; azm? *sKv,0wvwu bmomaA' avvmrjzitrsK;tpm;rsm; cjcm;xm;onu aw&on/ emr0aooetjzp owrwxm;aom pum;v;rsm;on Bu,mu]aom} ypn;quí zew; xm;aom pum;v;rsm;jzponuaw&on/ emr0aooe pum;v;rsm;on Bu,mrsK;crsm; yijzpon/

Bu,m0aooe tjzpowrwxm;aom pum;v;trsm;pon Bu,mu]pm} ypn; quívn;aumi;? tjcm;aomtquypn;rsm; quívn;aumi; zew;xm;aom pum; v;rsm; jzpon/ tcsWrmEpBurxyívn;aumi;? um&evu?Asn;wvu ívn;aumi; zew;xm;aom pum;v;rsm;jzponuaw&on/ Bu,m0aooersm;onvn; Bu,m rsK;c rsm;yi jzpon/

Oguswi;ae&mt& avvm(unv(i tx;jy(rsm;on emrutx;jy(&mwi emr\ a½WaemuEpae&mv;r tx;jy(Eionuaw&on/ olaomBu,mtwur Bu,m

a½Uae&mwiomtrsm;q; tx;jyEionuawU&on/ tajympum;rsm;wi Bu,m\ aemuwixm;í tx;jyonvn;½on/ olaom ta&twu tveen;on/

0guswi;to;rsm;t&unvi]emrEiBu,m} Epcv;u tx;jyEiaom pum;v;rsm;½onu awU&on/ xjyi]emrEiBu,m} uomru emr0aooe (emrtx;jy)rsm;u xyrtx;jyEiaom tx;jyrsm;? Bu,m0aooe (Bu,mtx;jy) rsm;u xyrtx;jyEiaom tx;jyrsm;½onuvn; awU&on/ 0aooe[on tx;jyjci;yi jzpon/ emru tx;jyjci;alumi emr0aooe? Bu,mu tx;jyjci;alumi Bu,m0aooe[trncjcm;luonu awU&on/ oU&mwi0guswi; to;rsm;t&]emrEiBu,m} Epcv;u tx;jyEiaom pum;v;rsm;½ontwu trncjcm;owrw&e rv,uay/ xalumi jrermo'g\ 0gp*owrwrwi (emrtx;jy) emr0aooe? (Bu,mtx;jy) Bu,m 0aooe[cjcm;owrwjci;xu tx;jyrsm; jzpEion[xijri,qrygon/

e*;

bmompum;on wp0;Eiwp0; quo,&aom quo,a&;ypn;jzpon/ v wp0;Eiwp0; quo,&e 0gusvtyon/ 0guson t"ym,½aom pum;tpwtyi;rsm; aygi;pyxm;jci;jzpon/ xpum;tpwtyi;rsm;wi tx;jy[aompum;v;rsm; yg0i aeonuawU&on/ 0guswpcwi 0gus\t"ym,u x;jcm;av;euap&e tx;jyrsm;on ta&;ygaom tpwtyi;wpctjzp yg0ion[qEiygon/ þpmwr;on jrerm bmompum;\o'g½ pum;tpwtyi;rsm;u avvmorsm;twu taxmutujzprn[,qrygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi("EjzL)/ (2013)/ *bmompmaytao;ta&mi/tqi/tu/ul* &eue? &mjynpmay/

ciri? armi ("EjzL)/ (2014)/ *bmomtjripmaytjril* &eue? pwu;cscspmay/

ciri? armi ("EjzL)/ (2018)/ *jrermo'goilum;a&;1* jrermEiiwi;&i;om; bmompum;0;p;Xme/

ciat;? 0;/ (1979)/ *jrermo'gEi0gp*½pyg;jyóem* wuovynmya'ompmapmi? tw 13? tyi; 5/

pe;ai? 0; ('*e)/ (1973)/ *o'guavvmjci;1* &euel y*pmtywu/

pe;ai? 0; ('*e)/ (1974)/ *o'gtjripmtjril* &euel pmayArme/

pe;ai? 0; ('*e)/ (1979)/ *to;cjrermo'g* &euel jrermwceyEywu/

xe;jri? 0;/ (1996)/ *bmomaA'1* &eue? wuvr;pmay/

azarmiwi? 0;/ (1955)/ *aumi;o;jrermo'g* &eue? pmayArme/

z;pe? 0;/ (1931)/ *jrermpmppmu;usr;1* &eue? w;pmyEywu/

jrermpmtzU/ (2013)/ *jrermo'g* &eue? jrermpmtzU0;p;Xme/

omx? 0;/ (1897)/ *jrermo'gop* &eue? [om0wowi;pmwu/

omE;? armi/ (1972) / *ArmpmArmpum;*/ &eue? Zpmay&yl r\/
omE;? armi/ (2009)/ *jrermpum;epmay*/ &eue? ausmuaqmupmtywu/
omE;? armi/ (2010)/ *bmomaA'tajcjy*/ &eue? oi;pmay/
aomi;vi? O;/ (1978)/ *en;opjrermo'g*/ &eue?omoema&O;p;Xmeyeywu/
atmijriO;? a'guwm/ (2010)/ *bmompum;oawoe*/ &eue? "0pmay/

t*vybmom

Forbes, Kathleen. (1969). ***The Parts of Speech in Burmese and the Burmese Qualifiers*** J.B.R.S, Vol LII , Part II.

Judson, A. (1945). ***A Grammar of the Burmese Language***. Rangoon: A.B.E Press.

Lonsdale,A.W. (1899). **Burmese Grammar and Grammatical Analysis**. Rangoon: British Burma Press.

Minn Latt. (1962). ***Reports on Studies in Burmese Grammar.*** Praha ;Archiv Orientalni.

Wheatley, Julian.K (1982). ***A Grammatical Sketch.*** Ph.D Dissertation Submitted the University of California Berkeley (Typescript)

&r;jyne, ta&yi;a'o& wi;v, vrS;w\ aeUp0o;pum;avvmcsu

ciacsmp*

pmwr;tusO;

þpmwr;wi jrermEiitwi;ü aexiluon wi;&i;om;vrS;pwppjzpaom wi;v,vrS;rsm; qi;ouvmuy? wi;v,vrS;w\ ,0aus;r"avx;prsm;? wi;v,vrS;w\ bmompum;rS;½;? wi;v,vrS;wajymqaom aep0o;pum; (a0g[m&)u avvmwijyxm;ygon/ tavvmcwi;v,vrS;won &r;jyne, ta&Uyi;wi trsm;q;aexiluygon/ wi;v,bmompum;u rwwr;wivon &n&,csujzpygon/ þpmwr;twu tavvmcbmompum;u &r;jyne, ta&Uyi;a'o&wi;v,vrS;rsm; ajymqaombmompum;r avvmwijyxm;ygon/ þpmwr;on wi;&i;om;bmompum;u avvm&mwi taxmutujyEirn jzpyg on/ þpmwr;u bmomaA'en;jzi avvmwijyxm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm;- wi;v,? v,,mvyie;? tpm;taomu? to;taqmi? aqrS;py? aep0o;ajympum;

e'ge;

wi;v,vrS;won jrermEii\ta&Uyi; uSi;w? wmcsvw? ri;vm;? ri;a,mi;? ri;,e;pon a'orsm;wiaexiluon/ wi;v,vrS;wu &r;wu v,[ac:jy; ¤i;wurru,u yve[ac:a0:luon/ rrwu,u yve(c)v,[ac:luaom wi;v,vrS;won &r;wu¤i;wu &r;pum;t&wi;on &r;? vkion awmi[t"ym,&í awmiay:üaeaom awmiay:&r; (wi;vki)[vn; ac:luygon/ vrS;trnu wi;v,[owrwluygon/ wi;v,vrS;wwi tajymbmompum; om&jy; ta&;bmompum;tjzp *&r;pmayu to;jyuon/ þpmwr;wi wi;v,vrS;rsm; qi;ouvmy? wi;v,w\ ,0aus;r"avx;pEi wi;v,vrS;w\ bmompum;rS;½;? wi;v,vrS;w\ aep0o;pum;rsm;u avvmwijyxm;ygon/ avvmwijy &mwi wi;v,pum;r toxuwu tjynjynqi&m o'aA'tu&mjzi azmjyxm;ygon/

1/ wi;v,vrS;rsm;qi;ouvmy

wi;v,vrS;rsm;on jrermEiitwi;& &r;jyne,ta&Uyi;a'orsm;wi trsm;q;aexiluygon/ wi;v,ori;aumi;u

a&;tcgu uSi;wwe,v;on]0} vrS;w Bu;p;aexi&m jzpcz;on/ *vrS;w 0ia&muwucuvmaomtcgwi rajy;bkui;use&paom?]0}won *vrS;tBu;tuwEi ppajyjir;appyausat;jy;aemu awmiay:wi tajcpuaexi vmcluon/ wjzn;jzn;Ei *,0aus;rtwi; vuemc,

---

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? &wemywuov**

c&m A't,Og'wi ou0i,lunorsm;jzpvmjy;]wi;v,} vrS;[í xi&m;vmcygon/ wi;v,vrS;rsm;on *&r;pmayuto;jylluon/ ¤i;wtrnrerm wi;v,jzpjy;jrirm;aom awmiay:rsm;wi aexilu aom &r;vrS;rsm;[t"ym,&ygon [1]

[íazmjyxm;ygon/

wi;v,vrS;rsm;on wi;ci(c) *&r;? wi;ae&r;? v&r;? vr&r;? wi;vzm pr;u;rsm;Eitw vecaomEpaygi; 4500 celtm&wu tv,yi; re*v,m; ue;jyi jrir qi;ouvmclujy; a&lun&m jruE&mol ajymi;a&laexiluyu

&r;vrS;prsm;on wi;v,tygt0i w½wjyntv,yi;r awmiyi;a'o ol vr;alumi; o;alumi;cí qi;ouvmlu on/ xo;alumi;wi wi;v,won jrermEiita&lovijrp? taemuracgijrpEi ery,m; jrpalumi;twi; qi;ouvmluon [2]

[a&;om;xm;on/

wi;v,jzpay:vmyEiywouí

A'ou&mZ 327 – (BC – 216) cEprpí jrermou&mZ 615 cEptx yve (c) wi;v,tygt0i &r;vrS;xrsm;on w½wjyntv,yi;r pwi qi;ouvm&m ae&ma'o? &mo0walumi pum;to;tEe; tac:ta0: uvcluygon [3]

[a&;om;xm;ygon/

jrermEiitwi;ol 0ia&muvmcluaom vrS;u; (2)rS;Ei ywouí

wAu - w½w Ei re-cr,tE,wjzplu\ [4]

[a&;om;xm;ygon/

wi;v,won re-crmtyp? 0-yavmi typcwi yg0ion/

0-yavmi typcwi 0? v? v0? cr? wi;v? te? ,e;vr? yavmi? yav;? "aem pon vrS;prsm; yg0iluayon/ [5]

[a&;om;xm;ygon/

wi;v,vrS;prsm;on

---

[1] a&;a[mi;oawoeEi trS;om;jywuO;p;Xme? usi;wjrW/
[2] wi;v,,Oaus;raumrw? 2011? 1/
[3] wi;v,,Oaus;raumrw? 2011? 1/
[4] ri;Ei? O;? 1960? 2/
[5] -,i;-? 15/

usi;wjrUon&r;jyne,ta&Uyi;& ya'o&mZjyne,rsm;wi tBu;q;jzpon/ þa'owi tajcusaexiluorsm;rm *&r;? ,e;? 0v? wi;v,? wi;EEi tjcm;wi;&i;om;vrS;prsm; aexiluon/[1]

[í a&;om;xm;ygon/

2/ wi;v,vrS;w\ ,Oaus;r"avx;prsm;

wi;v,vrS;rsm;on &r;jyne,ta&Uyi;wi trsm;q;aexiluon/ &r;jyne,twi;wi usi;w? ri;vm;? ri;,e;? ri;cw? ri;ysO;? wwm? wmcsvw? wmav? ri;a,mi;? ri;,? rure; pona'orsm;wi aexiluon/ &r;jyne,ta&Uyi;ü wi;v,vO;a& ppaygi; (60000)[2]**ausm aexiluon/**

wi;v,won trsm;tm;jzi awmiay:a'orsm;üom aexiluon/ aetru op? Og;wjzi aqmuvyí ouu,jzi r;luon/ trwpv;xwi tce;rzUb traxmip av;ig;p paygi;í aexiluouo traxmipwpccsi;tvuvn; aqmuvy aexiluon/ trtOiOwi b&m;pixm;í u;u,luon/ wptrxwi rom;po;av;p paygi;aeluaomvn; xri;t;u o;jcm;p traxmiptvu t;ccsujywluon/ tropaqmuvyrnqygu ajrae&ma&;jci;? be;Bu;(4)yg;yií urOgpm&wzwjy; ajroeluon/ ajroejy;r &uaumi;&ujrwa&;jy; ueawmywium yEu½u? trwiw;luon/

wi;v,won awmi,mwi pyg;? z½Ei reni;u t"upuyS;luon/ use o;Ersm;u ten;i,ompuyS;luon/ pyg;&m;yg;onumvwi ajymi;uom pm;oluon/ awmiay:wi puyS;on [i;o;[i;&u? to;tErsm;Ei luu? 0u? om;ig;rsm;upm;aomuluon/ trom;0uom;wu pi;aumjyvyí a*:z? tjcm;wp&m [i;&ursm;jziwjryí pm;aomuluon/ reni;ajcmuu [i;csjyvyípm;o;luon/ yvr;obi tcr;em;rsm;&vi xri;utom;pi;aum(Eqm) jyvyívn;aumi;? *sL;jrpu tom;jzicsuí vn;aumi;? rspcsOu0uom;zijywívn;aumi; au;ar;av&on/

"m;? w&i;? aygujym;? a&xr;Og;b;? b;o;a&waumi;? E;xri;b;? opom;[i;cwZe;? aiur;tp? E;jci;ponwon awmiay:aewi;v,vrS;prsm;\ r&rjzpto;taqmiypn;rsm;jzpluon/ wi;v,½;&mcarmuu awmi,m vyie;vyui&mwir;&m? aey&moOwtwu umu,&e o;luon/ awmi,mu &on pyg;u usnayUEi pyg;axmi;qo;ízyluon/ awmiay:ae wi;v,won u,wijyvyaom ajrxri;t;? [i;t;rsm;jziom csujywpm;aomuav&luon/

[1] Sai Aung Tun, 2001, 5.

[2] **wi;v,pmayEi,Oaus;rtoi;r&,on/**

wi;v,won rrwu,wipuy&;aom 0gyir0g*r;csnjzi &uvyon zsipu te? tjzL? trq;jy; ½;&mtqirsm;jzi tus? vcsn cs&y0wlu on/ trs&;om; rsm;u abmi;bcs&yvy0wqiluon/ trs&;or;rsm;u vcsnutay:yi;wi te? tpr;? atmuctem;ü tra&mixm;í cs&y0wluon/ trs&;om;rsm;on yvr;obirsm; wua&mu&mwi "m;? v,tw? acgi;aygi; 0wpjyn 0wqiav&ouo trs&;or; rsm;uvn; aiqbu&;? aivuaumu 2qi? aicg;yw? v,onjci;? acgi;aygi;wu 0wqiluon/

wi;v,vrs&;won A'bmomu t‹ui;rou0i ,lunluorsm;jzpluon/ 0g0i0gxuEi oluEpopu;tcgor,rsm;wi b&m;ausmi;uersm;wi vuv ueawm luon/ uqeEi e,evrsm;wi &ijyyrsm;u oxuig tjyiusi;yluygon/ wi;v, vrs&;w\ x;jcm;aom"avwpcrm 0w0iyusi;yjci;jzpygon/ 0w0iyqonrm be;bu;rsm;u 0wjyonyu ac:jci;jzpon/ jymovEi wyuwvrsm;wi usi;yluyg on/ 0w0iyrsm;u usi;y&mwi be;bu;ausmi;rsm;wi aumu½;wrsm;jzi ,m, ausmi;aqmirsm; aqmuvyvL'ge;í ypn;av;yg;'g,umtjzp c,luon/ x0w0iyu &mvbu;rsm;r 0;aqmijy; &mv;uw vL'ge;yaZmueawmluygon/

wi;v,vrs&;rsm; vuxyr*vmjyu&mwi owuom;avmi;Ei owor; avmi;wEp0; oabmwlujy;aemu owom;bur aiom;? a&ponwu wwEion yrmPtvu owor;\rbrsm;x ,lunrt& ouaotjzp tyExm;&ygon/ r*vm raqmir owom;u tjcm;owp0;jzi cspbuluom;ygu tyExm;aomaiom;Ei a&wu t½;c&ygon/ tu,í owor;u xowom;Eir,b wjcm;owp0;Ei cspbulucyg v|i owom;tyExm;on aiom;Eia&wu (2)qay;avsm&ygon/

owom;Ei owor;w razmurjye Ep0;oabmwluv|i owom;bur vbu; rsm;uac:í owor;tro vma&muar;jre;jy; aeaumi;&ujrwowrwí r*vmy usi;yygon/ xor*vm tcr;tem;usi;y&mwi owom;u owor;trvuaev|i owor;bur r*vmaqmip&wu unaxmuy&on/ owor;u owom;tr vuaev|ir r*vmupu owom;bur tuetusc&ygon/

om;or;ar;í emrnay;v|iay;en; (2)rs&;&on/ wpcsuuaeuetvuay;í wcsu eygwp0tvuay;luon/ wi;v,vrs&;w\ trnuluní rnonaewi ar;zm; onuvn;aumi;? rom;pwi b,Epa,muajrmuqonu vn;aumi;oEi on/ om;or;rsm;ar;í trnay;ontcgwi rrwrs&;qu raysmuap&etwu tb;\emrn wpv;u aemurxní rnav&luon/ uav;use;rma&; raumi;yguemrnay; rm;on[,qjy; emrnajymi;luon/

trnay;&etwu vbu;wp0;0;u cuwpcwi pyg;apten;i,xní Eujy; prcíay;av&ygon/ pyg;apEuíp&v|i rrway;von emrnaumi;on[,qlujy; pr&v|i pyg;apjyeEuí emrnajymi;ay;lu&on/ om;a,musm;av;zm;v|i wpv rjynr uiye;wyí or;re;uav;zm;ygu wpvausmr uiye;wy&on/ uiye;

wyonaeUwi uuuwpaumi? iuaysmwpz;? qm;wpcu? qewpcu? pyg;wpcu? a&wpcu jyiqixm;jy; vSu;rsm;zwí vyjymcs&on/ vyjymcsjy;rom {nonrsm;u {ncauk;ar;uon/

uav;? vSu;aexiraumi;jzpum veUjzeUjy;zsm;emv{i vyjymac:on t,tq &on/ vyjymac:yrm uuuOwpv;? iuaysmo;wpv;? uuwpqp? xri;jzLwpcu? a&wpcu? qe? pyg;wpAe;pu viAe;wixní vyjymac:ww aomvSu;r b&m;pm? w&m;pmrsm; &wzwí re;rwuon/ vursm;wi re;xm;aom csnv;jzi vyjymcsn ay;uon/ t&,a&muon wi;v,vrs;on raumi;q;Og;&er umu,&e trs;or;rsm;u b,buwawmiqp atmuem;wi b&m;pm? ½yytp&ojzi aq;riaumix;ujy;a,musm;av;rsm;u aygiwi ti;uux;uon/

t&,a&mujy;aomom;u &ijyay;on "av&on/ &ijy&mwi u&i rOwciu tSuaeUwi trüauk;ar;{ncon/ reube;Su;ausmi; rom;ciu&mwi;& aqrs;tSu;tuwu ueawmjy;rausmi;om;&e u&iOwon/ u&iOwjy;a&pucstra0&mwi q;yg;om;aom rbaqrs;rsm;&ygu tray;a0av&ygon/ wi;v,vrs;won vjyn? vu,aersm;wi u,vecv{i csucsi;ajrjryo*k[uon/ omretcse u,vev{ir (2-3)&u xm;íajrjryo*k[uon/ be;Su;rsm;ysveawmrv{i r;½o*k[on/

wi;v,vrs;won tEynmEiywouí vuzuc;awmi,mtu? pyg;&wor;awmi,mtu tp&ojzi ½;&mtursm;u owi;ukwtcgEi olueyawm wi paygi;ujy azsmajzuygon/ ½;&maw;ocsi;rsm;uvn; a&;pyou;í azsmajz uon/ w&,mtaejzi t;pn? vi;ui;? armi;? yav? Suk; (4)Suk;yg r,'vi wu w;cw uon/ 4 Suk;yg r,'viu opom;jzi xi;í alu;ee;Suk; (4)Suk;jzi wyqito;jy{ygon/ v,vrs;prsm;on ,ciuawmiay:rm trsm;paexiujy; awmi,mut"u xm;í puys;a&;u touar;Or;ausmi; jyuygon/ x;jcm;aom"avx;pwpcrm EppO awmi,mrpuys;r awmi,mpyg;Ei tjcm;o;Ersm; aumi;repm xu&etwu &mom;rsm;unnav;pm;on bmoma&;acgi;aqmi wpO;ua&;jy; &mtv,& a&wi;wpwi;tm;roe&i;aom &UEE;ajrrsm;u q,xwjy; wptrpv{i qm;wpq,usyom; ,vmci;jy;a&wi;xolcyapon/ uuzjzLwpaumia&;í awmi,maumi;reap&etwu *gxmrEmersm;&wzwo&Zsm,jy; ¤i;uuzu ab;rvway;aom t,tq&uon/ xrwqi &mbmoma&; acgi;aqmiyiqiaom awmi,mu&mv;ukw yxrO;pmOi;Oe;cwxi &i;vi;ay;jy;r &mom;rsm;on rryiaomawmi,mupwicwí xe,upuys;Eiawmon/ xaeUwiv,pum;t&]veqr}[ac:on/ t*vyvtaejzi]ZeeOg&v}a&muwi; ½;&m"avx;wr;u usi;yuon/

wi;v,vrs;won tww? erwu ,unuorsm;vn;jzpon/ awmw&pme? owOgrsm; &mwi;olOia&muvmv{i raumi;on twwerwrsm;jzpí tvLtwe;rsm;jyvy&e&mjyiu&on/ vluw? aeuwontcgrsm;wivn; &uaumi;&ujrw

[wr[w em;vnonvu;rsm;u lun½lu&on/ xEpwirnon ypn;aygrn? &m;rnu twwerwzwí owrwvyuilluon/ aygue? &m;ueowrwí ueon rsm;u paqmi;oavmita&mi;t0,jy\ vyav&luon/

3/ wi;v,vrsl;w\ bmompum;rsl;½;

jrermEiiwi bmompum;rsl;½;u;(2)c&alumi; 0;azarmiwi\ bmomavmuusr;wi

jrermEiiwi bmomrsl;½; Epc&on/ ,i;won opx&p rsl;½;Ei wAuw½wrsl;½;w jzpluon [1]

[íqxm;ygon/

wi;v,bmompum;on lopx&prsl;½;bmompum;? lopw½tm&tp0i re-crmtE,jzpon/ re-crmtE,0i yavmibmompum;rsl;½;yi jzpon/ 0;azarmiwi\ bmomavmuusr;wi

lopx&prsl;½;0i bmomrsm;[2] jyy

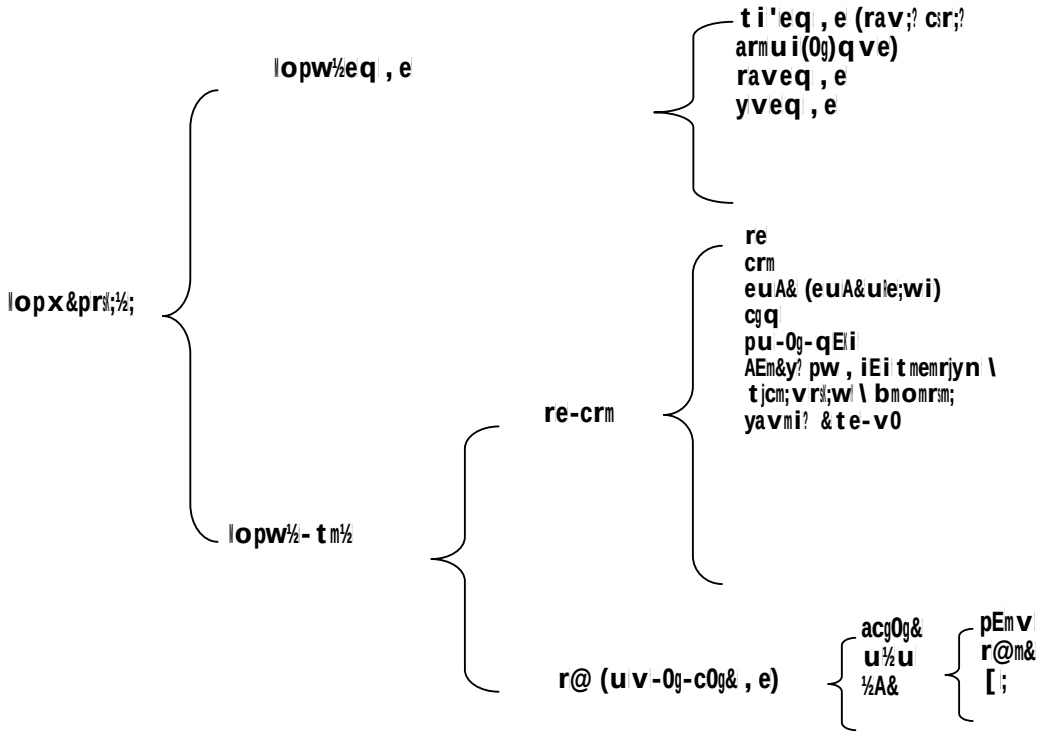

[1] azarmiwi? 0;? 2019? 34/

[2] azarmiwi? 0;? 2019? 34/

jrerm jynwi ajymqkuaom kopx&prs;½;0i bmomrsm;

1/ armui? 0g? qve

2/ re(awmiyi;)

3/ yavmi? &te? v0? wvi? cru? 'aempon &r;jyne, taemu? ajrmu? awmi? ta&Uajrmuyi;[1] [awU&&ygon/

ta&U yavmiEi taemuyavmi[í Eprs;u&m wi;v,bmompum;on ta& yavmirs;½;0ijzpon/[2] re-crm[tpjyí ac:a0:av&uaomvn; bmompum;w ojzi omw&on/ vrs;t& rqupyaumi;awU&on/ re-crm vrs;w re*tE,0i rsm;jzpí 0? yavmi? &tewrm retE,0irsm;aomvn; 0wü awmibutrs; a&maEmrn[oo,&on/[3]

4/ wi;v,w\ aeUp0o;ajympum;rsm;

(u) tpm;taomuqi&mpum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu
qe	*	/ gu' /
pyg;	i;[	/ ŋòh /
ajry	tusap;	/ ə tɕi sè /
Er;	vig;	/ lə ŋà /
vbu	vm	/ lā /
ajymi;z;	acgipv	/ -khaũ sə lĩ /
ocm;o;	tm;a*;	/ à gè /
tom;	uae	/ kə nē /
to;	yv	/ pə lĩ /
t&u	w	/ tĩ /
xri;	t	/ i' /
iuaysmo;	vmpw	/ lā suʔ /
i½wo;	cv	/ kə lĩ /
kuuoee	uw	/ ki' ti' /

[1] **azarmiwi? 0;? 2019? 34/**

[2] https://en.wikipeida.org.

[3] **oe;xe;? a'guwm? 2000? 149-150/**

(c) w&pmeqi&mpum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu
0u	v	/ li' /
Em;	tm;ar	/ à mwē /
luu	tv	/ èl /
uR	tmcg(u)	/ a' kha' k /
b	ay;(w)	/ pè t /
ac;	p	/ so' /
qw	tm;ay	/ à pē /
ori	usm(u)	/ tça' k /
arsmu	tm;wm;zm	/ à tà pha' /
,e	um(w)wi;	/ ka't tàĩ /
‹uu	um(i)	/ kāŋ /
ysm;	tm;u(u)	/ à kūk/
zm;	tm;½(u)	/ à ru'k /
ig;	um;	/ kà /

(*) cEmu,qi&mpum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu
O;acgi;	ui	/ kè ĩ /
qyi	[w	/ huʔ /
rsuEm	t;b;(&)	/ ù bù r /
em;	,(u)	/ ju'k /
om;	&e(i)	/ -rãŋ /
v‡m	'g(u)	/ da'k /
ez;	a&;(v)	/ rè l /
rsuc;	[u&,	/ hu' kə jē /
ar;ap	rm(y)	/ ma'p /
yg;	ab;([)	/ bè h /
vnyi;	aigu	/ ŋauʔ /
vu	w	/ ti' /
vur	ue;rm	/ kʾ ũn ma' /

vuacsmi;	ue;w	/ kʾ ũn ti' /
vuz0g;	wm(u)w	/ ta'k ti' /
vuarmi;	yve;(i)w	/ pə lòũŋ ti' /
ajcaxmu	*sL;(i)	/ djòũŋ /
';	ii;i;	/ ŋàĩ ŋ̀oũ /
ao;	er;(r)	/ ṅ ã m/

(C) to;taqmiqi&mpum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu	
tr	nm		/ ɲā /
aps;	uvw		/ kə laʔ /
xic	yr		/ -pã /
pm;y	zir		/ -phĩ mō /
yuq	yu		/ pɛʔ /
&m	,i;		/ jwʾĩ /
0g;v;	yt		/ pə o' /
tus	c		/ khō /
apmi	cg;		/ khà /
ye;ue	yseU		/ pj ã' /

(i) aqrsL;pypum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu	
taz	tmce		/ a' -kɛĩ /
tar	tmrm		/ a'ma' /
tpu	at&ar		/ e'r mē /
tpr	at&be;		/ e'r bwʾ ũ /
om;	ue;&be;		/ kũr ɓũ /
or;	ue;&ar		/ kũr me' /
tz;	tmwmo		/ a' tɔ' θ /
tzm;	tm&m		/ a' rā /
tz;t	ayuyar		/ pē kuʔ mē /
tzm;t	ayuybe;		/ pē kuʔ ɓũ /

0;av;	tm;we;	/ à tèĩ /
ta':	tm;at	/ à awè /
w	ve;ae	/ ỉ ã nē /
wr	ve;be;	/ ỉ ã bũ /
a,mi;r	tm;atm(v)	/ à ɔ̃ l /
a,muz	tm;at;(u)	/ à è k /

(p) aep0o;pum;rsm;

pbmompum;	wi;v,pum;	wi;v,toxu
r*vmyg	reuwi;	/ -mũ kə t̂ĩ /
aeaumi;vm;	vm;t;qmr;vm;	/ là ò shˋã là /
[ww,	arum	/ nwē kā /
nmbu	cgty'e;	/ kha' aʔ ðũ /
b,bu	cgtya0	/ kha' aʔ we'/
atmurm	cg*e;	/ kha' ɡ̀ũ /
taemurm	cgv	/ kha' lu' /
ta0;rm	cgpii	/ kha' sə -ŋaĩ /
xri;qmw,	qr;qe;	/ shẁã shòũ /
xri;pm;w,	cg;qr;	/ khà shẁã /
a&aomur,	ni;vie;	/ ɲĩ lə ŋ̀ũ /
jzn;jzn;om;yg	auaua[;(v)	/ kwē kwē hèl /
jrejreom;yg	a[;bi(v)bi(v)	/ hèl -baĩl -baĩl /
owaumupuw,	[epr;emac;em	/ -hũ sèĩ nā tɕhè nā /
uteawmwrm u&w,	tm&u;tmce;	/ a' rĩ kwì a' khˋã /

cif;oycsu

þpmwr;on &r;jyne,ta&yi;a'o& wi;v,vrsK;w\ aepOo;pum;rsm;u avvmxm;on pmwr;jzpygon/ wi;v,vrsK;rsm;on awmiay:a'orsm;wiom aexiiy; awmi,mvyuipm;aomuaom ½;om;on jrermwi;&i;om; wprsK;jzpon/ A'bmomu ou0i,lunluon/ vr;ye;quo,a&; cucaom awmiay:a'orsm;wi aejci;alumi tjcm;wi;&i;om;rsm;Ei u;v;quqr en;yg;on/ &r;vrsK;tE,0i jzpaomvn; &r;pum;ajymqy taetxm;rwy rrwu,yibmompum;uom ajymlu on/ þpmwr;wi wi;v,vrsK;w qi;ouvmy? wi;v,,0aus;r"avx;p? wi;v,bmom pum;rsK;½;? wi;v,aeUpOo;pum;rsm;u avvmwijyxm;ygon/

wi;v,vrsK;won rrw\,0aus;ru wez;xm;jy; u,yibmompum;u tjrwwE;ajymqluonrm *P,z,jzpon/ &r;jyne,ta&Uyi; erye;? o(rawmi;? usi;ysepon v, (15)&m typwi aexiluaom v,vrsK;rsm;on a'otvu tac:ta0: ten;i,uvluon/ pum;to;tEe;tac: ta0:rmtotertjri ten; i,uvonrty t"ym,rm twwyijzpí tm;v;oabmaygu em;vnluon/ ,ci u*&r;pmayu to;jyluaom wi;v,won ,ctcgt*vytu&m to;jyí wi;v, pmayu wxium pwioi,aeujyjzpon/

e*;

&r;jyne,ta&Uyi;a'o& wi;v,vrsK;w\ aeUpOo;pum; avvmcsupmwr; on &r;jyne,ta&Uyi;a'o& wi;v,vrsK;w\ aeUpOo;tajympum;rsm;u tajccí avvmwijyxm;ygon/ wi;v,vrsK;rsm;on jrermjynta&Uyi;wi v0;a& (60000) ausm aexiluon/ v0;a&en;yg;jy; wp&mEiwp&m xawUquqren;yg;on/ wi;v,trsm;pon awmiay:wiomtaersm;ly; tlcm;vrsL;rsm;Ei a&maEmaexilci; en;yg;on/ rrwbmompum;uom tlrwwE;wez;xm; alymqbuonuaw&&ygon/

usr;u;pm&i;

wi;v,vrsK;rsm; qi;ouvmy orli;tu0;csly/ **(2011)/ usi;wjrU? wi;v,,0aus;raumrw/**

jynaxmipzm; wi;&i;om;vrsK;p? wi;v,qli&m tcsutvursm;/ **(2002)/ usi;wjrU? wi;v,,0aus;rtzU/**

azarmiwi? 0;/ (2019)/ ***bmomavmuusr; ('-lur)/*** **&eue? pwu;csdcsdyEywu/**

ri;Ei? 0;/ (1960)/ ***wlwi;&i;bm;jynaxmipom;/*** **&eue? jyeaxmipjrerm EiiawmyEya&;Ei pmayu&,mXme/**

oe;xe;? a'guwm/ (2000)/ ***topjrijrermori; ('-lur)/*** **&eue? pwu;csdcsdyEywu/**

Sai Aung Tun. (2001). ***The Tai Ethnic Migration and Settlement in Myanmar***, Myanmar Historical Research Journal, No.7, June, 2001.

Elizabeth Hall. (2017). ***Journal of Southeast Asian Linguistics Society***, University of Hawai'i Press.

https://en.wikipedia.org

awUqar;jre;orsm;pm&i;

p0	trn	tou	tvytui	ae&yvypm
1	0;usm;ee	65	awmio	0r;&eri;&m
2	0;awmucr;	65	wi;v,,0aus;rtoi; twi;a&;rL;	0ra[&m
3	0;pi;wp	63	oHu;	0r;&eri;&m
3	atpr;tr	62	-	rue;
4	a':&e[r	56	-	/
5	a':tm;t	54	-	rea&m
6	a':tavm	53	-	0rxev&m
7	a':tm;&muse;	51	-	/
8	a':tvlu	50	-	/

ew&iaemi&wuúsmrsm;r cxm;rsm;Ei twaú'tjri

cipEmw;*

pmwr;tusO;csKy

þpmwr;on ew&iaemi\&wuAsmrsm;r cxm;rsm;Ei twaA'tjriu avvmwijy xm;jci; jzpygon/ ew&iaemi\&wrsm;wi cxm;pum;v; wpv;csi;u a½Uaemu pum;tqutpyjzi pmv;aygi;owy ujym;atmi jyKvyay;Ei½omru teut"ym,Suqazmxw Eionu o½apvaom &n&,csujzpygon/ þpmwr;u q&mSu;O;csr;jr(jrauw)wn;jzwon ew&iaemiq&wrsm;pmtyu tavvmctjzp wijy xm;ygon/ cxm;rsm;u teut"ym,(7)rS;jzi avvmwijyxm;ygon/ cxm;pum;v;rsm;jzi pmv;aygi;owyujym;atmi (ynwteu)jzi cjcm;Eiouo pmq\cpm;csuay:viatmi (*,uteu)jzi a&;zUxm;onu awU&ygon/ a&x;ujym;jcm;em;aom cxm;pum;v;rsm;\teut"ym,ujym;ru awU&ygon/ owya&;x;Ei a0g[m&avvmowtwu taxmutu jzpapygon/

aomcsua0g[m&rsm;/ /tyi t&p?oxv "ew?aCmo taCmo?[x;½[x;r?tow tu&mu?o'um½u/

e'ge;

þpmwr;on]]ew&iaemi\&wrsm;r cxm;rsm;Ei twaA'tjri}}u avvm wijy xm;on pmwr;jzpygon/ q&mSu;O;csr;jrwn;jzwon ew&iaemiq &wrsm;pmtyu tavvmctjzpowrwí ew&iaemi&wrsm;r cxm;rsm;u teut"ym,(7)rS;jzpon teu½;? *P&njyteu? cpm;rjyteu? vrtajctaejyteu? 'ewteu? Epzuom;teu? tav;ay;teuwjzi avvmwijyxm;ygon/ cxm;rsm;u teut"ym,(7)rS;r teut"ym,(5)rS;jzi avvmwijyxm;ygon/ jrermbmompum;wi tocsi;won jzpap? e;pyonjzpap a&;x;ujym;vi teut"ym,ujym;Eiygon/ a&;x;ujym;jcm;em;aomy'rsm;u pmqew&iaemi\&wuAsmrsm;wi cxm;tpyrsm;jzi pyqxm;yg on/ xcxm;pum;v;rsm;u a½Uaemupum;tqutpyjzi teut"ym,aumu,um twaA'tjrijzi avvmwijyxm;ygon/

1/ cxm;[on

cxm;Eiywouí jrermtb"mewi

cxm;-e-(pmay)um&eratmipyxm;aom owaUumi;u pum;v;rsm;[1]

[zi qxm;ygon/

---

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? &wemywuov/**

[1] **jrermpmtzU? 1991? 71/**

voreu

c - ujym;jcm;em;atmi tpwtyi;cjcm;jci;teu

xm; - taetxm;? rxm;? oabmxm;ponwuo? tjzptaeyp[aom teu/ [2]

[ziqxm;ygon/

q&mBu;O;xe;wiu

cxm;[q&mwi yi&pcxm;omru tjcm;cxm;trS;rS;vn; ½Eiayon/ yi&p½rcxm;? [x;½rcxm;? oavsmowi; cxm;? oni;ojyi;cxm;? ,Bu;&i,cxm;? oni;ojyi; cxm;? r'Z'EZxm;? jin cxm;? a&;weuucxm; ponjzi cxm;jyav½uon/ tcsyq&aom ta&;vsO;yg; ,i;rm;Eionrsm;u ujym;atmi cxm;jyqv(i cxm;[qEiaumi;on/[3]

[ziqxm;ygon/

txuygziqcsursm;t& jrermbmompum;wi towon toe;onta&; tu&mrsm; a&;om;&mwi vrm;Eiaomalumi cjcm;azmjyxm;aom ta&;vuPmrsm;jzpyg on/

ew&iaemi\&wuAsmrsm;r cxm;rsm;u

1/ tyit&pu azmjyaomcxm;

2/ oxv? "ew? aCmo? taCmou azmjyaomcxm;

3/ [x;½? [x;ru azmjyaomcxm;

4/ tow? tu&muu azmjyaomcxm;

5/ o'? um½uBu,my'pOu azmjyaomcxm;

[íavvmwijyxm;ygon/

2/ twaA'tjri

twaA'[on teut"ym,u avvmaomynm&yjzpon/ teut"ym,won vrtvmalumijzpap? vwpO;csi;\pwcpm;ralumijzpap rvteuutajcc xm;aomvn; teut"ym, ujym;om;Eiygon/ twaA'Eiywouí a'guwmciat;u

½y&i;? pum;v;? y'? Ogusc? Oguswu\teut"ym,u avvmaomynm&y [4]

[ziqxm;ygon/

[2] **vore? 1996? 269/**
[3] **xe;wi? O;? 2014? e'ge;-!/**
[4] **ciat;?a'guwm? 2004? 1/**

a*smcs½;vu

twaA'on bmompum;x½pum;v;rsm;? y'rsm;? Ogusrsm;\ teut"ym, u avvmjci;jzpon/[5]

[ziqxm;ygon/

xalumi twaA'on bmompum;twi;½ pum;v;rsm;? y'rsm;? Ogusrsm;\ teut"ym, u pepwusavvmjci; jzpygon/ teut"ym, u trsK;tpm;cjcm;v\i-

1/ teu½; (oabmvuPmjyteu)
2/ *P&njyteu
3/ cpm;rjyteu
4/ vrtajctaejyteu
5/ 'ewteu
} *, uteu
6/ Epzuom;teu
7/ tav;ay;teu [6]

[í(7)rsK; awU&ygon/

teu½;qonrm

tb"meteu ziyrsK;jzizi qaomteujzpon/[7]

*P&njyteu qonrm

tñe;c\ *P&nrsm;u azmjyonteujzpí *P&njyteu [ac:on/[8]

cpm;rjyteuqonrm

pum;v;wixi [yaeaom cpm;rucpm;rjyteu [qvjci;jzpon/[9]

vrtajctaejyteuqonrm

tcsKUpum;vrsm;wi to;jy(ow\ vrtajctaersm;xi [yae wwygon/[10]

'ewteuqonrm

pum;v;rsm;u wquío;jci;jzi &&vmaomteuu 'ewteu [ac:on/[11]

Epzuom;teuqonrm

---

[5] George Yole, 2010, 112.
[6] ciat;?a'guwm? 2004? 96/
[7] - , i; - ? 76/
[8] - , i; - ? 77/
[9] ciat;?a'guwm? 2004? 81/
[10] - , i; - ? 86/
[11] - , i; - ? 88/

teu½;wpcxuyaom pum;v;rsm;wi teuwpcjzi to;jyfpO tjcm; teuwpcyg ay:xuvmvli xteuu Epzuom;teu[ac:on/[12]

tav;ay;teuqonrm

pum;ajym&m? pma&;&mwi tav;xm;vontcsuu xi&m;atmippO ajymqa&;om;jci;jzi tav;ay;teu ay:xuapEion/[13]

bmompum;rsm;wi ynwteuEi*,uteuwon 'ewaewwygon/

ynwteuqonrm-

pum;v;rsm;u tb"mewiziqxm;aom t½;cteursK;jzpon/[14]

***,uteuqonrm-**

t½;cteursm;\aemuu *,u½ucwygvmaom taw;tac: c,csu? cpm;csursm;jzpon/[15]

[oauwe'ge;pmtywi ziqxm;ygon/

xalumi teu½;(oabmvuPmjyteu)on r&i;teujzpygon/ ew&iaemi \&wrsm;r cxm;rsm;on ynwteurwpqi pmq\taw;? pwu;rsm;u ay:viap on*,uteursm;jzpygon/

3/ ew&iaemi\&wuAsmrsm;r cxm;rsm;Ei twaA'tjri

ew&iaemi\ &wuAsmrsm;r cxm;rsm;u teut"ym,(7)rsK;jzi avvmwijy ygrn/

3? 1/ tyi t&puazmjyaomcxm;

use-lue

&ijra&use? &uryewn? 0glueearmi;? yiwi;ajymi;u[16]

use? Bu–rue? ‹ui;on/[17]

lue? e–u,t*g? ajcponw\x;aomvuPm/[18]

---

[12] **ciat;?a'guwm? 2004? 90/**
[13] **-,i;-? 92/**
[14] **-,i;-? 45/**
[15] **ciri?armi? 2009? 45/**
[16] **csr;jr? O;(wn;jzw)? 1963? 128/**
[17] **jrermpmtz? 1991? 29/**
[18] **-,i;-? 38/**

]]&ijra&use}}tzwiygaom]]use}}\t"ym,rm ‹ui;useonteut"ym, jzpyg on/ opyixuwi op&uuav;rsm;jrpr;a&mir a&ta&miu;ajymi;í a&ta&mit&u uav;rsm; usecont"ym,jzpygon/]]0gueearmi;}} tzwiygaom]]ue}}\t"ym, rm x;jcm;aom luetivuPmjzpygon/ op&ursm;a&ta&mir 0gueluetea&mi ajymi;ont"ym,jzpygon/ op&ursm;0gueluet a&miajymi;um yi,xuwi use&pjci;on aqmi;raEol u;ajymi;on tcsetcgjzpygon/ 0gueop&ursm; opyixu use&pjci; on vr;qwz,aumi;on cpm;rjyteuu xi[yapygon/

ajc - acs

r;jcnwrajc? ysEiacsavm? jrlawi,ao;? vlirav;on? vr;a&;ajzawm rvrrn [19]

ajc? pn; – rsm;aomta&twuu jyaompum;v;/ [20]

acs? pn; – Bu,mu av;euajyjypapaompum;v;/ [21]

]]r;jcnwrajc}}tzwiygaom]ajc}\teut"ym,rm rsm;aomta&twuu qv jci;jzpygon/ wrwursm;½ont&y[t"ym,&ygon/]]ysEiacsavm}}tzwiygon]acs}\t"ym,rm Bu,muav;eu ajyjypapvonoabmjzpygon/ aus;av;tm; ysoe; om;yg[apvwjci;jzpygon/ cspoarmion ppajrjyir cspor,uav;xo wrwu rsm;&ont&yr aus;uav;ysoe;acsavm[trmpum;apci;jci;jzpon/ Bu;ori,o? *Pjrir*Pero apci;on vr0e;usioabmu ay:viapon cxm;jzpygon/

ys - jy

ysjre;r&i? nl;½yoiu? rxirjy? vr;pr½i [22]

ys? Bu0 - rxirlm;? ten;i,/ [23]

jy? Bu – jriapon/ [24]

]]ysjre;r&i}}tzwiygaom]]ys}}\t"ym,rm rxi½m;ont"ym, jzpygon/ cspouvr;ojzi r,uav;\½yoion rxirlm;? r&irve;jzpaeon t"ym,jzpyg on/]]rxirjy}}tzwiygaom]]jy}}\t"ym,rm jriapon[aom teu jzpygon/ cspou vr;ojzi r,uav;\½yoion aysm½irrsm; rxir&m;jzpaeon t"ym, jzpygon/ cspou vr;qwae&ojzi ½ive;rr&on tvr;cpm;csuu razmjyvon cpm;rjyteuu ay:viapygon/

---

[19] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 152/
[20] jrermpmtzl? 1991? 65/
[21] - ,i; - ? 58/
[22] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 106/
[23] jrermpmtzl? 1991? 229/
[24] - ,i; - ? 231/

3? 2/ o x v? "ew? aCmo? t aCmo t u&mucjcm;azmjyaomcxm;

acs - aus

**opm{ue? rerreu? axmujye,q? oyg&r? c,axax? acsaomaus **[25]

acs? Bu – acsyon/[26]

aus? Bu – aysmuysuom;on/[27]

]]acsaomaus \}}tzUwiygaom]]acs}} \ teu t"ym,rm acsyonu qvjci;jzpUy;]]aus}} \ t"ym,rm aysmuysuom;onu qvjci;jzpygon/ b&m;½ix arwmpum;rsm; ›ruqav(muxm;onuaxmuí taxaxaom taumi;t&mw acsy&aom? Aysmuysu ajyUir;Eirnu qvjci;jzpygon/ cspoarmi \ arwmw&m;on b&m;½ix av(muxm;on opmpum;ay:üom rwnaumi; r,uav; \ pwcpm;ru ay:viapon cpm;rjyteu jzpygon/

acs - aus

en;rsm;&uae? Iumoa&U? acsíauscu[28]

acs? Bu – acsyon/[29]

aus? Bu – ajyUir;Uy;jywon/[30]

]]acsíauscu}}tzUwiygaom]]acs}} \ teurm acsyonu qvjci;jzpUy;]]aus}} \ teurm ajyUir;Uy;jywonu qvjci; jzpygon/ ppxuom;aom cspoarmia&mu½ rvmojzi vr;on&ursm;u acsyvucsiaomvn; tvr;pwajyUir;&erm cucvyg on[qvjci;jzpygon/]]acs}}?]]aus}}pum;v;rsm;jzi tvr;pwacsyajyUir;vaumi; tav;ay;azmjyxm;on tav;ay;teuoabm jzpon/

usp - csp

wiw,uspvsp? Iuiur;cspu?wvpZrL? jriwi;ow? on;tñw aysmi;[31]

usp? e0 – oyon;aom/[32]

---

[25] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 85/
[26] jrermpmtzU? 1991? 58/
[27] -,i; - ? 24/
[28] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 142/
[29] jrermpmtzU? 1991? 58/
[30] -,i; - ? 24/
[31] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 63/
[32] jrermpmtzU? 1991? 28/

uspvsp? e0 – oyon;aom/ [33]

csp? Bu – arwm½on/ cion/ [34]

]]wiw,uspvsp}}tzUwiygaom]]usp}}\ t"ym,rm oyon;uspvspaom oabm jzpygon/ r,uav;\ uspvspvyaomcEmu,u qvjci;jzpygon/]]uiurcsp}} tzUwiygaom]]csp}}\ t"ym,rm arwm½onu qvjci;jzpygon/ b&m;½ix arwm pum;rsm; ›ruqavmuxm;onu axmuí taxaxaom talumi;t&mw acsy&aom? aysmuysuajyir;Eirnu qvjci;jzpygon/ tur;w0icspci&aom re;uav;u qvjci;jzpygon/]]usp}}Ei]]vsp}} pum;v;Epv;u wízUpyvuojzi uspvsp ao;o,aom r,uav;\ cEmu,tv yrxi½m;ay:viapon 'ewteu jzpygon/]]usp(vsp)}} Ei]]csp}}[aom cxm;pum;v;rsm;jzi uspvspao;o,aom r,uav;on rrtur;w0i cspci&oav;jzpalumi; tav;ay;azmjyvon tav;ay; teujzpygon/

xi; - wi;

awmiulcrjrL;? ri;vi0;Ei? ysysL;csyxi;? rewi;qiv [35]

csy(xi;)? Bu – ywqltUri;on/ [36]

re(wi;)? e – t[ejyi;pmwucuaomav/ [37]

]]ysysL;csyxi;}}tzUwiygaom]csy(xi;)}on ywqltri;onteu t"ym, jzpygon/]]rewi;qiv}}tzUwiygaom]]re(wi;)}}on t[ejyi;xepm wucuaom avuqvjci;jzpygon/ aumi;uiwpcv; tqi;xi;ri;um rewi;qivmon &mo tajctaeu teu½;oabmjzi o;xm;jci;jzpygon/

ajy - ajz

ravmu0ax? alumu&Uaevn;? rajyajzazsm? wi;›ruabmon [38]

ajy? Bu – ysujy,on/ [39]

ajz? Bu – pwajzon/ [40]

]]rajyajzazsm}}tzUwiygaom]]ajy}}on ysujy,on[onteujzpygon/]]ajz}} on pwajzon[onteu jzpygon/ wpyg;otay:cspwñwE; aeaom cspoarmi

---

[33] jrermpmtzU? 1991? 28/
[34] -,i; ? 61/
[35] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 138/
[36] jrermpmtzU? 1991? 64/
[37] -,i; - ? 280/
[38] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 61/
[39] jrermpmtzU? 1991? 232/
[40] -,i; - ? 246/

ta&umi;u pwajyaysmuap&e b&m;½ixav(muxm;í pwajzonu qvjci;jzpyg on/]]rajy}}?]]ajz}}[aomcxm;pum;v;rsm;jzi r,uav;on b&m;½ix av(mu&um; pwajzaomvn; rajyaysmuEia&umi;u tav;ay;azmjyxm;ygon/ cspotay:xm;½ on aysmuzsuysujy,r&Eion r,uav;\pwcpm;ru ay:viapon cpm;rjy teuoabmvn; jzpygon/

ajy - ajz

atmuaracsacs? ajya&umi;ajzvn;? axaxvr;qw? rajzwwc [41]

ajy? Bu – ysujy,on/ [42]

ajz? Bu – pwajzon/ [43]

]]ajya&umi;ajzvn;}}[aomtzUwi ygon]]ajy}}on ysujy,on[on teujzpon/]]ajz}}on pwajzon[on teujzpygon/ cspoarmitay: vr;qwow&onpwu ajzazsmuaomvn; ajyaysmurom;onu]]ajy}}?]]ajz}} cxm;pum;v;rsm;jzi tav;ay; azmjyxm;ygon/ vr;qwr rajyaysmuEion re;uav;\ pwcpm;csuu ay:viap on cpm;rjyteu jzpygon/

3? 3/ yi&p½? yi&pru cjcm;azmjyaomcxm;

jrn - rn

a'0gacgiv(i? ½yaqmi&mjrn? [eom&ní? aysmrnt&m? xyumrsm;ve;[44]

jrn? Bu – toxuay:on/[45]

rn? 0 – tem*wumvu ñe;aompum;/ [46]

]]½yaqmi&mjrn}}[aomtzUwi]]jrn}}on tojrnonu &nñe;jci;jzpyg on/ r;&mrn[eqií r;&cr;orsm; jrn[;aeon t"ym,jzpygon/]]aysmrnt&m }tzUwiygon]]rn}}on tem*wumvu ñe;qaompum; jzpygon/ aysm&i&rn tcsersm;? aysm&i&rnt&mrsm;[t"ym,&ygon/ r;ewri;on xpcs&e;jrn[;í &mrn [ejyiaomvn; aysm&i&rnt&mrsm; raraysmuatmi zeqi;ay;apvygon[qvjci; jzpygon/]]jrn}}Ei]]rn}} cxm;pum;v;rsm;on teu½;oabmomru cpm;rjyteu oabmyg ay:vivmapon/

---

[41] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 136/
[42] jrermpmtzU? 1991? 232/
[43] -,i;-? 246/
[44] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 109/
[45] jrermpmtzU? 1991? 291/
[46] -,i;-? 278/

3? 4/ [x;½? [x;ru cjcm;azmjyaomcxm;

r - r

oEiluir? rlui&[? o*rÍL? qi;½ywu? q,½i [47]

r? or– tajctaewpcjzp&e tjcm;tajctaewpcay:

rwnalumi;jyaompum;v;/ [48]

r? pn;–Bu,m\teuujii;y,wm;jrpv&mwi o;aompum;v;/ [49]

]]oEiluir}}wiygon]]r}}on tajctaewpcjzp&e tjcm;tajctaewpc tay: rwnalumi;jyaompum;v; jzpygon/]]r}}on r,uav;\cspoEi luiemcly; jzpaomvn; tajctaewpccjzpay:vmrnu azmjyjci;jzpon/]]r}}on jii;y,jci; teujzpon/]]r}}Ei]]lui}} wírluiemawmalumi; azmjyon teujzpon/]]r}}Ei]]r}} [x;&? [x;rpum;v;jzi cspciluiemcaom cspoarmion cspciluiemly;r ,ctcg rluiemavalumi; azmjyoncpm;rjy teujzpygon/

aemi; - aEmi;

ajcmua,muewaEmi;? jymEUaemi;on [50]

aEmi;? Bu - aemuusson/ [51]

(EU)aemi;? e0 - (u,[e)aysmaysmi;on/ [52]

]]ajcmua,muewaEmi;}}wiygon]]aEmi;}}\ t"ym,rmaemuus (aemuusq;) [ont"ym,jzpygon/ ewjynajcmubr tvq; ewor; ajcmuyg;\nrax;av; uqvjci; jzpygon/]]ewaEmi;}}[aomtzUon ewjynrewor;ajcmuyg;\tax; q;[aom teutjyi tvevyon[aom *,uteuuyg jriomapygon/]]jymEU aemi;}} wiygon]](EU)aemi;}}\ t"ym,rm u,[eaysmaysmi;onu qvjci;jzpyg on/]]EU}}Ei]]aemi;}} wpyvuojzi u,[eaysmaysmi;aomre;uav;\toioPme rm yrxi½m;vmapygon/ 'ewteuEi *P&njyteu ay:viapon cxm;pum;v; rsm; jzpygon/

v - v

o;a&abmi0,? vacgipule;? vE,xe;í [53]

v? e0 - wiw,aomtqi;toi½aom/ [54]

---

[47] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 59/
[48] jrermpmtzU? 1991? 293/
[49] -,i; -? 261/
[50] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 141/
[51] jrermpmtzU? 1991? 204/
[52] -,i; -? 202/
[53] csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 124/
[54] jrermpmtzU? 1991? 349/

v? e - urmuvnywaeí aertvi;u urmajro a&mijye[y ay;aom obm0l*lvlu;/ [55]

]]vacgipule;}}tzlwiygaom]]v}}on vyaom½ytqi;u qvjci;jzpygon/ re;uav;on twi;wi;tjynjynr tvq;[pxm;tyaom re;rvwp0;xuyi vyoav; jzpon[onteut"ym, jzpygon/]]v}} [on pum;v;jzi re;uav; \tv*Pu ay:viapon *P&njyteu jzpygon/]]vE,xe;í}}wiygon]]v}}\t"ym,rm ntcgtvi;a&mijzma0 Eiaomvu qvjci;jzpygon/ re;uav; tvon vri;uolxe;vi; awmuyoav; jzpon[on t"ym,jzpygon/]]v}}Ei]]v}} [x;&? [x;rpum;v;jzi csporе;uav;on vri;lu;uol tacgitzsm; vyalumi; ay:viapon *P&njyteu jzpygon/

v - v

Elwtoir? tyiwu;? wpciv;u? p½;a&;½? ax;rvwn? rvrv? rwrajy? aevn;c, [56]

v?lu - wiopyiponuvusatmijylon/ [57]

v?lu – wr;apmi;uson/ [58]

]]ax;rvwn}}tzlwi]]v}}on vusatmijylon[aomteu jzpygon/ rrElw r ajymqcaompum;rsm;on ye;yiopyiwluol ajymi;vjci;r½ cirmont"ym, jzpygon/]]rvrv}}tzlwiygon]]v}}\t"ym,rm wr;apmi;uson[aom teujzp ygon/]]v}}Ei]]v}} [x;&? [x;r pum;v;rsm;jzi ajymi;vjci;r½lron pwcpm;ru ay:viapon cpm;rjyteu jzpygon/

3? 5/ towtu&mu cjcm;azmjyaomcxm;

ni; - jii;

aygi;pn;omajr;? w{;{;vli? omav;ni;ni;? ewapmi;jii;Ei [59]

ni;? e0 – cslomE;naom/ [60]

jii;? e – avrww&,mwprs;/ [61]

]]omav;ni;ni;}}tzlwi]]ni;}}on E;naomt"ym, jzpygon/ r;ewri;on niompm r;zlousL;aejci;u qvjci; jzpygon/]]ewapmi; jii;Ei}}[aomtzlwi

---

[55] **- ,i; - ? 325/**
[56] **csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 107/**
[57] **jrermpmtzl? 1991? 349/**
[58] **- ,i; - ? 325/**
[59] **csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 119/**
[60] **jrermpmtzl? 1991? 135/**
[61] **- ,i; - ? 85/**

ygon]]jii;}}on avrww&,mwprs;u qvjci;jzpygon/ r;ewom;on ewapmi; jii;Einiompm r;zUocsi;ousL;on t"ym,jzpygon/]]ni;}}Ei]]jii;}}on to waomvn; tu&muon pumv;jzpy; teu½; (ynwteu)oabmyi jzpon/

aemi; - aEmi;

ajcmua,muewaEmi;? jymEUaemi;on [62]

aEmi;? Bu - aemuusuon [63]

(EU)aemi;? e0 - (u,[e)aysmaysmi;on [64]

]]ajcmua,muewaEmi;}}[aomtzUwiygon]]aEmi;}}\ t"ym,rm aemuus (aemuusq;) [ont"ym,jzpygon/ ewjynajcmubr tvq; ewor;ajcmuyg;\ nrax;av;u qvjci;jzpygon/]]ewaEmi;}} [aomtzUon ewjynr ewor; ajcmuyg;\ tax;q;[aom teutjyi tvevyon[aom *P&nuay:viapon *P&njyteujzpygon/]]jymEUaemi;}}wiygon]](EU)aemi;}}\ t"ym,rm u,[e aysmaysmi;onu qvjci;jzpygon/]]EU}}Ei]]aemi;}} 'ewo;vuojzi u,[e aysmaysmi;aom re;uav;\ toioPmerm yrxi½m;vmapygon/]]aemi;}}Ei]]aEmi;}} towtu&mu pum;v;jzi ewor;ajcmuyg;\ taEmi;q;ewor;uo EUaEmi;vy oav;jzpaUmi; *P&njyteu ay:viapon cxm;pum;v;rsm; jzpygon/

jyn - ajy

a&jynrmae? rwyapvr? aEcgtp? aqmi;v tajy [65]

jyn? e – a½;acwri;aerrUawm? Eii? wi;jyn/ [66]

ajy? Bu – ppn;rysuon/ [67]

]]a&jynrmae}}[aomtzUwi]]jyn}}\ teut"ym,rm Eii? wi;jynuqvjci;jzpyg on/ ppxuom;oncspoarmion jyevmrn&uausmontx a&murvmojzi armiawmtm; aejynawmr r,uav;vr;qwow&aejci;u qvygon/]]aqmi;v tajy}}tzUwiygon]]ajy}}on ppn;rysujy,onu qvjci;jzpygon/ ppajrjyir armiawmon aE&moa&muí aqmi;v ysujy,ueq;ontx a&mu½rvmonu qvjci;jzpygon/]]jyn}}Ei]]ajy}} towtu&mupum;v;jzi wi;jynEi aqmi;av ajy teuujym;yu ay:viapygon/ teu½;(ynwteu)oabmyi jzpon/

---

[62] csr;jr? O;(wn;jzw)? 1963? 141/
[63] jrermpmtzU? 1991? 204/
[64] - ,i; - ? 202/
[65] csr;jr? O;(wn;jzw)? 1963? 140/
[66] jrermpmtzU? 1991? 234/
[67] - ,i; - ? 232/

jrn - rn

a'0gacgivli? ½yaqmi&mjrn? [eom&ní? aysmrnt&m? xyumrsm;ve;[68]

jrn? Bu – toxuay:on/ [69]

rn? 0 – tem*wumvu ñe;aompum;/ [70]

]]½yaqmi&mjrn}}[aomtzUwi]]rn}on tojrnonu &nñe;jci; jzpyg on/ r;&mrn[eqií r;lcr;orsm; jrn[;aeon t"ym, jzpygon/]]aysmrn t&m}}tzUwiygon]]rn}}on tem*wumvu ñe;qaompum; jzpygon/ aysm&i &rntcsersm;? aysm&i&rnt&mrsm;[t"ym, &ygon/]]jrn}}Ei]]rn}} towaomvn; tu&muon pum;v;jzply; teu½; (ynwteu)oabmyi jzpon/

& - &e

b, nm&oe;? a&aygi;0e;on? awmiee;awmiae? &eawmon [71]
& - Bu - ywvn0i;xm;on [72]

&e - Bu – vsmxm;on/ [73]

]]b, nm&oe;}}tzUr]]&}}on ywvn0i;xm;on t"ym, jzpygon/]]b, nm &a& awmrsm;0e;&cpm;&o}}[on t"ym, jzpygon/]]awmiee;awmiae &eawmon}} tzUr]]&e}}on vsmxm;on t"ym, jzpygon/ cspore;uav; on awminmp a'0tjzp vsmxm;jci;c&ojzpon[t"ym, &ygon/]]&e}}Ei]]&}} owtu&mu pum;v;jzi cspore;uav;on &a&awmrsm; 0e;&ono? awminmpa'0tjzp vsmxm; oav; jzpalumi; tav;ay;azmjyaomtav;ay;teu jzpygon/

3? 6/ o'um½up0u cjcm;azmjyaomcxm;

acs - aus

opm{ue? rerreu? axmujye, q? oyg&r? c, axax? acsaomaus [74]

acs? Bu – acsyon/ [75]

---

[68] **csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 109/**
[69] **jrermpmtzU? 1991? 291/**
[70] **jrermpmtzU? 1991? 278/**
[71] **csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 82/**
[72] **jrermpmtzU? 1991? 310/**
[73] **-, i; -? 315/**
[74] **csr;jr? 0;(wn;jzw)? 1963? 85/**
[75] **jrermpmtzU? 1991? 58/**

aus? Bu – aysmuysuom;on/ [76]

]]acsaomaus\}}tzUwiygaom]]acs}}\teut"ym,rm acsyonu qvjci; jzpy;]]aus}}\t"ym,rm aysmuysuom;onu qvjci; jzpygon/ b&m;½ix arwmpum;rsm; >ruq av(mux m;onuaxmuí taxaxaom taumi;t&mw acsy&aom? Aysmuysu ajyir;Eirnu qvjci;jzpygon/ cspoarmi\arwmw&m;on b&m;½ixav(mux m; on opmpum;uaxmuí taxaxaomtaumi;t&mw acszsuay;Eionu]]acs}} [aompum;v;jzi xi½m;apygon/ cspotay: taxaxaomtaumi;t&mw acszsu Eiromv(i rrpwwi cspo\opmrrw ausaysmuom;Eirnjzpaumi; o'um ½upOjzi ay:viatmizUqxm;ygon/ xaumi]]aus}}Ei]]acs}} o'um½uto;on r,uav;\pwcpm;ru ay:viapon cpm;rjyteu jzpygon/

ajy - ajz

rav(mu0ax? aumu&Uaevn;? rajyajzazsm? wi;>ruabmon [77]

ajy? Bu – ysujy,on/ [78]

ajz? Bu – pwajzon/ [79]

]]rajyajzazsm}}tzUwiygaom]]ajy}}on ysujy,on[onteu jzpygon/]]ajz}} on pwajzon[onteu jzpygon/ wpyg;otay: csppwñwE;aeaom cspo armitaumi;u pwajyaysmuap&e b&m;½ix av(mux m;í pwajzonu qvjci; jzpygon/ b&m;½ixav(mu um; pwajzaomvn; rajyaysmuEiaumi;u]]rajy}}?]]ajz}}[aomcxm;pum;v;rsm;jzi tav;ay;azmjyxm;ygon/ cspotay:xm;½on aysmuzsuysujy,r&Eion r,uav;\pwcpm;ru ay:viapon cpm;rjyteu oabmvn;jzpygon/ r,uav;pwajyEi&e b&m;½ix wiwnpwajz&onu]]ajy}} Ei]]ajz}} o'um½upOtoajzi ay:viatmi zUqxm;ygon/

---

[76] **- ,i; - ? 24/**
[77] **csr;jr? O;(wn;jzw)? 1963? 61/**
[78] **jrermpmtzU? 1991? 232/**
[79] **-,i; - ? 246/**

cli o;oycsu

ew&iaemi \&wrsm;wi cxm;pum;v;rsm;u a½aemupum;tqupyjzi pmv; aygi; owyujym;atmi cjcm;a&;zUxm;onu awU&ygon/ pmv;aygi;owy ujym;on cxm;rsm;on ynwteu(tb"meteu)rsm; jzpygon/ ynwteu (o) tb"me teurwpqi *,u½ucwygvmon *,uteursm;vn; awU½&ygon/ x*,u teursm;on pmq \cpm;csu? taw;? pwu;rsm; jzpygon/

ew&iaemi \&wrsm;wi cxm;rsm;on teut"ym,(7)rS;r ynwteuu tajcc ía&;zUxm;ygon/ ynwteurwpqi *,u½ucwvmaom *,uteursm; teu cspore;uav;\tvuzUxm;on tvbUrsm;on *P&njyteuoabm? pmq \ tcsp? tvr;cpm;rwon cpm;rjyteuoabm? *Pjri*Peroabmaqmion pum;v;rsm;on vr0e;usijyteuoabm? teut"ym,qupyaeon pum;v;rsm; wpyo;xm;aom to;rsm;on 'ewteuoabm t"ym,aqmion cxm;rsm; jzpygon/ uAsmon tou weqmqi a&;zUxm;ojzi tav;ay;von talumi;&mrsm;u zojzi tav;ay; zUqxm;ojzi tav;ay;teuoabm ay:viapygon/ ew&iaemi\ &wrsm;r cxm;rsm;on Epzuom;teut"ym, ay:virr&alumi; awU&&ygon/

pmqew&iaemion cxm;rsm;jzi pmv;aygi;owyujym;atmi ynwteujzi cjcm;jyEi ouol *,uteujzi pmq\tcsp? tvr;? taw;pwu;? cpm;csursm;vn; ay:vivm apygon/

e*;

ew&iaemi\&wrsm;rcxm;rsm;u twaA'tjrijzi azmxwwijy xm;ygon/ pmqew&iaemi\ cxm;rsm;on pmv;aygi;owyujym;atmi cjcm;jyEiouol pmq\ tcsp? tvr;? taw;pwu;? cpm;csursm;u ay:viapon cxm;rsm;jzialumi; jrermpmay twu wez;rjzwEiaomcxm;rsm; jzpalumi; wijy&ygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi? "EjzL/ (2009)/ *oauwaA'e'ge;l* &euelrU? pwu;csdcspmay/

ciat;? a'guwm/ (2004)/ *twaA'e'ge;l* &euelrU? ynmweaqmi yEywu/

csr;jr? 0;(wn;jzwo)/ (1963)/ *ew&iaemiq&wrsm;l* rEav;lrU? wuaevi;yEywu/

xe;wi? 0;/ (2004)/ *jrermyi&pcxm;&uel* &euelrU? jrermpmtzU0;p;Xme/

jrermpmtzU/ (1991)/ *jrermtb"mel* &euelrU? zwvpoyEywu/

vorel (1966)/ *pmaytEynml* &euelrU? vyom;yEywu/

t*vybmom

Yule, George, (2010), The Study of Language, (4th ed) Cambridge University Press.

aemuquw

p0	aumuEwcsu	u;um;onpmrsuEm
1	Semantics is the study of meaning words, phrases and sentence George Yule, 210, 12.	**3**

ay&mPEi jrerma'o,pum;

jrijrici*

pmwr;tus0;

þpmwr;on jrerma'o,pum;rsm;& ayg&mPpum;rsm;talumi; avvmxm;aom pmwr; jzpon/ a'o,pum;rsm;wi ayg&mPpum; (a&;o;pum;) o;aeqjzpalumi; o&Ei&eEi a'o,pum;rsm; raysmuysuatmi xe;or;&e&n&,ygon/ jrerm a'o,pum;rsm;r awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;rsm;& ayg&mPpum;rsm;uom avvmxm;jci;jzpon/ ayg&mPpum; owrw&mwi armyq&moe;\ ayg&mP'ye usr;Ei 0;omjrw\ ayg&mPpum;tb"geu tajccíavvmygon/ xolavv m&müysUuAsmrsm;wiawU&aom ayg&mPpum;Ei jrerma'o,pum;rsm;& a'o,to;wu Ei;,Owijyxm;ygon/

aomcsua0g[m&/ / ayg&mP? a'o,? awmi&;? "E? ti;om;/

e'ge;

bmompum;wi;wi a'o,pum;rsm;pm&ygon/ jrermbmompum;wi jrerm a'o,pum;rsm;pm&on/ a'o,pum;\ vuPmwp&yjzpon ayg&mPpum; to;jyj ci;u jrerma'o,pum;rsm;wiaw&on/ awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;rsm;on toiu jrerma'o,pum;rsm;jzpygon/ xa'o,pum;rsm;wi ayg&mPac: a&;o; pum;u ,aewiajymqo;Ee;aeluqjzpalumi; aw&on/ a&;pmayysUuAsmrsm; ycs oilum;ay;&ontcg ayg&mPpum;rsm;pm awU&ygon/ ysUuAsmrsm;wi aw&on ayg&mPpum;rsm;u a'o,pum;rsm;& a'o,to;wEi Ei;,Owijyvpw&ygon/ xolavvmwijyjci;jzi jrerma'o,pum;rsm;wi a&;o;ayg&mPpum;rsm; ,aewi ajymq o;Ele;aeluqjzpalumi; oap&e? ayg&mP pum;rsm;on jrermbmompum;\ t&i;tjrpjzpalumi; oap&e? a&;jrermpmayysU uAsmrsm;u pw0ipm;r&vmap&eEi ayg&mPpum; raysmuysuatmi xe;or;&e twu taxmutujyEirnjzpon/

1/ &n&,csu

a&;o;ayg&mP pum;rsm;talumi; o&Ei&e? ,i;ayg&mPpum;rsm;u jrerm a'o,pum;rsm;jzpon awmi&;? "E? ti;om; a'o,pum;wwi ,aewi ajymq o;paeluqjzpalumi; o&Ei&e? ayg&mPpum;rsm;on jrermbmompum;\ t&i;tjrp jzpalumi;o&Ei&e? a&;jrermpmay ysUuAsmrsm;u pw0ipm;r&vmEi&e? ayg&mP pum; raysmuysuatmi xe;or;Ei&e &n&,ygon/

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? yivwuov**

2/ oawoetptp0

- þoawoepmwr;wi-

(1) ayg&mPpum;owrwcsu

(2) a'o,pum;owrwcsu

(3) ysUuAsmrsm;r ayg&mPEi a'o,pum;rsm;r a'o,to;rsm;[í avvm wijyygrn/

1/ ayg&mPpum;owrwcsu

ayg&mPEiywouí ygVjrermtb"mewi-

]]ayg&mP (w) a&;üjzpaom/ ta[mi;jzpaom/

(y) a&;oa[mi;/ a&;ynm&/ a&;q&m/}} ([wpe? 1999? 692)

[ívn;aumi;? ayg&mPpum;Ei ywouí ygVoua0g[m&tb"mewi-

]]ayg&mP- a&;uo;paompum;/ a&;a[mi;pum; }} (xe;jri? 2016? 173)

[ívn;aumi;? jrermtb"mewi-

]]ayg&mP^ ayg&mem^e- ynm&itququa&;o;tjzp owrwc aom a0g[m&/ (yg? ayg&mP)}} (jrermpmtzU? 2018? 210)

[vn;aumi;? armiciri ("EjzL)u

]]a&;pmayrsm;wi to;jyjy; rsuarmuacw tajymta&;wwi to;rjyf awmb ar;rewraumom;aom a0g[m&rsm;jzpon/ a&armu (b&i)? uum (rsuarmu) }} (2019? 29)

ziqxm;luonuawf&on/ ojzpí ayg&mPpum;on a&;oa[mi;w o;pc aom a&;pum;yijzpygon/

2/ a'o,pum;owrwcsu

bmompum;wi;wi a'otvuajymqo;paom a'o,pum;rsm;&ygon/ a'o,pum;Ei ywouí ayg&mP'yeusr;wi-

]]jrermvrf;[í jzpfuaomvn; t&ya'ouvuíaomvn;aumi; vrf;csi;a&max;ojzi ac:a0:aom toajymi;íaomvn;aumi; 0wf wprf;wn;u tac:a0g[m& uv vsu&on/}} (r-1292? 83)

[ívn;aumi;? jrermbmompum;\ a'o,pum;rsm;avvmrpmwr;wi-

]]a'o,pum;qonrm ae&ma'o? yx00itaetxm;ujym;r? vaer tqitwe; ujym;jcm;em;rwalumi pum;o? a0g[m& to;tEe;? o'g ponw ujym;aeaom bmompum;wpc\ toiujzpon}} (wi{? 0;? 1975? pm(u))

[ívn;aumi;? jrermpum;talumi;wapwapmi;pmtywi-

]]a'o,pum;rsm;on bmompum;wpc\ toiursm;jzpu on/ ujym;onq&mü toxucsi;? a0g[m&to;tEe;csi; ujym;ygon}} (ciri? armi ("EjzL)? 2016? 265)

[ívn;aumi;? ti;av;a'o,pum;pmtywi-

]]a'o,pum;on o;jcm;bmompum;wpcr[wyg/ bmom pum;wpc\ yirpum;r ujym;vmaom toiupum;wpc omjzpygon}}

(atmijriO;? a'guwm? 2006? 9)

[ívn;aumi;? *&Am[wqeu-

]]bmompum;wi;on yx0taetxm;ay:vuí a'oqi&m o;bmom pum;rsm; (or[w) a'o,pum;rsm;&on/ ¤i;a'o,pum;wi;on bmompum;\ toiu wprsK; jzpon}} (2000? 457)

[ívn;aumi;? a';Apc&pw,u-

]]a'o,pum;on o'g? a0g[m&tm;jzi o;jcm;jzpy; a'oEivtztpn; qi&mw\ umjcm;ralumi jzpay:vmaom rsK;u bmompum;jzpon/ tajyma'o,pum;on avo (or[w) ujym;aomtoxursm; yg0iay on/}} (2004? 136)

[ívn;aumi; ziqowrwxm;onu awU&on/ xolowrwcsursm;t& a'o,pum;on toxu? a0g[m&to;tEe;ujym;aom toiua'o,pum; wpc yijzpygon/

2/1/ jrerma'o ,pum;

jrerma'o ,pum;rsm;Ei ywouí qμ0;azarmiwi \ bmomavmu usr;wi wi;&i;om;rsK;E ,pjyZ ,m;

wAuw&wrsK;&;

↓

wAu-jrermrsK;c

↓

tmo-jrermtE ,

↓

jrermtp

↓

r&(0g)avmi;a0g? v&? twp? riom? ze?

'E? ti;om;? awmi&;(0g) w&? xm;0 ,? &ci

(azarmiwi? 1958? 16) [í jrermtp0iwi;&i;om;wu azmjyxm;ygon/

jrermbmompum;wi toiua'o ,pum;rsm;pm&ygon/ xa'o ,pum;rsm; teuxi&m;aom a'o ,pum;rsm;rm awmi&;? "E? ti;om;a'o ,pum;rsm; jzpyg on/ awmi&;? "E? ti;om;a'o ,pum;wwi ayg&mPac: a&;o;pum;rsm;u awU&ygon/ jrerma'o ,pum;& a'o ,to;Ei a&;pmayysKUuAsmrsm;r ayg&mPpum;wuEKi;,O avvmwijyrnjzpon/

2/2/ ysKUu&smrsm;r ayg&mPEi a'o ,pum;rsm;r a'o ,to;rsm;

jrermpmaywi a&;pmayysKUuAsmrsm;pm &ygon/ ysKUuAsmrsm;on a&;pmayjzpí a&;o;ayg&mPpum;rsm;pm awUEiygon/ ysKUuAsmrsm;& ayg&mPpum;rsm;Ei awmi&;? "E? ti;om;a'o ,pum;& a'oo;pum;rsm;u EKi;,Oavvmrn jzpon/

us= pyg;uajrr tjritqiEixm;jci; (ayg&mP'ye? pm-6)

azmazmoo? puswuu (u;ce;ysKU? y'a&- 35)

aumuu;aumuvsi? usu0ivsu (*gxmajcmuq ,ysKU? y'a&-70)

]]us}} [aomayg&mPpum;on pyg;rsm;oavmixm;on t&mjzpon/ ti;om; a'o ,pum;wi pyg;us (yg;us)[,aewio;paeuqjzpon/

ir;ir;= tvetri;? rq;rwm;Ei/ **(ayg&mP'ye? pm-9)**

a,musm;Em;&i? arrjrií? xecsiir;ir; **(u;ce;ysU? y'a&- 95)**

om;rnir;ir;? a&pn&r;vsu **(aerbce;ysU? y'a&- 130)**

a&;pmayysUuAsmwi]]ir;ir;}} [aom ayg&mPpum;u awU&on/ tvetri;[aom t"ym,jzi o;Ee;xm;on/

ti;om;a'o,pum;wi]]ir;ir;}} [aoma&;o;ayg&mPpum;u ,aexwi ajymqo;p aeuygon/

pm;ae[mir;ir;wuavm= tvetri;pm;aewmy/

apmi&e;= apmipn;jci;? wm;jrpjci; (ayg&mP)

pum;&pce;? Ewapmi&e;u **(aerbce;ysU? y'a&-21)**

apmi&e;wcg;? ywyiwm;vsu **(Orm'EysU? y'a&-67)**

ysUuAsmrsm;wi]]apmi&e;}} [aoma0g[m&u apmipn;jci;t"ym,? wm;jrpjci; t"ym,jzi o;xm;on/

]]apmi&e;}} a0g[m&to;u jrermayg&mPoawowp0;u apmipn;jci;? wm;jrpjci; teut"ym,&aom jrermayg&mPpum;jzpon[qon}}

(jrarmi? 1979? 70)

awmi&;a'o,pum;wi jcpn;&;u]]apmi&e;}} [,aewiajymaeuqjzpon/ "Ewi;&i;om;wu apme,e;[ac:uon/

(apme&e;e;c,0g= jcpn;&;E;csnwmyg/)

q;q;&m;&m;= a'gojzpon (ayg&mP'ye? pm-11)

q;q;&m;&m;? &eawUjim;vn; **(u;ce;ysU? y'a&-166)**

q;q;&m;&m;? a'gotm;jzi **(u;ce;ysU? y'a&-175)**

u;ce;ysUwi]]q;q;&m;&m;}} [aomayg&mPpum;u a'gojzpon[aom t"ym,jzi o;xm;on/

ti;av;a'o,pum;wivn; a'gojzponu]]q;q;&m;&m;}} [ouu;&,trsm;u o;aeuqjzpon/

(vawme q;q;&m;&m; jzpuvmq0g= vua'goxuvmw,)

wum= trsm; (ayg&mP'ye? pm-13)

a0;om;ajrwm? vwumu **(u;ce;ysU? y'a&-4)**

abmwumvn;? a0;&m&yajr (a&[omri;ysU? y'a&-25)

a&;pmayysUuAsmrsm;wi]]wum-=trsm;}} [aom ayg&mPpum;u rsm;pmto;jyconu awU&on/

awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;wwivn;]]wum}} utrsm;[aom t"ym,jzi ,aewiajymqo;paeluqjzpon/

(trsm;wum? vwum? aqwum? rsK;wum)

wp;wp= p;p0;ten;i, (ayg&mP'ye? pm-14)

alumiluwp? r&avjy (u;ce;ysU? y'a&-38)

jci;&mwp? lum;b;xvsu (aerbce;ysU? y'a&-50)

ysUpmayrsm;wi]]wp;wp}}u ten;i,[aomt"ym,jzi o;Ele;luon/]]wp}} [om to;rsm;luonuawU&on/

ti;om;a'o,pum;wi ten;i,u]]wp}} [om ,aexajymqaeluq jzpon/

(wpawme&0;= en;en;av;awmir&b;)

xm;= "m; (ayg&mP)

ycyxm;r? aygu qepon (u;ce;ysU? y'a&-13)

zvmtlu? xm;vav;jrm; (a&[omri;ysU? y'a&-49)

ysUuAsmrsm;wi ,aeacwpum;]]"m;}}u]]xm;}} [a&;om;o;pluonu awU&on/

&;? "E? ti;om;a'o,pum;wwi]]"m;}} u]]xm;}} [om,aex ajymqaelu qjzpon/ pjrermpum;wi]]"m;}} [omo;ygon/

xm;exu= "m;Eixp (awmi&;)

xm;oi,= "m;tao; ("E)

xm;qi,= "m;tao; (ti;om;)

axmavm= lur;wr;pmp;&on (ayg&mP'ye? pm-17)

alunmaxmavm? &epay:vn; (aerbce;ysU? y'a&-123)

axmavmpeUveU? ajrrelajrlur; (*gxmajcmuq,ysU? y'a&-12)

oypacsmvn;? raxmpz; (a&[omri;ysU? y'a&-25)

(raxmpz;= axmavmuelve? rvypz;)

a&;pmayyJuAsmrsm;wi ayg&mPpum;]]axmavm}} [aomto;u teni,om awU&on/

ti;om;a'o,pum;wi]]axmavmuevem}} [íwo;luqjzpon/ lur;wr;on oabm? queusionoabmwwi to;rsm;on/

(vu;ajym[maxmavmuevervye)

aE; = Emon? Eion (ayg&mP)

cu&; qpay;? ccmaE;om; (aerbce;ysU? y'a&-49)

Elur;ra&;? ca&aE;om; (aerbce;ysU? y'a&-144)

a&;o;ayg&mPpum;]]aE;}} u a&;pmayyJuAsmrsm;wi awEion/

awmi&;? ti;om;a'o,pum;wwi Emon? Eion[t"ym,&aom]]aE;}} u ,aexwio;Ee;aeluqjzpon/

to;E;r = to;Emrv/ (awmi&;)

tcaE;r, = tcEmr, ("E)

uspacge;aE;ay;aemi; = luuoejzLEmay;aem (ti;om;)

ypm = axax&m&m (bm? b,) (ayg&mP'ye? pm-19)

&mr;or ? bZmjy t (u;ce;ysU? y'a&-35)

ri;ajcusi;jr? bZmwt (aerbce;ysU? y'a&-118)

ysUuAsmrsm;wi ayg&mPpum;]]ypm}} u]]bZm}} [a&;om;luon/ top ta&;jzpon/]]bm? b,}} [aom t"ym,jzi o;Ee;luon/

awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;wi ayg&mPpum;]]ypm}}u]]ypm? pm? rpm}} [aom to;jzi ,aexuxajymqo;paeluqjzpon/

pmqaomr = b,om;rvlv (awmi&;)

pmqrmt; = b,rmv ("E)

ypmrs;ausme; = bmvrob; (ti;om;)

aygyn; = trsm; (ayg&mP'ye? pm-20)

aygyn;xyr? qwlurEi (u;ce;ysU? y'a&-4)

uep,aygyn;? lun;um;0ewi (a&[omri;ysU? y'a&-5)

u,wiypn;? veaygyn;í (Orm'EysU? y'a&-86)

ponjzi ysUrsm;wi]]aygyn;}} u trsm;[aomt"ym,jzi o;pxm;onu aw&ygon/ ti;om;a'o,pum;wwi]]aygyn;}} u]]aygaygyn;yn;}} (aygaygyy) [í trsm;[aom t"ym,jzi o;Ee;ajymqaeluygon/ aygu,jci;? aygrsm;jci; t"ym,jzpon/

ye;avaygaygyy0g = ye;awtrsm;u;y/

taygty (awmi&;? "E)

jz;xy^z;ax = trsm; (ayg&mP'ye? pm-22)

tjz;jz;v{i? ajru;auma&m (*gxmajcmuq,ysU? y'a&-47)

rL;u;rwu;? tjz;tci (a&[omri;ysU? y'a&-60)

a&;pmayrsm;wi rsm;jym;jci;oabmu]]yn;? jzi? ayg}} pum;v;rsm;o;ouo]]jz; }} [aom pum;v;jzi o;onvn;&ygon/]]jz;jz;? tjz;" [íto;rsm;onu aw&ygon/

awmi&;? ti;om;a'o,pum;wi ,aexuwi]]jz; }} uo;aeluq jzpon/]]z;}} [om o;luonu aw&on/

prwz;z; = y&uqwtrsm;u;/ (awmi&;)

0ujcwz;z;e = 0ujctrsm;u;y/ (ti;om;)

rajrm = rjrijci;/ (ayg&mP'ye? pm-24)

*a[orm;? tjcm;rajrm (u;ce;ysU? y'a&-164)

q,jy{iEi;abm? wrajrmon (*gxmajcmuq,ysU? y'a&-8)

a&;pmayrsm;wi]]rajrm}} [aom ayg&mPpum;u]rjrijci;} [aomt"ym,jzi o;xm; alumi;aw&on/

awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;wi ayg&mPpum;]]rajrm}}u,aecsex ajymqo;p aeluqjzpon/

ajrm0;vm; = rjrib;vm; (awmi&;? "E)

qaumrajrmyv = ourjrib;aem (ti;om;)

r[= r, (r&) (ayg&mP'ye? pm-24)

aw;ac:q&? r[v{iwn; (aerbce;ysU? y'a&-77)

ppwprsuEm? wrsm;pmEi? q&mbe;[(u;ce;ysU? y'a&-163)

']r[} [aom ayg&mPpum;u ysUuAsmrsm;wi awEiygon/]r&}[aom t"ym,jzpon/][}on]&} [aom t"ym,jzpon/

awmi&;a'o,pum;wi]r[?ra[}[,aexwi ajymqo;paeluqjzpon/

vyr[0; = uav;r&b; (awmi&;)

taygilu im,p 78 a,mu[{t (ri;teEo (a&) u-42)

wir[,aom&mi, (uspmri;trelawmjyewr; (ausm?u-47)

r = r& (ayg&mP'ye? pm-24)

tumjyUjyU? tEprwn; (u;ce;ysU? y'a&- 33)

o;bwuwi? jyUixurjim; (*gxmajcmuq,ysU? y'a&-16)

a&;pmayuAsmrsm;wi]r} [aomayg&mPpum;u]r&} [aomt"ym,jzi o;Ee; xm;on/

jrerma'o,pum;rsm;jzpon awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;wwi]r} u]r&} [aom t"ym,jzi ,aewiajymqo;paeluqjzpon/

v,r? ,mr? rrzr (awmi&;? "E? ti;om;)

r,e = or? ocle (ayg&mP'ye? pm-184)

r,epo? tjror;xy (u;ce;ysU? y'a&- 126)

olum;cwvn;? ruwEib? r,epo (r[mZeuysU? y'a&- 8)

a&;pmayrsm;wi "r,e" [aom ayg&mPpum;u aw&on/ t"ym,rm or? ocle jzpon/

awmi&;? ti;om;a'o,pum;wi or? ocleu]]r,e}}[,aewio;Ee; aeluq jzpon/ pjrermpum;wi r,e [aomto;r&awmay/

rmem[vm; = or? ocle&vm;/ (awmi&;)

or,e = or ("E)

r,ez,em;xm;ausme; = ocleb,ae&mrm xm;vro/ (ti;om;)

rsuEmjri = om;or;ar;zm;í om;or;rsuEmujrion/ (ayg&mP'ye? pm-25)

rsuEmjrix? 'w,u? tóygv (u;ce;ysU? y'a&- 14)

&m[vmu? rsuEmjrií (*gxmajcmuq,ysU? y'a&-65)

u;ce;ysUwi om;or;ar;zm;onu]rsuEmjri} [o;Ee;xm;onu aw&on/

ti;om;a'o,pum;wivn; om;or;ar;zm;onu]rsuEmjri} [,aexwi o;Ee; aeluqjzpon/ awmi&;? "Ea'o,pum;wwi a&;usaom oulu;&,trsm;u "rsuEmjri"[ajymqaeluqjzpon/

vuuw; = cs\i; (*s\i;) (ayg&mPtb"me? pm-333)

acgi;xuolaus\m? aus\may:owu? vuuw;a&mu (Orm'Eys\U? y'a&-12)

Orm'Eys\Uwi "vuuw;" [aom ayg&mPpum;u aw&on/

awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;wi cs\i;uvuuw;[,aewiac:a0: o;paeu qjzpon/

vwuw; (awmi&;)

vuuw; ("E? ti;om;)

t[e = wa,mijyon (ayg&mP'ye? pm- 4)

aumi;rpwoe? vt[eo (*gxmajcmuq,ys\U? y'a&-59)

zrt[e? tozeí (a&[omri;ys\U? y'a&-16)

ys\UuAsmrsm;wi "t[e" [aom ayg&mPpum;u aw&on/ wa,mijy on qaom t"ym,jzi o;Ee;xm;on/

ti;om;a'o,pum;wi]]t[e}} [aomayg&mPpum;u ,aexux ajymq o;paeao;alumi; aw&on/

t[eqmcs? tqcs0; = [eaqmiorsm;u ajym&mwi o;onpum;/

ys\Upmaywi aw&aom ayg&mPpum;rsm;Ei jrerma'o,pum;rsm;& a'o, to;rsm;u Ei;,Oavvm&mwi t"ym,wnr? to;wnr&alumi; avvmaw& &yg on/

lcliO;oycsu

jrerma'o,pum;rsm;jzpaom (awmi&;? "E? ti;om;)&a'o,pum;to;rsm;Ei ys\UuAsmrsm;& ayg&mPpum;rsm;Ei Ei;,Oavvm&mwi ayg&mPpum;t"ym,Ei a'o, pum;w\ t"ym,wnr&onu aw&&on/ xo wnrrsm;&aejci;on a'o, pum;rsm;u jrermbmompum;\ toiupum;jzponu ouaocaeon tcsuyi jzpon/ awmi&;? "E? ti;om;wi;&i;om;won aexi&ma&ajra'o e;pyaejci;? vr;ye; quo,a&; aumi;reaejci;? &r;jyne,twi; twwuaexia&mi;0, lujci;pon tcsursm;alumi pum;tajymtq? to;tEe;wrm wnrrsm;&aeygon/ jrerma'o,pum;rsm; jzpluívn; tcs\Ua0g[m&rsm;on awmi&;? "E? ti;om;vrs\; tm;v; o;paeluonu aw\&on/ Oyrm (pm? ypm? ajrm? r)

a'o,pum;\ vuPmwp&yjzpon ayg&mPpum;to;jyjci;u awmi&;? "E? ti;om;wi;&i;om;wwi ,aexwi ajymqo;paeluqjzpon/ a'o, pum;rsm;Ei

ysUpmayrsm;r ayg&mPpum;wlu Ei;,Oavvmlunjci;jzi a&;pmay ysUuAsmrsm;tay:yí pw0ipm;rwom;vmlurn[xijriryg on/ xjyi wi;&i;om;tcsi;csi; cspl un&i;E; rvn; &&aprnjzpon/ jrermbmompum; avvmvowtwuvn; wpzuwpvr;r taxmutujyEirn[,lunygon/

e*;

þpmwr;on a&;o;pum; ayg&mPEi jrerma'o,pum;rsm;r awmi&;? "E? ti;om;a'o,pum;w\ ajymqo;prwnyu Ei;,Oavvmxm;jci;jzpon/ ayg&mP Ei jrerma'o,pum;rsm;talumi; rwqutaeEiom wijyxm;jci;jzpygon/ quvu oawoejy&ersm;pm use&aeao;alumi; wijy&i;e*;csytyygon/

avvmaome,y,Ei yiwi tar;cy*kvrsm;

oawoejyKoon ti;wi;&i;owpO;jzpygon/ &r;jynawmiyi;wi awmi&;? "E? ti;om;wi;&i;om;w twwu aexiluygon/ jrerma'o,pum; ajymqo tcsi;csi; a'o,pum;to; wnrrsm;u owjyKr&mr awqar;jre;jci;rsm; jyKvycyg on/ tcgtcioiwi; awmi&;? "Ewi;&i;om;w aexi&ma'orsm;o om;a&mu vnyw&i; awqar;jre;cygon/ xa'o,pum;rsm;r ayg&mP pum;wu a&;cs,um ysKpmay& ayg&mPpum;wEi Ei;,Oavvmygon/

awmi&;wi;&i;om;

1/	a':at;v	90 Ep	rc	wr&m
2/	a':ty	83 Ep	rc	&m;jym;&m
3/	O;ausm	75 Ep	awmio	vuarmi;au;&m
4/	O;csp[e	68 Ep	awmio	wr&m
5/	O;vxe;	65 Ep	ueon	&m;jym;&m
6/	racsmp[e	35 Ep	pm^,OtzUOi	wr&m
7/	rpreax;	26 Ep	pm^,OtzUOi	Og;jym;&m
8/	rtreO;	23 Ep	ueon	&m;jym;&m

"Ewi;&i;om;

1/	O;jrarmi	70 Ep	ygarmu (jir;)	ausmuqnwuov
2/	O;jriarmi	67 Ep	ausmi;ty(jir;)	yi;w,jrKU
3/	a':cijroi;	49 Ep	uxu?jrermpm	awmiBu;wuov
4/	a':jzLjzLOi;	48 Ep	txuwe;jy	[[;jrKU
5/	a':pEmoi;	48 Ep	oemjyK	uavmjrKU

ti;om;wi;&i;om;

1/	aygici	90 Ep	rc	ri;ys;&m
2/	a':ciat;	79 Ep	rty (jir;)	ee;ye&m
3/	a':at;r	78 Ep	ueon	ee;ye&m
4/	a':&	78 Ep	rc	&mr

5/ pmwr;&i \rom;pOirsm;

usr;u;pm&i;

ciri? armi ("EjzL)/ (2016)/ ***jrerm pum;ta/umi; wapwapmi;l*** **&eue? vi;ve;ci pmaywu/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2019)/ ***bmomaA'a0g[m&rm;l*** **&eue? a'gi;pmay/**

wi? 0;Eitrsm;/ (1964)/ ***Orm'Eyl*** **&eue? jrermEiioawoetoi;/**

wi{? 0;/ (1975)/ ***jrerm bmompum;l a'o/,pum;rm;av/vmrl*** **jrermEii oawoetoi;*sme,? tw (58)? tyi; (2)/**

wi;oi;wu0er[mpnol (1321)/ ***r[mZeuysl*** **&eue? jraZmyEywu/**

xe;jri? 0;/ (2016)/ ***ygV/oua0g[m&tb"me(w-lur)/*** **&eue? pwu;csc yEywu/**

azarmiwi? 0;/ (1958)/ ***bmomavmuusr;/*** **&eue? pmayArmeyEywu/**

jrarmi/ (1979)/ ***awmi&;a'oE&pum;l*** **r[m0Zmb,usr;/ rEav;wuov/**

jrermpmtz/ (2018)/ ***jrermtb"me(w-lur)l*** **&;trw-52? aejynawm/**

&Xom&? r[m&i/ (1959)/ ***pw"rom&u;ce;ysl*** **EiiawmA'omoemtz? &eue/**

&a0xe;/ (1985)/ ***a&[omri;ysl/ta/zusr;l*** **&eue? aevi;y#uwyEywu/**

omjrw? 0;(o&ysc)/ (1961)/ ***ayg&mPpum;tb"mel*** **&eue? [om0wyEywu/**

oe;? q&m? armb/ (r-1292)/ ***ayg&mP'yeusr;l*** **&eue? v,wr@iyEywu/**

[wpe?0;/ (1999)/ ***ygV/jrermtb"mel*** **&eue/ csr;oma&mipyEywu/**

{armi? 0;? ygarmu (zw&pp0o)/ (1958)/ ***y*ausmupm vua&;pil***

atmijri0;? a'guwm/ (2006)/ ***ti;av;a'o/,pum;l*** **&eue? ynmweaqmi yEywu/**

t*orm"? &i/ (2015)/ ***aerbce;ysl*** **(0;armiarmilu;wn;jzw)/ &eue? &mjyn pmtywu/**

te;n? &i/ (1965)/ ****gxmajcmuq,ysl*** **&eue? [om0wyEywu/**

t*vybmom

Crystal. D. (2004). A Dictionary of *Linguistics and Phonetics*. Fifth edition. Blackwell Publishing Ltd.

Hudson, grover. (2000). Essential Introductory Linguistics. Blackwell Publishing Ltd.

q&mbu;ri;o0P\ jrermbmompum;tjri

wirs;[e*

pmwr;tusO;

þpmwr;on]q&mbu;ri;o0P\ jrermbmompum;tjri}jzpygon/ uAsm pmqbu; wpO;tjzp *Pjy(o&luaom q&mbu;ri;o0P\ jrermbmompum; tjri&yu azmxwvaom &n&,csujzi jy(p&jci;jzpygon/ þpmwr;u jy(p&mwi q&mbu; ri;o0P a&;om;jy(pcaom jrermbmompum;qi&m aqmi;yg;? pmty pmwr;rsm;Ei a[majymcsursm;u tavvmctjzp owrwí bmompum;en;emrsm;jzi wijyxm;yg on/ jrermbmompum;Ei ywouaom jrermpma&;x;? owyowñe;? tb"me? bmomjye? o'gEibmompum;oawoe ponwwi bmompum;tjri½alumi; om"ursm;Eiwu pppjy(pxm;ygon/ xalumijrermbmompum; ynm&iw\ bmom pum;qi&m lu(yr;tm;xwrrsm;u oawoejy(vorsm;twu taxmutu&&apEi ygon/

aomcsua0g[m&rsm; - bmompum;tjri? bmompum;½axmi? a&;x;? owyowñe;? tb"me? bmomjye? o'g? bmompum;? oawoe/

e'ge;

jrermEiii0Zmoyynm½itz\ (19)Epajrmu oawoepmwr;zwyo(u wioi; zwlum;on]q&mbu;ri;o0P\ jrermbmompum;tjri}[aom bmompum;qi&m oawoe pmwr;jzpygon/ q&mbu;ri;o0P(0;0e)[qvuv(i jrermpmayynm&i acwpr;pmqlu;? rs(;cspuAsm pmqawmbu;wpO;tjzp av;pm;pm*Pjy(tyo[o&cpm; luygon/ q&mbu;ri;o0Pon jrermuAsmpmqawmbu; wpO;jzpouo jrerm bmompum; ynm&ibu;wpO;jzpalumi; azmxwwijyvaom &n&,csujzi þpmwr;u jy(p&jci; jzpygon/ q&mbu;on jrerm bmompum;\ oijyivuPmrsm; ay:viatmi pepwus ajyajyjypjyp p;pr;avvmazmxwí buqreqjycaom bmomaA' ynm½i bu;vn;jzpygon/ xalumiq&mbu;jy(pcaom]jrermpmjrermr}pmtyr bmompum; qi&m aqmi;yg;rsm;?]ye;Eiyipn}pmtyr bmompum;qi&m oawoepmwr;rsm;? jrermryxrwr jrermbmom (0;0e) pmwr;? q&mbu;armiciri("EjzL)\ jrermbmom pum;ynm&irsm;Ei bmompum;tjri? ri;o0P#umpmtyrsm;u tavvmc oawoe e,erwtjzp owrwjy(p wijyxm;ygon/

pmayavvmqe;ppcsutaejzi jrermpmyg&*b[, oawoeusr;rsm;jzpaom roajyO; (2008? Ze0g&)\ ]](1920-70)twi; jrermuAsmrsm;wi awlaom 0aooy'x; rsm;r q&mlu;ri;o0P\ uAsma&;z[euvn;aumi;? rjir;yy (2008?ar)\ ]]jrermuAsm rsm;r erwytzrsm; (1980-1990)}} r q&mlu;ri;o0P\ uAsmrpum;v;tm; taw; tm;u,zaom erwytwi tjyuvn;aumi;? armiausmri;Ei (2012?Zee0g&)\ ]]aZm*s

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? &euewuov**

Eiri;o0P w\ uAsmtwwynm}}r acwumv tajymi;tvEi pmqEp0;\ zew; a&;zl rponwu aw&ygon/ þpmwr;ontxuazmjyyg oawoevr;alumi;rsm;uol r[wb? q&mlu;ri;o0P a&;om;jy(pcaom jrermbmompum;qi&mwr avvm o½ci&aom q&mlu;\ bmompum;tjri rno½yu bmompum;ynm&yjzi cs0;uy avvmjy(pxm;alumi; wijytyygon/

oawoear;ce;Eijyóemtcs

þpmwr;jy(p&mwi q&mlu;ri;o0P\ bmompum;tjri½yEiywouí atmu azmjyyg oawoear;ce;rsm; ay:xuvmygon/

(1) bmompum;tjri[on tb,en;/
(2) q&mlu;ri;o0P\ bmompum;tjri[on tb,en;/
(3) jrermbmompum;Ei ywouaom q&mlu;ri;o0P\ bmompum; tjri½yu rnooawoejy(oen;/

txuazmjyyg t"uusaom oawoear;ce;rsm;tjyi oawoejy(&mü jyóem tcsEivn;lulawygon/

(1) q&mlu;ri;o0Puolaom jrermpmayzcilu;wp0;\ bmompum; qi&m oawoetjriu wijyjy(p&mwi þpmwr;on jy;jynpr½r½/
(2) q&mlu;ri;o0P a&;om;jy(pcaom pmtypmwr;rsm;rwpqi avvm tm;xw jy(pxm;csursm;jzpí wuscirmaom taxmutxm;om"ursm; &Ei? r&Ei/
(3) jrermbmompum;Ei ywouaom q&mlu;\ p;pr;luqazmxwcsuwon jrermpmayEi bmompum;twu rnr(axmuu yy;aus;Z;jy(aealumi; wijy csuygEi? rygEi/

pon oawoejyóemtcsEi &iqi&ygon/ þolaom oawoear;ce;Ei jyóem tcsu ajz½i;í þpmwr;u jy(pEi&e lu(yr;tm;xwaeaom umvtwi;yi q&mlu;armiciri("Ejzl)\ ty(100)jyn]]ri;o0P#um}} xu½vmojzi þpmwr; twu lu;pmaom taxmutyaumi; &½jy; jy(pEicalumi; wijytyygon/

1/ jrermpma&;x;qi&m bmompum;tjri

]a&;x;} [on tp0tvma&;om;caom pmv;aygi;[1] [teu&ojzi jrermpm a&;x;qonrm jrermpmta&;tom; (a&;om;r) Eiywouí jrermw tp0tvm a&;om;caom pmv;aygi;u ac:qjci;jzpygon/ þwiqμ 0;0e (ri;o0P) on jrermpma&;x;qi&m bmompum;tjri&ojzpon/ qμa&;om;jy(pcaom pmayusr;*e rsm;rwpqi jrermpma&;x;jzpaom owy? owñe;? owx;wtalumi;r bmompum;

[1] jrermpmtz\? 1991? 731/

qi&m ½jrio;oycsuwu avvmo&ci&cojzi q&mbu;\ bmompum;tjri &ioe xujrujci;&yu wijytyygon/

1? 1/ jrermpmowyowñe;

owy? e-1? towa&;x;/ 2/ towa&;x;jypm/[2]

owñe;? e- towqi&m a&;ya&;en;u usr;ñe;Eiwu jyaomusr;/[3]

[í teuziqcsuu avvmawU&&ygon/ q&mbu;0;0e (ri;o0P) on jrermpmwi tx;ta&;ygon owyowñe;Eiywouí usr;aygi; (96)usr;u u;um;vsu]wuovjrermowñe;usr;} u (1950) jynEpwi jy(pcygon/ þusr;\ usr;0;pum; wi q&mbu;u

> **]]jrermpmwi owyEityit&pon tcubu;wp&yjzpon/ þtcuu v,apvaom apwema&Uajy;jzi &ir[m&|om&trL;&aom pmqwon ysU? vum? {csi;? armue;? &w? tecsi;? v;wm;wwi um&eapmi pyq cluon/ tyit&pwuvn; cxm;jy(í pu;cluon/ wpze ysUvum pyx;rsm;uxwEwum aEmi;q&mrsm;u owyusr;? owñe;usr;? cxm; usr;rsm;u jy(plujyeon}}**[4]

[í jrermpmowyowñe;cxm;pon usr;rsm;ay:ayguvmyEi ywouí ½jrio;oy wijycsuon wwus0;us0;Ei v&i;a&muatmi ojriv,apaom qrecsutjzp avvmawU&&ygon/ q&mbu;\wuov jrermowñe;usr;on usr;\trnemrEi avsmnpm pmv;aygi;owyww ysU? uAsm? vum tñe;rsm; jzi civpm jy(pxm;ygon/ þusr;wi um&eaygi; 814 cu pyx; 6921 cjzi tus,w0i wijyxm;alumi; avvm awU&&ygí jrermpm jrermbmompum; avvmorsm;twu rsuarmuacwwi tm;xm;& aomusr;bu;tjzp wn&aeygon/ þoq&mbu;\ bu(;yr;aqmi&urjzi ay:xuvm aom þusr;bu;on q&mbu;\ jrermbmompum;tay: rnr(eu½i;pm oabmxm; alumi;u oomxi&m;apygon/

pmay[on bmompum;jzi o½yazma&;om;&onjzp&m q&mbu;0;0e (ri;o0P) on jrermpma&;x;qi&m owyowñe;wu oawoejy(&mwi ti;0acw pmqawm &ir[m&|om&\ *Paus;Z;u azmxw&i;rr\ bmompum;qi&m taw;tjriu wijy cygon/

> **]]jrerm pmv;aygi;u puujzpatmi buaqmivyuiaeaom tpwtyi; &onuvn; awU&ygon/ þtpwtyi;wi 0;aqmiy*(vrm &ir[m &|om&jzpygon/ &ir[m&|om&\ av;v;py vumtrs(rs(;wi yg0iaom**

---

[2] jrermpmtzU? 1996? 7/

[3] -,i;-/

[4] 0e? 0;? 1963? /

um&eEi cxm;wonum; &ir[m&|om&\ x;rpr\t½;usaom pmv;aygi; wjzpygon}}[5]

[ívn;aumi;?

]]u;ce;ysU ty' 2 vm ojrwomte? þore\? ausmxetb, qaom pyx;? ,i;ysU ty' 279 vm ouolu? rm*"Eipon olum;ewri; a&;x;? o0&ysU ty' 154 r 164 tx tcsrsm;wi azmjyxm;aom oa0x; 0q tjrp 11 rS; a&;x;wonvn; xacw xtcgu pmv;aygi;Eiqi&m Za0Z0gpwu y,azsmu&e jrermpm a&;x;u tus,tjye tav;teu pepwusoawoejy\vsu ppr;ppaq; jy|me;xm;csuwjzpon[,rw&e talumi;&ygon/ xalumivn; aEmi;owy owñe;q&mwon &ir[m&|om&u ,lunpm tm;u;vsu yAmp&,o[mexwi xywe;u xm;jci; jzpayvrrn/}}[6]

[ívn;aumi; q&mbu;\ oawoejy\pwijycsuwlu avvmawU&&ygon/ xalumi jrermpma&;x;qi&m owyowñe;Eiywouí &ir[m&|om&\ u;ce;ysUEio0&ysU w\ *Paus;Z;u azmxwjyaom q&mbu;\ bmompum;qi&m av;euaomtjriu o&rwom;&ygon/

1? 2/ jrermpmowx;

q&mbu;0;0e (ri;o0P) on 1952 cEp {lyv 1 &uaewi jrermEii oawoe toi;ü]jrermowx;tp0tvm} [aomacgi;p0jzi a[majymcygon/ q&mbu;\ a[majymcsursm;wi jrermpmowx;Eiywouí jrermbmompum;tay: tav; teu xm;on ½jrio;oycsursm;yg0iaealumi; avvmawU&&ojzi þpmwr;wi o;jcm;u@ cí wijytyygon/

q&mbu;\ a[majymcsuwi jrermowx;Ei ywouly; q&mawm &i0uormvm (ou&mZ 1076 cEp we*aEri;vuxu) \ 0PaAm"eowti;owy vumuavvmí

]]--- jrermpum;? ygVpum;? ouwpum;awu jrermtu&me a&;om;&mrm towjzpEiaumi;w tu&maygi; 22 v; &aomvn; u? i? p? n? w? e? y? r qw &pv;omv\i ta&;ygw,v qvygw,/ t'rm ten;i, pum;cyly;ajymyg&ap/ ,c &i0uormvm azmjyw towtu&m&pv;xrm ,owe0owaygi;xnly; owqp 10 yg;&w,vlvn; owrwluygao; w,}}[7]

---

[5] **ri;o0P? 1966? 139/**
[6] **-,i;-? 139-140/**
[7] **ri;o0P? 1966? 14/**

[ajymcon/ þwi owx;[on

owx;? e- owytp0tvm[8] [ívn;aumi;? owqp[on

owqp? e- a½;jrermoiye;u;vm u? i? p? n? w? e? y? r? ,? 0 [aom towq,yg;[9]

[avvmo½&ygon/ olygí qμ\ jrerma&;x;qi&m a[majymcsut& jrerm owx;t& owqptu&mrsm;½alumi; bmompum;ow &½apygon/ xjyi qμ\ a[majymcsursm;wi y*acwjrermpmay:0;pumv ausmupmta&;tom;jzi pwicaom jrermpma&;x;? owx;? owqpqi&mrsm;u taxmutxm; rsm;jzi oawoejyxm; onwu azmxwwijycygon/ þwi qμri;o0P\ ye;Eiyipnpmtywi-

> **]]ygVbmomrm wpzuur;cy wwajrmuluayrvn; jrermpum;u a&;om;&mrm jrermyatmi? jrermrjzpatmi tx;u;pm;tm;xwcluwm uawu&ygw,/ wprs;tm;jziajym&&i jrermpma&;&mrm ygVtptvr; rxm;b jrermyoatmi vyluw,v qcsiygw,/ jrermpum; ouou ua&;&mrm rqxm;e0;/ ygVouwu,w uwrpum;v;awu awmi jrermy atmi vyluygw,/ t'ae&mrm q&mawm o;i0uo rmvmu pepxwvuw owqp½pyg;u pmayay:p y*acwuyi pwio;cw,v q&ygr,/ uleawm rwror;e tp&ic&r,q&i y*acwu towpmv; aw[m 'owqp½pyg;xu rsm;aomtm;jzi ryb;virygw,/ y* ausmupmrsm;u xwaqmily; 0yrm jyyg&ap/}}[10]**

[í a[majymcly; ygVouwowx; owqe;pum;v;wu jrermowx; pum;v;wjzi tpm;o;í a&;x;uply;p;calumi; y*acwa½;jrermu;rsm;\ jrerm owx;u jrerm yoatmi azmxwu;yr;aqmi&ucalumi;? tbaouu tbou? 0aygox u 0yo? ynu ye}}[í w(w0r;yow)wpv;wn;? e(ei,ow) wpv;wn;o;aom a&;x;jzi pma&;om;r½calumi; om"ujyí azmxwwijycygon/

xlaemu ti;0acw½ir[mov0o\ jrerma&;x;qi&mowyowne; to;jyl cyuvn;-

> **]]&wemArmeausmi;awm ausmupmrmygw q&mawm&ua&;x;[m x;o; ee;o; vwo;½;o;pjyla&;x;v rw,&ygr,/ q&mawmu;[m ygV usr;*eulr;usi vrmawmrw y*lvausm wp0;jzpvi upm; jrerma&;&mrm jrermp½uu rsujcnjywawmrrygb;/}}[11]**

---

[8] **ri;o0P? 1966? 14/**
[9] **jrermtb"me? r-385/**
[10] **ri;o0P? 1965? 18/**
[11] **ri;o0P? 1965? 20-21/**

[í rraw;jrio;oyruwiy&i; q&mawm\owx;om"utjzp r@ur@i? t&r'eu t&rwponjzi a&;x;to;jycaumi; avvmaw&&ygon/ wpze&ir[m&|om&\ a&;x;Eiywouívn;-

> **]]½ir[m&|om&q&mawm[m ygVouwbuurib jrermruom ily;awmolum;vlyi a&;awmrcw,/ b,vvqawm ouolu? rm*"Ei? ouwbmoma0g[mtjym;? þEpyg;wi? ttm;tu&m? vumvn;jy? jrermrjzi,cvwi? olum;xiom;? rnyivn;aumi;? ewapmavmi;um;v u;ce;ys&ty' 279 rmtxit&m; jyrmxm;awmrcygw,/ t'guow&wtcgusawmrb ukeawm&&aw;awm '[oo,aw[m ½i;om;&ygawmw,/}}[12]**

[ívn; ygVbmomu jrermrjya&;&mü ygVouwpaom bmomjcm;pum;rsm;\ oZmrvr;r;apb jrermyoaom a&;x;tjzp to;jycaumi; taxmutxm;jyí o;oy½jriyrm av;pm;z,jzpapygon/

wpzeq&mawm&i0uormvm\ 0PaAm"eowti;usr;r jrermowx;Eiywouí ygVapwour apwouu apwow [vn;aumi;? ouwjymom'rjymom'u jyomw[mvn;aumi;? yukor yukotrwu yukw[vn;aumi; tow a&;y om"u½alumi;u-

> **]]t'v a&;v&w tus;aus;Z;uawm ubu;ow? 'ax;ow? oowqw towo;rs;ae&mrm wow wprs;wn;uom o;&wtwu trw&v,uw,/ jrerma&;x;ououe&om quqz;w trs;om;twu ubu;ow? 'ax;ow? oowpw owx;awu aw&jri&wtcg awa0ai;armom;ly;rzwwwov r&wwwov jzp&ygr,/ tcv jrerma&;x;rm aw&aeusjzpw wow uaw&awmum jrermpum;r[wv teuurxirv{iom&&r,/ zwvawm&rmb/ &wvawm&rmb/ 'awmum awmiov,orm;aus;awmom;ruse vrsm;pvxbu;u v,v,Eijrejre pmoiay;v&iq&mawm&& tus0;pep[m tirweoijrww,v xirygw,/}}[13]**

[íq&mbu;0;0e(ri;o0P)\ jrerma&;x;r owx;qi&mtjriu pw0ipm;z,avvmo&&ygon/ xaemu-

> **]]a½;tcguply; ,aewi½iv trsm;&& av;pm;½aojci;uc&wowyq&mrsm;uawm wi;oi;ri;bu; 0;xe;n? pEausmo 0;loqw w0&;Ep0;w/jzpygw,/ 'y*kvEp0;to;o;jypcw wi;oi;owne;e u0vuPmowyw&uowxm;ly; avvmr,q&i owEp0;[mvn; y*acw? ti;0acw vwo;½;o;owyu vuemw,qwmu aw&&ygvrr,/}}[14]**

---

[12] **ri;o0P? 1965? 29-30/**
[13] **ri;o0P? 1965? 15-16/**
[14] **-,i;-? 22/**

[ívn;aumi;? 1131 cEp a0g[m&wyumoeusr;Bu;u jyKpawmraom 'w, ausmatmipxm;q&mawm\ a&;x;qi&mEiywouí-

> **]]*Zluw? pwuw [onüvn; *Zlu#[aom ygXr xi\/ ygXEitn #oevsi;csowowr "r0w? ygXr&mrvu (u) pytiovn;aumi; (c) a&;v,zwv,olvn;aumi;vuí w0r;yowrum; avmu0wwn;/}}[15]**

[vn;aumi;?

> **]]avmu0w "r0wa&;en; 2 yg;&wteu trsm;vxtwu avmu0w a&;en;omvKi oijrww,vl qvygw,/ t'v0ecwtwi;y a0g[m& wyumoe pmtyxrm ygVysupum;v;awu avmu0wa&;en;twi; a&;Kuygvl wuwe;awmrcygw,/}}[16]**

[vn;aumi;?

> **]]y*acw jrermpmay:p0;upKy; tavmi;b&m;xon tcsetxEpaygi; cEp&mavmutwi;rm q&mausm q&mjrwwK[m jrermpma&;omjyKp&mrm jrermp½u jrermtBuKuu rsujcnrjyw worwwn; *½jyKwmu xi½m;pmawU&ygw,/ vlye;rsm;tusK; arKmu;onuvn;awU&ygw,/}}[17]**

[vn;aumi;? q&mBu;0;0e(ri;o0P)\ jrerma&;x;qi&m ½jrio;oyrrsm;u pw0i pm;z,rwom;o&&ygon/

2/ jrermtb"meqi&m bmompum;tjri

q&mBu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmompum;tjri½yu avvmKun&mwi jrerm tb"meEi ywouívn; awU&&ygon/ q&mBu;wacwtcg (1922-1926) cEpceu pí jrermbmompum;qi&m tb"meBu;wpapmi ay:xuvm&e Buk;yr; aqmi&uKu yu-

> **]]jrermEiioawoetoi;on tb"mejyKpa&;twu a0g[m&pmv; paqmi;jci;vyie;u (at? '? 1925)cEp wi pwiaqmi&uon/ jrerm ynm&i 150 Ei vrsK;jcm;ynm½i 25 0;wtm;pmty 400 tyípum;py Eiwu a0g[m&paqmi;ap&m at? ' 1931 cEpola&muaomtcg pmcsya& ig;oe;ce&on/ þtaxmutuypn;rsm;u tajcjyKí jrermtb"meBu; u a'guwma*s? at? pw;0w Ei rpwm p? 'AvsL? 'e;wpwijyK wn;jzw Ku&m (at? '? 1940) jynEpwi tb"meyxryi;xuon/}}[18]**

---

[15] **ri;o0P? 1965? 23/**
[16] **ri;o0P? 1965? 23/**
[17] **-,i;-? 24/**
[18] **ri;o0P? 2010? 25/**

[ívn;aumi;?

]]jrermEiiwi jrermpum;u jrermbmomjzi teuziqaom jrerm tb"meouou vtyvsu&on/ xvtycsuu jznwi;&e zsmyrW? wuopausmi;wu? pmcsq&mawm t&ilobmomb0oax&on Epaygi; rsm;pm wpyg;wn;tm;xwum a0g[m&paqmi; tb"mejy(pon/ olaom vn; oriar;&i; usm;pm;&i;qouoq&mawmbu(;pm;or(wrm tBurBur ysup;q;yg;&on/at? '? 1947 cEpol a&muaomtcgusr]]t&ilobmom b0o? emrorw? tuEyon? jy(vyz,&m? wi;jrerm 0,? Armtrsm;? wi;&i;om;w? pum;y'&i;? cyi;a0g[m? ayg&mPmEi? "ym,rsm;yg? xi½m;azmb? ygVy'? aemuujyvsu? jrermtb"me? usr;*e r[m? &wemu? ur§mwvm;? &ivrsm;w? w;ym;a0g[m? &apimv(i? jy(p&it}}[í 0ecpum;qum pjyjrermtb"me yxrwEi 'w,wwu yEyxwa0Ei on/utu&mr‹u,v;tx t"ym,ziqon/}}[19]

[ívn;aumi;? jrermbmompum;tay:xm;&aom q&mBu;\ taw;tjriEi ,0on wijycsurm rwom;o½z,jzpapygon/

]bmompum;t&mü pmv;aygi;owyowne;owx;wen;w tb"meonvn; ta&;Bu;ygon/ 'w,ur§mppumv *syeacwu jrermEiiynmwce toi;on tp;& \ tutnjzi acwraomjrermtb"me jy(pa&;vyie;u Bu(;yr;aqmi&ucygon/ xaemu tb"mejy(pa&;vyie;u &euewuovu vajymi;wm0e,ly; q&mBu;0;0e(ri;o0P)on wuovbmomjyeEi pmtyxwa0a&; Xmewipmwn;rL;tjzp xwm0e u quvuxr;aqmic&m-

](at? '? 1952)cEpwi wuov jrermtb"me? tyi; 1 xuon/,i; tb"me\ aemuqutyi;rsm; quvu xuc&m (at? '? 1964)cEpwi tyi; 5 xuon/]u}tu&mr]q}tu&mx jrerma0g[m&rsm;u teu azmjyxm;on/tb"mepmrsuEmaygi;853(½p&mig;q,o;)rsuEm&on/}}[20]

[qygon/ 1948 cEpr 1964 cEptx jrermtb"mety' 5]q}tu&mtx yEy xwa0Eicygon/ q&mBu;0;0e(ri;o0P) 0;aqmijy(paom þjrermtb"meEi ywouí armiciarmi("EjzL) u

]]avvmowtwu bmompum;qi&m totjriym;p&mjzpygon/ tb"me tw 5 wütwwpwv(i u;um;on taxmutxm; 200 ausm yg0i a(umi;vn;aw(&ygon/ a0g[m&rsm;\ t&i;tjrpune;&müuAsmo; a0g[m&? y*ausmupmo;a0g[m&? ayg&mP? Ae;pum;? vw½;o; a0g[m&? wipm;o; a0g[m&ponjzi cjcm;jyouol *syepum;? wrvpum;? w½w

[19] **ri;o0P? 2010? 29/**
[20] **ri;o0P? 1965? 29/**

pum;? ygVpum;? yg½ipum;? jrermpum;? repum;? ,;' ,m;pum;? t*vy pum;? ouwpum;? [Epum;? [ELpwmepum;? tm&Apum; ponjzivn; cjcm;azmne;xm;ygon/}}[21]

[qrecygon/

jrermtb"meqi&m qμ\ u;yr;aqmi&ucsualumi ay:xuvmaom wuov jrermtb"meon jrermpmavvmr a&Uajy;0;aqmioz,jzpalumi; *P, av;pm;z, avvmo½&ygon/ xjyiqμon t½;paygi;rsm;pmwjzizUpn; wnaqmuxm;aom t½;ptpwtyi;rsm;\ tac:ta0:wu acwroyynmen;uo;í t½;ptb"me [aompmwr;wijyxm;onrm-

]]uleawmwon acwroyynmwuvupm;&mwi bmompum;qi&m tcutcwurm;pm awae&y/ þa0g[m&tcutcwu atmijripm ausmveEiaomaeü oyynmon jrermynmjzpawmrn/ jrermwon oy ynmen;t&avmuu o;oyqijciEiawmrn/ xtcgjrermw xu&y vr;Su; ayguawmrnjzpon/ xalumi þa0g[m&c&;cu u;oe;&mwi wppwwa'o taxmuty jyEivrrn[,lunraom uleawmon t½;pqi&m oawoepmwr;i,u a&;om;&ygon/}}[22] [jzpygon/

xalumi q&mSu;0;0e(ri;o0P)on bmompum;tjri&aom tb"meynm½i[*Pjy ac:qxuygon/

þolaom tb"meynm½i q&mSu;0;0e(ri;o0P)Eiywouí jrermbmom pum; ynm½irsm;Ei bmompum;tjripmtywi-

]]q&mSu;on tb"meq&mwp0;taejzi Sulaw&aom jyóemrsm;u 1956 cEpwi]]Some Problems of a Lexicographer in Burmese (Myanmar)}} (jrerm tb"me q&mwp0;\ tawtSutcsU)[aom acgi;p0jzi pmwr;wpapmi zwlum;con/ wny'a0g[m&rsm; owrw&mwi Sulaw&aom pmv;aygi; jyóemrsm;u t"uxm;í aq;aE;jci;jzpygon/]]rermpmv;aygi; jzpp0 (y*acwr rsuarmuacwtx)[aom aqmi;yg;wivn;y*acwwi jrerm pmv;aygi; rcilrao;on tajctaer acwtququ pmv;aygi;rsm; a&Uavsmvmyu ajc&maumujyxm;on/}}[23]

[í oawoejy wijycsuu awU&ojzi jrermtb"meqi&m q&mSu;\ bmompum; tjrion us,jyeeu½i;valumi;uvn; avvmawU&&ygon/

---

[21] ciri? armi("EjzL)? 2011? 197/
[22] ri;o0P? 1966? 118/
[23] ciri? armi("EjzL)? 2011? 198/

3/ jrermbmompum;qi&mbuk;yr;aqmi&urrsm;

3? 1/ bmomjyeqi&mtjri

q&mbu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmompum;qi&mbuk;yr;aqmi&urrsm;wi bmomjye qjci;qi&mupEiywouí q&mbu;a&;om;jypcaom]]jrermEiia½;acw bmomjye ori;tcsy}}pmwr;t& avvmo½ci&ygon/ q&mbu;on bmomjye&jci; talumi;&i; bmomjyeup ay:ayguvmyEiywouí q&mri;o0P\ ye;Eiyipn pmtywi-

> **]]omoema&;t&jzpap vra&;t&jzpap p;ym;a&;t&jzpap bmomrwoEp0; awUqaomtcg pum;jyerbmomjyer jzpay:&on/ ue;abmiqu &mZ0i qijzL½ivuxu w½wppa&muaomtcg w½wpum;jye o0&mrausmxi u pum;jye&on/ w½w ppobu;wu ay;yonpmu bmomjye ap&on ponjzi &mZ0iwi zw&onrm taxmutxm; wp&yjzpayon/}}**[24]

[&mZ0ivmtalumi;tcsuu rrtaw;tjria&mpuvsu tus0;cs;wijyxm; onu awU½&ygon/ xjyi omoema&;t& bmomjyeay:ayguvmyu

> **]]c&pawmray:rtEp 300 cetcgu &ir[Eon ZrL'yro[Volu;í omoemjyon/ xtcgt&ion t&ir[muóy tp&aom&[Embu;w txyxy o*g,emwixm;aom ygVt|uxmwu o[Vol ,aqmiom;í o[Vbmomjzijyeqon[t|omvet|uxm usr;0;*gxmrsm;wi azmjy xm;csu&on/}}**[25]

[ívn; rroawoejyí awU&csuu wijyxm;ygon/

> **xlaemu]bmomjye}[aom jrerma0g[m&\ &i;jrpubuqjy&mwi-**
>
> **]]þygVupí jrermwu]]jyeon}}qaompum;u o;avoavm[aw;awm &e&on/ ,cacwq&mwu]]bmom y&0we}} (bmomjyer)[í]]bmom}} qaom y'Eiwum o;aebuavly/ jrermto;tEe;u ygVoloi;jci; jzpay &mon/}}**[26]

[vn;aumi;?

> **]]jrermwlon]]bmomjyeon}}qaom a0g[m&wpcwn;uomo;on r[w/]]teu jrermjyeon? teua,mZeon? teuoreon}} ponjzi tvtv, o;onuvn; awU&on/}}**[27]

[vn;aumi; rr\ taw;tjrijzi wijyxm;onuvn; awU&on/

---

[24] **ri;o0P? 1965? 186/**
[25] **-, i;-/**
[26] **ri;o0P? 1965? 188/**
[27] **-, i;-/**

wpze bmomjyeqy jyeqen;Ei ywouívn;-

]]a½;acwu jrermwbmomjyeonu avvmunaomtcg (1)eosjyeen;? (2) ygXavmujyeen;[2 rs;awuron/ ygVwpcsu jrermwpcsu jyeonrmeosjzpí ygVucseum jrermououjyeonrm wpen;q&aom r&i;bmomucseum Epou&mbmomwpccjzi jyeonrmygXavmujzpon/ þEprs;v;uyi rejrermpmay acw0;y*ausmupmwwi awu&on/}}[28]

[í reqy;ou&mZ 1100 ce y*useppri;a&;x;aom a&pn;creausmupmvm ygV *gxmbmomjyeon tapmq;eosjyejzpon[reqygon/ þeo,sjyeqrEi ywouí-

]],i;eosjyeon rebmomeosjyeyi jzpviupm;,ctcg awujriae&aom jrermbmomeosjyeen;Ei nnwaeojzi jrermwonvn; xtcgu xen; twi;yi jyeaeuly[rw,&e&on/}}[29]

[í rro;oycsujzi qjyeonuvn; awu&ygon/ xaemu acwtququ ay:xucaom ygVjrermeosjyersm;u tptp0wusazmjycygon/

]]þojzi ygVouwusr;rsm;u ynm&tququ bmomjyeconrm y* acwrpí,aewiatmiyijzpon/ e*;csytaejzi ajym&ygvliygV ouwv,ajrwi bmomjye r;&moe;ojzi jrerm,0aus;r aumuyiw aygu a&mu w;ym;pnyionrm,cjriawuae&ontwi;jzpygawmown;/}}[30]

[í ygVouwbmom loZmoua&mur&aom bmomjyejci;on y*acwr rsuarmu acw wiatmiyijzpalumi; jrermEii a½;acwbmomjye ori;csy oawoepmwr;t&q&mbu;\ taw;tjriu orw&ygon/

xjyiq&mbu;0;0e (ri;o0P)on bmomjyeEipmty xwa0a&;Xmewi pmwn;rL;tjzpwm0exr;p0 jrermEiioawoetoi;ü a[majymcsuu 1966 cEpwi wuovynmya'om pmapmitw 1? ty' 3 t& q&mbu;\ bmomjyejci;qi&m bmompum;tjri&yu avvmo&&ygon/ þwiomrea0g[m&rsm;u bmomjyeq&mwi bmomjyeo\ rm;wwaom cw,i;csursm;u axmujyxm;ygon/ xalumi bmomjyeoon wi;jcm;bmompum;tjyi rcibmompum;u ur;usi&evtyalumi;? xalumi bmomjyecbmompum;omru bmomjyern bmompum; 2 cv;u ur;usi &rnt&ntcsi; 2 c vtyalumi;[on q&mbu;\ t,tqtaw;tjrion vuem rwom;z,aumi;aom bmompum; tjrijzpalumi; avvmorw&ygon/

[28] ri;o0P? 1965? 188/
[29] ri;o0P? 1965? 189/
[30] -,i;-? 205-206/

olygí q&mBu;0;0e (ri;o0P)\ jrermbmompum;qi&m Bu[;yr; aqmi&ur jzpaom bmomjyeqi&m taw;tjrit,tqwlon av;eucirm wusreueaom bmompum;tjrirsm;jzpaumi; o;oyrygon/

3? 2/ o'gqi&mtjri

q&mBu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmompum;qi&m Bu[;yr;aqmi&ucsursm;t& o'gqi&mtjri&yuvn; awU&&ygon/ q&mBu;a&;om;jy(pcaom]]jrermpum;}} pmwr; t& jrermo'g\ a½;0;tpu wijy&mwi y*acwe&o[yawri;vuxu]]'om ygarmu}} [aom ri;ay;bUc]]0;usnayU}}\ ]]*မွီရတ္ထာဂန္တေ၊ သဒ္ဒါနက်ကျမ်း"ဖြင့် မိမိ၏ အမြင်ကို တင်ပြထားသည်မှာ-

]]þygVo'gi,u jy(p&mwi 0;usnayUon ygVbmom ououuomv(i qijcio;oyonr[w/ jrermpum;uvn; p;pr;avvmon/ jrermpum;wi]]on? um;? u? o}} paom aemuqursm; ta&;Bu;on[rsuarmuacw o'gq&mw reqluon/ 0;usnayUonvn; þoyi qijcio;oyry&on/ tb,aumiqaom o\usr;wi x;x;jcm;jcm; aemuqursm;u xnoi;zUq xm;aomaumijzpon/ Bu,maemuqu? emraemuqu Epq,ausmu ygVpum;wEi zupyí *gxmzUqxm;on rm zw&wíaumi;on/ usurw&v,on/ yptjzpjy&rnqaom-

on um; pyXrm0wm

u olp'w,mrwm/

on Eijzi aumi pww,m/

tm;Xmp pwwrwm/

0;usnayUon þjrermo'grqi&m tpwtyi;u ygVo'gwi tb,aumi xnoi;xm;on[rqrrec/ olaomvn; taetxm;ununí qijciaomtcg ygVbmomu avvmaom jrermwygVu jrermjyeí em;vn&v,atmi xnoi;xm;on[xirw&etaumi;&on/ xjyi vn;jrermpum;wi ta&;Bu;to;0iaom þaemuqursm;u owjy(*½r apvaom qEaumi[vn;xirwEion/}}[31]

[vn;aumi;? o'gusr;rsm;jy(pp&iawmrluaom vynm&? &[e;ynm&rsm; ay:xuc aomvn;ygVo'gen;ygVo'gt&yu rveajrmuEic[qrecygon/ xaumi-

[31] **ri;o0P? 2010? 4/**

]]jrermpum;ajyououu jrermo'gen;ououjzi o;oyqijciEirn qygu ,cxuyito;0iaom o'gusr;wpapmi jzpEiayvr[xi on/}}[32]

[í a½;acwuay:xucaom jrermo'gw\ tajctaeu a0zeo;oyxm;on tjriu avvmawU&&ygon/ xlaemu Oa&mywuom; tar&uevrs;q&m,'oeon at' 1866 cEpwi]] Grammer of the Burmese Language by A.Judson**}}jypcon[qygon/ þo'g usr;Eiywouí-**

]]q&m,'oe (at? '? 1788-1850)onvn; jrermEiio (at'? 1813) cEpwi a&muvmum &eueEiarmvlr(iwwi jrermpum;jrermpmu Bu(;pm;oi,í o;Eptlum (at? '? 1816)wi jrermo'gwpapmiu a&;om;jy(ply;on[rwwr;awU&on/ ,ctcgawUae&on (at? '? 1866) cEpyEyaom Grammer of the Burmese Language by A.Judson **on tqyg o'gusr;yijzpon[,rw&e&on/}}**[33]

[on jrermo'gjy(pcaom ori;tus0;u rrtjrijzi a0zeo;oyxm;onu avvm awU&ygon/ xalumi q&mBu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmompum;qi&m Bu(;yr; aqmi&urrsm;r jrermo'gqi&mtjrionvn; av;pm;vuemz, jzpapygon/

3? 3/ jrermpmayEibmompum;oawoeqi&mtjri

q&mBu;0;0e(ri;o0P)on jrermpmayEi bmompum;oawowp0;[*Pjy(ne;qxuojzpygon/ q&mBu;on &euewuov jrermpmXmewi 1961-1962 cEp twi; wm0exr;aqmip0u ,cibmomoy[ac:aom bmomaA'ynm&yu pwi oilum;&e 0;pmaqmi&ucojzpygon/ q&mBu;0;azarmiwijy(pcaom bmomaA' usr;Bu;u jrermpm*Px;we;wi jy|me;pmtjzpowrwí oilum;y(csay;cjci;? urm bmompum; rsm;talumi;uvn; y(csay;jci;jzi jrermbmompum;qi&m w;wujyeym; atmi Bu(;yr;aqmi&ucygon/ wpzewi;oi;ri;Bu; 0;xe;n(\ bvmw,ysUvm a0g[m&rsm;u wi;oi;ri;Bu;jy(pcaom owy(cxm;usr;rsm;EinEi;í]]wi;oi;ri;Bu; tvusbvmw,ysU}} [aomusr;jzi ziqjycygon/ xalumi jrermpmayEi jrerm bmompum;w\ tjyetvequpyr taxmutujy(rwu þusr;rwpqi totjri &&atmi Bu(;yr;aqmi&ucaom oawojzpygon/

xjyi q&mBu;0;0e(ri;o0P)on 1937 cEpwi r[m0Zm (B.Litt**)bUtwu atmupz'wuovü wioi;caom (**Development of Burmese Myanmar Language in the Medieval Period**)pmwr;on t*vybmomjzijy(pxm;y; jrermbmompum; zUz(;w;wur talumi;u jrermausmupmrsm;u;um;í oawoejy(xm;aom usr;jzpalumi;orw&yg**

[32] **ri;o0P? 2010? 16/**
[33] **-,i;-? 17/**

on/ wpze 1970 jynEp &euewuov a&&wtxr;trw jrermrpmwr;zwywi]]jrermpum;}} [onpmwr;u y*acwrrsuarmuacwtx pmayynm&iwu jrerm bmompum;u rnoaqmi&uc lualumi; oawoejyxm;onu avvmawU&&ygon/ q&mbu;armiciri("EjzL)\ jrermbmompum; ynm&irsm;Ei bmompum;tjri pmty wi-

>]]þpmwr;Epapmion jrermbmompum; ori;twuvn;aumi; jrerm bmompum;avvmr ori;twuvn;aumi; rsm;pmtaxmutujyaom pmwr;jzpon/}}[34]

[aom q&mbu;armiciri("EjzL)\ *Pjyoabmxm;rwcsuwon q&mbu; 0;0e (ri;o0P)\ jrermpmayEibmompum;oawoetjri us,jyeeu½i;r&alumi; tucw o&Eiygon/

lciio;oycsu

þpmwr;wi q&mbu;ri;o0P\ jrermpum;tjritalumi;wijy&mü jrerma&; x;qi&m bmompum;tjri&yu jrermpmowyowne; taxmutxm;rsm;jzi vn;aumi;? jrermpmowx;talumi; orwp&mwijyrrsm;wi xi[yaeaom bmom pum;tjri&y wuvn;aumi; tu;tum;rsm;jzi wijyjypxm;ygon/

wpze q&mbu;\ jrermpum;tjri&yEiywouí jrermtb"meqi&m tjriu wijyjypxm;ygon/ þwijrermEiiü jrermtb"meay:ayguvmyEi ay:xucaom tb"mersm;Eiywouí a0zeo;oywijycsursm;r jrermbmompum;talumi; xi[y yg&aeyu tu;tum;rsm;jzi avvmwijyxm; ygon/

xlaemu q&mbu;ri;o0P\ jrermbmompum;qi&m bu;yr;aqmi&ur rsm;wi xi[yyay:aeaom bmompum;tjri½ioexujruytjriu wijycygon/ bmomjye qi&mtjri? o'gqi&mtjriEi bmompum;oawoe qi&mtjriwjzi wijyxm;yg on/ q&mbu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmompum;tay: av;eupmc,xm;aom to tjricirmy p;pr;avvmaom oawoetjri&ywu om"ursm;jzi azmxwjypx m;ygon/ q&mbu;ri;o0P\ bmompum;tjri xi[yyg&aeaom bmompum;qi&m oawoejyr? oilum;ycsr? a[majymrpon bu;yr;aqmi&urwon jrermpmjrerm bmompum;u tav;tjrwxm;wwaom pmaycspowtwu wez;rjzwEialumi; o;oywijy xm;ygon/

[34] ciri? armi("EjzL)? 2011? 201/

e*;

þpmwr;on jrermpmayavmuwi wcepuuAsmpmqBu;? pmayynm&iBu;? bmompum;oawo[av;pm;pm*Pjy(tyaom q&mBu;0;0e(ri;o0P)\ jrermbmom pum;qi&m bmompum;tjri&yu wijyjy(pxm;aom pmwr;jzpygon/ ,ctcgwi q&mBu;ri;o0P\ ½y? j'y? emr w r&awmaomvn; q&mBu;\ pmaywwi xi[yy ay:aeaom pmayEi bmompum;qi&m tjriwon jrermwnoíwn&aern jzpygon/ oygí jrermbmompum;oawowu q&mBu;ri;o0Pwuolaom jrermbmompum; ynm&iw\ bmompum;tjri rnol&yu quvuoawoejy(Ei&etwu þpmwr; on taxmutujy(rn jzpygon/

u$r;u;pm&i;

ciri? armi ("EjzL)/ 2011/ ***jrermbmompum;ynm½irm;Ei/ bmompum;tjril*** **uaum0w&npmay/ &euel/**

ri;o0P/ 1965/ ***ye;Eiyipnl*** **u_macw? rEav;/**

ri;o0P/ 1966/ ***jrermpm jrermrl*** **y*? &euel/**

0e? 0;/ 1963/ ***wuovl jrermowne;u$r;l*** **&euewuov? &euel/**

0e? 0;/ 1952-1964/ ***wuovljrermtb"mel*** **tp;&yEywu? &euel/**

0e? 0;Ei trsm;/ 2010/ ***jrermpm jrermrl*** **pwu;c$c$pmay? &euel/**

wuov0e;usiqi&m vyie;o;a0g[m&rsm;av vmcsu

ttax;*

pmwr;tus0;

rsuarmuacw 0eu;Xmersm;? ouqi&mXmecto;o;wi&aom tycsya&;? prceca&;? oilum;a&;qi&m a0g[m&rsm;on pw0ipm;z,aumi;on/ xtwynma&; 0eu;Xmeatmu& tqijriynmu@? tajccynmu@& ac:a0:ajymqa&;om;aom a0g[m&won aep0vryw0e;usiwi ajymqaom pum;toiuwprs; jzpygon/ wuov 0e;usiqi&m a0g[m&rsm;on q&m? q&mr? ausmi;oausmi;om;Ei ½yi; qi&m 0exr;rsm;o&em;vnly; ac:a0:a&;om;aom pum;rsm;jzpon/ wuov 0e;usiwi aep0vyie;oabm? oilum;oi,roabmt& ajymqo;paeaom a0g[m&rsm;on jrermbmompum;omru bmomjcm;pum;u EpEpcuucu o;pvmalumi; ovm&ygon/ xalumi þpmwr;wi wuov0e;usiwi ac:a0:aoma0g[m&rsm;u teut"ym,qi&m twaA'½axmir avvmwijyygrn/

aomcsupum;v;/ /wuov0e;usia0g[m&? twaA'?ar;pm;pum;v;? twaumupum;v;/

e'ge;

wuov0e;usion acwynmwwrsm;ar;zm;&ioe&m ae&mXmeu;jzpaomalumi bmomjcm;pum;w\ loZmvr;r;r&on/ t*vybmompum;on ½;o;ausmi;o;bmom pum;jzpí wuovyw0e;usiwi aep0o;jrermbmompum;tjyi t*vy bmompum;uyg Epbmoma&mí to;jy(vmaom vtz(tpn;jzpon/ wuov0e;usiqi&m vyie;o;a0g[m&rsm;on wuov? aumvy? vrtz(wi o;jcm;0aoojy(í to;jy(aom bmompum;to;ursm;jzpon/ bmomjcm;pum;jzpaom t*vybmom pum;uwu½u,iijci;? bmomjyeqjci;? twaumujy(jci;jzi o;pa&;om;vmon/ wuov 0e;usiqi&m vyie;o;a0g[m&rsm;u oawoejy(oon o½rwom;ly; rrvuvr;r&m tcsutvursm;ar;jre;paqmi;ly; oawoejy(pa&;om;jci;jzpygon/

1/ avvm&on &n½,csu

þpmwr;on wuov0e;usiwi aep0ajymqo;paeaom a0g[m&pum;v;rsm;on jyiyvtz(tpn;w\ ajymqo;Ee;aom a0g[m&pum;v;rsm;Eirw? ten;i,to;uaom bmompum;to;jy(yu azmxwwijyvontwu xa0g[m&rsm;\ teu Ei to;rsm;u avvmqe;ppwijyjci;jzpygon/

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &euewuov**

1? 1/ avvmre,y,owrwjci;

wuovy&0Pwi ajymqo;paeaom pum;to;tEe;rsm;u pw0ipm;on twu oawoejy\vyvaom qErsm;jzpay:vmí wuov0e;usiqi&m vyie;o; a0g[m& pum;v;rsm; avvmpppcygon/ tycsya&;? prceca&;? oilum;a&;e,y,wi to;wius,aeaom tac:ta0:rsm;pm&i;aumu,jci;? tcsutvursm;rwom;jci;rsm; jy\vyíe,y,owrwly; avvmcygon/

1? 2/ a0g[m&pum;v;rsm;\teuEito;

a0g[m&pum;v;qonrm]]tac:ta0:pum;v;}}[1] [ívn;aumi;?]]tac:ta0: teuwppwp&mu&ní vwo;Ee;ajymqaompum;}}[2] [íziqxm;ygon/ pum;v;ur]]teut"ym,&aompum;wpc}}[3] [íazmjyxm;ygon/ xalumi a0g[m&Eipum;v;on zUpn;wnaqmuyt& twwyijzpon/ wpen;tm;jzi pum;v;teuu a0g[m&[vn;aumi;? a0g[m&u pum;v;[vn;aumi; ziqxm;ygon/

teuu]]r&i;t"ym,}}[4] [ívn;aumi;? t"ym,u]]qv&i;oabm}}[ívn; aumi; ziqxm;ygon/ t"ym,on]]t"ym,}}[aom ygVa0g[m&r qi;ouvmly;]]pum;0guswl\qvaomteu}}[5] [ziqxm;ygon/ teuEit"ym,u teuw a0g[m&tjzp]]teut"ym,}}[wo;av&ygon/

aep0ajymqo;paeluaom pum;v;wwi bmomjcm;pum;v; tajrmutrsm; yg0iaeygon/ jrermbmompum; r[wonpum;v;wu ar;pm;pum;v;[ac:on/ rcibmompum;xo bmomjcm;pum;v;rsm; trwrxi roromtvtavsmu a&mu& vmjci;jzpon/ bmomjcm;a0g[m&wu Epouonjzpap? rEpouonjzpap to;wi vmygu vuco;p&onomjzpon/ bmomjcm;pum;v;wu wu½uar;pm;jci;? toiajymi;ar;pm;jci;? bmomjyear;pm;jci;[aom en;vr; 3o,jzi ar;pm;,ii to;jy\vmluygon/ xalumi urmu;Eicswquum wpajy;nen;ynmzlz{; w;wu aeaom acwrsl;wi ar;pm;pum;v;won aep0Eitrlw;ym;aernom jzpayon/

jrermbmompum;wivn; twaumujy\vy to;jy\aom a0g[m&rsm;pm&on/ x twaumupum;v;rsm;u tb"meu ziqrjyxm;aomvn; wp0;Eiwp0; tjyetve em;vnpm to;jy\aeonu awl&on/[6]

twaumupum;v;rsm; to;jy\&jci;on ae&mtaetxm;? tcse? vwl\tm;pu xwrrsm;rm ooomom avsmen;om;apontjyi vwl\rwÓPwi v,upm

[1] jrermtb"metusO;? 1991? 357/
[2] -,i;-? 90/
[3] jrermtb"me? 1980? 90/
[4] -,i;-? 407/
[5] ciri? armi("Ejzl)? 2004? 9/
[6] atmijriO;? a'guwm? 2003? 129/

rwrapjci;[aom tus;w&m;rsm;u &&apygon/ twaumupum;v;rsm;on bmom pum;zUz;w;wua&;vr;alumi;wi ouqi&me,y,rsm;ü xa&muvsijreí ly;ajrmu atmijriEiaomalumi ta&;ygaom to;jy(rwp&yjzpalumi; txit&m;jyqaeygon/

bmompum;on vrquo,a&;wi aepO to;jy(&on r&rjzpquo,r ypn; jzpon/ vruprsm; aqmi&u&mwi bmompum;tay:wnraeygon/ pum;v; wuto;jy(í owi;tcsutvu&&luon/ owi;tcsutvursm;u a0g[m&pum;v; rsm;to;jy(í r[a0luon/

2/ wuov0e;usiqi&ma0g[m&rsm;

wuov0e;usiqi&m tycsya&;? oilum;a&;qi&m a0g[m&pum;v;rsm; ajymq o;Ee;&mwi½;o;ausmi;o;jzpaom jrermbmompum;omru acw\awmi;qcsut& t*vybmompum;uyg vvm;Epkcupm o;pvmluon/ t*vybmompum; o;p&m wi bmomjyeqo;pjci;xu r&i;a0g[m&twi; wu½u,iio;pvmjci;on vyie; e,y, yrv,uacsmarUapon/ olaoma0g[m&pum;v;wi; ½nvsm;pmac:q&on tcg tcutcr&atmi twaumupum;v;rsm; o;Ee;vmluon/ wuovqi&m a0g[m&rsm; ppp&mwi-

(1) tycsya&;qi&m a0g[m&rsm;
(2) oilum;a&;qi&m a0g[m&rsm;
(3)wuov0e;usivy&m;rqi&m a0g[m&rsm;
[í u@ 3 &y cjcm;um avvmwijyygrn/

2? 1/ tycsya&;qi&ma0g[m&rsm;

urmEiirsm;Ei cswquum tqijriynma&;u@ taumitxnazm aqmi&u vsu&&m wuov? aumvyrsm;& tycsyr? prcecr? Bu;luyuyur aqmi&u&m aumrwrsm;? tzUtpn;rsm;wi ac:a0:o;Ee;aeaom a0g[m&pum;v;rsm;on acwEi tn ac:a0:o;Ee;vmalumi; ojrivmon/ ½;yi;qi&m? tycsya&;qi&m vyie;o; a0g[m&rsm; wijy&mwi vyie;wm0e? zUpn;yEi teut"ym,wuyg azmxwavvm xm;on/

tycsya&;qi&m a0g[m&rsm;

Rectors' committe	**ygarmucsyrsm;aumrw**
A B member	**tycsyrqi&mtzU**
MoU	**em;vnrpmckevm**
Senate	**ynma&;tzU**

BOS	oilum;a&;tzU
Conference	nvmc
Executive committee EC	twe;wm0ec
University Teachers' Association	q&mrsm;or*
Student Union	ausmi;om;or*
Cultural exchange	,0aus;rzv ,jci;
Student exchange	ausmi;om;zv ,jci;
Student homestay	ausmi;om;trwiwn;cjci;tptp0
Transfer	ajymi;a&Uon

Rectors' committee ygarmucsKyrsm;aumrw

Rectors' committee [aoma0g[m&wi Rectors (ygarmucsKy)? committee (aumrw) [í o;jcm;teuwn&aeaom pum;v;Epcu aygi;pyxm;aom a0g[m&jzpon/ ygarmucsKyrsm;aumrwwi ygarmucsKyrsm; ausmi;tyku;rsm;on aumrwtzU0irsm; jzpon/ Rectors' committee ygarmucsKyrsm;aumrwwi A[tvytraqmi 15 0;Ei tvytraqmi 29 0; ppaygi; aumrw0i 44 0;jzi zUpn;xm;on/ tvytraqmi tpn;ta0;u o;vwpkurac:,Ky; tp&icpmwijyon/ ygarmucsKyrsm;nvmctm; yretm;jzi wpEpv{iwpkur ac:,on/ vtyv{i ta&;ay:tx;nvmc ac:,on/ Rectors' committee on 0ekuXmersm;? 0ZmEioyynm&irsm;tzU? en;ynm&irsm;tzU? aq;ynm&irsm;tzUEi jynwi;jynytzUtpn;rsm; yg0iygon/

r0g'? prue;Ei0ya'a&;&m? 0exr;a&;&m? b@ma&;oawoeEizUzK;a&;? ausmi;om;a&;&m? Eiiwumquqa&;Ei vlpr;tm;t&i;? tm;upm;a&;&m? jyelum;a&;? owi;tcsutvuEi quo,a&;en;ynmrsm;wi wuov? '*&aumvy? aumvyEi oyausmi;rsm;\vwvyaom u,yitycsKya&;rsm;u rxcuapb aygi;pyjznqn; nlEi; aqmi&uon/ ygarmucsKyrsm;aumrw[jrermaog[m&u ac:a0:jci;xu Rectors' committee [í wuov0e;usi tycsKya&;e,y, &mx;tjriq; y*KvHrsm; tlum; bmomjcm;pum;uom wiwius,us, ac:a0:jci;jzpon/

A B member (Administerative board member) tycsKyrqi&mtzU

A B member tzUwi ygarmucsKy? 'w,ygarmucsKy? prb@m? oiwe;a&;&m? ygarmursm; zUpn;xm;on/ ausmi;Eiywouon ta&;uprsm;wi ajyma&;qci prci &aomtzUjzpon/ tycsKya&;? prcelca&;? r0g'rsm;csrwKy; a&&ntem*w 0;aqmi

xe;ausmi;ay;aom bwtzUjzpon/[7] A B member tzUon wuovtwi; tycsya&;? prceca&;? q&mq&mrw\ vrb0vca&;? ausmi;taqmitu;pm; jyiqir? tjyp'P avsmaygrqi&m upt&y&ywi prq;jzwci&on/ A B member tzUon orm orwusus aqmi&uaom tzUjzpon/ Administerative board member [aom bmomjcm; a0g[m&on vyie;vnywrwi &nvsm;pmac:a0:o;p&on/ xalumi tcutc r&&ap&e vyie;yr tqiajyap&e twaumu pum;v;tjzp A B member [aom a0g[m&jzi ajymqa&;om;jci;jzpon/

MoU (Memorandum of understanding) em;vnrpmcevm

EpEiilum;tzUtpn;rsm;? wuovrsm;? urPrsm;tlum; w&m;0iem;vnrjzi a&;x;xm;aom pmcevmjzpon/ xpmcevmt& Eiitcsi;csi;? wuovtcsi;csi; cswquum ynma&;? ,Oaus;r? "avx;pzv,a&;tptpOt& om;a&muí umvw umv&n ynmqn;y;ci&on/[8] ta&Uawmitm&Eiirsm;& wuovrsm;Ei&eue wuovw MoU pmcevma&;x;um ausmi;om;rsm; tjyetveom;a&mu vnyw ynm oilum;vmon/ ausmi;om;w ynma&;tcitvr;rsm;pm yivi;vmapon/]]Memorandum of understanding a&;x;on}}[ajymqa&;om;jci;r&b vyie;ciwi MOU a&;x;on[í twaumupum;v;tjzp ajymqa&;om;luon/ twaumu pum;v; rsm;on vyie;vnywr yrtqiajyaponto;rsl;jzpalumi; awUae&ygon/

Senate ynma&;tzU

Senate on wuovwpcv;\ ynma&;up&yrsm;u aqmi&u&aom tzUtpn; jzpon/ ynma&;tzUwi A B Member tzU0irsm;Ei ygarmu? XmerL;rsm;yg0ion/ Senate wi r[m0Zm? r[moawoe? yg&*oiwe;om;rsm;atmipm&i; twnjyay;&on/ oawoeusr;rsm;wi usr;tujzwpm&i;? usr;acgi;pO? usr;t*g&yEinap&e jyiqi jznpuí twnjyay;&on/ oiwe;om;rsm; jynwi;jyny c&;xucmci? jynytvy½ aq;aE;yrsm;? nvmcrsm;wua&muci? jynyol yg&*oiwe;wua&muci? Eiijcm; wuovr &euewuovol vma&muynmoi,&e oabmwrw? wijyjci;rsm;u twnjyay;on/ vyie;tac:ta0:t& tajympum;wi]]Senate wi&rn/ Senate &w,}} [ac:a0:o;ply;½;0ipmxupm a&;om;&mwi ynma&;tzU[ac:a0:o;Ee;aom a0g[m& to;jzpygon/

[7] https:// glasbe.com> admisitrative

[6] https://Memorandum of understanding.wikipedia.org>wiki

BOS (Board of Studies) **bmom&yqi&moiu;rvr;netzU**

BOS **qonrm** Board of Studies **[ac:qy; bmom&yqi&moiu;a&;u jrerm wpEiiv;& wuovrsm;r bmom&yqi&m ygarmursm;tm;v; wua&muí pmoiEp twi; oi½;ne;wr;rsm;? jznpujci;? jyUyiajymi;vjci;rsm; jyiqiaq;aE;uon/ trsm;oabmw q;jzwcsut& jyiqirrsm; jyevnyEy½uEyy; oiu;a&;tzU\ q;jzwcsuEitn jyXme;on/** BOS **tpn;ta0; zwu;&mwi Xmetcsi;csi;]]bmom&y qi&m oiu;a&;tzUtpn;ta0;}}[a&;om;ay;yy; ajymq&mwi]]**BOS **tpn;ta0; wu&r,}}?]]'ae** BOS **&w,}}[ajymqon/** Board of Studies **[o;Ee;jci;rs;r[wb** BOS **[ítwaumupum;v;jzi ac:a0:o;Ee;avon/ twaumupum;v;on vyie; citwi; tcseueouom tus;&í v,uxa&mur&on a0g[m&to;jzpygon/**

Conference **nvmc**

Conference **qonrm ouqi&m e,y,to;o;u ynm&irsm;\ ynm&yqi&m toynmrsm; zv,aomyjzpon/ oiu;a&;Ei oi,ryp? tqijriynma&;? ta0;oi Eiaygi;u;ynma&;? ynma&;pepEir0g'rsm;? bmompum;oi,wwajrmurjzi ynma&; wi acwaemurusap&e taumi;q;en;vr;rm ynma&;qi&m nvmcrsm; wua&mu jci;jzpon/**[9] Conference **wibmom&yqi&mpmwr;rsm;zwum;í wua&muvmorsm;u 0i;zUaq;aE;jci;rsm; jyvyon/** Conference**wi wijyaq;aE;aompmwr;rsm;? tvy½ aq;aE;yrsm;u rwwr;wium yEyxwa0on/** Conference **onynm&yqi&m tcsutvursm; wijyaq;aE;jci;jzi oiu;a&;q&m w\t&ntao;u w;jriatmi vyaqmiay;aom aygi;pn;ywpcjzpon/** Conference **ontycsya&;e,y,wi nvmc [omo;í trs;om;nvmc? yivnvmc? iir;csr;a&;nvmc[trs;rs;ac:a0: o;Ee;u aomvn; ynm&ye,y,wi** Conference **&w,?** Conference **wu&r,}}[om** Conference **[aom bmomjcm;pum;v;u wu½uar;pm;í ac:a0:o;puygon/**

EC (executive committee) **twe;wm0ec**

prcecci? p&iq;jzwcitmPm&aom tvytraqmitzUjzpon/[10] **wuov wi; Xmewi;wi** EC **tzUrsm;zUpn;xm;on/** EC **tzUwi &mx;tavsmu ygarmuon Ou|jzpy; q&m? q&mrrsm;wi &mx;tvu** EC? **bmom&y** EC **rsm;a&;cs,xm;&on/ ausmi;om;wivn; twe;vu** EC? **twe;u,pm;v,rsm; a&;cs,xm;on/** EC **on twe;Eiywouon up&yrsm;u q&mxowijyjci;? q&mrsm;\nelum;csursm;u** EC **rwpqi jyevnajymqjci; vyaqmi&on/** EC **onausmi;om;rsm;u tm;upm;? tEynm? pmaya[majymyrsm;wi pw0ipm;vmatmi pn;½;a&;vyaqmi&on/ twe;up**

[9] https://www.conference.wikipedia

[10] https://www.executive committee.com.

t00u EC u wm0e,ajz&i;&on/ executive committee [aoma0g[m&on to;en;y; EC [aom twaumupum;v;om to;wius,on/ twe;wm0ec[aom a0g[m&on wuov0e;usiwi EC [ac:qly;? tajcctxuwe;wi Monitor [ac:a0:alumi;o& ygon/

(University Teacher Association) q&mrsm;or*

q&mrsm;or*on q&m? q&mrw\tus;ua&;½í zUpn;wnaqmuxm;jci;jzp on/ 1970 cEp vpAmy;Eiiu pwiwnaxmicon/ ,cve'erlwitajcpu zivpon/[11] wuov? aumvyrsm;wi q&mrsm;or*tzU\u@on xi&m;vmon/ q&mrsm;\vrb0vlca&;? &mx;w;ajymi;a&;? oilum;a&;? r0g'a&;&m up&yrsm;wi q&mxu,pm; q&mrsm;or*r 0eu;Xmeol tqwioi;jci;? awmi;qjci;rsm; vyaqmi on/ University Teacher Association u q&mrsm;or*[jrerma0g[m&twi; tEpom&&& ac:a0:o;pluon/ wuove,y,wi to;wius,aom a0g[m&jzpon/

(Students' Union) ausmi;om;or*

ausmi;om;or*[aom a0g[m&on &euewuov ay:ayguly;uwn;u xi&m;vmaom a0g[m&jzpon/ a&;,ciuwn;u zUpn;xm;aomtzUvn; jzply; 1935 cEp0e;usi ausmi;om;or*acgi;aqmirm uatmiqe;? uA[e;wjzpon/ ausmi;om; or*on ausmi;om;u,pm;jy? ausmi;om;vy&m;r tzUtpn;jzpon/ ausmi;om; or*zUpn;y tajccpn;rsO;twnjyla&;? or*taqmutt jyevnwnaxmia&;pon up&yrsm;wi ausmi;om;xu,pm; ausmi;om;or*tzU tu;turm;o wijyaq;aE; jci;vyaqmi&on/ ausmi;om;or*\tce;u@on yrus,jyeí tou0i vy&m; vmaom vi,tzUtpn;jzpon/ ausmi;om;or*[aoma0g[m&on acwtququ ausmi;om;wi;&ix ue;atmi;aeaoma0g[m&pum;v;jzpon/

(Cultural exchange) ,Oaus;rzv,jci;

,Oaus;rzv,jci;tptpOon zUz[;q? zUz[;ly;Eii? ,Oaus;rjrirm;aom Eii wi;wi wpEiiEiwpEii ,Oaus;rzv,a&;tptpOrsm; vyaqmiluon/ ,Oaus;r zv,a&;tptpOt& EpEii& ausmi;om;won rrw\,Oaus;r? tEynm? mompmay rsm; tjyetvezv,jci;jzi Eiitcsi;csi; yr&i;E;csplunvmapygon/[12] Cultural exchange onausmi;tcsi;csi;u,pm;jyjci;xu EiiEpEiiu u,pm;jy om;a&mu

[11] https://en.m.aut.wikipedia.org.wiki

[12] https://cultural exchange.com.wiki

azmajzjci;jzpygon/ Cultural exchange **[bmomjcm;pum;u wu½u , iio;p ac:a0:Iuon/**

(Student exchange) ausmi;om;zv , jci;

MoU **pmclevmt& wpEiiEiwpEii ausmi;om;rsm; tjyetve ynmawm oi , jci;? vma&muynmavvmjci;rS; vyaqmivmon/** Student exchange **tptpOt& umvw? umv&nynmawmoi , í 'yvrmbUvurw , Iuon/** Student exchange **tptpOt& om;a&muvnywrnEii? bmompum;? , Oaus;rwu ten;i , o&xm; &evtyon/**[13] **bmomjcm;pum;wwuIr;aom ausmi;om;wi;** Student exchange **tptpO aumi;rsm;wi rrwpr;&nu azmxwci&avon/** Student exchange **tptpOon ausmi;om;wi;\arUmvicsu? &ioe&mjzpon/** exchange **[aomaOg[m&a&wi** Student, cultural **[aomaOg[m&pum;v;aygi;pyvuaomtcg** Student exchange , Cultural exchange **[aompum;v;rsm; w;ym;vmygon/ bmomjcm;pum; w;ym;vmjci;on jrermbmom pum;zUlz{;w;wuru rsm;pmyy;ay;avon/**

(Student homestay) ausmi;om;trwiwn;cjci;

pmayynmx;cleaom tmq , ausmi;om;rsm;on tmq , Eiirsm;o ynm? A[ow? , Oaus;rrsm; avvmEi&e avvma&;c&;apvwon/ om;a&muvnyw&mwi Eiiawm utppt&m&m wmOe , jci;rS;xu ynma&;toi;tOi;& rom;prsm;u tr&itjzp vucí zwlum;jci;jzpon/ homestay **tptpOt&vucaom rom;paetrwi wn;cly; rwnaom , Oaus;r? toi;tOi;? tpm;taomu? ½;&m"avrsm;u trewu , obm0 twi; ojrici&apvaom &n&,csujzpon/**[14] homestay **vucaomrom;pu ausmi;om;\pm;a&;? aea&;tpp wmOe , vucppOay;&on/ rwnaom , Oaus;r? "av x;prsm;u xx0i0ioci&aom tptpOjzpygon/**

(Transfer) ajymi;a&Uon

&mx;ajymi;a&Uw;jrijci;on oilum;a&;0exr;wi; o&em;vnly;aom pum;v; jzpon/ tqijriynmO;p;Xmeatmu& wuov? aumvyrsm;wi wm0exr;aqmi aeluaom q&m? q&mrrsm;on owrwcsuuunygu &mx;w;jricexm;jci;? ajymi;a&U jci;c&on/ &mx;w;ajymi;voon ynmt&ntcsi;? vyou? cicpm;r? ta&;, tjypay;c&jci;&r&? 0z? vyou&rw? oawoewe;pZ , m;wu ppply; ajymi;a&U w;jriay;on/

[13] https://en.m.student exchange program.wikipedia.

[14] https://www. International student homestay.com

xltw wuovwpcwi (5) Ep wm0exr;aqmily;ygu taelum[owrw íajymi;a&Ujci;c&on/ e,te;ta0;uvuí wpEpro;Ep wm0exr;aqmily;ygu rr Epou&mausmi;u 0;pm;ay;av\muxm;Eion/ ajymi;vaomausmi;EiXmewygu we;p Z,m;trwtwi; ajymi;a&Uci&on/ Transfer **on q&mwi;\ar\mvicsu jzpap ouop;&ryyejci;u jzpay:apygon/ xalumi ab;wu**]]Transfer **ygw,**}}? **w;ajymi;**]]Transfer **wiw,**}}]]**aew;**}}**[í pum;Epaxa&maEm ajymqo;Ee;aom a0g[m&to;jzp on/**

tycsya&;qi&ma0g[m&pum;v;rsm; avvmunjci;tm;jzi bmompum;Ei vtzU tpn;lum; tjyetvequo,r? vtzUtpn;twi; bmompum;\to;ursm; avvm o&&on/ wuov0e;usiqi&m a0g[m&rsm;rm rsm;aomtm;jzi *,uteu rxion teu½;rsm;jzpon/

2? 2/ oilum;a&;qi&ma0g[m&rsm;

bmompum;u to;jy\ípum;toiuru avvm&mwi e,y,tvu zew;Eir? em;vnEiru tajccoabmEi qupyo;Ee;luon/ oilum;a&;qi&ma0g[m& to; tEe;rsm;u avvm&mwi acwpepEitn ay:aygu vmaom a0g[m&on trsm;tm;jzi yg0iae alumi; avvmo&&ygon/

oilum;a&;qi&m a0g[m&rsm;tjzp

Lecture	**ycscsu**
Semester	**ynmoiEp**
Assignment	**pmp0**
Thesis	**usr;**
Research	**oawoe**
Discussion	**typvuaq;aE;jci;**
Debar	**ajzqciywyion**
Viva voice	**Ewar;pmar;y**
Scholar	**ynmoiq**
Supplement	**jznpucsu? aemuquw**
Term paper	**pmwr;i,**
code? decode	**u'uy? u'cm**

(Lecture) ycsu

wuovausmiom;wi; pmoice;wi pmoion? twe;wuonu Lecture **vuon[o;Ee;on/ tv,we;? txuwe;ausmi;om;b0uo q&mu pmac: ay;jci;? ausmuoiye;wi pma&;ay;jci;rsr;r[way/ wuova&muaomtcg pmoice; wi q&mu oiium;ycsaompmayuausmi;om;u rrem;vnov vuvrwom;jci;u** Lecture **vurwon[qon/ vre,y,wi]]igu** Lecture **vm½uaew,}}[ajymq ygu rvteutjyi *,uteutjzp]]q&mbu;vmvyaeon}}[rvvm; rEpouaom teut"ym,u jzpay:apygon/**

Semester ynmoiEp

wuovaumvywi; ausmi;ynmoiEpu Epyi;cxm;&m Epwp0uumvrm ten;q; 15 yw? 18 yw ium;umvjzpon/ [mAwwuovrm aqmi;O;&mowi ausmi;pwizivpon/[15] **xtwwuovwi; ausmi;pzicserm aqmi;&mojzpygon/ ynmoiEp pmoiumv 4 v umv** 1st sem **y0u[?** 2nd sem **'0u[í Epyi; cjcm; xm;on/** semester **u** sem **[vn;ac:a0:iuon/** sem **wpccsi;p pmar;y ajzq&rn/** semester **Epcpv;atmijrir aemutwe;op wuci&on/ tu,í** sem **wpcwi pmar;yusi½;ygu aemuwpEpapmiqi;íusi½;** sem **usi½;bmom&yu jyeajz&rn/ ynm oiEpwpctwi;** semester **[ac:a0:aomvn; rsm;aomtm;jzi** 1st sem, 2nd sem **[vn;aumi;? y0u '0u[vn;aumi; twaumuajymq o;p av&on/ pum;ucsuí ajymjci;on jrermbmompum;\ oijyivuPmwpc jzpygvmon/ tjcm;wuov rsm;wi y0u? '0uu** mid term? final exam **[ac:qaiumi; avvmo&&ygon/**

Thesis usr;

Thesis **[aom a0g[m&\ teut"ym,rm usr;jypjci;jzpon/** Thesis **[aom a0g[m&on bveausmi;om;wi; &i;E;usr;0iaom a0g[m&pum;v;jzpon/ r[m0Zm? r[moawoe? yg&*oiwe;wua&muaom ausmi;om;wi;** Thesis **a&;&on/** Thesis **a&;&mwi ouqi&m usr;bu;iuyo\ neium;aompmty pmwr;rsm;r tcsutvursm; paqmi;a&;om;y; vp0usr;bu;iuyoujyoum vr;nerc,&on/ usr;iy;p;ygu usr;yraumi;reap&e usr;bu;iuyo? twi;bu;iuy? tjyibu;iuypon ynm&iq&mbu; rsm;** deference **xium usr;Eiywouí jyiqijznpujci;jyvyí usr;utacsmow q;jzwcsuay;on/** Thesis **on wuov0e;usiwi aep0to;wius,aeaom a0g[m& to;jzpon/**

[15] https://www.semester.com.

Research oawoe

Research **on oawoejzpon/ oawoejy(vyjci;on rru,wiavvm xm;aom ta(umi;t&mrsm;u jyevnwijyjci;jzpon/ b(veausmi;om;wi;** thesis **vy&mwi u,wiavvmaw(&c(urs m; azmxwwijyEi&e** Research **rsm;jy(vy&on/** Research **vy&mwivtyaom** Reference **rsm;avvmpaqmi;jci;? u,wiui;qi; avvm jci;rsm; jy(vy&on/**

q&m? q&mrwlon rrw\ oi(um;a&;wm0e? tyc(ya&;wm0e ausye½Ei rly; yg/]]q&mwpa,mu\touon oawoejzpon}}/ q&mwi;rrt&ntao; w;wu vmap&e oawoers m;jy(uon/ Research **oawoejy(vyjci;on pmayrsm;pm zw½ci &&jci;? ynmÓPA[oww;ym;apjci; jzpay:apon/ wpen;tm;jzi oawoe pmwr; zw(um;jci;on rrtvytui? &mx;? tcitvr;rsm;apon/ oawoeten;trsm; on 0exr;wpa,mu\we;pZ,m;wi tus(;0ion/ oawoe[aom a0g[m&on ynma&;0e;usiwi to;wius,aom a0g[m&jzpon/**

Discussion aq;aE;jci;

Discussion **[on twe;wi;pmwr;i,rsm;u typvua&;om;(y; aq;aE;jci;rsm; jy(vyjci;jzpon/ usr;wpcjy(pEi&e avusiay;jci;jzpon/ wuov0e;usiwi ausmi;oice;pmEi ywoué oi(um;jci;? aq;aE;jci;rsm; vyaqmivmon/ bmom&y wpccsi;ptay:wi em;vnr? wwu(r;r&ap&e** termpaper? assignment? project **w a&;om;(y;** discuss **vyapon/ wpO;csi;aq;aE;rrsm;? typvuaq;aE;jci; rsm;** discussion **jy(vm(uon/ bmom&ytay: typvuaq;aE;jci; vyaqmivm jci;jzi ausmi;om;w\ aw;ac:pr;&n? rwÓPpr;&n yrjrirm;vmapon/ pmtay:tm½xm;r ytm;aumi;vm apygon/ aq;aE;aom&v'on pmar;yu rsm;pmtaxmutujy(on/**

Code? Decode u'uy? u'cm

Code? Decode **[aom t*vya0g[m&on u'uy? u'cm[aom u'uwu½u ar;pm;xm;jci;jzpon/ trn0u? pm0uaom oauwpepjzpon/**[16] **wuov0iwe; ausmi;om;w\ tajzvmu ormorwusap&e** code **pepusio;xm;on/ u'uyjci; qonrm tajzvmygceygw? ausmi;? (r(e,wu v(0uoauwjy(jci; jzpon/ u' uyxm;pO tajzvmppaq;jci;? trwoi;jci;?** computer **jzi rwwr;wijci; jy(vyon/ ppaq;rrsm; (y;ajrmuaomtcg** Decode **u'cm&on/ u'cm(y;aemu rvceygw? (r(e, jyeppp(í trwpm&i;? ysuuupm&i;? x;c(eponjzi tm;v;wrw? rerrexyr**

[16] **t*vy-jrermtb"me? 2004? 249/**

wuqippaq;jci;jzpon/ u'pepon wuov0iwe;wiomru aemutcg &mx;0i pmar;yrsm;wiyg usio;vmon/

Scholar ynmoiq

Scholar **on ynmoiqjzpon/** Scholar **[aoma0g[m&on tar&ueEii? [m;Awwuovu pwiay:ayguvmon/**[17] **wuovwi; ynmoiaxmuyalu;** scholar **q cs;jrion/ 0Zmx;cleq? oyx;cleq? a';Apawmq?** UOB **ynmoiqrsm;ponjzi tp;&Ei y*vuaxmuyalu;qrsm; cs;jrion/ ynmoiqu wuovwua&muaep0 umvwpav\muv; cpm;ci&on/ ,ctcg** scholar **u** Full scholar, half scholar **ponjzi av\muxm;vmluon/** scholar **on ynmquvu qn;y;vaom ausmi;om;wi;twu tcita&;wpcjzpygon/**

Supplement jznpucsu? aemuquw

Supplement **on us½;bmom&yu jyevnajzqjci;jzpon/ us½;bmom&yu jyevnajzqonu]]** supple **xon}}[ac:on/** supple **jyeajz&matmijriygu aemu twe;u quvuwuci&on/ ,ctcg 0Zmoywuovrsm;wi** supple **r&awmyg/ us½;bmom&yu aemuwpEpapmiqi;í jyeajz&on/ oaom]]**supplement**}}u aq; wuovwi;wi quvuusio;aeaom tp0tvmwpcjzpon/ wuovwi** supple **to;on tajccynmbuwi upm;[ac:alumi; rwom;&ygon/**

Debar ajzqciywyion

Debar **on pmar;yajzqci ywyijci;jzpon/ ausmi;ac:cse 75% rjynaom ausmi;om;tm;ac:, oway;q;rpum; ajymlum;jci;jzi ausmi;rerewuapon/ ausmi;om;u,wi uw0eccsua&;x;&on/ pmar;yrajzci pmar;ypn;ur;twi; ausmi;wu&mciEe; rjynrygu pmar;yajzqci ywyijci;c&onu]]**debar **xon}}[ac:on/ ausmi;om;wi;** debar **xrmalumuluon/** debar **[om ac:a0:o;Ee;luyg on/**

Viva voice Ewajzpmar;y

Viva **on Ewajzpmar;yjzpon/ bvveoiwe;om;won pmar;yajzqly;aemu** viva **0i&on/** viva **wi pmar;y ajzq&mü tm;en;caombmom&yu aq;aE; ar;jre;jci; jzpon/ yg&*0iciajzq&mwi** viva **ajzq&on/ oawoeusr;wi&mwi usr;** viva **xi&on/** viva **wi usr;u yrjynpap&e ynm&iq&mbu;rsm;u jznpu aq;aE;jci; jzpon/** viva **ce;wi vbu;w\ar;jre;csuu reueouvupm ajzq& on/ 'ae]]**viva **&w,}}?]]**viva **ajz&r,}}[í ajymqvmluon/ ,aeacw** viva **[aom a0g[m&on to;wius,vmaom a0g[m&jzpon/**

[17] https://scholar.google.com.intl.

a0g[m&pum;v;rsm;on acwa&p;alumi;tvu ajymi;vr? w;ym;r&luon/ bmomjcm;pum;wu vvm;Epkcupm o;Ee;vmluon/ ar;pm;on[rxi&atmi tom; usaeyjzpalumi; avvmawv&&ygon/

2? 3/ wuovv0e;usivy&m;rqi&ma0g[m&rsm;

wuovm[qontwi; wuovsu;on armir,wtm; toynm? ww ynm vra&;&mtjzmjzmku,0ap&e ay;pr;&mXmesu;jzpon/ vy&m;r? pr;aqmir? azsmajzron wuov\ *Pt*gwp&yjzponEitn ausmi;om;wi; wuupm yg0i vy&m;luon/ yawmrsm;wi wuovtp0tvmt& usi;yaomyawmrsm;omru acw vtycsut& ay:aygu vmaom yawmrsm;yg usi;yluon/ wuov0e;usiwi vy&m;r qi&mrsm;u ac:a0:aom a0g[m&pum;v;rsm;u pw0ipm;z, avvmawv&&ygon/

wuov0e;usivy&m;rqi&ma0g[m&rsm;

jrermbmompum;pr;&nlyliy

jrermpum;ajympr;&nlyliy

oyyci; Science fair

ui;axmu

armir,opvisuqy Fresher welcome

jrermbmompum;pr;&nlyliy

jrermpm? jrermpum;& tajympr;&n? ta&;pr;&n? t&wtzwpr;&nu lyliy taejzi usi;yay;aom yawmjzpygon/ ynmacw ynm&njrirm; w;wuap&e? pmzw tm; aumi;reap&e? pmayarlavsmap&e &noeum bmompum;pr;&nlyliyrsm; usi;y on/ wuov? aumvyaygi;p jrermbmompum; pr;&nlyliywi lyliy 3 rs; 0ia&mu ,0lyli&on/ ausmi;tqiu rrouqi&m ausmi;tvuusi;yon/ 0;p; tqiwi txujrermjyn 18 0;? atmujrermjyn 18 0;a&;cs,í A[tqio wuvr;ci&on/ A[tqiwi tujzw'irsm;on jrermpmtzur jrermynm&irsm;Ei jyiyynm&irsm; jzpon/ pr;&n 3 &ywi taumi;q; yxr? 'w,? ww, a&;cs,um qcsjrion/ xlyliyon jrermbmompum;\ pr;&njyevnjrirm; &ioevmap&e ausmi;om;w\ pr;&njriwiay;aomyjzpon/ acwvtycsut& ay:aygu vmaom yjzpon/ a0g[m&? pum;v;rsm;u vtyovwpyum to;jylajymqvmjci;on bmompum;w;ym;vmjci; talumi;t&i;rsm;jzpon/

jrermpum;ajymprf;&n

jrermpum;ajymprf;&nlyiyon lyiywi wuovto;o;u wpausmi;vi wpoi; 0ia&mu,Olyiluon/ toi;wpoi;wi toi;om; 3 0; yg0ily; ,Olyi &rn acgi;p0 10 cu Bulwitoay;xm;on/ rus&macgi;p0u ,Olyi&rn toi; Epoi;u tqbuu tqjyí tacsbuu jyevnacsyjci;wjzi ,Olyi&on/ lyiy wi xxrrtqwioi;jci;? yiyiEiEiacsyjci;wjzi ,Olyi&on/ ,OlyiEi&e vavmuaompmay A[owrsm;pm tcsewtwi; avvmci&&apaom yjzpon/ A[tqiwi txujrermjyn 4 oi;? atmujrermjyn 4 oi;on ausmi;u,pm;jy ,Olyiluon/ ,Olyi&mwi 'ivBu;ay;rw 50 Ei tevi;r ray;onpep ay;rw 50 jzi tEit½;owrwon/ lyiyr jrermbmompum;ajymprf;&n xujruaom wcEyw ÓP&ioeaom? jrermpum;u reuexa&mupm to;cswwaom ausmi;om;rsm; ay:xuap&ejzpon/ jrermpmayjrirm;ap&e lyiyaygi;rsm;pm ausmi;om;vi,w yg0i qiE&i; jrermbmompum;ajymprf;&n jrirm;vmap&e pr;aqmiay;aomyjzpon/ jrermpum;ajymprf;&nlyiy [aoma0g[m&on acwa&p;alumi;t& ay:ayguvmaom a0g[m& to;jzpygon/

oyyci; Science Fair

oyyci;on bBulausmi;om;w\ qe;opwxiaom oyqi&mtoynm jzea0 ay;on oyoawoejyyjzpon/ oawoeavvmcsursm;? puu&,mrsm;? vuawU pr;oycsursm;? "mwcce;o;ypn;rsm;? "mwcpr;oyce;r &vmaom&v'rsm;? bmom&y qi&mjyce;rsm;? jyXme;pmtyrsm;? ocsmÓPpr;rsm;? aysmy&iyrsm; ci;usi;jyo on yci;jzpon/ ausmi;om;w toynmjyeym;vmap&e wuovrsm;Eipur uexw vyie;rsm;tlum; y;aygi;aqmi&uaomyjzpon/ oyyci;on vi,woyqi&m taw;tac:<u,0ap&e? ynm&njrirm;ap&e? ausmi;om;w pr;&nazmxwaomyjzp on/ Science fair **[aom a0g[m&u jrermrjyum oyyci;[ac:a0:o;pa&;om; xm;on/ e*rv]]oy}}]]yci;}}[aom a0g[m&won o;jcm;teu jzi&ywnaeaom a0g[m&rsm;jzpon/ xa0g[m&Epcu aygi;pyvuaomtcg]]oyyci;}[aom toi qe;opon a0g[m&topwpc w;ym;vmygon/**

ui;axmu

ui;axmuqonrm rrapwemtavsmu apwem0exr;jzpygon/ ui;axmu on ppoabmryg? Eiia&;rpw? vr0exr;vyie;u aqmi&ujci;jzpon/ 1908 cEp t*veEiiwi pwizUpn;on/ ui;axmu\aqmiy'rm always prepared **]]tqi toi}} jzpon/ ui;axmuaetjzp ui;axmuri;Bu; a&mbwaA'ey0v ar;zm;&m azazm0g& 22 &uaeuowrwon/ 0yav? vviui;axmu? ½Amui;axmu[í tout&,tvu trsf;om;ui;axmursm;? iujym? varui;axmu[í trsf;or;**

ui;axmursm; zUpn;xm;on/ ui;axmu0ivli ajcEpmar;yatmijri& ygon/ ui;axmursm;on wp0;Eiwp0; Ewqu&mwi b,vutcsi;csi; vuqEwqulu ly;vuo;acsmi;? nmbuyc;,Ojyí ui;axmutcsujyen;jzi tav;jyluon/ jrerm Eiiwi 1920 cEpwipwizUpn;on/ ui;axmuem,ucsybu; pya&ou? a':cilun wjzpon/ Ep (50) ausm wrjrlyaeaom ui;axmu tzUtpn;on 2012 cEp? ynma&; 0ebu;a'guwmjrat; jyevnzUpn;con/ ui;axmuynmoillum;jci;on vi,wtm; tbu;tutrelu emcwwjci;? u,usiw&m;aumi;jci;? wm0eoaom Eiiom;aumi; jzpap&e yoi;ay;jci;jzpon/]]ui;axmu}}[aom a0g[m&on wuov0e;usiomru tajccEi tqijrixyg ui;axmuvy&m;r vyaqmivmluon/

Fresher welcome armir,opvibulqy

armir,opvibulqyon wuovrsm;wi tp0tvmtwi; usi;yav&aom yawmjzpon/ ausmi;zip ausmi;om;opav;rsm;u ausmi;awmbu;o t&ia&mu Eiaeaom aemiawmbu;rsm;u bulqEwquon yjzpon/ ni,? nri,wtm; tawU tbulopwi tppt&m&m tqiajyap&e? pmayynm&ywi tcutc r&ap&e aE;ax;aom tly;jzibulqon ausmi;om;w aygi;pn;aomyjzpon/ xywi ygarmucsybu;rsm;? ygarmursm;? oiwe;a&;&m? pra&;&mXmerL;rsm;wua&muí rwquay;jci;? ygarmucsy bu;u Ewqutrmpum;ajymlum;jci;jylon/ armir,opvibulqywi tacsmq;? tvq; ausmi;om;ausmi;orsm;a&;xwly; King/Queen a&;cs,jci;? aysmy&iyrsm; usi;y jci;jylvyon/ Fresher welcomeon ausmi;om;tcsi;csi; &i;E;ap&e? ausmi;om;w ausmi;aeaysm&iap&e &n&,íusi;yaomyjzpon/ armir,opvi bulqyon wuovwi;\ "avtp0tvmyawmwpcjzpon/ armir,opvibulqy [aom a0g[m&on uspvspvyly; teut"ym,ay:vion to;jzpaomvn; Fresher welcome [om to;wius,on/ bmomjcm;pum;\ loZmvr;r;r t&et[eaumi; alumi; avvmo&&ygon/

wuov0e;usiwi vy&m;rqi&ma0g[m&rsm;on e*rva0g[m&rsm;omru acwawmi;qcsut& ay:aygulvmaom a0g[m&rsm;yg w;ym;vmalumi; avvmaw&& ygon/ bmompum;on tp0w;ym;vsu&alumi; avvmo&&ygon/

cli o;oycsu

bmompum;u quo,a&;lum;ctjzp tcsi;csi;tjyetve a&;om;ajymqjci; on bmompum;& pum;v;w\ a0g[m&teualumijzpon/ bmompum;Ei v tzUtpn;lum; tjyetvequo,&m vtzUtpn;twi; ae&ma'oujym; jci;alumi ujym;aom bmompum;to;jy(ru awU&&ygon/ ynma&;e,y,on urmEiitzU tpn;rsm;Ei xawUy;aygi;quq&m tzUtpn;rsm; Bu;rm;us,jyevmrEitw tac: ta0: pum;v;rsm;onvn; &nvsm;rsm;jym;vmygon/ &nvsm;aom a0g[m&rsm;tm; ajymqa&;om;&mwi v,uxa&mur&ap&e? vyie;civtycsut&? twaumu pum;v;rsm; o;pvmlujci;jzpygon/ tb"mewi jyXme;jci;r&aom twaumuto;rsm; ajymqa&;om;Ei&etwu bmompum;& teuwpyto;jy(ru o&&evtyygon/ wpzepum;v;rsm; vtyov y;waygi;pyajymqa&;om; jci;alumi bmompum;wi pum;v;toprsm; w;ym;vmygon/

jrermbmompum;wi aepOo;paeaom ar;pm;pum;v;won aepOajymqaeaom pum;v;rsm;jzpaomalumi ar;pm;on[rxi&atmi trbmompum;Ei wpom;wn; zU,ua&maEmvmru awU&vm&on/ tycsya&;qi&m a0g[m&rsm;u avvmlun&mwi tycsya&;,E&m;yr acsmarUap&e? ½;o;ausmi;o; bmompum;jzpaom t*vypum;u us,us,jyejye o;pvmonu avvmawU&ygon/ oilum;a&;qi&m a0g[m&rsm;u avvmlun&mwi ausmi;om;A[jy(oiaxmuujy(pepjzi oilum;rrsm; vyaqmi&mwi oawoejy(r? aq;aE;rtpOwpuvyaqmi vmaomalumi a0g[m&pum;v;won acw a&p;alumi;Eitw w;wursm;jym;vm onuawU&ygon/ acwvtycsut& ay:aygu vmaom vy&m;rqi&m pum;v;rsm;onvn; bmompum; zUz(;w;wurursm;pm yy;r&alumi; avvmawU&&ygon/

e*;

rsuarmuacwwuov0e;usi vuawUtycsya&;? oilum;a&;? luov vy&m;r qi&me,y,wi ajymqo;paeaom a0g[m&rsm;u avvmwijyxm;ygon/ t*vy bmom pum;loZmvr;r;rtm;aumi;y; a0g[m&teursm;on rsm;aomtm;jzi teu ½;rsm;omjzpalumi; avvmo&&ygon/ pum;v;trsm;pon wuovtailtou xi[yaeaom pum;v;rsm;jzpluygon/ xjyiar;pm;pum;v; o;Ee;jci;jzi bmompum; zUz(;w;wur taxmutyay;aom a0g[m&rsm;jzpon[xijririygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciat;? a'guwm/ (2004)/ ***twaA'e'ge;l*** **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

wiEiw;/ (2013)/ ***ui;axmurwqul*** **rZirpmay? &eue/**

xe;jri? 0;/ (1968)/ ***ygVouaOg[m&tb"mel*** **&eue/**

ygarmucsyrsm;aumrw/ (2018)/ ***/ygarmucsyrsm;*** **aumrwzpn;yEi vyie;wm0ersm;? &eue/**

jrermpmtz/ (1980)/ ***jrermtb"metusO;csy twf 4/*** **&eue? jrermpmtz0;p;Xme/**

jrermpmtz/ (1980)/ ***jrermtb"mef/*** **&eue? jrermpmtz0;p;Xme/**

jrermpmtz/ (2004)/ ***t*vy-jrermtb"mel*** **wuovrsm;yEywu? &eue/**

tqijriynm0;p;Xme/ (2019)/ (2^2019)urajrmu &euewuov u,pm;jyynma&;tz/(Eiijcm;^taxax) aemuquw? &eue wuov/

tqijriynm0;p;Xme/ (2019)/ &euewuov u,pm;jyynma&;tz tpn;ta0; tptpO? &eue wuov/

atmijriO;? (a'guwm)/ (2003)/ ***vrbmomaA'rwqul*** **&eue wuov? jrermpmXme/**

t*vybmom

https://www. Administrative board member.com

https://www. Memorandum of understanding. Wikipedia

https://www. Conference. Wikipedia

https://www. Excutive committee. com

https://en.m.wikipedia. Org.wiki.

https://www. Cultural exchange.com

https://www. Student exchange program. Wikipedia

https://www. Internation student homestay program.com

https://www.semester.com

https://scholar. Google.com.intl.

aemuquw

tar;cy*kvrsm;

trn	tou	tvytui
a'guwmapm,Ojr	61	ygarmu
a'guwmjrjr0i;	52	wzuygarmu
a':at;at;oe;	52	0;p;t&m&
a':ciaZ,smvi;	40	armxe;xe;2
rppvi;	19	ww,Epausmi;o
rcs,&lzk;	18	'w,Epausmi;o

aemuvuypn;Eitqutpy

xuxupe0i;*

pmwr;tus0;

jrermbmompum;wi ajymo\oabmxm;rsm;? cpm;csursm;? tav;teu jy(vrrsm;u azmjyEiaom ypn;rsm;&on/ xypn;rsm;u aemuvuypn;rsm; [ac:on/ aemuvuypn;rsm;u avvm&mwi vuawUtwaA'½axmir avvmxm;on/ aemuvuypn;rsm;on tajctaetqutpytrS;rS;wi oabmxm;t"ym,trS;rS; u azmjyEiaomypn;rsm; jzpon/ vuawUtajctaewp&ywi ajymoajymvaom oabmxm;rsm;? cpm;csursm;u aemuvuypn;u azmjyEion/ xjyiaemuvu ypn;pum;v;wpv;wn;uyi wprS;ruaomtajctaewi rwaomoabmxm;? t"ym,rsm;u azmjyeiyu avvmxm;on/

aomcsua0g[m&rsm;- aemuvuypn;? vuawUtwaA'?ajymo? emo? tqutpy? tajctaetqutpy? oabmxm;? cpm;csu/

e'ge;

jrermbmompum;u avvmUnaomtcg jrermbmompum;wi ajymo\tav;teujy(vrrsm;? oabmxm;t"ym,rsm;uazmjyEiaom ypn;rsm;&aUmi;awU&on/ xypn;rsm;u þpmwr;wi aemuvuypn;rsm;(postpositions)[trnay;xm;on/ aemuvuypn;rsm;\oabmobm0rsm;u avvmUnaomtcg vuawUavmuwi vuawU avmuteursm;u azmjyEiaomypn;rsm;jzpaeon/ xaUmi aemuvuypn; rsm;u vuawUtwaA'(pragmatics) ½Uaxmiraeí avvmUnaomtcg ajymo\ xwrajymaomteu? oabmxm;rsm;(attitudes)u aemuvuypn;rsm;u azmjyEiy;? Emouvn; xteursm;u aemuvuypn; rsm;aUmi em;vnEionu awU&on/ xaUmi jrermbmompum;wi aemuvuypn;rsm; &aejci;on jrermbmompum;\ orarUrwp&yyijzpon/

1/ aemuvuypn;

jrermbmompum;wi o'gwm0eu azmjyEiaomypn;rsm;&ouo ajymo\ tav;teujy(vrrsm;? oabmxm;rsm;u azmjyEiaom ypn;rsm;vn;&onu awU&on/ om"utm;jzi]tyce;xrmrsm;tyaeovm;/} [aom0guswi]rm}on aemuquypn; (marker)jzpy;?]rsm;}on aemuquypn;\aemuuae&aom aemuvuypn; jzpon/ x0guswi]rsm;}ujzwí]tyce;xrm tyaeovm;} [to;jyaom&onu awU&on/]rsm;}aemuvuypn;ygonjzpap? rygonjzpap 0gus\t&i;ct"ym,rmrajymi;vay/ oaom]rsm;}ygaom0guswi]rsm;}aUmi ra&&mraocsmaom oabmxm;yg0ivmon

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? &eueynma&;wuov**

uawU&on/ xjyi]eiueysLwm oiwe;wuaew,q/}[aom 0guswi]w,} on 0gusypn; (sentence marker**)jzpon/]q}on0gustq;owypn; aemuuae&aom aemuvuypn; jzpon/ x0guswi]q}ujzwí]eiueysLwmoiwe;wuae w,/} [o;aom&on/]q}ygon jzpaprygonjzpap 0gus\t&i;c t"ym,rmrajymi;vay/ olaom]q} ygaom0guswi]q}allumi ueysLwm oiwe;wuaeonrm [w r[wre rreuovíar;aomoabmxm; yg0ivmon/ xallumi jrermbmompum;wi ajymo\ tav;teu jy(vrrsm;? oabmxm;rsm;uazmjyEiaom aemuvuypn;rsm;&onu aw& on/ aemuvuypn;rsm;on aemuquypn;rsm;? 0gusypn;rsm;\ aemuuae av&on/ 0guswi;wi aemuvuypn;rsm; ygonjzpap? rygonjzpap 0gus\t&i;c t"ym,rajymi;vay/ xallumi jrermbmompum;wi aemuvuypn;rsm;u wius,pm to;jy(aeonuawU&on/**

aemuvuypn;rsm;u avvmunaomtcg 0gustv,wi-]u? um;? aum? u? csn;? csn;y? csn;om? awm? awmjzi? awmi? awmir? yg? y? yi? yiv(i? jzi? r? rum;? rsm;? jr? r? rjzi? rm? r(? r(om? a&m? vn;? v(i? om? omv(i} [í tv;(30)? 0gustq;wi-]u;? q? wum;? wr? wn;? aem? yg? ay? y? ayg? yi? &,? av? [m} [í(14)v; aw&on/ xpum;v;rsm;xwir]um;? v(i? Ir? yi? yiv(i? omv(i? r? rum;? r(om} [aomypn;rsm;on ta&;pum;\ 0gustv,wiawU&aom aemuvu ypn; rsm;jzpluon/]wn;? wr? wum;? yi}[aomypn;rsm;on ta&;pum;\0gus tq;wiawU&aom aemuvuypn;rsm;jzpon/ þpmwr;wi aemuvuypn; tcsU uom om"u0gusrsm;Eiwuwijyygrn/

1? 2/ vuawUtwaA'

vuawUtwaA'u bmompum;rwqu[aompmtywi-

> **]]tajctaeEitqutpyu teut"ym,tay:wi rnoltus;oua&mu r&onu avvmaomynmjzpon/}}

(FROMKIN, Victora et al., 2011, 590) **[ziqxm;on/**

> **aumbptb"mewi-**
>
> **]]vwlon bmompum;u &n&,csuye;wi trs;rs; ayguajrmuap&e to;jyUuon/ zwac:jci;? cs;rr;jci;? oway;jci;? cpm;razmxwjyojci;? vrnmjci;? uwjy(jci; pon&n&,csu ye;wi trs;rs;&on/ &n½,csuye;wi ayguajrmuatmijriap&e bmompum;u xa&mupm to;csEiaompr;&nu bmompum;to;cspr;&n[ac:on/ bmompum; to;cspr;&nu avvmaomynmu vuawUtwaA'[ac:on/}}**

(Cobuild Advanced Learner's Dictionary, 2014, introduction XiV.) **[qxm;on/ xlaumi vuawUtwaA'on pum;ce;wpcu ajymq&mwi ajymo?emo? aemuctajctaeEi tqutpywt& rvteuxuausmvely;? vuawUajymq o;paomteuu avvm jci;jzpon/pum;ce;wpcu vuawUajymqaomtcgwi aemuvuypn;rsm;u ajymo ajymvaom oabmxm;t"ym,rsm;u ujym;apEiaumi;awU&on/ vuawUavmuEi qupyly; ajymoqvaomoabmxm; teursm;u aemuvuypn;rsm;aumiemou aumu,Eionu awU&on/**

om"utm;jzi aps;wpcwi z&o;a&mi;aomou

]]z&o;aw wpv;ig;&m ig;&m}}

[atma&mi;aomtajctaewpcwi aps;0,ou z&o;wpv;ig;&maps;&on[teu aumuEion/olaom

]]z&o;wpv; ig;&mey a&mi;ay;r,/}}

[atma&mi;aom aemuctajctaewpcwi a&mi;otaejzi ig;&mxuyly; a&mi;Eiaom taetxm;wi&aomvn; wriaps;avsmly; a&mi;xm;on/ 0,otwu weaomaps;? ouomaomaps;jzi a&mi;csay;on[aom oabmxm;rsm;ygaeon/ xoabmxm; t"ym,rsm;u]y}aemuvuypn;aumi emouem;vnEion/ xpum;ce;wi xw rajymaomteu? rjri&aomteursm;u]y} aemuvuypn;pum;v;u azmjyEionu awU&on/

ajymoxwrajymaomteu? rjri&aomteu(invisible meaning**)u vuawU twaA'e'ge;wi armiciri("EjzL)u]]ajymonpum;xu oua&muon teuu yveom;jci;rs; &wwontavsmu ajymouxwrajymaomvn; emou ajymo qvaomteuu aumucsuqí em;vnEion/ ajymoxwrajymaom teuon rjri&aomteu jzpon/}} (2004? 233)[qxm;on/ xziq xm;csut& aemuvu ypn;rsm;on ajymoxwrajymaomteu? rjri&aom teursm;u azmjyEiontjyi emouvn; ajymoxwrajymaomteu? rjri&aomteursm;u aemuvuypn;aumi em;vnEion/**

om"utm;jzi

]]'buuajc&i;aem/}}

[aompum;ce;wi]aem} aemuvuypn;pum;v;aumi wwususoví ar;on [aomteuyaeon/ xteuu ajymou xwrajymaomvn; emou]aem} aemuvu ypn; pum;v;aumi em;vnEion/ xpum;ce;wi]aem}ujzwí-

'buuajc&i;/

[ajymvi toay;aomoabmxm;jzpon/

rym;ym;&U tazqwmrsm;vm;&i/

[aompum;ce;wi]rsm;} aemuvuypn;alumi raocsmonteu yvmon/ xteuu ajymouxwrajymaomvn; emou]rsm;} aemuvuypn;pum;v;alumi em;vnEi on/ xpum;ce;wi]rsm;}ujzwí

rym;ym;&U tazqwmvm;&i/

[ajymaom [wr[wuovíar;aomoabmxm;jzpon/

tqutpyteuu bmomaA'a0g[m&rsm;[aom pmtywi armiciri("EjzL)u]]ajymournontcse? rnonae&m?rnontajctaewi ajymqon[aom tqu tpyutajcjyí jzpay:vmaom teujzpon/}}(2019? pm-71)[ziqxm;ontjyi om"ujyxm;onrm]b,uv}[aom pum;u aq;½rvemowi;ar;ly;jyevmouar;vi vemtajctae aumi;raumi; ar;jci;jzpalumi;? pmar;yajzly;jyevmou ar;vi ajzEi rajzEiar;jci; jzpalumi;? c&;om;ly;jyevmouar;vi acsmacsmarmarm&&Uvm; [ar;jci; jzpalumi; tqutpyuvuí teut"ym,ujym;rnjzpygon[&i;jyxm;on/

xjyi tqutpy(context)u pum;tqutpy(linguistic context)? ½y0w tqu tpy(tajctaetqutpy) (physical or situational context)? tptzUx;"av tqutpy (context of group/ culture) [í armiciri("EjzL)u (3)rs; cjcm;jyxm;on/ tajctae tqutpyteuu vuawUtwaA'e'ge;wi]]tajctaetqu tpyrmajymoemo w\ yw0e;usi tqutpyjzpon/ tajctaetqutpyu vuí teut"ym, aumu,Eion/}}[qxm;on/ þonulunvi vuawUtwaA'u avvmaom tajctae tqutpyteurm bmompum;uto;jy&mwi rwaomaemuc tajctae tqutpyay:wi teut"ym,ajymi;v aumu,&jci;jzpon/oaom tajctae tqutpywpcwi bmompum;uto;jy&mü to;jyvuaompum;ce;wi aemuvu ypn;rsm;u ajymoajymvaom oabmxm;? cpm;csursm;u azmjyEionuawU&on/ xoabmxm;t"ym,rsm;u ajymo\Ewrxwajymp&mrvb aemuvuypn; pum;v; rsm;alumi emouteu aumu,Eionuawu&on/

om"utm;jzi

]]ciAsmvu vmrvmygO;rvm;/}}

[aompum;ce;wi vuawavmutajctaeEi qupyavvmunvi tvy upt& vwpO;Ei naeav;em&wi cse;xm;on/ av;em&ausmonwiatmi xormrvmao; ojzi ajymou-

ciAsmvu vmrvmygO;rvm;/

[ajymon/ xpum;ce;wi]r} aemuvuypn;alumi cse;xm;ontcse veon wiatmia&mu rvmao;ontwu pwr&naomoabmxm;?vmrmaocsm &vm;[aom

oabmxm;rsm;yg0iaeon/ xoabmxm;rsm;u ajymouxwrajymaomvn; emou em;vnEionuaw&on/

xalumi aemuvuypn;rsm;on vuawUavmuajctaetqutpy wpcwi ajymouy"mexm;jy; ajymoajymvaom oabmxm;? cpm;csu? t"ym,rsm;uazmjyEiaom ypn;rsm; jzpaeonuawU&on/

tajctaetqutpywi aemuvuypn;rsm;to;jyKyu avvmlun aomtcg 2rS;awU&on/ tajctaetqutpywpcwi aemuvuypn;pum;v; ajymi;vo;py t& ajymo\oabmxm; t"ym,ajymi;vjci;Ei aemuvuypn; pum;v;wpv;wn; uyi tajctaetqu tpyrwnrwt& ajymo\oabmxm; t"ym,rsm;ajymi;vjci; [on tcsuwuawU&on/

1? 3/ tajctaetqutpy wpctay:wi aemuvuypn;rsm; ajymi;vo;pyt& oabmxm; t"ym,ajymi;vy

aemuvuypn; pum;v;wpv;csi;pu wnaom0guswpcxwi tpm;x;o; lunaomtcg o'gen;t&t"ym,rajymi;ay/ olaomvuawU avmutajctaeEi qupy avvmlunaomtcg pum;ce;wpcwi aemuvuypn; a&;cs,to;jyKyt& ajymoqvaomteu? oabmxm;wrm trS;rS;ajymi;Eionu awU&on/ pmar;y&v' uoly;aomtajctaewpcwi-

oawmpmar;yusw,/

oawmipmar;yusw,/

oypmar;yusw,/

oygpmar;yusw,/

[aompum;ce;rsm;wi]awm?awmi?y?yg}won aemuvuypn;rsm; jzpluon/ xpum; ce;rsm;wi aemuvuypn;rsm; o;pyrwaomalumi ajymoqvaomteu? oabmxm; wrm umjcm;om;alumi;awU&on/]awm}alumi pmar;yajzluorsm;x wir tjcm;orsm; atmily; opmar;yuson[uelowajymvaom oabmxm;&on/]awmi} alumi atmirn[xixm;aomorm ratmiaomalumi opmar;yusonrm tloon[aom oabmxm;&on/]y}alumi pmar;yajzluorsm;x wiowpa,muyuson[aom oabmxm;tjyi tjypwiaomoabmxm;&on/]yg}alumi tjcm;orsm;pmar;yusov oyguson[aom oabmxm;&on/ xoabmxm;rsm;? t"ym,rsm;u ajymou xwajym p&mrvy aemuvuypn; pum;v;rsm;alumi emouem;vnEionu awU&on/

xtjyiaemuc tajctaetqutpy wpcwn;wi qeusibuoabmxm; Epcu]y} Ei]awmi}aemuvuypn;Epcwu cjcm;azmjyEionuaw&on/ e,r &eueo tvnvmí [w,wpcwi wn;caeaomaemuctajctaewi-

ajymou- '[w,rmwpnig;aomi;yay;&w,/

[ajymv{i xpum;ce;wi]y}aumi ar{mvixm;onxu en;aomyrmPjzpon[aom oabmxm; t"ym,oua&muaeon/ wxixm;wmxu ap;ouomvuwm[aom pum;ce;rsm;u ajymouxwajymp&mrvy emouem;vnEion/

olaom

ajymou- '[w,rmwpn ig;aomi;awmiay;&w,/

[ajymv{i xpum;ce;wi]awmi}aumi ar{mvixm;onxu rsm;aomyrmPjzp aomaumi tlo&onoabmxm; oua&muaeon/ wxixm;wmxu rsm;vuwm [aom pum;ce;rsm;u ajymouxwajymp&mrvy emouem;vnEion/

xltjyi pea&&wemta&mi;qiwi qi&iEi 0,otr;or;wtc;i;c;i; ajymq aeaom aemuctajctaewpcwi 0,oon qo;0,&e ap;Ee;rsm;uar;&mwi ajymo qi&iu-

'qo;5oe;ey,/

[ajymv{i xpum;ce;wi]y}aumi we&mweau;xu av;maygay;vuon [aom oabmxm;&y;?

'qo;5oe;awmay;&r,/

[aompum;ce;wi]awm}aumi emotm; xypn;u0,rnvm;? 0,rnqv{i 5oe; atmu rav{may;Eib; [aomoabmxm;&on/ xoabmxm;t"ym,rsm;u ajymou xwajymp&mrvy emouem;vnEion/

1? 4/ aemuvuypn;wpr;wn;u tajctaetqutpy tr;r;wi to;jy{Eiy

aemuvuypn; pum;v;wpv;wn;yi jzpaomvn; aemuc tajctae tqutpy rwnray:wirwní ajymoqvaomteu? ajymvaomoabmxm;rsm;on tr;r;ujym;Eionu aw&on/

]om} uto;jy{yü

xiomxiyg/

[aompum;ce;wi aemuctajctaerm {nonre;uav;u xi&eajymaomvn; re;uav;rmxi&e tm;emaeaomtajctaewi tr&iu-

xiomxiyg/

[ajymon/ xpum;ce;wi]om}aemuvuypn;aumi cijy{on[aom oabmxm; tjyi wpzuom;utm;emrr&&atmi vr;aumi;ziay;aom oabmxm;rsm;&on/ xoabmxm; t"ym,u emouem;vnEion/

xl tjyi oway;qi;y'wpcjzpaom-

KBZ **bPum;rsm;om&y&e/**

[aompum;ce;wi ule;awmvr; KBZ **bPa&U& nmbutjcr;ae&mwi axmixm;aom oway;qi;y'jzpon/]om}aemuvuypn;alumi xae&mwi tjcm;,mOrsm;&y&e cirjy?** KBZ**bPol vmaom,mOrsm;uyg&y&e cirjy[aom t"ym,&on/ xt"ym,u]om}aemuvuypn;alumiemou em;vnEion/**

]aem}uto;jyyü

ajymo- py,ye;0,caem/

[aompum;ce;wi aps;om;rn nrjzpou tprjzpou py,ye;0,c&ermon aemuctajctaewijzpon/ aps;om;v\i py,ye;0,c&e rmxm;ly;jzpaomvn; wu, aps;om;aomtcsewi py,ye;0,c&earrnp;&raomalumi xyrmaom pum;ce;jzpon/ xpum;ce;wi]aem} aemuvuypn;alumi py,ye;r0,b arly;jyevmrnu oway;aom oabmxm;oua&muon/ py,ye;0,zrare[ajymouxwajymp&mrvb emouem;vnEion/

ajymo- 'vr;us0;w,aem/

emo- [ww,/

[aompum;ce;wi oi,csi;Epa,mu torwaqtrol trol tvnom;&m vr;wi vEpa,mu av\mupmom&ontwu ajymaompum;jzpon/ ajymoemo oly;om; aemuctajctaewi ajymouemoxr oabmwncsuu awmi;qaom oabmxm;u]aem}aemuvuypn;u azmjyEion/ xoabmxm;t"ym,u ajymou xwajymp&mrvay/ emouem;vnon/ oabmwaomalumi][ww,} [jyeajymjci;jzpon/

]q}uto;jyyü-

eiw tqiajyaew,q/

[aompum;ce;wi rawUwmlumlyjzpaom oi,csi;Epa,mu jyeawUuon tajctaeü vcsi;rawUjzpaomvn; tjcm;orsm;\wpqipum;jzi oi,csi;jzpo\ tqiajyae aomtajctaeu o&on[aomt"ym,u]q}aemuvu ypn;uazmjyEion/ xjyi tqiajyaeonrmre&Uvm;? [w&Uvm;[aom oabmxm;rsm;vn;yg0iaeon/ emo uvn; xoabmxm; t"ym,rsm;Eiar;onuem;vnon/

jrejrearmi;yg q/

[aompum;ce;wi twe;cserm reu8em&ponjzpí trrausmi;o aemuusrxuvmon aemuctajctaewijzpon/ um;armi;yay;otpuu wwEior\tjrearmi;ay;&e ajymxm;aomvn; jrejrerarmi;ojzi jrejrearmi;&e ajymaompum;jzpon/ xpum;ce;wi]q} aemuvuypn;alumi pwr&naom oabmxm;? jrejrearmi;ay;&e

ajymxm;aomvn; jrejrerarmi;ay;b;[aom oabmxm;rsm;yg0ivmon/ emouvn; xoabmxm;t"ym,rsm;u em;vnEion/

]csn;}uto;jyywi-

wtwe;u re;uav;awcsn; *Px;&w,/

[aompum;ce;wi aemuctajctaerm oi,csi;Epa,muajymaom pum;jzpon/ ajymorm re;uav;jzply; emorm a,musm;av;jzpon/ xpum;ce;wi]csn;} alumi *Px;&orsm;xwi a,musm;av;rsm;rygb;/ xtce;wi a,musm;av;rsm; *Px;r&b; [aom oabmxm;rsm;ygaeon/ xoabmxm;t"ym,u ajymou xwajymp&mrvb emouem;vnon/

oucsn;tEi,aew,/

[aompum;ce;wi aemuctajctaerm ntpuEpa,mu usm;uux;upm;&mwi tpu jzpou ywi;tEi,aeaomalumi njzpou ajymaompum;jzpon/]csn;}aemuvu ypn;u tpujzporm ywi;tEi,aeon[aom t"ym,u azmjyEion/ xalumi ajymoemo oly;om;aemuctajctaewi ajymoajymvaom oabmxm;t"ym,rsm;u aemuvuypn;rsm;u azmjyEion/

lcio;oycsu

jrermbmompum;wi ajymo\tav;teujyvrrsm;? oabmxm;rsm;uazmjyEi aom aemuvuypn;rsm;&alumi; o&on/ bmompum;u to;jy&mwi aemuvu ypn;rsm;u wius,pmto;jyí ajymoajymvaom oabmxm;trsK;rsK;u azmjyEialumi; awU&on/ aemuvuypn;pum;v;rsm;on ajymouajymaom pum;ce;xu yaom teursm; azmaqmiEionuaw&on/ emouvn;ajymou xteursm;u xwazm rajymaomvn; xaemuvuypn;rsm;ulunly; em;vnEionuaw&on/ vuawU twaA'uavvmaom tajctaetqutpyrm bmompum;uto;jy&mwi rwaom aemuctajctae tqutpyay:wi teut"ym, ajymi;vaumu,&ci;jzpon/ olaom wusaomaemuctajctae tqutpywpcwi bmompum;uto;jy&mü ajymo\oabmxm;?t"ym,trsK;rsK;u aemuvuypn;rsm;u azmjyEionuo&on/ tajctae tqutpywpcwi bmompum;uto;jy&mü aemuvuypn;rsm;u a&;cs, to;jyyt& ajymoqvaom oabmxm;? t"ym,wrm trsK;rsK;ajymi;Eion/ xjyi aemuvuypn; pum;v;wpv;wn;uyi aemuctajctaetqutpy rwnrwt& oabmxm; t"ym,trsK;rsK;u azmjyEialumi; avvmawU&&on/

e*;

aemuvuypn;rsm;on vuawUtwaA'½axmit& vuawUt"ym,rsm;uazm jyEiaom ypn;rsm;jzpaumi;aw&on/ tx;ojzi aemuctajctaetqutpy wpc wi ajymo\xwrajymaomoabmxm;rsm;u aemuvuypn;rsm;jzi emooatmi azmjy Eiaomypn;rsm;jzpaeon/ xUaumi aemuvuypn;rsm;on vuawUavmuwi vuawUt"ym,jy ypn;rsm;jzpon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri?armi ("EjzL)/ (2004)/ ***twaA'e'ge;/*** **&eue?ynmweaqmiyEywu/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2011)/ ***vi,rsm;twupum;taumi;pmtaumi;/*** **&eue?aumi;oepmay/**

ciri?armi ("ejzL)/ (2013)/ ***bmompmaytao;ta&mi/tqi/tu/u/*** **&eue?&mjynpmtywu/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2014)/ ***bmomtjripmaytjri*** **('-ur)/ &eue?pwu;csdcsdyeywu/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2016)/ ***jrermbmompum;taumi;wapwapmi;/*** **&eue?vi;ve;cipmay/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2017)/ ***vuawtwaA'e'ge;*** **('-ur)/ &eue?** the key collection**/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2019)/ ***jrermo'goi/um;a&;/*** **jrermEiibmompum;0;p;Xme?&eue/**

ciri?armi ("EjzL)/ (2019)/ ***bmomaA'a0g[m&rsm;/*** **&eue?a'gi;pmay/**

xe;jri?0;/ (1995)/ ***bmomaA'/*** **&eue?&euewuovdrsdt;p (ynma&;) or0g,rvrwu/**

jrermpmtzU/ (2008)/ ***jrermtb"mef/*** **&eue?aevi;yEywu/**

jrermpmtzU/ (2013)/ ***jrermo'g/*** **&eue?wuovrsm;yEywu/**

omE;?armi/ (2009)/ ***jrermpum;Eipmay/*** **&eue?ausmuaqmipmtywu/**

omE;?armi/ (2010)/ ***bmomaA'tajcjy/*** **&eue?a'gi;pmay/**

t*vybmom

Cobuild Advanced Learner's Dictionary. (2014). Harper Collins Publishers.

Formkin, Victoria., Rodman, Robert., & Hyams, Nina., (2011). ***An Introduction to Language*** (9th ed.).Boston: USA.

Jenny, Mathias & San San Hnin Tun. (2016). ***Burmese A Comprehensive Grammar.*** London.

Minn Latt (Praha). 1962. ***Reports on Studies in Burmese Grammar***. Prague: Archiv Orientalni.

Okell, John. (1969). ***A REFERENCE GRAMMAR of COLLOQUIAL BURMESE***. Oxford: Oxford University Press.

Okell, John & Anna Allott. (2001). ***Burmese/Myanmar Dictionary of Grammatical Forms.*** Richmond: Cuzon Press.

r&i;pmom;aumuEwcsursm;

The study of how context and situation affect meaning.

FROMKIN,Victiora et al.,2011,590.

People use Language to achieve different goals- they invite, give compliments, give warnings, show their emotions, tell lies, and make commitments. The ability to use language effectively to fulfill intentions and goals in known as pragmatic competence, and the study of ability in called pragmatics.

Cobuild advanced learner's Dictionary, 2014, introduction XiV.

ue;abmiacw jrermausmupmrsm;r Bu,my'rsm;zUpn;y avvmcsu

cicivw*

pmwr;tusO;

þpmwr;wi ue;abmiacw (jrermou&mZ 1114 r 1247 tx) jrermausmupm rsm;r ausmupmtcsy (20)u tavvmce,y,tjzp owrwcygon/ þtavvmc ausmupmrsm;r Bu,my'rsm;\ zUpn;xm;&ru bmomaA'en;jzi avvmcon/ avvm&mwi tajcco'g,ep ig;rs;jzpaom Ogus? Ogusc? y'? pum;v;? &y&i; [aomtqiig;rs;&&m y'tqijzpaomtyi;r Bu,my'rsm; zUpn;xm;&yu o&yazm bmomaA'en;jzi avvmqe;ppwijyxm;ygon/

aomcsuaOg[m&rsm;/ /Bu,my'?O;aqmiBu,m?Bu,mtx;jy?Bu,maxmu?

Bu,m0bw/

e'ge;

þpmwr;wi ue;abmiacwausmupmrsm;& Bu,my'rsm; zUpn;xm;&yu bmom aA'en;jzi avvmwijycygon/ avvmwijy&mwi Bu,my'owrwcsu? ue;abmi acwausmupmrsm;r tajccBu,my'zUpn;yEi ue;abmiacwausmupmrsm;r w;csU Bu,my' zUpn;y[í tyi;(3)yi;cum avvmwijyxm;ygon/ tavvmcausmupmrsm;r Bu,my'rsm;u o'gpn;ur;t& rnoUrnoUzUpn;xm;onu avvmqe;ppwijycyg on/ tavvmcausmupmrsm;pm&i;Ei azmjy&euse&caom Bu,my'rsm;u aemuquw wi azmjyxm;ygon/

1/ Bu,my'owrwcsu

Bu,my'uowrw&mwi jrermpum;\ tajccoabmt& Bu,m\aemurm& aom Bu,m 0bwygr? rygron t"ujzpon/ tu,íBu,m0bwrygvQi y'tqi a&muon pum;v;? y'tqira&muon pum;v;ponjzi cjcm;&erv,uay/ Oyrm/]pmoi}]xucg} ponpum;v; tpta0;rsm;\aemuwi 0bwrygontwu ¤i;wUu Bu,m[ajymvQi aocsmrr&ay/ tb,aumiqaom xpum;v;tpta0;rsm;u Bu,my' jzpEiumi;jyEion Bu,m0bw rygaomaumijzpon/ tu,í]pmoi\}]xucg on} [aomom"uwi]\}]on] paom0bwwUygontwu ¤i;uBu,my'[owrwEiygon/

Bu,my'[owrwEijci;rm Bu,m\aemuwi Bu,m0bwto;o;ygon twu Bu,my'[owrwEijci; jzpygon/ xUaumi Bu,my'owrw&mwi Bu,m

* **uxu? jrermpmXme? &eueynma&;wuov**

0bwygr? rygru tajccly; owrwEiygon/ wpen;tm;jzi Bu,my'u a,b,s tm;jzi owrw&v\i Bu,mwpcEi 0bwwpcyg0i&rn/ xr\ru Bu,mtx;jyrsm;? lu,maxmursm;? tjii;0bwrsm;vn; yg0iEiygon/

bmomaA't& Bu,my'u tajccBu,my'Ei w;csKBu,my' [í(2)rS; cjcm;Eion/ tajccBu,my'wi 0;aqmiBu,mEi Bu,m0bwyg0iron t"ujzpon/ w;csKBu,my'wi Bu,mtx;jy? tjii;0bw? 0;aqmiBu,m? Bu,maxmu? Bu,m 0bwwyg0ion/ tavvmc ue;abmiacwausmupmwGwi tajccBu,my'Ei w;csKBu,my' zGpn;yEprS;v;awGEion/

2/ ue;abmiacwausmupmrsm;r tajccBu,my'zGpn;y

tajccBu,my'wi 0;aqmiBu,mygon/ 0;aqmiBu,m\aemuwi Bu,m 0bwyg&rn/ yg0iaomBu,m0bwon wpc (oGr[w) wpc xuyaom Bu,m0bwvn;jzpEion/ jrermpum;& tajccBu,my'zGpn;yu atmuygyaoen;jzi jyEion/

tajccBu,my' → **0;aqmiBu,m + Bu,m0bw**

,i;uoauwjy&v\i

BV → hv + vp

[íjzpygon/

tavvmcausmupmwGwi 0;aqmiBu,mwpcEi 0;aqmiBu,m\ aemuwi Bu,m0bwwpcjzi zGpn;xm;aom tajccBu,my'uawG&&on/ 0;aqmiBu,mrsm;on {u0Ppum;v;rsm;omru A[0Ppum;v;rsm;vn; yg0iEion/ tavvmc ausmupmrsm;& tajccBu,my'zGpn;yu yaoen;jyí oauwjzijy&aom

tajccBu,my' → **0;aqmiBu,m + Bu,m0bw**

BV → hv + vp

[íjyygrn/ ue;abmiacw avvmcausmupmwGwi tajccBu,my'jzi zGpn;xm;on Bu,my'rsm;u atmuygtwi;awG&&ygon/

om"u-

a0	**a0**	**+**	****	**a&;?pm-15?u-29(+1)**
ysu	**ysu**	**+**	****	**a&;?pm-18?u-2/**
y,t	**ay;**	**+**	**t**	**a&;?pm-25?u-31/**
xm;	**xm;**	**+**	****	**a&;?pm-20?u-23/**

puon	pu	+	o	a&;?pm-20?u-46/
ay½,	ay	+	½,	a&;?pm-33?u-37/
cs½,	cs	+	½,	a&;?pm-36?u-49(+1)
jy\tr	jy\	+	tr	a&;?pm-77?u-15/
&\	&	+	\	a&;?pm-78?u-23/
a0{,	a0	+	{,	a&;?pm-82?u-17/
&½,	&	+	½,	a&;?pm-23?u-10/
u;u,on	u;u,	+	on	a&;?pm-19? u-19/
ausmapmon	ausmapm	+	on	a&;?pm-25?u-29/
\oi\ri½,	\oi\ri	+	½,	a&;?pm-26?u-36/
ay:xe;½,	ay:xe;	+	½,	a&;?pm-44?u-39/
u;u,\	u;u,	+	\	a&;?pm-21?u-39/
puxm;on	puxm;	+	on	a&;?pm-21?u-49/
jynpon	jynp	+	on	a&;?pm-29?u-61(+1)/
re;r½,	re;r	+	½,	a&;?pm-33?u-38/
ye,on	ye,	+	on	a&;?pm-38?u-60/
wi,½,	wi,	+	½,	a&;?pm-38?u-60/

pon Bu,my'wUon tajccBu,my'zUpn;yjzi zUpn;xm;on Bu,my'rsm;jzpon/ ,aeUacwaeUp0 to;rsm;jzpaom]pm;w,? om;w,? p0;pm;w,? rr;rw,} pon Bu,my'wUon tajccBu,my' zUpn;yjzi zUpn;xm;on Bu,my'tzUrsm;jzpon/

3/ ue;abmiacwausmupmrsm;r w;csUBu,my'zUpn;y

w;csUBu,my'on tajccBu,my'u tajcc\y; ouqi&mtqptyi;? tpw tyi; rsm;Eijznpuxm;aom Bu,my'rs\;jzpon/ w;csU&mü Bu,mtx;jy\wpcEijzpap? \pc xuyaom Bu,mtx;jy\rsm;Eijzpap? tjii;0bwrsm;jzijzpap 0;aqmiBu,mu tx;jy\ &mü ,i;wUon 0;aqmiBu,m\ a&Uüvn;aumi;? aemuüvn;aumi;? a&UEiaemu Epae&mpv;ü vn;aumi;yg0iEion/ w;csUBu,my'wpcv;\aemuwi Bu,my' jy0bwyg&rn/ jrermpum;& w;csUBu,my'zUpn;yu atmuygtwi; yaoen;jzijyEi on/

w;cSBu ,my' → Bu ,m tx;jyK + 0;aqmiBu ,m +Bu ,maxmu+Bu ,m0bw ,i;uoauwjy&v\i –

EV → adv + hv + aux ….. + vp ….

[íjzpygon/

tavvmc ue;abmiacwausmupmwUwi awU&&aom w;cSBu ,my' zUpn;y rsm;u yprsm;Eiwu &i;vi;wijyom;rnjzpygon/

3?1/ w;cSBu ,my'zUpn;y(1)

tavvmcausmupmwi Bu ,my'wpcü 0;aqmiBu ,myg0iKy; ,i;0;aqmi Bu ,m\aemuwi Bu ,maxmuwpcyg0ion/ Bu ,maxmu\aemuwi Bu ,m0bw yg0ion/ 0;aqmiBu ,mon {u0P (oUr[w) A[0Ppum;v; jzi yg0izUpn;xm; on/ ,i;zUpn;yu yaoen;jy\í oaujzi&aom –

w;cSBu ,my' → 0;aqmiBu ,m + Bu ,maxmu + Bu ,m0bw

EV → hv + aux + vp

[íjy&rnjzpon/ tavvmcausmupmwUwi atmuygtwi;awUEiygon/

om"u-

-	&w\	&	+ w	+ \		a&;?pm-20?u-31/
-	a0yg\	a0	+ yg	+ \		a&;?pm-21?u-46/
-	capown;	c	+ ap	+ own;		a&;?pm-24?u-21/
-	xe;p ,½ ,	xe;	+ p ,	+ ½ ,		a&;?pm-26?u-38/
-	av\muvwaown	av\mu	+ vw	+ aown		a&;?pm-30?u-4/
-	wnvrrn	wn	+ vr	+ rn		a&;?pm-42?u-22/
-	epap ,\	ep	+ ap ,	+ \		a&;?pm-30?u-8/
-	tyap½ ,	ty	+ ap	+ ½ ,		a&;?pm-30?u-8/
-	a&;ap ,½ ,	a&;	+ ap ,	+ ½ ,		a&;?pm-30?u-9/
-	jzpp ,own;	jzp	+ p ,	+ own;		a&;?pm-38?u-64/
-	jzpvwr	jzp	+ v	+ wr		a&;?pm-77?u-10/
-	csr;omy ,t	csr;om	+ y ,	+ t		a&;?pm-25?u-31(+1)/
-	typ;cí	typ;	+ c	+ í		a&;?pm-13?u-8/

- csr;omy,vsu csr;om + y, + vsu a&;?pm-26?u-38/

- cpm;&\ cpm; + & + \ a&;?pm-20?u-25/

- u;a&;apky;v|i u;a&; + ap + ky;v|i a&;?pm-44?u-35/

[íawU&&on/ ,aeUaeUpOo;pum;rsm;jzpaom]pm;0w,? om;kunao;w,? 0ics i w,} pon to;wUwivn; w;csDu,my'jzi zUpn;xm;on Du,my'zUpn;xm; &ruvn; awU&rnjzpon/

3?2/ w;csDu,my'zUpn;y (2)

tavvmcausmupmwi w;csDu,my'wpcü O;aqmiDu,mwpcyg0ikyf O;aqmi Du,m\aemuwi Du,maxmuEpcyg0ion/ ,i;wU\aemuwi Du,m0bwyg0i on/ O;aqmiDu,mon **{u0P (oUr[w) A[0Pvn; jzpEion/ ,i;zUpn;yu yaoen;jy| í oauwjzijy&aom –**

w;csDu,my'→ O;aqmiDu,m + Du,maxmu+ Du,maxmu+Du,m0bw

EV → hv + aux + aux + vp

[íjy&rnjzpon/ tavvmcausmupmwi þDu,my' zUpn;yuatmuygtwi; awU&Eiygon/

om"u-

vLawron	→	**vL**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**on**	a&;?pm-u?u-8/(+1)
pawmron	→	**p**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**on**	a&;?pm-13?u-3/(+1)
csawmron	→	**cs**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**o0**	a&;?pm-12?u-9/
tyawmron	→	**ty**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**on**	a&;?pm-14?u-14/
wiawmron	→	**wi**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**on**	a&;?pm-15/
kloiwr½,	→	**kloi**	**+ w**	**+**	**r**	**+**	**½,**	a&;?pm-32?u-15/
e,awmron	→	**e,**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**on**	a&;?pm-22?u-5/
reUcxm;½,	→	**reU**	**+ c**	**+**	**xm;+**		**½,**	a&;?pm-23?u-13/
jriawmr½,	→	**jri**	**+ awm**	**+**	**r**	**+**	**½,**	a&;?pm-24?u-19/(+1)
aqmiwr½,	→	**aqmi**	**+ w**	**+**	**r**	**+**	**½,**	a&;?pm-26?u-35/

a&mwron → a&m + w + r + on a&;?pm-26?u-35/

wnawmrt → wn + awm + r + t a&;?pm-30?u-13/

p;awrvsu → p; + aw + r + vsu a&;?pm-31?u-13/

&ywrvsu → &y + w + r + ½, a&;?pm-77?u-8/

p0tyawmrí → p0ty +awm + r + í a&;?pm-14?u-17/

aqmuwnwr½, → aqmuwn+w+ r + ½, a&;?pm-14?u-3/

re;rwr{, → re;r + w + r + {, a&;?pm-31?u-9/

p&iawr½, → p&i + aw + r + ½, a&;?pm-31?u-10/

Xmyemawron → Xmyem+ aw + r + on a&;?pm-32?u-14/(+)

qijciawr½, → qijci+aw + r + ½, a&;?pm-32?u-15/

b;tywr{, → b;ty+ w + r + {, a&;?pm-33?u-23/

&i;vi;wr½, → &i;vi;+w + r + ½, a&;?pm-26?u-35/

‹ua&muawmr½, → ‹ua&mu+awm+ r + ½, a&;?pm-28?u-55/(+1)

tm;xwawmrt → tm;xw+ awm +r + t a&;?pm-30?u-1/

vL'ge;awmron → vL'ge; + aw + r + on a&;?pm-36?u-46/

yaZmawmron → yaZm + awm + r + on a&;?pm-36?u-46/

pr,awron → pr, + aw + r + \ a&;?pm-42?u-24/(+1)

tr\a0awron → tr\a0 + aw + r + \ a&;?pm-47?u-58/

csr;omapueown;→ csr;om+ap+ue+oawn; a&;?pm-47?u-59/

owi;o;aeap\y;v\i → owi;o;+ ae + ap+\y;v\i a&;?pm-45?u-46/

azmjyygBu, my'zUpn;yon w;csKu, my' zUpn;yjzp\y; Bu, maxmu Epv; yg0iaom zUpn;rjzpon/ tavvmcausmupmwUwi Bu, maxmu Epv;o;pru trsm; q;jzpawU&on/ aeUp0o;pum;jzpaom]om;apcsiw,? jriapcsiw,? jzpapcsiw,} pon Bu, my'rsm;wivn; Bu, maxmu Epv;jzi w;csKzUpn;xm;aom w;csKu, my'

z⌫pn;xm;ru awU&Eiayon/ use&aeon þw;c&u ,my'rsm;u aemuquwwi azmjyom;rnjzpygon/

3?3/ w;c&u ,my'z⌫pn;y (3)

tavvmcausmupmwUwi u ,my'wpcü O;aqmiu ,mwpcyg0i⌫y; O;aqmi u ,m\aemuü u ,maxmu (3)cyg0ion/ ,i;wU\aemuwi u ,m0bwwpc? wpcruyg0iEion/ O;aqmiu ,mon {u0P (o⌫r[w) A[0Pvn;jzpEion/ **,i;z⌫pn;yu yaoen;jyí om"ujzijy&aom**

w;c&u ,my'→ O;aqmi + u ,m + u ,m + u ,m + u ,m

u ,m axmu axmu axmu 0bw

EV → hv + aux + aux + uux + vp

[íjy&rnjzpon/ tavvmcausmupmwi þw;c&u ,my' z⌫pn;yu atmuyg twi; awU&Eiygon/

om"u-

Eyuyawr&rn → Eyuy+ aw + r + & + rn a&;?pm-10?u-16/

p ,awr½ , → ay; + p , + aw +r + ½ , a&;?pm-23?u-12/

c;ajrmuaw r&on → ajrmu + aw + r + & + on a&;?pm-30?u-2/

Xmyemawmr to0ig → Xmyem+ aw+ r + t + o0ig a&;?pm-31?u-12/

&iaysm&on jzp½ , → &iaysm+ & + on + jzp+ ½ , a&;?pm-38?u-64/

jznaqmiaw rEion → jznaqmi + aw + r +Ei + on a&;?pm-38?u-64/

a&mul u apueown; → a&mu + l u + ap + ue +own;a&;?pm-38?u-67/

&yaeawrí → &y + ae + aw +r + í a&;?pm-43?u-28/

ay;awmrt aomim → ay; +awm + r + t + aomim a&;?pm-45?u-46/

jznawrEion → jzn + aw + r + Ei + on a&;?pm-47?u-47/

txuazmjyyg Bu ,my'zUpn;xm;ron Bu ,maxmu (3)cyg0iaom w;cSBu ,my' zUpn;xm;yjzpon/ aeUp0o;pum;rsm;jzpaom]ajymcapcsiw,}?]vucapcsiw,}?]xm;capcsiw,} ponto;wUwivn; Bu ,maxmuo;cyg0iaom w;cSBu ,my' zUpn;xm;yu awU&Eiayon/

3?4/ w;cSBu ,my' zUpn;y (4)

tavvmcausmupmwUwi 0;aqmiBu ,mEpcjzi zUpn;xm;on Bu ,my' zUpn; yuvn;awU&rnjzpon/ þzUpn;ywi 0;aqmiBu ,mEpc\aemuwi Bu ,m0bw wpc? wpcxuyívn;yg0iEion/ þw;cSBu ,my' zUpn;yuyaoen;jyí oauw jzijy&aom-

w;cSBu ,my'→ 0;aqmiBu ,m + 0;aqmiBu ,m + Bu ,m0bw

EV → hv + hv + vp

[íjy&rnjzpon/ tavvmcausmupmwi þBu ,my'zUpn;yu atmuygtwi; awU&ygon/

om"u-

Er;a[mi;lylysuon → Er;a[mi;+ lylysu + on a&;?pm-20?u-36/

jyivyon → jyi + vy + on a&;?pm-21?u-37/

pp0ci;usion → pp0 + ciusi;+ on a&;?pm-33?u-34/(1)

vL'ge;yaZmly;v{i → vL'ge; + yaZm + ly;v{i a&;?pm-33?u-37/

lzkEiwuly;v{i → lzkEi + wu + ly;v{i a&;?pm-18?u-4/

txuygBu ,my'zUpn;xm;on 0;aqmiBu ,mEpcyg0iaom zUpn;xm;rjzp on/ aeUp0to;rsm;jzpaom -]ojrion}?]pm;aomuon}?]xom;on} pon to;wU wi þuoUaom w;cSBu ,my' zUpn;yuawU&rn jzpon/

3?5/ w;cSBu ,my' zUpn;y (5)

tavvmcausmupmwi 0;aqmiBu ,mEpcEi Bu ,maxmuwpc(oUr[w) wpc xuyaom Bu ,maxmuEi Bu ,m0bwwpcyg0iaom w;cSBu ,my' zUpn;yu awUEi on/ ,i;Bu ,my'zUpn;yu yaoen;jyí oauwjzijy&aom-

w;cSBu ,my'→ 0;aqmi + 0;aqmi + Bu ,m + Bu ,m
Bu ,m Bu ,m axmu axmu

EV → hv + hv + aux …. + vp

[íjy&rnjzpon/ tavvmcausmupmwi þoUaom Bu,my'zUpn;yu atmuyg twi;awU&ygon/

om"u-

**u;u,yaZm&m\ → u;u, + yaZm + &m + ** a&;?pm-31?u-10/

yaZmui;nw&on → yaZm + ui;nw + & + on a&;?pm-77?u-15/

qrEwuu → qr + Ewuu + aw + r + í a&;?pm-14?u-12/

awrí

p0tyawrí → p0 + ty + aw + r + í a&;?pm-14?u-17/

or;jre;p;p → or;jre;+ p;p + aw + r + on a&;?pm-34?u-42/

awron

ay;ur;peUu → ay;ur;+ peUu + aw + r + on a&;?pm-36?u-46/

awron

owoi&i;vi; → owoi+ &i;vi;+ aw+ r + ½y a&;?pm-26?u-35/

awr½,

jy(pcs;yi&on → jy(p + cs;yi + & + on a&;?pm-78?u-25/

ci;usi;pp0apí → ci;usi; + pp0 + ap + í a&;?pm-45?u-48/

cpm;arUavsm&í → cpm; + arUavsm+ & + í a&;?pm-47?u-56/

azmjyygBu,my'zUpn;ron 0;aqmiBu,mEpcyg0iaom w;csUBu,my' zUpn;r jzpon/ ,aeUacwaeUp0to;rsm;jzpaom]0ixuapcsion}]vyauR;jy(papcsion} pon Bu,my'zUpn;ywivn; 0;aqmiBu,mEpcyg0iaom w;csUBu,my'jzi zUpn; xm;&ru awUEiygon/

3?6/ w;csUBu,my'zUpn;y (6)

tavvmcausmupmwi0;aqmiBu,m\a&UüBu,mtx;jy(yg&Ly; 0;aqmiBu,m \aemuwi Bu,m0bwyg0ion Bu,my'zUpn;yuvn; awUEion/ ,i;w;csU Bu,my' zUpn;yu yaoen;jy(í oauwjzijy&aom-

w;csUBu,my'→ Bu,mtx;jy(+ 0;aqmiBu,m + Bu,m0bw

EV → adv + hv + vp

[íazmjyEiygon/ tavvmcausmupmwi þBu,my' zUpn;yuawUEion/

om"u-

- jzLpmaq;t → jzLpm + aq; + t a&;?pm-25?u-30/

- ajyjyppm → ajyjyppm + vy + ly;v|i a&;?pm-35?u-38/
vyly;v|i

- rc&mjzpvw→ rc&m + jzp + vw a&;?pm-44?u-39/

aeUpOo;pum;rsm;jzpaom]v|ijrepmajy;w,}]uEUuvs av|muw,} pon to; wUwivn; þuoUw;csUu,my'zUpn;yu awUEion/

3?7/ w;csUu,my'zUpn;y (7)

tavvmcausmupmwi O;aqmiSu,m\a&Uü Su,mtx;jylyg&ly; O;aqmiSu,m\ aemuwi Su,maxmuEpcyg0ily; ,i;Su,maxmu\aemuwi Su,m 0bw yg0iaom zUpn;yuvn;awUEion/ ,i;zUpn;yu yaoen;jy(í oauwjzijy&aom -

w;csUu,my'→ Su,m + O;aqmi + Su,m + Su,m + Su,m
tx;jy(Su,m axmu axmu 0bw

EV → adv + hv + aux + aux + vp

[íazmjyEiygon/ tavvmcausmupmwi atmuazmjyygtwi; awU&&on/

om"u-

wi;xuvepm → wi;xu+wnxe;+aw + r+ly;v|i a&;?pm-45?u-45/

wnxe;awr vepm

azmjyygSu,my' zUpn;yu tavvmcausmupmwi ten;q;awU&& on/]&&ipm ajymqcavon? yivi;pmaq;aE;luavon} [on ,aeUacww;csUu,my' zUpn;y wivn; þSu,my' zUpn;yu awUjriEiygon/

‡c‡i o;oyc‡u

þpmwr;on ue;abmiacwou&mZ (1114 r 1247) cEptwi; awU&&aom tvLrwwr;wi ausmupmrsm;r Bu,my'rsm;zUpn;xm;&ru bmomaA'en;t& avvm wijycyg on/ tavvmcausmupmwUr Bu,my'rsm;zUpn;yu avvmaomtcg tajcc Bu,my'Ei w;csUBu,my' zUpn;yEprs‡;v;u awU&&on/

Bu,my'rsm;wi O;aqmiBu,m wpBurwn;om o;prursm;on/ O;aqmiBu,m EpBuro;pren;on/ O;aqmiBu,m (3)Bur? (4)Bur o;pxm;jci;ur rawU&ay/

Bu,maxmuto;rsm;wivn; Bu,maxmu (1)Burr (3)Burtx w;csUzUpn; xm;on/ Bu,maxmu(2)Buro;pru trsm;q;awU&&y; Bu,maxmu (4)Buro;p xm;jci;ur rawU&ay/

Bu,m0bw o;p&mwivn; tavvmcausmupmwUwi Bu,m0bw (1)Bur o;pjci;u rsm;jym;‡y; Bu,m0bw (2)Bur o;prrm tveen;on/ Bu,m0bw (3)Bur (4)Bur o;pxm;jci;ur rawU&ay/

O;aqmiBu,m\a&Uwiyg0iaom Bu,mtx;jy‡to;ur tavvmc ausmupm wUwi to;jy‡r tveen;on/ Bu,mtx;jy‡(1)Burom to;jy‡xm; on w;csUBu,m y' zUpn;yuomawU&on/ Bu,mtx;jy‡(2)Bur (3)Bur o;pru rawU&ay/

w;csUBu,my'on vtyv‡ivtyov w;csUzUpn;wnaqmuEiaom Bu,my' trs‡;tpm;wpcjzpon/ tavvmcausmupmrsm;wi awU&aom Bu,my'rsm; zUpn;xm;&r on ,aeUaeUp0o;Bu,my'rsm; zUpn;rwUEi x;jcm;aomujym;rr&ay/

þpmwr;on ue;abmiacw jrermausmupmrsm;vm Bu,my'rsm; zUpn;xm;&ru avvmrjy‡con pmwr;wpapmijzp‡y; ue;abmiacw jrermausmupmrsm;r jrermpm a&;zUru avvmrjy‡vorsm;twu wpaxmiwpae&mr taxmutujy‡ Eivrrn[,‡unrygon/

e*;

þpmwr;wi ue;abmiacw jrermausmupmrsm;r awU&&aom Bu,my'rsm;\ zUpn;xm;&ru avvmrjy‡cygon/ tavvmcausmupmrsm;r Bu,my'rsm;zUpn;xm;&y uvn; yaoen;rsm;Eiwu oauwrsm;jy‡um pepwusavvm azmxwcygon/ ue;abmiacw jrermausmupmrsm;r Bu,my'rsm; zUpn;xm;&ru avvmjci;on jrermpma&;zUrqi&m jrermbompum;zUpn;y t&ntao;tqitwe;uvn; azmxw &m a&mu&ayon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi ("EjzL)/ (1992)/ ***jrermbmompum;ynm&irm;Ei/ bmompum; tjril*** **&eue? qpmay/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2013)/ ***bmompmay tao;ta&mi/ tqitu/u/*** **(ytur)/ &eue? &mjynpmay/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2016)/ ***jrermpum;ta/umi;wapwapmi;/*** **&eue? vi;ve;cipmaywu/**

xe;jri? 0;/ (1995)/ ***bmomaA'e/*** **&euewuov? *st;p(ynma&;)? or0g,rbPvrwu/**

azarmiwi?0;/(1963)/ ***tv,we;jrermo'g/*** **&eue? pmayArme/**

azarmiwi?0;/ (1965)/ ***we;jri/jrermo'gEi/to;tEe;rm;/*** **&eue? pmayArme**

jrermpmtz\/ (2016)/ ***jrermo'g*** **(wtur)/ jrermpmEi bompum; ynma&; 0;p;Xme/**

,0aus;r0etu;Xme/ (2013)/ ***a&;a[mi;jrermausmupmrm;*** **(q|rw)/ &eue? a&;a[mi;oawoe 0;p;Xme? trs;om;jywuEi pmunwu0;p;Xme/**

atmijri0;? a'guwm/ (2010)/ ***bmompum;oawoe/*** **&eue? "0pmtywu/**

t*vybmom

Okell, John and Anna Allott. (2001). ***Burmese/ Myanmar Dictionary of Grammatical Forms.*** Richmond ; Curzon Press.

Okell, John, (1969). ***A REFERENCE GRAMMAR OF COLLOQUIAL BURMESE, PART 1.*** London. Oxford University Press.

aemuqquw(u)

tavvmc ue;abmiacw ausmupmrsm;

pO	ausmupmtrn	ausmupm trS;tpm;	cEp
1	a*gwr* ausmupm	rvx;	1119
2	ajcawm&m ausmupm	/	1122
3	a&weqmb&m; ausmupm	/	1124
4	a&Suu , u rawmb&m; ausmupm	/	1125
5	a&rawmapw ausmupm	/	1126
6	eAmeqyO;b&m;ausmupm (u)	/	1126
7	eAmeqyO;b&m;ausmupm (c)	/	1126
8	bpwvwausmi; ausmupm(u)	/	1127
9	bpwvwausmi; ausmupm(c)	/	1127
10	&eatmir*vmapwausmupm	/	1129
11	y*a&pn;causmupm	/	1130
12	oratmiausmupm	/	1133
13	yepmq&mawm t&;t;ausmupm	/	1135
14	jyneAmeb&m;ausmupm	/	1135
15	jrirrawmb&m;ausmupm (txuyi;)	/	1138
16	jrirrawmb&m;ausmupm (atmuyi;)	/	1138
17	ti;0qijzL&iri; tvLjyaom ausmupm	/	1138
18	ti;0 r;xausmi; ausmupm (u)	/	1139
19	ti;0 r;xausmi; ausmupm (c)	/	1139
20	r[morawm ausmupm	/	1139

aemuquw(c)

EV	→ hv + aux + aux + vp	
p;tyawrí	→ p;ty+ aw + r + í	a&;?pm-14?u-17/
oem;awmron	→ oem; + awm + r + on	a&;?pm-14?u-20/
aquwnwr½,	→ aqmuwn+ wr + r + ½,	a&;?pm-16?u-3/
e,awmron	→ e,a0; + awm + r + on	a&;?pm-22?u-5/
pwron	→ p + w + r + on	a&;?pm-24?u-22/
pawmr½,	→ p + awm + r + ½,	a&;?pm-28 r 7/
Epouawr½,	→ Epou+ aw + r + v|i	a&;?pm-29?u-61/
aqmiawmrv|i	→ aqmi +aw + r + v|i	a&;?pm-29?u-62/
[awr½,	→ [+ aw + r + ½,	a&;?pm-29?u-63/
&awron	→ & + aw + r + on	a&;?pm-29?u-64/
usiawr|y	→ usi + aw + r + |y	a&;?pm-29?u-64/
xuawr½,	→ xu+ aw + r + ½,	a&;?pm-32?u-13/
a[mwryg	→ a[m+ w + r + yg	a&;?pm-32?u-17/
ac:wron	→ ac: + w + r + on	a&;?pm-36?u-45/
oi;awr½,	→ oi; + aw + r + ½,	a&;?pm-36?u-48/
&yawrvsuv|i	→ &y + aw + r + vsuv|i	a&;?pm-36?u-49/
vlawr\	→ vl + aw + r + \	a&;?pm-36?u-51/
vlawrown;	→ vl + aw + r + own;	a&;?pm-36?u-5[illegible]
jzpygapown;	→ jzp + yg +ap + own;	a&;?pm-38?u-6
a0,wr{,	→ a0, + w + r + {,	a&;?u-38?u-6[illegible]
aywrtr	→ ay + w + r + tr	a&;?pm-77?u-7/
&ywr½,	→ &y + w + r + ½,	a&;?pm-77?u-8/
ay;wrvsu	→ ay; + w + r + vsu	a&;?pm-77?u-9/
ay;wron	→ ay; + w + r + on	a&;?pm-77?u-10/
&apueoawn;	→ & + ap + ue+ oawn;	a&;?pm-78?u-32/(+1)
jznwr½,	→ jzn + w + r + ½,	a&;?pm-79?u-4/
xwawr½,	→ xw+ aw + r + ½,	a&;?pm-43?u-30/
jynpawron	→ jynp+ aw + r + on	a&;?pm-42?u-25-26/
bm;jriawr½,	→ bm;jri + aw + r + ½,	a&;?pm-42?u-25/
ay;awrí	→ ay; + aw + r + í	a&;?pm-44?u-38/

twaumutne;

V	=	Verb Phrase
BV	=	Basic Verb phrase
EV	=	Extended Verb phrase
hv	=	head verb
adv	=	adverbial
aux	=	auxiliary
vp	=	verb particle
a&;	**=**	**a&;a[mi;jrermausmupmrsm; (q|rw)**
pm	**=**	**pmrsuEm**
u	**=**	**ausmupmaumi;a&**

pmrtrwtom;rsm;

→	=	**zpn;yjyoauw**
+	=	**yg&aumi;jyoauw**
∓	=	**&Ei r&Ei oauw**
….	=	**wpcxuyaumi;jy oauw**

&mZurm&ysLausmupmu teuzijci;

nr;nr;*

pmwr;tusO;

&mZurm&ysLausmupmr pum;v;rsm;u ynm&ito;o;u teuzicluygon/ xteuziqcsursm;wi uvonluqcsursm;? topavvm awU&csursm;? en;pep toprsm;jzi avvmcsursm;ay:xuvmygon/ ynm&i wpO;EiwpO; csO;uy avvm teuziyrsm;rwnluyg/ xavvmluqcsursm;uppn;jy; þpmwr;wixyr teu ziqom;&e &n&,ygon/

aomcsupum;v;rsm; - *&mZurm&ysLausmupm? pum;v;rsm;? ynm&iwl luqcsu? teuziqcsu?*

e'ge;

&mZurm&ausmupmu y*acwat' 12 &mpwia&;xcon/ ausmupmwi omoem Ep 1628 Ep[azmjyxm;on/ xtcseu j*lwbOem 'ws"r&mZbUc useppri;lu;on t&r'ey& [trn&aom y*jynlu;u typ;csejzpon/ xri;\ rz&m;lwavmu 0#ouma'Ojzpjy; rz&m;\om;rm&mZurm&jzpon/ rz&m;uri;lu;u tqiweqmEi uleo;&may;con/ rz&m;aov\ixypn;rsm;Ei uleo;&mu &mZurm&uwpzeay; on/ ri;lu;on 28Ep x;ee;pn;pr cpm;jy;aemu emruse;jzpum aotr;r; jzpae csewirz&m;\om;jzpo &mZurm&onri;lu;\aus;Z;u atmuarojzi a&b&m;wpq jylum ri;x,aqmivmcon/

xa&b&m;on ri;lu;u oUtm;apmia&mucaom aus;Z;ujyevnay;qyjci; jzpon[ajymon/ xtcgri;lu;on Epouvojzi om"ac:um oCmawmwU a&Uarmuwi a&puoe;cson/ xUaemuwi &mZurm&on *b&m;wpqu wnjy; aemu a&b&m;u *b&m;twi;wixmyemon/ *b&m;u uleo;&m vL'ge;on/ a&pu oe;csvL'ge;jy;aemu xtvL\tus;alumi oAnw Pynm&&e taxmuty jzpap alumi;qawmi;on/ or&onaemuwi b&m;tm;ovL'ge;caom ulewUu Eypu zsuq;o rnoyirq aemiyivmrn t&araw,s b&m;ocitm; rz;jri&ygapEi[useqon/

---

* **a'guwm? ygarmu? jrermpmXme? &euewuov**

y*acwx;jrermausmupmrsm;teu &mZurm&ausmupmon cEpou&mZygaom tvLrwwr;jzpon/&n&,csu? tvL&i? tvLjy(onae&m? tvLjy(ontcse? tvL jy(&on talumi;&i;? tvLjy(on ypn;? tvLjy(y? qawmi;? usepmwUu jynjynpp yg&on/ xUjyi ysL? re? jrerm? ygV av;bmomjzi a&;xm;on/ tu&mypt& ysLbmom u u'Atu&mjzia&;jy; ygV? re? jrermwUu re-jrermtu&mjzi a&;x;on/ ynm&i wU\ avvmcsut& jrermbmomurwnjy; useo;bmomu jyeqa&;om;on[,q on/ ygVrsuEmwi *gxmAEtzUtEUjzia&;on/

&n&,csu Ei avvmyen;pep

&mZurm&ysLausmupmvm emrEiu,mpum;v;wUu ynm&ito;o;u teuzi cuon/ xziqcsursm;xr avvmyen;pep tcsUu w&mpjy; avvmjci;jzi &mZurm& ysLausmupmvm emrEiu,m pum;v;wUon tjcm;ysLpmrsm;Ei ujym;jci; (oUr[w) wnjci;wUu o&&e&n&,on/ emrEiu,mwU\ a&Uqursm;u aumu,jci;? tjcm; ysLpmay taxmutxm;rsm;r a0g[m&rsm;Ei Ei;,Ounjci;jzi &mZurm&ysLausmupm vm pum;v;wU\zUpn;yu avvmxm;on/

oawoejy ó em

1/(A;) onu,ma&Uqupum; jzpEi^ rjzpei/

2/(0) to;jy(on ae&m wpcEiwpc rwEiaumi;/

&v'

1/(A;)u y*acw rwiru ysLpmayrsm;wiu,ma&Uqutjzpa&;x;cjci; &^r&/

2/(0)on ae&mtvuto;rwEiaumi; taxmutxm;&^r& [aom&v'rsm;u&& on/

&mZurm&ausmupm ori;aumi;

&mZurm&ausmupmon jynaxmiporw jrermEii? rEav;wi;? anmi0;jrUe,? y*a'owi wn&ygon/ at'1886 cEpwi &euetp;&aumvyr ygVygarmu Eitp;&ausmupm0etjzp wzuaqmi&uaom *smreynm& a'guwm t;z;o(r;rm;[1] on y*jrU awmizu jri;uygte; jrapwajc&i;wi uyvsuae aom ausmupmwiwpwiu

[1] E.Forchammer

awU&con/ xausmupmu jrapwwi awU&aomalumi jrapwausmupm[trnay;um y*jywuwixm;&on/

jrapwausmupmEi ypw talumi;t&mw 'w,ausmupmwiu jri;uyg t&y& *ajymulu;b&m;vP*twi; tyi;us;2ctjzp pwiawU&jy;c&pEp 1904-cEpwi jrapwr[m&wwi;u jyiqi&mr xtyi;us; 1cu xyr awU& on/ xtyi;us; 3cu ausmupmwi wpwitjzp qupyjy;aemu jrapw&ijyiwipuxum rwLausmupm tjzp owrwon/

yxrausmupmwiu(u)? 'w,ausmupmwiu(c)tjzp xausmupm riu;u zw&um teuziay;aom a'guwmptAvu'i[2] uowrwon/ xlaemu ausmupm wiEpwiwi yg&aom talumi;t&mwUrm twwyijzpalumi? re? ysL? jrermEi ygV bmomav;rs;wUjzi a&;om;alumi; pwiazmxwcon/ &mZurm& ausmupmwion av;rsuEm ausmupmwijzpjy; y*acwpmay\ tqitwe; jrirm;yuazmjyaeon/ &mZurm& ausmupmwiEpcu atmuygtwi; Ei;,Oavvm Eion/

ausmupmwi (u) Ei (c) Ei;,Ocsu

ausmupmwi	ausmuwitjri	pmrsuEmtjri	tus,	yp
(u)	5ay 11vur	3ay 6vur	1ay 2vur	av;axmirw&y
(c)	7ay 11vur	4ay 4vur	1ay7vurc	av;axmirw&y

ausmupmwi (u) (c) a&;x;r Ei;,Ocsu

ausmupmwi	bmom alumi;a&	bmom alumi;a&	bmom alumi;a&	bmom alumi;a&
(u)	ygV^41	jrerm^39	re^33	ysL^26
(c)	ygV^40	jrerm^34	re^46	ysL^29

ausmupma&;x;o &mZurm&on useppom;ri;lu; ew&mpjy;at' 1113 cEpwi ausmupmu a&;x;con/ ausmupmwi useppom;ri;lu;on omoemEp 1628Epwi y*ü x;ee;p;paealumi;Ei ee;pEp 28 Ep &alumi;u azmjyxm;&m taem&xm? apmv;? tavmi;pno ri;wU\ ee;pEprsm;u tjcm;&mZ0i usr;rsm;Ei wuqippaq; &mwi taxmutujyl ojzi ori;wez;lu;rm;von/

&mZurm&ausmupmon y*acwujyl cluaom tvLrsm;u u,pm;jyl aejy; tvL rwwr;rsm;u ou&mZtaxmutxm;Ei pepwusa&;x; rwwr;wiaom tav&aejy jzpalumi; azmjyEionl twu y*acw\ bmoma&;? vra&;? ,Oaus;rwUu azmjyEi onausmupmjzpon/

[2] C.O.Blagden

pmaywez;

ygV? jrerm? reEi ysL av;bmoma&;x;jci;aumi aysmuu ,aeaom ysLpmay uavvm&e ovepay;Eion/ bmomav;rs;Ei a&;x;xm;ojzi y*acwwi ysLpmay? repmay? ygVpmay? jrermpmaywu xe;um;aumi;Ei pmayynm&iwuon bmomjyeon twwynm wwurr;aeaumi; taxmutxm;aumi;jzpon/ ygVbmomEi a&;om; &mwivn; *gxmAEEi a&;om;Eionuaxmujy; ygVpmay wwurr;r&yu avvmEi on/ &mZurm&ausmupm\ twi;zupn;yu avvmjy;aemu jrermbmomu rwnum tjcm;bmom 3rs; Ei jyeqon[ynm&iwuu ceure;cuon/ re? jrerm? ygV rsuEmwi re-jrerm tu&muto;jyjy; ysLrsuEmwi u'Atu&mu yptenj;i, ajymi;jy; a&;x;aumi;ynm&iwu avvmcluygon/

o&yscs0;omjrw jrermbmomjyeqcsuu avvmjci;

ကရ- ၁ ။သိရိ။ ဒထဝ့ဒ ဗဒ့ဲ့ ဝံး ဗီး ပ၊ သ္ဂ၊ ဒး ဗတွ ထူ တြ။ရာ

ကရ- ၂။ 0 ဟြံ့ ဥ သ္ဒီး ဗီး တွံး ထဒံ့။ ယံ တိ ပြီး ရိမဓနဗူ ဥမိ ဗီးသီ၊ သြီတြီ ဘု

ကရ- ၃။ဝ့နဲ့ တ ဓမ ရဇ ဥိမိဗီးသီ။ ဥ ဒ့ဲ့းဒဝံး ဥဂေါး မယး တြီဍော

ကရ- ၄။ဂဂဒသဂဒေဂို့ ဗီးသီ ဥမိ။ ပေါ ဥသး ရဇဂုမ ဗို့

ကရ- ၅။ သိ ဥမိ။ ဥဂံ တြရောဟော်း ဗို့ ဝံး တေား၊ ပေါဝံးမယး ဗို့

ကရ- ၆။ဟိ တဒံ့။ ဝံးမယး ဥ ဒြ တြး ရော ဟော်း ဗို့ ဝံး တေား၊ ပေါ ဝံးမယး ဗို့

ကရ- ဂု။ ဥသး ရဇဂုမ ဥဂံ။ ပေါ ဝံး တ္ဒး သ္ဒီး န။ ဟြံ့ ဗို့းတဒံ့။ ။

ကရ- ၈။ဗို့ သြီး ဗို့ ဟ္ဒီ ဟီး ဟိ ဥ မ္ဘ၊ ဋ္ဌရော်း။ ပေါဝံးမယး ဥသး

ကရ- ၉။ ရဇဂုမ ဗီးသီ ဥမိ။ ဥဒ့ဲ့ ဗီး ဇ္ဘော မ ပေါ တ္ဒးတော့ ဥ ကော်းဖြော်း

ကရ- ၁၀။ဒ့ဲ့ ဗီး မ္ဘောဟး ၡး့ဒံ့။ ပေါ ဝံး ဗူဓ ဥ ဆဓေါ ဗြဒိမ ထ တူ ဗီး သေ

ကရ-၁၁။ ကး။ ပေါဝံး ဗူဓ ဗီး တုး ထ္ဌူး ဍော်း ယံ န ဗီး တ္ဒိး တော်း။ ယံ

ကရ- ၁၂။ဗူဓ ထ ဝံး ရးသး ဗီး သေ မ ဗူး ဝံး ဥဝံ ပံး ဆေ ဆော်း။ ယံ တြး

ကရ- ၁၃။ရေားဟော်း ဗီး ပံး မ ဗူး။ ယံ ဝံး ဟြ ထ ဥဂံ ပံးဆေ။ ပေါဍော်း ဝံး

ကရ- ၁၄။တ္ဒး ဗီး ရီ ပ၌ ဗီး ဂ ဟပြဆော်း ဟဆော်း ဗီးသီ။ ပေါ ဥ

ကရ- ၁၅။ဍော်း တြးဝံး မဍ္ဍ၊ တြး ဝံး မူဂ့ဋ္ဌ ဗူဒီ သဍ္ဍ၊ တြးဝံး

ကရ- ၁၆။သောမေဓဗဒ့ဲ်း၊ တြးဝံး ဂြဟ္မဝ၊ တြးဝံး ဂြဟ္မဒ့ဒ့ယော်း၊ တြးဝံး

ကရ- ၁၇။သူ၊ တြးဝံးသ့ဂ့သိဟ့ရဗဒ့ဲ်၊ ပေါတြးဝံး သဃ တွော ဥ ဟ

ကရ- ၁၈။ဒို့ ဒူ့ တွဲ တုဝံး ဝိး ဆတေား တွူ။ ပေါ ဝိး တဒှံ့ မယး ဥသး

ကရ- ၁၉။ရဇဂုမ ဝိးသိဥမိ မ။ ဝိး သ္ဆဝန ဗူဓထ ဝိး သေ ဂျဲ့

ကရ- ၂၀။ဥသ္ဆော ထ ဝိး တဒှံ့ ပေါ ဂျဲ့ ဥ ဟော ဝိး သံး ရေား၊ သမန

ကရ- ၂၁။ဒ္ဍော် ရော တံ၊ ရဓဲရော တံ၊ ဟိ် ဗူးရော တံ၊ ယံတြးရောဟော ဒို့ ဝိး

ကရ- ၂၂။ဒို့ ဒှံ့။ ယံ ဝးမယး ဥသး ရဇဂုမ ယံ ဂျဲ့ ဝံးဗူဓ

ကရ- ၂၃။ ဥ ဝံ တွူ ဝိး ဆဲ တဒှံ့၊ ယံ န ဝိး ဒို် ဆော။ ယံ မဂံး ပြဗူ

ကရ- ၂၄။သဂေညောဒေဥေ ဖြေဥေဝိး ဝိး ဝံး ဆေန်း တို် ဝံး ပ ယံ

ကရ- ၂၅။တြး တို် မ္ဟ ကုံး ဒူ ဂိသး ဒ္ဌေ ဂိ ဝိဒ္ဌေ ဂိသြူး

ကရ- ၂၆။ဒ္ဌေ မြဇနဒ္ဌေ ယံ ဗူဓ ဥဝံ ဂံး ဟီး တေား

ကရ- ၂၇။မ ဒို့ ၊ ဂ ဟို် ဆိ ဂ ဖြော ပ မတဂူးဗူး။ ယံ ဝံး

ကရ- ၂၈။ဗူဓ အရိမေဒေယ့ ဒှံ့ ဗး ဒို့ဆိ တို် တွူ မ ပံး

ကရ-၂၉။ဆေဆော်း။

မြန်မာပြန်

ကရ ၁။စီးပွားချမ်းသာမင်္ဂလာ။ ။ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး၍ အနှစ်တစ်ထောင်ခြောက်ရာ

ကရ ၂။နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်လွန်လေပြီးရကား။ ယင်းတိုင်းပြည် အရိမဒ္ဒနပုရ် အမည်ဖြစ်သည်။ သြိတြိဘု

ကရ ၃။ဂနဒိတျ ဓမ္မရာဇ် မင်း အမည်ဖြစ်သည်။ မင်းကြီး၏ မိဖုရား-မယားကား တြိလော

ကရ ၄။ကဂဠုံသကာဒေဂီဖြစ်သည်အမည်။ ထိုဇ္ဈါသား ရာဇကုမာရ် ဖြစ်သည်

ကရ ၅။အမည်။ သူ့အား (မယားအား) ကျွန်သုံးရွာ ပေးတုံဇ္ဈ်။ ထိုဗယ်မယား

ကရ ၆။သေခဲ့ရကား မယား၏တန်းဆာနှင့် ကျွန်သုံးရွာကို ရာဇကုမာရ် မည်သော ဗယ်မယား ပြီး

ကရ ၇။ဇ္ဈ်၊ သားအား မင်း ပေးတုံဇ္ဈ်။ ထိုအဗယ်မင်းကြီး အနှစ် နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် နှင့်

ကရ၈။စည်းစိမ်ခံစား(အုပ်စိုး)ပြီးရကားနာမကျန်း၍ သေဇ္ဈ်မည်တော့်လုအခါတည်း။ထိုဗယ်မယား၏ သား

ကရ ၉။ရာဇကုမာရ်ဖြစ်သည် အမည်။ မိမိကို မွေးကျွေးသော ထိုမင်းကြီး၏ ကျေးဇူးကို

ကရ ၁၀။အောက်မေ့ရကား၊ ထိုအဗယ်ဘုရား၏ အဆင်းပုံ ရွေဆင်းတု ထု(ပြု)လုပ်စေကာ၊

ကရ ၁၁။ထိုအဗယ်ဘုရားကို (မင်းကြီး)ထံမှောက် အပ်နှံ ပြီးသောအခါ ယင်းနည်း မိန့်တုံဇ္ဈ်။ ယင်း

ကရ ၁၂။အဗယ်ရွှေဘုရားကို ရစားစေ၍ အဗယ်သခင်အား ပေးစေသော။ ယင်း ကျွန်

ကရ ၁၃။သုံးရွာကို သခင်အား ပေးကပြီ။ယင်း အဗယ်ရွှေဘုရားအား ပေးစေ။ ထိုအခါ အဗယ်

ကရ ၁၄။မင်းကြီး ရယ်ပြုံးလျက် ကောင်းပြုသော ကောင်းပြုသော ဖြစ်သည် (ဟု သာဓုခေါ်၏)။

ကရ ၁၅။ထိုအခါအဗယ်တပည့်သား မဟာထေရ်၊ အဗယ်တပည့်သား မုဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿထေရ်၊

ကရ ၁၆။အဗယ်တပည့်သားသုမေဓပဏ္ဍိတ်၊ အဗယ်တပည့်သား ဗြဟ္မပါလ၊ အဗယ်တပည့်သား ဗြဟ္မဒိဂ်၊ ကရ ၁၇။အဗယ်တပည့်သား သောန၊ အဗယ်တပည့်သား သံဃသေနဂရုပဏ္ဍိတ်၊ ထိုအဗယ်တပည့်သား သဃ်ာတို့၏

ကရ ၁၈။အမှောက်တွင် အဗယ်မင်းကြီး ရေစက်ချတုံ၏။ထိုပြီးရကား ရာဇကုမာရ်မည်သော မယား၏ သားသည်

ကရ ၁၉။ရွှေဘုရားထာပနာစေ၍ ဂူ၏ ရွှေအထွတ် ပြုပြီးရကား

ကရ ၂၀။ထိုဂူ(ဘုရား)၏ လှူသောအခါနှိုက်လည်း။ သက်မုန

ကရ ၂၁။လွန်ရွာ တစ်၊ ရဲဲး ရွာ တစ်၊ ဟီ ဗို ရွာ တစ်၊ ယင်းကျွန်သုံးရွာ ယူ၍ ့၏။

ကရ ၂၂။ယင်းဗယ်မယား၏သား ရာဇကုမာရ်သည် ယင်း အဗယ်ဂူဘုရားအား

ကရ ၂၃။ရေစက်ချပြီး ရကား၊ ယင်းနည်း မိန့်ဆို၏။ ယင်း ငါပြုမူ (ကား)

ကရ ၂၄။သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာ မိမိကို ပေးစေနည်း အတိုင်း ကူညီမိုင်းမပါ။ ယင်း

ကရ ၂၅။ကျွန်တိုင်းကို ဘေးဥဒ် ပြုတုံအံ့၊ ငါ့သားလည်း ငါ့မြေးလည်း ငါ့ဆွေမျိုး

ကရ ၂၆။လည်း သူစိမ်းလည်း ယင်းဘုရားအား ငါလှူခဲ့တုံသော၌ ညှဉ်းဆဲးမူကား၊

ကရ ၂၇။ဖြိုဖျက်(သည်ကို) မတားလျက်မူကား ၊ ယင်း အဗယ်

ကရ ၂၈။ဗုဒ္ဓ အရိဓမ္မတ္တေယျ ထံပါး ဖူးမြင်ခြင်းတမူ မပေး

ကရ ၂၉။စေသော။

သုတေသနပြဿနာ နှင့် ရလဒ် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်

၁။ (ဗိုး) သည် ကြိယာ

ရှေ့ဆက် စကား ဖြစ်နိုင် / မဖြစ်နိုင်ဟူသော သုတေသန ပြဿနာကို ဆန်းစစ်ရန် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာရှိ ကြိယာ များကိုအောက်ပါအတိုင်း လေ့လာပါသည်။

(က)ဗိုး နှင့် အစပြုသော ကြိယာများ

ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာမှ ကြိယာစကားလုံးများတွင် (ဗိုး) ကို ကြိယာ၏ ရှေ့တွင် တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

ဦးသာမြတ်က(ဗိုး)ကိုဖြစ်(သည်)၊ပြီး(သည်)၊ပြီးပြီ ဟုအနက်ဖွင့်ပါသည်။

ဥပမာ- ဗိုးတဒံ့=ပြီးရကား(မြန်မာကျောက်စာတွင် ပါသော ပြီရကား ဟု ရေးထားသည် ဟု ဆိုသည်။

ဦးချမ်းမြက (ဗိုး)သည် မြန်မာဘာသာ (ပြီး) နှင့် တူသည်။ ဥပမာ- မြန်မာက ထောက်ပံ့ပြီး ဟု ရေးလျှင် ပျူက ဗိုးပံ့ ဟုရေးပါလိမ့်မည်။ မြန်မာက သေပြီး ဟု ရေးလျှင် ပျူတို့က ဗိုးဟိ(ဗိုးဟေ) ဟု ပြီးဟေ ဟု ရေးပေးလိမ့်မည်။ ဗိုး(ပြီး) သည် ပျူဘာသာတွင် ကြိယာရှေ့ဆက် စကားဖြစ်၍ မြန်မာဘာသာတွင်မူ

ကြိယာနောက်ဆက်စကား ဖြစ်နေပါသည်။ ဗိုး (ပြီး) သည် ပျူတို့တွင် ကြိယာ တစ်ခု၏ ရှေ့ဆက် ပစ္စည်းအဖြစ် အတိတ်ကာလ ကို ပြပါသည်ဟု ဆိုပါသည်။ (ဦးချမ်းမြ-လက်ရေးမူ)

ထိုင်းမှပညာရှင် မစ်ကီဟာတ်က (ဗိုး) စကားလုံးသည် ပျူဘာသာတွင် ကြိယာပုဒ်ပြုရန် ဆက်သော ဂိဘတ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဥပမာ-ဗိုးဟိ = သေပြီးသည်။ ဗိုးသေ = တည်ဆောက်ပြီးသည်။

ထိုပညာရှင်တို့ အဆိုများအရ (ဗိုး) သည် ကြိယာ၏ ရှေ့ဆက် (တစ်နည်း) ကြိယာပုဒ်ဖြစ်စေရန် ဆက်သော ပစ္စည်းဟုပင် ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာမှ ကြိယာစကားလုံးများတွင် (ဗီး) ကို ကြိယာ၏ ရှေ့တွင် တွေ့ရလေ့ရှိရာ ယင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်းဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။

၁။ဗိုး ပၤ = ပြုသည်။ ပြုပြီး (ကရ-၁)

၂။ဗိုး တွံး = လွန်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့ပြီး (ကရ-၂)

၃။ဗိုးသိ = ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပြီး (ကရ-၂၊၃၊၄၊၅)

၄။ဗိုး ပံး = ပေးသည်။ ပေးပြီး (ကရ -၅)

၆။ဗိုးဟိ = သေသည်။ သေပြီး (ကရ - ၆၊၇)

၇။ဗိုးတဒှံ = ပြီးရကား (ကရ-၇)

၈။ဗိုးဩိး = စည်းစိမ်ခံသည်။ စည်းစိမ်ခံပြီး (ကရ-၈)

၉။ဗိုး ဟ္ဒီး ဟီး ဟိ= နာမကျန်းသေလုသည်။ နာမကျန်းသေလုပြီး (ကရ-၈)

၁၀။ဗိီး မ္ဂော် = မွေးသည်။ မွေးပြီး (ကရ-၉)

၁၁။ဗိီး မ္ဒောဟး = အောက်မေ့သည်။ အောက်မေ့ပြီး (ကရ - ၁၀)

၁၄။ဗိီး သေက = ပြုလုပ်သည်။ ပြုလုပ်ပြီး (ကရ - ၁၀)

၁၅။ဗိီး တုး = အပ်နှံသည်။ အပ်နှံပြီး (ကရ - ၁၁)

၁၆။ဗိီး တ္ဒီး ဇေား = မိန့်ဆို၏။ မိန့်ဆိုပြီး (ကရ - ၁၁)

၁၇။ဗိီး သေ မ = ပြုလုပ်ပြီးသော (ကရ - ၁၂)

၁၈။ဗိီး ပံး မ = ပေးပြီးသော (ကရ - ၁၃)

၁၉။ဗိီး ရိ ပ = နှစ်ခြိုက်သည်။ (ကရ - ၁၄)

၂၀။ဗိီး ဂု = ပြောသည်။ ပြောပြီး(ကရ - ၁၄)

၂၁။ဗိီးသိ = ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပြီး (ကရ - ၁၄)

၂၂။ဗိီး ဆ = ရေသွန်းသည်။ ရေသွန်းပြီး (ကရ - ၁၈)

၂၃။ဗိီး = ပြီးသည်၊ ဖြစ်သည်။ (ကရ - ၁၈)

၂၄။ဗီးသိဉမိ မ = အမည်ဖြစ်သော/မည်သော (ကရ - ၁၉)

၂၅။ဗိ်ံ သ္ဆဗန = ထာပနာသည်။ ထာပနာပြီး (ကရ - ၁၉)

၂၆။ဗီး သေ = ပြုလုပ်သည်။ပြုလုပ်ပြီး (ကရ - ၁၉)

၂၇။ဗိ်ံ တဒုံ = ပြီးရကား (ကရ -၂၀)

၂၈။ဗိုးသံရေား = (၂၀)

၂၉။ဗီး ဒိ် = ပြုပြီးသည်။ ပြုခဲ့ပြီး (ကရ -၂၂)

၃၀။ဗီး ဒိ် ဆော = မိန့်ဆိုသည်။ မိန့်ဆိုပြီး (ကရ - ၂၃)

၃၁။ဗီး ဗီး ံ ပံး =ပံ့ပြီးသည်။ ပံ့ပြီး (ကရ -၂၄)

ထို(ဗီး) အသုံးကို အခြားသော ပျူကျောက်စာများတွင်လည်း တွေ့ရပြီး အတိတ်ကာလက ပြုခဲ့သော ကြိယာ၏ အပြုအမူကို ညွှန်ပြနေသည်ဟု ပင် ယူဆပါသည်။

၁။ (ဗီး) ကို ပုဂံခေတ်မတိုင်မီ ပျူစာများတွင် ကြိယာရှေ့ဆက် အဖြစ် ရေးသားခြင်း ရှိမရှိ ဟူသော ရလဒ်သည် အထက်ပါ ပြဿနာနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ပုဂံရွှေဆံတော် ဘုရားမှရရှိသော အုတ်ခွက်ဘုရား ကျောဘက်တွင် ပျူစာရေးသား ပါရှိသည်။ ယင်း ကရ ၁-၄တွင်-

ယံ ံး ဘဂဂ ဥဒ္ဒိး တြကေား သးမဗိး သြိဗညဏ ဗီး မွး သဂညောဒနိဂ် -ဟု ပါရှိရာ ယင်း မြတ်စွာဘုရား ပုံတော်ကို သမ်ဗျင် သြိဗညာနော ဓေါ် ငါသည် လုပ်လျှာရသော အကျိုးအားဖြင့် - သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာ ရပါစေဟု ဆုတောင်းထားသည်။ (ဗီး မွး) ကို (လုပ်လျှာသည်) ဟု ဦးသာမြတ်(၁၉၆၃)က ပြန်ဆိုသည်။

ပျိုးခင်းကြီးကုန်း ပျူအုတ်ခွက်စာတွင်လည်း ံးရ = ံး ဒံး ဗုည ဗီး စိ ယံ (ံးရ နှင့် ံး ဒံး တို့၏ ပုည ကောင်းမှု ဖြစ်သည်) ဟု ဘာသာပြန်သည်။ (စာ- ၃၉)

ယင်းကို မစ်ကီဟာတ် က ဗီး မွး - အမှု ဖြစ်ပြီး/ အမှုဖြစ်ပြီ ဟု အနက်ပြန်သည်။ ပညာရှင် နှစ်ဦး၏ အယူအဆအရ (ဗီး)သည် (မွး) ပြုလုပ်သည် အနက်ရသော ကြိယာရှေ့တွင် တွဲဖက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပျိုးခင်းကြီးကုန်း ပျူအုတ်ခွက်စာတွင်လည်း ံးရ = ံး ဒံး ဗုည ဗီး စိ ယံ (ံးရ နှင့် ံး ဒံး တို့၏ ပုည ကောင်းမှု ဖြစ်သည်) ဟု ဘာသာပြန်သည်။ (စာ-၃၉)

အခြား ပျူကျောက်စာတို့တွင် (ဗီး) ကို တွေ့ရပါသော်လည်း တွဲဖက်ထားသော စကားလုံး၏ အနက်ကို မကောက်ယူနိုင်သဖြင့် ဤစာတမ်းတွင် မဖော်ပြပါ။ သို့သော် ပျူ စာပေအထောက်အထားတို့တွင် (ဗီး)ကို တွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမတိုင်မီကတည်းက (ဗီး) အသုံးရှိခဲ့ သည်ဟူသောရလဒ်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာတွင် ကြိယာစကားလုံးများ၏ ရှေ့ဆက်အဖြစ် (ဗီး)ကို တွေ့ရခြင်းမှာ ပညာရှင်တို့ဆိုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း မြန်မာဘာသာကိုမူတည်ပြီး ဘာသာပြန်ထားသောကြောင့် အတိတ်ကာလကိုညွှန်းသော (ပြီးခဲ့)သည့် အနက်ကိုဖော်ပြလိုသဖြင့် ကြိယာ တိုင်းတွင်(ဗီး) ကိုရှေ့ဆက်အဖြစ် ထည့်သွင်းထားသလောဟု ဆက်လက် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် တင်ပြပါသည်။

၂။ (ဥ) အသုံးပြုပုံ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ မတူနိုင်ကြောင်းဟူသောပြဿနာကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

(ဥ) နှင့် နာမ် ရှေ့ဆက်စကား ဖြစ်နိုင်ခြင်း

ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာတွင် (ဥ)သည် နာမ်တို့၏အရှေ့တွင် တည်ရှိနေတတ်သဖြင့် နာမ်၏ ရှေ့ဆက်စကား ဖြစ်မည်လောဟု ဆန်းစစ်လေ့လာပါမည်။

(ဥ)နှင့်ပတ်သက်ပြီး ပညာရှင်အသီးသီး၏ အယူအဆတွင် ဦးသာမြတ် နှင့် ဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့က

ဥ (က) ဂဏန်းများကို နာမ်နှင့် စကားဆက်

(ခ) သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော ဂေါဟာရနောက်၌သော်လည်းကောင်း

(ကရ ၄၊၆-၁၀၊၁၈-၂၁)

(ဂ) မြန်မာ ၏ အနက်ရ၏။(ကရ ၃၊၁၄၊၁၇)ဟု ၃မျိုးခွဲခြားဖော်ပြပါသည်။

(က) ဂဏန်းများကို နာမ်နှင့် စကားဆက် အဖြစ်သုံးရာတွင်

ဒထဂ့ဒ ဗဒေ့ါဗံး ဗီး ပ၊ သ၊ဒး ဗတွ ထူတြ့ရာ၀ ဟြံ့ **ဥသ္ဒီး** (ကရ-၁-၂)

ဖုရား သခင် နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ကြွသွားပြီး သာသနာနှစ် ၁၆၂၈ နှစ်

ပေါ ဗံး တ့ဒံး **သ္ဒီး** ဆူ ဟြံ့ ဗီး တဒ့ံ (ကရ-၇)

ထိုမင်း၂၈နှစ် နန်းစံ ပြီးရကား

ဟူသော ဂါကျတို့တွင် ပါသော (**ဥသ္ဒီး**) နှင့် (သ္ဒီး) ကို ဆိုလိုဟန် ရှိပါသည်။ (**ဥသ္ဒီး**) နှင့် (သ္ဒီး) သည် အနက်မတူနိုင်ပါ။ (ကရ-၁-၂)မှ(**ဥသ္ဒီး**)သည် ၄င်းရှေ့ရှိ ဘုရားရှင်နိဗ္ဗာန်သို့ကောင်းစွာကြွသွားပြီး ဟူသော အချိန်ကိုဖော်ပြနေသည်ဟုဆိုချင်သည်။ ကရ-၇ မှ **သ္ဒီး** သည် ၄င်းအနောက်ရှိ မင်း၏နန်းစံနှစ်ကို ဖော်ပြပါသည်။

သရေခေတ္တရာတွင် တွေ့ရသော ဂိုကြမင်းတို့၏ အရိုးအိုးစာများတွင်လည်း သ္ဒီး နှင့် ဥသ္ဒီး ကို နှစ်မျိုးသုံးကြောင်းတွေ့ရသည်။

ဥပမာ - တ္ဒုးဗံး ဥဟိ တြဟ္မက ဟရိဂိုကြမဗံး **သ္ဒီး** ငသူ ကို့ ဒေ ဟို့ တိ ဖွံ့ ဆူ လွံ့ တကိ်ခ **ဥသ္ဒီး သ္ဒီး** လွံ့ သူ

တံ ဒေ ကို့ တိ ဖွံ့ ထွေ့ တိ တ္ဒုးဗံး ဥရုထွေး ယံ။

မင်းမြတ် ဟရိဂိုကြမ ၅၇နှစ် ၂လ ၂၄ ရက် တွင် သေသည်။ အသက် ၄၁နှစ် ၇လ ၉ရက်။

အထက်ပါဂါကျတွင် ပထမတွေ့ရသော **သ္ဒီး** သည် ဟရိဂိုကြမမင်း၏ ပျံလွန်ချိန်ကို ဖော်ပြသော ၅၇နှစ် ၂လ ၂၄ ရက် ကိုရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်တွင် ဆက်လက်တွေ့ရသော **ဥသ္ဒီး** သည် ယင်းရှေ့ရှိ (တကိ်ခ) ကို ရည်ညွှန်းသောအချိန်ဟု ယူဆပါသည်။ ယင်းနောက်ရှိ **သ္ဒီး** က မူ ထိုမင်း၏ အသက် ၄၁နှစ် ၇လ ၉ရက် ကိုဖော်ပြပါသည်။ထို့ကြောင့် (ဥ) ကို ဂဏန်းများနှင့် တွဲဖက်သုံး ရာတွင် အသုံးနှစ်မျိုး မတူပါ။ ဥသ္ဒီး သည် အချိန် တစ်ခု၏ ထူးခြားမှုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး သ္ဒီး ကမူ နှစ် အရေအတွက်ကို ဖော်ပြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

(ခ) သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော ဂေါဟာရနောက်၌(ဥ) ကို တွေ့ရသည် ဟူသော အယူအဆတွင် -

ဥပမာ- ဥ ဒေါ့းဒဗံး ဥဂေါး မယား(ကရ - ၃)

မင်းမြတ်၏ မိဖုရား

ဗံးမယား ဥသား ရဇဂုမ(ကရ-၈၊၂၂)

မိဖုရားမြတ်၏ သားရာဇကုမာရ်

မယား ဥသား ရဇဂုမ(ကရ -၁၈)

မယား၏ သား ရာဇကုမာရ်

ယင်းတွင် မင်း၏မိဖုရား တော်စပ်ပုံနှင့် မိဖုရား၏ သားတော်စပ်ပုံကို ပြသော စကားတို့ကိုတွေ့ရသည်။ ဦးချမ်းမြကလည်း ပျူဘာသာအရ (ဥ) သရကို (အ) အဖြစ်လည်း ဖတ်နိုင်၍ တစ်ခါတရံ သာမိကာရက ဇအ် အဖြစ်လည်း ဖတ်နိုင်ပါသည် ဟု ဆိုထားပါသည်။ သး ဟူသော ဂေါဟာရတွင် မယးဥသး (ကရ-၄၊၆၊၈၊၁၈၊၂၂) ဟူသော အသုံးသည် တွဲလျက်ပါနေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယင်းကို မိဖုရား၏ သားဟု ပြန်ဆိုပါသည်။ ဥ ကို ဤနေရာတွင် ၏ ဟု သွေးသားတော်စပ်သည်ကို ပြသော အနက်ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဂ) အခြားအတွဲများ၌လည်း(ဥ)ကို တွေ့ရသည် ဟူသော အယူအဆတွင် -

၁။မြန်မာဘာသာ (**၏**) အနက်ရခြင်း

ဗံးမယး ဥ ဒြ တြးရောဟား (မိဖုရား၏တန်ဆာနှင့်ကျွန်သုံးရွာ)

တ္ဒးတော့ ဥ ကေးဖြား(မင်းကြီး၏ကျေးဇူး)

ဗံး ဗူဓ ဥ ဆဝေါ ဗြဒိမ ထ(ဗုဒ္ဓဘုရား၏ ရွှေရုပ်ပွားဆင်းတု)

ဟိဥ္ဇမ္ဘုဠုရေား (ကရ-၈) = သေ၏မတော့လု

ဥဠော တြးဗံး(ကရ-၁၅)= ထို၏အခါ၊ ထိုအခါ တို့ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

၂။နာမ်၏ရှေ့ဆက်အဖြစ် တွေ့ရခြင်း

(ဥ) သည် နာမ်တို့ရှေ့တွင် တွဲဖက်ပါနေခြင်းသည်လည်း ထူးခြားမှုဖြစ်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ နာမ်စကားလုံးတို့မှာ-

ဥသ္ဒီး (ကရ-၂) = အနှစ်၊ နှစ်

ဥသး(ကရ-၄) = အသား၊ သား

ဥဒြ (ကရ-၆) = ပစ္စည်း၊ အဆင်တန်ဆာ

ဥကေးဖြား(ကရ-၉) = ကျေးဇူး

ဥဆဝေါး(ကရ-၁၈) = ဆင်းပု၊ ဆင်းတု

ဥဟ (ကရ-၁၇) = အမှောက်

ဥဩွော (ကရ-၂၀) = အထွတ် တို့ဖြစ်သည်။

ယင်းစကားလုံးတို့တွင် (ဥ)သည် တွဲဖက်ပါဂင်နေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

၃။(ဥ) ကို (အ) အသံဖြင့် ဖတ်ခြင်း

ထိုင်းပညာရှင် မစ်ကီဟာတ်က (သး) သည် မြန်မာဆန်သော အသုံးဖြစ်ပြီးအသားနှင့် အတူပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့၏ မိရိုးဖလာ ဘာသာစကားစာရေး နည်းတွင် (ဥ) အက္ခရာ ရေးသားသုံးနှုန်းခြင်းသည် ပုဂံခေတ်နောင်းအထိ မပေါ်ပေါက်သေးကြောင်း၊ ထိုအက္ခရာ သည် (ဥ) မဟုတ်ပါ၊ ရေဖ(အ) အက္ခရာသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ရေဖ (အ) သည် ဤ၊ ၍၊ ၌ တို့ကဲ့သို့ မည်သည့် သရဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသတ်ဗျည်း ဖြင့်ဖြစ်စေ ပေါင်းစပ်၍ မရနိုင်သော အက္ခရာဖြစ်ရာ (ဥသး) ကို (အသား) ဟု ဖတ်နိုင်ပါသည်။ ရာဇကုမာရ်မြန်မာကျောက်စာတွင် - ထိုဂ် ပယ်မယာ သာ အသာ ရာဇကုမာရ် မည်၏ -ဟု ရေးသားထားသည်ကို သတိပြုဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အတူ မွန်ကလေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခဦးချမ်းမြေ(၁၉၅၉)က ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ ဂေါဟာရများတွင် မြန်မာနှင့် တူသော ပျူဂေါဟာရများ တွေ့ရသည်ဟု အောက်ပါအတိုင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။

ပျူဘာသာစကားတစ်ရပ်လုံး အပေါ်တွင် သက္ကတဘာသာလွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို တွေ့နိုင်သည်။ သက္ကတဘာသာ အရင်းအမြစ်မှ ဆင့်ပွားပေါ်ပေါက်လာသော စကားလုံးများကိုလည်းများစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကြီးကြား ကြီးကြား ပျူဘာသာစကားများထဲမှ တိဗက်ဘာသာစကားနှင့် မြန်မာဘာသာစကား အရင်းအမြစ်များကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ မြစေတီ ပျူကျောက်စာမှ ဂေါဟာရအချို့ကို မြစေတီ မြန်မာကျောက်စာ မှ ဂေါဟာရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုပါက အဓိပ္ပာယ်သဘော အနက်ချင်းတူညီသော ဂေါဟာရများနှင့် အသုံးအနှုန်းများကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့တွင် သက္ကတဘာသာစကား အရင်းအမြစ်မှ ပြန့်ပွားလာရာ မြန်မာစကား ဖြစ်သွားရသော စကားလုံး အချို့ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ (လက်နှိပ်စက်မူ)

ဦးချမ်းမြေနှင့် မစ်ကီဟာတ် တို့၏ အယူအဆနှင့် နီးစပ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသော စကားလုံးများမှာ -

ဥမိ = အမည် (ကရ-၂၊၃၊၄၊၅၊၈)

ဥမိမ = မည်သော (ကရ-၁၉)

ဥဂေါ့း = မိဖုရား (ကရ-၃)

ဥဝံ = သူ့ဝယ်(ကရ-၅၊၆၊၁၂၊၁၃၊၂၂၊၂၅)

ဥသ္ဆိုး=အနှစ်၊နှစ်(ကရ-၂)

ဥသး=အသား (ကရ-၁၃)

ဥဟော=အလှူ (ကရ-၂၀) တို့ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ (ဥ) စကားလုံးသည် နေရာအလိုက် အသုံး မတူနိုင်ဟူသော ရလဒ်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

အခြား ဆက်စပ်လေ့လာမှုများ

၁။ပြဒိုမ -ဆင်းတု

ပေါ် ဗဲ ဗူဓ ဥ ဆဖေါ် ပြဒိုမ ထ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၁၀)

ထို ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ် ၏ အဆင်း ရွေဆင်းတု

ဗဲ ပြဒိုမ ဒို့ တပဲ် တိ ဖလ တိ (ဘုရားထောင် ကရ-၃)

ဆင်းတုအရှင်မြတ် အား ပေးလှူခြင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အကျိုး

ပြဒိုမ သည် သက္ကတ ဘာသာစကား ဖြစ်ပြီး ရုပ်ပွား/ဆင်းတု ဟု အနက်ရသည်။

၂။ဟြ - ဘုရား

ဗဲ ဟြ ထ - ရွေဘုရား (ရာဇကုမာရ် ကရ-၁၃)

ဟြ ဗဲ (ဘုရားထောင် ကရ - ၄)

သက္ကတဘာသာ အရဟဏ် သည် ပူဇော်ခြင်း ဟု အနက်ရသည်။ ပါဠိဘာသာတွင် ပူဇာရဟ(ပူဇာ+အရဟ) ပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်သော ဟု အနက်ရသည်။ ပျူဘာသာ ဟြ -သည် ပူဇော်ထိုက်သော ဘုရားကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၃။ဗဒ္ဒဲဗဲ် - နိဗ္ဗာန်

ဗဒ္ဒဲဗဲ် (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂)

ဗဒ္ဒဲဗဲ် - (ဘုရားထောင် ကရ-၂) နိဗ္ဗာန်ကို ပျူတို့က ဗဒ္ဒဲဗဲ် ဟုရေးထိုးပါသည်။ ပဒ-ပဒ္ဒဲ ဟူသည်မှာ ခြေရာ-လမ်း=ဘုရားရှင်တို့ ကြွမြန်းရာလမ်း = နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၄။သး -သား

ဥသး ရဇဂုမ ဥပံ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၇)

ဗဲ ဒဂိ တိ လို ဥ သး (ဟန်လင်း သင်းချိုင်းစာ) အရှင်မြတ် ဒဂိန်တိန်မြိန်၏ သား

ပုတ္တ ဥသး (သရေခေတ္တရာ ကန်ဂက်ခေါင်းကုန်း ပလွင်စာ ကရ-၆)

သို့ တြီ သး မြ နွ (ဘုရားထောင် ကရ-၅)

၅။ဗုဒ္ဓ -ဘုရား

ဘုရားဟု အနက်ရသော ဗုဒ္ဓကို ပျူဘာသာတွင် ဗုဓ၊ ဗူဓ ဟု သံပြင်းနှင့်ရေးထိုးသည်။

ဗဲ ဗူဓ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂၃)

ဗုဓ ဗဲ (ဘုရားထောင် ကရ-၂)

ဥ တ္ဂူ ဗူဓ (ပုဂံ ရွှေဆံတော်ဘုရား အုတ်ခွက်စာ)

၆။ အရိမေတ္တေယျ - အရိမေတ္တေယျ ဘုရား

နောင်ပွင့်လာမည့် အရိမေတ္တေယျ ဘုရားရှင်အား ရည်စူးပြီး ဆုတောင်းသော အလေ့ကို ဖော်ပြသည့် ဆုတောင်းစာတို့တွင် တွေ့ရသည်။

ယံ ဗံး ဗူမ အရိမေဒယ့် ဒှံဗံး (ရာဇကုမာရ် ကရ-၂၈)

ဗံး အရိမေတြေယ ဥ တွှ ဗူမ (ပုဂံ ရွှေဆံတော် ဘုရား အုတ်ခွက်စာ)

၇။ဥဂေါ်းမယား

မယား ရှေ့တွင် တွဲစပ်ပါနေသော ဥဂေါ်း ဟူသော စကားကိုလည်း ဆင်ခြင်ရန် လိုပါသည်။

ဥပမာ - ဥဒ္ဒါးဒဗံး ဥဂျေါ်း မယား တြိဒ္ဓောဂဟ့ဒသဂဒ္ဒဂိ (ရာဇကုမာရ် ကရ-၃)

မင်းမြတ်၏ မိဖုရား ကြိဒ္ဓောကဟဋ္ဌသကာဒေဂီ

သူရိယဂိကြမ ဗံး ဥဂျေါ်း ဗံး ကွိ ဗံး (သူရိယဂိကြမ မင်း၏ မိဖုရား အရိုးအိုးစာ)

သူရိယဂိကြမ မင်းမြတ်၏ မိဖုရားမြတ် ကွိ

သရေခေတ္တရာခေတ် သူရိယဂိကြမ မင်း၏မိဖုရား ပျူအရိုးအိုးစာနှင့် ပုဂံခေတ်ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာတို့တွင် မိဖုရားကိုညွှန်းသော (ဥဂေါ်း) တူညီသည်ကိုတွေ့နိုင်သည်။ ဥဂေါ်း သည်မင်း၏ မိဖုရား ဟူသောဂုဏ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြနေသည်ဟုယူဆပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာတွင် ဥဂေါ်းကို မင်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော ကြောင်းရေ-၃တွင် တစ်ကြိမ်သာတွေ့ရပြီး အခြားနေရာတို့တွင် ဗံးမယား၊ မယား ဟူ၍သာသုံးခဲ့ပါသည်။ အရိုးအိုးစာနှင့် ဆက်စပ်လေ့လာပါက ဥဂေါ်းမယားသည် မင်း၏မိဖုရားကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချိန်တွင်သာ အသုံးပြုသည်ဟုဆိုချင်ပါသည်။

အထက်ပါ သာဓကများအရ သရေခေတ္တရာခေတ်ထိုး ဘုရားထောင် အရိုးအိုးစာနှင့် ပုဂံခေတ်ထိုး ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာပါ ဂေါဟာရများသည် တူညီကြောင်း ဆက်စပ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သရေခေတ္တရာနှင့် ပုဂံ၏အဆက်အစပ်ကိုဖော်ပြနေသည်။ သရေခေတ္တရာ ခေတ်ထိုးပျူစာတို့တွင် သုံးလေ့ရှိသော ပါဠိ၊ သက္ကတအသုံးများသည် ပုဂံခေတ်တိုင် ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင် သည်။ ထို့အတူပင် ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာ နှင့် ပုဂံ တို့ ဆက်စပ်နေပုံကို အောက်ပါဂေါဟာရများ အရ သိနိုင်သည်။

ချီးငှံသုံးသပ်ချက်

ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာမှ စကားလုံးများကို အနက်ဖွင့်ရာမှ အဆက်အစပ်များကို ဤစာတမ်းတွင် တင်ပြထားပါသည်။ ပုဂံခေတ်တွင်ရေးသော ပျူစာပေသည် ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာတို့တွင် ရေးသားခဲ့သော ပျူစာတို့နှင့် စကားလုံးအားဖြင့် ဆက်စပ်ကြည့်နိုင်သောလည်း ဂါကျတည်ဆောက်မှုအပိုင်းကို လေ့လာရန် ခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ပျူဂေါဟာရများကိုအနက်ဖွင့်နိုင်မှသာ ဂေါဟာရအကောက်အယူ မှန်ကန်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ရာဇကုမာရ်ပျူ ကျောက်စာကို မွန်၊ မြန်မာတို့နှင့်ဆက်စပ်ကာ မှန်းဆဖော်ထုတ်ပါသော်လည်း လုံးကောက်ဘာသာပြန်ရန် ခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဤစာတမ်းတွင် လေ့လာထားသော နာမ်နှင့် ကြိယာ မှန်းဆထုတ်ဖော်ချက်များကို အခြေပြု ပြီး ဆက်လက်လေ့လာသွားနိုင်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

နိဂုံး

ထိုင်းပညာရှင် မစ်ကီဟာတ်နှင့် တွေ့ဆုံချိန်တွင် ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာကို သေသေချာချာ လေ့လာပါက ပျူစာပေလေ့လာရေးတွင် အထောက်အကူများစွာ ရပါလိမ့်မည်ဟု လမ်းညွှန်ခဲ့သည့်အတိုင်း ရာဇကုမာရ်ပျူ ကျောက်စာကို လေ့လာခဲ့ကြသော ဆရာကြီးဦးသာမြတ်၊ ဦးချမ်းမြ၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့၏ လေ့လာချက်များနှင့် မစ်ကီဟာတ်၏ နဝဂိစာရဂု (Navavicarana Pyu) ပျူစာတမ်းတို့ကို အခြေခံကာ လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ပျူစာပေအထောက်အထားအသစ်များ ထပ်မံတွေ့ရှိလာသည့်အခါ ဆက်လက် လေ့လာပြင်ဆင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ချမ်းမြဦး။(၁၉၅၉)။ ***ရာဇကုမာရ် ပျူကျောက်စာ*** (လက်ရေးမူ)၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်။

သာမြတ်၊ဦး၊သီရိပုံချီ။ ၁၉၆၃။***ပျူ ဖတ်စာ***အမျိုးသားစာပုံနှိပ်တိုက်၊ရန်ကုန်။

သန်းထွန်း၊ဒေါက်တာ။ ***ရာဇကုမာရ်ပျူကျောက်စာ ဂေါဟာရများ*** (လက်နှိပ်စက်မူ)

Mickey Heart. 2018. ***Navavicarana Pyu***, (Computer Print).

ဖတ်ရှုသည့်စာအုပ်စာရင်း

စိန်မောင်ဦး၊ဦး။ ၁၉၆၁။ ***သရေခေတ္တရာမြို့ ဟောင်း***၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်(ဂိဇ္ဇာ)တွဲ ၃၊ ပိုင်း ၁၊ ဇန်နဝါရီလ။

မြင့်အောင်၊ ဦး။ (၁၉၆၀ ဇူလိုင်) ။ ***မော်ဇာမှ ငွေဘေဒိပလ္လင်ပိုင်း***။ ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုစာစောင်၊ အတွဲ ၃ ၊ အမှတ် ၈။

မြန်မာ့သမိုင်းသုတေသနစာစောင်၊ အမှတ် ၉ ၊ (၂၀၀၂ ဖွန်လ)။ တက္ကသိုလ်များသမိုင်းသုတေသနဌာန၊ ရန်ကုန်။

မွန်ပိုကော။***။သရေခေတ္တရာမြို့ ဟောင်းမှ ဝိကြမမင်းတို့ ၏ အရိုးအိုးကြီးများ*** (လက်နှိပ်စက်မူ)

Luce 1961 Luce,G.H.; ***Old Burma Early Pagan***, Vol.one; New York, J.J. Augustin Publisher, Locust Valley, 1969.

San Win 1999 San Win, U; ***The date of Phayahtaung Phaya Inscription***; Yangon, Myanmar Historical Research Journal, 1998.

½;o;bmompum;Ei pbmompum;

ciearmatmî*

pmwr;tus0;

þpmwr;on jrermbmompum;& ½;o;bmompum; (Offical Language)နှင့် စံဘာသာစကား (Standard Language)**wu vrbmomaA'&axmiu avvmwijy xm;onpmwr;jzpygon/ oawoejyvy&jci;\ &n&,csurm ½;o;bmompum;u pepwus to;jywwap&ejzpygon/ ½;o;bmompum;u pepwusa&;om;r r&jci;alumi t"ym,vrm;rrsm; &Eialumi;u jc\,qijcien;u to;jyíoawoe jyvy xm;jci;jzpygon/ ½;o;bmompum;u to;jyaomtcg pbmompum;u pcsepne;Eitn wuspmaqmi&uEijci;alumi ½;vyie;rsm; aqmi&u&mwi wusaocsmr &vmEiygrn/ avvm&mwi ½;o;bmompum;\ t"ym,ziqcsursm;? pbmompum;\ t"ym,ziqcsursm;? jrermbmompum;wi pbmom pum;wp&yuom ½;o;bmompum;tjzp pepwusajymq a&;om;oialumi;wu om"ursm;jzi avvmwijy xm;ygon/**

aomcsua0g[m&rsm;//jrermbmompum;? ½;o;bmompum;? pbmompum;? vrbmomaA'? pcsepne;

e'ge;

jrermEiiwi aep0Eitr\ jrermpmta&;tom;? tajympum;rsm; ysup;vmaeonu jriawUae&ygon/ ptjzp owrwxm;aom Eiiyi owi;pmrsm;? *sme,rsm;? ½;pmta&;tom;rsm;wi rrm;oion trm;rsm;u aep0Eitr\ BuUawU ae&í þpmwr;ua&;om;wijy&jci; jzpygon/ avvmwijy&mwi Eiiyi owi;pmrsm;? 0eBu;Xmetcs\U xwjyexm;aom ½;pmrsm;utajcjyum jc\,qijcien;u to;jyí avvmwijyxm;ygon/ tx;ojzi &;o;bmompum;wi t*vypum;v;rsm;u tv,wuwu&u,o;jci;on oiavsm reuer r&alumi;u avvmwijyxm;ygon/

1/ oawoear;ce;rsm;

pmwr;&itaejzi ½;o;bmompum;Ei ppum;u avvmaomtcg atmuyg ar;ce;rsm; ay:xuvmygon/

1/ ½;o;bmompum; [ontb,en;/

2/ pbmompum; [ontb,en;/

---

* ဒေါက်တာ၊ ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တကသိုလ်

3/ pbmompum;Ei trsK;om;bmompum; wnr &ygovm;/

4/ ½;o;bmompum;on pbmompum;u o;ovm;? trsK;om;bmompum;u o;ovm;/

5/½;o;bmompum;rsm;wi t*vypum;v;rsm;u wu&u,o;jci;on oiavsm reuer &ovm;/

txuygar;ce;rsm;u tajz&mazmxwEi&etwu jynwi;jynyynm&irsm;\ ziq csursm;? &i;vi;csursm;u tajccum jcK,qijcien;jzi avvmwijyom;ygrn/

2/ pppavvmcsu

2'1/ ½;o;bmompum; [on

½;o;bmompum;Ei ywouí jrermtb"mewi]]½;o;bmompum; [on ½;vyie; qi&mwi to;jyK&e w&m;0i owrwxm;aom bmompum; jzpon}}[1] [ziq xm;ygon/ vrbmomaA' tb"mewi]]owrwxm;on Eiie,erw twi;Eiia&;qi&m? w&m;0ya'a&;&mqi&m? prcecrqi&m quo,rrsm;twu to;jyK&aom bmompum;jzpon}}[2] [ziqxm;ygon/

½;o; bmompum;on EiiwpEii twi; t"uusaom Eiia&;? 0ya'? w&m;p&ia&;? ynma&;qi&muprsm;wi wajy;nto;jyK&etwu Eii\zUpn;y tajcc0ya'Eitn jy|me;xm;aom bmompum;yi jzpon/

urmEii to;o;wi uvetjzp usa&muc&aom Eii trsm;tjym;wi tycsKyow\ bmompum;u ½;o;bmpum;tjzp to;jycKuon/ vwvya&; &ly;on aemuyi;wi tcsKUEiirsm;u uvebmompum;u quvu to; rjyKuawmb rrwU\ trsK;om;bmompum;uom ½;o;bmompum;tjzp ajymi;vto;jyKuon/ tcsKUEiirsm;uvn; uvew\ bmompum;Eitw rrw\trsK;om; bmompum;uyg ½;o;bmompum; tjzp to;jyKuon/

vwvya&;&ly;on aemuyi;wi uvebmompum;u quvuto; rjyKuawmb rrwU\trsK;om;bmompum;uom ½;o;bmompum;tjzp ajymi;vto;jyKon Eiiwi jrermEiivn; wpctygt0ijzpygon/ jrermEii\½;o; bmompum;on jrermbmompum;jzpygon/ jrermpmon ½;o;pmjzpon qontcsuu jynaxmip jrermEiiawm zUpn;ytajcc0ya' to;o;wi tp0tqujy|me;cKuon/ 2008 cEp jynaxmiporwjrermEiiawm zUpn;ytajcc0ya'y'r 450 wivn;]]jrerm pmon ½;o;pmjzpon}}[twtvi;jy|me;xm;cygon/ ,i;rwira&;qcaom vwvya&;&cgpa&;qcon 1947 cEp0ya'Ei 1974 cEp0ya'wwivn; jrermpmon½;o;pmjzpon[aomtcsuon yg0iKy;jzpygon/ jrermpm[q&mwipmEi pum;Epcv;u

[1] **jrermpmtzU2008? 318/**

[J] Swann et al.,2004,227

qvjci;jzpygon/ Eiiawm\w&m;0iuprsm; tm;v;uaqmi&u&mwi jrermbmom pum;u ta&;jzijzpap? tajymjzijzpap to;jy(vyaqmi&ejzpon/

&;obmompum;on vtrsm;em;vnEiaom bmompum;jzpy; t"ym,&i;vi; oiygon/ &;obmompum;u wnrw xe;ausmi; ay;&etwuvn; Eiiawmtp;&u w&m;0i tcitmPm ay;xm;aom tz(tpn;jzpon jrermpmtz(u z(pn;xm;on[xiygon/ xa(umi&;obmompum;a&;aomtcg Eiiawmtp;&u w&m;0itci tmPm ay;xm;aom tz(tpn;u teuziay;xm;on a0g[m&rsm;om jzpoiygon/ orom tajcc0ya'u csrwxm;aom jy|me;csuu vuem&ma&muygrn/

2?2/ pbmompum; [on

jrermtb"mewi]p}u]taumi;q; erem/ Ei;,0&e tajccjy(xm;aomt&m}[1] [ziqxm;ygon/ xa(umi(pbmompum;[onvn; EiiwpEii\ taumi;q;erem ypjy(xm;aom bmompum;yijzpon/ Eiiwi;Eiiwi;wi bmompum; trsr;s? pum; toiu trsr;s;w(lum;wi ptjzp to;jy(on pbmompum;[2] wpc&on/

vrbmomaA' a0g[m&rsm;tziwivn;]ppum; qonrm pum;wptwi; bmompum; ypursm;&onteu bmompum;oi&e? ynmoi&e? vxquo,a&; aqmi&u&e ponvyie;rsm;wi us,us,jyejye to;jy(on bmompum;u qv on}[3] [ziqxm;ygon/

pbmompum; qonrm yretm;jzi bmompum;wpcu rcibmompum; wpc tjzp to;jy(aeorsm;\(um;wi jzpay:aeon pum;toiu trsr;s;xu ptjzp owrwjci;c&on toiuwprs(;yijzpygon/ pbmompum;\t"uwm0erm a'o,pum;trsr;s;\ ujym;ru tus0;ajrmi;q;jzpap&eEi bmompum;\vyaqmi csuu tus,jyeq;jzpap&ejzpon/[4]

(AweEiiwi pt*vypum;u 17 &mpaemuyi;Ei 18 &mpEptwi;wiaw(& on txuwe;vm[5]rsm;\t,0aus;q; vtout0e;u ajymqon pum;rsm;u tajccy;jzpxe;vmcon/ (AweEii t*vypum;ajymorsm;xu atmupz?[6] ur;b&p[7] wuovrsm;u ynmwwy*(vrsm;ajymon toxuu pt*vypum;tjzp owrw(u on/

---

[1] **jrermpmtz(?2008? 103/**

[J] Standard Language

[3] **uav;?2008? 119/**

[4] **atmijri0;? 2015? 2/**

[5] Upper Classes

[6] Oxford

[7] Cambridge

w½wEiiwi w½wtoiu &maygi;rsm;pm&ly; tcsi;csi;tjyetve em;vn Eipr;r&ay/ w½wtoiu trsK;rsK;lum;u re'&i;[1]pum;on w½wjynolorwEii\ pw½wbmompum;[2] tjzp 1930 jynEpuowrwjci;c&on/ pw½wbmom pum;tjzp owrwcxm;&on re'&i;pum;u w½wEiiwi trsm;o;pum; (Pŭtōnghuà)[vn;aumi;? xi0rEiiwitrsK;om; bmompum;(Guóyǔ)[vn;aumi;? piumyEiiwi ½;o;bmompum; wpctjzp owrwxm;aom w½wbmompum; (Huáyǔ)[vn;aumi; ac:a0:luon/[3]

urmay:& bmompum;trsK;rsK;xwi rwnon bmompum;tcsi;csi; quo,vvti pwpc&&ygrn/ t*vybmompum;u wpurmv;u lum;ctjzp to;jyluon/ x t*vypum;ajymowu t*vyppum;uomajym&on/ jrermEiiwivn; bmom pum;rwo wi;&i;om; tajrmutrsm;&on/ Armpum; typ0irsm;wiyi Arm? xm;0,? ti;? "E? awmi&;ponjzi toiutrsK;rsK;&on/ Armpum;typ0i toiuwprsK; jzponArmpum;u trsm;vucto;jyluí jrermpum;[owrwxm;jci;jzpon/ jrermpum;u jrermEiiwpEiiv; lum;ctaeEivn; o;ovptaeEivn; to;jyK on/ vr&axmiulunvti ppum;on bmompum;ta&;ygrxwi to;t0iq;Ei ta&;tygq;jzpon/ w&m;0io;vti ppum;uto;jy&on/ w&m;&;wip&icsucs&e uprsm;? pmayynma&;qi&muprsm;? w&m;0iuprsm;wi wpjynv;twi;twmt& to; jy&on/

jrermwpEiiv;& wi;&i;om;vrsK;rsm;taejzir rrw\rcibmom pum;[4]on yxrbmompum;jzply; jrermbmompum;on 'w,bmompum;jzpon/ jyne, to;o;u wi;&i;om;jynorsm;Ei ajrjyea'ou jynorsm;tjyetvequo,on tcgwi jrermpum;uom lum;ctjzpto;jyí v,upmquo,luon/ pbmom pum;\ t"uwm0erm a'o,pum;trsK;rsK;\ ujym;ru tus0;ajrmi;q; jzpap&eEi bmompum;\ vyaqmicsuu tus,jyeq; jzpap&ejzpon/ jrermbmompum;on jrermEii& awmiay:ajrjye wi;&i;om;w\ ujym;aombmompum;rsm;u tus0; ajrmi;q;jzpatmi vyEionrmvn; pbmompum;\ vuPmwp&yyijzpon/ jrerm Eiiwi rnon t&ya'ou? rnontvmu ajymqonpum;on ppum; jzpon[w&m;0iowrwxm;jci;rsK; r&aomvn; ,ciu jrermEii\rlawm jzpaom &euerlu u vtrsm;p ajymqaompum;Ei jrermtouxwvion ajymqrrsK;u pbmompum; tjzp trsm;u vucusio;ljci;jzpon/

vtzltpn;rsm;ü ppum;on tqitwe;tm;jzi tjcm;pum;toiursm;\ txuwi&on toiuwprsK;jzpon/ tqijriaom ptoiuu tp;&uprsm;? quo,a&; r',mrsm;? ynmoilum;a&;qi&mrsm;Ei t"uor[w yirta&; bmom

[1] Mandarin
[2] Standard Chinese Language
[3] wikipedia
[4] mother tongue

pum;[1] wwi to;jyav&on/ pontjcm; pum;toiursm;xu yaoowrw csuyrsm;on/ tjcm; pum;toiursm;wi to;jyaomrm;,i;on to;rsm;? ravsmue aomto;rsm;? lur;wr;aomto;rsm;u pbmompum;ua&mi&m;on/ tjcm;toiu rsm;xu bmompum;ajymi;vru yrxe;or;umu,&on/

2?3/ trsK;om;bmompum; [on

trsK;om;bmompum;u vrbmomaA'tb"mewi EiiwpEii\ totrwjyK vucxm;aom trsK;om;a&;oijyivuPmEi quE,vsu&on bmompum; jzpon[2] [ziqxm;ygon/

trsK;om; bmompum;[3]qonrm (1) Eii wpctwu w&m;0i totrw jyKxm; aom bmompum;? (2) a'oc bmompum;wpcu tp;&qi&muprsm;wi to;jyK&e vucxm;aom tcgrsK;wivn; xbmompum;u trsK;om;bmompum;[ajymEion/ olaom ,i;rm w&m;0i½;o;bmompum;Eirway/ om"utm;jzi tmz&uwuEii trsm;pwi ¤i;w\w&m;0i ½;o;bmompum;on rsm;aomtm;jzi jyiopor[w t*vybmompum; wpccjzpaewwon/ o&mwi ¤i;wa'ocrsm;ajymlum;on a'oc rcibmompum;rsm;on trsK;om;bmompum;rsm;jzpon/ a,b,stm;jzi þa0g[m& on ueo,rtwu to;jyaom bmompum;rsm;? Bu;rm;us,jyeon vUtzUtpn; rsm;uajymon bmompum;rsm;u &nñe;jci;jzpon/[4] urmEiitrsm;tjym;wi uve acwaemuyi;wi tycsKyouvew\ bmompum;u ½;o;bmompum;tjzp quvu use&aomvn; rrw\wi;&i;om; bmompum;rsm;u trsK;om;bmompum;tjzp to;jyKvmclluon/ tcsKUEiirsm;wir uvew\bmompum;u ½;o;bmompum; tjzp quvuto;rjyKawmb rrEii\trsK;om;a&;vuPmu xi[yapaomtrsK;om; bmom pum;uom ½;o;bmompum;tjzp to;jyKcluon/ jrermbmompum;on trsK;om; bmompum;vn;jzpKy; ptjzpvucusio;aeaom pbmompum;vn;jzpon/

2?4/ jrermpm? jrermpum; xe;or;a&;twu tm;xwuK;yr;rrsm;

jrermpmon trsK;om;pmjzpontavsmu jrermpmwnwcilra&;twu a&;tcg uvn; ri;tququ apmia&mucaom tp0tvm&con/ vwvya&;&ly;on aemuwivn; jrermpmon ½;o;? ausmi;o;jzpvmly; Eiiawmtp;& tququ *&wpu? tav;xm;apmia&muvsu &on/ jrermbmompum; cirm&ioeEiapa&;u armre;vsu 1963 cEpwi jrermpmayjyKpa&;Ei bmomjyeaumr&iu pwi zUpn;c

[1] written language
[2] Swann et al., 2004, 219.
[3] National Language
[4] **uav;?2008? 88-89/**

on/ 1971 cEpwi jrermpmaumr&i? xuwpqi 1975 cEpwi jrermpmtzU tjzpol tqiqia&mu&vmcon/ jrermpmEiwi;&i;om;pmay? bmompum;,Oaus;ru t"e &nwnwcilrapa&;? trs;om;ynma&;Oya'Ei vuavsmnaxaom wm0ersm;u xr;aqmiEia&;twu jrermpmtzUO;p;Xmeu jrermpmEibmompum; O;p;Xme[í 2015 cEp? {lyvwi jyiqizUpn;cygon/

jrermpma&;om;&mwi 0guszUx;reuea&;on tajccvtycsuwp&y jzpaom alumi jrermOguszUx; usr;wpapmijyp&e Eiiawmtp;&u wuovbmomjyeEi pmtyxwa0a&;Xmeu wm0eay;con/ xXmeuqμO;azarmiwiu wm0e vty ontwu a&;pmayrsm;u awU&&on 0guszUen;rsm;upppum]]jrermOguszUx;usr;}}u 1949 cEpwijypcygon/ quvuly; Eiiawmtp;&\ ñelum;csut& jrermo'g usr;rsm;u quvu jypcon/

½;o;jrermpm a&;om;&mwi a&;x;? owyreuer&ap&etwu jrermq&,vp vr;pOygw tp;&vuxuwi Eiiawmtu;tu u,wivr;ñely; O;pm;ay; aqmi½ucon/ jrermq&,vp vr;pOygw? lrUe,ygw,eprsm;u uruxjyly; lrUe, jrermpmtzUrsm;u zUpn;ay;con/ xjrermpmtzUrsm;u tb"meEi pmv;aygi;owy usr;wtwu wny'a0g[m&rsm; paqmi;ay;jci;? pppjci;? tuay;jci;rsm;u jyvy aqmi½ucon/ pmv;aygi;owyEi tb"meqi&muprsm;twu jynowxu tuÓP awmi;ccsursm;u owi;pmrsm;wixnoi;um jynow\ tujycsursm;? a0g[m&rsm;u paqmi;um jypcon/

jrermpmtzUu jrermpmv;aygi; owyusr;u jyply;aomtcg owyusr; twi; vuema&;om;lu&e Eiiawmujy|me;ay;con/ xolowrwjci;alumi pmv;aygi; owyEi ywouí 00g'ujym;p&mrvb wnwnwwn; to;jyEijci;jzpon/ tb"mevyie;twu &euewuovbmomjyeEi pmtyxwa0a&;Xmeu aqmi½u caom jrermtb"mejypa&;wm0e vajymi;,ly; tb"mersm;u quumquum jyp xwa0con/ xtjyi jrermpmv;aygi;owy? jrermo'g? jrermpum;to;tEe; qi&m tajcc orwz,rsm;u azmjyxm;on]]jrermpm? jrermpum;}}pmtyuvn; jypxwa0um? ¤i; pmtyutajccí Zmwne;zUum jrerm&yjriolum;uvn; Zmwvr;wrsm; xwvi ay;cygon/

Eiiawmtp;&taejzi jrermpma&;x; reuea&;? pmv;aygi;owy reuea&;u tav;xm;vsu ueyLwmo; jrermtu&mypepuvn; jrerm,eu'peptoj;y&e ajymi;vowrwxm;ygon/ jrerm,eu'pep[1]on jrermpma&;x;owx;rsm;u t"u vuemxm;on pepjzpygon/ 2019 cEp? {lyv 1 &uaeu pwium tp;&tzUtpn; rsm;Ei Xmeqi&mrsm;wi jynaxmipazmi[2]u to;jy&e ñelum;xm;ly;jzpon/ xtjyi Eiiawm\ twiyicy*lv a':atmiqe;plun uvn; Eiiawmzlz;w;wua&;twu

[1] Myanmar Unicode
[2] Pyidaungsu fonts

ta&;ygon vyie;wpcjzpaom ueyswmEi rbi;ze;rsm;o;p&mwi Eiiwum pcse pñe;Eiuunly; jrermpma&;x;Eivn; uunon jrerm,eu'pepu 2019 cEp atmuwbmv(1)&uupwily; wnwñwwn; o;plu&evn; wuwe;E;aqmxm; onuawU&ygon/ xojyvyjci;on Eiiawm\twiyicu,wiyi jrermpm a&;x;Ei jrermpmv;aygi;owyu tav;xm;r&alumi; awUEiygon/

3/ wius,pm a&;om; ajymqaeaom trm;rsm;

txuwiazmjycaom taxmutxm;rsm;t& jrermbmompum;on trs;om; bmompum;vn;jzply; pbmompum;vn; jzpontjyi w&m;0i totrwjyxm;on ½;o; bmompum;vn;jzpygon/ xalumi ½;o;bmompum;u to;jy&mwi tww Eiq; owrwxm;aom pbmompum;uomajymq? a&;om;oiygon/ o&mwi powrwcsuu tav;rxm;b a&;om;aeon om"u tcsUu xwEw wijyygrn/

]]u}}[ajymq a&;om;&rn ae&mrsm;wi]]tm;}}u rm;,i;pm a&;om;aeuonu aep0xw Eiiyi owi;pmrsm;wiyi awUEion/]]u}} Ei]]tm;}} to;on trm; trsm;q;jzponu awU&on/ Eiiyiowi;pmrsm;wi azmjyjci;on trm;u tre xirwatmi twnjyay;ouo jzpaeygon/

]]Epp0 ca0ay;on to;p&wrsm;tm; EiiawmEi jynorsm;twu xa&mupm tus;jy&e vtyalumi; Eiiawmorw0;0i;jriajymlum;}}

[í (18? 6?2019) &uaexw Eiiyiowi;pm acgi;su;yi;wiyi azmjyxm;onu awU&on/ xtjyi

]]rau;lrUtm; Green City jzpap&e a'ocrsm;0i;0e;suk;yr;ae}} [í vn;aumi;?]]vyie;prcsutm; taumitxnazma&;}}

[ívn;aumi; (15? 6? 2019) &uaexwowi;pmwi awU&ygon/]]u}}ae&mwi]]tm;}}uo;jci;? pr;ve;aom lrU[a&;vi&onu]]Green City}} [a&;xm;onu awU&ygon/

tp;&½;Xmersm;wivn; trm;utrm;re;rob trexily;wius,pm a&;om; aeonuvn; awU&on/

x&epazmrm(1)v; wnaqmujci; vyie;rsm;tm; &nne;ygvyie; cijy rejzicijyly;jzpygojzi atmuygwnaqmup&wrsm;tm; ouqi&m lrUe,½;rsm;wi aicsv&,í jrermp;ym;a&;bPwi vypp"mwtm; jzejzL;a&;vyie;\ Q.A oay;oi;yg&eEi ay;oi;ly;ygucsvtm; lrUe, ½;olay;y&e talumi;lum;ygon/[1]

[1] 9?6?2015 &upyg vypptiesie,m&;? rau;lrU

azmjyyg½;pmon v(ypp0e!u;Xme? v(ypp"mwtm; jzejzL;a&; vyie;\½;pmwpapmiu aumuEw azmjyxm;jci; jzpygon/ þ pmwi]]tm;}}uae&m 3 ae&myio;xm;aumi; aw&jci;on trm;u trm;re; rob wius,pm a&;ae jci;aumijzpon/

quvuí tm;upm;Ei um,ynm0;p;Xme\ 'w,tlrwr; twi;0ewp0;\ vurwjzi xwjyexm;aom ½;pmwpapmiu xwEwwijyygrn/

jrermEiipub;tz!cs(y? rau;wi;a'o!u; tm;upm;Eium,ynm 0;p;Xme? PAKOKKU BIKE ASSOCIATION Ei oc!u,aq;wuw y;aygi;í ycuLlr(? oc!u,zvm;zwac: Mountain Bike pub;y(iy u 2018 cEp? atmuwbmv (21) &uaewi us;yjy(vycijy(yg&eEi rau;wi; a'o!u;tp;&tz!Ei nEi;ay;Eiyg&e &ñe;ygpmjzi wijyvmjci;Ei ywouí]]OK}}[rwcsujy(yga!umi; o&Eiyg&eta!umi;!um;tyygon/[1]

azmjyyg½;pmwi pmxwjyeoon ½;o;bmompum;\ e,y,wi tus;r0ion bmomjcm; t*vypum;v;rsm;u tv,wu xnoi;to;jy(jci;rm ½;o; bmompum; urxrjriy(ouoyi jzpaeygon/

xyrí ynma&;0e!u;Xme? tqijriynm0;p;Xmeu xwjyeon ½;pmwpapmiu xwEwwijyvygon/

]]ynma&;0e!u;Xme? 0e!u;&;\ &nne;csuygpmt& tar&ueEii? Ajrmu u,&vi;em; jyne,? Boone jr(& Appalachian State University Ei jrerm Eiitqijriynmu@ y;aygi;aqmi&uEia&;twu jrermEii? ynma&; 0e!u;Xme\ owrwxm;&aom tcsursm;taeEi y;aygi;aqmi&uEia&; twu MoU/MoA a&;x;aqmi&uvsu &ga!umi;Ei atmuazmjyyg e,y,rsm;twu y;aygi;aqmi&uvga!umi; ur;vr;vmjci;upei ywouí tqygwuovEi MoU/MoA a&;x;jy;? rjy;twnjy(jye!um; ay;yg&eEi azmjyygynm&ye,y,rsm;wi Faculty Echang Program orw[w Student Echange Program ponjzi owrwxm;&on vyie;p0 rlur;ei umvowrwcsursm; ponwu þ0;p;Xmeo (18? 6?2017) &uae ta&mu ay;y yg&e ta!umi;!um;ygon/

(u) Social Science e,y,twu History, Archaeology, Oriental Studies Political Science, International Relations bmom&yrsm;

(c) conomics e,y,twu Chemistry, Physics Biologic, IT, Mathematics, Geology bmom&yrsm;}}[2] [í aw&on/

azmjyyg ½;pmwipma!umi;a& 10 cu 0gswpcwn;jzi &yax;pma&;xm;jci;? rrbmom pum;wi &ly;om;jzpaom jrermpum;v;rsm;ae&mwi t*vypum;v;rsm;u tv,wu

[1] pmtrw? 5(29)^tm;upm;^0u&
[2] pmtrw? tqijri^eyw^r0g'(ecq-1)2017(4727)

ñyo;xm;jci;wu awU&ygon/ &;pma&;om;&mwi ajymvontcsuu pmzwou &i;&i;vi;vi; em;vnoabmayguEi&e a&;oiygon/ x½;pmu atmuygtwi; a&;om;ygu t"ym,&i;rn[,qrygon/

1/ ynma&;0eSu;Xme? 0elu;&;\ &nne;csuygpmt& tar&ueEii? ajrmuu,& vi;em;jyne,? be; (Boone) jrU& tuyvucsejyne, wuov (Appalachain State University) Ei jrermEii½ tqijriynmu@w y;aygi;aqmi&uEia&;twu ppO aqmi&uvsu&ygon/

2/ ynma&;0eSu;Xmetaejzi xolEiiwumEi ynma&;jriwia&;qi&m y;aygi; aqmi&urrsm; vyaqmi&mü em;vnrpmclevm(MoU) a&;x;jci;? oabmwnr pmclevm (MoA) a&;x;jci;rsm;jzi aqmi&uvsu&ygon/

3/ tar&ueEiiu tqygwuovtaejzi rrwEiiEi atmuazmjyyg tqijriynm u@rsm;wi y;aygi;aqmi½uvaSumi; ur;vr;xm;ygon/

4/ xur;vr;vmjci; upEipyvsO;í ouqi&mynm&y Xmersm;taejzi tqyg wuovEi em;vnrpmclevm^ oabmwnrpmclevm ponjzi pmclevm a&;x; vjci; &-r& jyejum;ay;apvygon/ tu,íatmuazmjyyg ynm&ye,y,rsm;wi Xmeqi&mcsi; ynm&yzv,rtptpO (Faculty Exchange Program)? ausmi;om;csi; ynmzv,oi,rtptpO(Student Exchange Program) ponjzi vyaqmirn qyguvn; aqmi&urnaqmi&ucsu tptpOrSur;Ei xtptpOwU lumjrirn umv owrwcsuponwu þO;p;Xmeol (18? 8? 2017)ae ta&mu ay;yay; luyg&e taSumi;lum;vuygon/

5/ ur;vr;xm;on ynm&y e,y,rsm;rm -

(u) vroyynm&y(Social Sciences) e,y,twu ori;? a&;a[mi;oawoe? ta&wi;ynm? Eiia&;oy? Eiiwumquqa&; bmom&yrsm; E

(c) p;ym;a&;ynm&y (Economics) e,y,twu p;ym;a&;Ei prceca&;? pm&i;ti;ynm? vra&;qi&m bmom&yrsm;

(*) oyynm&y (Science) e,y,twu "mwaA'? &yaA'? Z0aA'? owiEi en;ynm? ocsm? braA' bmom&yrsm;}}

[í a&;ygu pmzworsm;tz &i;&i;vi;vi; oabmayguapEiygrn/

quvuí ynma&;0eSu;Xmeu xwjyeon ½;pmwpapmiu xwEwwijyvyg on/

]]wuov to;o;wi wm0exr;aqmiaeaom atmuazmjyyg jrermpm Xmer wzuygarmu (2)0;wtm; &euewuov jrermpmXmeol (Matric

Exam **pmppumvEi atmipm&i;jyponumv rwvuerarv uetx) &mx;Ei twwzuwm0ecsxm;vuon/}}**[1]

azmjyyg½;pmwi]]u}}o;&e ae&mwi]]r}}uo;jci;?]]u}} o;&eae&mwi]]tm;}} uo;jci; Ei Matric Exam **[í o;xm;jci;rsm;u awU&on/** Matric Exam**on t*vy a0g[m&** Matriculation Examination **utwaumujyUy; tv,wu ac:qxm;jci;jzpon/ tv, ajymqaom pum;rsm;on ypwusr[waom Ewajympum;rsm;wiom o;oi ygon/ tp;&0ebu;Xmeu w&m;0ixwjyeaom ½;pmwi bmomjyeto;&Ly; jzpaom wuov 0ipmar;y [íorom Eiiawmu owrwjy|me;xm;aom ½;o;jrermpm ta&;tom;u vuem&m a&muygrn/**

txu azmjyyg½;pmrsm;on ½;o;bmompum;\ e,y,wi tus;r0ion ajrmujrm;vpmaom ½;pmrsm;xu ten;i,uom xwEwwijyxm;jci; jzpygon/ wuovrsm;&? oiwe;a&;&mXmeu xwjyeon pmrsm;wivn; ½;o; bmompum; to;jyponrEi ruunon pum;to;rsm;u ajrmujrm; pm awUEirn jzpygon/

]]2018-2019 ynmoiEp bUveoiwe; (yxrynmoiumv)twu Time Table **awmi;cjci;up}}**[2]

]]2019 cEp? Zev twi; Senate **wi twnjyon yg&*bUatmijrio pm&i;u jznpuay;y&e up}}**[3]

]]Higher Education Curriculum **rsm; a&;qjci;qi&m vyie;ñEi; tpn; ta0; rwwr;yg q;jzwcsursm;tay: oabmxm;rwcsu ay;yjci;up}}**[4]

pon ½;o;pmta&;tom;Ei ravsmnaom ta&;tom;rsm;u ynma&;Xmewi to;jyae onu awU&ygon/]]Time Table**}}[aom a0g[m&on]]tcseZ,m;}}[rrw i,pO tcguyi ajymaeustojzpon/]]**Senate**}}[aom a0g[m&onvn;]]ynma&;tzU}}[í bmomjyeto; wius,Ly; jzpouo]]** Higher Education Curriculum **}} [aom a0g[m& onvn;]]tqijriynmtqioi&;}} [í to;&Ly;jzpygon/**

xltjyi vuatmui,om;u txuvbu;u wijyaom ½;pmtcsUwi av;pm; oru jycsiaomalumi]]av;pm;pmjzi}}[o;onuawU&ygon/ bu,m0aooe]]av;pm; pm}} aemuwi]]jzi}} xnjci;on rm;,i;on[ynm&itququuvn; axmujy cluygon/ ¤i;u]]av;pm;pm? av;pm;rjzi? av;pm;vsu}} ponjzi Epouov o;Eion/ oaomvn;]]av;pm;pmjzi}}[yi tav;rxm;lub o;prro;paeluonu awUae&ygon/

---

[1] စာအမှတ်၊ အုပ်ချုပ်မှု(တွဲဖက်ပါမောက/ တွဲဖက်)/ ၂၀၁၉(၄၉၉၀)

[2] စာအမှတ်၊ ၃၉၃၊ ရတသ၊ကသရ/ Time Table/ ၂၀၁၈

[3] **pmtrw? 884? &wo(yg&*)2019**

[4] **pmtrw? r0g'(tpn;ta0;) 2645^2019(22336)**

jrermpmta&;tom;lum;wi t*vypum;v;rsm;u wwEior\wu&u,ii ra&;b? bmomjyeo;jci;? tov,o;jci;? em;vn&erv,on pum;v;rsm;uom 0uui;jzi xnoi;azmjyjci;wuom vyoiygon/ &&i;pjrermpum;rsm;ae&mwi t*vypum;v;rsm; ae&m0i,jci;Eiywouí q&moyarmi0u]]pwi (style)? yg0g (power)? atm'g (order)}} qaom pum;wu to;jy\aomalumi jrermpum;rsm;rm rsm;pm epemray;on/ talumi;rum;]]pwi? yg0g? atm'g}} pum;wu to;jy\ontwu]][e? tmPm? tre}} qaomjrermpum;w aysmuu,&&mvrrn jzpaomalumiaywn;}}[a&;cz;ygon/ xalumi jrermpmta&;tom;rsm;wi t*vypum;v;rsm;u txi\u;í jzpap? tv,vuíjzpap wu&u,iito;jy\jci;on jrermpum;? jrermpmayutav;rxm;&ma&murly; jrermpum;to;tEe;rsm; wjzn;jzn;Ei aysmuu,vmEiygon/

c\io;oycsu

jynaxmiporw jrermEiiawmwi jrermpmon Eiiawmu owrwjy|me; xm;aom ½;o;pmjzpygon/ xalumi ½;o;pmu a&;om;&mwi Eiiawmuowrw jy|me; xm;aom a&;x;owy? a0g[m&ziqcsuwEitn vuema&;om;oiygon/ a&;x;owy reueap&e? a0g[m&to;tEe;rsm;u wusreuepm to;jy\Ei&e twuvn;jrermpmtz\u xwa0aom jrermpmv;aygi;owyusr;rsm;? jrermo'gpmtyrsm;Ei jrermtb"mewwi yg&on twi; vuema&;om;oiygon/

jrermpmta&;tom;lum;wi t*vypum;v;rsm;u wwEior\wu&u,ly; a&mra&;b? bmomjyeo;jci;? tov,o;jci;? em;vn&erv,on pum;v;rsm;uom 0uui;jzi xnoi;azmjyjci;wjzi a&;om;oiygon/ Eiijcm;a0g[m&rsm;u tb"me xwi teuziqEi&e\u\;pm;lu&ygrn/ tb"mewi teurziEir e;py qavsmon to;tEe;rsm;uom o;oiygon/ xuolvuem aqmi&uromv\i pjrermpum;u tav;xm;&ma&murn[,qygon/ ½;o;bmompum; to;jy\aom tcg pbmom pum;u pcsepñe;Eitn wuspmaqmi&uEijci;jzi ½;vyie;rsm; aqmi&u&mwivn;yíwusaocsmr&vmygrn/ ouqi&m wm0ectz\tpn; (jrermpmEi bmompum;0;p;Xme)u owrwjy|me;xm;aom ½;o;jrermpm ta&;tom;u vuem&ma&murn[vn;,qygon/

e*;

þpmwr;on\y;jynpaom pmwr;wpapmi r[wonwi bmompum; xe;or;rwi wppwp&maom taxmutuu ay;Eivrrn[ar\mvirygon/ pmayjrir vrs\;wirn? pmayaysmuu vrs\;aysmurn[a&;uq&;pum;rsm;&cygon/ rsuarmu acw tajctaewi pmayraysmuatmi? trea&muatmi xe;or;apmia&mu&rnrmEiiom;wi;\ wm0eyijzpygon/

u|r;u;pm&i;

jrermbmom

uav;? a'guwm/ (2008)/ *v/rbmomaA'a0g[m&rm;tzil* &eue? ynmweaqmiyEywu/

ciri?armi("Ejz|L)/ (2010)/ *Epwpaxmic&;u/ jzwoe;caom ul|Eyw/l/jrermpm/* &eue? y* yEywu/

ciri?armi("Ejz|L)/ (2012)/ *½;o;/jrermpma&;om;en;/* &eue? wa';yEywu/

poi;vi?0; (yxrau|m)/ (2016)/ *jrermpmz|u/q;o/r|m;/* &eue? qvmbtryEywu/

jynaxmiporwjrermEiiawm/ (2008)/ *z/pn;y/tajcc0ya'(2008 cEp)/* jye|um;a&;0e|u;Xme? yEya&;Ei xwa0a&;0;p;Xme/

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၁၂)။ ***မြန်မာစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်း***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၅)။ ***လူမှုဘာသာဗေဒသဘောတရား***။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၅)။ ***ဘာသာစကားသုတ***။ ရန်ကုန်၊ ဓူဝံစာအုပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ ***သုတေသနဟူသည်***။ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝဏ်စာပေတိုက်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Swann, J., A. Deumert,T. Lillis and R. Mesthrie. (2004). ***A Dictionary ofSociolinguistics.*** Edinburigh: Edinburigh University Press.

Wardhaugh, R. (2006). ***An Introduction to Sociolinguistics.*** Fifth edn. Oxford: Blackwell Publishing.

အင်တာနက် အကိုးအကား

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Standard_language.

https://www.quora.com.what's the different between an official language and a national language.

http://www.moe.gov.mm

သတင်းစာ

ကြေးမုံ၊ (၁၅၊ ၆၊ ၂၀၁၉)

ကြေးမုံ၊ (၁၈၊ ၆၊၂၀၁၉)

ရုံးစာ

စာအမှတ်၊ ၅(၂၉)/ အားကစား/ ဝကရ

စာအမှတ်၊ ၃၉၃၊ ရတသ၊ကသရ/ Time Table/ ၂၀၁၈

စာအမှတ်၊ ၈၈၄၊ ရတသ(ပါရဂူ)၂၀၁၉

စာအမှတ်၊ မူဝါဒ(အစည်းအဝေး) ၂၆၄၅/ ၂၀၁၉(၂၂၃၃၆)

စာအမှတ်၊ အဆင့်မြင့်/ နပတ/ မူဝါဒ(နခဆ–၁)၂၀၁၇(၄၇၂၇)

စာအမှတ်၊ အုပ်ချုပ်မှု(တွဲဖက်ပါမောက္ခ/ တွဲဖက်)/ ၂၀၁၉(၄၉၉၀)

လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာရုံး၊ မကွေးမြို့ (၉၊၆၊၂၀၁၅)

jrermvemrnEi pum;aygi;zUjci;

vieeci*

pmwr;tuO;

þpmwr;on jrermvemrnrsm;u bmomaA'ynm? pum;aygi;zUjci;[aom bmom aA'ot&jzi avvmwijyxm;aompmwr;jzpygon/ pum;aygi;zUjci;wi emrpum;aygi;emrn? tx;jypum;aygi;emrn? O;aqmirygaom pum;aygi;emrn? Bu,mpum;aygi;emrn[í u@av;ccum avvmwijyygon/ þpmwr;u avvmjci;jzi jrermbmompum;\ oijyivuPmEi jrermbmompum;zew;r*P&nu csiwu Eirn jzpon/

aomcsua0g[m&rsm;- jrerm? vemrn? pum;aygi;? emr? Bu,m/

1/ e'ge;

y*acwrpí ,aeacwwiatmi jrermvemrnzUyrsm;u avvmunaomtcg emrnpum;v;zUywUrm pw0ipm;z,aumi;vonu awU&ygon/ jrermvemrnrsm;u bmomaA'ynm? pum;v;zUy½axmijzi avvmontcg emrnpum;v;ym;jci;Ei emrnpum;aygi;zUjci;[í 2yi;xyrawU&&ygon/

þoawoepmwr;twu tavvmcemrnrsm;u ausmupm? ripm? jzwx;? alu;tw...pona&;pmtzzrvn;aumi;? owi;pm? *sme,? r*Zi;...pon pmay trsK;rsK;? r',mto;o;Ei vre,y,t&y&ywrvn;aumi;&,avvmygon/ paqmi;&&aom tavvmcemrnrsm;u pum;aygi;zUjci;ot&jzi avvmygon/ xolavvm&m wi q&mBu;O;azarmiwi? q&mBu;vore? q&mrBu;a':oe;aqEi q&mBu;a'guwm ciat;w\oawoersm;Eiycsusursm;jzi csex;avvmygon/

2/ oawoear;ce;Ei oawoejyó emrsm;

jrermvemrnEipum;aygi;zUjci;u pppavvmaomtcg atmuygoawoear;ce;rsm;ay:xuvmygon/

(1) pum;aygi;zUjci;[ontb,en;/

(2) jrermpum;aygi;zUjci;wi trsK;tpm;rnr\&oen;/

(3) jrermvemrnzUpn;ywi pum;aygi;zUjci;&ygoavm/

(4) &v\i jrermvemrnzUpn;ywi pum;aygi;trsK;tpm;tm;v;&ygoavm/

---

* **vuaxmuuxu? jrermbmomXme? &eueEiijcm;bmomwuov/**

(5) acwtququ& jrermvemrnrsm;wi pum;aygi;zUjci; &Eiygoavm/

txuyg ar;ce;Ei jyóemrsm;u tajz&m&e pum;aygi;zUjci;Ei ouqiaom jynwi;? jyny ynm&irsm;\ bmomaA'avvmrqi&mpmtyrsm;u zw½avvmygon/ xaemu tavvmcjrermvemrnrsm;u a&;pmtzz? pmaytrsK;rsK;? r',mto;o;Ei vr e,y,t&y&ywr tcsutvu aumu,ygon/ þwizw½avvm&mr &&vmaom en;emrsm;? taw;tjrirsm;jzi aumu,xm;aom jrermvemrnrsm;uavvmum pmwr;yg ar;ce;Ei jyóemrsm;twu pppajz&mom;rnjzpygon/

3/ pppavvmcsursm;

3? 1/ pum;aygi;**(compound word)**zUjci;

bmomaA'oabmt& pum;v;zUy (morphology**)wi pum;v;½yajymi;jci; (**inflection**)? pum;v;ym;jci; (**derivation**) Eipum;aygi;zjci; (**compounding**) [íorsK; &on/ bmompum;rsm;wi pum;v;zUy orsK;&aomvn; bmompum;uvuíorsK;v; aomvn;aumi;? wprsK;EprsK;aom vn;aumi;&Eion/ &&mwivn; ten;trsm; ujym;Eion/ a,b,stm;jzi pum;v;½yajymi;jci;Ei pum;v;ym;jci;on bmom pum;ay:rwníujym;on/ pum;aygi;zUjci;ur rnonbmompum;wirq &Eion/**

3? 2/ pum;aygi;zUjci; trsK; tpm;rsm;

pum;aygi;qonrm wpcxuruyaom ½yo;½y&i; (free morpheme**)wjzi aygi;pyzUpn;xm;on pum;v;rsK;u qvygon/ wpcxuruaom pum;½;rsm;u aygi;pyjci;jzi pum;aygi;jzpvmayrn/ pum;½;on emr? Bu,m pum;v;rsm;jzpUy; xyrcpwír&onpum;v;u pum;½; [ac:jci; jzpon/ pum;½;rsm;u pum;aygi; jzpatmi aygi;py&mwi owrwxm;on ta&;Bu;on rwausmu(2)c &ygon/**

(u) pum;½;rsm;u y'pyyw(close juncture**)jzi aygi;py&v\i**

(c) aygi;pyxm;aomtpwtyi;wpccon o;jcm;r&ywnEicv\i pum;aygi;

[íynm&irsm;u owrwuon/ xrwausmu(2)con ta&;Bu;on[ynm&irsm;u vucuon/

q&mBu;ri;vwur pum;½;(2)con y'pyywEipyr pum;aygi;[owrw on/ y'pyywEirpyv\i pum;aygi;rjzp[,qygon/

Dr. K. Forbes **ur** Compound Noun in Burmese **wi**

pum;aygi;tjzp y'pyxm;on tpwtyi;Epcon y'pyywEipyon jzpap? rpyonjzpap? xpyxm;on tpwtyi;(2)c teuwpyi; wn;o;r&v\i wpen;tm;jzi o;jcm;r&ywnEiv\i pum;aygi;[

owrwon/ om"u- vpva0; [on pum;v;av;v;ygon tpwtyi;wi vpEiva0;u Epyi;yi;ly;cvuygu vp[on pum; v;u ououco;í &aomvn; va0;urououco;ír&yg/ vp Eicly; va0;on o;jcm;r&ywnEiyg/ xalumi vpva0;u pum; aygi; [owrwon/

(JBRS L, ii, pp. 1967, December, 195-221)

jrermpum;wir y'pyywEipyr pum;aygi;[owrwon rwausmuon cucrrsm; &ygon/ talumi;rm jrermpum;wi pum;aygi;[owrwon pmay? wi;jyntp &onpum;v;rsm;on y'pyyirsm;jzpaomalumi jzpon/

3? 3/ jrermpum;aygi;zljci; t rsl; t pm;rsm;

jrermbmompum;wi pum;aygi;trsl;rsl; &ygon/ emrpum;aygi;? tx;jyl pum; aygi;(subordinating compound**)? 0;aqmirygaompum;aygi; (**headless compound**)? 8u ,mpum;aygi;(**compound verb**) w jzpygon/**

emrpum;aygi;/ / emrpum;aygi;u trsm;tm;jzi tpwtyi;(2)cr (4)ccex aygi;py ly; pum;aygi;zlav&ygon/ tpwtyi;(2)caygi;pyon emrpum;aygi; ursm;ygon/ om"u -

emr + emr

qy + ur; = qyur;

tvm;w rb? pmay? Zmwy? armiEr ponom"ursm;wi emrpum;u Epc aygi;on twu emrpum;aygi; jzpom;on/ txuygpum;aygi;rsm;on yg0iontpwtyi;t& tlyliaygi;py&onu awl&on/ wpcu wpcxuyly;erjci; jrijci;r&b t"ym, ay:viatmi tlyliaygi;pyjci;jzpon/

xpum;v;rsl;twurwausmurm pum;v;wpv;Eiwpv;lum;wi Ei(e) xn lunjci;jzpon/ Ei xní&ontwu we;waygi;pyjci;jzpojzi xpum;v;u tlyipum;aygi;[ac:on/ om"u- qyEiur;? rEib? pmEiay? ZmwEiy? armiEi Er/

tx;jylpum;aygi;/ / emrpum;v;Epcaygi;pyontcg a&lupum;v;u aemuu pum;v;u tx;jylontwu tx;jylpum;aygi;[ac:on/ tx;jylpum;aygi;rsm;wi pum;v;wpcu wpcu tx;jylygon/ rnonpum;v;u rnonpum;v;u tx;jyl on[í wi;wmaomrwausmuwi rnontpwtyi;u tpm;x;vuontcg t"ym,o;jcm;jzprom;b o'gtaetxm; ajymi;rom;on ulunaom rwausmurm ta&;ygon/ rnontpwtyi;u t&i;cjzponu lunjci;jzpygon/ om"u- aq;qi - aq;qiwi t&i;crmqijzpon/

tcsUpum;v;rsm;u ynm&iwu aemuqutaejzi ,ontwu pum;ym; [ac:on/ tcsUynm&iwur emr (t ygonemr)[,qum aumi;r? vwvya&;? q;jzwcsu? use;rmjci;wwi tr? ta&;? tcsu? tjci; [,ontcg emr jzpom; ontwu pum;aygi; jzpom;ygon/

O;aqmirygonpum;aygi;/ /emrEi Bu ,maygi;&mwi x;jcm;onobm0rsm;vn; &on/ O;aqmirygonpum;aygi;rS;jzpon/ om"u - lcapmi? ausmi;ty? xri;csu? vueuui? trxr;? yui/ þpum;aygi;rsm;wi yg0iaomBu ,mrsm;jzi aqmi&uo? jyKvyorsm;uazmjyontwu emrpum;aygi; [,&rnuo jzpon/ olaom pum; aygi;csi;waomvn; teut"ym , oua&muyrwalumi; awU&on/ t"ym , t& pO;pm;v(i lcapmipum;v;wi lcuvn; t"ur[w? apmi uvn; t"ur[wyg/ o uomqvygon/ olaom þpum;v;wi orygyg/ þonutaemuwi; bmomaA' ynm&irsm;u O;aqmirygaompum;aygi; [owrwon/ a&Uemru aemuemru tx; rjy? o;jcm;wppwpa ,muu &nñe;ygon/ wpen;tm;jzivn; Bu ,muemrtjzp ajymi;o;on[,qEiygon/

Bu ,mpum;aygi; / /Bu ,m(2)v;u wo;xm;aom pum;aygi;jzpon/ tjyKtr (2)cu wpKyKieuaqmi&uonu Bu ,m(2)cjzijyon/ om"u - ajymq? aqmi&u? jyKvy? quo ,? oe&i;? xe;or;? w;rw? uce/

Bu ,m(2)cwi a&UBu ,m(a&Uom;Bu ,m)u yxrtjyKtrujyKy; y"meBu ,mjzp on/ aemuBu ,mu 'w ,tjyKtru jyon/

xjyi a&Uom;Bu ,m (proverb) Eiy"meBu ,m (main verb) ujyonpum;aygi; vn;&on/ om"u-

a&Uom;Bu ,m	+	y"meBu ,m
om;		0,
vu		jy
c;		ajy;

þpum;aygi;rsm;rm qvcsiaomtaUumi;t&mwpcjynpap&e Bu ,mEpcw o;xm;jci;jzpon/ a&Uom;Bu ,mu tx;jyKBu ,m (adverbial verb) [tcsU ynm&irsm;u ac:ygon/ om;0 ,[aom pum;v;wi a&UBu ,mom;u aemuBu ,m 0 ,utx;jyK on/ a&UBu ,mu aemuy"meBu ,mxu teut"ym , yus ,om;on/ xtw ajy;jri? om;awU? 0iajym pon pum;v;rsm;on tx;jyKoabmygon/ wu½u t"ym , r[wb wipm;ont"ym , jzpon/ tajympum;rsm;wi 'reuw ,aumi;? 'aumi oyq;? 'aumivwaumi; [aomto;rsm;wi yíomont"ym ,jzi w ,? oy?

vwuo;ygon/ Bu,mpum;aygi;rsm;wi Bu,mEpc(a&Bu,mEiy"meBu,m)uwo; aompum;aygi;rsm; rsm;pm&ygon/

Bu,m + Bu,maxmu(auxiliary verb) - jrermpum;wi Bu,maxmursm;pm &ygon/ Bu,m \t"ym,u yly;jynpom;ap&e taxmutyjy\onpum;u Bu,m axmu[ac:on/ jrermpum;omru ta&Uawmitm& rS;½;wbmompum;wi Bu,m axmu to;&onu awU&on/ Bu,mEi Bu,maxmu aygi;xm;onu pum;aygi;[ynm&irsm;u,qon/ tcsUynm&iur Bu,mEi Bu,maxmuaygi;xm;onwi Bu,maxmuu pum;aygi;ypn;[,qv\i pum;a&m(Bu,mym;) jzpom;ygon/

tcsKBu,maxmuon rrbmom Bu,mtjzpo;Eion/ Bu,mwpcon tjcm; Bu,mEiwo;v\i taxmutyjy\ontwu Bu,maxmu jzpom;on/ om"u - Ei? oi? &? 0/ Ei qonpum;v;on pr;aqmiEionqon t"ym,jzi Bu,mtjyn jzpon/ Ei u Bu,maxmutjzp pr;aqmiEion tcita&;&ont"ym,jzivn; o;on/ om"u - u\eawm pmar;yajzEion/

tcsKpum;v;wi Bu,mEi Bu,maxmu ujym;atmio;&mwi r onta&;yg on/ pm;aumi;on? pm;raumi;b;wi aumi; on Bu,mjynjzpon/ rpm;aumi;b; wi aumi; on Bu,maxmu jzpon/ pm; Ei aumi; Bu,mlum;wi r 0ií&on/ o;onto;uvuly; Bu,mjynor[w Bu,maxmu[oEion/ ' uvm;xi topuav;u xilunr,wilunon Bu,maxmujzply; owlupm;wmu xilun r,wi lunon Bu,mjynjzpon/ Bu,maxmuu Bu,mtjzp,qv\i Bu,mpum; aygi;jzpon/

emraygi;Bu,m - emr + Bu,m = emraygi;Bu,m - a&cS;? xri;pm;? r;&m? avwu ponwon emrEi Bu,maygi;xm;on emraygi;Bu,m jzpon/ Bu,mu tajcjyKy; emrEiwontcg Bu,m\tmeoi&on Bu,mpum;v;jzpontwu Bu,m pum;aygi; [,q&on/

þen;tm;jzi jrermbmompum;wi emrpum;aygi;? tx;jy\pum;aygi;? 0;aqmi rygaompum;aygi;? Bu,mpum;aygi;rsm;&ygon/ txuygot&rsm;jzi jrermvemrn pum;aygi;rsm;u avvmwijyygon/

3? 3/ jrermpum;½;emrn

jrermpum;aygi;emrnrsm;u ravvm? rwijyrt&i;cjzpon jrermpum;½; emrn rsm;u 0;pmwijyvygon/ jrermbmompum;on pum;wpv; towpcsu xuaom {u0Pbmompum; trS;tpm;jzpontm;avsmpm towpo({u0P) emrnrsm;rm a&;y*acwumvuyi pwixe;um;con/ ,aexwivn; r½;Eiatmi acwpm;ae on/ towpo({u0P)emrnrsm;rm ½;½;&i;&i;Ei ac:&v,uojzi jrermw EpEp

lculcu o;lu [ewon/ emrna&UquEi vn;aumi;? a&Uqurygb vn;aumi; o;wwluon/

towpo({u0P)emrnrsm;on pum;½;rsm; jzpluon/ pum;½;rsm;u ½yo; ½y&i;wpcwn;jzi wnaqmuxm;aomvn; 0Pta&twurmr wpcxu yívn; &Eion/ 0Pwpcxuyaompum;v;w\0Prsm;lum;ü rnontjcm;,ep (unit)rS;r rjzpEiyg/ 0Ptptp0uvn; ajymi;vr&Eiyg/

pum;½;wpo({u0P)emrnrsm;

trS;om;		trS;or;	
y*acw			
igusL-iusL	(y 75 c? 12)	ttpm-tpm	(y 152? 25)
iu-iu	(y 147 u? 20)	tp-tp	(y 387 u? 2)
igcsi-icsi;	(y 149? 7)	tpmi-tpi	(y 39? 16)
iglir-ilir;	(y 5? 7)	t0nl0-tnl	(y 212? 18)
igp-ip	(y 286? 22)	tawmi-tawmi	(y 376? 13)
yi;,acw			
igu,-iu	(y 450 u? 5)	tu-tu	(y 405 u? 15)
iguse-iuse	(y 392? 20)	t0c,-tac;	(y 297? 17)
igc,-iac;	(y 294? 30)	ttapmi-tapmi	(y 404? 50)
igqe-iqe	(y 392? 7)	tq-tq	(y 294? 28)
ti;0acw			
igi,-ii,	(y 393? 5)	tx,-tax;	(y 393? 8)
igpr-ipr;	(y 391? 12)	ty-ty	(y 391? 25)
igp,-iap	(y 391? 6)	tre-tre	(y 391? 32)
igaxmi-iaxmi	(y 393? 12)	tv-tv;	(y 393? 9)
igaygu-iaygu	(y 391? 5)	t&i-t&i	(y 391? 21)
ue;abmiacw			
armiavmu	(aemiawmBu;b&i)	r,om (tavmi;b&m;or;awm)	
armi&	(qijzL&ib&i)	r,ty (tavmi;b&m;or;awm)	
armi0i;	(b;awmb&m;)	r,E (ppui;ri;rz&m;)	

armici (om,m0wri;) r,o (ri;we;ri;rz&m;)
armivi (ri;we;ri;) a':ar; (q&mawmO;A"\r,awm)

uveacw

iu (a&w*alu;tw) rlu, (a&w*alu;tw)
ucg (a&w*alu;tw) rc (a&w*alu;tw)
armicsr (a&w*alu;tw) rlc (a&w*alu;tw)
0;p (a&w*alu;tw) rp (a&w*alu;tw)

rsuarmuacw

0;oe a':lue
0;wi a':pe;
armixi a':lun
0;om a':ce
0;pe a':ax;

pum;½;Epo('0P)emrnrsm;

trsl;om; trsl;or;

y*acw

iguv-iuv (y151?12) t0pum-tpum; (y212?11)
igu[m-ic0g (y76?24) tuew-tuw; (y29?4)
igc&-ic&; (y198?10) ttlucy-tlucy (y78u?13)
igw½sm-iw&m; (y78u?25-26) ttpuqy-tpuqy (y73?34)

yi;,acw

icsom-icsr;om (y390?38) twiwr-twi;wr (y451?30)
ipuqy-ipuqy (y440u?5) trppui-tppui; (y469u?12)
ipilu,-ipilu, (y445u?5) tEv-tEv; (y409c?12-13)
igwaumi-iwaumi; (y396c?9-20) twv-t'v (y451?10)

ti;0acw

igwiyi-iwiyi	(y 391?4)	towi-towi	(y393?9)
igpnpr-ipn;pr	(y 393?5)	tom,m-tom,m	(y391?2)
igowi-iowi;	(y 393?4)	tpilu,-tpilu,	(y393?14)

ue;abmiacw

iuav;	(ue;abmiqu?246)	ruv	(a&pu? 76)
icsr;om	(ue;abmiqu?29)	ruon;	(a&pu? 63)
iyvy	(ue;abmiqu?248)	rueum	(a&pu? 35)
ipnyi	(ue;abmiqu?247)	r"0,	(a&pu? 53)
injr	(ue;abmiqu?246)	r&r	(a&pu? 30)

uveacw

armiyvi;	(a&w*alu;tw)	r,Ei;q	(a&w*alu;tw)
uyawmu	(a&w*alu;tw)	r,cvw	(a&w*alu;tw)
0;ua&m	(a&w*alu;tw)	rq;&p	(a&w*alu;tw)
armipysp	(a&w*alu;tw)	ralu;r	(a&w*alu;tw)
uc&m	(a&w*alu;tw)	rluu½;	(a&w*alu;tw)

rsuarmuacw

armiciri	rjrwE;
wiw,	ruaum
armi,,	raejcn
&&i	rcsr;om
0;wmaw	rw,wm
	rxoi;

jrermvemrnrsm;rm pum;½;emrnrsm;rwpqi wpcxuruyaompum;½;rsm;u aygi;pyzUpn;xm;aom emrnpum;aygi;rsm;vn;&onu avvmawU&&ygon/ jrerm vemrnpum;aygi;rsm;wi emrpum;aygi;emrn? tx;jyypum;aygi; emrn? 0;aqmi rygaompum;aygi;emrn?su,mpum;aygi;emrnwu avvmawU&&ygon/

3? 4/ jrermpum;aygi;emrnrsm;

3? 4? 1/ emrpum;aygi;emrn

jrermwlon emrpum;aygi;emrnrsm;u tpwtyi;(2)cEi txu aygi;pyzUpn; wwluon/ tpwtyi;(2)caygi;pyonemrnu rsm;ygon/ q&mr3u;a':lue Ei a'guwm&&w\ a&w*apwawm3u;r alu;twrsm;pmtyyg a&w* apwawm3u; \alu;twurn;emrnrsm;wi atmuygtwi; txit&m;awUEion/ om"u -

trS;om;	**trS;or;**
]uausmuc	**raus;0**
uausmuwi	**rlumap**
armilumci	**raiñe**
iye;0	**raixy**
iy;aumi	**rpm0**
armipez;	**ree;pe**
uy;0	**rEi;cu**
0;a&v	**rEi;&n**
ujrEp	**rEi;r**
ujra&mi	**rEi;z;**
ua&us;	**rb;ap**
ua&lum	**rri;E,**
armia&yi	**rjr&u**
a&AS;i;	**rjr0**
0;a&r;	**ra&*P**
0;a&armi	**ra&wi;**

0P(2)cxuyízUxm;aom emrpum;aygi;emrnrsm;uvn; a&w*apwawm3u; ralu;twrsm; pmtywi atmuygtwi; awUEiygon/ om"u -

trS;om;	**trS;or;**
]uaumiuav;	**w½wr**
uacgi;uav;	**r'i;uav;**
armiac;uav;	**ree;uav;**
upmuav;	**rywcav;**
uyp0;0	**rzuav;**
0;y;uav;	**rri;uav;**

armiarmia&Z rr0gz;
uri;uav; rvruav;
u&iuav; abbrjr} (2007?207-237)

,aeacwwiawU&aom 0gqr;0; [on r emrnrs;rm 0gZr;0;[í toajymi;aom 0Pav;v;? emr(2)c? (3)cygon emrpum;aygi; jzpygon/

xjyi emrEpcxuruaygi;pyxm;aomemrnrsm;vn;awUEion/om"u-

trs;om; trs;or;
o&eaeri; ciaomwmri;
nnri;armi a[rmeuu
be;tmuma0, yie'armi

Bu,m + Bu,m + emrjzi zUpn;xm;aom emrpum;aygi;emrnrsm;vn;awUEion/om"u -

trs;om; trs;or;
&&ip; ñeU 0i; 0i; ar
vi; vi; armi jri jri oZi
ce xn uu p; jyn oZi

Bu,m + Bu,m + Bu,m + emr jzizUpn;xm;aom emrpum;aygi;emrnrsm; jzpaom eeciaZm? ee0i;a&? jzLjzLausmoe; [aomemrnrsm;vn; awUEion/

Bu,m + Bu,m + emr + emr jzizUpn;xm;aom xuxur;0;[aom emrnrs;? Bu,m + emr + emr jzpaom jriarmiarmi? x;cici [aomemrnrs;vn; awUEion/ emr + emr + emr + Bu,m jzpaom ooE,at; [aom emrnrs;vn; awUEion/

aE;aE;csz, [aomemrnuo Bu,m + Bu,m + Bu,memr zUpn;xm;aom emrnrs;uvn; x;x;jcm;jcm; awU&on/ emr + Bu,m + Bu,mjzpaom a'0oepi [aomemrnrs;vn; awUEion/ xjyi emr + emr + Bu,mjzpaom ciarmix;? cicix; [aom emrpum;aygi;emrnrsm;vn; awUEion/

3? 4? 2/ tx;jyypum;aygi;emrn

emrpum;aygi;emrnrsm;rm tx;jyypum;aygi;rsm;vn; jzpEion/ y*acw? yi;, acwu emrnrsm;rm atmuygtwi; awUEion/ om"u -

trs;om;		trs;or;	
icsz	(y 147 c? 18)	tcspr	(y 212? 12)
ize;jyn	(y 50? 20-21)	tze;vw	(y 392? 25)
ize;aE;	(y 265? 25)	tEm;y	(y 444 c? 7)

3? 4? 3/ O;aqmirygaompum;aygi;emrn

O;aqmirygaompum;aygi;emrnrsm;uvn; y*acw? yi;,acwu emrnrsm;wi rsm;pm awU&on/ om"u -

trsK;om;		**trsK;or;**	
iawmixi;	**(y 286? 23)**	**tyizm**	**(y 39? 15)**
iyiwn	**(y 130? 31)**	**tzuqw**	**(y 216? 39)**
ye;&eBu;	**(y 248? 12)**	**tausmi;on**	**(y 393? 9)**
vuon;x;	**(y 387 u? 2)**	**tausmi;apmi**	**(y 393? 9)**

þemrnrsm;wi iawmixi; qygu awmi uvn; t"u r[w? xi; uvn; t"ur[wyg/ o uom qvygon/ xtw tyizm rmvn; yi u t"ur[wyg/ zm uvn; t"ur[wyg/ o (jyKvyo)uom qvygon/ olaom xpum;v;rsm;wi orygay/ þonu taemuwi;ynm&irsm;u O;aqmirygaompum;aygi; [owrw luygon/ jrermvemrnrsm;wi O;aqmirygaomemrpum;aygi;emrnrsm;tjzp avvm awU&&ygon/

3? 4? 4/ Bu,mpum;aygi;emrn

jrermvemrnrsm;rm Bu,m(2)caygi;xm;aom Bu,mpum;aygi;emrnrsm; &ygon/ y*acwuwn;u tveto;rsm;av&yu atmuygtwi; awUEiygon/

om"u -

trsK;om;		**trsK;or;**	
iaumi;p	**(y 286? 3)**	**taumi;,O**	**(y 156? 13)**
iatmixi	**(y 146? 9)**	**ta&mujyn**	**(y 417? 13)**
itypy	**(y 75 c? 15-16)**	**tjyny**	**(y 156? 13-14)**
iatmijyn	**(y 76? 36)**	**tye**	**(y 212? 9)**
ia&mup	**(y 76? 38)**	**ty&**	**(y 212? 19)**

rsuarmuacwwivn; atmuygtwi; awUEion/ om"u -

trsK;om;	**trsK;or;**
atmi[e;xu	**pjrwE;a0**
ausm&atmi	**rrjriatmi**
wixe;Ei	**x;x;ausmp;**

xjyi iou&n uo emr ou Ei Bu ,m &n waom emraygi;Bu ,mrsm;rm Bu ,mu tajcjyUy; emrEiwontwu Bu ,m\ tmeoi&aom Bu ,mpum;v; jzpon/ xalumi Bu ,mpum;aygi;[,q&on/ jrermw\ a&;umvuwn;u xolaomemraygi; Bu ,m jzpon Bu ,mpum;aygi;emrnrsm; tveacwpm;on/ om"u -

trsK;om;	trsK;or;
ivuwu (y 182 u? 5)	tvuw (y 102? 11)
i&ium; (y 194? 39)	trsuus, (y 29? 15)
i&iwn (y 76? 25)	trsua`r; (y 4? 19)
i&eatmi (y 78 u? 22)	trsuv (y 50? 18)
i&yc (y 74? 3)	tarmirsm; (y 78 u? 24-25)

þwi yi;,acwüawU&aom 0Pav;v;yg

upatmijri (y 474? 12)

[aom emraygi;Bu ,m Bu ,mpum;aygi;emrnrsK;rm awU&cygon/

rsuarmuacwwivn; emraygi;Bu ,mjzpaom Bu ,mpum;aygi;emrnrsm; tve rsm;ygon/ om"u -

trsK;om;	trsK;or;
&eatmi	arjri
aeatmi	&iaEmi;
be;xu	cip;r;

pum;aygi;emrnrsm;on pum;½;xu pum;v;yrsm;vmontavsmu t"ym, yku ,ly; pw0ipm;z, yaumi;ygon/

lcliO;oycsu

jrermbmompum;& jrermvemrnpum;v;zUyuavvmontcg emrnpum;v; ym;jci;Ei emrnpum;aygi;zUjci;wu awU&&ygon/ jrermvemrnrsm;u bmomaA' ynm&ycwpcjzpaom pum;aygi;zUjci;½axmir avvmontcg &&vmaom oawoe tajzrsm;rm

(1) pum;aygi;zUjci;[on wpcxuruyaom ½yo;½y&i;wjzi aygi;py zUpn;xm;jci; jzpygon/

(2) jrermpum;aygi;zUjci;wi emrpum;aygi;? tx;jylpum;aygi;? 0;aqmi rygaom pum;aygi;? Bu ,mpum;aygi;[í jrermpum;aygi;trsK;tpm; 4 rsK; &onu avvm awU&&ygon/

(3) jrefrmvefmrnfrsm;u avvmaomtcg pum;½;emrnfrsm;u tajccHy; xyr aygi;py rnac:aom pum;aygi;emrnfrsm;&onu avvmawU&&ygon/ xlaumi jrefrmvefmrn zUpn;ywi pum;aygi;zUjci;&onu avvm awU&&ygon/

(4) jrefrmvefmrnfrsm;wi emrpum;aygi;emrnf? tx;jyKpum;aygi;emrnf? O;aqmi rygaom pum;aygi;emrnf? Bu,mpum;aygi;emrnf[í jrefrmemrn pum;aygi;trsK;tpm;4 rsK;&onu avvmawU&&ygon/

(5) acwtququ jrefrmvefmrnfrsm;wi pum;aygi;emrn trsK;tpm;tm;v;&? r&u jrefrmpum;aygi;zUjci;½axmifravvmontcg acwwi;wi pum;½;emrnfrsm;&aeHy; wpacwpwi pum;aygi;emrn trsK;tpm;tm;v;&&e &mciEe;en;yg;onu avvmawU&&ygon/

txuyg oawoear;ce;Eijyóemrsm;\ tajzrsm;rm ,coawoetaejzi avvmawU&csu jzpHy; aemioawoersm;wi quvuawU&&evn;armvirygon/

jrefrmvefmrnzUpn;ypeptrsK;rsK;u rnolyiawU&aomvn; a&;jrefrmBu;rsm;Ei rsuarmuacwjrefrmw tm;v;on emrnfrn&mwi tueftow tcsKytcs,r&? pwap ov vwvwvyvyEi wiw,qe;lu,pm rncsiov rnEipr;&luyrm jrefrm wprsK;om;v;\ x;jrwaom*P&nyijzpygon/

e*;

þpmwr;u &&ontcsetwi;twmtwi; tjynpq;jzpatmi tpr;ueBuK;yr; aqmi&uxm;ygaomvn; a&Uquíaqmi&u&rnoawoersm;pm use&aeygao;on/ jynponxu yrjynpaumi;reatmi aqmi&u&e vtyaeygao;on/ ,cpmwr;on jrefrmbmompum;? jrefrm,Oaus;ravvma&;twu taxmutujyKvrrn[,lunygalumi;wijy&i;e*;csKyygon/

usr;u;pm&i;

jrefrmbmom

lue? a':?Ei&&?a'guwm/ (2007)/ *a&w*apwawmu;ralu;twrm;*/ &eue? ori;oawoeO;p;Xme/

ciri? armi("EjzL)/ (1997)/ *pum;or'&mpmor'&m* / &eue? wuvr;pmay/

ciri? armi("EjzL)/ (2001)/ *wpo/ Epo/ o;av;o* / &eue? "Opmay/

ciri? armi("EjzL)/ (2013)/ *bmomEipmay?pmayEibmom*/ &eue? uaumOw&npmay/

ciat;? a'guwm?Ei atmijriO;? a'guwm/ (2010)/ *oawoetajccoawoeyp?* ('Bur)/ &eue wuov? jrefrmpmXme/

lir;armi? O;/ (1972)/ *a&;a[mi;jrefrmausmupmrsm; (yxrw)*/ &eue? a&;a[mi;oawoeO;p;Xme/

lir;armi? O;/ (1982)/ *a&;a[mi;jrefrmausmupmrsm; ('w,w)*/ &eue? a&;a[mi;oawoeO;p;Xme/

\ir;armi? 0;/ (1983)/ ***a&;a[mi;jrermaumupmrm;(ww, w)/*** **&eue? a&;a[mi;oawoe0;p;Xme/**

\ir;armi? 0;/ (1998)/ ***a&;a[mi;jrermaumupmrm; (pwww)/*** **&eue? a&;a[mi;oawoe0;p;Xme/**

\ir;armi? 0;/ (1998)/ ***a&;a[mi;jrermaumupmrm; (yírw)/*** **&eue? a&;a[mi; oawoe0;p;Xme/**

pe0i;(vx-)/ (2006)/ ***ee;pum;re;pum;jrermw&jrermpum;/*** **&eue? vi;0;pmay/**

'vbe;/ (2013)/ ***tbb0tbta/umi;wapwapmi;*** **('\ur)/ &eue? e0a';pmay/**

jrermpmtz\/ (1991)/ ***jrermtb"me/*** **&eue? jrermpmtz\0;p;Xme/**

reee;r[m&mZ0iawm\u;? o;waygi;/ **(2008)/ &eue? o[&wempmay/**

&Erwausmxi/ (1965)/ ***a&p\u/cawmjzwx;/*** **&eue? [om0wyEywu/**

a&Oa'gi;? q&m\u;/ (1968)/ ***wpouwmrwwr;Ei/taw;tac:rm;/*** **&eue? tvrmpmay/**

oe;aq? a':/ (1980)/ ***jrermbmompum;jrermausmupmpmwr;aqmi;yg;/*** **&eue? bmomjyeEi\ pmty xwa0a&;Xme/**

t*vybmom

Central Intelligence Agency. (1961). ***Burmese personal name***. Washinton, D.C.

Forbes, K, Dr. (1967, December). ***Coupound Noun in Burmese***. JBRS L, ii, pp. 195-221.

tiwmeu\tu;tum;

Gritchka. (2001, March 18). ***Burmese names***. Retrieved July 3, 2013, from http:// everything2.com/title/ Burmese+names-Everything2.com

Lionslayer. (2011, April 4). ***Burmese Family Name***. Retrieved July 3, 2013, form http:// lionslayer.yoeyar.com/

Mi Mi Khaing, Daw. (1958, February 1). ***Burmese Names***. Retrieved July 3, 2013, from http://www. theatlantic.com/magazine/archive/1958/02/burmese-names-dawmimikhaing-theatlantic

Wikipedia. (2013, May 30). ***Burmese name***. Retrieved July 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/ index.php?title=Burmese-name&oldid=557502306

ae0i;jri\ 0w¼wr;m;r 0gu;z¼[e

a½&njrwre*

pmwr;tu;O;

þpmwr;on]ae0i;jri\0w¼wr;m;r 0gu;z¼[e} u avvmwijyxm;aom pmwr; jzpygon/ þo¼avvm&mwi bmomaA'a&;[e en;emr;m;u tajccí avvmwijy xm;ygon/ bmomaA't& 0gu;ontaa&;¾u;q; bmomaA',ep jzpon/ xa¼umi þpmwr;wi z¼pn;yt& 0gu;tr¼;tpm;r;m;u avvmppp wijyxm;ygon/ z¼pn;y t&0gu½;Ei 0gu;a&mw¼u rno¼to;jy¼a&;om;[ew¼u azmxwpppavvm ygon/ pma&;o\ 0gu;tr¼;tpm;to;jy¼r yiEijci;a¼umi 0w¼wr;m;yjyiapr? tu¼;oua&muapr? pmzwou ajymjyvaom tc;u o¼a&muatmi y¼aqmia&;om; Eipr;½rw¼uvn; tujzwpppavvm azmxwxm;ygon/

aomc;uaOg[m&r;m;/ / 0w¼w? 0gu;[e? bmomaA'a&;[e? 0gu;tr¼;tpm;? 0gu;½;? 0gu;a&m/

1/ e'ge;

þpmwr;on]]ae0i;jri\0w¼wr;m;r 0gu;z¼[e}} [aom avvmc;upmwr;jzp ygon/ þpmwr;u ae0i;jri\ ]]q,Epu¼;0w¼wr;m;(rrpw¼u¼u 0w¼wppn;r)}} [aom 0w¼waygi;c¼ypmtyr]]jrpqy&¼oc;i;? oaygciu¼i? tawmiu¼wiu? eitirwe yvw,q&ijzic&rmygrv? wu 13 tce;4? ajrac;? [e;wa,m? utu em&}} pon 0w¼wppaygi;(8)y'u tavvmctjzp owrw í azmxwppp wijyxm; ygon/ bmompum;½axmir a&;[eynm\ tce;u@ wp&yjzpon 0gu;[eu avvmygon/ x¼jyi0w¼ygpmom; om"ur;m;u o½yazmrououEi yoPmeyi; w¼uom½i;vi;wijyxm;ygon/

0w¼a&;q&mw¼on rrw¼\ taw¼tu¼? taw;tac:? t,tq? xijri o;oy c;uw¼u yazma&;om;&mü pmzwopw0ipm;ap&e o¼r[w vuc,¼un vuem¼u&e ow&ow¼jzi a&;om;ww¼uon/ þwipma&;ow¼on rrw¼\ u,yi[e? u,yir w¼jzi xwazmjyoa&;om;¼uygon/ xuo¼ta&;tom; o¼r[w pmom;w¼rwpqi pma&;o\ 0w¼wa&;[eEi bmompum;to;jy¼[ew¼u bmomaA' oabmw&m;r;m;jzi qe;ppí wijyom;rnjzpygon/ þpmwr;wir bmomaA',epwi tu;q;,ep jzpaom 0gu;tqiuavvmí ae0i;jri\ 0gu;[eu azmxwwijy&e&n½,ygon/

---

* **vuaxmuuxu? jrermbmomXme? &eueEiijcm;bmomwuov**

2/ oawoear;ce;Ei oawoejy ó emrsm;

a&;[eon bmompum;avvmrwi aomvn;aumi;? pmayavvmrwiaomvn; aumi; avvmwwluon ynm&ye,y,wpcjzpon/ ojzpay&m pmaya&;[eEi bmompum;a&;[eon olouqi&mavvmrypto;o;wi to;wius,vsu&aom avvmrjzpygon/ xalumi þpmwr;wi ae0i;jri\0wlwrsm;u bmomaA'½axmir aeí tßu;q;,epwpcjzpaom 0gusz[eu avvmwijyom;rnjzpygon/ 0wlpmayu [eaA'jzi avvmontcg atmuygoawoear;ce;rsm; ay:xuvmygon/

1/ a&;[eynm[on tb,en;/

2/ jrermpmaywi a&;[eynmu bmomaA'&axmiravvmontcg rnocsO;uy avvmoen;/

3/ 0gus[e [ontb,en;/

4/ 0wlwrsm;twi;& 0gusrsm;on pma&;q&mwpO;\[eu rnoxi&m;vmatmi azmjyEioen;/

5/ a&;[eu bmompum;½axmir avvmontcg bmompum;Ei pmayavvmo wltwu taxmutujylygovm;/

a&;[eEiywouaom avvmrpmwr;rsm;? usr;rsm;uzw½avvmly; þpmwr;u a&;om;ontcg atmuygjy ó emrsm;u awßul&ygon/

1/ bmompum;[eEi pmay[e ujym;ap&e owjyl&jci;/

2/ pmayu bmompum;½axmir avvmontcg [eEiywouaom to;tEe; rsm;u owxm;o;Ee;&jci;/

3/ pma&;owpO;\[eu azmxw&mwi bmompum;alumi pmaywez;jriwu vmapjci;u tujzwpppavvm&jci;/

xar;ce;rsm;Ei jyóemu tajz&m&etwu 0wlwa&;[eEi ywouaompmty pmwr;rsm;? 0wlwrsm;? pum;ajyyoPmersm;u avvmxm;aom a&;[eynm avvmrusr; rsm;pmu zw&avvmly; qe;ppwijycygon/ ,i;wu azmjy&rnqvli -

]]aZm*s\pum;ajya&;[eavvmcsu}}[1]

]]O;z;usm;\0wlwa&;[eavvmcsu}}[2]

]]oyarmi0\a&;[eu bmomaA'tjrijzi avvmjci;}}[3]

]]re;wi\a&;[eu bmomaA'tjrijzi avvmjci;}}[4]

---

[1] p;Ei? armi? 2004? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/
[2] pr;pr;at;? r? 2011? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/
[3] E,ewi? r? 2009? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/
[4] Ei;0i0iatmi? r? 2013? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/

]]v , wy@w0;armiBu; \ 0wwwa&; [e}} [5]

]]cicix; \ 0wwwrsm;r bmomaA'a&; [e}} [6]

ponusr;rsm;u zw½avvmc&ygon/ xusr;rsm;? pmtypmwr;rsm;u zw&avvmí &&vmaom taw;tjrirsm;u tajccly; pma&;o \ [eu azmxwtujzwavvmom;rn jzpygon/

3/ a&;[eynmEi 0gus[e

3? 1/ a&;[eynm[on

a&;[eynm[on bmomaA' \ ynm&ycwpcjzpon/ a&;[eubmomaA' oabmt& pppavvmontcg bmompum; \ pum;ozly? o'g? teut"ym , wlu avvm&ygon/

a&;[eon]]pma&;[e}} uavvmaomynm&y[a , b , stm;jzi vucem;vnlu on/ ynm&ytb"metcsllwir bmomaA'qi&m a&;[eynm[7]Ei pmayqi&ma&;[e ynm[8][í bmompum;½axmiEipmaya0zea&;½axmiwlavvmy ujym;alumi; cjcm; &nñe;wwluon/ olaoma&;[eon bmomEipmaywl \ aygi;u;qupy&m e , y , wpcjzpalumi;uvn; ynm½iwlu qcluon/

ygarmu 0'qe[9]u a&;[eynmEi pmayoillum;a&;pmty[10] ü pmayEi bmom pum; qupyyu atmuygtwi; azmjyxm;ygon/

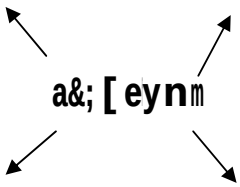

a&;[eynmon bmomaA'Ei pmaya0zea&;[aom bmom&ye , y , Epcu cswquay;ontjyi a&;[euA[jyí bmompum;u pmaya0zea&;½axmiraeí vn;aumi;? pmayubmomaA'tjrijzivn;aumi; avvmo;oyEialumi;awl&on/

---

[5] armarma0? r? 2014? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/
[6] &nreausm0i;? r? 2016? &euewuov? jrermpmyg&*usr;/
[7] Linguistic stylistics
[8] Literary stylistics
[9] Widow son, H.G
[10] stylistics and the teaching of literature

q&mbu; armiciri("EjzL)uvn;]]a&;[eynm}} u-

> **]][e[aompum;u bmompum; ½axmiuvn;o;on/ pmay½axmi uvn;o;on/ bmompum;buuunv\i [eqonrm bmompum;u b,en; b,yto;jy\xm;oen;[onu avvmjci;on [eavvmjci; jzpon/ bmompum;[qontwu tajymvn;jzpEion/ ta&;vn; jzpEion/ tajymEiqiv\i ajym[e[ac:qEion/ ta&;Eiqiv\i a&;[e[ac:Eion/}}**[11]

[í ½i;jyxm;ygon/

]]bmomaA'p,pusr;}}[12] **pmtywi**

> **]]tjcm;aom bmomaA'ynm½iwUon pmayo;bmompum; avvmru bmomaA' a&;[e[o;Ee;luon/ bmomaA't& a&;[eonpmom;u o½yazmavvmrououtjzp awU&rsm;ygon/ pmaya0zea&;uprsm;u azmxwjyoavr½ay/}}**[13]

[í ½i;jyxm;ygon/

xUalumi a&;[eon bmompum;Ei pmaywU\ qrwjzpaomalumi bmom pum;Eipmayu qupyavvmjci;on a&;[eavvmryijzpon/ pmay trs;tpm;wpcc (oUr[w) pma&;owp0;0;\ pmaywUwiawU&aom bmompum;to;jy\ru avvmjci; jzi xacwpmay\ bmompum;to;x;Ei pma&;o\ bmompum;to; x;jcm;r yoPmewUu o½em;vnapEion/ þonu bmompum;Eipmay\ qupyru azmjyaeaom a&;[eynmt& avvmEiygon/

a&;[eynmon bmomaA'[et& pmom;A[jy\cs0;uy avvmen;jzpaomvn; o'gzUpn;wnaqmuywpcwn;uom o½yazmjci;r[wb xpmom;rsm;\ bmom pum;to;x;Ei pmayzew;rtEpom& &oujzpapEiaom bmompum;aomcsuu tm½jy\cs0;uyjci;rs; jzpygon/

3? 2/ a&;[epprEi 0gus[e

a&;[eynmon bmomaA'\ ynm&ycwpcjzpjy; pmayoUr[w pma&;o\ bmomaA'pum;to;jy\yu avvmpppjci;jzpon/ tavvmcpmom; oUr[w pmwpy' \ talumi;t&m? acwEivy*\vuvuí rnoUaom bmompum;jzi to;jy\;on u avvmjci;jzpon/ þwi bmomaA'ppprt& bmompum;\ zUpn;wnaqmuywi ta&;ygvaom 0gus[eu avvmpppwijyygon/

---

[11] **ciri? armi ("EjzL)? 1995? 102/**

[12] Encyclopedia of Linguistics

[13] Page 260

Oguson bmomaA',epwi tBu;q;,epwpcjzpon/ pum;o? pum;v;? y'? Ogus ponwUu tqiqizUpn;wnaqmuontcg tao;i,q; tpwtyi; o&i;r tBu;q;tpwtyi; Ogusxa&mu&e emrEi Bu,mwUu tx;jyKy'rsm;jzi csUxijci;? pum;v;Ei OgszUrwUon pmwpy'v;u tcsi;csi; tcswtqujyKí teut"ym, oua&mujci;wUu pppo;oy&ygon/ xUaemurpma&;o\ bmompum;to;jyKr x;jcm;csuEi qvcsuu a&muatmi a&;om;aom bmompum; aomcsuwUu ppp avvmon/

jrermtb"mewi-

]]Ogus^ Ouusm^ e- qvontym,a&muatmi pepwus ppO xm;aom y'tptaygi; [yg? Ogus]}}[14]

[ízi qxm;ygon/

OgusEiywouí q&mBu; armiciri ("EjzL) u-

]]Oguswpcon t"ym,jynpaom tpwtyi;wpctjzp rrbmom o;jcm;&ywnEipr;½on/ Oguswpc rjy;q;ao;vKi pma&;o qvaom t"ym, rjynpao;aLumi; awU&on/ vwpa,muEi wpa,mu ajymq a&;om;quo,&mwi ten;q;Oguswpc q;atmiajymra&;r wpa,mu qvcsuu wpa,muu em;vnrnjzpon/ Oguswpc rq;rcsi; qvcsuu em;vnrn r[wyg/}}[15]

[ízi qxm;ygon/

a&;[epppr t& Ogustqiu q&mBu; a'guwmatmijriO;u]]bmompum;ow}} pmtywi-

]]Ogustqirmawm bmompum;to;jyKoxwvyvuw Ogus&UzUpn;y? OgustrsK;tpm;? OgusypEi teut"ym,wU&U qupyrwUu pppavvm ygw,}}[16]

[ziqxm;ygon/

xUaLumi a&;[epppru@wi Ogus[eavvmron ta&;Bu;aom tpwtyi; wpc jzpygon/ t"ym,jynpaom tpwtyi;wpctx a&mu½atmi pum;v;rsm;u ppOto;jyKí a&;om;xm;r y'txm;to x;jcm;rwUuo½apEion/ xrKruOgus zUpn;yEi teut"ym,wUu pppazmxwEiaom u@wpc[qEiygon/

---

[14] jrermtb"me? 2007? 356/
[15] ciri? armi("EjzL)? 2011? 112/
[16] atmijriO;? a'guwm? 2015/ 138/

4/ ae0i;jri\pmayvu&mrsm;

pma&;q&mae0i;jri\trn&i;rm 0;0i;jrijzpygon/ 1952 cEp? azazm0g&v (6)&uaewi tz0;ba½Ei tra':oe;wur zm;jrion/ ar;zm;&mZmwrm rau;wi; yijzkjrke,? ue;aZmi;aus;½mjzpon/

ueaZmi;aus;½mtv,we;ausmi;wi yÍrwe;tx ynmoikum;cjy; &euewi; ti;pejrke,ou ajymi;a½vmcon/ ti;petp;& txuwe;ausmi;? trw(4)wi 'orwe;tx ynmoikum;con/

1985 cEpwi]]Asi;rn;Ei tjcm;0wkwrsm;}} pmrjzi pmayArmepmrq &½con/ 1992 cEptwu trsk;om;pmayq (0wkwaygi;csky) u]]q,Epbuk; 0wkwrsm;}} pmtyjzi q&½con/ wpze 2007 cEpwi trsk;om;pmayq (0wkwaygi;csky) u]]truav; 16 v;}} pmtyjziq&½con/ xkjyi]]ypO;&iu? awmus;ue;? a&oejrp? jrkjyy;rm;? awmtvL}} paom 0wkwrsm;pmwku a&;om;cygon/

0wktcskku *smre? *sye? t*vybmomrsm;ou bmomjyeqjci;c&on/ 0wkwrsm;? tuaq;rsm;? c&;om;aqmi;yg;rsm;? pmayaqmi;yg;rsm;? bmomjye 0w½nrsm; pon pmtyaygi;rsm;pm a&;om;xwa0cjy; jzpygon/

,ctcg Ze;jzpo pma&;q&mr cicix;? or;jzpo az;az;ae0i;jri wkEitw rEav;jrkwiaexivsu½jy; pma&;jci;twwynmjzi b0&ywn vsu½ygon/

5/ ae0i;jri\0wkwrsm;r0gus[e

ae0i;jri\0wkwrsm;r bmompum;[eu avvm&mwi bmomaA'en;t& 0gustqiavvmron csevyxm;ír&aom tqiwpqijzpon/ 0gusonbmomaA',epwi tajcctusq;Ei tku;q;tpwtyi;jzpygon/ bmomaA't&o'gavvmr wi o&i;r0P? ½y&i;? pum;v;? y'? 0gusc? 0gus ponjzi tqiqiavvm aomvn; a&;[eynmür pum;o? pum;v;? y'? 0guswk\ tqiqia&;om;y? bmompum; to;jykrwkEi teut"ym,u rnokustusk;jyky? tcswtqujykywku pppavvm ygon/ þpmwr;wiae0i;jri\ 0gus[euavvm pppontcg 0gusrsm;uzkpn; wnaqmurt&Ei yoPmet& teut"ym,ou a&murwku azmxwjyygon/ zkpn;wnaqmuyt& 0gustrsk;tpm;rsm;jzpaom]]0gus½;}} Ei]]0gusa&m}} wkuavvm xm;ygon/ xkjyi teut"ym,t&avvm&mü [ecsun0gus[eEi 0gustq; ow[ewku azmxwavvmxm;ygon/

4? 1/ 0gus t rs;t pm;

bmompum;avvmrwi 0guson tu;q;,epwpcjzpon/ 0gustqion bmompum;to;jyo\ z pn;wnaqmurEi teut"ym,qupyrwtay: rwní pppavvmon/ 0guszpn;wnaqmuyt& -

(1) 0gus½;[17]

(2) 0gusa&m[18]

[í trs;tpm;cjcm;owrwon/]0gus½;} on uwm;wpcEi u,mwpcygaom 0gus½;½; jzpon/ wen;tm;jzi o;jcm;0gusc wpcwn; or[w o;jcm;0gusc Ei 0gusaemuquypn;yg0iaom 0gusrs;jzpon/

ypjy&aom -

0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc**

Simp.s ⟶ **o;jcm;0gusc + 0gusaemuquypn;**

ICL + P

]0gusa&m} [onrmr 0gus½;rsm;u pum;qursm;jzi quxm;aom 0gus jzpon/ xjyi wpc or[w wpcxuyaom tr0guscEi o;jcm;0guscw yg0iz pn;xm;jy; ¤i;waemuwi 0gusaemuquygonvn;½Eion/ rygon ½Eion/

ypjy&aom

0gusa&m ⟶ **tr0gusc + o;jcm;0gusc**

Cpl.s DCL + ICL

⟶ **tr0gusc + o;jcm;0gusc + 0gusaemuquypn;**

DCL + ICL + P

þpmwr;wi z pn;wnaqmuyt& 0gustrs;tpm;rsm;u avvmontcg ae0i;jri\ 0w wEpy'jzpaom]]ajrac;}} Ei]][e;wa,m}} 0w wwutavvmc tjzpowrwí 0gus½;Ei 0gusa&mto;jyrupppwijyxm;ygon/

[17] Simple Sentence
[18] Complex Sentence

]]ajrac;}} 0ww\ z,pn;wnaqmuyt& 0gus trs;tpm;jyZ,m;(1)

0ww trn	tce;	alumi;a&	0gus½;	0gusa&m	tr 0gusc	o;jcm; 0gusc	0gus aemuqu	burEe;
ajrac;	1	58	21	-		ICL ICL	+ P + ∅	21 -
			-	37	DCL + DCL +	ICL ICL	+ P + ∅	36 1
	2	83	19	-		ICL ICL	+ P + ∅	43 -
			-	22	DCL + DCL +	ICL ICL	+ P + ∅	39 1
	3	37	26	-		ICL ICL	+ P + ∅	25 1
			-	19	DCL + DCL +	ICL ICL	+ P + ∅	8 3
	4	30	18	-		ICL ICL	+ P + ∅	18 -
			-	12	DCL + DCL +	ICL ICL	+ P + ∅	12 -
	5	4	3	-		ICL ICL	+ P + ∅	3 -
			-	1	DCL + DCL +	ICL ICL	+ P + ∅	1 -

azmjyygZ,m; (1) t&]]ajrac;}} 0wwu pppwijyygrn/

(1)]]ajrac;}} 0wwwi tce;(5)ce;awU&on/

(2) 0gus½;to;jyr (111)alumi;Ei 0gusa&mto;jyr (101)alumi;wU awU&on/

(3) 0gus½;(111)alumi;wi 0gusaemuquygaom 0gus½;(110)alumi;Ei 0gus aemuqurygaom 0gus½;(1)alumi;awU&on/

(4) 0gusa&m (101)alumi;wi 0gusaemuquygaom 0gusa&m(96)alumi;Ei 0gus aemuqurygaom 0gusa&m(5)alumi;om awU&on/

]] [e;wa,m}} 0w\w\ z\pn;wnaqmuyt& 0gustr\;tpm;jyZ,m;(2)

0w\w trn	tce;	a\umi;a&	0gus½;	0gusa&m	tr 0gusc	o;jcm; 0gusc	0gus aemuqu	burEe;
[e;wa,m	1	6	2	-		ICL	+ P	2
						ICL	+ ∅	-
			-	4	DCL +	ICL	+ P	4
					DCL +	ICL	+ ∅	-
	2	41	19	-		ICL	+ P	18
						ICL	+ ∅	1
			-	22	DCL +	ICL	+ P	22
					DCL +	ICL	+ ∅	-
	3	27	8	-		ICL	+ P	8
						ICL	+ ∅	-
			-	19	DCL +	ICL	+ P	19
					DCL +	ICL	+ ∅	-
	4	67	35	-		ICL	+ P	32
						ICL	+ ∅	3
			-	32	DCL +	ICL	+ P	32
					DCL +	ICL	+ ∅	-
	5	7	5	-		ICL	+ P	5
						ICL	+ ∅	-
			-	2	DCL +	ICL	+ P	2
					DCL +	ICL	+ ∅	-

azmjyygZ,m; (2) t&]] [e;wa,m}} 0w\wu pppwijyygrn/

(1)]] [e;wa,m}} 0w\wwi tce;(5)ce;awU&on/

(2) 0gus½;to;jy\r (69)a\umi;Ei 0gusa&mto;jy\r (79)a\umi;wUu awU&on/

(3) 0gus½;(65)a\umi;wi 0gusaemuquygaom 0gus½;(65)a\umi;Ei 0gus aemuqurygaom 0gus½;(4)a\umi;wUu awU&on/

(4) 0gusa&m (79)a\umi;wi 0gusaemuquygaom 0gusa&m(79)a\umi; awU&on/ 0gusaemuqurygaom 0gusa&mto;jy\rurawU&ay/

xUalumi ae0i;jri]]]ajrac;}} Ei]] [e;wa,m}} 0w\wrsm;t&-

(1) pma&;q&mae0i;jrion 0gustrS;tpm;to;jy\&mü 0gus½;Ei 0gusa&m ur\wpm o;Ee;wwojzpalumi;awU&on/ oU&mwiae0i;jri\ 0gusa&mrsm;on 0gus½; wUjzi aygi;pycsUxi to;jy\xm;jci;jzp&m 0gus½;to;jy\rrsm;o[qEiygon/

(2) 0gustq;ow&mwi 0gusaemuqu to;jy\í a&;om;wwojzpalumi; awU&on/

(3) 0gusaemuqu[q&mwi ta&;pum;o;[exu tajympum;o;[ersm; jzpaom]]w? awm? wm? &U? vU? u;? rS;? a&m? y? w,}} pon to;rsm;u trsm;q; to;jy\a&;om;ojzpalumi; awU&on/

4? 1? 1/ 0gus½;

ae0i;jri\ 0gus½;to;jy\yu tavvmc0w\wrsm;teu]]ajrac;}}Ei]] [e;wa,m}} 0w\wEpy'r aumuEwwijyygrn/

]]uausmupuvn; x;vuwmygy}}[19] **(ajrac;)**

]]tawmtweBu;wopyiBu;aw½w,}}[20] **(ajrac;)**

]]ig;yiwppn;? av;yiwppn; pn;w,/}}[21] **(ajrac;)**

]]oEpEpjcujcujy\;vuw,}}[22] **(ajrac;)**

]]tm;&yg;&u&,wm}}[23] **(ajrac;)**

]]tyia&mipawuvn; ovulur;lur;aweU w,w,ywoy lunr ao;w,/}}[24] **(ajrac;)**

]]'gayr vawmawmrsm;rsm;&U rsuv;aw[m uausmup&U wuav;e yw0e;usiu tucwrom;luw,}}[25] **(ajrac;)**

]]owUacwu ocsi;awvn; awmawm&w,}}[26] **([e;wa,m)**

]]oU[e;wa,mBu;u b,or tuircb;/}}[27] **([e;wa,m)**

]]vuvn;wjzn;jzn;usvmjy}}[28] **([e;wa,m)**

---

[19] ae0i;jri? 2009? 123/
[20] -,i;-? 2009? 125/
[21] -,i;-? 2009? 129/
[22] -,i;-? 2009? 129/
[23] -,i;-? 2009? 135/
[24] ae0i;jri? 2009? 128/
[25] -,i;-? 2009? 138/
[26] -,i;-? 2009? 142/
[27] -,i;-? 2009? 148/
[28] -,i;-? 2009? 149/

]]O;av;usiuawm wu,q&mwpa,muvu jzpom;wm}}[29]

([e;wa,m)

]]jywi;0jriae&wvr;[marmirn;wwqwvU}}[30] **([e;wa,m)**

]]r;puawu tr;ausmujym;ay:u wajzmuajzmuusvU}}[31]

([e;wa,m)

]]Epawuy ren;raemumcjyav}}[32] **([e;wa,m)**

txuyg om"u0gusrsm;on o;jcm;0guscwn;jzi zUpn;xm;on 0gus½;rsm; jzpuon/

0gus½;wU\ wnaqmuyu pppunontcg emry'wpcEi Bu,my' yg0iaom 0gus½;ypEi wpcxuyaom emry'rsm; yg0ion 0gus½;ypwu to; jyaumi;awU&on/

emry'wpcEi Bu,my'yg0iaom 0gus½;yp

]]uausmupuvn; x;vuwmygy}}[33] **(ajrac;)**

]]tqwuvn;ycsiw,}}[34] **(ajrac;)**

]]rumrumvn;tat;rw,}}[35] **(ajrac;)**

]]awmiue;jrijriBu;aw½w,}}[36] **(ajrac;)**

]]Arme*g;vn;r[wb;/}} [37] **(ajrac;)**

]]wp0uuaomuw,/}}[38] **(ajrac;)**

]]jy ó emeUq;wmcsn;y}}[39] **(ajrac;)**

]]ouawmpw,}}[40] **(ajrac;)**

]]oEpEpjcujcujy(;vuw,}}[41] **(ajrac;)**

]]we;vsm;buuxua&mi;w,}}[42] **(ajrac;)**

---

[29] ae0i;jri? 2009? 151/
[30] -,i;-? 2009? 154/
[31] -,i;-? 2009? 154/
[32] -,i;-? 2009? 154/
[33] -,i;-? 2009? 123/
[34] ae0i;jri? 2009? 126/
[35] -,i;-? 2009? 126/
[36] -,i;-? 2009? 125/
[37] -,i;-? 2009? 124/
[38] -,i;-? 2009? 129/
[39] -,i;-? 2009? 132/
[40] -,i;-? 2009? 132/
[41] -,i;-? 2009? 129/
[42] ae0i;jri? 2009? 134/

]]b&m;pi? ewpiawu a&aq;Iuw , /}}[43] **(ajrac;)**

]]tar;eUomawyuIuw , }}[44] **(ajrac;)**

]]ueUawmyux;Iuw , /}}[45] **(ajrac;)**

]]uav;rawvn;ygwmayg}}[46] **([e;wa , m)**

]]vi , awuvuqiur;Iuw , /}}[47] **([e;wa , m)**

]]t½ , uav;uvn;&vmjy/}}[48] **([e;wa , m)**

]]uwi;ausmqivn; ra&muawmb;}}[49] **([e;wa , m)**

]]reUvn;au;w , /}}[50] **([e;wa , m)**

]]pum;awvn; ajymIuw , /}}[51] **([e;wa , m)**

]]oa , mZOvn; jzpIu&w , /}}[52] **([e;wa , m)**

[aom Ogusrsm;wi emry'wpcEi Bu , my'ygOiaIumi;u awU&on/ þoU]emry'} wpcom to;jya&;om;jci;jzi taIumi;t&mu ½i;vi;apon Ogus[e ½aIumi;awU&ygon/

wpcxuyaom emry'rsm;ygOiaom Ogus½;yp

]]avmavmq , awm o[mvoeU a0;a0;awmtyñUñBu;xu wuav; wpv;rm aew , /}}[53] **(ajrac;)**

]]tyia&mipawuvn; oUvuIur;Iur;aweU w , w , ywoy Iunr ao;w , /}}[54] **(ajrac;)**

]]Or;AuBu;[m ausmuysOwpcsyv rmausmpxuaew uausmup&U ½ytavmi;uvn; o , aqmiom;Iuw , /}}[55] **(ajrac;)**

---

[43] ae0i;jri? 2009? 138/
[44] - , i;-? 2009? 138/
[45] - , i;-? 2009? 138/
[46] - , i;-? 2009? 146/
[47] - , i;-? 2009? 149/
[48] - , i;-? 2009? 149/
[49] - , i;-? 2009? 150/
[50] - , i;-? 2009? 150/
[51] - , i;-? 2009? 150/
[52] ae0i;jri? 2009? 152/
[53] - , i;-? 2009? 125/
[54] - , i;-? 2009? 128/
[55] - , i;-? 2009? 138/

]]'gayr,f vawmawmrsm;rsm;&Ud rsuv;awG[m uausmup&Dwuav;eD yw0e;usif utucwrom;luw,f/}}[56] (ajrac;)

]]ueawmwDuawm½mrmaeuwn;u 0;av;usivDy ac:cluwm}}[57]

([e;wa,m)

]]ye;yzab;u oDtruav;xrm tjrwuyuyeD oDwa,muav;uy oae wwwm}}[58]

([e;wa,m)

]]wpaeDawm½mausmi;u ausmi;tyq&mBu;u 0;av;usiuac:ci;w,f}}[59]

([e;wa,m)

]]wpEpxuwpEp &itvmw 0;av;usi? a[mi;jri;vmw oDwa,mtBu; u ausmi;om;awu oycspluw,f/}}[60] ([e;wa,m)

[aom 0gus½;rsm;t& pma&;o ae0i;jrion wpcxuyaom emry'rsm;yg0iaom 0gus½; rsm;uto;jy(a&;om;alumi;awD&on/ x0gus½;rsm;wi emry'wpcr trsm;q;av;cx cDxium to;jy(xm;ygon/ 0gus½;[qaomvn; pma&;o\ ½i;vi;ajymjyvon tcsuu ½;½i;ajyjyppmjzi ay:viapona&;[ersD;½alumi; awD&ygon/

4? 1? 2/ 0gusa&m

jrermo'gwi 0gusa&mu-

]]0gus½; 2 c oD[w 2 cxuyaom 0gus½;½;rsm;u0guswpcwn; jzpap &e0bw? ypn;? orE wpccwi quía&;om;aom0gusu 0gusa&m[ac: on}}[61]

[ziqxm;ygon/ xDalumi 0gusa&mrsm;on 2 c oD[w 2 cxuyaom 0gus½; rsm;u pum;quwpccjzi quxm;jci;jzpon/ 0gus½;rsm;on 0gusa&m\o;jcm; tpwtyi;jzpvmjy; 0gusu@jzpygon/ tr0gusu@Ei trc0gusu@wDjzpon/

ae0i;jrion0gusa&mrsm;uto;jy(a&;om;&mü pum;qursm;u vtyovqupy jci;jzi 0gusyrmPus,fjyeDatmi to;jy(xm;alumi; awD&on/

]]oDre;r a':av;jrciu aps;xrm aq;½uBu;wD? aq;½;wDa&mi;wm qawm aps;rucitxoDtruav;xrm b,for ½raewwb;}}[62]

([e;wa,m)

---

[56] **ae0i;jri? 2009? 138/**
[57] **-,i;-? 2009? 142/**
[58] **-,i;-? 2009? 143/**
[59] **-,i;-? 2009? 150/**
[60] **-,i;-?2009? 153/**
[61] **jrermpmtzD? 2007? 74/**
[62] **ae0i;jri? 2009? 143/**

]]E&wmrsm;om;v& ui;au;au; yeyeo , o , jzpaewmrs;/}}[63]

([e;wa , m)

]]aps;ywwae&w&? Oyoae&ww& a':av;jrcitrrm ½aewae&q cyapmapm truxujy; vr;xyu uwi;ausm qyiñyqiuav;x om;xiwm y}}[64]

([e;wa , m)

]]qyiñyqiu opom;cswrm [e;wa , mBu;cswjy; qiEpaumi rcipe aq;vyBu;e& tlumlu;re;aeao;wm}}[65]

([e;wa , m)

]]jy{;jy{;av;y x;vup&yjy; 0ivmw ocsi;vuar;awmwmy}}[66]

([e;wa , m)

]]o&ez;ay:rm ac{;o;ac{;ap;aw jyevmayr , wpcsu remb;/}}[67]

([e;wa , m)

]]o&[e;wa , mlu;wpzuuuijy; wvyvyvmwmy/}}[68] ([e;wa , m)

]]vuev& q&mBu;u ausmi;uwu;wuvmjy;wa , mx;ay;v& tcalu; ai& , r[wb wpen;en;e& yuqay;&i jii;w , w/}}[69]

([e;wa , m)

]]be;Bu;ausmi;awu tilui;yiBu;aw oyBu;om;v& ausmujzpom;w tcg ½w ausmupnx;w ausmuw;Bu; wpw;e& wv&jzpcsijzp&i ausmupn qwemrne&yvuw , /}}[70] (ajrac;)

]]rsuc;e& rsuv;awu tay:uaxmiwuaeawm tjrwr;&evaew rsuEmay;u xi;ce ay:aewww , /}}[71] (ajrac;)

]] , E&m;armi;wvuvn; , E&m;rvnawm rvmawmb;/}}[72] (ajrac;)

]]oyecs{;vmawm o&&ibuu e*g;Bu;uvn; yecs{;vmawmwmy/}}[73]

(ajrac;)

]] , E&m;Bu;u ypxm;jy; om;csi&mom;aewmy/}}[74] (ajrac;)

---

[63] ae0i;jri? 2009? 143/
[64] - , i;-? 2009? 143/
[65] ae0i;jri? 2009? 143/
[66] - , i;-? 2009? 144/
[67] - , i;-? 2009? 152/
[68] - , i;-? 2009? 152/
[69] - , i;-? 2009? 153/
[70] - , i;-? 2009? 123/
[71] - , i;-? 2009? 124/
[72] - , i;-? 2009? 126/
[73] - , i;-? 2009? 126/
[74] - , i;-?2009? 132/

]]uausmupye;ra&mi;vU r0 , jzpw wmZa&mi;w re;ruv vUusew re;r aw[m uuuo;ar;ni;xueuw , }}[75] (ajrac;)

]]wmZa&mi;w re;ruoUqrm t&uta<u;aomuzUtwu roeUwye;aw ura&mi;b aus;Z;oom;½mw uausmup&U apwemu tcroabmaygu om;w , /}}[76] (ajrac;)

[aom Ogusrsm;on Ogusa&mrsm;jzpuon/

pum;qursm;taejzi]]jy;? vU? awm}}wUu to;rsm;aumi;awU&on/ xpum; qursm;uo;aom Ogusa&mwi Ogusu@taejzi ten;q; 2 c Ei trsm;q; 7 ctx to;jyxm;on/ oU&mwi ae0i;jri\ pum;qursm;yg0iaom Ogusa&m rsm;u pppun ontcg Ogusu@ 2 cEi 3 cwUuom trsm;q; to;jyxm;ygon/ wen;q&aom trc0gusu@ 1 c oUr[w 2 comtrsm;q; o;Ee; wwon[ejzpon/

ae0i;jri\ 0wkwrsm;wi Ogusa&mto;jykyu avvmontcg Ewajympum;rsm;\ aemuwi pm[exnío;onu awU&on/ Zmwaqmiw\ tcstcspum;ajym[ersK; r[wb pm[exwi cswquí Ogusa&mto;jyaom x;jcm;on [e½on[qEi on/ , i;u]]ajrac;}} Ei]][e;wa , m}}0wkwrsm;r xwEwwijyygrn/

]]ausmupwUuawm]]ew? jym? w-awmi}} wU?]]awm? ukw? re;-a½U}}wU r[wb;As tjrwr;e*g;acgi;atmuuvnw , }} vUr;vm&itjr ajymww w , /}}[77] (ajrac;)

]]tonre;ru]]½it&ua<u;eU rErygb;? yuqay;rmyg}}vU ajymw kum;uu ora&mi;wm/}}[78] (ajrac;)

]]igw ausmupvn; ra&mi;pz; ye;awbmaw a&mi;vUygvm;/ om"awm ...om" ... u , awmav; qu&r , ... re; ... wppn;u b , va&mi;w;}} vUvn;? ajymw , /}}[79] (ajrac;)

]]a&' , u oUvuoce;rm wa , mvuorsm;vm&i tarutrwwr em;axmi&mu]uusivm; ...} vUvr;ar;www , /}}[80] ([e;wa , m)

]]tr½iu]]uskyjziuusiygr ygygrvm;vU}}vUrsm;q&ioyausewwwwm}}[81] ([e;wa , m)

---

[75] ae0i;jri? 2009? 139/
[76] - , i;-? 2009? 139/
[77] - , i;-? 2009? 124/
[78] - , i;-? 2009? 130/
[79] - , i;-?2009? 130/
[80] ae0i;jri? 2009? 141/
[81] - , i;-? 2009? 148 /

]]awmawmav;\umatmi aq;vyu waxmi;axmi;zmjy;awmr]vm&rm aygAsm ... armiusiwa,mryg&i b,jzprmw;} vU tjrajymwww,/}}[82]

([e;wa,m)

azmjyyg om"u0gusrsm;on 0gusa&mrsm;jzp\uon/ 0gustpta0;rsm;wi]vU? vUvn;? q&i} ponjzi tajym[eu;um; ypn;rsm;yg0iaeí a½Utpta0;on tr0guscrsm; jzp\uí]]tjrajymwww,}}?]]ajymw\um;uu ora&mi;wm}}?]]ajymw,}}?]]vr;ar;www,}}?]]oyauseyaewwwm}}?]]tjrajymwww,} ponwUrmo;jcm;0guscrsm;jzp\u yg on/ xUa\umi pma&;oae0i;jri\ 0gusa&mrsm;u ppp\unontcg]]vU} [aom u;um;jyypn;u trsm;q;o;í o;jcm;0guscrsm;u qupyo;Ee;wwa\umi; awU½&yg on/

jc\i o;oycsu

þpmwr;on]]ae0i;jri\ 0w\wrsm;r0gus[e} u avvmwijyxm;aom pmwr; jzpygon/ xoUavvm&mwi ae0i;jri\ q,Epsu\;0w\wrsm;pmtyr 0w\wppaygi; (8)y'u tavvmctjzpowrwí avvmwijyxm;ygon/ q,Epsu\;0w\wrsm;r]]jrpqy&Uocsi;? oaygcisu\i? tawmiu\w iu? eitirweyvw,q&ijzic&rmrv? wu-13 tce;-4? ajrac;? [e;wa,mEi utuem&} pon 0w\w(8)y'wUr awU½& aom 0gusyoPmewUu taxmu txm;jyí ½i;vi;wijyxm;ygon/

0gus[euavvmontcg zUpn;wnaqmuyt& 0gustrs\;tpm;u oawooe jy\avvmygon/ zUpn;wnaqmuyt& 0gus½;Ei 0gusa&mwUu om"utu;tum; rsm;xwEwí ½i;vi;wijyxm;ygon/

ae0i;jrion 0gus½;Ei0gusa&mwUu r\wpm o;Ee;wwo[qEion/ 0gus½; rsm;wi emry'wpcomyg0iaom 0gus½;rsm;to;rsm;ouoU 0guscsUxivon tcgrs\;ür emry'wpcxuyí 0gusuto;jy\wwygon/ emry'uto;jy\&müvn; ten;q;2cr trsm;q;4cx to;jy\on[qEion/

0gusa&mto;jy\ru ppp\unontcg tr0guscEi o;jcm;0guscwpc wn;yg0i aom 0gusa&mxu pum;qursm;jzpaom]]vU? jy;? awm}} wUjzi 0gusyptrsm;q; to;jy\wwa\umi;awU&on/ 0gusu@taejzi 2c? 3com to;jy\yg on/

xUjyiae0i;jrion tajym[euto;jy\ a&;om;wwojzpaomvn; tcstcs jzpaom ajympum;[ers\;u o;jci;r[wb Zmwaqmiw\U tajympum;u pma&;o \ajym[ejzi azmjywwon/ þonu Ewajympum;[ejzpon]]vU? vUvn;? q&i? w}} [aom tu;tum;ypn;to;rsm;t&oEion/

oUjzpí pma&;oae0i;jri\ 0gus[eu a&;[epppr t& tujzwontcg ae0i;jrion 0w\wta\umi;t&muyazm&mü pm[eu tm;jy\a&;om;wwo jzpa\umi;

[82] ae0i;jri? 2009? 148/

awU&on/ oUaom pmwpy'v;wi Zmwaqmiw\U tcstcsajympum; utawU&en;jy; pma&;ou,wi Zmwalumi;ajymaeouoU a&;om;xm;ygon/ xUalumi pma&;oajymjy vaomtcsuu lum;a,mivmapontjyi pma&;oEipmzwowUtlum; &i;E;r½vm alumi;u awU½&ygon/ 0gus½;rsm;jzi a&;om;ojzi jywawmi;ona&;[e ½aomvn; 0gus½;wUu 0gusa&myptjzpajymi;v qupya&;om;vmontwu ½i;vi;jywom; on bmompum;[e½o[qEion/

e*;

þpmwr;on]]ae0i;jri\0w\wrsm;r0gus[e} uavvmjy\pxm;aom pmwr;jzpyg on/ ae0i;jri\0gus[eu avvm&mü 0w\w(8)y'u tavvmctjzpowrw avvm ygon/ þwizUpn;wnaqmuyt& 0gus½;Ei0gusa&mwU\x;jcm;r? aumi;rer wUu azmxwwijyxm;ygon/ xavvmrrsm;u lunjci;tm;jzi ae0i;jrion0gus[e ½i;vi;ay:vipmjzi a&;om;Eipr;½o[wijytyygon/

usr;u;pm&i;

uav;? 0;/ *aZmaZmatmi]]tu,í wpc/l ta/umi;}}* **0w\wua&;[eajym[eynmjzi avvmpppcsu/** **&euewuov? jrermpmXme**

\u;armi? 0;/ (1979)/ *0w\wpmwe;rsm;?* **(yxrw)? &eue? pmayArmeyEywu/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2009)/ *pum;ajyoabmw&m;? pum;ajytwwynm* **(yOrt\ur)/ &eue? ye;a½jynpmay/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2011)/ *a&;[eynme'ge;l* **&eue? pwu;cscsyEywu/**

pr;pr;at;? rl (2011)/ *O;z;usm;l 0w\wa&;[el* **&euewuov? jrermpmXme/**

aZ,sl (1973)/ *jrermrsuyi/v\"av½m"avl* **&eue? xe0i;pmay/ jrermjyn pmtywu/**

xe;jri? 0;/ (1975)/ *]]aA'gvr;uAsm(6)u/ bmomaA'en;jzia\vvmjci;}}l* **wuovynm ya'om pmapmi? &euewuov? tw(10) tyi;(1)/**

ae0i;jri/ (2009)/ *trruav; 16 v;* **('w,t\ur)/ &eue? "0pmtywu/**

ae0i;jri/ (2009)/ *q,Ep\ul;0w\wrsm;* **('w,t\ur)/ &eue? "0pmtywu/**

ae0i;jri/ (2010)/ *a&oejrp0w\wrsm;* **('w,t\ur)/ &eue? "0pmtywu/**

ae0i;jri/ (2011)/ *ypO;&iu0w\wppn;r* **(ww,t\ur)/ &eue? "0pmtywu/**

ae0i;jri/ (2013)/ *Asi;rn;Ei/ tjcm;0w\wrsm;* **(ww,t\ur)/ &eue? "0pmtywu/**

E,ewi? rl(2009)/ *oyarmi0 la&;[eu/ bmomaA'tjrijzia\vvmjci;l* **&euewuov? jrermpm Xme/**

jrermpmtzU/ (1999)/ *c&;aqmijrermtb"mel* **&eue? jrermpmtzU0;p;Xme/**

jrermpmtz\l (2008)l /rermtb"me/ ('w , tiur)l l &eue? jrermpmtz\ O;p;Xmel

atmijriO;? a'guwml (2015)l *bmompum;owl* &eue? "Opmtywul

atmioi;l (2009)l *0wa&;&maqmi;yg;rm;l* &eue? Zeyipmtywul

atmioi;l (2012)l *tiuiuq;0wwrm;Ei/ o;oyc:ul* &eue? Zeyipmtywul

t*vybmom

Meetham, A. R. 1969. ***Encyclopedia of Linguistics***. Information and Control. Japan: Toppan.

Widdowson, H.G. 1975. ***Stylistics and the Teaching of Literature***. London: Longman.

twaumutñe;

Cpl.S	=	Complex Sentence	(0gusa&m)
DCL	=	Dependent Clause	(trOgusc)
ICL	=	Independent Clause	(o;jcm;Oguc)
P	=	Particle (sentence final)	(0gust q;owypn;)
Simp.S	=	Simple Sentence	(0gus½;)

a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;av vmcsu

o&e0i0i[e*

pmwr;t us0;

þpmwr;on]]a0g[m&wyumoeusr;vmy#yua0g[m&rsm;avvmcsu}} jzpygon/ y#yua0g[m&rsm; (teuqeusijci;½aom pum;v;rsm;) on bmompum;avvmr wi taxmutyaumi;jzpalumi; wijyvaom&n½,csujzpyg on/ tavvmctjzp 'w,ausmatmipxm;q&mawm\ a0g[m&wyumoe usr;su;u owrwavvm ygon/ bmompum;e,y,r bmomaA'ynm&yqi&m en;emrsm;jzi cs0;uyjy(pyg on/ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;Eiywouí suqreqcsursm; on jrermbmompum; oawormsm;twu teut"ym,p;pr;azmxwrqi&m totjri&½apEiygon/

aomcsua0g[m&rsm;- y#yua0g[m&? teuqeusijci;? bmompum;avvmr? bmomaA'

1/ e'ge;

þpmwr;on]a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;avvmcsu} [aom bmompum; oawoepmwr;jzpygon/ ue;abmiacw 'w,ausmatmipxm; q&mawm\ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;Eiywouí p;pr; azmxw csursm;u om"ursm;jzi wijyjy(pxm;ygon/ usr;jy(q&mawm p;pr; suqjyaom y#yu a0g[m&qi&m azmxwcsursm;on taemuwi;acwop twaA'ynm½irsm;\ teu qeusijci;½aom pum;v;rsm; azmxwcsuwEi oabmcsi;xywjzpaejci;u pw0ipm; z,avvmawU½&ojzi þpmwr;u jy(p&jci;jzpygon/

þpmwr;ujy(pEi&etwu q&msu;armiciri("EjzL)\ ]jrermbmompum; ynm½irsm;Ei bmompum;tjri} r]'w,ausmatmipxm;q&mawmEi jrerm bmompum;} aqmi;yg;utajccí a0g[m&wyumoeusr; ww,yi;Ei pwwyi;wu tavvmc e,erwtjzp owrwjy(pygon/ pmayavvmqe;ppcsutaejzi rrmvm (2006 - {ly) \ ]jrermbmompum;½ teut"ym,quo,roabmu twaA'tjrijziavvmjci;} [aom yg&*bU,usr;u avvmawU½&ygon/ þusr;on jrermbmompum;½ teu t"ym,quo,roabmu twaA'tjri jziwijyxm;ly; pum;v;rsm;\ teut"ym, qeusijci;u tus0;r(azmjyxm;ygon/ xalumia0g[m&w yumoeusr;vm y#yu a0g[m& rsm;Eixi[yí avvmo;oyygon/ wpzercirm,m (2008 -Zee0g&)\ ]jrermbmompum;Ei ajymi;jyejzpjci;e,mr}[on yg&*bU,usr;uvn;avvm awU½& ygon/ þusr;on jrermbmompum;½ pum;o? pum;v;? 0gusw\ teu t"ym,

---

* **vuaxmuuxu? jrermbmomXme? &eueEiijcm;bmomwuov/**

ajymi;jyejzpjci;obm0u vuawUtwaA'Ei vrbmomaA'wjzi azmxw jyxm;yg on/ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&wEi wu½uouqijci; r½aomvn; jrermbmompum;½ pum;v;w\ajymi;jye jzpjci;oabmwijycsujzpí avvmcygon/

xalumi þpmwr;wi a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&wEiywouí p;pr;Buqjyaom usr;jy(q&mawm\bmompum;tjriu taxmutxm;rsm;jzi azmxw wijyxm;ygon/ y#yua0g[m&w\teuziqcsuEi y#yua0g[m&trS;tpm;rsm;u tce;u@cvsu tcutwefupíac:y? y#yu 2yg;r½y? y#yu 2yg; ru½yEitjye tve½aom y#yua0g[m&rsm;talumi;u om"ursm;jzi azmxwjy(pxm;ygon/ xalumia0g[m&w yumoeusr;vm y#yua0g[m&won oyen;usavvmaom twaA'(semantics)ynm&y\teuqeusiroabm(antonymy)Ei oabmcsi;xyw jzpae alumi; pppo;oyjy(pxm;ygon/

2/ oawoear;ce;Ei oawoejyómrsm;

ue;abmiacw 'w,ausmatmipxm;q&mawm\a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;u pppavvmaomtcg atmuygoawoear;ce;rsm; ay:xuvmygon/

1/ y#yua0g[m&[ontb,en;/

2/ usr;jy(q&mawmrelqaom y#yua0g[m&trS;tpm; rnr(½oen;/

3/ y#yua0g[m&trS;tpm;rsm;Eiywouí q&mawmurnolreqoen;/

xjyi atmuazmjyygoawoejyómrsm;Eivn;Bulaw Eiygon/

1/ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&qi&m Buqrelqcsursm;Ei twaA' ynm&y\teuqeusiroabmw rno&oen;/

2/ twaA'ynm&y\teuqeusiroabm[on tb,en;/

3/ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&won teut"ym,qeusir oabmt& twi;twmrnr(½oen;/

pon txuazmjyygar;ce;Ei jyómrsm;½aeojzi tajz&Ei&e½maz avvm&mwi jynwi;jyny bmompum;ynm½iw\bmomaA'? twaA'qi&m pmtypmwr;rsm;? oawoeusr;rsm;r oawoeaw(½csursm;u om"ursm;jzi pppwijyom;rn jzpygon/

3/ a0g[m&wyumoeusr;vmy#yua0g[m&rsm;avvmcsu

ue;abmiacw qijzL½iri;w&m;Bu;vuxuwi t½i*Pmpm&bUc alu;e ausmi; q&mawmor[w alu;eacsmi;q&mawm[trnwiaom 'w,ausmatmipxm; q&mawmBu;on a0g[m&wyumoeusr;Bu;u ou&mZ 1131 cEp? uqevjynausm 4

&uaewia&;om;jy;p; atmijricygon/ usr;0;tpyPmr*gxmt& a0g[m&teuu jywwaom? a0g[m&teuujy&mjyaumi;jzpaomusr;[reqygon/

xlaemu

]](u)a0g[m& = tac:ta0:pum;to;tEe;?

(c) tw = teu-t"ym,-qv&i;?

(*) yumoe = wusxi&m;jywom;atmiazmjyjci;/

,i;ol tpwpw teut"ym,&&um; a0g[m&wyumoe [aom usr; trn\ qv&i;t"ym,rm]jrermaa0g[m&rsm;\ t"ym,eu&i;u &i;vi; wuspm azmxwjyaomusr;} [qv&i; jzpaumi;}} (ausmatmipxm;? q&mawm('w,-)? r-1320? u)

[í a0g[m&wyumoeusr;\ r[me'ge;wiazmjyzi qxm;ygon/ xaumi a0g[m&w yumoeusr;vm usr;jy(q&mawm\ y#yua0g[m&rsm;u usr;jy(q&mawm\ tmabm twi; trsK;tpm;(4)ccí wijyjy(pxm;ygon/

3? 1/ y#yua0g[m&rsm;[on

]y#yu} [aompum;on

]]y#yu ^ywyucg^ e-qeusibu/ qeusijci;/

(yg-y#yu)}} (jrermpmtzU? 2008? 209)

[ziqjci;u avvmawU&&ygon/ xaumi]y#yua0g[m&} [onteut"ym,csi; qeusiaoma0g[m&rsm; [teuziqEiygon/

qμarmiciri("EjzL)\ tqu

]]teuqeusijci;on bmompum;rsm;wi yreawU&&rjzpaom oijyi vuPmwp&yjzpon/ ue;abmiacwwi 'w,ausmatmipxm; q&mawmu a0g[m&wyumoeusr;wi teuqeusiaompum;v;rsm;u y#yua0g[m&rsm; [ac:qcon/}}

(ciat;? a'guwm? 2004? 143)

[ívn; awU&rwom;&ygon/

a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;u avvmun&mwi tcutwe upíac:aom y#yua0g[m&rsm;? y#yuEpyg;r&aoma0g[m&rsm;? y#yuEpyg;ru&aom a0g[m&rsm;Ei tjyetveoabm&ony#yua0g[m&rsm;[í awU&&ygon/

3? 2/ tcu tweupíac:aomy#yua0g[m&rsm;

]tcu twe} [aoma0g[m&u

]]tcu twe -e- wawmi;aomumv/}} (jrermpmtzU? 2008? 399)

[t"ym,ziqxm;ygon/ xalumi tcu tweupíac:aom y#yua0g[m&[on wawmi;aomumvu tpjyíac:aom qeusibu teu&on a0g[m&rsm; jzpygon/ a0g[m&wyumoeusr;wi

]]&njci;? wjci;? Bu;jci;? i,jci;? ,wjci;? jrwjci;? w;jci;? qwjci; ponyi y#yu&aumi;aom wpcraxmuí wpctrn&aom tcu twe upíac:a0:aom a0g[m&won...}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 155)

[í&n-w? Bu;-i,? ,w-jrw? w;-qw [aomoabmwon wpcEiwpc ,Oluaomumvü tcu tweupíac:aom qeusibu teu&y#yua0g[m&rsm; jzpygon/

q&mBu; armiciri("EjzL)u

]]&njci;? wjci;? Bu;jci;? i,jci;? ,wjci;? jrwjci;? w;jci;? qwjci; ponyi y#yu&aumi;aomwpcraxmuí wpctrn&aom tcu twe upíac:a0:aom a0g[m&wjzpalumi; reqxm;ygon/}} (ciri? armi ("EjzL-)? 2011? 18)

[í wijyxm;ygon/ wpze 'w,ausmatmipxm;q&mawmu

]]t&n\ y#yu tw? tw\ y#yu t&n [í y#yujzpaom 2 yg; aoma0g[m&won tcsi;csi; wpcrvwaom wpcaom a0g[m& jzp\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 157)

[í a0g[m&w\ teu t"ym,tcsi;csi;on wpcrvwaom tjcm;trn wpc&aom qeusibu a0g[m&jzpalumi; &i;vi;ygon/ wpze

]]waom 0won xatmuwaom0wEipaom t&nrn\/ &naom 0wonxxu &naom0wEipaom tw rn\/ þo rv0watmu won? rv0wxu &nonEipaom a0g[m&tx; jzp\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 157)

[í Ei;,OlunEi&e t&m0wEpc or[w *Pj'yEpc&&evtyalumi; &i;vi;reqygon/

xalumi tcu tweupíac:aom y#yua0g[m&rsm;[on yaooabm raqmi b wawmi;aomumvwi oabmaqmialumi;? Ei;,Op&mt&mEpc or[w t&n

tao;*Pj'yEpc &&evtyaumi;? Ei;,Op&mEpcu pjziEi;,OvupO tcutwe wiom qeusibuteujzi owrw ac:a0:Eiaumi;{uqreqygon/

a0g[m&wyumoeusr;vm y#yua0g[m&rsm;u avvmunaomtcg taemuwi; twaA'ynm½iw\ ]teuqeusijci;(antonymy)qi&m azmxwcsu rsm;r]t&n tao; tqiujym;r½aom teuqeusir(polar opposition)oabmEi wnr½aumi;awU& ygon/ twaA'ynm½iw\ t,tqt&

]]þteuqeusir\ vuPmwp&yrm pwpccjzi to;jy(&jci;jzpon/ to;jyaompay:rwní teut"ym,oua&muaumi; awU&on/}} (ciat;? a'guwm? 2008? 146)

[vn;aumi;

]]xpum;v;rsm;on pwpccjzio;on tcutweay:wirwní teu t"ym,oua&muygon/}} (ciat;? a'guwm? 2008? 147)

[vn;aumi; azmxwwijycsuwEi t,tqoabm uunr½aumi; o;oyawU½& ygon/

3? 3/ y#yuEpyg;r&aomaOg[m&rsm;

aOg[m&wyumoeusr;wi y#yuEpyg;r&aomaOg[m&rsm;[í p;pr;azmxwru awU&ygon/ y#yuEpyg;r&b wpyg;wn;om&on aOg[m&rsm;u]r}tu&mjzi jrpí y#yujzpapyu wijyygon/

]]y#yuaOg[m& 2 yg; r&&müum; o\? jri\ [aomteuu ro? rjri[í r-tu&mjzi jrpaomom y#yu teujzpaom aOg[m&jzp\/ r-tu&mjzi rjrprí y#yu teu&aumi;aom aOg[m&vsO;z,r&/ xaumi y#yujzp aomvsO;b, aOg[m&teu wpcr{r&/ o\-[aomteuaOg[m&wpc om&ío\-[aomteuwpc? ro-[aomteu&aom aOg[m&wpc þo aOg[m& 2-yg;r&b wpyg;wn;&&müvn; r-tu&mjziomjrp&avon/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 158)

[íjzpygon/ þwijycsuwi]o\? jri\} [aom teuwjzi aOg[m& wpv;p &y? xaOg[m&w\ qeusibuteu& y#yuaOg[m& r&y? xaumi]r}tu&mjzi jrpí zew;,rom]ro? rjri} [aomy#yuaOg[m&rsm;&&vmy?]r} tu&mjzi rjrpygu y#yuaOg[m& rjzpEiy reqxm;csu jzpygon/

xaumi y#yuEpyg;r&aom aOg[m&qonrm qeusibuteutw r&aom aOg[m&rsm;jzpy; y#yu teuoabmjzpapvygu azmjyvaompum;v;\ a&U]r} tu&m

wí azmjyEiaom a0g[m&rsm;jzpygon/ om"utaejzi]o? jri} [aom pum;v; w\ a&Ùu]r} tu&mwygu]ro? rjri} [í y#yu teuoabm&apEiaumi; awÙ&yg on/

acwoptwaA'ynm½iw\ teuqeusijci;oabmqi&mr

]]teuqeusipum;v;twr½aom]o}]jri}]pm;} ponwÙur]o-ro}?]jri-rjri}]pm;-rpm;} [í a½Ùu]r} wly; teu qeusipum;v;wrsm;tjzp to;jyKEion/}}

(ciat;? a'guwm? 2008? 144)

[avvmawÙ½&ygon/ xalumi y#yu 2yg; r½aom a0g[m&azmxwcsuEi twaA' ynm½iw t,tqjzpaom]r} tu&mjziwrom e,y,jcm;em;jywom; on teu qeusir oabmEi uunr½alumi;vn; o;oyawÙ½&ygon/

3? 4/ y#yuEpyg;ru&aomaog[m&rsm;

jrermbmompum;wi pum;v;Epv;won qeusibu teut"ym,rsK;&ae wwalumi; wpcgwp& awÙ&wwygon/ a0g[m&wyumoeusr;wi y#yu teu jzp&etwu y#yuEpyg;ru&aeaom a0g[m&w\jzp[eu ziqjyygon/

y#yuEpyg;ru&aomaog[m&wEiywouí &i;vi;wijy&mwi

]]jzL\ [vkirnK [aomteuom rly;rí? re? r0g? rpr;? rjym[í rjzL onrwpyg; teu 4yg;v;ly;&mcaomalumi tvsO;&\/ nK\ [&müvn; þen;tw rjzL-[onrmwpyg;? re? r0g paom teu 4 yg;v;ly;vií tvsO;&oiu\/ rjzL[&müvn;nK\ [aomteurkomrly;vi/ e\? 0g\ paomteu 4 yg; vsO;z,&\/ rnK[&müvn; jzL\[íompum; rly;/ e\? 0g\ [aom tvsO;&\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 157)

[í Epyg;ru½aom y#yua0g[m&rsm;tjzp jzL? nK? e? 0g? pr;? jym pon ta&miu jyqaom pum;v;rsm;jzi om"ujyí reqjycygon/ a0g[m&wyumoe usr;jyK 'w, ausmatmipxm;q&mawm\ y#yua0g[m&qi&m]y#yuEpyg;ru½aom a0g[m&rsm;} ßuqreqcsuu acwoptwaA'ynm½iw\ pum;v;rsm;\ teuqeusiroabmjzi csex;avvmunaomtcg]e,y,csi;jcm;em;r jywom;aom teuqeÙusi pum;v; rsm;}(taxonomic opposition) jzpaom Epv;xuyaom qeÙusipum;v;wrsm; oabmEi uunr½onuawÙ&ygon/

3? 5/ tjyet veoabm&ony#yua0g[m&rsm;

'w,ausmatmipxm;q&mawm\ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yuoabmaqmi aom a0g[m&wwi tjyetveoabm&on y#yua0g[m&rsm;u avvmawU&&yg on/ þwi]tjyetve} [on

]]tjyetve -Bu0- 1? tpr tq;? tq;r tpo acguw acgujye/ 2? wpzuEiwpzu twtv, tm;jzi}} (jrermtb"me? 2008? 412)

[í teuziqxm;onu avvmawU&&ygon/ jrermbmompum;wi tcsUaom a0g[m& 2 cwon wpcEiwpc twtvntm;jzi qeusiroabmaqmiww onu awU&ygon/ þolaom a0g[m&wu tjyetveoabm&on y#yua0g[m&w [ac:qEiygon/ om"utm;jziwijy&ygv{i om;-vm? ay;-,? a&mi;-0,? a&U-aemu? tay:-atmu? vu0-vu,m? vi-r,m;? om;-tr? om;-tz? q&m-wyn pon a0g[m&pum;to;tEe;rsm;on tjyetve twtvn quo,r&aom teuqeusi on y#yua0g[m&rsm; [qEiygon/ xalumi jrermbmompum;wi qeusibu teu& tcsUaoma0g[m&won pum;wpv;Eiwpv;? a0g[m&wpcEiwpc tjyetve twtvn o;Ee;í&jci;jzpygon/ þolaom a0g[m&pum;v;rsm;u a0g[m&w yumoe usr;wi 'w,ausmatmi pxm;q&mawmu

]]tvetjye&aom ac:a0:jci;won wnjci;a&Ujci;[aom Bu,m teu tm;jzi ra&UaomwnjciU? rwnaom a&Ujci;[aom Bu,mteujzpí jyeonvn;&\}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 239)

[í Buqreqxm;onu avvmawU&&ygon/ wpze

]]þtEptum-[aomac:a0:jci;uum; opüomr[w? yvEp? OpmEp? ynmEp? eAme [aomtEp ponjzi tjrwtre omve aom *Poabm twrvjzpaomt&mu tEp/ xatmu avsmn í t&tumrUjzpaom t&mu tum-[íqaomt&mvn;rsm;\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 238)

[vn;aumi; tEptum [aoma0g[m&w\ tjyetveoabm&on y#yua0g[m& w p;pr;wijyxm;onu awU&ygon/ xjyi

]]wpalumi;vn; tEp tum [aoma0g[m&on wpcraxmuí wpcaom a0g[m& jzpaomalumi t&n? tw? tav;? tayg [ouol y#yuteu jzp\/ xalumi tEp [aoma0g[m& &oi&müom tum? tum [aom a0g[m& &oi&müom tEp [íac:a0:jci;jzp\/... þolaom t&mrsm; uaxmuí tEptum[aoma0g[m&on tBu;ti,[ouol jyeum v,umomjzpoi\}} (ausmatmipxm;? q&mawm ('w,-)? r-1320? 239)

[ívn;ziqwijyxm;onu avvmawU&&ygon/ xtw

]]awm r[waom vi? vi r[waom awm [aom opyicsE, ywaygi;w\ &i; r&i;aom tjci;t&mjzirwí ajrjyi [aom Xmej'yu awm? vi [íac:a0:&mü awm\jyebu vi? vi \jyebu awm [í txnj'ywi jyevnonvn;&\/ þoy#yuwi jyeveonvn; &\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w, -)? r-1320? 239)

[ívn;aumi;?

]]q&m r[waom wyn? wyn r[waom q&m? op r[waom 0g;? 0g; r[waomop[í jyeveouo obm0teutm;jzi oabmw&m E;aEm&m jyeveonvn; &\/}}

(ausmatmipxm;? q&mawm ('w, -)? r-1320? 239)

[ívn;aumi; tjyetve teuqeusir&aom y#yuoabmaqmion a0g[m&wu p;pr;azmxw wijyxm;on bmompum;tjriu awU&ygon/ 'w, ausmatmi pxm;q&mawm Buqjyxm;aom y#yua0g[m&qi&m ½jrio;oycsuwon twaA' ynm&y (semantic) ü teut"ym,csi; qeusir oabm (antonymy) wi tjyetve quo,r½aom teuqeusir (relative opposition) u azmxwcluon acwop twaA'ynm½iw\ wijycsut,tqwEivn; oabmcsi;wnaeonu awU&yg on/

olygí 'w,ausmatmipxm; q&mawm\ p;pr;Buqazmxwxm;aom y#yu qi&m a0g[m&wEiywouí om"ursm;Ei ½i;vi;wijycsuwon wusr½alumi; avvmo½&ygon/ xjyijrermbmompum;½ teuqeusir½aom y#yua0g[m&rsm;u jrermbmompum;\ yiuoijyi vuPmrsm;jzi azmxwwijyxm;ontwu bmom pum;qi&mtjriw xi[yyg½aeyu wijyxm;ygon/

lcliio;oycsu

þpmwr;on bmompum;\oijyivuPmwwi yreawU&rjzpaom pum;v;w \ teuqeusiroabmu azmxwwijyxm;aompmwr; jzpygon/ 'w,ausmatmi pxm;q&mawmu jrermbmompum;& teuqeusiaompum;v;rsm;u y#yua0g[m& rsm;[trnay;ly; om"ursm;jzi Buqreqcsursm;uazmxwí o;oywijyxm;ygon/ þolaom y#yua0g[m&rsm;u tcutweupíac:aom a0g[m&rsm;? y#yuEpyg;r& wpyg;wn;&aom a0g[m&rsm;? y#yuEpyg;ru&aom a0g[m&rsm;Ei tjyetve oabm& on a0g[m&rsm;[í cjcm;ly;azmxwBuq ziqcsursm;u taxmutxm;rsm;jzi o;oy wijyxm;ygon/

tcutwefupíac:aom y#yua0g[m&rsm;uwijy&mü 'w,ausmatmipxm; q&mawm\ p;pr;Buqxm;aom tqtrefrsm;Eiom"ursm;t& pum;v;wpcEi wpc on,Oaom tcutwewi y#yu(qefusibu)teu &aumi; o;oyawU&&ygon/ þy#yua0g[m&won yaooabmraqmib tcutwef umvoabmaqmií Ei;,Op&m Epcor[w t&ntao; *Pj'yEpc&on tac:ta0:pum;v;w &&e vtyaumi;? Ei;,Op&m Epcu,OvupO tcutwefom qefusibuteujzi owrwac:a0:Eiaumi; o;oywijyxm;ygon/

wpze y#yuEpyg;r&aom a0g[m&rsm;taumi; wijy&mwi teut"ym, qefusibutwr&aom a0g[m&rsm;jzpfy; azmjyvaompum;v;\a&U]r}tu&mwí azmjyEiaumi; &i;vi;wijyxm;ygon/ xlaemu y#yu Epyg;ru &aom a0g[m&rsm; taumi;wi jrefmbmompum;& tcsUaoma0g[m&w\ y#yu(qefusibu)oabmu azmjyvu]y#ao"teu&aom r tu&mjzi jrp onjzp\}[on qrecsuu rwní o;oywijyxm;ygon/ xljyi tjyetve&aom y#yua0g[m&rsm; taumi;wijy&mwi tcsUaoma0g[m&won wpcEiwpc tjyetve twtv,tm;jzi qefusibu teuaqmiaumi; þom"uwjzi &i;vi;ziqjyxm;ygon/

xaumi 'w,ausmatmipxm;q&mawm\ a0g[m&wyumoeusr;vm y#yu a0g[m&qi&m Buqrefqjycsuwon twaA'ynm&y\ teuqefusijci;qi&m oabm obm0wEi uvrr&aumi; awU&ygon/

e*;

þpmwr;on 'w,ausmatmipxm;q&mawm\ a0g[m&wyumoeusr;vm jrefm bmompum;& y#yu teu (teuqefusir) &aom a0g[m&rsm;taumi;u azmxw wijyxm;jci; jzpygon/ þwi y#yua0g[m&rsm;taumi;u azmxw wijy&mü usr;jyq&mawm\ p;pr;azmxwBuqcsuu om"ursm;jzi &i;vi;y; bmompum;tjri eu½i;r&aumi;u o;oywijyxm;aom pmwr;jzpygon/ a0g[m&wyumoeusr;Bu; on jrefmpmayEi bmompum;oawowtwu avvmqn;y;Eior\ ½axmipr oawoejyEionjzp&m þpmwr;onvn; taxmutujyEirn jzpygon/

usr;u;pm&i;

ausmatmipxm;? q&mawm('w,-)/ (r-1320)/ *a0g[m&wyumoeusr;(w-lur)*/ **&eue? v,w r@kiyEywu/**

ausmatmipxm;? q&mawm('w,-)/ (r-1925)/ *a0g[m&wyumoeusr; (yxrty)*/ **z;pe(wn;jzw o)/ &eue? w;pmyEywu/**

ausmatmipxm;? q&mawm('w,-)/ (r-1925)/ *a0g[m&wyumoeusr;('w, ty)*/ **z;pe(wn;jzw o)/ &eue? v,wr@kiyEywu/**

lunlun0;? r/ (2012)/ *a,mri;u;0;b;v/i/l bmompum;tjril* **&euewuov? yg&*bltwu wioi;aomusr;/**

ciri? armi("EjzL)/ (2009)/ *bmomtjripmaytjril* **&eue? y*pmtywu/**

ciri? armi("EjzL)/ (2010 u)/ *Epwpaxmic&;ujzwoe;caom ulEyw/jrermpm*/ **&eue?oi;pmay/**

ciri? armi("EjzL)/ (2011 u)/ *jrermbmompum;ynm&irm;Ei/bmompum;tjri/ (w-lur)*/ **&eue? uaum0w&npmay/**

ciri? armi("EjzL)/(2011 c)/ *vi,/twupum;tal/umi;pmtal/umi;l* **&eue? aumi;oepmay/**

ciri? armi("EjzL)/ (2012)/ *jrermpum;jrermpm½yy/vm (w-lur)*/**aejynawm? jrermpmtzl0;p;Xme/**

ciat;? a'guwm/ (2008)/ *twaA'e'ge;l* **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

ciat;? a'guwm?Ei atmijri0;? a'guwm/ (2010)/ *oawoetajccoawoeyp*? **('lur)/ &eue wuov? jrermpmXme/**

xe;jri? 0;/ (1968)/ *ygV/oua0g[m&tb/"mel* **&eue? wuovrsm;pmtyjyp xwa0a&;aumrw/**

"rómrb0o? t&i/ (2005)/ *acwrygV-jrermtb/"mel* **&eue? cicxe;pmay/**

ow? armi/ (2002)/ *pmqawmrsm;twlyw/* **&eue? &mjynpmtywu/**

r;r;? r/ (2011)/ *a0g[m&wyumoeusr;r 'w,ausmatmipxm;q&mawm/ twaA'tjril* **&eue wuov? r[moawoebltwu wioi;aomusr;/**

jrermpmtzl/ (2008)/ *jrermtb/"me/* **&eue? jrermpmtzl0;p;Xme/**

0i0g0gvi? r/ (2001)/ *a0g[m&wyumoeusr;r 'w,ausmatmipxm;q&mawm/o'gtjril* **&eue wuov? r[moawoebltwuwioi;aomusr;/**

[wpe? 0;/ (1991)/ *ygV-jrerm tb/"mel* **&eue? csr;ompmay/**

atmijri0;? a'guwm/ (2010)/ *bmompum;oawoel* **&eue? "0pmay/**

u&i½;&mvuzuxyur;jci;"avEi teuquo,roabm

ee;oZmoe;x;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on u&iwi;&i;om;w\ "avx;p,Oaus;r tpOtvmwp&y jzpaom vuzuxyur;jci;"avEi teuquo,roabmu twaA'tjrijzi azmxw wijyxm;aom pmwr;jzpon/ þpmwr;wityi; (3)yi;cí wijyxm;on/ yxryi; wiu&iwi;&i;om;w\ ½;&m"avx;wr;tpOtvmEi pmay,Oaus;rrsm; uwijy xm;on/ 'w,yi;wi twaA'Ei teut"ym,qi&m oabmw&m;rsm;u azmjy xm;on/ ww,yi;wi u&i½;&mvuzuxy ur;jci;"avEi teuquo,r oabmu qupywijyxm;on/ þoavvm wijyjci;jzi u&iwi;&i;om;won vn;a&;,ciuwn;uyi teut"ym, to;jyrrsm;&calumi;oaply; rrvrs;w\ ,Oaus;r"avx;wr;tpOtvmrsm;u xe;or;vmap&e &n&,ygon/

aomcsua0g[m&rsm; - twaA'? oauw? ½yoi? teu? ½yoiwteuu (owalumi;u)

teuw½yoiu (alumi;wou)

e'ge;

þpmwr;on u&iwi;&i;om;w\ "avx;p,Oaus;r tpOtvmwp&y jzpaom]cluvm;zmbe;}ac:]]vuzuxyur;jci;"av}}u twaA'tjrijzi csO;uyavvm xm;aom pmwr;wpapmijzpon/ avvm&mwi u&ijyne,wp0u aexiluaom ta&U y;u&iwi;&i;om;w\ ½;&m"avutx;jy(í avvmxm;ygon/ u&iwi;&iom;wwi ½;&m,Oaus;r "avx;wr;tpOtvm rsm;pm&onteu]]vuzuxy ur;jci;"av}} onvn; wpctygt0ijzpon/]]vuzuxyur;jci;}} [onwp&mEiwp&m tvLy (or[w) loyrsm; usi;yaomtcgwi zwlum;quo,r tjzpay;yaom oauwjzp on/ pmayta&;tom; r&ao;on b;pOabmiqu umvrsm;pmuwn;u o;pcaom quo,rlum;c ypn;rsm;ulunv\i rryw0e;usiu jriww½ww aw;jricpm; wwaom u&iwi;&i;om;w\ ÓP&ntwrteuu tucwo&Eirnjzpon/

1/ u&iwi;&i;om;w\ ½;&m"av

u&iwi;&i;om;won re*vrs;rsm;rm qi;ouvmly; wAuw½wbmompum; tE,su;wi yg0iaomwAujrerm pum;tpOijzpon/ u&iwi;&i;om;wwi y;u&i Ei paumu&i[í yirtyp(2)p&on/

---

* **wzuygarmu? jrermpmXme? &euetaemuyi;en;ynmwuov**

u&ivrs;won a&;tcgumvuyi paygi;aexi? paygi;vyui pm;aomuaom tavtx&cluon/ wp0;Eiwp0; tqitwe; tertjrircjcm; b&i;E;azma&pm aygi;oi;quqluon/ aexi&ma'ouvuly; vyuipm;aomurrmvn; ujym;r&on/ awmiay:a'oae u&ivrs;rsm;rm awmi,mvyie;Ei trvuvyie;u vyuiluon/ ajrjyewiaexiluorsm;rm v,,mvyie;u t"uxm;vyuiluon/ jrpacsmi; ti;tiEi e;orsm;rma&vyie;u vyuiav&on/

awmi,mu wpEpwpburajymi;a&U vyuiav&ly; awmi,mtopawv(i yi&i &alumi;oomap&e rwwiuav;rsm;puly; "m;ao;ausmuygxm; av&luon/ awmi,m cwjci;? r;½jci;? p;x;puys;jci;pontvyrsm;u paygi;vyuiaomtav tx&on/ u&ivrs;won rs;cspwjyi;xeorsm;jzpí vrs;uEi traxmijyaom tavtx en;yg;on/ tjcm;wi&i;om;rsm;Ei a'owpcwn;wilum&n aexilu aomvn; rs;rworsm;Ei traxmizujyjci;u a&miEior(a&miluon/ u&ivrs;tcsi;csi; wivn; typtvuo;jcm;aexiwwluon/ trsm;tm;jzp typwppEiwpp (paum u&iEi y;u&i) traxmizujyavr&ay/ ten;tus0;wp0;wavom typuoEi vuxyav&on/

tysvysw\ cspra&;&mEiywouí wp0;uwp0;a&;cs,&mwi vu½;&n? Ev;&nu t"uxm;a&;cs,luon/ cspalumi;sualumi; oapvaomtcgwi atmio,jzivn;aumi;? u,wipum;xmjzi vn;aumi;? pmjzivn;aumi; cspa&;qav&on/ u&ivrs;w\"avxpt& re;uav;rbrsm;on or;i,tysazm 0icserpí traxmijycsewi au;ar;&e0urwpaumiu ar;xm;aom "avx;p&on/ xr*vm 0uu (axmac:uv)[ac:on/

A'bmom0i u&ivrs;rsm;rmr*vmyu owor;trüom usi;yav&ly; r*vm tcr;tem;ueusp&wu owom;utuetusc&on/ 'a0½;μu,orsm;u vuxy aomaewi 'a0apwo armiEpom;í ueawm&on/ ruarmuacwwi owom;Ei owor; Ep0;Epzur(a0um tuetuscav &onu aw&on/

tarca0rEiywouí rbEpyg;(or[w) rbwp0;0; tou&ip0twi;tar awmi;cavr&ay/ rbEpyg;u,vev(i tpubu;(or[w)tprbu;u 0;p;írbypn; rsm;uca0ay;&on/ tx;ojziarmiErxwi tax;q;jzpotm; yay;aomtavtx& on/ u&ivrs;w\ ½;&m"avxpt& tray:wivn;aumi;? &y&mwivn;aumi;? v,ay:wivn;aumi;? a&miu0tyaom truprsm;&on/ a&miu0tyonu ra&mi lu0bjyrygu ta&miay;&aom"avxp&on/ u&ivrs;wontwwerwu ,lun orsm;jzp&m raumi;aom twwerwrsm; awaomtcgwi tE&m,rusa&muap&e ewpm;jci;? acgpmypjci;? vyjymac:bul; csnjci;rsm;jyav&on/ u&ivrs; wwiaA'i trs;rs;&onteu luu½;aA'iu ,lunpmar;av&on/ ,lunu;u,rwi A' bmomu rsm;aomtm;jzi u;u,av&luon/

1?1/ pmaybmompum;Ei ,Oaus;r

u&ivrs;won vlori;wi pmayta&;tom;r&b &mprsm;pmjzwausmvmclu on/ r½;zvmaw;uAsmvumrsm;u jrwE;wez;xm;ontavsmu xaw;uAsmrsm;u Ewwutm*aqmib0jzi &ywnvmcluon/

ori;oawow\ tqt& (19) &mprwirumvuyi u&iwwi pmayta&; tom;&aely[,qEion/ aemuyi;wi u&ipma&;en;rsm;u wxiluaomy*vrsm;rm omoemjyy*vrsm;jzply; rru;u ,&mbmomt ,0g'u jzecs&e&n&,í wxiclu on/ trsm;prmbmoma&;u tav;ay;aompmrsm;jzpon/ u&i'@m&tqt&a&; ,ciu pmay&caomvn; om;a&ay:wia&;om;xm;ly; pepwusor;qn;rr&ojzi u ,aysmuc& on[qon/

rsuarmuacwwi u&ivrs;w\ pma&;en;pep(10)rs;ce&on/ ¤i;wteu rejrermtu&mur;í wxixm;aompma&;en;(5)rs;Eia&mrtu&mjzi xnoi;xm; aompma&;en;? ';*Pe;pma&;en;tygt0i ppaygi; (10)rs;ce &on/

,i;pma&;en;rsm;teursuarmuacwwit"uvuco;paompmay(3)rs;rm

(1) retu&mu tajccon y;u&ipmay

(2) jrermtu&mutajccon paumu&ipmay

(3) jrermtu&mutajccon y;u&ipmaywjzpon/

retu&mu tajccon y;u&ipmayu AD **1750wi z;wmrujypcon/ paum u&ipmayu 1832 wi a'guwm*sleoe0w[1]uwxicly;? jrermtu&m utajccaom y;u&ipmayu 1852 wi a'guwmt ,ba&we[2] u wxicon/[3]**

u&ivrs;w\ ,Oaus;rrsm;teu xi&m;aom½;&mturm ';,r;tujzpon/ ';,r;turm lrliqiwu‹uaom *woEitw u‰u;uuu pvipmjzi&ijrL; wu‹upm u&aom uen;wprs;jzpon/ ';,r;tutjyi pn;csunnajcvr;ly; u&aom0g;ny turmvn;xi&m;on/ u&ivrs;w\ u ,pm;jy trwtom;jzpon w&,mypn; wprs;rm zm;pnjzpon/ zm;pnrmu&itrs;om;w\ a&a[mi;½;&mtar tEpjzply; vepmjrwE; wez;xm;luon/ u&ivrs;wwi cs;or;om‹u ,0ruzm;pn yiqiray: rwní wi;wmluon/

[1] Dr. Jonathan Wade
[2] Dr. L. Brayton
[3] **apmatmicse? 2003?172/**

1⁄2/ taw;tac:t , tqEi"av

u&iwi;&i;om;won rsm;aomtm;jzi awmi ,mvyie;jzi touar;av&&m wpaeue awmi ,mtvyu vyuiluon/ r;csyí ,mawmr aetrojyea&muaomtcg r;yab;wi rom;p0i;zUí pm;luaomulu ajymqav&luon/ xol0i;zUontcg yjyi? pum;yEi pum;xmrsm;ajymí rom;ptcsi;csi; pum;xm0uav&on/ ouBu;pum; oui ,lum;qontwi; vBu;w\ajympum;rsm;u vi ,rsm;uem ,rwom;jci;jzi om;p0ajr;qu Ewrwwr;rsm; jyeym;con/

u&ivrs;won rs;cspwjyi;xeorsm;jzpí wpa ,muuxv\i wprs;v; rwxm;luon/ ½;om;yivi;aom "avp½ualumi pum;ajymq&mwi orarniomr r&ojzi trsm;tjriwi ½i;on[xiwwluon/ tajymq;apumroum&ly; wnlun ajzmirworsm;jzpon/ x;jcm;csuwp&yrm {nonu {n0wtve ausorsm;jzpon/ a&mi&wi;wrwwly; &or\Eiauseyaom"avalumi avmben;orsm;[a,b,s owrwEion/

vrquqa&;wi wpyg;otay:&evr? &eaxmirr&bat;csr;pm aewwon/ yiuowaumi;ontjyi pw&non;cr&ly; opmw&m;Bu;rm;orsm; jzpon/u&i vrs;wonawmi ,mvyie;? v , ,mvyie;Ei 0 ,smOcpuys;a&;vyie;u t"uxm; vyuiluon/ puys;a&;vyjci;\ t"u&n& ,csurm 0r;pm&&a&;twujzply; yv\ aom aumuyo;Ersm;urrausS&müyi ueypn;csi;zv ,í pm;o;wwluon/

u&ivrs;wwi a&;veavly;aomumvu rrw\ ½;&m"avx;prsm;u pmayjzi a&;om;rwwr;wicjci;r&b aw;uAsmvumrsm;? Ewrwwr;rsm;tjzpom lum;oc&on/ b;p0abmiqu Ewrwwr;rsm;tjzp wpqipum; wpqiym;vmaom pum;xmrsm;u om;p0ajr;qu xe;or;apmia&muajymqvmcluon/ tx;ojzi traxmizu a&;cs, &etwu vys\vn&müvn;aumi;? loyrsm;wivn;aumi; pum;xmrsm;u to;jy\ ajymqav&luon/

loyu u&ibmomjzi]]cstiavmi}}[ac:on/ u&ibmom]]cstiavmi}}on u ,[ejyjci;(or[w)vua0Ua&;jyjci;[t"ym ,&on/ loyusi;y&mwi t"u tyi; (3)yi;&on/ ¤i;wrm (1)cstiavmi (ac:) u ,[ejyjci;? (2)cviauU (ac:) rwqu pum;ajymjci;Ei (3) rmwmc; (ac:) aw;ojci;wjzpon/ a&; ,ciu u&i ½;&mloyu aus;vua'orsm;wi yawmrsm;Ei ,Oly; usi;yav&on/ u&iEpopu;ae tygt0i a&t;piy? wcewiy? r;yy? ½;&mcsnjzLzUr*vmy? t½;aumuyponyrsm;u qi ,i usi;yontcgwi; ½;&mloyu xnoi;usi;yav&on/ usi;y&mwirr&mwi;& tys\ vys\rsm;omru yw0e;usiaus;&mrtys\vys\rsm;uyg toay;zwlum;av&on/ xol zwlum;&mwicluvm;zmbe;(ac:)vuzuxyjzizwlum;av&on/

loypwiaomtcgwi yci;twi;o a&mu&vmorsm;teu umvom;rsm;u pwi íwpO;y;wpO; csti;avmi (ac:) u,[ejyuon/ rrw\cEmu,tvu yawmvm trs;or;rsm;jriomatmi[ea&;jyuon/ xuo[ea&;jyonu trs;or;rsm;u vucy w;umtm;ay;av&on/ u,[ejyy;onaemu trs;or;rsm;uowrw xm;aom ae&m wi we;pxium ae&m,luon/ y;v\i cviauuac: rwqupum; ajymjci;pon umvom;rsm;urrwrwqu pum;ajymvonre;uav;u vnywum &mazav&uon/ rrrwqupum;ajymvon re;uav;a&wixiy; ,O,Oaus;aus;jzi rwqu pum;ajymluon/

u&i½;&mloywi yg0iluorsm;rm tysppvysppprsm;om yg0iqiEci&on/ wpcvy? rq;z? rq;rrsm;Ei zrupemrnysu&orsm;yg0iqiEcir&ay? rwqupum; ajymontcg a,musm;rsm;onre;uav;Ei(3) aycetumwiom te;pyq;xicijy on/ re;uav;rsm;u rsuEmursuEmowy0gjziumy; ajymon/ re;uav;wpO;tm; a,musm;av;wpO;O;u rwqupum;ajymqaeyqygu use&onrnon a,musm;r ,Oyií pum;ajymqcir&yg/ rwqupum;ajymon uvysuvn;rrtm; wpzuom; vvm;[ejyrjyqonu tucwww&on/ xuotucwrwwb quxiaeygu tjcm;re;uav;rsm;\avmiajymiruc&wwon/

nO;yi;wi rwqupum;ajymqluy;onaemu nOeuyi;oa&muvmon tcse wi]rmwmc;} ac:ocsi;qyrsm;u quvuusi;yav&on/ xaw;oyrmtysEivys ÓPAvpr;&n yionysu;yijzpon/ xoyiqioqu&mwi ocsi;su;? ocsi; cersm;? Zmweygwawmrsm;? pum;xmya[Vrsm;u aw;uAsmrsm;ou;í tjyetve tar; tajzjyum ynmyi&on/

loywi (1) y0vaPi (ay:vaemi) ac: taysmwr;zuqaomocsi;

(2) ,zga!m[(,zm';) ac: vr;csi;? wr;csi;

(3) ,;(,i;) ac: jyóemtar;tajzpum;xm ynmpr;jyocsi;

(4) xmacg[zga!m[(xm;c;zm';) ac: ocsi;su;[íocsi;(4)rs; &&m Epou&m ocsi;trs;tpm;jzi oqlyiqiluon/

loyx;pt&wpO;EiwpO; cspci&i;E;vmaomtcgwi]]atmi;v,a&m}} ac: ypn; csi;vv,wwluon/ vysumvom;on xypn;u,í tystrtxvuon/ tystrwiquvuí vysvncspa&;qon/ wpcgwp& awmi,mpyg;p;x;cse? &wor;cse? yvr;obiwwi vn;aumi;? tysrsm;\aetrolvn;aumi; om;a&mu vnvnum tucwluon/ vomaomnrsm;wi tystrolvysrsm; a&mu&vmly; relqe;avmjci;? axmi;jci;? twwu aysmaysmyg;yg;pm;aomujci;? pum;xm0ujci;rsm; jyluon/ wpcgwp&awmi,mr w;az:&&aomye;O?ajrmuO? ajymi;z;tp&onwu zwpm;&i;jzi vysvnluon/

½;om;aom u&ivrs;won rrwb0wpouwm tazmreuvysvnum pum; xm0uly; aocsmpma&;cs,luon/ Epouoabmus &vmaomtcgwi rbrsm;rwpqi em;azguum aowyeouwpq; ½;jymajrusaygi;zuluon/

1'3/ u&i½;&mvuzuxyur;jci;"av

vuzuxyur;jci;"avu u&itac:tm;jzi]]c(uvm;zmbe;}} [ac:on/ pmay rxe;um;ao;on a&;tcgumvrsm;u wp&mEiwp&m wp0;Eiwp0; quo,orjy(&m wi vuzuxyur;jci;"avu to;jy(cluon/

]]c(uvm;zmbe;}} wi]c(u} [onum; apvwjci;? zwlum;jci;? ay;yjci;?

vm;zm - vuzu

be; - txyxyjci; [í teu&on/

vuzuxy[qaomvn; txyxwi vuzuajcmu? vuzuprsm;xní xy xm;jci;r[wbop&uopzrsm;? t&m0w(rsm;u xnxm;jci;jzpon/ txyxwi xnxm;aomypn;rsm;u u&itac:ta0:? u&ipum;xm? pum;ywjzi ya[Vqeqe t"ym,azm,&on/ rsuarmuacwwi vuzuxyur;jci;u u&iarmir,av;rsm;u zwlum; quo,rtjzp to;jy(luon/ &mwp&mwi tvLy&jci;? loy&jci;jzpv(i yw0e;usi&mrsm;u vuzuxy ur;jci;jzi ßulwií zwlum;av&luon/

yw0e;usi&mr vuzuxy&&v(i x&mwitvLy&alumi; oluon/ vuzuxy vuc&&ou rr&m&tysvysrsm;tm; vuvtalumi;lum;&on/ vuzuxytwi; yg&aom t&m0w(ypn;trnrsm;u ajymjy(u&on/ wp&mEiwp&m vuzuxyur; v(i tvLyo rvmrjzpvmu&on/ vuzuxy&&y; rvma&mucv(i rr&mtvLy&v(i tjcm;&mrsm;uvn; rvmbaewwluon/ xalumivuzuxyvuc&&v(i tav; teuxm;um om;av&luon/

wp&mEiwp&m vuzuxyur;&mwi yg0iaomypn;rsm;rm a'owpcEiwpc rwnaomvn; rsm;aomtm;jzi r;ao;? i½wo;? o&u&u? zE? róvi0? 0g;jcr;Ei aumuni;qe?beab;yi?x;? aq;&u? r&r;&uponwuto;rsm;on/ vuzuxy xwiur;? ur;o;xníxyjci;rm vuzuxyu0;pm vuc&&ou pm;&e&n&,jci;jzpon/ vuzuxypm;oon apwem0exr;rr&m& tysvysrsm;tm;wpqily; wpqi vuvítalumi;lum;&rn/ xovuv talumi;lum;&e rtm;vyEiygu tm;vyEio wp0;u vuzuxyvajymi;ay;ly; xyqivuc&&ou quíaqmi&u om;avon/

vuzuxyu wp&mv;twu u,pm;jy(í ay;yzwlum;jci;&ov wp0;csi;? cspocsi;oapví ay;ur;zwlum;jci;vn;&\/tcsu trs;om;rwaqcsi;? trs;or; rwaqcsi; ay;ur;toay;jci;vn;&\/ rnolyito;jylapumr vuzuxyyg ypn;

rsm; xnoi;jci;u ya[Vqeqe pum;xm? pum;y? pum;oxuwjzi t"ym, azm,& jci;omjzpon/

2/ twa&'oabm

Semanitics **[on teut"ym,u avvmaom ynm&yjzpon/** Semanitics **Ei ywouí *&taw;tac:ynm&i yavwwvuxuuwn;uyi avvmorjyc luaomvn; oyen;us avvmEijci;r&cay/ (19)&mptueavmurom twaA' [aom trnjzi teut"ym, avvmrynm&yrm w;wuvmcon/**

Semanitics **[aom a0g[m&on jyioppum;** Semanitique **r qi;ouvmy; tpjy corm jyiopbmompum;ynm&i rp&b&;,m;[1]jzpon/ t"ym,avvmrynmu jyiop bmomjzi** La Semantique **[ac:on/ 1897 wirp&b&;,m; t"ym,ynmpmwr;** (Essaide Semantique) **u xwa0con/ 1900 jynEpwi ¤i;pmtyu** Semantics: Studies in the science of meaning **[aomtrnjzi t*vybmomojyeqcon/ twaA'uvn; bmompum;twi;& t"ym,u oyen;us cjcr;pwjzmaomynm&y[í teuzicon/**

twaA'on ynm&ytrsr;ws\ tm&jyusupm;&m e,y,jzpaomvn; ynm&y rsm;\oabmobm0 ujym;ralumi teut"ym,u tm&jyycsi;ujym;on/ bmom aA'ynm&iu bmompum;u tom;ay;avvmouo 'óeaA'ynm&iuvn; taw; tjriu tm&jyavvmon/ twaA'on bmomaA'Eiomru tjcm;ynm&yrsm;Eivn; ouqiaeontwu cjcm;azmjyvaomtcg 'óeaA'qi&mtwaA'[2]? pwynmqi&m twaA'[3]? bmomaA'qi&mtwaA'[4] ponjzi cjcm;azmjyav&on/ a&;upum;rygb twaA'[azmvi bmomaA' qi&mtwaA'u qvjci;jzpon/ bmompum;[aom cEmu,u;\ tpwtyi;wpcjzpaom twaA'\tce;u@u atmuygypjzijyEi on/

[1] Breal, Michael
[2] Philosophical semantics
[3] Psychological semantics
[4] Linguistic semantics

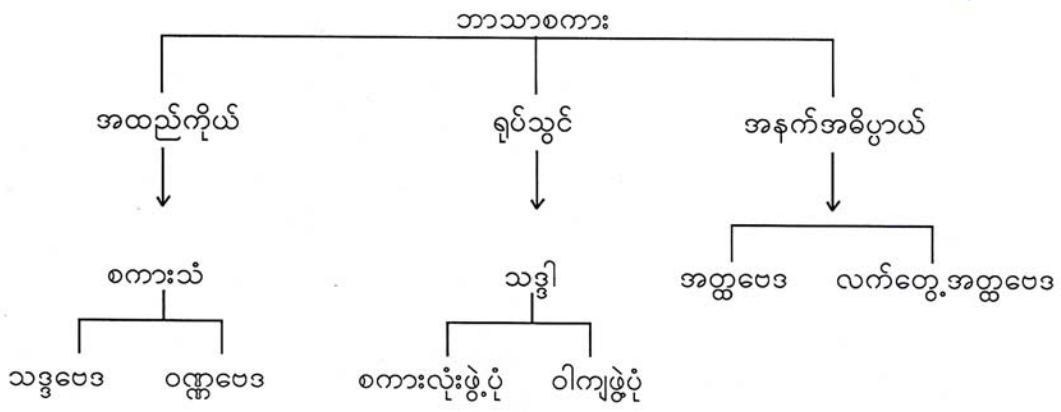

2.1 teut"ym,[on

teut"ym,[aom a0g[m&Eiywouí yavw[1] ? t&pww,[2] wuolaom 'óeuynm&irsm;omru? pwynm&irsm;? bmomaA'ynm&irsm;pon ynm&ito;o; wu ½axmiaygi;pr avvmwijyaq;aE;cluaomvn; wusaom tajzrs;urr&&cluay/ wwEiorcliratmiom t"ym,ziqEicluon/ 1923 cEpwiatm'iEi &pcsw[3] wEp0;u]]t"ym,\t"ym,}}[4] [aompmtyu xwa0cly; t"ym,uziqcsu (22)rs; jzi azmjycluon/ xazmjycsursm;rm oauw[5] wpcutoljyo[6]Ei teuaumuo[7] w\quo,rutajccaom ziqcsursm;jzpon/

qμa'guwmciat;\ twaA'e'ge;pmtywi teut"ym,\oabmu ziq &mü

]]bmompum;u quo,a&;pepwpctjzp ½jrivliwp0;Eiwp0; ajymq quo,aom talumi;t&mon teut"ym,jzpí xteu t"ym,u azmjyaom½yoi (pum;o)on oauwjzpon[a,b,s tm;jziqEion[8]

[íazmjyxm;on/ xalumi teut"ym,[on wppwp0;\ajymqcsuu v wpzuom; em;vnap&e&n&,csu &&jzijyrajymq a&;om;csuyijzpon/ bmom

[1] Plato
[2] Aristotle
[3] Ogden, C.K and Richards I.A
[4] The Meaning of Meaning
[5] Symbol/Sign
[6] User
[7] Interpreter
[8] **ciat;? 2004? 34/**

pum;u quo,a&;ypn;tjzp to;jy\&mwi vwpO;ajymqonu usewpO;em;vn&e twu teut"ym,on r&rjzp vtyaomt&mjzpon/

2?2/ teut"ym,Eiouw

oauw[ontaumi;t&mwpccu u,pm;jy\&nñe;aom trwtom;jzpon/ bmompum;u quo,a&;pepwpctjzpjriv\i wpO;EiwpO; ajymqquo,aom taumi;t&mon teut"ym,jzpí xteut"ym,uazmjyaom ½yoionoauw jzpon[a,b,stm;jzi qEion/ bmompum;\ tpwtyi;jzpaom pum;v;wi ½yoiEiteuon '*g;wpc\acgi;Ei ye;uowpom;wn; z,uaeaom tpw tyi;Epcjzpon/

2?3/ teut"ym,quo,r[1]

twaA'onbmompum;twi;& pum;wpv;csi;\ teut"ym,u azmñe; ½omru pum;v;t"ym,rsm;\ quo,ruvn; azmxwjyon/ 0gus[2]wpcxwi yg0iaom pum;v;wpv;on x0gusxu tjcm;pum;v;rsm;Eivn; quo,r&on/ om"utaeEi

]]q&mr uwtus tjzL0wxm;w,}} [aom0guswi]q&mr}]uwtus}]tjzL}]0wxm;} [aompum;rsm;on wpv;Epwpv; quo,r&on/ q&mron x0gus xwi ryg0iaom q&m? q&m0e? uu? rr ponwEivn;aumi;?]uwtus}onxr? abmi;b? pu'? q,wm ponwEivn;aumi;?]tjzL}on t0g? tpr;? te? tjym? teu ponwEivn;aumi; quo,r&on/ þo0gusxwi pum;v;rsm;u tpm;x; xnoi;í&on quo,rrs;u tvsm;vuquo,r[3]Ei a'givuquo,r[4] [ac: on/

]]tra&Uwi ac;wpaumi tyaew,}} [ajymv\i tra&Uwiw&pmewpaumi tyae jci;jzpaumi; lum;emouem;vnon/ þoem;vnjci;rm pum;xüygaom]ac;} [aom pum;v;Ei pum;xü xnrajymaom w&pme[aom pum;v;w\ quo,ru\uo xm;jci;aumijzpon/ ac;Eiw&pme[aom pum;v;Epv;rm teucsi;quo,r &aomaumijzpon/

pum;v;wpv;wi ½yoi[5]Eiteu[1] [í rsuEmpmEpzu&&m pum;v;½yoi wpc wi teut"ym,wpcru ujym;Eiouo teut"ym,wpcuvn; wpcruaom

[1] Meaning relation
[2] Sentence
[3] Syntagmatic relation
[4] Paradigmatic relation
[5] form

½yoirsm;jziazmjyEion/ ue,uoz,zUvsu&aom pum;v;rsm;\ ½yoiEi teu t"ym,utajcjyí teut"ym, quo,rrsm;u avvmjci;jzi ½yoiwteuu[2] (owaumi;u)? teuw½yoiu[3] (aumi;wou) pum;v;rsm;u avvmEion/

2)4/ teuzU,ure,y,[4]

bmompum;wpc\ pum;ozUypep[5] on uspvspr&ontavsmu o'gpep[6] onvn; uspuspvspvsp wi;wi;&i;&i;&on/ o'gtpwtyi;to;o;\ zUx; pn;ur;rsm;on &m*Pe;xu ryaomvn; bmompum;wpcwiyg0iaom a0g[m& ta&twurmr aomi;oe;csí &aewwon/ bmompum;wpctwi;& pum;v;rsm;[7] u pepwpccjzi ppn;rnqv(i tb"mewito;jyaom tu&mp0pepjzippn;yrs; avmuom jyvyEion/ xxuyí uspvspatmi ppn;Eipr;r&ay/

twaA'ynm&i;rsm;u pum;v;rsm;\ zU,uppn;r en;emrsm;u azmxwvmaom tcgwi pum;v;wpv;on ½yoit&jzpap? teut"ym,t&jzpap? ½yoia&m teu t"ym,t&ygjzpap tjcm;pum;v;rsm;Ei ue,uoz,zU,uaeaumi; avvmawU&c luon/ pum;v;wpv;\ ywvnwiquE,&m&m pum;v;rsm; zU,uwn&aeonu awUvmluon/

om"utaejzi]ausmi;} [aompum;v;wi ausmi;(pmoiausmi;)? ausmi; (be;Bu;ausmi;)? ausmi; (Em;ausmi;om;)? ausmi;(ausmi;o^om;) pon pum;v; rsm;Ei ½yoit& quE,aeaumi; awUEion/ xtw ausmi;on pmty? cw? ayw? q&m? q&mr? ajrjzL? oiye;? puL? pmzw? pma&; ponpum;v;rsm;Eivn; teut"ym,t& quE,aeaumi;awUEion/ xtwausmi;on ausmi;q&m? ausmi;q&mr? ausmi;ty Bu;? ausmi;apmi? Em;ausmi;om;paom pum;v;rsm;Ei ½yoit&a&m teut"ym,t&yg quE,vsu&on/

t*vybmomwi 'write' **on** rite, right, wright **wEi ½yoit&vn;aumi;?** scribble, scrowl, read, say, speak, pen, paper **wEi teut"ym,t&vn;aumi;?** writer, writing, rewrite, underwrite, write **wEi ½yoia&m teut"ym,Epcv;t&yg quE,r &aumi;awU&on/ þquE,rrsm;wi ½yoit&quE,rrví usequE,r (2)rs; wiyg0iaom pum;v;rsm;\ teut"ym,rsm;on qupyzU,uaeaumi;awUEion/**

---

[1] meaning
[2] homonym
[3] synonym
[4] Semantic Field
[5] phonological system
[6] Grammatical system
[7] words

3/ u&i½;&mvuzuxyur;jci;"avEi teut"ym,quo,roabm

wi;&i;om;wi;wi rrwa&;b;p0abmiqu vuemusio;caom "avx;prsm; &ouo u&iwi;&i;om;wwivn; a&;tcgumvuwn;rpí vuemusio;caom vr "avx;prsm;&on/ x½;&m,0aus;r "avx;wr; tp0tvmrsm;on ¤i;wjy(rajymq vyuiaomt&mrsm;ay:wi tp0t&yxivsu&on/ xen;wpm u&iwi;&i;om;w ,aexuwito;jy(aeqjzpaom]cuvm;zmbe;} ac:vuzuxyur;aom tavtx wivn; u&iwi;&i;om;w\ vr"avEi taw;tac:t,tqrsm; t&yxivsu& on/ rrajymvaomtalumi;t&mu vuzuxyxwi oauwrsm;jzi xnoi;um wp&mEiwp&m quo,rjy(&mwi]cuvm;zmbe;} ac: vuzuxyuav;rsm; ay;yum quo,aom tavtx&cluon/ vuzuxy[qaomvn; txyxwi vuzuyg0ijci;r&/ op&uopzrsm;? t&m0w(rsm;u ya[Vqeqe teu0uí ay;ycluon/ txyxwi xnoi;xm;aom ypn;rsm;u u&itac:? u&ipum;y? pum;xmrsm;? u&iw\ "avp½u? tavtxobm0rsm;utajccí teut"ym, azm,lu&on/ wp&mEi wp&mtvLy? loy&v(i yw0e;usi&mrsm;o vuzuxyur;um Bulwizwlum;aom "avwp&yyijzpon/

wp&mEiwp&m vuzuxyur;&mwi yg0iaomypn;rsm;rm a'owpcEi wpc ten;i,ujym;r&on/ rs;maomtm;jzi vuzuxyxwi r;ao;? i½wo;? o&u&u? zE? róvi0? 0g;jcr;Ei aumuni;qe? beab;yi? x;? aq;&u? r&r;&u pon wuom to;rsm;luon/ vuzuxyu t"ym,aumu,&mwi txuazmjyyg ypn;rsm;\ u&itoxuuaom vn;aumi;? "avp½uobm0u aomvn;aumi;? pum;y? pum;xmrsm;t& aomvn;aumi;? u&itoxuEi tavtxrsm;t& aom vn;aumi; t"ym,aumu,av&onu aw&on/ ojzpí vuzuxyyg ypn;rsm;u atmuygtwi; (4)rs;cí wijyom;rnjzpon-

(u) u&itoxut& t"ym,aumu,jci;

(c) u&i"avp½uobm0 tavtxrsm;t& t"ym,aumu,jci;

(*) u&ipum;y? pum;xmrsm;t& t"ym,aumu,jci;

(C) u&itoxuEi u&itavtxrsm;t& t"ym,aumu,jci;

[í (4)rs;cum wijyom;ygrn/

(u) u&itoxut& t"ym,aumu,jci;

(1) i½wo;Ei r;ao;

]cuvm;zmbe;} ac: vuzuxywi yg0iav&aom t&mwprs;rm i½wo;Ei r;ao;jzpon/ i½wo;u u&itac:]]q*om;}} [ac:&m]*} [aom toxuu,í]vm&e}[t"ym,aumuon/ r;ao;u u&itac:]]om;xe}} [toxu&m]xe} [aom pum;v;u ,í]a&muatmi} [t"ym,aumuon/ i½wo;Ei r;ao;r]*xe} [aompum;Epv;uaygi;um tvLy(olr[w) loyo a&muatmivmyg[t"ym,aumu,on/

þwi]q*om;} (i½wo;)Ei]*} (vm&e) [aom pum;v;Epv;rm teut"ym, t& qupyr r&aomvn; ½yoit& qupyr&aom pum;v;rsm; jzpon/ xtw]om;xe} (r;ao;)Ei]xe}(a&muatmi) [aompum;v;rsm;rmvn; ½yoit& qupyr &aeonu awU&on/ u&iwi;&i;om;rsm;taejzi xtoxu (½yoi) qupyr&jci; alumi toxuulum;onEi vucou qvonoabmu em;vnoabmaygu av&luojzivuzuxyxwi oauwtjzp to;jy\xm;jci;jzpon/

(2) o&u&u

o&u&uuxyí zwlum;v\i apmiar\maeon[teu&on/ talumi;rm o&u&uon u&itac:]cvm;} jzply; apmiar\mon[teu&on/ þwi]cvm;} [aompum;on ½yoiwteuu (owalumi;u pmum;v;)rs;jzpon/ u&i wi;&i;om; bmompum;wivn; jrermbmompum;uolyi pum;v;wpcwi teu wpcxuyaom ½yoiwteuu (owalumi;u) pum;vrsm; &on/ cvm;^ e ^ o&u&uEi cvm;^ Bu^apmiar\mon wrm ta&;wtow pum;v; trs;tpm;wi yg0ionuawU&on/ xtoqiwralumiyi vuclum;em&ou olae&mEiol vyaqmi&rnt&mu em;vnoabmaygu wwluojzi vuzuxyxwi oauw tjzp to;jy\xm;jci;jzpon/

(3) zE

vuzuxyxwi zEuxyíyv\i aysmaysm&i&i vma&mulu&e[qvon/ zUEon u&itac:]zarmu} [ítoxu&m]armu} [aompum;v;u,on/]armu} on u&ibmomjzi]aysm&ijci;jjzpí tvLyol aysmaysm &i&ivm&e [aom t"ym, aqmion/ þwi zarmu (zE)Ei armu (aysm&ijci;) [aom pum;v;Epv;on teut"ym,t& qupyrr&aomvn; ½yoit& qupyr &aeojzi u&iwi;&i;om; wu oauwtjzp to;jy\cjci;jzpon/

(4) ró vi0

vuzuxyxwi ró vi0uxyíyv\i loy(o r[w) tvLyo tvsitjre vma&mu&e qvon/ ró vi0u u&itac:]zvcx;} [toxuon/ þwi]zvc}[aom pum;v;u,on/ zvcon tvsitjre [aom t"ym,&on/ tvLyo tvsitjrevmyg[aom oabmaqmion/ þwi]zvcx;} (ró vi0)Ei]zvc} (tvsitjre) [aom pum;v;Epv;on teut"ym,t& qupyrr&aomvn;½yoi t& qupyr&ojzi u&iwi;&i;om;wu vuzuxyxwi oauwtjzp to;jy\c lujci;jzpon/

(5) r&r;&u

vuzuxyxwi r&r;&uuxyí zwlum;v\i nnñwñwvm&e[qvon/ r&r;&uon u&itac:]a[mivm;jjzpon/ þwi]a[mi} [aom toxuu,on/]a[mi}rm]nñwjci;} [t"ym,&on/

þwi a[mivm; (r&r;&u)Ei a[mi (nñwjci;) [aom pum;v; won teut"ym,t&qupyrr&aomvn;½yoi t&qupyr&aeojziu&iwi;&i;om; wu vuzuxyxwi oauwtjzp to;jy\xm;jci; jzpon/

(c) u&i"avp½uobm0t& t"ym,aumu,jci;

(1) 0g;jcr;Ei aumuni;qe

vuzuxyxü 0g;jcr;Ei aumuni;qeu xyí yv\i loy(o\r[w) tvLyü cspunpmapmiaeon[qvon/ 0g;jcr;Ei aumuni;qeon wpen;tm;jzi cspou cspu\ualumi; tajzpum;[vn; oabmoua&muon/ þae&mwi 0g;jcr;Ei aumuni; qeu u&itac:toxuwjzi t"ym,raumu,b u&itavtx obm0t& t"ym,aumu,luon/ u&iwi;&i;om;w xr;jrm;r*vmaqmi&mwi aumuni;xyrsm; ygav&on/ aumuni;uxy&mwi E;jziwonyí xyjci;u talumi;jy\í aumuni;xyon cspu\ualumi; t"ym,aqmion/

þwi 0g;jcr;Ei aumuni;qeon cspu\uon? cspunpmapmiaeon [aom pum;v;Ei teut"ym,t& qupyr&aeonuaw\&on/ u&iwi;&i;om;w\ "avp½uobm0 tavtxrsm;t& 0g;jcr;Ei aumuni;qeujriv\i xpum;v;xü rygaom cspunon? cspu\uon [aompum;wEi teucsi;quo,r&alumi; o&luojzi vuzuxyxwi oauwtjzp to;jy\xm;jci;jzpon/

(*) pum;y? pum;xmrsm;t& t"ym,aumu,jci;

(1) beab;yi

vuzuxy ur;&mwi beab;yiu xyí yv\i jzn;jzn;vmrn[qvon/ þae&mwi vuzuxyxü oauwtjzp ay;yaom beab;yi u t"ym, aumu,&mü u&itoxu? u&itavtxwjzi t"ym,raumu,awmb u&i

pum;y? u&ipum;xmrsm;jzi t"ym,aumu,&on/ u&iwi;&i;om;wwi]]wcazm avmicsmcsmavm}} (beab;yi jzn;jzn;a<uon) [aom pum;y&&m xpum;ytwi; jzn;jzn;vmrn[qvjci;jzpon/ þwibeab;yiEijzn;jzn; vmrn[aom pum;on ½yoit& qupyrr&aomvn; teut"ym,t& qupyr&aeonu aw<&on/ rrwyw0e;usiwia<uusvmwwaombeab;yi\ obm0u ta&<y;u&i wi;&i;om;wu owjy<rojzi vuzuxyxwi oauwypn;tjzp to;jy<xm;jci; jzpon/

(C) toxu? tavtxrsm;t& t"ym,aumu,jci;

(1) x;

vuzuxyxwi x;uxní xyv<i <oy(o) yawmwi ½;&mvua0y&a<umi; qvjci;jzpon/ u&iwi;&i;om;won vua0<x;&mwi x;ui;re;ui;tjzp to;jy< av&aom tavtxu tpjy<í ac:jci;jzpon/ xjyix;on u&itac:]be}[to xuon/]be}on]x;} [aom teuomru]yg;eyjci;} [aomt"ym,vn; aqmion/ yawmo vma&muí vua0<x;v<i yg;yg;eyeyx;&e c<pouoway;jci; oabmvn;oua&muon/ þwi]be} [aomtoxuwi teu (2)rs<; aqmiojzi beon ½yoiwteuu (owa<umi;u) pum;v;rs<;jzpon/ u&iwi;&i;om;wu xto qiwra<umiyi vuzuxyxü oauwtjzp xnoi;to;jy<ujci;jzpon/

]c<uvm;zmbe;} ac: vuzuxyu xyí ay;yzwlum;&mwi txyxü yg0i aom ypn;rm wprs<;wppm;wn; xnavr&b t&m0w<rs<;p ypn;rs<;pu xní ay;yjci;jzi ay;yo\ qEu azmjyav&<uon/ vuzuxyxwi r;ao;? i½wo;? o&u&u? aq;&u? zE? ur;? ur;o;? x; ponrsm;u xnxm;v<i t"ym,rm yawmo a&muatmivm&e apmiar<maeygon/ twtwu<wu<w aysm&iat;c<r;pm vma&muap von[azmjyjci;jzpon/

þojzi u&iwi;&i;om;won a&;,ciumvuwn;u awmawmiyw0e;usi wi aexi<uorsm;jzpí rryw0e;usiwi tv,wu&aeaom op&uopzrsm; t&m 0w<ypn;rsm;u oauwtjzpo;umwp&mEiwp&m? wp0;Eiwp0;quo,a&; ypn; tjzp to;jy<cluonu aw<&on/

<c<io;oyc<u

vwp0;qvon t"ym,uusevrsm;em;vnatmi quo,ajymq&mwi bmom pum;on ta&;<u;von/ wp0;Epwp0; quo,aompum;v;rsm;wi teut"ym, &on/ twaA'on bmompum;twi;& pum;wpv;csi;\ teut"ym,u azmñe; ½omru pum;v;t"ym,rsm;\ quo,ruvn; azmxwjyon/ pum;v;wpv;\ teut"ym,u ziq&mwi xpum;v;Ei tjcm;pum;v;rsm;\ quo,ruvn; wppwwpyi; tajcjy<í ziq&on/

þpmwr;yg u&iwi;&i;om;w\ c‖uvm;zmbe; (ac:) vuzuxy ur;jci; "avr vuzuxyyg ypn;rsm;\ teut"ym,aumu,yrsm;u rs‖;w&mp‖unaom tcgwi

(1) u&itoxut& t"ym,aumu,jci;

(2) u&i"avp½uobm0t& t"ym,aumu,jci;

(3) u&ipum;y pum;xmrsm;t& t"ym,aumu,jci;

(4) u&itoxu^u&itavtxrsm;t& t"ym,aumu,jci;

[í(4)rs‖;&onu aw‖&on/ x(4)rs‖;teuu&itoxut& t"ym,aumu,jci;rm trsm;q;jzpon/ vuzuxyxwiyg0iaom oauwrsm;u teuazm&mwivn; tcs‖ ae&mrsm;wi u&itoxuo½jzi tqirajyEi? ta&‖y;u&itavtx oabmobm0 rsm;omru pum;y? pum;xmrsm;uvn; E‖Epypyo&&e vtyvon/ tcs‖aom oauw ypn;rsm;u teuazm&mwi ½yoit& qupyr&aomvn; teut"ym,t& qupyr r&aom pum;v;rsm;u aw‖&on/ tcs‖aompum;v;rsm;rmr teut"ym,t& qupyr &aomvn;½yoit& qupyrr&aom pum;v;rsm;jzp‖uon/ tcs‖rmpum;o wpc wn;uyi teuwpcxuyí o;onuaw‖&ojzi ta&‖y;u&ibmompum;wi vn; jrermbmompum;uoyi ½yoiwteuu (owa‖umi;u) pum;v;rsm;&a‖umi; o&on/ "avx;p½;&m ,Oaus;r[on vrs‖;wprs‖;\ tjr‖aw&wemjzpouo bmom pum;,Oaus;r yaysmuv‖i xvrs‖;rmvn; tcsera&;u,aysmu om;Eiayon/ x‖umivn; u&iwi;&i;om;rsm; taejzi rrvrs‖;w\ "avx;p,Oaus;r tp0tvm rsm;u 0i;0e;xe;or;‖u&e tx;vtyvayon/ u&i½;&m vuzuxyur;jci;"avu avvmjci;jzi u&iwi;&i;om;w\ "avp½uobm0Ei taw;tac:t,tqrsm;u o&&ontjyi a&;,ciuwn;uyi teuoabmu qupyo;pEipr;&aom u&i wi;&i;om;w\ ÓP&nÓPao; twrteuu tucwo&Eirn jzpayon/

e*;

þpmwr;on u&iwi;&i;om;w\ ]c‖uvm;zmbe;} ac:vuzuxyur;jci; "avu twaA'ynm&yrsm;Ei ,Oumvuvr;roí avvmwijyxm;jci;jzpon/ u&i wi;&i;om;w\ "avx;pwpcjzpaom vuzuxyur;jci;"avu avvm‖unygu u&iwi;&i;om;w\ ½;&m,Oaus;r"avx;wr; tp0tvmrsm;uyg ojrivmEiayrn/ pmwr;jy‖potaejzi ,cpmwr;yg wijycsursm;on ‖y;jynpaom wijycsursm;r[wí aemuxyjznpucsursm;uvn; xyrar‖mviryg on/ u&iwi;&i;o wp0;taejzi rrvrs‖;w\ "avx;wr;tp0tvmrsm;pmxr wppwwpa'ouom ÓPror‖ wijyxm;jci;jzpon/ þavvmron rrEiiEi rrvrs‖;Eirrpmaytwu twwpcsy owpyi tjzp ten;i,r‖ taxmutujzpcyg v‖i pmwr;jy‖p&us‖;ey‖y[c,ryg on/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri?armi("Ejzl)/(2004)/ *jrermpum; jrerm½yyvm('ur)/* **&eue? "0yEywu/**

ciri?armi("Ejzl)/(2005)/ *pum;or'&m('ur)/* **&eue? tm;rmeoppmay/**

ciri?armi("Ejzl)/(2005)/ *ouwa&mipbmompum;('ur)/* **&eue? "mwuvsmpmay/**

ciat;? a'guwm/(2004) *twaA'e'ge;/* **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

apmp/ (2005)/ *Ep 50 jyna&&wu&ijyne, r*Zi;/*

apmatmicse(, 0aus;r)/ (2003)/ *wi;&i;om;vrs;rm; l ori;alumi;, 0aus;rEi/ u&ijyne, / ori;jzpp0tus0;/* **&eue? peaZ;A; ,m;yEywu/**

pilu ,? armi/ (1980)/ *u&ib0"av/* **&eue? cspluna&;yEywu/**

re;vi;jrwausm/(1980)/ *orwz, &mu&i½;&m/* **&eue? jynawmusuoa&yEywu/**

re;vi;jrwausm/(1980)/ *u&i½;&mowya'om/* **&eue? pmayavmupmtywu/**

re;oiaemi (aumu&w)? (1978)/ *ta&y;u&i/* **&eue? pr;rwquyEywu/**

jrermpmtzl/ (1986)/ *jrermpmv;aygi;owyusr;/* **&eue? jrermpmtzl0;p;Xme/**

jrermpmtzl/ (1991)/ *jrermtb"me/* **&eue? jrermpmtzl0;p;Xme/**

jrermpmtzl/ (1999)/ *c&;aqmijrermtb"me/* **&eue? jrermpmtzl0;p;Xme/**

jrermpmtzl/ (1991)/ *t*vyjrermtb"me/* **&eue? jrermpmtzl0;p;Xme/**

jrermpmtzl/ (1999)/ *jrermp, pusr;Epcsy/* **&eue? pmayArme/**

jrermq&, vpvr;p0ygw/ (1976)/ *wi;&i;om;, 0aus;r"avx;prm;(u&i)/* **&eue? pmayArme/**

t*vybmom

Ba Han, Dr (2007). *The University English - Myanmar Dictionary.* (Third Edition). Volme Two (J to R). Yone Kyi Chet Sar Pay. Yangon, Myanmar.

Crystal, D (2000). *A Dictionary of Linguisties and Phonsetics.* (Fourth Edition). The meaning of meaning. Sematics. London: Rout Ledge and Kegan Paul ltd.

Lyons, John; (1968). *Introduction to Theorical Lingust.* Cambridge University Press.

Stephen Ullmann. (1967). *Semantics.* Basic Blackwell. Oxford.

ajrvwwuov ausmi;om;o;jrermpum;

w;w;0i;*

pmwr;tusO;

þpmwr;wi jrermEii\ ajrvwa'o& wuovto;o;r ausmi;om;rsm;\ aepOajymqo;Ee;aom jrermpum;rsm;u vrbmomaA'½axmir wijyxm;ygon/ þowijy&mwi ajrvwa'o&wuovausmi;om;rsm;\ pum;oauwa&mo;r? topwxio;Ee;r? twaumuo;Ee;r? teucsUxio;Ee;r? Ae;pum;rsm; o;Ee;r wu pppavvmwijyxm;ygon/ jrermbmompum;\ oijyivuPmrsm;? rermpum;v;op w;ym;vmrrsm;? jrermbmompum;\ us,jyeeu½i;rwtjyi &ioe ajymi;v w;wuaeaom jrermpum;rsm;\ wez;rsm;uojrivmrn tusuarmre;íwijy xm;ygon/

aomcsuaOg[m&rsm;- bmompum;? jrermpum;? vrbmomaA'? twaA'? pum;oauw? wxir? twaumu? teucsUxir? Ae;pum;rsm;/

e'ge;

ajrvwwuovausmi;om;o; jrermpum;oawoepmwr;u avvm&mwi vrbmomaA'e,y,r avvmwijyrnjzpygon/ vrbmomaA'on bmompum;Ei vUtzUtpn;lum;& tjyetvequpyr toivuPmtm;v;u p;pr;avvmaom ynm&yjzpygon/ vtzUtpn;rsm;xr ynm&ye,y,& toynm&i twwynm&irsm; to;jyaombmomaA' toivuPmrsm;? bmompum;tay:xm;on vroabmxm;rsm;? jrermbmompum;u vrtajctae vrtqutpyrsm;t&vn;aumi;? ynmt&ntcsi;t&vn;aumi; to;uy? ,i;jrermpum;wwi wuovausmi;om;w\ vrtajctae vrtqitwe; y&yway:viaerwu vrbmomaA'oabmw&m;wjzi yazmwijyom;rnjzpygon/

tce;1

rau;a'oaemuc

a&;,ciu rmu&t&ya'o[ac:wicly;rmu&r rau;[ívn;aumi;? {&m0wjrpta&Ubuur; jrpau;ae&müwn&cojzi umva&Uvsm;ly; jrpau;rrau;[ívn;aumi;? a*gwrb&m;&ivuxuawmü jrovetm; u,pm;awmtjzp u;u,yaZm&eay;tyjci;c&aom abmaom? abmausm bv;naemiw ZmwrmeE,rmew&m;won þrmu&t&yü t½i;pwr& ui;a0í rmeau;Ercs usEvm&jci; talumi;walumi rmeau;r rau;[ívn;aumi; jzpay:vm&alumi; o&&ygon/

rau;lrUon jrermEii\ tv,yi;wi&írau;wi;a'obu;? rau;c½iwi wn&ygon/ rau;lrUe,on ajrmuvww' 19 '*& 45 repEi 20 '*& 21 replum;?

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? rau;wuov**

ta&Uavmi*sw' 94 '*& r 54 repEi 98 '*& 18 reptlum;wn&ly; tus,t0e;r (682.22) pwe;&e;rius,0e;ygon/ ta&Urtaemuo (27)ri&ly; awmirajrmuo (40)ri&nvm;ygon/

rau;rU\ ta&Ubuwi rau;wi;a'o:u;& ewarmurUe,? rUoprUe,/ awmibuwi awmiwi;u;rUe,? taemubuwi ri;b;(pu)rUe,? ajrmubuwi a&eacsmi;rUe,wEi e,erwxpyvsu&ygon/ vO;a&rm (279050)O;&ly; Armpum;u trsm;q; to;jyUuygon/ u;u,onbmomrmA'bmom? c&p,mebmom? [ELbmom? tpvmrbomw u;u,ly;trsm;prm A'bmomu;u,luon/ Eiijcm;om;rsm;rm w½w Ei tE,vrs;wjzply; ppaygi; (2466)O;&ygon/ rau;rUe,wi &yuu (14) &yuu? aus;&mtyp (61)typ? aus;&maygi; (214)&m&ygon/ wuov? Aumvy oiwe;ausmi; (8)c? t.x.u ausmi; (5)ausmi;? t.v.uausmi; (10)ausmi;? t.r.u ausmi; (172)ausmi;&ygon/ avalumi;? a&alumi;? um;vr;c&;tjyi &xm;vr;rsm;Ei pnum; vsu&aom Eiiawm\tv,tcsutcsmjzpaom ajrvwrUtjzpwn&aeon rUwprU jzpygon/

tce; 2

bmompum;Ei t"ym,

t"ym,on bmompum;\ toujzpon/ bmompum;wi teut"ym,rsm; yg0ijci;alumi bmompum;\ a,b,svuPmrsm;u o;oy&mwi taxmutu jzpalumi; pum;v;rsm;Ei wnaqmu&on pum;v;rsm;wi teut"ym,&ygon/ teut"ym,&on bmompum;u vwto;jyontcg tajctae wp&yvtyygon/ xtajctaerm bmompum;wEp0; ajymoemow qpn;luly; quo,ajymqjci;r jzpalumi;? ajymo\pwwic;pm;csuu totjzpajymi;um quo,vuon pum;ou emout"ym,tjzpajymi;um vucem;vnjci;jzpon/]]ajymoem;vnapcsionu lum;ou em;vnvuojzi bmompum; jzpay:vm&on/[1] ajymou t"ym,yjci;jzi bmompum;jzpay:vmc&on/

xjyi bmompum;on pwu;xi&m owrwxm;on vuPmrsm;&alumi; oauwwwi pwu;rsm;yg0iaeontjyi pum;orsm;yg0ialumi; pwwi;rmpwu; ay:vmonEi pwu;u,pm; pum;ouzew;xwvyalumi;? ajymo\pwu;rwpqi lum;oxa&muom;alumi;? þen;jzi t"ym,uazmuL;alumi; avvmawU&&ygon/

pum;v;wpv;\ t"ym,uovv(i pum;tqutpyu lun&evty ygon/ tqutpyu (1) pum;tqutpy[2] (2) vrtqutpy[3] [cjcm; avvmEiygon/ pum;tqutpyqonrm tqutpyui;ron pum;v;on t"ym,r&Ei? pum;v;

[1] **xe;jri ? 0; / 2007 / 18-19 /**
[2] Verbal Context
[3] Social Context

wi;wi yiuteu&i;&aely; xyiuteuu tqutpyu jyjyiay;vuonteursm; w;ym;vmrjzpon/

vrtqutpyqonrm bmompum;ajymqo;Ee;on vrtpto;o;u vr wm0et& tajctaet&y&ywi ajymqo;Ee;y tqutpyon vrtqu tpyjzpyg on/ ajymo? emorsm;\ vrtvm? tqitwe;? Zmw? tou? vi? ynma&;? u;u, ,lunr? p;ym;a&;? yiupwxm;rsm;u bmompum;u to;jyy csi;ujym;apEion/ twaA'u tqutpyEi tajctaetqutpy[avvmEiouo vrbmomaA' uvn; bmompum;Ei vtzUtpn;w\ qupyaeru vrtqutpyjzi avvm o;oyon/ bmomaA'pr;&non bmompum;Eiouqily; quo,rpr;&non vtzUtpn;Eiouqily; ,i;w\ tjyetvequpyron vrtzUtpn;lum;r tqutpywpcjzpon/[4]

vrtqupyu avvmaom vrbmomaA'wi pum;oauw a&mo;jci;[5]on vrbmomaA'avvmr u@wp&yjzply; bmompum;qi&m tjy(tr[6]wp&y vn;jzpyg on/ pum;oauwa&mo;jci;[on bmompum;wprs(;u tajcctm;jzi o;paep0 twi; tjcm;bmompum;wprs(;\ tpwtyi;rsm;u a&maEm to;jyjci;jzpon/[7] pum; oauw a&mo;jci;on bmoma&;? Eiia&;? p;ym;a&; tjyi ynma&;? vrquqa&; pon talumi;trs(;rs(;alumi vtzUtpn;wpcEiwpcxawUum bmompum;csi;vn; xawUrjzpvmon/ tx;ojzi ajymi;vw;wuvmaom tajctaet&y&ytwu toptopaom tajctaet&y&ywwi toptopaom bmompum;o;prrsm; ay:aygu vmwwygon/ xtcgbmompum;u ,iia&maEm to;jy(uvm&mrwpqi bmompum; oauw a&mo;jci;w &vmonu awU&&ygon/

vtzUtpn; wpctwi; aep0to;jy(vsu&on bmompum;wi;on &ioe onbmompum;[8] rsm;jzpluon/ &ioeon bmompum;reor(on ajymi;vr&on/[9] bmompum;ajymi;vrwi pum;otqi? pum;v;tqi? 0gustqi? t"ym,tqi[í to;o;jzpay:Eily; bmompum; ajymi;vrtalumi;rsm;teu]]bmompum;xawUrEi tjcm;aom vrtalumi;rsm;alumi jzpay:vmaom bmompum;ajymi;vru vrbmom aA'uavvmon/[10] þolavvm&mwi jyiyajymi;vr[11]Ei twi;ajymi;vr[12][í ajymi;vrypEprs(;&ygon/ jyiyajymi;vron bmompum;rwon tjcm;aom vrs(;

[4] atmiausmr;? a'guwm / 2008 / 32 /
[5] Code Mixing
[6] Linguisitic behaviour
[7] Fasold, 1987 , 180
[8] Living Language
[9] atmijriO;? a'guwm / 2003 / 117 /
[10] atmijriO;? a'guwm / 2003 / 119 /
[11] External Change
[12] Internal Change

rsm;rpum;v;acs;im;jci;[13] **uawU&&ygon/ twi;ajymi;vron bmompum; wpc twi; yiuoabmtm;jzi ajymi;vrjzpay:vmjci;jzpy; twi;ajymi;vrwi –**

(1) topwxijci; (Coining)

(2) aygi;pyjci; (Combining)

(3) twaumuto;jyjci; (Abbreviation)

(4) teucsuxijci; (Extending)

[on en;vr;rsm;jzi ajymi;vjzpay:Eion/

vltzUtpn;wpctwi; rrwtcsi;csi; aep0to;jyvsu&on bmom pum;wi tb"mexo oi;jci;r&ao;on r&i;t"ym,u ½ww&uo&e rv,on Ae;pum; to;rsm;uvn; awU&&ygon/ be;pum;on pmayo;r[w t&ypum;r ayguzm; vm&alumi; ynm&iw reqconuvn; awU&&ygon/ Ae;pum;on ajym½;ajymp0 pum;rsm;Ei ujym;atmi wrio;aompum;rsm;jzpon/ Ae;pum;u vltzUtpn;on ½;ve;ly; pw0ipm;z,raumi;[,qaomtcg xpum;uavmicsiontwu Ae; pum;uo;wwon[14] **jrermbmompum;\ 0aoovuPm wp&yvn;jzpon be; pum;to;rsm;on ,ctcgwi aep0o;pum;wi wnwnwewejzi ae&m,vsu &ygon/ xjyit,0o;pum;rsm;? a'o,o;pum;rsm;? t"ym,Epcto;rsm;? pm[e ay[e um&evuto;rsm;rmvn; bmompum;\ oijyivuPmrsm; jzpygon/**

ojzp&m bmompum;u tajctaet&y&ywwi oPmetrsm;rsm;jzi lum;ctjzp to;jylu&ontwu vltzUtpn;rsm;xr ynm&ytvm&wuov ausmi;om;rsm;\ bmompum;to;jyrrm jrermbmompum;\ oijyivuPmrsm;u eu½i;us,jyepmjzi awUjriEirnjzpygon/

tce; 3

ajrvwwuovausmi;om;o;jrermpum;

3? 1/ pum;oauwa&mo;r (Code Mixing)

pum;oauwa&mo;jci;[15] **[on bmompum;wprsm;u tajcctm;jzio;p aep0 twi; tjcm;bmompum;wprsm;\ tpwtyi;rsm;u a&maEmto;jyjci;jzpon/**[16] **bmoma&;? Eiia&;? p;ym;a&;? ynma&;? vrquqa&;pon talumi;trsm;rsm; alumi**

---

[13] Borrowing

[14] **ciat;? a'guwm / 1997 / 49 /**

[1] Code Mixing

[16] Fasold, 1989, 180

vtzUtpn; wpcEiwpcxawUum bmompum;csi;vn; xawUrjzpvmon/[17] **ajrvwwuov ausmi;om;rsm;on ynma&;utajcjyUy; tcsi;csi;quqvm&on talumi;rsm;alumi pum;oauwrsm; a&maEmo;Ee;r wjzpvm&ywu avvmwijyyg rn/**

- Canteen **om;xi&atmi/**
- Library **rmpmtyaw&mvu&wm/**
- **o[mueawm&U** best friend **yg/**
- **olun&wm** feel **jzpaey&w,/**
- **ri; ou** telephone **e** contact **vyygO;/**
- **'tce;rm pmwr;zw&wm** convenient **jzpygw,/**
- **pmar;wmr&&i q&mru** impression down **vrr,/**
- **'aeausmi;wu&wm** motivation **r&ygb;um/**
- **vytm;ay;z** volunteer **vyr,/**
- **ouawm** up to date **awcsn;yo;w,/**
- **'ypn;awu** date out **aeUy/**
- **ri;** handset **u** out of date **jzpaeUyu/**
- **tiwmeuu** download **vy&atmi/**
- **'aeq&mru** weather **rausmi;b;/**
- **'uawm** water follow fish follow **y/**
- **Ei;&noeu** Impromptu talk Competition **rm** by heart **aq;aE;Eiw,/**
- **pr;v&nu** smart **usw,/**
- **ou** sensitive **jzpw,/**
- **'waw** face to face **aq;aE;uwmayg/**
- Basalt **um;rm** quartz **nyaew,/**
- **ao&iawmi** fossil **jzprmr[wb;/**
- **ouawm 'tzUrm** Diamond **y/**
- **cs,&u** Post **ay;wmaumi;w,/**
- **arZiu** fighter **u/**
- **oe** connection **jywaew,/**
- **owrompu** mutation **aumi;w,/**
- **owrom;pu** gen **aumi;w,/**
- **aoaocsmcsm** covalent **vyrmvm;?** noncovalent **taysmwrmvm;/**

[17] **atmijriO;? a'guwm/ 2005 / 52 /**

– **ta&;ru;&i** neglect **vyvuyg/**

– Facebook **zi&atmi/**

pum;oauwa&mo;jci;on bmompum;to;jyo\ quqre,y,Eivn; qion/[18] **vtzUtpn;twi;& quqre,y, trS;rS;teu ynma&;e,y,& wuovausmi;om;rsm;\ y*v0otavalumi pum;oauwa&mo;jci;on wuov ausmi;om;w\ [ewpcor[w tavtusiwpcoz, to;jyjci;rS;uvn; avvm wijyygrn/**

- Rural Sociology **u aus;vulrUjycjcm;ov u,uri;u acsmwmvwm xn rwuygb;/**
- Horticulture **u opyiye;retvqiov u,uri;u jrwE;retvqicsi ygw,/ri;omvuc&iyg/**
- Agronomy **u pyg;yiaw &wor;y; wvi;xy&wmarmayr ri;&ixu u,twutcspaw wvi;xa&muuermawm alumuw,/**
- Entomology **u** insect collection **vyov aumi;wmav;aw trway;&iayg/**
- English **u Eiiwumo; bmom&yjzpayr olvrsuEmrsm;rm alumuw,/**
- Botany **utyiawtalumi; tao;pwavvmov u,uvri;talumi; wap wapmi; avvmrwmyg/**
- Animal Science **u w&pmear;jrLa&;v ri;vu,u tcsppwaw ar;,lun vuyg/**
- Pathology **Xme&Utyirmusaew a&m*g&mazrawv u,uri;twu aysm&ijci; aw &maz,ay;ygr,/**

wuovausmi;om;rsm; xwazmajymqcsursm;on yreajym½;ajympO jzpaom vn; ynma&;e,y,& vrtajctaet&vn;aumi;? vrtqutpyt& vn;aumi;? ajymqo;Ee;luontwu ajymoemowlum;& cpm;csuay:rwnaom tqutpy? vyaqmi csuay:rwnaom tqutpyomru ajymoemow\ trtusiEi qiaom tqutpyrsm;u awU&&ygon/ tx;ojzi ynma&;e,y,& vtzUtpn;w\ pum; oauw a&mo;ron y*v0otav[q&ygrn/ wpen;tm;jzi toynm twwynm ulr;usion ynmwwtvm\ oabmvuPmjzpontwu tvma'o,\½yywpc jzpygon/

3? 2/ topwxio;Ee;r **(Coining)**

pum;v;tm;jzivn;aumi;? teut"ym,tm;jzivn;aumi; topwxi to; jyjci;u topwxijci; [ac:on/19 vruptoo;twu topwxi to;jyaom

[18] **atmijriO;? a'guwm/ 2005 / 60 /**
[19] **atmijriO;? a'guwm/ 2003 / 124 /**

a0g[m&rsm;20 awV&onen;w ynm&ye,y,r wuovausmi;om;rsm; topwxi to;jyaom a0g[m&rsm;uvn; avvm awV&&ygon/

pum;v;tm;jzi topwxio;r

- **cspzaumi;ou** cute **/**
- **pmawmonu** pro **jzpon/**
- **wpccom;pm;r,u 0g;w; om;r,/**
- **cspo&n;pm;r&o^&n;pm;rom;ou** without**/**
- **cspo&n;pm;&ou vipiBu;e? eygwBu;e? rwywiBu;e? wqyuyly;ly/**
- **wpzuowtcspu rejym;ovutcsp?** half fell, osmosis love **/**
- **wuovausmi;om;u ueon/**
- i-phone **u ye;o;‹uuuuwqy/**
- **zr;avmi&mavyiou atmup*si/**
- **aemuq;Epr cspo&n;pm;xm;vonu** Final disease **/**
- **tawmq;ou** Roll one **/**
- **xwazmjyír&aomtcspu** Software **/**
- **pmawmou** mouse **Bu;/**
- **tVr&ejzpo? pmus,o? pmrvyou** hacker **/**
- **twi;pum;ajymonu** download **vyw,/**
- **yuqjywí truyuqawmi;onu** Website **Bu;uom;v** Titration **usuv/**
- **atmio,awmu** network **/**
- **wpccvucvuonu** enter **acguw,/** click **vyw,/**
- **jyóemawwuaeonu** error **wuw,/**
- **pypaomotm;v;oaomou** menu-bar **/**
- **ausmi;tVraemuou** ever **vyBu;/**
- CU **ausmi;om;u 39 Auy/**
- **cuypm;aomuou** Parasite **/**
- **ye;o;u tcspo;/**
- **tyia&m*gXmer ausmi;om;? ausmi;owu Pant octor /**
- **aygujym;ayguaeou vueuuitzV/**
- **tvevrnmwwou ze;atmya&wm/**
- **‹um;aomou** Wid Area Network **(**WAN**) /**
- **twi;ajymaomaumiav;u** Local Area Network **(**LAN**) /**
- **atmio,awmjrm;ewarmiu** File Transfer Protocol **(**FTP**) /**

[20] **atmijrifO;? a'guwm/ 2003/ 125/**

- **u|eawmcspaom rom;p[wp0;wn;aomom;uqonu** Father and Mother I Love You **(**Family**)**

teut"ym, tm;jzi topwxio;r

- **tm;v;uatmiapcsionu wpciv;a&jzpapcsion/**
- **uaumi;onu be;EiuEia&oZi/**
- **qaiguc&onu rewi;xeon/**
- **tajymtqc&onu em*p0ion/ *&0ion/**
- **oi,csi; tcsi;csi; pum;Eiv&i; nEi;r&aomtajctaeu** fault **(jywa&U) aw** joint **(tuuaumi;) awcom;r,/**
- **oi,csi; tcsi;csi; pwq;ojzi rac:baeontaetxm;u** delete **vyw,/**
- **wppwpcü omrexuyaeonu Ei;avmu&on/**
- **aygi;azmae&i;r cxuom;onu** line **uom;ly/**
- **pmusuír&? pmupw0ipm;rr&onu** virus **uuaeon/**
- **aevraumi;&i puav;aew,/**
- **cspo&npm;tcsi;csi; pwaumuaeonu** connection **jywaew,/**
- **wpccu pw0iwpm;vyaeonu** run **aew,/**
- **rsuEmrlunrvijzpaeonu** background **raumi;b;/**
- **vyly;om;u xycgxycgvyjci;? ajymly;om;pum;u xycgxycgajymjci; wu** looping **ywajymon/**
- **aumiav;wpa,mu½yacsmonu aumiav;tcsi;csi;twu** data? **aumirav; twu** Information **/**
- **aumirav;wpa,mu ½yacsmonu aumirav;tcsi;csi;twu** Data? **aumiav;twu** Information **/**
- **puys;a&;ausmi;om;? ausmi;otcsi;csi; cspo&n;pm;jzpom;onu** B.Ag square**/**
- Practical **ajz&mwi yxrq;ajzq&aom** section (A) **tzU taocwyom;/**
- **pwwrauseyíu,xvua&muvycsionu** Titration**(treBuw)vyypr,/**
- **wp0;Eiwp0; pum;ajymtqirajyawmonu ri;eigum;rm ppui;awmi? ri;0awmijzpom;rm/**
- **wm0ecse;wmu** Hand over and Take over **/**
- **aq;½qi;wmu** Ward **qi;w,/**
- **vemujy|papmia&muonu** Nursing Case **/**

3? 3/ twaumuo;Ee;r **(Abbreviation)**

rnonbmompum;wirq tajympum;uvn;aumi;? ta&;tom;uaomvn; aumi; bmompum;to;jy|rtwu tqiajyacsmarUap&e pum;v;rsm;u twaumuly; to;jywwon/ vtzUtpn;wpcjzpon ajrvwwuov ausmi;om;rsm;on

twaumu to;jyonu awU&&ygon/ þo to;jyru ynm&yqi&m? tpm;taomu qi&m? tajympum;qi&m twaumu to;rsm;[í wijyom;rnjzpygon/

ynm&yqi&m t*vy twaumu to;rsm;

AC	-	Chemistry
BC	-	Bio Chemistry
O Chem	-	Organic Chemistry
CS	-	Communicative Skills
ELT	-	English Language Teaching
EFL	-	English Foreign Language
ESL	-	English Second Language
MT	-	Mother Tongue
PG	-	Post Graduate
PSM	-	Preventive and Social Medicine
OPD	-	Out Patient Department
OT	-	Operation Theater
EDD	-	Expected Date of Delivery
OG	-	Obstetrics and Gynecology
ICU	-	Intensive Care Unit
DOTS	-	Directly Observed Treatment Short Coursel Strategy
DNA	-	Dexyxbo Nucleic Acid
LASER	-	Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation
1T	-	B.Tech 1st year
2T	-	B.Tech 2nd year
3T	-	B.Tech 3rd year
4T	-	B.Tech 4th year
B.E	-	Bachelor of Engineering
B.Tech	-	Bachelor of Technology
EP	-	Electrical Power
MP	-	Mechanical Power
MC	-	Mechatronic Power
FC	-	Food and Chemical
CNE	-	Continue Nurse Education
CU	-	Computer University
YAU	-	Yezin Agricultural University
DAO	-	Department of Agricultural Organization
DAR	-	Department of Agricultural Research
IC	-	Industrial Camps Specialization
DFS	-	Dry land Faxing System
BTY	-	Agricultural Botany
AGC	-	Agricultural Chemistry
HSC	-	Horticulture
ENT	-	Entomology
AGY	-	Agronomy
AEC	-	Agricultural Economic
SRP	-	Special Research Project

EC - Essential Councilors
MC - Master of Clemencies
SSC - Student Service Centre
FSF - Feature Stars Future

pum;v;rsm;\ tptu&mrsm;u xwEwaygi;pyum twaumujy(vy to;jy(xm;on/
ynm&yqi&m jrermtwaumuto;rsm;
tyu; - ausmi;tyu;
armu; - armue;xe;
jrepm - jrermpm
jreoi - jrermpmoi
vyoi - t*vypmoi
csmoi - ocsmoi
yoi - oyoi
0oi - yx0oi
pwoi - pwynmoi
pum;v;tpwtyi;tcsu jzwawmuí usetpwtyi;wu twaumu to;jy(xm;on/
tpm;taomuqi&m twaumuto;rsm;
luu0aygireaum - luuaygi
acguqoy - acguoy
re[i;cg; - rea&
re[i;cg;Ei xri;a&mow - a&mow? pylum;ow
luuom;acguq - luuacgu
0uom;acguq - 0uacgu

tajympum;qi&m twaumuto;rsm;
ve; - 'ausmi;ove;w,/ ve;ve;qe;qe; wuwu‹u‹u&on/
us - ow Online rm usaeluw,/ oi,csi;tqixu yaeaom trs;or;Ei trs;om;pum;ajymqon/
ty - q&mvyvu&ityy/ yyjyijyiaqmi&uon/
ey - 'aumieyw,/ yg;eyvrmon/
z - iguzaely/ rvyprwppwp&mcmjzwxwon/
wi; - wi;aew,/ tajctaewi;rmw,/
av - opwavaew,/ pwnpaeon/
c;^c; - c;ry/ a'goxuaeon/
ym; - 'aumitveym;w,/ pum;ajymrsm;on/

*r;	-	a&a&vnvn*r;w,/	re;uav;0wpm;wm tvelun aumi;on/
0	-	0ypvu/	ypn;wpccu tvr& to;r0iontcg pelypon^viypon/
½;	-	'aumi½;aew,/	wpzuvroatmi pw0ipm;aeon/
&e	-	&ewmayg/	wpcc x;qe;aeon/
½ki;	-	'aumi&i;vmly/	jyijyiqiqi vvyy0wvmon/
a›r	-	'aumiuawma›ry/	vuí aEmi,uon/
a‹u	-	oua‹uom;ly/	oabmuson/

3? 4/ teucsxio;Ee;r **(Extending)**

bmompum;\ twi;ajymi;vrwi teucsxijci;uvn; awuEion/ vrup wpcay:aygu vmrw teu tcsup&yrsm;wi &ly;om;pum;u teucsxium qe;op to;jyvmwwluon/ þvrtzutpn; wpcjzpon wuov ausmi;om;rsm; to;jyaeon jrermbmompum;wi rvteut"ym,r teucsxito;jyaom a0g[m&rsm; &onu avvmwijyygrn/

- ***Poumusqi;atmijyonu axmujzw/ zon/ aq;x;on/**
- **jyóemjzpatmivyonu wiyw? tmywu? uliwu? ysm;wyon/**
- **r&ao;aompmrsm; ar;onu a›ruuly/**
- **lunífyrusonu z&e** (Frame) **apmi;aew,/**
- **tiwmeu tveo;ou usw,/**
- **aijywonu a&uew,/ &umjyww,/ bPjywaew,/**
- **ai&aeonu a&v|on/**
- **tvqErjyn0onu a*guo;/**
- **tjyio lunaeonu rsuqmaul;on/**
- **wppwpa,muu vr;aeonu rsup&on/**
- **b0ijrio bu;us,ou q'bu;e/**
- **A[owjynpou‹u,on/**
- **re;uav;qom;aeus rom;btquto,jzwxm;onu acguxm;on/**
- **re[i;cg;? acguq pontpm;taomuwrm a*:z? eeyi? luuoe? jilwre rxn&ewm;jrponu trua&mion/**
- **tqc&onu re[i;cg;pm;&on/**

- tcspa&;? aia&;alu;a&; tqirajyonu b0ucg;ygon/
- qeaumi;pm;&onae&ursm;u &u&mZm/
- pyg;v;rsm;onxri;u luuausmqe/
- aumirav; wpa,murwpa,muajymi;onu Z,m;a&Uon/ tuua&Uon/
- aumirav;Ei &i;E;ci&&e tButzevyonu Zmwvr;xion/Z,m;ci;on/
- cspo&n;pm;r&ou tretue? vipiro/
- cspo&n;pm;&ou vipiBu;e/
- jyiyA[owrygboionu yg&mzw/
- pmya&;ci;aevQi vuEypu/
- tcsi;csi;jyóemjzply; rajyrvn&onu a&m&on/
- pmar;ytBurBurusly; cPcPajzonu ouap/
- roont&mu cPcPar;onu te;pm;on/
- taqmiruyou trapmiewe&ejzpon/
- pm&ovm;ar;onu &ygr,aemiw/
- pmar;yajzEivm;[ar;onu ajzEiygw,w&m;/
- b,Erwre;v[ar;vQi aocsmwmawm tjynyi;ajc/

ponwu avvmawU&&ygon/ upwp&yay:vmwi; pum;v;topwpc jzpay:aevQi pum;v; rsm;jym;vm½rQrurwom;&e cucvmayvrrn/ xalumitcsUup&yrsm;wi&ly; om;pum;u teucsUxium qe;opto;jyQvmwwalumi; xi&m;pmawUjri&ygon/

3? 5/ Ae;pum;rsm;o;Ee;r

Ae;pum;Eiywouí jrermtb"metusO;cskywi acwumvtavsmu0uí jzpap? wipm;íjzpap? talumi;píjzpap topjznoi; wxiajymqo;Ee;aom pum;v;[21] [íziqxm;on/ ajrvwwuov ausmi;om;rsm; o;onAe;pum;rsm;u acwumvtavsmu 0uío;aom Ae;pum;rsm;? wipm;íajymaom Ae;pum;rsm;[í avvm wijyygrn/

[21] jrermpmtzU / 1998 / 125 /

acwumv tavsmu 0uí o;aom ed;pum;rsm;

om;r,q vpr,? move r,? ';r,? vrr,/ &ejzponu oww,? uiw,/ trt&myve;ruyonu tAmwi;? tAmri;/ ,ciupmrul;pm;b ,crpmul; pm;on u hyper xw,/ xe;ír&v\i vuveon/ orsm;aul;aecsewi tvum;0ipm;onu ue;qi;w,/ ueysLwmwuovu z,&ua*mu*su? ueysLwmpmtyu vow vueu/ tvywpcc tqiajyaeonu tlirZ,m;y/ ae&mwum 0ia&muajymqou q&mbu;? qumbu;/ vtyonxu yajym&itAmwi; oyazsmwmy/ vvnuswm c&onubwom;ly? aq;x;om;ly/ tiwmeurm &npm;pum;ajymonu tevi;rm uslaeluw,/ vaomre;uav;rm wpccvtyae&i error jzpaew,/ rxwxEi ajymom;onucs;om;w,? avqmypw,/ a,musm;av;tcsi;csi; rauseyvl lunon tlunu b½;½;w,/ tvebuluí tvepm;ronu tre;qw,? tyqw,/ xri; pm;&atmi[ajymonu yg0gjzn&atmi/ Auqmvmaom energy jzn&atmi/ 0;aEmu raumi;onu yvyukwaely/ ½;alumialumiajymonu Join vwaely/ eeuapmapm uraumi;&i bywlyum/ aijywaeonu AIDS 0iaew,/ rr&n&, vuwi; wpyg;oaemuygom;onu cseyg/ ÓPaumi;ou CPU bu;/ tom;rou tbm;rm;/ re;uav;uluní wucsuly;r y;ye;ou Calculator / tuuususpprsy; cs0;uy onu Z,m;ci;w,/ t&y&noEi t&yyowwom;&i tiw/ ausmi;um;u lu,jri vjri? eAme,0um;/ ausmi;um;tarmi; ulr;usiou*sr;pbr;/ vuaqmiay;ly; cspciyeaomvn; aumirav;u jyevnrcspv\i xvuaqmitrnu H.B (Heart Breaker)/ b,aumiav;u vmajymajym? ajymor\vucon aumirav;u bmvmvm/ &n;pm;&ouvipie/ &n;pm;r&ouvipir/ jyóem&monu tmvm'ie aygi;&m w,/ qiu,vmonu Epacsmi;axmuvmly/ qiu,p;lur;ou aori;zilum; nyo/ touou &iwi;jzparmirs;ri;/ a0cr&b'[jzpaeou Bobby Sohxer abmbpmpm[í ajymqo;Ee;xm;on/

wipm;ío;aom Ae;pum;rsm;

cpwuou vuorm;? ig;pr;on/ t*suatmuvr;? wpxmu? a&o;aom vu/ uav;tx;uu wpawmiu/ aq;0g;Eiomuonu txuvr;/ pmawmou hyper / pmr&bpmtyuiou pseudo / omrmexuyly; x;jcm;onuzuwm/ supply xou c.plus aomuo/ [eaqmiaumi;on re;uav;u q,Epbul;acri;or;/ 00wwwwre;uav;u ajray: (40)? ajratmu (40)/ owpyg;tm;u;ou uyyg;? Parasite/ re;uav;rsm; vmaeonujriv\i ye;uav;awvivmly/ re;uav; wpa,mu vmaeonujriv\i py,wpyivivmly/ tom;rrao;ao;Ei tous,us,aumiav; u speaker / topmpm aumirav;u pmuav;/ rsuEmcsou ausmuye;awmi; rsuEm/ pmoijreaomq&mru ';ys/ rem;wr;a&aomuly; pm&i;aomq&mru a&A;q&mr/ rsurewyouav;v;? yvi;zi/ pum;ajymwi; tlruevevyouv,tw/ qyi aumuou acguqajcmu/ pum;ajymlur;ou py,,myg;py/ a&omcou vnbul

p;o/ pn;ur;u;ou pmty u;/ tpm;oeou ZZum? *axmi/ vuvuy; quqa&; ajymi;ou bm*sm/ q&mçq&mruaygi;ou uyv? uyzm;/ tajymtq cEUajymou e0&w? ½;ywo;? yavm&u/ cuxermausmy; txup;qeou quu/ pwnponu oc/ pwcsr;omonu pwavw,/ tqir&ou wpv;csi/ rsuv;ar;ou pyg;apwpaxmupm/ &,p&m[morsm; tveajymou (6 star)? tom;rly;0ou bvuyp (black pig) / apmum;'uay;onu bigbad / twnayguEi aemuajymiou cepno/ luu0[i;u a&acgi;ajymi/ luuom;Eib;o;[i;u luub;/ tvnveou a*:v? tar;tjre;xou po;v;? pyppe? Ewrtqurjywajymou abbyr? rsuEmrsm;aom aumiav;u b;vn;u;[í wipm;o;aom Ae;pum;rsm;rm wuovausmi;om;w\ y&yu xi&m;ay:vivmygon/

lcli o;oycsu

ajrvwwuovausmi;om;o; jrermpum;oawoepmwr;on jrermbmompum; u aep0to;jylaeluon wuovausmi;om;rsm;\ ajymqo;Ee;ywlu vrbmom aA'½axmir wijyxm;ygon/ jrermbmompum;u to;jylon ynmwwtvmr wuovausmi;om;rsm;on ynma&;uA[jylí tjyetve vrtqutqrsm;alumi bmompum;xawUrjzpum pum;v;oauwrsm; a&mo;jci;jzpay:vmon/ xjyi wuovausmi;om;rsm;\ y*v0otavalumivn; jrermbmompum;wi t*vy bmompum;ua&mío;jci;r wpqiynmoillum;a&;Ei ynmavvmqn;y;rqi&mrsm; us,jyevmly; taw;tac:op? oabmw&m;op? en;ynmop? ynm&yop pon toptopaom up&ywltwu bmompum;to;jylrus,jye eu½i;vmygon/ pum;v;oauwrsm; a&mo;jci;alumi wuovausmi;rsm;\ y*v0otav? ynmww tvm? tvma'o,[aom y&ywlxi&m;vmly; rrw\bmompum;zUlz;wu &ioer twu rsm;pmtaxmutujzpcygon/

ynm&ye,y,r wuovausmi;om;rsm;on bmompum;u to;jyl&mwi pum; v;tm;jzivn;aumi;? t"ym,tm;jzivn;aumi; topwxio;rwlu awU&&ygon/ þolwxio;Ee;ralumi vUtzUtpn;wpcjzpaom ynmwwtvm\tjyltr? oijyi vuPmrsm;Ei wuovto;o\ a&Uvsm;ry&yto;o;u xi&m;pmawUjrici &&cyg on/ xjyiajymi;vw;wuaeaom jrermbmompum; topzew;rtwu ysl;Ew aygi;oi a&avmi;jci;[aomen;jzi yy;aeygon/ vtzUtpn;rsm;teu ynmww tv m& wuovausmi;om;rsm;on jrermbmompum;u yreajym½;ajymp0twi; ajymaomvn; bmompum;to;jylrwi tqiajyacsmarmajyjypap&e pum;v;rsm;u vtycsut& twaumuly; to;jylujci; jzpygon/ þolto;jylyu tppmv;tu&m twaumuto;? pum;v;jzwawmu twaumuto;? tppmv;tu&mrsm;u pmv; jyeaygi;um tojynxuon twaumuto;rsm;tjzp avvmawU&&ygon/ xol

to;jyron tb"mewi azmjyjci;c&rnr[waomvn; ouqi&mtac:ta0: trn rsm; wn&aeoí wnwe aernjzpygon/ ajrvwwuovausmi;om;rsm;\ jrermpum; twaumuto;jyron wuovausmi;om;tcsi;csi; rwv,em;vnv,apon to;jyrrsm;jzp½ru wuov\y&y? wuovausmi;om;rsm;\ oijyivuPmrsm; ay:viaernjzpygon/ tx;ojzi pum;v;op w;ym;rtwu rsm;pma&;ygvsu&aeygon/

wuovausmi;om;rsm; to;jyaeon jrermbmompum;wi rvteu t"ym,r teucsUxium qe;opto;jyrwu avvmo&&ontwu jrermbmompum;\ t"ym,us,jyer eu½i;rEi &ioevsu&aom jrermbmompum;\ toivuPm wp&yuvn; ojrici&&ygon/

wuovausmi;om;rsm;on vrtzUtpn;wpc\ tajctaet&vn;aumi;? tjyetve qupyralumivn;aumi;? vrquqa&;alumivn;aumi; be;pum; rsm;uvn; to;jyalumi;avvmawU&&ygon/ Ae;pum;rsm;u to;jy&mwi rrw usivnc&on tajctaeacwumvtavsmu 0uívnaumi;? rrwyw0e;usi& awUujrio&on t&mwjzi wipm;ívn;aumi; o;prwutrsm;q; awU&ygon/ Ae;pum;to;rsm;on *,uteursm; xi[yaeontjyi aygaygyg;yg; ouou vuvu? &i&ijrL;jrL; to;jyEiaom toiuaqmiaeojzi wuov ausmi;om;rsm;\ yw0e;usiwiomru jrermbmompum;\ oijyivuPmwi quvu&ioeaern to;rsm;jzpygon/

wuovausmi;om;rsm;on te,e,t&y&yr ynma&;tajctaealumi vr quqrjyum bmompum;txawUrjyu&on/ xtcg wuovausmi;om; [aom vrtqitwe;Eiavsmnpm ,0aus;roabmt& t,0o;pum;rsm;? rrwar;&ya'oü to;jyaeus o;½;o;p0 to;jyraom toiua'o,pum;rsm;? rrw\ "avx;ptwi; to;jyaeon "avo;pum;rsm; to;jyrwuvn; avvmawU&&ygon/

ojzp&m vtzUtpn;rsm;xr ajrvwwuov&ausmi;om;w ajymqo;Ee; aeaom jrermpum;rsm;u avvm&jci;tm;jzi wuovausmi;om; ausmi;ow\ tjytr toijyivuPmrsm;? wuov\y&yrsm;? jrermpum;\ oijyivuPmrsm;? jrerm pum;v;op w;ym;vmrrsm;? jrermbmompum;\ us,jyeeu½i;rwtjyi &ioew;wu aeaom jrermbmompum;rsm;jzpalumi; ouaojy vsu&ygon/

e*;

ajrvwwuovausmi;om;o; jrermpum;oawoe pmwr;on rau;rUay:& aq;wuov? use;rma&;wuov? oemjyEiom;zm;oiwe;ausmi;? en;ynmwuov? ueysLwmwuov? puys;a&;wuov? rau;0Zmoy wuov? ynma&;aumvy[aom wuovausmi; (8)ausmi;r ausmi;om;rsm;\ aep0ajymqo;Ee;aom jrermpum;rsm;u

om;a&muui;qi; avvmp;pr;ar;jre;jci;jzi oawoejyxm;ygon/ vtzutpn; lum;& vaerb0t&y&ywon ajymi;vrEi,0í us,jyerw&aernjzpygon/ vaer us,jyeaeor vutzutpn;lum;& quo,a&;lum;c bmompum;on yíus,jyeaely; to;jyon bmompum;ajymi;vr &ioew;ym;rwvn; &aernjzpygon/ avvmí rueEiatmi us,jyeeu½i;vaom bmompum;u quvuavvmowtwu twi; twmwpcx tus;oua&mur&aern[aom ,luncsujzi tm;xwcjci;jzpygon/

usr;u;pm&i;

ciat;? a'guwm/ (2004) / *twaA'e'ge;* / &eue/ pe;a&mi&eyEywu/

xe;jri? 0;/ (2007) / *bmomaA'* / &eue / &mjynyEywu/

jrermpmtzu /(1978)/ *jrermtb"metus0;cs;y/ tw 3* / &eue/ynma&;0eu;Xme? jrermEiiawm/

atmiausmr;? a'guwm/(2008)/ *jrermbmompum;Ei/ vrtqutpyavvmcsuyg&*usr;*/ rEav;wuov? jrermpmXme/

atmijri0;? a'guwm/ (2003)/ *vrbmomaA'rwqu*/ &eue? ynmya'ompmapmi/

atmijri0;? a'guwm / (2005) / *vrbmomaA'oabmw&m;* / &eue? ynmya'ompmapmi

taxaxtycsya&;0;p;Xme/ (2014) / *rau;rue,qi&mtcsutvurm;*

zw½avvmaompmtypm&i;

uav;? a'guwm/ (2008)/ *vrbmomaA'a0g[m&rm;tzi*/ &eue? ynmweaqmiyEywu/

ciri? armi? ("EjzL) / (1997) / *pum;or'&m pmor'&m/* &eue? wuvr;pmay/

ciri? armi? ("EjzL) / (2000) / *wpoEpwpoo;av;ol* &eue? "0pmtywu/

ciri? armi? ("EjzL) / (2005) / *ouwa&mip/ bmompum;*/ &eue? lu,epmtywu/

ciri? armi? ("EjzL)/(2005) /*jrermbmompum;ynm&irsm;Ei/bmompum;tjri*/

ciri? armi? ("EjzL) / (2013) / *bmomEi/pmay? pmayEi/bmom*/ &eue? uaum0w&npmay/

ciri? armi? ("EjzL) / (2011) / *a&;[eynme'ge;*/ &eue/ pwu;csspmay/

ciri? armi? ("EjzL) / (2013) / *bmompmaytao;ta&mi/tqutuul* &eue/ &mjynpmay/

pe0i;? vx/ (2010) / *ee;pum;? re;pum; jrermw&/jrermpum;*/ 'w,tur/ &eue/ oi;pmay/

wiv? 0;/ (1986) / *bmompum;on ajymi;vwwaomoabm&on*/ wuov ynmya'ompmapmi? tw 3? tyi; 4/

vore / (1962) / *jrermpmt&om/* &eue/ ynmtvi;jyyEywu/

vore/ (2005)/ *jrermAe;pum;t"ym,Ei/o;en;*/ 'w,tur ywjrm;iarmupmay/

ojzLZ&yIrKe,& au;½mtrnrsm;u bmomaeY'tjrijziavvmcsu

oi;oi;a0*

pmwr;tusO;

þpmwr;on ojzLZ&yIrKe,& au;½mtrnrsm;u bmomaA'tjrijzi avvmjci; jzpon/ xolavvm&mwi o'gpept& pum;v;tqiu avvmxm;ygon/ au;½m trnrsm;u pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;wjzi x;jcm;aomtrnrsm;u avvm o&Eiygon/

aomcsua0g[m&rsm;- pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;/

e'ge;

ojzLZ&yIrKe,on a&;,ciuwn;u reb&iw tajccsaexicaom a'owpc jzpygon/ ojzLZ&yIrKr 0gc½IrKa[mi;on reb&iw x;ee;pucon ae&mwpcvn; jzpygon/ ojzLZ&yIrKe,wi ojzLZ&yIrKEi usKurIrKw yg0iygon/ ojzLZ&yIrK trnon IrKv,acgi& Z&yutpjyí rnac:xm;jci; yijzpygon/ ojzLZ&yIrKe,wi IrK (2)IrK? &yuu (16)&yuu? au;½mtyp (25)typ? au;½mcaygi; (68) ½mwjzi yg0i zKpn;xm;ygon/

ojzLZ&yIrKe,on revrs;rsm;trsm;q; aexi&ma'ojzpí IrK? ½m? &yuu trnrsm;u trnrn&mwivn; retrnrsm; trsm;q;jzponu awK&ygon/ xtrn rsm;u bmomaA'tjrijzi cjcm;avvmwijyxm;ygon/

avvm&on&n½,csu

þpmwr;on ojzLZ&yIrKe,& au;½mtrnrsm;u bmomaA'jzi avvmxm;jci; jzpon/ xolavvm&mwi au;½mtrnrsm;wiawK&aom rewI\a'o a0g[m&pum;v; rsm;u qe;ppaomtrnrsm;u azmjyvaom &n½,csujzi avvmxm;ygon/

ojzLZ&yIrKe,ori;aIumi;

ojzLZ&y[aomtrnon *syeacwuay:aygucaom aori;wre r;&xm;vr; aIumi jrermEiiwiomru urmolyi xi&m;ausmIum;caom IrKwpIrKjzpygon/ ojzLZ&yIrKon a&;,ciu ½mav;wp½momjzpcly; ,ctcgwi pnum;aom IrKe, tjzpo a&mu&aely jzpygon/ ,ciu usKurIrKe,wi yg0icly; 1963cEp? 'Zibmv (10)&uaewi usKurIrK&IrKyi½;tm; usKurIrKr ojzLZ&yaus;½mo ajymi;a½K ½;xiapc on/ xtcserpí ojzLZ&yaus;½mon au;½mtqirIrKtjzpo a&mu&cayon/

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? armvIriwuov/**

1964cEp Zev 10&u? jynxa&; Xme\ trea&umjimpmjzi us,urc½iu armvlri c½i[ívn;aumi;? us,urlrUe,u ojzLZ&ylrUe,[ívn;aumi; ajymi;vowrw cojzi ojzLZ&ylrU[pwi ay:aygu vmcon/

ojzLZ&y[ac:wi&jci;rm tjzLa&mioyjym;wjzi r;xm;aom Z&yi,u tpjyí ojzLZ&y[ac:wivmjci; jzpygon/ 1974cEpwi pwiwnaxmicon Z&yuav;\ wnae&mon ojzLZ&ylrU\ rvZmwae&mjzpon/ xZ&yu&í ½muav;wp½m jzpvm ly; xrlrUe,½;pu&m lrUtjzpo 1964cEpwi a&mu&cygon/ ,ctcg ,i;Z&yon tEp (100)aus,vely jzpygon/]],c x;x;rm;rm;&aeon Z&yjzLav;rm 1974cEp rwiru opv;wiav;acsmi;puum zur;ly; ue;cem;ae&e Z&yi,av;r\om jzpon/ ,i;Z&yi,av;on yi? 0uv aus;½mrsm;r ojzLZ&y? r'? us,ur? 0gc½ aus;½mrsm;o quo,om;vmluaom c&;om;jynorsm; c&;wpaxmuem;c&m ae&mXme tjzp wn&con/ 1874cEpwi tqygav;wipizur;Z&yav;u a&;0;pm wnaqmu orm 0gc½aus;½mom;EiA (ac:) 0;jzLjzply; aemuyi;wi ¤i;\rs;qu jzpaom0;rs? a':rew \or;jzpo r*,(r*,*)on tqygZ&yi,u xyrjyjyi aqmuvyly; oyr;con/ oytr;u aea&mivm[yojzi az;az;jzLjci;u talumi;jyí ojzLr;Z&y? ojzLZ&y[í vn;aumi;? rvwnaxmioEiA (ac:) 0;jzLutpjyí 0;jzLZ&y (jZyA)? xrojzLZ&y [í ac:wivmalumi; tq&ayon/}}[1]]jZyA}on retac:jzpon/ retoxurm (aZmA) jzpygon/]jZy}rm]]Z&y}}[t"ym,&í]A}rm]]tjzLa&mi}}[t"ym,&ygon/ Z&yjzL (or[w) ojzLZ&yu ac:qjci; jzpygon/

bmomaeo'oabmobm0

]]bmomaA'on bmompum;rsm;u oyen;usavvmaomynmjzpon/ tajym pum; (or[w) ta&;pum;wi&aom tcsutvursm;u avsmue oijrwaom en;pep rsm;? ot&rsm;jzi avvmpppjci;[qvon/ þuo avvmppp&mwi oyynm&y\ t*g&yrsm;Ei nnwr&&rn/ (1) ly;jynpr? (2) nnwr? (3) uspvspoyon;r[í t*g&y (3)c yg0iayon/ ly;jynpr[q&mwi rravvmpppaom tpwtyi;rsm;u ly;jynpr&atmi ppp&rn/ nnwr[q&mwi rrpppazmjycsuon tp? tv,? tq; ajyjypnnwr &&rn/ oiavsmaomen;pep? ot&rsm;tay:rm tajcjylppp&rn/

uspvspoyon;r[q&mwi rrpppcsuon ww&i;&i; v&i;a&mu aom pppavvmcsu jzp&rn/ &nvsm;aomtac:ta0: to;tEe;rsm;tpm; w&i;? v&i;a&muaom tac:ta0:rsm; o;Ee;&rn/}}[2]

bmomaeo'[on

bmomaA'on vom;w\ quo,a&;lum;cjzpaom bmompum;u oyen; usus avvmaomynm&y jzpon/

[1] သံဖြူဇရပ်မြို့နယ် နှစ်ပြည့်ရွေးရတုအထိမ်းအမှတ်မြို့နယ်မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၆၄–၂၀၁၄။

[2] မင်းမော် (တက္ကသိုလ်)၊ ၁၉၇၁၊ အတွဲ ၂၅၊ အမှတ် ၂၉၄။

]]bmompum;on tlrwr;tpOxm0& ajymi;vaeon/ bmompum;u rsuajcjyw rclu? ta&;Eixe;xm;luon/ bmompum;on ae&mus,0e;jci;? vO;a&rsm;jci;alumi tajymi;tvrsm;on/ tajymu avvmromvli bmompum; ppppu t&ut&twi; jriEion/ pep? pn;ur;rsm;pm ay:vmEion/ bmomaA'on tajymuom tajcc on/

]]ri;wem;axmiluyg}}

pum;ou en;rsK;pEi rsm;pmo;on tcg tajctaewprsK;p jzpom;on/ to ajymi;vjci;alumi jzpay:vmEion tusK;qujzpon/ tou ravvmb ta&;u avvmvli rjynp? ta&;om&ly; tajymr&vli bmomaA'avvmon tcg ta&;aemur tou &m&on/ xalumi bmomaA'on tajymu tajccí tpOtvmo'gur ta&;u tajccon/}}[3]

bmomaem'Eio'g

bmomaA'wi o'gpept& Ogus? Ogusc? y'? pum;v;? ½y&i;[í&&m pum;v; on y'xu wpqierly; t½,i,aomtajcco'g,epyi jzpygon/ þpmwr;wi o'gpept& pum;v;tqiu avvmxm;jci; jzpygon/ pum;v;u owrw &mwi Ave;z;\ owrwcsut&-

]]pum;v;qonrm o;jcm;vwvypm &ywnEiaom tao;q; ½yo;jzp on/}}[4]

[ziqxm;ygon/ ½yo;qonrm rnontcgürq pum;owpctaejzi &ywn Eipr;&aom ,epu qvygon/ ½yr;qonrm omretajctaersK;wi rnontcgrl pum;owpctjzp &ywnEipr;r&aom,epu qvygon/ ½yo;tjzp &ywnEiaom ,eprsK;u Ave;z;u pum;v;tjzp owrwygon/ pum;v;u trsK;tpm;clunvli pum;v;w\ wnaqmurypu tajccío;rsK;uygon/ ¤i;wrm (1) pum;½;? (2) pum;a&m? (3) pum;aygi;[í jzpygon/

pum;½;

pum;½;qonrm ½yo;½y&i;wpcwn;jzi wnaqmuxm;aom pum;v;rsK;wu qvygon/

yaoen;jy&vli-

½yo; ⟶ pum;½;

fm ⟶ s. w

[2] မင်းမော် (တက္ကသိုလ်)၊ ၁၉၇၁၊ အတွဲ ၂၅၊ အမှတ် ၂၉၄။
[3] ထွန်းမြင့်၊ ဦး၊ ၂၀၁၅၊ ၃၀၉။

pum;a&m

pum;a&mqonrm wpcor[w wpcxuyaom ½yo;Ei wpcor[w wpc xuyaom ½yr;½y&i;rsm;jzi aygi;pywnaqmuxm;aom pum;v;rS;wu qvyg on/

yaoen;jy&v\i

½yo;... + ½yr;... ⟶ pum;a&m

fm… + bm… ⟶ cpl. w

pum;aygi;

pum;aygi;qonrm wpcxuru yaom½yo;½y&i;wjzi aygi;pyzUpn;xm; on pum;v;rS;wu qvygon/

yaoen;jy&v\i-

½yo;... ⟶ pum;aygi;

fm… ⟶ cpd. w

ojzLZ&yrUe,wiyg0iaom rU? ½m? &yuutrnr pum;v;rsm;\ o&i; tov,pepu]Shorto**}\ ]**A Dictionary of Modern Spoken Mon**}pmtyr to v,en;Ei 0;xe;jri\ ]bmomaA' + o'aA'}pmtywr xwEwum to;jy azmjyxm;jci; jzpygon/**

aus;½mtrnrsm;u pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;[í cjcm;um wijyom;yg rn/ pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;wjzi zUpn;xm;aom aus;½mtrnrsm;wi tyitrnrsm;? w&pmetrnrsm;? v? vrS;trnrsm;? t&m0w trnrsm;? ½mwn &mtaetxm;? tvytuiEi twwerwwu tpjyí rnac:xm;aom trnrsm; [í awU&ygon/ xtrnrsm;u bmomaA'tjrijzi avvmom;rn jzpygon/

tyitrnu tpjyrnac:xm;aom&mtrnrsm;

pum;½;jzi zUpn;xm;aomtrnrsm;wi tyitrnu tpjyí rnac:xm; aom ½m (2) ½m&ygon/ ¤i;rm xi;½L;½mEi yi½mwjzpygon/

xi;&L;

xi;&L;aus;½mon ojzLZ&yrU\ awmibuwi wn&ygon/]]xi;&L; acsmi;0ü xi;yirsm;obm0tavsmu aygua&muvsu&onu tpjyíxi;&L;½m[ac:wicuon [rwom;o&&on/ rvu acsmi;Epcq&mjzpí rebmomjzi yg;½i; (y0gomi)[ac:on/]y0g}= Epc?]omi}= c[t"ym,&on/ xaumi ,ciu trnrnac:yrm re

trnjzi rnac:xm;jci;jzpy; aemiwixi;&L;yirsm;u tpjy(írnac:xm;jci; jzpon/}[5] xi;&L;trnrm jrermaOg[m&jzpy; jrermtb"me xwi]]e- at;aoma'orsm;wi ayguí tyacsmi;yt½u& tap;tqxuaom opyiBu;wprs(;}}[6] [í ziqxm;ygon/ xalumi xi;&L;½mon xi;&L;yirsm;ayguonu tpjy(í rnac:xm;jci;jzpon/ xi;&L;½mon tyiu tpjy(í rnac:xm;alumi; awU&ygon/

xi;&L;½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv(i-

½yo;	⟶	pum;½;
fm	⟶	s. w
xi;&L;	⟶	xi;&L;
^thì ĩ jù^	⟶	^thì ĩ jù^
xi;&L;	⟶	xi;&L;yirsm; aygua&mu&mae&m

[íjzpygon/ þojzi xi;&L;½mon emr½yo;wpcwn;jzi zUpn;xm;aom emrpum;½; jzponu awU&ygon/

yi

yi½mon ojzLZ&yrU\ awmibuwiwn&ygon/]]vecaomEpaygi; wp&mausmuwncaom ½ma[mi;jzpon/ yi½m[ac:q&ci;rm yi½mrri;acsmi; & re tac: (ri)yiu tpjy(í ac:alumi;o&&on/}}[7] yion rea0g[m&]yim}r qi;ou vmly; t"ym,rm]e- 2- Zm'y(vt½i;}}[8] [ziqxm;ygon/ xalumi]yim} [on Zm'y(vt½i;yi aygua&muonu tpjy(írnac:jci;jzpon/ yi½montyiu tpjy(í trnrnac:alumi; awU&ygon/

yi½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv(i-

½yo;	⟶	pum;½;
fm	⟶	s. w
yim	⟶	yim
^pə ŋa^	⟶	^pə ŋa^
yim	⟶	Zm'y(vt½i;yiaygu&mae&m

[í jzpygon/ jrermwu]yim}u yi[í ac:wiluygon/ þojzi yi½mon]yim}[aom emr½yo;wpcwn;jzi zUpn;xm;aom emrpum;½;jzponu awU&yg on/

[5] armvlr(iwuov (jrermpmXme)? 1990-92? 10/
[6] jrermpmtzl? 2013? 152/
[7] armivlr(iwuov (jrermpmXme)? 1990-92? 12/
[8] xe;oe;? Ei? 2006? 163/

tyitrnjzi rnac:xm;aom ½m(2)½m\ pum;v;wnaqmuyu avvmlun v{i emr½yo;wpcwn;jzi zUpn;xm;aom emrpum;½;jzponu awU&yg on/

w&pmetrnu tpjy{í rnac:xm;aom½m trnrsm;

pum;½;jzi zUpn;xm;aomtrnrsm;wi w&pmeutpjy{í rnac:xm;aom ½m (2)½m &ygon/ ¤i;rm tei;½mEi a*sm½mw jzpygon/

tei;

tei;aus;½mon ojzlZ&y{rU\ awmibuwi wn&ygon/]]aus;½m\ ta&U ajrmubuae&mwi a&uscsëüay:aeaom ausmuwpv;tay:wi peiu½ywpc xi&m; pm&aeojzi rebmomjzi taei (tei;)peiuu tpjy{í ac:qxm;aom ½m jzpon/ Epaygi; (250)ceu wncon[cere;&on/}}[9] tei;trnrm re a0g[m& (vaei)r qi;ouvmly;]e- peiu}[10] [t"ym,&on/ xalumi tei; ½mon peiuypjzpae aom ausmuw;u tpjy{í rnac:xm;jci; jzpon/ tei; ½mon w&pmetrnu tpjy{í rnac:xm;alumi; awU&ygon/

tei;½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv{i-

½yo;	⟶	**pum;½;**
fm	⟶	s. w
vaei	⟶	**vaei**
^kənèaŋ^	⟶	^kənèaŋ^
peiu	⟶	**peiuyjzpaeaomae&m**

[íjzpygon/ jrermwu]vaei}u tei;[í ac:wiluygon/ þojzi tei;½mon emr½yo;wpcwn;jzi zUpn;xm;aom emrpum;½;jzponu awU&ygon/

a*sm

a*sm½mon ojzlZ&y{rU\ awmibuwi wn&ygon/ a*sm½mon wig½mav; jzpygon/ ig;trnu tpjy{í rnac:xm;jci; jzpygon/ a*smon rebmom pum;]uu}r qi;ouvmly;]e- ig;zs}[11] [teu&ygon/ xalumi]uu}[on ig;zs aygrsm;onu tpjyly; rnac:xm;jci;jzpon/ a*sm½mon w&pmetrnu tpjy{í rnac:xm;alumi; awU&ygon/

[9] armivr{iwuov (jrermpmXme)? 1990-92? 15/
[10] xe;oe;? Ei? 2006? 215/
[11] -,i;-? 46/

au;½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv\i-

½yo; ⟶ **pum;½;**

fm ⟶ s. w

uu ⟶ **uu**

^kaʔ klao^ ⟶ ^kaʔ klao^

ig;zs ⟶ **ig;zsaygrsm;onae&m**

[í jzpygon/ jrermwu]uu}½mu a*sm½m[í ac:wiluygon/ þojzi a*sm½mon emr½yo;wpcwn;jzi z,pn;xm;aom emrpum;½; jzponu aw,& ygon/

w&pmetrnjzi rnac:xm;aom½m(2)½m\ pum;v;wnaqmuyu avvm lunv\i emr½yo;wpcwn;jzi z,pn;xm;aom emrpum;½;rsm;jzponu aw,& ygon/

wn&mtaetxm;u tpjy\í rnac:xm;aom½m trnrsm;

pum;a&mjzi z,pn;xm;aomtrnwi wn&mtaetxm;u tpjy\í rnac:xm; aom ½m(1)½mom &ygon/ ¤i;rm 0,[wm½m jzpygon/

0,[wm

0,[wm½mon ojzLZ&yrl\ ta&,awmibuwi wn&ygon/ rebmompum;]0gc!;}r qi;ouvmy; oe&i;aom v,ui;½m[t"ym,&yg on/ 0,[wm on rebmompum;]0g}Ei]!;}u aygi;pyxm;y;]0g}\ t"ym,rm]]e- 1? vijyi}}[12] [teu&y;]!;}\ t"ym,rm]u- 1? pilu,oe&i;on}}[13] [teu&ygon/ xalumi]0gc!;}[on]pilu,oe&i;aom½m}[í t"ym,ziq Eiygon/ 0,[wm½mon ½mtaetxm;u tpjy\í rnac:jci;jzpalumi; aw,&ygon/

0,[wm½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv\i-

½yo; + ½yr; + ½yo; ⟶ **pum;½;**

fm + bm + fm ⟶ cpl.w

0g + c + !; ⟶ **0gc!;**

^wèa^ + ^khá^ + ^dah^ ⟶ ^wèa khá dah^

vijyi + … + pilu, ⟶ **pilu,oe&i;aomui;jyi½m oe&i;on**

[12] xe;oe;? Ei? 2006? 227/
[13] -,i;-? 119/

[íjzpygon/ jrermwu]0gc!;}u 0, [wm[ac:wiluon/ þojzi 0, [wm ½mon]0g}[aom emr½yo;Ei]c}[aom ½yr;?]!;}[aom Bu, m½yo; wjzi zUpn;xm; aom pum;a&mjzponu awU&ygon/

t&m0w\ trnu tpjy\ í rnac:xm;aom lrU½m trnrsm;

pum;aygi;jzi zUpn;xm;aom lrU½m trnxwi ojzLZ&ylrUEi usurlrUw yg0i ygon/

ojzLZ&y

ojzLZ&ylrU trnon rea0g[m&wpcjzply; rebmompum;]jZyA}r qi;ou vmjci; jzpon/]jZy}\ t"ym, rm]]e- Z&y}}[14]jzply;]A}\ t"ym, rm]]Bu- jzLon}}[15] [teu&ygon/ xalumi]jZyA}[on Z&yjzL? jzLaomZ&y[t"ym, ziqEion/ ojzLZ&ylrU trnon t&m0w\u tpjy\ í rnac:jci; jzpalumi; awU&ygon/

ojzLZ&ylrU trnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv\i-

½yo; + ½yo;		⟶	**pum;aygi;**
fm	+ fm	⟶	cpd. w
jZy + A		⟶	**jZyA**
^sòp**^ + ^**pù **^**		⟶	**^**sòp pù **^**
Z&y + jzLon		⟶	**Z&yjzL? jzLaomZ&y**

[íjzpygon/ jrermwu]jZyA}u ojzLZ&y[í bmomjyely; ac:a0:luon/ þojzi ojzLZ&ylrU trnon]jZy}[aom emr½yo;Ei]A}[aom Bu, m½yo;w jzi zUpn;xm;aom pum;aygi;jzponu awU&ygon/

usur

usurlrU trnon rea0g[m&wpcjzply; rebmompum;]usmur}r qi;ou vmjci; jzpon/]usm}\ t"ym, rm]e- b&m;}[16] jzply;]ur}\ t"ym, rm]Bu-ar\mon}[17] [teu&ygon/ xalumi]usmur}[on]b&m;ar\m}[t"ym, ziqEion/ usuronb&m;u ar\munonu tpjy\ í rnac: xm;alumi; awU&ygon/

usurlrU trnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv\i-

---

[14] **xe;oe;? Ei? 2006? 114/**
[15] **-, i;-? 194/**
[16] **xe;oe;? Ei? 2006? 63/**
[17] **-, i;-? 50/**

½yo; + ½yo; pum;aygi; ⟶

fm	+ fm	⟶	cpd. w
usm	**+ ur**	⟶	**usmur**
^caik^	+ ^kəmɔe^	⟶	^caik kəmɔe^
b&m;	**+ ar{mon**	⟶	**b&m;uar{munon**

[í jzpygon/ jrermwu]usmur}u usur[í ac:wiluygon/ þojzi usurrU trnon]usm}[aom emr½yo;Ei]ur}[aom Bu ,m½yo;wjzi zUpn;xm;aom pum;aygi;jzponu awU&ygon/

pyavmi

pyavmi½mon ojzLZ&yrU \ awmibuwi wn&ygon/ rebmom pum;]!myvi}r qi;ouvmjci; jzpygon/ a&wi;½m[t"ym ,&ygon/ x½mav;wi *syeacwxu&caom a&wi;a[mi;av;u tpjy{íac:wijci; jzpygon/ pyavmi½m on rea0g[m&]!m}Ei]yvi}u aygi;pyxm;ly;]!m}\ t"ym ,rm Bu- a&}[18] [ziqxm; ly;]yvi}\ t"ym ,rm]e- a&wi;}[19] [ziqxm;ygon/ xalumi]!myvi} [on a&wi;[teuziqEiygon/ pyavmi½mon a&wi;a[mi;utpjy{í trnrnac: alumi; awU&ygon/

pyavmi½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv{i-

½yo;	**+ ½yo;**	⟶	**pum;aygi;**
fm	+ fm	⟶	cpd. w
!m	**+ yvi**	⟶	**!myvi**
^daik^	+ ^pəlaŋ^	⟶	^daik pəlaŋ^
a&	**+ a&wi;**	⟶	**a&wi;a[mi;&aomae&m**

[íjzpygon/ jrermwu]!myvi}u pyavmi[í ac:qluygon/ þojzi py avmi½mon]!m}[aom Bu ,m½yo;Ei]yvi}[aom emr½yo;Epcwjzi zUpn;xm;aom emrpum;aygi;jzponu awU&ygon/

pup

pupaus;½mon ojzLZ&yrU \ taemubuwi wn&ygon/]]1885cEpceu wncon[cere;&on/ rejyne ,? ojzLZ&yrUe ,\ taemuajrmubu (9)ri tumwiwn&ygon/ pup½mu revrs;rsm;u usucsi; (puqm)[ac:luon/

[18] - , i;-?? 117/
[19] - , i;-/

t"ym,u a&Uu ziq&mwi puavr oecson[ziqon/}}[20] pupon rebmom pum;]pu}Ei]q]u aygi;pyxm;jci; jzpon/]pu}\ t"ym,rm]e- pu}[21] jzpy;]q]\ t"ym,u]u- 2? oeypon}[22] [í ziqxm;yg on/ xalumi]puq]}[on]puavroecson}[t"ym,ziqEiygon/ tcsUuvn; pp&yp&mae&mjzpí pppr pupjzpvmuon[quygon/ pup½mon yiv,utpjy(í rnac:xm;alumi; awU&on/

pup½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;unv\i-

½yo;	+ ½yo;	⟶	pum;aygi;
fm	+ fm	⟶	s. w
pu	+ q]	⟶	puq]
^cɛk^	+ ^chai^	⟶	^cɛk chai^
pu(av)+	oeypon	⟶	puavr oecson

[íjzpygon/ jrerm wu]puq]}u pup[í ac:wiluygon/ þojzi pup½mon]pu}[aom emr½yo;Ei]q]}[aom u,m½yo;wjzi zUpn;xm;aom pum;aygi; jzponu awU&ygon/

ti&n

ti&n½mon ojzLZ&yrU\ ta&UawmibuwI wn&ygon/ ti&n½mon ½mrjzpciu re? u&ivrs;rsm;Ei trvurq;rsm; aexiluygon/ xae&mav;wi titν wpc&cly; w&pmersm;uvn; xtiwi a&aomu qi;uon/ rq;rsm;u a&aomuqi;uaom w&pmersm;u trvu&i; xae&m wi½mwnly; aexicuon/ xaemu ½muav;wp½mjzpvmcygon/ xtitνu tpjy(í½mtrnac:wi alumi; oc&ygon/

tinon jrerma0g[m&wpcjzpygon/ ti&n[on]ti}Ei]&n}[aom pum;Epv;u aygi;pyxm;ygon/ jrermtb"mewi]ti}\t"ym,u]e- obm0 tavsmua&rsm; pa0;wn&aom ajrusi;? csi0r;}[23] [ívn;aumi;?]&n} \t"ym,u]e0- te? tvsm;? touponrsm;aom? yaom/ rwaom/}[24] [í ziq xm;ygon/ xalumi]ti&n}[on]obm0tavsmua&rsm; pa0;wn&aom ti &n}[í t"ym, ziqEion/ ti&nausi½mon tiu tpjy(í rnac:jci;jzpalumi; awU&on/

ti&n½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;unv\i-

[20] armvrliwuov (jrermpmXme)? 1990-92? 9/
[21] xe;oe;? Ei? 2006? 99/
[22] -,i;-? 107/
[23] jrermpmtzU? 2013? 420/
[24] -,i;-? 301/

½yo; + **½yo;** ⟶ **pum;aygi;**

fm + fm ⟶ cpd. w

ti + **&n** ⟶ **ti&n**

^-aĩ^ + ^cē^ ⟶ ^-aĩ cē^

ti&n ⟶ **titν&aeaom½m**

[íjzpygon/ þ ojzi ti&n½mon]ti}[aom emr½yo;Ei]&n}[aom emr0aooe wjzi z,pn;xm;aom pum;aygi;jzponu aw,&ygon/

tyi trnu tpjy(í rnac:xm;aom½m trnrsm;

pum;aygi;jzi z,pn;xm;aom trnxwi tyiu tpjy(í rnac:xm;aom ½mrsm; &ygon/ ¤i;wrm jrrmvm½mEi 0uuav;½mw jzpygon/

jrrmvm

jrrmvm½mon ojzLZ&yr,\ taemuajrmubuwi wn&ygon/ jrrmvm½mu 1995cEp atmuwbmv (9)&uwi pwiz,pn;cygon/ us,ur om;aomvr; buwi wn&ygon/ jrrmvmtrnon jrermaOg[m&wpc jzpygon/ jrermtb"mexwi]jr}\t"ym,u]e- tpr;a&miausmurs,u wprs,;}[25] [ziqxm;,y;]rmvm}\t"ym,u]e- ye;u;? ye;}[26] [ziqxm;ygon/ xa,umi jrrmvm[on]tpr;a&mi&aomye;}[t"ym,ziqEiygon/ ye;yi trnu tpjy(í rnac: xm;jci;jzpon[qEiygon/

jrrmvm½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;,unv,i-

½yo; + **½yo;** ⟶ **pum;aygi;**

fm + fm ⟶ cpd. w

jr + **rmvm** ⟶ **jrrmvm**

^mjá^ + ^mā lā^ ⟶ ^mjá mā lā^

jrrmvm ⟶ **tpr;a&mi&aomye;**

[íjzpygon/ þ ojzi jrrmvm½mon]jr}[aom emr½yo;Ei]rmvm}[aom emr½yo; Epcwjzi z,pn;xm;aom emrpum;aygi;jzponu aw,&ygon/

0uav;

0uav;½mon ojzLZ&yr,\ taemuajrmubuwi wn&ygon/]]0uav;½m\ trnrnac:yu atmuygtwi; rwom;o&&ygon/ 0gc½ri;Ei urm0wZ,m;

[25] jrermpmtz,? 2013? 266/
[26] -,i;-? 246/

ri;won e,ajrvlu&m e,erwcjcm;owrw&etwu 0gc½jrpEi urm0wjrp q&mwi b;o;wpv;u a&wu&mwi ar{mapon/ b;o;0ia&mu&mjrpur; wpav{mu u e,erwowrw&e oabmwnluon/ b;o;rm a&wuwi 0gc½ jrpx0ivm&m 0gc½ri;rm trsua'gojzpum jrp0wi ovsujzi tpwpwtrmrm cypvuavon/ ¤i;u tpjy{í revrs;wu ¤i;aus;½mu]0uv}[ac:wion/ b;u[t"ym,& on/ jrermwu]0uav;} [,aewiac:wivmluon/}}[27]

0uav;½mtrnon jrermaog[m&]0u}Ei reaog[m&]v}wu aygi;py xm;jci; jzpygon/]0u}\ t"ym,u jrermtb"mexwi }u- xu0ucon/}[28] **[ziqxm;ly;]v}\ t"ym,rm](e)- b;o;yi}**[29] **[ziqxm;ygon/ xalumi]0uv}[on]b;u}[t"ym,ziqEiygon/ 0uav;½mon b;o;uutpjy{í rnac:jci;jzpalumi; aw&& ygon/**

0uav;½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunv{i-

½yo;	**+ ½yo;**	⟶	**pum;aygi;**
fm	+ fm	⟶	cpd. w
0u	**+ v**	⟶	**0uv**
^wɛʔ^	+ ^lɜ^	⟶	^wɛʔ lɜ^
xu0ucon	**+ b;o;yi**	⟶	**b;o;u½m**

[íjzpygon/ jrermwu]0uv}u 0uav;[í ac:wiluygon/ þojzi 0uav;½m on]0u}[aom }u,m½yo;Ei]v}[aom emr½yo;Epcjzi zUpn; xm;aom pum; aygi;jzponu awU&ygon/

w&pmetrnu tpjy{írnac:xm;aom½mtrnrsm;

pum;aygi;jzi zUpn;xm;aom trnxwi w&pmetrnu tpjy{í trnay;xm; aom ½mrsm; &ygon/ ¤i;rm '&,jzLEi 0i;pew jzpluygon/

'&,jzL

'&,jzL½mon ojzLZ&yrU\ awmibuwi wn&ygon/ '&,jzL½m jzpwnvm &jci;rma&;,ciu ½mab;&awmtyxwi '&,jzLwpaumi usupm; vsu&on/ x'&,jzLav;u wpaeü ½mrrq;rsm;u zr;ípm;aomuvuluon/ xtcg x '&,jzLom;u pm;luaomrq;rsm;on touq;uelly; '&,jzLr&onaemuyi; ½mwi ab;tE&m,rsm; }ulluon[qluygon/ '&,jzLtrnon jrermaog[m&yi jzpyg on/]'&,}Ei]jzL}u aygi;pyxm;ly;]'&,}\ t"ym,rm]e- orirs{0i 0;cs{vaom

---

[J7] မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် (မြန်မာစာဌာန)၊ ၁၉၉၀–၉၂၊ ၁၁။

[J8] မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၂၀၁၃၊ ၃၃၅။

[J9] ထွန်းသိန်း၊ **နိုင်**၊ ၂၀၀၆၊ ၂၂၃။

w&pmewprsK;}[30] **[ziqxm;ly; jjzL}\ t"ym,rm]e0- 1? x;? Em;Eponuolaom ta&mirsK;&aom}**[31] **[ziqxm;ygon/ xalumi '&,jzL½mon w&pmetrnu tpjyKíac:alumi; awU&ygon/**

'&,jzL½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunvQi-

½yo;	**+**	**½yo;**	⟶	**pum;aygi;**
fm	+	fm	⟶	cpd. w
'&,	**+**	**jzL**	⟶	**'&,jzL**
^də jē^	**+**	^phjū^	⟶	^də jē phjū^
		'&,jzL	⟶	**'&,jzL**

[í jzpygon/ þojzi '&,jzL½mon]'&,}[aom emr½yo;Ei jjzL}[aom emr0aooewjzi zUpn;xm;aom pum;aygi;jzponu awU&ygon/

0i;pe

0i;pe½mon ojzLZ&ylrU\ awmibuwi wn&ygon/ rebmompum;]0ipi}r qi;ouvmly;]qiti}½m[t"ym,&ygon/ 0i;peon rea0g[m&]0i}Ei]pi} u aygi;pyxm;ly;]0i}\ t"ym,rm]e- 3? a&liraom jrpauUae&m}[32] **[ziqxm;ly;]pi}\ t"ym,rm]e- 2? qi}**[33] **[t"ym,&ygon/]0ipi}[on]qirsm; a&csK;&mae&m}[ziqEion/ xalumi 0i;pe½mon w&pmetrnutpjyKí rnac:xm;alumi; awU& ygon/**

0i;pe½mtrnu bmomaA'tjrijzi cjcm;lunvQi-

½yo;	**+**	**½yo;**	⟶	**pum;aygi;**
fm	+	fm	⟶	cpd. w
0i	**+**	**pi**	⟶	**0ipi**
^wèaŋ^	**+**	^coiŋ^	⟶	^wèaŋ coiŋ^
a&liraom	**+**	**qi**	⟶	**qirsm;a&csK;qi;aomae&m jrpauUae&m**

[í jzpygon/ jrermwu]0ipi}u 0i;pe[ac:wiluygon/ þojzi 0i;pe ½mon]0i}[aom emr½yo;Ei]pi}[aom emr½yo;Epcjzi zUpn;xm;aom emr pum;aygi; jzponu awU&ygon/

---

[30] **jrermpmtzU? 2013? 158/**
[31] **-,i;-? 226/**
[32] **xe;oe;? Ei? 2006? 226/**
[33] **xe;oe;? Ei? 2006? 102/**

ckiyf;oycsu

þoawoepmwr;on ojzLZ&yrWe,& aus;½mrsm;u bmomaA'tjrijzi avvm xm;aom pmwr;jzpygon/ ojzLZ&yrWe,on rW(2)rWEi &yuu (16)&yuu aus;½mcaygi; (68) ½mwjzi yg0izUpn;xm;aom rWe,jzpon/ aus;½mtrnrsm;u avvm&mwi rwwr;rw&mrsm; yg;pyajym&mZ0irsm;? '@m&yjyirsm;? awUqar;jre;csu rsm;t& avvmqe;pp wijyxm;ygon/ tcsWaom aus;½mrsm;\ trnrsm;on rwwr; rw&m tu;taxmu tm;en;onu awU&ygon/ ojzLZ&yrWe,& aus;½mtrnrsm;\ pum;v;wnaqmuyu avvm&mwi pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;rsm;jzi zUpn; wnaqmuxm;pum;v; trsm;q;awU&ygon/

pum;½;jzi zUpn;xm;aom aus;½mrsm;wi tyiutpjyí rnac:xm;onu awU& ygon/ w&pmetrnu tpjyí rnac:xm;aom aus;½mrsm;vn;&on/ xlen;w pum;a&m? pum;aygi;rsm;jzi rnac:xm;aom t&m0wutpjyí rnac:xm;aom trn vn;&on/ wnae&mutpjyí rnac:xm;aom aus;½mrsm;vn;&on/ xalumi ojzLZ&yrWe,& aus;½mrsm;u avvmunvi yw0e;usiwi awUjriEirn tyi trnrsm;? w&pmetrnrsm;? t&m0wtrnrsm;Ei tpjyíac:a0:aom trnrsm;on pw0ipm;z,aumi;ygon/ retrnrsm;u jrermrsm;ujrermtoEi vuzuatmi ½wq ac:wi&mr ,aewixtrnrsm;om trnwivsu&alumi;u avvmawU&&ygon/

e*;

þpmwr;on ojzLZ&yrWe,& aus;½mrsm;\ trnrsm;u teut"ym,Eiwu bmomaA'tjrijziygwí wijyxm;aomalumi pw0ipm;lurn[arvmviygon/ bmom pum; avvmvupm;orsm;twu wpzuwpvr;r taxmutujyEirn[,lun arvmvirygon/

usr;u;pm&i;

xe;jri? O;/ (2005)/ *bmomaA'* (w-ur)/ &eue? &mjynpmtywu/

xe;oe;? Ei/ (2006)/ *re- jrermtb"meEi/ o'gEi;,Ocsu* (w-ur)/ armvirirW? v0v tzUtpn;zUz|;a&;piwm/

armvirirWiwuov? jrermpmXme/ (1990- 92)/ *rejyne,&/rW/trn?½mtrnrsm;avvmcsu/*

ri;arm (wuov)? ½r0r*Zi;? tw (25)? trw 294/ (1971? E0ibmv)/ *taxaxbmomaA'e'ge; (1)/* &eue? ½r0yEywu/

jrermpmtzU/ (2013)/ *jrermtb"me (w-ur)/* aejynawm? jrermpmtzU0;p;Xme/

0rxe? O;/ (2017)/ *urmausmaori;wre&xm;vr; (1942- 1943)/* &eue? ywjrm;iarmu pmay/

***ojzLZ&yrWe,/Ep(50)jyn/a½&wtxr;trwrWe,/r*Zi;/* (1964- 2014)/**

ojzLZ&yrWe,a'oqi&mtcsutvursm;/ (2017)/

t*vybmom

Shorto, H. L. (1962). ***A Dictionary of Modern Spoken Mon***, London: Oxford University Press.

☻vcsyatmiqe;\ ppxurelce;(2)&ytm;[ea☻'(bmom)½axmir avvmcsu

Zirmax;*

pmwr;tusO;

þpmwr;wi jrermEii\ vwvya&;zci trs;om;acgi;aqmiu;Avcsyatmiqe;\ ppxurelce;Ep&yu [eaA'(bmomaA')&axmir avvmwijycsu jzpygon/ wijy&mwi0gus[euom [eaA't& avvmwijyygon/[e\ t"ym,ziqcsu rsm;? [eaA'? relce;Ei Avcsyatmiqe;\ppxu relce;(2)&yu [eaA'(bmom) ½axmir avvmcsu[í yi;jcm;wijyxm;ygon/ 0gus[eon a&;cs,to;jyc o\ p½uoijyi? u,&nu,ao;? pwaepwxm;ponwu xi[yazmjyon/ ¤i;wu[eaA'(bmomaA') ½axmiravvmjci;jzi jrermbmom pum;\x;jcm;aom oabmobm0rsm;uvn; o&ci&Eiygon/ xjyi,i;relce;rsm;u ajymqrelum;c aom Avcsy\p½uoijyi? yiupr;&n? pwaepwxm;? vr0e;usiwuavvm azmxwEionen;w Avcsyusivn &ioec&macwumv tajctaeEivtzu tpn;wu\ oijyirsm;uyg avvmazmxwEiygon/

aomcsupum;v;rsm; -bmompum;? [eaA'? relce;? ajym[e? 0gus[e/

e'ge;

þpmwr;on Avcsyatmiqe;\ ppxurelce;(2)&y\ 0gus[eu[eaA' (bmomaA') ½axmiravvmjci;jzpygon/ þpmwr;wi avvmci&aom ppxu relce;Ep&yrm tajympum;u ajymi;vrwwr;jyxm;on ta&;relce;rsm;tjzp avvm& jci;jzpygon/ xrelce;rsm;wiyi rutrs;rs;&aeygon/ ,i;rursm;r 1941 cEp 'Zibmv(17)&u xi;Eiibeaumurwi ajymum;caom btiatppxu relce; pum;om;rsm;u armiausm&ijy(paom]Avcsyatmiqe;\ rarEiaomrelce;rsm;} pmtyr vn;aumi;? 1945cEp rwv(27)&uaeu&euerwi ajymum;con ppxurelce;pum; om;rsm;u]atmioe;\atmiqe;} pmtyygazmjy csurvn;aumi; a&;cs,avvmxm;yg on/ avvmwijy&mwi [e\t"ym,qi&m t,tqrsm;? [eaA'(bmomaA')\ oabmobm0rsm;utajccí relce;rsm;yg 0gus[ersm;rwpqi ppxurelce; yor&? r&cs0;uy avvmwijyxm;ygon/

1/ [e\t"ym,ziqcsursm;

[e\t"ym,u trs;rs; ziqcsursm; &ygon/

]vwp0;wpa,mu\u,yijzpaom oomxi&m;onu,&nu,ao;} [1]

[vn;aumi;?

---

* **a'guwm? vuaxmuuxu? jrermpmXme? [omwwuov**

[1] a distinctive personality

]][e[on xi&m;aompum;ajymen;(0g)pma&;en;une;qvon}[1]

[vn;aumi; ?

]ye;cs? pma&;jci;ponwU\ en;wpc/ acwwpacw? vwppwp0;\ o;jcm;jzpaom oijyivuPm/ x;jcm;xi&m;onoijyi? yp? tjy(tr wpc} (Concise Oxford English Dictionary.2004,CD.)

[vn;aumi;?

]trt&m? [eye? [e? y? yp? (pmay)[e? tEynmvu&m(a&;? ajym)[e? en;/} (jrermpmtz? 2009? p')

[vn;aumi; ziqonu awU&ygon/

oUjzpí]][e}on t&m0w(wi;? vwi;ü&y; x;jcm;xi&m;aomu,yi t&n tao; wp&yyijzpon/

2/ [ea&'

[eaA'on]][e}uoyen;us avvmaomynm&y} jzpon/ xjyi [eaA'u a&;[eajym[eynm[2] **[vn; ac:ygon/ [eaA'qi&m ynm&irsm;\ ziqcsutcsUu avvmwijyygrn/**

]][eaA'[on pum;ajym[eEi a&;[e(0g)tajymEi ta&;& xi&m;aom [eu avvmjci;} (Crystal,2000,368)

[vn;aumi;?

]tx;ojzi vwp0;csi;?vwpzUcsi;wU\ a&;cs,o;Ee;r [aom bmom pum; to;jy(ru a&wuavvmygon} (Crystal,2000,368)

[vn;aumi; ziqcsursm; &ygon/ a';Apc&ppw,[3] **\ tqt& [eaA'on**

]bmompum;u to;jyUuaom tajctaetm;v;wi tajctaetvu to;jy(rypt& jzpay:vmon bmompum;\ oomxi&m;o;jcm;jzpaom oijyiu avvmUjci;jzpygon/ wp0;csi;pEivrtzUtwi; ¤i;wU a&;cs,to;jy(aombmom pum;to;rsm;u a&wupppum jzpEipr;aom xbmompum;to;qi&m pn;rs0;rsm; owrwEia&;u(;yr;r

(Crystal, 2000, 368)

[owrwEiygon/

[1] Style refer to a distinctive way of speaking and writing .
[2] stylistics
[3] Crystal, David.

tajympum;? ta&;pum;wi;wi ajymo?a&;o rno[ay:viaprn? rnore; oomaprntcsursm; yg0iaeygon/ xtcsursm;rwpqi xoa&;cs,aom bmom pum;to;rsm;Ei wijy[eponwu][ejaA'u cs0;uyavvmygon/ ajymvaom t&m? xt&mu rnoajymxm;on qontcsursm;u [eaA'u 0;wn avvmygon/ avvm&mwi [eaA'on xtavvmcypn; jzpay:caom acwumv? tcsewuvn; xnoi;wucsuygon/xrwpqi xbmompum; to;ua&;cs,to;jycoI pw [eye? p½uoijyirsm;uyg o;oyazmxwygon/

(u) relce;

relce;[1] [on

pum;ajymen;wpc? em,o vtptzlwpcol ypwusajymaom pum;tpta0;

(Longman Dictionary, 2000,447.)

[ziqxm;ygon/

relce;u jrerm tb"me tus0;csyywi

]rel?u-(av;pm;xuou) ajymqon/ relum;?u-(av;pm;xuou) pum; ajymqon (jrermpmtzl? 1999? 243/)

[vn;aumi;?

]relce;^rel*e;^e-y&owa&armuwiajymqaompum;

(jrermpmtzl?1999?243)

[vn;aumi; ziqxm;ygon/

xlalumi relce;[on emotwu av;pm;xuaomor ajymaompum;? trsm; a&armuwi ajymqcaompum; (ol) relaompum;ce;rsm; [,qEiygon/ xrelce; rsm;wi Avcsyatmiqe;I ppxurelce;Ep&y yg0ion/ ajymowp0;wn;u pum; trsl;tpm;w ajymqaomvn; ujym;rrsm; (olr[w) rwaom[ersm; ?x[ersm;rwpqi ajymqoI[eu [eaA'½axmir avvmwijyygon/

(c) Avcsyrelce;rsm;

1941cEp 'Zibmv(27)&ur 1947cEp Zviv(19)&utx ppaygi; relce; y'a& (56)y'celu awu&&ygon/ Avcsyatmiqe;I relce;rsm;u trsl;tpm; cjcm;avvm rnqygu ppxurelce;? wi;jynumu,a&;relce;? wyrawmqi&mrelce;? Eii jyevnxaxmia&; relce;pojzi pvipmawu& Eiygon/

[1] Speech

þpmwr;wi Avcsy\ppxureLce;Ep&yyg bmompum;to;rsm;u [eaA'½axmir avvmwijyygon/

3/ Avcsyatmiqe;\ppxureLce;(2)&yu [eaA'(bmom)½axmir avvmcsu

[eon ajymo(oU)a&;o(oU) bmompum;to;jy(o\ trt&myijzpygon/ ,i; wi to;jy(o\ bmompum;oauwto;? pum;v;? Ogus? av,avor;? to ay:vir?emoem;vnojriEiaom o½yazmrpojzitrs(;rs(;yg0iaLumi; awU&on/

þpmwr;wi Ogus[euom avvmwijyom;ygrn/

Ogusono'gt& tBu;q;Eitjriq; ,epwpcjzpon/ þpmwr;wi Ogus trs(;tpm;[1]?Ogusyo Pmersm;? Ogustoiursm;u a&;[eynm½axmir avvmwijyyg rn/ pmwr;ygreLce;rsm;u t"ujy(í reUqo\Ogusa&;cs,r? to;jy(rrsm;u avvm wijyxm;ygon/ xOgus[ersm;u reLce;\yoPmeEi teuppn;tm;u yraumi;re cirmvmapaLumi;Ei reUqco\apwem? O;wncsursm; xi[yaeaLumi;wUu a&;[e ynmjzi avvmo;oy wijyxm;ygon/

3? 1/ Ogus[e

Ogusonpma&;q&m[e (oUr[w) ajymqo\tajym[ewi ta&;ygaom tpw tyi;wp&yjzpon [qygon/

ppxureLce;rsm;yg Ogusto;rsm;u Ogus\t"ym,owrwcsu? Ogustrs(;tpm;? Ogustoiursm;?Ogusyo Pmersm;pojzi [eaA'½axmit& cjcm;avvmygon/ xjyi xOgusrsm;u trs(;tpm;tvu rnoU?rnr\tcs(;cs to;jy(ajymqxm;aLumi;Ei reLce; wi rnoUtus(;oua&mur jzpay:vmapaLumi;wUu avvmygon/ xjyi xOgusrsm; zUpn;to;jy(&mwi ajymqo\ajym[eu yrxi&m;pm awUEion Ogus\tq;owrsm;? paorrsm; ponwUuvn;avvmazmxwygon/

(u) Ogus[on

Ogus\t"ym,u

o'gqi&mcjcr;pwjzmrrsm;wi txi&m;q;jzpy; tjcm;aom ½y&i;? pum; v;? y'?Oguscw Uxu tBu;q;aom tpwtyi;wpcjzpon

(Wales,Katie,2001,356.)

[vn;aumi;?

[1] Sentence type

tx;ojziuwm;wpcEi Bu ,mwpcyg&ly; tar;? t tm;oir? trelay;jci; paom t&mrsm;?nejycsursm;? azmjycsursm; yg0iumyiutm;jzi teu t"ym ,jynpaeon pum;v;tpwpp

(Catherine Soares and Angus Steanson (Ed).2004.CD)

[vn;aumi;? 0guson tBu;q; bmomaA' ,ep[1] jzpfy;

tjcm;aom rnon bmomaA' ,eptwi;ür\ 0ia&mur&ywnb jzpEi&m e ,o;jcm;&í rrbmom vwvypm &ywnEiaom ,epjzpon/

(xe;jri? 0;? 1975? 85/)

[vn;aumi; owrwxm;luygon/

0guson tBu;q;bmomaA' ,ep? rrbmomo;jcm;vwvypm &ywnEiaom ,epjzpfy; qvaom teut"ym ,&&e pepwus pp0xm;aom y'tptaygi;

jzpygon/ yaoen;jzi jyv\i

S ⟶ ICL.

ICL.+ P

DCL.+ ICL.

DCL.+ ICL.+ P^n

[azmjyEiygon/ wpze0guswi o;jcm;0gusc[2]Ei tr0gusc[3] [xyryi;jcm;Eion/ 0guscu

0guscon 0gusxui ,aom 'w ,tqi& bmomaA' ,epwpcjzpyg on/ 0guscwpcwi emry'[4]wpc^emry' wpcxuyaom emry' tpta0;aomvn;aumi;? Bu ,my'[5] wpcaomvn;aumi;? emry'^ emry' wpcxuyaom emry'tpta0;Ei Bu ,my'wpcaomvn;aumi; ygEi on (xe;jri?0;?1975?91/)

[qygon/ yaoen;jzijyv\i

Cl ⟶ N^n

V

N^n + V **[azmjyEion (xe;jri?0;?1975?91/)**

[0gusqi&m owrwcsursm;tjzp awU&ygon/

---

[1] Linguistic unit (form)
[2] independent clause
[3] dependent clause
[4] noun phrase
[5] verb phrase

3?2/ 0gus t rs&; t pm;

0gustrs&;tpm;wi 0gus½;[1]? 0gusa&m[2]?0gusaygi;[3] [&ygon/ 0gusto;rsm;aumi reUce;\ yoPme? teut"ym,Ei taumi;t&m tm;aumi;ay:viEirwU avvm ygon/ xr ajymo\ [eu avvmygon/

(u)0gus½;

0gus½;u

0guscwpcwn;om yg0iaom0gus (Wales,Katie,2001,72.)

[vn;aumi;?

]0gus½;on zUpn;y½;om;r&aom 0gusjzpon/ zUpn;yrm uwm; wpcEi 0gpuwpc(wpen;) emry'wpcEi Bu,my'wpcomygaom 0gusrs&;jzpon} (xe;jri?0;?2004?67)

[vn;aumi; owrwaumi;awU&on/ 0gus½;u Epou0gus[vn;ac:on/ 0gus½; wnaqmuyu atmuygtwi; awU&ygon/

(1)0gus½; ⟶ **o;jcm;0guscg + 0gusaemuqutw**

Ss ⟶ Icl ± p

(2)0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc**

Ss ⟶ Icl

(3)0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc + emry'**

Ss ⟶ Icl + Np

(4)0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc + 0gusaemuqu+ emry'**

Ss ⟶ Icl ± p + Np

jrermOguswir 0guszUpn;yt& o;jcm;0guscon 0gus\ aemuq;wiom &aeygon/ ojzpí jrerm0gus½;zUpn;yu jy&v\i

(1)0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc + 0gusaemuqutw**

Ss ⟶ Icl ± p

(2)0gus½; ⟶ **o;jcm;0gusc**

Ss ⟶ Icl

(3)0gus½; ⟶ **emry' ^uy' + o;jcm;0gusc + 0gusaemuqu**

[1] Simple sentence
[2] complex sentence
[3] Simple sentence

Ss ⟶ Np / Op ± Icl ± p

(4)0gus½; ⟶ tcsejyy' + emry'(uy')+o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/

Ss ⟶ Tp ± Np + Icl

xjyi0gus½;rsm;wi Bu ,my'wpcwn;yg0gus½; ? uwm;?u?Bu ,m tjyntp yg yre0gus½;? uwm;jrly0gus½;? ujrly0gus½;? ypn;jrly0gus½; [awG&ygon/

Avcsyatmiqe;\ ppxureGce;yg 0gus½;tcsuG avvmwijyygrn/

om"u - igwGon rlumr Armjynvwvya&;twu *t*vyu*/awmvewuy 0i&vrrn/ (1? u-8)

0gus½; ⟶ uwm;y'+tcsejyy'+emry'(&np;csujyy')+emry'(uy')+ o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/

Ss ⟶ Np + Tp ± Np + Np + Icl + p

tc ppajrjyiu xu&r, (2? u-2)

0gus½; ⟶ tcsejyy'+ emry'(uy') + o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/

Ss ⟶ Tp ± Np(op) + Icl

qi;&r, (2? u-3)

iwr, (2?u-4)

'gy (2?u-12)

0gus½; ⟶ o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/

Ss ⟶ Icl

0gus½; ⟶ o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/ 0gaemuqu

Ss ⟶ Icl +p

tcutcaweG &iqilu&r, (reG-2? u-5)

0gus½; ⟶ emry' + o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/ 0gaemuqu

Ss ⟶ Np + Icl + p

reGce;(1)yg0gus½;rsm;wi o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (7)c? emry'wpc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)c? emry'Epc? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(1)c? emry'av;c? o;jcm;0guscwpcjzi wnaqmuxm;aom 0gus½; (2)cwygOialumi; awG&ygon/

reGce;(2)wi emry'(uy')wpcEi o;jcm;0guscwGjzi zGpn;xm;aom 0gus½; (5)c? o;jcm;0guscwpcwn;jzi wnaqmuxm;aom 0gus½;(3)cwG ygOion/ 0gus½; rsm;on 0guswtrsm;q; jzpontjyi ajymqvaomt&mu uuuuui;ui; jriom; apalumi; avvmawG&&ygon/

Ogus½;Ogus&n tjzp

om"u - igwUon rlumr Armjynvwvya&;twu *t*vyu*/awmvewuy

0i&vrrn/ (1?u-8)

- wi;jynuxuweaom tus;cpm;ciu &abmwUuay;r, (1?u-25)

- txuAvrsm;uvn; omwnr{ &abmpwxm;yg/ (2?u-7)

[aom Ogus(3)com awU&ygon/ Ogus&naomvn; qv&i;teuu &i;vi; ay:vi apalumi; awU&ygon/

xjyi Ogus½;tcsUwi uwm;jrlyajymqjci;alumi; pum;u yrqupyppn;r apum t"ym,av;eu om;apygon/

(1)qi;&r,/ (2?u-3)

(2)iwr,/ (2?u-4)

[aom Ogusrsm;wi Bu,my'wpc pum;ce;wpce;tjzp o;xm;ralumi ajym[e yr ouvuly; ajympum;u &i;vi;jywom;pm lum;em&on/ t"ym,u eu½i;pm rwom; rapon/ jywom;aom pum;ce; (oUr[w) trelay;ojzpygon/

wzeBu,my'u tm;jznay;xm;on emry'? uy'Ei Bu,my'omyg0iaom Ogusw rsm;u

(1)txuAvrsm;&Utreu emcluyg/ (2?u-7)

(2) Arm&eou acsre;lu/ (2?u-10)

(3)tcu tcawe &iqi&r,/ (2?u-5)

[awU&ygon/ vr;nevaomuprsm;u &nne;on uy'ua&Uwiajymqvuojzitavjayjvaom t"ym,u wuspm ay:viom;apygon/

]tcppajrjyiu xu&r,/}

[aomOgusü tcsejyy'?uy'?u,my'wUjzi aygi;pyzUpn;xm;alumi; awU&ygon/ tcsejyy']tc}[aom to;alumi csucsi;vsijrepm aqmi&u&rnjzpalumi; tjreq; cswu vy&m;&e we;tm;ay;on treUyoapaom to;jzpygon/

xjyi]tcu tcawe &iqi&r,}[aom Ogus½;on ppajrjyi& yuww&m;u toay;vujci;jzpygon/ xtouvucxm;ly; aqmi&u&rnvyie;\ yiye; Bu;av;ru twq;BuUwi &i;jy&ma&muygon/

Avcsyreuce;(2)yg pum;ce;rsm;on jywom;wusaom pum;ce;rsm;jzpalumi; awU&ygon/ lum;emowi; pw"mwwu<uom;apum csucsi;vyui vpwu E;qay; Eiaom pum;o;rsm;jzpygon/ wawmi;jywom;aom avo?wusaompum;o;?pum;ce; wUjzi zUpn;xm;aom ppxureuce;wp&y jzpygon/ twq;Oguswrm]'gy}[aom

tq;owpum;ce; jzpygon/ tq;owpum;ce;rm wi;rmjywom;alumi; avvmawU&& ygon/

reUce;(1)wi 0gus½; to;jyKr 42% &um reUce;(2)wi 67% jzpygon/ 4i;0gus½;to;rsm;alumi ppxureUce;(2)on reUce;(1)xu ppxutreU yryoum ta&;uponvn; taqmwvsi aqmi&urnup[ay:viaeapalumi; awU&&ygon/

(c) 0gusa&m

tajympum;rsm;wi 0gus½;rsm;omru 0gusa&mrsm;vn; yg0iygon/ 0gusa&mu

]0gusa&mwi yir0guscEi tjcm;0guscwpc ten;q; 0guscEpc yg0i on/ (tjcm;0guscrm wpcxuvn; yEion (Wales,Katie,2001,72)

[vn;aumi;?

]0gusa&m[on 0gus½;Epc(oU) Epcxuyaom 0gus½;rsm;u 0gus wpalumi;xjzpap&e 0bw? ypn;? orEwpccjzi quía&;aom0gusu ac:ygon/} jrermpmtzU?2005?331/

[vn;aumi;ziqxm;ygon/ 0gusa&mwnaqmuyu atmuygtwi; awU&ygon/

(ɔ) **tr0guscwpcEi ,i;aemuwi o;jcm;0guscwpcwUjzi wnaqmuxm; aom tzUtpn;**

Cpls ⟶ Dcl + Icl

(2) tr0guscEi o;jcm;0guscwUaemuwi 0gusypn;twygxnhy; wnaqmuxm;aom tzUtpn;

Cpls ⟶ Dcl + Icl + pn

[í jzpygon/ ppxureUce;rsm;yg 0gusa&mtcsKUu avvmwijyygrn/

om"u (1) - *syeEi t*vywU ppaljimí wuaomppjzpon/ (1?u-9)

Cpls ⟶ Dcl + Icl ± p^n

(ɹ) **þuoU wi;jynu q&,vpvUabmi wnaqmuaomtcg &abmwUon um,tm;?0mPtm;pr;tm;&oa&U wwEionbuu vytm;ay;&r,?**(1?u24)

Cpls ⟶ Dcl_1 + Dcl_2 + Dcl_3 + Icl ± p^n

(ʔ) **Armyy Armao;ujyyg}** (2?u-6)

Cpls ⟶ Dcl_1 + Icl ± p^n

txuom"ursm;u lunygu]ArmyyArmao;ujyyg}[aom0guson 0gusa&m jzpfy; ppajrjyiwi xm;&&rn owZyrmPu owrway;vujci; jzpalumi; awU&yg

[1] main clause
[2] subordnate clause

on/ rnonf&mEi awUBuf onjzpap Armvrsf;yy &&ipm&iqiu&e vr;ne0gus jzpon/ trsf;rme?Zmwrmeu azmne;xm;ly; tm;rme wuapaom0gusjzpon/

0gusa&mzUjci;on 0guscsUxijci;yi jzpygon/ csUxi&mwi 0gusqu to;rsm; u t0iciu tqmxn w;csUzew;&jci;jzpon/ reUce;(1)yg 0gusa&mrsm;wi 0gusqupum;o;rsm;[1] tjzp ppaygi;0gusqu(13)rsf;? to;jyBur(21)Bur to;jyfxm; alumi; awU&ygon/

reUce;(2)yg 0gusa&mrsm;wi 0gusqupum;o;rsm;[2] tjzp 0gusqu(2)rsf;? to;jyf Bur(3)Bur to;jyfxm;alumi; awU&ygon/

0gusa&myg tquypn;rsm;on talumi;t&mEi tav;ay;csiaomtcsuwU ppn; ay:viapEialumi; awU&ygon/ xUalumi 0gus&nrsm;jzpaomvn; teuiyjci;? ½yax;jci;rsm; rjzpapalumi; awU&ygon/

0gusa&mrsm;wi 0gusqupum;o;rsm;tjzp Eiygr? r...Eivif? aomalumi? ygu? aomtcg? ..Eiií ?...Ei&e} paomto;rsm;u awU&ygon/ reUce;(1)Ei ujym;on tcsuwpcrm reUce;(2)wi 0gusqupum;o;u jrfyumajymqxm;aom 0gusa&mu awU&jci; jzpygon/

tqygto;rsm;on ajymqaom0guspum;ce;rsm;Ei vuzuontjyi tcsUrm qvonteut"ym,u yrav;euay:viapEiaom pmayo;pum;qursm; jzpalumi; awU&ygon/ xpmayo;pum;qursm;alumi tajymyoravsmen;om; apalumi; awU&yg on/

reUce;(1)wi 0gusa&m(15)cyg0iy; &mciEe;tm;jzi 58%&on/ reUce; (2)wi 0gusa&m(3)cyg0iy; &mciEe;tm;jzi 25%&on/ 0gusa&mrsm; to;jyfjci;alumiwijy vaom tcsutvursm; ppn;rapon/ wpquwppywn; ay:vi apon/

reUce;(1)0gusa&mrsm;wi 0gusw (5)c yg0iií 19%&on/ reUce;(2) 0gusa&m rsm;wi 0gusw (3)c yg0iií 25% &on/

0guswon ouvuon/ aygyg;xi&m;on/ xjyi ajymqoon0guswto;jyfrwi qiuqiu ajymqxm;on/ 0guswrsm;on ajymo\ pwae cpm; csursm;? talumi;t&m tjzptysursm;u quwujzpay:alumi; azmjyaeygon/ ajym[eouvu jy; cpm;&ejrivmapon/ xrtaw;rsm; qiuajymi;vom;yrsm;u tvsirjywwijy Eiojzi emozwouyg vuygajymi;v cpm;rapEicygon/ xUalumi 0guswrsm;on reUce;zUpn;r? tu;tajymi; x;jcm;apontjyi ajym[euyg Epouvmapon 0gus rsm;jzpygon/

---

[1] Sentence marker

[2] Sentence marker

0gus&nrsm;ur tqutpyrapon/ teut"ym, us,jyevmapygon/ &nvsm;aomjzpp0rsm;? wpquwppywn;jzpysucaom talumi;t&mrsm;? jzpay:vm Eiaom t&mrsm;u qupyppn; ojrivmapygon/

Avcsyonajymvaom talumi;t&mrsm;u 0guswrsm;? 0gus&nrsm; tcs;ustoj yí cswquxm;jci;jzpalumi; awU&ygon/ þ0gus[eon reUce;Ei vuzuaom 0gusa&;cs,r jzpygon/

3?3/0gusyoPmersm;
0guswUu avvm&mwi

]ajymoemo (a&;ozwo) quo,yt& 0gusyoPme ujym;r&on/ yoPmeuvuí teut"ym, oua&muyvn; ujym;on/}

(ciri?armi?("EjzL)/2007?132)

[qygon/ xteut"ym,ujym;rjzpapon 0gusyoPmersm;on a&;[eavvmr wi ta&;ygygon/ 0gusyoPmersm;t& avvmygu

(u) azmjy0gus[1]

(c) wuwe;0gus[2]

(*) qEazm0gus[3]

(C) tar;0gus[4]

w ygOialumi; awU&&ygon/ ,i;wUu avvmwijyygrn/

(u) azmjy0gus

azmjy0gusqonrm

talumi;t&mwpccu azmjyaom 0gusjzpon /
(ciri?armi?("EjzL)/2007?132)

[ziqxm;ygon/

azmjy0gusrsm;on tcseumvwpcc& tjzptysu? tajctae wpcc& talumi; t&m? oabmxm;Ei cpm;csursm;u xwazmajymqxm;jci; jzpygon/ tcsUu wijyyg rn/

om"u(1) &abmwUon rrwU\ touEi om;r,m;pn;pr Opmypn;wUu
pecmEiygr þvwvya&; wyrawmrm trxr;luyg/ (1? u-1)

[1] Narrative sentence
[2] imperative sentence
[3] Exclamatory sentence
[4] interrogatove sentence

om"u(2) onvr rpevwEiv\i ,ctcseupí wyrawmr xuciy\ ygw,/ (1?u-2)

om"u(3) aorn &irn ro/ (1?u-4)

om"u(1)on wyrawmwi trxr;Ei&e peUvwEipr;&r jzpon/ (2)on rpeUvwEiv\i xucmom;&e jywom;pm ajymqxm;jci; jzpon/ vi,v&,w\ tepemc peUvwpeUpm;vpwu E;qay;vuaom pum;rsm;vn; jzpygon/

om"u(3)on ppxureUce;emcaeUuaom Armvwvya&;wyrawmom;rsm; vuawU &iqiIu&awmrn yuwt&w&m;rsm;u azmjyaejci;jzpygon/ t*vyu awmveovi,wUtwu aori;Eippci;ae&jci;jzpaUumi;? rar\mre;Eiaom tajc taeq;rsm;u IuawUEiaUumi; yivi;pm azmjyxm;aom tajym0gusrsm; jzpygon/

reUce;(1)wiazmjy0gustrsm;pyg&Ny; to;jy\r 65%&um reUce;(2)wi 33% &on/qijciOmPxm;&e yuwjzpp0Ei xtcseu Avcs\y\tjriwUu azmjyxm;aom 0gusrsm;jzpygon/

(c) wuwe;0gus

wuwe;0gusqonrm

treUay;jci;? apci;jci;? E;aqmjci;?awmi;yejci;? awmi;qjci;ponwUu jyaom0guswUuwuwe;0gus [ac:on/(jrermpmtzU?2005?196/)

[vn;aumi;

ajymoa&;ou emozwou awmi;yejci;? arwm&ycjci;? wuwe;jci;? tBuay;jci;?apci;jci;?E;aqmjci;?neUum;jci;?treUay;jci; ponwUjy\vy yu jyaom0gus jzpon/ (ciri?armi?("EjzL)/2007?133)

[vn;aumi; ziqxm;ygon/

xwuwe;0gusrsm;on ajymor emou wppwpc aqmi&u&e vUaqm we;tm; ay;jci;u avvmawU&Eiygon/

þwuwe;0gusrsm;on wuwe;ouyi wu&uIum;a,mivmapon 0gus [ersm;jzpaUumi; o;oyygon/

om"u -

(1) rar\mviygeU/ (1?u-19)

(2) Arm&eou acsre;Iu/ (2?u-10)

(3) *te;uyq;&eo* u &mNy;wuIu/ (2?u-11)

om"u-1 on wyrawmwi;o 0ia&mujci;alumi rru ,us;p;ym; jzpxe;Ei a&; arvivyaqmijci;rjy&e jywom;pm trelay;nelum;xm;on 0gusjzpygon/

om"u 2^30gusw on wi;jyn\ &eou acsre;wucu&e? &eoon rr te;wiyi &alumi; ovepjy trelay;xm;aom wuwe;0gus[e jzpygon/

rel ce;(1)wi wuwe;0gus to;jyr15%&um rel ce;(2)wi 50% &on/

wuwe;0gusrsm;on ajymoremcou apaqmay;aom tcsursm;yg&on 0gusrsm; vn; jzpygon/ rel ce;(1)wi wuwe;[e0gus en;yg;jci;on rarmre; Eiaom tajctaersm;pmlum;wi&aecly; wu&uajymqjci;xu emcoum,u&i u,wi pO;pm;q;jzwapvaomalumi[o;oyygon/ rel ce;(2)wir rr\ppn;tm;Ei rr wyrawmtay: ,lunr yrcirmpm &&aecly; armre;&v'u wuqEiaom tajctae jzpaomalumi [o;oyygon/ xwuwe;0gusrsm;u emcoutow&m; jzpxe; vmapa&; we;tm;ay;Eiygon/

(*) qEazm0gus

qEazm0gusqonrm

qawmi;jci;?qay;jci;?useqjci;?useqjci;w u jyaom0gusu ac:on/ (jrermpmtz?2005?196)

[ziqxm;ygon/ olaom pmwr;wir ajymqo\ pwqErsm;u azmusL;on 0gusrsm; jzpvi qE0gustjzp avvmo;oyygon/

om"u (1) ppEiívwvya&;&&ygu Armjynu q&,vpvabmi

wnaqmurn? (1? u-22)

om"u (2) wi;jynuxuweaom tus;cpm;ciu &abmwu ay;r,?

(1? u-24)

om"u (3) tu,í tvyrvyEií tem;,aomtcg pm;ly;ty? tyly;pm;?

t;yitryiEi pwcsr;ompm aexipm;aomuEi&e iguway; ygw,/

(1? u-26)

om"u(1)on vwvya&;&&ygu jrermjynu q&,vpvr;pOjzi wnaqmu vaom Avcsyatmiqe;\qEu azmjyon0gusjzpon/ Eiitem*wtwu armvi csulu;pm wnaqmuvaomAvcsy\ taw;qErsm;u jriEiygon/

om"u(2^3)on rrwyrawmom;rsm;twu vyaqmiay;vaom wyrawm zci acgi;aqmiwpO;\ &iwi;pwqEu azmusL;xm;on/ rr\vuatmu i,om;rsm; twu jznqn;ay;von/ wi;jyntwu pelvwpelpm; tepemccluaom rr&abm rsm;twu wm0eausvaom wm0e,r wm0ecr&aom Avcsy\ apwemu awjriEi

aom0gusrsm;jzpygon/ avmuEivUobm0u csO;uyrwp&ytjzpvn; awUEiygon/ ajymqo\qEu awUjri&on 0gujzpygon/

txuyg0gusrsm;t& wi;jynlir;csr; zlz[;apvr? tem*wtwu wuq ajrmjrir lu;rm;aom? wm0e,r? wm0ecr&aom acgi;aqmiaumi;wpO;\ pwqEar(mre;csursm; u awU&&ygon/ wpu,&ntwryg? EiiEitzUtpn;tus[;uom ar(mre;aeaom acgi;aqmiwpO;\ pwqEaZmrsm; jzpygon/ wpen;tm;jzi acgi;aqmivi,wpO;\ tem*wtwu a&&nar(maw;wwr? q;jzwcsu csrwvyaqmiwwr? ig;yu&mig;pm rcs?wpyw;r[w? aumu½;r;r[w? tptpOcs vyaqmi wwaom t&ntao;jyn acgi;aqmiwpO;\ p&uu azmne;aeon0gusrsm;jzpalumi; o;oyygon/

re\ce;(1)wi qEazm0gus0gus to;jy(r27%&umre\ce;(2)wi25 %&on/

x0gusrsm;alumi t"ym,u xi&m;ay:vivmapon/ ajymo\pwoEmewU xi[yaeygon/ ajymqo\qE? jzpapcsiont&mrsm;u 0guswi wu½u azmjy xm;alumi; awU&ygon/ tem*wwi jzpoijzpxuonwUu jzpay:apvon ajymq o\qEwUvn; ay:viapon 0gus[ejzpygon/

(C) tar;0gus

tar;0gusu ar;ce;0gus[ac:ly;

wppwp&mu ar;jre;aom 0gusu tar;0gus[ac:on/

(jrermpmtzU?2005?195)

[ziqygon/ xUalumi tar;0guson wppwp&mu o&vaomalumi ar;jre;on 0gusr[;jzpygon/ wpcgwp&ür o&ly;aomtalumi;u xyrto 0iapcsi[ealumi tar;[ejy(on0gusrsm;vn; &ygon/

tavvmcre\ce;rsm;wi tar;0gusryg0iyg/ xoUjzp&jci;rm ppxure\ce;jzp jci;? acgi;aqmir &i;vi;nelum;on tre\[ejzpaomalumi tar;0gusryg0ijci; [o;oyygon/ ajymoon jzpp0rsm;twu talumi;w&m;tajccu qijciaw;qon/ xwajymon/ u,wi tajz&mjy&e 0;aqmi Bu[;yr;wwo jzpygon/

3? 4/ 0gus toiursm;

a&;[eynmt& 0gustoiursm;jzpaom

(u) ta&;0gus? tajym0gus

(c) [ecsun0gus

(*) pao0gus

(C) xyausm0gus

wUuavvmygon/ xjyi 0gusrsm;\ tq;ow[euvn; avvmazmxwygon/

(u) ta&;0gus? tajym0gus

bmompum;wi tajymjzpap?ta&;jzpap emoem;vnatmi ajymq? a&;om;&ygon/ xUalumi zwo?emo em;vnEiap&e vtyon0gus[eu a&;cs, to;jyU&yg on/ ,i;r ajym[e? a&;[ewp&yu awUEiygon/

ta&;0gusEi tajym0gusu q&marmiciri("EjzL)u

ta&;0gusqonrm pmpum;jzi a&;aom0gusu qvjci;jzpygon/ tajym 0gusqonrm tajympum;jzi a&;aom0gusu qvjci;jzpygon/

(ciri?armi?("EjzL)/2011?113)

[vn;aumi;?

ta&;0gusu cnm;aomtaiUtouygly; tajym0gusu aygyg;ouvuaom taitouygon[qEiygon/(ciri?armi?("EjzL)/2011?115)

[vn;aumi; ziqxm;ygon/

xUalumi ta&;0guson talumi;t&mtvu av;euwnlunr&&apon [e wprs;yi jzpon/ tajym0guson ouvuaygyg;r&apon [ejzpon/

tajym0gusqonrm tajympum;to;rsm;u xnoi;a&;zUaom 0gusrs;jzpon/ tajym0guswi wu½uajym pum;0gusEi ajym[ea&;xm;aom 0gus[í&ygon/ reUce; rsm;teu reUce;(2)on wu&uajympum;0gusrsm;om jzply; reUce; (1)wi ajym[ea&; xm;aom 0gusrsm;ten;i, yg0iaeonu awU&ygon/

wu&uajympum; 0gus

om"u - tus,csUly; &n&nrajymcsib;/ (2?u-1)

tc ppajrjyiu xu&r,/ (2?u-2)

ajym[ea&;xm;aom 0gus

om"u - igwUu&eot*vyzr;ygu yeueo oyetjzpEi Bu;pi

aomvn;aumi;? wpouwpule;aomvn;aumi;? axmi'P

aomvn;aumi; ay;rnrmaocsmw,/ (1?u-7)

xajym[e0gusrsm;alumi wu½uajympum;[e\ vlaqmravmu wu;ur rjzpay:apalumi; awU&ygon/ xUjyi x0gusrsm;t& tjcm;aom Avcsy reUce;rsm; Ei Ei;,0ygu tajymreUce; yortm;en;ly; oo,0ip&mrsm;yi jzpay:Eialumi; awU&yg on/

rece;(1)wi ta&;0gusrsm;vn; yg0ion/

om"u (1)- aorn&irn ro/ (1?u-3)

(2)*syeEi t*vyw ppalujimí wuaomppjzpon/ (1?u-5)

(3)*syejzpap? t*vyjzpapoye;tjzptzr;c&yguow&eOya'r&cacs/(1?u6)

relce;(1)wi ta&;0gus to;jyr 54% &um relce;(2)wi to;jyrr&yg/ relce; (2)on tajym0gusrsm;omjzply; relce;(1)wi tajym0gus to;jyr 46% jzpygon/

xojzp&jci;rmvn; relce;pum;om;rsm;u tozr;,Eirr&cjci;? trelem ,caom &abmrsm;u tcseten;i,lumjriaomumvwir rwom;ror jyevn rwwr;wijypxm;r jzpjci;wlalumi[o;oyygon/ Avcsyu,wiyi rr relce;u cnm;aom tailtou&apjci;im? yrav;euwnlunr &apjci;im a&;[eaEmaom ajym[e0gusu to;jycí rwwr;wiotaejzi x[eu to;jyr rwwr;wicjci;vn; jzpEialumi; o;oyygon/

(c) [ecsun0gus

[ecsun0gusqonrm

0gustwi;& tpwtyi;rsm; tav;taygnatmirwi;um a&;zlxm;vi xOgusrs;u[ecsun0gus[ac:Eiygon/ (ciri?armi("EjzL)/2011?14)

[vn;aumi;

oabmcsi;waom? ta&;ygrtwi;tqcsi;waomtalumi; tcsursm;u ypwpum;prsm;Ei azmjyjci;jzi [ecsun0gusrs; jzpvmygon/ [e csun0guswi emrcsi;?emr0aooecsi;?u,mcsi;? u,m0aooecsi;? Aemuqucsi;? y'pcsi;ponjzi ypwpum;prsm;jzi [ecsunatmi rwi;xm;av&ygon (ciri? armi?("EjzL)/2011?140)

[vn;aumi; [ecsun0guszlpn;yu q&marmiciri("EjzL)uziqjyygon/

xlalumi [ecsun0gus[on talumi;t&m? teut"ym,Ei o'gto;rsm;u ae&mcsxm;rwl wnrlwpma&;zlxm;aom 0gusrs;u ac:jci;jzpon[owrwEiyg on/ wpcgwp&wi qelusibuteu& o'gto;rsm;uvn; tcsrlpma&;om;jci;jzi [ecsunapEiygon/

om"u - Eirn½;rn (1?u-3)

aorn&irn (1?u-4)

txuyg0gusrsm;t& Eiivwvya&; wuyon arlmre;rxm;Eiaom tajc tae &alumi;? O;aqmio Avcsyu,wiyivli lulwire;q& rv,ucontjyi tq; &m;q;aomtajctaexyi arlmre;umpelpm;clu&alumi; ay:vivmapon/ xacwvi,

w\ Eiivwvycsiaom pwaZmoer? jrermEiivwvya&;twu jyi;jyaomqErsm;? tq;peaom pevwvwrrsm;jzi ay;qycurrsm;uxi&m;apygon/

xjyi talumi;w ypwrsm;u to;jyjci;alumi

oabmcsi;waom talumi;t&mrsm;u ypwa&;x;zx;rsm; jziazmjyaom tcg xta&;tzon pmzwo\ tm½u rwrwxixi qaqmiEi½ rjruxi&m;ay:vivm&rjzpygon/(jrermEiipmayEipme,Zi;?2007?142)

[o;oycsu &ygon/

om"u - qi;&r, (2?u-3)

iwr, (2?u-4)

txuyg0gusrsm;t& Eiivwvya&;wuywi &iqi&rn tcutcrsm;rm yr ay:vivmapon/ to&i;apon/ em;vnv,apon/ toajyjypapon/ talumi; t&m? tcsutvu?teut"ym, qupyr[ecsunapon/ t"ym, av;eurus ay:viapygon/

revce;(1)wi [ecsun0gus to;jyjr 33%&um revce;(2)wi 50% &on/

ojzpí [ecsun0gusrsm;on revce;u yrxa&muap&e azmne;Eiaom ajym[ewp&y jzpygon/

(*) pao0gus

a&;[eavvmrwi pao0gusrsm;vn; yg0ion/ paojci;on bmompum;& yre o'gpn;rsm;r aoz,um qv&i;teuu yr&i;vi;aprn a&;om;onypu qvyg on/ xovaom to;yprsm;Ei ywouí

]prsm;Eitnro;b aoznío;aomto;rsm;on rsuEmpmoabm jzpon} (ciri?armi?("EjzL)/2011?188)

[ziqxm;ygon/

0gus\ yrepn;rsO;t& o;jcm;0guscwpcwn; (ov) Bu,mjzi tq;ow&yg on/ xor[wb a&;zvygu pao0gusjzpygon/

om"u – 'gy (2?u-12)

om"uyg 0guson tajym0guswpcjzpum 0guszx;t& lu,mjzi tq;ow xm;jci;r[wyg/ tne;emrpm;jzi ajymxm;jci;jzpygon/ zx;t&paoaomvn; tajym obm0t& trsm;to;jylaeaom ajym[ejzpygon/ xvalumitavvmc revce;rsm;wi pao0gusryg0i[o;oyygon/

(C) xyausmOgus

Ogusrsm;avvm&mwi paoOgusrsm;tjyi xyausmOgusrsm;uvn; avvm&ygon/ rrajymvaomtcsursm;? talumi;t&mrsm;u emcoowjyrvmap&e? yrav;eu vmap&e twu txyxyausmjci;? tlyizUjci;rsm;jzi ajymav&ygon/

xyausmjci;[1]qonrm pum;v;wpv;? y'wpc? Oguswpcu EpBurxu ren; xyra&;om;onypu qvygon/

om"u yaoen;rsm;

(1) Ogus ⟶ emry' + emry' + emry'

S ⟶ $N^n + N^n + N^n$

(2) Ogus ⟶ emry' + emr + emr

S ⟶ Nn + N + N

(3) Ogus ⟶ emry' + Bu,my' + Bu,m

S ⟶ Nn + Vn + V

(4) Ogus ⟶ emr +emr + Bu,m+ emr

S ⟶ N + N + V + N

pojzi trS;rS; jzpEiygon/

om"u(1) pm;&e pm;a&&umr&/

V + N + V

Ow&e tOwr&/

V + N + V

wnaom lu,my'Epcu xyqizUqxm;ly; Bu,my'wpcu Epcgqi tq;ow xm;on xyausmOgus jzpon/

ty&e ajrBu;?

V + N

pm; aomu&eausmuc

V + N

wnaom lu,my'Epcu xyqizUqxm;ly; emry'Epcu Epcgqi ajymqxm;on xyausm Ogus jzpon/

[1] repetition

paoOgusrsm;Ei xyausmjci;wlon ajymo\taw;t& o;jcm;jzpay: vmaom Ogusrsm;yijzpygon/ ajymotav;ay;vaom tcsutvu talumi;t&mrsm;u owjyl vmapon Ogus[ejzpygon/

3? 5/ Ogust q;ow[e

Ogusrsm;\ tq;owyavvmjci;on a&;[eajym[eynmt& Ogus[e avvmr wi ta&;ygaom ½axmiwp&yjzpygon/ Ogus tq;ow[eEi ywouí

Oguswpc\tq;owu,mu tw,Owaeaom u,maxmuypn;rsm;? Ogusaemuvuypn;rsm;u pma&;o\taw;tjricpm;r ay:vivmatmi tm;jznay;wwygon (ciri?armi?("EjzL)/2007?148)

[vn;aumi;?

pma&;&mü rrqvon teuoabm wwusus&atmi u,mtq;ow rsm;uvn; taxmutujyEiygon/ (ciri?armi?("EjzL)/1985?56)

[vn;aumi; o;oyr&ygon/ xjyi Ogustq;ow[eon pma&;o (ol)ajymo\taw;tjricpm;rt&ujym;Eialumi;(ciri?armi?("EjzL)/2007?148)vn; rwcsujyxm;ygon/ xlalumi ajym[eavvmrwi Ogusrsm;\tq;owzlron ajymo\[eu oom xi&m;vmapon ta&;ygaom bmompum;to;wp&yjzpygon/

relce;(1)Ogusrsm;wi Ogustq;owypn; to;jyzlon Ogusppaygi; (15) c &&mwi]yg}tq;owOgus(2)c?]w,}(4)c?]on}tq;owOgus (1)c?]]rn} tq;ow Ogus (2)c?]r,}tq;owOgus(2)c?]acs} tq;owOgus (1)c?]el} tjii;jy ypn; tq; owOgus(1)c &alumi; awl&ygon/ Ogustq;owypn;ryg lu,mjziom tq;ow aomOgus (3)c &ygon/

relce;(2)Ogusrsm;wi Ogustq;owypn; to;jyzlon Ogusppaygi; (11) c &&mwi]yg} tq;owOgus(3)c?]r,}tq;owOgus(5)c?]b;} tjii;jyypn; tq; owOgus(1)c?]lu}tq;owypn;Ogus(2) c&alumi;awl&ygon/ tne;emrpm;jzi tq;owaomOgus (1) c&ygon/

relce;(1)wi ulura&trsm;q; to;jyom;onrm]w,}to;jzply; 'w, trsm;q; rm]r,?rn?yg} jzpon/ ta&;Ogustq;owypn;}rn}?]on}Ei]acs}to; uvn; awl&on/ talumi;t&m\av;eurul xi&m;owjyrvmapon/ teu tm;aumi;ap on/ ajym[eu oomujym;om;apon/

relce;(2)wi ulura&trsm;q; to;jyom;onrm]r,}to;jzply; 'w, trsm; q;rm]yg}jzpon/ trsm;u &nne;on Ogustq;owypn;]lu} to;jyrurelce;u wu&uemlum;ci&orsm;omru olum;ci&vu&aomorsm;uyg wuwe; nelum; trelay;roabm oua&muapalumi; awl&ygon/ tne;emrpm;jzi tq;owOgus

to;on tcsewawmi;r? jywom;cirmrwuawuapon/ ppxurelce;yryo vmap aom tq;ow[ersm; jzpygon/

x[ersm;on relce;ygtaumi;t&mEi teut"ym,wu yray:vivmap on/ ajymqo\ tajym[euvn; ay:vivmapygon/

txuyg avvmcsursm;t& relce;(2)on relce;(1)xu ppxurelce; yr yoon/ xrelce;rsm;u ajymqco Avcsyatmiqe;on u,&nu,ao; xujruly; trsm;titm;u ppn;to;jyEiaom acgi;aqmiyoowp0; jzpaumi; ajym[e 0gus to;rsm;t& o;oyygon/

pmayynm&iwp0;u

]a&;[eon opEpt&prsm;Eiwon/ xt&prsm;on opyi wpyiEi wpyirwacs/ ,i;wuon opw;xywi jri&aomvn; tay:,wiom &onr[w/ t&i;tajctxvuí&on/ xen;w a&;[eon a&;o\ rvobm0u azmjyaom tEpyijzpon/} (wuw;?1963?95)

[azmjyxm;csu &ygon/

xazmjycsuon a&;[eu 0;wnajymxm;aomvn; ajym[eEivn; ouqiyg on/ xoabmt& Avcsyrelce;yg 0gusto;wuwi Avcsy\tEpu jri&ygon/ Avcsy\[eon ½;pi;jywom;vygon/ yjyi &i;vi;vygon/ tauut0uryg/ Eiiausm urmoacgi;aqmijzprno\ trelpum;wuon emowiwm0e&r? wm0e oru r;armi;x;jyonen;w ajymou,wi\ wm0e,r? wm0ecrwuyg jywom;pm ajymqEicygon/ em,owu\pwu vr;r;csyui Eicygon/ vr;neay;cygon/ Avcsyum; [evyacgi;aqmi r[wcaumi; ppxurelce;yg pum;ce;rsm;u ue0; tajzay;cly jzpygon/

lcio;oycsu

þpmwr;on Avcsyrelce;rsm;teu ppxurelce;Ep&y\ ajym[e (0gus[e) u [eaA't& avvmwijycjci; jzpygon/ xppxurelce;rsm;yg tajympum; (pmom;) rsm;u tajcjyazmxwcjci; jzpygon/

0gus[ewi 0gustrs;tpm;t& relce;(1)wi 0gus½;to;jyr42%? relce; (2)wi 67% &on/ 4i;0gus½; to;rsm;aumi ppxurelce;(2)on relce;(1) xu ppxu trelyryoum ta&;uponvn; taqmwvsi aqmi&u&rnup[ay:viaeapon/ 0gus½;to;rsm;í ½;&i;on/ t"ym,&i;vi; v,uapon/ xr ajymo\pwxm; ½;&i;r? jzpwnapEirwuu &i;vi;pmay:viapon/ o;oeu&ywnEipr;Ei u,tm; u,u;aom y"mepwcetm;uvn; xi[yapon/ xjyito;jyo\ to"mwc? taw;½;&i;rEi wnliraom pwtitm;uyg awu&apEion[o;oyygon/

reUce;(1)wi 0gusa&m 58%&ly; reUce;(2)wi 33%&on/ 0gusa&mrsm; to;jyt jci;alumi wijyvaom tcsutvursm; ppn;rapon/ wpquwppywn; ay:viap on/

x0gusrsm;wi 0guswto;rsm;ru pm[eouí qvcsu xa&muv,apon/ teu&i;í wusapon/ jzpp0jzp&yrsm;? taw;rsm;? o;oycsursm;u qiuazmjy&mwi 0guswrsm;to;jyt av&&m rsujrijzpouoU vy&m;tou0i vmapon/ zwouvn; pw0ipm;r yr&&apon/Eii?vrst;twu xujruwnlunaom c,csuxm;&r? jywom;cirmpm aqmi&uwwrwU xi[yapon/

toiu0gusrsm;& tajym0gusEi ta&;0gusto;jytrwi reUce;(2)on wu&u ajympum; 0gusrsm;omjzply; reUce;(1)wi 46%&ygon/ reUce;(1)wi ta&;0gusto; jytr 54%&um reUce;(2)wi to;jytrr&yg/

tajymreUce;wi ta&;0gusrsm;yg0iaejci;rm reUce;pum;om;rsm;u tozr;,Ei rr&cjci;? treUem,caom &abmrsm;u tcseten;i,lumjriaom umvwir rwom; rort jyevnrwwr;wijypxm;rjzpjci;wUalumi[o;oyygon/ Avcsyu,wiyi reUce;u cnm;aom taiUtou&apjci;im? yrav;euwnlunr&apjci;im a&;[e aEmaomajym[e0gusu to;jytcí rwwr;wiotaejzi x[euto;jytrwwr; wicjci;vn;jzpEialumi; o;oyygon/

0gusyoPmersm;wi tajym0guson trsm;q;jzply; qE0guson ten;q;jzpyg on/ azmjy0gusrsm;t& wi;jynvwvya&;twu xuoejyi;jyaom pwtm; rmewU jrivmapon/ Eiivwvya&;wuytwu tq;peaompeUvwrrsm;Ei aqmi&ucr wU xi&m;apon/ xrEiiEivrst;tay:xm;&aom Avcsyt taw;tjri? toay; vaom taw;tac:,qcsursm;? cpm;csursm;uvn; awU&&apygon/ xjyi twwr oice;pm,p&m tjzptysursm;? taumi;tq; talumi; tust;wU qupypO;pm;rap ygon/ wi;jynvwvya&;Ei Eiitem*wuom 0;wncly; u,ust;qEu xnoi; pO;pm;c[eyir&aom tepemcvi,wpp\ wi;jyncsppwu awUjriapaom 0gus[e rsm;vn;jzpygon/

wuwe;0gusrsm;t& talumi;cu u,wiem;vnapvon/ rrtojziom aqmi&uapvalumi; xi[yon/ tne;emrpm;jzi ajymxm;aom 0guswpc awU&on/ lu,mjzi tq;owxm;jci;r[wí zUx;t& paoaomvn; tajymobm0t& trsm; to;jytaeaom ajym[ejzpygon/ xualumitavvmc reUce;rsm;wi pao0gus ryg0i[o;oyygon/

tar;0gusryg0iyg/ x[et& Avcsyon talumi;w&m;tajccu qijci aw;q on/ u,wi tajz&m&e 0;pmbU;yr;wwo jzpalumi; o;oyygon/

xyausmtzUrsm; ten;i,awU&on/ ajymqo\ bmompum; Eiei; ur;usir Eitaw;tac: eu½i;tm;aumi;rwUu azmxwjyvsu&ygon/ pwapwemEi vy&m;r

wpxywn;uscaom Armvwvya&; wyrawmom;w\ b0aexiruvn; xi&m;pm jriawUvmapygon/ aumi;jrwaom *P&nwUu av;euvmapon/

reUce;(1)wi Bura&trsm;q; to;jy(om;onrm]w,}to;jzpy; 'w,trsm;q; rm]r,?rn?yg} jzpon/ ta&;0gustq;owypn;}rn}?]on}Ei]acs} to;uvn; awU&on/ talumi;t&m\ av;euru xi&m;owjy(rvmapon/ teu tm;aumi;ap on/ ajym[eu oom ujym;om;apon/

reUce;(2)wi Bura&trsm;q; to;jy(om;onrm]r,}to;jzpy; 'w,trsm; q;rm]yg}jzpon/ trsm;u&nne;on 0gustq;owypn;]lu} to;jy(rureUce;u wu½u emUm;ci&orsm;omru oUm;ci&vu&aom orsm;uyg wuwe;neUm;treUay;r oabmoua&muapaUmi; awU&ygon/ tne;emrpm;jzi tq;ow0gusto;on tcse wawmi;r? jywom;cirmrwUu awUapon/ ppxureUce; yryovmapaom tq;ow [ersm; jzpygon/

x[ersm;t& arwmtm;? opmtm;? on;ctm;? apmixe;tm;paom pwyi; qi&m c,csursm;? &&ir? wnlunr? jywom;r? cirmrpaom lucipm wn&rrsm;? vi,yor acgi;aqmiEipr;&rwUu yrxi&m;vmapygon/

xjyi Avcsyon t½;c[eu yiqiojzpon/ uwwnojzpon/ tajymEi vuawUusa&; usilutm;xwcojzpon/ EiiEivrs;u touEivíwez;xm; cspjrwE;aom? peUvwpepm;0aom rs;cspppacgi;aqmivi,wpO;\ [eyeu ay:vi apon/ x[eu aumi;reyiEipm to;jy(um Eiivwvya&;u aqmilu0; ay;Eic on trs;om;acgi;aqmiBu;tjzp &ywnEicojzpaUmi; [eaA't&o;oyygon/

နိဂုံး

þpmwr;on jrermEii\ vwvya&;zci? trs;om;acgi;aqmiBu; Avcsy atmiqe;\ ppxureUce;Ep&y(0gus[e)u [eaA'½axmir avvmwijyaom pmwr; jzpygon/ [eaA't& xppxureUce;rsm;yg bmompum;rsm;u tajcjy(azmxwcyg on/ 0gus[eavvmrawU&csursm;t& ppxureUce;(2)&y teu reUce;(2)on ppxureUce; yryoaUmi; awU&ygon/ ,cavvmwijycon ppxureUce;(2)&y on reUum;caom tcseumvEi ae&ma'o? ppxureUce; emcorwnyg/ ppxu reU&aom talumi;t&mt&i;cwUonvn; ujym;aeygon/ xUalumiajymo wpO; wn;\ pum;o;rsm;on ae&m? umv? talumi;&ywU tay:rwnía jymqy ujym;om; alumi; awU&ygon/

u&r;u;pm&i;

au&m&i?armi?(1969)/ ***A/vc&yatmiqe; l rarEiaomre/ce;r&m;*** **/ &eue? peye;&r&ipmay/**

cirir?armi("EjzL)/(2011)/ ***a&;[eynme'ge;l*** **&eue? pwu;c&c&yEywu/**

wuw;?(1963)/jr0wr*Zi;?{&yv/ ***[eEiwx/iraqmi;yg;*** **/ &eue?jr0wyEywu/**

jrermpmtz&0;p;Xme/(1999)/ ***c&;aqmi/rermtb/"me;*** **&eue?0umau&myEywu/**

atmioe;(0;)/(2011)/ ***atmi/oe; l atmiqe;l*** **(y0rt&ur)/&eue? waumi;pmtywu/**

t*vybmompm&i;

KATLE WALES, 2001, ***A DICTIONARY OF STYLISTICS*** ,2 ND EDITION, Landdon, Longman.

DAVID CRSTAL, 2008, ***A DICTIONARY OF LINGUISTICS AND PHONETICS***, SIXTH EDITION, UK, Blackwell.

aemuquw

pO	**talumi;t&m**	**pmrsuEm**
1/	A branch of LINGUISTICS which studies the features of SITUATION ALLY distinctive uses (VARITIES) of LANGUAGE, and tries to estab lish principles capable of accounting for the particular choices made by individual and social groups in their use of language. DAVID CRSTAL, 2008, ***A DICTIONARY OF LINGUISTICS AND PHONETICS***,SIXTH EDITION,UK, Blackwell.(P-460)	**2**
2/	Speech /spi:t*ʃ*/ n 1.(U)way of speaking 2.(C)set of words spoken formally to a group of listener ***LONGMAN HANDY LEARNER'S DICTIONARY***,3rd Edition,2000, Edinburgh Gate, Harlow, Essex CM 202JE,England.	**3**

aemuquw

1941c 'Zibmv (17)&uaeU Armvwvya&;wyrawm (btiat)
ao;opmaomutcr;tem; (beaumurU) ü ajymumu;on ppxureUce;

&abmwU

&abmwUon rrwU\touEiom;r,m; pn;prOpmypn;wUu pecmEiygr þ vwvya&; wyrawmrmtrxr;luyg/ onvr rpevwEivi ,ctcseupí wyrawmr xucijyygw,/ppqonrm Eirn½;rn rajymEiyg/ aorn&irn ro/ *syeEi t*vywU ppaujimí wuaompjzpon/ *syejzpap? t*vyjzpap oye;tjzp tzr;c&ygu ow&e Oya'r&cacs/&abmwU igwUu&eot*vyzr;ygu yeueooye tjzpEi buk;piaomvn;aumi;? wpouwpule; aomvn;aumi;? axmi'Paom vn;aumi; ay;rnrmaocsmw,/ &abmwU igwUonrlumr Arm jynvwvya&;twu *t*vyu/ awmvewuyOi&vrrn/ &abmwUigwUüpm;&e pm;a&&umr&/ Ow&e tOw r&/ oUtwuaumi &abmwUon ty&eajrbu;? pm;aomu&eausmuc 'gyig wwEi w,/ þppwyxoU Oia&mutrxr;aomaumi &mx;XmeE& &vrrn?oaX;bu; jzpvrrn rarmviygeU/

at; utm;avsmpm ppEiívwvya&;&&ygu Armjynu q&,vpvUabmi wnaqmurn? þuoU wi;jynu q&,vpvUabmi wnaqmuaomtcg &abm wUon um,tm;?OmPtm; pr;tm;&oa&U wwEionbuu vytm;ay;&r,? wi;jyn uxuweaom tus;cpm;ciu &abmwUuay;r,? tu,ítvyrvyEií tem;,aom tcg pm;ly;ty? tyly;pm;? t;yitryiEi pwcsr;ompm aexipm;aomuEi&e iguway; ygw,/

(&mazwijyo armiausm&i \ ]]Avcsyatmiqe;\ rarEiaomreUce;rsm;}}r)

1945c rwv (27)&uaeU Armwyrawm

ppxutcr;tem; (&euerkU) ü ajymumu;on reUce;

&abmwU

tus,csUy; &n&nrajymcsib;/ tcppajrjyiu xu&r,/ qi;&r,? iwr,? tcutcaweU &iqi&r,/Armyy Armao;u jyyg/ txuAvrsm;&U treUuemcluyg/ txuAvrsm;uvn; omwnrt &abmpwxm;yg/ &abmwUu uway;xm;wtwi; usyu,wi &abmwUeUtwcswur,/

Arm&eou acsre;lu/ *te;uyq;&eo*u &mly;wulu/ 'gy/

(O;atmioe;\]]atmioe;\atmiqe;}}pmtyr)

twaumutñe;

Cpl.s	complex sentence	**0gusa&m**
icl	independent clause	**o;jcm;0gusc**
Dcl	dependent clause	**tr0gusc**
n	noun	**emr**
N	noun phrase	**emry'**
Nn	numeral noun	**emry'trsm;**
S.s	simple sentence	**0gus½;**
V	verb phrase	**Bu,my'**
vp	verb particle	**Bu,mypn;**

pmrtrwtom;

+ - yg½alumi;jyoauw

- - ryg½alumi;jyoauw

± **- ½Ei^r½Eijytrwtom;**

Avcsyatmiqe;\ ppxurecce;(2)&ytm; [eaA'(bmom)½axmir avvmcsu (0gus[e)

0gus to;Ei; , 0jy*&yrsm;

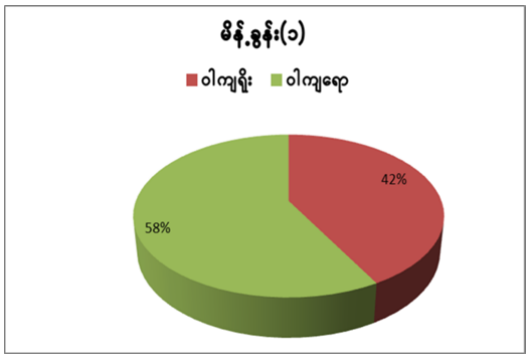

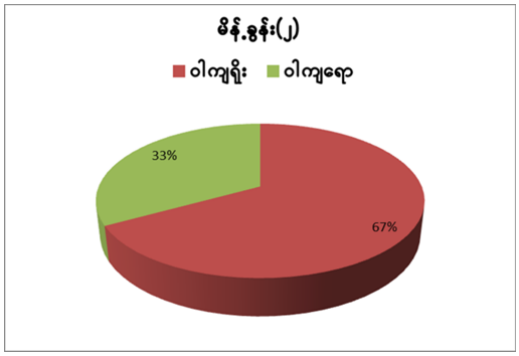

0gus to;Ei; , 0jy*&yrsm;

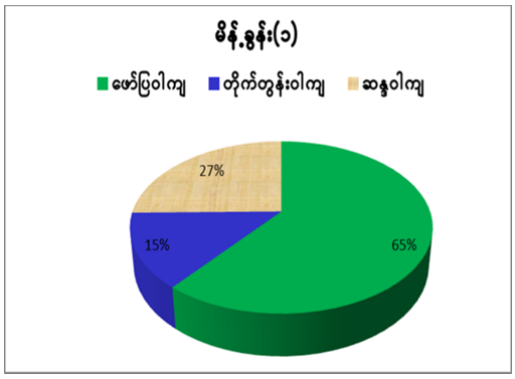

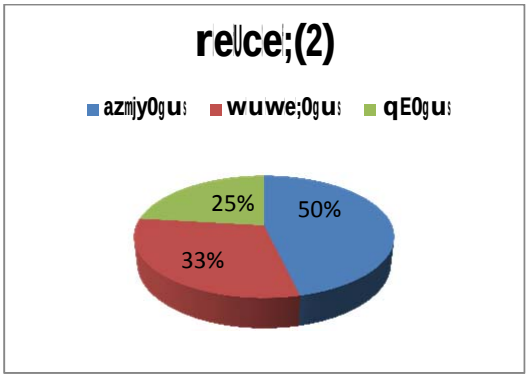

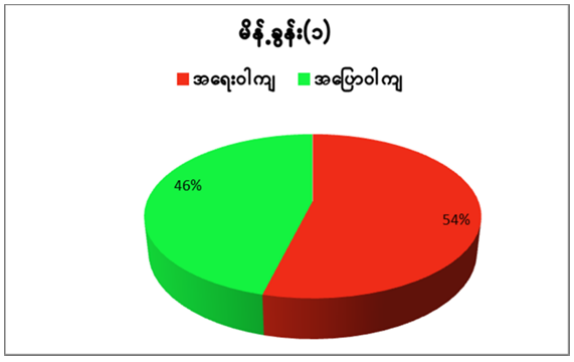

jrermbmompum;\ teuqupyjci;

oe;oe;at;*

pmwr;tus0;

þpmwr;on jrermbmompum;\ teuqupyjci;u avvmonpmwr; jzpygon/ jrermbmompum;on bmomaA'wi {u0Pbmompum;^wpo;y*vbmompum;? y;wbmompum;jzpon/ jrermbmompum;wi pum;v;rsm;qupyv\i o'gt&? teut& qupyluygon/ pum;v;rsm;rnolrny qupyonu bmomaA'\ e,y,& twaA'½axmir avvmazmxwjci;vn;jzpygon/ bmomaA'\o'g pyjci;on teuutajccly; avvmazmxwwijyygrn/ twaA'jziteu qupy jci;u teuw? teuqelusi? teutus;0ijci;Ei teutus;r0ijci; ponwlu avvmwijyrnjzpon/ xolavvmjci;jzi jrermbmompum;\ teuqupyyu avvmo&Eiap&e &n&,ygon/

aomcsupum;v;/ / bmomaA'? twaA'? o'gpyjci;? teupyjci;? teuw? teuqelusi? teutus;0ijci;? teutus;r0ijci;/

e'ge;

bmomaA'on bmompum;u oyen;us avvmjci;jzpon/ bmompum;u avvmv\i xbmompum;& o'gEi teut"ym,u tajccumazmxwluygon/ o'g uavvmv\i tqiowrwí avvmluon/ o'g\tqi[1]rsm;rm &y&i;? pum;v;? y'? 0gusc? 0gus[íjzpygon/ xtqirsm;wi bmompum;wpc\ zlpn; wnaqmu yEi bmompum;to;jylyu xyravvmluon/ o'g\zlpn;wnaqmuy avvmr wi pum;v;zlyEi 0guszlyuwijyluon/ bmompum;to;jylyavvmrwi o'g\ a0g[m&teut"ym,to;jyly uwijyluon/ bmompum;wpcwi o'g\ pum;v; rsm;wpyí teut"ym,u azmxwluon/ xlyi0guswi;pum;v;rsm; wpyívn; teut"ym, azmxwluon/ olzpí jrermbmompum;& teuqupyjci;u bmom aA'\ynmwpcjzpon twaA'e,y,ro'g\ teuzlpn;wnaqmu qupyyEi jrermbmompum;\ teuqupyyrsm;u avvmwijyygrn/

1/ bmomaem'qupyjci;[2]

bmomaA'qupyjci;on bmompum;wpctwi; o'gpyjci;? teupyjci;u qvygon/ bmomaA'tqirsm;wi teut"ym,Eiqiaom t"utqirsm;rm pum;

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? en;ynmwuov (vm;½;)**

[1] grammatical level

[2] linguistic Relation

v;tqiEi 0gustqijzpygon/ xtqiEpqiwi pum;v;w\ ae&mEi 0gustwi; pum;v;w\ ae&mqupyjci;u avvmazmxwjci;jzpon/ o'gpyjci;on o'gpum; v;trsK;tpm; wpcEiwpc rnonae&mü rnoaom tajctaeutaumi;jyí rnor rny aygi;pyuon[aom tcsutvuwup;pr;í o'gteuwu azmxwu& on/

þuo]]o'gtrsK;tpm;csi;rwon (emrEiemr0aooe? Bu,mEiBu,m 0ao e? emrEiBu,m)ponw wpcEiwpc y;aygi;Eiru o'gpyjci;[ac:on/}}[3] teupyjci;on pum;v;w\ a0g[m&teut"ym,u azmxwly;pum;v;\ jzp&m ae&mEi tajctaet&y&yw\u avvmjci;vn;jzpon/ xuo]]pum;v; wpv;Ei wpv;ae&m,í tjcm;pum;v;wEi aygi;pyEijci;u teupyjci;[ac:ygon/}} [4]

xaumibmom aA'qupyjci;on bmompum;wpctwi;& o'gpyjci;[5]Ei teupyjci;[6]yijzpygon/ o'gpyjci;on o'g\zpn;wnaqmu yay:tajccí teu pyjci;on a0g[m&teut"ym,to;jy\yay: tajccjci;jzpygon/ xtajccsuEpcsu jzi jrermbmompum;& teupyjci;u avvmwijyygrn/

2/ jrermbmompum;\o'gqupyjci;

bmomaA'wi o'g&on/ o'gqonrm]]vwEwrxuaom towu qv ont"ym,a&muatmi pepwusajymqa&;om;&on/ xoajymqa&;om;&mü to;jy\ &rnpn;pepw\u azmjyaomusr;ono'gusr;jzpon/}}[7] xo'gusr;on bmom pum;wpc\ zpn;wnaqmuyEi to;jy\yu azmjyay;jci;vn;jzpon/ jrermpum; wi]]o'grwwv\i? pmrww}} [aomtqpum;on bmompum;rsm;& o'gta&;Bu;yu azmne;xm;jci;jzpygon/ bmompum;\o'gwi tqirsm;&ly; xtqirsm;on wpc Eiwpcaygi;pyí teuzuon/ bmompum;zpn;rwi t"utqirm pum;v;zrEi 0guszryijzpygon/

xtqiEpqi& pum;v;w\ aygi;pyjci;Ei 0gustwi;pum;v;w aygi;py jci;on teut"ym,t& qupyr&jci;jzpygon/ jrermbmompum;\o'gzpn;y on]]o'gtrsK;tpm;csi;rwon pum;v;won wpcEi wpc aygi;pyí 0guszu &mü oae&mEio tuetowEiae&ygon/}}[8] xjyipum;v;w\ teut"ym, wjzi o'gteuwuvn; azmxwluygon/ jrermbmompum; zpn;wnaqmuy\ o'gqupyjci;wi a'givuqupyrEi tvsm;vuqupyr[í&ygon/ ojzpí

---

[3] **xe;jri? 0;? cepryg? 148/**
[4] **,i;? 145/**
[5] colligation
[6] collocation
[7] **jrermo'g? 2016? 1/**
[8] **xe;jri? 0;? cepryg? 150/**

jrermbmompum;\ teuqupyjci;wi pum;v;zUrEi 0guszUrwUjzi o'gpyjci;u avvmwijyygrn/

2?1/ a'givuqupyjci;9 ^ tvsm;vuqupyjci;

bmompum;\ o'gzUpn;rwi pum;v;zUyEi 0guszUy [í&on/ pum;v; zUrwi&y&i;rsm; aygi;pyzUpn;luon/ 0guszUrwipum;v;rsm; aygi;pyzUpn;luon/ xoUaygi;pyluon tcg bmompum;wpcu owrwxm; on o'gen;peprsm;jzi aygi;pyluygon/ jrermbmompum;\ o'gwi bmomaA't&]]emr?Bu,m?ypn;}} [í (3)rsK;&ygon/ emrEiBu,mwUon teujypum;v;rsm;jzpí ypn;on to;jypum;v; jzpon/

x teujypum;v;rsm;Ei to;jypum;v;wUon wpcEiwpc qupyaeluon/ a'givuqupyjci;Ei tvsm;vuqupyjci;wUyijzpon/ a'givuqupyjci; qonrm '']]pum;v;wpv;\ ae&mwijzpEiaom pum;v;wUon wpv;Eiwpv; a'givuquo,r&luon/}}[10] oUjzpípum;v;wpv;\ teut"ym,u o&e twu pum;v;rsm;0ia&muEijci;u avvm&rnjzpon/

om"u-	N	=	N	+	N	N	=	N	+	V
			a&	**+**	**cu**			**v**	**+**	**i,**
			q							**Bu;**
			EU							**aumi;**
			azsm&n							**q;**
			olum;							**awm**
			aq;							**jzL**

V	=	V	+	V	
		ae	**+**	**Ei**	
		pm;			
		ww			
		lyK;			
		jzKe;			
		0,			
		0w			
		aomu			

[9] paradigmatic relation
[10] **0;ouwiEia':ciEUE? tw 14? 59/**

xpum;v;wUon o'gt&teujy pum;v;rsm;jzpon emr? Bu,mwU qupy jci;jzpon/ pum;v;wpv;\ae&mü tjcm;pum;v;on 0ia&mujzpEiygon/ xoU 0ia&mujzpEiron teut"ym,&r&u tajccí qupyUjci;jzpon/]]a&cu}} [aompum;v;zUywi]]a&}} pum;v;ae&mü]]q? EU? azsm&n? olum;? aq;}} pon pum;v;wUon teut& qupyjci;jzpon/]]cu}} ae&müvn;]]y;? tr? Zvm;? t;? pi}} ponpum;v;wU qupyEion/ xpum;v;rsm;on]]a&}}?]]cu}} [aom a0g[m& pum;v;\a&UEiaemuwi teut"ym,t& a'givuquo,aeluon/ xUjyix pum;v;rsm;on jrermbmompum;wi teut&vucEion pum;v;rsm;jzpon/]]a&}} ae&mwi]]y;?tr? Zvm;? t;? pi}} rjzpEiouoU]]cu}} ae&müvn;]]q? EU? azsm&n? olum;? aq;}} wUon teut"ym,t&rjzpEiyg/ xr\ru]]a&cu}} pum;v; on pum;v;zUywi wpv;Eiwpv; tvsm;vuquo,rvn;&ygon/ tb,alumi qaom]]a&cu}}[aom pum;v;on &nne;teu[11](0g) tb"meteu&aom a0g[m& pum;v;[12] jzpygon/

jrermbmompum;\ 0guszUywi]]o'gtrs\;tpm;csi; rwonpum;v;? y'wU on 0guswnaqmu&mü bmompum;\ obm0uvuí oUae&mEio&&ygon/}}[13] jrermbmompum;\ 0guswnaqmuyrm]]uwm;? u? Bu,m}}jzpon/ uwm; Eiu ae&m wio'gt& emry'omv\ijzpEiygon/ xUjyi 0gustwi; pum;v;wUon wpcEi wpc a'givuquo,rEi tvsm;vu quo,r&Uuygon/ om"u -

Ss	→	Sub	O	V
		at;at;	reU	pm;on/
		ee	xri;	
		EE	acguq	
		lulul	reU[i;cg;	
		a0a0	luualum	
		ii	ig;ui	

]at;at; reUpm;on} [aom 0guswi]]at;at;}} on uwm;y']]reU}} on uy']]pm;on}} on Bu,my'rsm;jzpUuon/ x0guswi; uwm;y'ae&m wi]]ee? EE? lulul? a0a0? ii}} wUon a'givuqupyí tpm;x;Eiygon/ xuoUyi uy'ae&mwi]]xri;? acguq? reU[i;cg;? luualum? ig;ui}} wUonvn; a'givuqupyrjzi tpm;x;Eiygon/ tb,alumiqaom x0guswi; pum;v;rsm;\ zUpn;yEi to;jyUy on jrermbmompum;wi vucEir&jci;alumijzpygon/ xUjyi 0guswi;pum;v; rsm;on wpcEiwpc tvsm;vuqupyrvn;&ygon/ jrermbmompum;\ zUpn;y

[11] referential meaning
[12] lexical word
[13] **xe;jri0;? cepryg? 148-149/**

Eitoj;jyKywi rrav;euapvony'u Bu,my'rví a&Kuxm;Ky; ajymqa&;om; Eiygon/]]reK at;at;pm;on}} [ajymqa&;om;Eiygon/ oKaom]]pm; reK at;at;}} [vn;aumi;?]]pm; at; at; reK}} [vn;aumi;?]]at;at; pm; reK}} [vn;aumi;]]reK pm; at; at; }} [vn;aumi; ajymq a&;om;ír&ay/ xr\ru]]0gusKytqiwi o'g tpwtyi;rsm;twi; tvsm;vuquo,yuKuny; t"ym,uavvm owrw& rn[qygon/}}[14]]]ac;}}[on pum;v;\ teut"ym,uo&e0gustwi;& tjcm; tpwtyi;rsm;Ei ac;\ qupyru avvmjci;jzpon/ om"u-

]]ac;wpaumi tyaeon}}

]]'aumi ac;jzpr,aumi}}

[aom 0gusEpcwi yxr0guswi]]ac;}}Eitvsm;vu qupyaeKuaom]]wpaumi}} [on tpwtyi;]]tyaeon}} [aom tpwtyi;wK]]ac;}} [on tpwtyi;u w&pmejzpaKumi; twtusne;qaeaomaKumijzpon/ 'w,0guswiyg0ion]]ac;}} on yxr0gus&]]ac;}} [aom pum;v;\ teut"y,Ei ujym;jcm;em;aKumi;u]]ac;}} Ei tvsm;vu qupyaeKuaom tjcm;tpwtyi;rsm;u ne;jyaeygon/

xKaKumi jrermbmompum;& o'gqupyjci;on pum;v;a0g[m&rsm;Ei 0gus wi;pum;v;rsm;\ bmomaA't& a'givuqupyr? tvsm;vu qupyray:wi tajccíbmompum;\ zKpn;wnaqmuyEi toj;jyKrwi teut"ym,t& jrerm bmompum;\ vucEijci;&r&ay:rm avvmwijycjci; jzpygon/

3/ jrermbmompum;\ teuqupyjci;

bmomaA'on bmompum;wpc rnuoKwnaqmuxm;yEi toj;jyKyu avvmjci;jzpon/ bmomaA'& teut"ym,on pum;ozKy? 0gusKywKxuyí av;euaoma0g[m&wpcjzpon/]]bmompum;Eiqiaom teut"ym,on bmom pum;rsm;\ teuwnaqmujci;wi pn;pepusaomen;rsm;jzi avvmjci;jzpon/ tx;ojzi pum;v;rsm;Ei 0gusrsm;\ teu wnaqmujci;jzpon/}}[15]

jrermbmompum;on {u0Pbmompum;^wpo;y*v bmompum;omru y;w bmompum;vn;jzpygon/ y;wbmompum;qonrm]]½y&i;rsm;u wpcEiwpc aumjziuyouoK y;wíym;,v\i 0guswnaqmuv\i xbmompum;u y;wbmom pum;[ac:on/}}[16] oKjzpí jrermbmompum;on ½y&i;rsm;u wpcEiwpc y;wí toj;jyKjci;jzpon/ xoKy;wtoj;jyKon ½y&i;pum;v;rsm;on o'gtqiwi emr? Emrpm;? emr0aooe? Bu,m0aooe? Bu,m? 0bw? ypn;? orE [í0gp* (8)yg;&yg on/ xpum;v;rsm;u bmompum;wpc\ tb"mexwi a0g[m&tjzp teut"ym,

[14] 0;ouwiEia':ciEKE? tw 14? 60/
[15] Edwward Finegan, 1999, 183
[16] xe;jri? 0;? cepryg? 96/

ziqowrw ay;Muygon/]]tcsMaom pum;v;rsm;u vtyaom teut"ym, &atmi wo;aeusjzpvi teupypum;v;w[ac:on/}}[17] xMjyi jrermbmompum;wi wpyy yao&aom pum;v;wrsm; 'ewteu[18] rsm;vn;&ygon/

jrermbmompum;& teuqupyjci;wi teuw? teutus;0ijci;? teu qeMusijci;? teutus;r0ijci;pon qupyjci;rsm;u avvmwijyygrn/

3?1/ teuw^teutus;0i[19]qupyjci;

bmomaA'yoPme[20]Epc (oMr[w) Epcxuyaom yoPmersm;on t"ym, wpcwn; oua&muaevi teuwrsm;jzpMuavon/ wpen;tm;jzi teu&; (ynw teu) t"ym,csi;won oabmjzpygon/ t"ym,wjci;oabmu o;jcm;pum;v; rsm;tm; ,Owavvmjci;jzi awM&avon/]]t"ym,woabmwi ynwt"ym,omru tjcm; t"ym,rs;rsm;vn; wEion[,qaom a0g[m&o;jcm;pum;v;rsm;\ t"ym, csi;Ei;,Ocjcm; avvma&;twu rvavmu[,qavon/ t"ym,woabmu t"ym,tus;0ijci;[aom yrus,jyeonoabmtwi;& oabmw&m;tjzp owrw avon/}}[21] xMjyiteuwEiywouy; pEpcowrwMuon/ yxrprm teuwrsm; on pum;pywi;rmyi wpcEiwpc tjyetvetpm;x;Eirpjzpon/ 'w,prmr ynwteuomru cpm;rpaom tjcmt;eut"ym,rsm;yg wnrpjzpon/ xprsm;on uunr? xywxyr\ t"ym,wjzpon[wi;Muypm owrwjci;uvn; *hevi,i[22] urEpouacs/

xMaumi jrermbmompum;wi t&i;cusaom o;jcm;pum;v;rsm;&ygon/ xuoM t"uusaom pum;v;rsm;rwpqi pum;v;wM\ tp0iquo,r&aom teu w pum;v;rsm;&ygon/ tp0iquo,r[23]&aom pum;v;rsm;on t&i;cusaom pum;v;wi teutus;0ijci;yi jzpygon/ bmompum;wpc& tb"mea0g[m&wi t&i;cusaom pum;v;rsm;Ei tp0ipum;v;rsm;\ quo,ruzi*e[24]u hw*jziazmjy xm;on/

---

[17] **ciat;? a'guwm? 2008? 105/**
[18] collocative meaning
[19] Hyponymy
[20] linguistic form
[21] Leech, 1974, 99.
[22] Lyonms, 1996, 60
[23] collecting-member relation
[24] Finnegan

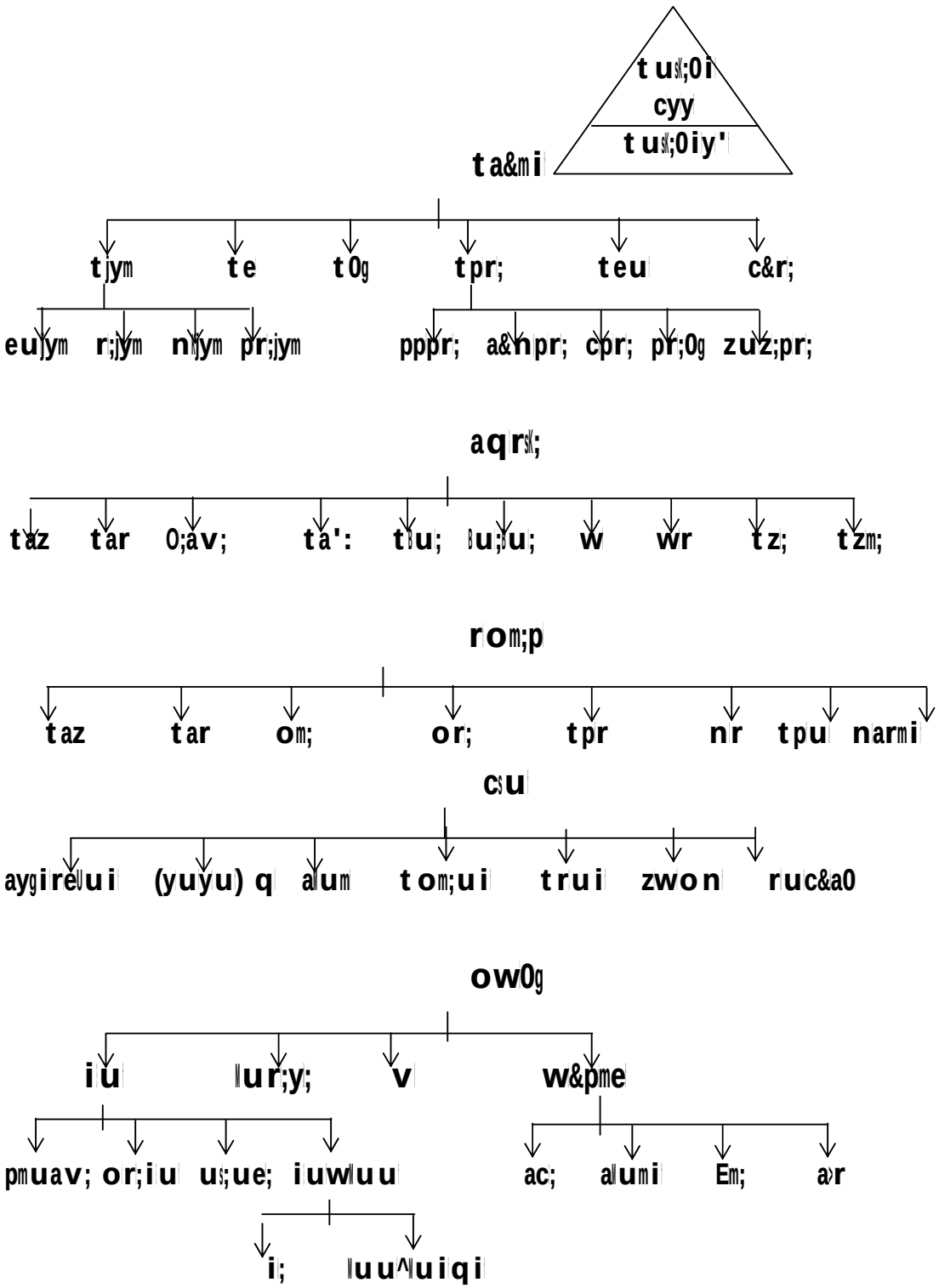

jrermbmompum;& tb"mea0g[m&rsm;wi tusK;0icy'usaom pum;v;wpc\ teuwi yg0iqupyaeaom teutusK;0i pum;v;rsm;&yg on/]]ta&mi}} [aom t&i;cpum;wi]]te? t0g? tjym? tpr;? c&r;}} pon pum;v;rsm;on teutusK;0i

on teuwrsm;jzpygon/]]aqrs;}} [aom t&i;cpum;v;wivn;]]taz? tar? tz;? tzm;? om;? or;}} pon pum;v;rsm;on teutus;0ion teuw&yoiu pum; v;rsm;jzpygon/ xa0g[m&on wpcEiwpc teut"ym, qupyaeontwu teuz,ur[25] oabmvn;jzpygon/

jrermbmompum;\ teuwqupyrwi pum;v;wpv;u teutrs;rs;jzi o;Eion teuwpcxuyaom[26] a0g[m&rsm;vn; yg0iygon/

om"u]]re;r? e-1? oaEaqmi,ay;Eiaomv/ 2/ Ze;

trs;or;? e-? re;ru,Oaus;z,&mac:aomto;tEe;rsm;/

r? e- re;rutwaumuac:aompum;

pn;- 1/ re;rtrna&Uüwyaom pum;v;/

2/ trjzpaumi;jyaompum;v;}}[27]

xUaumi teuwqupyrrsm;wi teuw&yoiuaom a0g[m&rsm;teu tus;0ia0g[m&rsm;? teuwpcxuyaom a0g[m&rsm;jzpon/ teuw½yoiu? teu tus;0iqupyrrsm;wi tus;0icy'pum;v;rsm;on 0aoo oabmaqmily; tus;0i y'rsm;on a,b,soabmaqmiygon/ teuwpcxuyaom teuwqupyron ajymo? emo\to;jyray:wi tajccrsm;on a,b,stoabmaqmiygon/ teu wpcxuyaom teuwqupyron ajymo? emo\to;jyray:wi tajccí qupyjci;jzpon/

3?2/ teuqeUusi[28]^teutus;r0i qupyjci;

bmomaA'yoPmeEpc(oUr[w) Epcxuyaom teut"ym,rsm;ontcsi;csi; qeUusiaeUuonoabmuyi teuqeUusijci;[q&ayrn/ teut"ym,tcsi;csi; Ei;,Ocjcm;a&;twur rvavmuaom oabmw&m;jzpon[vcsuqavon/ xUjyi t"ym,jcm;em;jci;ujyaom t"ym,tus;r0ijci;[29][aom oabmw&m;uom t"ym, tcsi;csi; Ei;,Ocjcm;a&;twu to;0ion[vn; &i;jyon/ vcson teu t"ym,qeUusiy (6)rs;u vn;azmjycygon/ jrermbmompum;wivn; teu qeUusirrsm;jziwpyí t"ym,qupyru zUpn;to;jyUuygon/ teuqeUusijci; wi]]e,y,csi; jcm;em;jywom;aom teuqeUusir[30]? t&ntao;tqiujym;r&aom

[25] semantic field
[26] polysemy
[27] jrermtb"me? 2018? 262-280-415/
[28] antonymy
[29] incompatibility
[30] taxonomic opposition

teu qeUusir[31]? tjyetvequo,r&aom teuqeUusir[32]}} [33] [í&ygon/ teu qeUusirwi bmomaA'yoPmeEpc\ teuqupyrrsm;jzi cjcm;azmjyygrn/ cpm;rjy teuqeUusi? vrtajcjyteu qeusirEi taxaxteuqeusi qupyrponwU jzi avvmwijyrnjzpon/

cpm;rjy teuqeUusiqupyrrsm;rm -

tcsp	**-**	**tre;**
ao	**-**	**&i**
ao;	**-**	**Bu;**
us,	**-**	**usO;**
y	**-**	**at;**
&n	**-**	**w**
jri	**-**	**y**
jzL	**-**	**r**
qi;&	**-**	**csr;om**
uov	**-**	**tuov**
atmi	**-**	**½;**
aumi;	**-**	**q;**

vrtajctae teuqeUusi qupyrrsm;rm –

vysK	**-**	**tt**	**tvy&i**	**-**	**tvyorm;**
(tysK)	**-**	**(tt)**	**r**	**-**	**b**
tx;	**-**	**tr**	**ausmiom;**	**-**	**ausmi;o**
q&m	**-**	**wyn**	**tz;**	**-**	**tzm;**
vi	**-**	**r,m;**	**q&m0e**	**-**	**vem**
armi	**-**	**Er**	**ciye;**	**-**	**Ze;**
taz	**-**	**tar**	**vawm**	**-**	**vn**
a,musm;	**-**	**re;r**	**oawmaumi;**	**-**	**o,wrm**
a&mi;o	**-**	**0,o**			

[31] polar opposition
[32] relative opposition
[33] **ciat;? a'guwm? 2008? 143-149/**

taxaxteuqeUusiqupyrrsm;

tay:	-	atmu	we;	-	q
a&U	-	aemu	acs;	-	im;
awmi	-	ajrmu	ay;	-	,
vu0	-	vu,m	wr	-	eu
om;	-	vm	e;	-	a0;
wu	-	qi;			
x	-	v			
zi	-	yw			

ponaOg[m&Epc\ teuqeUusiqupyrrsm;on bmompum;\ ajymoEiemo\ to;jyyay:wi teut"ym,tqi umjcm;alumi;uvn; twaA'ynm&irsm; avvm wijycuon/ xUjyi teut"ym,jcm;em;jci;u teutus;r0ijci;jzi Ei;,Ojyv\i t"ym,jcm;em;jci;on ay:viygon/ tb,alumiqaom pum;v;rsm;\ teut"ym, e,y,wpctwi;wi 0aooo;pum;v;rsm;on pum;v;Epv;? wpyieux rjzpEi jci;alumijzpygon/ jzL? e? jym? Og? pr; pon pum;v;rsm;wi wpv;\teu to;jyonae&mwi aemuwpv;on teuoabmt& qeUusií 0ia&murjzpEijci; on teu tus;r0ijci;yijzpon/

3?3/ a&Une;teuEiaemuvuteu[34]qupyjci;

Oguszupn;rwi 0guswi;pum;v;? y'wU\qupyrjzi jynpaomteu t"ym, uazmaqmiEiygon/ bmompum;\ quo,rvr;alumi;wi ajymo? a&;oon emo? zwoqoU pum;v;ououjzi quo,ír&Eiay/ ajymqon talumi;t&mu em;vn&etwu]]0guswpcteuonyg0iaom pum;v;rsm;\teuEi xpum;v; rsm;u0gustwi; qupyzupn;aom o'gzUx;t& aumu,&aomteujzpon/}}[35] oUjzpí0gusrsm;? pum;v;wU\ a&;ne;teuEi aemuvuteuqupyjci;u teu t"ym,t& wnruvn;aumi;? qeUusiruvn;aumi;? teu½; (tb"meteu) pum;v;rsm;ulunly; qupyay;onu awU&ygon/ jrermbmompum;& a&Une; teuEi aemuvuteuqupyyu azmjy&mwi0gustwi; pum;v;rsm;\ qupyray: rwní azmjyjci;jzpon/

[34] entailment

[35] **ciat;? a'guwm? 2008? 212/**

]]uleawm 'aeU ac;wpaumi 0,con/}}

]]uleawm 'aeU w&pmewpaumi 0,con/}}

txuygOgusEpaumi;on teut& qiwqupyr&ygon/ yxrOguswi ygOiaom a&Une;teu]]ac;}} [aom aOg[m&teuon 'w,Oguswi ygOion aemuvuteu w&pmewi teut& tus;Oir&jci;aumijzpygon/

]]uleawm Eiitay: tlropm&ygrn/}}

]]Eiitay: uleawm xmO&opm&Eiygon/}}

xOgusEpaumi;onvn; teut&qiwr&ygon/ yxrOguswiygOiaom a&;ne;teu]]tlr}}[on aOg[m&teuEi 'w,OguswiygOion aemuvueteu]]xmO&}} wUon teut& qiwqupyygon/ teuwaOg[m&rsm;u jrermbmompum;wi]]tlrxmO&}} [ívn; 'ewo;Ee;ygon/

]]jrjron reUu ata;t; tm; ay;on/}}

]]at;at;on reUu jrjr xr ,on/}}

xOgusEpaumi;on wpaumi;Eiwpaumi; teuqeUusijci;jzi qupyaeygon/ a&;ne;Oguswi ygOiaom]]ay;}} Bu,mEi aemune;OguswiygOion],}} Bu,mwU on wpcEiwpc teuqeUusijci;jzi qupyaeluygon/

]]þtus on tea&mi jzpon/}}

]]þtuson tjzLa&mi jzpon/}}

[aomOgusrsm;wivn;]]tea&mi}} [aoma&Une;Ogus emrpum;v;ae&mwi]]tjzLa&mi}} [on aemune;Ogus emrpum;v;on tpm;x;Oia&mu rjzpEiay/ oUjzpí xOgusrsm;\ a&Une;teuEi aemune;teuwUon teuqeUusií teutus;Oir r&jci;jzi wpcEiwpc qupyaeygon/ xuoUOguswi aOg[m&pum;v;wU t"ym,t&teuw? teuqeUusirrsm;aumi qupyay;jci;\ reueruZ,m;jzi azmjy&vli-

P_____q			p_____q [36]		
T	→	T	T	→	F
F	→	dF	F	→	T/F
T	←	T	T	←	F
F	←	F	T/F	←	T
(teuwqupyr)			(teuqeUusiqupyr)		

txuygZ,m;Epcwi azmjyxm;aom p, q on a&Une;teuEi aemuvu teu [owrwygon/ Z,m;wiazmjyon p, q qupyrwpc\ nelum;csuujy&e jrm; (→)

[36] saeed, 2003,98-100.

Ei (←)rsm;jzi qupyjyjci;jzpon/ Z,m;wijrm;jzi azmjycsursm;\ teu wnqupy rwi a&Uune;aomteurm;v|i aemuvuteuvn;rm;ygon/ teuqeUusi qupyrwi a&Une;teurm;v|i aemuvuteurm;ygon/ a&Une;teurm;v|i aemuvuteu\ trm;? treuroEiyg/ þoabmw&m;rsm;on jrermbmompum;& Ogusz Upn;rwi a&Une;teuEi aemuvuteursm;\ t"ym,qupyrrsm;u avvm wijyjci;jzpygon/

lc|i o;oycsu

jrermbmompum;\ teuqupyrwi bmomaA'\ ynm&ywpcjzpaom tw aA'e,y,utajccí avvmwijycjci;jzpygon/ xavvmcsuwi bmompum;\ z Upn;wnaqmuyEi to;jyyay:wi o'gpyjci;Ei teupyjci;[í Eprs;c|y; avvm wijycygon/ o'gpyjci;wi a'givuqupyjci;? tvsm;vuqupyjci;rsm;u bmom aA'yoPmersm;jzpaom pum;v;Ei Ogustqiraeí avvmwijycygon/ teupyjci; wi teuwqupyr? teutus|;0ijci;? teuqeUusiqupyr? teutus|;r0ijci; Ei OgswU\a&Une;teu aemuvuteu qupyrrsm;u avvmwijycygon/

jrermbmompum;\ teuqupyrwi tb"meaOg[m&pum;v;wU\ teuw qupyt& aOg[m&pum;v;wü tus|;0icy'Ei tus|;0iy'wU\teu tus|;0ijci;ay: witajcccjci;jzpygon/ xUyitcsUaom teuwpcxu yaomaOg[m&teursm;on vn; teuwqupy&aomvn; to;ay:tajccí teuajymi;vjci; jzpEiygon/ teuqeUusiqupyrwi cpm;rqeUusiteu? vrtajcjyqeUusiteuEi taxax qeUusiteursm;u teutus|;r0ijci;jziazmjycon/ a&Une;teuEi aemuvu teuqupyrwi Ogustcsi;csi; tjyetvequpyru avvmwijyjci;jzpygon/

xavvmcsursm;on jrermbmompum;& teuqupyru bmomaA'pum;& teuqupyru bmomaA'\ ynm&ywpcjzpon twaA'e,y,r o'g\teu z Upn;wnaqmuyEi jrermbmompum;\ teuqupyto;jyyrsm;u avvmazmxw wijyjci;jzpygon/

e*;

vwUon bmompum;u quo,a&;Ulum;ctjzp tcsi;csi;tjyetvea&;om; ajymqjci;rm bmompum;& pum;v;wU\ aOg[m&teut"yg,alumi jzpon/ bmom pum;wpc\ tb"meaOg[m&teursm;jzi ajymqa&;om;Ei&etwu bmompum;& o'g qupyrEi teupyru o&&evtyon/ xUyibmompum;& o'gz Upn;yEi to;jyy uvn;o&&ygrn/ tb"meaOg[m& teursm;oaomvn; o'gz Upn;rurov|i bmom pum;wpc oon[rqEiay/ oUjzpí bmompum;u em;vnap&etwu bmompum; \ en;peprsm;u avvmazmxwUu&rnjzpon/

xen;w jrermbmompum;u o&ap&etwu jrermbmompum;\ o'gzUpn; yEi to;jyyu avvm&rnjzpon/ jrermbmompum;\ teuqupyron twaA' ynmjzi o'gt&teuqupyrEi teuqupy to;jyyrm;u avvmazmxwjyjci; omjzpygon/ xUalumi jrermbmompum;\ zUpn;wnaqmuyEi to;jyyu tajcc o&ap&etwu jrermbmompum;\ teuqupyru avvmwijyjci;jzpygon/

usr;u;pm&i;

ciat;? a'guwm/ (2008)/ *twaA'e'ge;* ('-sur)/ &eue?ynmweaqmi yEywu/

xe;jri? 0;/ (cEpryg)/ *bmomaA'* / EC (ynma&;)? or0g , rvrwu? &eue wuov/

***jrermo'g* (w-sur)/ (2016)/ &eue? jrermpmEi bmompum;O;p;Xme/**

***jrermtb"me* ('-sur)/ (2008)/ &eue? jrermpmtzUO;p;Xme/**

ouwiEi ciEUE? 0;? a':/ (1980)/ *twaA'* wuovynmya'ompmapmi/ tw 14? tyi; 3? arv? 47-61? &euewuov/

t*vypmusr;u;

Finnegan, Edward. (1999). ***Language Its Structure And Use.*** The United States.

Leech, Geoffrey. (1974). ***Semantics Harmand Sworth :*** Penguin Book Ltd.

Lyons, John. (1995). ***Linguistics Semantics an Introduction.*** Cambridge CUP.

Saeed, John, I. (2003). ***Semantic (2nd ed).*** Blackwell Publishing Ltd.

jrermbmompum;u pum;pOypbmompum; tjzp ½jrio;oyjci;

xe;atmiausm*

pmwr;tusO;

acwtququwi jrermo'guynm&i to;o;u en;trs;rs;jzi a&;om;jyvpcHu ygon/ tcsUut*vybmomtajcc tjrijzia&;om;cHuon/ ,aeHacwop bmom aA'tjrijzi jrermbmompum;\ zUpn;wnaqmuyu oyen;usus pppHun aomtcgwi jrermbmompum;\o'gon t*vybmompum;? ygVbmompum;wU \o'gEiv;0rwnb ujym;jcm;em;vsu &aeaHumi; xixi&m;&m;ovm&lyjzpygon/ jrermo'gon t*vyo'g? ygVo'gwUuoU ypyaobmompum;r[wb ypt&ibmompum;wpc jzpaeygon/ wwususq&v\i 0gustqixuyívn;su;í yívn;us,jyeHaom tqutpywUu tajccí0guszUpn;,aom pum;pOyp bmompum;wpcjzpaeaHumi; bmomaA'ynm&iwU awU&vm&lyjzpygon/ þpmwr; wi jrermbmom pum;u pum;pÚypbmompum;wpctjzp ½jrio;oywijy xm;ygon/

aomcsupum;v;rsm;/ /ypyaobmompum;? ypt&ibmom? pum;? tqutpy? pum;pO pum;pOypbmompum;/

e'ge;

,aeHacwopbmomaA'tjrijzi jrermbmompum;\ zUpn;wnaqmuyu oyen;usus pppHunaomtcgwi jrermbmompum;\o'gon t*vybmompum;? ygVbmompum;wU\ o'gEiv;0rwnb ujym;jcm;em;vsu&aeaHumi; xixi&m;&m;ovm&lyjzpygon/ jrermo'gon t*vyo'g? ygVo'gwUuoU ypyaobmompum;r[wb ypt&ibmompum; wpcjzpaeygon/ wwususq&v\i 0gustqixuyívn;su;í yívn;us,jyeHaom trs;rs;aomtqutpywUu tajccí0guszUpn;,aom pum;pOyp bmompum;wpcjzpaeaHumi; bmomaA'ynm&iwU awU&vm&lyjzpygon/ xavvmawU&csuwUu tajccí jrermbmompum;on pum;pOyp bmom pum;wpcjzpaHumi; wijyrn jzpygon/

1/ypyaobmompum;? ypt&ibmompum; Ei pum;pÚypbmompum;

yxr0;pm ypyaobmompum; (configurationally language**) [aom ynm&yto;\teut"ym,u azmjy&i;vi;vygon/ ypyao bmompum;qonrm pum;v;tptpO taetjzi tawmtwetm;jzi yptao&ly; pum;tqptyi;wU zUpn;wnaqmu**

* **a'guwm? ygarmu? jrermpmXme? &eueta0;oiwuov**

ywivn; tqiqitxyxyzUpn; wnaqmuryp (0gp0yp) &aom bmompum;rsm;u qvygon/ yptm;jzit*vybmompum;Ei [A½;bmompum;wUu lunEiygon/ ,i;bmompum; wUon ypt&ibmompum; (non-configurationally languages) wUEi qeUusibujzpluygon/ owrwcsuabmi (parametric) rS;urqi&mEiywouí avvmaomtyp;rEi aEmizUrot& (government-binding theory)wi xypyao bmom pum;a&m? ypt&ibmompum;yg ta&;ygon avvmre,y,rsm; jzpluygon/ owjyl p&mwpcrm zUpn;wnaqmuy qiwrtajccbmompum; trS;tpm;cjcm;jci; (typology) wi þbmompum;yp(2)cu wwusus jywjywom;om; rcjcm;xm;jci;yijzpon/ David Crystal

þae&mwi owrwcsuabmi [aom ynm&yto;Eiywouí ten;i,rwqutaejzi &i;jyvygon/ owrwcsuabmi (parameter) qonrm þoUjzpygon/ tp0tvmt&q&v\i o'gpn;qonrmr&cygacs/ ujym;jcm;em;aombmompum; wpcEiwpctlum; yoPmeten;i,p ujym;aeon e,mrrsm;omwn&aeon/ yptm;jzi]]0;aqmiowrwcsuabmi (head parameter)}}on y'rsm;twi; 0;aqmi\wnae&mrsm;u owrway;on/ (yptm;jzi t*vybmompum;on 0;aqmiyxr (head-first) jzply; *syebmompum;on 0;aqmiaemuq; (head-last) bmompum; jzpon/ um&uot&\ ]]ab;csi;uyjzpay:r (adjacency parameter)}} owrwcsuabmion]]um&ujy}}on emry'\ab;wi uyvsuwn&?r& owrway;on/ (yptm;jzi t*vybmompum;ü um&ujyon 0buwiwn&ly; w½wbmompum;ünmbuwiwn&on/ jrermbmompum;wi tlur;zs0;tm;jzi nmbuwi wn&on/)]]uwm;r}} pro-drop (or 'null subject')]]owrwcsuabmi}}on 0guswpc\uwm;ujrlyí &?r& tq;tjzwjylay;on/ owrwxm;aom bmompum;wpc\owrwcsuabmiwez;rsm;u tq;tjzwjylay;aeontmu owrwcsuabmiaemuc (parameter-setting) [ac:on/ xen;ulcíac:q&v\i vUo'g\e,mrEi owrwcsuabmi otm& (principles and parameters theory) [íjzpon/

yptm&ibmompum;u tcsKyn&iwUu pum;p0ypbmompum; (Discourse Configurationally Language) [ajymi;vac:q o;pcluon/ xuoUpwiac:a0: o;pcluorsm;rm Comrie (1984) Ei Ouhalla (1991) wU jzpluon/ pum;p0yp bmompum;uynm&iwp0;u þoUziqowrwxm;on/

a,b,stm;jzi pum;p0yp bmompum;wpctjzp owrwEion tajcc*P owrsm;rm atmuygtwi; jzpygon/

(u) 0gpujylci;uc,&rn owrwxm;aomwppwp&mu te;uyxiom jriomatmijylay;rn (o'gwm0ejzpaom uwm;Eiwnwwaomvn; tlr wpxywn; wp&mrvaom)(pum;p0) twaA'wm0eu xr;aqmion]]0;aqmitcsutvu(0g) 0gus\acgi;p0}}u owrwxm;aom zUpn; wnaqmuy quE,rwpccjzi azmjyae&rn/

(c) cjcm;a½;xwjci;u azmjyay;on(pum;p0) twaA'wm0eu vn; xr;aqmion]]tm½pu&mtav;ay;&mtcsutvu}} u owrwxm;aom z,pn;wnaqmuy quE,r wpccjziazmjyae&rn/

x*Pow(2)con rumcPqov twwujzpay:wwon/ xo, jzpay:ae cv,i x*Pow(2)rS;on wpcEiwpc ax;a&m,uwirjzpay:b o;jcm;vwvypm jzpay:on/ pum;pÚypbmompum;rsm;pon (uc) ypbmompum;rsm;jzp,uon/ (uc) ypbmompum;qonrm (u)ypa&m (c)ypyg wp,y(ieuwn;twwu yg0ijzpay:ae aom bmompum;rsm;[qvygon/ ynm&ia[mAwo azmxwwijyxm;on tu[i;r bmompum;on (c)*Powwprs;wn;om ay:viaeojzi (c) ypbmompum; ('c pum;p0yp) jzpon/ (u)*Powwprs;wn;om ay:viaeojzi('u pum;p0yp) bmompum;rsm;vn;&on/votrsm;q;rm *yebmompum; jzpon/

***Pow (u)Ei (c)w,on wpcgwp&wi jy,jyirr;rxm;on yoPmetjzp ay:viaewwon/ yptm;jzi zi;epbmompum;wi cjcm;a½;xwjci;[aom twaA' wm0evon 0;aqmitcsutvuEi tm½pu&m tav;ay;&m tcsutvuEpcpv;tpm; o;,y; xywjzpaewwon/ qvonrm 0;aqmitcsutvu o,r[wtm½pu&m tav;ay;&mtcsutvu wpccjzpa,umi; cjcm;az:jyon tpwtyi;wpcu ae&m,Ei on (0;aqmitcsutvu\ ae&mvn;jzpEiaom) 0gus\tpae&m wn&aeon[qvon/**

2/ jrermbmompum;Ei pum;p0ypbmompum;

quvuí jrermbmompum;on pum;p0ypbmompum;jzpa,umi; ouao jyEion taxmutxm;tcs,u azmjyygrn/

azmjyrnom"urm bmomaA'ynm&i ygA,tZa&mA (Pavel Ozerov) wijyxm;on]],umjricsejyu tm½putav;ay;tcsutvu tjzpto;jy(y}} jzpygon/ xynm&i\ tjriu tus,quvu&i;vi;wijyygrn/

tpÚtvmt&unv,i ,umjricsejyon o'gwm0et& bu,mtx;jy(jzpon[owrwav&ygon/ o,&mwi0gusu,m 0aooetjzp½jriv,i x,umjricsejyon tqwpcv;u tx;jy(aejci;omjzpy; bu,m\ a0g[m&teu (jy(rvy&m;y\obm0)u tx;jy(aejci; r[wygacs/ wAujrermbmompum;rsm;wi ,umjricsejyon emrtqp tyi;rsm; jzpaewwygon/

t*vybmompum;rsm;Ei tvm;w 0a&mybmompum;rsm;wi ,umjricsejybu,m 0aooersm;on 0guswi; wn&&mae&mtvu teut"ym,ujym;jcm;em;ww,uyg on/ atmuygyp0guswu,unyg/

(1) For four years John has lived in Boston.

(2) John lived in Boston for four years.

jrermvte;pyq;bmomjyeq&vli

]]*le[mabmpwermaewmav;Epumcly/}}

]]*le[mabmpwermav;Epumaecw,/}}

[ídzpvmygrn/ yxr0gus\teut"ym,rm]]*leon,aewi abmpwewiaeaeq}} jzpí 'w,0gus\teut"ym,rm tqygteut"ym,Ei o;jcm;teut"ym,wpc jzpEiygon/ o;jcm;teu t"ym,rm]]*leon wpouwmb0tcsersm;xr av;Epwm tcsu abmpwewi to;jycon}} [ídzpvmygon/ xuoleujzpay:rrs;ursu;u (u)],ctxjy}} (up to now) Ei (c)]]wppwpa,mu-ol-wppwpc&aealumi;jy}} (existential) [ícjcm;o½yazmEiygon/]]wnae&m-taotcsmazmjycsu}} (position-definite)Ei]]wnae&m-taotcsmr[waomazmjycsu}} (non-position-definite) [ívn;cjcm;o½yazmEiygon/ tne;tcsetajccazmjycsu (reference time based reading) Ei tne;-ol-jzp&ytcsetajccazmjycsu (reference or event time based reading) [ívn;cjcm;o½yazmEiygon/ qvonrm yxr0gus\teut"ym,on pum;ce;jzpay:&m tcsu&nne;aely; 'w,0gus\teut"ym,rm jzp&yjzpay:ae ontcsu &nne;ontwu pum;ce;jzpay:&mtcser cxwEijci;jzpygon/

xuol0gus\teut"ym,(2)rs;xuaejci;u ajz&i;onyoPmeqi&m ajz&i;csuon 0guseu(2)cxujci;jyómuvn;ajz&i;ay;Eiygon/ (x0guseu(2)cxujci;u a0g[m&teucjci;-0g-owalumi;ujci; (lexical ambiguity/homonymy) [yiac:qowrwEiygon/),i;u]]umv}}Ei u,mtx;jy tlum;tjyetve wlv,r[owrwluov]]0guszlyujcay;aom twi;twme,y,*Pow}} (syntactically motivated scope property)[owrwluonvn;&ygon/ ol&mwi bmomaA'ynm&i 'qww (De Swart)u xyrazmxwconrm]]0guswi;ae&m ajymi;vron 0gus\tcsutvuqi&myi;jcm;owrwru oua&muxcuapon}} [ídzpon/

- Jane left at six o'clock.

0guson Jane **Eiywouaomtqwpc jzpon/**

- At six o'clock Jane left.

0gusrmr 6 em&tcseü bmjzpconu azmjyaely; 6 em&wn;[aomtcseu a&lwi azmjycly; jzp&evtyov olwn;r[w ,ca&mu&aeaomae&mtx pum;p0azmjycsu wi yg0ily;jzp&evtyygon/ [paZre; (Hitzeman)u opyiyp0guscjcr;pwjzmr Ei tlyitjcm;aom tqirwon cjcr;pwjzmr tjcm;wpcu jylvyEiao;alumi;? xtlyi cjcr;pwjzmrrm tcsutvucjcr;pwjzmryi jzpalumi;? xtcsutvu cjcr;pwjzmr on Epyi;cpepwprs;jzply; teut"ym,qi&m wprs;wpztjyetve quE,r

wprS;jzpum O;aqmi^&i;vi;csuEi aemucjy(&m^tm½putav;ay;&m [aomcjcr; pwjzmrEi rsm;pmwnon[í 4i;u pppazmxw jycygon/

jrermbmompum;& lumjricsejy? emrjy(rEi tcsutvuaygi;xyru quvu wijyvygon/

jrermbmompum;wi trS;rS;aom emrtzUrsm;on Ogus\tpae&mü jzpay:av &luygon/ jrermbmompum;wi Bu,mrsm;uvn; tcsejytzUrsm;tjzp to;jy(av&lu ygon/ ,i;Bu,mrsm;on aemuq;tce;u@& lumjricsejy emrtzUrsm; en;wyi jzp&ywpc\ lumjricseEi ouqion tcsutvuu o,aqmixm;ygon/ jzp&y u,wiur a&Uuvmaomemr0gusu@u azmjyay;ygon/ þuoUaomtajctaerS;wi]]lum (last, take a time**)}} uoUaomBu,mrS;on tcseumvteut"ym,\ tcsu tvu tqitwe;u vuqyvuuijyEiaom ouaoyijzpygon/]]lum (**last, take a time**)}} \tce;u@on txuwi azmjycaomt*vy0gusEpalumi;Ei uvum]]for a long time}} [aom t*vytcsejytzUen;wjzpvmonrm xi&m;vygon/ Bu,mwpc taejzi0gus\ aemuq;ae&müjzpay:&mwi xjzpay:ron yiutm;jzizUpn; wnaqmuyt& aemuq;xyy;jci; jzpay:&ewmpvsu &aeygon/ ,i;on tm½pu tav;ay;&m tcsutvutjzpyg0i&e wmpaeon[qvygon/ aemuc^tajctae wm0ewpctaejzi jzpay:&etwur rwnonyoPmewpc jzpvm&evtyov xoUjzpay:vmv(ivn; 0guswpcv;\ tptp0pepwpcv;tay: vr;lcon tuS; oua&muru jzpay:aprnjzpygon/**

]]lum (last, take a time**) }} [aomBu,mwi trsm;q;taejzi tqjzn** argument **(2)c vtyygon/ xBu,m\jzpEiajc&aomwpcwn;aom tqjznrm lumjricsejytzUyi jzpygon/ ,i;tqjznon ,i;Bu,m\ a&Uwiwu½uvm quygon/ atmuyg 0gusypu lunyg/**

(1)o;av;&u lumom;w,/

three four day last-GO-R

tcsejytqjzn\ae&mon onjzpcv(i x0gus\teut"ym,rm]](for**)** a long time}} **jzpvmygon/**

(2)ulawmu&,&i us,w,?lumw,/

1-SBJ laugh=if loud-R, last-R

jrermt*vytb"mewi ontqjzntwu]]lum}} Bu,mteuu 'take a long time' 'be a long time' **[í teuay;xm;y; azmjytqjznyg0iaom 0gustwu** 'take[time], last, elapse' **[í teuay;xm;ygon/**

azmjylumjricseygtzU (txuwiazmjycon]]o;av;&u}})on a&Uaemu tptp0tm;jzi 'w,ajrmutqjznom jzpygon/ yxrtqjznrm xr(avmuaom

lumjricse vtyonwppwp&mjzpygon/ xyxrtqjznon]]tcse}} uvn;xi&m; oompm &nne;Eiygon/ yptm;jzi

(3) tcsevn; awmawm lumom;ly/

time=ADD moderately last-GO-CRS

yxrtqjznon jyotne;vn; jzpEiygon/ xjyo\tjytron tcseyrmP wpclumjri&evtyrn jzpygon/ o[wv\ivn; tcselumjri&rn (ce[re; onxuyrlumjri&rn) jzpygon/ atmuyg0guswi lumjricseuazmjyon u,m\ tjznrm onjzpygon/ xtcgwi]](for) a long time}} [aomteuu jzpay:vmap ygon/

(4)tuvn; lumvuwm/

PN-SBJ=ADD last-FOLLOW-R.NML

o[&mwi yxrtqjzn\ae&mwi yg0ijzpay:av&onrm jzp&yazmjycsu wpcom jzpygon/ yxrtqjznon jyotne; jzp&rnjzpojzi emrjy[rwpcvtyrn jzpygon/ atmuygypu lunyg/

(5)Xmetcsi;csi; tre[ay;wm t'avmulum&iawm/

department-within command-give-R.NML DEM-this- around last=if=SEQ

"If {giving a command within the department}NML takes around this [much]

]]Xmetcsi;csi;tre[ay;wm}} [aomjzp&yon emrjy[0gusu@u azmjyaeon jzp&yjzpontjyiu,m\ yxrtqjznvn;jzpygon/]]t'avmu}} [aom azmjycsu on lumjrion tcseumvu owrway;ly; 'w,tqjznvn;jzpygon/ atmuyg 0guswi 'w,tqjznon onjzply; xuo[zpontwua[umi teut"ym,rm]]for a long time}}jzpvm&ygon/

(6)taumi; rjri&wm vn; lum[yayg ciAsm

NML-good NEG-see-NVL-R.NML=ADD last-CRS=RINF Sir

jrermbmompum;\0guszlyon tcsutvuaygi;xyru jcay;onen;vr;jzi z[pn;,alumi; txuygom"ursm;t& oEiygon/ tajcctusq;aom (yoPme tm;jzi t½;pi;q;aom) ,lunEiontcsutvu,eprm u,moe[oe[yi jzpyg on/ yp(2)wi yg0ion]]lum}} u,mon o,0uaom pum;tqutpyt& azmjy xm;on]]u[eawm\&,jci;^&,o-pon}}Ei qupyE;E,vsu&aeygon/ x qupy E;E,ron tyaqmi;aemuq;xyy;jci; (FINALLY PACKAGED) qi&mtpwtyi; jzpon]]lumjricse}}Ei quvuqupyE;E,om;ygon/ quo,a&;qi&m teu t"ym,Epcjzpaejci;u &i;vi;ay;rn vavmuaomtqutpyu r&&Eicv[i aemuq;aygi;xyru taumitxnjyEiaom aemuq;r[w tqptyi; (IO-IAL constituent) jzi jznpuay;&ygvrrn/ þ0guszpn;jzpay:&mwi yp(3)wi yg0ion

yxremry'jzpaompum;v;]]tcse}}? yp(4)wi yg0ion lumjricseu u,pm;jylazmjyae onjylotne;Ei yp(5)Ei yp(6)wlwiyg0ion jzp&ywpcv;uvr;lcqvaeon t"utm;jzi emrjyBu,m0gusu@wlon aemuq;r[wtce;u@ (NON FINAL role) wi Bulwiaygi;xyaeluum quvujzpay:vmrn aemuq;xyy;jci;twu Bulwi jzpay:aelujci; jzpygon/ emrjyBu,m0gusu@wlon 4i;wlu,wiu xyy;jci; zlpn;wnaqmuy &aeluontwualumi 0guswpc\ t"uzlpn;wnaqmuywi emrjylrjzppÚon aemuq;r[wxyy;jci;u jzpay:apon[qEiygon/ xulo tcsutvuxyy;jci; jzpay:&müqe; Prosody tyi;uvn; xulolaygi;xyjci; jzpay:alumi; tlyliyi;jcm;rjzpp0 (parllel partition) jzi ouaojyvsu &aeygon/

jrermo'gu azmxw&mwi pum;pÚtqutpyon ta&;Bu;valumi;

*¾etu,v\ tajymjrermbmompum;\ tne;o'gwi þolazmjyxm;onu awl&&ygon/

]]tzlu uwm;? u? o,0uu ponjziac:Eiaomvn; jrermbmompum;ü xolac:&ervtyacs/ talumi;rm]Bulu&i} uBu,m(0gpu) [yaoowrwír&acs/

(oi)('gu)Bulu&i

(or)(olu)Bulu&i

(owl)(igu)Bulu&i

(ig)(owlu)Bulu&i ponjzitqutpyuvuí trs;rs;aom y'^0gusu@^ 0gusrsm; jzpvmEiaomalumi jzpygon/}}

aemuq;wi azmjyxm;aom *¾etu,v\rwcsurm pw0ipm;z,aumi;von/ xrwcsurm-

]]þo'gpmtywi azmjyxm;aomeremwlwiyg0ion trs;rs;aomt*vyemrpm; bmomjyewlu]]0uui;twi;}} azmjy&ci;rm oiavsmov azmjyxm;jci;om jzpon/ tb,alumiqaom xeremwlu tqutpyrygb azmjyxm;jci;omjzpí tjcm;aom uwm;wpc-olu-uwpcu tpm;x;cvlivn; jzpEiaeaomalumi jzpon/}}

[íjzpygon/ jrermbmompum;\o'gu azmxw&mü 0guszlpn; wnaqmuy wpcwn;taejzi azmxwcvli rjynpEib 0gusxuyrBu;rm;on (pum;p0) tqu tpyuyg xnoi;pÚ;pm;&on pum;p0tqptyi;ypo'g (Discourse Configurational Language) wpcjzpalumi; ovepwpcu nejyaeaomalumiyi jzpygon/

xltjyi jrermBu,mwlü tBuBu,mygpum;aygi;rsm;&yu atmuygom"u yp wljzi&i;jyEiygon/

ajymiajym

vrajym

c;pm;

ajymi;p;

vty

jriwu

xtBuKu,myg Bu,mpum;aygi;wU wn&aejci;onvn; jrermpum;on tqiqizUpn;y&bmompum; (configurational language) trS;tpm;r[wb tqiqi zUpn;yrbmompum; (non-configurational language) omjzpaumi; ouaojyvsu &aeygon/

tqiqizUpn;yr bmompum;qonrm þoUjzpygon/ tqiqizUpn;y& bmompum;wUwi uwm;on Bu,my'\r&rjzptqjznjzpy; ,i;uwm;on Bu,m y'\jyiywi wn&aeygon/ oU&mwiurmr Bu,my'twi;wi yg0ivsu &aeygon/ tqiqizUpn;yr bmompum;rmr xuoU ½yv;ujci;r&b (uwpygwn;yg0iaom) Bu,my' ui;rvsu&aeygon/ xUaumi 0guszUyrwaumi; azmjyvsu&aeygon/ [mav(Hale) [aom bmomaA'ynm&iu tqiqizUpn;yr bmompum;wi atmuyg vuPm&yrsm; &on[azmxwwijyxm;ygon/

(1) pum;v;tptpOyaor& (yíwwususq&v\i vuawUtwaA'uowrw ay;on pum;v;tptpÚ&on/)

(2) ona&Utne;u wius,pmto;jykon/ (emrpm;jrkyyp&on/)

(3) 0guszUx;t& tqujywaomtzUrsm; &aeon/

xvuPmrsm;tm;v; wppwpaygi;wn; &csirvn;&Eion/

jrermbmompum;on SOV bmompum;jzp&m Bu,mon tq;ow ae&mwi &aeojzi Bu,ma&Uu tBuKu,mu 0ia&muae&m,vuv\i uEiBu,maygi;zUí Bu,my'jzpay:vm&e tcitvr;r&Eiawmojzi jrermbmompum;on tqiqi zUpn; yrbmompum;om jzp&ygawmrn/

2014 wi jy\pcaom ygA,v tZa&mA (Pavel Ozerov)\ jrermtajym bmompum; \tcsutvuxyy;jci;pep (The System of Information Packaging in Colloquial Burmese) yg&*bUusr;wi jrermtajymbmompum;u ½axmitopwpcr o½yazm xm;aumi; awU&&ygon/

4i;u tcsutvuxyy;jci;pepEi ywouí þoU&i;jyxm;ygon/

jjrermbmompum;& cjcm;utrwtom;uppp&mwi tcsutvu zUpn; wnaqmuy azmjycsuEiwu½uouqion[c,um pppav&ygon/ …tcsutvuxyy;jci;qi&m o'gwnaqmuyqonrm tcsutvursm; u,eprsm; (txyty;rsm;)tjzpcxwum ,i;wUtlum;& quE,rrsm;u

wnaqmu ,jci;jzpygon/ o;jcm;jzpaom xyy;rypwprs;vn;&ao; on/ ,i;rmtcsutvu zUpn;wnaqmuy? pum;pOzUpn; wnaqmu yEi tjcm;aom taumi;crsm;Ei ouqion tqutpytrjy t"ym, aumutus;oua&murrsm; ci;usi;jyorwpc uzew;&eyijzpygon/ þavvmqe;ppcsuon tcsutvu zUpn;wnaqmuyqi&m trs; tpm;rsm;u bmompum;to;jyvsu wu½uazmjyEion qontqu ypy,ly; tjcm;aomo'gqi&m trs;tpm;rsm;en;wyi vuawUtwaA'- twaA't& owrwxm;aom o'gpepEi qiym;t"ym,aumu,rwU tlum;&o,0uaom t"ym,aumu,r tqutpywpcu tqjywijy jci;jzpygon/} (Pavel Ozerov, iv)

cio;oycsu

þpmwr;wi jrermbmompum;u pum;pOypbmompum;tjzp ½jrio;oyjci; taumi;u vuawUom"ursm;pmjzi ouaojy &i;vi;wijyxm;ygon/ (1) pum;pO tqptyi;ypo'g? (2)tqiqizUpn;yr bmompum;? (3) tcsutvuzUpn; wnaqmuy? (4) tcsutvu xyy;jci;qi&m o'gwnaqmuypon o'goabmw&m; wUjzi quvuavvmEiaumi; awU&ae&lyjzpygon/ jrermbmompum;u pum;pO ypbmompum;tjzp ½jrio;oyjci;tm;jzi ly;jynpon jrermo½yazmo'gwpc jzpay: vm&e quvuBul;pm;tm;xwlu&0;rn jzpygawmon/

e*;

þpmwr;wi jrermbmompum;u pum;pOypbmompum;tjzp ½jrio;oyjci; taumi;u o'goabmw&m;rsm;? vuawUom"ursm;pmEiwu &i;vi;wijycly;jzpyg on/ jynply[rqEiao;yg/ quvuavvmp&m rsm;pmuse&aeygao;on[wijy&i; e*;csytyygon/

usr;u;pm&i;

Cornyn, William
1944 ***Outline of Burmese Grammar.*** Linguistic Society of America.
Jenny, Mathias and San San Hnin Tun
2016 ***Burmese A Comprehensive Grammar.*** Newyork.Routledge.

Judson, A
1883 ***Grammar of the Burmese Language.*** Rangoon. American Baptist Mission press.

Kataline, Kiss.
1995 *Discourse Configurational Languages.* Oxford University Press.

Latter, Thomas
1845 ***A Grammar of the Language of Burmah.*** Calcutta, Baptist Mission Press

Lonsdale, A. W
1899 ***Burmese Grammar and Grammatical Analysis.*** Rangoon, British Burma Press

Myanmar Language Commission(in Burmese: jrerm pm t z)
2013 ***Myanmar Grammar.*** Yangon.Myanmar Language Commission

Myint Soe
1999 ***A Grammar of Burmese.*** UMI.Oxford University Press.

Nishi, Yoshio
1999 ***Four Papers on Burmese (Myanmar).*** Institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA), Tokyo University of Foreign Studies.

Okano, Kenji
2002 ***A contrastive Study on the Speech Sounds and the Phonological Structures of Japanese and Myanmar Languages.*** Myanmar Research Journal (2002), Department of Myanmar, Yangon University.
2007 ***Gendai Biruma (Myanmar) go bunpo [Colloquial Burmese (Myanmar) Grammar].***Tokyo.Kokusai Gogaku-sha.

Okell, John
1969 ***A Reference Grammar of Colloquial Burmese, Part 1.*** London. Oxford University Press.

Ozerov, Pavel
2014 ***The System of Information Packaging in Colloquial Burmese.*** .La Trobe University.

Pe Maung Tin
1956 ***Burmese Grammar.*** Rangoon. Burma Translation Society.

San Ngwe, U, Dagon
1973 ***. Grammatical View, Literary View by Dagon U San Ngwe,*** Yangon. Sa Pe Bi Man.

Sawada, Hideo.
1995. "On the Usages and Functions of Particles - Kou_ /- Ka. in Colloquial Burmese." ***New horizons in Tibeto-Burman morphosyntax***, 153-187.National Museum of Ethnology.
1997. ***Colloquial vs. literal body***. Tokyo. Tokyo University of Foreign Studies Foreign Language Department. Burmese II text modified version.
1997. ***Burmese Grammar (2nd Year)***. Tokyo. Tokyo University of Foreign Studies Foreign Language Department. Burmese II text modified version.
1998. ***Burmese Grammar (1st Year)***. Tokyo. Tokyo University of Foreign Studies Foreign Language Department. Burmese I Modified Text.
1998. ***Burmese Voice and Characters (1st Year)***. Tokyo. Tokyo University of Foreign Studies Foreign Language Department. Burmese I Modified Text.

Stewart, J.A
1955 ***Manual of Colloquial Burmese.*** London. Luzac & Company, Ltd.

Taw Sein Ko
1891 ***An Elementary Grammar of the Burmese Language.*** Hanthawaddy Press.

Tha Hto, U
1905 ***Elementary Burmese Grammar.***

Thaung Lwin, U
1978 ***New Method Burmese Grammar.*** Yangon. Department of Religion Press.

Pavey, Emma L

2010 ***The Structure of Language, An Introduction to Grammatical Analysis.*** New York. Cambridge University Press.

Tun Aung Kyaw

2003 ***A Study of Hpun Dialect.*** Ph.D dissertation, Yangon University. [in Myanmar]

2009 ***The Structure of Hpun Verb Phrase.*** Journal of Southeast Asian Studies, No 14 (2009), Tokyo University of foreign Studies.

2010 ***The Structure of Hpun Sentences.*** Journal of Southeast Asian Studies, No 15 (2010), Tokyo University of foreign Studies.

Wheatley, Julian k

1982 ***Burmese: A Grammatical Sketch.*** California. University of California.

Wright, Edward

1877 ***The Anglo-Burmese Student's Assistant.*** Maulmain. Tenasserim Press.

Yabu, Shiro

2002 ***Hpun: A Moribund Language in Myanmar.*** Osaka University of Foreign Studies.

2003 ***The Hpun Language Endangered in Myanmar.*** Osaka University of Foreign Studies.

armiciri("Ejzl)

2010 *vuawftwaA'e'ge;/* &eue? a'gi;pmayl

2014 *bmomtjrifpmaytjrif/* &eue? pwu;cscspmayl

2019 *bmomaA'a0g[m&rm;/* &eue? a'gi;pmayl

yi;,acwausmupmrsm;r emrypn;to;rsm;avvmcsu

ttacsm*

pmwr;tusO;

þpmwr;on yi;,acwjrermausmupm(10)csyu tajccí yi;,acwjrerm ausmupm rsm;wiawU&&on emrypn;to;rsm;u jrermo'gen;jzi avvmazmxwwiiy xm;aom pmwr;jzpygon/ emrypn; to;rsm;jzpaom rsL;jyypn;? viñe;ypn;? ue;ñe;ypn;? emraxmuypn;? Oyrmypn;? ½yuypn;Ei 0pmypn;rsm;ucjcm;í avvmwiiyxm;ygon/ þpmwr;on yi;,acw jrermausmupmrsm;wi awU&&on o'gto;rsm;teu emrypn;to;rsm;u avvmvorsm;twu wppwwpa'o taxmutuiyvrrn[arsmviryg on/

aomcsupum;v;rsm;/ /rsL;jyypn;? viñe;ypn;? ue;ñe;ypn;? emraxmuypn;? Oyrmypn;? ½yuypn; Ei0pmypn;/

e'ge;

jrermpmayta&;tom;wi ausmupmrsm;on ta&;ygvygon/ cirmnnmon ausmuom; rsuEmjyirsm;ay:wi xi;xa&;om;xm;on ausmupmrsm;on xacw\ y&yu azmjyaeaom ori;rwwirsm;[vn; qEiygon/ ausmupmrsm;wi a&;x;xm; aom taumi;t&mrsm;on xumv\ rsuarmuacwqi&m taumi;t&mrsm;jzpfuly; rrw\ uovaumi;rqi&m rwwr;rsm;omjzpfuon/ xtvrwwr;rsm;u avvm jci;jzi xacw\ pmay?,Oaus;r xe;um;cyuoEiygon/ xtjyi wpacwEi wpacw pmayta&;tom;? pum;to;tEe; ajymi;vw;wuvmyrsm;uvn; avvmEi ontjyi y*acw o'gto;rsm;on yi;,acwo a&muaomtcg yrw;wuí o;pvm onu pw0ipm;z,awU&&ygon/ þpmwr;on yi;,acw ou&mZ 703c r 720c twi; a&;x;conausmupm(10)csyr emrypn;to;u avvmwiiy xm;ygon/

1/ avvm&on&n½,csu

þpmwr;on yi;,acw jrermausmupmrsm;wiyg&on o'gto;rsm;teu emrypn;to;rsm;u avvmxwazmwiiyxm;jci;jzpygon/

1?1/ausmupm[on

jrermpmayta&;om;\tprvu &mazaomtcgausmupmu awU&&ygon/]]a&;vrsL;rsm;on taumi;t&mwpccu aysmuysuro m;atmi rwom;xm;vvli

---

* **en;jy? jrermpmXme? armvlrliynma&;aumvy**

ausmuwiausmuw;rsm;wi a&;x;íxm;wwluon/ xola&;rwxm;jci;rS;u urn; ausmupma&;x;on[ívn;aumi;? ausmuxu tu&mwion[ívn;aumi; ac:a0:luon/}}[1] ausmupm[aom a0g[m&Eiywouí jrermpmtzUrxwa0on jrerm tb"mewi-]]ausmupm/e/ausmucsyausmuwiwü a&;x;xm;aompm}}[2] [ívn;aumi;? aepOo;jrerma0g[m& tb"mewi-]]ausmupm/e/ausmucsy ausmujym;wtay:ü a&;x;xm;aompm? ausmuxutu&m wixm;onpm}}[3] [ívn;aumi;azmjy xm;ygon/

1?2/ ausmupma&;x;jci;"av

ausmupma&;x;jci;u urmtEtjym;wi awU&ygon/ "jrermEiiwi ausmupm a&;x;jci; tavtxon oa&acw&macwuyi pwiay:aygucon}}[4] [,qlu ygon/ oa&acw&mirUa[mi;r w;azm&&aom ausmut½;t;rsm;wi a&;x;xm;on ysLbmomtu&mrsm;t& jrermausmupm ta&;tom;[í ray:ayguruyi ysLbmom ausmupm ta&;tom; rsm;ay:aygucly[qEiygon/ jrermausmupm ay:aygucon acwrmy*acwjzpygon/ y*acwwiou&mZEiwu tcitrmtapmq; awU&&aom ausmupmrm ou&mZ475 cEpwia&;x;con jrapwausmupm[ac:qluaom &mZurm& ausmupmjzpon[ynm&iwu ,qluygon/ xalumi ausmupma&;x; jci;tavtxon y*acwO;rpí &ioe xe;um;calumi; ausmupmrsm;t&o&&ygon/

1?3 /yi;,acwri;qursm;

yi;,acwulunvli-

]]1/ o[o (ou&mZ 674 - 684)

2/ OZem (ou&mZ 684 - 704)

3/ ig;p;&iausmpm (ou&mZ 704 - 712)

4/ ausmpm (ou&mZ 712 - 721)

5/ e&o (ou&mZ 721 - 726)

6/ OZemajymi (3 vce)}}[5]

---

[1] jrermp,pusr;? 1995? 37
[2] jrermtb"me ?1991 ? 26
[3] aepOo;jrerma0g[m&tb"me ? 1965 ? 53
[4] jrermp,pusr;? 1995 ? 38
[5] reee;&mZ0iawmu; 1992

1/4 /yi;,acwausmupmrsm;

y*pum;ajyacwEi ti;0uAsmacwu aygi;u; quo,ay;aom acwrm yi;,acwjzpon/ yi;,acwwi xe;um;con pmaytaetxm;ulunygu umcsi;?wsmcsi;Ei &wten;i,uomawU&y; ausmupmrsm;ur trsm;q;awU&c&ygon/ yi;,acw ausmupmrsm;on trsm;tm;jzi tvrwwr;wi ausmupmrsm;jzpygon/ talumi;t&m x;jcm;on ausmupmtjzp ou&mZ 681 cEpwia&;x;xm;aom]]w&m;Eialumi;ausmupm}} wpcsyomawU&on/ yi;,acwwi ri;rtpiyíjynotx vwe;pm; aygi;pwon b&m;wnausmi;aqmujci;pon tv'gewu A'bmom0irsm;yy o'gw&m;xuoepm jyivyv'ge;calumi;u yi;,acwx;ausmupmrsm;u twtvi; azmjyvsu&ygon/ xalumi y*acwtaem&xmri;Bu; ypysi;axmicon ax&0g'A'omoem onyi;,acwwi t&et[erysu quvupnyiaeqjzponu yi;,acwx;ausmupmrsm;t& awU&Eiygon/

2/ ypn;[on

jrermo'gavvmrwi 0gp*tpwtyi;rsm;on t"uta&;ygaom tce;u@r yg0ivsu&ygon/ ausmi;o; jrermo'gusr;t& 0gp* (9)yg;teu emr? emrpm;? Bu,m? emr0aooe? Bu,m0aooe? tmar#wwon rrwbmom o;jcm;&ywnEion o'gpum;v; rsm;jzpluly; 0bw?ypn;? orEwon rrwbmom o;jcm;r&ywnEion tupum;v;rsm; jzpluygon/ tupum;v;won-

]]y'zU&müjzpap? 0guswnaqmu&müjzpap teut"yg,unazmaqmi Eiaom o'g teu&aom pum;v;rsm;jzpluon}}[1] [jrermpmtzU? jrermo'gpmtywi tupum;v;\to;0iyu azmjyxm;ygon/ tupum;v;won rrwbmom o;jcm; r&ywnEiaom vn; 0guswnaqmurtwu rsm;pmtaxmutuiyygon/ 0gustwi; pum;v;w\teut"yg,&i;vi;jywom;vmap&e 0bwonta&;ygouo/ ypn;onvn; 0gustwi; pum;v;w;ym;rtwu taxmutujyygon/ xuoyi orEonvn; 0guswnaqmu&mwi tqiajyacsmarUap&e taxmutuiyay;on/

ypn;rygbpmwpy'on tqiajyacsmarUpm rjzpvmEiacs/0guson emrwprsi; wn;aomvn;aumi;? Bu,mwprsi;wn;aomvn;aumi; yg0i½jzirjynpEiacs/ emr? emrpm;? Bu,m? emr0aooe? Bu,m0aooe? 0bw? orEtp&on 0gp*tpwtyi;rsm; uqavsmpm aygi;pyzUpn;rom t"yg,jynpaom0gusrsm;?pmy'rsm;jzpvmayrn/ þol teut"yg,jynpaom pmrsm;jzpvmap&e ypn;onvn; tvevtyvygon/

[1] jrermo'g? 2005? 367

2? 1/ ypn;trsK;tpm;

ypn;trsK;tpm;rsm;Eiywouí jrermpmtzUu ypaomausmi;o;jrermo'g pmty wiemrypn; (9)rsK;? Bu,mypn;(5)rsK;Ei y'ajymi;ypn;(3)rsK;&aumi; ziqxm;yg on/

]]emrypn;(9)rsK;rmatmuygtwi;jzpygon-

(u) rsK;jyypn;

(c) viñe;ypn;

(*) ue;ñe;ypn;

(C) ocsmav;euypn;

(i) emraxmuypn;

(p) Oyrmypn;

(q) ½yuypn;

(Z) tmvyypn;

(ps) Opmypn;

Bu,mypn;(5)rsK;rmatmuygtwi;jzpygon-

(u) tar;ypn;

(c) ue;ñe;ypn;

(*) Bu,maxmuypn;

(C) tjii;jyypn;

(i) OgusaemuvuypN;

y'ajymi;ypn;(3)rsK;rmatmuygtwi;jzpygon-

(u) emry'ajymi;ypn;

(c) emr0aooe y'ajymi;ypn;

(*) Bu,m0aooey'ajymi;ypn;}}[1] wjzpygon/

2? 2 / rsK;jyypn;

rsK;jyypn;to;rsm;Eiywouí jrermpmtzUujyKpaom ausmi;o;jrermo'g pmtywi]]ou&ourw\ yo@metrsK;tpm;tvu ocsmy'rsm;Eiwí o;aomypn; u rsK;jyypn;}} [ac:on/

[1] **jrermo'g ? 2005 ? 316-317**

om"u// **emr ocsmy' rsl;jyypn;**
ig; wp aumi
re wp c
pum; wp ce;
pm wp apmi
b&m; wp q
vcsnwp xn
op wp yi
be;Bu; wp yg;
v wp a,mu
"m; wp vu}}[1]

[ízifqxm;ygon/

2?3 / yi;,acwausmupmrsm;rrsl;jyypn;to;rsm;

yi;,acw ausmupmrsm;wi awU&&aom rsl;jyypn;to;Ei ywouí our t&m 0wkrsm;Eiywouí o;aomrsl;jyypn;Ei ou&t&m 0wkrsm;Eiywouí o;aom rsl;jy ypn;[í cjcm;í avvmwijyygrn/

2?3?1 / our t&m0wkrsm;Ei ywouío;aomrsl;jyypn;

our t&m0wkrsm;Ei ywouío;aom rsl;jyypn; to;rsm;wi ajr,m? pyg;? aiaU;Eiywouío;aom rsl;jyypn;to;rsm;u yi;,acwwi y,? y,c? pw? cu? ci;? p½w? 0e; ponjzi o;pxm;onuawU&ygon/

0wv,1y,	**y- 467**	**u-6**
v,aumu wy,	**kir;armi?1988?111**	**u-11**
weq,v25y,	**y- 524/ u**	**u-7(Em)**
oevoy	**y- 524/ c**	**u-1(ausm)**
&ir½smwi wyc	**kir;armi?1988?93**	**u-21(Em)**
r½iv,taygi 10c,	**kir;armi?1988?93**	**u-8-9(ausm)**
oevEpyc	**y-524/c**	**u-6-7(ausm)**
tiyz&ma&avmi3pw	**kir;armi?1988?93**	**u-25(Em)**

[1] **jrermo'g 2005? 79**

ys0ciEiaomigpw	lir;armi?1988?93	u-4(aus)
r½sivigpywcu	y-481/u	u-2-3
taygir½siv 7cu	y-481/u	u-4
taygioev11cu	y-481/u	u-5-6
aumi0wlys0ciavci	y-467/ *	u-14
O&pys0ci(wci)	y-467/*	u-7
½sm 2 ci	y-498	u-7(aus)
ipy&mvaom3p½w	y-467/u	u-9
ys0civ , ygw0e	y-467/*	u-6

ourt&m0wlrsm;Ei ywouí tjcm;aomrs;jyypn; to;rsm;uvn;awU&&ygon/

ovewc	y-467/*	u-21
acgiEpc	y-524/u	u-2(aus)
aumi0euev , c	y-510	u-35
ausmupmx0oaumuwc	y-467/*	u-21-22
r[mxnwp	y-467/*	u-13
t½sm 2p	y-467/*	u-13
oravwaqmi	y-510	u-13(aus)
aumiEpaqmi	y-510	u-19(aus)
zsiaumi 3 xn	y-509	u-18(Em)
acgizsit&n3xn	y-509	u-16-17(Em)
wewiav , Epxy	y-509	u-13(Em)
qm3z0	y-478	u-9
qmEpz0	y-498	u-4(aus)
4rsuEmrvmo&eo	y-498	u-7(aus)
avrsuEmot&y	y-498	u-15(aus)
aivyeoeaw2csy	y-524/c	u-8 (aus)
cwwcy	y-509	u-19(aus)
yewpyi	y-509	u-37(Em)

urw,m	y-509	u-37(Em)
opowv	y-509	u-37(Em)
ysmwv	y-509	u-17(Em)
uov	y-509	u-14(Em)
o,igv	y-509	u-25(Em)
Zmwwv	lir;armi?1988?93	u-8
uvmaumiwvr	lir;armi?1988?93	u-8
0uuwvn	lir;armi?1988?93	u-20
u03u	y-497	u-15(Em)
pieEp zu	y-509	u-17(Em)
wvaomv,owi	y-509	u-36(Em)
wowiaomv,uepm	y-509	u-36(Em)
ao,2aumu	y-509	u-17(Em)
omoemigaxmi	lir;armi?1988?93	u-23
yq0waxmiig½sm30	lir;armi?1988?93	u-28
Zygumwaxmiig½sm30	lir;armi?1988?93	u-28-29
ai458uy	lir;armi?1988?93	u-28
lu,i,8uy	y-509	u-21(Em)
i,ajcmuq,	y-509	u-16(Em)
aumioraumi	y-524/u	u-21 (Em)
awmpr450o aumi	y-524/c	u-9(ausm)

2?3?2 / ou&t&m0wkrsm;Eiywouí o;aomrsk;jyypn;

ou&t&m0wkrsm;Eiywouío;aomrsk;jyypn;wi aumi?p;?q? qu? xy? yg;? yi?a,mu pon rsk;jyto;rsm;uawU&&ygon/

0uwaumi	y-509u-25(Em)	
Emwaumi	lir;armi?1988?111	u-7
qiwp	y-524/c	u-19(ausm)

e*g½rz&mwq	lir;armi?1988?93	u-8 (aus;m)
b&m 2q	lir;armi?1988?111	u-6
z&mqiy4q	y-545/u	u-7
y#uwav2q	y-545/u	u-8
wromc;iri3qu	y-545/u	u-20
trs;07qu	y-524/u	u-12(Em)
&wem3yg	y-524/c	u-2(aus;m)
ypn4yg	y-478	u-5
p& , 3yg	y-478	u-3
pejci;u5yg	y-478	u-3
ty , avyg	lir;armi?1988?111	u-17
EmEpq , igc	y-467/*	u-21
u , to ,	y-509	u-22(Em)
Emwc	y-418/*	u-18
pnpr3yg	y-467/*	u-18
i&u8xy	lir;armi?1988?93	u-21(aus;m)
i&i128xy	lir;armi?1988?93	u-21(aus;m)
o½s;u1yi	y-467/u	u-9
xewyi	y-467/*	u-15
acguwyi	y-467/*	u-16
run3yi	y-467/*	u-16
xe11yi	lir;armi?1988?93	u-1(aus;m)
pmwu0Emwc	lir;armi?1988?93	u-7(aus;m)
u , to , 3c	y-509	u-22
n?omzooa , mu	y-467/*	u-10
uler , tepwa , mu	y-481/u	u-8
½mueapmiuleoa , mu	y-498	u-12(aus;m)

rs;jypum;v;rsm;wi taygi;tptvu o;pon rs;jypum;v;rsm;uvn; awU&ygon/

Emwr	y-481/u	u-8-9
Emw,e	ir;armi?1988?93	u-6
wuwwa,mu	y-510	u-12(ausm)

yi;,acw ausmupmrsm;wi ou&? ourwEiwzuí o;aomrS;jyypn;to; rsm;u vuzuatmio;pvmEiaumi; avvmawU&&ygon/

2?4 / viñe;ypn;

]]tz?trobm0u azmjyonypn;u viñe;ypn;[ac:on/ viñe;ypn; (2)rS;&on/ ¤i;wrm yviñe;ypn;Ei £wviñe;ypn;wjzpuon/}}[1] yi;, acwausmupmrsm;wi viñe;ypn;rsm;jzpaom yviñe;ypn;Ei £wviñe; ypn; rsm; u avvmawU&&ygon/

2?4?1 / yviñe;ypn;

]]tzobm0u azmjyaomypn;u yviñe;ypn;[ac:on/}}[2] yi;,acw ausmupmrsm;wi yviñe;ypn;rsm;u avvmawU&&ygon/

aumiEuae,ooci	y-467/*	u-3
ypruvmn?omz	y-467/*	u-10
o0evu,mvirsm	y-467/*	u-8
qizLociwsri|uom	y-545/u	u-2(Em)
armizpaomupmri|u	y-545/u	u-2(Em)
ciye0zpaomow0ri	y-545/u	u-3(Em)
rz&mp0q½smw0	ir;armi?1988?93	u-12(ausm)
&[e;zpaom	ir;armi?1988?93	u-24(ausm)
t0n,0om	y-509	u-21(Em)
t0aumi,evi	y-510	u-8(ausm)
tz,tz0trtz	ir;armi?1988?111	u-11
qizLo;icrn	y-524/u	u-22(Em)
ipy&m	y-467/u	u-9
o[o&ri|u	y-478	u-1
zEmo|u	y-478	u-25

[1] jrermo'g? 2005? 80

[2] jrermo'g? 2005? 80

2?4?2 / £wviñe;ypn;

]]trobm0uazmjyaom viñe;ypn;u £wviñe;ypn;[ac:on/}}[1] yi;, acwausmupmrsm;wi £wviñe;ypn;rsm;u avvmawU&&ygon/

ppuiriBu\o	**y-545/u**	**u-3**
upmriBu\Erp	**y-545/u**	**u-3**
y*rio	**y-478**	**u-23**
ypyaw,r,awm	**y-478**	**u-17**
arsmuomrsmrz&m	**y-497**	**u-7(Em)**
roiarmir	**y-497**	**u-14(Em)**
y0ygrra,musm;rz&m	**y-497**	**u-13(Em)**
v,z0or	**y-510**	**u-9(ausm)**
r,mumtraomu&m	**y-510**	**u-10(ausm)**
oumtroi	**y-510**	**u-10(ausm)**
irumuvmi	**y-510**	**u-10(ausm)**
qirwp	**y-524/c**	**u-17(ausm)**
rz&ma½awmir	**y-524/c**	**u-20(ausm)**
rz&mp0	**\ir;armi?1988?93**	**u-12(ausm)**
rsmtrqeoi	**y-467/u**	**u-3**
u\er,tep	**y-481/u**	**u-8**
tepmy	**y-481/u**	**u-8**

tavvmc yi;,acwausmupmrsm;wi rsm;aomtm;jzi viñe;ypn;rsm;u rsuarmuacwuoyi o;pvmEionu awU&&ygon/ rsuarmuacwwi trna&Uü to;tyaomviñe;ypn; armi? r [aomto;u yi;,acwwi i? te [íto;ty xm;alumi; avvmawU&&ygon/

[1] **jrermo'g? 2005? 81**

2?5 /ue;ñe;ypn;

]]emr?emrpm;w\ ta&twuwpcxuyalumi; ñejyaomypn;u ue;ñe;ypn;[ac:on/}}[1] yi;,acwausmupmrsm;wi trsm;jyypn;jzpaom tñe;ypn;pum;v;rsm; o;pxm;onu aw&&ygon/

þigw0vaomvu0	**y-467/u**	**u-9?10**
þigw0ylaomaumir	**y-467/u**	**u-19**
cyioow0w0um	**y-467/***	**u-17**
e,aomoiw0tm	**y-478**	**u-5**
z&mw0u0av	**y-478**	**u-10**
z&mw0u0Eu	**y-478**	**u-11**
&eow0u	**y-497**	**u-7(Em)**
roiarmirw0Ei	**y-497**	**u-14(Em)**
uveorysw0i½,	**lir;armi?1988?93**	**u-29(Em)**
tonuveoysiw0	**y-509**	**u-18(Em)**
olua&,w0u0	**y-509**	**u-21(Em)**
tonw0pmay	**y-509**	**u-22(Em)**
iw0Eitul0xyw	**y-510**	**u-24(ausm)**
uleomw0u0	**y-510**	**u-2(ausm)**
iw0r[aom	**y-510**	**u-9(ausm)**
ow0omw0um	**y-510**	**u-24(ausm)**
z&mrsmw0	**y-510**	**u-22?23(ausm)**
ewrsmye½,	**y-509**	**u-4(Em)**
0wz0rsmvli	**y-509**	**u-27(Em)**
eawapp	**lir;armi?1988?93**	**u-3**
ow0rww0um	**y-524/u**	**u-9(Em)**
awmiaomqw0	**lir;armi?1988?93**	**u-14**
zsuaomow0um	**lir;armi?1988?93**	**u-15**

[1] **jrermo'g ? 2005 ?81**

tavvmc yi;,acwausmupm(10)cytyeu (9)cywi ue;ñe;ypn;wutrsm;q; o;pxm;onu awU&&ygon/ ue;ñe;ypn;rsm;u qawmi;jynb&m;ausmupmüom to;tyxm;onu avvmawU&&ygon/ xalumi yi;,acwtavvmcausmupmrsm;wi ue;ñe;ypn;rsm;u rsuarmuacwto;rsm;uolyi o;pconu avvmawU&&ygon/

2/6 /emraxmuypn;

]]emr? emrpm;w\t"yg,u x;jcm;av;euatmi unaxmuyaomypn;u emraxmuypn;[ac:on}}[1] yi;,acwausmupmrsm;wi emraxmuypn;uto;tyxm; alumi; awU&&ygon/

t0pvli	**y-467/u**	**u-12**
igw0ave&ye	**y-467/u**	**u-14**
rv,Buum	**y-467/u**	**u-11**
cyiaomoum	**y-467/u**	**u-10**
zsuaomoum	**y-467/u**	**u-11**
t,iumlou	**y-467/u**	**u-11**
z&mu0vnrzjri	**y-467/***	**u-20**
ysl0civ,ygw0e	**y-467/***	**u-6**
voarum	**y-467/***	**u-4**
awmium	**y-467/***	**u-4**
taemuum	**y-467/***	**u-5**
armuum	**y-467/***	**u-5**
ta&,um	**y-467/***	**u-6**
ayoai,um	**y-467/***	**u-10**
&aomarum	**y-467/***	**u-11**
ow0w0um	**y-467/***	**u-17**
z&mw0u0av	**y-478**	**u-10**
[eviEuvn	**y-478**	**u-14**
xygaomoum	**y-478**	**u-9**

[1] **jrermo'g ? 2005? 191 /**

owmw0um	y-478	u-11
½,twav	y-545	u-6
0exewav	y-545	u-7
xecyiav	y-481/u	u-7
vzpaomum	y-481/u	u-12
ewzpaomum	y-481/u	u-13
ivwoium	y-481/u	u-17
&,ćuwu0um	y-497	u-10(Em)
i,ćuwu0um	y-497	u-10(Em)
qizLpćuwu0um	y-497	u-11(Em)
aumuuuyu0um	y-497	u-11(Em)
r,t&yum	y-497	u-16(Em)
r[mxnavn	Nir;armi?1988?93	u-13(aum)
trtomav	Nir;armi?1988?93	u-14(aum)
z&mav	Nir;armi?1988?93	u-18(aum)
aumupmum	Nir;armi?1988?93	u-30(aum)
vovum	Nir;armi?1988?93	u-6 (aum)
igum	Nir;armi?1988?93	u-23(aum)
oliaumiav,	y-509	u-11(Em)
uĺuu0av	y-509	u-14(Em)
z&mu0av	y-509	u-14(Em)
a&wiav	y-509	u-14(Em)
ritocmu0av	y-509	u-16(Em)
aumuavaqmu\	y-509	u-28(Em)
ioru0av	y-509	u-5(aum)
qr0wav,	y-509	u-14(aum)
aumiEpaqmiav	y-509	u-15(aum)
ociw0av	y-509	u-15(aum)

w&qevli	y-509	u-21(aus)
½,pncrz&mvli	y-509	u-27(Em)
&wemou0vli	y-509	u-30(Em)
oru0vli	y-509	u-8(Em)
arz0um	y-509	u-16(Em)
rsuEmum	y-509	u-27(Em)
þaru0um	y-509	u-29(Em)
oru0um	y-509	u-9(Em)
owpomw0um	y-509	u-24(Em)
waqmiu0um	lir;armi?1988?111	u-6
v,um	y-524/u	u-3(Em)
ow0rww0um	y-524/u	u-9(Em)
aocaomav	y-524/u	u-16(Em)
a&0euu0avv	y-524/u	u-25(Em)
tolriav	y-524/u	u-10(Em)
vopiwvli	y-524/u	u-19(Em)

yi;,acwtavvmcausmupmrsm;wiemraxmuypn;u trsK;tpm;pviatmi to;rty xm;aomvn;o;pxm;aomemraxmuypn;rsm;on taumi;t&mEivuzu natmi o;pvmEionu awU&&ygon/

2?7/ 0yrmypn;

]]ov,ap&e 0yrmaqmií ajymq&mü to;tyaom ypn;u emraxmuypn;[ac:on/}}[1]

(ae)vuo0	y-497	u-6
tulr&aoaomta,miu,o0	ti;yb&m;Eie*g;½b&m;ausmupmu-21(aus)	
tulr&ouo0	lir;armi?1988?111	u-11
xeyguo0	lir;armi?1988?111	u-12
a&vlice\o0	lir;armi?1988?111	u-13

[1] jrermo'g 2005? 192/

0yrmypn;rsm;u tavvmcyi;,acwausmupm(10)csyv;wi raw&acs/ aw&&aom ausmupm(3)csywi tv&iwon rrwajymvon talumi;t&mrsm;u ay:vi atmi0yrmjyí o;pxm;ygon/

2?8/ ½yuypn;

]]*P&nwaomemrEpcu xywiyí ajymq&mü to;iyonypn;u ½yuypn;[ac:on/}}[1] yi;,acwtavvmc ausmupm(10)csywi ½yuypn;to;u rz&m;a½awmir,ausmupmüom aw&&ygon/

t0Zaw[aomji,u8xy rz&m;a½awmir,ausmupm u-17(Em)

½yuypn;to;u taw&en;aomvn; to;iyxm;aompum;v;u avvm lunygu yi;,acw\ o'gtqitwe;jrirm;ru aw&Eiygon/

2?9/ 0pmypn;

]]trsK;tpm;wnaom t&mtm;v;o ysKEap&e wpburwn;jzpap?ce;csi;xy (2)bur jzpap ajymqaompum;v;u 0pmypn;[ac:on/}}[2]

turmzg o0Pvu,mausmi;ausmupm u-20

turmzg ti;yb&m;Eie*g;½b&m;ausmupm u-18(ausm)

tququurxionw0u qawmi;jynb&m;ausmupm u-15(ausm)

w&qewvtitzewvvzpap qawmi;jynb&m;ausmupm u-23(ausm)

z&mwumcw½, teñr?teñzausmupm u-17?18

z&mtququ rz&m;a½awmir,ausmupm u-19(Em)

tavvmcyi;,acwausmupmrsm;wi0pmypn;to;jzpaom]]wi;? wum? t}}wteu]]t}} Ei]]wum}} uto;jyxm;alumi; aw&&ygon/ 0pmypn;to;u yi;,acwwi talumi;t&mEi vuzunatmi o;pvmEiiyjzpalumi; avvmaw&&ygon/

[1] jrermo'g 2005?193
[2] ,i;/

cli o;oycsu

a&;a[mi;jrermpmausmupmrsm;on jrermpmayori;twuomru jrermpmay avvmvupm;o wltwuvn; rsm;pmtaxmutujyKvsu&ygon/ þpmwr;on yi;,acw jrermausmupm(10)csywi awU&&on emrypn;(3)rsK;u jrermo'gen;jzi avvmazmxwxm;jci;jzpygon/

emrypn;(3)rsK;teu rsK;jyypn;to;rsm;u rsuarmuacwwi ajr,m? pyg;Ei ywouí wucsu&mü {u? wi;? jyn wlto;tyaomvn; yi;,acwür y,? y,c? pw? cu? ci;? p½w? 0e; ponjzito;tyxm;onu awU&ygon/ rsuarmuacw Eirwon ujym;onto;rsm;u awU&ygon/ rsK;jyypn;]]c}} uo;p&mwi Em;Epq,i g;aumi? ueav;ue?ausmu wpcsy[í ue? aumi? csywltpm;]]c}} jzi o;pxm; onuawU&ygon/ xjyi Em;waumi?Em; wc[í aumiEic (2)rsK;v;o;pxm;ygon/ wowiaomv,uepm [aomto;wi uepm [aom rsK;jyypn;u yi;,acwo; a0g[m& tjzpavvmo&&ygon/ [tb"me- ue;pm;/ ue;Zm;/em-vuwpq,ajcmu qyEinrtaomcsi0e[1]]]p?aqmi?a,mu? yg;? yi? xn? q. . .}} ponrsK;jyypn;rsm;u vn; rsuarmuacwEi wnpmto;tyxm;alumi; awU&&ygon/

viñe;ypn;uo;p&mwi tz?tr to;rsm;u rsuarmuacwuolyi to;ty xm;ygon/ rsuarmuacwwitrna&Ü to;tyaom armi? r [aomto;u yi;,acw wii?te?tr [íto;tyonu awU&&ygon/ yi;,acwwi to;tyaomviñe; ypn;rsm;on rsuarmuacwEiwnalumi; awU&&ygon/

yi;,acwausmupmrsm;wi ue;ñe;ypn;u avvmlunaomtcg]rsm;;Eiw} [aom ue;ñe;ypn;wiw utrsm;q;to;tyxm;alumi; awU&&ygon/]w}u to; ty&mwi talumi;t&mEi vuzunatmi to;tyxm;onu awU&ygon/ tavvmc yi;,acwausmupmrsm;wirsm; [aomue;ñe;ypn;u tawU&en;aomvn;awU&& aompmv;on talumi;t&mEi vuzunonu awU&&ygon/

tavvmc yi;,acwausmupmrsm;ü emraxmuypn;rsm;u o;p&mwi]vn;}? yg?vli} ponpum;v;rsm;uto;tyxm;alumi;awU&&ygon/]vn;} utrsm;q; to;ty xm;ygon/ 0yrmypn;rsm;u to;ty&mwi]uo} [aompum;v;u o;xm; alumi;wU& ygon/ ajymvonoabmu ay:viatmi0yrmay;í o;pxm;alumi; awU&&ygon/ ½yuypn;to;u tavvmc yi;,acwausmupm (10)csywi rz&m;a½awmi r,ausmupm} üomawU&ygon/ ½yuypn;to;jzpaom]wn;} [aom pum;v; to;u tawU&en;aomvn; ajymvaom talumi;t&mEi vuzunatmi to;ty vmEialumi;awU&&ygon/ 0pmypn;to;rsm;jzpaom]t} Ei]wum} to;rsm;u tav vmc yi;,acwausmupm(10)csyteu (5)csyüto;jyKxm;onu avvmawU&&ygon/

[1] jrermtb"me?2008?42/

to;tyxm;aompum;v;rsm;on yi;,acw\ o'gtqi twe;jrirm;vmru azmjyvsu&ygon/

xalumi tavvmcyi;,acw ausmupmrsm;wi emrypn;to;rsm;jzpaom rsK;jyypn;?viñe;ypn;?ue;ñe;ypn;? emraxmuypn;? 0yrmypn;? ½yuypn;Ei 0pmypn;to;rsm;u to;tyvmEialumi; avvmawU&&ygon/ ausmupmrsm;wi awU&&on qiwaomemrypn;to;rsm;ur csevyxm;cygon/ ocsmypn;Ei tmvy ypn;to;rsm;ur tavvmc yi;,acwausmupmrsm;wirawU&&ay/ yi;,acw tav vmcausmupmrsm;wi emrypn;to;rsm;u rrazmjyvaom t"yg,Ei uunatmi ay:vipm to;tyvmEialumi;avvm awU&&ygon/

e*;

]]yi;,acwausmupmrsm;r emrypn;to;rsm; avvmcsu}}[aompmwr;wi emr ypn;to;rsm;u jrermo'gr&i;jzi avvmazmxw xm;jci;jzpygon/ yi;,acw ausmupm(10)csyu tavvmctjzp to;jyKxm;ygon/ yi;,acwausmupmrsm;wi awU&&on emrypn;rsm;u bK;pm;í&mazwijyxm;ygon/ use&aeao;aom ypn;to; rsm;uvn; quvuí oawoejyKvyom;rnjzpygon/

usr;u;pm&i;

ciat;? 0;/ (1979)/ jrermo'gEi0gp*&pyg;jyóem/ ynmya'ompmapmi/ 0Zm? tw-13?tyi;-5?wuovrsm;yEywu/

lir;armi?O;/ (1983)/ a&;a[mi;jrermausmupmrsm;(pwww)/ a&;a[mi;oawoeO;p;Xm?&eue/

apmv? (1996)/ y*acwjrermpm?(ww,w)/ pmayArmeyEywu?&eue/

pe;ai? 0;? '*e/(1973) / o'guavvmjci;? y*pmtywu?&eue/

xe;jri? 0;? (1968)/ ygVoua0g[m&tb"me/ jrermEiibmomjyeEi pmtyxwa0a&;Xme? &eue/

xe;a½?O;?(uAsmp,p) (1970) / tajcKyjrermo'gEi to;tEe;? taem&xmyEywu?&eue/

azarmiwi? 0;? (2003)/ jrermpmayori;? o'KriyEywu? &eue/ (y0rtKur)

azarmiwi?O;? (1953)/ jrerm0gusZUx;usr;? jrermEiibmomjyepmay toi;?&eue/

jrermpmtzU0;p;Xme?(1991)/ jrermtb"me ?zwvpoyEywu?&eue/

jrermpmtzU?(2005)/ jrermo'g? jrermpmtzUEpo;q,jyn(1975-2005)txr;trw? &eue wuovrsm;yEywu/

vore/ rvtajcco'gEipmppmu;? Arma&UaqmiyEywu? &eue/

{armi? 0;? (1958)/ y*ausmupmvua½;pi? ynmeEyEywu? &eue/

xi;Eiic&;om;a'orsm;taumi;u vrbmoma&;'tjrijzi avvmo;oyjci;

cicsvw*

pmwr;tusO;

þpmwr;on xi;Eiir[mpm&ucrwuovwi (4)Epumwm0e xr;aqmi aep0twi; a'oE&avvma&;tjzp c&;rsm;pmu om;vmc&ygon/ wuovausmi;o ausmi;om;rsm;twu vy&m;rc&;p0rsm;pmu om;vmc&ygon/ wuovwi oilum;aeluaom ausmi;om;ausmi;orsm;twu a'oE&A[owc&;p0rsm;? pmay oilum;a&; bmom&yrsm;r ouqi&mbmom&yrsm;jzpon aqmi;yg; a&;om;jci; twwynmbmom? pum;jyebmom? bmompum;Ei vxquo,a&; bmom? ynm&yqi&m pum;ajymbmom? oawoebmom?]]"mwyynm? owi;axmu ynmtp&on bmom&yrsm;Ei ouqi&m bmom&yrsm;u oilum;ycsrrsm;twu taxmutujy&e? avvm&e? tiwmAsL;&e? a'owi;vrsr;rsm;Ei pum;tjyetve ajymq&e? aqmi;yg;a&;om;&e? owi;axmuvr;&e pon&n&,csursm;Ei c&;p0 rsm;pmuom;a&muc&ygon/ xc&;p0rsm;taumi;Ei xi;vrsr;w\ c&;om;jci;tay: xm;&on pwoabmxm;rsm;? ynma&;Eic&;om;vmjci;qupyyrsm;? a'oE&c&;p0 rsm;u avvmy? rwwr;wiyrsm;u vrbmomaA'tjrijzi avvmo;oyrn pmwr;wpapmijzpygon/ xpmwr;on c&;om;pmayEic&;om;vma&;tay: c,csu rsm;? c&;p0Eiynma&; qupyxm;&y? c&;om;qi&m avvmrrsm;twursm;pm taxmutujzprn pmwr;wpapmi[ar\mre;rygon/

aomcsua0g[m&rsm;/ c&;om;qi&mynm&yrsm;?c&;om;a'oa0g[m&rsm;

e'ge;

urmay:ü Eiirsm;twi;&vrsr;rsm;on c&;om;jci;utveEpouluon/ ,c tcgü c&;om;jci;onvn; urmay:wi tveacwpm;vmluygon/ c&;om;jci; tay:xm;&on pwxm;trsr;rsr;vn;&luygon/ c&;om;jci;jzi pwtye;ajz&ouou r[wb a'oE&A[ow&mazjci;? p;ym;a&;apsr;uu&mazjci;? c&;p0ae&mrsm;\ ori; aumi;rsm;u avvmjci;? roao; ra&mub;ao;aomowu jyevnr\a0jci;? a'owi;& vw\vrtajctaersm;? taw;tac:rsm;? wpcseu,i;a'orsm;wi aexicluaom vrsm;\tajctae? a'owi;w;wuzlz\;rtp&ojzi avvmcluygon/

pmwr;&ion xi;Eiitwi;& b&iwuovwpcwi q&mrtjzpwm0exr; aqmi&i;wuov& ausmi;oausmi;om;rsm;twu pmayEiqupyon c&;p0rsm;? a'oE&A[owqi&m c&;p0rsm;u wuov\tptp0jzi rsm;pmom;c&ygon/ wuov& ausmi;oausmi;om;rsm;on pmaywprsr;wn;omr[wb u,&nu,ao;

---

* a'guwm uxu jrermpmXme xi;Eiir[mpm&ucrwuov

jrirm;ap&e &n&,í vy&m;rtptpOrsm;pm&ygon/ xvy&m;rrsm;rvn; trway;í 4i;w\u,&nu,ao;rsm;u q&m?q&mrrsm;r avvmtucw&ygon/ xvy &m;r rsm;wi c&;pOrsm;pm&ygon/ xc&;pOrsm;u twvuygom;vsu A[owto ynmrsm; pm&&cygon/ c&;om;jci;tay: avvmo;oyrrsm;? A[ow&mazrrsm;? ynma&;Eic&;pO qu pyavvmrrsm;uvn; o&c&ygon/

xalumi ,i;oawoeon ynma&;Eic&;pOA[owrsm; qupyavvmyEi xolom;a&muc&aoma'orsm; tcsi;csi;quE,aygi;,uaeluyrsm;u vrbmomaA' ue&uavvmrtjriEi avvmrn oawoewpapmiyi jzpygon/

1/ oawoejy&jci;&n&,csu

xi;Eii r[mpm&ucrwuov? jrermpmXmewi (4)Epausm wm0exr;aqmi aecsetwi; wuov&c&;pOrsm;u tvepw0ipm;cygon/ xaemutjcm;c&;om; pmayrsm;uvn; avvm&i; c&;om;vmrrsm;u *&wpu avvmrwom;rygon/ xc&;pO rsm;on ausmi;om;ausmi;orsm;twu vy&m;rc&;pOrsm;Ei ynma&;? oilum;a&;wEi vn; qupyygon/

xalumivy&m;rtptpO? ynma&;tptpOwEiqupyaom c&;om;vma&;qi&m rsm;Ei xi;Eiitwi; c&;om;vm&i; c&;a'orsm;uqupyí vrbmomaA'tjrijzi avvmvjci; &n&,csujzpygon/

xolavvm&mwi ynma&;qi&mc&;om;jci;Ei xi;Eiitwi;& c&;om;a'orsm; r vra&;qi&m rwom;o&rrsm;u vrbmomaA'qi&m ue&uqupyrEi avvm o;oyvon &n&,csujzpygon/

2/ oawoeqi&mar;ce;

(1) c&;om;jci;vy&m;rtptpOrsm;Ei ynma&;? oilum;a&;w rnolqupy oi&;a&;qEioen;/
(2) c&;om;jci;jzi EiiEivrs; rnow;wuapEioen;/
(3) c&;om;a'orsm;Ei vrue&urnocswquavvmunEioen;/

3/ oawoee,y,

xi;Eii? r[mpm&rwuovwi wm0exr;aqmivsu ausmi;oausmi;om;rsm; \ vy&m;rtptpOrsm;t& c&;rsm;pmom;a&muc&ygon/ xvy&m;rtptpOrsm;Ei wvsuynma&;? oilum;a&;rsm;wivn; c&;om;vmrqi&mrsm;u oi&;a&;q oilum; &ygon/ ausmi;oausmi;om;rsm;on c&;om;&i; ouqi&mbmom&ytvu c&;pOrsm;r rwwr;aumu,jci;? tcsutvu&mjci;? owi;pOrsm;&u,jci;tp&ojzi jyvy aqmi&ulu&ygon/

xc&;pOrsm;Eiqupyí oilum;a&;ynma&;tptpOrsm;r c&;a'owi;ori; alumi;rsm;? aemucrsm;? xa'o&vrS;prsm;talumi;? ,Oaus;rrsm;? tvytuip;ym;a&; rsm;? aexipm;aomuyrsm;Ei vra&;u@rsm;u avvmo&&ygon/ xalumi c&;pOEi qupyaom oi&;ne;wr;a&;qxm;on oilum;a&;bmom&ytcsUEi om;a&muc&aom xi;Eii tpa'owi; c&;ae&mrsm;tm; oawoee,y,tjzp owrwxm;ygon/

4/ oawoetptpO

þoawoewi om;a&muc&aom c&;pOrsm;tay:rwní ynma&;Eic&;om;y rsm;Ei c&;om;&i;avvmawU&on c&;a'orsm;Ei wpcEiwpc vrue&uqupyae yrsm;talumi;u wijyom;ygrn/ xtjyic&;pOrsm;wi ynm&ytwuavvmy c&;om; a'orsm;\ ori;tusO;rsm;uvn; xnoi;wijyom;ygrn/

xi;Eii twi;& ynma&;? a'oE&A[owwEi qupyaomc&;pOrsm;Eixi;Eii c&;om;a'orsm;talumi;u vrbmomaA'tjrijzi avvmo;oyjci;

þoawoewi atmuygtwi; tyi;(2)yi;cí avvmwijyom;ygrn-

(1) vy&m;rc&;pOrsm;wi ynma&;twuavvmy
(2) c&;a'orsm;Ei vrue&uqupyy

5/ tuS;aus;Z;

þoawoewi vy&m;rc&;pOrsm;r ynma&;qi&m tcsutvursm;rwom;í ynma&;Ei c&;om;vma&; quo,csursm;Ei c&;om;a'oqi&mrsm;r qupyaeaom vrue&utajctaersm;u wijyxm;ojzi c&;om;pmay avvmaeorsm;twu rsm;pm tuS;aus;Z; &Eiygon/ xtjyic&;om;jci;jzi A[owtjrirsm; us,jyevmí Eii wpEii twua'orsm; Eii\awmawmia&ajr obm0e,erwxpyaeaom tjcm;Eii? a'orsm;Ei ue&uqupyjci;jzi rnuow;wuatmi azmaqmiEijci;? rS;E,prsm; jzpay:vmyuluní rnolori;alumi;rsm;&alumi; pontaw;tac:rsm;vn;&&vm Eiygon/

1/ c&;om;vmjci;Eic&;om;pmay

]]taemuEiiom;rsm;on e,y,op&m&e c&;xuluon/ owon rwwr; rw&mjy(vy&mwi tvexuoeluorsm;jzp\/ om;or(c&;wi;u wwususrwwr; wiwwluon/ xalumi taemuwi;pmaywi c&;om;pmay trsm;tjym;awU&\/

rmuyv\c&;pOrm tveausmlum;von/ oalumiyi ta&Uwi;Eiirsm;u Oa&myom;w jynjynppolu&jci;jzp\/ Ampu'um;rm;w? uvbwpwonvn; c&;om;rwwr;rsm; a&;cluon/ xrwwr;rsm;\aus;Z;alumi e,y,oprsm;talumi; o&&jy; aemiwpcsee,csU&mwi xa&muatmijricljci;jzp\/

c&;om;pmayu w&wwupwia&;om;con[,q&on/ w&wwon urmay:wipuLu yxrq;to;jycorsm;vn;jzpu\/ owonrwwr;a&;jci;u vn;0goemyguorsm;jzpu\/

w&w&[e;awmwpyg;\ rZra'oc&;taumi;a&;om;xm;on zm[,ec&;p0 pmtyrmxi&m;on}}[1] [q&mri;v\ wi;&i;om;r*Zi; aqmi;yg;wpy'wi azmjy xm;ygon/

xolc&;om;jci;tay:ü rwwr;wi&e? A[ow&mazí e,y,oprsm;u avvm p;pr;&eEi vy&m;rrsm;wi acgi;aqmir? pn;v;r? wuluraumi;reap&e c&;om;jci; Ei ynmoium;a&;u qupywijyxm;ygon/ c&;om;rwwr; pmayrsm;uvn; a&;wwvmap&etwu avusioium;rrsm;u xi;wuovrsm;wi xm;&ygon/ xol c&;om;&mü q&m? q&mrrsm;yg0ion wuovtptp0jzi c&;om;jci;Ei ausmi;o ausmi;om;u,wipp0í rrwtzUtpn;rsm;Eiom;jci;ponjzi owrway;xm;yg on/ xtaumi;t&mrsm;uvn; þpmwr;wixnoi; azmjyom;ygrn/ xc&;om; rwwr;rsm;rwqi c&;om;a'orsm;\ ori;aumi;rsm;uavvm&i; a'owpcEiwpc EiiwpEiiEiwpEii ue&ucswquyrsm;u avvmwijyom;ygrn/

1? 1/ vrbmomaA'Eiue&uavvmr

vUtzUtpn;& vrtptzUwpctwi;ü vwp0;EiwpO; tcsi;csi;tjyetve quE,ru avvmon ue&uavvmr[2]on vrbmomaA'\ ta&;ygaomu@ wp&yjzpon/ vrbmomaA'wi]]vrtwtzursm;}}[3] \ ]]tEpwtqi}}[4] u]]ue&u}}[5] [ac:on/

vwp0;\ue&utpon rom;pjzpon/ xUaemu tre;csi;wjzpon/ xaemu ausmi;olom;on/ xaemuvyie;ci0ion/ þotm;jzi ue&uon wppxu wppus,jyevmon/ aus;&m or[w rUjyor[w EiiwpEii\tvm zUpn;ron tuetowr&aom ue&uta&twursm;\ aygi;pn;rwp&yom jzpon/

vUtzUtpn;wi te;uyq;Ei xawUrtrsm;q;ue&urm rom;pjzpon/ olaom rom;pomru tjcm;aomy*kvtrsk;rsk;wUEivn; xawUquq&on/ xy*kv won bmompum;u toiutrsk;rsk;jzi to;jykorsm;jzpon/ totrsk;rsk;jzi to;jyk luon/ ue&utwi; xawquqrrsm;tay:rwní rrunnav;pm;o oUr[w

[1] ri;v?1999?28/
[2] Network Studies
[3] Social Clusters
[4] Micro-Level
[5] atmijrio;? a'guwm? 2003?178/

tm&jyKOipm;o\ ajymqytwi;vuí ajymyrS;vn;&Eion/ ,i;uvrqi&m ajymi;v Eipr;[ac:on/

ue&uavvmjci;jzi vrS;ptzUtwi; ra&rwuEiatmi trS;rS;ujym;aeaom wpO;csi;trtusiu &i;vi;azmxwEion/ ue&uavvmron bmompum;Ei]]vrtvm}} quo,ru azmxway;Eion pwu;pwoe;rsm;u &&apon[Milory uqon/

ue&uon vrvmtqitwe;Ei tjyKijzpay:on/ rnonvtzUtpn;\ ,Oaus;rwirq vrtvmwonwiatmi Oiai?ynmt&ntcsi;? tvytuiwon rwnEiay/ xtjyi pwoabmxm; &ocpm;r [etrt&mwonvn; rwEiay/ vtzUtpn;\ ue&utwi;,i;wu raOcpm;&&uon/ y*KvwpO;\ tjcm;o rsm;Ei awUxquqrpuOe;jzpaom ue&uon xo\trtusi tqitwe;u pn;ur;wi;luypm wu&ulozm oua&muapon[1] a'guwmatmijriO;u vr bmomaA'rwqupmtywi azmjyxm;ygon/

xalumi ,coawoeavvmrwi xi;Eiitpa'o wuovu;rsm;wi ynma&; Eiqiaomc&;om;Ei xc&;om;a'ou;rsm;talumi;u ue&uavvmrjzi xnoi; avvmom;ygrn/

1? 2/ xi;Eiiynma&;Eic&;om;jci;

xi;Eii&vtrsm;pon c&;om;jci;u tveEpoualumi; awU&&ygon/ c&; om;pmayrsm;vn; tversm;ví xi;Eiitwi;& a'oawmawmrsm;rsm;u c&;om;ae&m rsm;tjzp Eiijcm;om;rsm;uyg qaqmixm;alumi; awU&&ygon/ xi;Eiitwi;o vn; c&;om;Eiijcm;om;{nonrsm;vn; rsm;pmvma&mulualumi; awU&&on/ c&;om;jci; u Epoulluaom xi;vrS;rsm;on c&;om;&i; A[owrsm;&mazEi&e? ori;alumi;u avvmEi&e? ynm&yqi&mrsm;u &mazEiap&e ausmi;om;ausmi;orsm;\ ynmoiEp rsm;ü c&;om;jci;tptpOrsm;on vy&m;rtptpOrsm;tjzp yg0iowrwxm;ygon/

pmwr;&ion xi;Eiir[mpm&ucrwuovwi (4)Eplumwm0exr;aqmicse wi wuovausmi;om;ausmi;orsm;\ vy&m;rc&;pOrsm;tjzp c&;rsm;pmom;c&ygon/ r[mpm&ucrwuov\ ynma&;pepoprsm;wi oilum;rypEi trway;peprsm;wi ynmoiEpwpEptwi; pmar;yajzqrEpdur&y;vli trw 50% owrwí trw aumu,&ygon/ vy&m;r? wijyr? aq;aE;rpontptpOrsm;r trw 50% owrw xm;&ygon/ xvy&m;rtptpOrsm;wi c&;pOrsm;vn;yg0iygon/ pmoiEpwpEp twi; yxrEp0uEi 'w,Ep0utjzpyg0ií yxrEp0uwiwpcg? 'w,Ep0uwi wpcg c&;pOrsm;owrwxm;ygon/

[1] atmijriO;?a'guwm?2003?181/

xjyizwac:xm;aom ae&mrsm;olom;jci;? wuovte;wp0u yw0e;usia'o rsm;& txuwe;ausmi;rsm;o pmayoilum;ay;&e om;&jci;pon tptp0rsm;vn;&yg on/ c&;om;bmom&y[í bmom&ywpcxm;&jy; ausmi;oausmi;om;rsm;taeEi rr wtptp0rsm;Ei u,wiu,usc&;p0pí om;a&mu&ygon/ xuoc&;om;&mü tqiqi c&;tptp0rsm;a&;qí om;a&mulu&ygon/

oilum;aeluaom bmom&yto;o;wüvn; c&;p0rsm;Eiwpyvsu tptp0rsm; u q&m? q&mrrsm;r jy\vyay;lu&ygon/ bmom&yqi&m q&m?q&mrsm;u c&;om;&mü rrwbmom&ytvu c&;om;jci;Eitw trwaumu,&e trpmrsm;xnoi;í nelum;ay;ygon/ q&m? q&mrrsm;\ vr;necsutwi; c&;p0rsm;tjy;wi wijyyrsm;? aq;aE;yrsm;? pum;0i;rsm; jy\vylu&ygon/

om;a&mu&aom c&;p0rsm;wivn; bmom&yqi&m q&m?q&mrrsm;vuygí ausmi;o ausmi;om;rsm;\ vy&m;rrsm;ulun&tujzw trway;jci;rsm;jy\vy&yg on/ xlaemu c&;p0tjy; wiqurrsm;tay:wi trw(20%) (30%) owrwí trway;lu& ygon/

1? 3/ c&;p0rsm;Eibmom&yto;o;\ tce;u@

vy&m;rc&;p0rsm;Ei bmom&yqi&mto;o;\ qupyrtajctaersm;uwijy ygrn/ bmompum;wpcu oilum;aeluaom ausmi;oausmi;om; tm;v;twu bmom&yqi&mrsm;u oilum;&mwi u?r;usir(4)rsk;jzi oilum;&ewuovu pn;ur; owrwcsuxwxm;ygon/ ausmi;om;ausmi;orsm;on rrw\ t"ubmom&y wpc u oilum;aecsewi 'w,bmom&y (Second Language) **wpcuvn; oi,& ygon/ xoilum;aeaom bmom&y(ar*sm)tvu c&;p0rsm;tm;v;&ygon/ c&;p0rsm;u a&;cs,owrw&mü jrermpmausmi;om; ausmi;orsm;twuqvsi yxrEp? 'w,Eprsm; twi; jrermEixi;e,pyrsm;jzpon raqmu? jr0w? csi;ri? csi;&i? wmcsvw? yluy? jrw? xm;0,tp&ojzivn;aumi;? ww,Ep? pwwEprsm;twu av,m0c&;p0jzi &eue? usux;&;? rEav;? y*tp&ojzic&;p0rsm;u pp0xm;&luygon/ 'w, bmom&y**(Second Language) **tjzpoilum;aeluaom ausmi;oausmi;om;rsm;vn; xc&; p0rsm;u vuygci&ygon/**

tvm;wyi uarm';,m;? vmt? A,uerbmom&yrsm;u oilum;aeluao ausmi;oausmi;om;rsm;onvn; uarm';,m;? vmt? A,uertp&on e,pylU rsm;? lrlawmrsm;o rjzpraeom;a&mulu&ygon/ c&;p0rsm;uvn; rom;ciu aocsmpmpppí jyjyinEi;p&mrsm;jy\vyjy;vsi 'w,tqi? ww,tqiponjzi c&;p0rsm;u aocsmpm pp0jy; aemuq;tcseZ,m;xu&jy; om;a&mulu&ygon/

wuov\ oilum;a&;pepwivn; (ar*sm)tvu bmom&yrsm;pm&ygon/ ausmi;om; ausmi;orsm;u xbmom&yrsm;xr ßuluEpou&mu a&;cs,wua&muci

&ygon/ roirae&bmom&yrsm;vn;&ygon/ Credit **jynratmi wuu&ygon/ ,c pmwr;&ioiium;aeaom jrermpmayEi ,Oaus;rXme& bmom&ycaygi;,(65)bmom zivpxm;&ygon/ xbmom&yrsm;xr c&;pOEibmom&ytvu qupyxm;&yu bmom&y(10)cr xwEwwijyygrn/**

(1) bmompum;Eiquo ,csu[1]
(2) owi;ynm&y[2]
(3) ,Oaus;rbmom&y[3]
(4) c&;om;bmom&y[4]
(5) aqmi;yg;bmom&y[5]
(6) 0wkpmaybmom&y[6]
(7) ta&;bmom&y[7]
(8) ynm&yqi&mtqijri ta&;bmom&y[8]
(9) ynm&yqi&mtqijripum;ajymbmom&y[9]
(10) oawoebmom&y[10] **ponbmom&y (10)cwEic&;om;c&;pOrsm;twi; rnuo avvmrrsm;jyí wijyaq;aE; om;&onrsm;u azmjyom;ygrn/**

1? 3? 1/ bmompum;Eiquo ,csu

xbmom&ytwu a'ocjynorsm;Ei pum;ajymci;jci;yijzpon/ jrermpmar*sm ausmi;oausmi;om;rsm;twu jrerm-xi;e ,py& jrermpum;ajymwworsm;Ei quo , ajymlum;apjci;jzpon/ rrwBuuEpouoEi om;a&muajymqEiygon/ c&;pOrsm;u om;a&mu&mü xa'o&emrnBu;b&m;rsm;? aps;rsm;? jywu? uewu? ye;jcponjzi ae&m owrwom;luygon/ ,i;ae&mrsm;r rrwpw0ipm;&m? Epou &mrsm;u om;a&mu Ewqu? quo ,ciawmi;jy; ar;jre;tiwmAsL;lu&ygon/ xolar;jre; ajymlum;csu rsm;u rwwr;A',&u ,xm;lu&ygon/ c&;pOjy;vsi jyevnwijylu&mü awqrrsm; talumi;u ya&m*supmwr;wpapmi a&;om;&ygon/ xaemu ouqi&m q&m? q&mr rsm;rBu;luyí wiqurrsm;jyvyci;ygon/ rwwr;A',ujyoí rrwtiwmAsL;y rsm;u jyevnaq;aE;jci;? wijyjci;rsm;jyvy&ygon/

1? 3/ 2/ owi;ynm&y (Media)

---

[1] Language and Communication
[2] Writing for Printed Media
[3] Language and Culture
[4] Tourism
[5] Article Writing
[6] Literature
[7] Writing
[8] Academic Purposes
[9] Academic Speaking
[10] Language & Literature Research

owi;ynmbmom&ytwu c&;pOrsm;wi x;jcm;csursm;? vu&a'otwi;tjzp tysursm;? c&;pOowi;rsm;u tcsutvuaumu ,apjci;?]]"mwy&urwwr; wijci; rsm;jy(vyci;ygon/ xaemuowi;pm? *sme,rsm;uol acgi;u;yi;rsm;? owi;a&;om; jci;rsm;ujy(vyí aq;aE;wijyyrsm; jy(vywijy(u&ygon/

1? 3? 3/ ,Oaus;rbmom&y

,Oaus;rbmom&ytwu om;a&mucaomc&;pOrsm;r ,Oaus;rtEynmrsm;? &;&m "avtpm;tpmrsm;? &;&m"av0wpm;qi,iyrsm;? ori;0iae&mrsm;? ori;alumi;rsm;? a&;a[mi;b&m;rsm;? a&;a[mi;,Oaus;rtEynmvu&mrsm;? tEynmjywursm;r talumi; t&mrsm;u avvmrwom;í wijyaq;aE;csursm;? o;oycsursm;jy(vy&ygon/ ,Oaus;rtrsK;rsK;? &;&mtrsK;rsK;u avvmrwom;&ygon/ xtxr rrwpw0ipm;&m ,Oaus;r wprsK;rsK;uvn; avvmwijyEiygon/

1? 3? 4/ c&;om;bmom&y

c&;om;bmom&ytwu ausmi;oausmi;om;rsm;on rrwom;vm&rn c&;pO rsm;u u,wia&;cs,&ygon/ q&m? q&mrrsm;ryg0ib rrwtzUvu om;a&mu&rn ae&mrsm;u owrwu&ygon/ c&;pOrsm;twi; c&;a'orsm;\ori;alumi;aemucEi wu a'owi;vrsK;rsm;\ p;ym;a&;?vra&;?,Oaus;rrsm;u avvm&ygon/ rwwr; "mwy&u&on/ A',wpcjy(vyzew;í wijyaq;aE;&ygon/ c&;om;&mvr; wpav(mu vy&m;r"mwyrsm;? A',zirsm;jzi wijyaq;aE;&on/ xvy&m;rrsm;u q&m?q&mrrsm;r tujzwtrway;&jci;jzpon/

1? 3? 5/ aqmi;yg;bmom&yEi0w(pmaybmom&y

aqmi;yg;bmom&yEi0w(pmaybmom&ytwu aqmi;yg;a&;om;en;? 0w(pmay yprsm;u oilum;avusiay;&ygon/ ot&rsm;Eiwu oilum;jyoxm;&ygon/ c&;pO rsm;rtcsutvursm;u aumu,í c&;om;aqmi;yg;rsm; a&;om;Eijci;? ,Oaus;r &;&m"avrsm;talumi; aqmi;yg;a&;om;jci;? wijyjci;rsm; jy(vy&ygon/ aqmi;yg;a&; om;jci;twu trw(20%) xm;&ygon/

1? 3? 6/ ta&;bmom&yEiynm&yqi&mta&;bmom&y

xbmom&yrsm;wivn; vy&m;ryawmrsm;? vy&m;rc&;pOrsm;Eiqupyí a&;om; lu&ygon/ xvy&m;rrsm;u tp&iccsuyp? pmppmu;yprsm;? 0gusw0gus&na&;en; yprsm;Ei a&;om;wijy(u&ygon/

1? 3? 7/ ynm&yqi&mpum;ajym

ynm&yqi&mpum;ajymbmom&ywi rrwom;a&muc&on c&;p0rsm;talumi;u tawUtBu&i;vi;y? wijyyrsm;jy\vyí ajymqaq;aE;&ygon/

1? 3? 8/ oawoebmom&y

oawoembmom&yon wuov\aemuq;Ep ausmi;oausmi;om;wi; rjy\ vyrae& bmom&yjzpon/ rrwEpou&mtalumi;t&mrsm;u oawoejy\vy&e a&; cs,&on/ oawoejy\vy&e yen;peprsm;tm; o&om;Eiap&e ausmi;om;ausmi;o wi; roirae&bmom&ytjzp yg0iygon/ xoawoebmom&yrsm;wi c&;om;vmr talumi;? pw0ipm;p&ma'orsm;talumi; a&;cs,jy\vyEiygon/ xojy\vyvvsivn; om;vmaomc&;rsm;r A[owrsm;urwom;avvmí oawoejy\vyEiygon/

azmjyygtalumi;t&mrsm;on c&;om;jci;Eibmom&yqi&mrsm;\ qupyaeaom u@rsm;yijzpygon/ c&;om;vsuA[owrsm;? ori;alumi;rsm;u avvmapvjci; jzpon/ xoc&;p0rsm;u om;a&muí ynmoiium;a&;twu avvmrwom;&i; c&; a'orsm;rA[owrsm;? ori;alumi;rsm;? rsL;E,pvrsL;prsm;\ talumi;rsm;u ooi oavmuo&c&ygon/ xa'orsm;&vw\qupyaeytalumi;u vrbmomaA' ue&u avvmrjzio;oycygon/

jrermEiiolom;a&mucaomc&;p0rsm; **yyg;awmic&;p0**

ucsemb&jrUoloiium;a&;c&;p0 **csi;riirUc&;p0**

1? 4/ c&;om;a'oue&ursm;

xi;Eii? r[mpm&ucrwuovwi wm0exr;aqmip0twi; r[mpm&ucrrkd Ei te;a'oyw0e;usi c&;a'orsm;pmu om;a&muavvmkun&ygon/ wuovynm a&; tptp0Ei tpa'orsm;olvn;aumi;? xi;Eiirkdawmei emrnbu;a'orsm;olvn; aumi;? jrermEixi;Eii e,pya'orsm;olvn;aumi; om;vmc&ygon/

,cvu&aexi&m xi;Eiir[mpm&ucrrkdon xi;Eii\ta&dajrmuyi; a'o wijzpjy; tpa'oac: (aus;vua'obu;)wpcjzpon/ xtpa'o& rkdtEtjym;u wuovtptp0rsm;Eivn; c&;om;c&ygon/

xi;Eiiajry

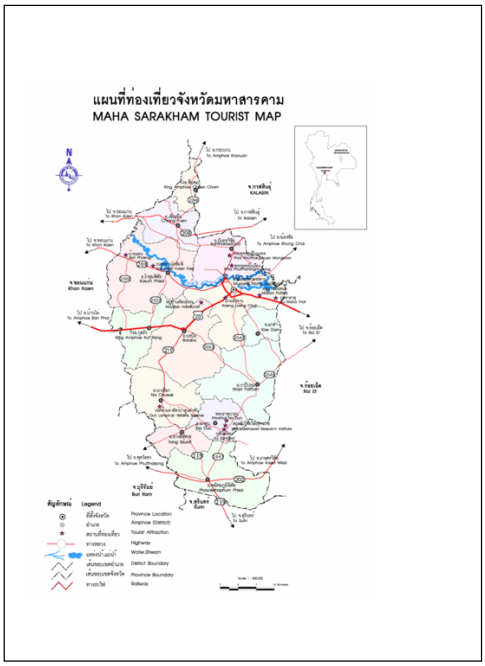

vu&aexi&mr[mpm&ucrrkd

xi;Eii ta&dajrmuyi;tpa'orsm;

xtpa'oon uarm';,m;? vmtEiirsm;Ei e,erwjci;xpyaeaom a'o vn;jzpon/ r[mpm&ucrlrUonvn; wuovbu;(8)cEijynaeaom wuovlrU wplrUjzpon/ xi;Eiilrawm beaumuEi(550)uvrwmavmu uma0;on/ um; Ei (7)em&ausmce om;&ygon/

r[mpm&ucrwuovwi wm0exr;aqmi&i; om;vmc&aom tpa'oc&;rsm; onvmt? uarm';,m;Eiirsm;olvn; a&mu&cygon/ xjyixi;-vmte,py a'o rsm;r racgijrp0r;wpavmu A,uerEiiEi racgijrprwpqi xpyquE,ae ygon/ xi;Eiitwi;o [csri;pp&;cse vma&mucatmi;aexib;ygon/ x[csri; &müvn; [csri;jywubu;&í om;a&muavvmcz;ygon/

c&;p0rsm;Eiywouívn; om;vmc&aomc&;p0rsm;on e,pya'orsm;jzpí wpa'oEiwpa'o ue&ucswquvsu&alumi; c&;p0rsm;om;vm&i; o&vm&ygon/ a'oqi&mori;alumi;rsm;? p;ym;a&;? vra&;? ynma&;? use;rma&;? ,Oaus;r? u;u,,lunrrsm;on EiiwpEiiEiwpEii qupyvsu&aom tqutpyrsm;t& te;ta0; cswqurrsm;uvuí ,Oaus;r? ori;alumi;? u;u,,lunr? vra&;rsm;u avvm lunrygon/ rru,wivuygavvmcívn;aumi;? ausmi;om;ausmi;o rsm;\ ynma&;c&;Ei qupyaombmom&yrsm;r wijyyrsm;u avvmívn;aumi;? c&;p0 wpavmuori;alumi;rsm;? a'otalumi;rsm;? vra&;talumi;rsm;uajymjyon {n vr;nersm;r vn;aumi;? wuovori;Xmer ori;oawoq&mbu;rsm;\ &i;jy csursm;rvn;aumi; o;oyavvmuncjci; jzpygon/

1? 5/ c&;p0rsm;Eiue&uqupyy

pmwr;&i,cvu&aexi&m xi;Eiita&Uajrmuyi; tpa'oon vmt? uarm';,m;? xi;(3)Eiie,pylrUjzpí racgijrp0r;wn&&m ae&ma'ovn;jzpon/ vmtrracgijrpalumi;wpavmu A,uera&yieuEivn; xpyvsu&on/ tp a'o\ x;jcm;csurm vmt? uarm';,m;? xi;Eiiwqupyvsu&jy; A,uerEiiEi vn; racgijrpraeí aygi;pyaeojzi tpae&ma'obu;wpcrmyi ,Oaus;rypprsm; rsm;pm jzpay:aealumi; awU&&ygon/

xi;Eiitpa'oon lrUawmbeaumuEi wprsK;wpbmomujym;ru aw&yg on/ bmompum; ajymqrrsm;wivn; jcm;em;rrsm;pm&ygon/ tpa'owi;ajym pum; rsm;t& ajympum;rsm;on lrUawmo;ppum;r[wb a'opum;wprsK;jzpaom tppum; yijzpon/ xtppum;on vmtbmompum;Ei tvewnr&í ten;i,avmuom ujym;r&on/ tppum;wwvmi vmtEiiwi ajymqto;jylEiygon/ vmtvrsK; trsm;tjym;onvn; xi;bmompum;u ulr;usir&alumi; awU&ygon/ tpa'owi ori;alumi;Ei ,Oaus;r? u;u,,lunrrsm;onvn; vmtEiiEi e;pywnrrsm; &alumi; awU&&ygon/

tvm;w tpa'otcsKae&mrsm;onvn; uarm';,m;EiiEixpyaeaomae&mjzp ívn; uarm';,m;ori;alumi;? vra&;? p;ym;a&;? Eiia&;? ,Oaus;r? u;u,, lunrrsm;xpyí e;py? qupyaerrsm;u awUjri&ygon/

1? 5? 1/ xi;-vmtue&uqupyy

tpa'owpcjzpaom (Nong Khai) **aemiciirUon vmtEii\irUawmjzpaom** (VIENTIANE) **A,eusi;rUEi uyvsujzpygon/ vmtEiirUawmjzpaom A,eusi; on xi;EiiEiuyvsu e,pyrUwprUyijzpon/ xi;Eii tpa'opum;rsm;on vn; vmtbompum;Ei qiwaeygon/ ori;alumi;aemuct&vn; wpajrwp a&wn;r qi;ouvmon[qEiygon/ xi;Eivmte,pya'o tprUawm e,ajrtrsm;pon ,ciuvmtyie,ajrrsm;[ori;alumi;&con/ xi;b&iom;awm Ei vmtb&ior;awm vuquc&mr vmte,ajrrsm;u xi;Eiixvuzucalumi; vn; ausmi;oausmi;om;rsm;\ ya&m*sujrb&m;ori;alumi;r oc&ygon/ tpa'o ,Oaus;ronvn; xi;,Oaus;rppppxu vmtEiyíE,ygon/ ,Oaus;rt& "avx;p? Owpm;y? &;&mtpm;tpmrsm;on vmtEiyiqiwalumi; awU&ygon/ p;ym;a&;aialu;o;pyrsm;ü xi;aialu;u vmtEiiwi to;jy&ev,uygon/ bmom pum;t&vn; qiwaealumi; awU&&ygon-**

tpa'owi o;aompum;rsm;jzpon

pbiwri - aeaumi;vm;

(Sabaidee Mai)

pyvivi - pm;vtveaumi;w,

(Sab Lai Lai)

acgbulivivi - aus;Z;trsm;bu;wiygw,/

(Khop Kji Lai Lai)

ponpum;rsm;on vmtpum;rsm;jzpí xi;pum;rsm;r[wyg/ vmtEi quE, aeaom (irUawmp,eusi;Eiaemiciirursm;tjyi) tjcm;tpa'orsm;vn;&ygon/ pon a'orsm;on vmt,Oaus;r? tEynm? b&m;rsm;? u;u,r? yawmbu;rsm; ygwnaelu ygon/ wpa'oEiwpa'o xpycswqurrsm;alumijzpon/

c&;a'oyrsm;

xi;Eiivmte,py& e&ezEelrU&b&m;

vmtEiiA,eusi;r& b&m;

xi;Eii(tp)a'o& yawm

vmtyawmrsm;Ei qiwon/

1? 5? 2/ xi;?vmt?A,uerqupyy

xi;Eii tpa'owpcjzpaom (Mukdahan) **rj'm[elrUon vmtEixpyaeaom a'owpcjzpon/ racgijrp0r;ay:wiwn&í cspluna&;wwm;Bu;ay:r vmtEiiol u;oe;om;vmEiygon/ racgijrpa&vr;c&;rvn; vmtEiibuol u;oe;om;Eiygon/ xrj'm[elrUEiuyvsu** (Sckon Nakhon) **qmceecelrU?** (Nokhon Pharon) **ecezEelrUrsm;onvn; vmte,pylrUrsm;yi jzpon/ xecezcelrU av;wi ''w,urmpptwi; pp&;íppajy;vmo [csri;aexiom;&m a'owpcjzpjy; 'w,urmpptwi; A,uer&ma[mi;Bu;vn;jzpon/ xlrUav;wi A,uerEii\ taiUtoursm;Ei A,uer,Oaus;rrsm;pm&ygon/ racgijrpalumi;wpavmu vmtr A,uerEii e,erwEivn; xpyvsu&alumi; awU&&ygon/**

xa'orsm;wi vrsK;p(8)rsK;aexiygon/ tp? uce;cg? uve;? qy? a,mu? uvv;? zxi;ponvrsK;rsm; jzpygon/ xvrsK;prsm;on xi;? vmt? A,uer rsK;E,p0irsm;[o;oylunrygon/ t"uxi;EiiEi vmtEiixpyvsu&aom xrj'm[elrUon racgijrprwpqi vmtEitre;csi; A,uerEiiEivn; qupyae ojzi wi;&i;om;rsm;Ei,Oaus;rrsm; a&m,uquE,aeygon/ xlrUav;on A,uerEii\ taiUtourSm;yg0iaeí ,Oaus;rt& 'w,urmpptwi; jyiopw wypcse A,uerEiiü jyiopvrsK;rsm; aexiom;luygon/ A,uertaqmut0 rsm;Ei a&;a[mi;awmawmrsm;rsm;wi jyiop,Oaus;rrsm; trsm;tjym;&ygon/ xalumi þecezcelrUav;on A,uer&mrsm;&í t*vyb&m;&pc;ausmi;rsm;? taqmut0rsm; on taemuEii Oa&myyprsm;? taemuEii,Oaus;rrsm; a&m,u quE,aealumi; awU&ygon/ racgijrpBu;alumivn; puysK;a&;aumi;aom tpa'owpctjzp awU&&ygon/ A,uerbmompum;Ei xi;bmompum;on toxuyrsm; qiwBuí A,uervrsK;rsm;on xi;bmompum;u oilum;&mwi toxuyyoo xuEiluygon/

xa'orsm;\ ue&u,uE,yulunvsi xi;Eite;pyq;jzpaom vmtEiivrs;prsm;\ori;alumi;? ,Oaus;rrsm;uyxi&m;í vmtrwpqi0ia&muvmaom A,uer ,Oaus;rEi ori;alumi;rsm;uvn; yg0ia&m,u quE,aeygon/ xtpa'orsm; quE,ywouruluní xi;Eivmton ue&uquo,royon;jy; xi;-A,ueron ue&uquE,r ten;i,&alumi;awU&on/

xi;Eii? tpa'o e&ezEe&[csri;jywu

xi;Eii tpa'o& A,uer&m

1? 5? 3/ xi;-uarm';,m;qupyy

xi;Eii tpa'owi tre;csi;EiiwpEiirm uarm';,m;Eiijzpon/ uarm';,m;Eii qirP;&y (teaum0y)b&m;ausmi;Ei tpa'oq&irUw uyvsujzpon/ xouarm';,m;EiiEi e,erwcsi;xpyaeaom tpa'orsm;on uarm';,m;Ei,Oaus;rtEynmcsi; a&m,uaeonu awU&ygon/ xuarm';,m; e,pyrUjzpaom q&irUü y;xnvyie;rsm;&on/ ee;awmrsm;vn;&on/ qear;puys;luon/ qi&mrsm;&í qirsm;u,Oaus;ap&e oixm;Eiluon/ qiae[ívn; usi;yjy(vyluon/ qi&m&q?u(;rsm;(qip,)jzi jy(vyxm;ygon/ qip,Eijy(vyonq?u(;on wec;&on[,qluon/ taqmitjzpaqmixm;av&luon/

xtpa'o q&ir&vrsm;on uarm';,m;pum;u wwajrmuuon/ xi;? uarm';,m;pum;Eprs;wwuon/ xi;? uarm';,m;pum;wi *pum;v;*trsm;p wnu onuvn;awu&on/

xi;	**cr,**	
&o(y)	**&o**(P)	**-um;**
(Rop)		
zve;(r)zi	**zve;**	**-r;**
(Flan)		
tyw	**tyw**	**-Em;**
(Upate)		
olo(y)	**olo(y)**	**-pm;y**
Totp		
aumut	**aumut**	**-uvm;xi**
Kautei		
uecsm	**uecsm**	**-aq;ajcmu**
Kan Char		
urer	**urer**	**-uav;r;zm;**
Cam Nant		
or	**or**	**-vu**
Tham		
zer-zEr-zacgr	**0er**	**-awmi**
(Phnam) (Phukhawm)	(Wanam)	
zrvm	**zrvm**	**-Zmw**
(Phumi Lap)	(Phumi Lap)	
vy (Lake)	**vy** (Lake)	**-ue;? *Pe;**
typr (Upswam)	**typr**	**-tu&m**

xtpa'oq&ilrkwi qi&mrsm;&jci;? ee;awmrsm;&jci;won uarm';,m; ori; alumi;Ei quE,vsu&ygon/ wpcseu be;r;aevawmuajymicaom uarm';,m; (cr,)vrsk;wkEi a'owi;u;v;quqluvsu yieursm;vn; a&m,uquE,aeyg on/ xi;? cr,vrsk;csi;? rsk;E,csi;? bmompum;csi;quE,í rom;pbmompum; [yiowrwEion/

e,erwxpy&ma'orsm;ü ,Oaus;r? u;u,,lunrrsm;Ei pm;aomuy? csu jywy? t&omrsm;yg wnlualumi;awk&ygon/ tpe,pya'orsm;ü puysk;a&;tve aumi;realumi;vn; awk&on/

xxi;? uarm';,m;e,py tpa'orsm;\ a&;a[mi;b&m;ausmi; taqmuttrsm; on uarm';,m;Eii& a&;a[mi;b&m;ausmi;rsm;Ei yprsm;qiw&ru wnluonuyg awk&ygon/

xi;Eii tpa'o uarm';,m;e,pyq&ilrk&b&m;ausmi;taqmutOrsm;

uarm';,m;Eii teaumOyb&m;ausmi;taqmutOrsm;

1? 5? 4/ xi;?vmt?uarm';,m;qupyy

xi;-vmt? xi;- uarm';,m;qupyyu txuwiazmjyxm;ouo vmtEi uarm';,m;onvn; xi;Eiie,ajr tpa'orsm;rwpqi qupyryírsm;ygon/ tpa'oe,ajray:r vmtEi uarm';,m;onvn; xpyywouvsu&on/ tpe,ajra'ou;wpcrmyi xi;-vmt? xi;- uarm';,m;ponjzi e,erwcsi;xpyaeon e,ajrrsm;&ygon/ e,ajre,erwcsi;xpyaeaomae&mrsm;ü ,Oaus;rori;alumi; bmompum;rsm;vn; ywouaeluygon/ vmtEie;pyaome,erwü vmt ,Oaus;rrsm;xe;um;jy; uarm';,m;Eie;pyaom e,erwü uarm';,m;,Oaus;rrsm;xe;um;aeygon/

r[mpm&ucrwuovwn&on r[mpm&ucrrlon uarm';,m;e,pya'o? vmte,pya'orsm;Ei qupyaoma'orsm;\lum;ü wn&aeygon/ r[mpm&ucrwuovo vma&muwuluon ausmi;oausmi;om;rsm;onvn; xi;tpa'ov rsl;tcsi;csi;yi jzpaomvn; ,Oaus;rcsi;? rsl;E,pcsi;? ypcsi;? aexipm;aomuy csi;? pum;csi; ujym;jcm;em;aealumi; awU&&ygon/ xtpa'oü xi;-vmt? xi;-uarm';,m; a&m,uue&u oyon;aealumi; awU&ygon/ uarm';,m;-vmtue&uquo,r tv,tvw&ygon/ xa'o& xi;vrsl; rsl;E,ptrsm;tjym;on xi;vrsl;ppppr[wlub xi;-vmt? xi;- uarm';,m;? uarm';,m;?-vmtpon ujym;trsm;pyijzpon/ xujym;rsm;rwpqi xi;vrsl;[c,xm;&jci;jzpon/

xuolori;alumi;aemuc? ,Oaus;r"avx;p? u;u,,lunrrsm;qupyy? vrsl;prsl;E,qupyyrsm;u c&;pOrsm;om;vmavvm&i; o&vmygon/ c&;pOrsm;u ynma&;twu to;csavvmrrsm;alumi yro&vm&ontjyi pw0ipm;p&m a'oE&A[owrsm;? p;ym;a&;? ynma&;? ,Oaus;r? pmayrsm; ue&uquE,r ten;trsm; ay:vuí a'owi;tajctaersm; qupyaealumi;awU&&ygon/ rsl;E,p? vrsl;p tp&ívn; EiiwpEii\ p;ym;a&;? vra&;? ynma&;azmaqmi&m vr;pwpc[o;oy rygon/

vmtEiiawmiyi;&teaum0yEiacwjyuia&;a[mi;b&m;rsm;taqmut0rsm;oc&;p0(xi;tpa'o0be&wXmeEie;uy)

2/ o;oycsu

c&;om;jci;tay: urmEiito;o;u tvepw0ipm;luygon/ c&;om;jci;on A[owynmrsm;uvn; ppn;Eion/ c&;a'owi; ,Oaus;r? "av&;&m trsK;rsK;wu avvmEion/ pwuaygyg;ve;qe;í OmPu&ive;apon/ rrvyae ustvyxrmyi aepOEitr\ usivnaevli yiye;jy; li;aiUrrsm; jzpvmapEion/ xyiye;li;aiUrrsm;u wpcPwmvwajrmuí pwtm[m&vn;jzpap&e c&;om; lu&ygon/

xtalumi;tcsursm;tay:rwní c&;om;&mwivn; taysmtvnouou aysm&irrsK;r[wb a'oE&c&;pOrsm;Eiywouí ynm&yqi&mA[owrsm;? ori;alumi;rsm;? yw0e;usiavvma&;rsm;? a'owi;vrsK;rsm;\ p;ym;a&;? vra&;? ynma&;tp &onwu avvmrtppoawoejyKrrsm;? tjrrjywyg0ijci;tm;jzi aemitem*gw twu wi;jynwm0exr;aqmirn vi,rsm;tm; avvmp;pr;rjyKwwap&e A[ow &mazww&e? c&;om;jci;jzi tcseutv[órjzpapb tusK;&ap&e? e,y,op p;ym;a&;? vra&;rsm;csUxiEiap&e avusioilum;ay;jci;jzpon/

xuolynma&;Eiqupyí c&;pOrsm;u om;a&muavvmjci;tm;jzivn; ,c wijyxm;on oawoepmwr;yg ue&ucswqurrsm;talumi;u avvmo;oyryg on/ c&;pOrsm;wiavvm&i; ausmi;oausmi;om;rsm;u ya&m*surm;? oawoersm; jyKvyapjci;wjzi ue&ucswqurrsm;alumi vra&;tajctaersm;ajymi;vvmjci;? ue&uxawUr ten;trsm;ay:vuí vra&;&m? ,Oaus;r? ori;aemucrsm; ajymi;v jci;wu awU&ygon/

]]vwpO;\ue&utpon rom;pjzpon/ xaemutre;csi;wjzpon/ xaemu ausmi;olom;on/ xaemuvyie;ci0ion/ þoltm;jzi ue&uon wppxuwpp us,jyevmon/ aus;&m (or[w) lrKUjy (or[w) EiiwpEii\ tvmzUpn;ron tuetowr&aom ue&uta&twursm;\ aygi;pn;rwp&yomjzpon}} [a'guwm atmijri0;\ vrbmomaA'rwquwi azmjyxm;ontwi; xi;Eii& tpa'oon vmt? uarm';,m;Ei Eiitcsi;csi;? vrsK;tcsi;csi;? a'otcsi;csi; xpyaeaom quo,csuue&uta&twu aygi;pn;rwp&yomjzpon/ xotuetowr& aygi;pn;quo,rulunvli xi;EiitpEivmt? uarm';,m;Eixpyaom quo,

csuue&uon e;pyrrsm;ojzi p;ym;a&;? vra&;? ,Oaus;rrsm;yga&m,uí aygi;pn;r ue&uoyon;alumi; awU&&ygon/ vmtEiirwpqi racgijrp0r;wpavmu A,uerEiiEivn; ue&uquo,r&ygon/ wu&uquE,rrs;r[wb vmt Eiirwpqi racgijrp0r;r quE,ralumi ,Oaus;rtcsi;csi; quE,rrsm;& aomvn; xue&uquE,ron oyon;ren;ygon/ vmtEiuarm';,m;EpEii tcsi;csi; quo,rrsm;ulunvmi xi;Eiitpa'orwpqi p;ym;a&;? vra&;? ,Oaus;rrsm; quo,ron tv,tvwtqi&ygon/

þuolvrs;prsm; cswququE,vsu&aom xi;Eiitpa'ou xi;Eii ynma&;Ztjzp owrwxm;alumi; aw&ygon/ þuolynma&;Ztjzp owrwí wuovtrsm;tjym; zivpxm;&ojzi þa'owi xi;? vmt? uarm';,m; vrs;rsm;Ei xrs;E,tpyujym;rsm;tjyi A,uerEiiEi racgijrp0r;p;ym;a&; vyie;rsm; qupyr rsm;&ojzi A,uervrs;prsm;uvn; aw&Eiygon/ ,i; tpwuovwi tmq, bmompum;tjzp ,ciuxi;bmompum;? vmtbmompum;? A,uerbmompum;? cr, (uarm';,m;) bmompum;rsm;uzivpí ,ctcgwi jrermbmompum;uyg w;csU zivpxm;ygon/

]]vrbmomaA'ue&uavvmjci;jzi vrtptzUtwi; ra&wuEiatmi trs; rs;ujym;aeaom wp0;csi;trtusiu &i;vi;azmxwEion/ ue&uavvmron bmompum;Ei vrtvmqupyru azmxway;Eion pwu;pwoe;rsm;u &&ap on[Milroy uqon/}}

xazmjycsutwi; xa'o&vrs;prsm;? ausmi;om;ausmi;orsm;on xi;Eii tpvrs;prsm;[owrwxm;aomvn; ypcsi;ujym;rrsm;pmu awU&ygon/ bmom pum; x;jcm;csu trsm;q;jzpalumi;uvn; awU&&ygon/ tpa'opum;rsm;on vmtEi qiwrrsm;jy; uarm';,m;e,pyem;&rUrsm;wi uarm';,m;EiE,aom pum; rsm;&í xi;bmom&pum;v;rsm;Ei uarm';,m;&pum;v;a0g[m&rsm;on trsm;q; wnalumi; aw&ygon/ xalumixa'oBu;wi bmompum;oiwuovBu;uvn; emrnBu;yg on/ xtpa'oBu;u rs;E,p?vrs;prsm;pí ynma&;Ztjzp owrwxm;ygon/

xuo ue&uquo,csursm;aomalumi tpa'owi wuovBu;rsm;u emrn Bu;ygon/ wua&muluon rs;E,prsm;vn;rsm;ygon/ aygi;pn;ron ue&u ,uE,r\ twi;om;talumi;t&mrsm;u &nne;on/ ue&utwi;yg0iaom owp0;\ xawquqron vyie;aqmiwmwpcxu yEion/ 0yrm- ue&u twi; yg0iquqaeluorsm;on tvyorm;tcsi;csi;vn;jzp? aqrs;om;csi;vn; jzp? tre;csi;vn;jzp? tm;upm;tzU0icsi;vn;jzp ponxawUrvyie;aqmiwm trs;rs;u qvon/ ue&uoyon;rEi aygi;pn;rwtay:rwní ue&uzUpn;r xxnyrmPrsm;u wi;wmwucsuEion[a'guwmatmijri0;\ vrbmomaA' rwqupmty ue&uavvmrü azmjyxm;ygon/

xalumi tpa'otwi;& vrsK;prsm;\ ue&uquo,rrsm;alumi x;jcm;csu toijzi xa'o&vrsK;prsm;? ausmi;om;ausmi;orsm;on tpxi;vrsK;ptrsm;q;tjzp owrwxm;aomvn; ypcsi;ujym;rrsm;pmu awU&ygon/ ,Oaus;rcsi;ujym;aeaom tre;csi;Eiitcsi;csi; xawquE,rrsm;r ay:ayguvmojzi tpvrsK;pwpcxrmyi vrsK;pyp? ,Oaus;rpm;aomurypsm;vn; ujym;aeonu aw&ygon/ xi;Eii\ emrnBu;&;&mtpm;tpmjzpon xi;oabmo;axmi;ypyi (4)rsK;(5)rsK; ujym;aeonu aw&ygon/ ue&uwpctwi; aygi;pn;xm;aom vrsK;pwpprmyi xawUryp csi;? xawonrsK;E,pcsi; ujym;aeojzi ujym;ryptrsK;rsK;u awU&jci;jzpygon/ aygi;pn; xm;onue&uoyon;ron xxnyrmPten;trsm;tay:rwní ujym;vsu& on/ A,uervrsK;prsm;uvn; tpa'owi; ten;i,aygi;pn;yg0iaeojzi A,uer,Oaus;r? A,uertpm;tpmrsm;pmEi A,uertpm;tpmqirsm;uvn; aw& ygon/ u;u,,lunrrsm;onvn; x;jcm;ygon/ yawmrsm;vn; tversm;ívmt EiE,on &;&myawmrsm;? uarm';,m;Eiqupyon yawmrsm;ponjzi awU&&ygon/ tpa'o&;&m yawmBu;rsm;uvn; tvepnum;ygon/ x&;&myawmBu;rsm;on vmtEiqiwalumi;vn; awU&ygon/]]beacguBu;yawm}}?]]vkiuxer;ar(myawm rsm;}} jzpon r;ar(myawmon jrermEii& owi;uw? weaqmire;vrsm;ü jyKvyon txujrermjyn tnmt&y& r;ar(myrsm;Eivn; qiwygon/

bmompum;x;jcm;csutrsm;q;jzpalumi;vn; awU&&ygon/ tpa'opum;rsm; on vmtEiqiwrrsm;jy; uarm';,m;e,pyem;&lrUrsm;wi uarm';,m;EiE,aom pum;rsm;&í xi;bmompum;v;rsm;Ei uarm';,m;pum;v;rsm; trsm;q;wnalumi; awU&ygon/ xa'oBu;wi bmompum;oi wuovBu;uvn; emrnBu;ygon/ xtpa'oBu;u rsK;E,p?vrsK;ppí ynma&;Ztjzp owrwxm;ygon/

ori;alumi;,Oaus;r"avx;prsm;uvn; rsK;E,paygi;pyí vmt? uarm';,m;? A,uer?xi;aygi;pn;yuvn; awU&ygon/ vmtEiuarm';,m;vrsK;rb Epyg;r qi;ouvmí xi;vrsK;[c,xm;luorsm; rsm;alumivn; awU&ygon/ ue&u cswqur ten;trsm;ay:vuí ,Oaus;r?vra&;?p;ym;a&;rsm; jzpay:vmluonuvn; awU&on/ puysK;a&;A[tjzp jzpxe;alumi;uvn; awU&ygon/

xalumi tpa'oBu;on ynma&;?p;ym;a&;?vra&;rsm; zUzK;w;wurrsm;alumi; awU&ygon/

e*;

þoawoeon xi;Eiitwi;& ynma&;? a'oE&A[owwEi qupyaom c&;pOrsm;Ei xi;Eiic&;om;a'orsm;talumi;u vrbmomaA'tjrijzi avvmo;oy aom pmwr;wpapmijzpygon/

c&;om;&i;r o&vm&aom ue&uquo,rrsm;Ei xolue&uquo,rrsm; alumi jzpay:vmaomtusK;qursm;u o&vm&ojzi azmjyvjci;jzpygon/ xalumi

EiiwpEii& a'owi;quo,rue&ursm;? vrtvmtrsK;rsK;Eitjyki ay:xe;vmjci; jzpygon/ wpa'oEiwpa'orwnonEii? a&ajrobm0,Oaus;rrsm;on ue&u quo,csursm;alumi (e;pywnrrsm;? vrsK;E,wpcwn;ryi a&ajrvuí wpqiqi ajymi;vvmyrsm;) ynma&;?vra&;?p;ym;a&;rsm;yi cswquto;0iaumi; azmjyv&i; jzpygon/

usr;u;pm&i;

ciri?armi("EjzL) / (1997) / pum;or'&m pmor'&m/ &eue(jruepmtywu)/

***c&;om;pmaypmwr;rsm;l* (yxrw)/ (1981)/ pmayArmeyEywu/**

***c&;om;pmaypmwr;rsm;l* ('w,w)/ (1981)/ pmayArmeyEywu/**

ciat;/a'guwm/ (2004)/twaA'e'ge;/&eue? ynmweaqmiyEywu/

ri;v/ (1999)/ wi;&i;om;r*Zi;/

omE;? armi/ (2010)/ bmomaA'tajcjy/ &eue?oi;pmay/

atmijriO;?a'guwm/(2003)/vrbmomaA'rwqu/&eue/ynmweaqmiyEywu/

atmijriO;?a'guwm/(2005)/vrbmomaA'oabmw&m;/&eue/ynmweaqmiyEywu/

atmijriO;?a'guwm/(2015)/bmompum;ow/ &eue? "0pmtywu

t*vybmomusr;u;pm&i;

Faculty of Humanities and Social Science (2017). Division of Registration Mahasarakhan University.

Fishman.J.A (1972), **Sociolinguistics: A Brief Introduction**. Massachusetts: Newbury House Publishers.

Mesthrie.R.J. Swann.A. Deumert and W.L.Loap. (2000). **Introduction Sociolinguistics. Edinburgh: Edinburgh** University Press.

avma0:wi;&i;om;w\ "avo;pum;rsm;

p;p;Ei*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermEiiajrmuyi;wi aexiluaom avma0:wi;&i;om;w\ "avo;pum;rsm;u oawoejy(xm;aom pmwr;jzpygon/ avma0:wi;&i;om;w\ aep0o;pum;wi "avo;pum;rsm;u lum;ae&aomvn; rnon"avr qi;ou vmalumi;u ooen;ve;ygon/ voen;aom a0g[m&wpcon aysmuu,om; Eiygon/ bmompum; aysmuu,om;v|i vrs;vn; aysmuu,om;Eiygon/ þtcsuu t"ujyóemwp&ytjzp ajz&i;Ei&e bmompum;½axmir pepwus oawoejyjci;jzpygon/ oawoejy(&mwivn; oawoeqi&men;vr;rsm; teu ui;qi;avvmr? aq;aE;ar;jre;r? tooi;,r? "mwytaxmutxm;rsm;&,r pon jzi tcsutvuaumu,paqmi;on oawoeen;u to;jy(xm;ygon/ xjyi avma0:w\ "avo;pum;rsm;u azmxw&mü "avo;pum;rsm; jzpay:vm&on talumi;&i; 5 &ytay:wi tajccly; oawoejy(xm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm; - ***avma0:? bmompum;? aep0o;pum;? "avo;pum;? a0g[m&? wi;&i;om;? rs;E,p***

e'ge;

bmompum;on vrs;\ tou? vrs;\,Oaus;ryijzpon/ bmompum; u,aysmuom;v|i vrs;ygu,aysmuom;Eion/ vwon a0g[m&wpc\ teuu &i;vi;aocsmpmroygu to;en;vmayrn/ vtrsm;a&miluOvmaom a0g[m&wpcrm wppwpp wrjr(yvmly; aysmuu,om;Eion/ avma0:vrs;won a&;usaom rs;E,p rsm; jzponEitn bmompum;? u,yi,Oaus;rEi "av½;&mw &Eily;om;jzpon/ avma0:w\ aep0o;pum;rsm;wi rrw\"av½;&mu xi[yaeaom "avo;pum;rsm; wpcseu rsm;pm&cygon/ olaomvn; ,ciuo;pcluaom "avo;pum;rsm;on talumi;trs;rs;alumi wrjr(yaysmuu,vsu&on/ xalumiavma0:w\ ½;&m"av xi[yaeaom "avo;pum;rsm;u vtrsm;o&ap&e oawoejy(&jci; jzpygon/

1/ oawoet*g&yrsm;

þpmwr;u jy(p&mwi oawoet*g&yrsm;? pcsepne;rsm;Ei uunr&ap&e twu atmuygoawoeqi&m tcsutvursm;Eitn jy(pxm;ygon/

(u) pmayavvmqe;ppr

(c) jy(p&jci;\ &n½,csu

---

*ဒေါက်တာ၊ ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(*) avvmre,y,Ei tar;cy*kvrsm;

(C) oawoeen;vr;

(i) oawoejyKpytqiqi

(p) oawoetptpO

(u) pmayavvmqe;ppr

avma0:bmompum;Eiywouí a&Suavvmcluorsm;Ei avvmcluaom tcsu tvursm;u pmwr;wpapmi\ t*g&yEi tn tusO;rKwijyygrn/

– wi;&i;om; pn;v;nnwa&;ygw/ (2018)/ wi;&i;om;,Oaus;r&;&m "av x;prsm; (ucsi)? 'w,tBur/&eue? pwu;csKcsKyEywu/

avvmr/ / ucsiwi;&i;om;w\ yx0taetxm;? vrsK;Eibmompum;? p;ym;a&;? vra&;? bmoma&;Ei ½;&m,Oaus;rwu azmjyxm;ygon/

– rZm/ (1963)/ ucsi½;&mowya'om? &euerkU? oZmyEywu/

avvmr/ / avma0:rsK;E,pw\ ori;alumi;? bmompum;Eipmay? xr;jrm;vuy? ,Oaus;r? ½;&m"avponwu azmjya&;om;xm;on/

– jrwa0w;/ (1999)/ *avma0:ao;csi;rsm;*/ pponawmpmay? &eue/

avvmr/ /avma0:vrsK;w\ ori;alumi;? bmompum;Eipmay? avma0:w\ ,Oaus;r? ½;&m"av? avma0:w\ puysK;a&;Ei p;ym;a&;ponwu a&;om;azmjy xm;ygon/ avma0:w\ bmompum;talumi;u azmjy&mwi rnonbmom pum;r qi;ouvmalumi;? rnonbmompum;rsm;Ei rsK;½;walumi;uom azmjyxm;ygon/

– avma0:pmay,Oaus;raumrw/ (1983)/ avma0:rsK;E,pw\ &;&m"avx;wr;rsm; Ei ori;tusO;csKy? 0i;armkU/

avvmr/ / 1983cEpwi jynaxmipEiiawm,Oaus;r "avx;wr;rsm;uo& rwwr;wiEiap&ear;caom jynaxmipEiiawm ,Oaus;rArmer ar;ce;vmrsm;\ tajzrsm;jzpygon/ þpmtywivn;avma0:rsK;E,pw\ ori;alumi;? avma0:w\ ,Oaus;r? ½;&m"av? avma0:w\ puysK;a&;Ei p;ym;a&;ponwu azmjyxm;ygon/

avma0:vrsK;w\ ori;alumi;? aexi&ma'o? p;ym;a&;? bmompum;Eipmay? ,Oaus;rEi½;&m"av ponwu txuygpmtyrsm;wi avvma&;om; xm;aomvn; avma0:wi;&i;om;w\ "av½;&muazmjyaeaom "avo;pum;rsm;Eiywouí rno wpO;wpa,murK avvmxm;onurawU&yg/ xalumiþpmwr;on]]top awU&csu rsm;u azmjyxm;aomoawoe}}wpapmi jzpygon/

(c) jyKp&aom &n½,csu

pmwr;&ion jrpBu;em;wuovüwm0eusp0 teut"ym,avvmaom twaA' ynm&yu twe;om;rsm;tm; ycsay;cygon/ xtcseu a'ocucsiwi;&i;om;rsm; jzpluaom twe;rsm;tm; ucsibmompum;& "avo;pum;Eiywouly; ar;ce;rsm; ar;jre;c&m wp0;Ep0;avmuom aq;aE;Eily; trsm;prmajzlum;jci; rjyKEiluyg/ acw ynmww0e;usirorsm;[owrwxm;aom wuovausmi;oausmi;om;rsm;yi ajzq Eijci;r&ygu? omret&yot&yom;rsm;tz ajzq&eyly;a0;Eialumi; p0;pm;r&mr wi;&i;om;wi;? rsK;E,pwi; rrw\"av½;&m xi[yaeon "avo;pum;rsm;u rwwr;wixm;&e vtyon[xijrivmygon/ "av½;&mar;re aysmuu,om; onwi,i;"avEiywouly; rwwr;wixm;aom "avo;pum;rsm; useaeao;on twu "av½;&mu jyevnazmxwEirnjzpygon/ xalumivuvr; r&mte;pyq; jzpaom ucsiwi;&i;wteu avma0:rsK;E,pw ajymqo;pluaom "avo;pum;rsm;u oawoejyKpjci; jzpygon/

(*) avvmre,y,Ei tar;cy*KvrSm;

avma0:bmompum; (6)rsK;&onteu]aZmi;bwpum;} on avma0:E,rsK;prsm; trsm;q;to;jyKon pum;jzpon/ jrpBu;em;c½iwi ajymqo;paeaom avma0: pum; rm omre avma0:pum;r[wb tZ;pum;? v&pum;wEi rsm;pmwaom aqmavm a'oo;]'a*gavmibpum; or[w aZmi;bwpum;} pum;jzpon/ ,i;pum;u tajcjyKy; avma0:pmayu wxixm;aomalumi]aZmi;bwpum;}u avma0: rsK;E,p 0itrsm; em;vnluon/ xalumi þpmwr;wi avvmre,tjzp jrpBu;em;c½iwi ajymqo;paeaom]aZmi;bwpum;}u tavvmctjzp owrwKy; e,y,uelowxm;yg on/

awUqar;jre;caom y*KvrSm;tjzpvn; trw (3) &yuu? 0i;armKrU& avma0: pmayEi ,0aus;rA[aumw½;r wm0e& tBu;trL;rsm; jzpluaom 0; L.L *sK;vr; (51Ep)? NR(92)? pwmy&yuu? jrpBu;em;KrU? 0;0a,macgia'gi (66 Ep)? No. (106)? (2) &yuu? 0i;armKrU? 0;a&miai:aZmi;a'gi (50 Ep)? No. (224)? (2) &yuu? 0i;armKrU wtm;vn;aumi;? a':ZceZe;0r; (vuaxmuuxu? ori;Xme? jrpBu;em;wuov) tm;vn;aumi;? a':trqi;b(vuaxmuuxu? jrermpmXme? jrpBu;em;wuov) tm;vn;aumi; t"uxm;Ky; aq;aE;ar;jre;cygon/ xjyiausmi;oausmi;om;rsm;? KrU½maejynorsm;paom avma0:rsK;E,p0irsm;tm; "avo;pum;rsm;Eiywouí tcg tm;avsmpm ar;jre;jci;? rwom;jci;rsm; jyKvycygon/

(C) oawoeen;vr;

tcsutvuuelur;rsm;&&a&;twu jrpBu;em;c½i 0i;armKrUe, tygt0i r;ni;? r;aumi;? ti;awm? csazpaoma'orsm;& avma0:bmompum;u ajymq luaom aus;½mrsm;olom;a&muly; ui;qi;avvmcygon/ "mwytaxmutxm;rsm; &,jci;

jzivn; rwwr;wicygon/ aq;aE;ar;jre;caom Ewajympum; taxmutxm;rsm;u tooi;,caomvn; ajyjypqavsmr&ap&e? tcswtqurap&e pum;ajyjziazmjy xm;ygon/ xjyiavma0:pmayEi ,Oaus;raumrwr xwa0caom pmtypmwr;rsm;Ei vn; nkEi;azmjyxm;ygon/ pum;to;tEe;wu rwwr;wiazmjy&mwi trsm; em;vnEiaom Eiiwumo; toxutu&m (IPA)jziom te;pyq; azmjyxm;ygon/ avma0:bmompum;wi "avo;pum;rsm; ar;rewrjrkyaeontcsuu jyóemwp&y tjzpt"uxm;ky; ajz&i;&mwi oawoeen;emrsm;teu tcsutvuaumu, paqmi; en;u to;jykxm;ygon/

(p) jykpytqiqi

avma0:bmompum;& ½;&m"av xi[yaeaom "avo;pum;rsm;taumi;u avvmazmxw&mwi avma0:rsk;E,ausmi;oausmi;om;rsm;? krk½maeavma0: rsk;E,prsm;xolom;a&muí avma0:"avo;pum;rsm;Ei ywouky; aq;aE; ar;jre;r? tooi;,r? "mwtaxmutxm;rsm;&,r ponjzi oawoeqi&mtcsutvursm; aumu,cygon/ xlaemu avma0:pmayEi ,Oaus;raumrwr wm0e&vbu;rsm;xwi ar;jre;&&caom avma0:wk ½;&m"avxi[yaeon "avo;pum;rsm;qi&m taxmutxm; tcsutvursm;Ei wuqinEi;jci;? jyiqiwn;jzwjci;rsm;u jykvycygon/ avma0:"avo;pum;qi&m a0g[m&wk toxuu azmjy&mwi trsm;em;vnEiaom Eiiwumo; toxutu&m (IPA)jziom te;pyq;azmjy&e jyiqicygon/ avma0:bmompum; (6)rsk; &onteu avma0:rsk;E,p0itrsm; em;vnEiaom? avma0:pmay tjzp wxixm;aom]aZmi;bwpum;} utajcjykky; oawoejykxm;ygon/

(q) oawoetptp0

avma0:rsk;E,pwk bmompum;twi;& ½;&m"avxi[yaeaom "avo;pum;rsm;u avvmwijy&mwi

- avma0:vrsk;Ei aexi&ma'o
- avma0:bmompum;Ei pmay
- "avo;pum;
- ½;&m"avu xi[yaeaom avma0:"avo;pum;rsm;
- kcki;oycsu

[í cjcm;wijyom;rn jzpygon/

2/ avma0:vrsk;Ei aexi&ma'o

avma0:ao;csi;won jrermEiitwi;o at' (12)&mpaEmi;yi;r pwi0ia&mu vmon[ori;oawow cere;cluon/ avma0:w\r&i;a'o]iavmibr} on ,c w½wEiipcejyne, ajrmuyi;wiwn&on/ iavmibron avma0:vrs;rsm;]avma0:} [aom trnrwir]AsL} [aomtrnjzi aexiclu&m r&i;a'ojzpon/ xr wpqi jrermEiiajrmuyi;& arcjrp0r;o ajymi;a&Uaexicluon/[1]

avma0:ao;csi;wu]r½} [íomvorsm;luon/ trepippavma0: vrs;won jrermEiitwi; pwiaexip0uyi]avma0:} [aomtrnu o;pac:a0:cjci; jzpon/ avma0:vrs;wu tjcm;vrs;rsm;u rrwbmomjzi trs;rs;ac:luon/ vmcsw(v&) rs;E,pu]avma0:} [ívn;aumi;? Zi0g; (tZ;)wu]Ze0g} [ívn;aumi;? w½w vrs;wu]veq} [ívn;aumi;? *seazmrs;E,p wu]r½} [ívn;aumi; ac:a0:lu on/ avma0:[aom vu&trnu avma0:vrs;rsm;on avmiAsp(arc)jrp0r; txu yi;a'owi ysUEaexicse (at'-3 &mp)celuyi pwio;pclu[e&alumi; oawow ,qluon/[2]

avma0:rs;E,p ao;&i;won ucsiwi;&i;om; (6) rs;wiyg0iaomvrs; wprs;jzpon/ avma0:[aomtrnwi]avm}on txutnm ajrmut&y[t"ym,& on/ xalumi]avma0:} [onrm txutnm ajrmut&yr vtyu;[vn;aumi;? txuyi;om;rsm;[vn;aumi; t"ym,&ygon/ xjyiavma0:rs;E,prsm;on w½w Eii ,epusejrpzsm;r qi;ouvmly; jrermEiitwi;o ajymi;a&Ua&mu&p0 pwiaexi &marcjrp 0r;a'orsm;on awmiwe;rsm;lum;wijzpjci;? tv,csi0r;ae&mjzpjci; walumi avma0:[onrm jrp0r;vrs;[vn; ac:qualumi;qluon/[3]

avma0:rs;E,pwon jrermEiiajrmuyi;& jrpu;em;? 0i;arm? csaA? aqmavm? wEi;? umri;? Ae;arm? r;aumi;? r;ni;? a&*? r;armu? ti*se;paoma'owwi aexiluon/

2?1/ avma0:bmompum;Ei pmay

avma0:rs;E,pwon ucsiwi;&i;om; 6 rs;wi wprs;tygt0ijzpygon/ ucsiwi;&i;om;w\ bmompum;av;rs;teu avma0:pum;rm *seazmbmompum; ly;v{i 'w,vo;trsm;q; bmompum;jzpon/ jrermpum;Ei t"ym,w? toxuw aom pum;v;aygi;ajrmujrm;pm yg0ijci;alumi avma0:pum;Ei jrermpum;rmbmom pum;rs;½; wpcwn;r qi;ouayguym;vmalumi; xi&m;on/ avma0:pum;rm ucsi pum;wprs;jzpaomvn; pum;to;tEe;Eiwu 0guszUpn;y? 0yrmaqmiywrm *seazm pum;xu jrermpum;buolyíe;pyon/ avma0:pum;wi *seazmpum;uolyi ae&m a'oEi ajymqo;Ee;aom ow\tE,uvuí ujym;jcm;em;jci;alumi avma0:pum;?

[1] jrwa0w;? 1999? pm-8/
[2] avma0:rs;E,pw\ ½;&m"avx;wr;rsm;Ei ori;tus0;csy? 1983/
[3] jrwa0w;? 1999? pm-11/

tZ;pum;Ei v&pum;[í o;rS;ujym;jyeon/ avma0:pum;u avma0:pum; ajymo wi;u em;vnv,onreaomvn; a'oE&e,ajruvuí tcsKpum;u tcsi;csi; em;vnluouo em;rvnonvn;&on/[4]

avma0:pum; (6) rS;&on/ ¤i;wrm (1)/]'a*gavmibpum; or[w aZmi;bw pum;} jzply; ,i;pum;u csaz? 0i;arm? aqmavm a'owitrsm;q; ajymqluon/ (2)/]*&eaempum;}jzply; ,i;pum;u qry&mbre,wp0uwi ajymqluon/ (3)/]axmve pum;} jzply; ,i;pum;u aqmvea'oEi ywmtlum; a'owp0uwi ajymqluon/ (4)/]vmqpum;} jzply; ,i;pum;u &0rvrS;rsm;Ei a&maEmaexiaom avma0:w ajymqluon/ (5)/]bma&;pum;}Ei (6)/]vuepum;} wrm to;en;om;ly; ,ae acwwi ajymqor&oavmu wrjryom;ly;jzpon/]]jrpBu;em;c½iwi ajymqo;p aeaom avma0:pum;rm omreavma0:pum;r[wb tZ;pum;? v&pum;wEi rsm;pm waom aqmavma'oo;]'a*gavmibpum; or[w aZmi;bwpum;} jzpon/}}[5]

þo tE,uvuí? a'ouvuí pum;o;Ee;r ujym;jcm;em;vsu&&m tcsKaom a'orsm;ü avma0:½mwp½mEiwp½myi pum;to;tEe; rw½omru em;rvnEiatmi &avon/ arcjrptxuyi;& avma0:e,twi; vui;? 0g½w? aw;jrn? Aavmipaom aus;½mrsm;rm wp½mEiwp½m ajymqlu&mwi rrwaus;½mo;pum;rsm;tjyi trsm; oabm aygu em;vnEiaom]aZmi;bwpum;} u ajymqo;plu&on/[6]

3/ "avo;pum;

urmay:& rnonbmompum;wirq wusaom teut"ym,u Bulwicere;í r&Eiaom "avo;pum;rsm; rsm;pm&aeygon/ vyie;aqmiwm wprS;rS;& pum;v;w\ t"ym,on rvo;aeus t"ym,Eirwb vrupe,y,wi wipm;o;paom pum;rS; u "avo;pum;[ac:ygon/[7] wpen;tm;jzi "avo;pum;rsm;on rvteuEi rwb qe;jym;aom teuoabmuaqmion pum;v;rsm;yi jzpygon/[8] "avo;pum; rsm; ay:ayguvmyEi ywouly; armiciri ("EjzL)u

]](1) v? (2) w&pme? (3) to;taqmi? (4) ae&ma'o? (5) vyie; aqmiwm}}[9]

[ítalumi; 5&ytay:tajccly; ay:ayguvm&alumi; ziqxm;ygon/ "avo; pum; rsm;on vruptrS;rS;utajcjyí ay:ayguvmjci;yijzpon/ xo "avo;pum; tjzpo;pvuaomlumi ,i;a0g[m&w\ wipm;teurm tv,wuroEiawmay/ urmay:wi&aom bmompum;wi;wi "avo;pum; r&aom bmompum;[ír&Eiyg/

---

[4] wi;&i;om;pn;v;nnwa&;ygw? 2018? pm- 32/
[5] jrwa0w;? 1999? trmpm/
[6] wi;&i;om;pn;v;nnwa&;ygw? pm- 33? 34/
[7] http://en-wikipedia.org/wiki/Idioms
[8] http://dictionary .cambridge.org/ Idiom
[9] ciri? armi? ("EjzL)? 2016? pm-15/

bmompum;wi;yi "avo;pum;rsm; &aernjzpygon/ tb,alumiqaom bmom pum;&aom vrS;wi;yi u,yi,Oaus;r? "avx;pEi u,yi½;&m"avw &luon/ ,i;csursm;uyi "avo;pum;rsm;u jzpay:apaom talumi;&i;wpcsu jzpygon/[10] "avo;pum;wpcwi yg0iaomtpwtyi;to;o;\ t"ym,uoxm;umrjzi x"av o;pum;wpcv;\ t"ym,uroEiay/ xbmompum;u ajymqo;paeaom vrS;tae Eir½;zvm ajymqo;paeus jzpaomalumi tv,wuem;vnaumi; em;vnrnjzp on/ olaom x"avo;pum;u rukr;usiaom vrS;jcm;wpa,mu taeEir "avo; pum;\ t"ym,u rre;qEijci;[aom tcutcrS;Ei &iqi&wwayon/[11]

"avo;pum;rsm;teu vrS;wprS;\ aemuu,ü&aom "av½;&muxi[yae on "avo;a0g[m&rsm;on ,i;vrS;w\ bmompum;? "av½;&mEi ,Oaus;r tqi twe;u azmjyvsu&aeygon/ rsuarmuacwwi avma0:w\ tcsUaom ½;&m"av rsm;rmaysmuu,om;ly jzpaomalumi ,i;"av½;&mrsm;u talumi;jyUy; wipm;o;p cluaom "avo;pum;rsm;u tjcm;vrS;rsm;omru avma0:rS;E,pjzpaom aEmi;vw u,wi roluawmay/ xalumi jrerm"av jrermrwp&ytaejzi jrermEiiom; jzpaom avma0:rS;E,p\ "avo;pum;rsm;u avvmazmxwjci; jzpygon/

4/ ½;&m"avu xi[yaeaom avma0:"avo;pum;rsm;

avma0:rS;E,pwwi pm;0waea&;Esi vra&;uprsm;aqmi&u&mü vyie; aqmiwmtrS;rS;&on/ touar;rtwu vyui&aom vyie;rsm;? vra&; vyie;rsm;? u;u,,lunrqi&m vyie;rsm;ponjzi&luon/ þvyie;trS;rS;Eiqiaom pum; rsm;onvn; "avo;pum;rsm;tjzp bmompum;e,y,twi;o 0ia&mu aeluonu avvmo&Eiygon/ "avo;pum;rsm;Ei ywouí armiciri ("EjzL)u

(u) vu tpjyo;Ee;aom pum;rsm;/

(c) w&pmersm;u tpjyo;Ee;aom pum;rsm;/

(*) to;taqmirsm;u tpjyo;Ee;aom pum;rsm;/

(C) ae&ma'orsm;u tpjyo;Ee;aom pum;rsm;/

(i) vyie;aqmiwmrsm;u tpjyo;Ee;aom pum;rsm;/

[í cjcm;jyxm;ygon/[12] þziqcsuu aywjyUy;avma0:rS;E,pw\ ½;&m"av xi[y aeon "avo;pum;rsm;u oawoejy wijyom;rn jzpygon/

(u) vutpjyo;Ee;aompum;rsm;

[10] http://geoffmcdonald.com/branch - metaphor
[11] ciri? armi? ("EjzL)? 2016? pm-12/
[12] ciri? armi? ("EjzL)? 2016? pm-92/

vw\tjy(tr? taw;tBuEi ,lunrrsm;u tpjyMy;jzpay:vmaom "avo; pum;rsm;onvn;]]vu tpjy(o;Ee;aom pum;rsm;}} yijzpon/ ,i; "avo; pum;rsm;teu ,lunu;u,ru wipm;o;pajymqluaom "avo;pum;rsm;rm bmom pum;wi;üyi trsm;tjym; &aeygon/

ka: tao: / kà – taũ /

ka: tao: ma gai: zai" qheim"

]]um;weew u ryprm;&b;/}}

('vtjrirlunatmi om;rvy&b;/)

tqyg"avo;pum;on avma0:rS;E,pw ewyaZmon tcsewe;uo;con pum;jzpon/ a&;tcgu avma0:rS;E,pwon ewrsm;uci;ap&e or[w rrwu taEmi t,u rjy(&etwu yaZmyoluon/ avma0:rS;E,pw\"avwi ewyaZmon acwu ka: tao:(um;we) [ac:aom ewwprS;&on[qluon/ um;weewu yprm; rygu ab;'ua&muwwon/ awmiay:a'owi raemy? aysmy&iy ponw jy(vy usi;yontcgwi yawmusi;ycijy(&etwu lrMyi? e,yiwp0;0;xü yrelawmi;c&on/ cijy(csu&rom usi;yci&on/ cijy(csur&busi;yygu ta&;,c&rnjzpon/ xuoyi um;weewonvn; ta&;ygalumi;o&on/ ½;&mewrsm;aomvn;aumi;? rrwyaZmvon ewrsm;tm;vn;aumi; yizwy;yaZmyusi;yrnqygu um;weewu t&i0;q; yaZmyo&on/ um;weewu z,csexm;rnqygu jyprm;&ma&muon/ xoyprm;rygu uav;oi,rsm; emruse;jzpjci;? rq;qygu om;aumi&mír&b aysmuu,aejci;pon ab;'ursm;Ei Bulawv&alumi; a&;tcgu avma0:rS;E,pw ,luncluon/ xalumi]] ka: tao: ma gai: zai "qheim" um;weewu ryprm;&b;/}} [aom"av ay:aygucjci;jzpon/ ,i;"avuyi vq;vruwp0;0;u pwtaEmi t,ujzpatmijy(rygu ab;'ua&muwwalumi; wipm;o;pluon/ xjyitBu;tu wpa,muu tjrirlunatmivyron tcgrS;wivn;]]um;weewu ryprm;&b;}} [ajymq oway;lu&mr avma0:E,rS;pw\"avo;pum; jzpvmcon/ ,i;"avo; pum;on tcseumvlumjricly(jzpaom "avwpcutalumi;jyMy; wipm;o;pjci;alumi vn;aumi;? ,i;"avon aysmuu,cly jzpaomalumivn;aumi; awmiay:a'o wpcsMwi ,c xwiajymqaeluao;aomvn; jrpBu;em;a'oEi tjcm;ajrjyea'owwi aysmuu, om;ly jzpalumi; avvmo&&ygon/

(c) w&pmersm;u tpjy(o;Ee;aompum;rsm;

]]w&pmersm;r&ygu vom;won tou&i&ywnEirn r[w}} [aom tqEi tn vwonaepOEitr\w&pmetrS;rS;Ei quo,ae&on/ xalumiyi w&pmersm; u tpjyMy; o;Ee;luaom "avo;pum;rsm; jzpay:vm&on/

Baseim / pə -shṹ /

Baseim A. ngaid' lo"

]]taumitretrm;av;aw}}

(armvicsur&awmb;/ raumi;awmb; aoawmr,/)

avma0:rS;E,pwon rrwyiqiaom 0,smOcrsm;Ei aetryw0e;usiwi [i;o; [i;½ursm;? opo;0vrsm;u puyS;um touar;0r;ausmi;jyuon/ puyS;aom o;E rsm;rmopawm? rure;? pysp? uuarmu? orirsuv;? oy&m? varm? o&u? yE? emew? vuzu? aumz? iuaysm? a&muye;o; ponwjzpuon/ txuyg o;Ersm;teu pysp? rure;? emew ponwu tcs0azmuly; 0itjzpjy(vyuon/ x0ixwi]]Baseim}} [ac:aomjz(waumiEi cyqiqiwon taumiretaumirm; uav;rsm; usa&muaeygu o;r&b pe(yp&ontx wez;rom;on/ xtwt&ucsu&mwi vn;aumi;? avmpm jy(vy&mwivn;aumi;? yywjy(yvy&mwi vn;aumi; ,i;taumire taumirm; uav;rsm; a&maEmaeygu pe(yp&on/ xot&ucsujci;? yywjy(vyjci;? 0icsujci; paom"avrsm;wi o;pae(uaompum;u vrupe,y,wi]]aotqqjzpaeaomou vn;aumi;? o;r&aomto;taqmiypn;wuvn;aumi;? vsu;rbrsm; q;rajym qí r&aomouvn;aumi;}}}]pe(yp&awmrnt&m} (Baseim) tjzpavma0:rS;E,pw wipm; o;p(u&mr rvt"ym,u,aysmuly; "avo;pum;jzpvmcygon/

(*) to;taqmirsm;u tpjy(o;Ee;aompum;rsm;

vwon pm;0waea&;twu ae(p0Eitr(vy&m;½e;ueae&on/ tpm;taomu? 0wpm;qi,ir? aexiajymqrwEi ouqiaeaom to;taqmirsm;? ypn;rsm; ,i; wEiywouaom tajctaersm;u ta(umi;jy(y; "avo;pum;rsm; jzpay: vm&on/

yho" zo"kag'ru / yó zō kaʔ rō /
ce: yaug' nharg' lam wa a.na" she. yho" zo"kag'ru (pheim:/ phung") qhu" ra"

]]ouawm qee(ra&m a&mxm;w o(xri;xyu ajzjyvuly/}}

(ouawm o&(raumi;w twi;pwu xwjyvuly/)

csazuolaom awmiay:a'orsm;wi trvuon tcgwijzpap? awmi,m vyie;o om;aomtcgwijzpap? ig;&mzm;&m om;aomtcgwijzpap xri;uzujzixyí ,om;av&ygon/ ,i;xri;xyrm qeucsuxm;aom xri;xyjzpygon/ olaom vn; qepyg; viviray:ao;rumvwi qeuvavmupm rpm;o;Eiorsm;on qeEi tw ra&mpyg;u a&mly;pm;u&on/ vyie;cio om;aomtcgwivn; qeucsuxm; aom tjzLa&mixri;Ei ra&mpyg;ucsuxm;aom teua&mixri;wu a&mly;xyxm; on xri;xytm;,om;av&uon/ tcs(uten;i,ap;aom tjzLa&mixri;u vn;aumi;? teua&mira&mxri;u vn;aumi; xri;qyuav;rsm;jy(vyly; zujzi xycg xri;xytjzp ,aqmiom;av&on/ xoqeEira&mpyg;a&mly; xyxm;aom xri;xyon tjyibuulunv(i omrexri;xyrsm;uo rnor(x;jcm;r r&aom

vn; xri;xyuajzy; zilunvuon tcgwirtjzLwpuu trn;wpuu jzpae onuawU&ayrn/ xoabmtwi;yi vtcsUon tay:,tjriwi x;jcm;rr&b trsm;en;w ½;om;oa,mixi&aomvn; vyie;wpcuy;aygi;ly; twvyaqmion tcgwi avmbpwtu;ly; v;0jzLpirr&aom twi;pwon xixi&m;&m;ay: vmwwyg on/ avma0:w\"avt& trvuontcgwijzpap? paygi;íaqmi½u&aom vyie; rsm;wijzpap tjcm;orsm;xua0pu yrívcsiwwlu orsm;&on/ xtcgrst;wi]]o uawm oU&Uxri;xyu jznjyvuwmy}} [wipm;o;pluon/ aemuyi;wi xpum; uwp0;Eiwp0; tjrirlunluon tcgwijzpap? tjcm;owp0;0;\ pwxm;uoabm rusonn tcgwijzpap "avo;pum;tjzp o;pvmluon/ yrí&i;vi;atmiwijy&v\i pwaumi;r&o wpa,muu tjyiyi;ulunv\i omrevrsm;Esi twwyijzpygon/ rnon x;jcm;rrst;ur\ awUEirnr[wyg/ olaomvn; xoEitwi;usus aygi;vu v\iro\ raumi;aom twi;pwrsm;rm wpcgwpcgwi bm;ceay:vmwwalumi;u awU&rn jzpygon/ xtcgwi]]ce: yaug' nharg' lam wa a.na" she. yho" zo"kag'ru (pheim:/ phung") qhu" ra" **(ouawm oU&U raumi;wtwi;pwu xwjyvuly)}}qly; "avo; pum;tjzp avma0:rst;E,pw o;plujci; jzpygon/**

pho'nau" Ug'kam: /phɔ́ Nɔ̀ ouʔ - kã/

A na" ne' poe mae ce: yaug" wa pho'nau" Ug'kam: ru ke' va" ra".

]]'aeUyrm'wpa,muuawm zu½uu',t;ay:rm aoaocsmcsm tyEicw,/}}

('aeUyrm 'wpa,muuawm *&wpu vyvuw,/)

a&;,ciu awmiay:a'orsm;wi',t;jzixri;csuon "av&con/ ',t;on tyw(tz;)rygay/ ',t;jzixri;csuontcg xri;tEUoi;ysUap&etwu iuaysm zuu z;tyay;luon/ xjyit;twi;& qersm;ten;i,yvmly; xri;eycge;tcsewi r;ztwi;r r;cten;i,,í iuaysmzuay:wijzely; wiay;&on/ xor;cwiay; ontcgwivn; tcsetq&&e tvevtyon/ ',t;u yvmwmonEitr\ iuaysm zu\ tem;om;rsm;onaysmvmly; ',t;\Ewcr;om;rsm;u z;tyxuyom;on/ xtcgxri;on taiUvvmly; tvepm;í aumi;aomxri;u&on[avma0:rst;E,p a&;v\u;rsm; c,usio;cluon/ olaomvn; xojy\vyonrm v,uaomtvy r[way/ tvevu0ivontwu ur;usionorsm;om vyEiaomtvyjzpon/

xolzu½ujzi tyr;ly;xri;aygi;on "avjzpvmcon/ ,aeacwwi awmiay:a'orsm;ü zu½ujzityr;ly; xri;aygi;on "avr&awmay/ zu½uuto; jyly;xri;csu&onrm tvecucvon/ vu0ivon/ xalumi',t;tpm;aygi;t; uom to;jy\vmluon/ aygi;t;jzi xri;aygi;ontcgwi oywtcí vn;aumi;? 0g;E;jzi ,uvyxm;aom pumav;rsm;u cívn;aumi; csuluon/ iuaysmzucly; aygi;aomxri;on tvear;ly;pm;&onrm tveaumi;alumi; avma0:rst;E,pw vuclluon/ olaomxri;u zu½ucly;aygi;ontcg tao;pw*½wpu vy&on twurvyEiluay/ xtw vra&;uprsm;wi appyaocsmpm atmuajcor; vyEion

ou]]A na" ne' poe mae ce: yaug" wa pho'nau" Ug'kam: ru ke' va" ra". **'aeUyrm 'wpa,mu uawm *&wpuvyvuw,}} [íwipm;o;pcu&mr avma0:"avo;pum; jzpvmon/ ,i; "avo;pum;on awmiay:a'owi vu&aexiluaom avma0:rS;E,prsm; twi;üom ten;i,o;paeao;alumi;o&y; 0i;arm? jrpBu;em;paom ajrjyeUae avma0:vrS;w o;pjci;r&awmalumi; o&on/ xalumi ½;&m"avEitw wjzn;jzn; wrjrUyaeaom "avo;pum;jzpalumi; awU&on/**

pho' majaid' /phɔ́ mə tçaɪʔ/

Yao re wa pe" za tar" tar" Qid' Sheim: pho' majaid'. A. ngaid nae".

]]oluawm zu½uay: a&avmi;vuovy/}}

(oluawm bmajymajym remwwwo jzpvrr,/)

]]ou [butr&U uptm;v;(a0,sm0ptm;v;) wm0eaw ,&awmr,}}

avma0:w\xr;jrm;vuxyr"avwi re;uav;&ibuu rrwor;u a,musm; av;&ix tyEU&on"av&on/ xotyEUvuontwu or;re;uav;on rrw Eiv;0rouqiawmy a,musm;av;&ibur tppt&m&mtm;v; wm0e,&on/ rsuarmuacwwi a,musm;av;buo re;uav;&irsm;u rrwor;u tyontcgwi rrw\or;on tvevrmygon/ oeoip&m&onwuvn; oiay;ly;ygly/ xri; [i;vn;csuwwygon/ trtvyrsm;vn; ulr;usiygon/ tppt&m&m vrmovn; jzpon/ ,izawmiroe;b;yg xalumitjypui;piaom rrw\or;u ow;om;bu o tyalumi;ajymluon/ a&;,ciur xorajymqluyg/ rrwor;tm;Ercsí]]rrw or;on trtvyvn; aumi;aumi;rvyEiao;alumi;? trwiuav;uo xm;on twu vra&;vn;oyly; em;rvnao;alumi;? rrwor;on tppt&m&m jynpr r&ao;alumi;? vrmyg;eyrvn;r&ao;alumi;? av;pm;rtyi;wivn; tm;en;ae vrrnjzpalumi;ajymon/ xalumitppt&m&m a,musm;av;&i buuyityygon/ oeoi,luyg/ jyiqiay;luyg/ tyygonqly; ajymav&on/ xotyvulyq uwn;u re;uav;on rrtr\tarupEi rqiawmay/ a,musm;av;&i\tro!u; om; vy&awmon/ xolaom tajctaersS;wi]]pho' majaid' **zu½uay: a&avmi;vu ovy}} qly;wipm;ajym qluw,/ wpen;q&v\i zu½uay:wi a&rwiouo owor;avmi; jzpoonvn; ¤i;aecaomtrEi v;0rouqiawmalumi; qvaom oabm jzpygon/ aemuyi;wi** Yao re wa pe" za tar" tar" Qid' Sheim: pho' majaid'. A. ngaid nae". **]]oluawm bmajymajym remwwono jzpvrr,}} [í"avo;pum;tjzp avma0:rS;E,p w o;pcluon/**

ug' tao" /auʔ ʊ`ŭ/

ug' tao" ru zab' pag' nae khyo: da kaid'.

]]u½wacuraqmeU/}}

(u,'uu,r&meU/)

ug' tao" **qonrm awmiay:a'orsm;wi ayguavaygux&on E,yiwprs;jzp on/ E,yi\yoPmerm tjcm;E,rsm;Eirwb cyjym;jym;oPme jzpontwu E,u acly; t;atmuwicí u½wactjzpto;jyluon/ o;ontcgwivn; t;t½, tpm;ay:vuly; t;t½,u;ygu u;ontav\mu t½,i,ygu i,ontav\mu u½wacu t;taetxm;Eiuunap&e t½,tpm;tu;tao; trs;rs;jy\vyluon/ u½wac\yoPmeu jriomatmiOyrmjy&v\i um;wm,mEi cyqiqiwaomvn; E,yijzpontwu um;wm,muol v;0e;raebaZmi;xaeon/ ,i;u½wacu abmiEpzuv;nnr\r\ ei;rnqygu rnor\rjzpaomvn; abmiwpzuwn; wpzu ou ei;vurnqygu wpzuuaxmily; ei;ormatmuo jywusEion/ xalumi abmiEpzuu r\r\wwei;&on/ xtwvrupe,y,wi vtcsi;csi;aygi;oi; quq ontcg obuu,bu r\r\wwlun&rnjzpon/ ae&mwumwi rruto m ,ly; rrtwuylunygu wpcsecsewi wejyetus;oua&muEialumi; owxm; &ayrn/ ulujzpapEm;ujzpap wwwpacsmi;jziypayguygu xwwon wpcgwp& wirrxojyevmwwalumi; ajymqav&luon/ xuolaomoabmu yrmjy\í avma0: vrs;won "avo;pum;tjzp ajymqluon/ vyie;wpccwitjcm;wpa,mua,mu uremvíjzpap? wpccacsmucsvíjzpap 'uay;&evybuontcg vybuc&onou rnor\rjzpb vybuou,wi jyely;c&wwalumi;u]]**ug' tao" ru zab' pag' nae khyo: da kaid'. **u,'uu,r&me/}} [íwm;jrp oway;jci;oabmjzi "avo;pum;tjzp wipm; o;pvmluon/**

xo: vin. / zō waĭ /

ngo mho. yao: pho" wa xo: vin ye" byaug' va"

]]ulerwtazu qm;xr; om;vuly/ ulerwtazu qm;v, om;vuly/}}

(ulerw&u tazu q;om;ygly/)

avma0:rs;E, a&;vbu;rsm;\ ajympum;&cyt& avma0:won a&;tcgu w½w vrs;rsm;Ei ppyaygi;tburburwucluon/ þolwucluaom ppyrsm;teu qm;usi; rsm;u talumi;jyly; jzpaomppyrsm;on trsm;q;jzpon/ ,ciuqm;usi;rsm;&aom w½wjyna'orm ,ctcgwp½wjyn vcle;a'ojzpygon/ ,i;a'owi rsuarmu acwüyi qm;usi;rsm;&aeygon/ qm;usi;rsm;on a&iersm;r&aom qm;ajrrsm;uol csup&mrvb tcsytcsyjzi txyxyjzpaeon/ ,i;qm;tcsyrsm;u cm,vu jyely; jynvmvujzi ,írueEiatmi qm;rsm;&luon/ xolwez;&aom qm;usi;rsm;u rnorq yiqivlu&mr qm;usi;rsm;Eiywouly; ppyrsm;jzpluon/ ppywi tou ay;qy&onorsm;vn; tajrmutjrm;&con/ avma0:rs;E,won qm;&&&etwu qm;usi;rsm;qol tburburom;a&muly; ppwucluon/ xoppwu&i;yi touay; c&orsm;vn;rsm;pm&luon/ trwptrwi traxmi0;p;jzpaom a,musm;vyoon qm;,&e ppwuxu&m wuywiusq;cygu rrae&yol jyevmEiawmrn r[way/ xtcg trwiuse&poZe;crsm rq;rb0ola&mu&awmon/ xolaom tajctaers;wi

torwaqwp0;0;u trolvmí]]eiwtaza&mrawGygvm;/ b,om;v}} [í roromtucwonoabmjzi uav;i,rsm;u ar;wwlu&m uav;i,wlu jyeajzaompum;rm ngo mho. yao: pho" wa xo: vin ye" byaug' va" **ulerw tazu qm;xr;om;vuly/}} [íjzpygon/ aemuyi;wir a,musm;jzpjzp? re;rjzpjzp talumi;trsK;rsK;alumi aoq;om;tcg]]qm;xr;om;on}} [aom pum;u "avo;pum;tjzp avma0:rsK;E,pwo;pclualumi; avvmo&&ygon/ olaomvn; rsuarmuacwwi avma0:rsK;E,pwtwi;ü,i;"avo;pum;on o;por&oavmu wrjrlyaeygon/**

(C) ae&ma'orsm;u tpjyl o;Ee;aompum;rsm;

avma0:rsK;E,pwon w½wEiw½wEii ,epusejrpzsm;r jrermEiitwi;o ajymi;a&Ua&mu&vmp0 pwiaexi&m arcjrp0r;a'orsm;on awmiwe;rsm;lum;wi jzpon/ xolavma0:rsK;E,pwaexi&m ae&ma'o\tajctaeEi qupyly; "avo;pum;rsm; o;Ee;ajymqluonu awU&on/

bam re shi" phyo' pye' /- pã ré çì phō phj ì /

Ai: bam re shi" phyo' pye' ge.

]]'awmiulzlvu/}} (awmiulzlvu)

(tBu;tuu &i;ypvu/ z,&m;ypvu/)

avma0:rsK;E,pw\ ori;alumi;wi wpcseu ajr,myiqiru talumi;jylly; tycsyyici &&aom]Zwtycsya&;pep}} ay:aygucon/[13]]Zw} qonrm tBu;tuu ac:aom pum;jzpon/ r½;z&m tp0tquu]Zw} rsK;jzpí om;p0ajr;qu]Zw}tjzp quvucpm;ci &orsm;vn;&on/ &r;vrsK;w\to;tEe;t&q&vli]apmbm;} [vn;aumi;? tE,vrsK;rsm;\to;tEe;t&q&vli Zmwjrion trsK;[vn;aumi; ac:qEiygon/xowon e,ajra'o tyipm;&luorsm;jzpon/ xjyi ½m 20 txu tycsy&aom re;ZwEi½mwp½muom tycsy&aom]a0:Zw} [ívn;&on/ Zwtycsya&;on wpe,Eiwpe, ten;i,ujym;on/ Zwrsm;on rryiqiaomtycsyci& e,ajrrsm;wi tcitmPmt&q;jzply; tcix;ctyaZmc vwe;pm;rsm; jzpon/ t*vytp;&vuxuwi awmity? awmiwe;0eaxmu [on &mx;rsm;Eitycsyci ay;cluon/ xUaemue,yi? awmiyirsm;tjzp loZmtmPm&aom vrsm;? a&;,ciuqvli rrvrsK;Eirrw e,yi? awmiyirsm;tjzp wiajrmuluon/ xowlu vn; ewu;u,onacwu ewri;Bu;rsm;uay;on wec;&itjzp tm;u;luon/ wpe,Eiwpe, ppwuontcg e,yitBu;tu]Zw} w\trnuc,luon/ xppyrm tBu;tuygonjzpap? rygonjzpap tBu;tu\trnur ygae&rnomjzpon/ t*vyacwol a&muontcgwivn; ,i;ajryi&ipepon aumi;re;oon

[2?] **jrwa0w;? 1999? pm-39/**

twu]Zw} tBu;tursm;u aqpOrS;qutvu qucwiajrmujci;u twnjyay;c on/ olaom t*vywlon wpcgw&wi rrwcetyvaomojzpygu rS;E,rwaom ojzpapumr cetywwlujyeon/ xjyóemum; wpe,Eiwpe, ppwuontcg ppy½;cv\i rS;E,prwon tBu;tuon tpr;r&? be;wec;r&[,qvmluon/ xtcgrS;wi a'ocwlon rrw\ tBu;tuu vyBu&etwu Bupnwwluon/ xjyi]Zw} qontBu;tuu wpzu&eotzlu vyBu&e Bupnon tcgrS;vn;& on/ xolaomtajctaerS;wi tBu;tuu vyBuonuprm owi; aygulum;í r&ontwu awmi,mpuyS;a&; vyie;vyontcgwijzpap? vr;azmu ontcgwi jzpap? awmawmirsm;u &i;vi;ypon ae&mwijzpapo;on]]bam re shi" phyo' pye' 'awmiulz\vu}} [aompum;u "avo;pum;tjzp a&;tcgu avma0:rS;E,pwl o;pluon/ xpum;utyirto;rsm; c;a>conae&mwivn; o;wwluon/ ajryi&i pepon awmvea&;acwol a&muontcgwi aysmuu,om;con/ xalumi½;&m "av? e,ajr? ,Oaus;rEitw tcslaomrS;E,pwl aysmuu,c&on/ xtw,i; "av½;&m ,Oaus;rx;wr;tpOtvmwr qi;ouvmaom "avo;pum;rsm; onvn; aysmuu,c&jci;jzpon/ rsuarmuacwwi txuyg"avo;pum;u avma0:rS;E,p vi,rsm;roawm? to;rjylluawmay/

(i) vyie;aqmiwmrsm;u tpjy\ o;Ee;aompum;rsm;

avma0:rS;E,pwl\ bmompum;wi vrupe,y,wi pmay? *w? awmi,m vyie;rsm;? awmvuvyie;rsm;? vurvyie;rsm; pon vyie;aqmiwmrsm;u tpjyly; ajymqo;pluaom "avo;pum;rsm;onvn; rsm;pm&aeygon/

kyid' ru ce' ca" / tçí jū thçıʔ thçà /

mau" zo" da lam aung doe. nae" qhid' mae" kyid' ru ce' ca" nae"

]]tvywpcu atmijriz&m u'to;u npacS&vrr,/}}

(tvywpcu atmijriz&m tBuwte,Bul;pm;&r,/)

awmiay:a'orm opaq;&&ztwu]]ce' u'}} to;u Bure\&uvyxm;on tuupy jci;awmi;xwi xnly; npajc&on/ wi;&i;om;0wprsm;u 0won tcgwi ajctrtxuü pwon teua&miui;? cg;rmywon Burui;wu aq;trn; Eita&miq;luon/ xaq;u u'to;r&on/ om"ujy&v\i

]]trS;or;rsm;on trS;om;rsm;xuyí cg;pn;Ei cg;ywrsm;u to;jylu on/ csnjzi jy\vyxm;aom]acive;? yga&mi? c&exe;} ac: cg;ywrsm;]ac:aem} ac: opap;teuq;xm;aom Burcg;ywEi tea&miq;xm;aom]ac:e,} ac:Burcg;ywrsm;? oEmyw;tjyma&mi oxm;aom]*arm} ac:

cg;ywrsm;Ei tptem;wi a<uaprsm;oxm;aom]ac:abm} ac: cg;ywrsm; jzpfuon/}}[14]

[íawG&on/ txuyg cg;pn;cg;ywrsm;teu]]ac:aem (kho;No) **ac:aom Burui;wi q;xm;on aq;teua&mirm u'to;r &&jci;jzpon/}}**[15] **aq;teu a&mi &&&etwu u'to;u tuupy&uvyxm;aom Burjci;axmi;wixny; cucucc npacs&on/ xojy<vy&aom "avutpjyfy;]]tvywpcu atmijriz&m tBuwte, Bu<;pm;&r,}} qon taumi; ajymqontcgrm**]]mau" zo" da lam aung doe. nae" qhid' mae" kyid' ru ce' ca" nae" **tvywpcu atmijriz&m to;unpacs&vrr,}} qy; "avo;pum;tjzp awmiay:a'owi aexifuaom avma0:rS;E,pw ajymqo;pfuon/**

<c<io;oycsu

avma0:wi;&i;om;w\ aep0ajymqo;paeaom bmompum;wi a0g[m&tcsGü "avo;pum;rsm; yg0iaeaumi;awG&on/ oaomvn; ,i;pum;rsm;u "avo;pum; rsm;[oo tirween;von/ xo jzp&jci;rm

1/ wipm;o;pxm;aom "avon aysmuu,om;jci;

2/ "avo;pum;w\ oabmobm0t&rv&i;jrprm wrjr<yaejci;

3/ qvon teut"ym,u tv,wuroEiaoma<umi toen;jci;

pon tcsursm;tay:wi rwnaea<umi; o;oyron/

avma0:rS;E,pw\ "avo;pum;rsm;u oawoe jyfun&mwi]]vu tpjy< o;Ee;aom pum;}} jzpon ka: tao: ma gai: zai" qheim" **]]um;weewu ryprm;&b;/}} [aompum;?**]]**w&pmeu tpjy< o;Ee;aompum;}} jzpon** Baseim A. ngaid' lo" **]]taumi tretrm;av;aw}} [aompum;?**]]**to;taqmirsm;u tpjy<o;Ee;aom pum;jzpon** ce: yaug' nharg' lam wa a.na" she. yho" zo"kag'ru (pheim:/ phung") qhu" ra"]]**ouawm qeefra&m a&mxm;w oGxri;xyu ajzjyvufy/}} [aompum;?** A na" ne' poe mae ce: yaug" wa pho'nau" Ug'kam: ru ke' va" ra".]]**'aefyrm 'wpa,muuawm zu½uu',t;ay:rm aoaocsmcsmtyEicw,/}} [aompum;?** Yao re wa pe" za tar" tar" Qid' Sheim: pho' majaid'. A. ngaid nae".]]**ouawm zu½uay: a&avmi;vuovy/}} [aompum;?** ug' tao" ru zab' pag' nae khyo: da kaid'.]]**u½wacuraqmeG/}} [aompum;?** ngo mho. yao: pho" wa xo: vin ye" byaug' va"]]**uerwtazu qm;xr;om;vufy/ uerwtazu qm;v,om;vufy/}} [aompum;?**]]**ae&ma'orsm;u tpjy<o;Ee;aompum;rsm;}}** Ai: bam re shi" phyo' pye' ge.]]**'awmiu fz<vu/}} [aompum;?** **vyie; aqmiwmrsm;u tpjy< o;Ee;&mr**

[14] မြတ်ဝေတိုး၊ ၁၉၉၉၊ စာ–၁၀၂။

[15] လော်ဝေါ်မျိုးနွယ်စုတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် သမိုင်းအကျဉ်းချုပ်၊ ၁၉၈၃၊ စာ–၆၈။

jzpay:vmaom mau" zo" da lam aung doe. nae" qhid' mae" kyid' ru ce' ca" nae"]]tvywpcu atmijriz&m u'to;u npacs &vrr,l}} [aom pum;wrm ½;&m"avu tajccly; ajymqo;pluaom avma0:w\ "avo;pum; rsm;yi jzpygonl

þpmwr;wi avvmwijyxm;aom "avo;pum;rsm;rm a&;tcgu avma0:rsK;E,pw o;pcluly; rsuarmuacwwi ½;&m"avEitw wrjrly aysmuu, aelyjzpaom "avo;pum;rsm;jzpygonl ,i;"avo;pum;rsm;u jrpBu;em;rlUEi te;w0u& a'orsm; wi rqxm;Ei csazuolaom awmiay:a'oü aexiorsm;yi oo&m;von/ "avo; pum;w\ ½;&m"avu azmxwavvm&mü jrpBu;em;c½i 0i;armrl& avma0:pmayEi ,Oaus;raumrw? wm0e&vBu;rsm;xr ar;jre;&&aom tcsutvu taxmutxm; rsm;uomto;jyí ½;&m"avu xi[yaeaom avma0:bmompum;& "avo;pum;rsm;u oawoejy\ rwwr;wicjci;jzpygonl

e*;

,Oaus;r? "av½;&mEi bmompum;on vrsK;wprsK;\ touao;alumyi jzpygonl acwEitn pmay? ,Oaus;r? "av½;&mwonvn; ajymi;vaeygonl xol ajymi;vaejci;uyi bmompum;? pmayEi ½;&m"avwu wrjrly aysmuu, om;apygonl bmompum;aysmuv\i ,Oaus;r? "av½;&mwEitw vrsK;ygaysmuu, om;Eiygonl xalumi jrermwi;&i;om;rsm;teu ucsiwi;&i;om;wprsK;jzpaom avma0:rsK;E,pw\ ½;&m"avEi bmompum;ucswquly; vuvr;ror\ oawoejy\ xe;or;cjci; jzpygonl

usr;u;pm&i;

jrermbmom

- ciri? *armi*? ("EjzL)l(2016)l */rerm"avo;pum;rsm;*? &eue? &mjynpmayl
- wi;&i;om;pn;v;nnwa&;ygwl (2018)l *wi;&i;om;,Oaus;r &;&m"avx;prsm;(ucsi)*? *'w,tlurl* &eue? pwu;csKsyEywul
- jrwa0w; (ynma&;wuov)l (1999)l */rermjynajrmuzm;u avma0:ao;csi;rsm;*? &eue? pponawmpmayl
- avma0:pmayEi ,Oaus;raumrwl (1983)l *avma0:rsK;E,pwl ½;&m"avx;wr;rsm;Ei ori; tus0;csKy*? 0i;armrl? avma0:pmayEi ,Oaus;r aumrwl

tiwmeu taxmutxm;

Dictionary. (2019).***Idiom.*** May June 12 th,2019, from http://dictionary .cambridge.org/ Idiom

Idiom.(2019). ***branch - metaphor.***July 14th,2019, From http://geoffmcdonald.com/branch - metaphor

Wikipedia. (2019).***idioms.*** May 23th, 2019, from http://en-wikipedia.org/wiki/Idioms

aemuquw(u)

qu v u azmjy&e u e&aeao;ao m av ma0:"av o; pu m;r m;

- Ai: yaug' re ngo "laug' lhang ru: yao: gyag' " pye' nug'.
  Yao jhao" pashau" ye la'zhab' gyai tang: ra"
- shi cae" jid' da ce' joe" li" va"
- Nao Ta" ru we, ngo: Ta" ru vo' Ae ru: shai" byaug' va" Mug' we' myid' ru- a ngaid: lo"
- lha" wa lhe" yao: jha o" sin: bo: laug' lhe"
- ga tau pe" ma ngaid' va" re thoe: yaug' xag' ke ru mhao"
- nga" nung: kyaung" wa (g bab' bye') a. naid'
- nung: phung: yao (pye: ru kyo') lo: re pe" ba: qo" kham
- mau" zo" da lam aung doe. nae" qhid' mae" (kyid' ru ce') ca" nae"
- ce: caid' be' (da au: pyag') na: ra"
- sang yhao taui" na i"
- (ka: tao:) ma gai: zai" qheim"
- ngo: re (baung:) to: ma ca"
- Ma thao" moe no: dam.
  Ni" mau" wa ma thao" moe no: dam a ngaid ra".
- Ma qug: thaung gug, mau".Pe" kaid' na.
  Ma qug: thaung gug, mau" myo" ra".
- Ve, dau: yo we, yo lhaung: bang:
  Ni" shid' yaug' ve, dau: yo we, yo lhaung ban:
- Vo, Zang: nga: kye xam:
  Vo, zang: nga: kye xam: da kaid' na.
- Cab'
  Ai" yaung gyai: ba cab' zo: ra"
- Yug: khyug'
  Nao ma ngaid: ru ta" ra" yug: qhug' khyug' nae" lhae"
- Pha lhae daung bung" daung pho cid'
  Jhaung shab' myi: byid; myi: xo' cid'
- Su: ying" gaung: mae thoe thaid' ma vae"
  Sag' qao" gae mae zaung lhoe: ma vae"
- Ke' zang qao: khyo" lai: yaug-ngaid: ra"

ae m u q uw(c)

rwwr;wi "mwy taxmu txm;rsm;

½r;pum;xmrsm;uojrirqi&m twa&'½axmiravvmcsu

EEoe;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on bmompum;qi&m totjrirsm;? taw;tac: pwu;pwoe;rsm;? vryw0e;usi tawUtsuKrsm;r &&vmaom totjrirsm;? wipm;rOypmrsm;u tajccí teut"ym,rsm;u u,0uxm;on ½r;pum;xmrsm;u ojrirqi&m twaA' ½axmir avvmazmxwxm;aom pmwr;jzpygon/ ,ctcg &r;pum;xmrsm; wrjrKy aysmuu,ve;yg; jzpaeontwu tcserxe;or;vaom &n½,csujzi avvmjci; jzpygon/ avvm&mwi aw;awmqijci pO;pm;rrsm;r&&vmonorrsm;u tajccí bmompum;rsm;\ teut"ym,u avvmazmxwaom ojrirqi&mtwaA' ynm &yuto;jyKí &r;pum;xmrsm;u tavvmctjzp owrwavvmxm;ygon/ þpmwr;wi pum;xm[on? ojrirqi&m twaA'? &r;pum;xmrsm;u trsK;tpm; cjcm;íavvmjci;pon tyi;rsm;cí avvmwijyxm;ygon/ þpmwr;yg avvmcsu rsm;on &r;wi;&i;om;wU\ taw;tac:jrirm;r? ÓP&nxujrur? A[ow Epyrwr aygi;py&&vmonojrirw aygi;pyí teut"ym,jyn0von pum;xm rsm;u zew;Eirpr;&nwu o&vmapEiy; tjcm;jynaxmipzm; wi;&i;om;rsm;\ pum;xmrsm;uavvm&mwivn; taxmutujyKEirn jzpygon/

aomcsua0g[m&rsm;- pum;xm? ortwaA'? bmompum;? Oypm? ,waA'?

e'ge;

jynaxmiporw jrermEiiawmtwi; rwi;aexivsu&on wi;&i;om;vrsK; rsm;wi u,yibmompum;? ,Oaus;r? "avx;prsm;&Kuygon/ vrsK;tvu bmom pum;? ,Oaus;r? "avx;pwU trsK;rsK;ujym;Kuaomvn; pum;xm0uaom"avon wi;&i;om; vrsK;ptrsm;pwi&aKumi; avvmawU&&ygon/ pum;xm[onrm pum;\ teu? pum;twi;ü wppwpcaom teuujrKyu,í ajymqaompum;rsK; jzpay&m pum;xmavvmre,y,wi teut"ym,on ta&;ygvayon/ xoUta&;ygvaom teut"ym,oabmu azmxw&mü vwU\ bmompum;qi&m ojrir? vr0e;usiwUr &&aomA[owrsm;? taw;tac: wUr&&aom ojrirpr;&nrsm;aygi;pyí teut"ym, u azmxw&on ynm&yjzpon ortwaA'u avvmre,y,tjzp a½;cs,to;jyK xm;ygon/ tavvmcpum;xmrsm;tjzp ½r;jyne,awmiyi;? vkivirKe,? vcsm;rKU e,rsm;wi trsm;q; ajymq Kuaom &r;pum;xmrsm;u a½;cs,xm;ygon/

1/ &n½,csu

,ctcg½r;pum;xmrsm; wrjrKyaysmuu,ve;yg; jzpaeontwu tcser xe;or;vaom &n½,csujzi avvmjci;jzpygon/

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? yivwuov**

1/1/ oawoear;ce;

½r;pum;xmrsm;u ojrirqi&m twaA'½axmir p;pr;avvm&mwi atmuyg ar;ce;rsm; ay:xuvmav&ygon/

1/ ojrirqi&mtwaA' qonrmtb,en;/

2/ ½r;pum;xmrsm;u tb,alumiojrirqi&mtwaA'en;jzi avvm&ygoen;/

tqygar;ce;rsm;teu]]ojrirqi&mtwaA'}} Eiywouon ziq owrwcsu rsm;u pmtypmwr;rsm;wivn;aumi;? tiwmeuay:wivn;aumi; ½mazavvmEirn jzpygon/ ziqcsursm;\ v&i;tcsyrm]]ojrir qi&mtwaA'}} qonrm aw;awm qijcipO;pm;rrsm;r &&vmonojrirrsm;u tajccí bmompum;\ teut"ym,u avvmazmxwaom ynm&yjzpon/ ½r;pum;xmrsm;wi bmompum;qi&m totjri rsm;? taw;tac:pwu; pwoe;rsm;? vryw0e;usir&&aom tawUtsursm;r &&vmaom totjrirsm;? wipm;rOypmrsm;u tajccíteut"ym,u,0uonoabmu avvm awU&&ygon/ xualumi aw;awmqijcipO;pm;rrsm;r &&vmontotjrirsm;u tajccí bmompum;\ teut"ym,u avvmazmxwaom ynm&yjzponojrirqi&m twaA'en;jzi avvm&jci;jzpygon/

1/2/ ar|mre;&v'

½r;wi;&i;om;wU\ pum;xmzew;r pr;&nwUuo&vmapEiiy;? tjcm; jynaxmipzm; wi;&i;om;rsm;\ pum;xmzew;rpr;&nrsm;u avvm&mwi taxmu tujyEirnjzpygon/

2/ pum;xm[on

pum;xm[aomaOg[m&\ teuujrermtb"mewi]]teut"ym,jryxm;aom OmPpr;pum;? ya[V}} (jrermpmtzU?2018?pm-91)[ívn;aumi;? lunO;u]]pum;xm qaomaOg[m&\ teuu]]pum;+tw = puwwUrwpqipum;xm}} [íjzpvm alumi;ajymygon/ t"ym,rmpum;\ teuuqvygon/}} (lunO;?2017?pm-20) [qxm;ygon/

]]tcsUynm&rsm;uvn;]]pum;+xye}} [ony'Epcu jrermtojzi aygi;í zwvi]]pum;xmye}} [&onjzp&? twaumutm;jzi pum;xm[wivmalumi; ajymygon/ ygVbmom]]xye}}y'on oi;Exm;&on (0g) jryExm;on[aom teuu&&ygon/]]xye}}u jrermwUu jrermtojzizwvi]]xmyem(0g) Xmye}} [}} zwluygon/ b&m;apwtwi;ü "mwawmu]]xmyem}}onqaom ajymaeuspum;rm]]xye}}y'yijzpygon/ xualumi pum;\t"ym,rm pum;twi;ü wppwpcaom

teuu jrlyu, íajymqaom pum;rsm;[qvygon/}} (jrermpmtzl?2017?pm-20) [qxm;ygon/

tcsKyn m&u;rsm;uvn;]]pum;xm}} [onrm pum;\txmuqvalumi;? jrermpum;wi oltxm[ajymavajymx&lu&m txmqaom y'\teurmtaetxm; oabmo½yuqvalumi;]]ulawmolt xmu aumi;pmoygon}} [ajymaom pum; wi txmrmy*lvtaetxm;? oabmo½yuqvalumi;? oljzpí]]pum;xm[onrm tluipum;&ywpc\ taetxm;? oabmo½yuluní tajzu azm&onpum;rsm; jzpalumi;jzi relquygon/}} (jrermpmtzl?2017?pm-20) [qxm;ygon/

xltjyi &r;wi;&i;om;rsm;u]]pum;xmqonrm ဥမိး (pum;)+တၢဓခန် (o,0u ajymqjci;) wu½urajymbo,0uar;aom ajympum;}} [ziqxm;ygon/

ayyqv Ei *&i;uvn;]]pum;xmqonrm jrlyxm;aom ya[Vwpcu &maz& aom tar;ypmwpcyijzpon/}} (Pepicello & Green, 1984,P-1) [ívn;aumi;? qweprp uvn;]]pum;xmqonrm tav;teuxm;í pO;pm;&aomar;ce;Ei tajzrsm;jzpon/}} (Sutton-Smith,1973,P-2) [íziqluygon/

txuygziqcsursm;t& pum;xm\ oabmobm0u aumucsucs&rnqvli t"ym,u,0u&etwu o,0uajymqcsursm;? wipm;ajymqcsursm;? tajzu qupy csicseí azmxw&rrsm;pon oabmobm0rsm; yg0iaeon[qEion/

3/ ojrirqi&m twaA' (Cognitive Semantics)

oawoeynm&irsm;on 'óeuaA'ynm (philosophical) ½axmiraeí avvm aom ojrirqi&moy (Cognitive Secience) [aomavvmre,y,topu 1970 celwi p;pr;&maz azmxwcluon/ oroyynmon pwutajccí "r"Xmeusonor (objectivist cognitive) uavvmjci;jzpon/ a*smvmaum u]]oroyon oauw (symbol) Ei avmutalumi; (world) u aygi;pyí t"ym,azmaom ynm[qygon/ xoroyynm avvmr e,y,rwpqi ojrirbmomaA' (Cognitive Linguistics)? ojrir rEóaA' (Cognitive Anthropology)ponynm&yrsm; quvuxe;um; vmcyg on/}} (Lakoff , 1987, P-2) [qxm;ygon/

a*smvmaum u]]ojrirqi&m bmomaA'on bmompum;rsm;\ zlpn;yEi vyie;wm0ersm;u qijcio (conceptualisation)jzi aygi;pyum avvmaomynm&y jzpon[qygon/ xynm&yrwpqi ojrirqi&m twaA'? ojrirqi&mo'g (Cognitive Grammer) ponwlay:ayguvmon/}} (Lakoff , 1987, P-154) [qxm;ygon/

ojrirqi&m twaA'Eiywouí a*smvmaumu]]ojrirqi&m twaA'on ojrirqi&m bmomaA'\ ynm&ycwpcjzpon/ ¤i;ynm&yon teut"ym,u avvm&mwi ½yveynm ('óeuaA'ynm&ywiyg0ily;? obm0jzpwnr? opmw&m;?

toynmEi vom;w\ tawUtBuwu aygi;pyavvmjci;)Ei bmompum;u aygi;pyavvmon ynm&y **(metaphysical)**jzpon/}} (Lakoff , 1987, P-154) [qygon/

rmwevmre; uvn;]]ojrirqi&mtwaA'ynm&yon 1980ceu ay:aygu cjci;jzpon/ ojrirqi&mtwaA'on pum;v;Ei 0guswpc\ t"ym,u qijcio Ei p;pr;avvmaomynm&yjzpon/}} (Maarten,2017,P-1) [í vn;aumi;? c&ppw,u]]ojrirqi&m twaA'on ojrirqi&m o'g\avvmr tpwtyi;wpcjzpy; ojrirqi&m twaA'onqijcio (aw;awmqijcipO;pm;onto)Ei xywusyg on/ a0g[m&wnaqmuyEi a0g[m&jzppOwon pwyi;qi&m tawUtBursm;r ay:aygu vmjci;jzpon/ a0g[m&wpc\ teut"ym,u avvmrwiqijcio e,y,rsm;jzpon tmumo(o) twi;twm**(space)**? tcse?umv**(time)**? t&ntao;? *P **(colour)** wUay:wi rwnaeon/}} (Crystal,2008,P-68) [ziq xm;ygon/

xUtjyi atm0Ei *g'iazm0 wuvn;]]ojrirqi&mtwaA'on ojrirqi&m bmomaA'ot&\ tpwtyi;wpcjzpon/ ,i;ot&t& ojrirqi&mjzppOrwpqi teut"ym,jzpay:vmly; bmompum;? teut"ym,Ei ojrirwU quE,r&yu avvmaomynm&yjzpon/}} (Allwood & Gardenfors,1999,P-3) [qxm;ygon/

[w[iu]]ojrirqi&mtwaA'ynm&yon ,0aus;rqi&mojrir? pwyi; qi&m tawUtBursm;? vra&;qi&morponwU aygi;pyí bmompum;\ teu t"ym,u avvmaomynm&yjzpon}} (Hashim,1999,P-VI) [ziqxm;ygon/

xUaumiojrirqi&mtwaA'qonrm]]aw;awmqijci pO;pm;rrsm;r&&vm on ojrirrsm;utajccí bmompum;\ teut"ym,u avvmazmxwaomynm &y}} [qEiygon/

4/ ½r;pum;xmrsm;u trS; tpm;cjcm;jci;

½r;pum;xmrsm;on ½r;wi;&i;om;w\ vryw0e;usi? toi;t0i;wi bmom pum; qi&men;vr;rsm;uto;jyí taw;tac:aumi;rsm; ½ioevmapjci;? OmP&n xujruapjci;? A[owrsm;<u,0apjci; tvUimtcsi;csi; tjyetvepum;xm0uu &mr jzpay:vmjci;jzpygon/ xUaumi½r;pum;xmrsm;wi bmompum;qi&m to tjrirsm;? taw;tac: pwu;pwoe;rsm;? vryw0e;usir&&aom tawUtBursm;r && vmaom totjrirsm; wipm;rOypmoabmrsm; yg0iaeonu avvmawU&&ygon/ xawU& avvmcsursm; tay:rwní ojrirqi&mtwaA'½axmir ½r;pum;xmrsm;u

(1) bmompum;ojrirqi&mpum;xmrsm;

(2) Oypmwipm;jci; ojrirqi&mpum;xmrsm;

(3) u,wiawUu ojrirqi&mpum;xmrsm;;

(4) ,waA' ojrirqi&mpum;xmrsm;

[í cjcm; avvmrn jzpygon/

4?1/ bmompum; ojrirqi&mpum;xmrsm;

ojrirqi&m twaA'½axmir ½r;pum;xmrsm;u avvm&mwi bmompum; qi&m u!r;usir? bmompum;qi&m A[ow totjri&rwUyg0iaeon pum;xmrsm;u bmompum; ojrirqi&m pum;xmrsm;[owrwavvmygon/

om"u tm;jzi –

ar; - ရှု့,ကမ်,ထွံး ဂူ,ဂူခန်းခွခန်း

vrtywuwi

ajz - ရှု့,ငင်းဂို

anmicsOz;

ponpum;xmwi owaLumi;ur(homonymy)**u to;jy(í pum;xm0uxm;onu awU&&ygon/**

jrermtb"mewi owaLumi;uu]]toxujci;waomvn; teuujym;aom pum;v;}} (jrermpmtzU? 2008? pm-377)[í vn;aumi;? a'guwmciat;u]]½yoi (pum;v;) csi;wí teut"ym,csi;uv!i ½yoiteuu (homonym) [ac:on/ jrermpmaywi to;wiaom owaLumi;u [aoma0g[m&Ei oabmcsi;won}}

(ciat;? a'guwm? 2004?pm-125)[qxm;ygon/

txuyg pum;xmwi uwiEi tz;wUon (ရှု့) [ítoxutm;jzi wnr &Luon/ xoUtowy; teuuonowaLumi;ur [on bmompum;qi&m oabmw&m;rsm;utajccí pum;xm0uxm;onu avvmawU&&ygon/ xoUpum;xm 0u&mwi ypmuar;o(pum;xm 0uo)Ei ypmuajzo(pum;xmajzo)wU Epa,muv; wi rrbmompum;\ oabmobm0Ei ywouon A[owrsm;o&&e vtyayon/ ar;ou bmompum;qi&m ojrir&aomvn;? ajzouxojrirrs;r&v!i xtajzu rnr!yi pO;pm;aomvn; tajzxuEirnr[way? xtcgrs;wi pum;xmar;o? Ajzq ono Epa,muLum;wi bmompum;qi&mojrir tumta0;uuvy (space) **&om; rnjzpontwu qvont"ym,&&atmi ajzqEirnr[way/ xyrom"ujy&rn qv!i**

ar; - ဂံ,ကမ်,ထွံးဂံ,မိန်းခခင်

Luurmwewuur[w

ajz – ဂံ,ဥမ်း

LuujzLaumi (y;aumiwprs;)

[onpum;xmwivn; owaumi;uen;u to;jyí pum;xm0uxm;onu avvm awU&&ygon/ ½r;bmompum;wi wewwon luuEi E,yii,Ei opui;i,wU tay: w,uyaexion tjzLa&miy;aumi(luujzLaumi)wUon (ô,)[aom toxu wUuon/ xpum;xmonvn; towí taumi;t&muon owaumi;ur [on bmompum;qi&m ojrirutajccí pum;xm0uxm;jci; jzpontwu bmompum; qi&mojrirr&otzU xpum;xmu ajzqEirn r[way/

xUtjyi ½r;pum;xmrsm;wi pum;vronen;u o;xm;on pum;xmrS;&on uvn; avvmawU&&ygon/jrermtb"mewi pum;vru]]um&eua&Uaemu ajymi;jye jyíajymaompum;}} (jrermpmtzU?2008?pm-?91)[í vn;aumi;? lun0;u pum;vrEi ywouí }}pum;vrqonrm pum;u um&etm;jzia½Uaemuvrvnívn;aumi;? tvsm;vuvrywívn;aumi; ajymqaompum;xmrS; jzpavon/}} (lun0;?2017?pm-23) [qxm;ygon/ xpum;xmrS;wi teut"ym,u jrlyEírxm;? Euí,&erv? oUtajzEio½aely; jzpygon/ om"ujy&rnqvli

½r; - သူဝတၳဳရွင်ဝူလ်ဖွင့်

jrerm - acsmuur;yg;rm[e;aewusm;ao

[aompum;xmrm pum;v;u um&etm;jzi a½Uaemuvrxm;aompum;xm jzpygon/ þpum;xmwi pum;v;upm;r (word play) **oabmu tajccízew;xm;aumi; awU&& ygon/ xonrmvn; bmompum;\ oabmobm0u ojriEion OmP tarltjri &r? bmompum;qi&m ojrir&romvli xpum;xmrS;u zew;Eirnjzpygon/ xyr om"ujy&vli**

½r; - ပေးတူဝ်မခင်းများ ကမ်,၄ခင်၊ ပေးတူဝ်မခင်းကမ်,များ ဝမ်.၄ခင်။

jrerm - vu,wivmawmrawUjriEi?vu,wirvmr

awUjri&/

(rsuprvlirjri&?rsuprrvlijri&)

[aom pum;xmonvn; pum;v;uum&etm;jzia½Uaemu vrxm;jci;en;u to;jy zew;xm;aom pum;xmjzpon/

xUaumi ½r;pum;xmrsm;wi owaumi;uen;Ei um&etm;jzi a½Uaemuvr xm;aomen;utajccí pum;xmrsm;uzew;xm;&m xpum;xmrsm;rwpqi ½r; wi;&i;om;wUwi bmompum;qi&m A[owtaw;tac:rsm; qijciwwrrsm;pon totjirsm;&aeonu avvmawU&ygon/

4?2/ Oypmwipm;jci;ojrirqi&mpum;xmrsm;

ojrirqi&m twaA'½axmir ½r;pum;xmrsm;u avvm&mwi wnrt& wipm; aom Oypmoabm(metaphor)**rsm;u tajccí teut"ym,u u,0uxm;aom pum; xmrsm;&alumi; avvmawU&&ygon/ xpum;xmrsm;u Oypmwipm;jci; ojrirqi&m pum;xmrsm;tjzp owrwavvmygon/ (Oypm wipm;r qi&m pum;xmrsm;u bmom pum;ojrirqi&m pum;xmrsm;avvmcsu[aom acgi;pOatmuwixnoi;í &aom vn; þpmwr;wi o;oeUacgi;pOcíom avvmwijyxm;ygon/)**

Oypmu jrermtb"mewi]]wipm;aompum;}} (jrermpmtzU?2008? pm-431) [í ziqxm;ygon/

a'guwmciat;u]]Oypmwipm;r[on wppwpctm; &nñe;aoma0g[m&u ¤i;Eie;e;pypy qupyr&aom tjcm;wppwpctwu a½Uajymi;o;pjci;yijzpon[qEiygon}} (ciat;? a'guwm? 2009? pm-68)[í vn;aumi;?]]pipp0ypmwipm;r oabmon vUavmue,y,wi tajccusaom oabmvn;jzpon/ tveto; 0iaom oabmvn;jzpon/ vonaeUp0Eitr\ Oypmwipm;aom oabmjzi jyKrae on/ ajymqaeon/ awUuaeon/ tm½xwitqi;op? toop? teUop? t&om op? txtawUoprsm; xi[yvmaomtcg vonrrrw0mPxwi xi[yaeaom xtm½oprsm;Ei wnontqi;a[mi;? toa[mi;? teUa[mi;? t&oma[mi;? tx tawUa[mi;rsm;u csucsi;jyeow&wwly;? xtm½a[mi;rsm;u tm½oprsm;Ei csucsi;Ei;,0vuwwon/}} (ciat;?a'guwm?2009?pm-68)[qxm;ygon/

xUalumi Oypmwipm;ron vwUEiaeUp0 xawUr&aely; to;0iwiu s,r &on[qEiygon/ qμ 0;ciat;u]]Oypmrsm;u Ickíavvmunaomtcg tajcc tm;jzi Oypmwipm;rEprsK;&alumi; awU&ygon/ 4i;wUrm

(1)wnrutajccaom Oypmwipm;rEi

(2) qupyru tajccaomOypmwipm;r (metonymy) wUjzpygon/}}

(ciat;?a'guwm?2004?pm-166)[ziqxm;ygon/

wnrq&mü yxrtalumi;t&mEi 'w,talumi;t&mwU yye;oPmecsi;wnr? vy&m;r trt&mcsi; wnr? tajctaecsi; wnr? *Pt&ntcsi; wnrwU&Eiygon/ ½r;pum;xmrsm;wi wnrutajccaom Oypmwipm;roabmu tajccí pum;xm 0uav&onu awU&&ygon/ om"ujy&v\i

ar; - ပီ;ခွင်.လိတ်;ပီတ်,ဂူခန်း ခင်;ပခန်,မူခန်း လွမ်.သင်။

vwpq,Epq,wiuywvnxi

ajz – ဟင်;မီ,ဝင်ိုဂ်, (မီ၌)

Iuuoejz[(0) (trm)

[aom pum;xmwi yxrtalumi;t&m]]vwpq,Epq,}} Ei 'w,talumi;t&m]]wiuywvnxiwi}} yoPmecsi;wnrt& wipm;aom Oypmoabmu avvm awU½&ygon/

þpum;xmwi ‖uuoejzL\ yye;oPmermtv,wi]]wi}} uoUt½;uav; wpacsmi;&aely;? xt½;acsmi;av;\ ywywvnwi ‖uuoet`rmav;rsm; &aeygon/ xt`rmav;rsm;on (10)`rmceU&ly;? 4i;wU\yoPmerm]]vrsm;0i;xiaeon yoPmers;}}Eiwaeygon/ xyoPmecsi;wnrEpcu tajccíay:xuvmon pum;xmrs; jzpay&m xpum;xmrs;u0uoon rryw0e;usiwi jriawUae&on t&m0w‖wpcc\ yoPmecsi;wnroabmu wipm;rqi&m pwu;pwoe;OmP&rom aw;rEirn jzply;? taw;tac: jrijrirm;rm;½rom xpum;xmrs; 0uEirnjzpon/ pum;xmu jyevnajzqouvn; xwnrt&wipm;on oabmuoEijci;r& wpen;ojriEir pr;&nr&v‖i ar;oEiajzotlum; pwtumta0;? uuvy (mental space) jcm;em;r &om;Eiygon/ xyrom"ujy&rnqv‖i

ar; -မေးခေါင်းကွင်းတွင်း ခေါင်းကွင်,တွင်, ဆုံင်းသိုင်းခွင်,သိပ်းဖိုခန်သေါင်းဖိုခန်။

uav;r 0upup yieq,xy0w

ajz – ခင်းဂေါ်,

ajymi;z;

[aom pum;xmwivn; yye;oPmecsi;wnrt& wipm;aomOypmoabmu to;jy‖í pum;xm 0uxm;onu avvmawU&&ygon/

xoabmu½i;jy&v‖i ajymi;z;\ yye;oPmerm tv,wi ajymi;z;aprsm; twe; vu&aely;? xtaprsm;\ tjyizuwiwpcruaom ajymi;z;crsm; txyxy z;tyxm; v‖u&aeygon/ xajymi;z;crsm;\ ta&mirmvn; yiea&miEi wnr&aeygon/ þwi ajymi;z;crsm;\ yoPmeon vwpa,mu tustxyxy0wqiyEi yoPmewnaer u]]q,xy0w}}[ívn;aumi; ajymi;z;Eiyiew‖\ ta&miwnonu *Pt&n tao;wnru wipm;onwnrt& wipm;roabmEi wipm;ípum;xm0ualumi; avvmawU&&ygon/ þpum;xmu avvm‖unv‖ivn; xpum;xm0uo\ pwu; pwoe;aumi;rer? wnroabmu tajcjy‖í wipm;wwr? OmP&n jrirm;rwU awU&&ygon/ xpum;xmrs;u reuepmajzqEi&etwuvn; ajzqoonvn; xojriEirrs;&&e vtyygon/ xyrom"u jy&rnqv‖i

ar; - ပေးမီးတျ ကမ်,ဂ္ခန်၊ ပေးကမ်,မီးတျ သျမ်,ဂ္ခန်။

rsup&awmrjriEi? rsupr&r awUjri&

ajz - မူဂ်,ပဝ်,ဖန်း/ မူဂ်,မီ.

0g;jzijy‖vyxm;aom r;rwajymi;

[aompum;xmwivn; wnrt& wipm;onOypmoabmu awU&Eiygon/ x pum;xmwi Og;twi;& tqptyi;uav;rsm;\ yye;oPmeon rsupyoPmeEi wnr&aeon/ xtqp tyi;uav;rsm; &aevQi tjcm;wpzuurjriEiy xtqptyi; uav;rsm;uz,xwvurom twm;tq;r& awmuavQmujriEirn jzpygon/ xUalumi þpum;xmonvn; yye;oPmewnrt& wipm;aomoabmu ojriEirom tar;tajzjyQvyEirn pum;xmjzpygon/ xUalumi Oypmwipm;jci; ojrirqi&m pum;xmrsm;wi ½r;wi;&i;om;wUon rryw0e;usiwi awUjriae&aom t&mrsm;u tajccí Oypmwipm;rrsm;jzi teut"ym,u u,0uxm;onpum;xmrsm; zew; Eionpr;&nu cs;usL;z,avvmawU& &ygon/

4?3/ u,wiawUuQojrirqi&mpum;xmrsm;

ojrirqi&m twaA'½axmir ½r;pum;xmrsm;u avvm&mwi u,yitawU tBuQrsm;r&&aom awUBuQrqi&m (experiential) **A[owrsm;ay:tajccí zew;xm;aom pum;xmrsm;u u,wiawUBuQojrirqi&m pum;xmrsm;tjzp owrwavvmygon/ xpum;xmrsm;on rrEiouqion ,0aus;r? vrtvmwUwi awUBuQ&aom tjzp tysu? u,awUrsujrirsm;r ayguzm;vmonu avvmawU&&ygon/ om"utm;jzi-**

ar; - ကုဂ်းလုဂ်းတၢခၣ်,တိခၣ်မိ ဝခၣ်းလီဇင်,လူင်းလၢင်း။

0u0ajcvr(rn;)eueu? &uaumi;a&mur truxu

ajz – ဒွင်ဥူခၣ်းယၢဝ်း

½r;t;pn

þpum;xmwi rrwU\,0aus;r? "avx;pqi&m tawUtBuQ? u,awUrsujri wUr awUBuQojrivm&aom u,wiawUBuQojrir oabmutajccí pum;xm 0uxm; jci;jzpaUumi;u awU&&ygon/ xoabmu&i;jy&vQi ½r;t;pnon ½r;wi;&i;om; wU\ ½r;½;&mw&,mrsm;xwi wpctygt0i jzpygon/ ½r;t;pnwi t;pnxyyi;? tv,yi;Ei atmuajcyi;[í&on/ ½r;t;pn\ atmuajcyi;u teua&miaq;jc, xm;onu]]0u0ajcv reueu}} [yci;jyvuon/ ½r;wU\"avx;prm ½r;t;pnu tcgBu; &uBu;aeUrsm;wiom w;av&ly;? tjcm;tcserm;wi trrmomxm;av&Uuon/ xUalumi]]&uaumi;a&mur truxu}} [qxm;ygon/ xpum;xmrs;on ½r;vrs; wU\ ,0aus;r? "avx;prsm;uo&rom tajzreuajzqEirnjzpon/ xUalumi pum;xm0uoEi ajzqo(2)a,mulum;wi ,0aus;r? "avx;pqi&m totjri&r? u,awUrsujri&r? u,yitawUtjri&rrsm; wnr&&e vtyayon/

xyrom"ujy&v\i

ar; - ဂိုခင်လုဂ်း၊ ဝံ့လဂ်း။

usi;ua½;pm;? wiucsexm;

ajz – မာဂ်,ရှူး

ig;0o;

[aompum;xmwi yg0iaom ig;0o;on ½r;jyne,wi trsm;q;awU&aom pm;p&m to;i,wprS;jzpygon/ to;yoPmerm t½,tpm;tm;jzi vuon;cceU&Ly;? tv,wi cucuuav;vjzpaeLy; tjyicwi t0ga&mi&on tapi,uav;rsm;pm pwe;ae ygon/ tjyic\ t0ga&mi taprsm; jzpwnaeyrm ig;0uav;rsm;Ei wnaeLy; tv,rm ajrusi;yoPmeuoU cucuav;jzpaeygon/ xto;rsm;onao;i,Ly; tyiui; Lum;rsm;wi o;Ly;? xtyiui;rsm;on]]wiuoU}} ajzmirwaeygon/ usi;Eiwaom to;upm;í&Ly;? wiEiwaomtui;u pm;ír&ay/ xUaLumiU]]usi;ua½;pm;? Liu csexm;}}[qvjci;jzpygon/ xpum;xmu0uoon rryw0e;usiwi jriawU&av &on tawUtBuKutajccí xpum;xmu 0uxm;jci;jzp&m ig;0o;Ei ig;0o;yiu rjriz;aomoon xpum;xmrS;u 0uEirnr[way/ ajzqouvn; ig;0o;u rjriz; yguvn; xpum;xmrS;u ajzqEirnr[way/ xUaLumi xpum;xmrS;u rrusivn &m vrtvm? tawUtBuKojrir&rtay: tajccontawUtBuK ojrirqi&mpum;xm [q&rn jzpygon/ xyrom"ujy&v\i

ar; - မိူဝ်းလီဂ်,ရှူမ်,တင်းတူဝ် ယွဲ့,မျးပွံ့,ရှူဝ်လွမ်း။

i,p0uapmiKc? Bu;vmawmcarmuaqmi;

ajz – မာဂ်,ခိူဝ်

c&r;o;

[aompum;xmon to;tEEiywouaom u,awUrsujri A[ow&rr ayguzm; vmaom pum;xmjzpon/ c&r;o;on pwio;pwi c&r;o;\ tñmuto;wpcv;u apmiKcKxm;ouoU z;tyaeygon/ to;Bu;vmaomtcg xtñmon to;\xyyi;wi carmuaqmi;xm;ouoU jzpvmygawmon/ xpum;xmrS;onvn; to;tEEi ywouaom u,awUrsujri A[ow&rom? jriz;rom tjyetve pum;xm0uEi? ajzqEirnjzpygon/ u,wiawBuK ojrirqi&m pum;xmrsm;wi ½r;wi;&i;om; wUon ,0aus;r"avx;pqi&m tawUtBuK? u,awUrsujriwUr &&vmaom tawU tBuKojrirrsm;utajccí teut"ym,u u,0uxm;on pum;xmrsm; zew;xm; onu avvmawU& &ygon/

4?4/ ,waA'ojrirqi&mpum;xmrsm;

ojrirqi&m twaA'½axmir ½r;pum;xmrsm;u avvm&mwi ,wen;usaom us;alumi; qupyqijciojrir taw;tac: pwu;pwoe; eu½i;rwUyg0iaom pum;xmrsm;u awU&&ygon/ xpum;xmrsm;u ,waA'ojrirqi&m pum;xmrsm;[owrwavvmygon/

,waA'ynm&y (logical) **Ei ywouí a'guwmciarmi0i;Ei 0;qe;viu]]t*vybmompum; logic u jrermbmomjyeqv\i ygVoujrermpum; ,waA'[yijyeq&mon/ t*vybmompum; logic uqijcir twwynm[ívn;aumi;? aw;ac:rtwwynm[í vn;aumi;? aw;ac: qijciyOya'orsm;u avvmaom oy ynm[ívn;aumi; t"ym,ziqluon/ xUalumi,waA'[aompum;u te;pyq; Eitus,jyeUq; t"ym,ay;&v\i ,waA'[on reueaomqijciy? qijcien; rsm;u avvmon ynm&yjzpon[ay;&rn}} (ciarmi0i;?a'guwmEi qe;vi? 0;? 1971?pm-3)[qxm;ygon/ qμ ciarmi'iu]]qijcijci;qonrmpwu;csuwpc (0g) towpcu tjcm;aom pwu;csursm;(0g) torsm;r wpqiaw;, xwazmvujci; jzpon/ talumi; tus;Ei,Oí pO;pm;Buqjci;[ívn; qEiygon[qxm;ygon/** (Khin Maung Din,__,P-24)

qμciarmi'iu]],waA'taejzi &&vmaomtajz(0g) xwazmvuaom tou e*;[ac:qon/ e*;ay:vm&etwu taxmutuay;vuaom talumi;jy csursm;ue'ge;[í trnwyvuon/ xUalumi qijcijci;q&mü e'ge;torsm;ay: tajcctalumi;jyUqupyum e*;touazmxwvuaom pO;pm;aw;awmjci;u qvon/ qijcipO;pm;í &vmaomtou qijcio[ac:on}} [qxm;ygon/ (Khin Maung Din,__,P-25)

tavvmc ½r;pumxmrsm;wi ,wen;usaom qijcipO;pm;í&vmaom qijcio rrsm;u tajccxm;aom pum;xmrsm;uavvmawU&&ygon/ om"ujy&v\i

ar; - တီမ်,သေယျိုင်း သုင်သေလွှ်။

awmixujri? jruxuerU

ajz – တၢင်း

vr;

[on pum;xmwi ,wen;usaom wu½uqeUusiquE,r (contradiction/ contradictray) **oabmyg0iaeon tq(2)c (e'ge;(2)c)u avvmawU&&ygon/**

,wen;usaom wu½uqeUusiquE,ru a'guwmciarmi0i;Ei 0;qe;viu]],waA'on qijcireruavvm&mü tqrsm;wpcEiwpc rnoUreuepm quE,aeonuvn;avvmon/ þoUreuepm quE,jci;uyitqwU\ ,w quE,jci;[ac:on/ ,wen;usaom wu½uqeUusi quE,r\oabmrm tqEpcwi

yxrtqEi 'w,tqon wu½uqeUusi&rnjzpy;? xqeUusizu tqEpc\ quE,rrwpqi qijcireru &mazjci;jzpon}} (ciarmi0i;? a'guwmEi qe;vi? 0;? 1971? pm-105) [qxm;ygon/

þpum;xmü yxrtqwi yg0iaomawmion jrirm;aomoabm&onu rno rqo&vucy;? 'w,tqwiyg0iaom jruonterq; oabm&onu o&vuc luy;jzpygon/ oU&mwi ,cpum;xmwi awmixujri&rn? jruxuvn; erU&rn qontwu xpum;xmu qijcioEi p0;pm;lunv|i]]awmi}} ay:uta0;u vr;lunvuv|i awmixyay:uvr;on awmixujrion[xi&on/ xawmixy ay:uvr;u u,wiu,us av|mulun vurnqv|i xvr;on? awmixywi&ae aomvn; jruxuerUaeonu awU&rnjzpon/ ta0;uvr;lunv|i jri&onu wprs;? te;ulunv|i jri&ontjriuwprs; jzpaeygon/ xpum;xmrs;on qeUusizutqEpctay:wi qijcip0;pm;ojzi quE,p0;pm;rom tajz&Eion pum;xmrs; jzpygon/ wpen;tm;jzi]]awmixujri}} [aom e'ge;?]]jruxuerU}} [aom e'ge;torsm;qupyí]]vr;}} [aome*;tou azmxw&jci;jzpayon/ xyr om"ujy&v|i

ar; - ပေ့ကမ်,တါ ခ်,ကမ,ခၢတ်, လွမ်းခဝ်;ဂၢတ်,ယီဝ်းယီင်း။

½uvUrao? aemuuae?a&mi;vUvn;rxu

ajz – ရေ့ငဝ်း

လူ**t&y**

[onpum;xmwivn; ,wen;usaom wu½uqeUusiquE,r oabm yg0iae onu avvmawU&&ygon/]]½uvUrao}} [aomyxrtqwi a½Upum;]]½u}} Ei aemupum;]]rao}} wUona½Uaemuwu½u qeUusiaeonuawU&on/ omrmetm; jziv (oUr[w) w&pmeou&wUu ½uv|iaoEion/ oUaomrao[ajymontwu qeUusizu p0;pm;lunv|i ouruqvalumi;oEion/ xUtw]]aemuuae}} [aom 'w,tqu qeUusizu p0;pm;lunv|i]]ta½Uwiraeonu} oabmu ojrivmon/ xyrí ww,tqwi]]a&mi;vUrxu}} [qxm;&m qeUusizu p0;pm;v|i xt&mon a&mi;0,í&on ypn;r[walumi; ovmayon/ xtq(3)&y& qeUusizut&m tm;v;u aemuq;jyevnaygi;pn; qupyp0;pm;rom]]t&y}} [aomtajzu &&rnjzp on/ xpum;xmwi ½uvrao? aemuuae? a&mi;vUvn;rxupon e'ge;torsm; tay: tajcctalumi;jy(qupyum e*;tou azmxw&aom oabmrsm;yg0iaeon twu xpum;rs;u eu½i;aomtaw;tac:Ei p0;pm;qupyqijciEion qijci ojriryg0iaom pum;xmrs;[q&rn jzpygon/ xyrom"ujy&v|i -

ar; - ဂူခန်းသာမ်ရေ့ ခီခန်းခီခန်းရှူဝ် သီခန်းလီဝ်။

ntpuo;a,mu? acgi;aygi;wpcwn;aygi;

ajz – ၆၄း

ocaemu? zcaemu

[onpum;xmwivn; ,wen;usaom aygi;pn;quE,r tjriyg0i aeonu avvmawU& &ygon/

,wen;usaom aygi;pn;rquE,rtjri (synthetic) qonrm]]yxrtqEi 'w,tqwU\ aygi;pn;roabmt& quE,rrwpqi qijci reru &mazjci; jzpon/}} (ciarmi0i;?a'guwmEi qe;vi?O;? 1971?128)[qxm;ygon/ þpum;xm wi tq(2)&yyg0iygon/ yxrtqon]]ntpuo;a,mu}}? 'w,tqon]]acgi;aygi;wpcwn;aygi;}} jzpygon/ yxrtqwi]]ntpu}}[qxm;ontwu wnaomrS;½; wpcwn;r qi;ouvmaomorsm;jzpalumi;?]]o;a,mu}} [qxm;on twu ta&twuu]]o;}} [owrw&rnjzpon/ 'w,tqwi]]acgi;aygi;wpc wn;aygi;}} [qxm;ontwu yxrtqwiyg0iaom]]ntpu}}on ou&u &nñe;jci;r[w/ ouru&nñe;jci;jzpalumi; qijcioqupypO;pm;v\i oEiay on/ tb,alumiqaom ntpuo;a,muu ou&[owrwvuv\i ntpu o;a,mujzpontwu O;acgi;(3)v;&&rnjzpon/ xO;acgi; (3)v;twu acgi;aygi; (3)cvtyon/ oU&mwi acgi;aygi;wpcwn;uaygi; [qxm;ontwu ou&rjzpEi ouromjzp&ayvrrn/ xouronvn;]]ntpu}}rsm;uoU wnr&ae aom t&m0w\jzp&rn/ ta&twutm;jzi (3)c &&rn/ xt&m0w\ (3)cpv;uvn; acgi;aygi;Eiwaom t&m0w\wpcu aygi;pn;ay;&rn/

wpen;q&aom xt&m0w\(3)cpv;u aygi;pn;Eirn t&m0w\rm wpcwn;om &&rn/ xonu ,waA'oabmt& tajzxw&rnqv\i yxrtqEi 'w,tqon e'ge;rsm;jzpygon/ xe'ge;torsm;tay: tajccí pO;pm;unv\i ntpuo;a,mu on tajco;acsmi;jzpy; acgi;aygi;wpcon ,i;tajc(3)acsmi;u ppn;tyr;xm;on oabmu aumu,vuv\i]]ocaemu? zcaemu}} [aom e*;tou azmxwEirn jzpayon/ xoU e'ge;torsm;u tajcctalumi;jy\í qijciojzi qupyum e*;tou azmxw&ontwu xpum;xmrS;wi ½r;wi;&i;om;wU\ reueaomqijciy? \ijci en;rsm;? ,waA'usaom totjrirsm; yg0iaeon[qEiygon/

xUalumi ,waA'ojrirqi&mpum;xmrsm;wi ½r;wi;&i;om;rsm;\ ,wen; usaom wu½uqeUusi quE,roabm? ,wen;usaom aygi;pn; quE,roabm wUtay:wirwní teut"ym, u,0uxm;on pum;xmrS;u zew;wwon oabmu avvmawU&&ygon/

cli o;oycsu

tavvmc ½r;pum;xmrsm;u avvmlun&mwi xpum;xmrsm;on ½r; wi;&i;om;wU\ bmompum;y&,m,‹u,0jci;? rrbmompum;\ oabmobm0u aumi;repm ojriem;vnto;csEir&jci;? A[owtlum;tjri ‹u,0jci;? u,yi tawtBulaumi;rsm;rwpqi pwu;yazmEijci;? ,wen;uson taw;tac:aumi; rsm;? qijciorsm;r ay:xuvmon pum;xmrsm; jzpaeonu avvmawU&&ygon/ xUalumi aw;awmqijcip0;pm;&mr &&vmonojrir (totjri)rsm;ay:wi rwní bmom pum;\ teut"ym,u avvmazmxwon ortwaA'ynm&yu to;jyí ½r; pum;xmrsm;u avvmcjci;jzpygon/ xoUavvm&mwi owalumi;uen;u to;jyí pum;xm0ujci;? pum;vren;u tajcjyí pum;xm0ujci; ponwu awUjri&on twu xpum;xmrsm;wi ½r;wi;&i;om;wU\ bmompum;qi&mojrir? ulr;usir oabmwUu awU&ygon/ xUalumixoloabmrsm; yg0ir&aeaom pum;xmrsm;u bmompum; ojrirqi&m pum;xmrsm;[owrwavvmcygon/

xUtjyi ½r;wi;&i;om;wU\ rryw0e;usiwi awUjri&aom t&m0wluav;rsm; \ wnrutajcjyí pwu;pwoe;aumi;rsm;jzi wipm;r0ypmrsm;to;jyí zew; xm;onoabmrsm; yg0iaeon pum;xmrsm;u 0ypmwipm;jci; ojrirqi&m pum;xm rsm;[owrwavvmazmxwcygon/ xpum;xmrsm;wi yoPmecsi;wnrt& wipm; aom 0ypmoabmu trsm;q; awU&&ygon/ xUtjyi½r;wi;&i;om;wU\ ,0aus;r? "avx;p? vr0e;usir u,awUrsujriwBulc&aom awBulrqi&m ojriroabmrsm; yg0iaeon pum;xmrsm;u u,wiawBulorqi&m pum;xmrsm;[í owrwavvm cygon/ xpum;xmrsm;on ½r;wi;&i;om;wU\ a&ajrobm0? ,0aus;rtavtx rsm;Eiqavsmpm Epaygi;rsm;pmuyi ay:xuumto;jylluon[qEiygon/ xUtjyi ½r;wi;&i;om;won rryw0e;usi½t&m0w? tjzptysuwUu tajccí ,wen;us aom qupyqijciojrir? taw;tac:pwu;pwoe; eu½i;r &on oabmvuPm rsm; yg0iaeonpum;xmrsm;u ,waA'ojrirqi&m pum;xmrsm;[í cjcm;owrw avvmcygon/ xpum;xmrsm;wi ,wen;usaomwu½uqeUusi quE,roabmEi ,wen;usaom aygi;pn;quE,rtjrirsm; yg0iaeonu avvmawU&&ygon/ pum;xm\oabmrm jrlyxm;aomteuu azmxwjci;jzpay&m pum;xm 0uoEi ajzotBum;wi ojrir(totjri) tumta0;on wnr&&e vtyygon/ ojrir (totjri)wnrr&ygu pum;xm0uoEi ajzoEp0;tlum;wi oruuvy? tumta0; jcm;em;om;rnjzpygon/ xtcgrsl;wijrlyxm;aom teut"ym,u azmxw&ecucom; rnjzpygon/ xUo½r;pum;xmrsm;u avvm&mrwpqi pum;xmrsm;wi 0uxm;aom teut"ym,rsm;u avvmazmxw&mü rrawBulc&aom A[ow? tlum;tjri? aw;ac:qijcir pwu;pwoe;? 0mP&ioer? t,tqrsm;r ayguzm;vmaom totjri &ron ta&;Bu;on u@wp&yjzponu awUjri&ygon/

e*;

þpmwr;on ½r;pum;xmrsm;wi y&yxiaeon ½r;wi;&i;om;w\ bmom pum; y&,m,ku,0r? bmompum;pr;&nxujrur? bmompum;qi&m A[ow ojri r(totjrirsm;)? wipm;rOypmqi&m ojrir (totjri)rsm;? u,yitawUtBuKrsm;r &&vmaom awUBurqi&m ojrirrsm;? ,wen;usaom qupyqijcior (totjri) rsm;u ojrirqi&m twaA'½axmiravvm azmxwon pmwr;jzpygon/ tjcm; wi;&i;om;vrS;rsm;\ pum;xmrsm;u avvm&mwitaxmutu jyKEivrrn[ar#mvi rygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

uav;? a'guwm/ (2018)/ *bmompum;av/vmrl* &eue? &euewuov? jrermpmXme/

lunO;/(2017)/*/rerm½;&mpum;xmrsm;l*pwwtBur?&eue?rZirpmay/

ciri?armi?"EjzL/ (2019)/ bmomaA'a0g[m&rsm;/ &eue? ee;oZiyEywu/

ciri?armi? ("EjzL)/ (2009)/ *bmomtjripmaytjril*&eue? y*pmtywu/

ciarmi0i;?a'guwm?Ei qe;xe;?O;/ (1971)/ *tajcc,lwaA'l* &eue? wuovrsm;tycSya&;½;? bmomjyeEipmtyxwa0a&;Xme/

ciat;? a'guwm/ (2014)/ *twaA'e'ge;l* &eue? ynmweaqmiyEywu/

pi;xe;O;? O;/ (2014)/ *½r;Ei/o/,Oau;r*? &eue? ,Oaus;r0eBu;Xme/

pEmaq/ (1977)/ *pum;yuajymaom'ól* &eue? peBunpmyEywu/

xe;jri?O;/ (1995)/ *bmomaA'l* &eue? &euewuov *st;p(ynma&;) or0g,r vrwu/

'óeuaA'Xme/ (1999)/ *EXPLANATION OF SOME PHILOSOPHICAL TERMS*? &eue? &eue ta0;oiwuov/

jrermpmtzU/ (2008)/ *jrermtb"mel* 'w,tur? &eue? jrermpmtzUO;p;Xme/

,Oaus;r0eBu;Xme/(2014)/ *½r;jyne,(ajrmuyi;)&/ &r;? wtmi;(yavmi)? O? ajrmiZ;(ac:)rel? vm;[wi;&i;om;wl ½;&m"avrsm;l* &eue? a½;a[mi;oawoeEi trS;om;jywu O;p;Xme/

atmijriO;?a'guwm/ (2015)/ *bmompum;oawoel* &eue? "0pmtywu/

atmijriO;?a'guwm/ (2018)/ *oawoe[/onl* &eue? {&m0Ppmaywu/

½r;bmom

ထုမ်းပိုခန်ဧေးဖွင့်းဧငေးပုတ်.ထ။(ပသ-255ခေဧ့်း)။ *ဥာဏ်းဂဝ်းထုဂ်,ဧလေးဥာဏ်းတျ့.ခခဧ်*။ ငဝ်းဥခန်းမူဂ်.ထုမ်းလူင်ဝင်,ချ့,ထိုင်းတီး။

t*vybmom

Allwood,I & Gardenfors, P. (1999) (Eds). ***Cognitive Semantics:*** Meaning and Cognition. Amsterdam./Philadelphia: John Benjamins . Publishing Company.

Crystal, David.(1997). ***A Dictionary of Linguistics and Phonetics***. London, Blackwell Publishers Ltd.

Department of Philosophy.(2017). ***The Guide Book for Myanmar Culture & Myanmar Ways of Thinking***. Yangon, University of Yangon.

Esan Olaosun, Ibrahim Esan & Oladunjoye Faleye, James. (2015). ***A Cognitive Semantic Study of Some English Riddles and their Answers in Amidst a Tangled Web***. Nigeria, Obafemi Awolowo University.

Gardenfors P.(1999). ***Some Tenets of Cognitive Semantics:*** Meaning and Cosnition.

Khin Maung Din.( ).Introduction to elementary logic. Part One.Deduction.

Lokoff, George. (1986). ***Cognitive Linguistics.*** Chicago, University of Chicago Press.

Lokoff, George. (1987). ***Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind***. Chicago, University of Chicago Press.

Maarten Lemmens. (2017). ***Cognitive Semantics***. London, Routledge.

tavvmc &r;pum;xmrsm; (ရွာမ်းတဂခင်တီး)

1/ ဂူ, ကမ်,ထွံး ဂူ,ဂူခင်း။ (ဂူ,ဇင်းဂွ်)

vrtyw uwi/ (anmicsOz;)

2/ ဂံ,ပေးလီင် တံၤဇီခင်ချေး ကွင်,ကွတ်း။ (ပီဂူလှ်း)

luuzevnbu[;q? wavmi;ao (iuaysmz;)

3/ ဂံ,ဇူးလမ် တံၤခမ်ခူဂ်.။ (ခဝ်းတမ်ဇုး)

luuzeu? qrm , uvao (yyyaxmi;?acgyy)

4/ ဂံ,ကမ်,ထွံးဂံ, မိဝ်းခခ်။ (ဂံ,ဂွမ်း)

Armvw;Ar[w? luurmwewluur[w (xi;y?luujzlaumi)

5/ ဥ်ၤထိုဂ်းလူင် ချေးဂမ်. ခခ်းခမ်. ကမ်,ဂ်ခင်ဖွဲး။ (လူမ်း)

ulo;bu;vnpi;?a&qi;t&mrxi (av)

6/ ဥ်ၤထိုဂ်းလူင်ချေးပုမ်း–တေးယုမ်း ကမ်,ဂ်ခင်တူဝ်။ (လူမ်း)

ulo;bu;lcw; ? lcx t&mrxi (av)

7/ ဥ်ၤဧမးထဝ်း သိခဝ်–ဝဝ်ထုဂ်း ပ်ံ.ယိုဝ်းဂ့ီင်း။ (ဂ့ီခင်း)

rwwy&yiu? 0;csav;acmi;urt (tr)

8/ ဂၢင်ဝခ်း ခုခ်,ပိုတ်းခုခ်,ပိုတ်း ဂၢင်ခိုခ်း သိုဝ်းလိုတ်းလိုင်း။ (ဂခ်းမီတ်း ဂူဝ်း/ဥ်ၤ)

aelrmau; ? nrmajzmi (bu[;wyqvnarmi;w)

9/ ဂိခ်လဂ်း ဝိ.လုဂ်း ။ (မုဂ်း)

wiua½;pm; usi;ucsexm; (00)

10/ ဂိခ်လုဂ်း ဝိ.လဂ်း ။ (မၤဂ်.ဂွး)

usi;ua½;pm; ? wiucsexm; (ig;0o;)

11/ ဂူခ်းသၤမ်ဂျေ. ခီခ်း ခီခ်းဂွဝ် သခေ်းလီဝ်။ (ဂိင်း)

ntpuo;a , mu?acgi;aygi;wpcwn;aygi; (ocaemu?zcaemu)

12/ ခွဝ်သွင်ဇီခ်ခ် သီ,ဂ္ၤဝ်း။ (ခီဝ်းတိခ်)

wwm;epc? we;av;c (ñyzey)

13/ ငူးလူင် တံၤခဖိုဝ်ဇ–ခၤင်းတ ပခ်,ခဖိုဝ်လိခ်။ (ယၤ့,လူ,)

arbu;aumi;uiay:ao? v'ajray:ajy; (cseci)

14/ ဝဝ်းမခ်း တၤခ်,ခွိုဝ်းဝံၤ ပံၤမခ်း မိုခ်လဝ်.ဂံ, ခံ,မခ်း တၤခ်,ခံ,လီခ်း။ (တူခ်းမၤဂ်,ခွိုဝ်)

t&i;uburE , ? tzsm;uluulc? olOuzw0 (c&r;o;yi)

15/ ဝဝ်းတၤခ်,လွမ်,–ပံၤတၤခ်,ကိုင်–ဝ့ိမခ်းထိုင်ဇ။ (မုဂ်.ဇီး)

t&i;uywavmu? t½uaumi;uia&mu (r;yEir;awmu)

16/ ထဝ်းသၢင်,ကွၢခန်,သၢမ်ပၢး ၵှၢးတြၢး ခၣ်းထမ်း။ (ၵွၵ်း)

u&ii , o;yg;? v\qi;w&ma[mw , (tqo;acsmi;ygucavmu)

17/ ထဝ်းသၢင်,ကွၢခန်,ပၢးလိဝ် ၵွင်,သိင်ခိဝ်ပေးကွၵ်, ။ (ၵိင်,)

u&ii , wpyg;?i , oygatmwtm; (cL)

18/ ထၢင်.ဧမး့ထဝ်း ပုမ်ယၢခန်း မၢခန်းဂၢင်ခမ်း ဂိူတ်, ဂၢင်ခၣ်။ (သုတ်း/ဇးး့ဂၢင်)

urt Auw? nrmAu½? eeurmar; (jciaxmi)

19/ ထွမ်းဂၢင်ဧဂး့မိ.ကျား ခီ,ၵွိုဝ်းလျ,ဇၢိဇၣ်း။ (မိ.သွတ်,)

0g;½yiumu;? vsipmom;wavi , av;/ (ve;ys)

20/ သီ,ဂျေ့ၵၢမ်၊ သၢမ်ဂျေ့ဝီး၊ သွင်ဂျေ့ဝီၵ်,လီၵ်းထီး ၵွၢ့တၢင်းခဇး့။ (ထၢင်.)

av;a , muxr;?o;a , mu , ycw? wpua½urm (qi)

21/ သိဂျေ့ၵၢမ် သၢမ်ဂျေ့ဝီး ပၢးလီၵ်းထီး ဝၢမ်မၢၵ်း့။ (ထၢင်.)

av;a , muxr;?o;a , mu , ycw? tom;uo;vu (qi)

22/ သိူဝ်တံ၊ ၵွူဝ်ၵွူလုံး့ ၵွင်.။ (သွင်း့တၢၵွၢင်, ၵွီး့ၵွူဝ်.)

acsmuur;yg;rm [e;aewusm;ao (jci;lum;)

23/ တခၣ်တိၵ်းခဒိၵ်း ၄ခၣ်ပွင်,–ထၢင်,လွင်,ခွင်,၄ခၣ်တခၣ်။ (မၢခၣ်,(ထမ်း့)။ၵွူင်းဟိုင်း့)

ywywEiayguw , ? ususEiyww , (re^ysm;t)

24/ တီမ်,သေယိူဝ်း့ သုင်သေလွဲ။ (တၢင်း)

awmixujri jruxuerl (vr;)

25/ တူခန်း့မခန်း တၢခၣ်,သၢဂ်း ဝ်ိမခၣ်း့ တၢဂ်,တိူခန်း။ (တူခန်း့ဂူလုံး့)

yipnuusnayl? t½uum;um; (iuaysmyi)

26/ တူခန်း့မခန်း တၢခၣ်,လီၵ်းထီး ဝ်ိမခန်းဝီး့ဝီပ်.ဝီပ်.။ (တွင်ထိင်)

t½ , u tyacsmi;?t½uu , yawmi (awmipi&u)

27/ တူခန်း့မခန်း တၢခၣ်,ကိုင် ဝ်ိမခန်းထိုင်ဇ။ (မုဂ်.ဇီး)

t&i;uvuwayl t½uuaumi;uia&mu (r;awmur;vl)

28/ တူခန်း့မခန်း ပေး့ဂမ် လမ်းမခၣ်း့ ပေး့ဥတ်, ပေးခွတ်,ယွတ်း့ လမ်ဇဒိတ်း။ (ဂူခန်း)

t&i;uwpqypm? yipnuvwpzu? tñelurn;eu/ (v)

29/ ခင်မခန်းပီခန်ခင်ဟိူဝ်. ဆိူဝ်.မခန်းပီခန် ဆိူဝ်.ဂ်, ခီ,မခန်းပီခန်ခီ,လီခန်း။ (မၢဂ်,လၢင်း)

ta&upe;rta&c? tom;uluuom;? 0uzw0 (yEo;)

30/ ခမ်.ယူ,တွံ့ ဇီးယူ,ခဆိူဝ်။ (ဥဂ်းဇီး)

a&uatmu r;u tay: (r;cu)

31/ ခေါင်းကွဲဂ်ိုးတွံး ခေါင်းကွင်,တွင်, ခုင်ံးသိုဝ်ံးခွင်, သိပ်းဇိုခ် သေဝ်းဇိုခ်။ (ခဝ်ံးဂေပ်,)

uav;u0upup? yieq , xy0w (ajymi;z;)

32/ ပါမုင်းလူင် ဂီတ်းထီ, ကာမ်,ဇီ,ရော့ မခ်းရွမ်။ (မာဂ်,ဂီင်)

ig;ze;u; ta u;cpw? ruiyar;vmw , (emewo;)

33/ ပုယီခ်, မူခ်.တေးခေး ပုံးလိူဂ်ံးဃီတ်းဝီခ်။ (ခီမ်ယီပ်.ခူဝ်ံး)

ig;&0v , ueoi;v ? u;Epyiygom; (tyEi tyc n)

34/ ပီံးခွင်.ဇီတ်းပီတ်,ဂူခ်ံး ခင်ံးပခ်,မူခ်ံး လွမ်,သဝ်။ (ဇဂ်ံးမီးဇိူဂ်,)

vwpq , Epq , wiuywvnxi (uuoejzL0)

35/ ပေုံးတူဝ်မခ်ံးမုံး ကာမ်ရွခ်၊ ပေုံးတူဝ်မခ်ံးကာမ်မုံး သမ်.ရွခ်။ (ဥွမ်ံးပိခ်ံးဇူခ်)

ပေုံးတုမခ်ံးမူဝ်ံး ကာမ်ရွခ်၊ ပေုံးတုမခ်ံးကာမ်မူဝ်ံး သမ်.ရွခ်–ခ်ဲ။

vmawmraw rvmrjri (rsuprjci;)

36/ ပေုံးမီးတု ကာမ်,ရွခ် ပေုံးကာမ်,မီံးတု သမ်.ရွခ်။ (မူဂ်,ပဝ်ဇံး/မူဂ်,မံ.)

rsup&awmrjriEi?rsupr&raw& (0g;jzijy vyxm;aomr;rwajymi;)

37/ ပေု.ကာမ်,တ်ၢ ခ်ၢကာမ်,ခၢတ်, ထွမ်းခဝ်ံးဂၢတ်, ယီပ်းယီပ်း။ (ရေု.ငဝ်ံး)

½uvrao? aemuuae (v t&y)

38/ ဇံးမ်ံးပု, တင်းပီ ဂိုတ်းမံ.သၢင်းခ် သၢမ်လီမ်ံး။ (ဂီင်ံး)

wpEpv;ravmi? o;acmi;awmusaeaeq (zcaemu)

39/ ဇွင်တူလ်ံးပေုံး တေလ်ံးဒ်ခ်ံးခ်ဝ်ံးတော့, ပေုံးပေု, သွင်တၢင်း၊ (ဝူင်ံးဝခ်ံး)

unjriowi; om;zjy& (ae0e;)

40/ ဇိူဝ်.ရၢင်ယၢဝ်ံး ခ်ဝ်ံးရၢင်, လီခ်ံးရၢင်ပၢင် ဥခ်ံးဇံးလူဝ်ံး။ (ဇိူဝ်ခ်ီဒ်ံး)

ui;jyixu r;c;xuapwtr;&nevom;uswpe;r (xejcp)

41/ မီးခေုံး ကာမ်,မီးရွူဝ်၊ မီးရွူဝ်ကာမ်,မီးခေုံး။ (သူဝ်ံးသိခ်ံး/ဂူခ်)

vnyi;&awmacgi;r&? acgi;&awmvn;vnyi;r& (tus?abmi;b)

42/ မီးရွူဝ် ကာမ်မီးရွၢင် ခ်ဒ်ံးယဝ်းခၢင် ယီတ်,သိုဝ်ံး။ (ခူဝ်)

tr;ryg?acgi;yyg?ajzmiwe;aewt&m (wwm;)

43/ မေုံးတင်ံးတွံး ဇံးသွံ,ခဇိူဝ်။ (မေုံးယုံး/ငွံးဇံး)

atmuzurmt;? txurmr; (aq;w?r;cu)

44/ မံ.လွင်,ခူင်ံးခၢင်း ခဇူဂ်.ယၢင်ံး ထပ်းဂူံးဂိင်,။ (တူခ်ံးဂုလ်)

anmiyii , rmAijzLawem; (0g*r;yi)

45/ မၢဂ်,ခဳိဝ်ဝ့ဳ တွံးယွတ်း။ (မၢဂ်,ဂီင်)

acgiñetxw tzm;uatmu? t½urmawmto; (emewo;)?

46/ မိုဝ်းလီဂ်. ခၣင်းသိုဝ်းယူဝ်းယူဝ်း ယွ်မူး တိုဝ်းဂုပ်းတွမ်း။ (မၢဂ်.ခိုဝ်)

i,pOuapmilc(?Bu;vmawmcarmuaqmi; (c&r;o;)

47/ မိုဝ်းလီဂ်. ရှမ်,တင်းတူဝ် ယွ်မူး ပွံ,ရှဝ်လွမ်း။ (မၢဂ်.ခိုဝ်)

i,pOwpu,v;v?Bu;vmawmuw;v (c&r;o;)

48/ မိုဝ်းလီဂ်. ရှမ်,တင်းတူဝ် ယွ်မူး ရှမ်,တၢင်းရှဝ် ပွံ,ဂူခန်း။ (မၢဂ်.ခိုဝ်)

i,pOuwpu,v;v?Bu;vmawmacgi;omv (c&r;o;)

49/ လဂ်းမခန်း မီးလဂ်းလီဝ် မတ်.ဝူဝ်းခီဝ် ရှၢးပၢဂ်,။ (တူခန်,မၢဂ်,သၢင်းပေူး)

wiuwpwi?Em;utaumiig;&m (oabmo;)

50/ လီမ်းသဝ်ရှခန်းခၢင်းဒီ ဂူခန်းဎ ကိဂ်,ဂူခန်းလီ ခိုခန်းယၢဂ်း။ (တူခန်းဂူလုံး)

ewor;trwi rwuEi (iuaysmyi)

51/ ကမ်,သီမ်းဂျေးလီမ် ကမ်,ဝီမ်းဂျေးထီ, ကမ်,ဇီ,ဂျေးရွမ်။ (မၢဂ်,လၢင်းသုဂ်း)

rcleay;yelcle?rzyelluy?ruiyelar; (yEo;)

52/ ကုဂ်းလုဂ်းတၢခန်,တိခန်မီ ဝခန်းလီ ဎင်,လူင်းလၢင်း။(ဥင်ဂူခန်းယၢဝ်း)

0u0ajcvreueu?&uaumi;a&murtruxu (½r;t;pn)

rw0rbmompum;wi awU&aom ar;pm;pum;v;rsm;

vawmi*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermEiiajrmuyi;? ucsijyne,? jrpfu;em;lrUwi aexiluaom &0rrS;E,p0i rw0rvrS;w\ bmompum;½ ar;pm;pum;v;rsm;talumi;u oawoe jyKxm;aom pmwr;jzpygon/ jrermEiitwi;& wi;&i;om;w\ bmompum;csi; u;v;quE,ru rwwr;wiazmjyvaom &n&,csujzi avvmxm;ygon/ rw0r bmompum;Eiywouí oawoejyKvyxm;aom pmwpapmiaywpcsyrf r&ao;yg/ þ pmwr;uavvm&mwi rw0rbmompum;u tavvmctjzp owrwumar;pm;pum; v;qi&m en;emrsm;jzi csO;uywijyxm;ygon/ rw0rbmompum;& pum;v;rsm; uavvmlunygu *seazmbmompum;? jrermbmompum;? t*vybmompum;wr pum; v;rsm;u ,iiar;pm;xm;alumi; awU&&ygon/ þpmwr;on rw0rbmompum;r ar;pm;pum;v; avvmvorsm;twu taxmutu jyKEiygon/

aomcsu- ucsi? rw0r? bmompum;? ar;pm;pum;v;? *seazm? jrerm? t*vy/

e'ge;

þpmwr;on jrermEiiajrmuyi;? ucsijyne,? jrpfu;em;lrUwi aexiluaom &0rrS;E,p0i rw0rvrS;w\ bmompum;wiawU&aom ar;pm;pum;v;rsm;u avvm wijyxm;jci;jzpygon/ ar;pm;pum;v;rsm;on wpEiiEiwpEii? vrS;wprS;Eiwprs; w\ u;v;quqrtajctaeu nejyaeygon/ xolu;v; quqaexilu&mr ae&ma'o tvu titm;fu;aomvrS;w\ bmompum;vr;r;ralumi ar;pm;pum;v;rsm; ay:aygu vmygon/

ucsijyne,jrpfu;em;jrUwiaexiluon &0rrS;E,p0i rw0rvrS;won rrw Eitwwuaexiluaom wi;&i;om;rsm;Ei tjcm;vrS;rsm;xr bmompum;rsm;u ,ii o;pfurnrm treyijzpygon/ xol,iio;paom ar;pm;pum;v;rsm;u avvmjci;jzi rw0rvrS;w\ pmayzUjzK;rEi bmompum;tuS; jzpxe;rtwu&n½,í taxmutu jzpap&e þpmwr;ujyKp&jci;jzpygon/

---

* **en;jy? jrermpmXme? jrpfu;em;wuov/**

1/ &0rvrs;ori;tus0;Ei &0rbmompum;

jynaxmipjrermEiiwi wpajrwn;ae? wpa&wn;aomu twwuaexiluaom wi;&i;om;rs;E,p (8)rs; &ygon/ x(8)rs;wi ucsirs;E,pvn; yg0iygon/ omretm;jzi ucsirs;E,p (6)rs;&ygon/ x(6)rs;rm *seazm? r½(avma0:)? &0r? v&(vmcs')? tZ;(Zi0g;)Ei vqrs;E,pw jzpluygon/

ucsiwi;&i;om;won jrermEiiajrmuyi;wi aexiluygon/ ucsi wi;&i;om;tE,0i &0rvrs;won jrplu;o;o,jzpaom xre0r? xe0r? xr&0r wu jzwausmvmcjy; xe0rac:racgijrpEi xr&0r(*gee0r)ac: ovijrp wwi trsm;q;tajccs aexicluygon/ &0rvrs;won racgijrpu acguw acgujye ausmjzwcaomalumi 0rbmjrp[ívn; ac:qcluygon/ 0rbmjrpon yi,eZjrpEi ovijrplum;wi wn&aomalumi]&a00r} tv,jrp[ívn; ac:qcluon/ &a00r (tv,jrp)0r;ü tajccsaexip0umv]&a00rq,} ac: tv,jrp 0r;om;r]&0r} [qi;ouvmcygon/]&0r}[qi;ouvmcyu a&;uAsmvumwi]&a00rq,? &a0;yea&mx½vq,? &a0;xarxve;&yq,? &a0;Zc&eq,? &a0;t'r; &Eq,? &a0;ve0r? &0rt;&mat} [íazmjyxm;ygon/ t"ym,rm'lvrs;on tv,jrp0r;om;? tv,jrp0r;twi;qi;ouvmcorsm;? tv,jrp&;wpavmuu jzwausm orsm;? tv,jrp0r;ae? tv,jrp0r;om;]&0r}rsm; jzpon[íazmjyxm;on/

&a00rac: racgijrp0r;r wpzeajymi;a&Uvm&m racgijrp\taemubu& xee0r (or[w) *gee0rac: ovijrp0r;o 0ia&mutajccs aexicluon/ xa'oü ovijrpon tjraemuusí &0rvrs;rsm;u *gee&ri[íac:a0:cluygon/

&0rvrs;rsm;u ,ciu*ee&0r[íac:a0:cluon/ *ee&0rtrnon *gee&ri Ei &a00rq,&0rtrnEprs;u aygi;pyí ac:a0:jci;jzpygon/ tac:ta0:to;tEe;rwnaomvn; vrs;wprs;wn;\trnemrrsm;om jzpaomalumi]&0r} [omo;p&e 1962cEpwi '0gu&ize? '0gzeZ;zeEi '0gac:a'giw;w 0;aqmium q;jzwcluon/

]&0r}[aomtrnray:aygur rnornac:conur wuspmro&ao;acs/ &0rvrs;won ywmtvijyi? arcEi rvcjrp0r;wpavmu? ywmtc½itwi; trsm;q;aexiluon/ qry&mbrjrwe,? aqmavmjrwe,Ei jrplu;em;jrwe,w wivn;wi;&iom;rs;E,prsm;Ei twwuaexiluygon/ &0rvrs;wu wi;&i;om;rs;E,prsm;Ei tre;csi;wi;wpyg;wu atmuygtwi; ac:a0:luonuvn; awU&&ygon/

(1) *seazmvrs; - cE? E? E&0r

(2) cE;&r; - cE? ce;E

(3) vqvrs; - acsmzm? v0g

(4) avma0: - Eea0:

(5) wAuvrS; - rve;? cL

(6) w½wvrS; - cLZ? vZ? EZ

(7) Armvrs; - &0r? E&0r

(8) t*vyvrS; - E? &0r? E&0r

[íjzpygon/[1]

&0rvrS;wUon aexi&ma'oEirS;E,pay:rwnjy; bmompum;rS;urSm; &onu awU&ygon/ tajcctm;jzi &0rbmompum;u atmuygtwi; trS;tpm;cygu-

&0rbmompum;

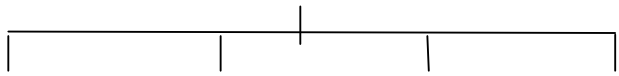

***ee('½)pum; weqm&pum; rw0rpum; vrpum;**

[í (4)rS;&onu awU&&ygon/[2]

&0rvrS;wUon rw0rpum;Eiweqm&pum;u trSm;q;ajymqHuygon/ *ee('½)pum;u aemire;jrUe,wiom ajymqHuon/ rw0rpum;u acgivez;jrUe, w0uwi ajymqHujy;? weqm&pum;u rcSe;abmjrUe,Ei qry&mbrjrUe,wi vn;aumi;? vrpum;u rcSr;abmjrUe,wivn;aumi; ajymqHuygon/

2/ ar;pm;pum;v;t"ym,Eitrs;tpm;

ar;pm;pum;v;Eiywouí-

a'guwmuav;\ vrbmomaA'a0g[m&rSm;tzi pmtywi-

loan- ar;pm;pum;

loan qonrmbmompum;wpctwi;o tjcm;bmompum; wpcr acS;im;xm; on a0g[m&ypuqvon/[3]

[ívn;aumi;?

loan word ar;pm;pum;v;

loan word qonrm r&i;bmompum;r ouqi&mbmom pum;twi;oU t"ym,a&mypuygar;,jy; ouqi&m bmompum;\ pum;ozUyt& toacsjy;ajymqon pum;v;u ar;pm;pum;v;[qvon/[1]

---

[1] &0rori;? 2001? 16/

[2] jrermq½,vpvr;p0ygw(ucsi)? 1962? 48/

[3] uav;? a'guwm? 2008? 80/

[1] uav;? a'guwm? 2008? 81/

[ívn;aumi;ziqxm;ygon/

xjyi 0;wiv(r[m0Zm)u bmomEipmay pmtywi-

rnontrsK;tpm;yijzpap rrbmompum;xo a&muaeaom rr bmompum; r[wonpum;v;wu bmomaA'a0g[m&t& (loan word)[ac:ygon/[2]

[í ziqxm;ygon/

xziqcsursm;t& ar;pm;pum;v;[on rrbmompum;xoU 0ia&muvmaom bmomjcm;pum;v;rsm;u qvaumi; avvmo&&ygon/

bmomjcm;pum;v;wU rrbmompum;tjzp owoi;ar;pm;&mü ar;pm;yar;pm; en;(3)rsK; &ygon/ 0;wiv(r[m0Zm)\ bmomEipmaypmtywi-

(1) bmomjcm;pum;v;twi; rjyrjyirajymi;rv toirzsub ar;pm;jci;/
(2) rvonujzw vonujznum toitjyiajymi;v ar;pm;jci;/
(3) bmomjcm;pum;v;wu wu½u or[wqavsmatmi bmomjyeq ar;pm;jci;/[3]

[í cjcm;azmjyxm;ygon/

a'guwmuav;\ vrbmomaA'a0g[m&rsm;tzi pmtywi-

loan blend- ta&mar;pm;jci;

loan shift- toiajymi;ar;pm;jci;

loan translation- bmomjyear;pm;jci;[4]

[í cjcm;azmjyxm;ygon/

3/ rw0rbmompum;wiaw&aom ar;pm;pum;v;rsm;

&0rvrsK;won a&Unm&mjruE&m ajymi;a&UvmUu&mr ucsijyne,tEtjym;wi aexivsu&ygon/ xolaexiUu&m ucsirsK;ursm;? jrermpaom wi;&i;om;wjzi vn; a&maEmaexiUuygon/ vrsK;csi;a&maEmontwu bmompum;wonvn; a&maEmvsu&ygon/ &0rrsK;E,p0i rw0rvrsK;w\ bmompum;twi; 0ia&muae aom bmomjcm;pum;v;rsm;u ar;pm;pum;rsm;tjzp cjcm;wijyygrn/ xoUwijy&mwi 0;wiv(r[m0Zm)\ bmomEipmaypmtyr tcsu(3)csujzi csex;wijyom;rn jzpyg on/

[2] wiv? 0;? 1966? 213/
[3] wiv? 0;? 1966? 219/
[4] uav;? a'guwm? 2008? 80/

O;wiv(r[mOZm)\ bmomEipmay pmtywi-

bmomjcm;pum;uwu½ujzpap? qavsmatmijzpap? bmomjyeq ar;pm; xm;aom ar;pm;pum;v;wU bmomaA'ynm&irsm;u bmomjye ar;pm; pum;v; (loan Translation) **[ac:Iuygon/**[1]

[í ziqxm;ygon/

rw0rbmompum;wi *se;azmbmompum;r rjyrjyitoirzsub wu½u t"ym,jyeqxm;aom ar;pm;um;v;rsm;uvn; awU&ygon/ om"u-

t"ym,	*seazmbmompum;	rw0rbmompum;
ujym;	shai / ʃaĩ ` /	sháy /ʃaĩ `/
ajctw	mo za /**mɔ̄ zā** /	moza /**mɔ̄ zā** /
qi	magwi / **mə gwī** /	mvgwì / **mə gwī** /
ye;	nam pan /**-nã -pã** /	nvm pvn /**-nã -pã** / , nvmpu /**-nã pū** /
yEo;	malang si / **mə lā′ shī** /	mvlángsí / **mə lā′ shī** /
	mang ndung si/ **-moũ doũ′ shī** /	
,Ojyi	shingjawng / **ʃī′-ʤaũ** /	shòngjong / **-ʃī -ʤaũ** /
½yy	sumla / **-shũ lā** /	sòmla /**-shũ lā** /
{non	manam / **mə nã′** /	mvnvm /**mə -nã`** / , zagle /**zə lɛ̄** /

ponwjzpygon/ xo wu½uar;pm;&mü *seazmbmompum;wi yEo;u malang si / **mə lã` shī** / , mang ndung si /**-moũ -doũ shī** / **[í ac:a0:Iuaomvn; rw0rbmom pum;wi** mvlángsí/ **mə l`ã shī**/ **[íomac:a0:Iuygon/ xjyi rw0rbmompum;wi ye;u** nvm pvn/ /**-nã -pã** /, nvmpu/**-nã pū** / **[í Eprsi;ac:qIujy; *seazmbmom pum;wir** nvm pvn/ /**-nã-pã**/ **[í ac:qIuon/ xtw {non[aompum;v;u *seazmbmom pum;wi** manam /**mə nã′** / **[ajymqIuaomvn; rw0rbmompum;wir** mvnvm /**mə n`ã/** , zagle /**zə lɛ̄** / **[í Eprsi;ac:qIuonu awU&&ygon/**

wpze *seazmbmompum;r toiu½ar;pm;xm;aom pum;v;rsm;uvn; awU&& ygon/ om"u-

t"ym,	*seazmbmompum;	rw0rbmompum;
c&r;csOo;	bahkrisi /**baʔ khjī shī** /	bakisì /**bā khī shi`** /
aq;½	tsi rung /**sī joũ`**/	zìróng /**zī jaũ`**/
b	hkai pyek / **-khaĩ pjɛʔ** /	kabit / **khā biʔ** /

[1] **wiv? O;? 1966? 223/**

r*vmaqmi	hkrungran / **-hkũ jã`** /	kùngrv́n **/-hkoũ jã`** /
owi;pm	shilaika **/ʃī -laĩ kā** /	shìlèga / **ʃī lē kā** /

ponwjzpygon/ txuygom"ursm;on rw0rtoxuypepEi uunatmi toi u½ar;pm;xm;aom ar;pm;pum;v;rsm; jzpygon/ *seazmbmompum;wi c&r;cs0o;u bahkrisi /baɔ khjī shī/ bwc&q [ívajymqonu rw0rbmom pum;wi bakisì /bā khī shì`/ bmcq; [ívn;aumi;? owi;pmu shilaika /ʃī -laĩ kā/ &vium[í toxuajymqonu rw0rpum;wi shìlèga /ʃī lē kā/&av*g [ívn;aumi; ajymq luonu awU&ygon/

xjyi *seazmbmompum;r pum;v;rsm;u toiajymi;ví ar;pm;onu vn; awU&ygon/ om"u-

t"ym,	***seazmbmompum;**	**rw0rbmompum;**
urmu;	mungkan **/-moũ -kã** /	mònggàn **/-maũ -gã** /
cs;rr;	shakawn / **ʃə kɔ′** /	shvgùn / **ʃə -gũ** /
yiv,	pang lai / **-pã -laĩ** /	banglay / **-bã -laĩ** /
,e	brang tai **/bə -jã taĩ** /	bàngday / **-bã -daĩ** /
av,mOys	nbung li **/-ĩ -bũ lī** /	nvmbøngli **/-nã -bũ lī** /
t"ym,	lachyum **/lə -tɛũ** /	lvjøm **/lə -dʒũ** /

ponwjzpon/ txuygom"ursm;ulunvli *seazmbmompum;& Asn;pum;v; rsm;u toiajymi;íar;pm;xm;onu awU&ygon/ xo r;pm;&mwi cs;rr;- shakawn / ʃə kɔ′/ **&aumeu** shvgùn **/ʃə -gũ** / **&*e[toxuí ar;pm;,onu aw&ygon/ xjyi urmu;u *seazmbmompum;wi** mungkan **/-moũ -kã** / **reue[ajymqo;Ee; aomvn; rw0rbmompum;wi Asn;Eio&uajymi;vum mònggàn /-maũ -gã /armi*ge[í toiajymi;v ajymqonu awU&&ygon/**

rw0rbmompum;wi *seazmbmompum;&pum;v;rsm;u ,iiar;pm;&mü toxuv,uap&e twcsUíar;pm;xm;aom pum;v;rsm;uvn; aw&ygon/ om"u-

t"ym,	***se;azmbmompum;**	**rw0rbmompum;**
yuqtw	gumhpraw sumbu **/-gũ phə rɔ`-shũ bu′** /	sòmbuq **/-shũ bu′** /
&uowyw	laban bat mi / **lə bã′ baɔ mī** /	lvbán / **lə bã`**/
½;pma&;	rung jere **/joũ`dʒə re`** /	jeré / **dʒɛ̄ rɛ`** /
o	hpri **/phə rī** /	pì **/phī** /
twc	wut tawng / **wuɔ -taũ**/	wut / **wuɔ** /

trelu; aming jahkrat **/ə meĩ′ ʤə khə raʔ /** krvt **/ khə raʔ /**

ponwjzpygon/ xo toxuv,uap&e twcsUíar;pm;&mwi tcsU pum;v;rsm;u *seazmbmompum;r toajymi;íar;pm;xm;ygon/ xjyi hpri **/phə rī/ o[aom pum;v;u]&}Asn;jzkwjy;** pì **/phī /** z**[íajymi;var;pm;onu awU&&ygon/**

wpze rw0rbmompum;wi t*vybmompum;r wu½u,iiar;pm;xm;aom pum;v;rsm;uvn; awU&&ygon/ om"u-

t"ym,	**t*vybmompum;**	**rw0rbmompum;**
tyqalu;ai	bonus **/'bounəs/**	bónús **/ bɔ′ naʔ /**
wm,m(um;)	tyre **/ 'ta iə/**	daya **/tā yā/**
tb"me	dictionary **/ 'dik ʃə nəri/**	dikshinnvri **/diʔ -ʃĩ nə jī /**
aumrw	committee **/ kə' miti/**	gomvdi **/ kɔ̄ mə dī/**
c&prwyawm	Christmas **/ 'krisməs/**	Kristmat **/**khə **jiʔ sə maʔ/**

ponwjzpygon/ xowu½u bmomjyeq&mü rw0rbmompum;wiwm,mu daya **[ojyi;]'}Asn;Eia&;om;aomvn; toxuq&mwir /tā yā/ [íoni;]w}Asn;Eiom xuqonuaw&ygon/ xjyi aumrwu** gomvdi **[ojyi;]*}Asn;Eia&;om;aomvn; toxu&mwi /kɔ̄ mə dī /[íoni;]u}Asn;Ei-om toxuqluygon/**

xlaemu t*vybmompum;r toiuíar;pm;xm;aom pum;v;rsm;uvn; awU&&ygon/ om"u-

t"ym,	**t*vybmompum;**	**rw0rbmompum;**
uir&m	camera **/'kaməra/**	kemvra **/khɛ̄ mə jā /**
a':vmai	dollar **/'dolə/**	dola **/dō lā /**
yvwpwp	plastic **/'ləstik/**	pvlasdik **/**pə **laʔ** sə **daʔ/**
yg&r	talent **/'talənt/**	talen **/thā -lā /**
a&',	radio **/'reidiou/**	redio **/jē dī yū/**

ponwjzpygon/ xo toiu½ar;pm;xm;aom pum;v;rsm;u avvmunvli oni;Asn;rsm;u ojyi;Asn;ajymi;íar;pm;xm;onu avvmawU&&ygon/ a':vmai dollar **/'dolə/ u** dola **/dō lā / 'vm[ítoxuajymqonu awU&ygon/**

xjyirw0rbmompum;wi t*vybmompum;r toitjyiajymi;íar;pm;xm;aom pum;v;rsm;uvn; awU&ygon/ om"u-

t"ym,	t*vybmompu;	rw0rbmompum;
aumz	coffee / **'kofi′** /	gopi /**gō phī** /
ueyLwm	computer /**kəm pju:tə**/	gumbyuda /**-gũ bwū dā** /
ewq;	Satan /**'seitən** /	Sadan /**sā -dã**/

ponwjzpygon/ txuygar;pm;pum;v;rsm;ulunvli oni;Asn;tpm; ojyi; Asn;u ajymi;vo;Ee;xm;onu awG&ygon/ aumz- coffee /**'kofi′**/ **[toxu aomvn; rw0rbmompum;wi** gopi /**gō phī** / ***z[í toxuum o;Ee;luonu awG&&ygon/**

wpze jrermbmompum;r pum;v;rsm;u jyljyiajymi;vjci;r&b ,iiar;pm;xm; aom pum;v;rsm;uvn; awG&ygon/ om"u-

jrermbmompum;	rw0rbmompum;
cw	kédan /**khɛ` -dã** /
ig;c	ngvku /**ŋə kū**/
q&m0e	svrawun /**sə jā -wã** / , zisvra /**zī sə jā** /
wqy	dvzøk /**də zeiɔ**/
"mwb;	dvtbú /**daɔ bu`**/
yvi;	bvlóng /**pə lĩ `**/

ponw jzpon/ xo ar;pm;&mwi rw0rbmompum;wi q&m0eu svrawun /**sə jā -wã** / **[ívn;aumi;** zisvra /**zī sə jā** /**[ívn;aumi; Eprs;o;í ajymqluonu awU&&ygon/**

xjyi jrermbmompum;r tcsUpum;v;rsm;u toiu½í ar;pm;onu awG&yg on/ om"u-

jrermbmompum;	rw0rbmompum;
n	nyaq /**ŋa′**/
pm;y	svbóy /**sə bwɛ̄** /
re	muk /**mouɔ**/
rlu(aumi;)	muju /**mū tɕū**/
½;	róng /**jaũ`**/

ponw jzpygon/ txuyg om"uulunvli jrermtoxuypepu ten;i, ajymi;víar;pm;onu awG&on/ jrermbmompum;wi pm;yu^Zy^[toxujy;

rw0rbmompum;wi svbóy **/sə bwē /** **py[oni;oxuí ajymi;v ar;pm;xm;onu awU&&ygon/**

jrermbmompum;wi&aom pum;v;rsm;u toitjyiajymi;ví rw0r bmom pum;o ar;pm;xm;onuvn; awU&ygon/ om"u-

jrermbmompum;	**rw0rbmompum;**
csi;awmiwe;	Chíndong **/tɕaĩ ˋ -daũ/**
qyjym	sapbyá **/shaɔ bwa′/**
A&	bidu **/ bī dū/**
b&m;	pvrà **/pə jā/**
rmvumo;	malvga **/mā lə gā/**
vuorm;	lvksvmá **/leɔ sə maˋ/**

ponwjzpygon/ txuygom"ur toiajymi;yuavvmunvti jrermbmom pum;& Asn;pum;v;tcsUu ajymi;ví ar;pm;xm;jci;jzponu awU&&ygon/ jrermbmompum;wi A½u ^A'? A½ ^u rw0rbmompum;wi bidu **/bī dū/b' [í vn;aumi;? b&m;u** pvrà **/pə jā/ z&m[ívn;aumi; toiajymi;vum ar;pm;xm; onu awU&ygon/**

wpze toxuv,uap&etwu jrermpum;v;tcsUu twcsUíar;pm; xm; onuvn; awU&ygon/

jrermbmompum;	**rw0rbmompum;**
wi;xm	dáy **/taĩ ˋ/**
wnaxmi	de **/dē /**
aps;qi	sing **/-sĩ/**

ponwjzpon/ xo jrermpum;v;tcsUuy,í ar;pm;&mü wnaxmi[aom pum; v;wi axmiujzwum wnu ',- de **/dē /[ívn;aumi;? aps;qi[q&mü aps;ujzwum qiu qi-**sing **/-sĩ/ [ívn;aumi; twcsUar;pm;xm;onu awU&& ygon/**

csio;oycsu

ucsiwi;&i;om;rsm;E,pw trsm;q;aexiaom jrermjynajrmuyi; ucsijyne, wi &r;vrsm;? Armvrsm;wtjyi tjcm;wi;&i;om;wUonvn; ueo,p;ym;&mum aexiluonu awU&&ygon/ xowi;&i;om;aygi;p a&maEmaexilu&m bmompum; won o;jcm;&ywnraeb a&maEm,uE,vsu&ayon/

xo bmompum;won a&maEm,uE,vsu&&m wpbmomr wpbmomoU ,iio;paeluonu awU&ygon/ ar;pm;&mwi titm;lu;aomvrsm;w\ bmompum;

u titm;en;aomvrS;rsm;u ,iio;par;pm;on[qEiayon/ jrpu;em;jrKwi *seazmvrS;rsm; trsm;q;aexilujy; Armvrs;Ei&r;vrS;rsm;vn; trsm;tjym; aexilu ygon/ &0rrS;E,p0i rw0rvrS;won *seazmvrS;? Armvrs;? &r;vrS;rsm;Ei twwu a&maEmaexiluaomaumi rw0rbmompum;wi xvrS;pwU\pum;rsm; 0ia&muaejci;jzpygon/ xtw a&maEmaexiaeluaom tjcm;wi;&iom;wU\ pum; rsm;uvn; ,iiar;pm;urnrm {uetreyijzpygon/ pum;v;rsm;u ar;pm;&mwi wu&uar;pm;jci;? toiajymi;ar;pm;jci;Ei toiuar;pm;jci;wUuvn; avvmaw&& ygon/ xo bmomjcm;wr,ii ar;pm;jci;jzi rw0rbmompum;wi a0m[m&rsm;rsm; quvuw;ym;ae0;rn jzpygon/

e*;

þpmwr;on ucsijyne,? jrpu;em;jrKe,& &0rrS;E,p0ijzpon rw0r vrS;w\ bmompum;wiawU&aom ar;pm;pum;v;rsm;u avvmwijyxm;jci; jzpyg on/ xoavvmwijy&mwi awU&&or ar;pm;pum;v;rsm;xr pum;v;tcsKuom a½;cs,íwijyxm;ygon/ oawoejy&mwi aq;aE;ar;jre;r? tooi;,r? "mwy taxmutxm;rsm;&,rponjzi oawoeqi&m tcsutvursm;u paqmi;cygon/ xo ar;pm;pum;v;rsm;u avvmazmxwjci;jzi rw0rvrS;w\ bmompum;Ei pmay zUjz; w;wua&;twu tuS;jzpxe;rn[&n&,um þpmwr;uoawoejy xm;yg on/

usr;u;pm&i;

uav;? a'guwm/ (2008)/ *vrbmomaA'a0g[m&rsm;tzi*/ &eue/ jrermpmXme/

wiv? O;? (1966)/ *bmomEipmay*/ &eue/ atmiajrpmay/

p;ym;a&;Eiu;oe;a&mi;0,a&;0elu;Xme/ (1999)/ *ausmi;om;o;t*vy t*vy^jrermtb"me*/ &eue/ wuovrsm;yEywu/

jrijrici/ (2015)/ ,i;eubmompum;wi&aom ar;pm;pum;v;rsm;avvmcsu/ jrermpmXme? &wemy wuov/

jrermpmtzU/ (2008)/ *jrermtb"me*/ &eue/ aevi;yEywu/

jrermq&,vpvr;pOygw/ (1962)/ *wi;&i;om;,Oaus;r½;&m"avx;prsm;(ucsi)*/ &eue/ pmay ArmeyEywu/

&0rpmayEi,Oaus;raumrw/ (2001)/ *&0rori;*/

atmijriO;? a'guwm/ (2018)/ *oawoe[on*? &eue? {&m0Ppmaywu/

L.C. Hka Lum/ (2015)/ *Myanmar-English-Kachin Pocked Dictionary*/ qwye yEywu/ &eue/

Randy J.LaPolla and David Sangdong/ (2015)/ *Rawang-English-Burmese Dictionary* /

taemupaumu&i pmta&;tom;pep

wiwire;*

pmwr;tuso;

taemupaumu&i ta&;tom;pepu avvmwijy&mü ta&;tom;pep\ 0aoo vuPmEi taemupaumu&i ta&;tom;pep? pum;outajcjyaom taemu paumu&i ta&;tom;pep? taemupaumu&i0Ppmta&;tom;pep? taemupaum u&iAsn;oauwrsm;? taemupaumu&i Asn;woauwrsm;? taemupaum u&io& oauwrsm;? taemupaumu&i wuusooauwrsm; taemupaumu&i twaumu trwtom;rsm;? y'jzw? y'&yoauwrsm;u avvmazmxwwijy xm;ygon/

aomcsupum;v;- ta&;tom;pep? Asn;oauw? Asn;woauw? o&oauw? wuusooauw? twaumu trwtom;/

e'ge;

u&ivrsL;rsm;teu paumu&iEi y;u&iwon trsm;tm;jzi vijyirsm;ü aexi Luon/ 4i;wu tcsKyn&m&irsm;u yt (awmio)? u,m;(u&ie)paom awmiay: u&irsm;Ei ujym;ap&e ui;u&i? ajrjyeu&i[ac:qLuon/

xajrjyevijyiwiaexiLuaom u&ivrsL;rsm;\aexi&muvuívn; awmiyi; u&iEi ajrmuyi;u&i[EprsL;cjcm;Luon/ awmii-armcs; um;vr; awmibu& zv (y;)? pa0m(paumEi yu;u&i)rsm;u awmiyi;u&i[azmjyy;? awmii-armcs; um;vr; ajrmubu& u&irsm;u ajrmuyi;u&irsm;[yi;jcm;azmjyxm;on/

wpze xawmiyi;u&irsm;u ta&Ku&iEi taemuu&i[í xyr cjcm;Luon/ ppawmi;jrp ta&Kbu& bm;tc&i? aumu&wc&i? zmyejrKe,? oxc&i? armvjrki c&iponwwi aexiLuaom u&irsm;u ta&Ku&i[owrwazmjyLuon/ ppawmi; jrp taemubu& jrp0uke;ay:u&irsm;u taemuu&i[owrwazmjyLuon/

þpmwr;ü taemupaumu&i? jrp0uke;ay:u&i ta&;tom;pepu azmxwwijy ygrn/ taemupaumu&ivrsL;w\ ta&;tom;pepu (1832)cavmutcser omoemjyL q&mbu;*keeoe0wu jrerm tu&murjy; paumu&ibmompum;Ei qavsmatmi wxi cjci;jzpon/

1/ ta&;tom;pep\0ao ovuPmrsm;Ei taemupaumu&i ta&;tom;pep

pmta&;tom;on pum;o\oauwvuPm[bmomaA'ynm&irsm;u qLu on/ pmta&;tom;\tprm pum;ou tajcrjyaom t*spw\pmrsm; (Picto graphic writing) **on tapmq;[cekre;Luon/ xaemu o;axmijrm;0; tcsoyyoPme**

*a'guwm? ygarmu(XmerL;)? jrermpmXme? &eueta½Kyi;wuov

(cuneiform writing)? qrwpta&;tom;? ze,0ta&;tom;pepr sm;on *&? a&mrEi wu wpurmv; ysWEcon/

xta&;tom;pepr sm;teu jrerm pmta&;tom;pep\ tajccu avvmygu-

]]tE,jAm[ta&;tom;r qi;ouvmaomta&;tom;rm tm&tv,yi;& wAuEi ta&awmitm&& crm (uarm';,m;)? xi;? vmt? jrerm ponw jzpon}} (atmijriO;? 2000? pm-22/)

xalumi jrerm pmta&;tom;pepon tE,jAm[ta&;tom;r qi;ouvmon[qEi on/ jrerm pmta&;tu&mpepu tajccxm;aom paumu&i ta&;tom;onvn; tE,jAm[ta&;tom;r qi;ouvmon[qEiayon/

urmpmta&;tom;pepwi (1) pum;outajcrjyaom ta&;tom;pep? (2) pum; outajcjyaom ta&;tom;pep[í &on/ pum;oqi&mta&;tom;pepr sm;wi-

(1) 0Ppmta&;tom;pep (syllabic writing system)

(2) tu&mp0ta&;tom;pep (alphabetic writing system)

(3) 0Pwpyi;tu&mp0wpyi;ta&;tom;pep

(semisyllabic- semi alphabetic writing system)

[í (3) rS; (3)pm; awEiygon/

]]pum;outajcjyaom 0Ppmta&;tom;pepwi ta&;tu&mr sm;on 0Pouu,pm;jyon/ xta&;tu&mr sm;on Asn;o&wzxm;aom pum;o\ oauwr sm;jzpon/ olaom xta&;tu&mr sm;wi Asn;oauw Ei o&oauw[í wpo;wjcm; r&ay/}} (atmijriO;? 2000? pm-14/)

]]tE,jAm[ta&tom;Ei jAm[ta&;tom;rqi;ouvmaom ta& awmitm&& ta&;tom;r sm;wi 0Ppmta&;tom;pep\ oabm vuPmEi tu&mp0ta&;tom;pep\ oabmvuPm Epr S;v; a&m,uaeon/ (atmijriO;? 2000? pm-22/)

]]jAm[ta&;tom;\x;jcm;csurm Asn;tu&mEi wzuEiaomo& ojy oauwtrwtom;r sm; &aejci;jzpon/}}

(atmijriO;? 2000? pm-23)

pum;ou tajcjyaomtaemupaumu&i ta&;tom;pepon Asn;o&wz xm;aompum;o\ oauwr sm;jzpí 0Ppmta&;tom;[qEion/ xjyiAsn; tu&m Ei wzuEiaom o&ojyoauwr sm;vn; aw&&on/ xalumi taemupaum u&i ta&;tom;pepon 0Pwpyi;tu&mp0wpyi; ta&;tom;pep jzpon[qEiayon/

2/ taemupaumu&i ta&;tom;pep

2?1/ pum;ou tajcjyaom taemupaumu&i ta&;tom;

pum;ou tajcjyaom taemupaumu&i ta&;tom;pepon pum;ou tajc rjyaom t½ypmta&;tom;? oabmjypmta&;tom;rS;r[wb Asn;o& wzuxm;aom 0Pou u,pm;jyaom 0Ppmta&;tom;pep jzpon/

paumu&ipmta&;tom;pepu (1832)cEpwi omoemjyqμ*keeoe0wu jrermtu&mu rjy; paumu&ipum;Ei qavsmatmi wxicjci;jzpon/

jrermpmaytaa&;tom;pepon pum;orsm;uazmjy&etwu tu&mEi trw tom;rsm;u ta&;oauwrsm;tjzp to;jyaompepjzpon/ ojzpí jrermtu&mu trjyaom paumu&i ta&;tom;pepon pum;ou tajcjyaom ta&;tom;pep[qEiayon/

2?1?2/ taemupaumu&i 0Ppmta&;tom;pep **(syllabic writing system)**

0Ppm ta&;tom;pepqonrm Asn;o&wzxm;aom 0Pouu,pm;jyjci; jzpon/ taemupaumu&i Asn;o&aygi;z&mü Asn;oauwu yiwixm;í Asn; oauw\ xuatmu0,mwi o&oauwu c&azmjyonuaw&&on/ om"u/

x	^ thù ^	**a&**
tv§	^ əlā ^	**t&u**
yv	^ pə lɔ̀ ^	**yvi;**
r§	^ mō ^	**rci**
vg	^ là ^	**v**
q§	^ shī ^	**cs0on**
q┐	^ shè ^	**cs(on**

xalumi paumu&i 0Ppmta&;tom;pepu yaopn;xwlunv\i-

yaopn; = Consonant + Vowel + Tone

C V T

wpen; (CVT**) yprS;&on[a,b,stm;jzi azmxwaw&&on/**

quvuí taemupaumu&i pum;ou tajcjyaom 0Ppmta&;tom;pepwi teuwpc-0Pwpc&aom {u0Ppum;v; (monosyllable**) teuwpc- 0Pwpc xuyaom A[0Ppum;v; (**poly syllable**)[í cjcm;aw&&on/**

2/1/21/ teuwpc0Pwpc&aom {u0Ppum;v;

taemupaumu&i bmompum;& towpcsu teuwpcsu&aom {u0P pum;v;rsm;u avvmaw&&ygon/ om"u/ /

r	^ mū ^	**= ae**
vg	^ là ^	**= v**
q	^ shā ^	**= lu ,**
p	^ sù ^	**= vu**
[	^ hī ^	**= tr**
C	^ xɔ̄ ^	**= avum;**
v	^ lē ^	**= vn;**
C	^ xē ^	**= ajy;on/**
u	^ kwā ^	**= lunon/**
r	^ mì ^	**= tyon/**
z;	^ phá ^	**= zwon/**

2/1/22/ teuwpc0Pwpcxuyaom A[0Ppum;v;

taemupaumu&i bmompum;wi towpcsuxuyí teuwpcom&aom A[0P pum;v;rsm;uvn; aw&&on/ om"u/ /

x y	^thō pɤā ^	**= a gi;**
[c	^ hɔ̄ khō ^	**= ajrlu;**
to	^ ì ɵā ^	**= qm;**
c z;	^ khɔ̄ phi´ ^	**= zey**
c ngo;	^ khɔ̄ ɲà ɵá ^	**= ajcz0g;**
c ɻ o	^ khɔ̄ dū ɵā ^	**= ajcov;**
c o C	^ khō ɵā x`i ^	**= acgi;**

2/2/ taemupaumu&i Asn;oauwrsm;

paumu&ioi , we;oiye;lu; zwpmopwi u&iAsn; (26)v;&alumi; azmjy xm;on/ xAsn; (26) v;rm-

u	**c**	*****	**C**	**i**
p	**q**	**Z**	**&**	**n**
w	**x**	**'**		**e**
y	**z**	**b**		**r**
,	**&**	**v**		**0**
o	**[**	**t**		**{**

(paumu&izwpmop? 1975? pm-6/)

wjzpon/

2?2?1/ to;en;aompaumu&i Asn;oauwrsm;

txuygAsn; (26) v;teu to;en;aomAsn;rm]]i? Z? &? {}(WADE, 1844, **iç Zç &ç {)w jzpon/ paumu&iü]Z} [aomto r&/ xalumi]Z} [aom ta&;oauw to;tveen;alumi; aw&on/ x]Z} oauwon jrermbmompum;r]Z} jziajymaom jrermpum;orsm;uzv , o;pa&;om;&e to;jyon/]Z} Eia&;aompum;v;rm-**

om"u/ / Zmuem = Z0 u e0

wüom a&;om;onu aw&on/

]&} Asn;ei]{} Asn;oauwrsm;uvn; paumu&i ta&;tom;ü to;en;onu aw&on/]&}Asn;oauwto;wi]]q&mrsm;}} [t"ym , &ompum;v;u taemupaum u&iü-

o&0 w&ɳ ^ θə rā tə rɛ̀ **^ = q&mrsm;**

o&0 w&ɳ ^θə rā tə ʃɛ̀ **^ = q&mrsm;**

]]&}} [aom Asn;oauwEi]]&}} [aomAsn;oauwu tvtv , o;ponrty]&}u to;en;onu aw&on/

]&} Asn;oauw\ tjcm;ta&;pmv;wpcrm ocia , &(b&m;oci)\ trnemr twu a&;onu aw&on/

om"u/ / & Asn;to; (, 0½;) ^ jē tɕú **^**

jrermormusr;pmr]a , &} [aomta&;oauweie;py qavsmatmi]&} Asn;u o;jci;rty]&} Asn;oauwto;en;onu aw&on/

]{}Asn;oauwonvn; to;en;aomoauw jzpon/]{}Asn;to; -

om"u/ / , ½; {┐	^ jē ɛù ĥt̀ ^	**= ta,½**
u pr̂ ,ɩ {┐	^ kə sā jwā ĥt̀ ^	**= tb&m;oci**
,ɩ {┐	^ jwà ĥt̀ ^	**= tb&m;a&**

,i;wi]{} Asn;oauwu tmar#w pum;v;toijzi a&;om;to;jyonu aw &on/

xjyi]{} Asn;oauwu]{g} [aomtar;0bwtoijzivn; a&;om;to; jyonu aw&on/ om"u / /

z z;{g	^ phé ĥà ^	**= zwovm;**
u;{g	^ kwé ĥà ^	**= a&;ovm;**
x'g,ɩ eŗbŗ {g	^ thō dā jwà nē bā ĥà ^	**= b&m;ociuqeusirmvm;**

xjyi-

b {ɩ rr̂ {ɩ	^pɔ̀ wò mū wò ^	**= eii**
xŗ rŗ {	^ thō mō gù ^	**= Oloiu**

eii? Oloiupaompum;v;rsm;wi]{} oauwuo;xm;onrty to;wius,r r&onu aw&on/

ojzpí taemupaumu&i Asn;oauwrsm;u avvmygu to;rsm;aom Asn;rsm;rm]]u? C? p? w? z}}w jzpon/ to;en;aomAsn;rsm;rm]]i? Z? &? {}}w jzpjy; useAsn;rsm;rm olae&mEio to;wius,aom Asn;oauwrsm;jzpalumi; aw&&on/

2?2?2/ taemupaumu&iAsn;woauwrsm;

paumu&i Asn;wrsm;u paumu&i tac:t&]tc,p}(vmzsm0wCm-Cluster)**rsm;[ac:qluon/ tc,p\ t"ym,rm]]u,pm;jy(pmv;}} jzpon/ pmv;qonrm Asn;u &nne;jci;jzpí]u,pm;jy(Asn;}[vn; ac:qEion/ Asn;wu u,pm;jy&nne; aeaomAsn;\ yajymi;oauwrsm;vn; jzpon/ wpen;tm;jzi epv;,0wí toxu rmvn; y;aeaomalumi Asn;trmrsm;[vn;qEion/ jrermbmompum;& yajymi;Asn; oauw(o) Asn;woauwrsm;eivn; qiwr&on/**

paumu&i Asn;woauwrsm; (o) yajymi;Asn;oauw (ciri? armi? "EjzL? 2004? 118/) (o) u,pm;jy(Asn; (tc,prsm;)/

pO	yajymi;oauwu , pm;	u , pm;jycAsn;	jrermoEi te;pyq;to
	jycAsn;? tc , p	oauwrsm;	
	1/ -	*	tmacgirmywo
	2/ -	,	, yio
	3/ ‖-	&	&aumu (&cio)
	4/ -s	v	(v) o
	5/ -	0	0qo

(y [0yC? r*Zi;? 1995? pm 78/)

txuygZ , m;t& paumu&iyajymi;oauw (o) tc , pAsn; (5) v;&on/ x tc , prsm; \ u , pm;jycAsn;oauwrsm;u txuygZ , m;ü azmjyxm;ygon/ tc , prsm; \ te;pyq;jrermtouvn; y;wazmjyxm;ygon/

quvuí tc , prsm;Ei twrsm;aomAsn;rsm;u wijyygrn/ tc , prsm;Ei tw rsm;aomAsn;rsm;-

*? tc , p (-)	C? tc , p (-)	&? tc , p (‖-)	v? tc , p(-s)	0? tc , p (-)
p	u	‖u? ‖w	us	u? w? ,
q	c	jc	cs	c? '? o
y	y	‖w? ‖x? jy	ys	i? E? v
z	z	jz	zs	p? x
r	r	‖b	bs	n
			rs	q
		‖o		

(y [0yC? r*Zi;? 1995? pm 79/)

tc , prsm;Ei twrsm;aom Asn;rsm;rm u? c? i? p? q? n? w? x? '? e? y? z? b? r? , ? owjzpon/

(*) tc , prsm;on p? q? y? z? r Asn;oauwrsm;Ei twrsm;on/

(C) tc , prsm;on u? c? y? z? r Asn;oauwrsm;Ei twrsm;on/

(&) tc , prsm;on u? c? y? z? b? w? x? o Asn;oauwrsm;Ei twrsm;on/

(v) tc , prsm;on u? c? y? z? b? r Asn;oauwrsm;Ei twrsm;on/

(0) tc , prsm;on u? c? i? p? q? n? w? '? e? , ? o? vAsn;rsm;jzi tw rsm;on/

xpaumu&i Asn;wrsm;u avvmygu-

1/ Asn;oauw? o&oauwEiaygi;pyxm;aomAsn;wrsm;

2/ Asn;oauw? o&oauw? wuusooauwEiaygi;pyxm;aom Asn;wrsm;

u awEion/

yaopn;xwv\i-

1/ Asn;oauw + Asn;woauw + o&oauw

2/ Asn;oauw + Asn;woauw + o&oauw + wuusooauw

[í aw&Eiayon/

xalumi paumu&i o&oauwEi wuusooauwu quvuí azmxw wijyom;ygrn/

2? 3/ taemupaumu&io&oauw

paumu&ioi , we;zwpmopü o&oauwrsm;u t"utorsm;[azmjyí wuuso oauwrsm;u tzsm;tem;o[owrwazmjyxm;ygon/ qvonrm paum u&i Asn;oauwrsm;u jc&aeaomoauwrsm;rm t"utooauw (o&)Ei tzsm; tem;o oauw(wuuso)w jzpygon/ xtzsm;tem;ooauwu erjrioauw (o) wuusooauw[vn; ac:qEiayon/ xalumi paumu&ipum;v; ta&; tom; pepu yaopn;jy&v\i-

Asn; + o& + wuusooauw

[í Asn;o&Ei wuusooauw aygi;xm;aomta&;tom;pep[q&rn/

paumu&i bmompum;ü o&ouu , pm;jyaom oauw (9) rS;Ei wuusou u , pm;jyaom oauw (5) rS;uaw&on/

taemupaumu&io&oauwrsm;

taemupaumu&i o&oauw(9)rS; &ygon/

o&oauw (9)rS;

1/ -g ^ a ^

2/ - ^ i ^

3/ -ɿ ^ é ^

4/ - ^ ` u ^

5/ - ^ u ^

6/ - ^ ` e ^

7/ - ^ ` ɛ ^

8/ - ^ ō ^

9/ - ^ ` ɔ ^

taemupaumu&i Asn;Eio&oauw aygi;pyzpn;y

txuygo&oauwrsm;u]]tAsn;}}Eiaygi;pyzpn;yuwijyygrn/

pO	]tAsn;}oauw + o&oauw	o'aA'tu&m tov,
1/	tg	^ ` a ^
2/	t	^ ` i ^
3/	t ɿ	^ ə́ ^
4/	t	^ ù ^
5/	t	^ ū ^
6/	t	^ è ^
7/	t	^ ɛ̀ ^
8/	t	^ ō ^
9/	t	^ ɔ̀ ^

(paumzwpmop? 1975? 9/)

quvuí taemupaumu&i Asn;Eio&aygi;pyzpn;yü Asn;trsk;rsk;Eio&trsk;rsk;aygi;pyzpn;yu wijyygon/

pO	Asn;oauw + o&oauw	o'aA'tu&m tov,	teut"ym,
1/	c	^ khò ^	tjyibu
2/	qg	^ shà ^	emon
3/	p	^ shè ^	ai
4/	p	^ sù ^	vu
5/	n	^ ɲò ^	v,on/
6/	x ɿ	^ thɛ̀ ^	aumuon/

7/	**x**	^ thū ^	**ueon/**
8/	**r**	^ mè ^	**om;**
9/	**o**	^ ө`i ^	**aoon? jir;on/**

2?4/ taemupaumu&iwuusooauw

taemupaumu&i wuusooauw (5)rS;&ygon/ atmuygZ,m;jzi azmjyyg rn/

paumu&iwuuso tac:ta0:	**o'aA'tu&m tov,jci;**	**paumu&iwuuso oauw**
t┐o	^ è ө ì ^	**┐**
t;o	^ à ө ì ^	**m**
zsm0q;	^ phlē shì ^	**;**
[;o	^ há ө ī ^	**0**
u0z	^ kē phò ^	**`**

(paumzwpmop? 1975? 9/)

taemupaumu&i Asn;oauwEi wuusooauw aygi;pyy

paumu&i Asn;oauwEiwuusooauwaygi;pyyu om"uaqmiwijy&mü (u) Asn;u yiwixm;í wuusooauw (5)rS;jzi jc&um a&;om;yu wijyygrn/

p0	**uAsn;+wuuso oauw**	**o'aA'tu&m tov,jci;**	**teut"ym,**
1/	**u**	^ kò ^	**t; (tao;pm;)**
2/	**uʂ**	^ kō ^	**yon/**
3/	**uɻ**	^ kò ^	**rmon/**
4/	**uʕ**	^ khɔ̄ ^	**vnyi;**
5/	**um**	^ kɔ́ ^	**ac:on/**

Asn;oauw? o&oauwrsm;Eiaygi;pyxm;aomAsn;wrsm;

om"u/ /

pO	**Asn;+o&+Asn;w oauw**	**o'aA'tu&m tov,jci;**	**teut"ym,**
1/	**cs**	^ khlò ^	**jywon/**
2/	**cscs**	^ khlè khlè ^	**jrejre**
3/	**ug**	^ kwā ^	**ayguqe**
4/	**cs**	^ klì ^	**av**
5/	**us**	^ klè ^	**vr;**
6/	**ytw**	^ pètrò ^	**wcg;**

Asn;oauwo&oauw? wuusooauwrsm;Eiaygi;pyxm;aom Asn;wrsm;

om"u/ /

pO	**Asn;+o&+wuuso+ Asn;woauw**	**o'aA'tu&m tov,jci;**	**teut"ym,**
1/	**uf**	^kə lō ^	**Em;**
2/	**xf**	^ thī ^	**ac;**
3/	**bf**	^ prè ^	**Ei;**
4/	**yf**	^ plè ^	**vm**
5/	**yf**	^ plā ^	**ausm**
6/	**wzsmf**	^ tə phlē ^	**wpv;**
7/	**qrfyf**	^ sò mō bwā ^	**luurlu;**

xalumi taemupaumu&ita&;tom;pepu avvm&mü Asn;oauw? Asn;woauw? o&oauw? wuusooauwrsm;Eiyg pepwusaygi;zpn;xm;aomta&;tom;pepu aw&&on/

2/5/ twaumu trwtom;

paumu&i ta&;tom;pepü Asn;oauwvn;r[w? o&oauwvn; r[w aom ocsmoauwrsm;? twaumutrwtom;rsm;u rsm;jym;pmraw&ay/ olaom x;jcm; aom twaumutrwtom; (2)c[qEion (r? ')[aom oauwwu aw&on/

r ^m ^ [aom oauwon]]'p}} nnwr? qawmi;q,rrsm;wi o;aom oauwrsm;jzpalumi; aw&on/

yp/ /ryuvɩ = om;lup? om;lu&atmi/

reubʂ qʂ * = aumi;cs;cpm;&ygap/

r,ɩ uqʂ *ɩeɩ = oiub&m;ociaumi;cs;ay;ygap/

'' ^di'^ [aom oauwrm]]ouo? ov}} ponjzi xywjzpjci; oabmu jyaomtrwtom;wpcjzpon/

yp/ /r,ɩ uqʂ *ɩeɩ' ,ɩ to;wuɦ

ri;u iguo b&m;ociaumi;cs;ay;ygap/

***Pe;ocsmtrwtom;rsm;u paumu&ibmompum;ü o;oeraw&b jrerm *Pe;ocsmtrwtom;rsm;twi; o;ponu aw&on/**

yp/ /1 = w ^tə^	**6 = C** ^xì^
2 = c ^khì^	**7 = E** ^nwì^
3 = oɪ ^θə^	**8 = C;** ^xó^
4 = v ^lwī^	**9 = c** ^khwì^
5 = , ^jɛ̄^	**10 = wq** ^tə shì^

2/6/ y'jzw? y'&yoauwrsm;

paumu&ibmompum;u omoemjy(q&m*'eeoe0wu jrermtu&murí wxic aomvn; y'jzw? y'&y oauwrsm;u t*vywxr ta&;yp,í a&;xm;jci;jzpon/

yptm;jzi 0gus&nwpalumi; (o) pmy'i,wpcjy;q;aomtcg]]'Full stop}}]].}} trwtom;uaw&on/ 0guscrsm; 0guswrsm;lum;ü]],}} trwtom;u o;onu aw&on/

tar;pum;v;waemuü tar;oauw]] ? }} u wpcgwp& o;onu aw&on/ xi&m;ay:viapon talumi;t&mrsm; emry'rsm;u rsuawmi tzitywjzi a&;on/

cio;oycsu

paumu&ita&;tom;pepon pum;outajcjyaom ta&;tom;pep jzpon/ Asn;o& aygi;pyzpn;xm;aom 0Pou u,pm;jyaom 0Ppmta&;tom;pepvn; jzpon/ wuuso erjriorsm;yg0iaom ta&;tom;pepvn; jzpon/

paumu&ita&;tom;pepü Asn;oauwomru Asn;woauwrsm;vn; &ay on/ xAsn;wrsm;u o&oauwjzivn;aumi; wuusooauwjzi vn;aumi; aygi;pyxm;onu aw&on/

paumu&iAsn;rsm;u o&ojyoauwrsm;Ei aygi;pya&;ouo? Asn;oauw? o&oauw? wuusooauwrsm;jzivn; aygi;pya&;om;onu aw&&on/ ojzpí 0Pwpyi;? tu&mp0wpyi; ta&;tom;pep[vn; qEion/

paumu&ibmompum;ü x;jcm;aom twaumu trwtom;tcsuaw& aom vn;en;yg;von/ *Pe;ocsmtrwtom;rsm;u o;oeraw&bjrerm *Pe;ocsm trwtom;rsm;twi; to;jyonu aw&on/ y'jzwy'&yoauwrsm;rm rsm;aomtm; jzi t*vypmta&;tom;pep\ ypu,í a&;om;alumi;aw&&on/

e*;

paumu&i ta&;tom;pepuavvmjci;jzi paumu&iw\ toxuu o&Eion/ paumu&ita&;tom;pepon Asn;? o&? wuuso? Asn;woauwrsm;jzi pepwus aygi;pyí rrwvrs;\ toav,avor;u azmjyEion/ jrermbmompum;& ta&; tom; tu&mrsm;u erem,o;pxm;aom paumu&ivrs;won wi;&i;om; vrs;ursm;jzpontavsmu ajymqaom Xme? [ewrm jrermpum;ojzi um[csu &rnrvay/ pum;otajcjyaom ta&;tom;pepobm0t& vrs;wprs;Eiwprs; xyw xyr\ wnEirnr[way/ rnoyiqap paumu&i ta&;tom;pepu avvmjci;jzi jrermwi;&i;om; bmompum;rsm;\ zljz;w;wuru wpaxmiwpae&mr taxmutu jyrn[,lunrygon/

usr;u;pm&i;

ciri? arm i? "EjzL? 2004? *jrerm pum; jrerm pm&yy/vm* ? "0yEyw u? &euejr W

ciat;? 0;? (1973)? *pm ta&;tom;pep/ loabm vu/Pm jrerm pm ta&;tom;pep/* wuovynm ya'om pmapmi? twtyi; 4? &euewuovrsm;yEywu/

paumu&iomoemjy/tz W/ 1975/ *paumu&izwpmop/*

xe;jri? 0;? (1955)? *bmomaA'* ? *\t;p(ynma&;) or0g , rvrwu yEywu*

z[yacgr*Zi;(rom;pr*Zi;)? (1995)? r;atmrpua&mip yEywu? ti;pejr W/

azarmiwi? 0;? (1958)? *bmomavmuusr;* pmayArmeyEywu?

atmijri0;? 0;? (2000)? *y*acwjrerm pm ta&;tom;pep/* yg&*usr;/

J.WADE, Dr., 1963, ***THE SAURUS OF KAREN KNOWLEDGE***, Published by U Mg U, No. 021435, John Road, Rangoon.

Kaw-Too, Compiled by J.wade (1847), ***THE SAURUS OF KAREN KNOWLEDGE, Native Karen Dictionary***, Vol 1, 2, 3 & 4, Tavoy, Karen mission press.

SGAW KAREN READER FOR KINDER GARTEN, (2004), Published by hailand Karen Baptist Convention and Karen Netwo For Culture and Environment.

THESAURUS Of KAREN KNOWLEDGE Com by Dr. JWADE VLL, 1963, Published by U Mg U, No,o_2 1435 John Road, Rangoon

&cibmompum;½ Bu ,m0aooejyóem

ttre*

pmwr;tusO;

þpmwr;on &cibmompum;½ Bu ,m0aooejyóemu qe;ppavvmxm;aom pmwr;jzpygon/ xolavvm&mwi Bu ,muBu ,mtx;jy jyvyxm;aom Bu ,m 0aooepum;v;rsm;Ei &cibmompum;½ Bu ,m0aooe pppp ½- r½ jyóem [í Epyi;cumwijyygrn/ Bu ,mu Bu ,mtx;jy jyvy&mwi tquuypep? Epxyjy pep? tquxnEpxyjypep? toum&evupep? Asn;wvupep [ítyi; ig;yi; cum avvmwijyxm;ygon/ Bu ,m0aooe pppp½- r½ tyi;wi pum;v;won Bu ,m\loZmvr;r;r r½byiutm;jzi Bu ,m0aooe ppppjzpalumi;u avvm wixm;aom pmwr;jzpygon/

aomcsua0g[m&rsm;- bmomaA'? Bu ,m0aooe? Bu ,m? 0gp*? o'g? pum;v;/

1/ e'ge;

jrermbmompum;\ o'guavvm&mwi tp0tvm avvmaomynm&irsm;on tcsUu 9 yg;? tcsUu 8 yg; ½on[owrwluontxwi Bu ,m0aooeu 0gp* wpyg;tjzp owrwcluon/ bmomaA't&r 2 yg;? 3 yg;? 4 yg;½alumi; owrwlu ontxwi Bu ,m0aooeu o'gpum;v;trsK;tpm; r[walumi; azmjyxm;luon/ ojzpygí &cibmompum;½ Bu ,m0aooe pum;v;rsm;on emr? Bu ,mwlu a&Uqu? lum;qu? aemuquy;uyí ½yajymi;xm;aom Bu ,m0aooe pum;v;rsm;om jzpoavm? o;jcm;&ywnEion o;jcm;pum;v; toiuaqmiaom Bu ,m0aooepppp pum;v; rsm; jzpoavm[on jyóemuqe;ppvygon/ xalumi þpmwr;on &cibmom pum;½ Bu ,m0aooeEi ouqiaom jyóemwp&yu tajz&mazmxwvaom &n&,csujzi avvmwijyxm;aom pmwr;jzpon/ xolavvmwijy&mwi rmeatmi a'owi ajymqaom Bu ,m0aooersm;Ei ppawa'owiajymqaom Bu ,m0aooe pum;v;rsm;utajccí bmomaA'½axmir avvmwijyxm;ygon/

2/ oawoet*g&yrsm;

þpmwr;ujyp&mwi atmuygoawoeqi&m tcsutvursm;Eitn jypxm; ygon/

(u) pmayavvmawU½csu

(c) &n&,csu

(*) tcsutvuaumu ,paqmi;y

---

* **en;jy? jrermpmXme? ppawwuov**

(C) oawoe ar;ce;Ei jyóem

(i) oawoetptpO

wjzpfuon/

(u) pmayavvmawU&csu

&cibmompum;½ Bu,m0aooeEiywouí avvmawU½csursm;u pmwr;\ t*g&yEitn tusO;rtwijyygrn/

armiuav;\ ]jrermo'g} pmtywi]]rnon bmompum;ürt yiuobm0t& emr0aooeEi Bu,m0aooewon tppcsn;½Eirnr[way/ Bu,m0aooe uol aom pum;v;rs;vtyvmvti yiuobm0u Bu,m0aooewm0eu o'gt& xr;aqmiEirn pum;v;wprs;^Bu,mtx;jyfu pepwpcctay:wi tajccíwxi ym;,&on}} [íazmjyxm;ygon/

rpEmaX;\ ]&citajymo'g} pmty½]Bu,m0aooetce;} wi]Bu,mutx; jyfaom Bu,mtx;jyfpum;v;rsm;rm Bu,moabmou0iaomvn; tcsUpum;v;rsm;rm o;jcm;zUpn;r? o;jcm;vyie;aqmiwmjzi Bu,mutx;jyfaom Bu,m0aooe toiu aqmivsu ½alumi;awU&ygon}} [íazmjyxm;ygon/

a';Apc&ppw,\ ]bmomaA'o'aA'} tb"mewi]]Bu,m\vy&ytjyftru jy|me;ay;aom vyaqmicsutrs;rs; a&maEmyg0ion o'gt&trs;tpm;cxm;aom pum; v;rsm;}} [íziqxm;ygon/

a'guwmatmijriO;\ ]]jrermbmompum;½ Bu,m0aooepppp ½-r½}} pmwr;wi]]Bu,m0aooe\ vyie;aqmiwmon Bu,mutx;jy&ontwu Bu,mtyp0i jzpfy; Bu,m\oabmobm0Ei zU,uquE,r ½rnomjzpon/ tcsUBu,m0aooe pum;v;rsm;on Bu,mEiquE,r xi&m;aomvn; tcsUrmrxi&m;awmb Bu,m 0aooe\ oabmvuPmom yíyjyipm jzpay:vsu½alumi;awU&ygon}} [íazmjy xm;ygon/

xalumi]&cibmompum;½ Bu,m0aooe pppp ½- r½} uavvmqe;pp&mwi Bu,m0aooeEi ywouon tcsutvursm;u txuygpmtyrsm;wi vuvr; roavmu azmjyxm;onu awU&ygon/

(c) &n&,csu

&cibmompum;xu Bu,m0aooepppp ½-r½Ei ouqiaom jyóemwp&yu tajz&m azmxwvaom &n&,csujzi avvmwijyxm;ygon/

(*) tcsutvuaumu ,paqmi;y

&cibmompum;½ Bu ,m0aooeEiywouí tcsutvuaumu ,&mü &ci a'o wiajymqaeuaom aepOo;a0g[m&rsm;u paqmi;í wijyxm;jci;jzpon/ xol wijy&mwi to(i0gom0\ ]&cia0g[m& tb"me} (4) wEi jrermtb"mew\ teuwu tajccumwijyxm;ygon/ olaom tb"mewiryg0iaom tcsKa0g[m& wu aeUpOo;teu twi; wijyxm;ygon/

(C) oawoear;ce;Ei jyóem

&cibmompum;½ Bu ,m0aoejyóemu avvmqe;pp&mü atmuygar;ce;Ei jyóem tcsKay:vmygon/

(1)Bu ,m0aooe [ontb ,en;/

(2)Bu ,mtx;jy\ [ontb ,en;/

(3)Bu ,m0aooeEi Bu ,mtx;jy\ ujym;csu½ovm;/

(4)&cibmompum;wi Bu ,m0aooe pppp ½oavm/ r½oavm/

Bu ,m0aooeEi ywouí bmomaA'ynm&irsm;\ ziqowrwcsursm;? pmtypmwr; rsm;? tiwmeuay:wi &mazavvm Eirnjzpon/ jrermo'gpmtywi]Bu ,mu tx;jy\aomy'} [íazmjyxm;ygon/]Bu ,m0aooe [ontb ,en;} [aomar;ce; twu tcutcjyóemr½aomvn; usaomar;ce;twu tajz&m&ejyóemrsm; ay:aygu vmygon/

Bu ,mu tx;jy\aomy'u Bu ,m0aooe[owrwv(i Bu ,mtx;jy\rm rnol ujym;oen;/ Bu ,m0aooepppp ½-r½ ponar;ce;wEi jyóemrsm;u tajz&m azmxw&evtyygon/

(i) oawoetptpO

oawoe tptpOu-

- **Bu ,m0aooe owrwcsu**
- **&cibmompum; ½ Bu ,m0aooe pum;v;rsm;**
- **Bu ,mtx;jy\ jy\vyxm;aom Bu ,m0aooe pum;v;rsm;**
- **&cibmompum; ½ Bu ,m0aooe pppp ½-r½ jyóem**
- **Kc\io;oycsu**
- **e*;**

[íwijyom;ygrn/

3/ ßu ,m0aooe owrwcsu

ßu ,m0aooeu jrermo'gpmtywi }ßu ,mutx;jyaom y'}[í azmjyxm;on/ (2008? 33) y'ur jrermtb"meu-

1/ o;jcm;pum;v; (om"u- v? ae? tr)

2/ o;jcm;pum;v;u ypn; quxm;aom pum;v; (om"u- aysmp&m? tpm;)

3/ o;jcm;pum;v;u 0bwjzi quo ,xm;aom pum;v; (om"u-ausmi; o? om;on) [í ziqxm;on/ (2008? 225)

xziqcsursm;t& ßu ,m0aooeon omretm;jzi ßu ,mutx;jyaom o;jcm; pum;v; [ívn;aumi;? wpen;tm;jzi ypn; (or[w) 0bwquxm; aompum;v; tjzpvn;aumi; owrwEion/

3? 1/ &cibmompum;½ ßu ,m0aooe pum;v;rsm;

&cibmompum;on jrermbmompum;tE,0i rsK;½;wbmompum; jzpaumi; bmompum;ynm&irsm;u owrwluon/ pum;v;zU? 0guszU? 0gp*trsK;tpm;wrm tww jzpaomaumi &cibmompum;u o;jcm; bmompum; wpctjzprowrwb jrermbmompum;EiE;E,aom a'o,pum; wprsK;jzpaumi; jrermynm&irsm;u owrwcluon/ jrermbmompum;Ei &cibmompum;u Ei;,Olunv\i emrpum;v;? ßu ,mpum;v;Ei ypn;wrm twi;twmwpctx ujym;r½y; 0guswnaqmuyrm tww jzpon/

0guswnaqmur? pum;v;zUpn;rtyi;wwi &ciEijrermwlon wnluaom aumi o'gpum;v;zUyrmvn; twwyi jzpaumi;awU&on/ pum;v; zUpn;r tyi;wi tpOtvmo'gt& jrermbmompum;ü ßu ,m0aooe pum;v;Eiywouí }ßu ,mutx;jyaomy'u lu ,m0aooe[ac:on} [azmjyxm;on/

tpOtvmo'gt& jrermbmompum;wi ßu ,m0aooe ½aumi;awU&on/ tpOtvmavvmrrsm;t& jrermbmompum;wi tcsKUu0gp* 6 rsK;[vn;aumi;? tcsKUu 0gp* 7 rsK;[vn;aumi;? tcsKUu 8 rsK; [vn;aumi;? tcsKUu 9 rsK;[vn;aumi; trsK;rsK; trsK;tpm; cum owrwcluon/ x0gp*owrwcsursm;on a&;*&? t*vy o'gen;rsm;utw,um tqygo'gpn;ur;csursm;twi; yoe;avvmxm;aom avvm xm;csujzpaumi; awU&on/

acwop bmomaA'ynm&irsm;\ tqt& jrermbmompum;wi -

]]tajcctm;jzi jrermpum;ü rv&i;jrpt& Bu,m0aooe [ír½ay/ Bu,m0aooeto; vv|i Bu,mpum;v;uyi tx;jyy'zUío;&on}} (uav;? armi/ 2003? 43)

[qon/ acwopbmomaA'en;t& avvmotrsm;pu jrermbmompum;wi Bu,m0aooe ppppr½alumi; azmjycluon/

a'guwmatmijriO;\ bmompum;oawoepmty½]jrermbmompum;wi lu,m0aooeppppp½-r½} pmwr;ü lu,m0aooeEi ywouí-

]]o;jcm;oijyi o;jcm;to; ½ly; jrermbmompum;wi wius,pm to;jy| vsu½aom Bu,m0aooe pum;v;trS;tpm;wp&yu tjcm;pum;v; trS;tpm;wp&yEi quE,ralumi xecsexm;ygu jrermbmompum;\ &ioezUz|;r? jynp<u,0rwu ar;reaprnjzpygon}} (2010? 220)

[í vn;aumi;?

]]jrermbmompum;\ toiuvn;jzpí a&;jrermpum;[vn; ,qvsu ½luaom a'o,pum;tcsKwivn; o;jcm;Bu,m0aooetzUyp½on Bu,m0aooepum; ppppprsm;uawU&on}} (2010? 219)

[í vn;aumi;?

]]Bu,m0aooe\ vyie;aqmiwmon Bu,mu tx;jy|&ontwu Bu,mtyp0ijzply; Bu,m\oabmobm0Ei zU,uquE,r ½rnom jzpon/ tcsKuBu,m0aooe pum;v;rsm;on Bu,mEiquE,r xi&m; aomvn; tcsKrmrxi&m;awmb Bu,m0aooe\ oabmvuPmom yí yjyipm jzpy:vsu½alumi; awU&ygon}} (2010? 221)

[í vn;aumi; azmjyxm;ygon/

xalumi &cibmompum;½ Bu,mutx;jy|aom Bu,m0aooeu avvm lunaomtcg tx;ojziEpyi;awU&ygon/ yxryi;rm tcsKaomBu,m0aooe pum; v;rsm;u cjcr;pwjzmlunaomtcg yg½aompum;v; tpwtyi;rsm;on O;aqmi Bu,mu av;eutx;jy|ay;aom Bu,moabm oua&muaeon pum;v;rsm;u Epxyjy| pep? tquxnpep? tquxn Epxyjy|pep? toum&evupep? Asn;wvupep wjzi jy|vyxm;aom Bu,m0aooe pum;v;rsm;jzpon/ 'w,yi;rmtcsKaom Bu,m0aooe pum;v;rsm;u cjcr;pwjzmlunaomtcg yg½aom pum;v;tpwtyi;rsm;on O;aqmiBu,mu rvutx;jy|xm;on t",ym,u aoznídaomvn;aumi;? o;jcm; teut"ym,r½aom a0g[m&tjzp aomvn;aumi;wn½aely; o;jcm;zUpn;r? o;jcm; vyie;aqmiwmjzi Bu,mutx;jy|aom Bu,m0aooe pum;v;rsm;jzpluonu awU& on/

þpmwr;wi &cibmompum; ½Bu,m0aooe jyóemtaumi;u-

(1)Bu,mtx;jy jyvyxm;aomBu,m0aooe pum;v;rsm;
(2) &cibmompum; ½Bu,m0aooe pppp ½-r½ jyóem
[íEpyi;cum wijyygrn/

4/ Bu,mtx;jy jyvyxm;aomBu,m0aooe pum;v;rsm;

Bu,mtx;jyqonrm x Bu,mtx;jypum;v;u cjcr;pwjzmunvi i;jrp Bu,mpum;v;wpc tjzpuse½aeao pum;v;rs;uac:ygon/ &cibmompum;½Bu,m pum;v;rsm;u Bu,mtx;jy (or[w) Bu,m0aooe jyvyxm;on tqi 5 qi ½onu awU&ygon/

(1) tquuy pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe
(2) Epxyjy pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe
(3) tquxn Epxyjy pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe
(4) toum&evu pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe
(5)Asn;wvu pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe
wjzpuygon/

4? 1/ tquuy pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe

&cibmompum;& emr? Bu,mpum;v;rsm;u tquuypepjzi Bu,mtx;jy (or[w) Bu,m0aooe jyvyaomtcg (u) a&Uquuypepjzijyvyxm;aom Bu,m 0aooe? (c) a&Uqu Epc wpyiwn;uy pepjzijyvyxm;aom Bu,m0aooe? (*) aemuquuy pepjzijyvyxm;aomBu,m0aooe[ítqi 3 qiawU&ygon/

(u) a&Uquuy pepjzijyvyxm;aom Bu,m0aooe

Bu,mpum;v;wu a&Uquuyí Bu,mtx;jy (or[w) Bu,m0aooejyvy xm;aom pum;v;wrm atmuygtwi;jzpon/

om"u-

w0 (pm;) ^tə wá**^ - rsm;pm/ tvetve/ veupm/**

(Bu) 0 = tm;&wi;wron/ auseyr ½on/

waysm (e) ^tə bjō**^ - arUavsmaysmyg;onwiatmi/ rr aecsioavmu/**

(Bu) aysm = 0r;omon/ EpcHuarUavsmon/

&cibmompum; ½Bu ,mpum;v;wu Bu ,m0aooe jy(vy&mü v;csi; Bu ,m \a&Uwi a&Uqu xní Bu ,m0aooetjzp to;jy(onu awU&on/

(c) a&Uqu Epc wpfy(iwn;uy pepjzijy(vyxm;aom Bu ,m0aooe

Bu ,mpum;v;wu a&UquEpc wpjy(iwn;uyí Bu ,mtx;jy((or[w) Bu ,m0aooe jy(vyxm;aom pum;v;wrm atmuygtwi; jzpon/

om"u-

u ,r;u ,i (vm;) ^kə j`eĩ kə -jaĩ^

- cEmu ,u rxr;Eib/ ,r;x;vsu/

(Bu) ,r; = wnrwjci; r½? ,r; ,ivsu/

(Bu) ,i = rwrwrwnb wr;apmi;on/

uxpu&p (ajym) ^kə thaiʔ kə raiʔ^

- rajyrjyp rnrnw/

(Bu) xp = aEmiaE;luellumon/ ajyajyjypjypr½ jzpon/

(Bu) &p = ywvnvnon/ acywon/

wrewarm (e) ^tə meĩ´ tə mò^

- tcselumjripm/

(Bu) re = owvparajrmon/ rwÓPavsmyg;on/

(Bu) arm = ai;armon/ awa0on/

rverur (ajym) ^mə -lwã mə -tɛwã^

- pum; qwomwuom ½ap&e twtus razmjyb/ avsmom w;om½apaomtm;jzi/

(Bu)ve = ½oi? jy(oi? ajymoionxu yuon/ zqeon/

(Bu) ur = usL;on/ veon/ epjrly0ion/

erearm (vy) ^nə mí nə mõ^

- owvwí/ awa0xi;ri;vsu/

(Bu) r = rwÓP avsmyg;on/ jyevn rwrjci;r½ jzpon/

(Bu) arm = tay:ol rsuEmron/

ponjziawU&ygon/ &cibmompum;wi Bu,mpum;v; Epv;ua&UquEpc wpfyi wn;uyum Bu,mtx;jyK (orD[w) Bu,m0aooetjzp pum;v;ym;,Eion/

(*) aemuquuy pepjzijyKvyxm;aom Bu,m0aooe

&cibmompum;½ Bu,mpum;v;rsm;u aemuquuyí Bu,mtx;jyK (orD[w) Bu,m0aooe jyKvyxm;aom pum;v;rsm;rm atmuygwi;jzpon/

om"u-

pyu&m (ajym) ^sa? kə rā^

- rnont&murf wus pfrpm 0;wncsu r½b/

(Bu)py = a&mon/ aEmon/ aygi;zuon/

pwce (vm;) ^sou? khə nè^

- trwrxi jzpay:vmaomtm;jzi/ rqi;rwb/ ½ww&u/

(Bu) pw = puL? t0w pon ujywon/

ayguu&(vy)^pau? kə rá^

- pwu;aygu&m/

(Bu) aygu = zius,xuon/ ae&mwum

aqmi&uEipr;½on/ yivi;on/

jywue (ajym) ^bra? khə nè^

- wcPcsi;tm;jzi/ rarfmviaomtm;jzi/

(Bu) jyw = tqutpyr,(½) jzpon/

&yi (e) ^rá -paĩ^

- jzpov/ tqiajyov/

(Bu) & = tqiajyon/

ponjzi awU&ygon/]py? pw? aygu? jyw? &} pon Bu,mpum;v;w\ aemu wi]-u&m?-ce?-u&? –ue? –yi} pon aemuqursm;xnum]]pyu&m? pwce? ayguu&? jywue}} [í Bu,mtx;jyK (orD[w) Bu,m0aoe tjzp pum;v;ym;,Eiygon/

4? 2/ Epxyjy(pepjzijy(vyxm;aom Bu ,m0aooe

Bu ,mpum;v;wu]]Epxyjy(vujci;jzijzpvmaom pum;v;on rvo'gpum;v;trS;tpm; r[wawmay/ xoUEpxyjy(vujci;jzi pum;v;trS;tpm;top &vm atmi jy(vyjci;u Epxyjy(pepjzi pum;v;ym;r[ac:on/}} (uav;? armi/ 2003? 75)

&cibmompum;½ Bu ,mpum;v;rsm;u Epxyjy(í Bu ,mtx;jy((or[w) Bu ,m 0aooe jy(vyxm;aom pum;v;rsm;rm atmuygwi;jzpon/

om"u-

uwuwowow ^ka? ka? ea? ea? ^

- c,0;pm/ usywn;us0;ajrmi;pm/

(Bu) uwow = cucon/

uwuwuyuy ^kou? kou? ka? ka?^

- aiaMu;ypn; pon tuetusen;yg;atmi

aclacwmwm o;pvsu/

(Bu) uwuy = Eajrmap;Eon/ racsmircs jzpon/

qwqw ^sha? sha? ^

- ououvuvu zswzswvwvw/ rjywrvw?

quumquum/

(Bu) qw = ouvuon/ trsuxuv,on/

owow (xm;) ^.^

- ta&mtaEm r½b/ o;o;jcm;jcm;/

(Bu) ow = t½et [e &ypatmi jy(on/ y;q;jci;oU

a&muapon/

ponwwi tcsUBu ,mwon Bu ,mteu xium? Epxyjy(xm;y; tcsU Bu ,mwon Bu ,mteu rxiojzi Bu ,mu Epxyjy(xm;on qonrm p0;pm;z,aumi;on/

4? 3/ tquxn Epxyjy(pepjzijy(vyxm;aom Bu ,m0aooe

&cibmompum;½ Bu ,mpum;v;rsm;u Epxyjy(íx Epxyjy(xm;aom Bu ,m pum;v;w a&Uwitquxny; Bu ,mtx;jy(jyvyxm;aom pum;v;rsm;rm atmuyg wi;jzpon/

om"u-

cqwqw (ajym) ^khə shaʔ shaʔ^ **- r[wrc/ &&wi;wi;/**

cxx (vr;) ^khə thū thū^ **- ten;i, x½r\om/**

cE;E; (jy\w) ^khə nù nù^ **- E;naysmaysmi;pm/**

wrUrU (avmi) ^tə mwí mwí ^ **- t½erjyw wjzn;jzn;/**

wusmusm (atm) ^tə ʤā ʤā^ **- to tqurjyw jrnvsu/**

ponwjzpluon/]qwʔ xʔ E;ʔ rUʔ usm} pon v;csi;Bu,mwu Epxyjy\xm;ly; xBu,mw\ a&Uü]cʔ w} a&Uquypn;xnumBu,mtx;jy\ jy\vyxm;on/

4ʔ 4/ toum&evu pepjzijy\vyxm;aomBu,m0aooe

&cibmompum;½ emrʔ Bu,mpum;v;rsm;u um&ewvuly; Bu,mtx;jy\ jyvy xm;aom pum;v;rsm;rm atmuygwi; jzpon/

om"u-

ua&muuaxmu ^kə rouʔ kə thouʔ^

- tptp0 r½b ajyma[mvsu/ &n&,csur½b
om;vmvnywvsu/

(Bu) a&mu = wppwpcaom t&yʔ tcseumvʔ tajc
taeo a&muon/

axmu = um&evu

c;alumi0ualumi ^khò -graũ hwɛʔ -graũ^

- owpyg; roatmi wwwwye;vsu/ rjriraw\atmi v\0u
aexivsu/

(Bu) c; = yi&i ray;aom t&m0w\ wpcu roatmi
wwwqw ,on/

(e) alumi = lunjriEipr; ½aom ajcav;acsmi; ½aom
w&pmei, wprs\;/

alumi = um&evu

qaqmuua&mu ^shí shouʔ kə rouʔ^

- r[wrreb tvvtacsmacsm jy\vyvsu/ ajcajcjrpjrp r½b/

(Bu) a&mu = wppwpcaom t&yʔ tcseumvʔ tajc

taeol a&muon/

qaqmu = um&e

wvi;cgtwcg ^tə l`ɛ̃ khā aiʔ khā^

- v;0/ tv;p/ tuetpi/

(e) wvi; = aumupyg; pon xm;&m ae&m ajrjyi/

(ßu) cg = uepion/

(e) tw = wppwpcu xnxm;Ei&e jy\vyxm;aom
wpzuyi om;a&? zsi? yw pon xnp&m/

cg = um&evu

ponjzi ßu ,mtx;jy\ pum;v;rsm;u awU&ygon/]ua&muuaxmu}wi]a&mu} ßu ,mpum;u aemuu um&ew]axmu}u wum a&Uqu? lum;qu]u} ypn;xní vn;aumi;?]c;alumi0ualumi}wi]c;}?]0u} ßu ,mpum;v;Ei]alumi} emrpum; v;w\ aemuwi Asn;wum&ew]alumi} pum;v;u xnívn;aumi;?]qaqmu ua&mu}wi]a&mu} ßu ,mpum;v; Ei um&ew]aqmu} uxnly; lum;qu]u} ypn; xní vn;aumi;?]wvi;cgtwcg}wi]cg} ßu ,mpum;v;u aemuemr\aemuwi um&ew xy,í vn;aumi; ßu ,mtx;jy\tjzp jy\vyxm;on/

4? 5/ Asn;wvu pepjzijy\vyxm;aom ßu ,m0aooe

&cibmompum;½ emr? ßu ,mpum;v;rsm;u Asn;wvuly; ßu ,mtx;jy\ jy\vy xm;aom pum;v;rsm;rm atmuygwi; jzpon/

om"u-

ua,miu,u ^gə -jaũ gə jɛʔ^

- rlirrou? rwnrw/

(ßu) a,mi = owvp[i;í tvvtacsmacsm ajymqjy\ron/

,u = Asn;wvu

iuqiuqu ^ŋaiʔ shī ŋaiʔ shaiʔ^

- trrtrwr/ &nre;csu r½b? a&muww&m&m/

(ßu) iu = O;acgi;atmuo nwui;aeon/

(ßu) qu= qon/ ßußu\uon/ usa&muon/

iuq = Asn;wvu

apmi;uapmi;ue; ^sàũ gī sàũ gã^

- wnwnajzmiajzmi r[wb? xi&mjri&m/ qeusibu jzpaom tm;jzi/

(e) apmi;ue;= rsup ten;i , apaomo/

apmi;u = Asn;wvu

rqrqi ^mə shī mə -shaĩ^

- rnor{ qupy ouqiyg0ijci; r½b/

(Bu) qi = ywouon/ taumi;qupyon/

q = Asn;wvu

ponjzi Bu , mtx;jy{ pum;v;rsm;uawU&ygon/]ua , miu , u} wi]a , mi} Bu , m pum;u aemuuAsn;w] , u}u wum a&Uqu? lum;qu]u}ypn; xnífvn;aumi;?]iuqiuqu}wi]iuqu} Bu , m pum;v;\ a&Uwi]iuq}Asn;wxnífvn;aumi;?]apmi;uapmi;ue;} wi]apmi;ue;} Bu , m\ a&Uü]apmi;u} Asn;wxnífvn;aumi;?]rqrqi} wi]qi} Bu , m\a&Uwi]q} Asn;wuxnhy;]r} a&UquEpc wpfy{iwn;xnum Bu , mtx;jy{ jy{vyxm;on/

5/ &cibmompum; Bu , m0aooe pppp ½-r½ jy ó em

jrermbmompum;wi Bu , m0aooepppp½-r½Ei ywouí bmompum; ynm&irsm;e , y , wi 00g'trsK;rsK; ujym;vsu½on/ tp0tvmbmompum; ynm&irsm;on bmompum;wpcu avvm&mwi xbmompum;wi½aom a0g[m&rsm;? o'gpum;v;rsm;? 0gp*trsK;tpm;rsm;urlunb xacwumvwi xi&m;aombmompum; o'gusr;wu rjir;um avvmluaom bmompum;ynm&irsm; jzpfuon/ tx;ojzi tp0tvm jrerm bmompum; ynm&irsm;on ygVo'gen;u tajccí jrermbmompum;u avvmcfu on/ jrermbmompum;½ 0gp* owrwcsursm;on vuwit*vy o'gen;t& cjcm;owrwfy; ygVo'gtac:ta0:rsm;jzi trnay;xm;aumi; ynm&irsm;uqon/

tp0tvmavvmrrsm;t& jrermbmompum;wi Bu , m0aooepum;v; trsK;tpm; ½aumi; tcitrmazmjyfy; Bu , m0aooe\ t"ym , Eitrsm;tpm;u owrwazmjycfu ygon/ Bu , m0aooeEiywouí jrermpmtzUuxwa0aom jrermo'gusr;wi-

]]Bu , mutx;jyfaom y'u Bu , m0aooe[ac:ygon/ teu t"ym , t& Bu , m0aooe 5 rsK;½on/ , iBu , m0aooe 5 rsK;wrm (u) tcsejy Bu , m0aooe? (c) trt&mjyBu , m0aooe? (*) tajctaejyBu , m 0aooe? (C) yrmPjy Bu , m0aooe? (i) tar; Bu , m0aooew jzpfu

on/ zUpn;wnaqmuyt& Bu,m0aooe 3 rS;½on/ ,i;Bu,m 0aooe 3 rS;rm (u) EpBurxy Bu,m0aooe? (c)ypn;qu Bu,m 0aooe? (*) um&evu Bu,m0aooewjzpu on}} (2013-305)

[í azmjyxm;on/

q&mvr;(ociu,awmri;)\ uAsmom&wol*[usr;wi-

]]Bu,m0aooeqonum; Bu,mutx;jyaom y'rS;uqvygon/ ¤i; Bu,m0aooeonvn; (1) rvBu,m0aooe? (2) orEBu,m0aooe (3) ypmBu,m0aooe [í atmuygtwi; 3 rS;½ygon}} (1955? 47)

[í azmjyxm;on/

O;aomi;vi\ en;opjrermo'gwi-

]]Bu,mu x;jcm;apaom y'u Bu,m0aooe[ac:ygon/ Bu,m 0aooey'on (u) en;emBu,m0aooe? (c) yrmPjyBu,m 0ao oe? (*) caOBu,m0aooe? (C) ypmBu,m0aooe [4 rS;½ \}} (1978?213-214)

[í azmjyxm;on/

taemuEiirsm;ü acwopbmomaA'ynm xe;um;vmaomtcg jrermbmompum; u acwopbmomaA'en;jzi oyen;us avvmoion[aom t,tqrsm; ay:aygu vmuygon/ jrermpum;Eiywouí bmomaA'ynm&i pw;0y\,qcsurmemrEi Bu,mwutrjyy; pum;v;ym;,rom emr0aooe? Bu,m0aooeoabm oua&mu on tx;jypum;v;rsm; jzpay:vmyu azmjyxm;on/ bmomaA'ynm&i 0vstupaumei uvn; jrermbmompum;wi emr? Bu,m? ypn;[í 0gp* 3 com ½on [aom tqu vucavon/

O;azarmiwiu jrermbmompum;wi emrEiBu,m[í 0gp*Eprs;om½aumi; azmjycon/ emrpum;v;rsm;u ypn;rsm;wjci;jzi emr0aooe pum;v;rsm; jzpay:vmy? Bu,mpum;v;rsm;u ypn;wjci;? Epxyjyjci;? a&uqu? aemuqu? um;quxnjci; jzi Bu,m0aooe jzpay:vmywu azmjyxm;on/

bmomaA'ynm&i *etu,u jrermbmompum;u avvm&mwi ½y&i;rsm;u pum;v;Eiypn;[í Epyi;cumavvmon/ pum;v;yi;wi emr? Bu,m? tmar!w [ívn;aumi;? ypn;yi;wi pum;v;zUypn;? trwypn;? aemuquypn;[í vn;aumi; cjcm;azmjycygon/

acwopbmomaA' ynm&irsm;u jrermbmompum;wi 0gp*ta&twuEi ywouí trS;rS;cjcm;owrwcuon/ tcsUujrermbmompum;wi emrEiBu,m [í 0gp*EprS;½aumi;? tcsUu emr? Bu,mEiypn;[í 0gp*o;rS;½aumi;? tcsUu emr? Bu,m? 0bwEi tx;jy[í 0gp*av;rS;½aumi;? tcsUu emr? emrpm;? ue;? Bu,m?

tx;jy? tmar!w[í 0gp*ajcmurs;½alumi; owrwcluon/ acwopbmomaA' ynm&iw owrwcsut& jrermbmompum;wi bmompum;\ vtycsut& pum;v; ym;,r pepjzi jy(vyxm;aom tx;jy(pum;v; yprsm;om½ly; Bu,m0aooepum;v; ppppr½alumi; Bu,m0aooetwrsm;om jzpalumi;azmjy(luon/

a'guwmatmijri0;\ ]bmompum;oawoe} pmtyyg]jrermbmompum;wi Bu,m0aooepppp ½-r½ pmwr; o;oycsuwi-

]]jrermbmompum;½ Bu,m0aooe pum;v;rsm;on o;jcm;vyie; aqmi wm? o;jcm;o'gwm0e? o;jcm;teut"ym,? o;jcm;tzUyoPmew ½aom vn; ,i;tzUyoPmetwi; emror[w Bu,mpum;v;tcsUEi teu t"ym, quE,r½jci;walumi o;jcm;pum;v; trs(;tpm;wp&y r[w[owrwxm;jci;on jyevnpppoawoejy(oiaom tcsuwp&yyijzp on}} (2010? 220)

[í Bu,m0aooeEi ywouí o;oyjyxm;on/ quvuí-

]]o;jcm;oijyi o;jcm;to;½ly; jrermbmompum;wi wius,pmto;jy(vsu½aom Bu,m0aooe trs(;tpm;wp&yu tjcm;pum;v;trs(;tpm; wp&y&yEi quE,ralumi xecsexm;ygu jrermbmompum;\ &ioe zUz(;r? wxiBuqr? jynp(u,0ru ar;reaprnjzpon/ Bu,m0aooe \ vyie;aqmiwmonBu,mu tx;jy(&ontwu Bu,m typ0ijzply; Bu,m\oabmobm0Ei zU,uquE,r½rnomjzpon/ tcsUBu,m 0aooe pum;v;rsm;on Bu,mEiquE,r xi&m;aomvn; tcsUrm rxi&m;awmb Bu,m0aooe\oabm vuPmomyíyjyipm jzpay:vsu ½alumi; xi&m;vygon}} (2010? 220- 221)

[í azmjyxm;on/ jrermbmompum;wi Bu,m0aooepppp ½-r½ qe;pp csuwi-

Bu,mu Epxyjy(jci;jzi Bu,mtx;jy(jzpvmon[qygon/

]jre} Bu,mu Epxyjy(v{i]jrejre}

]apm} Bu,mu Epxyjy(v{i]apmapm}

]aumi;} Bu,mu Epxyjy(v{i]aumi;aumi;}

]p0;pm;} Bu,mu Epxyjy(v{i]p0;p0;pm;pm;}

]lunjzL} Bu,mu Epxyjy(v{i]lunlunjzLjzL}

ponjzi Bu,mtx;jy(jzpvmygon/ o&mwi

]owow} (xm;)u]ow}

]wwww} (rvy)u]ww}

]qwqw} (lum;)u]qw}

]aqUaqU} (ce)u]aqU}

]vwvsm;vwvsm;}u]vwvsm;}

]*CeP} (o)u]*e}

]t;a&mt;a&m}u]t;a&m}

ponwon Bu,mteu xiojzi Bu,muEpxyjyKjci; jzpon[qvkqijciz,jzpygon/ 0PEpxyjyK pum;ozUyon Bu,m0aooepum;v; trS; tpm;\ yiupum;ozUy jzpEirjzpEi qijciz,jzpygon}} (2010? 217- 218)

[í azmjyxm;ygon/ aemuqe;ppcsu wpcwi-

]]jrermbmompum;wi emrEiBu,mr[wvki 0bw (ypn;)om jzpon/ Bu,m0aooewi u,yizUpn;rr½[bmomaA'avvmo tcsUuqon/ oU&m wi-

]oyaumi;w,}u]oy}

]w,[wygvm;}u]w,}

]ye;wuom;w,}u]ye;}

]tirwearmvmw,}u]tirwe}

]csucsi;&y}u]csucsi;}

]aygavm ay:aew,}u]aygavm}

]v;0 rBuK}u]v;0}

]'a&maomyg; ajy;vk}u]'a&maomyg;}

pon pum;v;rsm;on Bu,m0aooe wm0euxr;aqmiky; o;jcm;tzU yoPme zUpn;r½on[,qEiygon/ xalumi ,i;pum;v;rS;u Bu,m 0aooe ppppr sm;tjzp,qí &Eir&Eiqijciz,jzpygon}} (2010? 218)

[í azmjyxm;ygon/ aemuqe;ppcsu wpcrmvn;-

]]jrermbmompum;\ toiuvn;jzpí a&;jrermpum;[vn; ,qvsu ½aom a'o,pum;tcsUwivn; o;jcm;Bu,m0aooe tzUyp½on Bu,m0aooe pum;pppprsm;uawU&ygon/ 0yrm ti;av;a'o, pum; wi]uusuwi}?]upuuvu}?] uaqmeuavme}?]pvpvm} pon pum; v;rsm;wi tpwtyi; wpcpon ,i;a'o,pum;\ Bu,mteurxib pum;owtaejzi Bu,m0aooe pum;v;jzponu awU&on/ xjyi

]ue}?]ce,m;}?]wx}?]avme;} pon o;jcm;Bu,m0aooe pum;v;rsm; ½alumi;uvn; avvmawU½&ygon}} (2010? 219)

[í azmjyxm;ygon/

jrermbmompum;Ei rs;½;w&cibmompum;wivn; Bu,mpum;v;rsm;u bmom pum;\ vtycsut& pum;v;ym;,rpepjzi jy(vyxm;aom Bu,m0aooe wm0eu xr;aqmion Bu,m0aooetwrsm;½ouo tcsWaompum;v;rsm;on Bu,m0aooe pum;v;trs;tpm;\ yiupum;v;zy½on Bu,m0aooepppp pum;v;rsm;uvn; awU&ygon/ Bu,m0aooeu cjcr;pwjzmunvuaomtcg rvBu,mu azmaqmi aom teuyg½aom pum;v;tpwtyi;rsm;on O;aqmiBu,mu rvutx;jy(xm;on t"ym,uaoznía omvn;aumi;? o;jcm;teut"ym,r½aom a0g[m&tjzp aom vn;aumi; wn½aely; o;jcm;zUpn;r? o;jcm;vyie;aqmiwmjzi Bu,mutx;jy(aom Bu,m0oaooe pum;v;rsm;jzpuon/

&cibmompum; ½ Bu,m0aooepppp ½-r½u qe;ppun&v(i-

yp (1) rvBu,mu Epxyjy(xm;aompum;v;rsm;

aumuaumu (vu) ^kau? kau?^= tp0wpu/

pwpw (jry) ^sou? sou? ^ = v;0/ p;p;/

ququ (ajym) ^shɛ? shɛ?^ = uwwm0epon vp[i;jci; r½b/ cirmwusm/

&w&wpupu (vm;) = *½wpu/

^rwa? rwa? sai? sai?^

tcwtcw (vm;) = tvsipv/ taqmwvsi/

^ə kha? ə kha? ^

ponwwi]aumuaumu}(vu)u]aumu}?]pwpw}(jry)u]pw}?]ququ} (ajym)u]qu?]&w&wpupu}(vm;)u]&wpu}?]tcwtcw} (vm;)u]cw} won rvBu,m\ teurxiojzi Bu,mu Epxyjy(xm;on[qv(i p0;pm;z,jzpon/

yp (2) o;jcm;Bu,m0aooe tzUyp pum;v;rsm;

]aumuu&ri;us} (ajym)= tajctjrpr½b/ jzpuwwqe;/ pwu;aygu&m/

^kou? kə rá mɛ̃ ʤá^

]urmavmu} (aumi;) = tvetve? tx;yrveupm/

^gə bā lau?^

]usvmyvm} (jzp) = w&p00? wywvnvn? ywcsmvnvsu/

^tɛə lā pə lā ^

]c&;cyo;cy} (vy? vm;)= taqmwv&i/ tv&itjre/ uy&mu ,m/

^ɛə khaʔ ʊə khaʔ^ tv&ipv/ tywjyi;tm;jzi/

]*} (vm;? pm;? vm? ajym)= ajymqazmjyqumvü? vuii;umvü/

^gú^

]*&0*&0g} (ajym? vy) = [ruiww onruiww/ [a,mia,mi

^dʒī wí dʒī wā^ ona,mia,mi jzpv&u? jy(rjy(&m jy(v&u?

owc(w,i;v&u/

]pau} (y;)^ shə khē ^ = ten;i,/

]wyiwn;} (vm;? vy) = t(rwap/ rjywrvy/

^tə -bɛ̃ dè ^

]wvwri} (ajym) = wriwum/

^tə lí tə -mɛ̃ ^

]wtm;} (aumi;? q;? c&)= tve/

^tə à ^

]jyiv;yi} (e) = jzpov/

^-prɛ̃ loù -paĩ^

]z½;z&m} (vy) = tvv tac&mac&m/

^phə rō phə rā^

]aAm'aAm'g} (e) = tww tww/

^ bò dí bò dā ^

]jAe;p;um&} (e? vy) = pum;ajym&mwi a&mura&mu&m taumi;r&;p

^br`ã zì gā rá^ tm;jzi/ jye(uv&u/

]o½;A½;} (vy? ajym) = aEmiaE;jci;r½b/ v&ijrepm/

^ʊə rù bə rù^

]ta*gia*gi} (vy? ajym)= trepipp/ {uerc&/

^ə gaũ´ gaũ^

]twv} (e? ajym? vy) = Zww&u/ wm;q;r&/ twi;t"r/

^ə tə lí^

]tlye;} (vy) = tlur;zsi;/

^ə pr`eĩ ^

pon pum;v;rsm;wi tpwtyi;wpcpu cjcr;pwjzm lunvuaomtcg Bu,mteurxib pum;owtaejzi Bu,m0aooewm0eu xr;aqmily; o;jcm;tzU yoPmezUpn;r[,qEiygon/ xalumi xpum;v;rsm;on &cia'owi ajymq aeluaom Bu,m0aooepum;v;pppp[,qEiygon/

clio;oycsu

Bu,m0aooe\ vuPmon Bu,m\jzp&y? vy&m;r? vyaqmicsutrsk;rsk;u taxmutujyk&e or[w tx;jyjzpon/ xtajcctcsuwurwní &cibmom pum;½ Bu,m0aooewlu avvm&mwi Bu,mpum;v;rsm;u (1)tquuy pep (2) Epxyjykpep (3) tquxnEpxyjykpep (4) toum&evupep (5) Asn;wvupep pontqi ig;qiwjzi Bu,mtx;jyk jykvyxm;on Bu,m0aooe pum;v;wlu awU&ygon/ Bu,mpum;v;wlu tquuypepjzi Bu,mtx;jyk jykvyaomtcg (1) a&Uquuypep (2) a&UquEpcwpkykiwn;uy pep (3) aemuquuypep[í o;rsk; awU&on/

xo tquuyaomtcg v;csi;Bu,mu tquxnívn;aumi;? Bu,mEpv; ua&Uqu Epcwpkykiwn; uyívn;aumi;? v;wBu,mu a&UquEpc wpkykiwn; uyívn;aumi;? v;csi;Bu,mu aemuquuyívn;aumi;? v;csi;Bu,mu Epxy jykumtquxní vn;aumi;? emr? Bu,mpum;v;wlu um&evuí vn;aumi;? emr? Bu,mpum;v;wlu Asn;wvuívn;aumi; Bu,mtx;jyk jykvyxm;aomBu,mtx;jyk wlu awU&on/

xojrermbompum;Ei rsk;½;w&cibmompum;wivn; bompum;\ vty csut& pum;v;ym;,rpepjzi jykvyxmaom Bu,m0aooe½ouol tcsUpum;v;rsm; on Bu,mEiquE,r rxi&m;b Bu,m0aooe\ oabmvuPmomyí yjyipm jzpay:vsu½alumi; awU&on/

xalumi &cibmompum;½ Bu,m0aooejyóemEi ywouíavvm wijy& vli &cibmompum;wi Bu,m0aooe pppp trewu,½on[,qygon/

e*;

bmompum;qi&m 0gp*jyóemrsm;on bmompum;avvmaom ynm&iw\t, ujym;r? avvmaom en;emujym;rwaumi bmompum;wi;wiawU&aom jyóem jzpygonf &cibmompum;wivn; 0gp*jyóemrsm; ½onteu Bu,m0aooe jyóemEiywouí &cibmompum;½ Bu,m0aooe pppp½-r½[aom jyóemu bmomaA'½axmiu avvmoawoe jy\xm;jci;jzpygonf þpmwr;on &ci bmompum;½ Bu,m0aooeEiywouy; \y;jynpaom azmxwcsurs\;jzp&e quvu oawoejy\&etwu vtyygao;onf jrermbmomEi rs\;½;wbmompum;u avvm vorsm;twu wpaxmiwpae&mu taxmutujy\vrrn[ar\mvirygonf

usr;u;pm&i;

jrermbmom

uav;? armi (2003)f *jrermo'gf* &euewuov? yg&*bUtwu wioi; aomusr;f

ciri? armi ("EjzL)f (2013)f *bmompmay taoj;ta&mi/tqi/tu/uf* &eue? &mjynpmayf

ciri? armi ("EjzL)f (2014)f *bmomtjri/ pmaytjrif* &eue? pwu;cscsf

pe;ai? 0;? '*ef (1972)f *tv,we;jrermo'g* &eueyEya&;Ei pmtyxwa0 a&;aumya&;&i;f

xe;jri? 0;f (1995)f *bmomaA'f* &eue? *st;p(ynma&;) or0g,rvrwuf

azarmiwi? 0;f (1965)f *jrermo'gEi/ to;tEe;f* &eue? pmayArmef

jrermpmtzU (2014)f *jrermo'gf* &eue? jrermpmtzU0;p;Xmef

jrermpmtzU (2008)f *jrermtb"me* ('w,tur jyiqijznpuyEyjci;)f &eue? jrermpmtzU 0;p;Xmef

jrermpmtzU (2018)f *jrermtb"me* (ww,tur jyiqijznpu yEyjci;)f aejynawm? jrermEii wi;&i;bmompum; 0;p;Xmef

0gom0? toif l *&ciaOg[m&tb"me twf (4) wf*

atmijri0;? a'guwmf (2010)f *bmompum;oawoef* &eue? "0f

t*vybmom

Cornyn, William. (1962). ***Outline of Burmese Grammar***. Linguistics Society of Amarica.

Judson, A. (1945). ***A Grammar of the Burmese Language***. Rangoon: A. B. E Press.

Okell, John. (1969). ***A Reference Grammar of Colloquial Burmese***. Part I & II. London: Oxford University Press.

w;weZr;bmompum;\ 0Pwnaqmuyavvmcsu

jrjr0i;*

pmwr;tusO;

w;weZr;wi;&i;om;w\ vrs;talumi;? Zr;[aom a0g[m&? csi;[aom a0g[m&? w;we[aoma0g[m&? vrs;qi;ouvmyEi bmompum;aemuc w;weZr;bmompum;\ 0Pwnaqmuyr Asn;pep? o&pep? o&w? 0Pwnaqmuy? wuusopep? 0Pwnaqmuy uelowcsursm;u avvmazmxw wijyxm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm;/ / Zr;? csi;? w;we? 0Pwnaqmuy? Asn;pep? o&pep? o&w? 0Pwnaqmuy uelowcsu/

e'ge;

w;we (csi;) bmompum;on wAujrermrs;½;? jrermtmotE,0iwi yg0iygon/ bmompum;\ pum;ozUy oabmvuPmrsm;u avvm azmxwxm;ygon/ pmwr;wi w;we (csi;)wi;&i;om;talumi;? csi;[aoma0g[m&? w;we[aom a0g[m&? pum;ozUy& Asn;pep? o&pep? o&wpep? 0PzUyEi wuusopeprsm;u azmxwxm;ygon/

1?1/ &n&,csu

wi;&i;om;bmompum;rsm;u xe;or;xm;Ei&ejzpygon/ rwwr;wnw cilr ap&eEi wi;&i;om;bmompum;rsm;Ei xawUr&Uy; wpO;Eiwp0; cspci&i;E;r &&ap&e &n&,ygon/ wi;&i;om;bmompum;wprs;u o½yazmjci;ot&t& opwpum;o zUyjzi azmxwwijyxm;ontwu bmompum;qi&m azmxwcsursm;u yrem;vnlu ap&e &n&,ygon/

csi;wi;&i;om;rsm;on awmiwe;rsm;wm;q;xm;luaom ae&ma'orsm;wi aexi luojzi wpae&mEiwpae&m? wplrUEiwplrU? wp&mEiwp&m ajymqo;Ee;aompum;on ujym;luygon/ xlalumiw;welrUe,wi aexiluaom csi;wi;&i;om;rsm;\ bmompum;on wpjcm;lrU&mrbmompum;Ei ujym;luon/ rwnaombmompum;rsm;r w;we lrUe,wi aexiluaom csi;wi;&i;om;rsm;\ bmompum;utao;pw cjcr;pwjzm oawoejyUy; rwwr;wi&e &n&,ygon/

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? lrwwuov**

1/2/ oawoejyp&mwi to;jyon ot&

þpmwr;on w;wecs;wi;&i;om;w\ bmompum;u avvmrnjzpygon/ bmompum;u oawoejy&mwi to;jyrnot&rm tcseyi;jcm; ueowo½yazmjci; ot&[1] jzpygon/ xot&rm bmompum;wpc\ ori;p0wpavmu ajymi;vvmcaom pum;oajymi;vru avvmjci;rjyb ae&ma'owpcEi tcseumv wpcu owrwum bmompum;wpc\ 0Ppepu xwazmavvmjci;jzpygon/ xoavvm&mwi opw pum;ozdyEi rr;ropum;ozdy (0g) opwve pum;ozdy[í Eprs;&&mü þpmwr;wi opwpum;ozdyu tx;jy avvmwijy xm;ygon/

1/3/ avvmrnbmompum;trs;tpm;Ei tar;cy*v

w;wee,Ei we;Zee,wiaexiluaom csi;wi;&i;om; bmompum;u tcse yi;jcm; ueowo½yazmjci; ot&jzi avvmoawoejy azmxwygrn/ tar;cy*vrsm;rm

- Dr . Pau Lim Mang, Tedim Christian college
- Daw Ngai Dim Niang , Tedim Chiristuan college

wjzpon/

1/4/ w;weZr;vrs;talumi;? aexi&ma'oEi v0;a&

w;weZr; wi;&i;om;won rrwu,rrw Zr;wi;&i;om;rsm;[*P,pm ac:a0:luorsm;jzpygon/ trsm;uo&luonrm w;wejrwe,wi aexiluojzi w;we csi;[í o&luygon/ yx0taetxm;t& **csi;jyne,u ajrmuyi;? tv,yi;Ei awmiyi; wwi jyeEaexijy; a'otrnuvuí ac:a0:um w;wecsi;? zvr;csi;? [m;cg;csi;? ri;wycsi;? rwycsi;? ueyuvucsi;? yvu0csi;Ei ajrjyecsi;[í trntrs;rs; ujym;vsu&ygon/ 1990cEpwiv0;a& 345000 &ygon/ v0;a& 190000 rm jrerm Eiiwi aexiluly; v0;a& 155000 rm tE,Eiiwi aexiluygon/**

1/5/ csi;? Zr;? w;we[aom a0g[m&

csi;vrs;rsm;on jrermEii\ awmiay:a'oEi ajrjyea'owwi jyeEaexicluon/ jrermtb"gewi]]wAu-jrermtyp0i bmompum;wprs;uajymaom jrermwi;&i;om; wprs; (csi;jyne,Ei &ci½;r) wpavmuwi trsm;tm;jziaexion/]]Z}} (zo) **on y*vtrnjzpí]]r;}}** (mi) **on v? vrs;[aom t"ym,&&m]]Zr;}}** (zomi) **qonrm]]Zvrs;}} [qvjci; jzpygon/ uucsi;** (kuki chin) **[ac:aom rs;E,p0itm;v;\ a,b,strnrm Z** (zo) **jzpygon/]]w;we}} [aoma0g[m&on jrermwuac:a0:luaom ae&ma'o**

[1] Synchronic Linguistics

trnjzpygon/]]w'ir}} (Tiddim) **[rom toxuEi t"yg, reueygon/]]w}} [on]]ta&miawmuyjci;}} jzpjy;]]'ir}} rm]]jynon (o) a&jynon}} [t"yg, &ygon/**

2/ 0Pziqcsu

bmompum;u avvm&mwi pum;orsm;u o½yazmEi&e cjcr;pwjzmavvm&yg on/ xtcgto,eptrsL;rsL;&&vmygon/ xto,eprsm;u cjcr;pwjzmí avvm awU&on to,eprsm;teu0P[2]on 0;pmavvmoiaom x;jcm;on to,ep wpcjzpygon/

bmompum;wpcu bmomaA'en;jzi avvm&mwi0Pon t"u bmomaA' tqi (2)qijzpaom-

(1) pum;otqi[3]
(2) o'gtqi[4]

wUwi pum;otqiwi yg0iygon/

pum;otqiwivn; (1) 0P? (2) o&i;[5] [í tajcc,ep (2)c&&mwi 0Pon pum;otqiwi yg0ion tajcc,epjzpaUmi; awU&ygon/ xtajcc ,epEpcteu 0Pon tqitwe;[6]tm;jzi o&i;xujrií t&,yrmPtm;jzivn; o&i;xu Bu;ygon/ wpen;tm;jzi0Pon pum;otqiwi tqitwe;tm;jzi tjriq;jzpí t&,yrmP[7]tm;jzivn; tBu;q;jzpygon/

0Pu ½axmi (2)cr ½jriEiygon/ ,i;½axmi(2)crm-

(1) o'aA'½axmi
(2) pum;ozUy½axmi

wUjzpygon/

þpmwr;wi0Pu pum;ozUy½axmir avvmrnjzpygon/ bmomaA' ynm&i wUon 0P\yoPmeu atmuygypjzi azmjyo½yazmuygon/

---

[2] syllable
[3] Phonological level
[4] Grammatical level
[5] Phoneme
[6] rank
[7] size

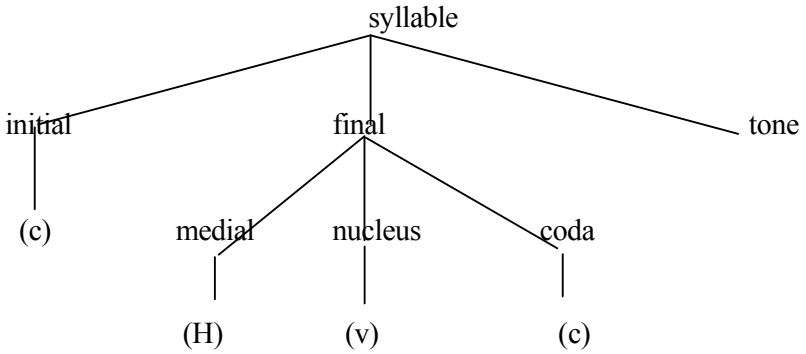

pum;ozl ½axmifrlunvli 0Pon tzl tpn;wpc jzpygon/ xtzl tpn;wi u@ (3)cyg0iygon/ ,i;u@ (3)crm-

(1) tpu@[8]
(2) tv,u@[9]
(3) tq;u@[10]
wljzpygon/

0Preorlwi tv,u@ü tpwtyi;yg&rjzpygon/ tpu@Eitq; u@wl wir tpwtyi;rm;ygcsiygrn/ rygbvn;jzpEiygon/ rm;aomtm;jzi tv,u@ wijzpaom tpwtyi;rm o& (ol) o&wjzpon/ tpEitq;u@ wlwijzpaom tpwtyi;rm;rm Asn;jzpygon/ 0P\ tpwi&aom Asn;rmv;csi;Asn; jzpoulo Asn;Epv; aygi;pyxm;aom Epv;wAsn;wvn; jzpEiygon/ olaom w;wecsi; bmompum;wi Asn;(2)v; aygi;pyxm;aom Epv;wAsn;wu rawl&ay/ xlallumi 0P\ a&lq;ae&mwi&aom Asn;u Asn;tp [ívn;aumi;? 0P\ tq;ae&mwi&aom Asn;u tq;Asn; [ívn;aumi; azmjyEiygon/ xtjyi wuusoyg&ygon/

w;weZr;bmompum;& 0Pzlyu yaoen;jzi azmjy&vli-

tpu@	**v;csi;**	**tv,u@**	**tq;u@**	
(Asn;tp)	**(o& ^ Epv;w ^ o;v;w)**		**(Asn;tq;)**	**(wuuso)**
(c_i)	(v) (vv) (vvv)		(c_f)	(T)

[ívjzpygon/

2/1/ 0Pzlpn;y

0P\u@(3)cwi tv,u@üjzpaom tpwtyi;wi v;csi;o&jzpygu]v} Epv;wo&jzpvli]vv}? o;v;wo&jzpvli]v v v} [ívn;aumi;? 0P tpEi tq;u@

[8] Initial phase
[9] Medial phase
[10] Final phase

wlwi jzpEiaom tpwtyi;wlu]c} [ívn;aumi;? tpEi tq;wwi tpwtyi;rsm; r&cvli]o} jzi oauwjylygon/[11]

xlalumi w;weZr;bmompum;wi 0P\ tpu@Ei tq;u@wlwi tpwtyi; wpcrr&b tv,u@ü o&Epv;jzpí tpwtyi;Epc&cvli 0Pzlyrm ovvo jzpygon/

0P\u@ (3)cwi tpu@ü Asn;&ly; tq;u@ü tpwtyi;r&b tv,u@ wi tpwtyi;wpc&cvli 0Pzlpn;rm cvo jzpygon/

0P\u@(3)cwi tpu@wi tpwtyi;ryg&b? tv,u@wi tpwtyi;&ly; tq;u@wi tpwtyi;yg&vli 0Pzlpn;yrm ovc jzpygon/

0P\u@(3)cpv;wi tpwtyi;(3)c&cvli 0Pzlpn;yrm cvc jzpygon/

0P\u@ (3)cwi tpu@wi tpwtyi;&ly; tq;u@wi tpwtyi;ryg&b tv,u@wi tpwtyi;Epc&vli 0Pzlpn;yrm cvvo jzpygon/

0P\u@ (3)cwi tpu@wi tpwtyi;r&b tq;u@wi&ly; tv,u@wi tpwtyi;Epc&vli 0Pzlpn;yrm ovvc jzpygon/

0P\u@ (3)cwi tpu@Ei tq;u@wi tpwtyi;&ly; tv,u@wi tpwtyi;Epc&vli 0Pzlpn;yrm cvvc jzpygon/

0P\u@ (3)cwi tpu@wi tpwtyi;yg&ly; tq;u@wi tpwtyi; ryg&b tv,u@wi tpwtyi;o;cyg&vli 0Pzlyrm cvv vo jzpygon/

þ ojzi w;weZr;bmompum;wi 0Pzlpn;y (9)rS;&ygon/

3/ 0Pzlyueowcsursm;

w;weZr;bmompum;\ 0Pzlpn;y(9)rS;wi 0P\u@(3)cü tpwtyi;rsm; jzpay:EiaomAsn;? o&wlwtwu uelowcsursm;&ygon/ 0P\u@ (3)c& 0P\ tpu@? tv,u@Ei tq;u@[í&&m xu@rsm;wi Asn;? o&? o&wrsm; rnuo yg0i uelowxm;onu atmuygtwi;azmjyygrn/

3? 1/ 0P\tpu@

w;weZr; bmompum;wi 0Pzlyrsm;rm]ovvo}?]cvo}?]ovc}?]cvc}?]cvvo}?]ovvc}?]cvvc}?]cvvvo} [í (9)rS;&ygon/

w;weZr;bmompum;wi Asn;ta&twurm (19)v;&ygon/ 4i;Asn;rsm;wi /?/ Asn;rtyuse (18)v;on 0P\tpu@wi jzpEir&ygon/ w;weZr; bmom pum;&Asn;rsm;u atmuygtwi; Z,m;jzi azmjyygrn/

[11] Kenworthy, 1992, 45

Xme / [e	Ewcr;	Ewcr; om;	om;&i;	tmacgiom; &i;	tmacgiaysm	vnacsmi;
½e;yi	p p^h b		t t^h d		k k^h g	
&yo						ʔ
½e;yi ywwu				tɕ		
Emo	m		n		ŋ	
ab;^vmyi			l			
ywwu		v	s z			h

w;wecsi;bmompum;& Asn;Z,m;jyy

3/2/ 0P\tv,u@

w;weZr;bmompum;& 0PzDpn;y (9)rS;v;wi tv,u@ü tpwtyi;yg0iyg on/ 4i;tpwtyi;rmo&jzpygon/ o&oeDoeDwpcaomvn;aumi;? o&Epcw aomvn;aumi;? o&o;cwaomvn;aumi; yg&ygrn/ o&oeDoeDrm (6)c&ly; o&w (14)c&ygon/ 4i;o&wwi (2)v;w o&w (9)wEi (3)v;w o&w (5)w& ygon/ xo&oeDoeD (6)v;Ei o&wppaygi;(14)wwon 0P\tv,u@wi jzpay:on cn;jzpygon/ w;weZr;bmompum;& o&Ei o&wrsm;u atmuygZ,m;jzi azmjyygrn/

tajcco&oEi tajcco&tu&moauwjyZ,m;

pum;o zy&ro&	/a/	/ɛ/	/i/	/o/	/u/	/1/

pum;ozyr o&wEi pmta&;tom;pepr o&woauwjyZ,m;

pum;o zyr o&w	/ai/	/ɛ/	/ia/	/oi/	/ua/	/iai/	/uai/
pum;o zyr o&wo	/au/	/eu/	/iu/	/awi/	/ui/	/iau/	/uau/

3⁋3/ 0P \ t q;@

w;weZr;bmompum;& 0P \ t q;ae&mü jzpay:aomAsn;rsm;rm /ʔ/, /h/, /l/, /m/, /n/, /ŋ/ **wljzpygon/ 4i;t q;Asn;rsm;**[12] **t m;v;wlon rlum;Eiaom vwo**[13] **(o) rvwAsn;**[14] **wljzpluygon/ ¤i;wluo'aA' t& o½yazm&v\i** /ʔ/, /h˥/, /l˥/, /m˥/, /n˥/, /ŋ˥/ **[íazmjy&ygrn/**

w;weZr;bmompum;wi 0P \ zlpn;yt& u@ (3)cpwiyg0ion Asn; o&? o&wrsm;u u@tvu zlpn;vuonwi zlpn;y (9)rs;&ygon/ x0P zlpn;yu om"uEiwu wijy&v\i atmuygtwi;jzpygon/

3⁋4⁋1/ **ovo** 0P zlpn;y

w;weZr;bmompum;wi ovo 0P zlpn;y&alumi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/ū/	**tputpr**
/ā/	**...Ei...**
/ī˥/	**uleawm^r wl**

3⁋4⁋2/ **cvo** 0P zlpn;y

w;weZr;bmompum;wi cvo 0P zlpn;y&alumi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/hā/	**om;** (n)
/nī˥/	**ae? ta':**
/gú/	**tqy**

3⁋4⁋3/ **ovvo** 0P zlpn;y

w;weZr;bmompum;wi ovvo 0P zlpn;y&alumi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

[12] final consonant
[13] no audible release
[14] unreleased consonant

toxu	**t"yg,**
/uĭ/	**ac;**
/eú/	**tjrio? zon**
/ai/	**taqmivuz? tre;**

3?4?4/ **ovc** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi ovc 0Pz|pn;y&a|umi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/ā?/	**luu**
/-ẽm¬/	**uion**
/i¸?/	**tw? tu\tw**

3?4?5/ **cvc** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi cvc 0Pz|pn;y&a|umi; atmuygom"u pum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/sãḿ¬/	**ac:on**
/sĩń¬/	**opom;**
/lãñ¬/	**tv**

3?4?6/ **cvvo** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi cvvo **0Pz|pn;y&a|umi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/**

toxu	**t"yg,**
/veī/	**0? bu**
/nuá/	**uA\mqeaom**
/paī/	**om;on**
/siĭ/	**Er;**
/sāī/	**qi**

3⁄4⁄7/ **ovvc** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi ovvc 0Pz|pn;y&alumi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/uzŋ¯/	**x;uaom**
/uáʔ/	**wua&mu tm;ay;on**
/eihˋ¯/	**tmar!w**

3⁄4⁄8/ **cvvc** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi cvvc 0Pz|pn;y&alumi; atmuygom"upum;v;rsm;t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/kuaɾ/	**acon? &pywon**
/guãḿ/	**ajrmi;**
/liãˌn¯/	**Bu;aom**

3⁄4⁄9/ **cvvvo** 0Pz|pn;y

w;weZr;bmompum;wi cvvvo 0Pz|pn;y&alumi; atmuygom"u pum;v;rsm; t& oEiygon/

toxu	**t"yg,**
/luaˌi/	**ycu**
/zuacœu/	**rom;pum;**
toxu	**t"yg,**
/liaū/	**'Palu;ay;aqmion? avsmon**
/khuāi/	**ysm;**
/meiī/	**wr**

4/ wuusopepazmxwjci;

w;weZr;bmompum;on wuusobmompum; jzpygon/ totertjri ajymi;om;onEi t"yg,ujym;om;ygon/ wuusou a,b,stm;jzi (4)rS;&alumi; awU&ygon/ 4i;(4)rS;wi totwt&n [ívn;&ygon/ totwt&nrm 0P\ tq;wi Asn;ojzi tq;owv\i towjzp|y; o&ojzitq;owygu totwt&n (2)rS;jzpEiygon/ wuuso (4)rS;[a,b,sowrwEiaomvn; tjriwuo (hight

rising) **&aom pum;v;rty usepum;v;rsm;rm toyaor&b a&Uaemupum;v;wtay: rwní wuuso ajymi;vr&ygon/ wuuso (4)rS;rm-**

(1) tjriwuo /á/
(2) oajy /ā/
(3) terouo /aŒ/
(4) tjriouo /à/

[íjzpygon/

txuazmjyyg wuuso&aUumi;u pum;v;rsm;jzi om"ujy&v\i

zá **= Uum;on**

zā **= &mx;**

zŒa = **... &m (wp&m? Ep&m)**

á zŒa á zà ... ĩn¬**= &mcsí**

[íjzpygon/

lcliio;oycsu

w;weZr;bmompum;\ 0PzUpn;wnaqmuyu cjcr;pwjzmvuontcg Asn; o&? o&w? wuuso ponjzi tpwtyi;rsm;&ygon/ 0P\u@ (3)cwi tpu@wi v;csi;Asn;wprS;omjzpygon/ w;weZr;bmompum;wi pum;ozUyt&Asn; (19)v; &ygon/ oUaom tpu@wi Asn; (18)v;om wn&ygon/ tv,u@wi o&(6)v;Ei o&w (14)wwU&ygon/ tq;u@wi jzpay:aom Asn;rsm;rm/?/, /l/, /m/, /n/, /h/ **[í (5)v;jzpUy; 4i;Asn;rsm;r**/n/,/m/, /l/, /h/ **wUon rvwAsn;rsm;jzpygon/**

þojzi w;weZr;bmompum;wi 0Pwnaqmuyrm (9)rS;&Uy; tpu@wi v;csi;Asn;yg&ygon/ tv,u@wi v;csi;o&? o&(2)v;wEi o& (3)v;w wu tpwtyi;wpc? tpwtyi; (2)cEi tpwtyi; (3)c [íowrwygon/ xUaUumi 0PzUpn;yrm- ovo? ovvo? cvo ? ovc ? cvc? cvvo? ovvc ? cvvc **Ei** cvvvo **[í (9)rS;&ygon/ 4i;zUpn;rwi 0PzUy** ovo? ovvo? ovvc **Ei** ovc **won zUpn;wnaqmur en;yg;ygon/ w;webmompum;on {u0Ppum;v;rsm;Uy; A[0Ppum;v;rsm;vn;&ygon/ w;weZr; bmompum;on wuuso bmompum;jzpUy; a,b,stm;jzi (4)rS;cjcm;Eiygon/ ¤i;wuuso (4)rS;wi totwt&n (2)rS; jzpEiygon/ wuuso (4)rS;[a,b,s owrwEiaomvn; tjriwuo** (hight rising) **&ompum;v;rsm;Ei {u0P pum;v;rsm;rty usepum;v;rsm;rm wuusoyaor&b a&Uaemupum;v; wtay:rwní wuusoajymi;vr &ygon/**

e*;

urmay:& bmompum;to;o;wiwnaom oabmobm0rsm;&ouo ujym;rrsm; vn;&ygon/ wi;&i;om;bmompum;rsm;wi bmomrS;prsm;uvuí wnrrsm; awUEiyg on/ xalumi wi;&i;om;bmomrsm;uavvmí wp0;Eiwp0; em;vno&Ei&eEi xe;or;lu&e vtyygon/ olromvrS;wprS;Eiwprs; rrwU\ bmompum; ,0aus;r? vra&;bmoma&;? omoema&;rsm;u em;vnoabmaygu lurnjzpygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi ("EjzL)/ (1990) */rermpmjrermpum;&yyvm/* **pmayArmeyEywu/**

w;weZr;pmayEi ,0aus;raumrwl (2018) ***oi ,we;q&m?q&mrrsm;rjir;&e w;weZr;bmompum;vr;nel*** **(rlur;)**

xe;jri? 0;/ (1996c)/ ***o'aA'l*** **&eue? wuvr;pmay/**

azarmiwi? 0;/ (1958)/ ***bmomavmuusr;l*** **&eue? pmayArmeyEywu/**

ri;Ei? 0;/ (1960)/ ***wUwi;&i;om;jynaxmipbm;l*** **&eue? jynaxmipjrermeiiawm ,0aus;r0eu;Xme/**

jrermq& ,vpvr;p0ygwl (1967)/ ***wi;&i;om;,0aus;r"avx;prsm;(csi;)l*** **&eue? pmayArmeyEywu/**

jrermtb"me (c&;aqmi)? (2013)/ aejynawm? jrermpmtz? 0;p;Xme/

a&oi? 0;/ (1969)/ ***jrermo'aA'zwpml*** **&eue? wuovrsm;pmtyjy\pxwa0a&; aumrw (pmp045)/**

t*vybmom

Abercrombie, D (1967). ***Elements of General Phonetics*** Edinburgh University Press.

Aitchison, Jean (1985). ***Linguistics***. New York. David McKay Co. Inc.

Armstrong, L.E and Pe Maung Tin (1925) ***Burmese Phonetic reader***. University of London Press, Ltd.

Bloomfield, L (1965). ***Language***, London, George Allen and Unwin Ltd.

Crystal, David, (2008), ***A DICTIONARY OF LINGUISTICS AND PHOETICS***, SIXTH EDITION.

HPUNG JA WNG NNAN HPUNG LAIKA, ***CHURCH SCHOOL READER***, 1999.

O' Grady. William, M.Dobrovolsky and F.Kalamba (eds.) (1997) ***Contemporary Linguistics: An Introduction*** (4th edn). London. Addison Wesley Longman Ltd.

Pike, L. Kenneth, (1958), ***Phonemics: A technique for Reducing Languages to writing***, University of Michigan.

Roach, Peter, (1997), ***English phonetics and phonology*** (2nd ed). Cambridge: Cambridge University Press.

Sukte T. HAU GO, LUAN ZA CING, (2014), ***TEDIM-ENGLISH DICTIONARY***. Myint Colour offset. Yangon.

awUqar;jre;orsm;/ **/** Dr. Pau Lim Mang, Tedim Christian College

Daw Ngai Dim Niang, Tedim Christian College

မြန်မာနှင့်မွန် မျိုးပြစကားလုံးများနှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်

မိနွယ်သန်း*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာတင်ပြရာတွင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံး ဖန်တီးအသုံးပြုမှုနှင့် မျိုးပြစကားလုံးရွေးချယ်အသုံးပြုပုံများကို အနှိုင်းဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံးများနှင့် မွန်ဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံးများကို အလေ့လာခံအဖြစ် ရွေးချယ်ထားပါသည်။ မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် မိမိတို့၏လူမှုကိစ္စရပ် အမျိုးမျိုးအတွက် မျိုးပြစကားလုံးများ မည်သို့ရွေးချယ်အသုံးပြုပုံကို ဖော်ထုတ်တင်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းမှတစ်ဆင့် မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ပြောဆိုရေးသားနေကြသော မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံးအသုံးပြုပုံများမှ တူညီမှု၊ ကွဲပြားမှုများကို ဖော်ထုတ်သိရှိနိုင်ပြီး မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘာသာစကား၊ စာပေကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာ လိုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ ။ ။*နာမ်၊ နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်၊ မျိုးပြစကားလုံး၊ မြန်မာမျိုးပြစကားလုံး၊ မွန်မျိုးပြစကားလုံး*။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးများနှင့် မွန်မျိုးပြစကားလုံးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာထားသောစာတမ်းတစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။ မျိုးပြစကားလုံးများသည် နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောစကားလုံးများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးပြစကားလုံးများသည် ဘာသာစကား တစ်ခုတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍ၌ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ လူမျိုးတိုင်းလူမျိုးတိုင်းတို့သည် မိမိတို့ဘာသာစကားနှင့် ကိုက်ညီသော မျိုးပြစကားလုံးများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုကြပါသည်။ မျိုးပြစကားလုံးများကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုးတို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်း၊ မျိုးပြစကားလုံး ဖန်တီးအသုံးပြုသည့် အခြေအနေ၊ အသုံးပြုမည့် အကြောင်းအရပ်တို့၏ မတူကွဲပြားပုံများကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားတစ်ခု၏ ဝိသေသလက္ခဏာတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် မျိုးပြစကားလုံးများသည် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အပံ့ပြုလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီးဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦးက “ပုဂံခေတ်မျိုးပြအသုံးများကို မျက်မှောက်ခေတ်အသုံးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်”၊ “မြန်မာ့မျိုးပြစကားလုံးများ”၊ ဒေါက်တာအေးအေးမွန်က “စံမြန်မာဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံးများ” တို့ကိုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ မွန်မျိုးပြစကားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာထားသူများ မရှိသေးသည့်အတွက် ထိုကွက်လပ်ကို ဖြည့်သည့်အနေဖြင့် ဤစာတမ်းတွင် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံး အသုံးပြုပုံများကို မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာတင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မွန်စကားသံများကို အသံဖလှယ်ရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဒ္ဒဗေဒအသင်းကြီး (IPA)၊ ဆရာကြီးဦးရွှေသွင်၏ ‘မွန်ဘာသာစကားကို သဒ္ဒဗေဒနည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း’ ဆောင်းပါး၊ ဆရာကြီးဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ၏ "An

---

* ဒေါက်တာ၊ လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ မြိတ်တက္ကသိုလ်။

Introduction to Mon Language"၊ ရော်တို၏ "A Dictionary of Modern Spoken Mon"ကို အခြေခံ၍ အသံဖလှယ်ထားပါသည်။

၁။ ပြုစုရသော ရည်ရွယ်ချက်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတိုင်းတို့သည် မိမိတို့ဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မိမိတို့ဘာသာစကားနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးပြစကားလုံးများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုလျက် ရှိကြပါသည်။ ကျွန်မသည် မွန်တိုင်းရင်းသူ မွန်ဘာသာစကားကို ပြောဆိုနေသူဖြစ်သော်လည်း မွန်ဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံး အသုံးပြုပုံများနှင့်ပတ်သက်၍ ခြေခြေမြစ်မြစ်မသိရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့်မွန်မျိုးပြ စကားလုံးအသုံးပြုထားပုံများကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိလိုသည့်အတွက် ဤစာတမ်းကိုပြုစုရန် စိတ်အားထက်သန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့မွန်မျိုးပြစကားလုံးများကို လေ့လာရာတွင် ပိုမိုထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။ မွန်မျိုးပြစကားလုံးမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြည်ဖွားမွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ အတွေးအမြင်များ၊ ဘာသာစကားဖန်တီးအသုံးပြုမှုများကို သိရှိနိုင်ပြီး တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်နှီးမှုများ ပိုမိုရရှိနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်

ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးများနှင့်ပတ်သက်၍ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ပြောဆိုနေသော မြန်မာဘာသာစကားနှင့်စာပေကို လည်းကောင်း၊ မွန်မျိုးပြစကားလုံးများနှင့်ပတ်သက်၍ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ပြောဆိုနေသော မွန်ဘာသာစကားနှင့်မွန်စာပေ၊ စာအုပ်စာတမ်းများကိုလည်းကောင်း အလေ့လာခံအဖြစ် အသုံးပြုထားပါသည်။

၃။ မျိုးပြစကားလုံးဟူသည်

မျိုးပြစကားလုံးဟူသောဝေါဟာရကို မြန်မာအဘိဓာန်တွင် ဖွင့်ဆိုပြထားခြင်းမရှိသေးပါ။ မျိုးပြစကားလုံးအမျိုးအစား စကားလုံးများကို အနက်ဖွင့်ရာတွင်မူ ရေတွက်ရာ၌သုံးသော စကားလုံးဟုဖော်ပြပါသည်။ သဒ္ဒါစကားလုံးအမျိုးအစားအဖြစ် ပစ္စည်းဟု ပြပါသည်။ (အောင်မြင့်ဦး၊ ၂၀၁၀)

မျိုးပြစကားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာစာအဖွဲ့က ထုတ်ဝေသည့် မြန်မာသဒ္ဒါစာအုပ်တွင် နာမ်ပစ္စည်းကဏ္ဍ၌ မျိုးပြပစ္စည်းဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ မျိုးပြပစ္စည်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို “သက်ရှိသက်မဲ့တို့၏ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အမျိုးအစားအလိုက် သင်္ချာပုဒ်များနှင့် တွဲ၍သုံးသောပစ္စည်းကို မျိုးပြပစ္စည်းဟု ခေါ်ပါသည်” (မြန်မာသဒ္ဒါ၊ ၂၀၁၅)ဟု ဖွင့်ဆိုပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးပြစကားလုံးများသည် နာမ်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောစကားလုံးများဖြစ်သည်။

၃၊ ၁။ မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးနှင့် မွန်မျိုးပြစကားလုံး နှိုင်းယှဉ်ချက်

မျိုးပြစကားလုံးများသည် နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသည့်စကားလုံးများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးပြစကားလုံး၏ အခြေခံနှစ်ရပ်မှာ နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်၊ နာမ်၏အရည်အသွေးနှင့် အမျိုးအစား ကို အခြေပြု၍ သုံးနှုန်းကြကြောင်း တွေ့ရသည်။

၃၊ ၁၊ ၁။ မြန်မာနှင့် မွန်ဘာသာစကားရှိ နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို အခြေပြုသော မျိုးပြစကားလုံးများ နှိုင်းယှဉ်ချက်

နာမ်ကိုရေတွက်ရာတွင် နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဖော်ညွှန်းသော စကားလုံးများကို မျိုးပြအဖြစ် အသုံး ပြုကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြန်မာနှင့် မွန်ဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံးများတွင် နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို အခြေပြု၍မျိုးပြအဖြစ် အသုံးပြုသောစကားလုံးများကို လေ့လာကြည့်လျှင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရ ပါသည်။

တ္ချင်/tnɜŋ/မွန်)၊ချောင်း(မြန်မာ)–အချောင်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိသောနာမ်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ဇုက် မွဲ တ္ချင်/zɜk moa tnɜŋ/ (ကြိုး ၁ ချောင်း)	ကြိုး ၁ ချောင်း
ပသဲ မွဲ တ္ချင်/pəsoa moa tnɜŋ/ (သံ ၁ ချောင်း)	သံ ၁ ချောင်း
မ္နောန် ပိ တ္ချင်/mnon pɔeʔ tnɜŋ/ (ပေတံ ၃ ချောင်း)	ပေတံ ၃ ချောင်း
တုန် မွဲ တ္ချင်/tun moa tnɜŋ/ (ဝါး ၁ ချောင်း)	ဝါးလုံး ၁ လုံး
လ မွဲ တ္ချင် /lɛa moa tnɜŋ/ (မြား ၁ ချောင်း)	မြား ၁ စင်း
သော် မွဲ တ္ချင် /sok moa tnɜŋ/ (ဆံပင် ၁ ချောင်း)	ဆံပင် ၁ ပင်၊ ဆံချည် ၁ မျှင်
ဆံက် မွဲ တ္ချင်/chɔk moa tnɜŋ/ (ကောက်ရိုး ၁ ချောင်း)	ကောက်ရိုး ၁ မျှင်
	အသက် ၁ ချောင်း

အချောင်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြများကိုကြည့်လျှင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် တူညီမှုများရှိသကဲ့သို့ ကွဲပြားမှုများရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါ သည်။ မွန်လူမျိုးတို့သည် 'ဝါး'ကို အချောင်းပုံသဏ္ဌာန်အဖြစ်သတ်မှတ်၍ မျိုးပြအဖြစ်သုံးသည့်အခါ 'တ္ချင်(ချောင်း)'ဟု သုံးသော်လည်း မြန်မာတို့ကမူ 'ဝါး'ကိုလုံးဝန်းသည့် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုယူ၍ 'လုံး' ဟူသည့် မျိုးပြကိုသုံးကြောင်း တွေ့ရသည်။ အလားတူပင် မြန်မာဘာသာစကားတွင် မြားအတွက်မျိုးပြကို 'စင်း'၊ ဆံပင်အတွက် မျိုးပြကို 'ပင်၊ မျှင်'ဟု သုံး သော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ လ (မြား)၊ သော် (ဆံပင်)တို့အတွက် မျိုးပြကို တ္ချင် (ချောင်း)ဟူ၍ပင် သုံးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာဘာသာ စကားတွင် 'ချောင်း' ဟူသော မျိုးပြကို အကောင်အထည်ကို ဖော်ပြနေသည့်နေရာတွင် သုံးသည်သာမက

အကောင်အထည် မရှိသည့် 'အသက်တစ်ချောင်း'ဟူ၍ တင်စားသုံးသော အသုံးအနှုန်းမျိုးပင်ရှိသော်လည်း မွန်ဘာသာ စကားတွင် ထိုအသုံးမျိုး မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ခတော့်/khə tɛh/(မွန်)၊ချပ်(မြန်မာ)–အချပ်အပြားပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြများ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ထကဝ် မွဲ ခတော့်/thə kɔ moa khə tɛh/ (ဖျာ ၁ ချပ်)	ဖျာ ၁ ချပ်
ပသဲ ၈ါ ခတော့်/pə soa ɓa khə tɛh/ (သံပြား ၂ ချပ်)	သံပြား ၂ ချပ်
ပၚန် ၈ါ မ/pə ŋan ɓa mɛʔ/ (ပန်းကန်ပြား ၂ လုံး)	ပန်းကန်ပြား ၂ ချပ်
ထး ၈ါ မ/thah ɓa mɛʔ/ (လင်ပန်း ၂ လုံး)	လင်ပန်း ၂ ချပ်

မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် အချပ်အပြားပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်ကိုရည်ညွှန်း ရေတွက်ရာတွင် 'ချပ်' မျိုးပြကို သုံးကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် မြန်မာလူမျိုးတို့က ပန်းကန်ပြား၊ လင်ပန်းတို့ကို 'ချပ်' မျိုးပြကို သုံးပြီး ရေတွက်သော်လည်း မွန်လူမျိုးတို့ကမူ လင်ပန်း(ထး)၊ ပန်းကန်ပြား(ပၚန်) တို့ကို 'ခတော့်'ဟု မသုံးဘဲ 'မွဲမ၊ ၈ါမ' တစ်လုံးနှစ်လုံးစသည်ဖြင့် 'လုံး' မျိုးပြကို သုံးပြီး ရေတွက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤနေရာ မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် လင်ပန်း၊ ပန်းကန်ပြားတို့၏ အချပ်အပြားပုံသဏ္ဌာန်ကို မယူဘဲ ၎င်းတို့၏ အနားသပ်ထားသည့် အဝန်းအဝိုင်းပုံသဏ္ဌာန်ကိုယူ၍ 'လုံး'မျိုးပြကို သုံးသည်ဟု ယူဆရပါသည်။

စင်း – ဖြောင့်စင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသောနာမ်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြများ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ဍုင် မွဲ /klɜŋ moa / (လေ့ ၁)	လေ့ ၁ စင်း
ဓံင်ကျာ မွဲ /ɓɔk tɕa moa/ (လေယာဉ်ပျံ ၁)	လေယာဉ် ၁ စင်း
ၑင် ၈ါ /ɓaŋ ɓa/ (သဘော်ာ ၂)	သဘော်ာ ၂ စင်း
ကွိကွတ်(ယထာ)၈ါ/kwi kmɔt (jə tha) ɓa/ (ရထား ၂)	ရထား ၂ စင်း

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ဖြောင့်စင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်များဖြစ်သော 'လေ့၊ လေယာဉ်၊ သဘော်ာ၊ ရထား'**တို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် 'စင်း' မျိုးပြကိုအသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရ သည်။** မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ 'လေ့၊ လေယာဉ်၊ သဘော်ာ၊ ရထား'တို့အတွက် 'စင်း'ဟူသော မျိုးပြ စကားလုံးအသုံးမျိုး မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် 'ဍုင်မွဲ'**ဟု** ဆိုလျှင် 'လေ့တစ်စီး' **ဟု** နားလည် နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မ /mɛʔ/**(မွန်)၊လုံး(မြန်မာ)–လုံးဝန်းသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြ**

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ခုင် မွဲ မ /khɜŋ moa mɛʔ/ (ခုံ ၁ လုံး)	ခုံ ၁ လုံး
ကတ်စီ မွဲ မ /kɔt ci moa mɛʔ/ (သင်္ဘောသီး ၁ လုံး)	သင်္ဘောသီး ၁ လုံး
ဇြပ်မွဲ မ /zɔp moa mɛʔ/ (ဇရပ် ၁ လုံး)	ဇရပ် ၁ ဆောင်
ထဗေင် မွဲ မ /thə beaŋ moa mɛʔ/ (သပိတ် ၁ လုံး)	သပိတ် ၁ လုံး
ဒိ် မွဲ မ /de moa mɛʔ/ (တောင် ၁ လုံး)	တောင် ၁ လုံး/တောင် ၁ တောင်

လုံးဝန်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော နာမ်ကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြများကိုကြည့်လျှင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် လုံးဝန်သောပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အရာများသာမက အလုံးအထုရှိသော အရာဝတ္ထုများတွင်လည်း 'လုံး' ၊ 'မ'(မွန်)မျိုးပြကို အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာ ဘာသာစကား တွင် အိမ် ၁ လုံး၊ အိမ် ၁ ဆောင်၊ ဇရပ် ၁ ဆောင်စသည်ဖြင့် အဆောက်အအုံနှင့် ပတ်သက်၍ 'ဆောင်' မျိုးပြကိုသုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင် ထိုသို့သော သုံးသောအသုံးအနှုန်းမျိုး မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင် 'မ' ဟူသော မျိုးပြစကားလုံးသည် ရည်ညွှန်းသည့်အရာဝတ္ထုကို လိုက်၍ အသုံးကွဲပြားသွားသည့်သဘောကို တွေ့ရသည်။

သာဓက – ကွိစက်(ကာ) မွဲ မ /kwi cak (ka) mao mɛʔ/ (ကား ၁ စီး)

ကွိ မွဲ /kwi mao/ (လှည်း ၁ စီး)

သို မွဲ မ /hɔeʔ mao mɛʔ/ (အိမ် ၁ လုံး)

မ ပက် မွဲ မ /mɛʔ pəkao mao mɛʔ/ (ပန်းမျိုးစေ့ ၁ စေ့)

မ ပုင် မွဲ မ / mɛʔ pɜŋ moa mɛʔ/ (ထမင်းစေ့ ၁ စေ့)

စသည်ဖြင့် 'မ' မျိုးပြသည် ရည်ညွှန်းသည့် နာမ်ကို လိုက်၍ 'စီး၊ လုံး၊ စေ့' ဟူ၍ အသုံးကွဲ သွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဆူ(မြန်မာ)၊ ဇကု(မွန်) – စူထွက်မိုမောက်သော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ နာမ်ကိုရည်ညွှန်း ရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ကျာ် ၈ါ ဇကု /tɕaik ɓa zəkao/ (ဘုရား ၂ ဆူ)	ဘုရား ၂ ဆူ
စေတီ မွဲ /ce tɔe moa/ (စေတီ ၁)	စေတီ ၁ ဆူ

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် 'ဆူ'မျိုးပြကို ဘုရား၊ စေတီစသည့် မြင့်မြတ်သည့်အရာဝတ္ထုများနှင့် အချို့ အရာဝတ္ထုများကို ရေတွက်ရာတွင်အသုံးပြုကြသည်။ သို့သော် မွန်ဘာသာစကားတွင် ဘုရား (ဘုရား

ရုပ်ပွားတော်)ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင်'ဇကု' (ဆူ) မျိုးပြကိုသုံးသော်လည်း စေတီကို ရေတွက်ရာတွင်မူ 'ဇကု'မျိုးပြကို အသုံးပြုခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ 'ဇကု'သည် 'မိမိ၊ ကိုယ်' ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားတော်များကို ရည်ညွှန်းရေတွက်သည့်အခါ 'ဇကု'ကို မျိုးပြအဖြစ် အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။

ယောက် – လူကို ရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
မှိဟ် စ့် /mnih cɔh/ (လူ ၁၀)	လူ ၁၀ ယောက်
ကွးဘာ မွဲ /kwah bɛ mao/ (ကျောင်းသား ၁)	ကျောင်းသား ၁ ယောက်
အ္စာ မွဲ /ɔca mao/ (ဆရာ ၁)	ဆရာ ၁ ယောက်

လူကို ရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြစကားလုံးများကို ကြည့်လျှင် မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ယောက်' မျိုးပြကို သုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင် မျိုးပြအနေဖြင့် အသုံးပြုခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ 'မှိဟ် မွဲ' ဟု ဆိုလျှင် လူတစ်ယောက်ကို ပြောသည်ဟု နားလည်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့သော် မှိဟ် မွဲ **ဂကော်** (လူ ၁ စု)၊ **မှိဟ် မွဲ ဦုပ်** (လူ ၁ အုပ်)**စသည်** တို့တွင် 'ဂကော်၊ ဦုပ်' **ဟူသောမျိုးပြကို သုံးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။**

ကောင် – တိရစ္ဆာန်ကို ရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
က္ဍ မွဲ /klaʔ moa/ (ကျား ၁)	ကျား ၁ ကောင်
ဂ္ဍ ပိ /klea pɔeʔ/ (နွား ၃)	နွား ၃ ကောင်
ဗဂဲ ဓါ /bə goa ɓa/ (ကြောင် ၂)	ကြောင် ၂ ကောင်
က္ဍီ့ မသုန် /klɒ mə sun/ (ခွေး ၅)	ခွေး ၅ ကောင်

တိရစ္ဆာန်ကို ရေတွက်ရာတွင်သုံးသော မျိုးပြများကိုကြည့်လျှင် မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ကောင်' မျိုးပြကို သုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ တိရစ္ဆာန်ကိုရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ 'က္ဍ မွဲ'ဟု ဆိုလျှင် ကျားတစ်ကောင်ဟု သိရှိနားလည်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မွန်ဘာသာစကားတွင် ထူးခြားချက်အနေဖြင့် နွားတစ်ယှဉ်း (ဂ္ဍ မွဲ လ့ဝ်) ဟူသောအသုံးတွင်မူ 'ယှဉ်း' (လ့ဝ်)ဟူသော မျိုးပြကို သုံးကြောင်းတွေ့ရသည်။

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ဂ္ဍ မွဲ လ့ဝ် /klea moa lŋɔ/ (နွား ၁ ယှဉ်း)	နွား ၁ ယှဉ်း
ဂ္ဍ မွဲ ဒိုဟ် /klea moa dɒh/ (နွား ၁ ဖက်)	နွား ၁ ကောင်
ပြေင် မွဲ ဦုပ် /preaŋ moa ɗɔp/ (ကျွဲ ၁ အုပ်)	ကျွဲ ၁ အုပ်

အထက်ပါသာဓကအရ နွား၊ ကျွဲတို့ကို ရေတွက်ရာတွင် 'ယှဉ်း၊ ဖက်၊ အုပ်'စသည့် မျိုးပြများကို အသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ မွန်လူမျိုးတို့သည် ခိုင်းနွားနှစ်ကောင်ကိုတစ်ယှဉ်းဟု သုံးပြီး ခိုင်းနွားတစ်ယှဉ်းထဲမှ တစ်ကောင်စီကို ရေတွက်ရာတွင် 'မဲဒိုဟ်' ဟူသောအသုံးကိုသုံးပါသည်။ 'ဒိုဟ်'၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အရုပ်မျက်နှာဖြစ်ပါသည်။ လှည်းတွင် ခိုင်းနွားနှစ်ကောင်ကို ဘယ်ဘက်နှင့် ညာဘက် ယှဉ်ကာ အရုပ်မျက်နှာတစ်ဖက်စီ ထားသည့်အတွက် 'ဒိုဟ်' ဟူသောအသုံးကိုသုံးသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

၃၊ ၁၊ ၂။ မြန်မာနှင့် မွန်ဘာသာစကား၌ နာမ်၏အရည်အသွေးနှင့် အမျိုးအစားကို အခြေပြုသော မျိုးပြအသုံးများ နှိုင်းယှဉ်ချက်

ရေတွက်ရာနာမ်၏ အရည်အသွေးအမျိုးအစားတစ်ရပ်ရပ်အပေါ် အခြေပြု၍ ယင်းအရည်အသွေးကို ဖော်ညွှန်းသည့် စကားလုံးကို အဆိုပါနာမ်၏ မျိုးပြအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျပ် – ငွေကြေးရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
သွဲ့ မသုန် ထကေဝ် /slui məsun thəki/ (ပိုက်ဆံ ၅ ကျပ်)	ပိုက်ဆံ ၅ ကျပ်
သွဲ့ ၂၀၀ /slui ɓa klɔm/ (ပိုက်ဆံ ၂၀၀)	ပိုက်ဆံ ၂၀၀ ကျပ်
သွဲ့ ကိုတ် ၁၀၀၀ /slui kɒt lŋim/ (ပိုက်ဆံ သိန်း ၁၀၀၀)	ပိုက်ဆံကျပ် သိန်း ၁၀၀၀

ငွေကြေးရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြစကားလုံးကိုကြည့်လျှင် မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ကျပ်'ကိုသုံးပြီး မွန်ဘာသာစကားတွင် 'ထကေဝ်(ကျပ်)' ကိုသုံးကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် ခုဂဏန်းမှ ရာပြည့်ဂဏန်းများ ရေတွက်ရာတွင် မျိုးပြစကားလုံးများကို ရည်ညွှန်းရာ နာမ်၏ ရှေ့တွင်ထားပြီး ရေတွက်သော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင် ခုဂဏန်းကိုသာမျိုးပြစကားလုံး သုံးသော်လည်း ရာပြည့်ဂဏန်းများကို ရေတွက်ရာတွင် မျိုးပြ 'ထကေဝ်'ကို မသုံးတော့ကြောင်း တွေ့ရသည်။

စီး – အစီးခံနာမ်ကို ရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ကွီစက်(ကာ)မွဲ မ/kwi cak (ka) mao mɛʔ/ (ကား ၁ စီး)	ကား ၁ စီး
ကွီ မွဲ /kwi mao/ (လှည်း ၁)	လှည်း ၁ စီး
ချဲ့ မွဲ /cheh mao/ (မြင်း ၁)	မြင်း ၁ စီး

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အစီးခံနာမ်ကို ဖော်ပြရာတွင် 'စီး'မျိုးပြ အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ အစီးခံယာဉ်မော်တော်ကားကို ဖော်ပြရာတွင် 'မ' (စီး) မျိုးပြကိုအသုံးပြုသော်လည်း 'လှည်း၊ မြင်း' စသည်တို့ကို ဖော်ပြရာတွင်မူ မျိုးပြစကားလုံးကို အသုံးမပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။

ခတော့် /khə tɛh/ (မွန်)၊ ထည်(မြန်မာ)–အဝတ်အထည်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ပလေံ မွဲ ခတော့် /pə lɔʔ moa khə tɛh/ (အင်္ကျီ ၁ ထည်)	အင်္ကျီ ၁ ထည်
ဂွိက် မွဲ ခတော့်/gloik moa khə tɛh/ (ပုဆိုး ၁ ထည်)	ပုဆိုး ၁ ထည်
ယာတ် မွဲ ခတော့်/jat moa khə tɛhʔ/ (စောင် ၁ ထည်)	စောင် ၁ ထည်
ယာတ်ဆောတ် မွဲ ခတော့်/jat ʤot moa khə tɛh/ (ပုဝါ ၁ ထည်)	ပုဝါ ၁ ထည်
ကွာဂဇံ မွဲ ခတော့် /kna gə zɔʔ moa khə tɛh/ (အနေကထိုင် ၁ ထည်)	အနေကထိုင် ၁ ထည်

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အဝတ်အထည်အတွက် 'ထည်' မျိုးပြကို အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင်လည်း အဝတ်အထည်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် 'ခတော့်' မျိုးပြကို သုံးပါသည်။ 'ခတော့်' မှာအပြားလိုက်ဖြစ်နေသည့် အရာဝတ္ထုဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ခတော့်'မျိုးပြကို အသုံးပြုသည့်အခါတွင် အချပ်အပြားပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်နေသော ဖျာကိုရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့အတူ 'အင်္ကျီ၊ ပုဆိုး၊ စောင်၊ ပုဝါ၊ အနေကထိုင်' စသည့်အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများသည်လည်း ပြန့်ပြူးသည့်သဘော အပြားလိုက် ဖြစ်နေသည့်အတွက် ရည်ညွှန်း၍ သုံးဟန်တူပါသည်။

ပါး – သက်ရှိသက်မဲ့ နာမ်အချို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသော မျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
သင် မသုန် ဇကု /saŋ məsun zəkaoʔ/ (သံဃာတော် ၅ ပါး)	သံဃာတော် ၅ ပါး
ရတ် ပိ ပြကာ /rət pɔeʔ prəka/ (ရတနာ ၃ ပါး)	ရတနာ ၃ ပါး
အပါယ် ပန် ဘုံ/ə pai pɔn bum/ (အပါယ် ၄ ဘုံ)	အပါယ် ၄ ပါး/အပါယ် ၄ ဘုံ
သစ္စ ပန် /sɔt ɕi pɔn/ (သစ္စာ ၄)	သစ္စာ ၄ ပါး

မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ပါး' မျိုးပြကို သက်ရှိသက်မဲ့ နာမ်အချို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ သံဃာတော်များအတွက် 'ဇကု' မျိုးပြကို လည်းကောင်း၊ ရတနာသုံးပါးတွင် 'ပြကာ'ကိုလည်းကောင်း၊ အပါယ်လေးပါးတွင် 'ဘုံ'တို့ကို အသုံးပြုပြီး သစ္စာလေးပါးတွင်မူ မျိုးပြကို အသုံးမပြုကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤတွင် 'ပြကာ'ဟူသော မျိုးပြစကားလုံး သည် ရှေးမွန်မှ မျက်မှောက်ခေတ်အထိ ပြောဆိုသုံးစွဲနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

တုံ့ (မွန်)၊ ပင် (မြန်မာ) – အပင်ကို ရေတွက်ရာတွင် သုံးသောမျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ကြုက် မွဲ တုံ့ /krɜk moa tnɔm/ (သရက် ၁ ပင်)	သရက် ၁ ပင်
တုံ့ဆု မွဲ တုံ့ / tnɔm chuʔ moa / (သစ်ပင် ၁ ပင်)	သစ်ပင် ၁ ပင်
ပ္က် မွဲ တုံ့ /pəkao moa tnɔm/ (ပန်း ၁ ပင်)	ပန်း ၁ ပင်
ပ္က် မ္ဳ် မွဲ တုံ့/pəkao mle moa tnɔm/ (စံပယ်ပန်း ၁ ပင်)	စံပယ်ပန်း ၁ ပင်

မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် အပင်ကိုရေတွက်ရာတွင် 'ပင်၊ တုံ့' မျိုးပြကို အသုံးပြုကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သို့သော် မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ပင်'ဟူသော မျိုးပြကို သစ်ပင်မဟုတ်သော 'ဆံပင်၊ ကြိုး၊ သရေပင်' စသည်တို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင်လည်း 'ပင်'မျိုးပြကို အသုံးပြုလာခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင် ထိုသို့သော အသုံးမျိုးကိုမတွေ့ရှိရပေ။

အုပ် (မြန်မာ)၊ ဍုပ်(မွန်) – နာမ်၏အအုပ်အဖွဲ့ ပမာဏကို သုံးသည့် မျိုးပြ

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
မ္ဳိဟ် မွဲ ဍုပ်/mnih moa ɗʊp/	လူ ၁ အုပ်
ပြေင် မွဲ ဍုပ်/ preaŋ moa ɗʊp /	ကျွဲ ၁ အုပ်
ဂ္ဍ မွဲ ဍုပ်/ klea moa ɗʊp /	နွား ၁ အုပ်
ဂြိုပ် မွဲ ဂြိုပ်/ krɜp moa krɜp /	တောအုပ် ၁ အုပ်

နာမ်၏ အအုပ်အဖွဲ့ပမာဏကို ရေတွက်ရာတွင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် 'အုပ်' ဟူသော မျိုးပြကိုအသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်အအုပ်အဖွဲ့ပမာဏသာမက ကျွဲ၊ နွား စသည့် တိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်တောများကိုလည်း အအုပ်အဖွဲ့အနေဖြင့် 'အုပ်'မျိုးပြကို အသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော် မွန်ဘာသာစကားတွင် တောအုပ်ကို ရေတွက်ရာတွင် 'ဍုပ်'ဟူသောမျိုးပြကို အသုံးပြု၍မရပဲ ဂြိုပ်(တောအုပ်)ဟူသော နာမ်ကို မျိုးပြအဖြစ်ပြန်သုံးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

၃၊ ၃။ မြန်မာနှင့် မွန် မျိုးပြစကားလုံးရွေးချယ်အသုံးပြုမှု နှိုင်းယှဉ်ချက်

နာမ်ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် နာမ်တစ်ခုအတွက် မျိုးပြတစ်ခုသာ အသုံးပြုရမည့်နာမ်များရှိသကဲ့သို့ အချို့နာမ်များသည် မျိုးပြတစ်မျိုးမက အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထိုနာမ်၏ အခြေအနေကို လိုက်၍ မျိုးပြစကားလုံးများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

မြန်မာမျိုးပြစကားလုံးတွင် 'ပန်း' ဟူသော နာမ်အတွက် 'ပွင့်၊ ခိုင်၊ ခက်၊ စည်း၊ အိုး ' စသည့် မျိုးပြအသုံးများရှိသကဲ့သို့ မွန်မျိုးပြစကားလုံးတွင်လည်း ပ္က (ပန်း) ကို 'ဆောင်(ပွင့်)၊ တ္ဍိုင် (ခိုင်)၊ တဝ်(ခက်)၊ စန် (စည်း)၊ ထမဲ (အိုး) စသည့် မျိုးပြအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြကြောင်း တွေ့ရသည်။

သာဓက

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ɡ̊ မွဲ ဆောင် /pəkao moa ɗoŋ/ (ပန်းတစ်ပွင့်)	ပန်းတစ်ပွင့်
ɡ̊ မွဲ တ္ဂိုင် /pəkao moa tnaiŋ/ (ပန်း ၁ ခိုင်)	ပန်းတစ်ခိုင်
ɡ̊ မွဲ တဝ်/pəkao moa tɔ/ (ပန်း ၁ ခက်)	ပန်းတစ်ခက်
ɡ̊ မွဲ စန် /pəkao moa cɔn/ (ပန်း ၁ စည်း)	ပန်းတစ်စည်း
ɡ̊ မွဲ ထမဲ /pəkao moa thəmai/ (ပန်း ၁ အိုး)	ပန်းတစ်အိုး

အထက်ပါသာဓကများအရ မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် ရည်ညွှန်းနာမ်၏ အခြေအနေအရ သင့်လျော်မည့် မျိုးပြစကားလုံးများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် သင်္ချေပန်းကို ရည်ညွှန်းလိုလျှင် 'တစ်ပွင့်၊ တစ်ခိုင်၊ တစ်ငုံ' စသည်ဖြင့် အသုံးပြုပါက ဆီလျော်မှု မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ 'သင်္ချေပန်းတစ်ခက်' ဟုသုံးမှသာသင့်လျော်ပါသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ ပန်းအတွက်သုံးသောမျိုးပြများသည် ထိုကဲ့သို့ ကန့်သတ်မှုမရှိပေ။ 'အပွင့်၊ အဖူး၊ အခိုင်၊ အိုး' စသည့်ရည်ညွှန်းနာမ်၏အခြေအနေအရ မျိုးပြစကားလုံးကို ရွေးချယ်အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။

အလားတူ မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် ပုင်(ထမင်း) ဆိုသည့် နာမ်အတွက် 'ပွဲ၊ စေ့၊ နပ်၊ ပန်းကန်၊ ထုပ်၊ အိုး'စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးအသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။

သာဓက

မွန်မျိုးပြ	မြန်မာမျိုးပြ
ပုင် မွဲ မ /pɜŋ moa mɛʔ/ (ထမင်း ၁ စေ့)	ထမင်း ၁ စေ့
ပုင် မွဲ ဟဂါပ်/pɜŋ moa həgap/ (ထမင်း ၁ နပ်)	ထမင်း ၁ နပ်
ပုင် မွဲ မဇ္ဈာန် /pɜŋ moa məŋan/ (ထမင်း ၁ ပန်းကန်)	ထမင်း ၁ ပန်းကန်
ပုင် မွဲ ဂွီ /pɜŋ moa kwi/ (ထမင်း ၁ ထုပ်)	ထမင်း ၁ ထုပ်
ပုင် မွဲ ထမဲ /pɜŋ moa thəmai/ (ထမင်း ၁ အိုး)	ထမင်း ၁ အိုး

အထက်ပါ သာဓကများအရ မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် ထမင်းဟူသောနာမ်ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြသည့်အခါ နာမ်၏အခြေအနေကိုကြည့်၍ မျိုးပြစကားလုံးများကို ရွေးချယ်အသုံးပြုကြကြောင်း တွေ့ရသည်။

သာဓက – ပုင် မွဲ မ လွ ကိုဲ ပြး။ /pɜŋ moa mɛʔ ləpaʔ kɒ prah/

(ထမင်း ၁ လုံးမျှ မပြန့်ကျဲ စေနဲ့။)

မွဲတဲ့ စ ပုင် ဝိ ဟဂါပ်။ /moa ŋoa ɕiʔ pɜŋ pɔeʔ həgap/

(တစ်ရက်ကို ထမင်း သုံးနပ် စားတယ်။)

ပုင် ၏ မငှာန် ဂှ် လံင် ထော် လကျာ် ညိ။

/pɜŋ ɓa məŋan ɡɔh lɔŋ thɒh lə tɕaik ɲi/

(ထမင်း နှစ် ပန်းကန် ဘုန်းကြီးကို လောင်းလိုက်ပါ။)

တဲ့ဏံ ချုန်လဝ် ပုင် ၏ ထမဲ့ရ။

/ŋoa nɔʔ ɗun lɔ pɜŋ ɓa thəmai raʔ/

(ဒီနေ့ ထမင်း ၂ အိုး ချက်ထားတယ်။)

စသည်ဖြင့် ရည်ညွှန်းသည့် နာမ်အခြေအနေကိုလိုက်၍ မျိုးပြစကားလုံးကို ရွေးချယ်အသုံးပြုကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မျိုးပြစကားလုံး ရွေးချယ်အသုံးပြုပုံများကိုကြည့်လျှင် မျိုးပြစကားလုံးများကို မည်သည့်နေရာတွင် ရွေးချယ်အသုံးပြုရမည်ကို ပုံသေသတ်မှတ်၍ မရနိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်မြန်မာနှင့် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံးအသုံးပြုပုံများကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ရည်ညွှန်းသည့် နာမ်အခြေအနေကိုလိုက်၍ မျိုးပြစကားလုံးများကို ဖန်တီးအသုံးပြုထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံးများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဘာသာစကားနှင့် ရှင်သန်နေရသော လူမှုဘဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် မျိုးပြစကားလုံး များကို နေ့စဉ်အသုံးပြုနေရပါသည်။ ထိုသို့နေ့စဉ်ပြောဆိုရေးသား အသုံးပြုနေရသော မွန်မျိုးပြစကားလုံးများကို ခြေခြေမြစ်မြစ် သိရှိလိုသည့်အတွက် ဤစာတမ်းကို တင်သွင်းရခြင်းဖြစ်သည်။

နာမ်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို အခြေပြုသော မျိုးပြစကားလုံးများကိုကြည့်လျှင် မြန်မာနှင့်မွန် တိုင်းရင်းသားတို့သည် တူညီမှုများရှိသကဲ့သို့ ကွဲပြားမှုများလည်းရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မွန်တိုင်းရင်းသားတို့က 'ဝါး၊ မြား၊ ဆံပင်၊ ကောက်ရိုး'စသည့် နာမ်တို့ကို ရေတွက်ရာတွင် 'တ္ဂျင်'(ချောင်း) ဟူသော မျိုးပြစကားလုံးတစ်ခုကိုသာ အသုံးပြုသော်လည်း မြန်မာဘာသာစကားတွင်မူ 'လုံး၊ စင်း၊ ပင်၊ မျှင်' စသည့် မျိုးပြများကို ရည်ညွှန်းရာနာမ်အလိုက် အသုံးကွဲပြားသွား ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ချပ်' ဟူသောမျိုးပြကို 'ပန်းကန်ပြား၊ လင်ပန်း' တို့ကိုရေတွက်ရာတွင် သုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကား၌မူ 'မ'(လုံး)မျိုးပြဖြင့်သုံးသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အလားတူပင် 'လှေ၊ လေယာဉ်၊ သင်္ဘော်၊ ရထား'တို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် မြန်မာဘာသာ စကားတွင် ဖြောင့်စင်းသည့်သဘောဖြင့် 'စင်း' မျိုးပြကိုသုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ အကောင်အထည်အလုံး အထုရှိသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုအနေဖြင့်သာ အသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထူးခြားသည်မှာ မြန်မာ ဘာသာစကားတွင် လူကိုရေတွက်ရာတွင် 'ယောက်' ဟူသောမျိုးပြကိုလည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကို ရေတွက်ရာတွင် 'ကောင်' မျိုးပြကိုလည်းကောင်းသုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ လူ၊ တိရစ္ဆာန်များကို ရေတွက်သော မျိုးပြမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော်တစ်ခုထက်ပိုသော 'လူ၊ တိရစ္ဆာန်'များကို ရေတွက်ရာတွင်မူ 'ယှဉ်၊ အုပ်' မျိုးပြစကားလုံးများကို အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရသည်။

နာမ်၏အရည်အသွေးနှင့် အမျိုးအစားကို အခြေပြုသော မျိုးပြအသုံးများကို ရေတွက်ရာတွင်လည်း မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် တူညီမှုများရှိသကဲ့သို့ ကွဲပြားမှုများလည်း ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ 'ပါး' မျိုးပြကို မြန်မာဘာသာစကားတွင် သက်ရှိသက်မဲ့နာမ်တို့ကို ရည်ညွှန်းရေတွက်ရာတွင် သုံးသော်လည်း မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ 'ဧကု၊ ပြကာ၊ ဘုံ' စသည်ဖြင့် ရည်ညွှန်းသည့် နာမ်ကိုလိုက်၍ ကွဲပြားသွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

မြန်မာနှင့်မွန်မျိုးပြစကားလုံးများ ရွေးချယ်အသုံးပြုမှုကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြရာတွင် မြန်မာနှင့် မွန်ဘာသာစကားနှစ်ခုလုံးတွင် နာမ်တစ်ခုအတွက် မျိုးပြတစ်ခုသာ အသုံးပြုရမည့်နာမ်များရှိသကဲ့သို့ အချို့နာမ်များသည် မျိုးပြတစ်မျိုးမက အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထိုနာမ်၏ အခြေအနေကို လိုက်၍ မျိုးပြစကားလုံးကို ရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံးဖန်တီးအသုံးပြုပုံများကို လေ့လာကြည့်လျှင် မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရည်ညွှန်းရာနာမ်အလိုက် မျိုးပြစကားလုံးများကို ဖန်တီးအသုံးပြုထားနိုင်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ မွန်ဘာသာစကားတွင်မူ လူမှုကိစ္စအသစ်တစ်ခုအတွက် မျိုးပြစကားလုံး ဖန်တီးသည့်အခါရှိပြီးသားမျိုးပြစကားလုံးများကို ရည်ညွှန်းရာနာမ်နှင့် ကိုက်ညီအောင် အသုံးပြုကြ သည်ကို တွေ့ရသည်။ မျိုးပြစကားလုံးအသုံးပြုမှုသည် ပြောဆိုသည့် ဘာသာစကား၏ သဘောသဘာဝ အပေါ်မူတည်၍ ဖန်တီးအသုံးပြုကြကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ မျိုးပြစကားလုံး ဖန်တီးအသုံးပြုမှုများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့လေ့လာခြင်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုးတို့၏ မတူကွဲပြားသော မျိုးပြစကားလုံး ဖန်တီးအသုံးပြုပုံများကို သိရှိလာရပါသည်။ ဤစာတမ်းမှတစ်ဆင့် မြန်မာနှင့်မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘာသာစကားတီထွင် ပြောဆိုမှုများနှင့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ၊ မိမိတို့ဘာသာစကားရှင်သန်ရန်အတွက် ဖန်တီးအားထုတ်မှုများကို သိရှိနားလည်လာပြီး တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု တိုးပွားလာစေနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (ခုနှစ်မပါ)။ ***ဘာသာဗေဒ***။ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဂျီအီးစီ (ပညာရေး) သမဝါယမလီမိတက်။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (၁၉၉၆)။ ***သဒ္ဒဗေဒ***။ ရန်ကုန်၊ မြမြဝင်းပုံနှိပ်တိုက်။

ထွန်းသိန်း၊**နိုင်**။ (၂၀၀၁)။ ***မွန်မြန်မာအဘိဓာန်နှင့် သဒ္ဒါနိုင်းယှဉ်ချက်*** (၃-ကြိမ်)။ မွန်အမျိုးသား ပညာရေး ကော်မတီ။

မောင်တိုး၊ နိုင်။ (၁၉၈၀)။ ***အခြေခံမွန်စကား မွန်စာသင်ကြားနည်း***။ ရန်ကုန်၊ ဒီမိုကရေစီ ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၅)။ ***မြန်မာသဒ္ဒါ***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၁၃)။ ***ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်***။ နေပြည်တော်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

ရွှေသွင်၊ ဦး။ (၁၉၆၉)။ ***'မွန်ဘာသာကို သဒ္ဒဗေဒနည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း'၊ တက္ကသိုလ်ပညာ ပဒေသာစာစောင် အတွဲ(၄) အပိုင်း(၄)***။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

ဝါယမ၊ **အရှင်**။ (၁၉၅၇)။ ***မွန်ဘာသာသင်ကြားနည်း***။ ရန်ကုန်၊ ရွှေသိန်းပုံနှိပ်တိုက်။

အေးအေးမွန်၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၁)။ ***စံမြန်မာဘာသာစကားရှိ မျိုးပြစကားလုံးများ***၊ ပါရဂူကျမ်း၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၀)။ ***ဘာသာစကားသုတေသန***။ ရန်ကုန်၊ ဓူဝံစာပေ။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Hass, M.R. (1951). ***The Use of Numeral Classifiers in Burmese.*** Semitic Philology, Vol. II. California: University of California.

Hla Pe, Dr. (1967). ***A re-examination of Burmese 'CLASSIFIERS'.*** JBRS. Journal of the Burma Research Society. Vol. L, pt. II.

Pan Hla, Nai. (1989). ***An Introduction to Mon Language.*** Kyoto: Center for Southeast Asia Studies.

Shorto, H.L,.(1962). ***A Dictionary of MODERN SPOKEN MON.*** London: Oxford University Press.

မွန်ဘာသာ

ဂကော်သင်သွတ်အနာဂတ်မန်။ (၂၀၀၄)။ ***အနာဂတ်မန် ကွပ် (၅)***။ ရန်ကုန်။

ဂကော်သင်သွတ်အနာဂတ်မန်။ (၂၀၀၅)။ ***အနာဂတ်မန် ကွပ် (၆)***။ ရန်ကုန်။

မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မတီ။ (၁၉၉၃)။ ***လိက်ဗွဟ်မန် တန်ကောန်ဂ့ာ(မွန်ဖတ်စာ– သူငယ်တန်း)***။ ရန်ကုန်။ မဇ္ဈုပုံနှိပ်တိုက်။

မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မတီ။ (၁၉၉၃)။ ***လိက်ဗွဟ်မန် တန်ပထမ*** (မွန်ဖတ်စာ– ပထမတန်း)။ ရန်ကုန်။ မဇ္ဈုပုံနှိပ်တိုက်။

ဝေဒဂူ။ (၂၀၀၆)။ ***လိက်မန်တွဲဏာအိ***။ မုဒုံ၊ မဟာဗောဓိကျောင်း။

ဝေဒဂူ။ (ခုနှစ်မပါ)။ ***လိက်မန်ဂတာပ်ခေတ်*** ရန်ကုန်။

alumjimbmompum;u a&;[eynmjziavvmjci;

cioEmausm*

pmwr;tusO;csKy

þpmwr;wi alumjimbmompum;u a&;[eynme,y,raeí avvmwijyxm;ygrn/ xolavvm&mwi Alabi **\a0g[m&zlpn;y yp(4)rsK; jzpaomoauw to;jyK y? pum;ozly? pum;v;zlyypEi a0g[m&zlpn;y ypwljziavvmxm;ygon/ alumjim bmompum;on** Alabi **\a0g[m& zlpn;y yp(4)rsK;Eirnon twi;twm tx uunonu avvmwijyvon &n&,csuEi jyKpcjci;jzpygon/ xolavvm vujci;jzi alumjimbmompum;u rnolaomzlpn;y ypu trsm;q;o;í jyno vxu qaqmir½atmi zew;a&;om;xm;onu avvmawl&&ayrn/**

aomcsua0g[m& - a&;[e? alumjim? a0g[m&? tvb? zlpn;y 4 rsK;/

e'ge;

þpmwr;wi ta&;alumjimEi toalumjimu a&;[eynmEi avvmxm;jci; jzpon/ xolavvm&mwi alumjimbmompum;wi to;jyKonoauwto;jyKy? pum; ozly? pum;v;zlyEi a0g[m&zlpn;yrsm;on alumjimzwoem;axmiou qaqmiEi atmi rnontwi;twmtx bmompum;uto;jyKí alumjimxm;onu avvmEi on/

1/ &n&,csu

bmompum;Eiaygi;pyxm;aom alumjimrsm;ua&;cs,í p;pr;&mazcon/ alumjim rsm;raeí ujym;rvuPmtaxmutxm;rsm;u &mazvjci;? pum;v;rsm;rwpqi jyno vxurnolaom tcsutvursm;o;í ylaqmiay;onu avvmvjci;jzpygon/ ot&uu;um;í jrermalumjimbmompum; yo@mersm;u qe;ppazmxwjyvjci; &n&,csujzi avvmxm;aom pmwr;jzpygon/

1? 1/ tavvmc

þpmwr;wi tavvmctaeEi (2)rsK;cí avvmwijyom;ygrn/ yxrwprsK;rm ta&; alumjimbmompum;jzpí 'w,wprsK;rm toalumjim bmompum;jzpon/ ta&; alumjim bmompum;avvm&mwi tavvmctjzp um;ab;u,xnwi a&;x;xm; aomalumjimrsm;? bw(p)um;u,xnab;wi a&;x;xm;aomalumjimrsm;? vr;ab;

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? &euewuov**

alumjimqi;y'i,rsm;? alumjimqi;y'Bu;rsm;? vuur;alumjimpm&ursm;? owi;pm *sme,x& alumjimrsm;raeí &,umavvmwijyxm;ygon/ xUtwtoalumjim bmom pum;u avvm&mwi tavvmctjzp tu(z)tr a&',alumji? wAalumji? az(p)bw alumjimrsm;raeí&,um avvmxm;ygon/

1? 2/ alumjim\tce;u@

rsuarmuacwwi urmBu;on tvsitjre w;wuaeaomumvwi bmom pum;u to;jyaom pr;&nrsm;vn; yíw;wuvmayon/ xtxwi alumjim bmompum;onvn; yg0iaeygon[qEiayon/ alumjimwio;aom bmompum;u vr aA'ynm&irsm;vn; pw0ipm;luon/ alumjimrsm;alumi vtzUtpn;\tjytrEi wez;tay:wi rnolozmoua&mur&onu ocsiluayon/ pwynm&irsm;on vn; pw0ipm;luon/ vwpO;csi;\pwapaqmrtay: rnotusK;oua&mur &onu ocsiluayon/ alumjimorm;rsm;onvn; ocsiluayon/ yíatmijri aom alumjimrsm;u rnozew;Eirnu ocsiluon/ bmomaA'ynm&irsm;\pw0ipm;rrm tv,tvwoabmxm;?Burvuaom oabmxm;rsK;avmuom &ayon/

a&;acwjrermrsm;twur alumjimqonrm voatmitojyKí [patmajymq lujci;yijzpon/ xpepon a[mi;aomvn; ,aeacwtx o;aeqyijzpon/]]'tyi;uyjyKw}?]]rezuxyyyaE;aE;av;}}?]]avsmaps;aw avsmaps;aw...o;xnr wpaxmix}}qon alumjimpum;orsm;on awma&mrUrsm;wiyg ,aexlum;ae&aom alumjimpum;orsm;yijzpon/

owi;pm? r*Zi;rsm;? ½yjriolum;rsm;wi pmEia&;í alumjimjci;rsm;&on/ olaom alumji&mwi toEiyiatmatm? pmEiyia&;a&; tajympum;Ei a&;jci;ron pmo;ayo;ta&;pum;rsm;Ei cr;cr;em;em;a&;jci;rsK;tx &aomvn; xolalumjimjci; on toay;pmrsm;yijzpon/ tcsKalumjimrsm;on ta&mi;t0,vyie;rsm;Ei rqi aom tvLaixn0i&e E;aqmxm;aom alumjimrsK;jzpon/ alumjimwio;aom bmom pum;rsm;on em;axmiovxy&owu pw0ipm;z,qaqmiEipr;&jci;? lum;emo? zw½orsm;v,ujci;? rwrv,jci;? ta&mi;pr;&njriwiEijci;rsm;u awU&&ayon/

2/ oawoeen;ynm

a&;[een;ynmEiavvmp;pr;y; tqirsm;cí avvmcon/ xolavvm&mwi a0g[m&zUpn;yypwi yg0iaomoauwto;jyKy? pum;ozUy? pum;v;zUy ypEi a0g[m&zUpn;y yp[í (4)rsK;ay: tajccí avvmom;rnjzpon/

2? 1/ oauwtoHjyKy

xynm&yxwi pum;v;'Zi;rsm;? csUa&;aomyprsm;? xxuxi&m;atmia&;jci; rsm;? tpursm;? rsuawmitzitywrsm;? w;oauwrsm;? tar;oauwrsm;? pwcpm;ru azmjyaomoauwrsm;? y'rrsm;? y'x;rsm;? pmv;Bu;rsm;Ei a&;aomyprsm;yg0ion/ oauwto;jyKyxwi aumrm to;Eipmy'cjci;wUyg0ion/

2? 2/ pum;ozUy yp

pum;ozUyu pppavvmunaomtcg bmompum;twi; ao;i,aomtou pepwus to;jyKxm;aompum;v;ypjzpon/ pum;ozUywi um&evujci;? Asn; um&evujci;? o&um&evujci;? towtptu&mygjci;? jrnopwUyg0ion/

2? 3/ pum;v;zUy yp

pum;v;zUytqitwu pum;v;zUpn;wnaqmuyu tajccícjcm;xm;on/ pum;v;zUy ypxwi pum;aygi;? tquypn;rsm;? pum;v;opxijci;rsm;yg0ion/

2? 4/ a0g[m&zUpn;y yp

a0g[m&zUpn;yypwi pum;v;aoznoHjci;? xi&m;atmioHjci;? pum;v;jrKyoH; jci;? ypn;lrKyoHjci;? pum;v;jyeaumjci;? lum;xwi pum;v;rc quwuoHjci; wU yg0ion/

a0g[m&zUpn;y a&;cs,jci;wi teuEpcxujci;? o'gpum;v;? o,0u pum; v;? csUxiajym&mwi o;aompum;v;? orm"*Pajrmuaompum;v;? teu qeUusiaom pum;v;? lcKajym&mwio;aompum;v;? qeUusiaom teut"ym,&aom pum;v; Epv;uuyoHjci;? 0yrmtvumEi 0yrmpum;v;? cuconpum;v;? pum;v; tvtv,oHjci;? pum;tpwtyi;wUyg0ion/

2? 5/ oawoear;ce;

- Alabi **\a0g[m&zUpn;y yp(4)rs;wi jrermaumjimbmompum;on rnonwUEi uunoen;/**
- **rnontcsursm;u** Alabi **\a0g[m&zUpn;y yp(4)rs;Eiumjcm;r&oen;/**
- Alabi **\a0g[m&zUpn;y yp(4)rs;wi ryg0iontcsursm;u aumjimbmompum;wi awU&&oen;/**

2? 6/ pmayavvmawU&csu

aumjimacgi;pOEi oawoejyvycaom pmwr;rsm;u avvmunaomtcg rrs;oEm yg&*tBu r-9 on ta&;jziaumjimaom aumjimrsm;Ei bmompum;tjzp pmwr;uvn;aumi; rcioEmausm yg&*tBu r-10on tojziaumjimaom aumjim rsm;Ei bmompum;tjzppmwr;u awU&&on/

þpmwr;Epapmipv;on a&;[ejzi avvmxm;aom pmwr;rsm;jzpon/ ,c avvmrnpmwr;onvn; a&;[eynmjziyi avvmxm;aom pmwr;jzpon/ oUaom ,cpmwr;on Alabi **\a0g[m&zUpn;y yp(4)rs;uto;jyí ta&;aumjim bmom pum;Ei toaumjimbmompum;Eprs;pv;u avvmxm;ygon/**

3/ oauwto;jyy

aumjimbmompum;wi awU&&aom oauwto;jyyrsm;r wppwp&mu u ,pm; jyaom? wppwp&mu &nne;aom trwtom;jzpon/

3?1/ pum;v;'Zi;

" SAN THAW DAR" **(qe; aomwm&wemqi)**

" Mytel " **(riw ,ze;u')**

]] a&tqus0r;reaq;aomuluplU} (a&tqus0r;reaom)

p;ym;a&;aumjimowUon rrwaumjimrsm;u 'Zi;trs;rs;xií aumjimxm; onuawU&&on/

3?2/ pmv;rn;wijci;

]]acs;"mwrsm;vU ... a&"mwq; ... Royal D omtaumi;q;}}

(Royal D **tcs;&n)**

]]airue? tcserue? acs;rxu OK **eUaiay;acsvu}}**

(OK **aiay;acspep)**

]]oi&UaeU&uwi;twu All DAY **tcs;&n}} (** All DAY **tcs;&n)**

ta&;aumjimrsm;wiom awU&&on/ rr\ueypn;emrn yrxi&m;vmap&e twu ueypn;emrnwpcwn;uom pmv;rn;wia&;om;onu awU&&on/

3? 3/ pum;v;jcm;jci;

]]pm;vUaumi;wm t&;awmi;?

t&;awmi;q vuzuaumi;}} (t&;awmi;vuzu)

txuygalumjimon pum;v;pav;rsm;u wppEiwppjcm;í alumjimxm;onu awU&on/

3? 4/ rsO;w (-)

aq;wuov-rEav;

(83-89) ynmoiEp

ausmi;om;? ausmi;orsm;\ pwwtBurajrmu tmp&,yaZmy

rsO;w (-) on o;jcm;&ywnEiaom pum;v;Epv;u quo,ay;jci;jzpon/ xpum;v;wUon pum;aygi;rsm;jzpon/

3? 5/ ar;ce;trwtom; (?)

ueysLwmvm; ?

rbi;ze;vm; ?

(Unique vlyppypn;qi)

]] 0ulcb,avmuq;q; uvU&ygovm; ? }}

(ritiqe;ta&jym;Eitvtyaq;ce;)

ta&;alumjim\0gustq;wi ar;ce;trwtom;(?)xní tar;ypEio;xm;on u awU&&on/

3? 6/ tmar!wtrwtom; **(!)**

]] vBu;a&m*gaw rjzpapzU ... ! }} (Power tona**)**

]] Metro IT & Japanese Language Centre rm twwynmoilum;lupU ! }}

(vuaqmiop)

tmar!wtrwtom;to;on ta&;\ taemuq;wiazmjyly; pwcpm;csuu azmjyon/

3?7/ rsO;wrsm; **(---)**

]]0ukc? wi;wwui;pily; jzLpi0i;yw tom;ta&yi&ijzpapzU ---}}

(Jout White)

]]&iwerui;a0; --- qrouav;ayg}} (Dutch Milt)

rsO;wrsm; (---) on alumjimzwou tar;oabmtaeEivn;aumi;? ya[V taeEi alumjimypn;u acw0uxm;&etwu to;jyjci;u awU&ontjyi0gusu acw&yem;vaomoabmt&vn;awU&on/

3? 8/ rsuawmitzityw ( ]] }}) ( ] })

]]Only one School in Myanmar}}

(Metro & Japanes Language)

]oc<u ,} tm;w;aq; (oc<u , tm;w;aq;)

]atm&mri - *s} uaomuluygpU (atm&mri-*stm;aq;)

ta&;alumjimrsm;wi alumjimzwoowxm;rap&etwu rsuawmitzityw uo;í alumjimonuawU&on/

3? 9/ tpuuav;rsm; (...)

]]ack;"mwrsm;vU ... a&"mwq; Royol D omtaumi;q;}}

(Royol D tcsU&n)

]]b&i; ... use;rmouvu ÓPxujru}} (b&i;luuaygi;&n)

4/ pum;ozy

pum;ozUyu toalumjimrsm;wiomru ta&;alumjimrsm;wiyg awU&&on/ pum;ozyon bmompum;qi&mpeprsm;u avvmaomynm&yjzpon/ tx;ojzi bmompum;wpcwi&aom teut"ym , trk;rk;u tojziazmjyaomen;jzpon/ pum; ozUyon bmompum;wi t"ym , rsm; zivpjci;Eipum;v;rsm;jzpay:&e torsm; u pepwustojyjci;? toyprsm; tyi;vucjcr;pwjzmjci;wEi tpOtlrqupyvsu &on/ um&euay;on tzUtEUrsm;taeEi towtu&mygy'jzizUEUjci;? totw tzu ajyjypatmizUEUjci;? toEpolum; wppwwpa'oqiwatmizUEUjci;? to rsm;jziwipm;zUEUjci;w jzpluon/

4? 1/ um&evujci;

um&eon ygVpum;]]um&E}}u jrermrjy(xm;aompum;jzpon/

]]jzLEEtom;u rn(atmi bmeU xr;

rs(;jrerm arr've;atmi

a&jynee;eU vr;}} (a&jynee;oeycg;)

]]yjyi;v(ae avmi

bm aqmi v(umu,x

tom;ta&jzLap&e ae avmi aozve;r,

a&jynee;vr;}} (a&jynee;oeycg;)

]]wptrwp v; r&rjzp o;}}

(tu,'ra(ujym;cs;c(waq;)

txuyga(umjimrsm;wi]]xr;}}]]vr;}}?]]ve;}}]]ee;}} [ívn;aumi;?]]avmi}}]]aqmi}}?]]v;}}]]o;}} [&eum&ersm;o;í a(umjimom;onuaw(U&on/

4? 2/ o&wum&evujci;

]]v(may:rmp 0g;vm;acguq}} (0g;vm;acguq)

[í]p} Ei]q} Asn;rw o&um&ewaoma(umjimjzpon/

5/ pum;v;z(y

pum;v;z(pn;ytqion pum;v;jzpay:r jzpp0Eiouqiaeygon/ pum;v; jzpay:rjzpp0wi a½(qu? aemuquEi pum;v;xijci;? pum;v;top jzpay:jci; ponwjzpon/ a(umjimbmompum;\ pum;v;z(ypu avvm(unaomtcg pum; v;aygi;pyy? tquypn;? a&(qu? aemuqu? a&(quEpc wp(y(iwn;uyyprsm; aw(U&on/

5? 1/ pum;v;aygi;pyy

]]E;nqrou}}

]]xwazm}}

]](uu0rsuEm}}

]]xus0uuc}}

a&umjimrsm;wi&aom pum;v;zUyu avvmUnaomtcg {u0PHu,mEi {u0PemrwUomru? A[0PHu,mEpv; wpyaygi;pyxm;aom pum;v;rsm;? A[0P emrEpv;? wpyaygi;pyxm;aom pum;wrsm;uvn;awU&&on/

5? 2/ ypn;pum;v;

]]í}}

]]rm}}

]]eU}}

]]&e}}

]]&i}}

]]w}}

ponypn;pum;v;rsm;u awU&&on/

5? 3/ tqupum;v;rsm;

tqupum;v;rsm;on pum;v;tcsKta&Uü aemuxycjcr;pwjzmí r&Eiaom t"ym,&on pum;v;rsm;u aygi;xnjci;jzi pum;v;toprsm; jzpay: apaomvn; tcsKaompum;v;rsm;rmr taemuuaygi;xnluon/ qvonrm a½Uqupum;Ei aemuqupum;v;yijzpon/

]]t&omop}} (a&Uqu)

]]tus,jyeUq;}} (a&Uqu)

]]use;rma&;}} (aemuqu)

]]aygi;pyr}} (aemuqu)

]]zUzk;r}} (aemuqu)

]]tvty}} (a&UquEpcwplykiwn;uy)

a&umjimrsm;wiawU&aom a&Uqu? aemuquEi a&UquEpc wplykiwn;uy pum;v;rsm;jzpon/

6/ a0g[m&zUpn;y

a0g[m&zUpn;yxwi pum;v;aoznoHjci;? xi&m;atmioHjci;? pum;v;jrly oHjci;? ypn;rlyoHjci;? pum;v;jyealumjci;? lum;xu pum;v;rcquwuoHjci; wUyg0ily; a0g[m&zUpn;ya&;csHjci;wi teuEprsK;xujci;? o'gto;? o,0u

pum;v;? cs,xiajymaompum;v;? orm"*Pajrmuaompum;v;? teuqe,usiaom pum;v;? jcajym&mwio;aompum;v;? qe,usiaom teut"ym,&aom pum;v; Epv;uyo;jci;? 0yrmtvumEi0ypm? cuconto;? pum;v;tvtv,o;jci;? pum; tpwtyi;w,yg0ion/

6?1/ pum;v;aoznojci;

pum;v;aoznojci;qonrm yre(o,r[w) e*pum;v;p0raeí ajymi;jye vejci;jzpon/ pum;v;aoznojci;uo;&mwi zwo? emo tm½p;pur w,jzpon/

]]um;rsm;tm;v;twu tm;v;aom um;rsm;twu taumi;q; u BOC **"mwq}} (** BOC **"mwqa,umjim)**

txuyga,umjimon toEia,umjimaom a,umjimjzpon/ xa,umjimwi]um;rsm; tm;v;twu} [aompum;v;pu]tm;v;aom um;rsm;twu} [íajymi;jyeveo;xm; jci;u aw,&on/

6?2/ xi&m;atmio;jci;

owi;tcsutvuay;jci;? taw;rsm;? xijricsursm; xnoi;onae&mwi aw,&&on/

M - Myanmar

Movies (Sky Net **wA)**

Thai – Myanmar Money Transfer Service

xi;-jrermaiv0eaqmir

 # ,ae,aiacs; #

2,190 **bw=** 1000,000 **usy**

2190-bwu wpoe;usy

(vyaqmicty;tp;)

txuyga,umjimrsm;on ta&;a,umjimrsm;wiaw,&aom a,umjimcsujzpon/ rra,umjimyrxi&m;? vorsm;om;ap&etwu oauwrsm;xno;om;onu aw,&on/

6?3/ pum;v;jr,yo;jci;

pum;v;jr,yo;jci;on pum;v;wpv; (o,r[w) pum;v;rsm;u csexm; aomvn; tvtavsmuem;vnon/ xo,o;&jci;rm apmi;yg;&yjcnajym&i; (o,r[w) teu t"ym,xi&m;vmap&e 0gusu wawmi;atmi zew;ly; o;xm;onuaw,&on/

]]oibmyjzpjzp}} (ye;viaq;½)

txuygalumjimon ye;viaq;½ alumjimjzpon/ xto;rS;on wawmi; atmizew;xm;jci;jzpon/ t"ym,xi&m;atmiEi pw0ipm;atmi zew;xm;aom 0gus rS;jzpon/

6? 4/ ypn;jryo;jci;

qupyaeaomy'tpta0;\ tptp0lum;wi pum;qursm;u wricsexm;jci;rS; jzpon/ ypn;jryo;jci;on 0gusxwi e&pn;0g;u jreap&evn;jzpEion/

]]jyevncpm; jrerm*E0iZmwum;}} (rEav; FM)

]]aysm&icpm; tiwmeupr;tm;}} (Ooredoo)

]]o'gxuoejrermtm;rmeuarmZbP}} (uarmZbP)

txuygalumjimrsm;on toEita&;wi&&aom ypn;jryo;on alumjimrsm; jzpon/

6? 5/ pum;v;quwuausmjci;

pum;v;jyelausmjci;jzpon/ wnaompum;v; (olr[w) wnaomy'wi; tpwi quwujzpay:aom tajctaejzpon/ xpum;v;quwuausmjci;on y'x& e&pn;0g;tptp0xwi quwujzpatmi jylvyay;on/ pum;v;wpv;u r&yrem; xyausmjci;jzpon/

]]b,ae&mrm bmawyo;o; a&jynee;u vwi;uqaqmi aermyg}}
(a&jynee;oeycg;)

]]rewica&ltvjyi or;rvcsi

or;cspwm pp vr; a[m' a&jynee;}} (a&jynee;oeycg;)

]]aelumrmq yli yli yli

ae&mwumaelum yli}} (yliaelumap)

]]axmb axmb a&'*g;aw&om;ly

axmb axmb um;su;&om;ly

axmb xyaxmzl MPT bo;lupl}} (MPT ze;u')

ypwpum;v;rsm;ur&yrem;b wpquwn; awmuavlmu&wq&jci;jzpon/ zwo? em;axmiou owjylapaomtzlrS;jzpon/

6? 6/ pum;v;u lum;cí xyausmjci;

þypon pum;v;u lum;cí xyausmaom ypjzpon/

]]aumi;onxu yaumi;vmw a'wmpb;}} (w,vaemze;u')

]]pwu;? pwoe; ve;qe;apzU}} (eu(p)uaz;)

]]x;uwoawtwu x;uwt&ntao;}} (ABC **azsm&nA;)**

ypwpum;v;rsm;jzpaom]]aumi;}}?]]pw}}?]]x;u}}pum;v;rsm;u xyausm &mwi xpum;v;rsm;\lum;wi tjcm;pum;v;rsm;u lum;cí xyausmxm;aom ypjzpon/ xol alumjimjci;jzi yrav;eurujzpaponalumjimypjzpon/

6? 7/ aOg[m&zUpn;ya&;cs,jci;wi yg0iaom csUxio;pum;

xto;on csUum;ajymaom pum;v;jzpon/ csUxiajymjci;on tav;ay;vaom oabmjzpon/

]]ppreqe;lu,&wemyiv,}} (&wemyiv,tmrcpea&&wemqi)

]]&wempeausmuZ,awmuwi;upm;Eilugap}} (a&pia&qi)

]]peqwmeU ow&yg? persm;&Ut&iociEiiwumr

'Zi;toptqe;aweU umw,mpewuyg}} (umw,mpewu)

txuygalumjimrsm;wiygaom]]&wemyiv,}}?]]Z,awmuupm;}}?]]persm;&U t&iociI} ponpum;v;rsm;on csUum;ajymjci; (wpen;) tvetuL;wipm;on oabm vn;yg0ion/

6? 8/ aOg[m&zUpn;ya&;cs,jci;wi yg0iaom teuqeUusi pum;v;rsm;

teuqeUusi pum;v;rsm;on ujym;ru us,jyeUpmoomaom pum;v;rsm; jzpon/ oUaom usL;alumi;qupyr&ly; obm0usjci;Eieueaomtaw;wpcjzpon/

]]rwnrtm;v;xu uleawmwUwnr wpc&w,}}

(y&;r;,m;aumzrp)

]]avq;awuzsu avaumi;awuqu tpmaluavou orm;p0qu aq;pr;xujru o;z;owi;tveEpou}}

(pebuavuaq;)

txuygalumjimwi teuqeUusiaom pum;v;rsm;u ,0wo;jyom;on twu yrxi&m;vmapygon/

6? 9/ Oyrmtvumpum;v;

Oyrmtvumwon trsK;tpm; rwnaom pum;v;Epv;tlum; Ei;,Orjyxm; aomvn; wnaomtaumi;t&mu qupyaeluon/ Oyrmtvumon Ei;,Or oabmjzpon/

]]q&ma& 'rm r*vmypcge;r tat;rly; Em&naw,aevU}}

]]'u*siibwuxm;vuav}}

]]'u*siu tat;rvU Em&n,? Em&nywjci;? acgi;uujci;Ei wwau; wUu ye;lum&uay: a&rwiov tjreq;ouom aysmuui;apygw,}}

('u*siaq;)

txuygalumjimon]]ye;lum&uay:a&rwiov}} [aomtzUEiOyrmay;vuaom tcg yí&i;vi;jriomvmonu awU&&ygon/

6? 10/ jrnoppum;v;

jrnoutpjyton pum;v;rsm;jzpontwu jrnop[ac:ygon/ jrnorsm;u lum;a,mivmapEiaom tmeoi&on pum;v;rsm;jzpygon/

]]½;wu&ivn; pm;w,

ze;qu&ivn;pm;r,

upr;zUpm;r,

wcycy eUpm;r,}} (paelumap)

]]Og; ... reuty,mE;xwtcse lunvivyw

tom;t&nav;u &&lyav}} (Billa oeycg;rwuy)

toEialumjimaom alumjimrsm;wi xuoU jrnorsm;jzpaom]]wcycy}}?]]Og;}} [aom jrnopum;v;rsm; xnoi;alumjimxm;ojzi alumjimrm tou0io½y ay:vmygon/

6? 11/ emrtx;jytpum;v;

Emru tx;jytontwu emrtx;jyty'[ac:jci;jzpon/ tx;jyvujci;jzi wpcc x;vmatmi vyvujci;yijzpon/

]]use;rma&;twu tajz&mtaumi;q; aq;½ueom,m}}

(ueom,maq;½)

]]txq;pm&utwi;om; taumi;q;pmtytz;}}

(No-1 pmty)

]]oermwt½;awtwu

oepr;wkuuom;awtwu

zswvww u ,cEmtwu

uspvpw u ,cEmtwu }}

(Alpine Dairy health for life)

txuygalumjimwi]]taumi;q;}} ?]]txq;}}?]]taumi;q;}}?]]oermj}?]]oepr;}}?]]zswvw}}?]]uspvsp}}ponemrtx;jy(pum;v;rsm;o;í alumjimxm;onu awU&on/

6? 12/ Bu ,mtx;jy(pum;v;

Bu ,mutx;jy(aom pum;v;jzpon/ qvontʺym ,u yrxi&m;ay:vivm atmi taxmutujy(aom pum;v;vn;jzpon/

]]oic&;p0u Grab eUtcb pwivuyg}} (Grab Taxi)

]]ty'Pu jzwausmvuyg}}

]]rewi;'Pu BuBuUcvuyg}}

]]avjyi;'Pu &&jzwausmvuyg}} (Grab Taxi)

txuygalumjimwi]]BuBuU}?]]&&}} ponBu ,mtx;jy(pum;v;rsm;o;í alumjim xm;on/

c(io;oycsu

þpmwr;on ta&;alumjimEi toalumjim (2)rS;v;u avvmxm;jci;jzpon/ xoU alumjim&mwi ta&;alumjimEi toalumjimon alumjimyen;vr;ujym;r&onu awU& &ygon/ ta&;alumjimon alumjimzwoowxm;rap&eEi alumjimzwo rsupx ui;ui;uuuu jriom;ap&etwu alumjim&irsm;on rrwU\alumjim rsm;u pum;v;? 'Zi;rsm;? oauwrsm;o;í alumjimuon/ toalumjimwivn; alumjim&i rsm;on rrwU\alumjimrsm;u em;axmio em;xwi ppjrjrjzpom;ap&eEi um;vu onEi wpcsuwn;owxm;rom;ap&etwu pum;ozUy tpwtyi;rsm;u trsm;q; o;om;onu awU&&on/

Alabi a0g[m&zUpn;y yp(4)rS;uo;í ta&;alumjimEi toalumjimrsm;u avvm unaomtcg oauwto;jy(ywi yg0iaomtpwtyi;wi t*vybmompum; wiomawU&&aom tay:pawmztu (p) ('s) oauw? z;pawmy (.)oauw? aumrm(,) oauw? qraumvr (;) oauwto;wu ta&;alumjimbmom pum;rsm;wi rawU&& yg/ xualumi jrermalumjimrsm;Ei umjcm;r&onu awU&&ygon/ pum;o zUyyi;wi vn; (5)rS;&&m(2)rS;uom alumjimbmompum;wiawU&&on/ xEprS;rmum&evu

jci;Ei o&wum&evujci;wUom awU&&on/ jrermalumjimrsm;Ei uunr&onu awU&&ygon/

a0g[m&zUpn;y ypwitrsK;tpm; (6)rsK;&&m pum;v;aoznjci;? xi&m;atmi jyKjci;? pum;v;KrKyjci;? ypn;jrKyjci;? pum;v;quwu alumjci;wUrm alumjimbmom pum;wiawU&&ly; a&Unejci;ru alumjimbmompum;wi rawU&&ay/ tvm;w a0g[m&zUpn;y a&;cs,jci;xwi trsK;tpm;(13)rsK;&&m (6)rsK;om uunonuawU&&on/ uunaomtrsK;tpm;rm csUxio;pum;? teuqeUusipum;v;? 0yrmtvumpum;v;? jrnoppum;v;? emrtx;jyKpum;v;? Bu,mtx;jyKpum;v;wUjzpon/ pum;v;zUy ypwi pum;v;aygi;pyy? ypn;pum;v;? tqupum;v;rsm;yg0ion/

xUtjyi Alabi \a0g[m&zUpn;y yp(4)rsK; trsK;tpm;xwi ryg0iaom trsK;tpm; rsm;u jrermalumjimbmompum;wUwiawU&&on/ oauwto;jyKywi usm;/r(2)0; [aom rs0;apmi;to;rsm; ui;pui;ywto; 2,190 bw= 1000,000 uswUwiyg0iaom nrjci; (=) oauwrsm;u alumjimbmompum;wi awU&& on/ alumjimbmompum;wi tar;oabm oauwjzpaom uu&iru(c) (?) omru]]pmtwxxnKy; vuzUae we;vm;}} [aom MAB Mobile Bank alumjimwi uu&iru(c) (?) oauwrygb tar; ypEialumjimom;onu awU&&on/ þonrmalumjimbmompum;wi awU&aomypjzp on/

e*;

alumjim&irsm;on rrwUueypn;rsm; ta&mi;ouap&etwu tKyitqi alumjimuon/ xoUalumjim&mwi wcsUu ta&;Eialumjimí wcsUutoEi alumjimKy; jynovxx yUaqmiay;on/ jynovx\rsupx em;xpom;ap&etwu alumjimyp trsK;rsK;o;í alumjimuon/ xyprsm;uoví a&;[eynmjzi avvmxm;jci;jzpon/ þoU Alabi a0g[m&zUpn;y yp(4)rsK;jzi alumjimbmom pum;omruuAsm? 0w? pmaytrsK;rsK;? bmompum;trsK;rsK;wUuvn; avvmoawoejyKvyEiygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom
ciri? armi ("EjzL) / (2011)/ *a&;[eynme'ge; (y-/ur)*/ &eue? pwu;csKcspmay/
t*vybmom
Alabi, V.A. (2007), Lexico – syntactic, phonological / and graphological pa Herns , choices And devices in Discourse, O. Obafemi, G.A. Ajadi, V.A. Alabi (eds.) , Critical Perspectives on English Language & Literature, IIorin; The Department of English, university of IIorin.

e0a';\&wu@smrsm;r teujypum;v;rsm;

nenea0*

pmwr;tusO;

þpmwr;wi e0a';\&wrsm;r teujyto;jypum;v;rsm;jzi wpya&;zUaom tzU wUu bmompum;&axmir avvmwijyxm;ygon/ e0a';&w aygi;csKy pmtyr &w rsm;u tajccí teujyto;jy pum;v;wUto;jya&;zUyuazm xwwijyygrn/ þoUavvmwijyjci;jzi pmtye0a';Bu;\&wa&;zUyu avvm&mwi taxmutu jyKEiygon/

aomcsua0g[m&pum;v;- teujypum;v;? to;jypum;v;? trt&mjypum;v;? cpm;rjypum;v;? *P&njypum;v;/

e'ge;

þpmwr;on e0a';&waygi;csKy (&eue)u tajccí avvmxm;jci; jzpon/ e0a';&wy'a& -236 y'u tajccí wijyxm;jci;jzpygon/ avvm&mwi &wtrn rsm;u b&m;wi? ppcs? aus;ap? r;awm? armibU? r,bU rcjcm;b &w\ tcsy'uom azmjyygrn/ a0g[m& trnowrw&m wi armiciri ("EjzL)\ ]pum;ajyoabmw&m; pum;ajytwwynm}]twaA'e'ge;}}yg oabmw&m;rsm;u tajcjyKí cjcm;avvmwijy ygrn/ þpmwr;u avvm&mwi pma&;o\ twKywtusO;? teujyto;jypum;v; rsm;\ owrwyEi &wuAsmrsm;wi rnoUxnoi; a&;om;xm;aumi;u oiE;&m &wuAsm tzUwUr om"uaqmi wijyygrn/

1/ jyne0a';Bu;\ twKywtusO;

jyne0a';Bu;on ou&mZ (860-950)ceu ay:aygucon awmiicw pmq awmBu;wpO; jzpygon/ ou&mZ (894) cEpwi jynrKü b&ie&yw ri;jyawmron/ jynrKU zm;&mZmwjzpaom e0a';Bu;rm b&ie&yw\a,muz (Erawme&ywr,\ Kui,mawm) ri;bapm\txe;awm jzpygon/

b&ie&ywon ri;bapmu ywv,&mwiuyí Erawme&ywr,u pvi;- pnoausmxioUay;vuon/ xtcge0a';Bu;vn; pvi;olvuygom;&m pvi;wiyi ri;vu,m[aom bUu&on/ xaemu pvi;rKysuí ppui;wi ou&mZ (907)cEpü pvi;pnoausmxi ri;jy&mri;vu,m vuygcpm;&jyeon/ ppui;wi axmioi;urL;& on/ xtcg axmioi;rL;bU[wi jyeon/

---

* **uxu? jrermpmXme? rEav;wuov**

ou&mZ (913)cEpoUa&muvsi ppui;pnoausmxion e&yw pno[aom trnjzi ti;0aⅇu or;jre;p;pí ajcmuEptlumwi [om0w qijzLrsm;&i vybuojzi ti;0ysuavaom qijzLrsm;&i ri;w&m;bu;\ nawm jynb&iow; "r&mZm u qijzLrsm;&ix axmioi;rL;uawmi;,í jynlrkUoUac:om;con/ axmioi;rL;-ri;vu,mon [om0woU ri;ra&;Eiywouía&mucu x[om0waejynawm bu;\ &írli;Eiavmuaom tjzpu awUjriavaom -

]]&mZXme? jynbu;yí? wówmr? bvsiusoU}} tpcson &wy'pua&;om;um qijzLrsm;&i ri;w&m;bu;tm;quoi;\/ ri;w&m;bu;vn; tm;&awmrve;í axmioi; rL;tm; e0a';[aom bUx;jzi cs;usL;ajrmupm;awmron/ xtcgrpí]jyne0a';bu;}[a0;-e; ausmlum;vmjyeygon/ þoltm;jzi jyne0a';bu;on bUrn&no;yg;jzi ausmlum;aom pmqawmjzpon/ jyn-e0a';bu;on tou(90)ausmr tepa&muon}}[1] [ynm&i wUtrw tom;jylcluon[í]pmqawmrsm;twlyw} pmtywia&;om; wijyxm;ygon??

]]yxre0a';bu; a&;om;jylpcaom pmayrsm;rm -

(1) raem[&yskU

(2) ri;w&m;r,awmcsi;

(3) ,;',m;rz&m;{csi;

(4) &mZAsL[mysKUEi b&m;wi

(5) lrkUbU? awmvm;? a&vm;? r;awm? aus;ap ?r,bU? pp&w -tp&on &waygi; (7) t*gausm? y'a& 400-celjzpavon}}[2]

ponjzi e0a';&w aygi;csy pmtywi a&;om;xm;ygon/

jrermpmayori; pmtywi -

]]e0a';bu;on &wtrsl;rsl;u a&;O;pmxiovn;jzpon/ tjcm; &wq&mrsm;tzU &wvr;allumi;bu;u &i;vi;cwxiay;o vn;jzpon/ tjcm;&wq&mrsm;uol acwaumi;uvn;rrcacs/ xacwon ppru t*grsm;aom acwvn;jzp\ t&ioci u,wiuvn; ppru0goemygí wpae&mwpa'own;ü twntjr aexi&onr&/ rlumcPu;ajymi; aeaomallumi pwxiwi;raygucacs/ at;csr;aom acwEi lukuku cygu e0a';bu;\ uAsmOmP tqitwe;on xxuaumi;rep&m&ay\}}[3] [azmjyxm; ygon/

xUtjyi]] jyne0a';bu;on ppui;axmioi;? pvi;vusm? jynrme0a';[í bU(3)bUjziausmlum;o p,p&pmayynm&ijzpon/ &wtrsl;rsl;uvn; vr;opxi

---

[1] baomi;? (AvrL;)? 2002? 89-90/

[2] e0a';? 1964? ('e'ge;)

[3] azarmiwi? O;? (ygarmu)? 2012? 111/

a&;con/ xalumi &wq&mvr;opxio [qoion/ a&;orspmtm;v; pmaytqi twe;jrirm;on}}[1] [ynm&iw rwom;xm;alumi; awU&ygon/

wpze jrermpmay{ncpmwr; pmtyü

]]usr;*eEi&mZ0i be;awmbUwUüum; yxrwe;pm;&wq&maywn;}}[4] [íe0a';u;\ *Pt&ntcsi;u rwwr;wia&;om;xm;on/

xalumi aEmi;vwon jyne0a';u;\ &wrsm;Ei&wpmu,yg to;tEe;rsm;u tw,en;r&alumi; ynm&iwU wijycygon/

2/ teujypum;v;? to;jypum;v;

pum;ajym&mwijzpap pma&;&mwijzpap? teujypum;v; to;jy pum;v;wU to;jyKí ajymqa&;om;luygon/ teujyto;jypum;v;wU cjcm;owrwjci;Ei ywouí qμarmiciri "EjzLu -

]]teujy pum;v;qonrm teut"ym,txit&m; &aom pum;v;rsK; jzpon/ v? jri;? a,musm;? lrK? OmP? pw? csr;omwUponjzi vrup trsK;rsK;u &nñe;um trnwiac:a0:aom pum;v;rsK;jzpon/ bmom pum;wpcwi xpum;v;rsK;jzpon ta&twu tuetowr&yg/ tjrw;ym;aeygon/ rsm;vn;tversm;ygon/}}[2]

[í t"ym,ziqxm;ygon/ to;jypum;v;Ei ywouí qμu -

to;jy pum;v;qonrm rrwUcsn;teut"ym,txit&m; r&bOgus xwi teujypum;v;rsm; rnoo;xm; alumi;uom azmjyaom pum;v; rsK;jzpon/ tajymwi o;aom]]vU? &U? eU? rm? w? w,}} pon pum;v; rsK; ta&;wio;aom]] í? \? Ei? ü? r? aom? ojzi}}[3]

ponpum;v;rsK;wUjzpon/ xpum;v;rsK;on teujypum;v;Ei Ei;pmvsita& twu tveen;ygon/ [ít"ym,ziqxm;ygon/ teujypum;v;rsm;on &nñe; aom vruprsm;u txit&m;azmjyEiygon/ to;jypum;v;rsm;on &nñe;aom vruprsm;[í txit&m;razmjyEiyg/ t"ym,u xi&m;atmiajymq a&;om;&mwi teujypum;v;Ei to;jypum;v;wU wpy&ygon/ þpmwr;wi teujypum;Ei to;jyKpum;v; wUjzi to;jyKa&;zUyu cjcm;wijy&mwi tm;omcsu ten;trsm;uomr wní cjcm;wijyygrn/

---

1 vaz? (a'guwm)? 2002? 58/
2 ciri? armi ("EjzL)? 2019? 91
3 - ,i; -/

3/ e0a';\&wrsm;r teujypum;v;rsm;

teujypum;v;qonrm teut"yg, txit&m;&aom pum;v;rsk;jzpon/ xteujy pum;v;wu to;jyí pum;v;uspvspap&e ormoy'rsm;zUyu wijyygrn/ xtzUrsm;teu &moobm0Eiqiaom ormoy'trsk;rsk;u wijyvygon/ e0a';on ppcs&mvr;wpavmuwi aw&aom &moobm0? opyiye;rmewu zcon/obm0 tvucspjrwE;aom pwjzipmzcon/ &jri&mwi; aejynawmwi use&pcaom cspou ow&ojzi ye;uyeay;csion yay;csion qErsm;vr;r; aeaumi;o\ ormoy' tzrsm;wi awU&av&ygon/

om"u-

]]iajyrmqi? ye;pyi}} **(cgvnobi pm-216)**

]]o;ciyii? ye;rsk;p}} **(a0ouae&m- pm-242)**

pontzUrsm;wi teujypum;v;rsm;on i? yi? o;? rm? qi wrmye;Ei teu zU,urt& qupyaeaomaumi awmtwi; ye;rsk;pz;yiaeyu ay:viapygon/

]]o;yi&iqi? vr;z,kyi}} **(obicgvn-pm-207)**

]]yiciui;pi? &z,jri}} **(cgvnobi-pm-174)**

]]ociyez? p&iy}} **(jrjrajr;í- pm-235)**

]]z;ipnrm? yionv}} **(E,ye;nkjym- pm-256**

pontzUrsm;wi z,? tz? rm pon to;jypum;v;rsm;Ei wzuí a&;om;xm; aomaumi pwkunE;ru ay;pr;Eiygon/

obm0uzUq&mwi ouruou&toi wipm;zUxm;onuvn; awU&&ygon/ xtzUwwi ourtaumitxnjy pum;v;wu ou&w\tjykr? trt,mu azmjyaom teujypum;v;rsm;Ei wpyto;jyxm;ygon/

om"u-

obicseoi? yeovi **(jrp&wvmi-pm- 278)**

yetaomo? viaom[**(oprjykjyi-pm- 276)**

yirmrwi? a<uusvi **(aEa&muvky-pm- 281)**

z;pyijir;?Emarmi;vr; (nkjymrwon-pm-199) pontzUrsm;wi ye;w\z;yiyuojriapygon/ ye;? z;(tz;)? yi(tyi)? jir;pon ourpum;v; rsm;Ei]]vi? Emarmi;vr;}}[aom ou&w\tjykr? trt,muazmjyaom pum;v;w wpyzUqxm;aom yeqiou apmiarmaeo(vom;)? ye;tz;tyiwon jir;oz, wpqiwpqijrivmky; aemuq; tnetrsm;on qi\Emarmi;oz, xu&mt&yu vr;ae[erm ay:vivmapygon/

3? 1/ trt ,mjypum;v;Ei tjy(trpum;v;

e0a';u;on o\&wrsm;wi trt ,mjypum;v;Ei tjy(trjy pum;v;wjzi z,qxm;ygon/ trt ,mjy pum;v;rsm;wi]]om;? vm? ajy;? xi? &,? i ponjzi trt ,mu &nne;ac:a0:aom pum;v;rs;}}[4] tjy(trjypum;v;rsm; wi]]½u? ow? ue? we; pon tjy(tru &nne;ac:a0:aom pum;v;rs;}}[5] wyg0iygon/

e0a';u;\ &wtz,rsm;rm ½aojci;? Ercsjci; teuoabm& trt ,mjypum; v;rsm;jzi om"uaqmiygrn/ b&m;&iu &c;[etrt ,mEi pyqxm;aom pum;v;rsm; u 0;pmwijyygrn/

om"u

lunjzLnwc	**(awmi0e;vn& pm-2)**
auma&mw0y? 0;Erzsyvsu	**(,i;)**
&0w0;wn(wi)	**(aqmi;&uvp - pm - 3)**
talumi;c,	**(,i; - pm - 4)**
½aoo'g	**(omvarmí - 42)**
½aonwlun? wiav(muon	**(tv(&nxi-pm 13)**

[aompum;v; tz,rsm;wi nwc? w0y? 0;Er? ysy?&(&c;)v;rsm;u to;jy(a&;z,xm; aomalumi &c;aeaom o½yu ay:viapygon/ ½ao? ';wy? 0yww;? ponpum;v; rsm;u 0;nwum cc,, ½aopm &c;wiav(mu [eu ay:viapygon/

e0a';u;on cspoEiauui;&aomow\ tjy(tr? trt ,mrsm;uo\ &wrsm; wi a&;z,xm;ygon/ cspoEi auui;&aomtcg jzpay:vmaom ½yyi;qi&m jzpwnr u e0a';u trt ,mjypum;v;wjzi wpyz,qxm;ygon/ om"u

acnwrwn? aysmi;awmoon/	**(axmi0e;vn& - pm-1)**
wr;nwaysmi;ac,? lumaeawol	**(a&;une;ay - pm-9)**
rcqnajz? aysmi;nwac	**(&uv(armivn - pm-11)**
ñ(;aysmi;qw½u? raysmyu	**(vu ,mywvn - pm-32)**
on;tqwvw? aysmi;acnw	**(omvarmí - pm-42)**

pontz, wwi ac? nw? rwn? aysmi;? wr;nw? nwac? ñ(;? pum;v;rsm;rm raysmyujci;? vr;qwjci;pwalumi jzpay:aeaom u,trt ,m rsm;yijzpygon/ xtrt ,mjy pum;v;rsm;alumi vr;aeo\ o½yuay:vi apygon/

---

[4] **ciat; (a'guwm)? 2018? 63-64/**
[5] **- ,i;-/**

e0a';on cspojci;awUq&mwi jzpwwaom obm0uvn; zUq xm;ygon/ xtzUrsm;wi cspowobm0u azmuL;aom trt,mjypum;v; rsm;Ei zUpyxm;ygon/ om"u

om&i,OE? wruon	**(Xmeri;ae - pm - 4)**
luL;½u,,? yujzm;ro	**(EUEUujyi - pm - 26)**
yujzm;&ici? wixuwi	**(oajyrÍL - pm - 31)**

pontzUwwi &i? ,OE? wru? ,,? yujzm;? &icixuwi [aom pum;v;rsm;on cspow\ cspaomtrt,mu ay:viapygon/ cspow\ obm0u e0a';u; lunz,(b,)pm v\i cs&wwi -

]]&pywvn&u(,u)? wppuí? axmiwuEwo;? o,r; EUvs? ,,vr;om;?em;em;or? zrcsp&n;? ½z,csn;}}[6]

-[í a&;zUxm;ygon/ xtzU wi ,u? pu? axmiwu? ,,? vr;? om;pon trt,mjy pum;v;walumi aus;iuw\ obm0jriui;u ay:vivmapygon/ aus;iuarmiEw\ wpaumiEiwpaumi vncsi;,uum typuaey? Ewo;u tay: olaxmium jzn;jzn;omom vr;om;aey? ojyiwi aus;iuzrw csp&nv;aeuy jriui;rsm;u jria,mivmapygon/

3? 2/ cpm;rjypum;v;

cpm;rjypum;v;rsm;u to;jy\í e0a';u;on ou&w\ cpm;ruzUqxm;ygon/ /]]re;? csp? aysm? oem;? ve}} ponjzicpm;ru &nne;ac:a0:aom pum;v;rs;}}[7] jzpygon/ e0a';u;on o\&wrsm;wi armir,w\cpm;ru azmne;aom pum;v; rsm;u trsm;q;to;jy\a&;zUxm;ygon/

om"u

oem;avav? pwrao	**(Xmeri;ae - pm-5)**
re;jywton;? 0r;en;0r;yg	**(ta&Up;p; - pm-6)**
oem;ÓP&i? u,ygv\iavm	**(rawmavon - pm-8)**
luicspaysmbu? qi;a&cu	**(qEpacv\i - pm-14)**
rvjci;&m? vr;p&m	**(qEpacv\i - pm-15)**
jripO;u? ½;r;pru	**(a&jynEpci - pm-22)**
uump½;?,us;r&	**(v\wuxe;0g - pm-25)**

[6] **e0a';? 1964? 31/**
[7] **ciat;? (a'guwm)? 2018? 63-64/**

pon tzUrsm;wi]]oem;? 0r;en;?]ui? csp? aysm? vr;? pru? ,us;r&}} pon cpm;rjy pum;v;wu xnoi;zUqxm;ygon/ xozUqxm;&m tcspaumi aysm&i&aom cpm;r r pwysu0r;en;&aom cpm;rwu ojriapygon/

e0a';on cpm;rjypum;v;wu xnoi;a&;zU&mwi]]csp}} [aompum;v;u trs;rs;tzz pyqzUExm;ygon/

om"u -

opmxr0u? cspyeeu(yEu)	**(ta&Uburm - pm -27)**
azmujye½uu? csppwysu	**(,i; - pm 28)**
&paccspxy? rvywp	**(r;Eiomv\i - pm 34)**
0g0icge;? cspye;u;	**(v&icsr;un - pm 35)**
aqe;r\ti? cspxwwi	**(ajru;uyi - pm 37)**
vluie;u? cspye;ar;p	**(ewy&nw - pm 46)**
&níz;on? csp0;oo	**(taemuburm - pm 48)**
csppwwon? troi,ulr;	**(ri;ompci; - pm 102)**
oiywqr;Ei? cspulr;0ion	**(-,i;-)**

pon tzUrsm;wi]]csp}} [aom cpm;rjypum;v;u]]cspyEu? csppwysu? cspxy? cspye;u;? cspxwwi? cspye;ar;? csp0;o? csppww? cspulr;0i}} ponjzi wpy zUqxm;&m tcspEiywouaom oabmu ojriapygon/

e0a';\ ajru;uom cs&wwi tcspcpm;roabmu

]]rajyvr;p;?]uivE;c? cspu\;&njri}}[8]

]]aEmi;ar;ax;u? wa&;cspcijrionEi}}[9]

[í tcspEi a0;ae&o\ cpm;ru ay:viatmi zUqxm;ygon/

3? 3/ ta&mijypum;v;rsm;

e0a';on o\&wrsm;wi ta&miuazmjyaom ta&mijypum;v;rsm;u xnoi; pyqxm;ygon/ xta&mijypum;v;rsm;teur cspore;uav;\ tom;ta&mijy pum; v;rsm;teur cspore;uav;\ tom;ta&mi &mo obm0tavsmu jzpay:aeaom o;yiye;yirsm;ta&mi? r;om;r;wrw\ ta&miu zUqaompum;v;tzUrsm;u wijyyg rn/

[8] e0a';? 1964? 39/
[9] -,i;-/

cspore;uav;\ tom;ta&miu e0a';u -

jymvwEUar;? acsmlirav; (&uv(armivn - pm 10)

nljymoe&i;? vruui; (a&;une;ay - pm 10)

o , o , jymvw? lumaeew (ri;ri;[on - pm 153)

jypwia&miule;? jzL0i;&e; (vbu&i;í - pm 190)

viysqwqw? 0i;nlrw (r;rw&r;jyn - pm 233)

ra&mujypwi? 0i;jympi (atmuarvn&m - pm 236)

xm;jzLnu0i;? xoi;&& (a[rajymi;í - pm 246)

pontzUrsm;wi jym? vw? n? jzL0i;? jzLnu? ponta&mijy pum;v;rsm;u to;jy(zUpyxm;ygon/

]]a&rntqi;? 0i;0i;yv? jrcEi;&n? vpwn}}[10]

]]a&pijr&n? a&mEnaygi;v(u? oe;íruol rwnu jym0i;}}[11]

]]v&ny , i;? om;a&0i;Ei? azmcsi;rsm;0 , ? qi;ewE , }}[12]

pontzUrsm;wi a&? y , i;? yv a&miwjzi tom;0g0i;ru a&;zUxm;ygon/

e0a';on ta&mijypum;v;rsm;uto;jy(í opyiye;yiw\ ta&miu pyqxm; ygon/ om"u -

ea&mipupu? rÍLcu (omarmvay - pm 40)

ta&t0g? tjymte? ppjc , oi? awmv;wi}}(, i;-)

py , jzLq? au;au;v (omvarmí - pm 42)

jrwav;jzLpi? quyewi (be;puv(vn - pm 52)

pr;a&rn;eu? ejre;uu (jrir&Eiom - pm 23)

ponjzi zUqxm;ygon/ e? 0g? jym? jzL? r? pr; pon ta&mijypum;v;rsm; epupu? jzLq? pr;a&? rn;eu? ejre;[aom wv;rsm;Ei zUpyxm;on ye;\ ta&mi? r;\ ta&miwu pmzwow aw;jrirapygon/

3? 4/ tvbUpum;v;rsm;

e0a';on o\&wrsm;wi re;rw\ tvu rsm;pmzUqxm;ygon/ xtvbU pum;v;rsm;wi]]v}}[aom pum;v;uyiwixm;um ormoy'jy(vyzUqaom pum;v;

---

[10] e0a';&waygi;csLy
[11] - , i;- 29
[12] - , i;- 36

rsm;pm&ygon/ xpum;v;wuyi tvuzUaom tvbUpum;v;rsm;[owrwum wijyygrn/ om"u -

vxwwi (pu&iywvn - pm 7)
vrsm;wce (a&;une;ay - pm 9)
vpwn (- , i;- 10)
vbuui; (- , i;-)
vacgir; (&uvUarmivn - pm 10)
vqi;jyi (- , i;)
vlir&e; (xe;ajymiome - pm 12)
vewpp ({&m0w - pm 36)
vluie; (ewy&nw - pm 46)
vrsm;ri; (wjynaxmiyi - pm 58)
vraem (acsmi;rar&i - pm 86)
varUacsm (a0onavvn; - pm 91)
vwvw (w½wjynwi - pm 97)
vrsm;ye; (t0e;u;axmi - pm 115)
vrsm;oci (aEmicsncspí - pm 118)
vreu (usL;vwnav - pm 129)
vrsm;&i (oe;jrL;apxe - 151)
vreui; (- , i; -)
vuoP; (u;yg;rsup - 156)
vxwacgi (vsiaumi;us;&n - 161)

pontzUrsm;wi]]v}} [aom pum;v;u yiwixm;í tvzUwu zUqxm;ygon/ xtvzUpum;v;rsm;aumi; re;uav;\ tvrm rnoaomtvrs;jzpaumi; pmzwo ojriapontjyi Epouruvn; ay;pr;Eiygon/

4/ to;jypum;v;rsm;Ei wpyzUqjci;

to;jypum;v;Eiywouí ciriarmi("EjzL)u

]]to;jypum;v;rsm;rm &nne;aom vrup[í txit&m; r&ontwu wpcsUu Avmpum;v;rsm;[ac:on}}[13]]]rsm;jym;vaom teujypum;v; rsm;Ei tvtv ,wpyvsu 0gusrsm;zUpn;Eijci;onyi bmompum;

[13] **ciriarmi ("EjzL)? 2019? 92/**

v0ucsu wpcjzpygon/ rnonpma&;orq xv0ucsuu uipum
0gustr;rs; a&;zUjci;jzpaumi; txit&m; awEiygon/}}[14]

[ziqxm;ygon/ to;jypum;v;rsm;on teuo;oer&aomvn; teu&aom pum;v;rsm;Ei wpyo;vuaomtcgwir av;euveuaom teuw jzpay:apygon/ toomjci; ajyjypjci;jzpapy; Epou z,vn;jzpvmygon/ e0a';\&wrsm;wi]]í}} [aom to;jypum;u tcsy'wi trsm;q; to;jyxm;ygon/ tcsy'wi]]aom}} [aom to;jypum;v;rsm;u trsm;q; to;jyxm;ygon/

]]aEEi E;í (aEEiE;ícs - pm 174)
acvics;í
a&jziy;í}}
]]cspcsi;aemiEiwavaom
avmuwi;&iawmrapaom
&iaEmi;aemiuioayaom}} (lumit[e - pm 18)

pon tcs tcs tzUwi]]Ei? í? r? aom}}pon to;jypum;v;rsm;alumi t"ym,av;eu tovn;omum Epouz,aumi;aomtzUrsm;jzpvmygon/

&wpmu,rsm;wi to;jypum;v;rsm;jzi vyEpouz,aom tzUrsm; jzpatmi to;jyxm;ygon/

om"u

]]cspvn;cspci? luivn;luivr;? vr;vn;vr;}} (Ei;omxeí -pm 252)
]]avjynvncsr;? r;vn;csr;}} (jynu cmí - pm 255)]]a&um; rUaemu? ajrmuum; v,wm? &mum;ywí}} (oem;apcsi - 214)

[aom tzUrsm;wi teuzU,uaom csp? lui? vr; poncpm;rteu av? r;pon &moobm0teu aemu? ajrmu? pon t&yrsuEmwu wpyxm;onrm teuzU,u qupyr oabmvn;ay:vi½omru obm0uvn; ay:viapygon/

e0a';on to;jypum;v;rsm;Ei vyEpvz,aumi;aom tzUrsm;tjzpzew; xm;ygon/

om"u

x;ao;Ei;p? onumv0, (vvjymo - pm 223)
lirouat;jr? aomumv0, (vr;wpav pm 225)
wuvw&iys? aomumvw (r;kui;[on pm 103)
csr;aqmi;jrjr? aomumv0, (ri;om;pci;-pm 101)

[14] - , i;- 93/

pontzUrsm;wi]]Ei; pon? at;jraom? &iysaom? jrjraom}} [aom teujypum;v;Ei to;jypum;v;rsm;u wpyzUqxm;jci;u Epouru jzpapygon/

lcli o;oycsu

e0a';\&wuAsmrsm;r pum;rsm;uavvmv\i teujypum;v;? to;jy pum;v; wuto;jy(um teuz,ua&;om;r oabmuvn; aw&ygon/ tvum tqi weqmwjzi a&;om;zq&mwi teuoabm o½yay:vir toom,mrwu jzpapyg on/ tqiweqmrygb teujy to;jypum;v;rsm;u ppOwusa&;zv\ivn; x oabmu ay:viaponu aw&&ygon/ teujypum;v;rsm;u trsm;q;o;í a&;zv\i qvon teut"ym,omru ou&ourw\ yye;oijyiu awjrivmapygon/ to;jypum;v;rsm;u teujypum;v;rsm;Ei zpy&mwi teut"ym,omru toomí Epouz,vn; jzpapygon/ &moobm0azmjy&mwi xoabmu to;rsm;alumi avvmaw&&ygon/ e0a';on aus;iuw\ trt,mu o½yazmatmi o\cpm;csu rsm;uvn; ay:viatmi teujypum;v;? to;jypum;v;w\ tm;u,ía&;zxm; alumi; avvmaw&&ygon/ ta&mijypum;v;wir zpyytm;en;onu awjri&yg on/ trs(;or;\tvu ormoy'jy(í azmjy&mwi ½ir[m&|om&Ei rjcm;&vygon/ e0a';on teujypum;v;wjzi qvcsuu ay:viatmi zq&mwi to;jypum;v;w Eiwpyí toom? Epouz,aom teursm;jzpatmi wpyzqxm;ygon/ xteu vn;yg tovn;o Epouz,aumi;aom twwu aEmi;vwu aw;ocsi;rsm; tjzpa&;oconu avvmaw&&ygon/ *wpmqaomi;wiaX;a&;py(y; tqawm armiarmiñe oqaom]]pponr aw;wpcs(;}} ocsi;wi e0a';bu;\&wuAsmtzr]]&* ajr0,? pajr0garmi;? ye;aygi;awvn;? ranmi;cgoi? yiwi0iumon(,)}} [aom tay:u xnoi;xm;ygon/ umvay:aw;wpcs(;wivn; þen;twi; a&;oxm; onu avvmaw&&ygon/

e*;

e0a';on jrermpmayori;wi &wuAsmjzi &wq&me0a';[aom trnjzi ae&m&cojzpygon/ e0a';upum;v; tEt½rsm;zew;o;potjzpvn; rw,(uyg on/ tEt,Ow\ q&m[vn; wipm;(uygon/ pmaywp&ywi pma&;o? pmzwo (cpm;o) [í&&m pma&;oEi pmzwotlum; acwtajctae? cpm;csutoÓP? b0 tawtbul? ynmA[owpon e,y,tvu wnromv\i pmqajymvon talumi; t&mu pmzwocpm;o&apEi rnjzpygon/ tqe0a';\acwtajctae? vaerb0? tbuku½u? lum;jriow? ynmÓPwrm pmwr;½ivurrEiyg/ rnoyijzpap? þ pmwr;on &wpmayavvmvorsm;twu taxmutujy(vrrn[,qrygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi ("EjzL)/ (2009)/ **Ptvum&ooil/um;a&;/* &eue? ynmweaqmi yEywu/

ciri? armi ("EjzL)/ (2019) yOrt/ur/ *pum;ajyoabmw&m;pum;ajy twwynm/* &eue? re;a&jynyEywu/

ciat;? a'guwm/ (2004)/ *twaA'e'ge;/* &eue? ynmweaqmiyEywu/

aZm*s / (1976)/ *&opmaye'ge; /*&eue? a0a0vi atmzpuyEywu/

e0a';/ (1964)/ *e0a';&waygi;csy ('w, t/ur)/* &eue? [om0wyEywu/

azarmiwi? O; (ygarmu)/ (2013)/ *jrermpmayori; ({u'ór t/ur)/* &eue? &mjynpmay/

baomi; (AvrL;)/ (2002)/ *pmqawmrm; tw/yw /*&eue? &mjynpmay/

ri;o0P/ (1968)/ *uAma&;csi/ pmpyoi/* &eue? pmayArmeyEywu/

jroe;wi/ (1975)/ *jrermau;awmaeuAmrm;/* &eue? jrjr0i;yEywu/

jrermpmtz/ (1991)/ *jrermtb"me/* &eue? zwvpoyEywu/

a&atmi? O;/ (2003)/ *&opmay/ &o (2003)/* &eue? &mjynpmtywu/

omE;? armi / (2006)/ **E0ijrermuAm/* &eue? urm&wpmtywu/

armiarmi? oawo/ (2017)/ *vua&;pi/ umvay: ocsi;ne/aygi;/u;/* &eue? oe;ri;yEywu/

jrerma&csnx;vyie;o;a0g[m&rsm;avvmcsu

(vrbmomaw')

ciyyxe;*

pmwr;tus0;

þpmwr;on jrermre,y,wiyg0iaomjrerma&csnx;vyie;wi aep0ajymq to;jyaom a0g[m&rsm;u avvmxm;on pmwr;jzpygon/ avvm&mwibmom ½axmir aep0o;jrerma&csnx;vyie;o;a0g[m&u avvmwijyxm;ygon/ tce;(1)wi a&csnx;ori;tus0;uwijyxm;y;? tce;(2)wi vrbmomaA' ziqcsu? tce;(3)wi jrerma&csnx;o;a0g[m&rsm;u tce;i,rsm;cum wijyxm; ygon/ þpmwr;on jrerm,0aus;r(jrermr)u pw0ipm;avvm orsm;twu o&ap&eEi jrermru xe;or;apvjci;[on &n&,csujzi avvmxm;jci;jzpygon/ þpmwr;\wijycsursm;on rcibmompum;o; orsm;twu jrerma&csnx; vyie;o; a0g[m&rsm;uo&Eiy;? rcibmompum; ro;orsm;twu jrermpum;? jrermr? jrerma&;&mu avvmoi,&mwi vn;aumi;? ajymqto;jy&mwi vn;aumi; taxmutujyEiygrnjzpygon/

tce; 1

jrerma&csnx;ori;alumi;tus0;

jrermr vurynmwp&yjzpaom jrerma&csnx;vyie;on b&m;&ivuxu uwn;u pwicygon/ Zewyumoeusr;ü

> **u,awmjrwrum; ywjrm;ajymujzilyaom csyren? rs0;w? rs0;&n pon wlu 0wí e0&wu;yg; jzipwyaom oi;uspru#u 0;acgi;ü pyvsu[1]**

[í o'wri;om;av; av;wi tcr;tem;rm 0wqicalumi;o&ygon/

jrwpmb&m;&ivuxu 0omcgausmi;tron om0wjynu r*g&oa|;om;Ei vuxy r*vmjyaomtcg zcioa|;u;u 0omcgtwu r[mvwm weqmu qijre;c alumi;u Zewyumoeusr;ü

> **zcioa|;u;on a&ye;xrig;&muac:apí "igor;qi,iz&m r[mvwm weqmrnonu jyueavm[2]**

[í a&pieurwpaxmi? ywjrm;? oEm? yv? 0&Zeausmupon u;ua#tz; xuwe aom rmvumweqmu a&ye;xronwtm; vucwpoe;ay;í jyvyapcygon/

---

* a'guwm? uxu? jrermpmXme? rEav;wuov
[1] q&mawmb&m;u;? us;oav;xy? 2005? 37/
[2] -,i;-? 365/

xolaom ri;ajrmuweqm ig;yg;u &iavmi; (&iomraP tavmi;tvsmrsm;)Ei em;wi;w 0wqicluygon/ om;awm&m[vm tarawmi;ce;ü

&m[vm\ r,awm,aom"&mrz&m;on om;awm weqmqi,i ly;aom b&m;ocitxawmo tarawmi; apvícspom;[3]

[íoue;rpn;ci ri;ajrmuweqm ig;yg;u 0wqicluygon/

xjyi a&csnx;vyie;&i azsu;0;b'iajymjycaom pum;uor;jzpo arar a':aomi;aomi; rwqi jyeajymjyaom pum;t&

taomuri;on wpaeaomtcgü ye;&xm;jzi r;aumi;uirysoe;[4]**p0 tvLr@yae&mol a&muvmaomtcg ye;&xm;onysoe;ír& &ywe aeavon/ xtcgtaomuri;su;u]]þr@yü igxu be;su;aomo rno&oen;}}[ar;um? ye;&xm;u ajrjyiolqi;íl un&lavaom uav; rsm;aqmupm;aeonu aw&on/ taomuri;u]xuav;u tb,o rsm;en;}[ar;jre;aomtcg omraPavmi;rsm;jzpalumi; o&&ygon/ taomuri;vn; avmuwpciü]]ig\be;wec;xusu;aom þomraP avmi;av;rsm;tm; rr0wqixm;aom ri;ajrmuweqmrsm;u 0wqici jylcavon/}}**[5]

[íl um;oc&ygon/

y*acwwivn; jrermvrs;a,musm;? re;rwlon atmuyi;wizsiyi;u 0wqi luon/ tay:tuscyusyusyu 0wqiluon/ wpu,v;vr;aeaom oi;wi&nsu; u 0wqion/ qx;u aemuwqx;x;luon/ yv? em;awmi;? vupy? vnuy ponw 0wqisualumi;u

atmuyi;wi zsiu0wqiluon/ re;r½ytcsowwi tay:tus cy usyusyu 0wqiluon/ rsm;pmaomt½ywwi wpu,v;uz;vr; vsu&aom oi;wi;&nsursm;u 0wqiluon/[6]

[ívn;aumi;

y*orsm;on vuaumu? vuusytrs;v;u0wí wpcgwp&ü &wem ue&ujzi ajr;,u jc,v,luon/[7]

[ívn;aumi; a&;om;xm;onu aw&ygon/

---

[3] **-,i; -? 365/**
[4] **aomi;aomi;? a':? 15-5-1993/ xe;wyi&y/**
[5] **aomi;aomi;? a':? 15-5-1993/ xe;wyi&y/**
6 **z;vw? O;? 2018? 60/**
7 **a&ui;om;? O;? 2005? 14/**

ti;0acwa&muaomtcgwi

yg&rawmce;ysUü tus',i;? oiwi? zsiw?[8]

w0wqiluygon/

awmiiacwoa&muaomtcg omu0irS;E,rsm;tjzp aqmi,&etwu &ijyrn &iavmi;rsm;u ri;ajrmuwepmig;yg; qi,icalumi;u qi,ix;zrpmtyü

avmuo&zb&m;'g,um [om0wa&mu ri;w&m;vuxuü &iavmi;rsm; upv,? oi;uspqií omu0iri;rS;o owoi;awm rcjci;jzpav on/[9]

[íawU&ygon/

rEav;acwwi ee;awmom;rsm; acgi;aygi;Ei yq;awmi&nu 0wqiluon/ xjyi

ee;awmom;wteUur;&nawm? vuzu&nawm? Zeyawmwrm yq;? cg;yq;0wqií cg;putusac: xiror;tusu0wly;v\i acgi; aygi;jzL azmv;? qiu? e&e;xw? wppawmiaygi;luí qetwus oi[erm tirweoulrkuayon/[10]

[íaw&ygon/

xalumi jrerma&csnx;t0wtxnrsm;on b&m;&i? tmaomuri;? Vuxy wrpí acwtququ jrermri;rsm; tjrwwE;? wez;xm;um 0wqivmcalumi;u o&&ygon/

1? 1/ tr&y&rKtalumi;

try&rKon rEav;rK\taemuawmizu? rEav;? jrpu;em;vr;ay:ü vn;aumi;? rEav;? ppui;? a&b armawmum;vr;ay:üvn;aumi; wn&ygon/ rEav;lrKr r;&xm;vr;jzivmv\i ajcmurir\oma0;í armawmum;vr;jzivmv\i ig;ri r\oma0;on/

tr&y&rKon aojci;ui;&mjynawmom wpen;tm;jzi aojci;ui;aomrK jzpaomalumi tr&y&rK[ívn;aumi;? rEav;rK\ awmibuwi&aomalumi; awmirK[ívn;aumi;? b;awmb&m;? bu;awmb&m;? y*ri;wp;pcaomalumi lrKa[mi;[ívn;aumi; trS;rS;ac:cluygon/ tr&y&rKon b;awmb&m;rpí ue;abmiri;qu (5)qu typ;caomrK jzpygon/ tr&y&rK\vO;a&rm 2014 cEp

---

8 a&ui;om;? O;? 2005? 14/
9 a&ui;om;? O;? 2005? 37/
10 -,i; - 69/

oe;acgipm&i;t& 237618 a,muausm&on/ A'bmomjrermvrS; trsm;q;aexi aomrkwjzpygon/

þrkwlt xiu&ae&mrm y*ri;vuxuu rkpma&;armiyeaqmucaom awmi orewwm;(or[w) O;yewwm;? Am;u&m;ausmi;wu? b;awmb&m;lyó'*? bu;awmb&m;lyó'*? ue;abmiri;lyó'*won jzpygon/

pym;a&;vyie;rm ,uue;vyie;? a&csnx;vyie;rsm; v,? ,m? ui;ue; vyie;rsm; ponvyuiluygon/ ,uue;vyie;u wplrkv;en;yg; vyuilu aomvn; a&csnx;vyie;rm azu;O;b'i? tarsu;a':apm&iwl om;pOajr;quwu vyuiluygon/

a&csnx;vyie;&i azu;O;b'i? arsu;a':apm&iwon vecaomEpaygi; (120) ausmuwn;u ,aexwi a&csnx;vyie;u vuqiur;vyuivsu&ygon/ vecaomEpaygi; (120)ausmu tr&y&rkwi atmiygapa&csnx; vyie;wpO;wn; om&ygon/ r;uwq&mawmb&m;su; psmyeywi azu;O;b'il (atmiygap-a&csn x;)Ei a&kwOi;? aemuOi;ci;um pnum;oulrkupm ol*[calumi; o&c&ygon/

jrerma&csnx;on b&m;&ivuxuuwn;u &ioevmcaom vurynm&y wpcjzpygon/ þvyie;u tr&y&rkwi tEp(120)ausm lum½ncly; yxrq; vyui caom atmiygap a&csnx;vyie;&il om;? or;? ajr;rsm;u jr&wemci a&csnx; vyie;? jr&wem[e;a&csnx;vyie;? aipe&a&csnx; vyiersm;[íqirsm; to;o; cum quvuvyuivsu&ygon/

tce; 2

vrbmomaA'ziqcsu

2? 1/ vrbmomaA'[11]

urmay:& vrS;wi;on bmompum;u quo,rlum;ctjzp to;jykuygon/ w;wuvmaom urmsu;on wpO;Eiwp0;quo,&mwi to;jy&tv,uq;Ei rjri Eiaom j'yrrsm;uvn; jriomvmatmi o½yazmusL;Eiojzi bmompum;on r&rjzp vtyaom vto;aqmiypn;jzpygon/

q&msu;armiciri("EjzL)u-

bmompum;on to;jy&v,oavmu xa&muaom quo,a&;ypn; jzpon/[12]

[ívn;aumi;?

[11] sociolinguistics

[12] ciri? armi("EjzL)? 2016? pma&;olt rmpm/

bmompum;on vwir&rjzpaom to;taqmiwpcjzpon/ aepO ajymq&mü to;jyaom Ewpum;rsm;onvn;aumi;? aepOa&;om;&mü to;jyaom pmpum;rsm;onvn;aumi; bmompum;wi tus;0iay on/[13]

[ívn;aumi; ziqxm;ygon/

vwi;vwi;on ujym;jcm;em;aom vrtajctae trs;rs;tay:wi bmompum; rsm;u ujym;pmto;jyuygon/ ynma&;avmuwiajymaom bmompum;? p;ym;a&; avmuwiajymaom bmompum;Ei a&csnx;avmuwi ajymaombmom pum;wrmvn; ujym;jcm;em;ygon/

q&m3u;a'guwmatmijri0;u

vrbmomaA'on xolaombmompum;Ei vltztpn;tlum;& tjye tvequpyr\ oijyivuPmrsm;tm;v;u p;pr;avvmon/[14]

[ízi qxm;ygon/

Pride **u**

vrbmomaA'on bmompum;u ,Oaus;rEi vltztpn;\ tpwtyi; wpctaejzi avvmjci;jzpon/[15]

[ívn;aumi;?

Wikipedia website **ü**

vrbmomaA'qonrm vrue,u tce;u@tm;v;Ei tjcm;tus; quu o½yazmjci;(vuawto;jyjci;) jzpon/[16]

[ívn;aumi; ziqluygon/

jrermtb"geü

vr-e /vr/ vw\ ta&;t&mup/[17]

bmomaA'- e /AmomaA'g/ bmompum;u pppavvmon ynm/[18]

[ívn;aumi;

q&m3u;0;xe;jriu

taxax bmomaA'qonrm bmompum;wpcujzpap? wpcxu yaom bmompum;wujzpap oyen;uspm cjcr;pwjzmí tao;pw o½yazm aom ynm&yjzpon/[19]

---

[13] **ciri? armi("EjzL)? 2016? pma&;o\ trmpm/ 2014? 4/**
[14] **atmijri0;? a'guwm? 2003? 8/**
[15] Pride, 1970, 287.
[16] https://en.wikipedia.org/wiki/Sociolinguistics, 2019, 2.
[17] **jrermtb"ge? tw 4? 1980? 75/**
[18] **-,i;-? tw 3? 1979? 115/**
[19] **xe;jri? 0;? 2004? 80/**

[ívn;aumi;

qμa'guwmatmijriO;u

bmomaA'on bmompum;u oyen;usavvmaom ynmjzpon/[20]

[ívn;aumi; ziqxm;ygon/

xalumi vrbmomaA'[on bmompum;Ei vtztpn;tlum;&

tjyetvequpyr\ oijyivuPmrsm;Ei vw\ ta&;t&muprsm;u bmompum;jzi tao;pw? pppavvm o½yazmavvmaomynm&y

jzp[ziqEiygon/

2? 2/ vrbmomaA'oabm

vrbmomaA'u avvmaomtcg pum;wp\ ta&;u;aom oijyivuPmrsm;rm o;jcm; bmompum;wpc or[w bmompum;toicwpcu r\a0to;jy\ci;jzpon/

pum;toiuu tajcctm;jzi trs\;tpm;(4)rs\;cEion/ ,i;wrm

(1) pbmompum;
(2) vrqi&mpum;toiursm; or[w vra'o,rsm;
(3) a'oqi&mpum;toiursm; or[w a'oa'o,rsm;
(4) vyaqmicsuqi&mpum;toiursm; or[w to;upum;rsm; jzpluon/[21]

bmompum;on wpae&mEiwpae&m a0;um;onEi tr\ ajymqaombmompum; rmvn; rwEiay/ xalumi bmompum;on ajymi;vr&on/

vrbmomaA'wi a'o,? vra'o,? y*va'o,? y*v[e? zrviobm0t& bmompum;to;ursm;? ,Oaus;aomto;tEe;Ei wm0ersm;? bmompum;ajymi;a&UrEi bmompum;ajymi;vr? bmompum;\pEi pr[waom yprsm;? vrtajccpon e,y,rsm;ay:wiavvmEiygon/

q&mlu;a'guwmatmijriO;u-

bmompum;wpcu to;jy\owon ae&ma'ocsi; a0;umom;ontcg to;jy\on bmompum;rmvn; wpae&mEi wpae&majymi;v ujym; om;wwygon/ xoa'oumjcm;ralumi ajymi;vom;aom bmompum; wpc\ toiuu a'o,pum;[ac:ygon/[22]

[ívn;aumi;?

[20] atmijriO;? a'guwm? 2003? 1/
[21] atmijriO;? a'guwm? 2005? 23/
[22] atmijriO;? a'guwm? 2005? 9/

Crystal **u-**

a'o ,pum;qonrma'ot&jzpap? vrtvmt&jzpap? pum;v;[23]rsm;? o'gtztpn;rsm;on o;jcm;jzpaeaombmompum; trS;;tpm; uwpc jzpon/[24]

[ívn;aumi; ziqxm;ygon/

xalumi vrbmomaA'oabmqonrm vrtvu? a'otvu? vyaqmi csuqi&mpum;toiursm; or[w to;upum;rsm;tvu o;Ee;aom pum;jzpon [ziqEiygon/

tce; 3

jrerma&csnx;vyie;o;a0g[m&rsm;avvmcsu

þpmwr;on jrerma&csnx;avmuwi aep0o;pajymqaeaom a&csnx; vyie; o;ypn;trn\ a0g[m&rsm;u avvmazmxwrwwr;wi jy\pxm;aompmwr; wpapmi jzpygon/

3? 1/ jrerm&csnx; jy\vyytqiqi

jrerma&csnx;jy\vy&mwi yxr0;pmrrjy\vyrn ywp? y;csnprsm;u vtyov jzwyg/ 0yrmtewpawmixm? tvsm;o;uupojzi jzwEiygon/ um;abmi vuve r½jzwv\i yítqiajyygon/ jzwly;om;ywpu teburwpvur acguxm;aom y&ppmjzi wqucsyay;&ygon/ jy;v\ipn;E;wEi tvsm;Epzuu tycsnjzi wway;&ygon/ xrav;axmiyp½u xm;aomum;abmiEi pn;E;v;ly;om; um;abmi u Bu\;rsm;jzi txuatmux;oi;um a&csnx;x;aumi;on taetxm;a&muatmi usyay;&ygon/ wpen;tm;jzi wi;ay;&on/ um;abmiaysmv\i x;raumi;ay/ wi;ve;tm;Bu;v\ivn; tplywwygon/

xalumi oiawm½taetxm;avmuom Bu\;wiay;&ygon/ usyly;om; um;abmiay:o rrwv&myuqí x;Eiygon/ ri;ajrmuweqmig;yg; 0wqiaom &iavmi;twuur a&csnx; x;ly;om;txnu tycsypuay:wií csy&ygon/ em;xi;twu rmvumweqmur x;ly;om;a&csnx;tusu aum&nowly;v\i aeve;? ajcmurcsy&ygon/ rmvumweqm? pv ,? vup;rsm;Ei pn;yrsm;ura&csnx; x;ly; v\i awmiawmiav; jzpap&etwu ri;cpuLu aumjziowvr;ly; txya&o;xyr ajcmuxytx ½u(uy)ay;&ygon/ ly;v\i yw&epyg;yg; tea&miav;jzi aemuq;uy ay;&ygon/

[23] Crystal, 2000, 114.
[24] Crystal, 2000, 114.

xlaemu aeyve;ay;&ygon/ ajcmuom;v\iyrsm;u uyalu;jziny&on/ nyly; om;yrsm;u tem;rzmap&e vur0uce&aomuwbm tp&nBuk;av;jzi aumuyay;&yg on/ wpen;tm;jzi tem;oyay;&ygon/ aexyve;&on/ ly;v\iv&myutyEi tycsnBuk;wjzi vucsyrsm;csyay;&ygon/ ,cacwwi ri;cEiaumu p;yjy(vyaom ae&mrmomto;jyly;? useaum½utxnrsm;u Eiijcm;rvmaomaum? yvypwpjym; wjziom to;jy(vmluygon/

3? 2/ a&csnx;vyie;o;a0g[m&rsm;

a&csnx;vyie;o; trna0g[m&rsm;u wijy&mwi a,musm;0wac:a0:yu 0;pmwijyly;? re;r0wac:a0:yrsm;u quvuwijyay:jyxm;jci;jzpygon/

1/ a&csnx; /ɕwē tɕī thò/

jrermtb"geü-

a&csnx;^a,*sx;^ Bu-aⅇBuk;ponEi t0wtxnay:wiyptrsk;rsk; x;csyon/[25]

[ízi qxm;ygon/

a&? ai? yv paom&wemu;yg; or[w abmlu,av;rsm;u um;abmi usyly;om;? yqly;om;? ywpay:o tycsnBuk;jzi txuatmu wpcsucsi;p x;&jci;u a&csnx;jci;[ac:a0:jci;jzpon/

a&csnx;vyie;&irsm;u-

a&csnx;&wm vu0ivuwm awmawmerly;ao;b;/[26]

[ajymqluygon/ xalumi

a&csnx;^a,lunx;^ Bu- a&? ai? &wemu;yg; or[w abmlu,av; rsm;u yqly;om; ywpay:o tycsnBuk;jzix;on/

[ziqEiygon/

bm;e'y#uwwu& r;viu,awm\ayrü jrermou&mZ 604 cEpyi;,ü ee;wuaom o[ovuxuwi a&;om;caom wsmblocsi;wi-

cg;ywawmrma&csnp? ri;va&0wv? rvomcsr;{jr[27]

[í a&csn[to;jy(xm;onuaw&ygon/

---

[25] **jrermtb"ge? 2008? 324/**
[26] **uuci? 0;? 7-5-2019? xe;wyi&yuu/**
[27] **jrermpmneaygi;usr;? 1991? 3/**

a&csn[aom a0g[m&u yi;,acwuwn;u ac:a0:to;jyaeaumi; aw&yg on/ vwi;vwi;on vrtajctaetrs;rs;ay:wi bmompum;u ujym;jcm;empm to;jyuygon/ ,aeacwü a&csnx;[aom a0g[m&u a&csnx;vyuiorsm;? obi avmuom;rsm;u a&csnx;[ac:a0:aomvn; 'Zie? tycsyq&mrsm;u t*vy bmompum; p;ui[ac:a0:to;jyvsu &aumi;aw&ygon/

2/ Oaoimi/ ou? -caũ /

oawoeo½yjytb"geü

Oaoimi 7rs;? zx;½;? ri;p;vunm/ / ri;cr;0iqx;awm 7rs;uyi Oaoimi 7rs;ac:on/(1) lrwjzL?(2) lrwp?(3) lrwvw? (4) pvn;? (5) ,*i?(6) v;wi?(7) lrw&p?[28]

[íziqxm;ygon/

a&ui;om;u

0;aoimix;en; 55rs;onvn; y*owl\qauomtvjyjyien;[29]

[íqxm;ygon/

&iavmi;0;acgi;wi aqmi&etwu ycswxm;aom tyaqmi;\tay:r a&csnx;x;xm;aomyrsm;uuyjci;? tcgawmitwutjzp x;xm;aomyu tyaqmi;\ab;buwi &pacítyEitycsnjzi csyay;&jci;? qyiyptaumu uav;u Oaoimi\tv,wnwnwixnly; 0;acgi;wi tqioipyí&aom Oaoimi(or[w) tyaqmi; (or[w)taqmi;[ac:a0:jci;jzpygon/

a&csnx;vyuiorsm;u-

' 'Oaosmiawu &iavmi;aw aqmi;w Oaosmiawayg[30]

[ajymqluygon/ xalumi

Oaoimi^twa,mi^ e- &iavmi;Ei ynm&yPm;jzL? yPm;nlw tv,wu aqmi;Ei&ea&csn? aicsnwjzi tvqixm;aom tyaqmi; (or[w) Oaoimi/

[íziqEiygon/

vrtztpn;\jyevequpyyt&unvi Oaosmi[aoma0g[m&u ue;abmi acwaEmi;yi;r ,aeacwwiatmi a&csnx;vyie;&irsm;? ,Oaus;rXmeEi obi tEynm&irsm; ac:a0:to;jyvsu&ygon/ oaom &nne; ac:a0:aom ypn;wrmr ujym;r&luygon/

---

[28] z;vw? 0;? 1955? 85/
[29] a&ui;om;? 0;? 2005? 21/
[30] uuci? 0;? 7-5-2019? xe;wyi&yuu/[4]

3/ azmv;/ phó lòũ /

jrermtb"geü-

azmv;? e-(b&irL;rwpon\) acgi;aygi;/[31]

[ízi qxm;ygon/

a&ui;om;u

vuzu&nawmwwi yxrawmiorev,pm;armibu;? zeyawmwwi armiarmi*siwon acgi;aygi;jzL? azmv;taygi;ü taumi;q; tww ur;q;[í ausmapmuw&uorsm;jzpon/[32]

[í aw&&ygon/

tvsm;wpuu teav;vurcrs&aomywpu teburEpacgu acguly;? twyp &n&nav;jzpatmi cly&on/ xtwxol *r;prsm;u lucia omwwjzi uspvsp awmiwi;vmontx x;oyxnay;&on/ xywpazmv;wi a&csn aicsnx;xm; aomtpu tyEitycsnjzi vucslyv;ay;&ygon/ v;ly;aomazmv;u tpe;Epzu acum(y;um) wcsyly;? anmi&uyazmxm;aom wppawmiu wyxm;aom tacyoPme tv;u azmv;[ac:a0:luygon/

a&csnx;vyie;&irsm;u

&iavmi;awtwu azmv;awv;ly;lyvm;[33]

[ajymqluygon/ xalumi

azmv;^azmv;^ e- &ib&i? &iavmi;wtwu anmi&uyoPmeygaom azmv;EipZumyPm;twu &n&nar\mar\m tjzLa&miEppawmiygaom 0;acgi;xuü py&aomtv;/ azmv;/

[íziqEiygon/

vrbmomaA't& vaertqiumontcg to;jyon bmompum;rmvn; vr tvmtvuo;jcm; jzpaeonuaw&ygon/ ,aeacwüazmv;[aom a0g[m&u a&csnx;vyie;&irsm;u vn;aumi;? obitEynm&irsm;uvn;aumi;? tr&irrsm; uvn;aumi;ac:a0:luygon/ olaomtr&irsm;u t;cuye;uersm; aq;&ewu&aom azmxxav;u azmv;[to;jylac:a0:jci;jzpygon/ vrtvmumojzi tac:ta0: toxuwaomvn; &nne;ac:a0:aom ypn;trs;tpm;? wez;Eio;paomae&mjci; rwalumi;aw &ygon/

---

[31] jrermtb"ge? 2008? 242/
[32] a&ui;om;? 0;? 2005? 21/
[33] uuci? 0;? 7-5-2019? xe;wyi&yuu/

4/ o&i;tus/ thō ǰı `ĩ dʑī /

jrermtb"geü

o&i;tus^ o,i;ti;*s^ e- rL;u;rw&mrsm;taqmita,mi tjzp 0wqion vuyí cg;aatmuzm;vsm;usaom tus/[34]

[ízi qxm;ygon/

&iavmi;rsm;on o&i;tuson wpxyx0wír&ay/ cg;awmiaum tus\ tay:rxyí 0wqi&aomtus jzpon/ ';acgi;txuem;tx&nly;? atmuyi;u en;en; av;0aeap&e cg;awmiuten;i, aumoa,mia,mi&aom cg;awmiaum t&najcmucu y;wcsyvuaomtcg cg;00av;jzpom;on/ vu\t&nrm wawmi qp atmuem;av;rm cy00av;um;ly;csy&on/ &ipi;Epbu pr&aomypu &icav;jzi 0wqi&on/ cg;&n? vuwyg;yg;tusu o&i;tus[ac:a0: lujci;jzpon/ 0eri; EirL;rwrsm;twuur vu&nyrsm;? yPm;rsm;twu vu&nusyrsm;jzpcsyay;&yg on/ tpurrEpouaom tpjzicsy&ygon/

a&csnx;vyie;&irsm;u

&iavmi;awtwu tay:xyo&i;qwm'gyav[35]

[ajymqluygon/ xalumi

o&i;tus^o,i;ti;*s^ e- &iavmi;? &ib&iEirL;awm rwawmrsm; 0wqi&aom vuwawmiqpatmuem;wiyxm;ly;? atmuem; cy00av; jzi cg;&naomtus/

[ziqEiygon/

bmompum;on vtztpn;wpcc\ tjyetvequpyaeaom vrqi&m oijyivuPmrsm;on acwumvlumonEitr\ tac:ta0:rsm;vn; ajymi;vvmalumi; awU&ygon/ ,aeacwwi a&csnx;vyie;&irsm;? ,0aus;r XmeEi jrermZmwobi avmuom;rsm;u o&i;[ajymqac:a0:aomvn;? ti;0acw yg&rawmce;ysUü tus ',i;[í ac:a0:to;jyalumi; aw&ygon/

5/ cg;awmiaumtus / khə –daũ kɔ́ `ĩ dʑī/

jrermtb"geü

cg;awmitus^*a'gitti;*s^e- tlirri;or;w 0wav&aom tuswprsk;/[36]

[í ziqxm;ygon/

---

[34] jrermtb"ge? 2008? 49/
[35] nnatmi? 0;? 9-5-2019? xe;wyi&yuu/
[36] jrermtb"ge? 2008? 49/

wiyg;\ txucg;em;av;wi aumaumav;jzpaeap&e cg;awmiaum ajcmucjzi ta&taemuwquly;? cg;or? vutzsm;ao;or(or[w) tzsm;vu azmi;? vupn;? vu&nEi &ineav;ay:ap&e &icav;jzi 0wqi&aomtusu cg;awmiaumtus[ac:ygon/

a&csnx;vyie;&irsm;u

&ib&i? rz&m;? &iavmi;? em;wi;awtwu cg;awmiaumtus 0w& r,aem[37]

[íajymquygon/ xalumi

cg;wmiaumtus^*a'giaumti;*s^ e- &ib&i? rz&m;? &iavmi;? em;xi;? ri;nri;om;rsm;Ei tajct&rsm;0wqi&aom cg;or? &icsvyaomtus wprsK;/

[íziqEiygon/

jrermcg;awmiaumtuson ue;abmiacwaEmi;yi;rpí wiwius,us, 0wqivmcluon/

a&ui;om;\ qi,ix;zrpmtyü

1951 c? tcr;tem;wi a&;acwrEav;r peremrsm;u,í Eiversm;? zrsm; jzi csyvyum a&csn? aicsnx;aicsnx;í re;uav;rsm; þo0wqi luon/[38]

[íyEiwuay:jyxm;onu aw&ygon/

bmompum;on vtztpn;\ jyevequpyrulunv|i cg;awmiaum tusu ,aeacwü a&csnx;vyie;&irsm;? tEynm&irsm;? 'r*vmaqmirn r*vm&irsm;? 'Ziemrsm;Ei,0aus;rtEynm&irsm; ac:a0:to;jyvsu &alumi;aw&ygon/ tb"ge ziqcsuon tlirri;or;rsm;twu ziqxm;aomvn;? ,aea&csnx;vyie;&irsm;u cg;awmiaumtusatmuzsm;u ri;or;rsm;uol alu;ee;? E; wurx;y e*rvtwi; csyxm;aomtusu &ib&i? rz&m;? &iavmi;? em;wi;Ei ri;n? ri;om;rsm;tm;v; 0wqilualumi; awu&ygon/

6/ pv, /sə lwē /

jrermtb"geü

pv,e- (rsm;aomtm;jzi) yc;wioi;ív,xm;&aom tqiweqm/[39]

[ívn;aumi;?

---

[37] **nnatmi? 0;? 9-5-2019? xe;wyi&yuu/**
[38] **a&ui;om;? 0;? 2005? 92/**
[39] **jrermtb"ge? 2008? 95/**

a&ui;om;\ qi,ix;zrpmtyü

> **avmuo&zb&m;'g,um [om0wa&mu ri;w&m;vuxuü &iavmi; rsm;u pv,? oi;uspqií omu0iri;rs;olowoi;awm rcjcijzpav on/**[40]

[íawU&ygon/

a&;,ciu *sypv,rsm;to;jycaomvn;? ,aetcgü yc;Epzuay:wi a'gi;½y u aey wpzuwpaumip wyqily;? &ibwEi aemuausmwwi lumy wpcpEi yc;v,&e aum½uly;? ywjrm;yazmxm;aoma&csnx;jym;av;rsm;jzi pv,yay:atmi pu;xm;on tqiweqmu pv,[ac:ygon/ a&? alu;? ai? abm? &wemu;yg;wjzi jyvyxm;aom pv,rsm;vn; &ygon/

> **a&csnx;vyuiorsm;u**
>
> **&ib&iEi &iavmi;awtwu x;pv,? ywjrm;pv,? a&pv,qi& wmav/ yPm;aw? 0eawtwu wpzuapmi; pv,qiay;&ygw,/**[41]

[íajymqluygon/ xalumi

> **pv,^ pv,^ e- 1/ &ib&iEi &iavmi;twu yc;Epzuygaom tqiweqmpv,/ 2/ yPm;ynm&Ei0eri;wtwu yc;wpzuygaom tqiweqmpv,/**

[íziqEiygon/

> **vrbmomaA't& vtrtqiumonEitr\ to;jyon&nne; ac:a0:aom bmompum;Eiypn;rm wpae&mEiwpae&m ajymi;vujym; om;wwalumi; aw&&ygon/ pv,[aoma0g[m&to;ur a&csnx;vyuiorsm;Ei vrtqitwe;to;o; wü ajymqto;jylUygon/ olaom toxuwaomvn; &nne;ac:a0:aomypn;? to;jyyen;Ei wez;csi;rm umjcm;alumi;aw&ygon/ ausmi;om;rsm;u v,tw v,onupv,oi; v,on[vn;aumi;? uav;rsm;? Em;ausmi;om;rsm;u yq;u pv,oi;v, onuvn; pv,oi; v,on[vn;aumi; ac:a0:alumi; aw&ygon/**

7/ vupn; / lɛʔ sì /

jrermtb"geü

> **vupn;/ e- tusvuzm;wi us0;atmicsyxm;aom tem;yw/**[42]

[íziqxm;ygon/

---

[40] **a&ui;om;? 0;? 2005? 37/**
[41] **nnatmi? 0;? 9-5-2019? xe;wyi&yuu/**
[42] **jrermtb"ge? 2008? 379/**

vuwia'gi;tlr;yp olr[w wjcm;rrEpou&m'Zi;wlu yazmly;? a&csnx; x;cg? aum½uly;? ajcmuvmaomtcgr yygtwi;uu&ygon/ vuwpbuwi vuzw? Epzwyg0iygon/ ¤i;Epzwu tyEitycsnjzi y;&ygon/ vupn;qon rm cg;awmiaum tusvuzsm;ay:wivn;aumi;? vuw0w&aom tjcm;ri;nri;om; w\vuaumu0w em;wivn;aumi;? pn;ay;&aomtqiweqm jzpygon/ vupn; wivn; a&csnx; vupn;&ouo a&vupn;? aivupn;? ywjrm;vupn;? abmvupn; ponw&ygon/

a&csnx;vyie;&irsm;u

&iavmi;? xreor;awtwu? &ib&i? rz&m;Ei 0i;ci;awtwu vupn;u vurmpn;&wmav/[43]

[íajymqluygon/ xalumi

vupn;^vup;^ e- &iavmi;? em;wi;? &ib&i? rz&m;Ei ee;wi;o? ee;wi;om;rsm; vuaumu0wtem;wi vn;aumi;? vuarmi; atmuem; wivn;aumi; pn;í0wqi&aom tqiweqm/

[ízlqEiygon/

vrbmomaA'½axmir bmpum;Ei vtzpn;lum;& tjyetvequpyru avvmaomtcg vupn;[aoma0g[m&to;u ae&mawmawmrsm;rsm;wi to;wius,alumi;awU&ygon/ olaoma&csnx;vyie;&irsm;? Zmwobiavmuom;rsm;Ei ,Oaus;rXmersm;u &nne;ac:a0:aomto;Ei tycsyq&mrsm;? 'Ziemrsm;&nne; ac:a0:aom oijyivuPmrsm; ujym;alumi;aw&ygon/ tycsyq&mrsm;u]]tus\ vuzsm; av;uvupn;av; vyay;vuw,aem}} [to;jylygon/ vuazmi;vupn; u ac:a0:jci;jzpygon/

8/ xiror;tus^ htə mə θẽĩ `ĩ dʑĩ /

jrermtb"geü

xiror;tus^ xiror;ti;*s^ e- a&;acwu,usy? vuusy? vuusy tEwytus/[44]

[ízlqxm;ygon/

xiror;tusqonrm &iusy? cg;usy? vuzsm;usy (olr[w) vuzsm;azmi;? &ic? &ipi;? uvEEi cg;em;av;wi 00av;jzpap&e wyqi&aom cg;awmiaum ajcmucw ygOiygon/ abmlu,x;ly;? cslyxm;ly;? 0wvuvQi u,v;u,aygu ay:viaomtusu xiror;tus[ac:qjci;jzpygon/

[43] ausm0i;? O;? 15-5-2019/ yavwe;&y/
[44] jrermtb"ge? 2008? 171/

a&csnx;vyuiorsm;u

em;wi;awtwu xiror;tusqi&r,aem[45]

[íajymqluygon/ xalumi

xiror;tus^xror;ti;*s^ e- em;wi;rsm;? rz&m;rsm; 0wqi&etwu u,usy? cg;usy? vuzsm;usy (or[w) vuzsm;azmi;? &ipi;? &ic? uvEEi cg;awmiaumajcmucwjzi cskyxm;aom trsk;or'0wo;oe tus/

[íziqEiygon/

xiror;0wqixm;aom trsk;or;rsm;on taetxirm xe;xe;or;or; £ajE &&ae&xi&ygon/ vrbmomaA'\oabmobm0t& vwi;vwi;on ujym;jcm;em; aom vrtajctaetrsk;rsk;ay:wi bmompum;uvn; ujym;jcm;em;pm to;jyalumi; aw&ygon/ ,aeacwü vrtvmto;o;won xiror;t0wtpm;u aep0aelwi;? ae&mwi;ü 0wqiavr&ay/ xiror;tus [ívn;ypwtjcm; 'Zi;rsm;u ac:a0:jci; vn;rawU&ay/ tvLr*vmyrsm;? r*vmaqmiyrsm;? ri;cr;ri;em;yrsm;wiom 0wqi ac:a0:av&alumi;awlygon/ xalumi þa0g[m&rsm;on o;jcm;tztpn;rsm; twu o;jcm;jzpaeaom bmompum;\ trsk;bmomcwpcjzpaeygon/

9/ jzelxre^ bjã htə -meĩ/

jrermtb"geü

jze?Bu – 1/um;jzelon? pelatmiajzcmon/[46]

[íziqxm;ygon/

jzelxreqonrm tys0wqvsi teEpawmi? tvsm;o;xm ywp or[w y; or[w zp or[w y;csw? zy;csw? csncsw or[w rrEpou&mtpEi 0wqiEi ygon/ Epawmice&aom xretem;Ei teav;vur? ig;vurceEi tvsm;u xretvsm;xuwpzupü ig;vurcepyjzwí teua&mitxuqiu wyqiay; &on/ 0wqiaomtcgwivn; xreu jzeíyw0w&aomalumi jzelxre[ac:on/ rwcsutaejzi twi;twmu t&,tpm;tvu wi;wmcsy0wEiygon/

a&csnx;vyie;vyuiorsm;u

em;wi;aw? rz&m;aw 0wqi&mrm vcsnu jzely;0w&w,/ wpzuu txyqip ejyecsnay;&w,/[47]

[íajymqluygon/ xalumi

---

[45] **ausm0i;? 0;? 15-5-2019/ yavwe;&y/**
[46] **jrermtb"ge? 2008? 284/**
[47] **uuci? 0;? 28-4-2019? xe;wyi&yuu/**

jzexre^jAexre^ e- teu tvsm;xutwi;twmwly; atmutem;?
txuqiwyg0ily; jzeí0wqiay;&aom xre/

[ízíqEiygon/

bmompum;\ vrtzVtpn;\ tjyetvequpyrulunvQi jzexre [aom tac:ta0:u ,aewi ac:a0:to;jyouo 0wqivsu& alumi;aw& ygon/ oaom x;o;ee;o; o;yg;n0wqijci;rS;awmr[way/ atmuem; wyqixm;jci;r&aom jzeVxreuom 0wqilujci;jzpygon/

10/ uvE ^ kə lə nó/

jrermtb"geü

tE- e- 1/ xiror;tuswi a&0,m wvsmcsxm;aom tpEpc/[48]

[ízíqxm;ygon/

uvEu xreor;tus\&ipi;atmuem;? cg;awmiaum tzu\ab;bu wi t&ncEpvurce tevur0u atmubualu;pnoPme or[w ovsuoPmeu Epacgucsyly;wyqi&aom tpuuvE[ac:ygon/ o&i;Ei0e0wrsm;vn; uvE wyqi&ygon/ xreor;tuswi wyqi&aom uvEEi wyqi&rnae&mcsi; waomvn; twi;twmEi yoPmermrway/ o&i;Ei 0eri;wwi wyqi&aom 'Zi;yprm tewpvurc? tvsm;av;vur atmuem;u cy0u0uuav; jzpae aomalumi tnmc&r;o;yEiwygon/

a&csnx;vyuiaomvyie;&iu

xreor;csy&i uvEav;ygr t*gply; vywm/[49]

[íajymqluygon/ xalumi

uvE^uvE^ e- xireor;tuswi wyqi&aom alu;pn or[w oevsu oPme&aom uvE/

[íziqEiygon/

bmompum;\ tjyetvequpyrulunaom tb"geü tE[toxuaom vn; a&csnx;vyie;&irsm;u uvE[toxualumi; aw&ygon/ ,ae vlabmi tztpn;ü tvqiwyqijci;? 0wqijci;? ac:a0:to;jyjci;rS;r&oavmu tve en;yg;ygon/

[48] Zirr0i? a':? 28-4-2019? xe;wyi&yuu/
[49] armarmci? a':? 9-5-2019? xe;wyi&yuu/

11/ pn;y ^ ìsi –boũ/

jrerm t b"geü

pn;y^ p;ye^ e- (0;acgi;xuwiqyippn;xm;ony vyxm;aom) trs;or; 0;acgi;pyp&m tqiweqm/[50]

[ízi qxm;ygon/

Zewyumoeusr;ü

x0a'gi;½yoPmeon 0omcg\0;acgi;xytv,ü awmixwü em;vsu uaom 0a'gi;uol jriowpwwi xijri&[51]

[í aw&ygon/

pn;yqonrm rw;ay:ü owi;pm? ri;cpuL? y;ruuap&e 'wxmxnly; usxm;aom aumjzi cEpxy&pxyavmu tyxyyjzp&e txyxyowvr;ly; 0;xyy azm&ygon/ ajcmuaolom;aom yjcr;ay:o a'gi;cEmu, ypx;xm;aom a&csnx; tprsm;u aumowly;? uyay;&ygon/ tay:tcseyi;u a'gi;\0;acgi; oPmeyazmly; uyay;&aom taqmi;u pn;y [ac:ygon/

a&csnx;vyuiorsm;u

pn;yu em;wi;aw? rmvum0wp? xiror;0wp 0wqiwtcgrm aqmi;&w,/[52]

[íajymqluygon/ xalumi

pn;y^pn;A^ e- qx;ae&mwi e0&wu;yg;pjc,í 0a'gi;oPme lyvyxm;aom tqioitrs;or;acgi;aqmi; tqiweqm/

[í ziqEiygon/

pn;yu b&m&ivuxu? 0omcausmi;trsu;rtp? ue;abmiacw rz&m;w onvn; vuxyr*vm(bwowr*vm)usi;y&mwi aqmi;calumi;u o&&ygon/ ,aeacwü a&csnx;vyuiorsm;? obiynm&iw\vryw0eusiüom ac:a0:to;jy alumi;aw&ygon/ xalumi pn;y[aom a0g[m&on o;jcm;tztpn;rsm;Ei o;jcm; jzpaeaom bmompum; trs;tpm;uwpcjzpygon/

---

[50] jrerm t b"ge? 2008? 100/
[51] q&mawmb&m;su;? su;oav;xy? 2005? 367/
[52] ouaemi0;? 0;? 15-5-2019? yavwe;&y/

12/ rmvum ^ mā lí kā/

jrermtb"geü

r[mvwm-e-&wemjzi ye;E,ye;ajymu pjc,xm;aom x;jrwon trsK;or; t0wweqm/(yg? r[mvwm)[53]

[ízíqxm;ygon/

Zewyumoeusr;ü

u;ua#tz;xuaom r[mvwmweqmjzi or;u weqmqi,iapy;v|i a&csK;uonre(qyjym)z; ig;q,av;ua#aom 0pmuay;y;/[54]

[íaw&ygon/

rmvumqonrm vuarmi;uae vuzsm;tx wajz;ajz;wn;us,y;? tzsm;em;ü r,nyp'Zi;u csKyay;&on/ vuarmi&i;Eivuwawmiqpae&mwi r,nav;rsm; o;oe wyqiy;? ';aemuem;avmux &nxm;aom aum½uxnv,csm? rsO;w? rsO;&nrsm;wyqixm;aom cg;atmux&noncg;yw? wi\taemur0wqi&aom tlr;Ei jzexrew 0wqi&aom t0wweqmu rmvum[ac:on/

a&csnx;vyuiorsm;u

&ijy? em;o tvLyrm rmvum0w&wm yjrww,/ vLwe;av;0w&wm av/[55]

[íajymqluygon/ xalumi

rmvum^rmvum^e- 0omcausmi;trSu;Eiwu ue;abmiacw rz&m; rsm;Ei r[mAE\v\Ze;onw bowr*vmy c,&mwi 0wqiaom? e0&wu;yg;pjc,um tz;xuweaom? x;jcm;? x;jruaom t0wweqm/

[íziqEiygon/

vrbmomaA'oabmt& vwi;vwi;on ujym;jcm;em;aom vrtajctae trsK;rsK;ay:wi bmompum;uvn; ujym;jcm;em;pm to;jyalumi; aw&ygon/ þa0g[m&u a&csnx;vyie;&irsm;? ,Oaus;rXmeEi obiavmuom;rsm;om ac:a0:to;jyvsu&ygon/ vwe;pm;to;o;aepO 0wqijci;rsK;? ac:a0:jci;rsK;r&ay/ x;o;ee;o; t0wtpm;qi&m o;oeac:a0:xm;jci;om jzpayon/

---

[53] jrermtb"ge? 2008? 100/
[54] q&mawmb&m;Su;? Su;oav;xy? 2005? 370/
[55] Ei;a0vi? a':? 15-5-2019? yavwe;&y/

cio;oycu

þpmwr;on jrerma&csnx;a0g[m&rsm;u vrbmomaA'&axmir avvm azmxwaom pmwr;wpapmijzpygon/ vrbmomaA'r avvmazmxw&mwi a0g[m& wu tb"geteujzi pppívn;aumi;? a&;pmayrsm;jzi wuqií vn;aumi; azmxwwijyxm;ygon/ a0g[m&tcsUon tb"geteujzi xywusaomvn; tcsU a0g[m&rsm;rm uvrrsm;&aeygon/

vrbmoaA'\oabmobm0t& vwi;vwi;on ujym;jcm;em;aom vrtae trs;rs;ay:wi bmompum;rsm;u ujym;jcm;em;pm to;jyuygon/ a&csnx;avmuwi ajymaom bmompum;Ei tb"gewi ziqaom bmompum; toxuwrm ujym;jcm;em; aeygon/ Oyrm/ uvEu tb"geu tE[a&;om;xm;aomvn;? a&csnx; vyui orsm;u uvE[ac:on/ a&csnx;utb"geü a&*sx;[toxuaomvn; a&csnx; vyuiorsm;u a&unx;[oni;jzixuívn;aumi;? jzexreujAexre [ívn;aumi;? pn;yupn;A[ojyi;ojzixuívnaumi;? xiror;tusu xror; tus[rlwm0wojzi toxuluygon/

xjyi tb"geteuazmjyxm;jci;r&aom 0aosmiEi jzexre[aom pum;v;w& ygon/ x;jcm;csutaejzi bmompum;on vtzpn;\jyeve qupyrt& acwumvjcm;üvn;aumi;? vr0e;usiajymi;vüvn;aumi; bmompum;\oijyi vuPmrm ajymi;vvmygon/ a&csnx;vyuiorsm; ac:a0:aom rmvum toxuur tb"geEi Zewyumoeusr;ü r[mvwm[aom tac:a0:jzi zijyxm;ygon/ r[m AE\vppobu;\ Ze;0wqiaom rmvumweqmu zvum[toxuygon/ t"yg,rm twwyijzpon/ rEav;avot& rEav;om;won rEav;u re;av;[íw ujzwí twcsyly; ac:ouo r[mvwmuvn; r[m r rm? vwm r vwm? vwmr vum? xr rmEivum aygi;í rmvum [ajymi;vac:a0:vmjci;jzpayon/

o;&i;tus? vupn;? pv,? azmv; [aoma0g[m&rsm;on tb"geteu twi; ,aewiac:a0:vsu&ygon/

txuwi azmxwcaom a&csnx;vyie;o; a0g[m&trnrsm;on vr tajctaetrs;rs;ay:wi bmompum;rsm;u ujym;jcm;em;pmto;jyuygon/ þa0g[m& rsm;on x;o;ee;o;a0g[m&rsm;jzionttwu a&;,ciu to;jyaom vtztpn;Ei tjyetvequpyrulunvsi tmaomuri;? b&m;&i vuxu? jrermri;rsm; tququto;jycaom a0g[m&rsm;jzpygon/ xlaalumi ,aeacw tjcm;vlabmi toi;t0e;wi ,iio;pr tveen;yg;ygon/ ,aeacw þa0g[m&rsm;u to;jyo rsm;rm jrerma&csnx; vyie;vyuiorsm;? jrerm,0aus;r tEynmuxe;or;aom jrermZmwobiavmu? ,aeacw wez;xm;0wqiluaom ow;or;rsm;Ei ¤i;wu cskyay;aom ''Zi;ynm&irsm; jzpluygon/

e*;

jrermra&csnx;o;a0g[m&rsm;u vra&;&mwi to;jyaeaom bmompum;u pppavvm azmxwcjci; jzpygon/ a&csnx;o;a0g[m&rsm; tajrmutrsm;&yg on/ pmwr;\ pmrsuEmtuetowt& ten;i,uomwijycjci; jzpygon/ quvuí avvmrnqvsi pmwr;xyíjypEiygon/ quíavvm Ei&etwu pum;v;rsm;u aemuquwwi (50)ausm xnay;xm;ygon/ 0i;ci;ypn;Ei ywowaom a0g[m&rsm; quvuaumu,&e use&ygao;on/ þpmwr;on jrermruavvmaom jrerm ausmi;om;rsm;? vyie;&irsm;? jynya&muaeaom jrermrsm;Ei Eiijcm;om;rsm;twu taxmutujyEirn[&n&,íwijyxm;jci; jzpygon/ jrermrtEynmu xeor;csi aomaumivn; jzpygon/

usr;u;pm&i;

ciri? armi("EjzL)/ 2014/ *bmomtjri/ pmaytjril* &eue? pwu;cscsyEywu/

q&mawmb&m;u;? usoav;xy/ 2005/ *Zewyumoeusr;l* &eue? x;yEywu/

xe;jri? 0;(M.A(Ygn), M.Phil(London)**)/ 1996/ *o'aA'l* (yxrtur)? &eue? jrjr0i;yEywu/**

xe;jri? 0; ;(M.A(Ygn), M.Phil(London)**)/ 2004/ *o'aA' bmomaA'tajccl* (yxrtur)? &eue? ynm weaqmiyEywu/**

z;vw? 0;/ 1955/ *oawoeo½yjytb"gel* &eue? ynmeEyEywu/

z;vw? 0;/ 2010/ *jrermtpEia&;a[mi;jrerm&mZm0il* (yxrtur)? &eue? ynmeEyEywu/

jrermpmtz/ 1979/ *jrermtb"ge tusO;csyl* tw2? (yxrtur)? &eue? zwvpoyEywu/

jrermpmtz/ 1979/ *jrermtb"ge tusO;csyl* tw3? (yxrtur)? &eue? zwvpoyEywu/

jrermpmtz/ 1979/ *jrermtb"ge tusO;csyl* tw4? (yxrtur)? &eue? zwvpoyEywu/

jrermpmtz/ 1975/ *jrermp,pusr;l* tw-14? (yxrtur)? &eue? pmayArmeyEywu/

jrermpmtz/ 1991/ *jrermpmneaygi;usr;l* (yxrw)? &eue? zwvpoyEywu/

jrermpmtz/ 2008/ *jrermtb"gel* ('w,tur)? &eue? aevi;yEywu/

a&ui;om;? 0;/ 2005/ *qi,ix;zrl* (ww,tur)? rEav;? u;ym;a&;pmtywu/

atmijri0;? a'guwm/ 2003/ *vrbmomaA'rwqul* (yxrtur)? &eue? ynmweaqmiyEywu/

atmijri0;? a'guwm/ 2005/ *vrbmomaA'oabmw&m;l* (yxrtur)? &eue? ynmweaqmi yEywu/

zw½av vmaompm typm&i;

ciri? armi("Ejzl)/ 2006/ *twaA'e'ge;l* (yxrtur)? &eue? the key collection yEywu/

ciri? armi("Ejzl)/ 2016/ *jrermpumtaumi;wapwapmi;l* (yxrtur)? &eue? vi;ve;ci yEywu/

atmijriO;? a'guwm/ 2015/ *bmompum;owl* (yxrtur)? &eue? 'Opmtywu/

atmijriO;? a'guwm/ 2015/ *ti;av;a'o,pum;l* ('w,tur)? &eue? {&mOPyEywu/

References

Crystal. D.(2001). ***A Dictionary of linguistics and Phonetics***.(4th Edition). Massachusetts: Blacwell Publishers. Great Britain London.

Pride,J.B(1970.b).***The Social Meaning of Language.***London.Oxford University Press.

https://en.wikipedia.org/wiki/***sociolinguistics***

aemuquw (u)

u;um;onaumuEwcsur&i;rsm;

p0	u;um;onaumuEwcsur&i;rsm;	u;um;on pmrsuEm
1	The overlapping interest of linguistics and other discriplines has led to the setting up of new branches of the subjection both pure and applied contexts, such as anthropological linguistics, biolinguistics Clinicsl linguistics, Computational linguistics, Critical lingyistics, educational linguistics, ethnolinguistics, in stitutional linguistics, mathrmatical linguistics, neurolinguistics Philosophical linguistics, Psycholinguistics, Quantiative linguistics, Sociolinguistics, Statidtical Linguistics. (Divid Crystal, 2001,225)	225
2	Sociolinguistics is also difined as the study of language is relation to social factors, that is…social class educational lcvel and type of education etc. (Pride, 1970, 287)	287
3	**Sociolinguistics** is the descriptive study of the effect of any and all aspects of society, including cultural norms, expectations, and context, on the way language is used, and society's effect on language. (https://en.wikipedia.org/wiki/Sociolinguistics)	https://en.wikipedia.org/wiki/Sociolinguistics

aemuquw (c)

jrerma&c;nx;o;a0g [m&r;m;

um;wi;	Bu	/ kà ˇĩ/
um;abmiluy (um;luy)	Bu	/ kà -baũ ɛʔ/
um;abmi	e	/ kà -baũ/
aum½u	Bu	/ kɔ̄ jeiʔ/
uivebuk;	e	/ -kaĩ -lwũ tɕò/
ausmu	e	/ tɕouʔ/
lumz	e	/ tɕā –phoū/
Buk;oi;	Bu	/ tɕò θẁĩ/
lu ,aumu	Bu	/ tɕɛ̄ kouʔ/
cg;awmiaumtus	e	/ khə -daũ kɔ́ ˇĩ gĩ/
cg;yw	e	/ khà pɛʔ/
aiez;pn;	e	/ ŋē nə phù sĩ/
pn;y(a&pn;yʔ aipn;y)	e	/ sì -poũ/
pn;E;w	e	/ šĩ hn̄ĩ -taĩ/
anmi&uyp	e	^ -ɲaũ jwɛʔ/
xreor;	e	/ thə mə θeĩˇ/
x;jzL	e	/ thĩ phjū/
awmi&n	e	/ -taũ ɕē/
wppawmi	e	/ tə zə -taũ/
ez;pn;	e	/ nə phù ˋsi/
ememww	Bu	/ nā nā touʔ/
em;ui;	e	/ nə ɦĩ/
em;wi;	e	/ nà twìˇ/
em;o	Bu	/ nà θá/
yc;ty	e	/ pə khòũ ouʔ/
y0g	e	/ pú wā/

y&ppmwi	u	/ pə jaʔ zā -tĭ/
yv	e	/ pə lè/
z	e	/ -phoũ/
jzexre	e	/ bjã́/
abmu ,	e	/ -pɔ tɕē/
rmvum	e	/ mā lí kā/
r , n	e	/ mē ŋō/
rw;	e	/ mō tòũ/
&ic	u	/ -ɟĭ -gã/
&ipi;	e	/ -ɟĭ -zi̋/
&ijy	u	/ -ɕı̃ pjú/
a&ez;pn;	e	/ ɕē nə phù sĭ/
a&x;	e	/ ɕwē thì/
a&c;nx;	u	/ ɕwí tɕhī thò /
vup;	e	/ lɛʔ sĭ/
v , c;m	e	/ lē dʑā/
vuzu	e	/ lə phɛʔ/
v , c;m	e	/ -lē tɕhā/
0i;ci;	u	/ wĭ kĥĭ/
o&z	e	/ ðə jà phū/
[omajcei;	e	/ hĭ́ θā thē nĭ̃/
tr;	e	/ ə mɟì/
tem;(xreem;)	e	/ ə nà/
txuqi	e	/ ə thɛʔ -zi̋/

aemuquw (*)

awUqar;jre;aomy*kv

0;uuci+ a':Zirr0i;
(jr&wemci a&csnx;vyie;&i)Eiawuqjci;

0;nnatmi+a':armarmci
(jr&wem[e; a&csnx;vyie;&i)Eiawuqjci;

0;ausm0i; (aipe& a&csnx;vyie;&i)
Eiawuqjci;

0;ouaemi0;+ a':Ei;a0vi
(aipe& a&csnx;vyie;&i) Eiawuqjci;

aemuquw (C)

jrerma&csnx;vyie;xwvyytqiqi

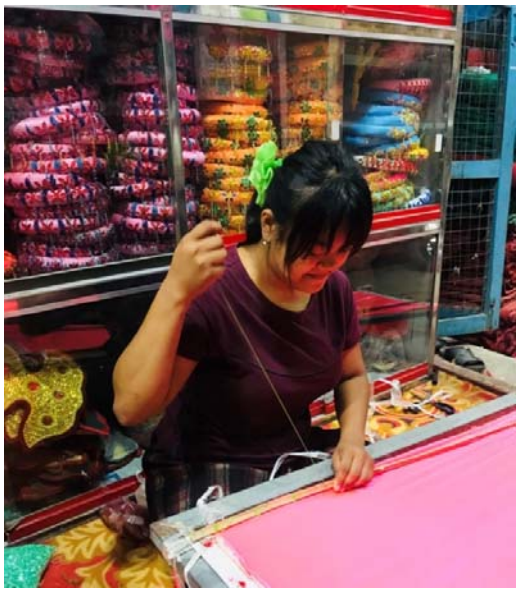

ra[rmeuu
(a&csnx;um;abmiusyy)

armijrjynp
(a&csnx;umabmiyqy)

armiaZmEijri
(rmvumtusaum&nowy)

jrerma&c;nx;vyie;o;ypn;rsm;

pn;y

azmv;

pv,

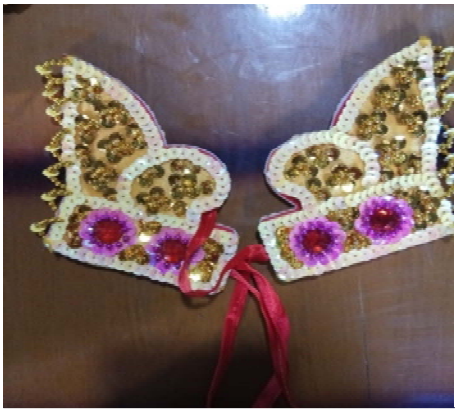

vup;

&ic

a,musm;0w uvEUEi re;r0w uvEU

&ijy? em;o0wpm;qi , iy

r , nygaomrmwumy

0ao\miaqmixm;aom &iavmi;y

vuarmi;? wawmiqpwi
r , nrygaom rmwum 0wpy

xiror;0wxm;aomem;wi;Ei
&iavmi;y

rEav;wi;? tr&y&rkwi awq? ar;jre;conajry

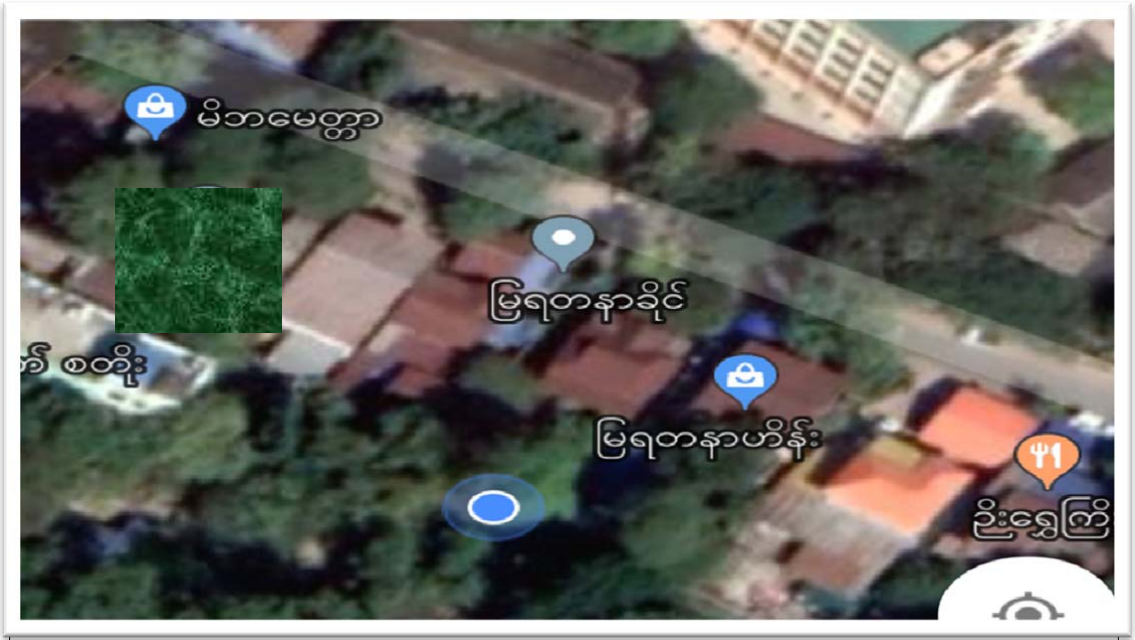

aps;csK? xe;v
jr&wem

yavwe;&y ? tr&y&rkw? rEav;wi;& aipe&a&csnx;vyie;&iwf
aexi&majry

tr&y&rkwi aexiaom ? awuqar;jre;aom y*kvpm&i;

p0	trn	tou	tvytui	&yuu	awq? ar;jre;&yp
1	a':aomi;aomi;	75	jr&wem a&csnx;vyie; Eiy;xnwu	tr&y&rk xe;wyi&y	15-5-1993
2	0;ausm0i;	73	aipe& a&csnx;vyie;	tr&y&rk yavwe;&y	15-5-2019
3	0;uuci	45	jr&wemci a&csnx;vyie;	tr&y&rk xe;wyi&y	7-5-2019
4	a':Zirr0i;	43	jr&wemci a&csnx;vyie;	tr&y&rk xe;wyi&y	28-42019
5	0;nnatmi	40	jr&wem[e; a&csnx;vyie;	tr&y&rk xe;wyi&y	9-5-2019
6	0;ouaemi0;	39	aipe& a&csnx;vyie;	tr&y&rk yavwe;&y	15-5-2019
7	a':Ei;a0vi	37	aipe& a&csnx;vyie;	tr&y&rk yavwe;&y	15-5-2019
8	a':armarmci	35	jr&wem[e; a&csnx;vyie;	tr&y&rk xe;wyi&y	9-5-2019
9	r[ermeuu	24	EP,ME ausmi;o	tr&y&rk xe;wyi&y	7-5-2019
10	armiaZmEijri	24	a&csnx;0exr;	tr&y&rk xe;wyi&y	9-5-2019
11	armijrjynp	19	½yaA'ausmi;om;	xe;wyi&y	7-5-2019
12	rawm0iuu	11	ausmi;o	xe;wyi&y	17-5-2019

owmaomiajc0;0wkr pum;vyaqmicsursm;u vrbmomaeb' tjrijzi avvmcsu

pe;pe;at;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on vi;,eopvi\ owmaomiajc0;0wkr pum;vyaqmicsursm;u jzpay:apaom pum;ce;rsm;u vrbmomomaA'tjrijzi avvmwijyxm;aom pmwr; jzpygon/ tce;(1)wi vi;,eopvi\b0Eipmay? tce;(2)wi owmaomiajc0; 0wktusO;? tce;(3)wi vrbmomaA'[on pum;vyaqmicsu jzpay:apon pum;ce;trsk;tpm;[ícjcm;um avvmwijyxm;ygon/ xolavvmjci;jzi wig onvwe;pm;w\ vrb0u ojriEirnjzpygon/

aomcsua0g[m&/ /vrbmomaA'? jzp&ypum;ce;? trtusipum;ce;? quo,rjypum;ce;? aqmi½ucsujypum;ce;

e'ge;

0wkon Zmwvr;? Zmwaqmi? umva'oaemuc? tjyetveajympum;pon t*g&ywjzi zUpn;wnaqmu&ygon/ xozUpn;wnaqmu&mwi '|avmu½ vw\u,? Ew? Ev;trt&muwyí zew;yazmxm;aom Zmwaqmiw\tce;u@ onta&;ygygon/ Zmwaqmiw\jykrajymq cpm;aw;awmrt&y&ywku paygi; cswquxm;jci;jzi Zmwvr;wpcjzpvmouo Zmwaqmiw\ajympum;rsm; jzp&yrsm; jzivn; 0wk\0;wncsuuyazm&ygon/ þpmwr;on vi;,eopvi\ ]]owm aomiajc0;}} 0wku Zmwaqmiw\pum;ce;rsm;jzi avvmwijy xm;ygon/ xolavvm wijy&mwi pum;vyaqmicsutrsk;rsk; jzpay:apon/ pum;ce;rsm;jzpaomjzp&ypum; ce;rsm;? trtusiqi&mpum;ce;rsm;? quo,rjy pum;ce;rsm;? aqmi½ucsupum;ce; rsm;[í (4)rsk;cjyum avvmwijyygrn/

1/ vi;,eopvi\ b0Eipmay

pma&;q&mvi;,eopviu {&m0wwi;a'ousu;? anmiwe;krkwi tz0;z;v? tr a':Ei;0;wkr 1279cEp? awmovi;vjynausm (9)&uwi zm;jricon/ trn&i; rm 0;at;armijzpon/ ar;csi;ig;a,muteu pwwajrmujzpon/ anmiwe;krk? tp;&txuwe;ausmi;wi t|rwe;tx ynmoilum;con/ pprjzpruarmvkrikrkr xwa0aom]]acgi;aqmi}} owi;pmwi e,owi;axmutjzp aqmi½ucon/ 1947 cEp wi]][om0w}}Ei]]Armacw}} owi;pmwie,owi;axmutjzp aqmi½ucon/ 1949cEpwi tvyorm;owi;axmuvy&mr]]vi;,eowi;pm}} wi]]armiopvi}}

---

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? rEav;wuov/**

trnjzi pwia&;om;&mr]]vi;,eopvi}} uavmitrn,con/ xlaemu]]vi;,e *sme,}}?]]ynawmop*sme,}}?]]vx*sme,}}?]]½axmi*sme,}}]]r;aomu*sme,}} wwi t,'wmtzU0itjzp aqmi½ucon/ q&mvi;,eopvi\ yxrq;yEy0wwrm Bu&;epep(vi;,e*sme,? 1950)jzpon/ yxrq;v;csi;0wrm 1952cEp? E0ibmvwi a&mieO;pmayr xwa0aom]]wly(iavu;r,y}} jzpon/ 1950jynEp? pma&;q&mtoi; Epywvnpmayly(iywi 0wwqu]]wau&;½m}} 0wjzi&½con/ urmir;csr;a&; ue*&u (jrermEii)r jy(vyaompmayly(iywivn; q&½con/

]]xi;-jrermr;&xm;vr;u,awUac:wyrwwr;}} pmtyu*syeEii]]r;e owi; pmwu}} r*syebmomjzi yEyxwa0con/ 1957-58cEpwi jynaxmipjrermEii pma&;q&m tvytraqmitjzp wm0exr;aqmicon/ 1962cEp]]owmaomiajc0;}} v;csi;0wjzi tEynmpmayqi&m 0w½nq&½cly; 1968 cEpwi]]xi; -jrermr;&xm; vr;u,awUac:wyrwwr;}} pmtyjzi trs;om;pmayq? pmya'om 'w,qu &½con/ 1971cEp lo*wvwi trs;om;pmayqu]]"r0vmo}}v;csi;0w½njzi&½con/]]"r0vmo}} 0w(ua&;om;p0u q&mBu;\tourm 54Ep½on/ q&mBu; vi;,e opvion 1925 cEpr 1986 cEptx v;csi;pmty 66 tya&;om;con/ q&mBu;on tou 76 Ept½,(21.8.1993)&uaewi u,vecon/

2/ owmaomiajc0;0w(tus0;

vi;,eopvi\ owmaomiajc0;0w(on 1962 cEpwi tEynmpmayqi&m0w(½nq&½caom jrerm0w(½nwpy'jzpon/ 2015? {lyvwi 'w,tBuryEy xwa0 con/ tce;aygi;(20)yg½on/ owmaomiajc0;0w(on anmiwe;lrUe,paum½mu aemucjy(a&;om;xm;aom 0w(wpy'jzpon/ paum½mom;uus;nEi ree;trwon wigvyie;jzi touar;luorsm;jzpaomvn; tuovtvyr ½e;xucsiluon/ or;Epa,mu&y; ree;trwi ww,u,0eaqmicseü om;a,musm;av; ar(mvi aomvn; or;re;uav;om ar;zm;con/ ree;tron acsmvon'Palumi vu wpzuaoum rsupu,om;cojzi or;Bu;jr&iu tm;u;c&on/

uus;n(on rom;ppm;0waea&;twu ig;½mae&aomvn; or;jzpojr&iu tuovtvyrsm;u rci;&uay/ jr&ionuus;n(ig;½mom;onuxuar(m&m yuoBu;om; peyiavEi avBu(vucon/ peyion jr&iucspa&;q&m pum;rsm;&mr jr&iupeyiu "m;Eicwcon/ ½mojye&e avBu(apmiaep0 peyi\n0r;u z;ci avEi avBu(vuum ½mojyecon/ z;ci\rbrsm;rm ui;orm;? ,morm;rsm; jzpluon/ jr&ionpeyiu "m;Eicwcaomvn; aoon? ½ionroojzi wpa,mu xaomuym;c&on/ peyitavmi;u aomiwiom;½m&m z;ciEixyraw(qcon/ jr&ionz;citay: arwm½aomvn; tajzray;Eiay/ jr&iwrom;ptwu peyi\ rbrsm;rm aus;Z;½irsm;jzpvmon/ peyircia': azmjzLon jr&iupeyiEi oabmw on/ peyion'P&mu Armq&mEiuly;jyevmon/ peyiwrom;pu jr&itaru aq;uay;&e aq;q&mac:ay;um aq;z;0g;ctuetuccon/ jr&ion peyiuvn;

r&upuEi? cspoz;ciuvn; rpeypEijzpum taw;rsm;EiAsmrsm;&on/ z;ciu jr&i u tajzawmi;aepO peyi\v,teuw umvom;wppu &eron/ peyia&muvmy; jr&iuz;ciavEixnvuyEi e*;csyxm;on/

3/ vrbmomaA'[1] [on

vrbmomaA'[onrm bmompum;Ei vtzUtpn;tlum;½ tjyetve quo,ryp tm;v;uavvmaom bmomaA'tui;tcuwpcjzpon[2] [ziqxm; on/ vrbmomaA' rwqupmtywi –

> **]]vwi;vwi;on ujym;on vrtajctae trsK;rsK;wi bmompum;u ujym;pmto;jyKvsu½on/ bmomaA'\ tui;tcuwpcjzpaom vr bmomaA'on xolaombmompum;Ei vtzUtpn;lum;½ tjyetve quo,ru avvmaomynmjzpon}}[3]**

[ziqxm;ygon/

vtzUtpn;twi;ü bmompum;\ ujym;aom vyie;aqmiwmrsm;Ei to;jyKy trsK;rsK;u vrbmomaA'uavvmon/ wpen;tm;jzi vrbmomaA'on vtzU tpn;wpctwi; to;jyKv(u½aom bmompum;wpc\ toiutrsK;rsK;u avvmjci; jzpon/ vrbmomaA'wi bmompum;\ vra&;qi&mto;rsm;u avvmon/ rno urnou rnon&n½,csujzi bmompum;u to;jyKonuqe;ppon/

xolbmompum;rsm;\to;rsm;u avvm&mwi vrtaqmuttu bmomaA' taqmuttay: tusK;oua&mur½ov bmomaA'taqmuttuvn; vr taqmuttay: tusK;oua&mur½alumi; awU&on/[4]

> **]]bmompum;to;rsm;on obm0tavsmu ay:aygUvmon tajctae rsm;wi yoPmetrsK;rsK;jzi jzpay:vmon/ ajymqowpa,muwn;u ajymqytrsK;rsK;jzi ajymEiouol pum;tajctae trsK;rsK;wivn; ajymqy trsK;rsK;ujym;Eion/ xolajymqrtrsK;rsK;u pum;ce;[ac:ygon}}[5]**
> **]]bmompum;Ei vtzUtpn;½ tqutpyuavvm&mwi vrbmomaA' ½axmir pum;tjyKtr\vrtwi;tqyrmPu csiwuavvm&on/ xolcsiwuavvm&mwi bmomaA'qi&m zUpn;rrsm;Ei vr,Oausr qi&mzUpn;rrsm;twi; twtjyetusK;oua&murrsm; tay:wivn; aumi;? bmompum;avvmronwp o;wpjcm;x;wnr[w? vUtzU**

---

[1] Sociolinguistics
[2] Crystal, 2000, 353.
[3] atmijriO;? a'guwm? 2015? 155/
[4] atmijriO;? a'guwm? 2010? 166/
[5] atmijriO;? a'guwm? 2015? 104/

tpn;Ei ,Oaus;rw\ tpwtyi;wpc jzpon[aomtcsuay:wi vn;aumi; tajccon[1]

vrbmomaA'wi bmompum;[q&mü tajympum;omv\i vtm;v;\lum;rm quo,rjy\Eiaom rv\um;cjzpon/ tajympum;on tajctae tcsetcguvuly; ajymq quo,Eijci;jzpon/ tajympum;on Ewuajymqjci;jzpaomalumi pum;ce; [qEion/ Ewuajymqaom pum;rsm;on pum;ce;yijzpon/ vrbmomaA'wi pum;[aom aOg[m&on tveeueorar\on/ pum;talumi;u aumi;pmo½&e vtyon/ vrbmomaA'wi pum;onbmompum;Ei ouqiaom yoPmetm;v;u qvon/[2] **]]pum;\t"ym,rm teut"ym,½aom Ew›ruoajym qcsujzpon/]]ce;}}\t"ym,rm pum;ua&wu&mwi o;&aompmv;jzpon/ xalumi]] pum;ce; }}qonrm Ewuajymqí teut"ym,½aom pum;v;rsm;u ac:jci;jzpon}}**[3]

vrbmomaA'tjri[q&mü bmompum;Ei vtz\tpn;twi; tjyetve quo,ru avvmjci;\ye;wion bmompum;taqmuttu aumi;pmem;vn Ei&ejzpon/ tjyetvetm;jzi vtz\tpn; taqmuttuvn; o½Eirnjzpyg on/[4]

þpmwr;on vi;,eopvi\ owmaomiajcO;0w\vm vrtaqmutt twi;½ pum;vyaqmicsursm;u avvmxm;ygon/ xoavvm&mü pum;vy aqmicsutrs\rs\;u jzpay:aponpum;ce;rsm;u avvmwijyxm;ygon/

3? 1/ pum;vyaqmicsu[5] [on

pum;vyaqmicsuon pum;ajymqpOwi bmomaA'qi&m vy½m;rujy\raom vra&;olr[w y*\va&;&n½,csuEivuaw\teut"ym,qi&m tus\;oua&mu rwEi ouqion/[6]

pum;vyaqmicsuon wpO;p\pum;ce;ououu &nñe;jci;r[way/ ajymoEiemow\tjy\trqupyr½ pum;ce;rsm;\tus\;oua&murrsm;u&nñe; on quo,rqi&mvyaqmicsuwp&yjzpon/ pum;ajymcsewi ajymou&nñe; von &n½,csuEi em;axmiotay: jzpxe;apontus\;oua&murrsm;u p;pr; azmxwjci;jzpon/[7]

vwlon pm;aomujci;? a&cs\;oepijci;? om;vmvy½m;jci; pon½yyi;qi&m vyaqmicsursm;u aepO\y;ajrmuapov bmompum;u to;jy\jzwoe;\y; \y;ajrmuap

---

[1] **atmijriO;? a'guwm? 2015? 20/**
[2] **-,i;-? 25/**
[3] **c&;aqmijrermtb"me? 2013/**
[4] **atmijriO;? a'guwm? 2003? 16/**
[5] Speech act
[6] **atmijriO;? a'guwm? 2015? 158/**
[7] **-,i;-/**

aom vyaqmicsursm;vn; rsm;pm½on/ bmompum;on tvyrEwxu&e oabm wnrjy(vy&e? appyaLumi;vr;&e? cs;usL;axmyemjy(&epon vyaqmicsutrs(;rs(;u jy(vyEion/ pum;vyaqmicsursm;en;w vwaep0aqmi½uaom tjy(trrsm;yi jzpon/[1] pum;vyaqmicsuwi ajymqyvyaqmicsuEi oua&murvyaqmicsuEp rs(;yg0ion/ ajymqyvyaqmicsuon bmompum;wpcwi totrwjy(xm;on o'g qi&mpum;ce;rsm;u xwvyonvyaqmicsujzpon/ oua&murvyaqmi csuon quo,a&;qi&m &nre;csuu ayguajrmuap&e Bu(;yr;csuEiouqion/ pum; vyaqmicsu\0aoorm bmompum;u jzpay:aeontajctae? tcsetcgtvu to;jy(Eijci;yijzpon/[2]

pum;vyaqmicsuwp&ywi ajymo\pum;ce;? 0gus? ajymyajymen;onta&; ygon/ ajymoon ajymyajymen;wp&yu &n½,csutrs(;rs(;twu to;jy(Eiov &n½,csuwp&ytwu ajymyajymen;trs(;rs(;u to;jy(Eion/ pum;ce;wp&yu rnon vyaqmicsutwu ajymyajymen;u rnoto;jy(on qaomtcsurm ajym otwu vepmta&;Bu;on/[3]

pum;vyaqmicsursm;u qe;pp&mwi pum;ce;rsm;u ajymo\&n½,csuu vr;ñeon vyaqmicsutjzp ½jrion/ pum;ce;wi;on ajymo\&n½,csuu azmaqmiaeaom vyaqmicsursm;jzpon/

pum;vyaqmicsursm;u qe;ppazmxwjci;on vw\bmompum;urno to;jy(onu aumi;pmem;vno½Ei&e jzpayon/[4]

xalumi pum;vyaqmicsursm;u avvm&mwi ajymo\&n½,csuu vr;ñeon vyaqmicsujzpalumi; jrermvre,y,wi jrermw\bmompum;u rnuo to;jy(onu em;vno½apEialumi; aw0&ygon/

pum;vyaqmicsursm;u avvm&mwi aep0ajympum;rsm;r avvmEiouo pmay ta&;tom;wiygaom pum;ce;rsm;rvn; avvmEion/ þpmwr;wi vi;,eopvi \owmaomiajc0; 0w(wiygaom Zmwaqmirsm;\ pum;ce;rsm;rpum; vyaqmicsu rsm;u - (1)

jzp&ypum;ce;rsm;[5] (2)

trtusiqi&mpum;ce;rsm;[6] (3)

quo,rjypum;ce;rsm;[1] (4)

aqmi½ucsujypum;ce;rsm;[2]

---

[1] atmijriO;? a'guwm? 2015? 154/

[2] -,i;-?159/

[3] -,i;-?168/

[4] -,i;-?171/

[5] connotative utterances

[6] ethical utterances

[1] phatic utterances

[2] per formative utterances

w[3] jziavvmwijyxm;ygon/

3?1?1/ jzp&ypum;ce;rsm;

jzp&ypum;ce;rsm;on yuwjzp&yrsm;Ei wpen;en;qupyv{u½onpum;ce; rsm;jzpon/ xpum;ce;rsm;on tawUtBu{u azmñe;jci;jzpEiov pwu;xi [ycsuu azmjyjci;rS;vn;jzpEion/ trew&m;u yi;jcm;jyjci;rS;vn; jzpEion/[4]

vi;,eopvi\ ]]owmaomiajc0;}} 0w{wi pum;vyaqmicsutrS;rS; jzpay: apaom pum;ce;rsm;teu jzp&ypum;ce;rsm;u avvmawU½&ygon/

owmaomiajc0;0w{ tce;(2)wi ig;oavmuyuorm; 0;wuwu uus;n{Ei ree;tru ajymaom jzp&ypum;ce;jzpygon/

]]ti;------- us;n{wawmw,[woum? 'grwm0eauso[w? a,musm;u ayguqeuiawm re;ru"m;ruiqovaygum }}[5]

[aomtxuyg pum;ce;on ig;oavmuyuorm;wp0;jzpaom 0;wuwu jrpqyo ig;½m&e qi;vmaom uus;n{Eiree;tru ajymaompum;ce;jzpygon/ ree;tron wig½mowpa,mujzpí i,p0uyiyux;? uex;ur;usion/ uus;n{Ei traxmiusontcg om;or;r&ao;ontwu vwvyorsm;jzpontwi; yucsig; zr;tvyu vua&wpjyiwn; vyaejci;u ajymaomyuwjzp&yu azmjyaomjzp&y pum;ce; awU&on/

owmaomiajc0;0w{tce; (2)wi 0;wuwEiuus;nw tjyetveajymaom jzp&ypum;ce;jzpygon/

]]'gxu us;n{? ri;'Epu qmr½rmyvm;u }}[6]

]]usyawm qmrey quvyom;z &n½,xm;w,Asm olaus;Z;uvn; usyrm ½ao;w,0;wuw? rEpwe;utarq;awm oUquaiyalu;yav; ,ly;tarromu o*{[vu&w,? cwpcgree;tre traxmiusjyevn; [up 'upav;aw twu aiav;ig;q,xy,&ao;w,}}[7]

[aom txuygpum;ce;on uus;n{u 0;wuw\ tar;u jyeajymaom jzp&ypum;ce; jzpygon/ paum½mr anmiwe;aps;ay:Ei &eueowiya&mi;csaom ig;'irsm;½ wig onrsm;on &½vmaomig;rsm;u ig;'irsm;o ay;oi;jci;jzi aiuBu{,lu&on/ wigonrsm;on tuovtvyjzi touar;0r;alumi;&aomvn; aus;Z;w&m;u

---

[3] atmijri0;? a'guwm? 2015/
[4] -,i;-?155/
[5] opvi(vi;,e)? 2005? 155/
[6] ,i;-? 13/
[7] ,i;/

owwluorsm;jzpalumi; azmjyaeaomjzp&ypum;ce;rsm;jzpygon/

owmaomiajc0; 0wkwtce;(4)wi –

]]u.... vply;om;lunluqwme wtm;v; vply;om;lunawm rav;[m aomica&pyr, &i0vwe;ve;e aoaewmawU&awmyum}}

]]avawmawU wmaygum? yueavxu ig;qwmawmwpaumiwplr;awmi rawU& awmb;um? cvowwmuu yuvcsivowwmyree;&,}}[1]

[aom txuygpum;ce;rsm;on uus;nlu rav;aoq;yjzp&yu ree;trtm; ajymjyaom jzp&ypum;ce;rsm;jzpygon/ tuovtvyEi touar;0r;alumi;jykon tjyi yujzworm;? yuoc;rsm;½alumi; vrb0jzp&ywpctjzp awU&ygon/

owmaomiajc0;0wk tce;(7)wi peyiu"m;jzicwcaomjzp&yu rbrsm;tm; ajym&eoiroi p0;pm;on taw;pum;ce;u awU&on/ jr&ion peyitm;

]]oEipeyi\jzp&yu tbEitarwu ziajymuaumi;rnavm? ctwi; jykaeu aumi;rnavm? peyiavEi ovuom;jci;ur b,oawr ro vurjrivulu/ xup otaroltbwu ziajymvuygr crsmrsm; pwaomua&mulurnuvn; jr&iaw;vuron}}[2]

[aomtxuygpum;ce;on peyiujr&iu avjziac:wiky; cspa&;q&mron jr&i on peyiutxivum "m;Eicwconjzp&yu rbrsm;tm;ajym&eoiroi p0;pm;on jr&i\taw;pum;ce;jzpygon/

3? 1? 2/ trtusiqi&mpum;ce;rsm;

trtusiqi&m pum;ce;rsm;on pwoabmxm; trtusiqi&mu azmñe;on/ yretrtusiu azmñe;jyouol treEitrm; cjcm;jyjci;rS;vn; jzpEion/ o&mwi xpum;ce;rsm;\ &n½,csursm;on tretrm;ucjcm;jyjci;xu avmuwi½on tr tusiu azmñe;ay;&ejzpon/[1] owmaomiajc0;0wk tce;(5)wi trtusiqi&m pum;ce;rsm;uvn; awU&on/

]]rvyygeree;&,? uskyor;su; ttyysuv zsm;emaeygr,um? ky;awm uav;awuvn; 'tvyrvyapcsib;? ri;eukyom b0talumi;qu twi; ½ygapawmum}}[2]

]]usky'pum;ajymvuv ri;tloom;vm; .....[wvm;? rtloygeum? uskye ree;wlom wigzm;avmi;tvy tuovru 'wpou'b0rvwb aecsiaeygap? uskywom;or;av;awuawm 'tuovrawx qroi;

[1] atmijri0;? a'guwm? 2015? 156/
[2] -,i;-? 47/

csib;? owuvn; usywtjzprs;? usywb0rs; ra&mu&atmi wwEi oavmubuk;pm; &raygr[wb;vm;ree;? [i;.....usyajymwm[wvm; }}[1]

[aomtxuygpum;ce;on uus;nku ree;truajymaompum;ce;jzpygon/

tuovtvyjzi wp0r;wpcg;½mazpm;aomuae&on wigonrsm;wi yu jzworm;? yuoc;rsm;&evn;½on/ xalumiree;tru uus;nkyucsom;v{ior; jr&iuyg ac:om;&eajymon/ uus;nkon wigonwpa,mujzpaomvn; rbarwm jyn0ojzpon/ rrom;or;rsm;u tuovtvyu rvyapcsialumi;ajymaom tr tusiqi&m pum;ce;jzpygon/ xpum;ce;rsm;u uus;nk\pwoabmxm; trtusi u azmjyaeygon/

owmaomiajc0;0wk tce;(17)wi t&;alumu jr&iupaum½mom;rsm; talumi; ajymaom trtusiqi&mpum;ce;u awU&on/

]]a½'*g;uke;½mom;awuawm wlrsm;paum½mu cx½Ualumubu; jzpaelu wmayg? t'vwpjcm;½me ywouvm; ovm;qrjzi re;rupe wwwp jyw? "m;wpjyw jzpwwluwtusi[m wlrsm;½mr,eiwlurar;ci uwn;u jzpwwwtusi[jr&i? 'galumivn; '½moawuwjcm; ½mom;awu vmrpr;&luwmayg}}[2]

[aomtxuygpum;ce;on t&;alumu jr&iuajymaompum;ce;jzpon/ paum½m umvom;rsm;on rrw½m½re;uav;w\ oumEiywouvmv{iru½;&qeí&upu wwaomvn; ½m*PoumEi ½more;uav;wu umu,apmia½muwwon tr tusirsm;½on/ xpum;ce;rsm;on paum½mumvom;rsm;\ trtusiu azmjyaom trtusiqi&mpum;ce;rsm; jzpygon/

owmaomiajc0;tce; (18)wi z;ci\trtusiu azmjyaomjr&i\taw; pum;ce;u awU&ygon/

]]z;cirm touar;rtm;jzi pilu,oejyeaom ui;orm;? v,orm; om;wpa,mujzpí a½'*g;uke;aomi,xuwi tburaygi;? tcgaygi; rsm;vpmEp0;Ep a,muwn;awUbu? qluonwi trtusitm;jzi ½;om;aom z;cion oltm; tb,olaom xyg;usL;veru rjy{cay}}[3]

[aom txuygpum;ce;on z;ci\trtusiu azmjyaomjr&i\taw;pum;ce; jzpygon/

3?1?3/ quo,rjypum;ce;rsm;

quo,rjy pum;ce;rsm;on talumi;upwp&yu azmjy&etwur[way/ þ pum;ce;rsm;on tjcm;wpa,muu vvm;rjyontrwvuPmEi quo,rvr;

[1] **opvi(vi;,e)? 2005? 47- 48/**
[2] **opvi(vi;,e)? 2005? 169/**
[3] **-,i;-? 170/**

alumi;u yiapvjci;rsm;yijzpon/ quo,rjypum;ce;rsm;on upwpccu tre wu,xa&mupm quo,ajymqon pum;rsm;r[way/ quo,rwpccu aqmi½u Ei&e cijyonoabmjzpon/ quo,rtajctae wp&y&yay:aygu&e ta&;ygon vyaqmicsuwp&yjzpon/[1]

owmaomiajc0;0wwi quo,rjypum;ce;rsm;u avvmaw½&ygon/ owm aomiajc0;0w tce;(4)wi ree;tru jr&iuE;aom quo,rjypum;ce;u aw&on/

]][jr&i...jr&i [jr&ijr&i... xpr;..xpr; jrejrex}}[2]

[aomtxuygpum;ce;on jrpqyr qqnntorsm; lum;&aomalumi ree;tru jr&iu ac:E;aomquo,rjy pum;ce;jzpygon/

owmaomiajc0;0w tce;(4)wi uus;nu ree;truajymaom quo,r jypum;ce;u aw&on/

]]a[..... ree;? b,om;rvv[}}[3]

txuygpum;ce;on uus;nu ur;yg;xyay:aw&aom ree;truac:vuaom quo,rjypum;ce;jzpygon/ aomicay:wi &i0üvwe;ve;Ei aoaeon[aomowi;alumi uus;nu p;&rpwEi ur;yg;xyay:wi&yaep0 uus;nuree; tru ac:aomquo,rjy pum;ce;jzpygon/

owmaomiajc0;0wtce; (5)wi uus;nuarmaeaomjr&iu 0;wuwu ac:aom quo,rjypum;ce;u aw&on/

]] a[; ..... jr&i }}

]] ½i }}[4]

]] cPae0; }}[5]

txuygpum;ce;on 0;wuwEijr&iw tjyetveajymaom quo,rjypum;ce;rsm; jzpon/ uus;nig;½mxuom;&m ig;&uajrmuontx jyervmaomalumiree; trEi jr&iw ½mv,qyo xuarmuon/ xp00;wuw\ av0ivmon/ 0;wuwu uus;n vuyg;vuaom ig;uay;&e jr&iuac:vuaom quo,rjy pum;ce;jzp on/ owmaomiajc0;0wtce;(6)wi jr&iEipeyiw tjyetveajymaom quo,r jypum;ce;u aw&on/

]]peyi eiyuqi;rvvm; .. [wvm; }}[1]

]]at;yuqi;rvayg? eitbarmaewmvm; [uvm;igevucygvm;}}[2]

---

[1] tmijri0;? a'guwm? 2015? 157/
[2] opvi(vi;,e)? 2005? 39/
[3] -,i;? 42/
[4] -,i;-? 54/
[5] -,i;-/
[1] opvi(vi;,e)? 2005? 58/
[2] -,i;-/

]]at; vur, }}[3]

txuygpum;ce;rsm;on jr&iEipeyiw tjyetveajymqaom quo,rjy pum;ce;rsm; jzpygon/ jr&ion zcijzpouus;nku avqyxqi;vm apmiarmaep0 wp½mwn;ae ½majrmuyi;r yuobu;om;peyiu ajymaomquo,rjy pum;ce;jzpygon/

owmaomiajc0;0wk tce;(6)wi jr&iu z;ciuac:aom quo,rjypum;ce;u awU&on/

]]'r,.. 'r, }}[4]

]][....[.... [buur; vuyay;ygvm;[i}}[5]

]]paum½mbuvm; }}[6]

]][uygw,½i}}[7]

txuygpum;ce;rsm;on jr&iEiz;ciw tjyetveajymaom quo,rjypum;ce;rsm; jzpygon/ jr&ion peyiEiavbukvuom;vu&mr peyi\cpa&;qum qac:jci; c&on/ peyiutxivum "m;Eicwcon/ ½mujye&e avbukvucsiaumi;t utnawmi;aom quo,rjy pum;ce;jzpygon/

owmaomiajc0;0wk tce;(13)wi jrwiuuus;nku be;awmbu;kuvmaumi; ajymaom quo,rjypum;ce;jzpygon/

]]be;bu;kuvmytba& }}[8]

txuygpum;ce;on uus;nkEiree;trw vu,aeov,&e jrwiu be;bu;ku vmaumi; toay;aom quo,rjypum;ce;jzpygon/

]]ui;...ui; ovaqmuwnc,z ueawmu ueawmu }}[9]

]]tr; eiwe ovea0;aeyou; [us;nk&U}}

txuygpum;ce;on be;awmbu;u uus;nkwrom;pu ovc,&eajymaom quo, rjy pum;ce;jzpygon/ be;bu;r ovc,ci;aomvn; ½pyg;ovu rc,wwon uus;nkwrom;puajymaom quo,rjy pum;ce;jzpygon/

be;awmbu;r ovaqmuwn&e reawmraomtcg uus;nkwrom;prm ov rc,wway/ be;bu;ausmi;om; om0;u a½Uaqmif ovc,ku&on/ A'bmom0i rsm;jzpfuaomvn; ½pyg;ovuyi rc,wwon wigonwfb0u awU½&ygon/ b0 taumi; raumi;ojzi wigontvyjzi touar;ru aemioo&mwi rsufbuku

---

[3] opvi(vi;,e)? 2005?58/
[4] -,i;-?64/
[5] -,i;-?64/
[6] -,i;-?58/
[7] -,i;-?64/
[8] -,i;-? 124/
[9] -,i;-?152/

atmi owi;ovaqmuwnc,iluon wigonw\vrb0u awUjri&ygon/

3? 1? 4/ aqmi½ucsujypum;ce;rsm;

aqmi½ucsujy pum;ce;rsm;on vwwavmaqmi½ucsuomru tem*wuyg tus; oua&muapEionpum;ce;jzpon/[1]

owmaomiajc0;0w\ tce;(5)wi ree;tru uus;n\uajymaom aqmi½ucsu jypum;ce;u awU&on/

]][w...[w...? [wygw,un\? u\ervn; 'twi;pwu;xm;ygw,? 'wpcg uav;rsuEmjri\y;&iawmi ½prpypn;av;awa&mi;\y; trqi uav; wnr,v\ u\erpwu;xm;w,? jr&ivn;ta&mi;t0,wwom; r,? un\vn; cvyurqi;&awmb;ayg }}[2]

txuygpum;ce;on ree;tru uus;n\uajymaom aqmi½ucsujypum;ce;jzpon/ ree;tron ww,ajrmu u,0eaqmixm;&ontcsewi om;a,musm;av; vcsic on/ aep0wigvyie; vyuiae&ontwu aemioo&mtwu a\umu ½Uaeon/ wigvyie;r ½e;xuum trqiav;wpqiwnrn[&n½,xm;a\umi;u us;n\u ajymon aqmi½ucsujypum;ce;jzpygon/

]][wygum? vjynvu,aeq&iawm 'tvyrvyb 0yoowi; aqmu wnwm aumi;ygw,av/ wrsm;ouawvn; wpaewpjcm; Bu;vmw,? jzpjzpajrmuajrmu 0yorapmic&b; }}[3]

txuygpum;ce;on uus;n\u ree;truajymaom aqmi½ucsujy pum;ce;jzpon/ ree;tron uus;n\tm; uovowi;aqmuwn&e wuwe;ajym\um;con/ uus;n\ u tv,wuvucca\umi;ajymon aqmi½ucsujypum;ce;jzpon/

]]ui; ... ui; ovaqmuwnc,z ueawm\u ueawm\u }}[4]

]]'0#qi;&u vwajrmua&;twu &wemo;yg;uww tm;oa½Uqn;uy[ee;tr}}[5]

]]b0ta\umi;a\umi tcvtouar;r raumi;jzp&wmuvn; aemi oo&mr,r\Bu\u&atmi wwEioavmu owi;ov aqmuwnuU us;n\ }}[1]

---

[1] atmijri0;? a'guwm? 2005? 157/
[2] opvi(vi;,e)? 2005? 48/
[3] -,i;-? 1915? 1119/
[4] opvi(vi;,e)? 2005? 48/
[5] ,i;-? 1915? 126/
[1] opvi(vi;,e)? 2005? 1915/

txuygpum;ce;rsm;on be;awmBu;r ree;trEi uus;nkwtm; 0yoowi; aqmuwn&e rawmraom aqmi½ucsujypum;ce;jzpon/

owmaomiajc0;0wk tce;(18)wi a':azmjzLu jr&iuajymaom aqmi½ucsujy pum;ce;u awU&ygon/

]][jr&i? eitbu a&aE;xyxnay;vu? a&m .....igaq;vyr;vn; natmiñc}}[2]

]][..aiom? '[mrav; tycsir;w;jzpaew,xiyg&U igajymwmueitbu a&aE;xyxn ay;vu? igaq;vyr;ñay;pr;v ajymwm[}}[3]

txuygpum;ce;rsm;on a':azmjzLujr&iu ajymaomaqmi½ucsujy pum;ce;jzp ygon/ jr&ionpeyiEi z;ciwEp0;teu rnoua½;cs,&rnro? taw;rsm;ae on/ a':azmjzLu uus;nku a&aE;xnay;&eEi rrtwuaq;vyr;ñci;on jr&iu aocsmrlum;vub uus;nku r;awmuaeaom xi;pBu;,ay;on/ a':azmjzLu jr&i\ aqmi½ucsuuajymaom aqmi½ucsujy pum;ce;jzpygon/

cliO;oycsu

Bppmwr;on owmaomiajc0;0wkr pum;ce;rsm;u pum;vyaqmicsuav;rsk;jzi avvmwijyxm;jci;jzpygon/ owmaomiajc0;0wkon anmiwe;lrUe,? paum½mu aemucjyk a&;zUxm;ygon/ wigon tajccvwe;pm;w\b0u 0wkygZmwaqmiw\ pum;ce;rsm;jzi avvmwijyxm;ygon/ 0wkwiyg0iaom jzp&ypum;ce;rsm;on yuw jzp&yrsm;Ei qupyaeaompum;ce;rsm;jzponu uus;nkEiree;trw\ wigonb0? wigontcsi;csi;yujzw? yuc;ky; tcsi;csi;owjzwluy?ig;'irsm;wi aiBuk,um aioi;lu&y? or;uowpyg;trwi trazmtjzp yxm;&aomvn; tqiajyontwu ausyae&aom tajccvwe;pm;wigonw\ yuwjzp&yrsm;uawU&on/

trtusiqi&m pum;ce;rsm;on 0wkygZmwaqmiwp0;jzpaom uus;nkon wigtvyjzi touar;rjyk&aomvn; or;urruol tuovtvyrsm; rvyapcsion pwoabmxm; trtusirsm;uawU&on/ paum½m umvom;rsm;onru ½;&qeaom vn; ½m½re;uav;w\ *Poumu apmia½muwwontrtusiu awU&on/

quo,rjypum;ce;rsm;on 0wkygZmwaqmiw\ vrquqa&;tajctaeu yr tou0iay:viaponu awU&on/ aqmi½ucsujypum;ce;rsm;on 0wkyg Zmwaqmi w\ vwwavm aqmi½ucsuomru tem*waqmi½ucsuuyg ay:viapon tajctaewp&ytjzpawU&ygon/ owmaomiajc0; 0wkygZmwaqmirsm; \pum;ce;rsm;

[2] opvi(vi;,e)? 1915? 181/
[3] ,i;-? 1915/

uavvm&mü pum;vyaqmicsursm;on t"utce;u@wi ygOiaeonu awU½&yg on/

e*;

þpmwr;on owmaomiajcO;0wku vrbmomaA'tjrijzi avvmwijyxm; aompmwr;jzpygon/ vrbmomaA'oabmw&m;t& pum;vyaqmicsu(4)rsm;u t"u xm;í avvmwijyxm;ygon/ owmaomiajcO;0wkon wigona&vyom;w\ vaer b0u aemucjyka&;zUxm;aom 0wkwpy'jzpygon/ vuvyvupm;ig;½mpm;&aom wigonw\ vrtajctaetrsm;rsm;u vrbmomaA'½axmir avvmwijyxm;&m vr bmomaA' pw0ipm;orsm;twu wpaxmiwpae&mr taxmutujyk Eivrrn[,lunrygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

r;ajr? r/ (2015)/ ***0wk½n/oabmw&m;? 0wk½n/twwynm*** **('-ßur)/ &eue? uaum0w&npmay/**

jrermpmtzU/ (2013)/ ***c&;aqmijrermtb/"me*** **(w-ßur)/ &eue? jrermpmtzU0;p;Xme/**

opvi(vi;,e-)/ (2009)/ ***"r0vmo*** **(p-ßur)/ &eue? ye;a½jynpmtywu/**

opvi(vi;,e-)/ (2015)/owmaomiajcO;('-ßur)/&eue? pwu;csKcsKyEywu/ atmijriO;? a'guwm/ (2003)/ ***vrbmomaA'rwqu/*** **&eue?ynmweaqmiyEywu/**

atmijriO;? a'guwm/ (2005)/ ***vrbmomaA'oabmw&m;/*** **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

atmijriO;? a'guwm/ (2010)/ ***bmompum;oawoe/*** **&eue? "0pmay/**

t*vybmom

Crystal, D (2000). ***A Dictionary of linguistics and Phonetic*** (4th.edn): Massachetic Blackwell Publisher.

aemuquw

A branch of LANGUISTICS which studies all aspects of the relationship between LANGUAGE and society.

rjri&aomteursm;

ciarm0i;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on vre,y,to;o;wi quo,ajymqaeuaom pum;ce;xwi ryg0ion rjri&aom teursm;azmxwEiaom oabmw&m;rsm;u avvmxm;aom pmwr;jzpygon/ rjri&aomteursm;u pum;tqutpyt&? tajctaetqu tpyt&? tptzx;"avt&? z,uyg0iaewwaom teuoabmrsm;t& ,0aus; acsiroabmt&? lum;cbmompum;\ o'gto;Ei oijyivuPmrsm;u ort&? pmayA[owtc&rt&? emo\ AZpwort& azmxwEialumi;uom avvmwijy xm;ygon/ aep0o;jrermtajympum;rsm;u tavvmctjzp owrwygon/ qe;pp avvmon oawoeen;emuo;í vuawtwaA'avvmrqi&m ot&rsm;Ei cs0;uy avvmygon/ vuawtwaA'\ tajccvuPm&yrsm;? jrermbmom pum;\ orarrrsm;u tm;jyazmxw&ejznqn;ay;Eirnjzpygon/

aomcsua0g[m&rsm;/ /rjri&aomteu? vuawtwaA'? pum;ce;? pum;tqutpy? tajctaetqutpy? tptzx;"av? o,0uteu? suwioua&muteu? quwteu/

e'ge;

jrermvr0e;usiwi aep0ajymq? lum;ae&aom pum;rsm;\ teuu tm½pur on/ pum;ygteut"ym,w\ axjym;rupw0ipm;on/ tx;ojziajymo xwajym aom pum;xwi rygaomteu (wpen;) rjri&aomteursm;u emou em;vn wjyeajymaeaom pum;vr;alumi;on yípw0ipm;z,aumi;on[,qron/ xalumi aep0ajymqaeaom pum;wiyg0iaeaom rjri&aomteu (invisible meaning**)rsm;u emournuo teuazmvu oen; [aom ovpwjzi twaA'? vuawtwaA'ynm&ye,y,r cs0;uyavvmcygon/**

vuawtwaA'½axmir jyjpxm;aom usr;rsm;uzw½&on/ a'guwmcsrr\ yg&*blusr;(2006)wi 0guswi;ü teut"ym,wu tqutpyrsm;t& avvmwijy xm;on/ a'guwmp;p;jri\ yg&*blusr; (2007)wi jrermbmompum;& tjyetve ajympum;yprsm;u vuawtwaA'tjrijzi avvmxm;on/ a'guwmjrijripe;\ yg&*blusr; (2007)wipmaye,? aep0ajympum; e,y,rpum;v;rsm;on vrtqi ujym;jcm;em;ontavsmu pum;to;rsm;ujym;alumi; bmomaA'? twaA'? vrbmom aA'½axmirsm;r jzeusuavvmxm;on/ a'guwmxuxuvi;\ yg&*blusr; (2015) rsuarmuacw jrermbmompum;& tqutpyteuusr;wi vuawtwaA'tjrijzi tqutpyon tajympum;wi oua&murrsm;pm ay;onuavvmxm;on/

---

* **a'guwm? uxu? jrermpmXme? Ae;armwuov**

xusr;wi rjri&aomteu\ oabmavvmru tus0;r\omaw&on/ a'guwm vi;vi;jrw yg&*blusr; (2016)wi aep0o;jrermbmompum;& teut"ym, oua&murrsm;u vuawtwaA'tjrijzi avvmxm;on/ xusr;wi rjri&aom teursm;u tqutpyqiot&rsm;? vuawlavvmcsursm;u vuawtwaA' &axmir tus,w0i avvmxm;onu aw&&ygon/

avvmonusr;rsm;teur a'guwmxuxuvi;Ei a'guwmvi;vi;jrww\ avvmcsu wppwwpa'oonom oawoear;ce;Ei qupyr&jy; avvmaomen;em u,cygon/

vuawtwaA'ynm&i ,;(Yule, G)\ vuawtwaA'u avvmaomteu oabm(4)rs;u en;em,con/ twaA'ynm&irsm;\ teut"ym, avvmrqi&m ot&rsm;u vuawqe;ppavvmygon/

teuazmxwru taumi;q;tajz&m&e q&mbu;a'guwmciat;\ twaA' e'ge;(2014)? vuawtwaA'e'ge;(2010) pmtyrsm;u quvuzw&avvmjy; tu; tum;jylygon/

xolavvmjy;aemu oawoear;ce;u tajzxw&e toiavsmq; jzprn[,q&aom]]rjri&aomteursm;}} acgi;p0jzi pmwr;jylp&e q;jzwcygon/

xalumi þpmwr;\&n&,csurm pum;xrmxnrajymb u,0u ue;atmi; aeon ajymoqvaom rjri&aomteursm;u emournolrny azmxwem;vn quo,Eialumi;u avvmwijyvjci;jzpon/

oawoepmwr;\ tce;(1)wi vuawtwaA'Ei avvmre,y,? tce;(2)wi rjri&aomteu zi\qcsu? rjri&aomteuu avvmazmxwr? rjri&aomteursm;u avvmjci;[aom u@rsm;cum avvmwijyxm;ygon/

þavvmron vuawtwaA' ynm&ye,y,wi tus;0iaomvn; bmom aA'? twaA'? vrbmomaA'pon ynmqi&mtcsutvursm;uyg xnoi; p0;pm;um teuazm&on oabmw&m;rsm;yg quE,yg0iaealumi; avvmaw&&ygon/

þpmwr;wi jrermpum;ajymo\ xwrajymaom pum;wi rjri&aomteuon wpcrursm;pm yg0iaewwon/ xteursm;u avvmron vuawtwaA' ynm&y\ ta&;ygaom vuPm&ywpcjzpon/ pum;ce;yg ajymopwx& qvaom? rjri&aomteuEi emoaumu,aom teuxywus&e c,0;aomvn; Ep0; em;vn Eiaom yprsm;uvuemajymqaeon/ cs;azmuajymqaeonuo&ly; azmxwEion/ tqutpyrsm;t&vn; azmxwEion/ ,0aus;r"avx;prsm;? o'gqi&mtcsu tvursm;? bmompum;\ oijyivuPm&yrsm; pontc&r orrsm;t& rjri&aom teursm;u azmxwEion/ pum;aemucor? pmayA[owtc&r? pwort&vn; azmxwEion[aom oawoetajzu avvmwijyxm;on/

xalumi þpmwr;on bmompum;ynm&irsm; tm½puavvmaom vuaw twaA'\ ta&;ygaom tajccvuPm&ywpcjzpon]rjri&aomteursm;}avvmru jrermbmompum;jzi qe;ppavvmazmxwxm;aom pmwr;jzpí jrermpum;ajymqo? jrermpum;avvmo? jrermpum;oilum;o? oi,ow twu aus;Z;wppwp&mjyrn[,lunygon/

1/ vuawtwaA'Ei avvmre,y,

vuawtwaA'on bmomaA'\ ynm&ycwpcjzpon/ twaA'e,y,u tajccí bmompum;u vuawto;jyru avvmjci;jzpon/ ajymo (speaker)? emo (hearer) xnoi;pO;pm;ly; vuawto;Eiqupyum teuazmquo,ru avvm aomynm&yjzpon/

vuawtwaA'e,y,Ei ywouí a';Apc&ppw,vu -

teut"ym,u bmompum;to;jyow ½axmiravvmjci;Ei ouqi on/ vuawtwaA'on pum;ajymowu pum;urno a&;cs, to;jyon/ vrquqa&;twi; tjyetvequo,ajymq&mwi rno aom uelowcsuEi awbu&on . . . [aom tcsursm;u tx;ojzi avvmon/ (crystal, 2000, p-301**)**

[vn;?

q&mbu; a'guwmciat;u -

vuawtwaA'e,y,on . . . . wwusus e,erwuelowí r&ao; ay (ciri? 2016? pm-153)

[vn;aumi;?

q&mbu;a'guwmatmijriO;uvn;-

vuawtwaA'ynm&y[m twaA'Ei vrbmomaA'u aygi;pn;xm;w ynm&ye,y,wpcjzpw,vl qEiygw, (atmijriO;? 2015? pm-124)

[vn;aumi; qxm;ygon/

xziqcsursm;t& vuawtwaA'on ajymoemou xnoi;avvmaom? ajymqonpum;ce;rsm;\ quo,teuoabmu rnoo&c, ziqonu avvmaomynm&y e,y,jzpjy; twaA'ynm? vrbmomaA' ynm&y e,y,rsm;Eiyg quE,avvm&aomynm&yjzpon[qEiygon/

vuawtwaA'ynm&ye,y,twi; tus;0iaom avvmrrsm;rm-

(1) ajymqo;Ee;aom pum;wpce;\ teuon tqutpyt& teutrsK;rsK; jzpEion/ xalumi ajymo? emo? ajymon talumi;t&m? ajymontcse? ae&m pontajctaersm;Ei qupyíavvmazmxw (ciri? 2010? pm-10)avvmon/

(2) pum;ajymq&mwi ajymowlupum;u b,va&;cs, to;jyon/ tjye tveajymq&mwi b,vueowcsursm;aw&on/ wpa,muaom pum;u wpa,mutay: b,vtusK;oua&murrsm; ay:ayguon (ciri?2010? pm-10)u avvmon/

(3) yg;pyu xwajymvuon pum;\aemuu,wi xwrajymaomteu t"ym,rsm;&aewwon/ (ciri? 2010? pm-10) oqv(i wpa,mu ajymaompum;u wpa,muem;vnatmi b,vvyluyg oen;/ jzpEiaom t"ym, trsm;u;xu trewu, qvaomt"ym,u b,v oEiyg oen;/ pum;ajym&mwi qvon t"ym,twi; bmalumirajymygoen;/ þar;ce;rsm;u vuaw twaA'ynm&ye,y,twi; tajz&mtm;xw avvmluygon/ (ciri? 2010? pm- 10)

ojzpí vuawtwaA' avvmr[on ajymo\pum;ce;rmygaom rjri&aom teursm;u emouazmxwem;vnly; wv,quo,&ioeaeaom teut"ym,? tusK;oua&murrsm;u avvmrjzpon[qEiygon/

2/ rjri&aomteursm;

ajymaompum;\ aemuu,wi oua&muaeaom teu? pum;ce;xrm ygb u,0uue;atmi;aeaomteu? ajymoxwazmrajymaomteuu]]rjri&aomteu}} [qvygon/

rjri&aomteuu qμa'guwmciat;u-

ajymonpum;xu oua&muon teuuyveom;jci;rsK; &wwon tavsmu ajymouxwrajymaomvn; emouajymo qvaomteuu aumucsuq em;vnEion/ ajymoxwrajymaom teuon]]rjri&aomteu}} jzpon (ciri? 2016? pm-153)

[ziqxm;on/

xalumi ajymo? emo? xyqiemo? pum;0i;wi; yg0iow wv,quo, ajymqaeaom pum;ce;wi xwrajymb pum;aemuu,wi&aeaom t"ym,rsm;u rjri&aom teursm;[qEiygon/

2?1/ rjri&aom teuu avvmazmxwr

ajymaompum;\ aemuu,& rjri&aom teuu emou azmxw&mwi-

(1) tqutpyrsm;t&

(2) z,uaeaomteuoabmt&

(3) ,Oaus;acsiroabmt&

(4) lum;cbmompum;\ o'gto;Ei oijyivuPmrsm;u ort&

(5) pmayA[owtc&rt&

(6) emo\ AZpwort&

ponwt& qupypO;pm;um teuazmaumucsucs&on/ rjri&aom pum;ce;teu azmxwem;vnaomteuon wpxywn;usr? e;pyr? vacsmrrsm;on azmjyyg talumi;tcsursm;u or? ror ay:wirwnaealumi; rjri&aomteu azmxwron ynmom;ygaom vuawtwaA'\ avvmre,y,wpcyijzpon/

2?2/ rjri&aomteursm;u avvmjci;

pum;ajym&mwi qvon teut"ym,twi;rajymb yajymav&aom pum;\aemuu,& rjri&aomteursm;u

(1) tqutpyt& azm&aomteu

(2) ,Oaus;acsiroabmt& azmxw&aomteu

(3) z,uaeaom teuoabmt& azm&aomteu

(4) lum;cbmompum;\ o'gEi oijyivuPmrsm;u ort& azm&aom teu

(5) pmayA[ow tc&rt& azm&aomteu

(6) emo\ AZpwort& azm&aomteu

(7) pum;ajymyrertwi; ajymqr? rajymqrt& azm&aomteu

[ía,b,sowrwum jrermvtztpn;twi;aepOajympum; om"ursm;jzi qe;pp avvmwijyxm;ygon/

2?2?1/ tqutpyt& azm&aom teu

ajymqaom pum;ce;wi ygOiaom rjri&aomteuu-

(1) pum;tqutpy (co- textual context)

(2) tajctaetqutpy (situational context)

(3) tptzx;"avtqutpy (context of group / culture)

rsm;t& azmxwaumu,Eiygon/

twaA'ynm&i uwiu-

rnonteujzi rnoajymonu tqutpyt& aumu,Eion

(Cutting**,** 2002**,** P-3**)**

[ziqxm;&m rjri&aomteuu tqutpyt& aumu,Eialumi; avvmaw&&yg on/

2?2?1?1/ pum;tqutpyt&azm&aom teu

pum;ce;une;aom rjri&aomteuu pum;wi;yg0iaom a&Uum;(o) aemu pum;tqutpyt&azmxwaumucsucsEion/

uwiu-

pum;tqutpyqon a&Uum;aemupum;tqutpyjzpon/

(Cutting, 2002, P-3**)**

[qxm;on/

xalumi rjri&aomteursm;u a&Uaemupum;tqutpyt& reuepmaumu, Eiygon/

qe;ppcsu (1)

ajymo (1) - 'ae jrpig;lui;u i&wo;pypyav;csuvmw, or;a&/

emo (2) - qa&my wcs, /

ajymo (3) - om;traw pwcsi;quaew, aem/

rjri&aomteu ⟹]q} vn; jrpig;lui;[i;csuvmw, / (a&Uum; t&)

vraemucteu ⟹ ajymo(1)Ei (2)on q&mwyn quqa&;xu yí&i;E; ulr;0iorsm;

qe;ppcsu (2)

ajymo - tar ... ulerayg i;vur, av/

emo - at; ... r;x;xm;&Uvm;/

qv&i;teu ⟹ om;?ig;wpccu aygi;t;jzi aygi;rn/(aemupum;t&)

pum;ce;yg]aygi;}wi

(1) a&maEmon

(2) a&mpa&wuon

(3) traxmizujyon

(4) O;acgi;u y0gponjzi &pywon

(5) a&aE;aijzi usueyapon

[aom teutrsK;rsK; z,uaeaomvn; emouwjyeajymaom]]r;x;xm;&Uvm;}} [aom aemupum; tqutpyt&]]a&aE;aijzi usueyapon}} [aomteureu aumu, Eionu avvmaw&&ygon/

2/2/1/2/ tajctaetqutpyt&azm&aom teu

tajctaetqutpyu ½y0w\tqutpy (physical context**) [vn; qμ a'guwmO;ciat;(2010? pm-57)u ac:a0:o;Ee;xm;ygon/**

uwiu-

ajymoEiemo Ep0;v;em;vnon tajctaewpc&&(Cutting, 2002, P-3**)rn jzpaumi; ziqxm;ygon/**

xalumi ajymo emo e;pyr? wnae&m? vrtvm? tjzptysu? tajctaewtay: jzeusuo;oyly; pum;ce;xwi ryg0iaom rjri&aom teuu azmxwaumu,Eiygon/

qe;ppcsu (1)

ae&m - Xmewi;wpae&m

ajymo - ri;jyeawmrmvm;/

rjri&aomteursm; ⟹ avmuwpum;qon (½;qi;cseawo)

ajymot& ajymcsetK ⟹ ½;qi;cser[wao;í]rjyeygeO;}/(&i;E;o? wm0e&o)

⟹ igvn; vur,/ (&i;E;ciriio)

⟹ ajymp&mrsm; &aevlvm;/ (ajymp&m&o)

⟹ unapvwmvm; (tvy vyaeo)

azmjyygpum;ce;wi]]ajymo}}uvuí emou rjri&aomteuu xwazmaumu,ly; wjyepum;qEionu avvmawU&&ygon/

qe;ppcsu (2)

ajymo - &i;ay;rmvm;/

emo - at;um/

rjri&aomteursm; ⟹ rjri&aomteu emowjye

- uewi;rm pm;ly;cse - usoiaiay;rmvm; ⟹ ay;vur,

- pmem;rvnon tajctae - pm&i;jyay;rmvm; ⟹ &i;jyay;r,

- tcutcwpcEiSuLon - ajyvnatmivyay;rmvm; ⟹ vyay;r,

tajctae

- Zmwvr;-Zmwlur;ce; - oway;rmvm; ⟹ oway;r,

azmjyyg pum;ce;rsm;wi ajymoqvon rjri&aomteuon wpcru&Ei aomvn; tajctaetqutpyt& emou aumu,um wjyepum;qEion/

2/2/1/3/ tptzx;"avt& azm&aom teu

ajymoeiemowon vrS;wprS;\ x;wr;"avEi ,lunrw o&rutajccí rjri&aomteuu aumu,Eiygon/

twaA'ynm&i uwiu-

ajymoEiemowon ajymq&mwi aemuctocsi;w&evon

(Cutting, 2002, P-5**)**

[aomtqt& rjri&aomteuu tptzx;"avt& tjyetveem;vn azmxwEiygon/

qe;ppcsu (1)

ajymo - q&m - we*aEae w½wuom;r,/

emo - [wvm;-vuaqmiay;&atmi ausmupr;ye;csum;0,ay;0;r,/

rjri&aomteu ⟹ w½wvrS;awu ausmupr;SuLuw,/

qe;ppcsu (2)

rjri&aomteursm;

⇩

(1) b&m;&c;&i trajrmipwx; olum;w, - vmb&w,

(2) 'ae us;om w, - {naumi;vmr,

(3) nu iuq;olum;w, - erwraumi;b;

(4) [,cvwwu jyejy/ - u,uarmaely

(5) tar... Ewcr;vy&i bmjzpov/ - tpm;aumi;pm;&r,^pum;rsm;awmr,

qe;ppcsu (3)

pum;tajctae- YUa&mu Eiijcm;ausmi;om;^orsm;u q&mru ajym/

q&mr - reujze a&w*b&m;om;r,/

emo - jrerm0wp&ygw,q&mr/

rjri&aomteu ⟹ b&m;ay:wu&i ,0aus;rEi avsmnw t0wu 0wly; wu&w,/

qe;ppcsu (4)

pum;ajymcse- n(8)em&ce/

ajymo - [tci - py,jzLa&m

emo - arcw,t&;av;a& - reuaps;om;r

rjri&aomteu ⟹ ur;pm;x;ueaeí 0,&eajymon/

ajymo\pum;ce;wiygaom]py,jzL}on]ur;pm;x;}uqvon/ jrerm x;wr;p0vm ,lunrt& ntcsewi]x;} [rajym&onu emouo&ly; teure aumu,wjyeajymqEijci;jzpon/

vraemucx;"avu emou roygu tocujci;? em;rvnjci;? pum; rm;jci;? txiao;c&jci;[aom vrm;rrsm;jzpEialumi; avvmaw&& ygon/

2?2?2/ ,0aus;acsiroabmt&azm&aom teu

vre,y,& tjyetvequqajymqaom pum;rsm;wi yg0iaeaom rjri&aom teut"ym,\axjym;rrsm;u ,0aus;acsirrsm;t& avvmazmxwEion/

,0aus;acsirEiqiaom pum;Eiywouí qμa'guwmciat;u-

ajymouemoEi o[Zmwjzpvr? twaygi;zvr (positive face**)jzi ajymaompum;rs;? ajymouemo 0eryatmiiuuvr (**negative face**)jzi ajymaom pum;rs;on ,0aus;acsirEi qiaompum;rsm;jzpon (ciri? 2010? pm-102)**

[rw,alumi; ziqxm;on/

qe;ppcsu (1)

ajymo - q&mr a':owmci &i taqmiaomav; vcsivyg/

wpaqmiwn;aeaom q&mru;\ ajympum;jzpon/

vlcla&;twu aomcwxu&e ajymíaomcwvmon/ ajymotygt0i tjcm; q&mrrsm; xri;pm;jyecse taqmix0ir&í ajymouXmevuvmly; aomawmi;aompum; jzpon/

rjri&aomteu ⟹ aomvm,&í rausreyjzpon/^ aemurvyygEi (ajymoqvcsiaomteu on tjcm;wpccvn;jzpEion)

⟹ aigawmawmvmajymaew,/ (emoaumu,aomteu)

]]aomcwqvlvn; cw&ao;w,}}

azmjyyg pum;jzpp0wi ajymoEiemowlon &i;E;on/ ajymou touyku; on/ emou yretajctaewi]]cici}}[ac:ae&mr]]q&mr a':owmci}}[ajymi;o; jci;?]]&i}}[ajymaeusto;rs;jziro;b w½waoajymqjci; ponto;rsm;u tjzp tysuEiqupyí rjri&aomteuu aumu,Eijci;jzpon/

vuawtwaA't& ajymo\pum;on ,0aus;z,&m ajymaejci; jzpaomvn; ajymo? emo\quqa&;? tajctaetqutpyt& rauseypwjzi aigawmawm ajymae on[aom rjri&aomteu yg0iaeonu avvmaw&&on/

2?2?3/ z,uaeaomteuoabmt&azm&aomteursm;

ajymaom pum;ce;xwi ajymaompum;xu yveaom teu&ontcgwi

(1) o,0uteu (implied meaning)

(2) ßuwioua&muteu (presupposed meaning)

(3) quwjzpaomteu (entailed meaning)

pon teuwpcc z,uyg0iaewwon/

xteursm;onvn; rjri&aomteursm;jzpon/ ajymaompum;\ teuu azmxw&mwi azmjyyg teuoabmwpccjzi ajymouajymqaeon rw,um teu azmxwEiygon/

2?2?3?1/ o,0uteu

vuawtwaA'on wri&n&,ajymqaom o,0uruom avvmjci;jzp on/ vrquqa&; tajctaersm;t& aepOajympum;rsm;wi ajymou o,0uroabm rsm;Eiajymqluon/ teuazmaqmi&mwi ajymo\o,0upum;u emouajymq ontajctaersm;ei qupyumt"ym,aumu,em;vnEion/ orom ajymo xwrajymaom teursm;u emouem;vnatmi aumucsucsazmxwEirn jzpygon/

ajymoqvaom teut"ym,u ajymonpum;xu yveaeaomtcg pum;jzi xwrajymaom rjri&onteuu emouajymo\ pum;rwpqi aumucsucsly; azmxw&ygon/ wri&n&,aoznajymontcgwi emoonajymo\ aoznru owrly; xolaoznajymqonrm talumi;&vrrn[c,vsu qupyum ajymo qvaomteuu azmxw&aomteuu rjri&aomteu? o,0uteu[ac:on/

qe;ppcsu (1) -

ajymo - ar0;a&...tz(1)u jrevuwm...pmppvly;aelyw/

emo - ly;rmayg]qvy&u} awcsn;a&;xm;wmu;/

o,0uteu ⟹ taumi;q;vrsm;u a&;ac:xm;on/

([]qvy} on]]selection}} r toEpou,xm;ly; qvu&ir a&U]&u}Eiaygi;um tow t&utrntjzp vW0uto; tjzpzew;um ajymvujci;jzpygon/)

qe;ppcsu (2)

ausmi;awziawmr,aem/(q&mrBu;u q&m? q&mrrsm;u ajymaompum;)

o,0uteu ⟹ oillum;wm0ersm;twu Bulwijyiqiyg/

qe;ppcsu (3)]]t½;&i;q;b0}} ocsi;pmom;

ocsi;qo -]]wpcgwavrm wpa,muwn;av__ wpaeue pecsn

qecsnvy&m;ae__

(oqou rrtjzpEicpm;ru azmxwvaomteujzi oqonvn;jzpEi ouol wpzuvu ajymvaom teujzi oqjci;vn;jzpEiygon/

o,0uteu ⟹ - wp0;wn;½e;uevy&m;ae&on/(tjzp)

(ajymoqv) - tm;ueyiye;aely/ (cpm;r)

- b0rm½;om;pmae&i; wwpr;oavmu wpyg;otus; aqmi&ur,(usio;aeon b0aeen;)

ponteursm;yg0iaom ocsi;uemolum;ly; ajymotay: pmemem;vnatmi? ajymo\ pwxm;uo&atmi o,0uxwazm ajymqjci;jzpalumi; emoaumucsucsapvjci; jzpEiouol

b0rm orsm;alumillucí rBul;pm;o? ½;om;rr&o emotm;-

o,0uteu ⟹ - Bul;pm;½e;ueyg/

(wpzuvuqv) - ½;om;rjzi t½;&i;q; b0rm&ioeyg/

pon rjri&aom teursm;u ocsi;pum;rwpqi o,0uteu aumu,Eion/

2/2/3/2/ Bulwioua&mu teu

ajymoon u ,wioaom talumi;t&mwpcc? tqwpccu emoxay;yon/ ,i;talumi;t&m? tqurajymqr xpum;Eiqupyí Bulwioua&muaomteu &aewwon/ ,i;teuu pum;ce;twi; wu½uxnoi; rajymqaomvn; ajymo a&memoygem;vnon rjri&aomteu tjzp aumu ,Eiygon/

qe;ppcsu (1)

]]b ,our rajymyge0; qaewmu}}

Bulwioua&muteu ⟹ (wp0;0;u)ajymjyvuly(jzp&yreqi&mteu)

(rjri&aomteu)

qe;ppcsu (2)

]]om;i ,u t ,m;ue;wyr aumi;aumi;tyawmw ,}}

Bulwioua&muteu ⟹ trrm t ,m;ue;wyxm;w ,/ (&rqi&mteu)

(rjri&aomteu)

qe;ppcsu (3)

]]ciAsm; 'Eprm c&;xuwm b ,Ecg&lyv}}

Bulwioua&muteu ⟹ ciAsm;c&;trsm;Bu;om;w ,/ (jzp&yreqi&mteu)

(rjri&aomteu)

qe;ppcsu (4)

]]taromaiBulvcr ,q&i or;luyluywn;wn; rjzpavmub;}}

Bulwioua&muteu ⟹ taraivaemuusw ,(qeusijzp&yqi&mteu)

(rjri&aomteu)

ajymo\pum;ce;wi yg0iaeaom qupyazmxw&on Bulwioua&mu teu rsm;on ajymoxwrajymaom? rjri&aomteursm;yijzpalumi; awU&&ygon/

2/2/3? 3/ quwjzpaomteu

tcseumvumjcm;aom a&Upum;ce;\ teut"ym ,Ei aemupum;ce;w\ teu t"ym ,uwquí teuazm&onteujzpon/ pum;xwirjri&b a&Uaemu qupy í azmxw&aomteujzpí rjri&aomteu[qEiygon/

qe;ppcsu (1)

ciye; - ppui;rm oi ,ci;tvL&w ,vurvm;/

Ze; - tvyaw&ao;w ,/rvuawmygb;/ om;civlvm;/

(1)ywtlum

ciye; - 'rm um;aom/

Ze; - reub , tcsexulurmv/

ciye; - av;em&/

Ze; - vr;rm arwmylom;aem/

quwjzpaomteu ⟹ tvlom;rm/ tvlom;r , /

(rjri&aomteu)

Bulwioua&mu teu ⟹ um;u*½puyg/

qe;ppcsu (2)

b;awmb&m; - [ay:0;]]0}}xrm b , 0u tqrq;v/

0;ay:0; - vy0ygb&m;/

aemunvmcwi

b;awmb&m; - [... ay:0; bme wpm;&ov/

0;ay:0; - qm;elyg b&m;/

quwjzpaomteu ⟹ (vy0u qm;ewpm;&i) yqrygw , /

(rjri&aomteu)

xalumi rjri&aom teuavvmrwi quwteu (aemuvuteu) azmxw avvmronvn; ta&;ygaom teujzpygon/

2⁄2⁄4/ lum;cbmompum;\ o'gto;Ei oijyivuPmrsm;uort&azm&aom teursm;

ajymoemow wvnajymqquo , &mwi to;jylaom lum;cbmompum;& to;jypum;v; (contact word)**rsm;u rjri&aomteursm;u &nne;&mwi taxmuty ay;on/ xalumi to;jypum;v;rsm;t& rjri&aomteuu aumu , Eion/**

qe;ppcsu(1)

q&mru yvuon;e (2)b; ay;wmaem/

rjri&aomteu ⟹ tjcm;q&mrawu wpb;pom vuaqmiay;w , /

pwort& rjri&aomteu ⟹ q&mru tx;ausmZ; wiygw , /

toay;aeaomteu ⟹ tjcm;q&mrrsm;u om;rajym&e/

azmjyyg pum;ce;yg tav;teujyjci;jy to;jypum;v;]]y}} t& ajymo qv aomteuu emou azmxwEijci;jzpon/

qe;ppcsu (2)

]]tr vua&;av;uawm tvom;Asm}}

rjri&aomteu ⟹ pwxm;rvb;/

azmjyyg pum;ce;yg to;jypum;v;]awm} t& ajymoqvaomteuu emou azmxwEijci;jzpon/

qe;ppcsu (3) –

oi,csi;ri;u vwe;y/

rjri&aomteu ⟹ t&,&vmy/ tvrysub;/

azmjyygpum;ce;wiygaom twwEi ypyejzpp0on rajymi;v wpoabmwn; jzponu&nne;aom to;jypum;v;]]we;}} t& rjri&aom teuaqmiaeonu azmxwEion/

qe;ppcsu (4)

aq;wpy; ay;yg - aq;op? trowaq;

aq;wpyvi; ay;yg - t*vyaq;? jrermaq;

aq;wppu usom;y - ye;csaq;? aq;&n wprs;rs;

aq;wpz 0,cyg - wi;&i;aq;

azmjyygom"ursm;t& rs;jypum;v;rsm;onvn; rjri&aomteuu aumu, ay;Eiallumi; avvmaw&&ygon/

xjyijrermbmompum;wi rjri&aomteursm;jzp&on tallumi;wp&yrm "av o;pum;rsm;? Oypmpum;rsm;? pum;0ursm;? Ae;pum;? pum;y? pum;xm? q½;rsm;? a'o,pum;rsm;u pum;wixnoi;ajymqjci;allumi jzponu avvmaw&&ygon/ xallumi ajymoxwrajymaom rjri&aomteursm;u lum;cbmompum;\ oijyi vuPmrsm;uorjzi azmxwaumu,Eiygon/

qe;ppcsu(5)

aeEit;aygum/ 'i;vyor\ vnpi;c½ayg/ Avwpvn ig;ys wpvnayg/

rjri&aomteu ⟹ ri;vyEiwe;vyayg/^ cawm ri;tvnayg^ cawm rwwomveivywmc&ayg/ igtvnjye a&muwaeu apmiaer,/

azmjyyg pum;ce;on wpzuv\ Eixup;ei;jy\rruc&í t\uwum rausrey qvuaom pum;to;jzpon/

]]aeEit;ayg}}on "avo;pum;?]]vnpi;c}}on wpzuom; jy(rajymqor(u rwjyeb caeonteu&aom 0ypmpum;? Avwpvn ig;ys wpvnon otvnly;&iu ,tvna&murnu &nne;aom pum;yto;jzpon/

xalumi lum;cbmompum;\ to;jy(pum;v;rsm;? oijyivuPm&yrsm;u emou o&xm;rom ajymo\qv&i; (ol) pum;xwi xnrajymaom rjri&aom teureu azmxwEirnjzpygon/

2?2?5/ pmayA[owtc&rt& azm&aomteu

ajymoEi emoEp0;pv;on pmayA[owtc&ygu ajymoqvaomteuu em;vnum wjyeajymqEion/ xalumi ajymoxwrajymon rjri&aomteuu pmay A[owEpytc&rt& azmxwaumu ,Eiygon/

qe;ppcsu(1)

ajymo - 'Ae;armausmi;0e;xrm p ,awmyiaw trsm;su;y/

]ci e armi} u aw(v u&ovyaem/

emo – [ww ,/ armipum;u cxuler ton;py/

rjri&aomteu ⟹]]cie armi}}-q&mbu;wuovbe;Ei \]]oi ,csi;
vyqu íac:rnci}} 0w(xu Zmwaumi trnrsm;
]]p ,awm&u}}-armiajymaom ciEiarmi \ b0oauw/

azmjyyg wv ,pum;ce;wiajymo? emoEp0;pv;on pmaytc&rwnon twu teuazmxw ajymqEijci;jzpon/ or[wyguemou]]&ibmajymwmv? uler rob;}}?]]b ,uarmieciv}}?]]&itqua[mi;u ow&aewmvm;}} ponwjyepum; wpccu ajymrnjzpavon/ ajymo\rjri&aomteuu 0w(zwxm;íom o&&ly; pum; vr;alumi; acsmarjci;jzpon[qEiygon/

2?2?6/ emo\AZpwort& azmxw& aomteursm;

vwi;wi pw&ycsi;waomvn; avvmxm;or(rwrEiaompw? yg;eyvrmly; jzwx;ÓP&aompw? taumi;jriwwaompw? a0zeyi;jcm;qe;ppwwaom "mwc aumi;aom oaEpw&ycsi;rwEiay/ xalumi tavtvmaumi;&aom? p;pr;wwaom? jzwx;ÓPo;aomoon emournon &n&,csuEirnoajymon? rnon t"ym ,Ei ajymaeonu csucsi;o&Eialumi; avvmaw&&ygon/

qe;ppcsu(1)

rci - Ev;wevuwm or;&,/ tarbmjzpv rob;/

or; - pwawrsm;vlvm; tar/

om; - taru orsm;talumi;awyg avmuaw;avmup0;pm;aewm 'galumi raw;e/

rci - r[wygb; om;&,/

or; - EPA e DHA ygw tr*go&;u toubu;v arwoaw twuaumi;w,w/ Ev;twuvn; tm;jzpw,w/ tar tvyu arvrjzpb;/ or;0,vmr,/

rci - aumi;wmayg/

om; - nrav; [wrvn; vyaem/

rci – [... om;bu;/

azmjyyg pum;0i;wi or;u use;rma&;raumi;on rci twu bmvyoion/ bmvy&rn? t"ym,Eiajymaeonu csucsi;oon/ vtyonuvn; aqmi&uay; rnajymon/ om;utbu;jzpaomvn; xtorsr&/ rciwp0;wn;u ar;zm;aomvn; AZpwor rwnaomalumiajymorci\ qv&i;teuu azmxwrrwalumi; aw&&yg on/

xalumi rjri&aomteu azmxw&mwi pworpr;&nt& emowp0;Eiwp0; rnor\ xywusrnr[wouo ajymoqvaom teuEiemow\ xwazmon teuonvn; wpxywn;us&e c,0;ve;on[qEiygon/

cliо;oycsu

ajymaompum;xwi ryg0iaom qvont"ym,rsm;u emouem;vnatmi rnoteuazmoen; [aom tajzuqe;ppavvmaomtcg-

pum;xwiryg0iaom qvont"ym,rsm;on rjri&aom teursm;tjzp yg0i aewwon/

rjri&aomteuon ajymaompum;\ aemuu,wi oua&muaeaom teu? pum;xwiryg0iaomteu? ajymoxw rajymoteujzpon/

xteuon vuawUtwaA'ynm&ywi tx;jyavvmaom vuPm&ywpc jzpon/

teuavvmrwi vuxnoi;pO;pm;&jci;? bmompum;uto;jyjci;? teu azmxw&jci;pon talumi;&i;cwalumi vrbmomaA'? bmomaA'? twaA'ynm&y e,y,wEi quE,aeon[o;oyrygon/

ajymaompum;wi rjri&aomteuon wpc (o) wpcru yg0iEiaomvn; emou ajymotrewu,qvaom t"ym,urno teuazmxw em;vnygoen;[qe;ppaom-

-pum;tqutpy?tajctaetqutpy? tptzUx;"avtqutpyrsm;t&

-z,uyg0iaeaom teuoabm?

-,Oaus;acsiaom oabmt&

-lum;cbmompum;\o'g?oijyivuPm&yrsm;uor?o;rt&

-emo\ynmA[owtc&rt&

-pum;aemucrsm;tay:csicseaw;q aumucsucsrt&

azmxwem;vnEialumi;o;oyEiygon/

rjri&aomteursm;avvmr&&aom tajzwpcrm ajymoEiemow\qupy aw;qEir? bmompum;to;ur;usir? bmompum;talumi;or? tc&ron quo, a&;vr;alumi;atmijriacsmarUapon[aom aumi;uuu awU&ouo ajymoemo Epo;on vrtvm? tvytui? aexi&ma'o? a'opum;? pwtc pontcsur wpcc rwnygu em;vnrvjci;? y#yujzpjci;? oo,jzpjci;[aom q;usi;rsm;vn;&Ei alumi;awU&&on/

tcsyq&aom]]rjri&aomteursm;}} oawoepmwr;on rjri&aomteuazmr u rwqutaejzi avvmwijyxm;aom pmwr;jzpon[o;oy wijytyygon/

e*;

vom;&aeor\ bmompum;on &ioeaeayrn/ xpum;u bmompum;ynm&i rsm;uvn;tm½rjyw avvmaernrmvn;treyijzpygon/ pepusaom en;emrsm;? topopaom tjrirsm;Ei bmompum;to;u cs0;uyavvm azmxwcjci;alumiom]]taxaxbmomaA'}} ynm&yacgi;pOu;atmuwi ynm&ycrsm;pm ay:xucjci; jzpouol aemiwivn;&ioeaeaom pum;rsm;Eitw ot&op? avvmre,y,op? ynm&trnop ay:xuvmO;rnjzpalumi;,lunygon/

rjri&aomteuu ajymo\av,avor;? Ewjzirajymaom u,[etrt&mjzi quo,ajymqrwt&vn;azmxwEiao;alumi;uvn;wijytyygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi ("EjzL)/(2010)/ ***vuawftwaA'e'ge;l*** **&eue? qe;oZi yEywu/**

ciri? armi ("EjzL)/ (2016)/ ***twaA'e'ge;l*** **&eue? a&jynar;yEywu/**

atmifrihO;? a'guwm/ (2003)/ ***vrfbmomaA'rwqul*** **&eue? ynmweaqmi yEywu/**

atmifrihO;? a'guwm/ (2015)/ ***bmompum;owl*** **&eue? "0pmtywu/**

t*vybmom

Cutting, Joan. (2002). ***Pragmatics and Discourse***. London, Routledge

Crystal, D. (2000), ***A Dictionary of Linguistics and Phonetics***. Fourth edn. Oxford. Blackwell.

Leech, Geoffery. N, (1984) ***Principles of Pragmatics***. Second impression: Longman Ine, New York.

jrermvurvyie;qi&m a0g[m&rsm;

at;at;re*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermvurvyie;rsm;jzpaom uwalu;vyie;Ei czeyvyie;wU vyie;o;a0g[m&rsm;u twaA'tjrijzi avvmxm;aom pmwr;jzpygon/ jrermvurvyie;rsm;rm jrermw\a&;tp0tquuyivyuic aomvyie;rsm;jzpygon/ ,ctcg jrermvurvyie;rsm;on wrjrlyaysmuu,awmrn tajctaeo a&mu&aeygon/ xalumijrermvurvyie;rsm; jzpaomuwalu; vyie;Eiczey vyie;wr vyie;o;a0g[m& rsm;uavvmwijy xm;jci;jzpygon/ þpmwr;wi vyie;vyuiy tqiqiEivyie;o; a0g[m&rsm;\teuwu avvmwijyxm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm;- jrermvurvyie;? uwalu; vyie;? czeyvyie;? a0g[m&? twaA'tjri/

e'ge;

jrermEiiwi a&;tp0tvm? tp0tquuyi vyuicluaomvur vyie;rsm;&ygon/ w;wuajymi;vvmaomacwwi vurvyie;rsm;on aysmuu,awmrn tajctaeo a&mu&aeygon/ a&;uvurvyie;rsm;uom vyuicluaomvn; puypn;rsm;0ia&muvmaomtcg vujzivyui&rnae&mwi pujziomvyui vmluygon/ xjyiEiijcm; wi;jynrsm;rjynwi; ola&mu&vmaom ypn;rsm;alumivn; jrermvurypn;rsm;rm aysmuu,wrjrlyvmonu awU&ygon/ þpmwr;wi jrermvurvyie;rsm;jzpaom uwalu;vyie;Ei czeyvyie;wUu avvm&mü r&mlrUte;&ra&;&mutajccí x&mwi&aom vyie;rsm;uom;a&mu avvmwijy xm;jci;jzpygon/ ra&;&mon r&mlrUEi (8) riomuma0;ly; rEav;r&mum;vr;ay:wi wn&aom&mwp&mjzpygon/ a&;,ciuyi ra&;[ac:a0:cluly; ra&;&mEiuyvsu&aom alu;r&muygwí wpquwppywn; ra&;alu;r[ac:a0:luygon/ ra&;&mon ra&;q&mawmb&m;su; owi;o;caom&mvn; jzpygon/

a&;ura&;ye;y&m[q&avmuatmi ye;yvyie;jzi touar;luorsm; rsm;jym;ygon/ ,ctcg acwrpuypn;rsm;0ia&muvmr? Eiijcm;to;taqmi ypn;rsm; 0ia&muvmr? tvyorm;&m;yg;vmrwalumi vurvyie;rsm;rm wrjrlyaysmuu,awmrn tajctaeo a&mu&aeygon/ wrjrlyawmrn vurvyie;rsm;pmxr uwalu;vyie;Eiczeyvyie;wu avvmwijyxm; jci;jzpygon/

uwalu;vyie;Ei czeyvyie;wUu avvm&mwi xvyie;rsm;vyuiy tqiqiu tajcchy;vyie;jylvy&mwi ac:a0:o;Ee;aom vyie;o;a0g[m&rsm;u

---

* ဒေါက်တာ၊ ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ တောင်ငူတက္ကသိုလ်။

avvmwijyxm;ygon/ vyie;o;a0g[m&rsm;u avvmwijy&mwi twaA'tjrijzi avvmwijyxm;ygon/

1/ twaA'

twaA'Ei ywouí twaA'e'ge; pmtywi azmjyxm;onrm-

]]twaA'(Semantics)**on teut"ym,**(meaning)**u avvmaom ynm&y jzpon/}}**[1]

[azmjyxm;ygon/ teut"ym,on]]teu}}Ei]]t"ym,}} [aoma0g[m&Epv;u aygi;pyxm;jci;jzpygon/ jrerma0g[m&]]teu}}Ei ygVa0g[m&]]t"ym,}}uaygi;pyxm;jci;jzpygon/]]teu}}u]]r&i;t"ym,}}[ziqxm;ly;?]]t"ym,}}u]]qv&i;oabm}}[ziqxm;ygon/ teuEit"ym,on teuwa0g[m&rsm;jzply; teuwa0g[m&Epv;uwí o;Ee;xm;jci;jzpygon/[2]

vwUwpO;Eiwp0;quo,&mwi bmompum;on r&rjzpvtyly; ajymq o;Ee;aom bmompum;onvn; teut"ym,&aomaumiomvli atmijriaom quo,a&;ypn;tjzp &ywnaejci;jzpygon/[3] **pum;v;rsm;\ teut"ym,u avvm &mwi bmompum;rsm;wi pum;v;Eprs;&aumi;? teujypum;v;** (content word) **Ei to;jypum;v;** (function word) **wjzpaumi; azmjyxm;ygon/ teujypum;v;on teut"ym,txit½m;&aom pum;v;jzpygon/ to;jypum;v;on teut"ym,txit&m;r&b teujypum;v;Eiwum o;Ee;&aom o'gquo,ruazmjyaom pum;v;rsm;jzpygon/**

pum;v;rsm;\ teuuavvm&mwi ynm&itcsUu tb"mewi ziqxm;aom teu teu&;uom t"uxm;luly;? tcsUuteuu trs;tpm;rsm;cavvmluon/

---

[2] ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ။ ၂၀၀၄၊ ၁။

[3] ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ။ ၂၀၀၄၊ ၇၅-၇၆။

teut"ym,u trsK;tpm;rsm;cjcm;avvmygu atmuygtwi;cjcm; avvmuon/ ,i;wrm-

1/ teu&;(oabmvuPmjyteu) (simple meaning)

2/ *P&njyteu(connotative meaning)

3/ cpm;rjyteu(effective meaning)

4/ vrktajctaejyteu(stylistic meaning)

5/ 'ewteu(collocative meaning)

6/ Epzuom;teu(reflected meaning)

7/ tav;ay;teu(thematic meaning)[1] **wjzpon/**

jrermvurvyie;rsm;jzpaom uwau;vyie;Ei czeyvyie;wr a0g[m& to;rsm;u twaA'½axmi ravvmwijy&mwi a0g[m&w\ pum;v;trsK;tpm;Ei teut"ym,u t"uxm;í avvmwijyrnjzpygon/

2/ uwau;vyie;

vto;taqmiypn;rsm;wi uwau;(scissors(n))**on vn;to;0iaomypn; wpcjzpygon/ vw0wqiaomt0wtxnrsm; cKyvy&mwivn; r&rjzp vtyaom ypn;jzpygon/ t0wtxnprsm;? puL? Bu;ponwu jzw&mwivn; vtyaom**

ypn;wpcjzpygon/ tcsUtraxmi&irrsm;on [i;csu&mwi [i;csurnom;? ig;? [i;o;[i;&uwu jzwawmu&mü uwalu;u to;jyuygon/ uwalu;[aom pum;v;on ygVpum;v;]]uw&um}}[4] rvmaom pum;v;jzpygon/]]tom;tpu p½u y;wxm;aom uujzw&onu&,m}}[5] [ziqxm;ygon/

jrermEiiwi a&;,ciuuwalu;u vurvyie;tjzp vyuicluygon/ uelur;rpí ueacsmjzpap&e vjziomvyuicluygon/ ra&;rUwivn; uwalu; vyie;uvyuiclu y; ra&;uwalu;[ausmlum;ygon/ ra&;uwalu;jyvyy tqi qiu tajccly; vyie;o;a0g[m&rsm;u avvmwijyrnjzpygon/

piumyoacsmi;

pumyoacsmi;[aom a0g[m&on teujypum;v;trsK;tpm; jzpygon/ pumy Eioacsmi;[aom a0g[m&Epv;u aygi;pyo;Ee;xm;jci;jzpygon/ pumyrm tre;csi; Eiiwpc\ trnjzpygon/ oacsmi;on o Ei acsmi; pum;v;Epv; aygi;pyxm; jci;jzpygon/]o}\ teuu jrermtb"me(2008)wi -

[4] jrermtb"me?2008? 17/
[5] -,i;-/

]o}-](e)tvermausmaomwi;xuowkwprsK;}

]tacsmi;}-](e)&no,ont&m}[6] [vn;aumi; ziqxm;ygon/ uwalu; jyKvy&mwio;onorm traqmu&mwi to;jyKaom oacsmi;&nrsm;jzpygon/ piumy Eiir xwvyaomoacsmi;rsm;rm t&ntao;aumi;reaomalumi ,i;oacsmi;rsm;u uelur;tjzp to;jyKuygon/ oacsmi;\t&,tpm;rm ajcmurv;&oacsmi;Eiig;r;v;&oacsmi;rsm;u to;jyKuygon/ 15vurt&,uwalu;tBu;u jyKvy&mwi ajcmur;v;&oacsmi;u to;jyKy;? 12vurt&,uwalu;ujyKvywi ig;r;v;&oacsmi;uto;jyKuygon/ oacsmi;rsm;urrvtyaom t&,&&atmi a&;0;pm jzwawmuKuygon/ xkjyiuwalu;t&ursm;&&&e 15vuroacsmi;u 7 vurc t&,olvn;aumi;? 12 vuroacsmi;u 6 vurol vn;aumi;xyrjzw&ygon/

r;cixi

r;cixi[aom pum;v;on teujypum;v;jzpygon/]r;? ciEixi}[aom pum;v; o;v;aygi;pyxm;jci; jzpygon/ jrermtb"me(2008)wi]r;}\teuu-

](e)–(1) avmirKuaomt&m

(2) ty?tvi;pr;tm;uay;aomt&m}[7] [vn;aumi;?

]ci}\teuu-

](e)-(1)owrwxm;aomae&mtyi;tjcm;

(2)zcavmuqivyxm;aomr;z[8] [vn;aumi;?

]xi}\teuu-

(u)wiyg;qucsí u,txuyi;u rwrwxm;on[9] [vn;aumi; ziqxm;ygon/

ty&e&&&etwu r;ao;jzir;ar;xm;aom r;zay:wi oacsmi;rsm;wijci;u xion[o;Ee;xm;jci;jzpygon/

r;cixionqjci;rm oacsmi;rsm;tm; r;tyay;jci;u qvjci;jzpygon/ oacsmi;rsm;u tv&aomyp&&ap&e tyay;&ygon/ oacsmi;;rsm;tyay;&mwi r;ao;u to;jyKy; ty&e&&atmi jyKvyygon/ r;ao;u ty&ejyi;ap&e,ciu]]zm;z(bellows)}} uto;jyKuaomvn; ,ctcgvkyppparmwmjzi vnywapaom avrwpursm;u to;jyKuygon/

[6] jrermtb"me?2008?376/
[7] -,i;-? 268/
[8] -,i;-? 73/
[9] jrermtb"me?2008?2171/

y½u? ylur;½u? yavmi;

y½u? ylur;½u? yavmi;[aom pum;v;rsm;onvn; teujypum;v;rsm;jzp ygon/y½uonyEi½u[aomteujypum;v;rsm;aygi;pyly;]y} \teuu –

]](e)–toioPme}}

]½u}\teuu-

](u)–(1)wppwpcu vuponjziywcwon

(2)t½et[ejzixcwon

(3)pmv;? ½yy? wqypon pxiatmijy\on[10](pm-313)[vn;aumi; ziqxm;on/

ylur;½uon ylur;Ei½u[aom teujypum;v;rsm; aygi;pyxm;jci;jzply; jrermtb"me(2018)wi]ylur;}\teuu-

](e)tlur;jy\vyxm;aomy?0w\ypn;}[11]

]½u}\teuu –

](u)-(1)wppwpcu vuponjziywcwon

(2)t½et[ejzixcwon

(3)pmv;? ½yy? wqyponpxiatmi jy\on}(pm-313)

[ziqxm;on/

yavmi;on y Ei avmi; [aom teujypum;v;rsm; aygi;pyly; yavmi;[o;Ele;xm;jci;jzpygon/ jrermtb"me(2008)wi]y} \teuu-

](e) – toioPme[12] } (pm-228)

]avmi;}\teuu-

](u)–t&nponuoe;cson[13]} [ziqxm;on/

---

[10] jrermtb"me?2008?313/
[11] -,i;-?313/
[12] -,i;-?228/
[13] -,i;-?342/

r;tyay;í e&aeaomoacsmi;u ñyjziuií x&uyoi;jci;u y&uon[ac:ygon/ ylur;&uon? yavmi;on [vn;ac:ygon/ oacsmi;\wpzuu t&u? tjym;jzpatmix&u&ly; tjcm;wpzuur atmuzuolao;o, om;aomov;tjzp yoi;&ygon/ oacsmi;t&,tpm; &nygu vEpa,muvtyly; wpa,muuñyjzi uiíxm;&ygon/ ñyjziuixm;o vnay;aomoacsmi;u usewpa,muuwjzi x&uay;&ygon/ ñyuionovnay;aom ae&muvuíwjzix&ygon/ ,i;u y&uon? ylur;&uon? yavmi;on[qjci;jzpygon/

ui;v;wy

ui;v;wy[aom pum;v;on ui;? v;? wy[aom pum;v;o;v;u aygi;pyo;Ee; xm;jci;jzpygon/ ,i;pum;v;rsm;on teujypum;v;rsm;jzpygon/

jrermtb"me(2008)wi]ui;}\teuuziq&mwi-

](1)(e)-ac0ujy(vyxm;aomt0e;t0i;

(2)(u)- t0e;t0i;jzpatmijy(on[14](pm-41)

]v;}\teuu –

](e)-xxn0e;0i;aom

(u)xxn0e;0i;atmijy(on}[15] (pm-346)

]wy}\teuu-

](u)–pciapon[16}(pm-161) [vn;aumi;ziqxm;on/

oacsmi;rsm;ux½uly;í uwalu;t&ursm; &vmaomtcg uwalu;yoPme &&ap&e vuuiui; jy(vyay;&ygon/ uwalu;t&u wp&ucsi;p\atmuzuyi; ao;o,&nqi;aeaom oacsmi;utay:olau;wií vuuiui;jy(vyjci;u ui;v; wyon[ac:ygon/ vuuiui;jy(vyjci;jzpygon/ uwalu;t&uwpccsi;ptwu vuuiui;jy(vy&ygon/

[14] jrermtb"me?2008? 41/
[15] -,i;-? 346/
[16] -,i;-? 161/

r;aq;

] r;aq; } [aom pum;v;ujrermtb"me(2008)wi-

]r;} -](e)–(1) avmilrkuaomt&m

(2) ty?tvi;pr;tm;uay;aomt&m[17} [vn;aumi;

]aq;}-](u)t&njzioepiapon[18 } [vn;aumi; ziqxm;ygon/

uwalu;t&u tlur;xnrsm;u tacsmui&mwi tacsmui&e &n½,í jyKvy xm;aom wpO;jziwu&ygon/ wpO;jziwuí ot&ursm; acsmvmygu r;tyay; &ygon/ r;ty&ealumi o&ursm;e&vmygu a&xEpípr&ygon/ r;ty&ealumi e& aeaomo&ursm;u a&xolxnprjci;on tcsetqvly; ulr;usiorsm;om jyKvy Eiygon/ a&xxnprjci;jzi o\ ta&mivía&&nto;con[qygon/

twjrkyc

r;aq;ky;aom uwalu;t&ursm;u twjrkycjziwuí tacsmui&ygon/ twjrkycqonrm twczw&mwi&&vmon r;ulr;aeaomtwcu qvjci;jzpygon/ twzw&mwio;aom xi;r;rxuon acsm&nrsm;? twcrsm;rxuon acsm&nrsm; on twzx½ twctuk;tysursm;op;usly; ,i;t&nrsm;jzi z;aeaomtwctysuu twjrkyc[ac:qjci;jzpon/ xtwjrly cEiuwalu;t&ursm;u ywwuaomtcg uwalu;t&ursm;on acsmarUy; aia&mior;vmygon/

tyjrkycEiwu&mwi tcsUu twctw;jziywwuouol tcsUutwctreu uwalu;t&uay:wií opui;jziywwuluygon/ wpxmausmausmceU opui;jzi a&qwíywwuluygon/ tyjrkyconvn; teujypum;v;yijzpygon/

[17] jrermtb"me?2008?268/
[18] -,i;-? 119/

a&acsmwujci;

uwalu;t&ursm;u tacsmuily;aomtcg jzwawmu&mwito;jy&e twu ao;&ygon/ ausmuw;ay:wi a&jzitom;xuap&e ao;ay;&on/ ,i;ua&acsm wuon[qygon/ tcsUuausmuw;ay:wiao;í tcsupujziao;ygon/ ao;y; v\i a&jziaq;alumy; t0wjziywwuvuaomtcg to;jyEiyjzpon uwalu; wpvuu &&ygon/

em;yi? em;yiazmu? em;wi? em;wiwy? raw

uwalu;t½uEpcu qu&etwuto;jyaom ojym;av;rsm;u vw\em;wi tvtytvim yeqiav&aom em;uyEiwipm;í em;yi[vn;aumi;? uwalu; t½u\atmuzuwi tayguav;rsm;azmuonu em;yiazmu[vn;aumi;? uwalu; t½uEpcu qu&etwu to;jyaomoacsmi;av;rsm;u em;wi[vn;aumi; oacsmi;? ojym;rsm;wyjci;u em;wiwyjci; rlawjci;[vn;aumi; ac:a0:o;Ee;lu on/

jrermtb"me(2008)wi]em;}\ teuu-

](e)-toulum;wwaomtm½ctpwtyi;}[19] [vn;aumi;?

]yi}\ teuu-

](e)yicsyuqvjci;jzpon[20] }- [vn;aumi;ziqxm;on/

]yicsy}qonrm ye;yi? tzwtvm[jrermtb"me(pm-238)wi ziqxm;csut& vw\em;wiyeqiav&aom em;uyEiqiwon ye;yizwoPme ojym;av;rsm;u em;yi [ac:a0:lujci;jzpon/

em;yiazmu[aom to;onuwalu;t½u\ atmuzuvuuiui;jy(vy xm;jci;\ tay:zuwiem;yiwy&etwu tayguazmujci;u qvjci;jzpon/ jrermtb"me(2008)wi]azmu}\ teuu-

]u)- (1) taygujzpatmivyon? tq;twm;ucsi;ei;jzwon

(2) vr;alumi;ay:atmivyon[21] }-[ziqxm;on/

em;wirmuwalu;t½uEpcu quay;aomwiav;rsm;jzpon/ jrermtb"me (2008)wi]wi} \ teuu-

](u)taqmutt wnaqmu&mwi &urEixywe;rsm;u

xr;aqmi&epux&aom op? 0g;? twponwjzi vyaqmion tacsmi;tw? o;jcm;puxaom tacsmi;tw[22}[ziqxm;on/ oacsmi;av;rsm;on ao;i,ly;waomvn; wiyoPme&aomalumi em;wi[ac:a0:o;Ele;luygon/

jrermtb"me(2008)wi]r{}\ teuu-

](e)rlyioPmejym;aom xyz;ygaomowlacsmi;[23] }[vn;aumi;

]aw} \ teurm-

](u)-t!ur!urxEuon (pm-146)-[vn;aumi;ziqxm;csut& em;yiEi em;wiwu uwalu;t½uwwi xEuwyqijci;u rlawon[o;Ele;lujci;jzpyg on/

uwalu;t&ursm; &&vmaomtcg t&uEpcuqu&etwu t&u\ t&i;ae&m vuuiui;\ tay:ae&mwi tayguazmu&ygon/ ,ciu p? o? wwlut o;jy(í tayguazmuaomvn; ,ctcgpujzi azmuluygon/ purmv(yppjzi zi&aom pujzpygon/ ,i;ol tayguazmujci;u em;yiazmuon[ac:ygon/

---

[19] jrermtb"me?2008?189/
[20] jrermtb"me?2008?238/
[21] -,i;-?243/
[22] -,i;-?155/
[23] -,i;-?294/

em;yiqonrm uwalu;t&ursm;u quaomtcg wyqi&on ojym;av;rsm; uqvjci;jzpygon/ ojym;av;rsm;u ye;yiyPme&atmi tjcp&mav;rsm;ay;xm;ygon/ xojym;av;rsm;u em;yi [ac:qygon/

em;wiqonrm oacsmi;av;rsm;jzpygon/ oacsmi;rsm;u 'ór6vurce jzwxm;aom oacsmi;av;rsm;jzpygon/

em;wiwyonqjci;rm uwalu;t½uEpcqurap&e tayguEpayguuxyly; em;wiwy? em;yiwyum em;wiuwjzi tay:r&uay;&ygon/ xtcgem;wion wjzi xralumi atmuojym;qi;om;ygon/ ,i;uem;wiwyon[ac:ygon/ em;wion em;yi\ tjyizuo&nxuaely; tay:rwjzi&uay;rom em;wixyz;on ryiav; uo atmuojym;qi;om;ygon/ ,i;urawon[vn; ac:a0:o;Ee;luygon/

3/ czeyvyie;

czey(clogs)on opom;uyoi;í jylvyxm;aomzeyjzpygon/ vecaom Epaygi; (50) ausmceu jrermEiiwi wiwius,us, p;ei;cluaom zeyjzpygon/ czeyon tvyvyui&müvn;aumi;? trüvn;aumi; tlur;p;aomzeyjzpygon/ czeyjylvyaomoprm olom;yi? ye;wrmyiEi tcsuuvuyyiwu to;jylygon/ opawmrsm;wiom trsm;q;aygua&muaom tyirsm;jzpí uelur;&m;yg;vmon[qygon/ rau;a'owir o&uom;u to;jylygon[o&on/

ra&;&mr czeyvyie;u om;a&muavvm&mwi ,ctcgtajctae trsl;rsl;alumi vyie;vyuir wptrom&awmalumi;o&ygon/ czeywp&ejylvyy tqiqiu avvmvli atmuygtwi;o&&ygon/

yavmi;? ravmi;

]yavmi;} [aom pum;v;on teujypum;v;jzpfy; jrermtb"me(2008)wi-

]y}\ teurm-

](e)-toiopPme}(pm-228)

]avmi;}\ teurm-

](u)-t&npfonuoe;cson}(pm-342) - [ziqxm;ygon/

]r}}\ teurm-

](e0)-jynarmuaom}[24] [teu&ygon/

czeyjy(vy&etoj;jy(rn oprsm;u vtyaomopom;jym;rsm;tjzp a&;0;pm yi;jzw&ygon/ yi;jzwfy;aom opom;jym;rsm;tay:wi tqioijy(vyxm;aom ypjym; rsm;u wiíypa&;qowrw&ygon/ zeyt&,tpm; trS;rS;twu ypjym;t&,tr S;rS;u jy(vyxm;&fy;jzpygon/ ,i;ypjym;rsm;u]r} or[w]y}[ac:ygon/ zey vyrnopom;jym;ay:o ypopom;jym;rsm;wií t&may;Ici;u yavmi;jci;? ravmi;jci; [ac:ygon/

czeyjy(vy&mwi t&nujy(vyjci;r[wb opom;ujy(vyjci; jzpaomvn; o? owfpaom t&nfu[oe;avmi;&aom ypn;rsm;jy(vy&mwi o;Ee;onyavmi;? ravmi; [aom to;rsm;u,iio;pafumi;awf&on/ o&nfujci;vyie;on a&;uyi vyui caom vyie;jzpí,ciu o;pfy;jzpaoma0g[m&u om,iio;pjci; jzpEiygon/

[24] jrermtb"me? 2008? 272/

czeycwaom"m;

jrermtb"me(2008)wi]"m;}\teuu

](e)ojzijy\vyxm;aom tom;ygaom vuui½;wyvueu}[25][- ziq xm;yg on/

czeycwaom"m;on tjcm;"m;rsm;Ei "m;om;yprwy "m;om;wpbuwn; &aumi;aw&ygon/ nmoejzpínmbur "m;uuiygu nmbur"m;om;u ao;& on/ b,oejzpí b,bur"m;uuiygu b,bur "m;om;u ao;&on/ olrom ao;xm;jci;r&aom "m;buropom;pu rcwrb rrv&muom cwrrnjzpygon/

usi;cs

jrermtb"me(2008)wi]usi;} [aoma0g[m&u-

(e)-]csiaeaomajr?w;xm;aomwi;?csi}[26] – [vn;aumi;?

]cs}[aoma0g[m&u-

](u) (1)txut&yratmut&yola&muapon? usatmivyon? erusapon

(2)ta&;taumi; a&;qon[27]}[ziqxm;on/ ,i;teursm;t& usi;cs onvn; teujypum;v;jzpygon/

czeytlur;xnrsm;u cwxpítlur;yazmly;aomtcg tacsmui&ygon/ tacsm uily;aomtcg olul;wy&etwu olul;&may;jci;u usi;cson[ac:ygon/

---

[25] **-,i;-? 184/**
[26] **jrermtb"me? 2008? 29/**
[27] **-,i;-? 58**

oBu;&may;&mwi acgiBu;twu zeyxyyi;ropom;u tayguazmu&mwi aqmuc;jzi tayguazmu&ygon/ zey\rsuEmpmwi oBu;ayguon ao;i, aomvn; ausmzuwirt&n Epvurce? tewpvurce cLicuujy(vy&ygon/ oromoBu;wyaomtcg csicuxoBu;a&muly; p;ei;&onrm tqiajyrnjzpygon/

czey\aemuoBu;rsm;twu zeyausmbux tayguazmup&mrvy rsuEmpm wiomt&may;&ygon/ xolt&may;&mwi aqmujym;taoutoo; jy(&ygon/ t&nwpvurce? te 0.6 vurce? teu 0.3 vurce&atmi xi;&ygon/

zeyoBu;twu um;wm,mrsm;u zeyyoPmeuvuí jzwawmuwyqiyg on/

vu&u

]vu½u}qonrm wppwpcuvujzi½uEu? x½u&etwu t&m0w(wpccjzijy(vy xm;aom ypn;wpcjzpygon/]vu}\teuu-

](e)yc;Epzurjzmxuaomu,t*gtpwtyi;}[28] [vn;aumi;?

]½u}\teuu-](Bu)(1)wppwpcuvuponjziywcwon

(2)zEupuoi;on

(3)t½et[ejzixcwon[29] } [ziqxm;ygon/

czeywi oBu;t&may;jci;twu aqmursm;u x½utcg to;jy(aomt&mu vu&u[ac:ygon/ vu&uon reusn;om;tEpEi jy(vyxm;aom tay:yi; v;0e;Bu;rm;í vuuiae&mwi ao;i,v;0e;aom opom;v;&aomopu ac:qjci; jzpygon/ opom;uxi;x&jci;jzpí aqmuutoo;jy(aomtcg wutoo;rjy(b opom; vu&uuom too;jy(jci;jzpygon/ reusn;om;tEprm rmausmr&aomalumi reusn; om;tEpu vu&utjzp too;jy(uygon/

[28] jrermtb"me?2008? 334/
[29] -,i;-? 313/

*sL'? ui;x; (b;pyw)? ñyo

***sL'? ui;x; (b;pyw)? ñyoqonrm czeyyptrsK;rsK;wU\ tac:ta0:rsm; jzpygon/**

***sL'qonrm *syezeyypuo jyKvyxm;aom czeyjzpygon/ ñyzey ypjzpy; cjriygon/ zeyausmbuwi a&Uaemunaom a'guyoPme&& ap&etv,om;rsm; ujzwxwxm;aom ypjzpygon/ *sL'on *syea0g[m&](Judo)}r vmaoma0g[m&jzpy; tov,o;Ee;xm;aom pum;v;jzpygon/**

ui;x;(b;pyw)rm ñyzeyypr[wb zeya½UxyüomoKu;ygaom zeyyp jzpygon/ oKu;u ui;ypwyqixm;aomaumi ui;x;[ac:a0:jci; jzpygon/ &y½mtac:tjzp b;pyw[ac:ygon/ zeyxywi zeynmjcr;Ei b,jcr;uqu y; oKu;wyaomyp jzpygon/

jrermtb"me(2008)wi]ui;}\teuu-

(1)(e)ac0ujyKvyxm;aomt0e;t0i;

(2)(Ku)t0e;t0i;jzpatmijyKon}[30] - [vn;aumi;?

]x;}\teuu-

](Ku)-(1)twi;oa&muatmixnon?jznon

(2)w;0iaeon}[31] [í ziqxm;csut& ui;x;zeyon ajcaxmuu zeya&U& ui;xo pyíp;&aom zeyjzpaumi;oEiygon/

ui;x;zeyu t&ytac: b;pyw[ac:luon/ jrermtb"me(2008)wi b;pyw \teuu-

](e)b;rsm;cíqyiu tjym;vu&pywx;aom qx;} [32]

[zixm;ygon/]tjym;vu&pyw}aom teuu,í ui;x;ut&ytac: b;pyw[ac:lujci;jzpon[,qEiygon/

---

[30] jrermtb"me?2008?41/
[31] jrermtb"me?2008?168/
[32] -,i;-? 257/

ñyorm ajcñyzeyypjzpy; a&Uobu;twu zeyxywi tayguazmuum aemu obu;twu zeyatmuzursuEmjyiwi obu;&may;íxi;xm;aom zeyypjzpygon/ opucsicuav;jzpap&e t&may;wyqixm;aomzeyyp jzpygon/ ,ctcg aqmujzi opu rxi;xawmb pujziomzeyatmuajc txa&muatmi tayguazmuon[o&&ygon/

jrermtb"me(2008)wi]ny}\ teuu-

](u)-tlum;wixnoi;on }[33] teu&y;

]o}\ teuu

](e)a&?avponw wupm;ojzijzpay:vmon ausmutr(etrm;}[34]

[jrermtb"mewi ziqxm;ygon/ nyo[ac:a0:lujci;rm obu;u ajcaxmuwi nyí p;&aomalumi ac:jci;jzpy;?]o}rmao;i,aom obu;av;rsm;u twaumu ac:jci;jzpEiygon/

cio;oycsu

a&;,ciujynwi;jzp uwalu;rsm;uom to;jy(uaomalumi uwalu;vyie; rsm;rm wius,pm vyuicu&on/ jrermEiiwi uwalu;vyie;u ra&;Ei rau; a'owwiom t"uxm;vyuiluon [qygon/ ,ctcg Eiijcm;jzpuwalu;rsm; 0ia&muvmralumi t0wtxnjzw&mwijzpap? t0wtpm;rsm; cs(yvy&mwijzpap? tom;? ig;? to;t&uwu jzw&mwijzpap Eiijcm;r0ia&muvmaom uwalu;trs(;rs(; uom to;jy(aeluygon/

ra&;a'oruwalu;vyie;u avvm&mwi ,ciuol wius,pmrvy&aom vn; twetoivyuiae&qjzponu o&&ygon/ ra&;a'oxu uwalu;rsm;wi t0wtxnjzw&e? t0wtpm;cs(y&etwu to;jy(aomuwalu;u oiwipm vyui ae&aomvn; [i;o;[i;&uEitjcm;t&m0w(ypn;rsm;jzpaom pul? bu;ponwu jzw&etwuo;aom uwalu;tao;rsm; uyrvyui&alumi; aw(&ygon/ olaom wius,pmvyuiru raw(ywpEi wpyiom vyuiaelu&ygon/

Eiijcm;r0ivmaom uwalu;Ei jynwi;jzpuwalu;rsm;u Ei;,Olunv(i otrs(;tpm;? ta&mitao; umjcm;onu aw(&ygon/ jynwi;jzp uwalu;rsm;on vuuiae&mwi ouau;í ui;v;wyxm;jci;alumi to;jy(&mwi emusiEily; t0wp jziywí to;jy(rom to;jy(&v,ualumi; aw(&ygon/ Eiijcm;jzpuwalu;rsm;rm pujzijy(vyxm;jci;? vuuiae&mwi yvypwpor[w aumjzivuuiui; jy(vy xm;jci;alumi to;jy(&onrm v,uouomalumi; aw(&on/ Eiijcm;jzp uwalu;

[33] jrermtb"me?2008? 139/
[34] -,i;-? 376/

rsm;onyp? ta&mivyawmuajymir? aps;ouomralumi lrUu;rsm;wiyí to;rsm;yg on/ jrermvurvyie;wpcjzpaom uwalu;vyie;u tqijriwily; Eiijcm;jzp uwalu;rsm;Ei ,OlyliEiatmijyvyEiygu vurvyie;wpc raysmuysub a&&n wnwaern[,qrygon/

czeyon vecaomEpaygi; (50)ausmceluwi us ,pmp;ei;cluaom zeyjzpyg on/ opom;ujylvyxm;aomalumi &moOw'PucEily; a&&nto;caomzeywpc jzpygon/ ,ctcgczeyup;ei;o tveen;yg;vmly; czeyvyie;rmvn; aysmuu ,vrww tajctaeola&muaelyjzpygon/ xoljzp&jci;rm czeyon p;ei; &onrm e;nrr&jci;? Eiijcm;rta&mitao;ply; e;naomzeyrsm; Oia&muvmjci;? jynwi;ü vn;tjcm;zeyrsm;u jylvyvmjci;walumi czeyup;ei;ono en;yg; vmjci;jzpyg on/ xjyizeyvyaom uelur;jzponoprsm; &m;yg;vmralumi a&;,ciutlur; xnzeytjzp p;ei;cluaomczeyon wrjrlyvmjci;jzpygon/ ,aeacwtcgwi jrermEiiüczey vyuionvyie;ten;i, use&aeaomvn;aemiwpcsewi aysmuu,awmrn[,qrygon/

vyie;o;qi&m a0g[m&rsm;wi uwalu;vyie;qi&m a0g[m&rsm;jzpaom pumyoacsmi;? r;cixi? y½u? ylur;½u? yavmi;? ui;v;wy? em;yiazmu? em;wi wy? twjrlyc? a&acsmwupon a0g[m&rsm;u twaA'½axmir lunygu tb"me teuom&aomalumi teu½;rsm;jzpygon/ em;yi? em;wi? rawpaom a0g[m&wrm tne;c\ *Pt&ntao;u azmjyaeaomalumi *P&njyteu&aom a0g[m&rsm; jzpygon/ r;aq;[aoma0g[m&rm ulr;usiaom ye;yynm&irsm;om jylvyEion[qaomalumi ye;yvyie;\vyie;o;qi&m a0g[m&jzpygon/ xalumi vrtajctae jyteu&aom pum;v;jzpygon/

czeyvyie;qi&m a0g[m&rsm;u twaA'½axmirlunygu usi;cs? czey cwaom"m;? vu½u?*sL'?nyopon a0g[m&rsm;on rvteuom&on teu½; rsm;omjzpygon/ yavmi;?ravmi;[on a0g[m&rsm;rm ye;yvyie;wio;aom a0g[m& rsm;u ,iio;pxm;jci; jzpaomalumi cpm;rljyteu&aom a0g[m&rsm;jzpygon/ ui;x;(b;pyw) [aoma0g[m&rm vw\ajcaxmuwi &pywxm;Eijci;[aom *P&nuazmjyEiaom a0g[m&jzpaomalumi *P&njyteu&aom pum;v;jzpygon/

e*;

urmlu;u &mlu;[wipm;o;Ee;ljci;rm w;wuacwrvmaom en;ynmtop rsm;alumi wipm;ljci;jzpygon/ ,aeacwwi jrermEiionvn; w;wuacwr aom EiiwpEiijzpvmlyjzpygon/ Eiiw;wuvmonEitrl toptopaom ue ypn;rsm; wi;wpyg;r Oia&muvmygon/ xtcgjrermvur vyie; rsm;onvn; wjzn;jzn;wrjrly aysmuu,q? wrjrlyaysmuu,ly;jzpygon/ aemiwpcsewi jrerm

vurvyie;rsm;u vuawUrjri&aomvn; rwwr;rw&mrsm; use&apvontwu alumi þpmwr;u zwlum;cjci;jzpygon/ jrermvurvyie;rsm;u wez;xm; *P,luap&e &n&,í þpmwr;wi rwwr;wiygon/

au;Z;wivm

þpmwr;jzpajrmuap&e ra½;½mo/ om;a&muavvm&mwi uncaom a'guwm eevi? ygarmu? XmerL;? pwynmXme? rEav;ta0;oiwuov? ra½;½mr a'ocrsm; jzpaom a':0g0gviEi 0;ausmo&? ar;jre;or(u pw½nvu½najzay;ygaom ra½;lrUr uwalu;vyie; vyuio 0;0i;armi? czeyvyie;vyuio a':win? pmwr;zwlum; &etwu wuwe;aom a'guwmcscswi? ygarmu? XmerL;(lir;)? jrermpmXme? rEav; ta0;oiwuov? pmwr;zwlum;cijy(ygaom a'guwmE,E,at;? ygarmu? XmerL;? jrermpmXme? awmiiwuovEi unluotm;v;u au;Z;tx;wi&ygon/

usr;u;pm&i;

ciat;? a'guwm/ (2004)/ *twaA'e'ge;l* &eue? pe;a&mi&epmaywu/

ra&;q&mawmb&m;u; / (1963)/ *ra&;rwpl* &eue? [omowyEywu/

jrermpmtzU/ (2008)/ *jrermtb"mel* &eue? jrermpmtzU0;p;Xme/

***jrermt*vytb"mel* (2017)/ aejynawm? jrermEiiwi;&i;om;bmompum;0;p;Xme/**

Internet Sources

https://mapcarta.com

jrermbmompum;rypn;[1]pum;v;rsm;\ ta&;ygr

cirmaq*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermbmompum;½ ypn;rsm;\ ta&;ygru azmxwwijyrnpmwr; jzpygon/ jrermbmompum;\ 0gp*trs;tpm; cjcm;owrwrü emr? Bu,m? ypn; o;rs;om&alumi; owrwluon bmomaA' ynm&irsm;pm&ygon/ jrermbmom pum;& ypn;\ orarUr? axjym;ru owjyazmxwcluonrsm;vn; &ygon/ þpmwr;ü bmomaA'ynm&irsm;\ ypn;tay: tjrioabmxm;rsm;? ypn;pum;v;\ oabm vuPmrsm;Ei ypn;pum;v;trs;tpm;rsm;talumi; avvmwijyygrn/ ypn;\ ta&;ygru ½axmipr oawoejy azmxwwijyom;ygrn/ avvmre,y,on bmomaA'e,y,r o½yazmbmomaA'e,y,c jzpygon/

aomcsupum;v;/ /ypn;? aemuvuypn;? aemuquypn;? pum;ym;ypn;/

e'ge;

þpmwr;on jrermbmompum;½ ypn;rsm;\ ta&;ygru acwopbmomaA'[2] tjrijzi avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ þpmwr;\ t"utavvmc jzpaom]]ypn;}} [aoma0g[m&on tp0tvmt&0bw[3]? orE[4]? ypn;[cjcm;ac:a0: xm;aom ,eptm;v;u u,pm;jy ac:a0: o;Ee;xm;jci;jzpygon/ 0bw? orEwon emr? Bu,mw\ aemurquío;&aom aemuquypn;rsm;omjzponu 0guswi;& ¤i;w \ae&mt& oEiygon/ o'gwm0et&unvdivn; emr? Bu,mw\ t"ym,u x;jcm;av;euapaomoabmü wnr½aeygon/ þtcsursm;alumi 0bwEiorEu ypn;trs;tpm;xwi wpaygi;wn;xní owrwavvmjci;jzpygon/

tavvmce,y,tjzp ypn;Eiywouaom bmomaA'qi&mziq owrwcsu rsm;? avvmqe;ppcsursm;? tp0tvm½axmiEi bmomaA'½axmirsm;r0gp*[5] avvmr qi&m pmtypmwr;rsm;u t"utavvmcrsm;tjzp owrwavvm xm;ygon/

þpmwr;wi jrermbmompum;& ypn;talumi;u tyi; 3 yi;cíavvmwijy ygrn/

1/ ynm½irsm;\ ypn;ay: tjrioabmxm;
2/ ypn;pum;v;\ oabmvuPmrsm;
3/ ypn;pum;v;trs;tpm;rsm;

[particle

* **a'guwm? wzuygarmu, jrermpmXme? &euewuov**

[J] Modern Linguistics

[?] preposition

[?] conjunction

[0] Parts of Speech

[í jzpygon/

ypn;uavvm&mwi 0bw? orE[cjcm;ac:a0:xm;aom emr? Bu,mw\ aemurquon aemuquypn;[6]rsm;uomru ajymo\cpm;r? oabmxm;Ei tav;xm; ru xi[yjyEion aemuvuypn;[7]rsm;uyg avvmwijyom;ygrn/ jrermbmom pum;& ypn;pum;v;rsm;\ tce;u@uxi½m;atmi azmxwjyví þpmwr;u wioi;&jci;jzpygon/

1/ ynm½irsm;\ ypn;ay: tjrioabmxm;

bmompum;wi;wi tjcm;rnon bmompum;Eir\ xywxyr\rwEiaom o;jcm;0aoo vuPmrsm;½alumi; acwopbmom aA'ynm½irsm;u qrecluygon/ jrermo'gavvmrwi 0gp*½pyg;vr;alumi;rcxuí jrermbmompum;\ oijyi vuPmu t½twi;ay:atmi tm;xwavvmaom ynm½irsm;pm&ygon/ ¤i;ynm&i rsm;tm;v;u jrermbmompum;wi emrEiBu,mu t&i;ctusq; 0gp*rsm;tjzp wn wpnwwn; owrwvucxm;aomvn; ypn;ur ynm½itcsKu rrbmom&ywn Eiaom pum;v;r[waomalumi 0gp*tjzpowrwvucjci;r&yg/ ypn;u0gp*tjzp owrwvucluorsm;wi a'guwmpw;0y[8]? a'guwmaumei[9]? *ketu,[10]? rmo,m(p) *se;e[11]? ppEi;xe;? ri;vw? q&mBu;0;xe;jri? q&mBu;a'guwmciat;pon y*kvrsm; yg0iygon/

ve'ewuovwi jrermpmygarmutjzp aqmi&ucaom rpwmpw;0yu]]jrermEwajympum;rwqusr;}} (An Introduction to Collquial Burmese**)Ei]]jrermEwajympum; vupusr;}} (**Manual of Collquial Burmese**)wwi ypn;u0gp*wpctjzp owrwjycygon/**

tvm;w tar&ue jynaxmip a,;[12] wuovr rpwmaumeiuvn; ¤i;\ yg&*bU,usr;jzpaom]]jrermo'gaumualumi;}} (Outline of Burmese Grammer**) usr; wivn; ypn;u 0gp*wpctjzp azmxwjycon/**

***ketu,u]]jrermtajympum;&nne;o'g}} (**A Reference Grammer of Collquial Burmese**)usr;wi ypn;wprsKwn;uyi 0gp* 3 rsK; xyrcjcm;jyxm;on/ ,i;wrm-**

1/ pum;ym;ypn; (Formative**)**
2/ aemuquypn; (Marker**)**
3/ aemuvuypn; (Postposition**)**

---

[6] marker
[7] postposition
[8] Stewart, J.A
[9] Cornyn, W.S
[10] Okell, John
[11] Mathias, Jenny
[12] Yale

[íjzpon/

rmo ,m(p) *se;eEippEi;xe;u ypn;u aemuquypn;Ei aemuvuypn;[Eprsm;cjcm;jyxm;on/

a'guwmri;vw\ ]]jrermo'gavvmcsu}} tp&icpmrsm;wiypn;u o'gpum; v;typwi xnoi;avvmjycon/ xoavvm&mwi o'gpum;v;trsm;tpm; (10) rsm; cjcm;vsu-

(1) o'ga&Uqursm;
(2) Bu ,maxmuypn;rsm;
(3) um&evupum;v;
(4) jrnoptquypn;rsm;
(5) ocsmrsm;jyrsm;
(6) Bu ,mtquypn;rsm;
(7) emrtcsUypn;rsm;
(8) 0bwrsm;
(9) aemuvuypn;rsm;
(10) tmar!woabmoua&muaomypn;rsm;

[í avvmazmxwjycon/ ypn;rsm;u taO;pwtrsm;tpm;rsm;cí azmxwxm;jci; jzpon/ Ncsilunv|i pum;ym;ypn;? aemuquypn;? aemuvuypn;[aom ypn; trsm;tpm; tm;v;yg0ionu awU&on/ xjyitmar!wtcsUuyg ypn;tjzpowrwc onu awU&on/

q&mBu;O;xe;jriu bmomaA'pmtyüvn;aumi;? q&mBu;O;ciat;u bmom pmaytao;ta&mi tqituuüvn;aumi; jrermbmompum;½ ypn;uOgp*wpctjzp owrwvsuypn;\ oabmvuPmrsm;u qe;ppjycyg on/

q&mrBu; a'guwmuwovi;azmu]]jrermOgp*Ei jrermtx;jyrsm;}} (The Part of Speech in Burmese and Burmese Qualifiers**)ü ½yr;tquypn;rsm;u pum;v;jynr[w[,qly; Ogp*wpctjzp owrwvucjci; r&aomvn; rrbmom&ywnEiaom aemuquypn;tcsUu 0bw[owrwly; Ogp*wpctjzp vucxm;yg on/**

jrermpmppmu;usr;wi OZ&A'O;z;peu emrEiBu ,m[aom Ogp*Epyg;om&on [,qly; emrEiemr? emrEiBu ,m? Bu ,mEi Bu ,mpyen;rsm;uom azmjyvsuypn; \ tce;u@u xnoi;azmjyxm;aomvn; Ogp*wpctjzpowrw vucjci;r&ay/

tvm;w q&mBu;O;azarmiwiu]]jrermpum;\ vuPmtcsU}} (Some features of the Burmese Language**)[aompmwr;ü jrermbmompum;wi trsm;vucxm;ouol Ogp* ½pyg;r&/ emrEiBu ,m[aom Ogp*Epyg;om&on/ 4i;wlum;½ o'g quo ,ru jy&e aemuquypn;rsm; vtyon[relqxm;on/**[13] **q&mBu;u ypn;u Ogp*wpctjzp**

[13] Pe Maung Tin, 1956, 193.

owrwvucxm;jci; r&aomvn; ypn;rsm;\ ta&;ygru totrwjy(con[q&ay rn/

jrermbmompum;&]]ypn;}}Eiywouí ynm&irsm;\ tjri oabmxm;rsm;u a,b,stm;jzi avvm(unv(i 0gp*wpctjzp owrwvuconjzpap? vurc onjzpap ypn;\ ta&;ygrur totrwjy(vuccluonu txit½m; aw(Eion/ ypn;on jrermbmompum;\ o'gz(pn;rwi t"uusaom tce;u@wi yg0iaeyg on/ xalumivn; rpwmpw;0yu]]ypn;urereueueo;wwv(i jrermo'g up(y;on}}[reqcjci; jzpygon/

2/ ypn;pum;v;\ oabmvuPmrsm;

]]ypn;}}[aom a0g[m&Eiywouí ynm½irsm;u trs(rs(;ziqowrw(uygon/ *(etu,u-

]]ypn;rsm;onpum;v;tjzp trtcui;pm r&ywnEiaom ½yr;rsm;jzp on/}}[14]

[vn;aumi;?

rmo,m(p)*se;eEi ppEi;xe;u-

]]a0g[m&t"ym,r&aomvn; o'gEivuaw(twaA' teuoabmrsm; u azmjyEiaom pum;v;trs(;tpm;jzpon/}}[15]

[vn;aumi;?

***(etu,Ei teemtavmu**

]]ypn;[aom a0g[m&u avvm(unygu ypn;ono'g tpwtyi; wpcyijzpum0guswi;½ pum;v;rsm;wpv;Ei wpv;o'goabmt& quE,ren;aom wpo;y*v bmompum;w\ obm0urí ay:xe;vm aom o'ga0g[m&jzpon/ jrerm0guswpc&o'gqi&m tcsutvuwi; vvon 0gustpwtyi;Epclum;? 0gusEpclum;& quo,csursm; qupyrrsm;u rrbmom r&ywnEiaom o'gtpwtyi;rsm;jzpon ypn;rsm;jzi azmjyav&y;¤i;won emr?u,mEiwzu&aom aemuqu trsm;pjzpon/}}[16]

[vn;aumi; to;o; ziqcluygon/

---

[14] Okell, John, 1969,112.

[15] Jenny, Mathias & San San Hnin Tun, 2016, 57.

[16] Okell and Allot, 2001,34.

txuygziqcsursm;wi *\etu,Ei teemtavmw\ ziqcsuon 0guswi; o'gwm0eu xr;aqmiEiaom 0gustqiEiomqiaom ypn;rsm;\ oabmvuPmu wwusus ziqjyEicon/ 0guswi; o'gwm0eu rxr;aqmiEiaom pum;v;top zew;&mwiomo;Eiaom pum;v;tqiEiomqiaom pum;ym;ypn;rsm;\ oabm vuPmu xnoi;ziqxm;jci;r&ay/ þpmwr;wivn; 0guszUytqiEiqiaom ypn;rsm;jzpon aemuquypn;Ei aemuvu ypn;rsm;uom avvmwijyrnjzpfy; pum;v;zUytqiEiqiaom pum;ym;ypn;rsm;u xnoi;avvmjci;rjyKyg/ xalumi þpmwr;wi to;jyaom]]ypn;}}[on ynm&ya0g[m&on 0guszUytqi& ypn;u om &nne;ygon/*

txuygziqcsursm;t& ypn;on a0g[m&teu r&aomvn; o'gteu½í 0guswi;& y'tcsi;csi;u qupyay;Ei½omru 0guswpcEiwpcuquo,ay;Ei aom vuawUtwaA'teuoabmu azmjyEiaom rrbmomr&ywnEion o'gtpw tyi;jzpon[qEiygon/

xalumi ypn;\oabmvuPmrsm;wi a0g[m&teur&jci;? rrbmom r&ywn Eijci;? 0guswi;o'gwm0eu azmjyEijci;? tcsUu0guswi; o'gwm0eu razmjyEivQi ajymo\oabmxm;rsm;u azmjyEijci;[aom vuPmrsm;u txit½m; awUEiygon/

jrermbmompum;& ypn;rsm;u avvmunvQi-

]]azazu rEav;u &xm;eU om;w,av/}}

[aom0guswi]]u? u? e}}won]]azaz? rEav;? &xm;}}[aom emrto;o;\ aemuquypn;rsm;jzpfy; ouqi&memrw\ o'gwm0eu azmjyay;Eion/]]w,}} [aom aemuquon Bu,maemuqujzpfy; 0gustq;owBu,maemuqu jzpaom alumi 0gusypn;[vn; ac:Eion/]]av}}on aemuquypn;\ aemur vuaom aemuvuypn;jzpon/ ¤i;on aemuquypn;rsm;uo o'gwm0e rxr;aqmiEi aomvn; ajymo\oabmxm;u azmjyEiaomalumi vuawUtwaA' teuyg&aeon/

]] azazu rEav;u &xm;eU om; w,av/}}

[aom0guswi aemuvuypn;]]av}}u xnvujci;jzi azaztrewu,&xm;jzi om;alumi; xi½m;atmi azmjyvon oabmxm;tjyi]]'gu rob;vm;}}[qvcsi[e oabmxm; ten;i,ygaeygon/ tu,í azmjyygypn;pum;v;rsm;u csevyí 0guszU vQi-

]]azaz rEav; &xm; om;/}}

[aom emrpum;v;rsm;Ei Bu,mpum;v;u we;pxm;jci;omjzpvsu rnon qv&i; t"ym,urQ azmjyEijci;r&/ emrpum;v;rsm;Ei Bu,mpum;v;w\ o'gwm0evn; azmjyEijci;r&ay/ jrerm0gusrsm;zUpn;&mwi ypn;pum;v;rsm;ryg0ib o'gt& vn;aumi;? t"ym,t&vn;aumi; Ky;jynpaom reueaom 0gusrsm;rjzpEiyg/

ojzpí jrermbmompum;\ 0gusZy tqiwi]]ypn;}}pum;v;rsm;onrygv\i rjzpaom o'gtpwtyi;wp&y[q&ayrn/ aemuquypn;rsm;on 0gustwi;& y' tcsi;csi; quo,EirEi y'to;o;\ o'gwm0eowrwr twu rygrjzp vty ouol aemuvuypn;rsm;onvn; bmompum;u vuawUto;jy&mwi &aeaom vuawUtwaA' teuoabmu azmjyEi&er&rjzp vtyvygon/ xol jrerm bmompum;wi ta&;ygvaom ypn;pum;vrsm;u trS;tpm;rsm;cí quvu oawoe jy\ azmxwlun&m atmuygtwi; awU&&ygon/

3/ ypn;pum;v;trS;tpm;rsm;

0gusZy tqiwi ypn;pum;v;trS;tpm; 2 rS;&ygon/ 4i;wlrm-

1/ aemuquypn; (Marker**)**

2/ aemuvuypn; (Postposition**)**

wjzpon/

3? 1/ aemuquypn;

]]aemuquypn;on bmomaA' t& pum;v;? y'? 0gusw\ o'gwm0eu azmne;Eiaom ½yo; (or[w) ½yr; jzpon/ tcsUbmompum;rsm;wi aemuqu ypn;on ½yajymi;ay;Eiaom tquypn;rsm;jzpon/}}

[aomziqcsut& aemuquypn;on tp0tvmt& owrwxm;on twi;emr? emrpm;? Bu,mpaom pum;v;w\ o'gwm0eu nejyay;½r\ru y'? 0gusc? 0gusw\ o'gwm0euvn; azmjyay;Eipr;½onu awU&on/ xalumi aemuqu ypn;rsm;u

3? 1? 1/ emrypn; (noun marker**)**

3? 1? 2/ Bu,mypn; (verb marker**)**

3? 1? 3/ tx;jyemrypn; (noun attribute marker**)**

3? 1? 4/ tx;jyBu,mypn; (verb attribute marker**)**

3? 1? 5/ tlyliypn; (coordinate marker**)**

3? 1? 6/ tr0gusu@ypn; (subordinate classic marker**)**

3? 1? 7/ tr0gusypn; (subordinate sentence marker**)**

[í rS;c 7 rS; xyrcjcm;Eiygon/

4? 1? 1/ emrypn;

emr? emrpm;w\ o'gwm0eu azmjyay;Eiaom aemuquypn;rsm;jzpon/ om"u tm;jzi-

]]ar{u;u u{eru oytm;u;w,/}}

[aom 0guswiyg0iaom]]u}}on]]ar{u;}}qaom emruuwm;wm0euxr;aqmi alumi; azmjyay;aeouol]]u}}on]]u{er}}qaom emrpm;u uwm0euxr;aqmi alumi; azmjyay;Eion emraemuquypn;rsm; jzpon/ tvm;w-

]]q&m{u;u tcr;tem;rm trmpum;ajymaew,}}

[aom0guswi]]u}}on]]q&m{u;}}[aomemru uwm;wm0exr;aqmiaumi;?]]rm}}on]]tcr;tem;}}[aom emru ae&mjywm0eu xr;aqmiaumi; nejyay; Eion emr aemuquypn;rsm; jzpon/

jrermbmompum;wi to;jy{Eiaom emraemuquypn;rsm;pm&ygon/]]on? u? rm? u? Ei? jzi? tvu? tm;? ü? wi? 0,? om ? t&? tm;avsmpm? uo? aumi}} ponwlon trsm;tm;jzi ta&;bmompum;ü to;jy{av&ly;]]r? rv? taeeU? a&m? &,? yg? e? v? vv}}ponwlon tajymbmompum;ü to;jy{av&ygon/ 4i;wlteu tcsUemraemuquypn;rsm;on 0guswi;o'gwm0ewprS;ru xr;aqmiEipr;&onu awU&on/ om"u tm;jzi-

]]avu avmon}}[aom 0guswi]]avu}}r]]u}}on]]uy'}}u nejyaom o'g wm0eu xr;aqmiEiouol]]rEav;u om;w,}}[aom0guswi]]rEav;u}}r]]u}}on]]a½;½&mjyy'}}u nejyaom o'gwm0eu xr;aqmiEiyg on/

4? 1? 2/ {u ,mypn;

]]{u ,mypn;on 0guswi;& {u ,m\aemuuqu&aom ypn;jzpon/ 0gus tq;ow{u ,m\ aemuqujzpv{i 0gusypn;[vn; ac:Eion/}}[17]

]]'pevupyav;u vw,/}}

qaom0guswi yg0iaom]]vw,}}r]]w,}}on]]v}}{u ,m\ aemuquypn;jzpon/ 4i;on 0guswpcv;\ tq;ow{u ,maemuquvn;jzpaeí 0gusypn;[vn; ac:Eion/

]]jzpon/ a&muly/ re\/ vmyg/ ay;t/ jy{vw/}}

ponwlr aemuqursm;on ta&;bmompum;wi o;av&aom {u ,maemuqu ypn; rsm;jzpon/

[17] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၃။

]]om;w,/ pm;r,/ ajymwm/ jyevmrm/ awmyg/ ajy;p/ pm;O;/}}

ponwr aemuqursm;on tajymbmompum;wi o;av&aom Bu,maemuqu rsm;jzpon/

ta&;bmompum;wio;aom Bu,maemuqu]]on}}?]]\}}on tajympum;ü]]w,}}tjzpvn;aumi;? wpcgw&]]wm}}tjzpvn;aumi; ajymi;o;&ygon/ tvm;w]]rn}}u ta&;pum;üvn;aumi;? r,u tajympum;üvn;aumi; o;av&on/

xlalumi-

]]ararw pum;ajymaeluon/}}

[aom ta&;0gusü Bu,maemuqu]]on}} o;xm;ly; tajym0gusajymi;vv\i]]ararw pum;ajyaeluw,/}}[Bu,maemuqu]]on}}r]]w,}}o ajymi;o;Ei on/ xlo aemuquypn;u ajymi;vujci;jzi]]ta&;}}r]]tajym}}o ajymi;Eion ulunv\i aemuquypn;rsm;on bmompum;\[eu ajymi;v&etwuyi ta&; ygalumi; oEion/

4? 1? 3/ tx;jy\emrypn;

tx;jy\tjzpo;aom emr\aemuu qu&aomypn;u tx;jy\emrypn;[ac:yg on/

ta&;bmompum;wi]]Ei? \}}ponwon tx;jy\emrypn;rsm;jzpygon/ om"u]]rsureEi q&mr}}?]]tbm;\ tw}}?

tajymbmompum;wivn;]]truv}}r]]u}}?]]wav;zyq;}}r]]z}}?]]o&Uum;}}r]]&U}}?]]pygre;vv}}r]]v}} ponwon tx;jy\emrypn;rsm; jzpluygon/

4? 1? 4/ tx;jyBu,mypn;

tx;jy\tjzpo;aom Bu,m\aemur qu&aomypn;u tx;jyBu,mypn;[ac:on/[18]

ta&;pum;wi]]aom? p&m? z,? &e? z}}ponw o;Eií tajymbmompum;wi]]w? z}}ponwo;Eion/ om"utm;jzi-

]]ar;aompum;}}?]]pm;p&mre}}?]]0w&etaE;xn}}

ponjzi ta&;bmompum;wivn;aumi;?

]]ywpmav;}}?]]ay;zpmtw}}

[18] ခင်မင်၊ မောင်(ခနဲဖြူ)၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၄။

ponjzi tajymbmompum;wivn;aumi; tx;jy\tjzpo;aom Bu ,maemuqu rsm;pm &ygon/

4? 1? 5/ tly\iypn;

tly\iypn;on emrEpcjzpap? emry'Epcjzpap aemur tly\iquaomypn;rS; jzpon/[19]

]]aiuvn;aumi;? a&uvn;aumi;?

ausmi;uaomvn;aumi;? truaomvn;aumi;?

a':Bu;jzpap? a':av;jzpap}}

ponwon ta&;pum;wivn;aumi;

]]uua&m nna&m? taza&m taryg

re&, tat;&,? a':Bu;jzpjzp a':av;jzpjzp}}

ponwon tajympum;wivn;aumi; o;Eiaom tly\iypn;rsm; jzpon/

4? 1? 6/ tr0gusu@ypn;

0gusa&mwiyg0iaom tr0gusu@\ aemuuquaomypn;u tr0gusu@ ypn;[ac:on/

]]oar;v\i ajzygrn/}}

]]r;rsm;u a&Bu;rn/}}

]]ausmi;oa&mu&e wpem&ce\umO;rn/}}

]]aE&mopuwn;u aety½e rsm;ve;on/}}

[aom 0guswr]]v\i? u? &e? uwn;u}}ponwon tr0gusu@aemuqu ypn;rsm;jzpí ta&;bmompum;wi to;jy\av&on/

]]azazar;awm araruajzw,/}}

]]c&;xuz tcser&b;/}}

]]tvyu rem;wr; vyaew,/}}

]]'vq&i rv,b;}}

[19] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၄။

[aomtajymOgusrsm;r]]awm? z? wr;? &i}}wu trOgusu@ypn;rsm;tjzp o;xm; ygon/

4? 1? 7/ trOgusypn;

Ogusa&mwi a½UuOgusu@wi Ogustq;owaemuquygontwu Oguswpc tjzp jynpaely; aemuOgusEiquaomtcg aemuquwpcjzi qu&on/ ¤i; aemuqu u trOgusypn;[ac:on/[20]

]]uteawma&muon Ei c&;pxuon/}}

]],Oaus;orarUon tm;avsmpm niompm ajymqaqmi&uon/}}

]]armiarmiaemuuson twu tm;v;u apmiar{maeluon/}}

]]nOeuw tx pmusuaew,/}}

]]ararajymw twi; vyxm;ygw,/}}

[aom Ogusrsm;r]]Ei? tm;avsmpm? twu? tx ? twi;}}won trOgusypn;rsm; jzpon/ trOgusypn;rsm;\ x;jcm;rrm tajymOgusrsm;wi trOgustq;owypn; rsm;on ten;i,ajymi;vwwonu awU&on/ ta&;Ogusrsm;ü trOgustq;ow ypn;rsm;on tajymi;tvr&aomvn; tajymOgusrsm;wi]]w,}}r]]w}}olajymi;í tr Ogusypn; qu&onu awU&on/

xjyi trOgusypn;ygaom Ogusrsm;on Ogusa&m\ tpwtyi;wpcjzpaom Ogusu@taejziom &aeontwu yoPmeu trOgusu@ypn;tjzp owrwv{i vn;&Eiygon/

4? 2/ aemuvuypn;

aemuvuypn;on aemuquypn;uo o'gwmOer&aomvn; vuawU twaA'teuoabm xi[yaeaom ypn;rsK;jzpon/ aemuvuypn;u ynm&iw trsK;rsK;ziqxm;Kuon/

***ketu,u-**

]]Oguswi;& pum;v;rsm;Kum; quo,rtay: tusK;oua&murr&aom aemuuae&on ypn;rsm;[qygon/ aemuvuypn;rsm;on pum;v; rsm;? Ogusrsm;u av;euapjci; or[w OguswpcEiwpc quo,r

[20] ခင်မင်၊ မောင်(ခနဲဖြူ)၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၄။

ujyjci;[aom tvyuom vyaqmiygon/ trOgusc ypn;rsm;Ei rway/ emraemuqu? Bu ,maemuqursm;r[w luay/}}[21]

[tus,w0i ziqowrwuon/

ri;vwu-

]]aemuvuypn;rsm;on aemuquypn;aemur ae&aom ypn;rsm;jzp on/}}[22]

[omreoabm ziqxm;on/

q&mBu;O;ciat;u aemuvuypn;\ oabmu-

]]aemuvuypn;rsm;on Ogus\t&i;ct"ym,u rajymi;vapb Ogus\ tpwtyi;wpcEi (or[w)Oguswpcv;u yíav;euapjci;? Ogus wpcEi wpc\quo,ru azmjyjci;wu vyaqmion/ tav;teu jy&mwi a&;o\oabmxm; xi[yjci;rS;vn;&wwon/ rsm;aomtm;jzi aemuquypn;rsm;ygly;om;Ogusrsm;\aemuwi aemuvuypn; xyvu av&on/}}[23]

[reqxm;ygon/

txuygziqcsursm;t& aemuvuypn;\ oabmvuPmrsm;u qe;pp lun v|i Oguswi;ae&mt& aemuquypn;rsm;\ aemuü½jci;? Ogus\t&i;c t"ym,u rajymi;vb tav;teujyvr oabmxm;rsm;ay:viapjci;? OguswpcEi wpcquo,ru azmjyEijci;[aom vuPm&yrsm; &aeonu awUEion/ aemuvuypn;rsm;u trS;tpm;clunv|i-

1/ Ogusq;aemuvuypn; (Sentence Final Postposition**)**

2/ Ogusv,aemuvuypn; (Sentence Medial Postposition**)**

[EprS;cEion/

4? 2? 1/ Ogusq;aemuvuypn;

Oguswpcv;q;ly;aom? Ogustq;owypn;yg&ly;aom Ogus\aemuwi vu onypn;u Ogusq;aemuvuypn;[owrwygon/ Ogusq;aemuvuypn;\ oabmu xi½m;ap&e]]yg}}[aom ypn;pum;v;to;rsm;jzi Ei;,Oo;oyjyygrn/

jrermbmompum;wi]]vmyg}}[aom Oguswiygaom ,Oaus;onoabm aqmi on]]yg}} onOgusaemuqu ypn;jzpon/][wygw,}}wiygOion]]yg}}on

[J] Okell, John, 1969,196.

[JJ] Minn Latt, 1962, 246.

[JR] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၆၊ ၁၆၅။

tpOtvmt& Su ,maxmujzpon/]][w}}[aomu ,mu taxmutyjy\ ontaejzi o;xm;on/ olaom]][wuyg}}wi yg0iaeon]]yg}}on]][wu}}[ajymv\i vavmuaom0gusjzpfy;]]yg}}u aemuuquvuxm;on ypn;jzpí 0gusaemuvu ypn; oabmaqmion/

0gusq;aemuvuypn;rsm;rm rsm;pm &ygon/]]we;? wn;? wr? wum;? av? q? en;? v? &,? u? ayg? yg? aem? ay? yi}}ponjzi awU&on/ ,i;wu o;ytcsUu om"ujy&v\i-

]]þpum;on ynm&pum;jzprn wn;/}}

]]&Uz ,tw jzpacsawmon wum;/}}

]]ri;wpa ,muwn; vmwmu;/}}

]]xri;pm;om;0;av/}}

]]reujze ausmi;om;luwmayg/}}

]]pmrere usuluaem/}}

ponjzi ta&;0gus? tajym0gusrsm;wi to;jyEion/

4? 2? 2/ 0gusv ,aemuvuypn;

0gusv ,aemuvuypn;on 0gustv ,½ emry'aemuujzpap? 0gusa&mwi tr0guscl\ aemuujzpap vuav&on/ 0gusv ,aemuvuypn;rsm;rm]]awmi? csn;? u? um;? u? aum? a&m? awm? vn;? v\i? y? om? yi? jzi? r? r\? rjzi}} ponw jzpon/

]]a&jynuom wr;wrygon/}}

]]armiatmix;csn; yxr&aeon/}}

]]ausmi;om;awyg vuv&w ,/}}

]]xwly;om;awawm jyer ,eaem/}}

ponjzi ta&;bmompum;? tajymbmompum; Eprsl;pv;ü to;jyEion/

aemuvuypn;rsm;wi tcsUon x;jcm;r&ygon/

]]pmaum vy&Uvm;}}

]]ri;tara&m aeaumi;vm;}}

ponwr]]aum? a&m}}on tajctaeu p;pr;onoabmjzi o;jci;jzpon/

]]'upuawm oygw ,/}} (tjcm;uprob;)

]]oi ,csi;uawm 0 ,ay;csiw ,/}} (usewou r0 ,ay;csib;)

]]uav;u rez;yg ay;vuw ,/}} (tjcm;t&mrsm;uvn;ay;vuw ,)

]]jru&i;ay;wou xri;ygau;vuw,/}} (jru&i;cay;ontjyi) ponOgusrsm;ü aemuvuypn; xno;vujci;jzi ajymouxwazmrajymaom teu t"ym,tcsKuyg azmxwjyEiontjyi ajymo\oabmxm;u xi[yay:viapon/

tcsKypn;rsm;on qeusibuoabmxm;uyi azmjyEiontpr;&on/]]'tus uig;aomi;awm ay;&w,}} [ajymv\i aps;Bu;onoabm?]]ig;aomi;y ay;&w,}}?]]ig;aomi;wn; ay;&w,}}[ajymv\iaps;en;onoabm? ouomon oabmjzpom; apon/ xoaemuvuypn;u tajymi;tvvy½rljzi ajymo\oabmxm;u qeusi buoabmxm;tx ajymi;vom;apEiygon/

xalumi aemuvuypn;rsm;on OguszUx;pepwi ygOijci;r&í Ogus\t&i;c teuutajymi;tv rjzpapaomvn; ajymo\oabmxm;u ajymi;vapjci;? Xw rajymaomteursm;u ay:viapjci;pon tpr;owrsm; &aeonu awUEiygon/

lcKio;oycsu

jrermbmompum;& ypn;rsm;\tce;u@u lciavvmo;oylunygu aemuquypn;rsm;on o'gt&teut"ym,t& jynpreueaom Ogusrsm;wnaqmu &mwi r&rjzpta&;ygaom o'gpum;v;trsK;tpm; jzponuawUEion/ aemuqu ypn;rsm;on aOg[m&teutm;jzi twtusr&aomvn; Oguswi;&y'rsm;\o'gwmOe u owrway;&müvn;aumi;? tajym[eEita&;[eu cjcm;owrway;&müvn;aumi; r&rjzpta&;ygonu xixi½m;½m; awUjriEiygon/ aemuvuypn;rsm;on o'g wmOer&aomvn; ajymo\oabmxm;u azmjyEiaom vuawUtwaA'r teuoabm uaqmiEiaom ypn;rsm;jzpon/ Oguswi;& aemuvuypn;rsm;\ae&mu o;oylun ygu y'twi;wi pum;v;tptpOt& aemuqu ypn;rsm;\aemuuvuav&on uawU&ygon/ Oguswi;ae&mt& Ogusv,wi awU&wwouo Ogustq;wivn; awU&wwon/

Ogustv,wi awU&wwaom aemuvuypn;rsm;on Oguswi;& emry'?Bu,m y'? trOgusc? tne;pum;ponw\aemuwivuav&onu awU&on/ Bu,m y'wi; aemuvuypn;to;jy&mü x;jcm;rrsm;awU&on/ Bu,muym;,ly; aemuvu ypn; xnoi;jci;rK;jzpon/ Ogustq;wiawU&aom aemuvuypn;rsm;u avvm lunv\i Ogus\tq;& aemuquypn;\aemuwi vuav&on/ aemuquypn; rygv\ivn; Ogus\aemuq;uom vu&rjzpon/ x;jcm;onrm Bu,my'wpcwn; jzijzpap? emry'wpcwn;jzijzpap zUpn;xm;aom tajymOgusrsm;wi aemuqu ypn;Oia&mu rjzpEiaomvn; aemuvuypn;rsm; Oia&mujzpEionu awU&on/

aemuvuypn;rsm;on Oguswi; tqutpyuausmveí ajymo\oabmxm; u vuawUtwaA' teuoabmrsm;t& qupyaumu,í&on/ xalumibmompum; to;jyrtwu ta&;ygon[qEiygon/

e*;

þpmwr;on jrerm bmompum;& aemuquypn;? aemuvuypn;rsm;avvm&i; xypn;rsm;\ ta&;ygru azmxwjyaom pmwr;jzpygon/ o'gwm0e&aomypn;rsm;u vn;o'gwm0eu xr;aqmiEií ta&;ygouo o'gwm0er&aom ypn;rsm;uvn; vuawUtwaA' teuoabmuazmaqmiEií ta&;ygaumi; oawoejyazmxwjyxm; ygon/ xoaemuquypn;? aemuvuypn;rsm;\ x;jcm;r? to;0irrsm;ujrerm bmompum;\ oijyivuPmwp&yyijzpaumi; quvuoawoejy azmxwom;yg rn/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi("EjzL)/ (2013)/ *bmompmaytao;ta&mi/tqi/tu/ul* &eue? &mjynpmay

ciri? armi("EjzL)/ (2014)/ *bmomtjri/ pmaytjril* &eue? pwu;csicspmay/

ciri? armi("EjzL)/ (2016)/ *jrermpum;ta/umi;wapwapmi;1* &eue? vi;ve;cipmay/

ciri? armi("EjzL)/ (2017)/ *vuawUtwaA'e'ge;('u/r)*/&eue? The Key Collection.

ciri? armi("EjzL)/ (2018)/ *jrermo'goi/um;a&;1* jrermEiiwi;&i;bmompum;0;p;Xme/

xe;jri? 0;/ (1995)/ *bmomaA'/* &eue? *st;p(ynma&;) or0g,rvrwu

xe;a&? 0;/ (uAsmp,p)/(1970) /tajcjy/ jrermo'gEi/to;tEe;1&eue?taem&xm yEywu/

azarmiwi?0;/(1954)/ *jrermo'g*/&eue?o"r0wyEywu/

azarmiwi?0;/(1956)/ *jrermo'gEi/to;tEe;1*&eue?pmayArmeyEywu/

r;lun(arlrU)/ (1966)/ *jrermo'gbmompum;to;tEe;1* &eue? ybata&mip yEywu/

armiarmisu;? 0;(ygarmu-)/ (1966)/ *jrermo'gEi/to;tEe;1* &eue? ybat a&mipyEywu/

jrermpmtzU/ (2005)/ *jrermo'g*/ &eue? jrermpmtzU0;p;Xme/

atmijri0;? a'guwm/ (2003)/ *vrbmomaA'rwqul* &eue? &euewuov? jrermpmXme/

t*vybmom

Cornyn, W.(1944).***Outline of Burmese Grammar***. Yale University. USA.

Jenny, Mathias & San San Hnin Tun. (2016). Burmese A Comprehensive Grammer, London.

Minn Latt.(1962).***First Report on Studies in Burmese Grammer.*** Achir orientalni, Praha.

Minn Latt.(1963).***Second Report on Studies in Burmese Grammer.*** Achir orientalni, Praha.

Minn Latt.(1964).***Third Report on Studies in Burmese Grammer.*** Achir orientalni, Praha.

Okell, John. (1969). A Reference Grammar of Colloquial Burmese. 2 Volumes. London, Oxford University Press.

Okell, John and Anna Allott. (2001). Burmese Myanmar Dictionary of Grammatical Forms, Richmond; Curzon press.

Stewart, JA. (1955). Manual of Collequial Burmese. London; Luzae & Company Ltd.

zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUy avvmcsu

py,*

pmwr;tusO;

þpmwr;on zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUyu avvmwijy xm;aom pmwr;wpapmijzpygon/ avvmrbmom&ye,y,rm jrermpmaye,y,½ bmompum;avvmre,y,yi jzpygon/ zvr;csi;wi;&i;om;w\ tajympum;u tavvmce,y,tjzpowrwí bmompum;csO;uy avvmonen;peprsm;jzi avvmwijyxm;ygon/ þpmwr;on zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUyu azmxw&e&n&,í a&;om;caom pmwr;jzpygon/ xo azmxwwijyjci;jzi zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUyrsm;u o½Eirnjzpy; o'gazmxwruyg taxmutujzpap Eiygon/

aomcsupum;v;-o&i;?Asn;o&i;?o&o&i;?0PzUy/

e'ge;

zvr;csi;bmompum;on csi;wi;&i;om;rsK;E,wiyg0iaom zvr;csi;vrsK;rsm;ajymqon bmompum;jzpygon/ csi;wi;&i;om;rsm;on aexi&mt&ya'ourwnírsK;E,prsm;ujym;ouo ajymqaom bmompum;rsm;vn;ujym;luon/ þpmwr;oncsi;rsK;E,uwpcjzpaom zvr;csi;vrsK;wajymqon zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUyu azmxwwijyvaom &n&,csujzi avvmwijyxm;aom pmwr;wpapmijzpygon/ avvm&mwi u,wiui;qi;í zvr;csi;vrsK;w\ pum;o&wqrrsm;utooi;um pepwusrwwr;wijci;jzi avvmcygon/ xavvmcsursm;u pum;ozUy½axmijzpaom o&i;rsm;?0PzUyrsm;[í tyi;(2)yi;cum wijyxm;ygon/

1/ zvr;lrU ajrrsuEmjyiwnae&mEi ori;tusO;

zvr;lrUon csi;jyne,ajrmuyi;wiwn½Ky;ta½Ubuwi uav;lrUe,?taemubuwi rZ&rjyne,(tE,Eii)?awmibuwi [m;cg;lrUe,Ei ajrmubuwi w;welrUe,we,erwcsi;xpyvsu½on/ ajrmuvww'22'*& 50repr 23'*& 30reptlum;?ta½Uavmi*sw'93'*& 20repr 94'*& 10replum;wiwn½ygon/

csi;wi;&i;om;won jrermEiiwi rwi;aexiluaom jrermwi;&i;om;rsK;E,pwi yg0ion rsK;E,pwpp jzpygon/ csi;rsK;E,prsm;on at'(1)&mpcelumv

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? ueysLwmwuov(rEav;)/**

rsm;wi y*? ppui;? ri;wiyi? r&m? 'y,i;tp½aom jrermjyn a'otE tjym;ü aexicualumi; ori;rwwr;rsm;t& o½&on/ at'(8)&mpcewi ovm0wjrpEi {&m0wjrpq&m t&yü csi;wi;&i;om;rsm; trsm;tjym; aexicu ojzi xt&yu csi;wi;a'o[ac:qcuon/ aemuyi;wi w½wjyn? ,eejynr eecsb&i\wyrsm; 0ia&muwucucí csi;rsK;E,prsm; typuc&on/ uav;e,? &mZl*[e,? jrpomjrp? rPy&jrpEi vive;ausmu*a'orsm;o csi;wi;e,r csi;rsK;E,prsm;on typrsm; uum ajymi;a&Utajccsaexicluon/ ajymi;a&Utajccs aexicluon csi;rsK;E, qursm;Ei tjcm;xyra&mu½vmaom csi;rsK;E,qursm;r csi;rsK;E,qursm; ym;rsm;vmc on/ aexi&mt&ya'ou rwnívn; csi;rsK;E,prsm; ujym;vmcon/

csi;jyne,ajrmuyi;ü aexiaom csi;vrsK;wwi w;wecsi;? zvr;csi;? [m;cg; csi;ponjzi vn;aumi;? csi;jyne,awmiyi;üaexiaom csi;vrsK;wwi ri;wycsi;? rwycsi;? yvu0csi; ponjzivn;aumi;? ajrjyea'owi aexiaomcsi;u t½;csi; [ívn;aumi; vrsK;rsm;ujym;vmcon/ rsK;E,ptvu ajymqaom bmompum;rsm; vn;ujym;vmcon/ rsuarmuacwwi zvr;csi;wi;&i;om;rsm;on zvr;lrUyw0e; usia'owi aexiluly;trsm;prm zvr;bmompum;u ajymqluon/ xzvr;csi; rsK;E,pwi -

1/ prrsK;E,p

2/ avmeust(viZ;)rsK;E,p

3/ Zma[mirsK;E,p

4/ olupe;rsK;E,p

5/ Zmnyrsk;E,p

6/ cmprrsK;E,p

7/ aigersK;E,p

8/ [mvirsK;E,p

9/ veorsK;E,p

10/ oaygi;rsK;E,p

11/ via[mrsK;E,p

[írsK;E,paygi;(11)p ½alumi;o½&ygon/ x(11)pwi prrsK;E,p? avmeust(viZ;) rsK;E,pEi Zma[mirsK;E,pwon zvr;csi;bmompum;u rcibmompum;tjzp ajymq luon/ usersK;E,pwon rsK;E,ptvu a'oE&bmompum;rsm;u ajymqluly; zvr;pum;uvn; em;vn wwulr;lualumi; o½&ygon/ [1]

[1] csi;ori;½mazjy/pa&;aumrw? 2001 9- 15/

2/ pum;ozUy[on

bmompum;wpc (or[w) wpcxuyaombmompum;rsm;u avvm&mwi bmomaA'en;? o'aA'en;rsm;jzi avvmEion/ avvm&mwi tqicí avvm&aom en;peprsm;½ygon/ pum;ozUy[on bmompum;u o'aA'en;jzi avvmaom ynm&yjzpygon/ pum;ozUywi tajccpum;ozUy,epw ½ygon/ pum;ozUy½ tajccpum;ozUy,epEprsL;rm - o&i;Ei0Pwjzpon/ o&i;on pum;ozUytqi wi tqiwe;t& terq;tqiwi½Uy; t&,yrmPtm;jzi tao;i,q; tpwtyi; jzpon/ 0Pon pum;ozUytqiwi tqiwe;t& tjriq; tqiwi½ t&,yrmP tm;jzi tbu;q;tpwtyi;jzpon/ pum;ozUytqiwi o&i;xu eraom? ao;i, aomtqir½ouo 0Pxujriaom? bu;aomtqivn;r½Eiyg/[2] þpmwr;wi zvr; csi;bmompum;\ pum;ozUyu pum;ozUy,ep½ o&i;rsm;? 0Prsm;[í tyi;(2) yi; cum terrtjri? tao;r tbu;tqiowuí wijyxm;ygon/

3/ zvr;csi;bmompum;\pum;ozUyavvmcsu

zvr;csi; bmompum;\pum;ozUyu avvm&mwi o&i;rsm;Ei 0PzUyrsm;[tyi;Epyi;cum avvmwijyygrn/

3? 1/ o&i;rsm;

o&i;[onbmompum;wpc\ tao;q;tpwtyi;jzpUy; bmompum;½pum;v; wpv;Ei wpv;ujym;atmi cjcm;Eiaom totpwtyi;jzpon/ o&i;Eiywouí

bmompum;wpctwi;½ ao;i,aom totpwtyi; uav;rsm;on (1) o'aA't& qiwrvn;½rn (2)jzpEi&m e,jcm;rvn;½rnqv\i ,i; to tpwtyi;uav;rsm;^ torom;p^ totpta0;on o&i;jzpon[3]

[o'aA'ynm½irsm;u ziqowrwcluon/ urmay:½ bmompum;wi;ü Asn;o&i;? o&o&i;[í Eprsl;½on/ ojzpí zvr;csi;bmompum;\ o&i;rsm;uavvm&m wivn; Asn;o&i;? o&o&i;[í Epyi;cjcm;um avvmwijyygrn/

3? 1? 1/ Asn;o&i;rsm;

zvr;csi;bmompum;wi v;csi;Asn; (16)v;Ei Asn;Epv;w(14)v;Ei o;v; w(3)v; ppaygi; Asn;o&i; tv;(33)½alumi; awU½&ygon/

v;csi;Asn; (16)v;rm

---

[2] **xe;jri? 0;? 1996? 154 -155/**
[3] **,i;? 156/**

a&;x;	toxu	
b	**b**	/ b /
c	**u**	/ tɕ /
d	**'**	/ d /
f	**z**	/ ph /
h	**[**	/ h /
k	**u**	/ k /
l	**v**	/ l /
m	**r**	/ m /
n	**e**	/ n /
p	**y**	/ p /
r	**&**	/ r /
s	**p**	/ s /
t	**o**	/ T /
ṭ	**w**	/ t /
v	**0**	/ w /
z	**Z**	/ z /

wjzpyg on/ v;wAsn;tjzp

a&;x;	toxu	
ng	**i**	/ N /
kh	**c**	/ kh /
ph	**z**	/ ph /
ṭh	**x**	/ th /
ch	**cs**	/ tɕh /
lh	**v**	/ hl /
mh	**r**	/ hm /
nh	**E**	/ hn /
th	**o**	/ D /
rh	**&[**	/ rh /

hl	**[v**	/ hl /
hm	**[r**	/ hm /
hn	**[e**	/ hn /
hr	**[&**	/ hr /
ngh	**i**	/ Nh /
thl	**ov**	/ Dl /
hng	**i**	/ hN /

Asn;o;v;w(3)v;jzpí Asn;waygi; (17)v;? Asn;ppaygi; (33)v;½ygon/

zvr;csi;bmompum;wi g / g / **o** ? j / dʒ / **oEi** y / j / **orsm; raw&ay/ olaom zvr;csi;wi;&i;om;won jrermEiiwi rwi;aexiluaom wi;&i;om; rsm;jzpí jrermw ac:a0:aomtrnemrwu wu½utozv,o;ontcgwir to;jy onu aw&on/ a½;u cou** / q / **v;csi;taejzi to;jy a&;om;culy; aemuyi; wi;** /kh / **v;wtaejzi to;jy a&;om;luonuaw½&on/ cou** / q / **v;csi; taejzio;v|i v;csi;(17)v;|zply; Asn;w(16)v;om ½rnjzpon/**

zvr;csi;bmompum;on jrermbmompum;uoyi Asn;w\jzpEi&m e,ajr tuetow½onu aw&on/ b/ b /? c / tɕ /? ch / tɕh /? d/ d /? f/ ph /? **g** / g /? hl / hl /? hm / hm /? hn/ hn /? hng / hŋ /? hr / hr /? j / dʒ/? kh (q) / kh/ ? ph / ph /? s/ s /? th / ð / ?thl / ðl /? **ţ** / t /? **ţh** / th /? v / w /? y/ j /? **z** / z / **Asn; (22) v;on tpAsn;tjzpom to;jyEily; tq;Asn;ae&mü 0ia&murjzpEiouo** lh / lh/? mh / mh /? nh/ nh /? ng/ ŋ /? ngh / ŋh /? rh/ rh /**Asn;(6)v;on tq;Asn; tjzpomto;jyEily; tpAsn;ae&mü 0ia&murjzpEiyg/ useAsn;rsm;jzpaom** h/ h / ?k / k /? l/ l /? m / m /? n/ n /?p / p /? r / r /? t / θ / **Asn;(8)v;on tpAsn;Ei tq; Asn;Epae&mv;wi 0ia&mu to;jyEiaumi; o½&ygon/**

3? 1? 1/ o&o&i;rsm;

zvr;csi;bmompum;wi / a, aw, e, i, o, u / **[aom o&oeoe (6)v;u tajccí o&oeoersm; ym;,onu aw½&ygon/**

a&;x;	**toxu**	
a	**tm**	/ ā /
aa	**tm;**	/ˋa/
aw	**atm**	/ ɔ̄ /
e	**t,**	/ ɛ̄ /

ee	t	/ ` ɛ /
i	t	/ ī /
ii	t;	/ ` i /
o	t	/ ō /
u	t	/ ū /
uu	t;	/ ^ u /

o&oeoe(10)v;Ei Ei rlwm0u a / @ / **wpv; ppaygi; o&oeoe (11)v; ½on/ o&wrsm;aygi;í ym;, xm;jci;on totm;jzilunv\i Epor[w wpown;uom ½natmiqqjci; jzpon/ xalumi o&w[qjci;xu o&oeoe[qjci;u yí oiavsmayrn/**

xtw o&rwEpv;wívn; o&wrsm; zew;to;jy\uonu aw\&on/ ¤i;wrm

a&;x;	**toxu**	
ai	**tmt(ti,)**	/ ai /
awi	**atmt(atm,)**	/ ɔi /
au	**tmt (atmi0)**	/ au /
ei	**t,t (t,,)**	/ ɛi /
eu	**t,t (t,0)**	/ ɛu /
ia	**ttm (t,)**	/ iə /
io	**t;t (t,l)**	/ io /
iu	**tt (t0)**	/ iu /
oi	**tt (t,)**	/ oi /
ua	**ttm (t0)**	/ uə /
ui	**tt (t;)**	/ui /

o&Epv;w(11)v;Ei o&o;v;wí

a&;x;	**toxu**	
iai	**ttmt(tti)**	/ iai /
iau	**ttmt(tatmi0)**	/ iau /
uai	**ttmt(tti)**	/ uai /

[í o&w(3)v;ym;, to;jy\uí o&waygi; (14)v; ½alumi; o½&ygon/

3? 2/ 0Pz|yrsm;

vwon ajymvaomta|umi;t&mu t"ym,em;vnEi&e bmompum;wu zew;&mü em;jzi|um;Eiavmuaomtoav;rsm;u zew;ajymqcluon/ xtou 0P[owrwjci; jzpon/ bmompum;u cjcr;pwjzmí avvm&aom to,ep rsm;wi 0Pon x;jcm;aomto,epjzpon/ 0PEiywouí o&o&i; wpv;wn; or[w Asn;Eio&o&i;w wpyxm;aom pum;otpwtyi;wpc or[w tpwtyi;rsm;u ac:qon[bmomaA'ynm½irsm;u ziqowrwcluon/ bmompum;wpc\ pum; oz|yu avvmrnqv|i xbmompum;\ 0Pz|yu avvm&rn jzpon/ zvr;csi; bmompum;\ 0Pz|ywi pum;oz|pn;y (4)rs; ½onu aw½&ygon/ ¤i;wrm –

1/ o&wpcwn;jzi z|pn;aom0Pyp (ovo syllable pattem**)**

2/ Asn;Ei o& aygi;pyz|pn;aom0Pyp (cvo syllable pattem**)**

3/ o&Ei Asn; aygi;pyz|pn;aom0Pyp (ovc syllable pattem**)**

4/ Asn;? o&? Asn; aygi;pyz|pn;aom0Pyp (cvc syllable pattem**)**

wjzpluygon/

3? 2? 1/ o&wpcwn;jzi z|pn;xm;aom0Pyp

zvr;csr;bmompum;wi 0P\ tpae&mEi tq;ae&mwwi Asn;ryg0ib tvw jzpaeon o&wpcwn;jzi z|pn;xm;aom tz|ypuaw½&ygon/ tz|yprsm;u oauwjzijy&v|i Asn;(consonant**)u (**c**)[vn;aumi;? o&(**vowel**)u (**v**)[vn;aumi;? Asn;rygaom tvwae&mu (**o**)[vn;aumi; owrwíjyqEiygon/ xa|umi o&wpcwn;jzi z|pn;xm;aomtz|ypu (**ovo syllable pattem**) [ac:qEiygon/ zvr;csr;bmompum;½ o&wpcwn;jzi z|pn;xm;aomtz|yprsm;u om"ujy&v|i**

a&;x;	toxu	t"ym,
a	tm / ā /	o/
i	t / ī /	u|eawm/
au	tm0 / aú /	atmon/
ei	t,, / ɛī /	pm;on/
ui	t,(t;) / ui /	ac;/
awau	atmtm0 / ɔaú /	pum;ar;/
awee	atmt / ɔɛ /	oqe;/
ee	t / ɛ /	ti;vuon/tmrbaEcon/
uai	t|i /uaī/	n|on/ Er;on/
uao	tmt /uaō /	,iwiwi/
ui	t /uī /	won? wewon/

3? 2? 2/ Asn;? o& aygi;pyzUpn;xm;aom0Pyp

zvr;csr;bmompum;wi 0P\ tpae&mwi Asn;yg0iby; tq;ae&mwi Asn;ryg 0ib tvwjzpaeon Asn;? o& aygi;pyzUpn;xm;aom tzUypu aw½&ygon/ Asn;? o& aygi;pyzUpn;xm;aomtzUypu (cvo syllable pattem**) [ac:qEiygon/ zvr; csr;bmompum;½ Asn; o& aygi;pyzUpn;xm;aomtzUyprsm;u om"ujy&v\i**

a&;x;	**toxu**	**t"ym,**
be	**b,** / bē /	**y/**
ci	**usn** / tc̄ /	**rs;ap/**
caw	**ausm** / tc /	**Em;/**
don	**'-e** / dōn /	**(wwm;)ci;on/**
fei	**ze** / pheĩ /	**jrm;? v/**
hawi	**a[mt** / hɔ̃i /	**vu&,on? vuygon/**
kai	**uit** / kaĩ´/	**wuon/**
la	**vm** /lā /	**,on/**
lai	**vit** /laĩ´/	**tv,A[/**
mai	**rit** /maĩ´/	**z½o;/**
to	**o** /θō /	**&eawUon/**
thaw	**aom** /ðɔ̄ /	**tou? Z0/**
va	**Am** /bā /	**jrp? acsmi;/**
zia	**Ztm** /ziā /	**[e? [eye? trt,m/**

3? 2? 3/ o&? Asn; aygi;pyzUpn;xm;aom0Pyp

zvr;csr;bmompum;wi 0P\ tpae&mwi Asn;ryg0ib tvwjzpaeby; tq; ae&mwi Asn;yg0iaygi;pyxm;on o&? Asn; aygi;pyzUpn;xm;aom tzUypu aw½& ygon/ o&? Asn; aygi;pyzUpn;xm;aomtzUypu (ovc syllable pattem**) [ac:qEi ygon/ zvr;csr;bmompum;½ o&? Asn; aygi;pyzUpn;xm;aomtzUyp rsm;u om"u jy&v\i**

a&;x;	**toxu**		**t"ym,**
ah	**tm**	/a´ /	**ü? rm? wi? 0,/**
al	**tmv**	/āl /	**ion/**
aih	**tu**	/ai?h /	***Pjyon/**
ar	**tm-&**	/ār /	**Iuu/**
an	**tm-e**	/ān /	**ow? ow\? owrm/**
awk	**atm-u**	/ɔ̄k /	**Ii? r? Iipe;on/**

awh	**atm**	/ɔ́/	**oabmwon/**
em	**t,-r**	/ɛm /	**vucon/**
ek	**t,-u**	/ɛ̄k /	**c;csonf qwcson/**
euh	**t,0**	/ɛú/	**vecs;on/**
in	**t-e**	/ĩn /	**aomuon/**
it	**t-w**	/ít /	**tyon/**
irh	**t- &U**	/ĩŕ/	**a&ye;f pr;a&xu/**
ol	**t-v**	/ōl /	**v,on/**
op	**atm-y**	/ɔ̄p /	**0yon(00yon)/**
or	**t-&**	/ōr /	**vnyi;/**
orh	**atm-&U**	/ɔ̄ŕ/	**vnyi;rmqon/**
uak	**tt-u**	/uək /	**yonf omon/**
u	**t**	/ú/	**Eyon/**
uk	**t-u**	/ūk /	**tycsyonf typ;on/**
um	**t-r**	/ūm /	**½onf aeon/**

3f 2f 4/ Asn;f o& aygi;pyzUpn;xm;aom0Pyp

zvr;csr;bmompum;wi 0P\ tpae&mEi tq;ae&mwwi Asn;yg0iiy; Asn;f o&f Asn; aygi;pyzUpn;xm;aom tzUypu aw½&ygon/ Asn;f o&f Asn;aygi;pyzUpn;xm;aomtzUypu (cvc syllable pattem**) [ac:qEiygon/ zvr;csr; bmompum;½ Asn; o& Asn; aygi;pyzUpn;xm;aomtzUyprsm;u om"ujy&v\i**

a&;x;	**toxu**		**t"ym,**
baak	**bm;-u**	/bˋak /	**tacu;wion/**
bawh	**abm**	/bɔ́/	**apmionf apmiuon/**
bek	**b,-u**	/bɛ̄k /	**uyonf uycon/**
com	**usm-r**	/tɕām/	**tcgtci/**
cat	**usm-o**	/tɕāθ/	**&ypf &ywe/**
cawh	**ausm**	/tɕɔ́/	**'P½uonf 'Pay;onf**
dam	**'g-r**	/dām /	**use;rmonf aeaumi;on/**
dawp	**a'g-y**	/dɔ́/	**ceon/**
dek	**',-u**	/dɛk /	**tpon/**

faar	**zm;&**	/phɜ̀ ar /	**xi;½;/**
fang	**zm-i**	/phāŋ /	**tpu taygu? tap?tq/**
fek	**z,-u**	/phɛ̄k /	**appyon? aocsmon/**
ham	**[m-r**	/hām /	**appyon/**
harh	**[m-&U**	/hār /	**use;rmon/**
hawh	**a[m**	/hɔ́/	**uspm;on? uvusp,on/**
hil	**[-v**	/hɜ̄il/	**avovyon/**
kak	**u-u**	/kək/	**tuon/**
kawh	**aum**	/kɔ́/	**ac:on/**
kok	**uy-u**	/kou? k /	**cmon? uwon/**
lam	**vm-r**	/lām /	**vm;&mt&y/**
lawk	**avm-u**	/lɔ́k /	**c;on? cyon/**
mak	**rm-u**	/māk /	**tloc;usL;z,jzpon/**
ngan	**ig-e**	/ŋān /	**a&;on/**
pal	**yg-v**	/pāl /	**ei;on? 0ixuom;vmon/**
pum	**y-r**	/pūm /	**0r;Au/**
qih(khih)	**c**	/khí/	**ñe;on? ñejyon/**
qirh(khirh)	**c-&**	/khɜ̄iŕ/	**jyeay;on/**
ral	**&m-v**	/rāl /	**q;½;on? aysmuon/**
rit	**&p-o**	/ri?t /	**av;on/**
ruah	**½tm**	/ruá/	**r;/**
sah	**pm**	/sá/	**xon/**
sur	**p-&**	/sūr/	**yu? ue/**
talh	**om-v**	/θāl/	**½ucwon/**
tawn	**aom-e**	/θɔ̄n/	**vuii;acson/**
toh	**o**	/θó/	**&mwnon/**
thak	**ó-u**	/ðək/	**,m;,on/**
βawt	**awm-w**	/tɔ̄t/	**yyon/**
βap	**ww-y**	/taʔ p/	**ion/**
βheh	**x,**	/thɛ́ /	**ly;on/**
van	**Am-e**	/bān/	**r;? r;aumi;ui/**
virh	**A&U**	/bɜ̄iŕ/	**azmuon/**
zarh	**Zm-&U**	/zār/	**0yo/**
zawh	**aZm**	/zɔ́/	**alumi/**
zil	**Z-v**	/zɜ̄il/	**avajy/**

zvr;csi;bmompum;\ 0Pzyu wijy&mwi wpoxuyaom A[0P½y&i; rsm;vn; rsm;pmaw½&aomvn; pum;ozytqiu avvmwijyjci;jzpí towpo ½aom {u0P½y&i;wuom wijycjci; jzpygon/

cio;oycsu

jrermwi;&i;om; rsE,p0ijzpaom zvr;csi;wi;&i;om;rsm;on a½;,ciu jrermEiiae&mtEtjym;ü aexiluon/ csi;vrs;trsm;p aexiaom csi;wi;t&y a'o u w½wjyn? ,eereecsb&iwyrsm; 0ia&muwucucojzi csi;rsE,prsm; jrerm Eiialrmuyi;awmiwe;a'orsm;o ajymi;a&aexicluon/ aexi&m&y&mu tpjyí vn;aumi;? &mtpwn&mvy*kvu tpjyívn;aumi; rsE,ptrnrsm; ujym; vmcon/ xjyiajymi;a&aexicaom ajrmuyi;awmiwe;a'orsm;\ vr;ye; quo, a&;cucralumi csi;rsE,prsm; wppEiwpp tawtjyen;um aexi&mae&ma'o tvu csi;rsE,prsm; ujym;vmouo csi;rsE,pw ajymqaom csi;bmompum; onvn; ujym;vmcon/ aexi&mt&ya'ou vuí ajrmuyi;csi;? awmiyi;csi;? ajrjyecsi;[ívn;aumi;? ajrmuyi;csi;wiyi w;wecsi;? zvr;csi;? [m;cg;csi;[í vn;aumi; ujym;ouo zvr;csi;rsE,püyi rsE,p (11)p xyr ujym;vsu½alumi; o½&on/ xrsE,p (11)pv;on zvr;bmompum;u wwur;luaomvn; pr rsE,p? avmeust(viZ;)rsE,pEi Zma[mirsE,pwom zvr;csi;bmompum;u rcibmompum;tjzp ajymqluon/ usersE,pwon rsE,ptvu a'oE& bmompum;rsm;u ajymqlualumi; aw½&ygon/

zvr;csi;bmompum;wi v;csi;Asn; (16)v;Ei Asn;Epv;w(14)v;Eio;v; w(3)v;? ppaygi;Asn;ta&twu Asn;o&i;tv;(33)½alumi; aw½&ygon/ Asn;w to;jykron jrermbmompum;xu yíto;rsm;alumi; aw&on/ zvr;csi;bmom pum;wi½aom */g/? */dʒ/? ½/ç/Ei ,/j/orsm;r½/ jrermwir½aom f/f/zo zvr;csi;bmompum;wi ½onuaw½&ygon/ jrermbmompum;½ ac:a0: aomtrn emrEi tjcm;bmompum;½ towu wu½u ac:a0:o;Ee;&müom */g/? */dʒ/? ½/ç/Ei ,/j/orsm; to;jykonu aw&on/

jrermbmompum;uoyi Asn;jzp&mae&m uelowcsu½on/ tq;ae&mEi tptq; Epae&mv;wi 0ia&mujzpEiaom Asn;ta&twuxu tpae&mü jzpEiaom Asn;ta&twuu yrsm;onu aw½&ygon/

zvr;csi;bmompum;wi o&o&i;ü o&oeloe(11)v;Ei o&waygi; (14)v; ½on/ o&(3)v;x wíto;jyEion/ jrermbmompum;xu o&wto;yí rsm; onuaw½&on/ x;jcm;onrm jrerm 0/w/ou o&Eiwumo&tjzp to;jy jci;yijzpon/

0PzUyuunv\i bmompum;trsm;pwi aw&aom0PtzUyp(4)rs;v;u awU½&on/ 0PtzUyp(4)rs;wi o&wpcwn;jzi zUpn;aom0Pyp (ovo syllable pattem**)u ten;q;awU&y; Asn;Ei o& aygi;pyzUpn;aom0Pyp (**cvo syllable pattem**) Ei o&? Asn; aygi;pyzUpn;aom0Pyp (**ovc syllable pattem**) wu toitwi awU&on/ Asn;? o&? Asn; aygi;pyzUpn;aom0Pyp (**cvc syllable pattem**) wu trsm;q;awU&&ygon/ zvr;csi;bmompum;wiAsn;? o&? Asn;aygi;pyzUpn;aom 0Pypü jrermbmompum;uo tpouAsn;tjzpowrw ,jci;rs;r[wb Asn; pppp to;jyjci;rs;u yí to;jyalumi; awU½&ygon/**

e*;

þpmwr;on lrermwi;&i;om;rs;E ,p0ijzpaom zvr;csi;wi;&i;om;rsm;\ pum;ozUyu bmompum;avvmr½axmir avvmwijyxm;aom pmwr;wpapmi jzpygon/ pmwr;wi pum;ozUy ,EpEpcjzpaom o&i;Ei 0PzUywu avvmwijy xm;ygon/ þavvmoawoejyjcsursm;on zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUyu o½em;vnaprn? zvr;csi;bmompum;\o'gu avvm&mü taxmutyjyEirn[,lunarmvirygon/ zvr;csi;bmompum;\ pum;ozUy uom avvmwijyxm;jci; jzpí pum;v;zUy ,epEi 0guszUy ,eprsm;u quvu avvmazmxw&e use½aeao; alumi; wijy&ygon/

usr;u;pm&i;

csi;ori;½mazjyjpa&;aumrwl(2001)/ ***csi;vrs;rsm;l ori;jzpp0Ei½;&m ,0aus;r"avx;prsm; tus0;l*** **&euelrU? ELC atmzqu/**

xe;jri? 0;/ (1996)/ ***o'aA'l*** **&euelrU? jrjr0i;yEywu/**

awUqar;jre;aom y*kvrsm;

armivm;a&;vse (zvr;csi;rs;E ,)? r[m0Zm'w ,Ep(t*vypm)? csi;p&m? uav;lrU/

rAeaq;usi (zvr;csi;rs;E ,)? r[moyueyslwm'w ,Ep? suUo;yi&yuu? uav;lrU/

jrermbmompum;& Bu ,ma&Daxmuypn;rsm;

0g0gvi*

pmwr;tusO;

þpmwr;on jrermbmompum;& Bu ,ma&Daxmuypn;rsm;u bmompum;½axmiu oawoejyDxm;aom pmwr;jzpygon/ bmompum;wpctwi;& Bu ,mwu aumi;pm oEiaomvn; ,i;Bu ,mwEi ,Owto;jyDaom Bu ,mypn;rsm;ur vtrsm; roEiay/ xxuyjy; voen;ve;aom Bu ,mypn;wprS;rm Bu ,ma&Daxmu ypn; jzpygon/ xaDumi vtrsm;owrxm;raom Bu ,ma&Daxmuypn;rsm;u t"u jyóemwp&ytjzp azmxwajz&i;Ei&e bmompum;½axmir pepwus oawoe jyDjci;jzpygon/ oawoejyóemu tajz&m&mwi pepwusjyDpxm;aom oawoe rsm;r tcsutvursm;tay: tajccvsu&jy;om; tcsutvursm;tay: tajcjyD avvmen;u to;jyDon/ þoloawoejyDjci;jzi jrermbmompum;u oawoe jyDvaom oaworsm;xuay:vmr? bmompum;u reuexa&mupm vuawto;cs EirEi bmompum;tuS;jzpxe;r pontuS;&vm'wu &&aprnjzpon/

aomcsua0g[m&rsm; -*jrermbmompum;?u ,ma&Daxmu?u ,m? bmompum;½axmi*/

1/ e'ge;

bmompum;wi;wi a0g[m&topr sm; w;ym;vmap&etwu &Dy;om;pum;v; rsm;u aygi;pyto;jyDjci;on to;wiaom pepwp&yjzpygon/ jrermbmompum;& Bu ,mpum;v;rsm;u aygi;pyto;jyDjci;on a0g[m&top w;ym;vmap½ru teu t"ym ,oprsm; w;ym;vmap&e? teuus ,jye av;euap&e twuvn; to;wion pepwpc jzpygon/

þpmwr;on jrerma0g[m&w;ym;&e? teuqavsmxa&muatmi o;ww&e jrermbmompum;& o'gpum;v;trS;tpm;wprS;jzpon Bu ,maxmu pum;v; rsm;u avvmwijyxm;jci; jzpygon/ jrermbmompum;& o'gpum;v;wpv;on rnol wm0e xr;aqmion? rnontcsewi rnolo;onu o&Ei&eta&;Bu;ouol xpum;v;w\ teuav;euus ,jyer uvn; em;vnoabmaygu&e vtyygon/

jrermBu ,maxmu pum;v;won rvuwn;u yiuteuEi o'gwm0e &Dy; om;jzpon/ xo'gwm0eEi teuu ajymi;vapDy; Bu ,my'wpc& Bu ,mu y;wí taxmuty jyDay;vuaomtcg av;eur? ay:vir? xi&m;r? cpm;r? wusaocsmr ponjzi tajympum;rsm;ü oua&murtrS;rS;u jzpap ygon/

bmompum;qi&m pmtypmwr;rsm;? oawoepmwr;rsm;? yg&*usr;rsm;wi t"u Bu ,m\aemuwi&aeon Bu ,maxmupum;v;rsm;uom trsm;tm;jzi avvmwijyc

---

* **uxu**? **jrermpmXme**? **&euewuov**

luygon/ t"ulu,m\a&Ury;wí t"ulu,muwipm;t eujzi axmuyunay; on pum;v;rsm;ur azmxwavvmren;yg;alumi;aw&ygon/ xalumi þpmwr;wi lu,ma&Uaxmupum;v;rsm;\ teuEit o;jyyrsm;u avvmazmxw&jci;jzpygon/

2/ oawoet*g&yrsm;

þpmwr;ujyp&mwi oawoet*g&yrsm;? oawoepcsepne;rsm;Eiuun ap&e atmuygoawoeqi&m tcsutvursm;Eitnjypxm;ygon/

(u) yPmrp;pr;avvmcluorsm;

(c) jyp&jci;\&n&,csu

(*) avvmre,y,Eien;em

(C) tcsutvuaumu,paqmi;jci;

(i) oawoetptp0

(u) yPmrp;pr;avvmcluorsm;

lu,ma&Uaxmu pum;v;rsm;Eiywouí a&Uravvmcluaom tcsutvu rsm;u pmwr;\ t*g&yEitn tus0;rwijyygrn/

roepiat;\yg&*usr;wi jyiopbmomaA'ynm&i r'rb&E;u 0;aqmi lu,ma&U& lu,maxmursm;talumi;u owrwí avvmazmjyxm;ygon/ a'guwm xe;atmiausm\ pmwr;wivn; lu,ma&Uaxmu pum;v;rsm;u avvmwijy xm;yg on/ rmw,mpEi ppEi;xe;w\pmtywi lu,ma&Uaxmupum;v;rsm;\ ta&;Ei tajym0gusrsm;wi to;jyyu om"u0gusrsm;jzi avvmwijyxm;alumi; aw&ygon/ lu,ma&Uaxmupum;v;rsm;Ei ywouí tcsutvursm;u txuyg pmtypmwr;rsm; wi vuvr;roavmu avvmazmjyxm;onuaw&ygon/

(c) jyp&jci;\ &n&,csu

þpmwr;on jrermbmompum;& lu,ma&Uaxmupum;v;rsm;u azmxw avvm xm;on oawoepmwr;jzpygon/ aep0o;jrermpum;wi wiwi us,us,to;jy aeon lu,ma&Uaxmupum;v;rsm;\ teuoabmuo&jy; qavsmreuepm to;jy Ei&e? bmompum;tus;jzpxe;ap&e &n&,í avvmwijyxm; ygon/

(*) avvmre,y,Ei en;em

pmwr;\ tavvmcrm jrermbmompum;&ta&;Ei tajym0gusrsm;wi t"u lu,m Eitw,0waw&on lu,ma&Uaxmu pum;v;rsm;jzpygon/ jrerm bmompum;& lu,my'zywi lu,mwpcxuyí lu,mypn;rsm; yg0ivmygu teut"ym,us,0e;

vmjy; talumi;t&mtjzptysuwpc\ tajctaeu tao;pwazmjyEiyu avvmwijy ygrn/ lu,my'wpctwi;& lu,maxmuEi lu,mpum;v;wrsm;on pum; tqutpyt& omreteu&i; oabmomru wipm;onteuoabmjzivn; azmjy to;jyyEialumi; avvmwijyygrn/ bu,ma&uaxmupum;v; to;jyyu cs0;uy avvm&mwi Mathias Jenny & San San Hnin Tunw a&;om;on Burmese A Comprehemsive Grammar pmtyutajccvsu &i;vi;wijyom;ygrn/

(C) tcsutvu aumu,paqmi;jci;

pmwr;wito;jyyaom tcsutvursm;u jrermbmompum;qi&m pmtyrsm;? yg&*usr;rsm;? pmwr;rsm;rvn;aumi;? jynwi;jynyrynm&irsm;\ jrerm bmompum; oipmtyrsm;uvn;aumi;? aep0o;tajympum;rsm;uvn;aumi; aumu,xm;ygon/

(i) oawoetptp0

oawoetptp0u –

- lu,maxmuowrwcsu
- lu,ma&uaxmutac:ta0:owrwcsuEi ta&twu
- wipm;teu[on
- lu,ma&uaxmupum;v;to;jyyy
- jcyio;oycsu
- e*;

[í avvmwijyom;ygrn/

3/ bu,maxmuowrwcsu

bu,maxmupum;v;rsm;u ynm&irsm;avvmazmxw&mwi-

]]bu,mu taxmutyjyyaom pum;v;rsm;vn;&uao;\/ ,i;won bu,maemuuaeí rrw\teuu bu,m\teuEi aygi;vu&m bu,m \t"ym,on us,0e;vmavon/ oUr[w ajymi;vom;avon/ ojzpí ,i;pum;v;wu bu,maxmu[ac:\}}[1]

[í ziqxm;ygon/

]]bu,maxmupum;won trsm;tm;jzi o;jcm;wnaeEiaom bu,mrsm; jzpu\/ o&mwiwpyg;aom bu,mEiwaomtcg rrwü&aomrv t"ym,ajymi;vom;on/ aemuw&aombu,m\ teuuaxmuulu

[1] azarmiwi? O;? 1955? 37/

awmon/ Bu,maxmuuav;rsm;u xnvujci;tm;jzi Bu,m\oabm ay:viap½omru teut"ym,yrí av;euvmavon/}}[2]

[ívn;ziqxm;ygon/

jrermpmtzU xwa0aom jrermo'gwi-

]]Bu,maxmuypn;[azmjyly; Bu,m\teuu x;jcm;atmiun axmuy aom ypn;u Bu,maxmuypn;[ac:aumi; ziqxm;ygon}}[3]

xjyi Routledge **tb"mewi-**

]]Bu,maxmursm;u pum;v;zUytrsK;tpm;rsm;jzpon umvjy(tense)? **qEñetajctaejy** (mood)? **0gusO;aqmirjy**(voice)? **ue;jy** (number)? **y*kvjy** (person) **wtwu azmjyvontcgwi to;jywwygon}}**[4]

[ziqxm;ygon/

a';Apc&pw,u-

]]yirBu,mutrjy(í yirBu,mu ay:vixi&m;atmi jy(vyay;aom Bu,mrsK;jzpon}}[5]

[íqxm;ygon/

txuyg ziqcsursm;t& Bu,maxmuon O;aqmiu,m\ t"ym,u ww usus&&ap&eEi av;euay:vixi&m;ap&e unaxmuyay;ontjyi u,m\teuu us,jyevmap&e vtyov taxmutujyEion pum;v;jzpaumi; rw,Eiyg on/

4/ Bu,ma&Uaxmu tac:ta0:owrwcsuEi ta&twu

jrermBu,my'rsm;wi t"uBu,ma&Ü y;wzUpn;av&on t"uBu,m\teu u yrav;euap&e jznpuay;on Bu,mtx;jy(rsm;&ygon/ Bu,mtx;jy(rsm;wi]rcs? tvum;? w;w;}uolaom pum;v;rsm;?]tv,wu? trsm;Bu;?wv} uolaom pum;v; rsm;?]uy? xy? y? om? jye}uolaom o;jcm;Bu,m pum;v;rsm;[í 3 rK;awU&ygon/ ,i; 3 rK;r ww,trK;tpm;jzpon o;jcm;Bu,mpum;v;rsm;u t"uBu,ma&Uwi y;wí Bu,mtx;jy(tjzp o;Eiouo Bu,maxmutjzpvn; o;Eiaumi; avvm awU&&ygon/ t"uBu,ma&U&u,mpum;v;rsm;u ynm&iwavvm&mü avvmy twetoi ujym;r&onu awU&ygon/

---

[2] **pp0i;? a':? 1969? 291/**
[3] **jrermpmtzU? 2005? 25/**
[4] Routledge, 1996, 45.
[5] Crystal, D, 2000, 44.

O;jrip; \ yg&*usr;wi-

]]xy? jye? p? qu? oy? z? ei;? vw? om? y? lun? Bul? av(mu? vr;? 0i;? pr;? &m? u? p? c;? jyi? ajymi;? q? uy? vr? om;? vm? xu? xi? x? qi;? vn? 0i? xu}}[6]

pon Bu , mpum;v; 34 v;wu Bu , ma&U& p , pBu , mrsm; [azmjyxm; ygon/

JOHN OKELL **Ei** ANNA ALLOTT **w/ jy(pon pmtywi-**

]]u? aumu? usw? Bul? lun? c;? c? p(wi)? qu(vu)? qi? we;? w , ? we;? xy(r)? ei;(ue)? ay;? y(r)? ajy;? jye(vn)? jyeajymi;? z? a , mi? a&m(aEm)? vu(v)? vy? vn? vr;? av(mu? vw? 0i(a&mu)? 0i;(0e;)? om? oy? om;(a&mu)}}[7]

pon Bu , m 35 v;wu tBuBu , mrsm; [azmjyxm;ygon/

roepiat; \ yg&*usr;wivn;-

]]jyiopbmomaA' ynm&i r'rb&E; u-]qu? xy? y? oy? vr;? p? jye}}[8]

ponBu , mrsm;u O;aqmiBu , ma&U& Bu , maxmursm;tjzp owrwxm;ygon [í avvmazmjyxm;ygon/

armiciri("EjzL)u

]]a&UBu , muaemuBu , mu tx;jy(aom Bu , maygi;rsm;vn; &ygon/]vujy? om;ac:? qx;}qaom Bu , maygi;rsm;wiaemuBu , mrsm; \ trt&m? tjy(tru a&Uu , mrsm;uazmjyum tx;jy(aejci;jzpon/ (wpen;tm;jzi) a&Bu , mrsm;on Bu , mtx;jy(tjzp tqiav(mjy; aemu Bu , mu tx;jy(aejci; jzpygon/}}[9]

[í&i;jyxm;ygon/

xjyi a'guwmxe;atmiausm \ pmwr;wi-

]]u? aumu? qw? q;? lun? c;? c? p? qu? qi? we;? w , ?

we;? xy? ei;? ay;? y? om;? ajy;? jye? jyeajymi;? z? a , mi?

a&m? vm? vu? vy? vn? vr;? av(mu? 0i? v? 0i;? om? oy}}[10]

---

[6] Myint Soe, 1999, 173.

[7] Okell & Allott, 2011, 294.

[8] **oepiat;? 2008? 98/**

[9] Tun Aung Kyaw, 2014, 27.

[10] Tun Aung Kyaw, 2014, 27.

pon Bu ,m 35 v;wu Bu ,ma&U& v&mo;Bu ,maxmu(o) tBuBu ,m[í azmjyxm; ygon/

Mathias Jenny and San San Hnin Tun **w jy pon pm tywi-**

> **]]Bu ,ma&Uaxmuwon Bu ,ma&Uuaeí Bu ,muteutm;jzi vn;aumi;? o'gwez;t&vn;aumi; taxmutu jyay;aeuygon/ ¤i;wwm0erm trsm;tm;jzi t"uBu ,mtjzp xr;aqmiEiy;? zUpn; wnaqmuyt&vn; oomxi&m;ygon}} [íazmjyum]vm? om;? jye? xy? qu? vu? av{mu? p? Bu? lun? u? 0i;? aygi;? c? ay;}}**[11]

pon Bu ,ma&Uaxmupum;v;rsm;u avvmwijyxm;ygon/

txuyg ynm&iwazmjycaom Bu ,mpum;v;rsm;on r&i;teu&aom o;jcm; Bu ,mrsm; jzpuon/ xo;jcm;Bu ,mrsm;uyi tBuBu ,m? Bu ,maxmu? Bu ,mtx;jy{ [í owrwac:a0:cjci;jzpon/ ynm&iw owrwac:a0:cuon Bu ,maxmu? tBuBu ,m? Bu ,mtx;jy{wu avvmunaomtcg t"uBu ,ma&wi y;wzUpn;xm; on Bu ,mw\ aqmi&u&on wm0etay:rwní owrwac:a0:jci;jzpon[,qrygon/

tcsUBu ,mrsm;on 0gusüyg0iaom jzp&ywpcu azmjy&mwi yxrtjy{ trEi 'w ,tjy{tr y;wly; azmjyonoabm jzpygon/ yxrtjy{tron tBuBu ,mjzpí 'w ,tjy{tron t"uBu ,mjzpon/ tBuBu ,mon t"uBu ,mEitw y;wwm0e ,&on oabmjzpon/]wuajy;? om;pm;? vr; ,}wwi]wuly;ajy;? om;ly;pm;? vr;ly; ,}ponjzi tjy{trEpcu quwuazmjyonoabm oua&muygon/ yxrBu ,m on Bu{wiaqmi&uon tjy{troabmjzply; 'w ,Bu ,mon quwuaqmi&ur tjy{tru azmjyjci;jzpon/ xalumi ,i;Bu ,mwu t"uBu ,ma&U& tBuBu ,m? Bu ,mtx;jyBu ,mrsm;[owrwjci;jzpygon/

tcsUBu ,mrsm;on teu&i;twi; t"uBu ,mu axmuyay;ygon/]uyvy w ,? zusuw ,? we;ajymw ,}wwi t"uBu ,ma&U&]uy? z? we;} Bu ,mwon teu&i;twi; t"uBu ,mu tx;jy{xm;alumi;awU&ygon/]xwajym? ajymivr? wuwi? ay;vy}pon Bu ,mtwrsm;wi]xw? ajymi? wu? ay;}won]ajym? vr? wi? vy}pon Bu ,mwa&Ury;wí wipm;teursm;jzi taxmutyay;alumi; awU&ygon/ t"uBu ,ma&U& Bu ,mwon tjy{trEivy&m;rjy Bu ,mrsm;jzpaomvn; jy{r vy&m; ru &n& ,jci;rs{;r[wb wipm;teujzi Bu ,mu axmuyjci;jzpon/ xalumi ,i;Bu ,mwu t"uBu ,ma&U& Bu ,maxmursm;[owrwjci;jzpygon/ t"ulu ,m a&U&o;jcm;teu&on Bu ,mpum;v;wpv;on tx;jypum;v;? Bu ,maxmu pum; v;rsm; jzpEiouo tBuBu ,mpum;v;vn; jzpEialumi; awU&ygon/ xalumi þ pmwr;wi t"uBu ,ma&Ury;wí t"uBu ,mu wipm;onteuoabmjzi taxmu

[11] Jenny & San San Hnin Tun, 2016, 185.

tujyaeon a&Uu ,maxmupum;v;rsm;\ teuoua&muyEi to;jyywu avvm wiy xm;ygon/

4? 1/ wipm;teu[on

jrermbmompum;wi pum;v;wpv;\ r&i;teuu wu&uro;b r&i;teu Ei wnrt&jzpap? qupyrt&jzpap teuajymi;um ajymqo;Ee;Eiygon/ xo to;jyjci;u Oypmwipm;jci;[ac:ygon/

qμocibaomi;u wipm;teu\oabmu

> **]]pum;v;rsm;wi t&i;cteuEi wpqiym;wipm;rteu &jr jzpaumi;? jrermpum;wi]von} qaom pum;\t&i;cteu rm ye;rsm;vjci;? re;uav;rsm;vjci;rs;uojzpaumi;? o&mwi]t&yaumi;r tavmi;v on} qaompum;ywi]von} \teurm tqygt&i;cteu r[wawm b wpqiym;wipm; teutjzpo ajymi;vom;onu owroiaumi;}}**[12]

&i;jyxm;ygon/

OZ&A'O;z;peu

> **]]teu&i; teureürqb wpyg;aomteuü wipm;íqaom pum;u wipm;pum;? wipm;o'g? Oypmpum;? Oypmo'g[í av;rnac:qaumi; on}}**[13]

[vn;aumi;?

armiciri("EjzL) u-

> **]]Oypm[on yrus,Oe;aom teut"ym,opujzpap? yrwusaom teut"ym,ujzpap &&ap&e&n&,csujzi t&mwpcEi rcsoabmt& quo,aeaoma0g[m&u tjcm;t&mwpctwuvn; ajymi;a&Uo;pEi onoabmu tajcjyaom a0g[m&rsm; jzpaumi;}}**[14]

[ívn;aumi;?

xtjyi armiciri ("EjzL) uyi

> **]]Oypmwipm;r[on wppwpctm; &nne;aoma0g[m&u ¤i;Eie;e; pypyqupyr&aom tjcm;wppwpctwu a&Uajymi;o;pjci;yi jzpon [qEiygon}}**[15]

---

[12] **ciri? armi("EjzL)? 2009? 142/**
[13] **z;pe? O;? 1968? 440/**
[14] **ciri? armi("EjzL)? 2010? 76-77/**
[15] **-,i;-? 2009? 68/**

[í zi q x m;yg on/

O;au sm v i u v n; -

]]a0g [m&wpcon rr\ r v t"ym , u azmjyjci;rjy awmb r v teuEi e;pyon t"ym , u om xe;jyapjci;on wipm;r jzpon}}[16]

[í azmjyx m;yg on/

xalumi wipm;r [on Oypmyijzpalumi;av v mo&&yg on/ OypmEiwipm;r uaygi;í Oypmwipm;r [v n; o;Ee;yg on/ talumi;t&mwpctwu to;jyaom pum;v;u tjcm;talumi;t&mwpctwu wpqiym;umajymi;v o;Ee;jci;on wipm; teuoabmyi jzpon/

4? 2/ **u , ma&axmupum;v;rsm; to;jy y**

jrermbmompum;& ta&;wijzpap? tajymwijzpap u , maxmu pum;v;rsm;u y;wum o;av&yg on/ tx;ojzi t"u u , m\ a&Eiaemuwwi t"u u , mu unjznpuaxmuyay;rn taxmu tujypum;v;rsm;u y;wumo;av&yg on/ xalumi jrermOgusrsm;& u , my'rsm;wi t"u u , m\ a&ü taxmu tujypum;v; rsm; &aewwyg on/ , i;pum;v;won omreteu&i;twi;r [wb teuajymi;í t"u u , mtm; jznpu axmuyay; on u , maxmu pum;v;rsm;jzpluon/

t"u u , ma&& u , maxmursm;u av v m&mwi omreteu&i;twi; o;on pum;v;rsm; [wb t"u u , m\ teut"ym , uyí us , jyelvmap&e Oypmteujzi o;on pum;v;rsm;jzpaealumi; awU&yg on/

pum;v;wpv;u r v teuomru Oypmteujzi o;jci;on v n; bmom pum; \ tajccvuPmwp&y jzpyg on/ xoabmu

qμ armiciri ("EjzL) u -

]]pum;v;wpv;u r v teujziomru Oypmteursm;jzi o;on twu teut"ym , ‹u , Ovmonoabmrm bmompum;\ tajccoabmwpc jzpon/ , i;u Oypmwipm;rjzppO (metaphorical process) **[ac:on/ bmompum;rsm;on Oypmwipm;rjzppOt& zUz;v m&jci;jzpyg on/ Oypm wipm;yrsm;ulunvi aepOvy&m;ae&aom v rb0u tajcjyum wipm; jci;jzpalumi; awUEiyg on/ bmompum;xwi yuuezU , u ouo zU , uaeaom pum;rsm;jzpontwu tajccusonEi tr\ ta&;yg v alumi; awUEiyg on/}}**[17]

---

[16] **au sm v i? O;(Epzu v)? 1968? 245/**
[17] **ciri? armi("EjzL)? 2016? 155/**

[reqxm;ygon/ xalumi t"uBu,ma&U& Bu,maxmupum;v;rsm;on jrerm bmompum;wi tajccusy; ta&;ygvalumi; avvmo&&ygon/

Bu,ma&Uaxmupum;v;rsm;u avvmwijy&mü aepOo;pum;wi to;wiu s,ly; x;jcm;on Bu,maxmu pum;v;rsm;u om"ursm;jyí qe;ppazmjyom;ygrn/

Ogus (1) pmv;aygi;reatmi lunа&;

Ogus (2) t'up lun&i;

txuygOguswwi yxrOgu son yretwi; Bu,m\ r&i;teujzi]lun}u o;xm;jci;jzpon/ yxrtjy(tr]lun}Ei'w,tjy(tr]a&;}ully;}u qupyay;Ei ygon/]pmulunly;a&;}[ítjy(trEpcu quwu azmjyon oabmtjzp o;ygon/]luna&;yg} [on Bu,my'wi yg0ion t"uBu,m\ t"ym,u yray:viap&e tm;jznonoabmjzpon/

'w,Oguswi yg0iaom]lun} on Bu,maxmupum;v; jzpon/ r&i;teu r[wb tajctaewpcu o;oyí vyaqmiapvonoabmjziwipm; o;xm;jci;jzp on/ t"uBu,m]&i;} u teut"ym,t& axmuyay;ví o;xm;jci;jzpon/

yxrOgu son lunly;a&;on t"ym,jzpojzi]a&;} u y"meusy;]lun} u rnola&;onuazmjyaom Bu,mpum;v;jzpon/ 'w,Ogu son talumi; up wp&yu o;oyum vyaqmiaponoabmjzpí]&i;} uy"meusy;]lun} u xBu,mu axmuuaom Bu,maxmu jzpaeonuawUEiygon/ tajctaewp&yu csicse o;oyly; aqmi&uvonoabmjzi]lun}Bu,maxmuu o; xm;jci;jzpon/

xtw

om"u -]]trxu ajy;0i - taru ajy;jri}}

]]avum;ay: wuajy; - txux wuwi}}

]]uav;u q½u - jyóemx qxn}}

]]A½xu xway; - tcry xwajym}}

]]yuqaw vajy; - pum;u vajym}}

]]oi,csi;u om;ar; - pmtyxrm tajzu om;awU}}

]]xri;ye;ue vr;, - rEav;u ai vr;v}}

pon om"ursm;wi]ajy;? wu? q? xw? v? om;? vr;} won tjcm;Bu,m wpcp\ a&Urmwí taxmutujy(ypn;tjzpvn;aumi;? o;jcm;Bu,mtjzp vn;aumi; wn&aeluygon/ txuyg om"uEpcww wi yxrtwrsm;wi yg0iona&U lu,mrsm;rm ,i;w\rv teutwi;yijzpjy;? 'w,twrsm; wiyg0ion a&Ulu,m

wrm rvteutwi; r[wawmb wpqiym;wipm;teujzi ,Owaeonu,mu unaxmuyví o;xm;alumi;aw&ygon/

]trxu ajy;0i}wi]ajy;}on trewu,ajy;jci; jzpaomvn;]taru ajy;jri}wi pwtm½tvsitjre a&muom;onoabmjzi wipm;o;xm;jci; jzpon/ t"uBu,m]jri} u taxmutyjzpap&e o;xm;jci;jzpon/ jyóemx qxn (ryg0ivonoabm? tcryxwajym (&ixwi or;xm;onoabm? Ir[oyxm;&on oabm)? pum;uvajym (tvsivon oabm) ponjzi rv Bu,m\ t"ym,u &n&,jci;rs; r[wb wipm;onoabmjzi t"uBu,mu taxmutujy[um o;xm; jci;jzpon/

xo o;vujci;jzi t"uBu,m\ qvonoabmrm yíxi&m;vmon omru teut"ym,rmvn; us,0e;av;euvmygon/

atmuygom"ursm;wi t"uBu,ma&U& Bu,maxmupum;v; to;jy[yw[u avvmqe;ppEiygon/

om"u –

]zi}	**- Bu,maxmuto;**
	- 'upu ziajymrayg/
]a&mi}	**- Bu,maxmuto;**
	- 'jyóemxuae a&mixuom;w,/
]jy[w}	**- Bu,maxmuto;**
	- um;aps;aw jy[wusy/
]ce}	**- Bu,maxmuto;**
	- ueaps;Ee;aw cewuw,/
]yw}	**- Bu,maxmuto;**
	- pwq;v ywajymvuw,/
]c;}	**- Bu,maxmuto;**
	- vBu;aw roatmi c;awUw,/
]csU}	**- Bu,maxmuto;**
	- pum;u csUajymw,/
]om;}	**- Bu,maxmuto;**
	- ou jyóem om;&mw,/
]x;}	**- Bu,maxmuto;**
	- qaps;aw x;wuw,/
]0i}	**- Bu,maxmuto;**
	- vBu;aw pum;0i;x 0iajymw,/

]0i;} - Bu ,maxmuto;
- tvLrm 0i;vyuiluw,/
- ow tBu 0i;ay;v tqiajyom;w,/

]vr;} - Bu ,maxmuto;
- pumyu aivr;vw,/

]yi} - Bu ,maxmuto;
- cpm;csuaw yixuvmy/

]ajymi;} - Bu ,maxmuto;
- pum;u trS;rS; ajymi;ajymw,/

]x} - Bu ,maxmuto;
- tcr 'vyie;u xvywm/

]p} - Bu ,maxmuto;
- aq;aE;z pur;vr;w,/

av{mu - Bu ,maxmuto;
- pum;u av{muajymw,/

]u} - Bu ,maxmuto;
- upO;pm;ygt;/

]jye} - Bu ,maxmuto;
- r;jyevmy/

]vu} - Bu ,maxmuto;
- trig; vu&maew,/

]aygi;} - Bu ,maxmuto;
- aq;aE;yaw aygi;vyr,/

]ay;} - Bu ,maxmuto;
-'ypn;twu tjrwawm ay;pm;yg/
- ou oaX;e ay;awUvuyg/

]ajrmu} - Bu ,maxmuto;
- ovyatmi ajrmuci;r,/

]ausm} - Bu ,maxmuto;
- p;ym;a&;aps;uuu ausmjriw,/

txuyg a&Bu ,maxmuyg0iaom Bu ,my'wu tjii;jy{vygu]0irajym? wu rxi? ajy;rjri}[í Bu ,maxmuEi t"uBu ,mwlum;wi]r} tjii;jyypn;xní o;alumi;awU&ygon/

txuygom"ursm;t&Bu,my'twi;yg0iaom t"uBu,ma&U& pum;v;rsm;on ,i;pum;v;w\ qiym;teujzi t"uBu,mu taxmutujyKalumi; avvmawU&& ygon/ ,i;Bu,maxmupum;v;rsm;u to;jyKci;alumi t"uBu,m\ qvon oabmrm av;euxi&m;vmygon/ t"uBu,m\jyKr vy&m;rwu yíay:viaply; qvonoabmu wwusus&atmi azmjyEiygon/ o;½;o;p0 r[wawmb us,jye av;euaomteujzi t"uBu,mu axmuuay;Eijci;alumi aep0o;pum;rsm;wi ta&;ygygon/

a&Bu,maxmuwu t"uBu,m\a&Uwi Epcgxyo;jci;jzi t"uBu,m\ teuon yíav;euvmy; o'gwm0ermvn;Bu,maxmurBu,mtx;jyK tjzpajymi; om;alumi; awU&ygon/ om"u-]vr;vr;y? wuwuwi? ajy;ajy;jri? 0i0iajym} ponjzi t"uBu,m\ teuoabmrm yr xi&m;vmygon/

cKio;oycsu

jrermbmompum;\obm0t& tcsKBu,m pum;v;rsm;on Bu,maxmupum;v; rsm;tjzp t"uBu,m\ a&UEiaemuwry;wí t"uBu,mu yrav;euapatmi axmuyay;Eialumi; awU&ygon/ þpmwr;wi Bu,my'twi;& a&Bu,maxmuw y;wyg0iaeon taetxm;u avvmwijycygon/ t"uBu,ma&Uwi&aom Bu,m axmu pum;v;rsm;on rvBu,m\ teuwm0eu ajymi;vxr;aqmium 0guswpc v;\qv&i;u yrxi&m;vmapygon/ ,i;w\wipm;teujzi 0gusrsm;u xi&m; av;euatmi zew;Eiaomalumi jrermbmompum;wi x;jcm;Ky;ta&;ygon pum;v; rsm;jzpKuygon/

t"uBu,ma&U& Bu,maxmuwon o;jcm;&ywnEiKy;wipm;on oabmtjzp omru teu&i;twi;vn; to;jyKEion pum;v;rsm;jzpKuon/ O;aqmiBu,m\ azmjyru av;euus,jyeap&e wipm;xm;onteujzi taxmutu jyKuon/ t"u Bu,ma&U& Bu,maxmupum;v;rsm;u avvmKun&mwi tjyKrutajccaom pum; v;rsm;u trsm;q;awU&y; aqmi&ujyKronoabmu ay:vixi&m;ap&eEi cpm;csu wu tav;ay;azmjyví to;jyKxm;alumi; awU&ygon/

xjyi Bu,ma&Uwi Bu,maxmuygon Bu,my'u tjii;jyKvu]r} tjii;jy ypn;u Bu,maxmuEiBu,mw Kum;wixm;í o;alumi;? t"u Bu,m\ aemuwi Bu,maxmuygu Bu,mEi Bu,maxmuwu y;uyí]r} tjii;jyypn;u Bu,ma&U xm;í o;alumi; avvmawU&&ygon/

xalumi Bu,m\a&UEi aemuwwi to;jyKon Bu,maxmuwon]r} tjii;jy ypn;wo;&mwi oabmobm0csi; rwalumi; avvmawU&&ygon/Bu,ma&axmursm; on O;aqmiBu,m\aemu& Bu,maxmursm;uoyi O;aqmiBu,m\ teut"ym,Ei 0gusqv&i;oabmu xa&muap&e unyy;Eialumi; aw&ygon/

aepOpum;ajymqo;Ee;lu&mü teut"ym,t&jzpap? o'gwm0et&jzpap Bu,m axmupum;v;rsm;u xno;ly;cpm;csu? oabmxm;? tav;xm;rrsm;u azmjyav& alumi; awU&ygon/ wusaocsmon tjy\tr? tajctae? tjzptysuwlu xxrrEi v&i;a&muatmi azmjyEiaomalumi jrermbmompum;wi ta&;ygon pum;vrsm;[o;oyrygon/

e*;

þpmwr;wiazmjycaom Bu,maxmupum;vrsm;Ei ywouont,tq oabmw&m;rsm;rm ynm&irsm;\ t,tqaumucsursm;Ei uvrrsm; &Eiygon/ jrerm pum;wi t"ulu,mEi ,Owto;jylaom lu,ma&Uaxmursm;\ oabmobm0u o&ap&eEi bmompum;tusK;jzpxe;rwltwu twi;twmwpctjzp taxmutu jzpapEion[,qay;lurnqv\i þpmwr;ujyp&on tusK;&v'wpctjzp ar\mvi ygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

uav;? a'guwm/ (2017)/ *jrerm\u/,mz\yyg pum;v;rsm;l teuEi\o'gwm0ersm;l* 0ZmEioy ynm&itzUpmwr;zwy? &euewuov/

uav;? a'guwm/ (2003)/ *jrermo'g(bmomaA' av\vmcsu)l* yg&*bUtwu wioi;aomusr;? jrermpmXme? &euewuov/

ciri? armi("EjzL) /(1979)/ *jrermo'gEi\ 0gp*&pyg;jyóeml* wuovynm ya'ompmapmi(0Zm) tw 13? tyi; 5? &euewuovrsm;yEywu/

ciri? armi("EjzL) /(1990)/ *jrermpum; jrermpm½yy\vml* &eue? pmayArme yEywu/

ciri? armi("EjzL) /(2004)/ *twaA'e'ge;l* &eue? pe;a&mi&e yEywu/

ciri? armi("EjzL) /(2001)/ *bmomtjri\ pmaytjril* &eue? y*pmtywu/

ciri? armi("EjzL) /(2016)/ *jrermbmompum;talumi; wapwapmi;l* &eue? ci&wem yEywu/

azarmiwi? 0;/ (1955)/ *jrermo'gusr;l* &eue? jrermEiibmomjye pmay toi;/

azarmiwi? 0;/ (1961)/ *jrermOguszUx;usr;l* &eue? jrermEiibmomjye pmaytoi;/

z;pe?0;/ yEyEpryg/jrermuAsmzlen;usr; ('w,ty)? &eue? w;pmyEywu/

jrermpmtzU0;p;Xme/ (1980)/ *jrermo'gl* &eue? wuovrsm; yEywu/

jrermpmtzU0;p;Xme/ (1980)/ c&;aqmi *jrermtb"me (w-\ur)l* aejynawm/

oepiat;? r/ (2008)/ *jrermu/,mrsm;l zUpn;yEi\ teut"ym,\ oua&muyl* yg&*bUtwu wioi;aomusr;? jrermpmXme? &euewuov

t*vybmom

Cornyn, W.(1944).***Outline of Burmese Grammar.Linguistics Society of America***.

Myint Soe.(1999). ***A grammar of burmese***. Ph.D dissertation.Egene: University of Oregon, Department of Linguistics. USA.

Jenny, Mathias and San San Hnin Tun. (2016). ***Burmese A Comprehensive Grammar. Routledge.*** London and New York**.**

Okell, John and Anna Allott.(2001).***Burmese/ Myanmar dictionary of grammatical forms***. Richmond, Surrey, Curzon Press.

Tun Aung Kyaw, Dr. (2014). (Lang Myan.Acad.Arts & Sc. Vol XII. No.8, 24).

ရှေးမွန်လုံးချင်း သရသင်္ကေတများ

ဥမ္မာခင်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မွန်သရသင်္ကေတများကို စာအရေးအသားရှုထောင့်မှ လေ့လာထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ရှေးမွန်စာအရေးအသားရှိ သရသင်္ကေတများကို လေ့လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ သရသတ်မှတ်ချက်ကိုဖော်ပြ၍ မွန်ဘာသာစကားရှ လုံးချင်းသရသင်္ကေတများကို လေ့လာထားခြင်းဖြစ်သည်။ မွန်ဘာသာစကား၏စကားသံဖွဲ့ပုံ၊ ဝါကျဖွဲ့ပုံစသော သဒ္ဒါအဆင့်ကို လေ့လာခြင်းမဟုတ်ဘဲ စာအရေးအသား၏အရေးပါဆုံး အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သောသရကို စာအရေး အသားရှုထောင့်မှ လေ့လာထားခြင်းဖြစ်သည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ– *စာအရေးအသားစနစ်၊ သရ၊ သရသင်္ကေတ၊ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ၊ အမြင့်သင်္ကေတ၊ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတ၊ အတွင်းငုပ်သရ၊ ပွတ်တိုက်သံ*

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မွန်စာအရေးအသားရှိ သရသင်္ကေတများကို စာအရေးအသားရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာအရေအသားရှိ သရသင်္ကေတများနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်ကွဲပြားသော မွန်သရသင်္ကေတများ အသုံးပြုပုံကို ရှေးမွန်ကျောက်စာများကိုအခြေခံ၍ လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

၁။ သရ[၁] သတ်မှတ်ချက်

အရေးဘာသာစကားတွင်ဖြစ်စေ၊ အပြောဘာသာစကားတွင်ဖြစ်စေ သရသည်အဓိကကျသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားတစ်ခု၏ ဝဏ္ဏဖွဲ့ပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင် ဗျည်းနှင့်သရတို့ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ သရချည်းပါသော ဝဏ္ဏဖွဲ့ပုံမျိုးကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်သရသည် ဘာသာစကားတိုင်းတွင် အဓိကကျသောအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သရကို ပညာရှင် များက အမျိုးမျိုးဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။

> "အ, . . . ဩ – ဤသို့အားဖြင့် သရပေါင်း ရှစ်လုံးရှိပါသည်။ အသံဗီပြင်စွာ ရွတ်ဆိုရန် အသံဇာတ်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် သရခေါ်ပါသည်။"[၂]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရသည် အသံထွက်ရာ၌ ဗျည်းနှင့်မတူ။ အသံအိုးမှဖြစ်၍ခံတွင်း၌ အတားအဆီးမတွေ့ဘဲ ထွက်သောအသံကို သရဟုခေါ်သည်။"[၃]

---

* ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

[၁] vowel

[၂] လယ်တီဆရာတော်၊ ၁၉၅၁၊ ၄။

[၃] ဖေမောင်တင်၊ ဦး၊ ၁၉၅၈၊ ၅၀။

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရ/သရ့/ အဆုတ်မှတက်လာသောလေသည် ခံတွင်းရှိစကားသံဖြစ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခု၏ ပိတ်ဆို့တားဆီးခြင်းမခံရဘဲ ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြူးဖြူး ထွက်သွားစဉ် ဖြစ်လာသောအသံ"[၄]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရ /သရ့/ ၂။ အသံ"[၅]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရတွင် ကိုယ်ပိုင်ပီသသော အသံရှိသည်။ သရတစ်ခုတည်းဖြင့် ပီသသောအသံ ထွက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သရတစ်ခုသည် စကားသံတစ်ခုဖြစ်နိုင်သည်။"[၆]

ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုထားသည်။ သဒ္ဒဗေဒအရ

> "သရဆိုသည်မှာ ခံတွင်းမှလေထွက်လာစဉ် ပွတ်တိုက်သံကြားနိုင်လောက်သော လေလမ်းကြောင်း ကျဉ်းမြောင်းမှုသို့မဟုတ် ခံတွင်းအတွင်း လုံးဝပိတ်ဆို့မှုမရှိဘဲ ပီပြင်စွာရွတ်ဆိုနိုင်သော အသံဖြစ်သည်။"[၇]

ဟုဆိုသည်။ ထိုဖွင့်ဆိုချက်များအရ သရသည် အသံပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိဘာသာမိမိ ရပ်တည်နိုင်စွမ်းရှိသော စကားသံပင်ဖြစ်သည်။

စကားသံဖြစ်အင်္ဂါတို့၏ အနေအထားကို မူတည်၍လည်း သရကို အမျိုးမျိုးဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ကြသည်။ စကားသံဖြစ်အင်္ဂါတို့၏လှုပ်ရှားမှုအရ

> "လေကြောင်းသည် အာစောက်နှင့်ခံတွင်းကို ဖြတ်သန်းလာရာ လမ်းတစ်လျှောက်၌ ပွတ်တိုက်သံ ကြားနိုင်လောက်သော မည်သည့်အတားအဆီး အနှောက်အယှက် အပိတ်အပင်ကိုမျှ မခံရချေ။ ထိုသို့ ဆီးတားမှု၊ နှောက်ယှက်မှု၊ ပိတ်ပင်မှု၊ ကျဉ်းမြောင်းမှု စသည်တို့ကို မခံရသော သံပြင်းသံကိုသရဟု ခေါ်သည်။"[၈]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "အသံကြိုးတို့ကို တိုးထွက်ပြီးနောက် ပါးစပ်ထဲတွင် ဘာအတားအဆီးမှ မတွေ့ တော့ဘဲ အပြင်ဘက်သို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လေထွက်လာသောအသံသည် သရသံပင် ဖြစ်ပါသည်။"[၉]

ဟု လည်းကောင်း၊

---

[၄] မြန်မာအဘိဓာန်၊ ၁၉၉၁၊ ၃၆၆။
[၅] မြတ်ကျော်၊ ဦး၊ ၂၀၀၅၊ ၃၂၉။
[၆] မြန်မာသဒ္ဒါ၊ ၂၀၀၅၊ ၃၅၉။
[၇] Crystal, 2003, 496.
[၈] ထွန်းမြင့်၊ ဦး၊ ၁၉၉၆၊ ၈၅။
[၉] ခင်မင်၊ မောင်(ခနဲဖြူ)၊ ၂၀၀၁၊ ၁၅။

> "အဆုတ်မှတက်လာသောလေသည် ခံတွင်းရှိ စကားသံဖြစ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း (နှုတ်ခမ်း၊ သွား၊ လျှာ၊ အာခေါင်မာ၊ အာခေါင်ပျော့)တစ်ခုခု၏ ပိတ်ဆို့တားဆီးခြင်း မခံရဘဲ ခံတွင်းပေါက်၊ နှာတွင်းပေါက်ပြင်ပသို့ ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြူးဖြူး ထွက်သွားစဉ် ဖြစ်လာသော အသံကိုသရသံဟုခေါ်သည်။"[၁၀]

ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ စကားသံဖွဲ့ပုံရှုထောင့်မှလည်း သရကို သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုကြသေးသည်။

> "သရတို့သည်ကား ဗျည်းမယှဉ်၊ မိမိချည်းသက်သက်ပင် အသံလည်းရ၏။ အနက်ကိုလည်းဟောနိုင်၏။ ဗျည်းကို မမှီရပေ။ ဗျည်း၏မှီရာသာဖြစ်၏။"[၁၁]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရသည်ကား ဗျည်း၏ခွဲမှီရာဖြစ်သောကြောင့် နိသျမည်၏။ ဗျည်းသည်သရကိုစွဲမှီတတ်သောကြောင့် နိသိတမည်၏။ ဗျည်းကား သရနှင့်စပ်၍ဖြစ်၏။ သရကားဗျည်းနှင့်မစပ်ဘဲလည်းဖြစ်၏။"[၁၂]

ဟု လည်းကောင်း အသိုးသိုးဖွင့်ဆိုကြသည်။ ထို့ပြင်

> "သရဆိုသည်မှာ ဝဏ္ဏ၏အလယ်နေရာတွင်ရှိသော ယူနစ်ဖြစ်သည်။"[၁၃]

ဟုဆိုသည်။ ယင်းဖွင့်ဆိုချက်များသည် အပြောဘာသာစကားရှုထောင့်မှ သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဖွင့်ဆိုချက်များအရ သရ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ အသံဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားပညာရှင်များသည် သရကို အပြောရှုထောင့်မှသာမက အရေးရှုထောင့်မှလည်း ဖွင့်ဆိုကြသည်။ အရေးရှုထောင့်အရ

> "ဤ(၄၁)လုံးသော ဝဏ္ဏတို့တွင် အ အာ။ ပ ။ ဧ သြ ဤရှစ်လုံးသော အက္ခရာတို့ သည် သရမည်ကုန်၏။"[၁၄]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "သရဆိုသည်မှာ ကိုယ်ပိုင်အသံရှိသော အက္ခရာများကို ဆိုသည်။"[၁၅]

ဟု လည်းကောင်း၊

> "ယေဓမ္မာ အက္ခရာ – အကြင်အက္ခရာတို့သည်၊ ပရံ – သူတစ်ပါးကို၊ အနိသာယ–မမှီမူ၍၊ သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ– ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ- ထိုသို့ သူတစ်ပါး ကို မမှီမူ၍ ဖြစ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်၊ တေ အက္ခရာ–ထိုအက္ခရာတို့သည်၊ သရာ– သရ မည်ကုန်၏။"[၁၆]

---

[၁၀] *မြန်မာသဒ္ဒါ*၊ ၂၀၀၅၊ ၃၅၅။

[၁၁] ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်(ဒုတိယ–)၊ မ–၁၃၂၀၊ ၇။

[၁၂] ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်(ဒုတိယ–)၊ မ–၁၃၂၀၊ ၇။

[၁၃] Crystal, 2003, 497.

[၁၄] ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်(ဒုတိယ–)၊ မ–၁၃၂၀၊ ၇။

[၁၅] စန်းငွေ၊ ဦး(ဒဂုံ–)၊ ၁၉၇၂၊ ၁၃။

[၁၆] တောင်တွင်းဆရာတော်ခင်ကြီးဖျော်၊ ၁၉၇၃၊ ၁၂။

ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ဤဖွင့်ဆိုချက်များသည် သရကိုအရေးရှုထောင့်မှ သတ်မှတ်ထား ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်သရကို ကိုယ်ပိုင်အသံရှိသော အက္ခရာများဟု အရေးနှင့်အသံရှုထောင့် နှစ်မျိုးလုံးမှ သတ်မှတ်ကြသေးသည်။ **မာရီယိုပိုင်း**[၁၇]က

"(က) ခံတွင်းလမ်းကြောင်းကို လေဖြတ်သန်းလာစဉ် ပိတ်ဆို့မှု၊ တားဆီးမှု မခံရဘဲ

အသံကြိုး တုန်ခါနေစဉ် ဖြစ်ပေါ်လာသောအသံ

(ခ) ယင်းအသံကို ကိုယ်စားပြုသောအက္ခရာ"[၁၈]

ဟုသရကို အပြောနှင့်အရေးရှုထောင့်နှစ်ခုလုံးမှ ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အရေးရှုထောင့်အရ သရ ဆိုသည်မှာ စကားသံကို ကိုယ်စားပြုသော အရေးအက္ခရာ၊ အရေးသင်္ကေတတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤစာတမ်း တွင်သုံးသော သရဟူသောဝေါဟာရသည် **သရသင်္ကေတ**[၁၉]ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

၂။ မွန်သင်ပုန်းကြီးရှိသရသင်္ကေတ

မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင် သရ(၁၂)လုံး ရှိသည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတနှင့် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတဟု ခွဲခြားနိုင်သည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတများမှာ အ၊ အာ၊ ဣ၊ ဤ၊ ဥ၊ ဦ၊ အဲ၊ ဩ၊ အာ၊ အော်၊ အး တို့ဖြစ်သည်။ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတများမှာ –၊ –ာ၊ –ိ၊ –ီ၊ –ု၊ –ူ၊ –ေ၊ –ဲ၊ –ော၊ –ာ၊ –ံ၊ –း တို့ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ လုံးချင်းသရသင်္ကေတများနှင့် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတများကို ကြည့်လျှင် မြန်မာ နှင့် တူညီမှု၊ ကွဲပြားမှုများကိုတွေ့ရသည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အ နှင့် အာ မှာ မြန်မာနှင့် ရေးထုံးတူသည်။ မွန်စာအရေးစနစ်ရှိ 'အ' သရသင်္ကေတသည် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတအဖြစ် ဗျည်းနှင့် ယှဉ်တွဲရာတွင် ယှဉ်သောဗျည်းအတွင်း ဝင်ရောက်ပျောက်ကွယ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗျည်းယှဉ် 'အ' သရသင်္ကေတကို **အတွင်းငုပ်သရ**[၂၀]၊ အတစ္ဆေဟု ခေါ်သည်။

မွန်စာအရေးအသားရှိ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ 'အာ' မှာ မြန်မာနှင့် တူသည်။ ဗျည်းယှဉ်သရ သင်္ကေတမှာ '–ာ' ဖြစ်သည်။

မွန်လုံးချင်းသရသင်္ကေတ 'ဣ' မှာ မြန်မာနှင့် တူသည်။ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ '–ိ' ဖြစ် သည်။

ဣီ လုံးချင်းသရသင်္ကေတအသုံးကို ခေတ်မွန်တွင် မတွေ့ရပေ။ မြန်မာစာအရေးစနစ်တွင် 'ဤ' သင်္ကေတဖြစ်သည်။ ရှေးမွန်အရေးအသားစနစ်တွင် ဣအသုံးကို မတွေ့ရဘဲ 'ဤ' ကို အသတ်များနှင့် တွဲသုံးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ 'ဤ'လုံးချင်းသရသင်္ကေတအသုံးကို သထုံကလျာဏီသိမ်ကျောက်စာကြောင်း ရေ ၁၄၊ ၁၅ တွင် 'ဂုံမ်ဤရ်'ဟု သုံးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ခေတ်မွန်တွင် ဣီသင်္ကေတ ဖြစ်လာသည်။

---

[၁၇] Mario Pei

[၁၈] Pei &F .Gaynor, 1968, 229.

[၁၉] vowel symbol

[၂၀] Inherent vowel

ကျီသရ၏ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ '–' ဖြစ်သည်။ ခေတ်မွန်တွင် – သည် –မ် ကို အတိုချုံ့ ရေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

'ဥ' လုံးချင်းသရသင်္ကေတသည် မြန်မာနှင့်အရေးတူသည်။ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ '–' ဖြစ်သည်။

'ဥု' သရသင်္ကေတသည် မြန်မာနှင့်အရေးပုံသဏ္ဌာန် ကွဲပြားသည်။ မြန်မာစာအရေးအသားတွင် 'ဦ' ဖြစ်သည်။ ရှေးမွန်တွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတ 'ဥု' အသုံးကို မတွေ့ရပေ။ ဗျည်းယှဉ်သရ သင်္ကေတမှာ '–' ဖြစ်သည်။

'ဧ'လုံးချင်းသရသင်္ကေတသည် မြန်မာနှင့်အရေးပုံသဏ္ဌာန်တူသည်။ 'ဧ'သရ၏ဗျည်းယှဉ်သရ သင်္ကေတမှာ 'ေ–' ဖြစ်သည်။

'အဲ' သရသင်္ကေတ၏ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ'–' ဖြစ်သည်။ ခေတ်မွန် 'အဲ'သရမှာ ရှေးမွန် –ယ်မ ပြောင်းလာသော သင်္ကေတဖြစ်သည်။ 'တစ်'ဟု အနက်ရသောဝေါဟာရကို ရွေစည်းခုံ (က) မျက်နှာ၊ ကြောင်းရေ (၂၃)တွင် 'မောယ်' ဟုတွေ့ရသည်။ ယင်းကို အလယ်ခေတ်မွန်ကျောက်စာ တစ်ချပ် ဖြစ်သောပဲခူးဘုရားခုနစ်ဆကျောက်စာငယ်(က)မျက်နှာ၊ ကြောင်းရေ(၁၂)တွင် 'မွဲ' ဟု တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် 'လက်' ကို ရှေးမွန်တွင် တေယ်[ခုံခ ၁၇] ဟု တွေ့ရပြီး ယနေ့ခေတ်တွင် တဲ[ကျိုက်ဖွန် ၂] ဟု တွေ့ရသည်။ ေ–ယ်မ – သို့ ပြောင်းလာသော သာဓကများ ဖြစ်သည်။

အ၊ အံ၊ အးတို့သည် မြန်မာစာအရေးအသားတွင်မရှိသော သရသင်္ကေတများဖြစ်သည်။ မွန် – သည် ရှေးမွန်–ဝ်၊ ေ–ဝ်တို့မှ ပြောင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေဝတာဝ[ခုံခ ၁၇]>ဒေဝတ်[အဓ က ၁၉] (နတ်)၊ ရောဝ်[ခုံက ၃၆]>ရ်[ကျိုက်ဖွန် ၁၀](ကဲ့သို့)၊ တုရောဝ်[ခုံခ ၆]>တုရ်[အဓ က ၁](ခြောက်၊ ၆)ဟူ၍ –ဝ်နှင့်ေ–ဝ်တို့သည် နောက်ပိုင်းတွင် –သို့ ပြောင်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ မွန် – သင်္ကေတနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးသောင်းလွင်က 'ယ–သတ်ကို နောက်ပစ်နှင့် အစားထိုးလျှင် ဝ–သတ်ကို ရှေ့ပစ်ဖြင့် အစားထိုးသင့် သည်ဟု ယူဆကာ မွန်ပညာရှင်တို့ တီထွင်ခဲ့ကြဟန်တူသည်'[၂၁] ဟုဆိုခဲ့သည်။ ရှေ့ပစ်အသုံးကို ပုဂံခေတ်နှင့် အစောပိုင်း ကျောက်စာများတွင် မတွေ့ရပေ။ အစောပိုင်းကျောက်စာများတွင် – အစား –ဝ်၊ ေ–ဝ် တို့ကိုသာ သုံးလေ့ရှိသည်။ ထို အဲ၊ အ် သရတို့နှင့်ပတ်သက်၍ 'ခေတ်မွန်သရသင်္ကေတ – နှင့် – တို့ကို ရှေးမွန် ကျောက်စာများတွင် မတွေ့ရပေ။ မွန်တို့ အသစ်တီထွင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ – သည် အဆုံးဗျည်း ယ် ၏ အတိုကောက်သင်္ကေတဖြစ်ပြီး –သည် –ာ ပါသော –ဝ် နှင့် ဩ၊ ေ–ာ ပါသော အဆုံးဗျည်း ဝ–သတ်၏ အတိုကောက်သင်္ကေတဖြစ်သည်။'[၂၂] ဟုဆိုသည်။ ရှေးမွန် –ယ် သည် ခေတ်မွန်တွင်– သို့လည်းကောင်း၊ ရှေးမွန် –ဝ်၊ ေ–ဝ် တို့သည် ခေတ်မွန်တွင် –သို့ လည်းကောင်း ပြောင်းလာသည်။ ယနှင့် ဝ တို့သည် အသံသဘောအရ သရတစ်ပိုင်းဗျည်းတစ်ပိုင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် –ယ် နှင့် –ဝ် တို့ကို – နှင့် – ဟု သင်္ကေတပြုပြီး အဆုံးဗျည်းအသတ်သံပျောက်ကာ သရသင်္ကေတများအဖြစ် တီထွင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

---

[၂၁] သောင်းလွင်၊ ဦး၊ ၁၉၇၂၊ ၁၆၀။

[၂၂] NAi Pan Hla, 1989, 2.

မြန်မာပြည်တွင်တွေ့ရှရသော မွန်ကျောက်စာများအနက် အစောဆုံးဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်ဟု ယူဆရသော သထုံရှေးမင်းများ ကျောက်စာဖြစ်သည့် တြာပ်ကျောက်စာ၊ ပဏ္ဍိတ်ကျောက်စာနှင့် ကျန်စစ်သားမင်းလက်ထက်ရေးထိုးသော ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာ၊ နန်းတည်ကျောက်စာ၊ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာစသည်တို့တွင် အဲနှင့်ဩ် (နောက်ပစ်နှင့်ရှေ့ပစ်)ကို လုံးဝမတွေ့ရသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်၊ ပင်းယခေတ်များတွင် မွန်ဘာသာ၌ အဲနှင့်ဩ် (နောက်ပစ်နှင့်ရှေ့ပစ်) မရှိသေးကြောင်း ထင်ရှားသည်။[၂၃]

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၁၃ခု ဟံသာဝတီဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုကျိုက်မရောဘုရားအား မြေလှူကြောင်းရေးထိုးသော ကျိုက်မရောကျောက်စာတွင် မွန်ရှေ့ပစ်နှင့် နောက်ပစ်အသုံးကို ပထမဆုံး တွေ့ရသည်။ ၈၁၉ခု ဓမ္မစေတီမင်း မဟာဝိဟာရကျောင်းတော်ကြီး လှူကြောင်းရေးထိုးသော ရသေ့မြို့ကျောက်စာတွင် ဩ်သရ ရှေ့ပစ် (–)ကို လည်းကောင်း၊ ၈၁၉ ခုထိုး ပဲခူးဘုရားခုနစ်ဆူ ကျောက်စာငယ်တွင် အဲ (–)ကိုလည်းကောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဲ၊ ဩ် (အ) (–၊ –)တို့သည် ဟံသာဝတီခေတ် သက္ကရာဇ် ၈၁၇၊ ၈၁၉တွင်မှ အစောဆုံးပေါ်လာသည်ဟု ယူဆရသည်။ ရှေးမွန်တွင် –အစား –ဝ်၊ – အစား –ယ်ကို အစဉ်တစိုက်သုံးစွဲခဲ့သည်။ ထို့ပြင်မွန်စာအရေးအသားတွင် သရသင်္ကေတများနှင့် တွဲ၍ ကဲ၊ ကဲ၊ ကေဲ၊ကေဲ ဟူသော အသုံးများလည်း ရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် မွန် – သည် –ယ်မှ ပြောင်းလာသော သင်္ကေတတစ်ခု ဖြစ်သည်။

လုံးချင်းသရသင်္ကေတ'အံ' ၏ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ '–' ဖြစ်သည်။ အံသရသည် အရေးတွင် သရသင်္ကေတ ဖြစ်သော်လည်း စကားသံမှာ အဆုံးဗျည်း မ–သတ်သံဖြစ်သည်။ အံသရကို ရွတ်ဆိုရာတွင် နှုတ်ခမ်းနှစ်ခုက ထိ၍ရွတ်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် အံသရသည် မ–သတ်သံဖြင့် ဆုံးသော ဝဏ္ဏတစ်ခု ဖြစ်သည်။

အး လုံးချင်းသရသင်္ကေတသည် မြန်မာတွင်မရှိပါ။ 'အး'၏ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ'–း' ဖြစ်သည်။ အးသရကိုရွတ်ဆိုရာတွင် ဟ–သတ်သံ တစ်နည်းအားဖြင့် လည်ချောင်းအတွင်း၌ ပွတ်တိုက်သံကို ပီပီသသ ကြားရသည်။ **အသံကြိုးပေါက်ပွတ်တိုက်သ**'[၂၄]ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရှေးမွန်ကျောက်စာများတွင် –း နှင့် –ဟ်တို့ကို တွဲ၍ ဓေးဟ်၊ ညးဟ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ –း နှင့် –ဟ်ကို အလဲအလှယ် အသုံးပြုခြင်းကိုလည်းကောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အးသင်္ကေတသည်အရေးတွင် သရသင်္ကေတအဖြစ် အသုံးပြုသော်လည်း အပြောတွင် ဟ–သတ်သံဖြင့်ဆုံးသော ဝဏ္ဏတစ်ခုဖြစ်သည်။ 'သက္ကတဘာသာတွင် — သည် အနုသွာရဟု ခေါ်ပြီး နှာသံသင်္ကေတများဖြစ်သည်။ –းမှာ ဗိသွာရဟု ခေါ်ပြီး အဆုံးဗျည်း ဟ၏ သင်္ကေတဖြစ်သည်။'[၂၅]

'အနုသွာရမှာ ရိုးရိုးအစက်သင်္ကေတ (–) ဖြစ်ပြီး ကံ = ကမ် မှ အဆုံးဗျည်း –မ် နှင့် တူသည်။ ခေတ်မွန်တွင် ယင်းသင်္ကေတသည် အ် ၊ မ် =၊ ဟ် နှင့် င် တို့အစားလည်း သုံးသည်။ သို့သော် ' င ' အသုံးမှာ နည်းပါးသည်။ ဗိသွာရမှာ သေးငယ်သော အစက်ကလေးနှစ်စက်ဖြစ်ပြီး ကျောက်စာများတွင် အဆုံးဗျည်း ဟ–သတ်သံအဖြစ် တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ ရံခါ ဟ် နှင့် –း သင်္ကေတနှစ်ခု ရောထွေး

---

[၂၃]သောင်းလွင်ဦး၊ ၁၉၇၂၊ ၁၅၁–၁၅၂။

[၂၄]Glottal fricative

[၂၅]Nai Pan Hla, 1989,3.

သုံးလေ့ရှိသည်။'[၂၆] ထို့ကြောင် မွန်သင်ပုန်းကြီးရှိ အံနှင့်အား သင်္ကေတတို့သည် အရေးတွင် အရေး သင်္ကေတများအဖြစ် သရတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသော်လည်း စကားသံအရ အဆုံးဗျည်းအသတ် တာဝန် ကို ထမ်းဆောင်နေသော သင်္ကေတများဖြစ်သည်။

မွန်ဘာသာတွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတ'ြ' ကို 'ြ၊ ြော' ဟု နှစ်မျိုးသုံးသည်ကို တွေ့ရ သည်။ 'ြ' ၏ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ ေ–ာ ဖြစ်သည်။

မွန်သင်ပုန်းကြီးရှိ လုံးချင်းသရသင်္ကေတများနှင့် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတများသည် မြန်မာနှင့် ကွဲပြားမှုများ ရှိသည်။ အချို့သရများသည် အရေးတွင် သရတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော်လည်း အပြောတွင် သရနှင့် အဆုံးဗျည်းသံ ပေါင်းစပ်ထားသော ဝဏ္ဏများဖြစ်သည်။

မွန်စာအရေးအသားတွင် သရသင်္ကေတများသည် အသတ်မပါဘဲသော်လည်းကောင်း၊ အသတ် နှင့် ယှဉ်တွဲ၍သော်လည်းကောင်း သုံးနိုင်သည်။ ရှေးမွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ သရ သင်္ကေတ (၁၂)မျိုးလုံးကို မတွေ့ရပေ။

၃။ ရှေးမွန်သရသင်္ကေတ

ရေးမွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတနှင့် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတအသုံးများကို တွေ့ရသည်။ ဤစာတမ်းတွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတများကိုသာ စာအရေးအသားရှုထောင့်မှ လေ့လာ တင်ပြပါမည်။ ရှေးမွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတများကို အသုံးပြုရာ၌ အသတ် မပါဘဲသော်လည်းကောင်း၊ အသတ်နှင့်တွဲဖက်၍သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်းသရသင်္ကေတများအဖြစ် အ၊ အာ၊ ဣ၊ ဤ၊ ဥ၊ ဦ၊ အားတို့ကို တွေ့ရသည်။

အသင်္ကေတ

ရှေးမွန်စာအရေးအသားရှိ အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်း 'အ' သရအသုံးပြုပုံကို အောက်ပါ သာဓကများ တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

အတသ[နန်း ၈ ၁၄ ၊အ[စဉ် ၂၃ ၊ အပါယ်[ခုံဃ ၃၆ ၊အဝီစ[မြ ၈ ၁၃ ၊အန္ဓမောဒနာ[ခုံ ၎ ၁၂

အန္ဓမောဒနာ[ခုံ ၎

အသတ်မယှဉ်သော အသရသင်္ကေတ

လုံးချင်းသရသင်္ကေတ'အ'ကို ပါဠိ၊ သင်္ကတမွေးစားစကားလုံးများအတွက် အများဆုံးအသုံးပြု သည်ကို တွေ့ရသည်။ အသတ်ယှဉ်သော 'အ'သရသင်္ကေတအသုံးကို အောက်ပါသာဓကများတွင် တွေ့နိုင် ပါသည်။

[၂၆] Nai Pan Hla, 1989, 10.

အင်္ဂါနန်း ၈ ၁၂ ၊ စင်ရာဇ ကာ ၃၁ ၊အင်္ဂုလိုင် က ၄၃ ၊အနိုင် ၎ ၁၆ ၊အဘိဗာအကျန်း ၄

အနိုင် ၎ ၁၆

အသတ်ယှဉ်သောအသရသင်္ကေတ

အသတ်ယှဉ်သော 'အ'သရသင်္ကေတကို ပါဠိ၊သက္ကတစကားလုံးများအတွက်သာမက မွန်စကား စစ်စစ်များအတွက်ပါ သုံးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရှေးမွန်စာအရေးအသားတွင် ကိမဲ် က ၂၀ ၊ အိန်ဒိုင် ခ ၅၄ ၊ အတ်ရာဇက ာကဲ့သို့သော အသုံးများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် 'အ' ကို အသတ် အဖြစ်လည်း အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ 'အ'ကို အသတ်အဖြစ် အသုံးပြုပုံကို ဝေါအ်ရာဇ က ၁၆ ၊ ဂေါအ်ရာဇ က ၃၃ ၊ အမောအ်ဒိုင် ဂ၃၅ စသောအသုံးများတွင် တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့သည် 'အ'ကို ဗျည်းအဖြစ် သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးမွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် 'အ'ကို လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အဖြစ်သာမက ဗျည်းအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ သရတာဝန်သာမက ဗျည်းတာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်နေသော သင်္ကေတတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

အာသင်္ကေတ

အ–အက္ခရာကို –ာ ပေါင်းစပ်ထားသောသင်္ကေတ ဖြစ်သည်။ ရှေးမွန်စာအရေးအသားရှိ အသတ်မယှဉ်သော 'အာ' သရအသုံးပြုပုံကို အောက်ပါသာဓကများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

အာသဘဲ် ဆ ၃၄ ၊ အာစာရဲ် ခ ၄၄၊အာနန္ဒကျိုက် ၂၈ ၊အာနန ဆံ ဃ ၂၃ ၊အာယုက်အလံ် က ၃

အာနန မြ ခ ၁၈

အသတ်မယှဉ်သောအာသရသင်္ကေတ

လုံးချင်းသရသင်္ကေတ'အာ'ကို ပါဠိ၊ သက္ကတမွေးစားစကားလုံးများအတွက် အများဆုံး အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသတ်ယှဉ်သော 'အာ'သရသင်္ကေတ အသုံးကို အောက်ပါသာဓကများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

အာသင်္နန်း ဇ ၂၉ ၊ အာစန်း ဇ ၃၉ ၊အာရဲ် ဆ ၁၉

အာစဲ့ စ ၃၇

အသတ်ယှဉ်သောအာသရသင်္ကေတ

အသတ်ယှဉ်တွဲသော “အာ” သရသင်္ကေတကို မွေးစားစကားလုံးများထက် မွန်စကားလုံးများအတွက် အသုံးများသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကသင်္ကေတ

လုံးချင်းသရ ‘က’သရအသုံးကို ကမောအံ့ ၇၅ ၊ ကဧယ်ပုရေယ ံ့ ၈၂ ၊ ကမာင်္ံ့ ၇၅ တို့တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်းသရသင်္ကေတ ‘က’ကို ပါဠိ၊ သင်္ကတမွေးစား စကားလုံးများအတွက် သုံးထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ မွန်စကားစစ်စစ်အတွက် သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ကညွှိမ၇ံ့ ၁၂

အသတ်မယှဉ်သောကသရသင်္ကေတ

အသတ်ယှဉ်သော ‘က’ သရသင်္ကေတအသုံးကို ကန်ံ့ ၀၉ ၊ ကန္ဒကျိုက် ၃၁ တို့တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ ပါဠိ၊ သင်္ကတဝေါဟာရများအတွက် သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ “က” သရသင်္ကေတသည် အခြားသရသင်္ကေတများနှင့်မတူဘဲ အသတ်မယှဉ်သောသရမှာ မွန်ဝေါဟာရစစ်စစ်အတွက် သုံးပြီး အသတ်ယှဉ်သောသရမှာ မွေးစားစကားလုံးများအတွက် သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ကနစ္ဆံ ၁

အသတ်ယှဉ်သောကသရသင်္ကေတ

ဂျသင်္ကေတ

‘ဂျ’လုံးချင်းသရသင်္ကေတသည် မွန်သင်ပုန်းကြီးရှိ ကို့ လုံးချင်းသရသင်္ကေတနှင့် အကွာရာပုံကွဲပြားသည်။ ရှေးမွန်ရှိ ‘ဂျ’သရသင်္ကေတသည် မြန်မာနှင့် ပါဠိရှိ ‘ဂျ’သရသင်္ကေတနှင့်တူသည်။ အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်းသရသင်္ကေတ ‘ဂျ’အသုံးကို မာသနံ့ ၁၈ ဟူသော အသုံးတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်းသရသင်္ကေတ ‘ဂျ’ အသုံးသည် ရှေးမွန်စာအရေးအသား စနစ်တွင်မတွေ့ရပေ။ ‘ဂျ’သရကို အသတ်နှင့်ယှဉ်တွဲအသုံးပြုပုံကို အောက်ပါသာဓကများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဂုံဂျ်ရိုံ ၀ ၂၉ ၊ဂုံမ်ဂျ်ရိ်ကလျာ ၁၄ ၊ကိ်ရ်ဂျ်မ်ံ့ က ၂၇ ၊ဂျ်ရိစ္ဆံ့ ၁၁၄ ၊ဂျ်နိစ္ဆံ့ ၂၂၃

ဂုံဂျ်ရိုံ ၀ ၂၉

အသတ်ယှဉ်သောဂျသရသင်္ကေတ

အထက်ပါသာဓကအရ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ 'ဣ' ကို သူ့ချည်းသက်သက်ထက် အသတ်နှင့် ယှဉ်၍ အသုံးများသည်ကို တွေ့ရသည်။ 'ရ်၊ မ်၊ န်' တို့နှင့် အသုံးများသည်။ များသောအားဖြင့် ရဟန်းဟု အနက်ရသော မွန်ဝေါဟာရဂုံဣရ်ကို အသုံးများသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဥသင်္ကေတ

အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်း 'ဥ'သရအသုံးပြုပုံကို အောက်ပါသာဓကများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဥလာရုန်း ၈ ၁၃ ၊ ဥပဒြေါ်ခုံ ၎ ၂၇ ၊ဥပါယ်ခုံ ၈ ၁၄ ၊ဥပေါ်သထကျိုက် ၃၅ ၊ဥပုသကလျာ ၂၁

ဥပါယ်ခုံ ၈ ၁၄

အသတ်မယှဉ်သောဥသရသင်္ကေတ

လုံးချင်းသရသကေတ'ဥ'ကို မွန်ဝေါဟာရထက်ပါဋ္ဌိ၊ သင်္ကတမွေးစားစကားလုံးများအတွက် အများဆုံးအသုံးပြုသည်ကို တေ့ရသည်။ အသတ်ယှဉ်သော 'ဥ' သရသင်္ကေတအသုံးကို အောက်ပါ သာဓကများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဥမ္မင်္ဂစ္ဆဳ ၁၉၆ ၊ကိန်ဥယစ္ဆဳ ၁၁၇ ၊ ဥတုနှုန်း ခ ၁၃ ၊ဥဿာနှုန်း ဃ ၁၅ ၊ဥတ္တရဆံ ၈ ၃

ကိန်ဥယစ္ဆဳ ၁၁၇

အသတ်ယှဉ်သောဥသရသင်္ကေတ

အသတ်ယှဉ်တွဲသော 'ဥ'သရသင်္ကေတအသုံးကို ပါဋ္ဌိ၊သင်္ကတဝေါဟာရများအတွက် အသုံးများ သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဥုသင်္ကေတ

ရှေးမွန်တွင် ယင်းလုံးချင်းသရ သင်္ကေတအသုံးကို မတွေ့ရပေ။

ဩ ၊ဧသင်္ကေတ

အသတ်မယှဉ်သော 'ဧ'အသုံးကို ပြည်ရွှေဆံတော်ဘုရားမွန်ကျောက်စာ (၈) မျက်နှာ ကြောင်းရေ (၂)တွင် ဗောယ်ဩသာန်ဟူသော အသုံးတွင် တွေ့ရသည်။

ဗောယ်ဩသာနဆံ ၈ ၂

အသတ်မယှဉ်သောဧသရသင်္ကေတ

လုံးချင်းသရသကေ်တ 'ဓ' အသုံးကို ရှေးမွန်တွင် သူ့ချည်းသက်သက်ထက် အသတ်နှင့် တွဲသုံးသောအသုံးကပိုများသည်။ –ယ်နှင့် တွဲ၍ ဓယ်ဟုသုံးလေ့ရှိသည်။ –ယ် ယှဉ်တွဲသော 'ဓ' သရသကေ်တ အသုံးကို ဓယ် ကျိုက် ၂၇၊ တလ၆ဓယ်နံ့ စ ၁၉ တို့တွင် တွေ့ရသည်။

ဓယ်ရာဇ က ၁၄

အသတ်ယှဉ်သောဓသရသကေ်တ

'ဓ'သရသည် အသတ်ယှဉ်တွဲရာတွင် အခြားသော အသတ်သကေ်တများနှင့်တွဲသော အသုံးကို မတွေ့ရပေ။ –ယ် နှင့်သာ တွေ့ရသည်။ –ယ် နှင့် တွဲရာတွင်လည်း 'ငါ'ဟု အနက်ရသော 'ဓယ်'ကိုသာ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် လုံးချင်းသရသကေ်တ "ဓ" ကို ရှေးမွန်တွင် –ယ် နှင့်သာ တွဲသုံးသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

ဩသကေ်တ

ပါဠိဘာသာတွင် ရှစ်လုံးမြောက်ဖြစ်သော အက္ခရာကို ယခုခေတ် မြန်မာတို့က ဩ(အော)သရဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာသုံးမူရင်းပါဠိနှင့် သက္ကတအသံအတိုင်းဆိုသော် 'အို' သရဖြစ်၏။ မြန်မာတို့ ရွတ်ဖတ်ဟန်အားဖြင့် ဩ သရသည် လည်ချောင်းအရပ်မှ အသံထွက်သကဲ့သို့ရှိ၏။ ဩဟု ရွတ်ဆိုရာ၌ ဧတ်ခမ်း၏အကူအညီ လုံးဝမပါသကဲ့သို့ရှိ၏။ ပါဠို၊ သက္ကတသဒ္ဒါကျမ်းများအလို ဩသရသည် ကဏ္ဌောဋ္ဌဓအက္ခရာဖြစ်၏ဟုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ဩ အက္ခရာကိုရွတ်သောအခါ လည်ချောင်းနှင့် နှုတ်ခမ်းနှစ်ခုကို အသုံးပြုရမည်။ ဩ ဟူသော အသံဖြစ်ပေါ်ရာ အရပ်သည် လည်ချောင်းနှင့် နှုတ်ခမ်းနှစ်ခုပေါင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။ ထိုပါဠို၊ သက္ကတသဒ္ဒါကျမ်းများ အဆိုအတိုင်း အသံမှန်မှန်၊ ဌာန်ကရိဏ်းကျကျရွတ်လိုလျှင် ဩကိုရွတ်ဆိုသောအခါ နှုတ်ခမ်းကိုစုပေး၊ လုံးပေးရမည်။ လေချွန်တော့မည့် နှုတ်ခမ်းအနေအထားမျိုးရှိရမည်။ ထိုအဆိုအတိုင်းရွတ်လျှင် ဩ ဟုအသံမထွက်ဘဲ အို ဟု အသံထွကပေလိမ့်မည်။ မွန်ဘာသာတွင် ဩကိုပထမဗျည်းစုနှင့် ယှဉ်သောအခါ အောင်(အော်)ဟု အသံထွက်၍ ဒုတိယဗျည်းစုနှင့် ယှဉ်သောအခါ အိုသံ ထွက်လေသည်။ မွန်ဘာသာအလိုအားဖြင့် ဩ နှင့် အိုတို့သည် သရနှစ်လုံးမဟုတ်။ ဩ သရတစ်လုံးတည်းကပင် ယှဉ်ဘက်ဗျည်းကို လိုက်၍ အောင်(အော်)နှင့် အိုဟု အသံနှစ်မျိုး ထွက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။[၂၇]

ပါဠိဘာသာထွန်းကားသော ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများဖြစ်သည့် သီဟိုဠ်၊ ထိုင်း(ယိုးဒယား)၊ ကမ္ဘော ဒီးယားနှင့် လောနိုင်ငံများတွင်လည်းကောင်း၊ ပါဠိသက္ကတဘာသာရပ်ကို သင်ကြားပို့ခကြသော ကမ္ဘာ့ တက္ကသိုလ်အသီးသီးတွင်လည်းကောင်း ထိုရှစ်လုံးမြောက်သရကို 'အို'ဟုပင် အသံထွက်ကြ၏။ ပါဠိ ဘာသာကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့် အသံဖလှယ်၍ ရေးသားကြရာ၌လည်း မြန်မာတို့က ဩဟု အသံထွက်သောစာလုံးကို အင်္ဂလိပ် (အို) 'o'အက္ခရာဖြင့် စာလုံးပေါင်းကြ၏။ ရွတ်ဆိုသောအခါလည်း အို သံပင်ရွတ်ဆိုကြ၏။ ဥပမာ – မြန်မာတို့ရေးဖတ်သောပါဠို နမောတဿ ဘဂဝတော၊ အရဟတော၊ သမ္မာ

[၂၇] သောင်းလွင်ဦး(ဆရာ)၊ ၁၉၇၂၊ ၁၆၄–၁၆၅။

သမ္မဒ္ဓဿကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့်ရေးသောအခါ Namo tassa bagavato arahato sammasambuddhassa ဟုရေး၍ ဥရောပအသံဖြင့်ဖတ်လျှင် နမိုးတတ်ဆ ဘဂဝတိုး အရဟတိုး ဆမ်မာဆမ်ဗုတ်ဒတ်ဆဟု ဖတ်ရသည်။[၂၈]

အင်ဒို–ဥရောပအနွယ်ဝင်ဖြစ်သောပါဠိနှင့် ဥရောပရှိဘာသာစကားများက သြသရကို အိုသံဖြင့် ရွတ်ဖတ်ကြသည်။ ပါဠိ၊သင်္ကတ ဗျည်းသရအက္ခရာများကို အခြေခံ၍ စာအရေးအသားစနစ်ကို တီထွင်ခဲ့သော မွန်တို့သည် သြသရကို မူရင်းပါဠိ၊ သင်္ကတအသံအတိုင်းပင် ယူသုံးခဲ့ကြဟန်တူသည်။ သို့သော် မိမိဘာသာစကားရှိ အသံပေါ်၊အသံလေးဗျည်းကို လိုက်၍ အောင်(အော်)နှင့် အို ဟု သရသံမှာနှစ်မျိုး ကွဲပြားနေခြင်းသာဖြစ်သည်။ ရှေးမွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် သြသရ သင်္ကေတကို သူ့ချည်းသက်သက် အသုံးမတွေ့ရဘဲ ရ–သတ်နှင့်တွဲ၍ သြရ်ဟူသော အသုံးမျိုးသာတွေ့ရသည်။ သို့သော် အာနန္ဒာ စဉ့်ကွင်းစာ မဟော်ဇာတ်တွင် 'သြဒန'ဟူသော အသုံးကို တွေ့ရသည်။ ပါဠိစကားလုံးဖြစ်သည်။

သြရ် ရာဇ ကာ ၂၉

အသတ်ယှဉ်သော သြ သရကေ်တ

အသတ်ယှဉ်သော လုံးချင်းသရသင်္ကေတ သြအသုံးကို ကျိုက်တဲမွန်ကျောက်စာ ကြောင်းရေ ၃၀ နှင့် ၄၀ တ,တွင် သြရ်(စေ)ဟူသော အသုံးတွင်တွေ့ရသည်။ မွန်စာအရေးအသားစနစ်တွင် သြကို သရသင်္ကေတ၊ အသတ်တို့နှင့် တွဲသုံးသောအသုံးများ ရှိသော်လည်း ယင်းတို့သည် သရသင်္ကေတ အဖြစ် သုံးထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ 'သ' နှင့် 'ရ' ကို ဆင့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သ–ရရစ်(သြ)ကို sara ဟုအသံထွက်ရသည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ သြမဟုတ်ဘဲ ဗျည်းတွဲသင်္ကေတဖြစ်သည်။ ခေတ်မွန်တွင် စပါးကို 'သြော်' ဟု ရေးသည်။ ယင်းအရေးအသားသည် သကို ရရစ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အးသင်္ကေတ

အး သရသင်္ကေတသည် အရေးတွင်သာ သရသင်္ကေတအဖြစ် သုံးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ စကားသံအရမူ ဗျည်းသံဖြင့်ဆုံးသော ဝဏ္ဏတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဆုံးဗျည်းဟု၏ ပွတ်တိုက်သံကို ပီပီသသကြားရသည်။ အးသရ၏ ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတမှာ '–း' ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားတွင် ယင်းကို ဝစ္ဆပေါက် (ဝိသဇ္ဇနီ)ဟုခေါ်သည်။ ရှေ့ရှိသရကို **အမြင့်သက်သံ**[၂၉]သို့ ပြောင်းပေးနိုင်သည်။ သံပြောင်းပြ သင်္ကေတ တစ်ခုဖြစ်သည်။ မွန်လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အးကို ရွတ်ဆိုရာတွင် အ နှင့် အား အသံနှစ်ခုအကြား လည်ချောင်းအတွင်းမှ ပွတ်တိုက်သံကြားအောင် ရွတ်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် အးသည် အရေးတွင်သာ လုံးချင်းသရသင်္ကေတအဖြစ် အသုံးပြုသော်လည်း အသံအရ အဆုံးဗျည်း အသတ်သံဖြစ်သည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အး အသုံးကို သွားအး[ကျိုက် ၃၄၊ စးခုံ ခ ၁၆] စသော အသုံးများ တွင် တွေ့ရသည်။ –း ကို ရှေးမွန်တွင် ဟ်နှင့် အလဲအလှယ် သုံးလေ့ရှိသည်။ရံခါ –း နှင့် –ဟ် နှစ်မျိုးရောသုံးလေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် ရှေးမွန်စာအရေးအသားတွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အး ကိုအသတ်နှင့် တွဲသုံးသောအသုံးကို မတွေ့ရပေ။ မွန်ဘာသာရှိ သရများသည် အသတ်မျိုးစုံနှင့် ယှဉ်တွဲအသံးပြုနိုင်သည်။ အး သရမှာ ထိုသို့အသတ်နှင့်

[၂၈] သောင်းလွင်၊ဦး(ဆရာ)၊ ၁၉၇၂၊ ၁၆၇။

[၂၉] high falling tone

တွဲမသုံးနိုင်ခြင်းကပင် ဗျည်းသံနှင့်ဆုံးသောအရေး သင်္ကေတတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးမွန် အားသည် အရေးတွင်သာ သရသင်္ကေတဖြစ်ပြီး အပြောတွင် အဆုံးဗျည်းသံပါသော ဝဏ္ဏတစ်ခု ဖြစ်သည်။

စး ခုံ ၁၆

အး သရကေ်တ

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ရှေးမွန်စာအရေးအသားတွင် အ၊ အာ၊ က္ကာ၊ ဤ၊ ဥ၊ ဧ၊ ဩ၊ အးဟု လုံးချင်းသရသင်္ကေတ (၈)လုံးကိုသာ တွေ့ရသည်။ ကျန် ဥု၊ အဲ၊ အ၊ အံ တို့ကို မတွေ့ရပေ။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတအသုံးများတွင် အသတ်မယှဉ်သော လုံးချင်းသရများကို များသောအားဖြင့် ပါဠိ၊ သင်္ကတမွေးစားစကားလုံးများ အတွက် အသုံးပြုသည်။ အသတ်ယှဉ်သောသရသင်္ကေတများကို မွန်ဝေါဟာရစစ်စစ်များအတွက် သုံးသည်။ သင်္ကတစာအရေးအသားစနစ်ကို အခြေခံ၍ တီထွင်ထားသော အရေးအသားဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဩ သရကို ပါဠိ၊ သင်္ကတကဲ့သို့ အို သံဖြင့် ရွတ်ဆိုသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် ရှေးမွန်စာအရေးစနစ်တွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အံ အသုံးကို မတွေ့ရပေ။ တစ်ဖန် –း သင်္ကေတသည် –ဟ်အစား သုံးထားခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ရှေးမွန်အရေးအသားစနစ်တွင် အး အသုံးကို စးဟူသောအသုံးတွင်သာ တွေ့ရပါသည်။ အခြားအသုံးများကို မတွေ့ရပေ။ အ ကို လုံးချင်း သရသင်္ကေတအဖြစ်သာမက ဗျည်းအဖြစ်ပါ အသုံးပြုသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရှေးမွန်အရေးစနစ်တွင် အ္ဂတ်ရှေ့က ဗဟု အ ဗျည်းနှင့် ဥ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ တွဲသုံးထားသောအသုံးကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အ သည် ရှေးမွန်စာအရေးစနစ်တွင် လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အဖြစ်သာမက ဗျည်းအဖြစ်ပါ အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။ အ သရသည် ဗျည်းနှင့် ယှဉ်တွဲရာတွင် ဗျည်းအတွင်း ဝင်ရောက် ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကို အတွင်းငုပ်သရ၊ အ တစေဟု ခေါ်သည်။ဤ သရသည် ခေတ်မွန်တွင် က္ကာ ဖြစ်သည်။ ရှေးမွန်နှင့် ပုံသဏ္ဌာန်ကွဲပြားသည်။ ရှေးမွန်တွင် မြန်မာ၊ ပါဠိတို့နှင့်တူသည်။ လုံးချင်းသရသင်္ကေတ ဤ မှာ အသုံးနည်းသည်။ အသတ်နှင့် ယှဉ်တွဲရာတွင်လည်း –ရ်၊ –မ်၊ –နှ်တို့နှင့်သာ သုံးသည်။

ရှေးမွန်တွင် ဗျည်းယှဉ်သရသင်္ကေတ – အသုံးကို တွေ့ရသော်လည်း လုံးချင်းသရသင်္ကေတ အသုံးကို မတွေ့ရပေ။ ခေတ်မွန်တွင် ဥု ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာအရေးအသားတွင် ဦ ဖြစ်သည်။

လုံးချင်းသရသင်္ကေတ ဧ ကို ရှေးမွန်တွင် ဓ၊ ဧ ဟု နှစ်မျိုးတွေ့ရသည်။ အသတ်နှင့် တွဲသုံးရာတွင် ဧယ် ဟု –ယ်နှင့်သာ သုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။

ခေတ်မွန် လးချင်းသရသင်္ကေတ အဲ နှင့် အ မှာ ရှေးမွန်တွင် မရှိပေ။ ရှေးမွန် –ယ် နှင့် –ဝ် တို့မှ ပြောင်းလာခြင်း ဖြစ်သည်။ အံ နှင့် အး မှာလည်း အရေးသရများအဖြစ် သုံးသော်လည်း စကားသံဖွဲ့ပုံအရ အဆုံးဗျည်းပါသော ဝဏ္ဏအဖွဲ့များ ဖြစ်သည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် ရှေးမွန်စာအရေအသားစနစ်ရှိ သရသင်္ကေတများကို အရေးအသားရှုထောင့်မှ လေ့လာ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ မွန်စာအရေးအသားတွင် သရသင်္ကေတများကို စာအရေးအသားတွင် မည်သို့ အသုံးပြုသည်ကို လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ မွန်စာအရေအသားကို လေ့လာသူများ အတွက် အခောက်အကူဖြစ်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကျော်အောင်စံထားဆရာတော် (ဒုတိယ–)။ (မ–၁၃၂၀)။ *ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း* (တကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ လယ်တီ မဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်ကြီးဖျော် (တောင်တွင်းဆရာတော်–)။ (၁၉၇၃)။ *သဒ္ဒဗျူဟာကျမ်း*။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ **မောင်**(ခနဲဖြူ)။ (၁၉၈၇)။ *မြန်မာစကားမြန်မာစာရုပ်ပုံလွှာ*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ **မောင်**(ခနဲဖြူ)။ (၂၀၀၅)။ *သက်တံရောင်စုံဘာသာစကား*။ ရန်ကုန်၊ ကြယ်နီပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်အေး၊ **ဦး**။ (၁၉၇၃)။ စာအရေးအသားစနစ်၏သဘောလက္ခဏာများနှင့် မြန်မာစာအရေးအသား စနစ်။ *ပညာပဒေသာ စာစောင်(ဝိဇ္ဇာ) အတွဲ ၈ အပိုင်း ၄*။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

ချစ်သိန်း၊ **ဦး**။ (၁၉၆၅)။ *ရှေးဟောင်းမွန်ကျောက်စာပေါင်းချုပ်*။ ရန်ကုန်၊ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနခွဲ။

စန်းငွေ၊ **ဦး**(ဒဂုန်–)။ (၁၉၇၂)။ *သဒ္ဒါအမြင် စာအမြင်*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

ထွန်းမြင့်၊ **ဦး**။ (၁၉၉၆)။ *သဒ္ဒဗေဒ*။ ရန်ကုန်၊ မြမြဝင်းပုံနှိပ်တိုက်။

နိုင်ပန်းလှ၊ **ဒေါက်တာ**(ပါမောက္ခ–)။ (၂၀၀၀)။ *ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာ မွန်–မြန်မာ*။ ရန်ကုန်၊ တိုင်းလင်းစာပေ။

နိုင်မောင်တိုး။ (၁၉၈၀)။ *အခြေခံမွန်စကားမွန်စာသင်ကြားနည်း*။ ရန်ကုန်၊ မွန်ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်။

ဖေမောင်တင်၊ **ဦး**။ (၁၉၅၆) ။ *ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာ*။ ရန်ကုန်၊ မွနယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်။

ဖေမောင်တင်၊ **ဦး**။ (၁၉၅၇) ။ *နန်းတော်မွန်ကျောက်စာ*။ ရန်ကုန်၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်။

မြ၊ **ဦး**(သီရိပျံချီ)။ (၁၉၆၁) ။ *ရှေးဟောင်းမြန်မာအက္ခရာစာတမ်း*။ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ ပုံနှိပ်ရေးနှင့်စာရေးကိရိယာဌာန။

မြတ်ကျော်၊ **ဦး**။ (၁၉၅၈) ။ *မြန်မာစာမြန်မာမှု ပါဠိအဘိဓာန်သစ်*။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၈၉) ။ *မြန်မာအက္ခရာသမိုင်း*။ လက်နှိပ်စက်မူ။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၁) ။ *မြန်မာအဘိဓာန်*။ဖိုတိုလစ်သိုပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၅) ။ *မြန်မာသဒ္ဒါ*။တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။

လယ်တီဆရာတော်။ (၁၉၅၁)။ *သင်ပုန်းကြီးသံခိပ်*။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာ့အလင်းပုံနှိပ်တိုက်။

ဝါယမ၊ အရှင်။ (၁၉၅၇)။ *မွန်ဘာသာသင်ကြားနည်း*။ ရန်ကုန်၊ မွန်–မြန်မာစာပေပြန့်ပွားရေးဌာန။

သာမြတ်၊ ဦး။ (၁၉၅၆)။ *မွန်–မြန်မာအက္ခရာသဗ္ဒိုင်း*။

သောင်းလွင်၊ ဦး။ (၁၉၇၂)။ *မြန်မာအက္ခရာဗေဒ*။ ရန်ကုန်၊ နည်းသစ်စာအုပ်တိုက်။

သန်းဆွေ၊ ဒေါ်။ (၁၉၇၁)။ *ရာဇကုမာရ်မွန်ကျောက်စာလေ့လာချက်*။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၅)။ *ကျိုက်တဲမွန်ကျောက်စာလေ့လာချက်*။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Ba Shin. (1962). ***The Lokahteikpan,*** Early Burmese Culture in Pagan Temple Burma Historical Commission Ministry of Union Culture.

Crystal, D. (2003). ***A Dictionary of Linguistics & Phonetics***. (5th ed). Blackwell: Blackwell Publishing.

Diringer, D. (1949). ***The Alphabet***. (2nd ed). Bratain : William Brendon and son Ltd.

Duroiselle, C. (1960). ***Epigtaphia Birmanica, Vol I, Part II***. Rangoon : Superintended Government Printing Union of Burma.

Duroiselle, C. (1962). ***Epigraphia Birmanica***, The Talaing Plaques on the Anada Plates. Rangoon: Government Printing, Union of Burma.

Fromkin, Victoria ; Robert Rodman, (1993). ***Introduction to Language***. (5th ed). United State : Harcourd Brace Jovanovich Collage Publisher.

Holliday, R. (1955). ***A Mon-English Dictionary***. Rangoon: Mon Cultural Section Ministry of Union Cultural.

Nai Pan Hla. (1989). ***An Introduction to Mon Language***. Tokyo: The Center for southeast Asia Studies.

Nai Pan Hla. (1992). ***The significant Role of the Mon Language and Culture in southeast Asia***. Part I.

Pei, M.& Gaynor ,F. (1968). ***A Dictionary of Linguistic*** .London: Peter Owen Ltd.

Shorto, Hl. (1971). ***A Dictionary of Modern spoken Mon***. London: Oxford University Press.

Shorto, Hl. (1971). ***A Dictionary of the Mon Inscription from the six to sixteen centuries.*** London: Oxford University Press.

jrermbmompum;Ei a[majymrqi&m twwynm(or[w) bmompum;pr;&n(vrbmomaA'avvmcsu)

av;i*

စာတမ်းအကျဉ်း

jrermbmompum;wi ta&;bmompum;Ei tajymbmompum;[í&&m þ pmwr;wi tajymbmompum;u t"uxm;í wijyom;ygrn/ jrermbmom pum;on tve eu½i; us,0e;aomalumi y&owtv,wi a[majymEir onvn; t&ntcsi; wp&yjzpon/ jrermbmompum;pr;&njy(iyrsm;? pmay a[majymyrsm;? Eiia&;ygwrsm; \pn;½;v\aqmryrsm;ponyrsm;wi a[majymrqi&m twwynmon vtyay on/ rr\qv&i;u wpzuvu &i;vi;em;vnoabmaygu vucvmatmi a[majymqaqmiEirom rr\a[majymr vyie;atmijrirnjzpon/ xalumi þ pmwr;on a[majymrwm0eu xr;aqmilurnorsm;taejzi xa&muaoma[majym ru pepwusso;ww ap&e]]vrbmomaA'}}ynmjzi wijyom;ygrn/

aomcsua0g[m&rsm;- vrbmomaA'? ajymo? emo? y&ow? a[majymr? bmom pum;pr;&n/

e'ge;

jrermbmompum;on jrermvltztpn;twi; aexiluaom jrermvrs(;rsm; quo,rtwu to;jy(on pepwpc jzpon/ jrermbmompum;on vr aemuc tajctaet&y&yEi qupyaeon vyie;aqmiwmrsm; tay:wivn;wnraeon/

jrermbmompum;u xa&mupm a[majymEirt&ntcsi;rmvn; a[majymrn wm0eu,&rn y*(vrsm;twu &tyaom t&ntcsi;wp&y jzpon/ en;pepuspmEi jynppm jyiqiwwrom a[majymrvyie;on xa&muEirn jzpon/ rur;usiaom orsm;uvn; pepwusavusiay;ygu a[majymrynmu wwur;ívtyov to;csEirnjzpon/ a[majymr[q&mwivn; wp0;wpa,muwn;u y&owu a[majym jci;Ei toi;tptz\tvu y&owua[majymjci;rs(;onvn; tus(;0iygon/ bmom pum;pr;&n(y(iywi ausmi;om; ausmi;orsm;\ pum;ajymp r;&nua[majymr yoPme owrwum þpmwr;u wijyxm;ygon/

þpmwr;wi ynma&;0eu;Xme? Sky Net **Ei** Mytel **wr y;aygi;pp0wiquon yxrtlurwuov aumvyaygi;p bmompum;pr;&njy(iy ½;xuyp0wiyg0i ,0jy(iluonausmi;om;ausmi;orsm;\ pum;p0talumi;t&mrsm;r pepwusxa&mupm ajymqcytcsursm;u xwEwum tavvmctjzp avvmwijyxm;ygon/**

1/ a[majymrqi&m twwynm

pum;ajymq&mü twwynmon t*g&ywpctjzp yg0ion/ oaomvn; twwynmu yaoen;wpctjzp rw,ír&Eiyg/ a[majymowpa,muon rrajymq rn talumi;t&m? av,avor;? [etrt&mwlon a[majymo\ twwynmyi;ürwn avon/ a[majymoon rrajymcsion talumi;t&m ajymiajrmuxa&mur? em;axmi orsm;\ EpoujrwE;z,jzpr[aom tcsursm;utajcc&n&,í twwynmu to;jy\ jci;jzpon[oabm&ygon/

xalumi a[majymowpa,mutaejzi twwynmyi;qi&m jyóemon ta&;yg aom jyóem[qcsiygon/ twwynmyi;qi&m tm;en;ron a[majymru ar;reap ygon/ y&ow\ pw0ipm;rvn; tm;en;apygon/ rr0;wnajymcsion talumi; t&mEi 0;wncsuyi;uvn; xcuEiygon/ twwynmveuralumi or[w twwynmu tpr;jyve;ojzivn; rrajymcsion talumi;t&mon tm;aysmum 0;wncsu aysmuaewwonrsm;vn; &wwon/

a[majymrqi&mtwwynm or[w pum;ajymrqi&mtwwynmon vlp½u vlobm0uvn; rsm;pmtajccxm;on/ a[majymowpa,muon rrajymqrn talumi;t&m? tajctaeEi py[yaom twwynmoabmu aqmi&ygrn/ vrmyg;eyr? ulr;usirtay: rwnum a[majym&rnjzpon/ wpen;tm;jzi]]a[majymrnoon ,mOarmi;Eiwon/ em;axmirnorsm;on c&;onrsm;Ei won/ a[majymrnoon rr\ulr;usir twwynmvr;twi; c&;ye;wita&muy&ygrn/ em;axmio c&;on tm; pw0r;csr;ajrlunE;pm vuygap&ygrn/ wajzmiwn;vr;u aulum vrum armi;jyeygv\i c&;on\ useqjci;uc&ygrn/ cslusi;rsm;wi t&erow ygv\ivn; c&;onu jiLpayrn/ tqiroiv\i c&;onuvr;w0uEiyi ,mOxur qi;ygvr rn/}}[1]

xalumi bmompum;pr;&njy(iywi yg0i,Ojy(iluaom ausmi;o? ausmi;om; rsm;on tqae&mwijzpap? tacsae&mwijzpap tjypqz,&mr&atmi lu(;pm;lu&rn jzpon/ bmompum;pr;&njy(iywi yg0i,Ojy(iorsm;on rrajymvuaompum;\ tq;on em;axmio y&owtwu tpjzp&ygrn/

2/ vrbmomaA'[on

vrbmomaA' (sociolinguistic) **on bmomaA'\ tui;tcuwpcjzpjy; bmom pum;Ei vltztpn;lum;& tjyetvequpyru avvmaomynmjzpon/**

vrbmomaA'wi bmompum;u avvmcs0;uy&mü vtrsm;p\bmomaA' qi&m vuPm (linguistic identity**)? bmompum;ay:wi xm;&on vroabm (**socioattitue**)?**

[1] **jrermpmta&;tom;? 2014? 675/**

bmompum;\ ujym;on vyie;aqmiwmtrsK;rsK;? bmompum; toiursm; (varietics)? tqirsm; (eves)? rnou rnou rnonae&mwi rnon&n&,csujzi rnorny ajymqxm;on[aom tcsursm;? bmompum; \to;pn;rsO;rsm;? vrwm0e (social function)? **vrtqutpy** (social context) **t& to;qavsmr &r&[aom tcsursm;pon wtay:wi ½jrio;oyavvmon/**

vrbmomavvmrwi atmuygwu tajcctaumi;t&i;rsm;tjzp p;pr; avvmon/

(1)ajymotrsK;tpm; (type of speaker)

(2)emotrsK;tpm; (type of address)

(3)ajymoEiemoquqa&;tajctae (relationship between speaker and address)

(4)pum;taumi;t&m (type of speech)

(5)pum;trsK;tpm; (genre)

(6)en;vr;Eium;c (made and medium)

(7) tajctae (situation)

(8)ypusrtwi;twm (degree of formality)

(9)pum;tjyKtrtrsK;tpm; (type of speech act)

txuygtcsursm;on vrbmomaA'avvmrwi t"utce;u@r yg0ion/

3/ jrermbmompum;Ei ajymoemorsm;um;& tqutpy

bmompum;\ t"ym,on rnou rnou? rnon tajctae ? rnon tcse tcgwi rnonoua&murjzi ajymqon[aom tcsuay:wi rwnon/ jrerm **bmompum;onvn; vrtajctaeqi&m pum;tqutpyay:wi rwnon/**

þpmwr;on yxrtur jrermbmompum;pr;&njyKiyu tavvmctjzp owrwum yg0i,OjyKiajymqorsm;rm &euewuov? '*wuovEi wuov to;o;r ausmi;om; ausmi;orsm;jzpjy; emotjzp xjyKiyo lua&muvmaom y&ow (q&m? q&mrrsm;? ausmi;om; ausmi;orsm;? urP0exr;rsm;? t&m&rsm;? yg0i,OjyKio rsm;\ aqrsK;? rom;prsm; ponjzi usm;? r tout&,rsK;p) yg0ion/

yg0i,OjyKiajymqorsm;on pijrixurjzpjy; emorsm;rm pijriatmurjzpon/ yg0i,OjyKi ajymqaom ausmi;om; ausmi;orsm;on wpzuv\i o;a,mup yg0iírEuíusvmaom acgi;p0wi wpzutoi;u tquwioi;&rnjzpjy; wpzutoi;u tacsuwioi;&rnjzpon/ owrwxm;aom pn;ur;rsm;? owrw xm;aom tcsetuetowtwi; acgi;p0Eiabmi0iatmi ajymum;&rnjzpon/ ae&mrm &eue wuov pe&wce;rwijzpon/

4/ jrermbmompum;Eia[majymrqi&m twwynm

jrermbmompum;on vtztpn;twi; vtcsi;csi; quo,rjy\&e to;jy\ on u&,mjzpontm;avsmpm jrermbmompum;u xa&mupm to;jy\Ei&e bmom pum;pr;&n vtyygon/

þpmwr;wi jrermbmompum; pr;&njy\iywi yg0i,Ojy\iorsm;ua[majymrn y*\v[azmjyxm;ygon/

xalumi a[majymrny*\vrsm;on rnony&owurq a[majym&mwi atmuygtcsuwu vuemusio;&ayrn/

1/ y&owEiquo,r

2/ pwacsmucsm;ru xe;or;&e

3/ [etrt&m

4/ pwtm;wu\ur&&e

5/ toaetoxm;

6/ a[majymor\em;vnEiap&e

wjzp\uon/

4/ 1/ y&owEiquo,r

a[majymoon rrEiy&owtlum;wi Ewtm;jzi quo,í taw;tac:csi; qupyay;onjzp&m rra[majymrn y&owEi rr&i;E;pm quo,Ei&eta&;lu;ay on/

yxrtlur wuovaumvyaygi;p jrermbmompum; pr;&njy\iywi yg0i ,Ojy\icon '*wuovu,pm;jy\ ]]'*armitoi;}}r armivi;xu0;\ yg0i,Ojy\ir wi]]traxmia&;u 0;aEmujzi a&;cs,oion}}[aomtquwioi;&mü –

]]r*vmygciAsm u\eawmuawm t&et[eatmiw '*armitoi;u armivi;xu0;b jzpygw,ciAsm}}

txuygajympum;wi jy\iytpr tajctaeü y&owta&;xm;*½jy\ru&,con/ xo y&owtav;xm;&etwu u,[etrt&mEi towuvn; vepmta&; yga\umi; aw\&&ygon/

y&owEiquo,r&jy; xe;or;Ei&etwu atmuygtcsursm;u*½jy\&ayrn/

(u)rrtm; y&owu ta&;xm;*½jyr a&;O;pm &, yg/

a[majymrrpr rrtm; y&owu ta&;xm;*½jyr &&ap&e vtyygon/ y&owu *½jyr &&ap&e u, [etrt&mjzijzpap? E;qrjzijzpap &, &e vtyygon/

(c)y&owu lunjy; ajymyg/

a[majymru xa&muap&etwu y&owu pw0ipm;&e vtyygon/ ojzpí y&ow Ei &iE;rjyoEi&e y&owu lunífwu½upum;ajymontaetxm;Ei ajym&ygrn/

(*)omreajymqontoEi ajymyg/

a[majym&mwi omrepum;ajymontoEiyi ajym&evygon/ wpO;EiwpO; em;vn on to;tEe;rs;xu wxifrajym&e owjy&ygrn/

vtzUtpn;wpcwi bmompum;u vuawUto;jy&mü usio;vuem&aom usi0wrsm;pm&ygon/ rnorq ajymcsionpum;u ajymci&aomvn; vuawUtm;jzi vra&;Oya'orsm;u vuemíajym&lrjzpon/ bmompum; ajymqquo,on upon orarUon? axjym;on yg;pyuxwrajymaomvn; u,[etrt&m? rsuv;? tow onvn; tajymbmompum;\ oauwjzpon/

4? 2/ pwacsmucsm;ru xe;or;&e

a[majymrtusir&ygu rru,u ,lunrtm;en;wwjy; y&owu p;&Uww on/ ojzpí pwacsmucsm;wwon/ xalumi pijrixuwi pum;ajymo wpa,mu on rru,u ,lunr&&e vtyygon/

]]ajympr;yg tcsp&, ajympr;yg? ri;twuq yiv,or'&mlu;awmi vu ypu;jyr,}}

txuygajymlum;csuwi armivi;xuO;on y&owa&Uwi pwacsmucsm;rr& rru, rr ,luncsujzi ajymom;aomavou aw&ygon/

]]traxmia&;rm ½yaum pwaum ajymi;vEiov Ev;om;uvn; tcse ra&; ajymi;vEiw,}}

]]qi;&'uawu tra&Uwcg;Ou wcg;vmacgu&i tcspawu jywi;aygu u ceqi;om;wm}}

]]ajympr;yg tcsp&, ajympr;yg}}? }}w,}}?]]wm}}

[aom tajymrsm;wi toav;tayg?

tertjriwjzi ,Ojylom;jci;on pwacsmucsm;rui;on tajctaersl;jzp on/ rrpwwi jzpay:aeaom pwcpm;ruazmjyaom pum;v;wu o;Ee;om;on/

cpm;rjypum;v;on wpcgwp& tmar!wqeon/ cpm;ruzi[&mü wu&uazmjyyrs;&ouo E;norarUpm azmjyyrs;vn;&on/

armivi;xuO;\ txuyg ajympum;rsm;? [etrt&mu avvmo;oyyg u rr u,rr ,lunr? y&owtay:wi ,lunr? cpm;rjypum;v;rsm; o;p om;onu aw&on/ talumi;t&muouvupm ajymEir? &,p&m tjzptysuav;rsm;u lum;ny íajymqEiruaw&on/ xalumia[majym&mwi pwvy&m;r rjzpap&e atmuygtcsu rsm;u owjy&e vtyygon/

(u)taotcsm jyiqiyg/

pwacsmucsm;rr&ap&e a&;0;pm jyvy&rntcsurm rrajym&rntcsuu yiEipm ajymEialumi; ,lunr&&e a[majymcsuu taotcsmjyiqixm;&rn/

(c)pwxm;aumi;&e ar;jrLyg/

rru,u ,lunr? y&owtay: ,lunrEi rra[majym&rn bmom&ytay: ,lunr &&ap&ewu pwxm;aumi;&e ta&;lu;on/ þtcsuu&&v|i pwacsmucsm; ru xe;Eirnjzpon/

(*)yxrq;ajymlum;&rntcsuu yiEiap&e

a[majym&mwi pwiajyma[m&rn/ e'ge;ys;&rn/ talumi;t&mpum;u acsmar ouvupmajymEir a&Uquajym&rnu rru&&ivmrnjzpon/ ojzpíe'ge; tpcspOwi txpxptaigaigrjzp&e owjy&rn/ olrompwouomr&í tqurjyw ajymom;Eirn/ p&ecsuwnu txptaigjzpv|i rru,rr ,lunr tm;avsmom;Ei ayon/

(C)ywyp ajymyg/

a[majym&mwi pw0ipm;r&&e Oyrmav;rsm;? ywypuav;rsm;? &,p&m tjzptysu uav;rsm;u nyí ajymjci;jzi y&owu pw0ipm;vmjci;jzi a[majymrtay:wi rru pwtm;xuoevmrnjzpon/

txuygtcsursm;on a[majymrqi&mtwwynmEi bmompum;pr;&nyi jzpon/

(i)wri av;av;Ei aE;aE;ajymyg/

tavtusir&ygu pwacsmucsm;í ao;yjy;vsijrepm a[majymwwon/ ojzpí pwacsmucsm;ygu pum;ajym&mwi touwriav;av;Ei aE;aE;píajym&i; pum;ajymr t&eu pí ,&rnjzpon/

&euewuov u , pm;jy[ ]]t"ywtoi;}}r lumnloi;\ , Ojy[irwi-

]]u[eruawm traxmizuu Ev;om;ea&;cs , wmaumi;w , qw acgi;pOe'buu '*armiav;awu acscw&rm jzpygw , / armiav;w wpc pO;pm;aem wpc &eors;ig;yg;u ow , rvm;/}}

]]u[eruAsmav;wpy' &wjycsiw , / q&mlu; lunatmi&U opmwiqw uAsmav;/ 'awmi½; usm;q;ayg&U armitcsp r[pcs;vuc}}

txuyg ajympum;wi]]lumnloi;}}on pwacsmucsm;rr&/ tou av;av;Ei aE;aE;ajymom;on [eu aw&ygon/

bmompum;rsm;wi ajymo? emow\ vrtaetxm;t& wu½utne; pum; rsm;u o;pygon/ jrermbmompum;wivn; y*[vwu½u tne;pum; rsm;u usm;r tout&,? *Ptqitwe;? &i;E;r twi;twmwt& cjcm;o;Ei ygon/ ciAsm;? u[eawm? &i? u[er? ri;? ig poncjcm;yrs; jzpon/ ajymo emo quq&mwi y*[vwu½u tne;pum;rsm;tjzp aqrs;pypum;rsm;? tvytuiu &nne;aom pum;rsm;uvn; tpm;x; o;av&on/

bmompum;pr;&nly[iywi lumnloi;\ajympum;ü]]armiav;}}[aom y*[v wu½utne;pum; wpen;tm;jzi vrquqa&;tajctaeu xi[yaeaom vr wu½utne;pum; (social deixis)**u to;jy[ajymqom;onu awU&on/**

4? 3/ [etrt&m

xa&muaom pum;ajymqrwi a[majymo\ u , [etrt&m? 0wqirEi um , ajEoum&ap&e ta&;lu;ygon/ oum&pmEi omrevy&m;on [etrt&mrs; jzpoion/ veuaom [etrt&mrs;rjzpoiyg/

t"ywtoi;r lumnloi; , Ojy[i&mwi –

]]q&m armioe;aZmu ajymcw , ? ye;uav;a& vr;xy re[i;cg;qiu ri;etw eAmetx om;csiw , }}

]]½y&ir[wb; armiav;? b0u ½y&ir[wb;}}

]]ri; qyijzLjzLay: py , u;av; yeay;r , ? ri;yg;av;u ajz;ajz;er;r , ? &iaw bmaw ceygap}}

ponjzitacsbuwi , Ojy[iajymqaom [eyeon u , vut*grsm;tvuoi vy&m; um oum&& vy&m;on [etrt&mrs;u aw&on/

bmompum;pr;&nwi u , [etrt&monvn; ta&;lu;aomtcsujzpyg on/ xalumia[majymrn y*[vrsm;onveuaom [etrt&mrs;rjzp&e atmuygtcsuwu *½jy[oion/

(u)u , taetxm;

omretaetxm;wi; jzpoion/ tp;&rveí rjyjyioiyg/

(c)u , [etrt&m

pum;ajym&mwi u , vut*grsm; tvuoi vy&m;í ajymoion/ acgi;ygoiu acgi;? vuygoiu vuoae&mEio vy&m;oion/ u , cEmu rvy&m;b awmiawmiu; xm;í rajymoiyg/

(*)y&ow pwtaEmit , u jzpaprn xywvvjyraom [etrt&mu a&mi&e

tcsKon vu? ajc? acgi;wurvtyb tusiygaom vy&m;rrs; jyvywwon/ xxywvvjyrjci;u y&owrlukuyg/ (yptm;jzi rsurerlumcPcwjci;? wyjci;? aygi;lum;ü yq;pu cPcPnyjci;? yq;u rlumcPjyi0wjci;rs;u a&mi&e/)

[etrt&mon bmompum;\ oauwjzpon/ x[etrt&mu vrbmomaA' wi pum;v;r[waom yoPme[vn; qEion/

lumnloi;\ ajympum;wi vy*vwppwpa , mu? talumi;t&mwpp wpcu &nne;azmjyaeonuvn; avvmo;oy&ygon/ vrbmomaA'wi &nne;wm0eu toay;wm0e (referential function) **[vn; ac:on/**

xjyi y&owom , memaysmz , jzpatmi ocsi;yoPmejzi ajymlum;jci;rs;uvn; awU&on/ vrbmomaA'wi ajymoon tcsutvuu zUzUEUEUay;yontwu emo (y&ow)xü &ocpm;rwpccu jzpay:apaomalumi , i;pum;\wm0eu &oay;wm0e (aesthetic function) **[vn; qEiygon/**

4? 4/ pwtm;wulur&&e

a[majym&mwi u , a&mpwyg wulupmajymEijci;on tpm;x;ír&aom a[majym ru xujriEiapon/

'*armitoi;r armiri;oepi\ , Ojyirwi –

]]r;r;ti;vsm;\ nrav;u tcspu u;u , owvm;}}

]]*sme , ausmrrav;\ re;ír[}} paom 0wrsm;r talumi;t&mrsm;u a&;cs , í , Ojyiajymq&mwi ruu½ze;u b , wpvn nmwpvnuií u , a&mpwyg wulu pm ajymqom;on[eu avvmaw&&on/

4? 5/ toaetoxm;

a[majymruxa&muap&etx;vtycsurma[majymruy&owwp&yv;u lum;romqv&i;ulum;ojy; em;vnoabmaygu vucvmEirnjzpon/ a[majym&m wiy&owwp&yv;lum;&e –

(u)totrs;tpm;

e*toEiyiajym&evon/ touwrivyírajym&eowjyoion/

(c)totw;tus,

y&owu rrtoulum;&eto\tw;tus,ucseqíajymoion/ vty onxuus,rajymoiov vtyonxuw;ívn;rajymoiay/ totw;tus,u cere;umjyjyiay;oion/

4? 6/ a[majymor\em;vnEiap&e

xa&muatmijriaoma[majymrrmy&owu rrajymor\urnr\em;vnon[aomtay:üwnayon/ vi;xu0;\ traxmizuu 0;aEmujzi a&;cs,oion [aomacgi;p0jzi tqwioi;&mwi –

]]tvtyay:rmtajccxm;wEv;om;[mtoulu;vmvZ&mquwtcg aysmuq;om;www,}}

ri;oepi\tqwi –

]]b0qwmtcspovi;r[wb;}}

lumn\oi;\ traxmizuuEv;om;Eia&;cs,oion[aomtacswi –

]]tazetarcspzqwmuEv;om;ea&;cs,xm;r}}

]]cspwo&vuuqjy;avmu" vi;v;lu;lum;u &&u;om;rm}}

ponjzi tqEitacstjyetve ,0jy\irrsm;wiy&ow\vucr?em;vnr tay:wi rsm;pmrwnayon/ y&owu rrajymor\uem;vnEiap&e-

(u)pum;v;a&;cs,o;pww&e

a[majymcsuwipum;v;rsm;utwtusa&;cs,ípum;v;treuae&mrewi o;ww&etx;vtyon/ y&owuem;vnjy;acsmarmajyjypon pum;v;rsm;uom *½jy\o;Ee;&ayrn/ cucaompum;v;rsm;ua&míío;jy;o½yazmpum;v;urv ra&miomo;&ygupum;v;\t"ym,uem;vnatmi&i;vi;jy&evygon/

(c)0gusu *½jy\&e

pum;ajym&mwi pmpu;ouo pum;qursm; ra&max;&e otaumi;Eio? o tyi;Eio wpo;wpjcm; cjcm;Ei&e pum;tpOu 0gustaeEi vov jzwí toter tjri tjzwtawmuwjzi &i;vi;jywom;pmajym&rnjzpon/

(*)a[majymr Ee;xm;

a[majym&mwi pum;ajymrEe;on jreve;v\ivn; y&owem;rvnEi? aE;ve; v\ivn; y&owu ysi;&ji;aiom;rn jzpojzi raE;ve; rjreve;aomEe;jziajym&e vygon/

(C)&yem;jci;

pum;ajym&mwi u&m;u a&vwov tqurjyw wwwww rajymoiay/ ajym a[maepOyi vtyov &yem;jy; ajymoion/

(i)pum;oEi toxujci;

xa&muaom a[majymrwi pmoayoEir[wb rvpum;ajymontoEiyi to xuí ajymonu *½jy\oion/

(p)ajym&i; pO;pm;? pO;pm;&i; ajym

a[majym&mwi pum;rsm;u qupyajym&mü ajym&i; pO;pm;? pO;pm;&i; ajymaom tusiu &ygr a[majymrrm tou0iEirn/ tvwusu? tvwajymrs\; rjzpoi ov pmucsn; lunajymen;rs\; rjzpoiay/ tcscsursm;u pO;pm;&i;taw; tac:Eiqupy íajymr av;euonoabmu aqmiEiayon/

vrbmomaA'wi txuygtcsursm;onvn; rsm;pmtus\;0iayon/

5/ a[majymru jyiqijci;(or[w)bmompum;pr;&n

a[majymrwp&yu pepwusjyiqi&e von/ orom a[majymron pepusí xa&muEiayrn/ a[majymcsu\ yoPmezpn;&mwi t*gEp&y&on/ 4i;wrm &n&,csuyi;Ei pum;zpn;ryi;w jzpon/

&n&,csuyi;wi atmuygtcsu o;csuu *½jy\&ayrn/

(u)rron rnonu &n&,í ajymoen;/

(c)rr\&n&,csua&muaprn oabmxm;on tb,en;/

(*)rr&n&,csuujzpatmi apaqm wuwe;0;wncsuon tb,en;/

þo;csuu a&;0;pmrwnípO;pm;jy;rom a[majymrtwu pum;zpn;rujy\vy&rn/

pum;zrtyi;wi o;yi; yg0ion/ ,i;wrm

(u)e'ge;yi;

(c)&i;vi;wijyontyi;

(*)e*;yi;

wjzpon/

e'ge;yi;wi y&owtm;E;aqmcsuEi rnontcsuu &n&,onu azmjy& rn/

&i;vi;wijyontyi;wi talumi;tcsursm;u ay:viatmicjcm;jci;? x tcsu tvursm;u &i;vi;atmi y? yp? om"u? &nne;csuwjzi weqmqijci;wjzi &i;vi;azmjy&rn/

e*;yi;wi aqmlocsu olr[w E;aqm wuwe;csu yg0i&rn/ xtcsu on Eiia&;ygwrsm; rq,pn;½;a[majym&mwi ta&;ygaomtcsu jzpon/

a[majymrwp&y olr[w bmompum;pr;&njy(iywi yg0i,Ojy(ion y*(v olr[w ausmi;om; ausmi;orsm;on atmuygtcsursm;u *½jy(íjyiqi oion/

(u)talumi;t&mEi &n&,csu

(c)a0zepppjci;

(*)tcsutvursm;jyiqijci;

[aom tcsursm;u lu(wipp0oiygon/

]]talumi;t&mEi&n&,csuyi;}}wi Epyi;yg0ion/ ,i;wrm-]]rra[majymrn talumi;t&mon rnontalumi;t&m jzpoen;/ rnon&n&,csuEi a[majym rnen;/ em;vn ,lunvmygu axmucr ay;luap&evm;? tlur jzpay:vmap&evm;? A[owtjzp o&uap&evm;}}[aom tcsursm;uvn; xnoi;p0;pm;oion/

]]a0zeppp}}&mwi y&owtajctae? tcr;tem;aumuEwcsuwu *½jy(&ayrn/ y&owon]]b,v y&owrsm;v? b,avmu&rv? bmtmoo&luov? A[ow tqitwe;b,vv? ,ca[majym,Ojy(irn talumi;t&mEipyvs0;í A[owtc rnr(&xm;lurv? Eiia&;rq,a[majymorsm;twu y&owoabmxm; b,v&ov? rrwtm; vvm;luorsm;vm;? rvvm;luorsm;vm;? lum;aeorm;rsm;vm;}} [aom tcsu rsm;u lu(wiwuqxm;oion/ bmompum;pr;&njy(iywi yg0i,Ojy(iluaom ausmi;om; ausmi;orsm;taejzivn; rrwtm; trway;tujzwrn]]'i}}tzuvn; xnoi;p0;pm;&rnjzpon/

]]tajctaeu xnoi;p0;pm;&mwi}} rnonae&mwi a[majym&rmv? ,Ojy(i& rmv? rnontcser(;rm a[majym&rmv? ,Ojy(i&rmv? rnontci;tusi;rs(;&ov [aom tcsursm;u lu(wijyiqi pp0oiygon/

rr\a[majymr? ,Ojy(irrsm;u vma&muem;axmirn y&ow(emo)rsm;rmvn;]]þtcr;tem;wi þtalumi;t&mEiywouí bmalumiem;axmiov}} [aom tcsu u a[majymror[w bmompum;pr;&njy(iywi yg0i ,Ojy(iaom ausmi;om; ausmi;orsm;taejzivn; y&owae&mr0ií aumucsuxwlunoiygon/

Eiia&;ygwrsm;wi rq ,pn;½;orsm; (or[w) pmaya[majymywi a[majymrn orsm; (or[w) bmompum;pr;&njy(iywi yg0i ,Ojy(iaom ausmi;om; ausmi;orsm; taejzi tcsutvursm;u lwlwijyiqi&mwi]]y&owurnontcsursm;u ocsi rv? rrqaqmivontcsuo y&owvuygvmatmirnontcsursm;jzi wijyoi ov? a[majym ,Ojy(i&e tcseEijynp&e rnontcsursm;uom wijy&rnv? (tcsu tvursm;u tlur;a&;rwxm;oiayon/ wpcsup wpcsupü y&owtm; rnon 0yrm om"ursm;jzi wijyrnuyg rwxm;oion/) e*;tm;jzi]]rnuo tq;owrn v}} [aom tcsursm;u lwlwijyiqioiygon/

6/ jrermbmompum;twi; tom;usaelyjzpaom a0g[m&tcsU

yxrtBur wuovaumvyaygi;p bmompum;pr;&nly(iywi yg0i ,Oly(iaom ausmi;om;ausmi;orsm;on]]t&r;}}[aom a0g[m&to;u rsm;pmo;pom;onu awU& on/]]t&r;}}on jrermtb"mewi Bu ,m0aooejzply; rp0;pm;rqijcib pn;r ur;r? veupm? yvepm[t"ym ,&on/ jrermbmompum;wi]]t&r;}}Ei teuwaom pum;v;rsm;rm awmawm? oy? tvejzply; tajymbmompum;wi xpum;v;rsm; o;pr en;yg;ly;]]t&r;}}[aomto;u rsm;pmo;paeonu avvmawU&&on/

tptp0wiquorsm;jzpaom t½i;Ei ausmausmAvwluvn; ly(iy0io rsm;tm; ly(iypn;ur;csursm;u ajymlum;&mü t*vypum;v;rsm; lum;nyro;&e oway; ajymlum;caomvn; 4i;wu ,wi Bulwiray;aompepu Voting No? **pmwypepu** sms? **tBuAvvyra&mur usi;yaomly(iyu umwm;zie ,? o;oycsu a0zecsuu** comment **ponjzi o;Ee;om;onu awU&&on/ xa0g[m&to;rsm;on jrermbmompum;wi tom;usaelyjzpalumi; avvmawU&&ygon/**

lcliio;oycsu

bmompum;\t"ym ,on Ewjrwpum;\ 0gus? y'p? y'? pum;v;ypwtay: wiom v;v;wnonr[wb vraemuc tajctaet&y&yEi qupyaeon/ xpum; \ vyie;aqmiwmrsm; tay:wivn; wnraeon/ bmompum;\t"ym ,on rnourno(u rnontajctae rnontcsetcgwi rnon oua&mur jzi ajymqon[aom tcsursm;tay:wi rwnon/ wpen;tm;jzi vrtajctaeqi&m]]pum;tqutpy}}(context) ay:wi rwnon/

þpmwr;on bmompum;Ei vtztpn;lum;& qupyru em;vn oabm ayguEi&e yg0iajymqotrsm;tpm; (nature of participants)? **yg0iajymqjci; trsm;tpm;**

(nature of participation)? **yg0iajymqorsm;tqitwe;** (role of participants)? **pum;jzp&y wm0e** (function of speech event)? **pum;p0trsK;tpm;** (kind of discourse)? **pum;p0taumi;t&m** (topic of discourse)? **½yyi;qi&m aemuc0e;usi** (physical setting)? **vr,0aus;rqi&m tajctae**(socio-cultural situation) **[aom tcsursm;utajccí vrbmomaA'½axmir avvmwijyxm;ygon/**

bmompum;avvmron vtztpn;Ei ,0aus;rw\ tpwtyi;wpc jzpon [aom tcsuu tajccí þpmwr;u avvmwijyxm;ygon/

þpmwr;on bmompum;wi ta&;lu;aom vrqi&mt&ntao;rsm;u azmxwxm;on bmompum; pr;&nyijzpon/ bmompum;pr;&non o'gyi;qi&m aumi;reaom0gusyprsm; zew;to;jyEirxu vrqi&mtajctaet&y&yu owrwjy|me;aom bmompum;toiuwpcu reuepm to;jyEirtay:wi rwnygon/

xalumi bmompum;on ausmuwiyrm wo;wjcm; wn&aeaom pepwp&yr[w a'oqi&m? vrqi&m? y*vqi&m?[eqi&m toiutrsK;rsK;w\ ue&u (network) **jzpon [aom tcsuu tajccí þpmwr;u wijyxm;ygon/**

e*;

þpmwr;on a[majymrqi&m twwynm (or[w) bmompum;pr;&nu vrbmomaA'en;jzi avvmwijyxm;ygon/ rnonbmom&yu a[majymon jzpap ta[maumi;? tajymaumi;jzp&e pmayA[ow avvmqn;y;rtm;aumi; &evygon/ a[majymrqi&m twwynmrsm;u pepwusavvmxm;&evygon/ a[majymrEi ywouaom vtyontcsutvuwu em;vnoabmayguatmi avvm½ru tlurlur vyaqmiay;jci;jzi atmijriaom a[majymEiorsm;jzpvmjy; bmompum;pr;&nvn; w;wujrirm;vmrnjzpon/

þpmwr;on pmaya[majymyrsm;? ygwpn;½;a&;vlaqmrrsm;? tcr;tem;rL;rsm;? bmompum;pr;&n jyKiyrsm;pon a[majymrqi&m twwynmrsm;uavvm wijyxm;aom pmwr;jzpygon/ tajymbmompum;utajccí avvmorsm;twu tusK;ou a&murn[,lunrygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

ciri? armi("EjzL)/ (2005)/ ***ouwa&mip/ bmompum;/*** **&eue? "mwvumpmay/**

ciri? armi("EjzL)/ (2010)/ ***vuaw/twaA'e'ge;/*** **&eue? oi;pmay/**

cspoe;? 0;/ (1961)/ ***y*Ei/re/,Oau;r? y*&u/owywa[majymc;urm;/*** **&eue? jynaxmipjrerm Eiiawmtp;&yEya&;Eipma&;u&,mXme/**

wi;&i;om;pn;v;nnwa&;ygwpn;½;a&;A[aumrwXmecsy/ (1989)/ ***a[majymr/taxmu/tu/ pmwr;/*** **&eue? pme,Zi;vyie;aumrw/**

xe;jri? 0;/(1995)/ ***bmomaA'/*** **&eue? *st;p (ynma&;)? or0g,ryEywu/**

z;vw? 0;Eitrsm;/(1961)/ ***y*&u/owywa[majymc;urm;/*** **&eue? jynaxmip jrermEiiawm tp;&yEya&;Eipma&;u&,mXme/**

jrermpmtz\/ (1993)/ ***jrermtb"me/*** **&eue? jrermpmtz\0;p;Xme/**

jrermpmtz\/ (2001)/ ***t*vy/jrermtb"me/*** **&eue? jrermpmtz\0;p;Xme/ wuovrsm;yEywu**

jrwausmEitjcm;? 0;/(2014)/ ***jrermpmta&;tom;/*** **&eue? pwu;cscspmay/**

oe;oe;0i;? a':/(2018)/ ***tcr;tem;rL;aumi;wpa,mu/*** **&eue? a&a&mivi;yEywu/**

atmijri0;? a'guwm/(2003)/ ***vrbmomaA'rwqu/*** **&euewuov/**

atmijri0;? a'guwm/ (2005)/ ***vrbmomaA'oabmw&m;/*** **&eue? ynmweaqmi yEywu/**

t*vybmom

Crystal, David. (2004). ***A Dictionary of Linguistic and Phonetic (5th edn).***Oxford: Blackwell Publishing Ltd.

Joan Swann, Ana Deumert, Theresa Lillis and Rajend Mesthrie. (2004). ***A Dictionary of Sociolinguistic***. Edinburgh University.

tiwmeu tu;tum;

https://m. Facebook.com / story. Php? Story/ Fbid=17040018046035 & id = 1666085275 11867.

https://m. Facebook.com / story. Php? Story/ Fbid=183896900489387 & id = 1780811 71197178

ajrjyecsi;bmompum;\ pum;ou qe;ppjci;

ee;jrjr0i;*

pmwr;tus0;

þpmwr;on rau;wi;a'ou;½ ajrjyecsi;(t½csi;)w\ tajympum;u u½P;o'aA'en;jzi qe;ppxm;ygon/ csi;vrs;rsm;\ rs;ujzpaom t½csi; w\ bmompum;u azmxwxe;or;&e &n½,ygon/ xoavvm azmxw jci;jzi wi;&i;om;tcsi;csi; bmompum;orsm;u tjyetveem;vnEiy; wi;&i;om; pn;v;nñwa&;? jynaxmippw"mw cirma&;u 0;wnaprn jzpygon/ wi&i;om; bmompum;orsm;\ wez;Ei*P&nu taxmutu jyrnpmwr;wpapmi jzpygon/

aomcsua0g[m&/ /½;&m"av? yi;jcm;*P&n? Asn;o? o&o

e'ge;

þpmwr;on rau;wi;a'ou;? awmiwi;u;rue,½ ajrjyecsi; (t½csi;) w\ tajympum;u u½P;o'aA'en;jzi qe;pp avvmxm;ygon/ csi;vrs;w\ rs;ujzpaom ajrjyecsi; (t½csi;) w\ bmompum;u azmxwxe;or;&e &n½, ygon/

þpmwr;\ tavvmcajrjyecsi; (t½csi;)won rau;wi;a'ou;? rau; c½i? awmiwi;u;rue,wi aexiluorsm; jzpon/ aus;½mtypu; (7)typ? aus;½maygi; (11)½m? v0;a& (4975)0;ce½ygon/ rau;wuovwivn; t½csi; wi;&i;om; ausmi;om;? ausmi;otrsm;tjym; wua&muvsu½on/ xausmi;om; rsm;\ tajympum;rsm;on aexi&ma'ovuí av,avor;ten;i, ujym;onu owjyrcon/ xtcserpí oawoe jyvyoion[,qum tcsutvursm; (Data Base**) rsm;u tozirsm;? A',rsm;? "mwyrsm;jzi rwwr;wixm;Eicon/**

þpmwr;on ui;qi;í aumuc&½aom pum;orsm;u tajccí Francis Katamba **** An Introduction to Phonology **Ei a'guwmxe;atmiausm\ u½P;o' aA'e'ge; pmty (2)tyu u;um;í qe;ppavvmxm;ygon/**

xuay:vmrntus;&v'u tajccí wAu-jrermtE,0i bmompum;rsm;u ½mazorsm;twuomru wi;&i;om;bmompum;? pmay? ,0aus;rtartEprsm;? bmompum;\wez;Ei*Pu wez;xm;xe;or;Eirn[,unrygon/

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? rau;wuov/**

1? ajrjyecsi;w\ ½;&m"av

csi;vrs;rsm;on rs;E,prsm;pm½luaomvn; jyne, (awmiay:)wiaeaomcsi;? jynr(ajrjye)wi aeaomcsi;[í tpu;Epp ay:xu vmonu aw&on/

AvrL;b½i\ csi;tx;a'opmtywi

]]csi;aumrwon a½;usaom uucsi;? ajrmuyi;csi;? tv,yi;csi;? awmiyi;csi;Ei ajrjyecsi;[í (a'otrnjzi) cjcm;ac:a0:luon/

(b½i? AvrL;/ 1955/ 390/)

[í azmjyxm;on/

csi;[aomta&;tom; tac:ta0:Eiywouí ou&mZ 806? 808? 816 cEp wi a&;x;xm;aom ausmupmrsm;t&

]]oujrecsi}} (xyg½b&m;ausmupm? u-21)

]]csivirly\i &ciow oucy(r[mo[oausmi;ausmupm? u-5)

pon ausmupmwwi]]csi;}}[aom ta&;tom;u aw&on/

ajrjyea'ojzpaom o&u? ow? atmiv? ri;b;? awmiwi;u;? ewarmu? ys0;rem;paom lrle,rsm;wi aexiaom csi;vrs;rsm;u ^ə çō ^ t½[ac:luon/

ajrjyecsi;w\ aexi&ma'ou a'guwmqvi;atmiouu

]]{&m0wjzptaemuEi awmiuw? ow? *e,rsm;½ t½? ausmujzL? ajry tx;ojzi tr;rle,½ t½Ei {&m0wjrp ta½ubuur;½ t½[í o;rs;ce aw&on/}} (atmiou? qvi;? a'guwm/ 2000/ 177/)

[vn;aumi;

]]t½vrs;u t½csi;? piaygicsi;? ule;om;? awmiay:om;? qvi;? em;ayguus,[trs;rs;ac:a0:luaomvn; twwyi jzpon/}}

(atmiou? qvi;? a'guwm/ 2000? 177/)

[vn;aumi; ae&ma'otvu trnrnac:y ujym;om;yu azmjyxm;onu aw&on/

þpmwr;wi ajrjyecsi;u t½csi;[o;Ee;xm;on/

(1) bmompum;

csi;vrs;wwi trsm;o;bmompum; (8)rs;½on/ ,i;wrm

1/ w;wee, - ,;rbmompum;

2/ zvr;e, - vi,bmompum;

3/ [m;cg;e, - vir;bmompum;

4/ ri;wye, - cs;bmompum;

5/ rwye, - rwbmompum;

6/ yvu0e, - cr;bmompum;

7/ ajrjyecsi; - t½bmompum;

8/ va½csi; - r,bmompum; wjzpon/

þpmwr;on ajrjyecsi;bmompum;jzpaom t½bmompum;u avvmxm; aom pmwr;jzpygon/

(2) csi;oauw

t½csi;rs;E, prsm;rpí csi;wi;&i;om;wwi]]oauw}} trwom;rsm; ½yg on/

(1) atmucsi;iu (VAKOK) - opm&jci;oabmoauw

(2) qvi;? ri - t½csi;trnom;trs;om;w\ trnoauw

(3) rPy& - csi;jynow\ b0oauw

(4) &a&ue - csi;jynow\ Ev;om;oauw

(5) awmiZvyye; - csi;jynow\ pwaeoabmxm;

[ícsi;w\ oauwrsm;½uon/ ,i;oauwwteu ajrjyecsi; (t½csi;) won]]atmucsi;iuEi qvi;? ri}}oauwrsm;u o;pvsu½uon/

(3) qvi;? ri

1933 cEp ys0;rem;rue,wi jyvyaom Epjci;uez&i tpn;ta0;þu;r ajrjyecsi;u t½csi;[aom trnowrwí trna½wi]]qvi;? ri}}xní to; jy&e csi;ae½ie,toi;þu;r q;jzwy; t*vytp;&x wijytotrwjyapon/

ajrjyea'owiaexiaom csi;vrs;rsm;on rrwu,u t½ ^ə çō ^[ac:qluy; jrermjyn csi;typxwi yg0iaejci;alumi ^A SHŌ CHIN^[owrwac:wicluon/

qvi;^sə la`ĩ ^ - &&ijci;? o&owEi jynpjci;

ri ^maĩ ^ - jynpjci;? usuoa&½jci;

u azmñe;on/

qvi;on ≺owEi jynpaom om;aumi;a,musm;? rion om;aumi; &wemu ar;zm;ay;on re;rjrwjzpaumi; awU&on/

csi;vi, rS;quopw\ trnemra½wi ,Oaus;rtop wp&ytaejzi to;jy\vmuon trS;om;oauwjzpon/

(4) ½;&m"av

vrS;wprS;\ ,Oaus;r "avx;prsm;on xvrS;w\ ,lunu;u,r? aexi&mae&ma'o\ yx00itaetxm;? tjcm;vrS;rsm;Ei u;v;quqrtay: tajc jy\íay:aygu vm&on/

xtcsursm;tay:rwní ,lunu;u,r? rS;E,pw\ ,Oaus;r"avx;p? ujym;om;on/

(u) ,lunu;u,r

ajrjyecsi;w\ ,lunu;u,ron A'bmomu u;u,ouo½re uuovp? (jze;jci;c&p,me (csi;)) (pme)? Epjci; c&p,me (csi;) (pmjzL)wu u;u,luon/

t½½;&mceZ (½;μu,jci;? c&p,me? A'bmom) ujym;aomvn; t½pum; on av,avor;om ujym;on/

csi;vrS;aygi;pn;y? rS;E,py? aumuoppm;yrsm; ,aewi jy\vyvsu½on/ rS;E,ptvuomru xrS;E,pu,pm; yqe;q&mu u,pm;vyay;onu awU& on/

(c) rS;E,x;p

ajrjyecsi;wvuxy&mwi qioEivuqujci;? tjcm;owpa,muu pyay;jci;w½on/ qioqonrm armior;Ei tprnrw\om;u vuqu&ci; u qvon/

owor;awmi;v\i Outon;luny vy&on/ ton;raumi;u vuxy r,&? a½mi&on/

r*vmaqmiontcg Ouom;pm;vm;? luuom;pm;vm;[í ar;luon/ Ouom; pm;on owor;buujzpy;? luuom;pm;on owom;buujzpaumi; o&on/

om;or;rsm;on tz\rS;½;uom,&aomvn; or;traxmi usaomtcg a,musm;om;rS;½;o yvyí0i&on/ &½vmaom om;or;rsm;on a,musm;bur trS;trnuc&on/

t½csi;w wpO;wpa,mu aoq;aomtcg tobtcr;tem; jyvyuon/ xtcr;tem;wi aoq;oEi aoo;y;jzpaom tb;? tbm;w*Paus;Z;u &np; íjyvyuon/ ,ctcg rrw,lun&m bmomw&m;\ x;wr;pOvmrsm;u ajymi;v usio;vmluonuaw&on/

(*) 0wpm;qi,ir

t½csi;w\ ½;&moiwi;0wpon acgi;aygi;? trs;om; oiwi;? trs;or; oiwi; 0wprsm;u ½;&m,Oaus;rtvu &uvy 0wqiluon/

aiqbu;? aivuaumu? aivupywuvn; ½;&m"avt& jzpap? use;rma&; t&jzpap 0wqilualumi; aw&on/

(C) acgi&nEi 0g;ñytu

t½csi;won acgi&n (acgia&)u opma&[ac:luon/ ueawmyrsm;? om;ay;or;,vyony? ukEm;a&mi;0,a&;? aygiEa&;? im;&r;a&;ponyrsm;? tarawmi;cjci;? tmrcjci;? ruse;rmjci;wwi acgia&jzi yaZmueawmluon/

acgia&t;wi usLw (yvw) (2)acsmi;xm;on/ usLw(yvw) twon tr½i(rrwtwu)? usLw(yvw) t½non ({nontwu)[cjcm;to;jyon/

0g;ñytuon csi;vrs;w\ ½;&momru t½csi;w\½;&m,Oaus;rjzpon/ 0g;ñytuon csi;wi;&i;om;wpn;v;nnwr ½ap&e? wpO;aumi; wpa,mu aumi;Eirly;b trsm;Ei0i;0e; aqmi½uromjzpalumi;? ovtm;? orm"tm; aumi; ap&e&n½,íuluon/

0g;ñytuwi 0g; (8)v;? (10)v;? (12) v;? tv; (20) jziu&alumi; o&on/

(i) t½w&,mypn;

alu;Ei aijzi jyvyaom armi;Eiviui;u to;jyon/

(p) t½csi;pmay

Asn; - 27 v;

o& - 11 v; w½on/

2/ ajrjyecsi;bmompum;\ pum;ou qe;ppjci;

bmompum;wpc\ pum;ou en; (3)en;jzi avvmuon/ ,i;wrm-

(1) u½P;o'aA'[1]

(2) tovi;o'aA'[2]

(3) um;ro'aA'[3]

wjzpon/

u½P;o'aA'on o'aA' *P;cwpcjzpon/ pum;ojzp t*grsm;\ pum;o xwvyruavvmjci;jzpon/[4] (Crystal, D. 2004, 35)

vwpO;EiwpO; quo,ajymqu&mwi bmompum;on ta&;u;aom quo,a&;r@iwp&yjzpon/ ajymo (u½P;o'aA') onpum;o½axmir avvmaomtovi;o'aA'? em;axmio½axmiravvmaom um;ro'aA'wxu tajcctusq;jzpon/

bmompum;ziw (pmw)rsm;pmtywi-

]]pum;ozUyqonrm bmompum;wpcwi½aom torsm;\ jzpEi&m e,u avvmjci;jzpy;? xujym;jcm;em;aomtorsm;? tjyetve quo,r½aom torsm;u avvmjci;jzpon/}}[5] **[qon/**

(Thomas, W. 1998, 6)

xalumi pum;ozUyqonrm bmompum;wpc½ ujym;jcm;em;aom torsm;u avvmjci;jzpon/

pum;owi Asn;o[6]**Ei o&**[7]**w\ topwrsm;u yi;jcm;*P&n ot&**[8]**jzi qe;ppy; tot&ntao;? Xme? [ewjzi o½yazm xm;ygon/**

yi;jcm;ot&t& y"meusaom *P&ntrsl;tpm; (5)rsl;½on/

1/ t"utrsl;tpm;u cjcm;ay;om*P&n

2/ vnrsqi&m*P&nrsm;

3/ ae&mqi&m*P&nrsm;

---

1 articulatory phonetics

2 acoustic phonetics

3 auditory phonetics

4 The branch of PHONOTICS which studies the way in which speech sound are made (articulated) by thee VOCAL ORGANS.

5 Phonology studies the distribution of sounds in a language and the interactions between those different sounds.

6 consonant

7 vowel

8 Distinctive feature theory

4/ v\mu,xnqi&m *P&nrsm;

5/ [eqi&m*P&nrsm;qjzifqe;ppEion/

(xe;atmiausm/ 2015/ 86-87)

1/ t"utrS;tpm;ucjcm;ay;aom*P&n

þ*P&nwi Asn;pprejci;[1]? vPoygjci;[2]? 0PjzpEipr;[3]w ygi0 on/ (xe;atmiausm/ 2015? 86-87/)

Asn;pprejci; *P&nwiAsn;tpprsm;on cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tieronoabmygi0ion/

vPoygi0ijci;*P&nwi vwvyavalumi; wn½jci;Ei tovi;pr;ti jrijci;oabmygi0ion/

0PjzpEipr;&nwi tovr;alumi;twi; vwvyavalumi;½jci;Ei to Bu;wecgr½jci; [aom*P&nrsm; tuS;0ion/

2/ vnrSqi&m*P&n

þ*P&nwi ojyi;[4]? toBu;jyeum;[5]? toBu;wiuy[6]w ygi0ion/

3/ ae&mqi&m*P&n

þ*P&nwi Ewcr;[7]? Ewcr;-om;[8]? v\mjym;-v\mxy[9]? a½Uo0;wn[10]? tjye x[11]? ax;a&m,uwiywqr[12] wygi0ion/

4/ v\mu,xnqi&m*P&n

þ*P&nwi v\mu,xn[13]? tjri[14]? ter[15]? a½U[16]? aemu[17] w ygi0ion/

---

1 consonant
2 sonorant
3 syllabic/ vocalic
4 voice
5 spread glottis
6 constricted glottis
7 labial
8 labio-dental
9 coronal
10 anterior
11 distributed
12 strident
13 dorsal
14 high
15 low
16 front
17 back

5/ [eqi&m*P&n

þ*P&nwi Emo[1]? cwi;avalumi;quwu[2]? e;uy[3]? v\mwpc;ucw[4]? ab;^v\myi[5]? tvwaEmiaE;[6]? ‹uuom;wi;[7] wyg0ion/

]]yi;jcm;ot&t& pum;or;m;u xwvy&mwi wpl\yiwn; twwu jzpay:luaom pum;oj\ vy½m;rr;m;t& xwvy&on/ pum;o j\vy½m;rwi ojyi;jyjci;? v\mtaetxm;? Ewcr;0i;r ponwu qvon/}}

(xe;atmiau;m/ 2015? 94/)

ojyi;? tjri? t0i;-[aom*P&nwpc (or[w) *P&n wpcon opw wpc\ o;oejzpay:wn½aom tot&ntao; wpcuowrway;on/ þ o½yazmqe;ppc;uu (+^ -^ 0)u to;jy\ygon/

(+) on x*P&nyg0ijci; (-)on x*P&nryg0ijci;? (0)on v;pv;Lj\ jci;[aom teut"ym, oua&muygon/

t½c;i;bmompum;\ pum;ouqe;pp&mü obm0jzpp0[8]? tao;pwazmjyaom oijyi[9]? o'aA't&xyrcjcm;r[10] wyg0ion/

tao;pw azmjyaomoijyiwi cwi;avalumi; quwu[11]jzpjci;? A;n; ppre;jci;[12] wu ygv\i (+)jzi jy\y; ryg v\i (-)jzi jyygrn/

2? 1? 1/ cwi;yw&yo[13]? ½e;yiA;n;[14]? EmoA;n;[15] r;m;

cwi;yw&yo? ½e;yiA;n;? EmoA;n;r;m;on cwi;twi; avvr;alumi; t"u ywqr½jci;Ei tovi;pr;ti eron oabmyg0ion/

---

1 nasal
2 continuant
3 approximant
4 tap
5 lateral
6 delayed release
7 tense
8 physical phenomenon
9 feature specification
10 phonetic sub-classes
11 continuant
12 consonantal
13 stop
14 plosive
15 nasal

(1) cwi;yw&yo

ajrjyecsi;bmompum;wi &yoAsn; (1) c½on/

^haʔ thó^ **= Emacgi;**

^ʔ^ **tobu&;aygu&yoon tobu&;wi;usyjci;[aom *P&nu cjcm;ay;on/**

^ʔ^ **- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ tobu&;wi;usy

(2) ½e;yiAsn;rsm;

ajrjyecsi;bmompum;wi ½e;yiAsn; (10)c ½on/

Ewcr;[1]½e;yiAsn; - ^p ^ʔ ^ph ^ʔ ^b ^

om;[2]½e;yiAsn; - ^t ^ʔ ^th ^ʔ ^d ^

vmzsm;[3]aum½e;yiAsn; - ^ t ^

tmacgiaysm[4]½e;yiAsn; - ^k ^ʔ ^kh ^ʔ ^g ^ **wjzpon/**

,i;Asn;won cwi;twi; ywqrEi tovi;pr;ti erjci;[aom *P&nrsm; yg0ion/ ,i;Asn;rsm;u jzepue;jzi opwwpc\ o;oejzpay:aom *P&nu owrwygon/

^pì -kaũ^ **= wwaumiʔ oeaumi**

^p ^ **- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ oni;

+ Ewcr;

^phə-jù^ **= ‹uu (w&pme)**

^ph ^**- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ tobu&;jyeum;

+ Ewcr;

^bɔ̀^ **= bu (t&yrsuEm)**

^b ^**- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

---

[1] bilabial
[2] dental
[3] retroflex
[4] soft-palate

+ ojyi;
+ Ewcr;

^tə -ũ -thaĩ^ = b;o;

^t ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ oni;
+ v\mxy
+ om;&i;

^thè ^ = x , (v , ,mo;)

^th ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ tobu\;jyeum;
+ v\mjym;^xy
+ om;&i;^a½U

^ dū də -lã ^ = vucv ,

^d ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ ojyi;
+ v\mxy
+ om;&i;^a½U

^ţou? ^ = wutr

^ţ ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ oni;
+ v\mxy
+ om;&i;

^ká kù ^ = ion

^k ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ oni;
+ v\mu ,xn
+ tjri
+ tmacgiaysmaemuyi;

^khə -shaũ ^ = ajc (ajcacsmi;)

^kh ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier

+ tobu&;jyeum;
+ v\mu,xn
+ tjri
+ tmacgiaysmaemuyi;

^gō^ = **cwi;**

^g^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**
+ ojyi;
+ v\mu,xn
+ tjri
+ tmacgiaysmaemuyi;

,i;*P&nrsm;t& Asn;won *P&nwpc (or[w) *P&n tpwpcwi ygOionu awU&on/*[*]

(3) EmoAsn;rsm;

ajrjyecsi;bmompum;wi EmoAsn; (8)c ½on/

Ewcr;Emo - ^m^?^hm^
om;&i;[1]**EmoAsn;** - ^n^?^hn^
tmacgirm[2]**EmoAsn;** - ^ɲ^?^hɲ^
tmacgiaysmEmoAsn; - ^ŋ^?^hŋ^ **wjzpygon/**

,i;Asn;won cwi;twi; ywqrEi tovi;pr;ti eronoabm ygOion/

^mí^ = **rsuv;**

^m^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**
+ vwvyavvr;alumi;Ei tovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ Ewcr;

^hmū^ = **pe**

^hm^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

---

[*] Distinctive feature matrix for obstruct
[1] alveolar
[2] palatal

+ vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;avm
+ Ewcr;

^ nā ^ = ½m

^ n ^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**
+ vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ vmxy
+ om;&i;a½U

^ hnɔ ^ = **Ey (tnptau;)**

^ hn ^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**
+ vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;avm
+ vmjym;^xy
+ om;&i;a½U

^ -ɲã ɲū ^ = **qon**

^ ɲ ^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**
+ Ei;&vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ vmjym;^xy
+ tjyeUx
+ vmu,xn
+ tjri
+ a½U

^ hɲàĩ ^ = **ñi;**

^ hɲ ^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ Ei;&vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ v\mjym;^xy
+ tjye\x
+ v\mu,xn
+ tjri
+ a½

^ŋò^ = ig;(w&pme)

^ŋ^- + cwi;twi; t"uywq|rEi tovi;pr;tier
+ Ei;&vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ tjri

^hŋō^ = *sy;

^hŋ^- + cwi;twi; t"uywq|rEi tovi;pr;tier
+ Ei;&vwvyavvr;aumi;Eitovi;pr;tijri
+ Emo
+ ojyi;
+ tjri

,i;*P&nrsm;t& Asn;won *P&nwpc (or[w) *P&ntpwpcwi yg0ionu aw\&on/*[*]

2? 1? 2/ ywwu[1]Asn;? ½e;yiywwu[2]Asn;? ab;v\myi[3]Asn;rsm;

ywwuAsn;? ½e;yiywwuAsn;? ab;v\myiAsn;rsm;on ywq|ci;? v;v; ywq|ci;[aom *P&nrsm; yg0ion/

---

[*] Distinctive feature matrix for sonorants
[1] fricative
[2] affricate
[3] lateral

(1) ywwuAsn;

ajrjyelcsi;bmompum;wi ywwuAsn; (6)c½on/

Ewcr;ywwuAsn; - ^ɸ ^ʔ

om;&i;ywwuAsn; - ^ s ^ʔ ^ sh ^ʔ ^ z ^

om;&i;tmacgi[1]ywwuAsn; - ^ ç ^

vnacsmi;[2]ywwuAsn; - ^ h ^ wjzpon/

,i;Asn;won cwi;twi;ywqrEi tovi;pr;tier [aom *P&n rsm;yg0ion/ ,i;Asn;rsm;u jzepue;jzi opwwpc\ o;oejzpay:aom *P&n u owrwygon/

^ βə lũ ^ = jcawmiy

^ β ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ avtqurjywp;
+ ywwuoyg
+ v\mxy
+ om;&i;a½U
+ v\mjym;ajrmi;avalumi;u om;uxcu

^ -saũ -joũ ^ = pyg;

^ s ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ avtqurjywp;
+ ywwuoyg
+ v\mxy
+ om;&i;a½U
+ v\mjym;ajrmi;avalumi;u om;uxcu

^ shə maĩ ^ = ori

^ sh ^- + cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier
+ avtqurjywp;
+ ywwuoyg
+ v\mxy
+ om;&i;a½U

[1] alveolar-palatal
[2] glottal

+ v\mjym;ajrmi;avaumi;u om;uxcu

^-zaũ ^ = **ti,**

^z^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ avtqurjywp;

+ ojyi;

+ v\mxy

+ om;&i;a½U

+ v\mjym;ajrmi;avaumi;u om;uxcu

^-cũ kú ^ = **½woy**

^c^- **+ cwi;twi; t"uywqrEi tovi;pr;tier**

+ avtqurjywp;

+ tvwaEmiaE;^ywooyg

+ v\mjym;

+ om;&i;^ om;&i;a½U

+ tjyex

+ v\mjym;ajrmi;avaumi;u om;uxcu

+ v\mu,xn

+ tjri

+ a½U

^hɔ nū ^ = **tys**

^h^- **+ avtqurjywp;**

+ tvwaEmiaE;^ywooyg

+ to\u\;jyeum;

,i;*P&nrsm;t& ^s^? ^z^? ^c^? ^β ^won *P&nwpc (or[w) *P&ntpwpcwi yg0ionu awU&on/*[*]

(2) ½e;yiywwuAsn;

ajrjyecsi;bmompum;wi½e;yiywwuAsn; (3) c½on/

om;&i;tmacgi½e;yiywwuAsn;- ^tɕ^, ^tɕh^, ^dʑ^

^tɕaʔ kú ^ = **cspon**

[*] Distinctive feature matrix for Sibilant & Non-sibilant

^ tç ^- + ax;a&m , uwiywq|r
+ v\mjym; tjye|x
+ tvwaEmiaE;

^ tchè ^ = yq;

^ tch ^- + ax;a&m , uwiywq|r
+ v\mjym; tjye|x
+ tvwaEmiaE;

^ -aũ dzī ^ = tus

^ dz ^- + ax;a&m , uwiywq|r
+ v\mjym; tjye|x
+ tvwaEmiaE;

(3) ab;v\myiAsn;

ajrjye|csi;bmompum;wi| ab;v\myiAsn; (2)c ½on/

om;&i;-ab;v\myiAsn; ^l ^, ^ hl ^

^ lə pai? ^ = vuzu

^ l ^- + cwi;twi; t"uywq|rEi| tovi;pr;tier
+ vwvyava|umi;Ei| tovi;pr;tijri
+ av tqurjywp;
+ e;uy
+ ojyi;
+ v\mxy
+ om;&i;
+ ab;^v\myi

^ hla`ũ ^ = avmon

^ hl ^- + cwi;twi; t"uywq|rEi| tovi;pr;tier
+ Ei;&vwvyava|umi;Ei| tovi;pr;tijri
+ av tqurjywp;
+ e;uy
+ ojyi;
+ v\mxy

+ om;&i;

+ ab;^v\myi

,i;*P&nrsm;t& ^l ^? ^ hl ^won *P&nwpc (or[w) *P&ntp wpcwi yg0ionu aw\&on/

ျ ာ ု သရေ၌[1]နှင့် သရ[2]များ

o&a½\Eio&rsm;on cwi;avvr;alumi; quwucwjci;? Asn;ppjci;r½ aom *P&nrsm;yg0ion/

(1) o&a½\Asn;rsm;

ajrjyecsi;bmompum;wi o&a½\Asn; (2)c ½on/

Ewcr;o&a½\Asn; ^w ^

tmacgirmo&a½\Asn; ^j ^ wjzpon/

^ə-wĩ ^ = wp0

^w ^- + vwvyavalumi;Ei tovi;pr;tijri

+ av tqurjywp;

+ e;uy

+ ojyi;

+ Ewcr;

+ t0i;

+ v\mu,xn

+ tjri

+ aemu (tmacgiaysmaemu)

+ ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

^əjɔ̄ ^ = t½;

^j ^- + vwvyavalumi;Ei tovi;pr;tijri

+ av tqurjywp;

+ e;uy

+ ojyi;

+ v\mu,xn

---

1 glide

2 vowel

+ tjri

+ a½U

+ ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

, i;*P&nrsm;t& ^w ^? ^ j ^won *P&nwpc (or[w) *P&ntp wpcwi yg0ionu awU&on/

(2) o&rsm;

yi;jcm;*P&nt& o&rsm;on cwi;avaUumi; quwu jzpojzi Asn;pprejci;r½paom vwvyaom *P&nrsm;yg0ion/

o&rsm;rm ^ i, e, ɛ, ə, ɔ, o, u ^wjzpon/

yi;jcm;*P&nt&o&rsmu o½yazm&mwi tajcctm;jzi(t0i;)?(tjri)? (ter)? (a½U)? (aemu)[aom *P&nrsm;ucjcm; o½yazmEiyg on/

(xe;atmiausm/ 2015? 117/)

(1) ^ i, u ^ on tjri? ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;o&rsm; jzpon/

^ ţwī pɔ̀ ^ = a&a›r

^ i ^- + tjri

- ter

+ ojyi;

+ ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

+ a½U

- aemu

- t0i;

^ pú ^ = 0r;Au

^ u ^- + tjri

- ter

+ ojyi;

+ ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

- a½U

+ aemu

+ t0i;

^ ɛ, ə, ɔ, ^won tv,‹uuom;avsm a½Uvsm;ravsm Ei;& tow o&rsm; twu o½yazm qe;ppon/

^ haʔ mɛ́ -thaĩ ^ = **jiyo;**

^ ɛ ^- **+ tjri**

- ter

+ ojyi;

- ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

+ a½U

- aemu

- t0i;

^ thə -tũ ^ = **b;? acgi;b;**

^ ə ^- **- tjri**

- ter

+ ojyi;

- ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

- a½U

+ aemu

+ t0i;

^ ə jɔ̃ ^ = **t½;**

^ ɔ ^- **- tjri**

- ter

+ ojyi;

- ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

- a½U

+ aemu

+ t0i;

^ e, o **^o& won tv,? ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;aom *P&n ½on/**

^ tù è ^ = **&ejzpon/**

^ e ^- **+ tjri**

- ter

- ‹uuom;wi;? tovi;tm;jyi;

+ ojyi;

+ a½U

- aemu

- t0i;

^ hō **^** = **om;on/**

^ o **^-** **+ tjri**

- ter

- ‹**uuom;wi;?** **tovi;tm;jyi;**

+ ojyi;

- a½U

+ aemu

+ t0i;

^ ā **^o& weron *Pow½on/**

^ ə pā **^** = **azaz**

^ ə **^-** **- tjri**

+ ter

0 ‹**uuom;wi;?** **tovi;tm;jyi;**

+ ojyi;

- a½U

- aemu

- t0i;

,i;*P&nrsm;t& **^** i, e, ɛ, ə, ɔ, o, u, ā **^ won *P&nwpc (or[w) *P&ntpwpcwi yg0ionu awU&on/***[*]

[*] Distinctive feature matrix for vowels

cio;oycsu

þpmwr;on ajrjyecsi;(t½csi;)w\ tajympum;ou u½Po'aA' en; jzi qe;ppazmxwxm;ygon/

xolqe;pp&mwi]]t½csi;waexi&ma'oEi ½;&m"av}}u tcser rwwr; wiEicygon/ t½csi;won rrwu,u]]t½csi;? piaygicsi;? em;ayguus,}} [ac:qluon/ ajrjyecsi;? t½csi;[aom vrs;*Pu xe;or;onoabmjzi trn emra½wi]]qvi;? ri}}uazmjyaejci;? opm½jci;\oabmu]]atmucsi;iu}} oauw? rnontvyupurq wpO;aumi; wpa,muaumi;Eir&b paygi; tm;jziom &Eialumi;[aom pn;v;nñwr orm"tm;aumi;ru]]0g;ñytu}}? opm½jci;\oabmu]]acgi&n}}? use;rmjci;\ oabmEi½;&mxe;or;jci;oabmu aijzijy(vyxm;aomtqiweqm (aiqßu(;? aivuaumu? aivupy)? ½;&m*sycw tus ponwu t½csi;w\ *Pu azmjyaeonu avvmaw(½&ygon/

t½csi;w\ tajympum;ou u½Po'aA'en;r yi;jcm; *P&not&jzi qe;ppxm;ygon/ tavvmcjzpaom t½csi; pum;owi½aom t½Asn;wwi vPor[exm;Asn;rsm;rm [p, t, k, s, h, tɕ, b, d, g, β, z, j, dz] **paom Asn;wjzpon/ ,i;t½Asn;wwi** [p, t, k, s, h, tɕ] **won oni;Asn;jzpalumi;u ojyi;Asn;rsm; jzpaom** [b, d, g, β, z, j, dz] **[aom Asn;rsm;u ujym;atmi cjcm;ay;on/**

cwi;avalumi;quwujzpaom Asn;rsm;rm- [β, s, z, j, h] **w jzpon/**

ywqrtwi;twm½aom Asn;rsm;rm- [t, s, z ,tɕ, dz] **w jzpon/**

tjyex t½Asn;rsm;jzpalumi;u [β, s, z] **wu a½ol0;aeaomAsn;** [p, b, t, d, β, s, z] **rsm;u cjcm;ay;on/**

t½csi;bmompum;½ Ewcr;Asn;jzpalumi; rm [p, b, β] **u rm** [t, d, s, z, j, tɕ, dz] **v(mjym;-v(mxyAsn;wu cjcm;ay;on/**

tjriAsn;rsm;rm [k, g, j, tɕ, dz] **paomAsn;rsm;rm tjriAsn; jzpalumi;u [** [h]**- terAsn;u cjcm;ay;on/**

[k, g, h] **won aemuAsn;rsm;jzpalumi;u useAsn;rsm;r cjcm;ay;on/**

vPor[ewm;Asn;tm;v;on to(u(;wi;luyjci;? to(u(; jyeum;jci; r½onu yi;jcm;*P&not&t&o½&on/

vPoygaomt½Asn;rsm;rm [m, n, ŋ, ɲ, j, w] **w jzpon/** [m, n, ŋ, ɲ] **t½Asn;rsm;on Asn;pprejci;jzpalumi;u** [j, w] **o&a½ Asn;rsm;u cjcm;ay;on/ ,i;Asn;(2)v;on cwi;avalumi; quwuAsn;rsm;jzpy; t½Asn;** [m, n, ŋ, ɲ] **wu EmoAsn;jzpalumi; cjcm;ay;on/**

t½Asn; [m, n] **won Ewcr;Asn;jzpalumi;u v\mjym;- v\mxyAsn;rsm; jzpaom** [n, ŋ, ɲ, j] **t½Asn;wu cjcm;ay;on/**

[ɲ, j, w] **won tjriAsn;rsm;jzpy;** [w] **on terAsn; jzpalumi; useAsn;rsm;u cjcm;ay;on/**

ax;a&m,uwiywqr½aom Asn;rsm;rm [tɕ, dʑ, ɕ, s, ʑ] **w jzpon/ ax;a&m,uwi ywqrr½aom Asn;rsm;rm** [j, β] **w jzpon/**

,i;Asn;wteu [s, tɕ, ɕ] **won oni;Asn;jzpalumi;** [ʑ, dʑ, j, β] **t½Asn;rsm;u cjcm;ay;onu awU&ygon/**

yi;jcm;*P&nt& jzpXme?jzp[eEi totnt&ntao;t&t½csi;bmompum; wi avvmaumucaom a0g[m&rsm;t& Asn; (32)v;? o& (4)v;? jzpXme (7)c? jzp[e (7)cEi ½alumi;awU&on/ t½csi;w\ pum;orsm;teu [b, β, t̪] **Asn;w on to;en;aom Asn;orsm;jzpon/ jrermbompum;wi½aom** [θ, ð] **Asn;w r½alumi;u tavvmc a0g[m&rsm;t& o½&on/**

^θ ^o-ou ^sh ^ ojzi o;onu awU&on/

jrermpum;o oy&m ^ θã bə jā **^u ^** -shã pə jā **^**

o;o; ^ θi ði **^u ^** shì -thaĩ **^ [aom ^θ ^o-ou ^sh ^ ojzi ajymqonu awU&on/**

t½csi;pum;owi jrermpum;oEiwaom a0g[m&rsm; awU&on/ jrerm pum;owi a,mucs\ ^ ʑ`ũ **^ u t½csi;pum;owi ^** jauʔ shō **^? jrermpum;owi b (w&pme) ^** bɛ̀ **^ u t½csi;pum;owi ^** bɛ̀ **^[pum;owon a0g[m&rsm;vn; awU& ygon/**

y*acwto;? xm;0,pum;o? ti;av;pum;orsm;en;w t½csi;pum;owi ^- ^vqto;uvn; awU&ygon/

ajzyg ^ phē bā **^u azyg^** phə lē bā **^? jyw ^** pjouʔ **^u yw ^** pə louʔ**^ ponpum;orsm;u awU&ygon/**

yi;jcm;ot&t& t½pum;owi o&rsm;rm [i, u, e, ɛ, ə, o, ɔ, a] **wjzpon/** [i, u] **onter?** [a] **ter?** [i, e, ɛ, a] **a½U?** [u, o, ɔ, a] **aemu?** [i, u, e, ɛ, o] **on ‹uuom;wi;?** [u, 0, ɔ] **t0i;?** [ə] **on tjri? ter? ta½U? taemu? t0i;wi rygaom lum;o&jzponu tjcm;o&rsm;u cjcm;jyonjyi ‹uuom;wi;jci;u vspvsLon o&jzpalumi;awU&on/ t½o&** [i, u, e, ɛ, ə, o, ɔ, a] **wteu o&ajymq o;prwi** [ɛ] **u ten;q;ajymqluly; lum;o&** [ə] **u trsm;q; ajymq o;plualumi; awU&on/**

e*;

þpmwr;on t½cs\i;bmompum;\ pum;ou u½P;o'aA'en;jzi qe;ppxm;aom pmwr;jzpygon/ wi;&i;om; bmompum;o\ wez;Ei *P&nu o½Eiy; quvuí oawoejy\vyorsm;twu bmompum;\ wez;u acwren; rsm;jzi avvm&evtyygon/ wi;&i;om; bmompum;wpcEi wpc Ei;,oavvm jci;jzi wi;&i;om;w\ bmompum;omru ½;&m,Oaus;rtartEp? ½;&m "avrsm; u wez;xm;vmEirn[ar\mviygon/

usr;u;pm&i;

jrerm

xe;atmiausm? a'guwm/ (2015)/ ***u½P;o'aA'e'ge;/*** **&eue? a½ri;om; yEyvyie;/**

t*vy

Crystal, D. (2008), ***A DICTIONARY OF LINGUISTICS AND PHONETICS,*** 6th edn, Oxford, Blackwell Publishing Ltd.

Francis, K. (1989). ***An Introduction to Phonology***, New York, Longman Publishing.

W. Thomas Steward & Jr. Nathan Villette. (1998), ***Language Files***, 7th edn, The Ohio State University, Press Columbus.

Distinctive feature matrix for obstruct

+ voice	b	d	ʈ	g	β	ʑ	j		ʤ
– voice	p	t		k		s	-	h	ʧ
cont	–	–	–	–	+	+	+	+	–
strid	–	–	–	–	–	+	–	–	+
distri	–	–	–	–	+	+	–	–	–
ant	+	+	+	–	+	+	–	–	–
lab	+	–	–	–	+	–	–	–	–
car	–	+	+	–	–	–	+	–	+
high	–	–	–	+	–	–	+	–	+
low	–	–	–	–	–	–	–	+	–
back	–	–	–	+	–	–	–	+	–
constri	–	–	–	–	–	–	–	–	–
spread glottis	–	–	–	–	–	–	–	–	–

+voice - ojyi;

–voice - oni;

cont - continuant - cwi;avalumi;quwu

strid - stritue - ywqrtwi;twm

distri - distributed - tjyex

ant - anteriar - a½Uo0;wn

lab - labial - Ewcr;

cor - coronal - v\mzsm;-v\mxy

high - tjri

low - ter

back - aemu

constr - constricted glottis - tobu\;wi;usy

spread glottis - tobu\;jyeUtm;

Distinctive feature matrix for sonorant

	m	n	ŋ	ɲ	j	w
const	+	+	+	+	–	–
cont	–	–	–	–	+	+
nas	+	+	+	+	–	–
lat	–	–	–	–	–	–
lab	+	–	–	–	–	+
ant	+	+	–	–	–	–
coronal	–	+	+	+	+	–
high	–	–	–	+	+	+
back	–	–	–	–	–	+

const - consonants - A[n;

cont - continuant - cwi;avaumi;quwu

nas - nasal - Emo

lat - lateral - ab;v[myio

lab - labial - Ewcr;

ant - anteriar - a½oO;wn

cor - coronal - v[mzm;-v[mxy

high - tjri

back - aemu

Distinctive feature matrix for Sibilant & Non-sibilant

	[+ Strident]		[– Strident]	
	Vioceless	Voiced	Vioceless	Voiced
Sibilant	S	ʒ		β
Non-sibilant	tɕ, ɕ	dʑ		j

Strident - **ax;a&m,uwir½**

\+ - **½aumi;jy**

– - **r½aumi;jy**

Sibilant - **om;aemuem;Eiv\mzsm;lum;r avw;wionAsn;o**

Non-sibilant - **om;aemuem;Eiv\mzsm;lum;r avw;wionAsn;or**

Distinctive feature matrix for vowel

	i	u	e	ɛ	ə	o	ɔ	a
high	+	+	–	–	–	–	–	–
low	–	–	–	–	–	–	–	+
front	+	–	+	+	–	–	–	+
back	–	+	–	–	–	+	+	+
tense	+	+	+	+	0	+	–	–
round	–	+	–	–	–	+	+	–

high - **tjri**

low - **ter**

front - **ta½U**

back - **aemu**

tense - **‹uuom;wi;**

round - **t0i;**

t½cs;bmompum;\ jzpXme?

jzpXme? jzp[eEi tot&n tao;o½yazmjyZ,m;

Xme / [e	Ewcr;	om;&i;	om;&i;-tmacgi	v\mzsm;aum	tmacgirm	tmacgiaysm	vnacsmi;	ta&twu
½e;yi	p, ph, b	t, th, d		ʈ		k, kh, g		1
&yo							ʔ	
½e;yiywwu			tɕ, tɕh, dʑ					
ywwu	β	s, sh, z	ɕ				h	
Emo	m, hm	n, hn			ɲ, hɲ	ŋ, hŋ		
v\mab;yie;uy		l, hl						
o&a½e;uy	w				j			
ta&twu								3

t½csi;bmompum;½ Asn;ajymqo;pr Ei;,Ocsu

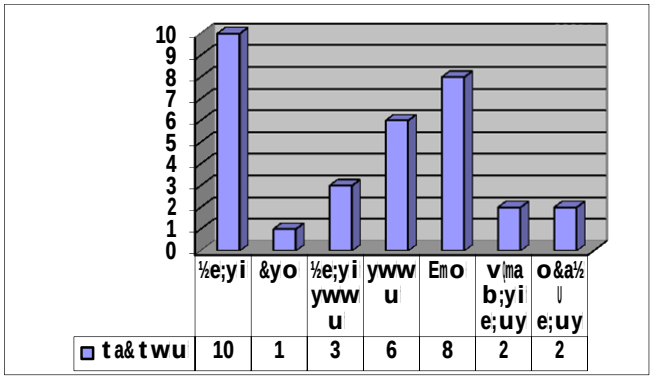

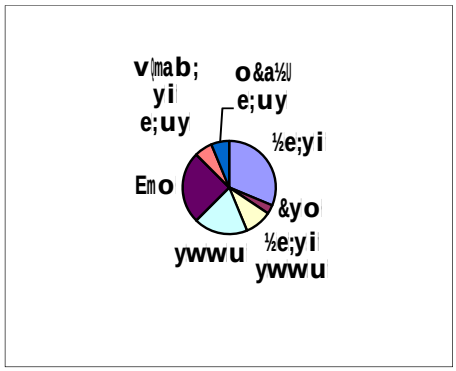

t½csi;bmompum;½ o&ajymqo;pr Ei;,Ocsu

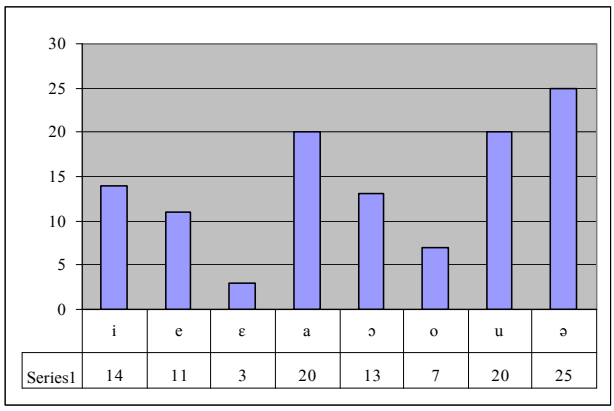

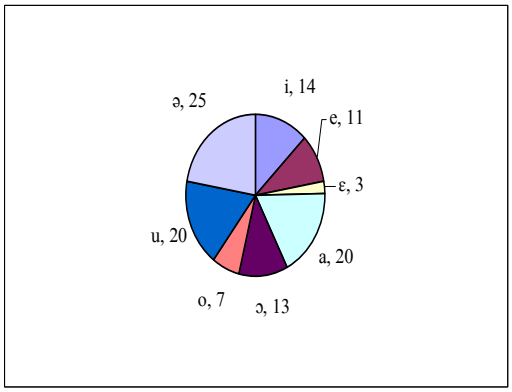

jrermbmompum;& vine;pum;rsm;u pum;v;zUy½axmir avvmjci;

aevi; *

pmwr;tusO;

bmompum;wiawU&on vine;pum;\ obm0u ynm&iw\ tqtrersm;jzi &i;vi;ziqxm;ygon/ jrermbmompum;wi&aomvine;pum;rsm;u trS;tpm; cjcm;ly;vli ,i;w\ pum;v;zUpn;yrsm;u pum;v;zUy½axmir avvmwijyxm; ygon/ xolavvmwijy&mwi pum;v;trS;tpm;Ei o'gwm0ersm;? teut"ym, rsm;uvn;&i;vi;wijyxm;ygon/

aomcsua0g[m&rsm; - vine;pum;? pum;v;? ½yo;? ½yr;? pum;½;? pum;a&m? pum;aygi;/

e'ge;

þpmwr;on jrermbmompum;& vine;pum;rsm;\ zUpn;yu pum;v;zUy ½axmir avvmwijyrn pmwr;jzpygon/ bmompum;wi;wi vine;pum;rsm; &aewwygon/ jrermbmompum;wivn; emrEiemrpm; pum;v;wu vitrS;tpm; owrwazmjyav&ygon/

xolvitrS;tpm; owrwazmjy&mwi jrermbmompum;\ obm0twi; vi oabmu &nne;on pum;rsm;jzi aygi;py to;jyKwwayon/ wpcgwp& teu t"ym,t& vioabmxi&m;aeon a0g[m&rsm;uvn; awU&&ayon/ xjyi vre,y,to;o;Ei qupyaeon vine;pum;rsm;uvn; jrermbmompum;\ teuku,0r azmne;aeayon/

þpmwr;wi jrermbmompum;wiawU&aom vine;pum;^a0g[m& trS;rS; w\ oabmobm0Ei zUpn;yu avvmwijyom;ygrn/

1/ bmompum;qi&m viowrwrEi vine;pum;[on

viqonrm tx;trobm0u ac:qjci;jzpon/ emr? emrpm;wu a,musm;? re;r? tx; tr ponjzi cjcm;jci;on vioabmyijzpygon/[1] bmompum;wivi[2] on emrucjcm;xm;on o'gtrS;tpm;wpcjzpKy; tajcctm;jzi vi&nne;robm0 t& trS;tpm;owrwxm;jci;jzpon/ usm;^tx;obm0u u,pm;jyKon emrrsm;u yvi[3] [owrwKy;? re;r^trobm0u u,pm;jyKonemrrsm;u £wvi[4][owrw

---

* **a'guwm? wzuygarmu? jrermpmXme? xm;0,wuov**

1 **jrermpmtzU? 2016? 50/**

2 gender

3 masculine

4 feminine

on/ xEprsKwi ryg0ion ww,trsKtpm;u eyvi[1] [owrwon/ bmompum; t& vicjcm;ru o'gqi&m vicjcm;r[2] [vn; ac:ygon/[3]

jrermpum;wi txuazmjyygvitrsKtpm; 3 rsKtjyi tx;? tr?a,musm;? re;r obm0Epcpv; a&maEmyg0iaeon emrpum;v;rsKu 'vi[owrwxm;ayon/[4] t*vybmompum;Ei ti' Oa&my bmompum;trsm;pwi yvi? £wvi? eyvi [í vitrsKtpm; 3 rsK; cjcm;azmjyav&on/ [E? jyiopEi twvbmompum;wi vi 2 rsKcjcm;y; qm[vbmompum;wi 6 rsKcjcm;xm;on/ t*vybmompum;wi yvi on tx;^a,musm;u &nne;on/ £wvion tr^re;ru&nne;on/ eyvi onourEi tveao;i,on w&pmersm;? iursm;? waumiEi ti;qu y;rm;rsm;u &nne;on/ [Eemrrsm;on teut"ym,rsm;utajccly; yvi? £wviwpcc jzpEion/ w½w? wbu? *syebmompum;wi vicjcm;rr&ay/[5]

xalumi bmompum;rsm;wivicjcm;ru ten;q; 2 rsK;r trsm;q; 8 rsK;? 10rsK; ceUtxcjcm;av&ygon/ viowrwr tajcjy(bmompum;[6]wpcwi vicjcm;&e teu xi&m;rtay: tajccav&on[7] [qygon/ o'gteut& viowrwrwi pum;v; w\ypEi pum;v;wtlum; quo,rne;qcsursm;u awU&rnjzpon/ bmom pum;\ vicjcm;rwiou&? our? vjzpr? rjzprvn;yg0ion/ vrbmomaA' ½axmit&vion vroijyiwp&y[8] ? vrtypwpc[9] or[w vr0aoovuPm wp&y[10] yijzpygon/[11]

vine;pum;qonrm a,musm;-re;r? tx;-trobm0u &nne;ac:q&on pum;rsm;yijzpon/ bmompum;wi;ü vine;pum;rsm;&ygon/ jrermbmompum; wi vine;pum;u emr? emrpm;pum;v;trsKtpm;rsm;tjzp awU&ygon/

2/ jrermbmompum;& vine;pum;rsm;u pum;v;zy ½axmiravvmjci;

þtce;ü jrermbmompum;ü vrtajctaetrsK;rsKt&aomvn;aumi;? a0g[m& tac:ta0:trsK;rsKt&aomvn;aumi;? vine;pum;rsm; cjcm;o;pwwyEi ,i;vine; pum;w\zUpn;y oabmu avvmwijyom;ygrn/

---

[1] neuter
[2] grammatical gender
[3] Matthews, 2007,154.
[4] **jrermpmtzU? 2016? 5**
[5] Prasad , (Tarni....), 2012, 121
[6] gender language
[7] Trask, 1993, 113.
[8] a social phenomenon
[9] social grouping
[10] an aspect of social identity
[11] Swann, (Joan...), 2004, 122

2? 1/ aqrsK;pyf a0g[m&rsm;wiawG&onf vine;pum;rsm;\ zGpn;y

jrermbmompum;wi aqrsK;pyf a0g[m&pum;v;tajrmu tjrm;&aeygonf/ ,i; aqrsK;pyf a0g[m& pum;v;rsm;onf vioabmt& a,musm;? re;robm0jzpaom yvi oabmEi £wvioabmuom &nne;ac:a0:ygonf/

tb;? b;b;? b;b;Bu;	(y)
tbm;?bm;bm;? bm;bm;Bu;	(£)
taz? azaz? azazBu;	(y)
tar? arar? ararBu;	(£)
0;av;? 0;0;? 0;av;Bu;	(y)
ta':? a':a':? a':av;? a':Bu;	(£)
tpu? uu? tpuBu;	(y)
tpr? rr? tprBu;	(£)
n? nav;? ni,	(y)
nr? nrav;? nri,	(£)
armi? armiav;? armii,	(y)

txuazmjyyg yvi? £wviu &nne;onf aq;rsK;pyf a0g[m&rsm;wi]]tb;? tbm;? taz? tar? 0;av;? ta':? tpu? tpr? n? armi}} [aom ½yo;^ pum;½;rsm;u tajcjyKum xpum;v;rsm;twi; yg0iaeonf ½y&i;tpwtyi;wu Epxyjy(í vn;aumi;? tjcm;½y&i;wpccEi aygi;pyívn;aumi; vine;pum;v; tjzp zew; xm;jci;jzpygonf/

aqrsK;pyf a0g[m&rsm;jzponf]]a,mur? ajr;? jrp}} ponwonf yvi? £wvi oabmEpcpv;u &nne;Eionf 'vitrsK;tpm;rsm;jzpygonf/ ,i;½yo;pum;v; rsm;wi]]av;? i,? Bu;}} paom ½y&i;rsm; xyraygi;pyum]]a,murBu;? ajr;i,? jrpav;}} ponjzi &nne;to;jyKEiygonf/ jrermbmompum;& tjcm;aom aqrsK;py a0g[m&rsm; wivn; ajymqowf\ cpm;rt&aomvn;aumi;? tout&,&nne;rt& aomvn;aumi; rvtac:ta0: pum;v;wpcu rwnumtjcm;aom ½y&i;tpwtyi; trsK;rsK; aygi;py to;jyKEiygonf/

]]ct? c,r? r&;? rw? a,muz? a,mur}} paom aqrsK;pyf a0g[m&rsm;onf yvi? £wvioabmu o;oe&nne;xm;Ky;jzponf ½yo;pum;½;rsm;yijzpygonf/

2? 2/ vryw0e;usiEi qupyaeon vine;pum;rsm;Ei z|pn;y

jrermbmompum;wi vryw0e;usiEi qupyaeon vine;pum;trsK;rsK; aw|&ayon/ vryw0e;usi us,jyeonEi tr| vryw0e;usi trsK;rsK;u u,pm; jy{xm;on tjyi vioabmyg &nne;on a0g[m&trsm;tjym;aw|&ygon/

om"utm;jzi

yvi	£wvi
owom;	wor;
&[e;'um	&[e;tr
tvL'um	tvLtr
traxmiO;p;	traxmi&ir
oiwe;om;	oiwe;o
trsK;om;	trsK;or;
z;oawm	zm;ov
ri;om;	ri;or;
rrUom;	rrUo
awmom;	awmo

[aoma0g[m&rsm;u avvmv{i vrupto;o;u u,pm;jy{xm;on ½yo;[1]pum;v; rsm;tm; yvioabmu &nne;on]]om;? 'um? O;p;? z;? armi}} paom ½yo;pum;v; rsm;jzivn;aumi;? £wvioabmu &nne;on]]or;? tr? &ir}} paom emr½yo; pum;v;jzi vn;aumi;? £wvi oabmuyi &nne; on]]o? zm;? r,}} paom emr½yr;[2] pum;v;rsm;jzivn;aumi; aygi;pyz|pn; xm;a|umi;aw|&on/ ½yo; tcsi;csi; aygi;xm;aom pum;v;rsm;on pum;aygi;[3]rsm;jzpfy; ½yo;Ei½yr; aygi;xm; aom pum;v;rsm;on pum;a&m[4]rsm;jzpygon/

jrermbmompum;wi tcs|aom vrtajctaexi[yaeon emrpum;v;rsm;on yviEi £wvi oabmEprsK;pv;u ne;qEiojzi 'vi[owrwac:qEirnjzp on/ om"utm;jzi

---

[1] free morpheme
[2] bound morpheme
[3] compound word
[4] complex word

]]traxmion? pmq? oawmaumi;? o,wrm? qi;&om;? v\u;ri;? 0exr;? tEynm&i? tqawm? ap\;on? ypm;? awmio? vuvy vupm;? armic? vux? vr;o&}}

paompum;v;rsm;u awU&ayon/ ,i;pum;v;rsm;u avvmv\i½yo;tcsi;csi; aygi;pyxm;on pum;aygi;rsm;u awU&rnjzpouo ½yo;Ei½yr;aygi;pyxm;on pum;a&mrsm;vn; yg0iaeygon/

2? 3/ tvytui *Ptqitwe;Ei qupyaeon vine;pum;rsm;Ei zUpn;y

jrermbmompum;wi tvytui? *Ptqitwe;Ei qupyaeon a0g[m& rsm;u vy*\vrsm;wi wu½une;qac:a0:wwygon/ ,i;oUac:qonpum; rsm;wi vine;qroabmrsm;vn; qupy yg0iaeonu awU&ygon/

om"utm;jzi

yvi	**£wvi**
ausmi;q&m	**ausmi;q&mr**
q&m0e	**q&m0er**
&om;	**&ar**
av,m0armi	**av,m0r,**
ppom;	**ppor;**
pma&;	**pma&;r**
ye;&orm;	**ye;&or**
v,orm;	**v,or**

[aom a0g[m&rsm;wi yviEi £wviu ujym;aprn]]om;? ar? r? armi? r,}} paom vine;pum;rsm; wzuzUpn;xm;ojzi usm;robm0u cjcm;Eijci;jzpon/ pum;v; zUx; t&vn; pum;a&mrsm;? pum;aygi;rsm; jzpaeygon/

jrermbmompum;wi tvytui? &mx;tqitwe;jzi vy*\vuwu½u ne;ac:&mü yviEi £wvioabmEpcpv;twu &nne;o;pwwygon/ om"u tm;jzi

]]0eu;csy? 0eu;? nelum;a&;rL;? oemjy/ pm&i;ui? o&i;im;? trap? twi;a&;rL;? tzU0i}}

[aom a0g[m&rsm;on a,musm;ujzpap? re;rujzpap &nne;ac:qEia&umi; aw&U& on/ ,i;pum;v;rsm;\ z&pn;yu &unv&ivn; pum;aygi; or[w pum;a&m jzpaeonursm;ygon/

2? 4/ tout&,Ei qupyac:a0:on vine;pum;rsm;Ei z&pn;y

jrermbmompum;wi tout&,Ei qupyac:qon ne;ac:pum;rsm;&ygon/ ,i;w&onvn; emrpum;v;trS;tpm;rsm;jzpy; usm;? r obm0t& cjcm; o;pwway on/ om"utm;jzi

yvi	£wvi
vvi	vr
aumiav;	aumirav;
oi,	oi,r
tb;t	tbm;t
vuav;	uav;r

paoma0g[m&rsm;wi A[0P½yo; pum;v;rsm;u aw&ouo ½yo;tcsi;csi; aygi; xm;on pum;aygi;rsm;uaw&on/ azmjyyg tout&,t& &nne;ac:qon pum;rsm;wi usm;? r obm0ucjcm;ay;on ½y&i;rsm; aygi;pyyg0iaeouo teu t"ym,t& cjcm;Eionuvn;aw&on/

]]vvi? aumiav;? oi,? tb;t? vuav;}} pompum;v;rsm;on teu t"ym,t&vn; yvioabmuom &nne;ygon/]]vr? aumirav;? oi,r? uav;r}} paom pum;v;rsm;wir £wvioabmu &nne;on]r} ½y&i;aygi;py yg0iaeyg on/

wpze tout&,t& &nne;ajymqon emrpum;v;tcs&wi usm;? r obm0 Eprs&;pv;u u,pm;jy&Eion pum;v;^a0g[m&rsm;vn; &ygon/ om"utm;jzi

]]vrr,? vi,? vvw? v&u;? uav;oi,? ou&u;&,t? ou&u;yi;? ouvwyi;?

paom pum;v;rsm;wi]]v? uav;? tou}} [aom usm;?r Eprs&;pv;u &nne;Ei on ½yo; ½y&i;rsm;jzi t"uz&pn; xm;onuaw&on/

2? 5/ pmayusr;*exu a0g [m&rsm;\ vine;qrEi z|pn;y

jrermbmompum;wi usr;*epmayxu y*kvow0gwu vine;jy|ac:q&mü usm;? r obm0u ay:viaprn pum;v;rsm;Ei ,Owazmjywwouol yvi? £wvi &nne;csurygy azmjyonuvn;aw|&on/ pmayusr;*exu a0g [m&rsm;jzpojzi vine;qru pum;tqutpyjziom o&onvn;&on/ om"ujy&aom

]ewom;? ewor;? e*g;z? e*g;r? b;v;? b;v;r? i&om;? i&o? oa,mi? oa,mir,? *Vle? w;e,m;? wap? o&? ripm? aZm*s}

[aom a0g [m&rsm;wi yvi? £wvi ujym;apon]]om;? or;? z? r? o? r,}} [aom vine;pum;rsm; aygi;pyxm;onu aw|&ouol pum;tqutpy? pmtqutpy t&omo&rn]]*Vle? w;e,m;? wap? o&? ripm? aZm*s}} uolaoma0g [m&rsm;vn; aw|&on/

2? 6/ w&pmewu &nne;ac:a0:on vine;pum;rsm;Ei z|pn;y

jrermbmompum;ü w&pmewu yvi? £wvi oabmcjcm;ajymq&mwi]]tx;? tr? tz}} [aom vine;qr&on pum;rsm;u rvemrpum;v;wi aygi;py to;jy|ww ygon/ om"utm;jzi

yvi	**£wvi**
usm;x;	**usm;r**
a›rz	**a›rr**
a|umix;	**a|umir**
us;z	**us;r**

ponjzi rvemrpum;v;u rwnum tx;? tr obm0u ay:viapon pum;rsm; aygi;pyzpn;av&ygon/ jrermbmompum;wi w&pmeuoyi tc|aom opyiEi qiaomtac:rsm;wi]]0wqz? 0wqr? oabmz? oabmr? vvz? vvr? xe;z? xe;r}} ponjzi tx;? tr obm0cjcm;ac:qwwonu aw|&ygon/

jcl i o;oycsu

bmompum;wi;wi vine;pum;rsm;&ygon/ teut"ym,Ei bmompum;\ oabmobm0t& emr? emrpm; pum;v;rsm;u vitrS;tpm; owrwazmjyav&yg on/ tcsWaombmompum;rsm;on o'gpn;ur;t& vitrS;tpm;owrwon vipep tajcjy(bmompum;rsm;jzpygon/

jrermbmompum;on vipep tajcjy(bmompum; r[waomvn;? emr? emrpm; pum;v;wu vitrS;tpm;owrwazmjyav&ygon/ jrermbmompum;wi yvi? £wvi? eyviEi 'vi[trS;tpm; 4 rS;cjcm;xm;ayon/

þpmwr;wi vy*(vu &nne;on emrpum;v;rsm;? ou&emrpum;v;rsm;ü vitrS;tpm;xi[yaeyu pum;v;zUy½axmiEi teut"ym,½axmiwr avvm wijycygon/ tx;ojziaqrS;py emrpum;v;rsm;wi usm;? r obm0u o;o;oeoe cjcm;o;pav&onu t"uawU&y; ajymqow\ cpm;rEitout&, &nne;rt& tjcm;aom pum;v;tpwtyi;rsm; aygi;pyto;jy(wwygon/

vrtajctaejy emrpum;v;rsm;\ zUpn;yuUunv(i vrupto;o;u u,pm; jy(xm;on pum;v;Ei vioabm&nne;on pum;v;rsm;tm; aygi;pyto;jy(xm;aUumi;awU&on/]]traxmion? qi;&om;? oawmaumi;? tEynm&i}} paom vrtajcjy pum;aygi;emrrsm;on yvi? £wvioabmEpcpv;u &nne;Eiayon/

tvytui? *Ptqitwe;Ei qupyac:a0:on emrpum;v;rsm;wi rv tvytuiu &nne;on pum;v;rsm;u vioabm&nne;on pum;v;rsm;jzi aygi;pyto;jy(&mwi vine;pum;a&m? pum;aygi;rsm;jzpvmygon/]]oemjy(? o&i;im;? trap}} uolaom emrpum;v;rsm;on usm;? r EprS;v;u &nne;EiaUumi;awU&on/

xtw tout&,Ei qupyac:a0:on emrpum;v;rsm;wi usm;? r obm0 cjcm;ay;Eion½y&i;rsm; aygi;pyyg0iaeouol teut"ym,t& cjcm;xm;onu vn; awU&ayon/ pmayusr;*exua0g[m&rsm;wi rvemrpum;v;u vine;pum; v;rsm; aygi;pyto;jy(xm;ouol pum;tqutpy? pmtqutpyt&om usm;?r obm0cjcm;Eirn]]*Ve? w;e,m;? wap? o&}} uolpum;v;rsm;uvn; awU&ayon/ w&pmeqi&m emrpum;v;wu]]tx; (x;)? tr (r)? tz (z)}} [aom pum;rsm; aygi;pyly; yvi? £wvioabmu cjcm;azmjywwygon/

jrermbmomwi tcsWaom opyitrnemrrsm;u yviEi£wvicjcm;ly;]]0wqz? 0wqr? oabmz? oabmr? xe;z? xe;r}} ponjzi owrwac:qaUumi; awU&on/

tcsytm;jziqaom jrermbmompum;on {u0PEi y;wbmompum; jzpon twu usm;-r? tx;-tr obm0u &nne;&mwi usm;-r? tx;-tr teuxion pum;v;rsm;aygi;py to;jy(wwygon/ xUjyirvpum;v;\ teut"ym,uyi yvi Ei £wviu cjcm;ly;jzpaeon]]taz? tar? tb;? tbm;? vyS? tyS? ct? rw}} paom emrpum;v;rS;wUuvn; awU&ygon/

tcsUaom]]Eiiom;? wi;&i;om;? ausmi;om;? q&m}} uolaom emrpum;v;rsm; onyvi? £wviEprs;pv;u &nne;Eiaomvn; £wviuom&nne;on]]Eiio? wi;&i;o? ausmi;o? q&mr}} paomemrpum;v;rsm;Ei ,Owto;jyonctcg yvi oabmuom &nne;alumi; awU&ayon/

e*;

jrermbmompum;wiawU&on emrpum;v;wu vre,y,Ei teut"ym, t&o;py trs;rs;uvuly; vine;qowrwEiyu avvmwijycygon/ xol avvm &mwi pum;v;zy½axmiEi teut"ym,½axmir tm;jyavvmcygon/ oUjzpí jrermbmompum;avvmr tpwtyi;wp&ytjzp taxmutujzpaprn[ar{mviyg on/

usr;u;pm&i;

jrermpmtzU? (2016)/ jrermo'g? w-Sur? &eue/ jrermpmEi bmompum;O;p;Xme/

Matthews, P.H. (2007). ***Oxford Concise Dictionary of Linguistics, second edit***, Oxford University Press.

Prasad, Tarni. (2012). ***A Course in Linguistics,*** New Delhi, PHI Learning Private Ltd.

Swann, Joan and others (2004) ***A Dictionary of Socio Linguistics,*** Britain Edinburg University Press.

Trask, R. L. (1993) ***A Dictionary of grammatical Terms in Linguistics,*** Britain T.J Press.

pum;ajymppprqi&m oabmvuPm&yrsm; avvmcsu

wi0i;*

pmwr;tusO;

þpmwr;on pum;ajymppprqi&m oabmvuPm&yrsm;u avvmwijyxm; aompmwr;jzpygon/ þpmwr;u wijy&mwi t"utm;jzi pum;tvn,jci;Ei qiontaumi;t&mrsm;u avvmwijyxm;jci;jzpygon/ tvn,jci;wi tvn ca0rqi&m,E&m;Ei a0g[m&qi&mto;jyrwyg0ion/ quvuí tvnca0r tce;u@? tvnay;jci; qupyu;ajymi;rtce;u@? 0;aqmipum;ajymou aemupum;ajymou a&;cs,tvnay;r? aemupum;ajymou rru,u,a&;cs, tvn,r? aq;aE;ou quvutvn,jci;? uyvsutpEi w;csdrjzpp0 pon tce;u@w yg0ion/ w;csdrrvjzpp0? lum;x;wcsdrjzpp0? qwirjci;? lum;vyrjzpjci;? qi;irjzpjci;Ei &yem;rjzpjci;wu avvmwijyxm; ygon/

aomcsua0g[m&rsm;/ pum;ajymppp r? pum;p0ppp r? vrbmomaA'? vrsp qi&m rEóaA'? vraA'? tvnqi&mca0r,E&m;? ab;wu jzpp0/

e'ge;

þpmwr;on]pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm;}u avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ pum;ajymppprqi&m avvmaomynm&yon vrbmomaA'e,y, wi tusi;0ion ynm&ye,y,wpcjzpygon/ pum;ajymjzpp0u avvmaomtcg pp0 xm;jci;r&aom tjyetveajympum;rsm;Ei pp0aqmi&u wn;jzwxm;aom tjyetve ajympum;wteu pp0xm;jci;r&aom tjyetve ajympum;u tavvmc tcsutvu tjzpavvmwijyjci;on pum;ajymppp r ynm&yqi&mEi uunr&aumi;awG&ygon/

þpmwr;wi pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm;u avvmwijyaomtcg Bukwi jyiqixm;jci;r[won vrtjyetveajymqquo,rjzpaom pum;0i;? awGqy? tpn;ta0; ponae&mrsm;wiajymqon pum;ajymjzpp0rsm;& vuPm&yrsm;u tav vmctjzp wijyxm;jci;jzpygon/ xowijy&mwi pum;ajymjzpp0wi t"utce; u@jzpon tvnay;jci;? tvn,jci;Eiqion taumi;t&mrsm;u avvmwijy om;rn jzpygon/

1/ oawoet*g&yrsm;

þpmwr;ujyp&mwi oawoet*g&yrsm;? pcsepne;rsm;Ei uunr&ap&e twu atmuyg oawoeqi&m tcsutvursm;Eitn jypxm;ygon/ ¤i;wrm-

(u) pum;ajymppprqi&m ynm&ye,y,Ei pmayavvmawG&csursm;

---

* **en;jy? jrermpmXme? awmiiwuov**

(c) tcsutvu aumu , qaqmi;jci;

(*) oawoear;ce;Ei jyóemtcsU

(C) oawoetptpO

w jzpluon/

(u) pum;ajymppprqi&m ynm&ye , y , Ei pmayavvmawU&csursm;

pum;ajymppppr (conversation analysis**)qi&m oabmvuPm&yrsm;Eiywouí pum;ajymppprqi&m ynm&ye , y , Ei pmayavvmawU&csursm;u tusO;rtwijyygrn/**

a'guwmatmijriO; (2003)\ vrbmomaA'rwqu pmtywi pum;ajym pppprqi&mEiywouí pum;ajymjzppO\ u@&yrsm;jzpon pum;jzp&y? pum; talumi;c? pum;wm0ersm;Ei pum;pOppprwu &i;vi;wijyxm;ygon/ pum; jzp&yqi&mtalumi;u azmjy&mwi vEpO; or[w EpO;xuyaomo tcsi;csi; tjyetveajymqvsu&on bmompum;t0e;t0i;wpc\jzp&y jzppOupum; jzp&y[ac:alumi;? bmompum;[q&mwi ta&;bmompum;Ei tajymbmom pum;omru bmompum;oabm oua&muon u , cEmvy&m;rrsm;? rsuEmay;rsm;? tcsujycsi; rsm;vn; tusL;0ialumi; azmjyxm;ygon/ bmompum; to;jyon t0e;t0i;wpc jzpay:ap&etwu pum;jzp&yrsm; (forms of speech event**)jzpon wpO;rwpO;o ajymonyp (**one to one form**)? wpO;rtrsm;o ajmonyp (**one to many form**)? trsm;rwpO;o ajymonyp (**many to one form**)Ei trsm;rtrsm;o ajymonyp (**many to many form**) wu &i;vi; azmjyxm;ygon/**

pum;talumi;crsm;u &i;vi;azmjy&mwi pum;jzp&ywpc jzpay: vmap&e twu pum;talumi;crsm; &&evtyy; ajymo (addresser/sender/encoder**)? emo (**addressee/ receiver/ decoder**)? tcsutvu (**message**)? vr;alumi; (**channel**)? oauw (**code**)? talumi;t&m (**topic**)? aemuctajctae (**setting**)[on pum;talumi;c (7) &y&alumi; azmjyxm;ygon/**

pum;wm0eu &i;vi;azmjy&mwi pum;jzp&y? pum;talumi;&i;c walumi jzpay:vmaom pum;won xr;aqmi&rnwm0ejzpy; t"utm;jzi pum;wm0e (7)&y jzpon &nne;wm0e(referential function**)? cpm;rwm0e(**emotive function**)? nelum;r wm0e (**directive function**)? quo , rjywm0e (**phatic function**)? vrtajcjywm0e (**contextual function**)? ziq&i;jywm0e (**metalinguistic function**)Ei zUE&i;jywm0e (**poetic function**)wjzpalumi; azmjyxm;ygon/ pum;pOuazmjy&mwi pum;ajymrsm;\ pum; om;rsm;zUpn;r? pum;om;rsm;\ tpwtyi;rsm; cswquyen;vr;rsm;? aumi;reon pum;om;wnaqmurtwu to;jyon y&,m,ponwEi ywouon avvmr e , y , u pum;pOpppr[ac:alumi; &i;vi;azmjyxm;ygon/**

a'guwmatmijrihO;(2005)\ vrbmomaA'oabmw&m;pmtywi pum;ajym pppr qi&mEiywouí pum;ajymjzppO\ u@&yrsm;jzponpum;pO? pum;om;? pum;pO pppr? pum;pOzUpn;r? pum;ajymt*g&yrsm;Ei pum;vyaqmicsuwu &i;vi;azmjy xm;ygon/ pum;pOu &i;vi;azmjy&mwi ajymoxwvyvuon pum;ce;w\ tpwppu pum;pOwp&ytjzp &nne;Eily; pum;pOon OgusrSm; aygi;pn;xm;on OgusxuyUu;aom bmompum; tpwtyi;vn; jzpEiaumi; azmjyxm;ygon/ pum;om;uazmjy&mwi pum;pO\u,xnu tajymr (spoken version)wi pum;om; (text)[ac:Eily; ta&;r (written version)wi pmom;[ac:Eiaumi; azmjyxm;ygon/

a'guwmatmijrihO; (2015)\ bmompum;ow pmtywi pum;ajymppprqi&m Eiywouí pum;ajymjzppO\ u@&yjzpon pum;ajymqi&m tvn,jci;u &i;vi; azmjyygon/ tvn,jci;u azmjy&mwi tvn,jci;on pum;0i;wi yg0iajymqo to;o;\ y;aygi;yg0iaqmi&ur jzppOwp&y jzpaumi;Ei pum;0i;wpcjzpay:vm&e twu ajyqorsm;\ tvn,jci;on tajccusaom taumi;t&i; wp&yjzpaumi;u &i;vi;azmjyxm;ygon/ pum;ajymqi&m tvn,jci;wi vrqi&mtcsutvu? pum;ajymqi&m tcsutvursm;tay: t&i;cí pum;ajymuquaomtcg ajymorsm;\ tvn ,jci;on tcitmPmEi tqitwe;tay:rwní tvn,jci;qi&m csyui xm;rrsm; &ly; ypwusajymqr? tawmtwe&i;vi;aomvn; vwvypm ajymqr wwi pum;ajymqi&m tvn,jci;on orarU½yax;r &aumi;u &i;vi;azmjy xm;ygon/

[m;t;*g;ziu, (Harold Garfinkel) (1967)\ Studies of Ethnomethodology pmtywi pum;ajymppprqonrm aepOvrbOtajctaewi tajymEi tajym r[waom vyaqmir tjytrEpcpv; tusi;0ion vrtjyetve quo,r tajctaeu azmjyaumi; aq;aE;xm;ygon/

xo vr;neazmjycsutaejzi pum;ajymppron ppOxm;jci;r&aom tjye tvepum;ajym (casual conversation)tay:wi O;wnrwpctjzp aqmi&uon/ olaomvn; aemuyi;wi xtjyetve pum;ajymppprrsm;u tzUtpn; A[jyaom tjyetve quo,rrsm;jzpon q&m0e½;ce;? w&m;½;? Oya'aqmi&urup?]unyg&ap} w,vze;Xme? ynma&;0e;usiEi trsm;Eiqion quo,a&;u@ pon vyie;wm0ersm;& tjyetve ajympum;rsm;u qavsm vuzuatmi jyiqi rr;rly; aqmi&uvmcluonuvn; azmjyxm;ygon/

xo tjyetve ajympum;rsm;u qavsmvuzuatmi jyiqirr;r aqmi&ujci; on pum;ajymppproabmvuPmrsm;Ei rqavsmay/ olaomvn; pum;ajymppprEi ujym;jcm;em;ly; to;wius,aom vrtjyetve quo,r? pppcs0;uyrwpctjzp quvuwnraeaumi; &i;vi;azmjyxm;ygon/

[m;A;qu(p) (Harvey Sacks) Eitrsm; (1974)w\ A Simplest Systematic for the Organization of Turn-Taking for Conversation pmtywi azmjycsurm [m;t; *g;ziu,\ vrs;pqi&mrEóaA' (Ethnomethodology)Ei tmAia*g(z)re (Erving Goffman)\

bmompum; tjyetvequo,r taw;tjrirsm;u pum;ajymppprr oabmobm0u avvm&e vlaqmay;calumi;? tx;ojzi 1960 aemuyi;Ei 1970 rwirumvu vraA'ynm&i [m;A;qu (Harvey Sacks)Ei o\ taygi;toi;rsm;jzpon ters,, &(*)avmz (Emanuel Schegloff) Ei *v *suzmqe (Gail Jefferson)wu pum;ajymppprr u@qi&mynm&yu zlz;w;wuatmi aqmi&uclualumi; azmjyyg&on/ rsuarmu acwumvwi pum;ajymppprron vraA' (Sociology)? rEóaA'(Anthropology)? bmomaA' (Linguistics)? pum;ajym quo,a&;vr;alumi;(speech-communication)Ei qion ynm&yrsm;Ei pwynm (Psychology)wwi tajcciaom avvmre,y,wpc tjzp to;jyvmcluon/ tx;ojzi pum;ajymppprron tjyetvequo,rEi qiaom vrbmomaA' (Sociolinguistics)? pum;pOpppr (discourse analysis)Ei 3uwijyiqixm;jci; r&onpum;ajymppprwwi xi&m;aom avvmrwp&y jzpalumi; uvn; azmjyxm;ygon/

xalumi pum;ajymppprron oawoee,y,wi pum;ajymEiqion tcsu tvu paqmirEiywoué jyóem&ywpctaejzi &aeon/ pum;ajym qi&m tcsutvu paqmi;&mwi oawoeqeaom tcsutvupaqmi;rEi oawoe rqeon tcsutvupaqmi;rw yg0ivmjci;jzpygon/ pum;ajymjzppO (tpn;ta0;? awlqy? vi,pum;0i;) w& tjyetve ajympum;rsm;u yg0iajymqow ajymqon tcsutvutwi; wn;jzwuiw,jci;rjylb tcsutvu aumu,ron oawoe qeon tcsutvu aumu,roabm jzpon/ tcsutvu paqmi;&mwi q&m0e Ei vemwtlum; a&m*gtalumi; aq;aE;wiyi&mwi rvtyonpum;&yrsm;u wn;jzwxm;on wAtptpOrsm;u tcsutvu aumu,aomoabmon oawoe rqeon tcsutvu aumu,onoabm jzpygon/

oawoejylyoon tcsutvursm;u u;,jci;jyly;aemu qe;ppavvmr rsm;u aqmi&uly; xtcsutvursm;r tjyetvevrquo,ryp jzpay:ru &maz&e cseq&on/ 3uwijyiqirxm;on tpn;ta0;? pum;0i;wpcu vuawlvyaqmirü avvmre,y,talumi;t&muvué tpn;ta0;? pum;0i; wiyg0iorsm; tvn,jci;? tvnca0owrwjci;rsm;on pum;ajymqi&m tvn,jci; jzpygon/ pum;ajym jzppOwi tvn,jci;u pum;ajymjzppOtay: qavsmaom oabmxm;tjrirsm;Ei pum;ajymjzppO rwwr;jylpjci;e,y,\ tajccp;pr;avvmrrsm;Ei ouqion yg0i ajymqorsm;\ ajymqcsursm;u jzea0&e tvnrsm;ca0 owrwaomtcg awl&on/

tptzlEpclum; pum;ajymjzppO\ tajccoabmvuPm&yrsm;taejzi 0gustly; owjci;? &yem;jci;rsm;on uyvsutp\ nelum;csuatmuwi aq;aE;ajymqjci;u rsuEmcsi;qitzltpn;Epc\ tvn,ajymqjyrrsm;u ca0owrwaomtcg vavmu aom tqiajyacsmarlru jzpapygon/

Epcxuyaom tzltpn;rsm;wiyg0ion pum;ajymjzppOwi a&lpum;ajymou aemupum;ajymou tvnay;a&;cs,roabmxm;? pum;ajymjzppOrsm;r ajymqaq;aE;o

rsm;on tptp0twu wp0;wpa,mucsi; tajympum;rsm;u rnot0iatmi aqmi&urnqon jzpEiajctalumi;t&mrsm;on tvn,rwi yí½yax;apaom vuPm&yrsm;jzpon/ aemutvn,rn ajymqoomru tvnp0tm;v;\ tus; oua&mur tvm;tvmu pum;jzpp0e'ge;Ei xwjyecsu\ avvmqe;pprtay:wi taxmutxm;,í tvn,jci;u vyaqmion/ xlalumipum;ajym ppprqi&m oabmvuPm&yrsm;wi tvn,rqi&m vuPm&yon t"uusalumi;awl&ygon/

þpmwr;wi txuazmjyyg ynm&irsm;\ pum;ajymppprqi&m ynm&ye,y,Ei ouqion taw;tac:t,tqrsm;u u;um;í pum;ajymppprqi&m vuPm &yrsm;r tvn,jci;qi&m oabmvuPm&yrsm;u avvmwijyom;rn jzpygon/

(c) tcsutvu aumu,paqmi;jci;

pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm; avvmrEiouqion pum;ajymqi&m tcsutvursm;u aumu,paqmi;&mwi tjyetveajympum;? pum;0i;? tpn;ta0;? aq;aE;ywwi ajymqluon pum;ce;wu tavvmctjzp aumu,paqmi;ygon/

(*) oawoear;ce;Ei jyóemtcsU

pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm;u avvmaomtcg oawoear;ce;Ei jyóem&yrsm; taejzi-

(1) pum;ajymqi&m tvn,jci;qonrm tb,en;/
(2) pum;ajymjzpp0wpcwi tvn,jci;? tvnay;jci;u rnolaqmi&u oen;/
(3) pum;ajymjzpp0wpcwi uyvsutp jzpr? rjzpr
(4) w;csUrjzpp0on uyvsutpu tx;wvnyy;ay;Eir &? r&
(5) tvn,jci;? tvnay;jci;wi qwlirru tqiowrwEir &? r&

wu tajccí avvmwijyom;rnjzpygon/

(C) oawoetptp0

pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm;u avvmwijy&mwi oawoetptp0 taejzi-

- pum;ajymqi&m tvn,jci;
- pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay;a&;cs,jci;
- aemupum;ajymou rru,u,tvnay;a&;cs,jci;
- 0;aqmipum;ajymou quvutvn,jci;
- uyvsutprsm;

- **w;csrjzpp0**
- **qwirjci;**

wu avvmwijyom;rn jzpygon/

2/ pum;ajymqi&m tvn,jci;

pum;ajymqi&m tvn,jci; (Conversational Turn-Taking) **Eiqiaom tjyetve pum;ajymppproabmu tmAia*g(z)re** (Erving Goffman) **(1983)** The Interaction Order **pmtywi azmjyxm;onrm pum;tvn,jci;wi t"uujym;aom tcsu (2)csurm tvnca0r,E&m;** (allocation mechanism)**Eia0g[m&qi&mto;jyr** (lexical component)**w jzpalumi;? tvnca0rontvnu rnontajctaewirq ca0ay;onwm0e jzpalumi;? a0g[m&qi&m to;jyrtajctaerm tvn,ajymqaomtcg tvnajymi; ,jci;Eiqion a0g[m&rsm;uyg0iatmi jznqn;ajym&on pum;to;rsm;jzpalumi;? tvn,jci;wi [eyetrt&m? u,ae[exm;wonvn; tvnwnaqmurEi qi aomtajcc,eprsm;r xuay:vmaom tpwtyi;rsm;jzpalumi; azmjyon/ tajcc ,eprm tvnwnaqmur,ep** (turn construction unit (TCU)) **jzpalumi;? x,ep trsK;tpm;rsm;rm pum;v;to;yprsm;? y'? 0gusu@? 0gusEi pum;p0w yg0ialumi;o& &ygon/ (pm 86)**

tvnca0rEi ywouí aemi;tezi; (Nonn Enfield)**Ei trsm; (2007) w** Person Reference in Intereaction**:** linguistics**,** Cultural and Social Perspectives **pmtywi azmjycsut& Epzunr{ron pum;ajymjzpp0ü tvnrsm; ca0owrwr jzpp0wi tajcwnalumi;? tvn,jci;Ei tvnay;jci;wlum;wi tvnay;jci;Ei tvnay; c&ow\ pum;ajymtcsutvu a0ijzea0r tajctaeu pum;ajymjzpp0ü nr{atmi nelum;ay;on tajctaejzpalumi; awU&on/ (pm 74)**

tvnxe;nr(regulator in turn**)qi&mEi ywouí aemi;tezi; (onn Enie) Ei trsm; (2007) w** Person Reference in Intereaction: linguistics, Cultural and Social Perspectives **pmtywi azmjycsut& pum;xyto;jyr? pum;v;yprsm;u toazsmu ajymqaomyp** (elision of lexical form) **won tvnxe;nrqi&m to;jyjci;rsm;wi yg0ion &,armorsm;?**]Uhm, Yuh know, Right} **ponto;rsm;?**]Uh,Oh} **pon tajymypn;to;rsm;? Asn;oEi tpcson waom0Po**]Tih} **pontajymrsm;on tjcm; aom tvn,jci;qi&m ca0rvnywvyaqmijci;wi yg0iontajymrsm; jzpalumi; awU&ygon/ (pm 74)**

tvnca0r tce;u@ (turn allocation component)**? tvnqupyu; ajymi;r tce;u@** (trunsition relevance place (TRP)) **Eiywouí tvnca0r tce;u@won pum;ajymjzpp0wi tptp0 tjzptysursm;u rnopepwus vyaqmi&rnqonu**

tm½puon/ tptpO tjzptysursm;u wpcsewn; wi ajymqaq;aE;oo tvnrsm; ca0ay;jci;jzi tjyetve quo, vyaqmirrsm;u azmjyon/

tvnay;jci; qupyu;ajymi;r tce;u@on pum;ajymjzppOwi pum; ajymo rsm; tvntajymi;ta&UEi qiaomu@jzpon/ tvnrsm;u csucsi; ca0ay;rEi qion pum;ajymtvnquwujzpay:ru tus;oua&muon pn;ur;owrwr jzpygon/

tvn,jci;? tvnay;jci;Ei ywouí [m;Aqu(p) (Harvey Sacks**)Ei trsm; (1992) w** A Simplest Systematic for the Organization of Turn-Taking for Conversation **pmtywi azmjycsut& trs;tpm;cv,i-**

(1) pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay; a&;cs,jci;
(current speaker selects next speaker)

(2) aemupum;ajymou rru,u, tvnay; a&;cs,jci;
(next speaker self-selects)

(3) **O;aqmipum;ajymou quvutvn,jci; (**current speaker continues)

(4) **uyvsutprsm;** (adjacency pairs)

(5) **w;csUrjzppO** (sequence expension)

[í awU&on/ (pm 74)

2? 1/ pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay; a&;cs,jci;

pum;ajymjzppO(conversation event/situation/ocassion**)wpc& tvnay;rwi O;aqmi aq;aE;o (or[w) tvn,ou pum;&ywpc (or[w) trnponjzi wpccu ajymqneUm;ly; tjcm;ou tvnay;jci;? rsuv;csi;awUqrjzi tvnay;jci;? e,y, wpctwu ajymqaq;aE;Eirntvm;tvm t&ntcsi;jynraomorsm;u tvnay;r vyaqmijci;? pum;vr;aumi;qi&m oabmobm0Ei cswquajymqEir &ou tvnay;jci;w jyvyaqmi&ujci; jzpon/ om"utaejzi-**

O;aqmiajymqo/ / tm;upm;upu a'guwmausmpm0i;u quajymyg/

O;aqmiajymqo/ /pum;v;zUpn;yeU yg&*bU,xm;w a'guwmausmpm0i;u jznpu ajym&i aumi;r,xiygw,/

paom pum;&yrsm;on pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay;a&;cs,on pum;&yrsm;jzponu awU&ygon/

2? 2/ aemupum;ajymou rru , u , tvnay; a&;cs , jci;

pum;ajymjzpp0wpcwi a&Utvn , ou oomaomnelum;rjzi wpjcm;ou tvnay; pum;rajymontcgjzpap? ajymlum;&etvnay;c&ou ajymqaq;aE;&e rpr;aqmiEiontcgjzpap wppwpa , muaomoon rru , u , tvn , ajymq Eion/ xotvn , ajymqrEi wpcsewn;]aumi;yglY }?]uleawm ajymyg&ap} pon o;ly;om; pum;v;rsm;u jyetpys;jci;jzi lum;0itvn , jci; y& , m , u pwiEiyg on/ om"utaejzi-

tvn , o/ / aumi;yglY? a&qutlyiuyw oabmobm0u uleawmy quaq;aE;yg&ap/

tvn , o/ / t'talumi;u uleawm ajymyg&ap/

pon pum;&yrsm;jzpon/

2? 3/ 0;aqmipum;ajymou quvutvn , jci;

pum;ajymjzpp0wpcwi rnowpa , muur tvnr , vli rvajymqaq;aE; ou pum;ajymjzpp0\ quvuvyaqmiru axmuy&e jznay;jci;taejzi jyeí ajymqaq;aE;&on/ quvutvn , jci;on tvnwnaqmur , ep\ o'goabm t& jynpaomvyaqmicsuu xyym;jznpujci;jzpon/ wpen;tm;jzi rvaq;aE;o on aq;aE;r\ &i;vi;csuwpcay;jci; (or[w) acgi;p0topwpcu pwiapjci; jzi tvnwnaqmur , epwpcu a&;cs , Eiygon/ om"utaejzi-

0;aqmipum;ajymo/ / uleawmaq;aE;cw tcsuawuawm jynpoavmu &lyv xiygw , / 'gayr , wpcsucsi;pEi ywou ly; xyavmi;ajymcsiwmuawm . . . . ./

0;aqmipum;ajymo/ / uleawm aq;aE;om;w talumi;t&mEi ywouw tus;? tjypu &i;vi;wijyyg&ap/

0;aqmipum;ajymo/ / avvma&;c&;up ly;om;lyqawm q , we;pmppom; r , up quajymyg&ap/

pon pum;&yrsm;jzpon/

2? 4/ uyvsu tprsm;

uyvsutpEi ywouí a*s te tez;v (J N Enfield)**Ei we , m pwAmp** (Tanya Stivers)**w** Person Reference in Interaction: Linguistic, Cultural and Social Prespectives **pmtywi azmjyxm;onrm tvn , jci;u ajymqaq;aE;o wpzuEiwpzu cjcm;**

owrwxm;apumr tvuoiwjyertprsm; jzpvmap&e pum;vuqusru xe;ausmi; ay;jci;jzi uyvsutpu jzpay:apalumi;? uyvsutpwi uyvsutp\ yxr tpwtyi; (first pair part (FPP)) **Ei uyvsutp\ 'w, tpwtyi;** (second pair part (SPP)) **[í pum;ajymjzpp0u cjcm;owrwly; uyvsutptaejzi tar;Eitajz? ay;jci;Ei vucjci; (or[w) jii;qejci;? apmwuwujci;Eiwjyejci; pontprsm; jzpualumi; awU& ygon/** (pm 56)

uyvsutpEiywouí a'guwmatmijri0; (2005)\ vrbmomaA' abmw&m; pmtyyg tce; (9) pum;p0zUpn;rwi azmjyxm;onrm tvn,zUpn;r (turn-taking structure)**\ o;oetrsK;tpm;wp&yu uyvsutprsm;u vuPmowrway;alumi;? uyvsutpqonrm ajymowpa,muon tjcm;ajymowpa,muu ajymonpum; ce;tay: rwnly;jyeíajymaom tpvujzpaeon pum;p0trsK;tpm; wp&y jzpalumi;? ay:vixi&m;on uyvsutpwp&yrm tar;aemuu tacsvuon pum;jzply; tjcm; uyvsutprsm;taejzi awUqEwqupum;** (greeting)**? rausvnpum;** (compliant)**Ei awmiyepum;** (apology)**? ac:pum;** (summon)**Ei x;pum;** (answer)**? zwac:pum;** (invitation)**Ei vucpum;** (acceptance) **wjzpalumi; azmjyygon/ uyvsutprsm;on ajymoEi tjcm;owl\ tajctaetqutpytrsK;rsK;lum;wi ujym;r&Eily; tcsUpum; ce;rsm;on emoxr oomay:vion wjyer&&Eiaomvn; wpcgwp&armviov wjyer r&&Eijci;rsK;vn; jzpEialumi;uvn; azmjyxm;ygon/** (pm 117-119)**/ om"utaejzi-**

pum;p0 (1)

ajymo (1)/ / tcia& / (uyvsutp\ yxrtpwtyi;)

ajymo (2)/ / &i rSu;oea&/ (uyvsutp\ 'w, tpwtyi;)

(uyvsutp- ac:pum;Ei x;pum;)

pum;p0 (2)

ajymo (1)/ / uaZmri;0;a& aeaumi;w, rvm;/ (uyvsutp\yxrpwtyi;)

ajymo (2)/ / aeaumi;w, nn/ (uyvsutp\ 'w, tpwtyi;)

(uyvsutp- awUqEwqupum;)

pon pum;p0rsm;taejzi awU&on/

2? 5/ w;csUrjzpp0

tersL, , &(*)avmz (Emanuel Schegloff) **** Introduction in Lectures on Conversation (Vol. 1: Fall 1964-Spring 1968) **pmtywi w;csUrjzpp0Ei ywouí azmjyxm;onrm pumajymjzpp0wpc& w;csUrjzpp0on uyvsutp wpcwi&aom**

ar;o (uyvsutp\ yxrtpwtyi;)Ei ajzo (uyvsutp\ 'w,tpwtyi;)w Epc\ em;vnrqi&m wnaomtajccvyaqmicsursm; csdxijci;ucijyon jzpp0 wpcjzpy; uyvsutpwpc& tjyetvequo,r vyie;p0\ E;E,qupyaeon vyaqmirrsm;jzpaumi; awd&ygon/ (pm 64)

uyvsutp\ yxrtpwtyi;Ei uyvsutp\ 'w,tpwtyi;w vyaqmir & tajccjzpp0rsm;u uyvsutp\ w;csdrjzpp0u wnaqmuon/ uyvsutp& tpwtyi;Epcwi tajcctm;jzi yxrtpwtyi;u 0;aqmiaq;aE;y; 'w,tpw tyi;u yxrtpwtyi;\ 0;aqmiaq;aE;ruvuí aemurtvn,&aom tpwtyi; jzpygon/ *v*suzmqe (Gail Jefferson**)** Side sequence. Studies in Social Interaction **pmtyyg w;csdrjzpp0u trsK;tpm;cv|i-**

(1) **w;csdr rvjzpp0 (**pre-expansion)
(2) **lum;x;w;csdrjzpp0 (**insert-sxpansion)
(3) **qwlirjci; (**post-expansion)

w jzpuon/ (pm 294)

2? 5? 1/ w;csdr rvjzpp0

w;csdr rvjzpp0on uyvsutp\ vyaqmir rvvr;aumi; jzpygon/ pum;ajymjzpp0wi xyqiajymqr tar;tajzrsm;on uyvsutp\ a,b,s w;csdr jzpp0jzpon/ w;csdr rvjzpp0wi tusK;0ion xyqiajymqrrsm;on uyvsutp& ar;jci;Ei ajzjci;? ac:jci;Eix;jci; ponuyvsutprsm;u tx;wvn yy;ray;Ei onu awd&ygon/

uyvsutpwi w;csdr rvjzpp0on yg0iaq;aE;orsm;u xyavmi;ajym qaom vyaqmirtjzp vr;ci;ay;aom pum;trsK;tpm;yp jzpygon/ 0yrm taejzi aumjimw trsK;tpm;xwi yg0iaompum;rsm;? zwac:r? awmi;qrwEi qion pum;rsm;jzpyg on/ om"utaejzi-

ajymo/ / ar&vm;[i/ [ww,rvm;/

ajymo/ / re;qcsuu bmv[i/ bmv xiygov/

ajymo/ / bmvyaev/ bmr rvyb;rvm;/

pon pum;p0wwi yg0iaom][ww,rvm;}?]bmv xiygov}?]bmr rvyb;rvm;}} pon pum;&ywon w;csdr rvjzpp0wi yg0iaom pum;&yrsm; jzpygon/

2? 5? 2/ lum;x; w;cs,rjzpp0

lum;x;w;cs,rjzpp0on tajccuyvsutp\ yxrtpwtyi;Ei 'w, tpwyi; wlum;wi ay:ayguvmaom jzpp0jzpon/ pum;ajymjzpp0twi; tajctaet&y &yalumi lum;jzwajymqr jzpEion/

lum;x;w;cs,rjzpp0on uyvsutp& yxrpum;ajymo(first pair speaker (FPS)**)Ei uyvsutp& 'w, pum;ajymo(**second pair speaker (SP)**)w tjyetve quo, ajymqr vyie;p0wi ab;talumi;t&mu &nne;ajymqon ab;wu jzpp0 wpcvn; jzpaeEiygon/ om"utaejzi-**

ajymo (1)/ / q&ma& aeaumi;w, rvm;/

ajymo (2)/ / aeaumi;ygw, / 'ge q&m b, ae &eueom;rmv/

pon pum;powi ajymo(1) Ei ajymo (2) w ajymqaom pum;jzp&yon awq Ewqupum;jzpon/ xtalumi;t&mwi ajymo(2)u oajymvon tjcm;talumi;t&m u xnoi;ajymqly; pum;vr;alumi; ajymvronuyvsu tp& lum;x;w;cs,rjzpp0 jzpygon/

2? 5? 3/ qwlirjci;

qwlirjci;Ei ywouí [m;t;*g;ziu, (Harold Garfinkel) **(1967)** Studies of Ethnomethodology **pmtywi azmjyxm;onrm pum;ajymjzpp0wpcwi qwlirjci;on pum;ajymvyaqmir wpavmuv;wivn; jzpEiouo pum;ajymjzpp0\ talumi; t&m tajctaet&y&ywivn; jzpEialumi;? qwlirjci;on pum;ajymjzpp0wi yg0i aq;aE;ow\ &yiciwpcvn;jzpalumi; azmjyxm;ygon/ qwlirjci;u trs;tpm; cvi-**

(1) lum;vyrjzpjci; (gap)
(2) qi;irjzpjci; (lapse)
(3) &yem;rjzpjci; (pause)

w jzpluon/ (pm 126)

2? 5? 3? 1/ lum;vyrjzpjci;

pum;ajymjzpp0wpcwi ajymqaq;aE;oon aemuaq;aE;rnou a&;cs, tvnray;b ajymqr &yem;om;ontcg quvuyg0iaq;aE;rnoon ou, wi a&;cs, tvn, ly; aq;aE;rrwicitx tcselum;vyr (or[w) qwlirru jzpapygon/

2? 5? 3? 2/ qi;irjzpjci;

pum;ajymjzpp0wpcwi ajymqaq;aE;oon aemuajymqaq;aE;rnou tvn ray;b ajymqr &yem;om;aomtcg rnowp0;wpa,mur\ pum;ajymjzpp0u tq;ow&e tcsewtwi; 0ia&muaq;aE;rrjy\v\i pum;ajymjzpp0 qi;iralumi pum;ajymaep0 qwlirru jzpapygon/

2? 5? 3? 3/ &yem;rjzpjci;

pum;ajymjzpp0wpcwi ajymqaq;aE;oon aemuajymqaq;aE;rnou tvnay;a&;cs,aomvn; tvnay;a&;cs,c&ou Ewqwaev\i? ajymqaq; aE;r r&v\i? rnowp0;wpa,mur lum;0iaq;aE;rrjy\v\i pum;ajymjzpp0 &yem;om;aom alumi qwlirjci;u jzpapygon/

lc\i o;oycsu

þpmwr;on]pum;ajymppprqi&m vuPm&yrsm;}u avvmwijyxm;aom pmwr;jzpygon/ xolavvmwijyaomtcg pum;ajymppprwi t"utce;u@jzpon pum;ajymqi&mtvn,jci;wi tvnay;jci;? tvn,jci;talumi;u avvmwijy xm;ygon/ tvn,jci; talumi;uwijy&mwi pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay;a&;cs,r? aemupum;ajymou rru,u, tvnay;a&;cs,r? 0;aqmi pum;ajymou quvutvn,jci;? uyvsutprsm;? w;cs\jzpp0[í trs\;tpm;cum avvmwijyxm;yon/

pum;ajymou aemupum;ajymou tvnay;a&;cs,rEi ywouíavvm wijy &mwi pum;ajymqi&me,y,wpctwu ajymqaq;aE;Eirn tvm;tvm t&ntcsi; jynraomorsm;u tvnay;rvyaqmijci;? pum;vr;alumi;qi&m oabmobm0Ei cswquajymqEir&ou tvnay;jci;wjy\vyaqmi&ujci;jzpalumi; aw\&ygon/

aemupum;ajymou rru,u, tvnay;a&;cs,rEi ywouí pum;ajymjzpp0 wpcwi a&\tvn,ou oomaomnelum;rjzi wpjcm;ou tvnay; pum;rajym ontcgjzpap? ajymlum;&etvnay;c&ou ajymqaq;aE;&e rpr;aqmiEion tcgjzpap wppwpa,muaomoon rru,u, tvn,ajymqEialumi; aw\&yg on/

0;aqmipum;ajymou quvutvn,jci;wi quvutvn,jci;on tvnwnaqmur,ep\ o'goabmt& jynpaomvyaqmicsuu xyym; jznpu jci;? acgi;p0topwpcu pwiapjci;jzi tvnwnaqmur ,epwpcu a&;cs, Eialumi;aw\&ygon/

uyvsutpwi tvn,jci;u ajymqaq;aE;o wpzuEiwpzucjcm; owrw xm;apumr tvuoiwjyertprsm; jzpvmap&e pum;vuqusru xe;ausmi; ay;jci; jzi uyvsutpu jzpay:apaumi;? ajymowpa,muon tjcm;ajymowpa,muu ajymon pum;ce;tay:rwnly; jyeíajymaom tpvujzpaeon pum;p0trsK;tpm; wp&yjzpaumi; awU&ygon/

w;csKrjzpp0wi uyvsutp& tpwtyi;Epcü tajcctm;jzi yxrtpwtyi; u 0;aqmiaq;aE;ly; 'w,tpwtyi;u yxrtpwtyi;\ 0;aqmi aq;aE;ruvuí aemur tvn,&aom tpwtyi;jzpaumi; awU&on/ w;csKrjzpp0u w;csKr rv jzpp0? lum;x;w;csKrjzpp0Ei qwlirjci;[í u@cEiaumi; awU&ygon/

w;csKr rvjzpp0wi uyvsutp& w;csKr rvjzpp0on yg0iaq;aE;o rsm;u xyavmi;ajymqaom vyaqmirtjzp vr;ci;ay;aom pum;trsK;tpm; ypjzply; uyvsu tpu tx;wvn yy;ray;Eiaom pum;jzp&y wpcjzpaumi; awU&ygon/

lum;x;w;csKrjzpp0on uyvsutp& yxrpum;ajymo(first pair speaker (FPS))Ei uyvsutp& 'w,pum;ajymo(second pair speaker (SPS))w tjyetve quo,ajymqr vyie;p0wi ab;taumi;t&mu &nne;ajymqon ab;wujzpp0 wpc vn;jzpaeEiaumi; awU&ygon/

qwlirjci;u lum;vyrjzpjci;? qi;irjzpjci;? &yem;rjzpjci;[í tyi; (3)yi; awU&ygon/ qwlirrjzpjci;on 0;aqmiaq;aE;oon owpyg;utvntar;b quvu tvn,aq;aE;ontcgjzpap? 0;aqmiaq;aE;oon tjcm;outvn ray;b pum;ajymjzpp0 &yem;om;ly; 0ia&muaq;aE;r rjyonteqjzpap? ajymq aq;aE; oon aemuajymqaq;aE;rnou tvnay;a&;cs,aomvn; tvnay; a&;cs,c& ou Ewqwaevli? ajymqaq; aE;rr&vli? rnowp0;wpa,mur lum;0iaq;aE; rrjyvlijzpap qwlirjci;trsK;tpm;(3)&yu jzpay:apEiaumi; awU&ygon/

xaumi pum;ajymppprqi&m oabmvuPm&yrsm;u o&em;vnly; pum;ajym qi&m pn;ur;rsm;u vuemusio;Eiluvli vryw0e;usiü tjyetvequo,r taejzi bmompum;u to;jyajymqlu&mwi tqiajyacsmarUr &rnjzpaumi; o;oy rygon/

e*;

vrbmomaA'ynm&y\ e,y,cwpcjzpon pum;ajymppprqi&mrsm;u avvm wijyjci;jzi pum;ajymjzpp0wpcwi tjyetvequE,aeon tce;u@ (4)&yjzp on pum;? ajymyajymen;? pum;ajymqi&m pn;ur;rsm;^,0aus;rrsm;? ajymp&m taumi; t&mrsm;u avvmqe;ppEiygon/ xrwpqi pum;witusK;0ion pum;ce;Ei pum;p0wuvn; quvuavvmEiygon/ pum;ce;Ei pum;p0w\ qupyru rwní uyvsutp? tvn,pum;? pum;xy? tao;pm;wjyer? tjznpum;? v;v

pum;? tq;owpum;? a&Uemrjypum;? aemuemrjypum; pone,wuvn; quvu avvmEiygon/ pum;ajymjzppOwpc& talumi;t&mu avvm&mwivn; talumi; t&muspvspr? upOuvsm;jzpr? yirtalumi;t&m? talumi;t&mzUZ;r? yirurwnly; qiym;talumi; t&mwuvn; quvuavvmEiygon/ ajymyajymen;wi Bulwi ppOxm;r? BulwippOrxm;r? wpO;wn;u 'icajymqjci;? pum;O;oe;jci;? tvn,ajymjci;? tvnay;ajymjci;? Bulwitq;ow tcsujyajymjci;? tq;owajymjci;? u,[etrt&m pontalumi;t&mrsm;uvn; quvuavvmEiygon/ xolavvm wijyjci;jzi vre,y,Ei bmompum;wlum; quE,aeon oabmobm0rsm;u o&Eirnjzpygon/

usr;u;pm&i;

jrermbmom

atmijriO;? a'guwm/ (2003)/ ***vrbmoaA' rwqul*** **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

atmijriO;? a'guwm/ (2005)/ ***vrbmoaA' oabmw&m*** **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

atmijriO;? a'guwm/ (2015)/ ***bmompum;owl*** **&eue? ynmweaqmiyEywu/**

t*vybmom

Enfield, N, J and Stivers, Tanya. (2007). ***"Person Reference in Interaction: Linguistic, Cultural and Social Perspectives"***. Cambridge University Press.

Garfinkel, Harold. (1967). ***"Studies in Ethnomethodology"***. Englewood Cliffs NJ: Prentice Hall.

Goffman, Erving. (1983). ***"The Interaction Order"***. American Sociological Review 48:1-17.

Jefferson, G. (1972). ***"Side sequence"***. Studies in Social Interaction, 294, 338.

Schegloff, Emanuel, Sacks, Harvey. (1992). ***"Introduction in Lectures on Conversation (Vol. 1: Fall 1964-Spring 1968)"***. Oxford, Blackwell.

Sacks, H., Schegloff, E, A., & Jefferson, G. (1974). ***"A Simplest systematic for the Organization of Turn-Taking for Conversation"***. Language, 50, 696-735.

Schegloff, E & Sacks, H. (1973). ***"Opening Up Closings"***. http//web. Stanford. edu/ ~ eckert/PDF/ schegloffOpeningUpClosings.pdf.